Manoscritti
Conventi
B
VII
1166

Manoscritti
Conventi
B
7
1166

1166 B 7

Liber Variorum operum auctorum
tom. VII

Manoscritti.
Conventi.
B
7
1166

consummationis et non erunt.
Et scient quia deus dominabitur iacob
et omnium finium terre.
Convertentur ad vesperam et famem
patientur ut canes et circuibunt
civitatem. Ipsi dispergentur
ad manducandum si vero non
fuerint saturati et murmurabunt.
Ego autem cantabo fortitudinem
tuam et exaltabo mane misericordiam
tuam. Quia factus es suscep
tor meus et refugium meum in
die tribulationis mee.
Adiutor meus tibi psallam quia
deus susceptor meus es deus meus misericordia
mea. LVIIII. In finem pro his
qui commutabuntur in titulum
scriptione ipsi david in doc
trinam cum succendit mesopota

PSALMUS in finem pro his qui commutabunt in titulum inscriptione ipsi david in doctrina cum succendit mesopotamiam syrie et syriam sobal et converterit ioab et percussit edom in valle salinarum xii milia.

Iniquitatem magis quam loqui
equitatem. Dilexisti omnia
verba precipitationis. Lingua
dolosa. Propterea deus destru
et te in finem evellet te
et emigrabit te de tabernaculo tu
o et radicem tuam de terra
viventium. Videbunt iu
et timebunt et super eum
ridebunt et dicent ecce
homo qui non posuit deum ad
iutorem suum. Sed speravit
in multitudine divitiarum
suarum et prevaluit in vanitate
sua. Ego autem sicut oliva
fructifera in domo dei. Speravi
in misericordia dei in eternum et in seculum
seculi. Confitebor tibi in seculum
quia fecisti et expectabo no-

men tuum quoniam bonum in con-
spectu scõrum tuorum. Lu
In finem pro amalech. intellec-
tus david.

D IXIT INSIPI-
ENS IN CORDE
suo. non est deus.
Corrupti sunt et
abominabiles facti sunt in
iniquitatibus. non est qui faciat
bonum. Ds de celo prospexit
super filios hominum. ut uideat
si est intellegens aut requirens
deum. Omnes declinauerunt
simul inutiles facti sunt. non
est qui faciat bonum. non est
usque ad unum. Nonne scient
omnes qui operantur iniquitatem. qui
deuorant plebem meam ut ci-

ciuitatem. Ecce loquentur
in ore suo. et gladius in labiis
eorum quoniam quis audiuit.
Et tu domine deridebis eos. ad ni-
chilum deduces omnes gentes.
Fortitudinem meam ad te cu-
stodiam. quia deus susceptor
meus. deus meus misericordia eius preueniet
me. Deus ostendit michi
super inimicos meos. ne occidas
eos. nequando obliuiscantur populi
mei. Disperge illos in uirtute
tua. et depone eos protector
meus domine. Delictum oris eorum
sermonem labiorum ipsorum.
et comprehendantur in superbia
sua. Et de execratione
et mendacio annuntiabun-
tur in consummatione. in ira

[...] incorporandi sibi aliud patien-
[...]do ecce. i. in manifesto est loqu-
ntur. et predicabunt more suo. i. sibi conuenien-
ti. qui quod proferunt ore. habebunt in
[...] ille cum suo ore loquitur. cuius os in
[...]at. et in labiis. i. in eorum predicatio-
nibus est gladius. qui sicut gladius ani-
mam a corpore diuidit. ita predicatio filium a pa-
tre nurum a socru seiungit. Ipsi quidem
predicabunt. et cum non omnes conuertentur
erunt. sicut uolent. conquestionem faci-
ent. dicentes. fere incassum predicauimus.
quoniam quis audiuit. predicationem scilicet nostram
credendo suscepit.

Et eos quidem qui conuerti noluerint de-
risione dignos ostendes. sed omnes de
gentibus credentes deduces ad nichilum.
in eo uidelicet quod peccatores erant. nichil
eos esse facies. cum enim impios conuertunt. ad
nichilum deuenerunt.

Tu quidem credentes hoc modo deduces
ad nichilum. et ego custodiam forti-
tudinem meam. mei uidelicet seruabunt
patientiam et constantiam in tribulationibus
referendo illam ad te. et non sibi imputa-
bunt et ascribent omnem suam fortitu-
dinem. quia tu es deus. i. creator. et suscep-
tor meus. i. meorum. qui illos sursum capies
et ad immortalitatem perduces. meo inter se ad
auditores. et cum ipse sit deus meus. misericordia eius
auxilium uidelicet gratie eius preueniet me. i. meos.
nullis enim eorum precedentibus meritis.

Dicet aliquis. tu quidem o Christe dixisti.
quod deus in futuro deridebit incredulos.
sed quare eorum uindicta differtur. et
statim perdunt. R. deus ostendit michi. ac si
dicat. Ideo non statim perdunt. quia
deus pater inspirauit michi. in dico facto
super inimicos meos. quid inspirauit. ut
sic pro illis orarem. pater ne occidas eos. id est
non de terra penitus deleas eos. sed ser-
ua. nequando populi qui in me crediti sunt
obliuiscantur mei. i. beneficiorum que illis con-
cessi. ac si dicat. Adhuc semper seruentur
ut beneficia mea ad memoriam creden-
tibus reuocent. cum dixerint me a suis ma-
ioribus illusum. et crucifixum. Et ideo
seruent. nequando populi. i. eorum reliquie
que circa finem mundi erunt conuertende.
obliuiscantur mei. i. in me credere non pos-
sint. cum nullus eorum reliquus fuit.

Dico et pro delictum oris eorum. et post
ita fiet. nam ipsi annuntiabuntur. i. pre-
dicabunt. et sanabunt. et emendabuntur
de execratione. i. de hoc quod mea uerba quasi ex-
secranda duxerunt. et de mendacio. quo me dei
filium negauerunt. et purum hominem crediderunt.
et me non resurrexisse dixerunt. et ita sana-
bunt. quod ponentur in consummatione
id est in perfectione uirtutum. Et quod

nonpposuerunt dm̄ an con
spectum suū. Ecce enim
ds̄ adiuuat me. dn̄s susceptoꝝ
anime mee. Auerte mala
inimicis meis. in ueritate tua
disperde illos. Voluntarie
sacrificabo tibi. et confite
bor nomini tuo dn̄e quoniā
bonum ē. Q̄m ex omni tribu
latione eripuisti me. et sr̄
inimicos meos despexit ocu
lus meus. LIIII. In finem
in carminibus. intellectus
dauid.
Exaudi deus
orationem meā et ne despexeris
depcationem meā. intende

Idō aūt pcor ut me exaudias. q̄m petendi auxi
lii — michi incumbit necessitas. contrista
tus sum enim in exercitatione mea. exercebam
me siquidem p salute iudeoꝝ. s; quia exercitatio mā
non pfecit. eo q; ipsi conuti noluerunt. idō contristatus sū
de eoꝝ pditione. et etiam sum conturbatus a uoce inimi
ci. dicentis michi demonium hs. et filius es fabri. et sa
maritanus. Sum etiam conturbatus a tribulatione pec
catoris. iudei ppt̄ flagra et uerba. et tribulationes quas
m̄ iudaicus pplus ingerebat. quidē peccator. eo quod
plenus eēt uniuersa plenitudine uicioꝝ.

...confringet eum. ...
deuenient tanquam aqua
decurrens. intendit arcum
suum donec infirmentur.
Sicut cera que fluit auferen
tur. supcecidit ignis et nō
uiderunt solem. Priusquā
intelligerent spine urē ram
num. sicut uiuentes sicut
in ira absorbet eos.
Letabit iustus cum uiderit uin
dictam. manus suas laua
bit in sanguine peccatoris.
Et dicet homo si utiq; est fruc
tus iusto. utiq; ē ds̄ iudicans
eos in tra. LVIII. In finem
ne disperdas dd̄ in tituli insc̄p

Ipsi q̄ h̄ a iustitia punient. s; iustus letabitur. cum uidit ipi
oꝝ uindictā. nō q̄ de eoꝝ pditione exultat. s; quia de
sua liberatione neciis conformaret gaudebit. et considerando
uindictā impioꝝ. lauabit manus suā. emundabit uidt. et
corriget opa sua. siquid in eis rephensibile senserit. et h̄ faciet in
sanguine peccatoꝝ. i. in c̄siđatione uindicte quā peccatore
subibit. qa sanguis p peccato ponit. et de peccato uindicta seqt.
recte uindicta p sanguinem intelligitur.
igne degluttiendo. qa se se intelligat puniendos. qui q̄s q; peccatis immoderate deditus...
ad supplicium. Ramnū aū idō p poena posuit. qm̄ p ramnum peccati delectio ...
casuum mutationē facit uoluntā. tradicemq;. Priusquā ramus intelliga...
gnitos penas quam etsi passum

...eū decta uiuentium. Al
Porte et h aliter intelligi. ds̄ bona contritione
conteret. et bona confractione confringet.
dentes in molas eoꝝ. i. apertas et occultas
contradictiones eoꝝ. ut qui p̄us in malo con
spirauant. deīn in bono consentiant. et hoc
fieri possit. deuenient ad nichilum. quia
peccata ab eis poenitus auferent. h̄ aūt idō
eis contingent quia ds̄ intendit arcum suū. co
minabitur scilicet eis iudicium suū. in q̄ acriter
punient si contitant. et h̄ eis faciet donec in
firmentur. i. in peccatis poenitus debilitentur.
et in iustitia confirmentur.
Et non tantū h̄ eis faciet. s; etiam deuenient
et ad nichilum dignitatem uidt regni
et sacerdotii poenitus amittent. et hoc
tanq aqua decurrens. sicut enī torrens
hyemalibus pluuiis spumans in estate defic
et non apparet. ita eoꝝ fastus et supbia ab eis
transibit. h̄ aūt eis contingent. qa ds̄ intendit
arcū suū. exercebit in eos uidt duplicem
uindictā suā. dāpnationē scilicet ēternam. et ro
manoꝝ uindictā. Apte enī p arcu qui duo
hēt cornua. dupplex intelligit ultio. et tam
diu in eos exercebit uindictam suā. donec
a statu supbie in quo sunt deiciantur.
Non expisse determinat romanoꝝ uindic
tā. Ipsi auferentur p diuisas scilicet natio es
dispgitur. ad similitudinē cere. q̄ a tac
tu ignis liq facta dispgitur. et artificis pollice
seqt. sic et ipsi ad romanoꝝ libitum. p diu
sas t̄ras ducentur. h̄ aūt idō eis contingent. qa
nō uiderunt solem. i. nescit solem iustitie cog
noscere noluerunt. Idō aūt me non cognouerunt.
quia ignis supue concupiscentie. cecidit ad
supandum eos.
Dico q̄ ignis cecidit sup eos. et ille ignis absor
bet; p absorbebit. et degluttiet eos. et ad omni
modam dāpnationē deducet eos. et merito qa
sic uiuentē. i. nūc uiuentē. q̄s intus mor
tui. ille uīnūc uiuū. q̄ in honeste uiuendo ui
tās ppetuā nō acqrit. Vt sic uiuentē. q̄s
scienter peccantes. et q̄m tales sunt. nō solū in
futuro dāpnabuntur. s; etiam sic in ira. suf
ferrent scilicet romanoꝝ uindictā. q̄n ; dicen
da uēna. ad cōparatione future ire. Ostendit aū
q̄n ille ignis eos debeat degluttire. Ac si dicat.
ignis dāpnationis ēterne uos omnino inuoluet p̄usquā
spine urē intelligat ramnū. i. p̄q̄a uos peccatoꝝ
spinis obsiti intelligatis. penā que uos p peccati
delectatione imminent. Ramnū quippe q̄dam est
herba. p̄mū suauis atq; ēt tabit. s; p̄t modū effi
cit aspa spinaꝝ icremtā. P ramnū q̄ significatur pec
cati delectatio. q p̄us q̄dē mulcet. s; tandē cū
punit pungit. Idō aūt dic eos p̄us eē dāpnatos
... punienda ...
... peccati delectatio cognoscat ...

biles. ut er abominabiles q longe a beatia hereditate fient. ...

eis iniquitatib; ... · ido 7 euenit q a nomine tui illo

men tuum qui bonum in con qui. f. b.

spectu scorum tuorum. LII

In finem pro amalech. intellec

tus david.

[D]IXIT INSIPI

ENS IN CORDE

suo. non est deus.

Corrupti sunt et

abominabiles facti sunt in

iniquitatibus. non est qui faciat

.d. ds pat per me filiu suu uisitau secreto consilio eo q debent imi tatore ee ra tionalium.

bonum. Deus de celo prospexit

u ut apparere faciat q d non e. aliqs qui me dm intelligat.

super filios hominum. ut uideat

i fide i deuotioe sic dm requirat.

si est intellegens aut requirens

deum. Omnes declinauerunt

simul inutiles facti sunt. non

est qui faciat bonum. non est

f. nunqd cognoscent.

usque ad unum. Nonne scient

q me dm negant

omnes qui operantur iniquitatem. qui

q sumo desidio nitunt i studiunt. i fideles meos sibi incorporent.

deuorant plebem meam ut ci

mitur. tanta auiditate ipsi persequutioni ...

sibi incorporent.

E quare bonum non operantur. ido certe quia in me non credunt. 7 quia fidem non habent. etiam si bonum faciant non est bonum. quia quod non est ex fide. peccatum est. ...

Deus ut orationem meam exaudias. et iustum est quia sponte mea. non coacte. sed uoluntarie. of feram me tibi sacrificium meum crucis. ...

...

pugnatione ...

eorum fraudib; decipi. quorum a quidem pelle ecclam intrant.

ciuitatem. Ecce loquentur

i cu couertant q et uolunt. congruent dicts sit.

in ore suo. et gladius in labiis

eorum quoniam quis audiuit.

7 eos q cum noluerint derisioe digno ostendes.

Et tu domine deridebis eos. ad ni

chilum deduces omnes gentes.

Fortitudinem meam ad te cu

stodiam. quia deus susceptor

meus. deus meus misericordia eius preueniet

ds pat me inspirauit. me dico

et me. Deus ostendit michi

facto sup inimicos meos. q inspirau. ut sic orarem. pat ne

super inimicos meos. ne occidas

penitus perda eos. ne istud decorum perdmoe cingat. q pp credentes

eos. ne quando obliuiscantur populi

aliqn obliuiscant beneficiorum meorum.

i. in potentia tua.

mei. Disperge illos in uirtute

tua. et depone eos protector

meus domine. Delictum oris eorum

sermonem labiorum ipsorum.

et comprehendantur in superbi

a sua. Et de execratione

i. predicabunt. 7 sanabunt.

et mendatio annuntiabun

i. impfectioe uirtutum. i. i consideratione uindicte.

tur in consummatione. ira

O ro ne occidas illos. attamen disperge illos. per diuersas scit nationes. illos spargi permitte. 7 hi in uirtute tua. i. in potentia tua. 7 depone eos. a sublimitate uidet regni et sacerdotii illos prece. Deus ita fac. si domine esto protector meus. atque defensor meus. i. meorum.

... dum fuerint ut aliqui eorum

... non cred. in non solum prophetis non credit. uerum etiam ipsius xpi in predicatione non audit. ...

...

more ipsorum. molari leonum

orisinei. Q(uoniam) alieni insurre-
xerunt adversum me. et fortes
quesierunt animam meam. et
non proposuerunt deum ante con-
spectum suum. Ecce enim
deus adiuvat me. dominus susceptor
anime mee. Averte mala
inimicis meis. in veritate tua
disperde illos. Voluntarie
sacrificabo tibi. et confite-
bor nomini tuo domine quoniam
bonum est. Quoniam ex omni tribu-
latione eripuisti me. et super
inimicos meos despexit ocu-
lus meus. LIIII. In finem
in carminibus. intellectus
David. Exaudi deus
orationem meam et ne despexeris
deprecationem meam. intende

Id est autem precor ut me exaudias. quia petenti aurem ... mecum incumbit necessitas. contristatus sum enim in exercitatione mea. exercebam me siquidem psallere ... si quia exercitatio ... noluerunt ... deorum perditione ... et etiam sum conturbatus a voce inimici. dicentis michi ... Sum enim conturbatus a tribulatione peccatoris ... tribulationes ... plenas ... universis plenitudine ...

erit. D(eus) conteret dentes eorum
in ore ipsorum. molas leonum
confringet dominus. Ad nichilum
devenient tamquam aqua
decurrens. intendit arcum
suum donec infirmentur.
Sicut cera que fluit auferen-
tur. supercecidit ignis et non
viderunt solem. Priusquam
intelligerent spine vestre ram-
num. sicut viventes sicut
in ira absorbet eos.
Letabitur iustus cum viderit vin-
dictam. manus suas lava-
bit in sanguine peccatoris.
Et dicet homo si utique est fruc-
tus iusto. utique est deus iudicans
eos in terra. LVIII. In finem
ne disperdas David in tituli inscriptione

... puniuntur. Si iustus letabitur cum viderit ipsi ... vindictam. non de eorum perditione exultat. si quia de sua liberatione ... conformaverit gaudebit. et considerando vindictam impiorum. lavabit manus suas. emundabit ... et corriget opera sua. si quid in eis reprehensibile senserit. et sic fiet ut in sanguine peccatoris id est in consideratione vindicte quam peccator subibit. quia sanguis pro peccato ponitur et de peccato vindicta sequitur. recte vindicta per sanguinem intelligitur ...

tione quando misit Saul et custo-
diuit domum eius ut interficeret eum.

Eripe me de inimicis meis deus meus. et ab insurgentibus in me libera me.

Eripe me de operantibus iniquitatem. et de uiris sanguinum salua me.

Quia ecce ceperunt animam meam. irruerunt in me fortes.

Neque iniquitas mea neque peccatum meum domine. sine iniquitate cucurri et direxi.

Exurge in occursum meum et uide. et tu domine deus uirtutum deus israel.

Intende ad uisitandas omnes gentes. non miserearis omnibus qui operantur iniquitatem.

Conuertentur ad uesperam et famem patientur ut canes. et circuibunt

In nomine domini

bum panis. Dominum non inuocauerunt. illic trepidauerunt timore. ubi non fuit timor.

Quoniam deus dissipauit ossa eorum qui hominibus placent. confusi sunt quoniam deus spreuit eos.

Quis dabit ex syon salutare israel. cum conuerterit deus captiuitatem plebis sue. exultabit iacob et letabitur israel.

LIII. In finem in carminibus intellectus dauid cum uenissent zipphei et dixissent ad saul. nonne dauid absconditus est apud nos.

Deus in nomine tuo saluum me fac. et in uirtute tua iudica me.

Deus exaudi orationem meam. auribus percipe uerba

f. [illegible]

8
II—12

Incip. plog. i brevilogo fris Bonavēture ordīs minor.

FLECTO · genua mea · ad prēm dñi nri ihu xρi · ex quo ōis paternitas · i celo · et i tra noiat · ut det nob · s; divitias glie sue · v̄tute corroborari · p spm ei' i iteriorē hoīe · habitare xρm p fidē i cordib; nris · i caritate radicati · et fundati · ut possitis cōphēdē cū oib; scīs · q̄ sit latitudo · lōgitudo · sublimit. et pfundū · scire eē sup̄eminentē sciā caritat. xρi · ut ipleamini · i oēm plenitudīē dei · ad ephe. iii. Magn' doctor gētiū · et pdicator veritatis · divino replet' spū · tanq̄ vas electū · et sanctificatū · i h' v'bo apit sacr' scripture · q̄ theologia dr' ortū · pgressū · et statū · isinuās · ortu; sacr' script. attendi · s; ifluentiā beatissime trinitatis. pgressu · a' · s; cōgruētiā humane capacitatis. Statū v'o seu fructū · s; sr' habūdantiā; sr' plenissime felicitatis. Ortū naq; n' est p humanā ivestigatiōe · s; p divinā revelatiōe · q̄ fluit a pre luminū · ex q̄ ōis paternitas i celo et i tra noiat' · a q̄ p filiu; ei' ihu xρm manat i nos · s · s · et p spm scm dividētē · et distribuētē · singlis sicut vult dona · dat fides · et p fidē habitat xρs i cordib; nris · h' ē noti i xρi · ex q̄ on gialr' manat firmitas · et itellig. toti' sacr' scripture · unde i possibile ē q̄ aliq's igrediat' i ipā agnoscendā · n' p'ius hūt fidē xρi sibi ifusa; tanq̄ toti' scripture lucernā et januā · et i fūdam. [illegible] ē ipā fides oīu sr'nalium illuiatiōnū q̄ du peregrinam' ad dn̄m et fundam. stabiliēs · et lucerna dirigēs · et ianua [illegible] · [illegible] ē mensura · nocte est nob' inluminat' · sap' divinit' data · ne q's sapiat pl' q̄ opt' sape · s; sape ad sobrietatē · et unicuiq; sic ds divisit [illegible] fidei · mediāte ig' hac fide · dat' nob' noti sacr' script. s; i fluentiā trinitatis bte · [illegible] q̄ expsse isinuat bts apls i ista pte auctoritatis p' iducit. Pgress' at' script. sacr' n' ē coartat' ad leges ratiocinātiōnū · dif finitiōnū · et divisiōnū · iux moie aliaru' sciar' · et n' ē coartat' ad pte univ'sitatis · s; pō cū s; lumē sr'nale · procedat a dēo n'm [illegible] noti [illegible] [illegible] s; q̄ expedit ad salt' · p'arī p plana v'ba · p'ti p mistica · ēsē [illegible] univ'si ort' q̄ i p'a suma · i q̄ attēd' lat' · desēb' dēsu · i q̄ attēd' lōgitud' · desēb' excelle. finalē salutatiōu · i q̄ attēd' sublimitas · desēb' s; mi sera [illegible] · i q̄ attēd' pfūditas · n' solū ipī univ'si · v'u' · et duing' ualitā · et sic describit toc' univ'sū · q̄ expedit de ipo h̄r noti · ad salut' s; ipi' latitud' · lōgitud' · altitud' · et pfūd' · lr'us [illegible] · et ipā i suo [illegible] h' · s; q p'oss' [illegible] · q sic cōgelat' a ditō capacitatis hūane q̄ mag' et multa nata ē magnifice · et multi plr' cape tanq̄ specl' · q̄ na [illegible] q̄ nata ē describi n' solū; n' alr' veu sr'nalr' veu univ'sitas mūdana · u' sic pgss' script. sacr' attēdat' s; cōg' capacitatis hūane Stat' v'o · seu fruct' script. n' ē q̄cq̄ · s · plē' · eine felicitatis · Na' h' ē sp' ta i q̄ sr' v'ba vite etne · q̄ i o scripta ē · n' solū · ut cedam' · v'um · et v'u' [illegible] · i q̄ qōe videbim' amabim' · et univ'salr' nrā desideria iplebunt' · q' b' iplens v'e et sciem' sup'eminētē sac' cat' · et i plen cunt' i oē plenitud' dei · ad q̄ conat' nos pducē scriptū divina · iux' pdcē sñie apli · [illegible] · h g' fine · hac itentē · sac' script. p'scrutanda ē · docēda · et i' audi'. ut ad istu; finē puēiam' · recto pgssu · p viā rectā · i tinis scriptu' · [illegible] icheādo ē a ab exordio · i. ē · v' cū mera fide · ad prē lumin' accedam' · flectēdo genua cordis n' · ut p filiu; suu; · et s · s · det nob' v'um noti' ihu xρi · et cū noti' amorē · ei' · ut sic i fide solidati · et i car' radicati · psim' ipī' script. sac' noscē · lati' · alti' · lōgi' · et pfūdi · et p hac puēīr' · ad plenissiā noti' · et excellētissi' · amorē · beatissime trinitatis · u' ē stat' · et repleniti oīs [illegible] et boi · De latitudine scripturæ.

Hri sacr' script. fine exipito · et itento · et pri' edito simul' i notato Uīdēd' ē pgss' · q̄ a dpi' lati' · lōg' · sublim' · et pfūd' · s; viā ap' docum' · ds solūt' a' ipī' lati' · i [illegible] · [illegible] · ptū · lōgi' · vo · i descriptē tpis · et etatū · sublim' · i descriptē [illegible] · gdatī ordinatm' · pfūditas · i

mlt'iplicitate misticor' sensuu; · et itelliar' · Sig' velim' latit' sac' script. specl'ari · ps frōte occurit nb' scripta secta i duo testamēta · s · i vet' · et i novū · vet' at' occurit i multiplicat' libr' · h' ē libros legales · ystoriales · sapiales · et pphales · ita q̄ p'mi sūt · v · scdi · x · tcij v · et q'rti · xvj · ac phoc i univ'so · xxvj · Novu tesm' · sili' h' libros huis cor'spōdētes [illegible] quadrup' fere · Na' i legalib; · ret' lib' evang' · ystoriali' act' apo' · sapiali; · eple ap' · et maxie pauli · pphalib; ret' lib' apoc · ut sic mira sit cōformitas · i t' vet' · et novū · n' solū i certa se [illegible] vet' · q̄ i cōformitate ptui' · i · ē figa · et p'sighificatē · ut' ege te' cat' · [illegible] facier' · et rota i medio rote · q' vet' ē i novo · et ecō · Et i libris legalib; · et evang' ē facies leōis · pp excellē' · auc' · i ystoialib; facies bovis · pp ex' v'tutis · i spialib; facies hoīs · pp p'dētia sagaci · i pphalib; facies aqle · pp itellig' pspicacē · Recte a' sac' script. dividit' · i no · et ve · tesm' · et n' theorica · et ptica · sic' phya · cum scripta sac' fūdet' p'pe sr' cogtē' fidei · q̄ ē v't' · et fundamēt' mor' · iustitie · et toci' recte vite · n' p' segst' i ea noti ver' · sive credendor' · a noti mor' · sive [illegible] · a ddo · ut p'pha q̄ n' tm' de v'itate mor' · ver' etiā de [illegible] · n' tm' speclatiōe · coīdum · Cum g' sac' scriptā ē noti movēs ad bō · et revocās a malo · et h' ē p timorē · et amorē · ideo dividit' i duo · te' · q' h' brevis dria · ē timor · et amor · Et q' qdrup' ē q' s mo ū ad bō · et revocari a malo · [illegible] p p'cepta vētustissime maiestatis · ut' p documēta sapientissime v'itatis · ut' p ex' · et b'ufīī · i nocentissime bonitatis · l' ex oib; i unū collectis · ideo tā i · n · q̄ i · ve · te · i quo sūt' tālr' lib' · cōtinēs sac' script. s; cōvenīā a ditū pmissa · Na' lib' legales movēt p p'cepta maiestatis · et [illegible] ystoriales p ex' bonitatis i nocentissime · sapiales [illegible] · p'dētissime · pphales movēt · ex oiū pdcor' aggregatiōe · sic' mai feste · apparet i eis · ut' ipi sūt q̄i [illegible] tocī legal' sap' · et doc trī' · Et q' sac' script. silis latissio flumio · q̄ excrescit [illegible] mltor' aqu ager' mag' ac mag' · s; q̄ lōgi' decurit · Na' cū p'i i sac' scriptā sūt lib' legales · i fruit' p'ea aq' sap' ystoriał' · dco i fruit' sapiā sapientiss' salomois · p' h' doctria pphar' sco' · et tāde doctria evag' revelata ē · p os xρ' · p lata · p evāg' · cōscripta · p scos ap' divulgata adiūtis · [illegible] documētis · q̄ · ips · s · s · v'iās sr' eos docuit nos p eos · ut sic i oē v'itatē · p · s · s · edocti · oīs v'itatis salutaris [illegible] · ec' ē docti · et sac' script. cōsumatio [illegible] nt' [illegible] · Habet · q̄ script. sac' · lōgitud' · q̄ cōsistit De lōgitudine scripture · i lōgitud' tpis · et etatū ap' · s · mūdi · u'; ad diē iudicij [illegible] describ' ē p tria tpa mūdi decurrē · s · p tps [illegible] legis nature · legis script. et legis gre · Et i h's tpib; · vij · etates [illegible] · q̄r' p'a ē ab ada · us · ad noe · S'a a noe u' ad [illegible] · Tertia ab habra' us · ad dd · Quarta a dd · us · ad [illegible] · Quinta a trāsmigratiōe · u'; ad xρm · Sexta a xρo u'; ad [illegible] · Septima [illegible] · [illegible] q̄ fine mūdi · Octava q̄ i cipit a [illegible] · u' i [illegible] etiā · ut' · q̄ i sex' · Et sic script. ē lōgissima · q' i tractatu [illegible] mūdi · et tpis cōdicio · aps' genesis · et pucit · us · ad finē mūdi · et tpis · s · i fine · apoc · Recte at' univ'siu; tps · qd decurrit · s; [illegible] lege · i [illegible] · [illegible] datū · q̄ci · i futura; sr' decurrit p vij · etates · et cōsūat' i fine vj · ut sic mūdi decursu' p cat' cōdicio · et maiores ītior' des' · Incat' cursu vite miriois mūdi · s · hois · pp q̄ fcs ē · Nam p' etas mūdi i q̄ fca ē ipi' mūdi fēitio · ca'l' demon · et [illegible] aglor' · Rec' · ps · diei · i q̄ fca ē lux · et distiō · a tebis · Scda · i q̄ parcla · et diluuiu' salutati sr' bōi · et dēdēti mali · Rec' · fe · diq · i q̄ p'firmamēt' fcā ē distiō aqua ab aq's · Tcia i q̄ vecat' est

ab Abraham et inchoata est synagoga, quae fructificare et generare debebat prolem ad Dei cultum, respondet diei tertiae, in qua apparuit terra et protulit herbam virentem. Quarta, in qua viguit regnum et sacerdotium, quia David ampliavit cultum divinum, respondet diei quartae, in qua facta est formatio luminarium et stellarum. Quinta, in qua transmigrantes in populos multos dispersati sunt et turbati, respondet diei quinto, in qua facta est formatio piscium et avium. Sexta aetas, in qua natus est Christus in hominis effigie, quae est vere imago Dei, respondet diei sexto, in qua formatus est homo primus. Septima, quae est quies animarum non habens finem, respondet diei septimo, in qua requievit Deus ab omni opere quod patrarat. Et sic distinguuntur hae septem aetates propter insignia facta quae fuerunt in earum exordiis, iuxta quod respondent diebus formationis mundi. Vocatur autem prima aetas infantia, quia sicut infantia tota oblivione deletur, sic illa prima aetas per diluvium est consumpta. Secunda pueritia, quia sicut in pueritia loqui incipimus, sic in secunda aetate facta est distinctio linguarum. Tertia dicitur adolescentia, quia sicut vis generativa incipit in actum suum prodire, sic tertia vocata est Abraham et data est circumcisio et facta est promissio de semine. Quarta dicitur iuventus, quia sicut in iuventute floret hominis aetas, sic in quarta aetate sub regibus floruit synagoga. Quinta senectus, quia sicut in senectute vires minuuntur et decidit pulchritudo, sic in transmigratione factum est de Iudaeorum sacerdotio. Sexta dicitur senium, quia sicut illa est quae copulatur cum morte, habens tamen magnam lucem sapientiae, sic sexta aetas cum die iudicii terminatur. Sic igitur totus iste mundus ordinatissimo decursu a scriptura describitur procedere a principio usque ad finem, ad modum cuiusdam pulcherrimi carminis ordinati, ubi potest quis speculari secundum decursum temporis varietatem, multiplicitatem et aequitatem, ordinem, rectitudinem et pulchritudinem multorum divinorum iudiciorum procedentium a sapientia Dei quae mundum gubernat. Unde sicut nullus potest videre pulchritudinem carminis, nisi aspectus eius feratur super totum versum, sic nullus videt pulchritudinem ordinis et regiminis universi, nisi eam totam speculetur. Et quia nemo tam longaevus est, quod totam videre possit oculis carnis, nec per se potest futura praevidere, providit nobis Spiritus sanctus librum scripturae sacrae, cuius longitudo commetitur se decursui regiminis universi.

De sublimitate scripturae

Habet nihilominus sacra scriptura in suo processu sublimitatem, quae consistit in descriptione hierarchiarum gradatim ordinatarum, quae sunt ecclesiastica, angelica et divina, seu subcaelestis, caelestis et supercaelestis; ita quod per primam describitur patenter, secundam aliquantulum occulte, tertiam magis occulte. Ex descriptione ecclesiasticae patet quod alta est; ex descriptione angelicae, altior; ex descriptione divinae, altissima; ita ut possimus dicere cum propheta: Mirabilis facta est scientia tua ex me, confortata est, et non potero ad eam. Et hoc quidem satis recte. Nam cum res habeant esse in materia, et esse in anima per notitiam acquisitam, et esse in anima per gratiam, habeant etiam esse in arte aeterna; philosophia quidem agit de rebus ut sunt in natura seu in anima secundum notitiam naturaliter insitam vel etiam acquisitam; sed theologia, tanquam scientia supra fidem fundata et per Spiritum sanctum revelata, agit et de his quae spectant ad gratiam et gloriam et etiam ad aeternam sapientiam. Unde ipsa substernens sibi philosophicam cognitionem et assumens de naturis rerum quantum sibi opus est ad fabricandum speculum, per quod fiat repraesentatio divinorum, quasi scalam erigit, quae in sui infimo tangit terram, sed in suo cacumine tangit caelum; et hoc totum per illum unum hierarcham Iesum Christum, qui non tantum ratione naturae humanae quam assumpsit est hierarcha in ecclesiastica hierarchia, verum etiam in angelica, et media persona in illa supercaelesti beatissimae Trinitatis, ita quod per ipsum a summo capite Deo descendit gratia non solum in barbam, verum etiam in oram vestimenti, quia non tantum in caelesti Ierusalem, verum etiam in ecclesiam militantem. Est enim pulchritudo magna in machina mundana, sed longe maior in ecclesia pulchritudine sanctorum charismatum adornata, maxima autem in Ierusalem superna, suprema vero in illa trinitate summa et beatissima. Ideo ipsa scriptura non tantum altissimam habet materiam, per quam delectat et in altum levat intelligentiam intuentis, verum etiam ipsa est venustissima, et mirabili quodam intellectu mentem delectat, et sic magis ac magis delectando assuefacit ad divinorum speculorum contuitus et anagogias. De profunditate scripturae.

Habet postremo ipsa scriptura profunditatem, quae consistit in multiplicitate mysticarum intelligentiarum. Nam praeter litteralem sensum habet in diversis locis exponi tripliciter, scilicet allegorice, moraliter et anagogice. Est autem allegoria, quando per unum factum indicatur aliud factum, secundum quod credendum est. Tropologia seu moralitas, quando per id quod factum est datur intelligi quod faciendum est. Anagogia, quasi sursum ductio, est quando datur intelligi illud quod desiderandum est, scilicet aeterna felicitas beatorum. Oportet autem haec tria esse in scriptura praeter intelligentiam litteralem, quia sic competit ipsi scripturae subiecto, ipsi auditori seu discipulo, ipsi origini et fini. Subiecto competit, quia ipsa est doctrina quae est de Deo, de Christo, de operibus reparationis et de credibilibus; subiectum enim ipsius quantum ad substantiam est Deus, quantum ad virtutem est Christus, quantum ad operationem est opus reparationis, quantum autem ad haec omnia est credibile. Deus autem est trinus et unus in personis, ideo scriptura quae de ipso est in unitate litterae trinam formitatem habet intelligentiae. Christus etiam, licet sit unum Verbum, omnia tamen per ipsum facta dicuntur et in ipso relucent, ita quod est sapientia multiformis et una. Opera reparationis, cum sint multa, nulla tamen est, quae ad aliud non habeat ordinem, principalem habent aspectum. Credibilia vel credibilia diversimode relucent secundum diversitatem statuum credentium; ideo propter conformitatem ad omnia praedicta sacram scripturam in una littera multiformem oportuit intelligentiam parere.

Competit etiam hoc auditori, quia nullus est competens auditor nisi humilis, mundus, fidelis et studiosus; ideo sub cortice litterae apertae occultatur mystica et profunda intelligentia ad comprimendam superbiam, ut ipsa profunditate et humilitate litterae lateat, et superbi comprimantur, immundi repellantur, et fraudulenti declinentur, et negligentes excitentur ad intelligentiam mysteriorum. Et quia auditores doctrinae huius non sunt unius generis, sed cuiuslibet; omnes enim salvandi oportet aliquid de hac doctrina scire; ideo ipsa multiformem habet intelligentiam, ut sic omnem intellectum capiat, omni intellectui condescendat, et omnem intellectum superexcedat, et multiplicitate radiositatis suae illuminet parvulos et accendat.

Competit etiam hoc principio, a quo est, quia est a Deo per Christum et Spiritum sanctum loquentem per ora prophetarum et aliorum qui hanc doctrinam conscripserunt. Cum autem Deus non tantum loquatur per verba, verum etiam per facta, quia ipsius dicere facere est, et ipsius facere dicere; et omnia creata tanquam Dei effectus innuunt suam causam; ideo in scriptura divinitus tradita utrumque debet significare verba et facta. Christus etiam doctor, licet esset humilis in carne, altus erat in divinitate; ideo decebat ipsum et eius doctrinam habere humilitatem in sermone cum profunditate sententiae, ut sicut Christus fuit panniculis involutus, ita sapientia Dei in scriptura figuris quibusdam humilibus involveretur. Spiritus etiam sanctus diversimode illustrabat et revelationes faciebat in cordibus prophetarum; ipsum etiam nullus latere poterat intellectus, et universaliter omne decet videre; ideo competebat eius doctrinae, ut in uno sermone multiplices lateret intellectus.

Competit nihilominus ipsi fini, quia scriptura data est, ut per eam dirigatur homo in cognoscendis et agendis, ut tandem perveniat ad optanda. Et quia omnes creaturae ad hoc factae sunt, ut serviant homini tendenti ad supernam patriam, ideo scriptura assumit ipsas creaturarum species diversas, ut sic per illas doceat nos sapientiam dirigentem nos ad aeterna. Et quia homo non dirigitur in aeterna, nisi cognoscat veritatem credendorum et operetur facienda, et affectiva suspiret ad bona videnda, amanda et perfruenda; hinc est quod scriptura sacra data per Spiritum sanctum assumit librum creaturae, referendo in finem secundum triplicem modum intelligentiae, ut sic per tropologiam habeamus notitiam agendorum moraliter, per allegoriam credendorum veraciter, per anagogiam desiderandorum delectabiliter; et sic purgati per virtuosas operationes, illuminati per radiosam fidem, et perfecti per ardentissimam caritatem, tandem perveniamus ad bravium aeternae felicitatis.

In tanta igitur multiformitate sapientiae, quae continetur in ipsius sacrae scripturae latitudine, longitudine, altitudine et profunditate, unus est communis modus procedendi authenticus, videlicet intra quem continetur modus narrativus, praeceptorius, prohibitivus, exhortativus, praedicativus, comminativus, promissivus, deprecativus et laudativus. Et omnes hi modi sub uno modo authentico reponuntur; et hoc quidem satis recte. Quia enim haec doctrina est, ut boni fiamus et salvemur, ideo scriptura data est eo modo debuit tradi, quo magis ... Et quia magis movet affectus per exempla quam per argumenta, magis

ad promissiones quasi ad invitationes magis provocantes quam per diffinitiones. Ideo scriptura ista non debuit habere modum diffinitivum, collativum et divisivum ad probandas passiones aliquas de subiecto ad modum aliarum scientiarum, sed oportuit quod haberet modos proprios secundum varias inclinationes animorum diversimode animos inclinantes, ut si quis non movetur ad precepta et prohibita, moveatur saltem per exempla narrata; si quis non per hec, moveatur per monitiones sagaces, per promissiones veraces, per comminationes terribiles, ut sic saltem excitetur ad devotionem et laudem Dei, et sic recipiat gratiam, per quam dirigatur circa operationem virtuosam. Cum igitur modi narrativi non possint fieri per viam certitudinis rationis, quia particularia gesta probari non possunt, ideo ne scriptura ista tanquam dubia vacillaret ac per hoc minus moveret, loco certitudinis rationis providit Deus huic scripture certitudinem auctoritatis, que adeo magna est ut omnem perspicacitatem humani ingenii superexcellat. Et quia non est certa auctoritas eius qui potest fallere vel falli, nullus autem est qui falli non possit et fallere nesciat nisi Deus et Spiritus sanctus, hinc est quod ad hoc ut scriptura sacra modo debito esset perfecte authentica, non per humanam investigationem est tradita, sed per revelationem divinam. Ideo nihil in ea est contempnendum tanquam inutile, nihil in ea respuendum tanquam falsum, nihil respuendum tanquam iniquum, pro eo quod Spiritus sanctus eius auctor perfectissimus nihil potest dicere falsum, nihil superfluum, nihil diminutum. Et ideo celum et terra transibunt, verba autem sacre scripture non preteribunt quin impleantur. V m̄ proc- … -dendi.

Quemadmodum autem scriptura hec speciale habet modum procedendi, sic iuxta suum procedendi modum specialiter suo modo debet intelligi et exponi. Quia enim multiplicem sub una littera tegit intelligentiam, quilibet expositor debet abscondita in lucem producere, et illa educta per aliam manifestare scripturam magis patentem. Sic si exponere velles illud Psalmi: Apprehende arma et scutum, et velles explicare quid sit arma divina, dicas quod bona voluntas, et hec est eius veritas, et quod ita sit probatum est per scripturam apertam; nam et scribitur alibi: Scuto bone voluntatis coronasti nos, et: Scuto circumdabit te veritas eius. Ad quod non pertinget quis de facili nisi per assuefactionem lectionis textum et litteram biblie commendet memorie. Alioquin in expositione scripturarum nunquam poterit esse potens. Unde sicut qui dedignatur prima elementa discere ex quibus dictio integratur, nunquam potest nosse dictionum significationem nec rectam legem constructionis, sic qui litteram sacre scripture spernit, ad spiritualem intelligentiam nunquam assurget. Attendat etiam expositor quod non ubique requirenda est allegoria, nec omnia sunt mystice exponenda. Propter quod notandum est quod scriptura tres habet partes. Una est in qua secundum litteram agit de initiis nature et per illas significat reparationem; nam sic apparet in descriptione formationis mundi. Alia est in qua agit de actibus et processibus israelitici populi et per illos significat reparationem generis humani. Tertia est in qua nudis verbis exprimit que pertinent ad nostram salutem quantum ad fidem vel mores. Quarta est in qua pronuntiat mire salutis mysterium partim verbis nudis, partim enigmaticis et obscuris. Et propterea scriptura in his locis variis non est uniformiter exponenda. Debet autem expositor dirigi in expositione sacre scripture secundum tres regulas quas tradit pater Augustinus in libro de doctrina christiana. Quarum prima hec est: Utrumque in sacra scriptura per verborum significationem significant res creationis sive singulares actus humane conversationis. Inde res significante per verba, que significantur, deinde intentionem reparationis mysticam. Ubi vero prius significatum exprimit nude fidem sive caritatem, in illa non est allegoria querenda. Secunda regula hec est: ut verba scripture significantia res creationis aut conversationis propter intelligentiam, quaerat ex alio scripture loco quid ille res significent, et deinde significationem suam elucidat per verba nude significantia fidei veritatem vel morum honestatem; ut puta si dicatur: Oves peperit gemellos fetus, ostendat quod oves significant homines et gemellos fetus geminam caritatem. Tertia regula ista est: Cum aliqua scriptura habet aliquem intellectum litteralem et spiritualem, debet discutere expositor utrum illa dictio conveniat historico an spirituali significato. Et si utrique competit, tunc litteraliter et spiritualiter debet affirmari. Si vero alteri tantum, tunc solum debet intelligi spiritualiter, sicut est sabbatum legis esse perpetuum, sacerdotium eternum, possessio terre eterna, et pactum circumcisionis eternum, que omnia ad spiritualem significatum referenda sunt. Ad hoc autem quod per sacrarum scripturarum silvam quis secure incedendo et exponendo incedat, opus est ut prius noverit ipsius scripture summatim veritatem per verba explicata, videlicet ut attendat quomodo scriptura scribit mutuum progressum et consummationem duplicis corporis, quod ex opposito se respiciunt, bonorum scilicet, quorum se hic humiliat ut exaltet sempiternaliter in futuro, et malorum, quorum se hic exaltat ut eternaliter deprimat. Unde ipsa agit de toto universo, quantum ad summum et imum, primum et ultimum, quantum ad decursum et intermedium, sub forma cuiusdam crucis intelligibilis, in qua describitur habet quodammodo videri lumine mentis tota machina universi, atque quod intelligentiam oportet nosse: rerum principium, Deum, ipsarum creationem, lapsum, redemptionem per sanguinem, reformationem per gratiam, curationem per sacramenta et tandem retributionem per penam et gloriam sempiternam. Et quia hec doctrina tam in scriptis sanctorum quam doctorum sic diffuse tradita est, ut ab accedentibus ad scripturam sacram audiendam non possit per longa tempora videri nec audiri, propter quod et theologi frequenter ipsam exhorrent tanquam incertam et inordinatam, et tanquam quandam silvam opacam, rogatus a sociis ut de paupercula scientiola mea aliquid breve in summa dicerem de veritate theologie, eorumque precibus devictus assensi breviloquium quoddam facere, in quo summatim non omnia sed aliqua magis opportuna ad tenendum breviter tangerentur, addens simul cum hoc rationem aliquam ad intelligentiam, secundum quod occurrebat pro tempore. Quia vero theologia est sermo de Deo et de primo principio, utpote quia ipsa tanquam scientia et doctrina altissima omnia resolvit in Deum tanquam in primum et summum, ideo in assignatione rationum in omnibus que in hoc opusculo vel tractatu continentur conatus sum rationem sumere a primo principio, ut sic ostenderem veritatem sacre scripture esse a Deo, de Deo, secundum Deum et propter Deum, ut merito appareat ista scientia una esse et ordinata, ac theologia non immerito nuncupata. Sicubi igitur imperfectum, obscurum, superfluum vel minus rectum in hiis inveniatur, occupationi et brevitati temporis et paupercule scientie concedatur. Siquid vero rectum, soli Deo honor et gloria referatur. Ut autem sequentia clarius elucescant, titulos particulares capitulorum curavi premittere, ad faciliorem memoriam et lucidiorem intuitum dicendorum, que septem partitionibus et lxxij capitulis distinguuntur.

Incipiunt capitula super breviloquio

Prima pars de trinitate Dei habet capitula viij. Capitulum primum est de illis vij de quibus est theologia in summa. Cap. ij. quid tenendum est de trinitate personarum et unitate essentie. Cap. iij. de istius fidei intelligentia sana.
Cap. iiij. de istius fidei expressione catholica.
Cap. v. de unitate nature divine in multiformitate appropriationum.
Cap. vj. de veritate divine nature in multiplicitate apparitionum.
Cap. vij. de Dei omnipotentia.
Cap. viij. de Dei sapientia, predestinatione et prescientia.
Cap. viiij. de voluntate Dei et providentia.
Secunda pars de creatura mundi habet capitula xij.
Capitulum primum est de productione mundi totalis.
Cap. ij. de natura corporali quantum ad fieri.
Cap. iij. de natura corporali quantum ad esse.
Cap. iiij. de natura corporali quantum ad influere et operari.
Cap. v. de modo describendi predicta in sacra scriptura.
Cap. vj. de productione supernorum spirituum.
Cap. vij. de apostasia demonum.
Cap. viij. de confirmatione beatorum angelorum.
Cap. ix. de productione hominis quantum ad spiritum.
Cap. x. de productione hominis quantum ad corpus.
Cap. xj. de productione eius quantum ad totum coniunctum.
Cap. xij. de complectione et ordine totius mundi consummati.
Tertia pars de corruptela peccati habet capitula xi.

Capitulum primum est de origine mali in communi.
ii. de primorum parentum temptatione
iii. de primorum parentum transgressione
iiii. de primorum peccati punitione
v. de originalis peccati corruptione
vi. de originalis peccati transfusione
vii. de originalis peccati curatione
viii. de origine peccatorum actualium
ix. de origine et distinctione capitalium
x. de origine et qualitate peccatorum venialium
xi. de origine peccatorum finalium, quod est peccatum in Spiritum Sanctum.

Quarta pars de incarnatione Verbi habet capitula x.
Capitulum primum est de ratione ubi quare debuit vel decuit incarnari
ii. de incarnatione quantum ad unionem naturarum
iii. de unione quantum ad modum
iiii. de incarnatione quantum ad plenitudinem temporum
v. de plenitudine gratiae et quantum ad charismata infusa
vi. de plenitudine sapientiae in intellectu
vii. de perfectione meriti in effectu
viii. de passione quantum ad statum patientis
ix. de passione et quantum ad modum patiendi
x. de passione et quantum ad effectum passionis

Quinta pars de gratia Spiritus Sancti habet capitula x.
Capitulum primum est de gratia in quantum est donum divinitus datum
ii. est de gratia in quantum educit liberum arbitrium ex peccato
iii. est de gratia in quantum illuminat ad bonum meritorium
iiii. de ramificatione gratiae in habitus virtutum
v. de ramificatione gratiae in habitus donorum [illegible]
vi. de ramificatione gratiae in habitus beatitudinum et posterius fructuum
vii. de exercitio respectu credendorum
viii. de exercitio gratiae respectu diligendorum
ix. de exercitio gratiae respectu agendorum praeceptorum et consiliorum
x. de exercitio gratiae respectu petendorum et orandorum

Sexta pars de medicina sacramentali habet capitula xiii.
Capitulum primum est de sacramentorum origine
ii. de sacramentorum variatione
iii. de sacramentorum numero et distinctione
iiii. de sacramentorum institutione
v. de sacramentorum dispensatione
vi. de sacramentorum iteratione
vii. de constitutione et integritate baptismi
viii. de integritate confirmationis
ix. de integritate eucharistiae
x. de integritate poenitentiae
xi. de integritate extremae unctionis
xii. de integritate ordinis
xiii. de integritate matrimonii.

Septima pars de statu finalis iudicii habet capitula vii.
Capitulum primum est de iudicio in communi
ii. de antecedentibus ad iudicium, et in modum est poena purgatorii
iii. de antecedentibus ad iudicium, et in modum sunt suffragia ecclesiastica
iiii. de concomitantibus, sicut est conflagratio ignis
v. de concomitantibus, sicut est resurrectio corporum
vi. de consequentibus, sicut de poena inferni. vii. et ultimum de gloria paradisi. Expliciunt capitula.

Primum capitulum est de illis vii de quibus est theologia in summa. 1

In principio intelligendum est, quod sacra doctrina, videlicet theologia, quae principaliter agit de primo principio, scilicet de Deo trino et uno, de vii agit in universo, scilicet de trinitate Dei, de creatura mundi, de corruptela peccati, de incarnatione Verbi, de gratia Spiritus sancti, de medicina sacramentali et de statu finalis iudicii. Ratio autem huius veritatis haec est: quia ista sacra scientia sive theologia sit scientia dans sufficientem notitiam de primo principio secundum statum viae, secundum quod est necesse ad salutem; et Deus non tantum sit verum principium et exemplar effectivum in creatione, sed etiam refectivum in redemptione et perfectivum in retributione, ideo non tantum agit de Deo creatore, sed etiam de creatione et creatura. Et quia creatura non stetit, sed suo casu indiguit reparari, ideo agit de corruptela et medico et sanitate et medicina, et tandem de curatione perfecta, quae est in gloria, impiis protectis in poena. Et ideo ipsa sola est scientia perfecta, quia incipit a primo quod est primum principium, et pervenit ad ultimum quod est praemium aeternum; incipit a summo quod est Deus altissimus creator omnium, et pervenit ad infimum quod est infernale supplicium. Ipsa etiam est sola sapientia perfecta, quae incipit a causa summa, ut est principium causatorum, ubi terminatur cognitio philosophica, et transit per eam ut est remedium peccatorum, et reducit in eam ut est praemium meritorum et finis desideriorum. Et in hac cognitione est sapor perfectus, vita et salus animarum; et ideo ad eam addiscendam inflammari debet desiderium omnium Christianorum. Ex his patet quod licet theologia sit de tot et de tam variis, est tamen scientia una, cuius subiectum ut a quo omnia est Deus, ut per quod omnia est Christus, ut ad quod omnia est opus reparationis, ut circa quod omnia est unio caritatis, videlicet quae caelestia et terrestria connectit; ut de quo omnia in libris canonicis prout est credibile, ut credibile; ut de quo omnia in libris expositorum, credibile ut intelligibile. Sed agit de utilitate credendi, quia quod credimus debemus auctoritati, quod intelligimus rationi. Explicit ... ij.

Incipit liber de trinitate Dei. Quid tenendum est de trinitate personarum et unitate.

Primo igitur de trinitate Dei tria sunt consideranda, scilicet qualiter unitas simul stet cum pluralitate personarum, secundo qualiter cum pluralitate appropriationum, tertio qualiter cum pluralitate apparitionum. De pluralitate personarum in unitate naturae hoc dictat recta fides esse tenendum, scilicet quod in unitate naturae sunt tres personae: Pater, Filius et Spiritus sanctus, quarum prima a nulla est, secunda a sola prima per generationem, tertia est a prima et secunda per processionem sive spirationem; ita quod trinitas personarum non excludit ab essentia divina summam unitatem, simplicitatem et immensitatem, aeternitatem, immutabilitatem, necessitatem et primitatem, nec personae includunt summam fecunditatem, caritatem, liberalitatem, aequalitatem, germanitatem, conformitatem et inseparabilitatem, quod autem sana fides intelligit esse in beatissima trinitate. Ratio autem huius veritatis haec est: quia cum fides sit principium cultus Dei et fundamentum eius quae secundum pietatem est doctrinae, dictat de Deo sentiendum esse altissime et piissime. Non autem sentiret altissime, si non crederet quod Deus se posset summe communicare; non sentiret piissime, si crederet quod posset et nollet. Ideoque ut altissime et piissime sentiat, dicit Deum se summe communicare aeternaliter, habendo dilectum et condilectum, ac per hoc Deum unum et trinum. Huic autem fidei, in quantum dictat de Deo piissime sentiendum, attestatur tota sacra Scriptura, quae dicitur doctrina secundum pietatem; quia Deum fatetur hic plane, quod summe diligit Verbum sibi coaequale, quod ab aeterno genuit, in quo cuncta disposuit, per quod cuncta produxit et gubernat, per quod in carne sumpta per summam benignitatem hominem redemit pretiosissimo eius sanguine, redemptumque alavit, per quod in fine mundi summam misericordiam impendendo ab omni miseria liberabit, unde patet quod decens sit Filium summi Patris, in quo erat omnis pietatis consummatio et divinae ... Quod autem dictat de Deo sentiendum altissime, non tantum attestatur sacra Scriptura, verum etiam omnis creatura, ut dicit Augustinus XV libro de Trinitate, capitulo iiii, et sequentibus doctorum librorum tantam auctoritatem esse praedicat Deum; sed omnis quae nos circumstat creatura, ad quam nos etiam pertinemus, universa ipsa rerum natura proclamat habere se praestantissimum conditorem, qui nobis mentem rationemque dedit, qua viventia non viventibus, sensu praedita non sentientibus, intelligentia non intelligentibus, immortalia mortalibus, impotentibus potentia, iniustis iusta, speciosa deformibus, bona malis, incorruptibilia corruptibilibus, immutabilia mutabilibus, invisibilia visibilibus, incorporalia corporalibus, beata miseris praeferenda iudicemus. Ac per hoc quoniam rebus ...

catis catoe sn dubitatoe pponi . opt; v cum . 7 sume vi ue . 7 cum sentire . atq; intelligere et mori et corrumpi . mutariq; n psc . n ou ee sz ipo oipotentissimu iustissimu . preciosissimu . op tim . beatissimuq; sentim . In hus aut includunt altissime nobilita tes diuine ee . p v ipe ostendo . h aut reducunt ad tria s . eternitate sap . 7 beatitudine . et hec tria ad vnu . s . ad sap . i q includunt mes gnas . vbu ples 7 amor necesse vtriq; . i qbz fides dicit bus summa osistere eternitate . Et qm sapia summa ponit trinitate . ponit q necesse os p hutas nobilissimas odicioes . v necesse e pdcas nobilitates di uie ee . simul stare cu bissima trinitate. Visti fidi intelligentia sana

Ad intelliam sana . dicit doctrina sac . q i diuinis sunt due . iiij . emanatoes . tres ypostases . iiij . relatoes . v . notoes . 7 co hus tres sm pprietates psonales ¶ Ro a ad itellia pdcoz h e q2 cu; p . 7 summu pri . h ipo q p . sit simplicissimu . h ipo q summu . sit pfcissi io pfcissie se coicat . q2 pfcissimi . et i diuisioe oimoda fruat quia simplicissim et io salua unitate nae . sunt i moi emanandi pfcte . oug a pfcte emanandi . sunt duo tm . s . p modu nae 7 vol . pri e gnato . ij . spirato . sm pcessio . et io hui sunt i . Et q2 duab; emanatoibz subsisten tias . necesse e emanare duas ypostases . necesse e q pducte . ypostasi sm ppo pducente ab alio n emanante . ne sit infinitu; abire . io sunt i tres ypostases Et q2 cui; emanatoi respondet dupl habitudo relata . io . iiij . sunt i relatoes s . paternitas . filiatio . pcessio . 7 spiratio . Et q2 p has habitudines innotescit nobis dicte ypostases . 7 ptr hoc q ypostasis illa i q pa io pncipiatoi innotescit . q2 n pducit . q2 h e nobilitas supa . io . v . sunt notoes . s . iiij . relatoes pdce . cu inascibilitate Et q2 ql; psona . vna ht pprietate . p q pri innotescat . io tm tres sunt pprietates psles . q i hus noib; exprimunt pprie . 7 pri . s . pat . 7 fi . 7 s . s . ¶ Cu e ppu sit pris . ee inascibile . sm igenitu; . ee pri . n de pri . ee pie . inascibilitas notificat ipz . p modu negatois . l; ex osequti . p modu positois . q2 inascibilitas i pie . ponit fontale plenitudine . pria . no de pri . p modu positois . cu negatoe . ee pie p modu positois osituas . ppe oplete 7 declaratio ¶ Silr cum filius sit ymago vbu; 7 fili . ymgo noiat illa p v silitudie expssa . vbu v silitudie expssiua fili v silitudie ypostatica . Filius ymago noiat v silitud . oforme . vbu v silitudie itellectuale . fili v silitudie onale . p hc mod cu ppu; sit . s . s . ee donu ee nexu seu caritate . aboz . ee q spin . s . don noiat eu . v datu voluntariu Kitas sm nexu . v donu voluntariu; et pepuu . s . s . v datu voluntariu . s 7 v pstatie . hic e q ptr ta noia q sunt pat 7 fi . et s . s . tm psone pprietates psles insinuant . h g tenenda s . ad fidi trinitatis intellia; sana . V isti fidi expssioe

Ad isti i fidei expssioe catholica e tenendu; sz doctore catholica . iiij . sacre doctrina q i diuinis sunt duo moi pdicandi . s . p modu sbe 7 relatois . et tres moi supponendi . s . ee . psoe 7 notois . iiij moi significandi sba; s . necto ee . sbe ypostasis 7 ps . v . moi dicendi s . qs . q . q . qd . 7 qo et tres moi differendi s . sz differete modu essendi sz differete modu se hndi . et sz differete modu; itelligendi ¶ Ro aut pdcoz h e q2 cu; p . pri sit pfcissim simul 7 simplicissi o q pfcois sunt de ipo dnt ppe 7 vere . q aut i pfcois aut n dnt aut si dnt sz assumptoi; humane nae . dnt vl translate Cu g x . sunt pdicamenta s . sba . qntitas . relatio . qlitas . actio . passio . v . qn . sit . 7 hc . v . vltia ppe spectat ad corporalia seu mutabilia io n attribuunt deo n tm trasupto m et figurato . alia vo . v . pce dentia deo attribuut sz id q oplectoe dnt ita tam q oia simplicitati n impediunt . ¶ Oia g hec pdicamenta sunt ad i q e ipm de quo

pdicatur 7 ita p opatoe ad sinceritatem x q sunt oia dnt naliue i sba relatoe tm excepta q cu dupl hre respectu ut ad sbm i q . 7 ad termi ad qd . p iu transit nec facit opatoe sz ea n v facit distinctoe Et hic est q sic vnitate 7 clo. mltiplicat dei trinitate et io manet ibi duo moi pdicandi differentes de qb tal dat regla q q dnt sz sba d oib dnt 7 singillati 7 simul et singlr Et vo sz relatoe . oib n dnt aut si de plib . plr i relati distinct siles . eqles . relaoe; iusa . Et qm ples possit ee . relatoes i vna sz sic sunt ples p . i vna na io distinco i notitie n i fert diuisificatio . p . nec distinco p . plificatoe nae . Et ppea . n qcq ouenit ee . ouenit notoi vl p . n ee Et hic e q i . sunt tres moi supponendi de qb; tal osueuit dari regla . Supposita ee . n supponit notio . n p . et supposita notoe . n supponit p . n ee . 7 supponit p . nec supponit ee . n notio . sic ee . p; . Et qm ita distincto e . i suppositis sbe . manete ee una . io necesse e . mltiplr i significari sba; . sba; . s . v oicabile . et i coicabile . v coicabile p modu abstractois p n ee . et p modu octois . p n sbe . v i coicabile vo . vl v di stinguibile . p modu ypostasis . vl v distinctiu p n ps . vl ali . s . v distinctiua . qlitecq; . et sic ypostasis . vl notabile . 7 psona . 7 sic p . ee . ho . iiij . sunt i catum . huanitas . ho . ais ho . pers . p . ee . ij . sba . iiij . ypostasi; . iiij . p . d . Et q2 i p . q disting n solu e ofiderare cu; q disting . sz illd . quo disting 7 h e ppetas siue notio . io . necesse e . q i diuinis sint . v . moi dicendi pnte 7 qnta ¶ qs vo e p . q vo e ypostasis . q2 d supposituu sbe i distincte . q . vo e notois . q vo sbe . q . sm q . vo ee 7 qm os hui moi i unitate ee indicant . q2 qcq e i deo est ipe d vn 7 sol . ideo n ponit i dea; neqs sz ee . n sz ee . et ppea sunt i tm tres moi differendi s . sz modos essendi . sm emanatoi . sic differt p a p sz modos se hntoi . sic differt p . 7 ee . q2 una p . ad alteri refert . et io disting ee n ad alteri; n refert . io n disting . sz modos intelligendi . sic differt vna ppetas sba . vl ab altera . v boitas 7 sap . pa diffa . e maior et summa q possit repiri i diuinis . et e in supositis . i q unu n d d alto . Scda diffa e minor . q2 e i attributis . l; e vnu possit . ee de alto . v p . de ee . aliq . dr de vno . qd n de alto . v p disting 7 refert . ee vo . n . Tertia vo diffa e . minima . q2 e i onotatis . l; e unu de alto dicatur ad inuice . et ide psit dici de vtsq; n tam ide onotat vtsq; nec pide dat intelli . vtriq; Ex pto mo differendi oritur pluralitas p . Ex scdo pluralitas pdicatoni sbaliu 7 relatiuu Ex tertio . pluralitas ppetatu; essenciu 7 notonu . sm abeterno sm ex tpe . sm ppe sm transumpte . sm oite . sm appropriate . dicto 7 ee . aut manifesta sunt . hui intellectus satis claret . et qd sentiendu 7 qli loquendu sit de summa trinitate p diuina V vnitate nae di . i . V

De pluralitate appatoni . h doc; ee tenendu . mltiformitate apparitoi . Doctrina sac . q cu d sit i circumscriptibil . inuisibil . i comutabil nichilo tm spualr hitat i vnus scos . Apparuit patriarchis et pphis . descendit de cel . misit q filiu; 7 s . s . ad salt hui generis . Et l; i deo sit i diuisa na . v 7 opatio trinitatis . missio tm . vl apparitio vni p . n e missio . vl appito . alti . l; q sit i summa eqlitas . soli tm prs e mitte . 7 n mitti . s . s . e tm mitti . v diai p . n forte dicatur mitte hoie assumptu . fily a e mitte . 7 mitti . sic ex sequtis appar; ¶ Ro a . ad itellia; pdcoz . h e . q2 l; p pri . sit imsu; . i cosceptibile . sit i tpeu .

et invisibile, sit aeternum et incommutabile, propter tamen esse verum spiritualium et corporalium, temporalium et contingentium ac per hoc verum et mutabilium visibilium et conceptarum, per quos licet ipse sit immutabilis, insensibilis et inconceptibilis, semper redditur manifestum et notum. Redditur autem se manifestum et notum generaliter per universitatem suorum effectuum ab ipso emanantium, in quibus dicitur esse per essentiam, potentiam et praesentiam, quia se extendit ad omnia creata. Redditur autem se specialiter notum per aliquos effectus, qui in ipsum specialiter ducunt, ratione quorum dicitur habitare, apparere, descendere, mitti et mittere. Habitare namque dicitur per effectum spiritualem cum acceptatione, sicut est effectus gratiae gratum facientis, quae est deiformis et in Deum reducens, et Deum nos habere facit et haberi a nobis, ac per hoc et habitare in nobis. Et quia effectus gratiae communis est omnibus personis, ideo una persona non habitat sine alia, immo tota simul Trinitas. Apparere vero dicitur per effectum sensibilem cum expressa significatione, sicut Spiritus sanctus apparuit in columba. Et quoniam sicut personae divinae distinctae sunt, sic distincte significari possunt et signis in nobis, ideo quaelibet persona per se apparere, et apparitio omnibus potest competere simul in simul cuilibet personae. Verumtamen quia Spiritus sanctus dicitur in linguis igneis et in columba apparuisse, hoc non est propter novum vinculum vel effectum spiritualem, sed propter unionem quae est inter signum et signatum specialiter ex ratione et origine deputatum. Descendere autem dicitur utroque praedictorum effectuum cum inchoatione. Deus enim beatissimis angelis semper est praesens in caelo, quia in eis semper habitat et apparet praedictis modis; aliter in terris est modo quasi absens, et quantum ad gratiam et quantum ad notitiam; et ideo cum incipit apparere vel habitare de praesente caelo, et qui absente nobis sit praesens terris, et ideo licet in se non mutetur, dicitur tamen descendere nobis. Converso vero dicitur effectus praedictos cum aeterna productione, tunc est Deus permittit filius, qui faciendo eum nobis praesentem per notitiam vel gratiam, insinuat quod ab ipso procedit. Et quia pater a nullo procedit, ideo nusquam dicitur mitti; quia vero filius et producit et producitur, ideo et mittit et mittitur. Quia vero Spiritus sanctus aeternaliter producitur, quoniam producit non ex tempore, ideo ipsi est proprium mitti, mittere vero non competit secundum quod non creaturae. Et quod apparet quod haec sunt impropria et exponenda: Spiritus sanctus mittit se; Spiritus sanctus mittit filium; filius mittit seipsum; non intelligitur in quantum est de virgine natus: pater; et quia mitti et mittere non competit omnibus, quia licet dicant effectum in creatura, dicunt tamen in intrinseco relationem, sicut quod mittere dicit auctoritatem, mitti subauctoritatem, utrumque productionis aeternae importantiam.

De unitate dic. VI. — Nec in multiplici appropriatione

Tertio vero de pluralitate appropriatorum haec tenenda quod licet omnia essentialia omnibus personis aequaliter indifferenter conveniant, tamen pater dicitur appropriate unitas, filio veritas, spiritui sancto bonitas. Et inter haec sunt tria appropriata, scilicet aeternitas in patre, species in imagine, usus in munere. Et inter haec sunt tria, in patre ut principiante, in filio ut exemplante, in spiritu sancto ut finiente. Et inter haec sunt quattuor: omnipotentia patri, omniscientia filio, voluntas seu benevolentia spiritui sancto. Haec autem quae dicuntur appropriari, non quia fiat propria, cum semper sit communia, sed quia ducunt ad intelligentiam et notitiam propriorum, videlicet trium personarum. Illa autem et ratio propterea haec est: quia cum primum principium est nobilissimum et perfectissimum, ideo conditiones entis nobilissimae et generalissimae in eo reperiuntur in summo. Haec autem sunt unum, verum, bonum, quae non consequuntur ens secundum supposita, sed secundum rationem. Nam unum nominat ens sub ratione indivisionis in se; verum secundum quod cognoscibile, et hoc habet per indivisionem sui a propria specie; bonum secundum quod communicabile, et hoc habet per indivisionem sui a propria operatione. Et quia haec triplex indivisio se habet secundum ordinem, quoniam ad rationem intelligendi in quo verum praesupponit unum et bonum praesupponit unum et verum, hinc est quod haec attribuuntur tribus principiis in summo, quia perfecta et generalia, et appropriantur tribus personis quia ordinata; et ideo summe unum patri, quod est origo personarum; summe verum filio, qui est a patre ut verbum; summe bonum spiritui sancto, qui est ab utroque ut amor et donum. Et quia summe unum est summe primum, quia caret omni inceptione; et summe verum est summe aequale et pulcrum; et summe bonum est summe utile et perfectum: hinc oritur secunda appropriatio illarum, quod aeternitas in patre, quia non habet initium sed est omnino primum; species in imagine, id est in verbo, quae est summe pulcrum; usus in munere, id est in spiritu sancto, quia est summe perfectum et communicatum. Quod per alia verba sic insinuat Augustinus: in patre unitas, in filio aequalitas, in spiritu sancto unitatis aequalitatisque concordia. Rursus quia summe unum et primum tenet rationem principiandi et originandi, summe pulcrum et speciosum rationem exprimendi et exemplandi, summe perfectum et bonum rationem finiendi, quia bonum et finis idem: hinc oritur tertia ratio appropriationis: efficientia patri, exemplaritas filio, finalitas spiritui sancto. Rursus quia a parte principii sumitur esse posse, a parte exemplaris summo sumitur esse scire, ad summum finem tendit esse velle, ideo necesse est primum esse omnipotentissimum, omnisapientissimum et benevolentissimum. Unitas autem patris et summa reductio per seipsam reductionem perfectam est omnipotentissima, sicut et veritas omnisapientissima et bonitas benevolentissima. Et hoc apparet, quia ordo insinuatur: voluntas est dans praeintelligendi cognitionem, et voluntas et cognitio praesupponit potentiam et virtutem, quia posse scire est aliquid posse. Ex his apparet quae sunt appropriata et quibus et quo dicuntur. Haec vero trina, scilicet potentia, sapientia et voluntas, sunt illa potissime in quibus in scripturis laudatur Trinitas summa; et ideo de his aliquid dicendum est breviter et summatim.

De omnipotentia dei. VII.

De omnipotentia dei haec secundum doctrinam sacram tenenda sunt, quod omnipotens est, ita tamen quod ei non attribuuntur actus culpabiles, ut posse mentiri et male velle, nec actus poenales, ut metuere et dolere, nec actus contingentiae suae malos, ut dormire et ambulare, nisi forte transumptive, nec actus incohaerentes, ut posse facere maiorem se vel alium deum sibi aequalem vel infinitum actu, ad contradictoria; quia ut dicit Anselmus, quamvis nimium incohaerens ab ipso deo est impossibile, licet hoc non possit, est tamen omnipotens, perfecte, vere et perfecte. Intelligentia autem et ratio praedictorum haec est: quia primum principium est omnipotens, potentia quae est potentia simpliciter, et ideo distributio addita ei distribuit pro his quae posse est posse simpliciter. Haec autem sunt quae conducunt ad potentiam completam et ordinatam. Potentiam autem completam dico quae non potest deficere nec succumbere nec indigere. Potentia autem in peccando deficit, in patiendo succumbit, in contingentibus actionibus indigentiam includit. Divina autem potentia, quae est potentia summa et perfectissima, ideo nec est de nichilo, nec sub aliquo, nec eget alio aliquo, ac per hoc non est culpabilia nec poenalia nec mutabilia potest; et hoc quia omnipotens est potentia completa. Potentiam autem ordinatam contingit accipi dupliciter: vel secundum actum vel secundum aptitudinem ex parte solius virtutis increatae, quae est possibilis potentiae. Secundum modum dicere est non tamen possibile sed et actuale; quod secundo modo et non potest est possibile simpliciter, non actuale; quod tertio modo et non potest vel potest est possibile deo sed impossibile creaturae; quod autem nullo modo praedictorum modorum est possibile, sicut illud quod directe repugnat ordini, sed rationes et causas primordiales et aeternas, simpliciter est impossibile, sicut quod deus faciat aliquid actu infinitum, quod filius faciat aliquid esse et nullo modo esse, quod faciat illud quod fuit non fuisse, et talia quae praeter est contra ordinem et complementum divinae potentiae. Ex his patet primo quare dicitur potens, patet et quod divina debet simpliciter possibilia, et quod simpliciter impossibilia, et quod aliquorum impossibilitas sit talis, stet cum vera omnipotentia.

De divina sapientia, praedestinatione et praescientia.

De sapientia vero dei haec tenenda sunt, scilicet quod ipsa divina sapientia limpidissime cognoscit omnia bona et mala, praeterita, praesentia et futura, actualia et possibilia, ac per hoc incomprehensibilia nobis et infinita, sed tamen quod ipsa in se nullo modo diversificatur, licet diversa nomina sortiatur. Secundum quod est cognitiva omnium possibilium, dicitur scientia et cognitio; in quantum cognitiva omnium quae in universo fiunt, dicitur visio; in quantum omnium quae bene fiunt, dicitur approbatio; in quantum cognitiva eorum quae futura sunt, dicitur praescientia seu provisio; in quantum eorum quae ab ipso fienda sunt, dicitur dispositio; in quantum eorum quae praemianda sunt, dicitur praedestinatio; in quantum eorum quae damnanda sunt, dicitur reprobatio. Et quia ipsa non tamen est cognitiva sed ratio cognoscendi, ideo in quantum est ratio cognoscendi omnia condita, dicitur lux; in quantum ratio cognoscendi visa et approbata, dicitur speculum; in quantum praevisa et disposita, dicitur exemplar; in quantum praedestinata et rep

bata dicitur liber vitae. Est igitur liber vitae in quantum ad rerum reductionem, exemplar ut ad earum productionem, speculum ut ad earum cognitionem, lux vero in quantum ad omnium ... Quod exemplar autem spectat ydea, verbum, ars et ratio. Ydea secundum actum providendi, verbum secundum actum proferendi, ars secundum actum prosequendi, ratio secundum actum perficiendi, quia superaddit intentionem finis. Quia vero haec omnia unum sunt in Deo, ideo unum frequenter accipitur pro alio. Et licet divina sapientia ratione diversitatis sciendorum et connotatorum diversa sortiatur vocabula, non tamen diversificatur, sed ratione intrinseca cognoscit et omnia contingentia infallibiliter, mutabilia immutabiliter, futura praesentialiter, temporalia aeternaliter, dependentia independenter, creata increate, alia a se in se et per se. Et cum infallibiliter contingentia cognoscat, simul stat libertas et variabilitas voluntatis cum praescientia et ... intellectualia. Et ideo ... Hoc ipso quod primum et summum est, habet cognitionem simplicissimam et perfectissimam; quia vero perfectissimam, ideo cognoscit omnia simul distinctissime secundum omnes conditiones quas res habent vel possunt habere, et propter hoc futura sciat esse futura, et praesentia praesentia, et bona sciat approbanda et mala reprobanda. Et hinc est quod diversa sortitur vocabula. Secundum quod dictum est, quia simul stat perfecta sapientia cum summa simplicitate, hinc est quod omnia a se cognoscit in se et per se, ex quo sequitur quod creata cognoscat increate; ex quo sequitur quod dependentia independenter; ex quo ulterius quod temporalia aeternaliter; ex quo ulterius quod futura cognoscat praesentialiter; ex quo ulterius quod mutabilia immutabiliter; et ex quo ulterius quod contingentia infallibiliter, et in contingentibus manente contingentia secundum dictae sapientiae praesentiam infallibilia tamen in contingentibus quae subiacent necessitati quam libertati voluntatis. Hinc est quod qui vult haec vere intelligere, quomodo simul stet libertas voluntatis creatae cum infallibilitate praescientiae aeternae, resolvendo ad hoc ultimo procedat per illos gradus usque ad primum, quod primum principium perfectissime cognoscat omnia perfecte, quod est verum certissimum, ex quo omnia praedicta infallibiliter concluduntur. Sicut autem divinae cognitionis certitudo simul stat cum contingentia rerum cognitarum, quia simul est simplicissima et perfectissima divina sapientia, sic unitas simul stat cum multiformitate rationum et idearum. Et ex eadem causa, quia est perfectissima, ideo distinctissime cognoscit universa et singula, et illa omnia distinctissime et perfectissime repraesentat; et ideo singularum dicitur habere rationes et ydeas tanquam rerum similitudines perfectissime expressivas. Quia vero simplicissima est, ideo omnes illae similitudines sunt unum in ipsa. Unde sicut Deus una actione omnia producit extra secundum omnimodam rerum integritatem, sic una virtute omnia cognovit sempiternaliter. Et sicut una est in Deo altissimo operativa actio, secundum rem dicuntur tamen plures rerum productiones ratione pluralitatis productorum, sic una est veritas, unde illic actus in Deo, dicuntur tamen plures similitudines, ydeae et rationes ratione pluralitatis productorum. Sic una est veritas, unde illic actus in Deo, dicuntur tamen plures similitudines, ydeae et rationes ratione pluralitatis ydeatorum vel existentium vel futurorum vel possibilium. Hae autem rationes et ydeae, licet sint una veritas et lux et essentia, non tamen dicuntur esse una ratio vel ydea. Ratio enim vel ydea dicitur in comparatione ad alterum secundum rationem intelligendi; notat enim similitudinem cognoscentis, quae realiter tenet se ex parte Dei, licet secundum rationem intelligendi dicere videatur aliquid ex parte ydeati. Sicut autem haec similitudo ... requirit, dicendum est quod haec est illius aeternitatis proprium, quia sicut dictum est simul est simplex et infinitum et perfectissimum, quod pro intellectu est consequenter innotescit. Causa autem eius est quia est simplicissimum et perfectissimum, ideo actus purus; quia vero infinitum et immensum, ideo extra omne genus. Et hinc est quod unum existens potest esse similitudo expressiva multorum. De voluntate et providentia Dei. viii.

De voluntate autem Dei haec tenenda sunt, quod ipsa sic est recta ut nullo modo possit obliquari, sic est efficax ut nullo modo possit impediri, sic est una ut tamen habeat multiformem significationem. Significatur enim divina voluntas quandoque per voluntatem beneplaciti, per voluntatem signi; secundum quod dicuntur quinque signa: praecepto, prohibito, consilio, impletione et permissione; secundum quod disponit a voluntate beneplaciti quaeque in universo fiunt. Est enim voluntas Dei prima et summa causa omnium specierum ac motionum. Nihil enim est quod fit visibiliter aut intelligibiliter in ista universitate amplissima quod non procedat ..., quod non de illa aula summi imperatoris aut iubeatur aut permittatur, secundum ineffabilem iustitiam praemiorum atque poenarum retributionum et gratiarum. Et quia ista voluntas est regulativa, dicitur providentia. Hinc est quod ea quae in universo fiunt agit et regit divina providentia, quae omnino est irreprehensibilis, quae non praecipit, prohibet et consulit nisi iuste, nihil agit nisi bene, nihil permittit nisi iuste. In illa autem et in praedestinatione haec est principium ... sit summe nolle et voluntatem habet et nolitionem habere. Cum igitur voluntas de se dicatur secundum quod in agentibus appositio attenditur regula rectitudinis et efficacia operationis, necesse est quod voluntas in Deo sit rectissima et efficacissima. Ideo rectissima, quia idem est in Deo voluntas et veritas; ideo efficacissima, quia idem est in Deo potestas, voluntas et virtus summa. Et quia non potest voluntas divina carere veritate, ideo non tantum est recta, verum etiam regula rectitudinis; quia voluntas nullo modo potest carere virtute, ideo non tantum est efficax, verum etiam fons et origo totius efficaciae, quia nihil sine illa potest efficere, nec contra illam praevalet, nec est aliquid quod valeat impedire. Et quia rectissima est, nullus potest esse rectus nisi conformet ei. Nullus potest ei conformari nisi voluntas illa innotescat. Oportuit igitur voluntatem divinam, quae regula est rectitudinis, notificari nobis. Rectitudo autem quae nobis necessaria est, est in faciendo bonum necessarium et in declinando malum, quod est perfectionis in erogando vel debitum. Et ideo haec innotescit nobis per tria signa, scilicet praeceptum, prohibitionem et consilium, quod quidem signum divinum beneplacitum acceptare tanquam iustum, quod sit secundum divinum praeceptum, quod declinat secundum divinam prohibitionem, et adimplet secundum divinum consilium. Signa autem haec infallibilia sunt divinae voluntatis, quae est regula rectitudinis. Rursus quia efficacissima est, nullo modo potest aliquis aliquid efficere nisi ipsa operante et coefficiente, nullus deficere vel peccare nisi ipsa iuste deserente; et secundum hoc duo ei sunt signa, scilicet impletio, quae est signum voluntatis efficientis, et permissio, quae est signum voluntatis iuste deserentis. Iuste autem deserit, quia iustum est ut sic administret res quas condidit ut non infringat leges quas indidit, et sic cooperetur rebus quas creat ut eas agere proprios motus sinat. Et ideo si liberum arbitrium ad utrumque vertibile de lege ne dimittat in malum cadere, hoc non permittit nisi iuste. Rursus si per gratiam praeveniat et sustentet, nulli iniuriam facit; ideo si agit iniuste non omnino, iuste secundum exigentiam meritorum, quia merita ad hoc non sufficiunt, sed gratia et misericordia, et quantum iuste, quantum est ex condecentia bonitatis suae. Cum igitur damnat et reprobat, operatur secundum iustitiam; quando vero praedestinat, secundum gratiam et misericordiam, quae non excluditur iustitia. Quia igitur omnes secundum quod de massa perditionis erant debebant damnari, ideo plures reprobat quam eligit, ut ostendat quod salvatio est secundum gratiam specialem, sed damnatio secundum iustitiam communem. Nullus igitur potest conqueri de divina voluntate, quia omnia agit rectissime; immo in omnibus debemus gratias agere et bono glorificare regimen providentiae summae. Sicut autem quanto quis magis vir perfectior minus gratiae quod altius ... Haec opera silentium imponere huic loquacitati et exclamare cum apostolo Ro. xi: O altitudo divitiarum sapientiae et scientiae Dei ... per totum ipsi gloria in saecula saeculorum. Amen.

Explicit liber de trinitate Dei. Incipit liber de creatura mundi. I.

His summatim praelibatis de trinitate Dei, dicenda sunt aliqua de creatura mundi. De productione mundi totali. Circa quam haec tenenda sunt in summa, videlicet quod universitas machinae mundialis producta est in esse ex tempore et de nihilo ab uno principio solo et summo, cuius potentia licet sit immensa, disposuit tamen omnia in certo pondere, numero et mensura. Haec generaliter intelligenda sunt circa rerum productionem, ex quibus veritas colligitur et error repudiatur. Per hoc enim quod dicitur ex tempore, excluditur error ponentium mundum aeternum; per hoc quod dicitur ex nihilo, excluditur error ponentium materialitatem aeternam.

materiale principium. Propter hoc quod dicitur ab uno principio, excluditur error Manicheorum, ponentium pluralitatem principiorum. Propter hoc quod dicitur solo et summo, excluditur error ponentium deum produxisse creaturas inferiores per ministerium intelligentiarum. Propter hoc quod additur in certo numero, pondere et mensura, ostenditur quod creatura est effectus trinitatis creantis sub triplici genere causalitatis, scilicet efficientis, a qua est in creatura unitas, modus et mensura; exemplaris, a qua est in creatura veritas, species et numerus; finalis, a qua est bonitas, ordo et pondus. Quae quidem reperiuntur in omnibus creaturis tanquam vestigium creatoris, sive in corporalibus, sive in spiritualibus, sive ex utrisque compositis.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia ad hoc quod sit ordo perfectus et status in rebus, necesse est quod omnia reducantur ad unum principium, quod sit primum, ut det ceteris statum, et perfectissimum, ut det ceteris complementum. Quoniam igitur primum principium, in quo est status, non potest esse nisi unum solum, si mundum producit, cum non possit ipsum producere de se ipso, necesse est quod producat ex nichilo. Et quia productio de nichilo ponit esse post non esse ex parte producti, et immensitatem in virtute producentis ex parte principii, cum hoc sit solius dei, necesse est quod creatura mundi sit producta ex tempore ab ipsa immensa virtute agente per se et immediate. Rursus, quoniam primum principium perfectissimum, a quo manat perfectio universorum, necesse est agere a se et secundum se et propter se, quia nullo in agendo indiget extra se, necesse est quod habeat respectu cuiuslibet creaturae triplicis causae rationem, scilicet efficientis, exemplaris et finalis. Necesse est etiam omnem creaturam secundum hanc triplicem habitudinem comparari ad primam causam. Omnis enim creatura constituitur in esse ab efficiente, conformatur ad exemplar et ordinatur ad finem, ac per hoc est una, vera et bona, modificata, speciosa, ordinata, mensurata, discreta et ponderata. Est enim pondus ordinata inclinatio. Et haec quidem generaliter dicta sunt de omni creatura, sive corporea, sive incorporea, sive ex utraque composita, sicut est natura humana. Iam vero corporea consideranda est, ut nunc quantum ad fieri, quantum ad esse et quantum ad operari.

De natura corporali quantum ad fieri. ii.

De natura autem corporea quantum ad fieri haec tenenda sunt, quod per sex dies sit in esse producta, ita quod in principio ante omnem diem creavit deus caelum et terram. Prima vero die formata est lux. Secunda firmamentum est in medio aquarum. Tertia separatae sunt aquae a terra et congregatae in locum unum. Quarta caelum ornatum est luminaribus. Quinta aer et aqua volatilibus et piscibus. Sexta terra animalibus et hominibus. Septima requievit deus, non a labore nec ab opere, cum usque nunc operetur, sed a novarum specierum conditione, quoniam omnia fecerat vel in simili, sicut illa quae propagantur, vel in seminali ratione, sicut illa quae aliis modis traducuntur in esse.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia res manant a primo principio et perfectissimo. Tale autem est optimissimum, sapientissimum et benivolentissimum. Ideo oportuit quod sic produceret, ut in rerum productione reluceret triplex nobilitas praedicta et excellentia. Et ideo triformis fuit operatio divina ad mundanam machinam producendam, scilicet creatio, quae appropriatur potentiae; distinctio, quae sapientiae; et ornatus, qui respicit bonitatem largissimam. Et quoniam creatio est de nichilo, ideo fuit in principio ante omnem diem, tanquam omnium rerum et temporum fundamentum. Rursus, quia distinctio corporum mundi attenditur secundum triplicem modum, ideo tria facta fuerunt per triduum. Est enim distinctio naturae luminosae a perspicua et opaca, et haec facta est in prima die in divisione lucis a tenebris. Et est distinctio naturae perspicuae a perspicua, et haec facta est in secunda die in divisione aquarum ab aquis. Et est distinctio naturae perspicuae ab opaca, et haec facta est in tertia die in divisione aquarum a terris. In his autem implicite datur intelligi distinctio caelestium et elementarium, sicut posterius declarabitur. Sic igitur distinctio fieri debuit per triduum. Et quia ornatus correspondet distinctioni, ideo tribus diebus debuit similiter consummari. Est enim ornatus naturae luminosae, et haec facta est quarta die in formatione stellarum et solis et lunae; et est ornatus naturae perspicuae, et haec in quinta die, in qua ex aquis facti sunt pisces et aves ad ornatum aeris et aquae; et est ornatus naturae opacae, scilicet terrae, et haec in sexta die, in qua facta sunt bestiae et reptilia, facta est et ad consummationem omnium natura humana. Et licet deus potuit facere in instanti, maluit tamen per successionem temporum, tum propter distinctam et claram repraesentationem potestatis, sapientiae et bonitatis, tum propter decentem convenientiam dierum sive temporum et operum, tum quia sic in principio mundi conditore fieri debebant seminaria operum fiendorum, sic fieret et praefiguratio temporum futurorum. Unde in illis septem diebus quasi seminaliter praecessit distinctio omnium temporum, quae explicantur per decursum septem aetatum. Et hinc est quod sex diebus operum adiungitur septima quietis, quae dies non describitur habere vesperam, non quia non habuit noctem subsequentem dies illa, sed ad praefigurandam animarum quietem, quae nunquam habebit finem. Si autem diceret aliquis, quod omnia simul sunt facta, tunc omnes hi dies referuntur ad considerationem angelicam. Verum primus modus dicendi magis est secundum consonantiam et auctoritatibus sanctorum et qui praecesserunt et qui secuti sunt beatum Augustinum.

De natura corporali quantum ad esse. iii.

De natura autem corporea quantum ad esse haec tenenda sunt, quod corporalis mundi machina tota consistit in natura caelesti et elementari, ita quod caelestis distincta est in tres caelos principales, scilicet empyreum, cristallinum et firmamentum. Infra firmamentum autem, quod est caelum stellatum, continentur septem orbes septem planetarum, qui sunt Saturnus, Iuppiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Natura vero elementaris in quatuor sphaeras distinguitur, scilicet ignis, aeris, aquae et terrae. Et sic procedendo a summo caeli cardine usque ad centrum terrae decem occurrunt orbes caelestes et quatuor sphaerae elementares, ex quibus integratur et consistit tota machina mundi sensibilis distincte, perfecte et ordinate.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum natura corporalis ad perfectionem sui et expressionem multiformis sapientiae primi principii requirat multiformitatem formarum, sicut apparet in mineralibus, plantis et animalibus, necesse fuit ponere aliqua corpora simplicia, quae multiformiter possent misceri ad introductionem formarum multiformium; et talis est natura subiecta contrarietati, et haec est elementaris. Necesse etiam fuit naturam ponere, per quam haec contraria in mixtione conciliarentur; et talis est natura elongata a contrarietate, cuiusmodi est natura lucis et corporis supercaelestis. Et quoniam mixtio fieri non potest nisi per contraria agentia et patientia, ideo necesse fuit contrarietatem duplicem fieri in elementis, scilicet quantum ad qualitates activas, quae sunt calidum et frigidum, et quantum ad passivas, quae sunt humidum et siccum. Et quia quodlibet elementum agit et patitur, ideo quodlibet habet duas qualitates, unam activam, alteram passivam, in tantum quod una principalis. Et propter hoc necesse est tantum quatuor esse elementa secundum quatuor qualitates praedictas quadrupliciter combinatas. Natura autem caelestis aut est uniformis et immobilis, et haec est empyreum, quod lucet purum; aut est mobilis et multiformis, et sic firmamentum; aut mobilis et uniformis, et sic caelum medium inter empyreum et stellatum, quod est caelum cristallinum. Quartum membrum, scilicet quod sit multiforme et immobile, non potest stare, quia multiformitas disponit ad motum varietatum, non ad unicae formae quietem. Sic ergo tres caeli, quorum primum per totum est luminosum, scilicet empyreum; secundum per totum perspicuum, scilicet cristallinum; tertium ex utroque commixtum, scilicet firmamentum. Cumque tres sint caeli incorruptibiles et quatuor elementa variabilia, ut fiat debita connexio, concordia et convenientia, disposuit deus septem orbes planetarum, qui sua varietate motuum et incorruptibilitate formarum quasi quoddam vinculum essent et vinctum inferiorum elementarium orbium et superiorum caelestium ad perficiendum et decorandum universum; quod secundum numerales proportiones ordinatum dicitur et connexum denario caelestium orbium et quaternario elementorum, reddentibus ipsum proportionaliter tam placitum quam perfectum et ordinatum, ut in modo suo repraesentet primum.

De natura corporali quantum ad influere et operari. iiii.

De natura autem corporea quantum ad operari hoc tenendum est, scilicet quod caelestia influunt in terrestria et elementaria quantum ad distinctionem significationem temporum, scilicet dierum, mensium et annorum, sicut dicitur in Scriptura, quod sint in signa et tempora et dies et annos. Influunt etiam quantum ad effectivam productionem rerum generabilium et corruptibilium, scilicet mineralium, vegetabilium, sensibilium

et corporibus humanorum, sicut tamen sunt in signa temporum et regimen operum, ut non sit exinde certa signa futurorum contingentium, nec influant secundum liberum arbitrium, prout constellationum quidam dixerunt aliqui philosophi esse fatum. ¶ Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum in corporibus celestibus propter proximitatem ad primum principium sit lux, motus, calor et virtus, lux ratione sue forme et speciei, motus vero ratione influentis, calor vero inferioris nature susceptivus, virtutem vero omnibus mixtionis predictas. Cum igitur ita sit, celestia corpora plurimum et motum firmamenti, mensis secundum lucem lune et motum in circulo obliquo, anni secundum motum solis in eodem circulo, temporum vero secundum varium planetarum motum, distantiam et concursum, ascensum et descensum, retrogradationem et statum, ex quibus oritur diversitas in temporibus; per virtutem autem et calorem influunt ad productionem eorum que ex elementis generantur, excitando, promovendo, complexionando. Ita quod secundum complexionem elementorum ab equalitate remotam influunt in mineralia, secundum complexionem minus ab equalitate longinquam in vegetabilia, secundum vero complexionem equalitati approximantem in sensibilia, secundum vero complexionem equalem in corpora humana, que disposita sunt ad nobilissimam formam, que est anima rationalis, ad quam ordinatur et terminatur appetitus omnis nature sensibilis et corporalis, ut per eam que est forma ens, vivens et intelligens, quasi ad modum circuli intelligibilis reducatur ad suum principium, in quo perficiatur et beatificetur. Et quoniam in illud tendit per liberum arbitrium, ideo quantum ad arbitrii libertatem precellit omnem virtutem corporalem, ac per hoc omnia creata sunt sibi famulantia. Quid igitur autem dominatur sibi, nisi solus Deus, non fatum seu vis positionis siderum. Et propterea indubitanter verum est quod homo finis omnium rerum que sunt, et omnia corporalia facta sunt ad humanum obsequium, ut ex illis omnibus accendatur homo ad amandum et laudandum factorem universorum, cuius providentia cuncta disponuntur. ¶ Hec igitur sensibilis corporalium machina est tamquam quedam domus a summo opifice homini fabricata, donec ad domum veniat non manufactam in celis, ut sicut anima nunc ratione corporis et status meriti nunc est in terris, sic aliquando corpus ratione anime et premii sit in celis. V. iii. describendi predicta in sacra scriptura.

Ex iam dictis colligitur quod sicut Deus res ordinate condidit quantum ad tempus et ordinate disposuit quantum ad situm, sic etiam ordinate gubernat quantum ad influentiam, et scriptura ordinate narrat quantum ad doctrine sufficientiam, licet non ita explicate describat distinctionem orbium nec celestium nec elementorum, parum autem nichil dicat de motibus et virtutibus corporum superiorum et de mixtionibus elementorum et elementatorum, et quod plus est, nec explicate narrat de conditione superiorum spirituum, maxime cum describitur istud universum in esse productum. ¶ Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum primum principium reddat se nobis cognoscibile et per scripturam et per creaturam, per librum creature se manifestat ut principium effectivum, per librum scripture ut principium reparativum. Et ideo primum reparativum non potest cognosci nisi cognoscatur et effectivum, ideo scriptura sacra, licet principaliter agat de operibus reparationis, agere nichilominus debet de opere conditionis in quantum inducit in cognitionem primi principii efficientis et reficientis. Et ideo ipsa est cognitio sublimis et salutaris: sublimis quia de primo principio effectivo, quod est Deus creator; salutaris quia de primo reparativo, quod est Christus salvator et mediator. ¶ Rursus quia sublimis est ut potest, quia agit de primo principio et ente summo, ideo non descendit ad describendas speciales creaturarum naturas, motus, virtutes et differentias, sed stat in generalitate quadam, in qua insinuantur specialia, scilicet describendo conditionem mundi quantum ad dispositionem et influentiam, quo ad naturam luminosam, opacam et perviam in generalitate quadam. Et quoniam primum principium de quo agit habet in se ordinem nature in existendo, ordinem sapientie in disponendo, ordinem bonitatis in influendo, ita quod ordo nature habet simultatem et equalitatem, ordo sapientie considerat prioritatem et posterioritatem, ordo influentie superioritatem et inferioritatem, et ideo ad insinuandum ordinem nature determinat scriptura [?] quod in principio ante temporis divisionem fuit illa triplex natura de non esse in esse producta, cum dicitur: In principio creavit Deus celum et terram, et spiritus Domini ferebatur super aquas; ubi nomine celi natura luminosa, nomine terre opaca, nomine aque pervia sive perspicua, sive contrarietati subiecta sive super contrarietatem elevata; ubi etiam insinuatur trinitas eterna, scilicet Pater in nomine creantis, Filius in nomine principii, Spiritus Sanctus in nomine spiritus Dei. Et sic est intelligendum quod dicitur: Qui vivit in eternum creavit omnia simul, non quia creaverit in chaos omnimode confusionis, sed quia simul [?] potentie cum produxit hanc naturam triplicem, summam in summo, et mediam in medio, et infimam in infimo, nec tamen est omnimode distinctionis, cum celum esset perfectum, terra incomposita, natura media quasi medium tenens non decet ad plenam distinctionem producta. ¶ Ad insinuandum autem ordinem sapientie in disponendo determinat quod hec triplex natura non simul fuit distincta et ornata, sed unaqueque triplex natura exigentiam per triduum distincta et per triduum aliud ornata, ut sicut Deus in principio triplicem naturam simul creavit in primordio temporis, sic successione temporis, scilicet triplici dierum triplicem faceret distinctionem nature triplicis exigente, et rursus in alio triduo triplicem ornatum triplicis nature distincte. ¶ Ad insinuandum vero ordinem bonitatis in influendo determinat quod hec triplex natura collocata est in mundo secundum sub et super iuxta dignitatem suam et influentiam. Et quia luminosum plurimum habet de specie, ideo sibi debetur existentia [?] quasi optimum; [?] minimum de specie, ideo sibi debetur extremum [?]; quia vero pervia medium tenet, ideo medium sortita est situm. Et quoniam natura pervii et perspicui est communis nature celestis et elementaris, et rursus luminosa utrique convenit, ideo recte firmamentum dicitur firmamentum in medio aquarum, non quia aque sicut celos sint fluxibiles, frigide, graves et corruptibiles, sed quia subtiles et incorruptibiles et pure, et supra omnem contrarietatem sublimate, ac per hoc celestis nature et in celestibus collocande ratione nobilitatis forme, collocantur etiam ratione virtutis et influentie. Quia est omnis actio corporalis in rebus inferioribus regulariter origine et vigore sumpta a natura celesti, cum due sint qualitates active, calidum et frigidum, et aliquod sit celum precipue influens in calido, sicut celum sidereum ratione sue luminositatis, congruum fuit ut aliquod influeret secundum frigidum, et sic est cristallinum. Et sic celum sidereum licet influat ad calorem, non tamen est formaliter calidum, sic et celum quod dicitur aqueum sive cristallinum non est celum [?] formaliter frigidum. Unde quod sancti dicunt quod aque ibi constitute sunt ad reprimendum calorem superiorum corporum, et consilia non secundum formalem predicationem, sed secundum efficaciam et influentiam sunt intelligenda. ¶ Competit igitur conditio creature secundum ordinem predictum et ordinem creationis sapientie dicere scripture, que est sacra sublimis. ¶ Rursus quia est sacra salutaris, ideo non determinat de opere conditionis nisi propter opus reparationis. Et quoniam angeli sic conditi fuerunt ut labentes nullatenus repararentur, sicut apparebit in sequentibus, ideo tacet secundum litteram expressionem angelorum lapsus et conditionem, quia non debebat subsequi reparatio. Quia vero sublimitatem scripture non decebat penitus reticere de conditione sublimis creature, ideo sic scriptura sacra rerum describit conditionem ut ex [?] utique sacra sublimis et salutaris, ubi tamen secundum spiritualem intelligentiam tota conditio litteraliter descripta spiritualiter refertur ad describendam [?] angelice creature, ideo secundum spiritualem intellectum describitur in illis tribus naturis, per productionem nature angelice nomine celi, et creature nomine terre, et gratie per quam [?] nomine aque. ¶ Rursus per septenarium dierum intelligitur septiformis creature status, secundum decursum septem etatum, prout per septenarium intelligitur septiformis angelorum conversio a creatura ad Deum. Et quia ex predictis apparet sufficientia scripture, et veritas in diversis opinionibus sanctorum et aliorum que sibi non consequenter [?] dicunt, cum vere sit, si recte intelligatur. De productione superiorum spirituum c. i.

DE nã · ſpũali · et ĩcorpea · ẽ moĩ ẽ ãglica · de q̃ ↄſidãnẽ
e; · q̃ ad cõdicõẽ ſ̃nõꝝ ſpũũ · q̃ ad ruinã dẽmõn · ⁊ q̃
ad ↄfirmatõẽ bõꝝ ãglõꝝ · Dicẽ ẽ g̃ · q angel' a p̃mordio
ſue ↄditõis · iiij · ſt attributa · ſ · ſimplicitas ẽẽ · p̃ſ' diſcrẽtõ ·
p̃ rõẽ ĩſtitutã · ↄcemĩ · ĩtellia · ⁊ voᵗᵃˢ ⁊ libitas · ar · ad ĩtelligẽda
bõa · et reſpuẽda mala · P̃ aũt · iiij · attributa p̃ncta · iiij alia
ↄtinuãt · ſ · v̄tuoſitas ĩ opãdo · oſſitõſitas ĩ miniſtrãdo
pſpicacitas · ĩ cognoſcẽdo · ĩmutabilitas p' electõẽ · ſiũ ĩ ma
lo · ſiũ ĩ bõ · ¶ Rõ a̓ · ad ĩtellia p̃dcõꝝ hec ẽ · q̃ꝛ h ipõ · q · p̃
p̃ri · õ de nichõ p̄dux̃ · iõ n̄ tm̃ ... n̄ · ſ; ⁊ p̃e ſe · n̄ tm̃
ſbam a ſe legit q̃ · ſ · nam corporeã p̄duce debuit · verũ
et p̃p̃iq̃ · et hec ẽ ſba ĩtellectual' · et ĩcorpea · q̃ hoc ipõ q deo
ſilima ẽ · ſimplicitatẽ hẽ nẽ · et diſcrẽtõẽ p̃ſẽ · v' dõ aſſilet
ex p̃te ſbe · ſiũ cõis · ſiũ ĩdiuidue · hẽ ẽ ĩ mẽte · ymaginẽ
trinitatis · ſ; mem̃ · ĩtelliã · et voᵗᵃᵗᵉ · hẽ ẽ libitatẽ voᵗᵃᵗⁱˢ · v' aſſi
milet dõ · ex p̃te pᵒᵗᵉ · ſiũ nãl' · ſiũ electiue · et ſic põᵗᵉ · nãlis
ĩſigita ſit dei ymagine · electiua vero · ar · libitate · Neq̃q̃
ẽ puenet nãtone ad p̃mũ; glõſum q ſuẽ q̃q̃ beatũ;
n̄ hret liberũ voᵗᵃᵗⁱˢ ar · hoc aũt ẽẽ n̄ p; · n̄ ĩ ſba rõnali · q̃ cõ
mittat mem̃ · ĩtellia · ⁊ voᵗᵃᵗᵉᵐ · v' a̓ ẽ iõ · oꝫ · q ſit rõnalis
nẽ · ſba ĩdiuidua · necẽẽ eſt q ſit ſba ſpual' · ⁊ ĩcorpea ·
ac p h' ſimpˣ · ↄtinẽs diuiſiõẽ · q̃titi · Tal' a̓ ſba · h ipõ
q ſimpˣ ẽ · v̄tuoſa ẽ ĩ operando · h ipõ q v̄tuoſa · ⁊ ſplr
diſcreta · ↄpetit ei diſtinctõ offii ĩ miniſtrio · h ipõ q ſimpˣ
⁊ v̄tuoſa · ↄpetit ei pſpicacitas · ĩ diſcernẽdo · h ipõ q ſimpˣ
⁊ pſpicax · hñs ĩtelliam deiformẽ · iõ p electõ; ſtabilitatẽ
hẽ ĩ electo · ſiũ ĩ bõ · ſiũ ĩ malo · Et hec ↄdicões · ipĩ gene
ralẽ ↄdicõẽ ſingl'ꝛ ſpũũ · g̃nalr ↄtinuãt · vii ·

De apoſtaſia demonũ ·

DE apoſtaſia demonũ · hoc te
nẽdum ẽ · q deꝰ anglos oĩs fec̃ bõs · medios tñ
ĩt ſe ſũmũ bõn · et bõn ↄmutabile · qd ẽ creatũ · ita
q ſi ↄuerterẽt ad amandũ bõn ĩcõmutabile · qd ẽ dš · aſcẽ
derẽt ad ſtatũ g̃re · et glĩe · ſi vero ad bõn ↄmutabile
qd ẽ ĩfra · h ipõ ruerẽt ĩ malum culpe · ⁊ pene · q̃ꝛ n̄
ẽ decẽt p̃cti · ſin decore iuſtĩe · P̃mꝰ g̃ lucifer ĩt angelos
p̃ſumẽs de bõ p̄uato · p̄uatã; appetiit excellẽtiã · vo
lẽs aliis ſ̃ferri · et iõ cecid̃ · cum ceteris ↄſẽtientib; ſ̃ ·
Cadẽs a̓ · fcs̃ eſt impenitẽs et obſtinat̃ · et excecat̃ · et
excluſꝰ a dei ↄtẽplatõẽ · ⁊ deordinat̃ ĩ operatõẽ toto m̃
tes cacumĩe · ad hominẽ ſubũtendũ; · p temptatõ; multipl'ẽ ·
¶ Rõ aũt ad ĩtelliã p̃dcõꝝ · hoc ẽ · q̃ꝛ cum ſ' p̃ri · ſit ſũme
bonũ · nich fac̃ q n̄ ſit bõn · q̃ꝛ a bõ n̄ p̃cedit · n̄ bõn
qd tñ ſit ab ipõ · h ipõ tm̃ ẽ eo · et iõ n̄ p' ẽẽ ſũm̃ ·
fuit g̃ ãgl's a deo ↄdit' · bõn q̃dẽ · ſ; n̄ ſũm̃ · pſiciẽdꝰ tñ
ſi aſſẽm tenderẽt ĩ ſũmũ · Et qm̃ · p · li · ar · volũtas pote
rat tendẽ ĩ bõn ſũmũ · vl' conũti ad bõn p̄uatũ · luci
fer ſũme p̃lcitudinis · et altitudinis ↄſideratõẽ · excita
ẽ ad ſe · diligẽd · et ſuũ p̄uatũ; bõn p̃ſumpſit de
altitudĩe ſ̃ita · et ambiuit excellẽᵗⁱᵃᵐ · ipa · n̄ tm̃ obtẽ
tã · ac plxe pſumẽdo ↄſtituit ſe ſibi ſũmũ bõn · ĩ ſe
ipõ q̃eſcẽdo · Cũ aũt ipẽ n̄ ſũmũ eẽt p̃ri · nec ſũmũ;
bõn · necẽẽ fuit · q ĩordinato aſcẽſu · deſcẽſu rueret
p̃ri ratõẽ · ⁊ oẽs ſibi ↄſentiẽtes · Et q̃ꝛ n̄ eſt decẽẽ p̃ce ·
ſiñ decorẽ iuſtĩe · iõ ſtatim cum cecid̃ ĩ p̃ẽ · cũ ceteris ad

// p̃ⁿ · ĩ ſe ipõ q̃eſcẽdo et am
biendo ↄſtituit ſe ſibi

hẽntib' ſibi · p̃did' loc̃ ſũmũ; · ſ · empyreũ · deſcẽdẽs ad ymũ ·
ſ · caligioſum aerẽ · vl' ĩferũ · ita q lapſꝰ fuit ĩ culpã · p · li ·
ar · lapſꝰ vero ĩ penã · p̄diuinũ iudiciũ; · Et qm̃ ĩmutabili
tatẽ hẽbat p' electõẽ · iõ ſtatĩ obſtinat̃ ẽ ĩ malo · ⁊ p h' excẽ
cat̃ ẽ aũ · deordinat̃ ẽ ĩ operatõẽ · et ĩfirmat̃ ẽ ĩ v̄tute · iõ
voᵗᵃˢ ei' impia · aũſa ẽ · ↄuſa ẽ ad hoĩs odiũ; et ĩuidiã · et
pſpicacitas rõis a vo' lũĩe excecata · ↄuſa ẽ ad deceptõẽ · p diui
natõẽs · et cautelas · ⁊ oſſitõſitas ĩ miniſtrãdo · a vero
miniſterio amota · ↄuſa ẽ ad temptãnita · ⁊ v̄tuoſitas ĩminu
ta et coartata · q̃ p̃mittit̃ · ↄuiũt ad mirabilia facienda · p
tranſmutatõẽs ſpẽrũs q̃s fac̃ actiua corpũ creatũ · Et q̃ꝛ hec
õ deordinata ſ̃t p volũtatẽ depuatã p ſ̃bia · iõ õ hec ↄuũt
ad fomitũ ſue ſ̃bie · q̃rẽs ab oĩb; coli · et hõrari · ad modũ dei
hĩc ẽ · q õ male ag̃ · q iuſto deus iudiᵒ p̃mittit · ad vin
dictã maleficõꝝ · laudẽ vero bõꝝ · ſic apparebᵗ p finale iudiᵐ ·

De ↄfirmatõẽ angelorũ bõꝝ · viii

DE ↄfirmatõẽ vero
anglõꝝ · hoc tenẽd ẽ · q ſic angeli a deo auſi · ſtatĩ ſt
obſtinati p ĩp̃miã · ſic ad deum conũſi ſtatĩ a dõ fuer̃ ↄfi
mati p g̃ãm · ⁊ glãm · ĩ voᵗᵉ · p̃fcẽ illuminati ĩ rõẽ · ſ; cognitõẽ;
matutinã · ⁊ veſptinã · p̃fcẽ formati ĩ v̄tute · ſiũ motiũ · ſiũ
opatiũ · p̃fcẽ ordinati ĩ operatõẽ · ſiũ ↄtẽplatiũ · ſiũ miniſtratiũ
⁊ h ſ; t̃plicẽ ierar' · ſupp̃mã · mediã · ⁊ ĩfimã · ad ſupp̃mã a̓
ſpectãt troni · cherubin · et ſeraphyn · ad mediã · dñatões v̄
tutes · ⁊ poteſtates · ad ĩfimã p̃ncipat' · archangli · angeli ·
Ex qb; plimi ſt ĩ miniſtriũ; miſſi · et ad cuſtodiã homiñ de
putati · qb; miniſtrãt · purgãdo · illuminãdo · ⁊ pficiendo ·
ſ; imperiũ voᵗᵃᵗⁱˢ dei · ¶ Rõ a̓ · ad ĩtellia; p̃dcõꝝ · hoc ẽ · q̃ꝛ
cũ angeli p̃p excẽſſam ſilitudĩẽ · et p̃p̃iquitatẽ · ad p̃ri · ⁊ ſũm̃
p̃ri · ĩtell; hãnt deiformẽ · ⁊ ĩmutabilitatẽ p' ↄſẽſum · ex
li · ar · diuina ſ̃ueniẽte g̃ra · ad ſũmũ bõn ↄuſi · ẽ tota
liẽ ĩ deũ tenderẽ · p glia; fuer̃ ↄfirmati p̃rit ⁊ p̃fcti · iõ q̃
ad voᵗᵉ fuer̃ ſtabiles · et felices · q̃ ad rõẽ pſpicaces · ita
v' ſtatĩ cognoſcerẽt res ĩ p̃o genẽe · ſ; ⁊ ĩ arte · ac p h' · n̄ tm̃ co
gnitõẽ veſptinã hrẽnt · ſ; ⁊ matutinã · vl' ẽ diurnã · p̃p
illi' lucis p̃lcitudinẽ · et õĩmodã puritatẽ · ĩ cui' · oĩs creatũ
miro tenebra dia p̃ · q̃ ad v̄tuoſitatẽ p̃fcẽ fortificati · ſiũ
ĩ impãdo · ſiũ ĩ exeq̃ndo · vl' aſſumpto corp̃e · vl' ẽ n̄ aſſũpto
q̃ ad ... vo · p̃fcẽſſime ordĩati · v' tñ n̄ poſſit deordinari
n̄ aſcẽdẽdo ad ↄtẽplatõẽ dei · nec deſcẽdẽdo ad miniſtrãdũ
hoĩ · q̃ꝛ cũ dei faciẽ ad ſuãe ↄtemplẽt · q̃cẽ; mittũt̃ · ĩtru
dũ dicit · agũt enĩ · et ag̃t · ſ; ordĩẽ ierarchĩe ĩcas mi
tiatũ; p̄nã; · et ↄfirmatũ; p g̃ãm · q̃ ſtabiliẽdo · libi · arbiᵗ
v̄tibilitatẽ illuſtrauit pſpicacitatẽ · ordĩauit oſſitõſitatẽ
et roborauit v̄tutẽ · ſ; iiij · attributa ſũ nõiata · pſpicacitas
a̓ · rõis ĩ ↄtemplãdo · cui p̃ncipalr reſpicẽ ad maieſtatẽ ve
nerãdã · aũt ad veritatẽ ĩtelligẽdã · aũt ad bonitatẽ deſide
ratã · ⁊ ſ; hec ſt tres ordines ĩ ierar' · p̃ᵃ · ſ · troni · ad q̃s
reuerẽtia · cherubĩ ad quos ſap̃ · et ſeraphyn · ad q̃s beniuolẽᵗⁱᵃ
ſpectat · ad p̃fcm̃ a̓ v̄tuoſitatẽ ſpectat v̄tc imperatĩ · v̄tus
exercitã · v̄tˢ expeditã · p̃ma ad dñatões · ſc̃a ad v̄tutes ·
tr̃ia · ad poteſtates · q̃ꝝ ẽ arcere poteſtates ↄt̃rias · ad p̃fcam
oſſitõſitatẽ ſpectat regẽ · reuelare · ⁊ releuare · p̃ᵐᵘᵐ ẽ p̃nci
patuũ · ſ; archanglõꝝ · ⁊ t̃ciũ anglõꝝ · q̃ꝛ cuſtodiũt · ne ſta
tes cadant · ⁊ cadentes adiuuãt v' reſurgãt · ⁊ ſic patet q̃ h

quod sit in angelis, sed plus minus, gradatim a summis descendendo usque ad infima. Ordo autem ordinationis dicitur ab eo quod excellentiam accepit in munere.

De productione hominis quantum ad spiritum. ix.

Post naturam vero corpoream et incorpoream dicenda sunt aliqua de natura ex utraque composita, pro ex parte mentis, sive ex parte animi suo, ex parte totius hominis. De anima igitur rationali hoc in summa tenenda sunt secundum sacram doctrinam, quod ipsa est forma ens, vivens, intelligens et libertate utens. Forma quidem existens non a se ipsa nec de divina natura, sed a Deo de nihilo per creationem in esse deducta. Forma autem vivens non ex natura intrinseca ex se ipsa, non vita mortali sed vita perpetua. Forma vero intelligens non tantum creata, sed in creatione esse ad cuius imaginem facta est, per memoriam, intelligentiam et voluntatem. Forma libertate utens, quia semper est libera a coactione; a miseria et coactione libera fuit in statu innocentiae, licet non in statu naturae lapsae. Haec autem libertas a coactione non aliud est quam facultas voluntatis et rationis, quae sunt potentiae animae principales.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium sit beatissimum et benevolentissimum, ideo sua summa benignitate beatitudinem suam communicat creaturae non tantum spirituali et propinquae, sed et corporali et longinquae; corporali tamen et longinquae mediante, quia lex divinitatis haec est ut infima per media reducantur ad summa. Et ideo non tantum spiritum angelicum et separatum fecit beatificabilem, sed et spiritum coniunctum, scilicet humanum. Est igitur anima rationalis forma beatificabilis. Et quia ad beatitudinis praemium pervenire non est gloriosum nisi per meritum, nec mereri contingit nisi in eo quod voluntarie et libere fit, ideo oportuit animae rationali dari libertatem arbitrii per remotionem omnis coactionis; quia haec est de natura voluntatis ut nullatenus possit cogi, licet per culpam misera efficiatur et sua poena.

Rursus quia forma beatificabilis est capax Dei per memoriam, intelligentiam et voluntatem, et hoc est esse ad imaginem Trinitatis propter unitatem in essentia et trinitatem in potentiis, ideo animam necesse fuit esse intelligentem Deum et omnia, ac per hoc Dei imagine insignitam. Et quia nihil beatum potest beatitudinem amittere, nihil potest esse beatificabile nisi esset incorruptibile et immortale; necesse igitur fuit animam rationalem immortali vita de sui natura esse viventem.

Postremo quia omne quod ab aliquo beatificabile est et immortale, est mutabile secundum bene esse et incorruptibile secundum esse, ideo anima non a se est nec de divina natura, quia mutabilis; nec producta de aliquo nec per naturam generata, quia est immortalis et incorruptibilis, et talis forma non potest per generationem in esse induci, quia omne naturaliter generabile est naturaliter corruptibile. Ex his apparet qualiter finis beatitudinis necessitatem imponit praedictarum conditionum ipsi animae ad beatitudinem ordinatae.

Quoniam anima ut beatificabilis est et immortalis, ideo cum unitur mortali corpori, potest ab eo separari; ac per hoc non tantum forma est, verum etiam hoc aliquid; et ideo non tantum unitur ut perfectio, verum etiam ut motor, et sic perficit per essentiam quod movet pariter per potentiam. Et quoniam ipsa non tantum dat esse, verum etiam vivere et sentire et intelligere, ideo potentiam habet vegetativam, sensitivam et intellectivam; ita quod per potentiam vegetativam generat, nutrit et augmentat: generat ut quod, nutrit ut quale, augmentat ut quantum. Per sensitivam apprehendit sensibilia, retinet apprehensa, componit et dividit retenta; apprehendit per sensum exteriorem quinquepartitum secundum convenientiam ad quinque mundi corpora principalia, retinet per memoriam, componit et dividit per phantasiam, quae est prima virtus collativa. Per intellectivam autem discernit verum, refugit malum et appetit bonum; verum quidem discernit probabile, malum repellit per irascibilem, bonum appetit per concupiscibilem.

Rursus quia discretio veri est cognitio, fuga et appetitus est affectio, ideo tota anima dividitur in cognitivam et affectivam. Amplius quoniam cognitio veri est duplex, vel veri ut veri vel veri ut boni, et hoc vel aeterni quod est supra animam vel temporalis quod est infra, hinc est quod potentia cognitiva ut potens intellectus et sic dividitur secundum quod intellectus in speculativum et practicum, et ratio in superiorem portionem et inferiorem, quae potius nominant diversa officia quam diversas potentias.

Postremo quoniam appetitus duplex est ad aliquid ferri, scilicet secundum naturale instinctum vel secundum deliberationem et arbitrium, hinc est quod potentia affectiva dividitur in voluntatem naturalem et voluntatem electivam, quae proprie voluntas dicitur. Et quoniam talis electio indifferens est ad utrumque, propterea ideo est a libero arbitrio; et quia haec indifferentia consurgit ex deliberatione probabili rationis et voluntatis adiuncta, hinc est quod liberum arbitrium est facultas rationis et voluntatis; et quod sic dicit Augustinus omnes prope divisiones rationales potentias comprehendit. Cum de libero arbitrio loquimur, non de parte animae loquimur, sed certe de tota, et consensu est illarum potentiarum, rationis scilicet se ipsam redeuntis et voluntatis concomitantis, consurgit integritas libertatis, quae est principium meriti vel demeriti secundum electionem boni vel mali.

De productione hominis quantum ad corpus. x.

De corpore vero humano in statu primae conditionis haec sunt tenenda secundum doctrinam fidei orthodoxae: quod corpus hominis primi sic conditum fuit et de limo terrae formatum ut tamen esset animae subiectum et suo modo proportionabile; quantum ad complexionem aequale, quantum ad organizationem pulcherrimum et multiforme, et quantum ad rectitudinem staturae erectum. Conditum autem ut esset obtemperans sine rebellione, esset propagans et propagabile sine libidine, esset vegetabile sine defectione et immutabile ad omnimodam corruptionem non inducente morte. Et secundum hoc datus est sibi locus paradisi terrestris in habitatione tranquilla; formata est mulier de latere viri in consortium et adiutorium ad propagationem immaculatam; datum est lignum vitae ad vegetationem continuam et tandem ad immutationem perfectam et immortalitatem perpetuam.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium sit in producendo potentissimum, sapientissimum et optimum, et in omnibus effectibus suis hoc aliquo modo manifestet, potissime debet hoc manifestare in ultimo effectu et nobilissimo, cuiusmodi est homo, quia inter cunctas creaturas productus ultimo, ut in illo appareat et relucet potissime divinorum operum consummatio. Ut ergo in homine manifestaretur Dei potentia, ideo fecit eum ex naturis maxime distantibus coniunctis in unam personam et naturam, cuiusmodi sunt corpus et anima, quarum unum est substantia corporea, alterum vero, scilicet anima, est substantia spiritualis et incorporea, quae in genere substantiae maxime distant.

Ut ergo manifestaretur Dei sapientia, fecit tale corpus quod proportionem suo modo haberet ad animam. Quoniam igitur corpus unitur animae ut perficienti et moventi et ad beatitudinem sursum tendenti, ideo ut conformaretur animae vivificanti, habuit complexionem aequalem, non a pondere vel mole sed ab aequalitate naturalis iustitiae, quae disponit ad nobilissimum modum vitae. Ut conformaretur moventi per multiformes potentias, habuit multiformitatem organorum cum summa venustate et artificiositate et ductibilitate, sicut patet in facie et in manu, quae est organum organorum. Ut conformaretur animae sursum tendenti ad caelum, habuit rectitudinem staturae et caput sursum erectum, ut sic corporalis rectitudo mentali rectitudini attestaretur.

Postremo ut in homine manifestaretur Dei bonitas et benevolentia, ideo fecit hominem absque omni culpa et absque omni poena et miseria. Cum enim primum principium simul sit optimum et iustissimum, quia optimum, non debuit facere hominem nisi bonum, ac per hoc innocentem et rectum; quia iustissimum, poenam non debuit infligere ei qui nullum habebat omnino peccatum. Ac per hoc tale corpus constituit illi animae rationali quod in sibi esset obtemperans, ut nulla esset in eo pugna rebellionis, nulla pruritus libidinis, nulla diminutio vigoris, nulla corruptio mortis, ita quod esset animae conforme; ut sicut anima erat innocens et tamen poterat cadere in culpam, sic corpus esset impassibile et tamen posset cadere in poenam; et ideo poterat non mori et poterat mori, poterat habere sufficientiam et poterat habere indigentiam, poterat obtemperare et poterat habere rebellionem et pugnam. Et propterea in statu illo

corpus erat tale, ut ab eo fieret seminalis decisio ad propagationem prolis per admixtionem sexus muliebris per naturam; et principiatis fieret humoris nutrimentalis consumptio per actionem caloris, fieret quoque nichilominus restauratio per alimentum lignorum paradisi, restauratio per lignum vite seu preservatio humidi radicalis, quod hanc virtutem habuit; ob quam ut dicit Augustinus non solum fuit in alimentum sed in sacramentum. Incorrupto igitur et immortalitas corporis Ade pendebat velut ab anima sic continente et influente, a corpore bona et equali complexione sic disponente et suscipiente aliquo modo iuvante, sic a vegetante et animante, a regimine vero divine providentie sic interius conservante et exterius protegente.

De productione hominis quantum ad totum coniunctum. xi.

De toto autem homine in paradiso posito hec tenenda sunt, scilicet quod datus est ei duplex sensus, scilicet interior et exterior, mentis et carnis. Datus est ei duplex motus, scilicet imperativus in voluntate, executivus in corpore. Datum est ei duplex bonum, unum visibile, alterum invisibile. Datum est ei duplex preceptum, scilicet nature et discipline: preceptum nature, crescite et multiplicamini; preceptum discipline, de ligno scientie boni et mali ne comedas. Datum est sibi quoddam adiutorium, scilicet scientie, conscientie, synderesis et gratie, ex quibus habuit sufficienter unde posset in bono stare et proficere et a malo cavere et declinare.

Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia primum principium fecit mundum istum sensibilem ad declarandum seipsum, videlicet ad hoc ut per illud tanquam per speculum et vestigium reduceretur homo in Deum artificem amandum et laudandum. Et secundum hoc duplex est liber, unus scilicet scriptus intus, qui est eterna Dei ars et sapientia, alius scriptus foris, mundus scilicet sensibilis. Cum igitur esset una creatura que sensum habebat interiorem ad cognitionem libri interioris, scilicet angelus, et alia que totum sensum habebat foris, ut quodlibet animal brutum, ad perfectionem universitatis sic debuit creari que hoc duplici sensu esset predita ad cognitionem libri scripti intus et foris, scilicet sapientie et sui operis. Et quia in Christo simul concurrit sapientia et eius opus in una persona, ideo dicitur liber scriptus intus et foris, scilicet sapientie, ad reparationem mundi. Et quia cuilibet sensui respondet motus, ideo datus est duplex homini motus, unus secundum instinctum rationis in mente, alius secundum instinctum sensualitatis in carne; primus est imperativus, secundus est obtemperativus secundum rectum ordinem; quando autem fit econtra, tunc rectitudo et regimen anime precipitatur de statu suo. Et quia cuilibet motui et sensui respondet appetitus ad aliquod bonum, ideo preparatum est homini duplex bonum, unum visibile, alterum invisibile, unum temporale, alterum eternum, unum carnis, alterum spiritus. Et cuius bonis Deus unum dedit, alterum promisit, ut unum gratis possideret, alterum per meritum quereret. Et quia frustra datur bonum nisi custodiatur, frustra promittitur nisi ad ipsum perveniatur, ideo duplex est datum homini preceptum, unum nature, ad custodiendum bonum datum, alterum discipline, ad promerendum bonum promissum, quod nullo modo melius poterat mereri quam per meritum obedientie. Obedientia autem meritoria est quando preceptum ex se solo obligat, non ex aliqua alia causa, et tale dicitur preceptum discipline, quia per ipsum discitur quanta sit virtus obedientie, que suo merito ducit ad celum, suo vero contrario precipitat in infernum.

Quoniam igitur datum est in mandatum homini, non propter indigentiam aliquam quam Deus haberet de humano obsequio, sed ad dandum viam merendi coronam per meritum et virtutem obedientie; et quoniam homo de se non est ex nichilo factus, nec per gratiam confirmatus, poterat cadere, benignissimus Deus quoddam ei contulit adiutorium duplex, nature scilicet et gratie. Duplex enim indidit rectitudinem ipsi nature, unam ad recte iudicandum, et hec est rectitudo conscientie; aliam ad recte volendum, et hec est synderesis, cuius est remurmurare contra malum et stimulare ad bonum. Duplex etiam superaddidit perfectionem gratie, unam gratie gratis date, que fuit scientia illuminans intellectum ad cognoscendum seipsum, Deum suum et mundum istum, qui factus fuit propter ipsum; aliam gratie gratum facientis, que fuit caritas habilitans affectum ad Deum diligendum super omnia, et proximum sicut seipsum.

Et sic ante lapsum homo perfecte habuit naturalia, sed vestita nichilominus gratia divina. Ex quo manifeste colligitur quod si cecidit, hoc non fuit nisi ex culpa sua, quia obedire contempsit.

De completione et ordine totius mundi consummati. xii.

Ex predictis colligi potest quod creatura mundi est quasi quidam liber in quo relucet, representatur et legitur Trinitas fabricatrix secundum triplicem gradum expressionis, scilicet per modum vestigii, ymaginis et similitudinis, ita quod ratio vestigii reperitur in omnibus, ratio ymaginis in solis intellectualibus seu spiritibus rationalibus, ratio similitudinis in solis deiformibus; ex quibus per quosdam scalares gradus intellectus humanus natus est gradatim ascendere in summum principium, quod est Deus.

Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum omnes creature respectum habeant et dependentiam ad creatorem suum, tripliciter ad ipsum comparari possunt: aut sicut ad principium creativum, aut sicut ad obiectum motivum, aut sicut ad donum inhabitativum. Primo modo comparantur ad ipsum omnes effectus eius; secundo modo omnes intellectuales; tertio modo omnes spiritus iusti et Deo accepti. Omnis enim effectus, quantumcumque parum habens de esse, habet Deum sicut principium. Omnis intellectualis, quantumcumque parum habens de luce, natus est per cognitionem et amorem capere Deum. Omnis spiritus iustus et sanctus habet donum Spiritus Sancti infusum. Et quia creatura habere non potest Deum sicut principium quin conformetur ei secundum unitatem, veritatem et bonitatem, nec Deum sicut obiectum quin eum capiat per memoriam, intelligentiam et voluntatem, nec Deum sicut donum infusum quin conformetur ei per fidem, spem et caritatem seu tres dotes; et prima conformitas est longinqua, secunda propinqua, tertia proxima; hinc est quod prima dicitur vestigium Trinitatis, secunda ymago, tertia similitudo. Est igitur spiritus rationalis medius inter primam et ultimam, ita quod primam habet in se ut sibi inferiorem, et tertiam supra se; et ideo in statu innocentie, cum ymago non erat viciata sed deiformis effecta per gratiam, sufficiebat liber creature in quo seipsum exerceret ad contuendum lumen divine sapientie, ut sic sapiens esset, cum universas res videret in se, videret in proprio genere, videret in arte, secundum quod tripliciter habent esse res, scilicet in materia vel natura propria, vel in intelligentia creata, et in arte eterna, secundum quam tria dicit scriptura: dixit Deus fiat, fecit, et factum est. Pro quibus triplicem visionem triplicem accepit homo oculum, sicut dicit Hugo, scilicet carnis, rationis et contemplationis. Quia quidem oculus contemplationis actum suum perfectum non habet nisi per gloriam, quam amittit per culpam, et recuperat autem per gratiam et fidem et scripturarum intelligentiam, quibus mens humana purgatur, illuminatur et perficitur ad celestia contemplanda; ad que lapsus homo pervenire non potest nisi prius defectus et tenebras proprias recognoscat, quod non facit nisi consideret et attendat ruinam humane nature. **Explicit liber de creatura mundi .ii. Incipit liber .iii. de corruptela peccati. De origine mali in communi. i.**

Prelibatis aliquibus breviter de Trinitate Dei et creatura mundi, restat aliqua tangere breviter de corruptela peccati. De quo in summa tenendum est quod peccatum non est essentia aliqua, sed defectus et corruptela, que scilicet corrumpit modum, speciem et ordinem in voluntate creata; ac per hoc corruptio peccati est ipsi bono contraria. Nec tamen habet esse nisi in bono, nec ortum trahit nisi a bono, quod quidem est liberum voluntatis arbitrium; et ipsum non est summe malum, cum possit velle bonum, nec summe bonum, cum possit declinare in malum.

Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia primum principium, cum sit ens a seipso, non ab alio, necesse est quod sit ens propter seipsum, ac per hoc summe bonum, nullius prorsus habens defectum. Non est igitur aliquid nec esse potest quod sit primum et summe malum, quia primum principium dicit summum complementum, et summum malum defectum dicit privativum. Cum igitur primum principium sit summe ens et complementum, non deficit in essendo nec in operando, nec summe malum est nec aliquod malum est [margin: non aliquod malum principale] quia omnis operatio eius bonum de non esse in esse deducit propter suam immensitatem, aliquid nature, quod et fecit cum creaturam fecit, cui dedit esse, vivere et intelligere et velle; que quidem quia a summo bono fuit, secundum habitudinem triplicis cause esse oportuit quod haberet in sua substantia et virtute modum, speciem et ordinem. Natura igitur fuit agere opera sua a Deo et secundum Deum et propter Deum, et hoc secundum modum, speciem et ordinem sibi insitum; sed quia de nichilo fuit et defectiva, potuit deficere agendo propter Deum, ut quod faceret propter se, non propter Deum

ac per hoc nec a Deo nec secundum Deum. Et hoc est peccatum, quod est modi, speciei et ordinis corruptivum; quod quia defectus est, non habet efficientem causam, sed deficientem, videlicet defectum voluntatis creatae. ¶ Quia vero corruptio est et non nisi boni, et omnis corruptio est in re corruptibili, ideo non est nisi in bono; ac per hoc in voluntate libera corrumpente se ipsam modum, speciem et ordinem deficiendo. A vero bono peccatum esse in quantum huiusmodi, et est a vero sicut a prima origine, et est in vero sicut in subiecto; quod quidem facit voluntas, quae sua defectibilitate, mutabilitate et vertibilitate, a summo bono indeficiente et incommutabili bono commutabili inhaesit. Ex quibus colligitur, quod peccatum non est appetitio malarum rerum, sed desertio meliorum; et ideo in appetitu voluntatis est modi, speciei et ordinis corruptio; ac per hoc adeo voluntarium, quod si non est voluntarium, iam non est peccatum. ¶ Hinc est autem quod per intellectus manifeste cadit impietas Manichaeorum ponentium summe malum omnium malorum principium. Per praedicta autem apparet quae sit mali origo et quid sit mali subiectum.

De primorum parentum temptatione. ii.

Ad intelligentiam autem qualiter corruptela peccati intravit in mundum, considerandus est lapsus primi parentis, traductivae peccati originalis et ortus seu radicis peccati actualis. ¶ Circa lapsum igitur primi parentis haec tria nobis consideranda occurrunt, scilicet temptatio diabolica, culpa commissa et poena inflicta. Hoc autem de temptatione tenendum est, quod cum diabolus hominem conditum in felicitate perspexisset in duplici sexu, virili scilicet et muliebri, diabolus invidens homini, assumpta specie serpentina, aggressus est mulierem, primo interrogando: Cur praecepit vobis Deus ne comederetis etc.; secundo asserendo: Nequaquam moriemini; tertio promittendo: Eritis sicut dii, scientes bonum et malum; volens ista temptatione deicere mulierem infirmiorem et per illam prosternere postea sexum virilem. Quod et fecit Deo permittente. ¶ Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia sicut primum principium est potentissimum in producendo, sic et rectissimum in gubernando; et ideo sic res quas condidit administrat, ut agere proprios motus sinat. Cum ergo homo sic factus erat, ut per victoriam pugnae perveniret ad praemium quietis aeternae, licet Deus sciret hominem temptationi succumbere, debuit tamen permittere hominem temptari ab eo qui sciret, posset et vellet. Cum igitur diabolus, qui prius erat sciens et rectus, per superbiam cadendo factus est versutus et invidus, ideo per invidiam temptare volebat et per astutiam sciebat; ideo temptavit ut quod potuit, et Deus permisit. ¶ Quod ergo in temptando speciem serpentinam assumpsit, hoc fuit dispensationis divinae, ut non solum deprehendi eius versutia posset, verum etiam ex illa effigie versutia diabolica in temptando innotesceret cunctis filiis Adae. ¶ Rursus quod temptavit de praecepto disciplinae, hoc similiter fuit dispensationis divinae, ut sive vinceret sive vinceretur, cunctis innotesceret meritum obedientiae seu demeritum inobedientiae. Quod autem incepit a muliere, hoc fuit versutiae suae, quia facilius est deicere minus fortem; versutia hostis est ex infirmiori parte aggredi civitatem. Similiter modus quo in temptatione processit, magnae fuit versutiae, quia experiendo, impellendo et alliciendo. ¶ Experientiam enim sumpsit in interrogatione, impulit in asseveratione, allexit autem in promissione. ¶ Primo enim interrogavit de mandato, causa ut rationem duceret in dubium; secundo dubitatione habita "ne forte moriamur", asseveravit ut irascibilem duceret in contemptum; tertio promisit ut concupiscibilem duceret in appetitum. Et sic his tribus modis libertatem arbitrii traxit in consensum, quae est facultas rationis et voluntatis, complectens nihilominus tres praedictas vires: rationalem, irascibilem et concupiscibilem. Tertio quoque diabolus allexit per triplex appetibile, scilicet per scientiam, quae est appetibilis rationali, per excellentiam ad modum Dei, quae est appetibilis irascibili, per suavitatem ligni, quae est appetibilis concupiscibili. Et sic temptavit omne quod erat in muliere temptabile per omne illud quod poterat in temptatione inducere, quod est complexivum appetibilium mundi, scilicet concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum et superbia vitae, secundum quod tota omnis origo temptationis attenditur, sive amittendo, sive acquirendo, sive adipiscendo.

De primorum parentum transgressione. iii.

De culpa vero primorum parentum hoc tenendum est, quod mulier assentiens temptatori diabolico, appetiit scientiam et excellentiam ad modum Dei, appetiit nihilominus experiri suavitatem ligni vetiti, et tandem incidit in transgressionem praecepti; nec hoc contenta, offerendo fructum ligni vetiti induxit virum, qui nolens delicias suas contristare, mulierem non corripuit, sed potius consensum praebuit male suadenti, et oblatum pomum gustando effectus est transgressor divini mandati. ¶ Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum a primo principio, ut in eodem fuit, datus esset homini duplex sensus et appetitus iuxta duplicem librum et duplex bonum, ut sit libertate arbitrii homo positus ad utrumque converti, mulier audita suggestione serpentis exterioris non recurrit ad librum interiorem, qui legibilis se praebet recto iudicio rationis, sed sensum suum circa exteriorem librum tenuit, et circa exterius bonum negotiari coepit. Et quia sensus eius non accessit ad verum inscrutabile, appetitus eius converti coepit ad bonum commutabile. Appetiit ergo quod diabolus promisit, et ideo consensit ut faceret quod suggessit. Appetendo ergo excellentiam scientiae erecta est in superbiam, et erecta in superbiam, hinc ipso illecta est ad gulam, ac per hoc totaliter prostrata est per inobedientiam. Primo fuit in mente, secundo in sensualitate, tertio in opere. Et sic temptatio ab inferiori incipiens pervenit usque ad summum, quia ab auditu per appetitum venit ad consensum; sic contra deordinatio a superiori incipiens pervenit usque ad imum, et fecit unum peccatum consummatum, quod in humana natura omnis peccati initium est et origo malorum. Contra mulier illecta illexit virum, qui similiter ad librum exteriorem conversus, et ad bonum commutabile nimis appretiando mulieris consortium et suae societatis solatium, nec mulierem voluit corripere nec proprias delitias contristare, quam debuisset eam corripere et non corripuit; ideo imputatur ei peccatum mulieris. ¶ Quia vero noluit suas delicias contristare a se repellendo mulierem, incepit se ipsum nimium diligere, ac per hoc recedens a divina amicitia incidit in gulam et inobedientiam. Fuit ergo transgressio praecepti utrique communis, licet ex alia et alia causa, quia non vir, sed mulier seducta fuit. In utroque tamen, scilicet muliere et viro, fuit deordinatio a summo usque ad imum, quia primo in mente, sive in ratione, deinde in sensualitate, et postremo in opere. Ideo et utrique prostrati fuit per inobedientiam et illecti per gulam, quia utrique erectus est in superbiam, nitens cognitionem appetendo et abiciendo quod nondum acceperat, vel nimis amando et appretiando quod iam habebat. Vir mulieri manducando condixit [illegible]; Adam vero existimans se ad magis [illegible] carum nimis [illegible] puniri, [illegible] est quod fuerit rigorem divinae severitatis. Et sic uterque dum se erexit super se, cecidit mirabiliter infra se, a statu innocentiae et gratiae in statum culpae et miseriae.

De primorum parentum punitione. iiii.

De poena autem hoc tenendum est, quod vir et mulier statim post culpam senserunt poenam rebellionis et erubescentiae in carne, et ideo ad cooperiendum verecunda fecerunt sibi perizomata. Postmodum autem divino iudicio vir incurrit poenam laboris et angustiae, poenam mortis et resolutionis in cinerem, sicut dicit Scriptura: Maledicta terra etc. Mulieri autem duplicata est poena, quia inflicta est praeter haec multiplicatio aerumnarum in conceptu, poena doloris in partu, poena subiectionis ad virum in convictu. Ac per hoc satis quod apparet satis graviter punitum fuit illud peccatum, scilicet esus ligni vetiti, licet autem facile videatur peccatum. ¶ Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium sit prudentissimum in gubernando et rectissimum in praesidendo, nihil penitus in universo dimittit inordinatum. Et quia culpa recte ordinatur in poenam, ideo statim debetur poena subsequenter et debetur iudicio, ut quod inordinatum fuit cadendo ab ordine, cadat statim ab ordine iustitiae.

Hic est duplex ordo, sicut cetera complectitur, unus quo ab uno ceciderit in alterum diffusum relabatur. Quoniam igitur utrique parentes superbiendo in mente et gustando in carne inobedientes fuerunt suo superiori, ideo divino iudicio factum est, ut sibi fieret inobediens suum inferius, et maxime quantum ad partes illas, scilicet quas est coniunctio utriusque sexus, quae fit in libidinis consuetudine virtuti generative. Et quia hi sentiunt eas non ex natura, sed ex propria culpa, ideo erubescebant et cooperiebant. Rursus, quia spreto summo delectabili concupiverunt in carne delectari, ideo iusto Dei iudicio inflicta est ei labor et defectus famis et sitis. Postremo, quia propter bonum carnis separaverunt se deque ab eo vitae, ideo iusto Dei iudicio anima invita separatur a carne per mortem et incinerationem; ac per hoc, sicut Deus dedit homini secundum ordinem naturae corpus subiectum animae propagabile sine libidine, vegetabile sine defectu, immutabile, impassibile sine mortalitate, convenienter sic homine peccante secundum ordinationem iustitiae subtrahebat et prodeunt inflixit opposita, ut culpa non remaneret impunita et inordinata, quae nequaquam pati debet divina providentia. Et quia mulier prior sumpsit et comedit, ideo peccatum ipsi generatur. Quia cum superbiens fuit viriliter, ideo incurrit subiectionem; quia vidit et appetiit lignum ad vescendum suave, incurrit dolorem; postremo, quia fregit iugum obedientiae, incurrit vinculum multiplicis corruptionis et poenae. Et sic patet quomodo ordine divinae providentiae inflictae sunt multiplices poenae viro et duplicatae in muliere, ut sic decor peccati non esset sine decore iustitiae.

De originalis peccati corruptione. V.

Post lapsum vero primorum parentium procedendum est aliquantulum de traductione originalis peccati, circa quod considerandus est primo modus corruptionis, secundo modus traductionis, tertio modus curationis. Modus autem quo genus humanum per originale peccatum corrumpitur hic est: quia quilibet per concubitum generatur, nascitur natura filius irae, quia privatur rectitudine originalis iustitiae, propter cuius absentiam incurrimus quantum ad animam quadruplicem poenam, scilicet infirmitatem, ignorantiam, malitiam et concupiscentiam, quae sunt propter originale peccatum inflicta. Quas sane poenas spirituales comitatur in corpore multiplex poenalitas, multiplex defectus, multiplex labor, multiplex morbus et multiplex dolor. Ad has poenas subsequitur poena mortis et incinerationis, poena carentiae visionis Dei et amissionis gloriae caelestis, non solum in adultis, verum etiam in parvulis non baptizatis, quos quidem parvulos peccatum contractum interius cruciat; puniuntur quia solum poenam damni habent, sed non sensus. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium agat a se et secundum se et propter se, necesse est esse optimum ac per hoc piissimum et iustissimum; et in gubernatione universitatis eius misericordia et veritas sibi induntur. Si autem Deus, ut apparet, in tantis miseriis condidisset hominem, nec pietas esset nec iustitia, quia scilicet tanta miseria opus suum opprimeret nulla praecedente culpa. Similiter, si tantis miseriis repleret nos vel repleri permitteret sine culpa, nec pie nec iuste gubernaret nos divina providentia. Sic igitur cum certissimum est primum principium et in producendo et in providendo rectissimum et clementissimum esse, necesse est quod tale genus humanum fecerit, ut, sicut apparet, nulla esset in eo culpa nec miseria; necesse est etiam ut tale conservaret, ut non permitteret incidere in miseriam nisi propter aliquam culpam subsequentem. Quoniam igitur verum est quod a nativitate originis multiplicem contrahimus miseriam poenae, certum est quod omnes nascimur filii irae ac per hoc privati rectitudine originalis iustitiae, quam vocamus culpam originalem. Et quia omnis culpa dicit recessum a bono incommutabili et accessum ad bonum commutabile, et recedere a bono incommutabili est recedere a summa virtute, veritate et bonitate, accedere autem ad bonum commutabile est plus debito in illud tendere per amorem; hinc est quod per defectum originalis iustitiae incurrit infirmitatem, ignorantiam, malitiam et concupiscentiam. Rursus, quia deserens bonum incommutabile propter bonum commutabile efficitur indignus utroque, hinc est quod per carentiam originalis iustitiae privatur anima quiete temporali in corpore per multiplicem corruptionem et mortem, et tandem separatur a visione lucis aeternae amittendo felicitatem gloriae tam in anima quam in corpore. Postremo, quia carentia huius iustitiae in nascentibus non est primo voluntaria proprie nec actualem delectationem, hinc est quod originali post hanc vitam non debetur poena sensus in gehenna, pro eo quod non sit condignum; sed carere puniuntur divina iustitia, quae supra committitur, ut iam scribendas hoc credo esse sensisse beatum Augustinum, licet verba ipsius exterius propter detestationem erroris Pelagianorum, qui aliqualem felicitatem eis concedebant, austeritatem sonare videantur.

De originalis peccati transfusione. VI.

Modus autem traductionis hic est: quia licet anima non sit ex traduce, originalis tamen culpa ab anima Adae transit ad animas posterorum mediante carne per concupiscentiam generata. Sicut enim quia ab anima peccante infecta fuit caro Adae et poena effecta ad libidinem, sic per libidinem seminata et secum trahens infectionem vitiosam inficit et vitiat animam, quae quidem infectio in anima non tantum est poena, verum etiam culpa. Et sic primo corrupit naturam, et natura corrupta corrupit personam, salva in omnibus divina iustitia, cum nullo modo pereat imputabilis infectio animae, licet eam creando infundat et infundendo uniat cum carne infecta. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium hominem fecerit ad suam imaginem propter suam ipsius expressionem, sic condidit eum ex parte corporis, ut omnes homines propagaret ab uno homine tanquam uno radicali principio; sic ex parte animae, ut propter expressam similitudinem sui in essendo et durando, intelligendo et amando immediate emanaret omnes spiritus rationales ab ipso Deo tanquam a principio immediato. Et quoniam spiritus tanquam excellentior magis accedit ad primum principium, sic condidit Deus hominem, ut spiritus corpori praeesset et corpus subesset spiritui creato, quamdiu ille subesset spiritui increato; et eo sic spiritu non obediente Deo, iusto iudicio Dei corpus suum incepit rebellare sibi, quod et factum est cum Adam peccavit. Sicut ergo si Adam stetisset, corpus suum obediens spiritui esset et tale ad posteros transmitteret, et Deus animam illi infunderet, ita quod unita corpori immortali et sibi obedienti haberet ordinem iustitiae et immunitatem omnis poenae; sic ex quo Adam peccavit et caro facta est rebellis spiritui, oportet quod talem ad posteros transmittat, et quod Deus animam infundat secundum institutionem primariam. Anima vero cum unitur carni rebelli, incurrit defectum naturalis ordinis iustitiae, quo debebat omnibus inferioribus imperare. Et quia anima coniuncta est, oportet quod ipsam trahat vel trahatur ab ipsa; et quia ipsam non potest trahere tanquam rebellem, necesse est ut ab ipsa trahatur, et incurrit morbum concupiscentiae. Ex quibus duobus tanquam ex carentia et conversione dicitur integraliter, secundum Augustinum et Anselmum, originale peccatum. Quoniam ergo ordinatissimum est quod natura humana sic conderetur et quod condita sic propagaretur et quod peccans sic puniretur, sicut praedictum est, prima quia in conditione fuit ordo sapientiae, in propagatione ordo naturae, in punitione ordo iustitiae; patet igitur quod non est contra divinam iustitiam, si ad posteros transmittitur culpa. Rursus, quia culpa originalis in anima transfundi non posset, nisi poena rebellionis in carne praecederet, et poena non esset nisi culpa praecessisset, nec culpa praecessit a voluntate ordinata, sed inordinata, ac per hoc non a voluntate divina, sed a voluntate humana; patet igitur quod originalis culpae transfusio est a peccato primi hominis, non a Deo, nec ab anima condita, sed a vitio proprio. Et sic verum est quod dicit Augustinus, quod peccatum originale non transmittitur ad posteros propagatione, sed libido.

De originalis peccati curatione. VII.

Postremo modus curationis originalis hic est: quod sic curatur culpa, quod tamen remanet temporalis poena. Sicut patet in parvulis baptizatis, sic curatur quantum ad reatum poenae aeternae, quod remanet quantum ad actum et motum concupiscentiae. Sic curatur in parente, quod nihilominus ab eo qui curatus est per baptismum transmittitur in prolem originale peccatum. Sic tollitur originalis peccati macula, quod remanet sequela, et quod oportet pugnare, quamdiu vivimus in hac vita, quia in nullo penitus extinguitur concupiscentia per gratiam

esse, quod dico propter Virginem, in qua in conceptione Filii Dei extinctus fuit per privilegium
singulare. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia sicut infectio origi-
nalis in omnes a primis parentibus, a quo fit propagatio corporum, et haec a parte
infectionis, scilicet carnis, sic curatio fieri habet a primo increato, a quo fit infu-
sio animarum, et haec a parte sanationis, scilicet mentis. Quoniam igitur ex parte mentis distinc-
tio est in hominibus, in quantum scilicet illam non propagat unus ab altero, sed immediate
exit a Deo, gratia curativa mentis infusa respicit unumquemque in quan-
tum est persona singularis et individua, non in quantum est persona producta, sed
ut est natura. Quia igitur originale est morbus infectivus personae primo et naturae primo in
vero naturae in carne, ideo sic curatur macula originalis in mente, quod remanet in
fomite concupiscentia in carne. Et quia homo generat non secundum quod curatur in mente, sed
secundum quod corrumpitur in carne, non secundum quod spiritualis, sed secundum quod carnalis, hinc est quod quam-
vis sit baptizatus et sit ab originali mundatus in se, transmittit tamen originale
in prolem. Rursus quia reatus poenae aeternae respicit deformitatem mentis,
et poena mortis respicit condemnationem carnis contrahendae, ideo transit originale
quantum ad reatum et remanet quantum ad actum. Postremo quia poenalis afflictio
conditionem respicit ex parte carnis, cum caro remaneat semper subiecta conditioni
infectionis, remanet vero semper subiecta poenalitati, et ideo sicut poenalitas
a carne et corruptio non aufertur penitus, sic sequela illa fomitis, concupiscentia et
languor membrorum, simul perstare cum gratia curativa, et ideo quamvis pau-
latim minuatur, quia tamen radicitus non tollitur, numquam omnino aufertur in viatore
nisi in Virgine per privilegium singulare. Quia enim Virgo concepit eum qui erat expiativus omnis
culpae, ideo data fuit sibi gratia qua extincta fuit in ea radicitus omnis concu-
piscentia, ad concipiendum Dei Filium absque omni peccati labe et corruptela. VIII.

De origine peccatorum actualium

Postquam dictum est de traductione originalis,
dicenda sunt aliqua de origine peccati actualis. De ortu igitur peccati actualis
haec tenenda sunt in summa: quod actuale peccatum originem trahit a libera voluntate
in unoquoque per suggestionem, delectationem, consensum et operationem, secundum illud Iac.
I: Unusquisque tentatur a concupiscentia sua etc. Si autem suggestio et de-
lectatio sistat citra consensum, peccatum est veniale. Si vero sequatur consensus
et opus in his quae divina lege prohibita sunt, peccatum est mortale consummatum; quod
si medio modo sit, ut consensus sit sine opere, cum quis in opus vult pro-
cedere, sed non potest, tunc voluntas reputatur pro facto, nec minus culpabilis
est quam si ipso facto deprehenderetur. Cum quis non vult in opus procedere, sed vult
inhaerere voluptati in delectatione, et tunc manducat mulier, licet non
vir. Et licet non sit peccatum plene consummatum, est tamen inter mortalia computandum,
quia muliere manducante totus homo damnari meretur, quod maxime intelligi
habet in peccatis carnalibus. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum peccatum
dicat recessum voluntatis a primo principio, in quantum voluntas nata est agi, id est duci ab
ipso, et secundum ipsum et propter ipsum, et peccatum est inordinatio mentis sive volunta-
tis, circa quod nata sunt esse virtus et vitium, peccatum igitur actuale est actu-
alis inordinatio voluntatis. Inordinatio autem ista aut est tanta quod ordinem iustitiae exter-
minat, et hoc modo dicitur mortale peccatum, quia natum est auferre vitam separan-
do ipsam a Deo per quem vivificatur anima iusta; aut tam modica est quod ordinem
illum non perimit, sed in aliquo perturbat, et tunc dicitur veniale peccatum, quia de ipso
cito potest veniam adipisci, pro eo quod propter ipsum non tollit gratiam nec incurrit
inimicitiam divinam. Ordo autem iustitiae est ut bonum incommutabile praeferatur
bono commutabili, et bonum honestum praeferatur utili, et voluntas Dei praeferatur
voluntati propriae, et iudicium rationis rectae praesit sensualitati. Et quia lex divina
iustitiae ordinem praecipit, et aliud vetat, scilicet oppositum, quando bonum commu-
tabile praefertur aeterno, et bonum utile praefertur honesto, et voluntas nostra praefertur di-
vinae, et sensualis appetitus praefertur rationi rectae, tunc committitur mortale
peccatum, de quo dicit Ambrosius quod est praevaricatio legis divinae et caelestium inob-
oedientia praeceptorum vel mandatorum. Hoc autem committitur sive committitur illud quod lex
praecipit, sive fiat in quo prohibetur, ex quo oritur duplex genus peccati, scilicet de-
licti et peccati. Cum vero bonum commutabile plus debito diligi-
tur, non praefertur incommutabili, et utilitas non praefertur honestati, et volun-
tas nostra plus debito amatur, ita tamen quod non praefertur divinae, et
caro concupiscit, nec tamen praefertur iudicio rationis rectae, tunc non
est mortale, sed veniale, quia licet hoc sit praeter legem, non tamen direc-
te est contra legem. Sensualis autem appetitus non praefertur rationi rectae, nisi quan-
do ei consentit, et ideo peccatum mortale non committit citra consensum;
si tamen sensualitas inordinate moveatur, cum illa inordinatio
ad malum inclinet, licet ratio non consentiat, peccatum est aliquod, quia aliquantulum
laeditur iustitiae ordinem. Et quia in statu innocentiae non movebatur sensualitas
nisi secundum rationis motum, ideo stante homine non poterat ibi esse veniale
peccatum. Nunc autem quia rationi repugnat sensualitas velimus nolimus, ideo nec
est homini non committere aliquod veniale peccatum propter primos motus, quod et si par-
ticulariter possit et singulariter declinari, omnes tamen nullo modo praesentis
casu, quia sic est poena quod sit etiam paene peccata, et ideo merito dicuntur venialia peccata,
quia de ipso digna sunt venia. Verum quia ideo huius consensus non compellit,
si post consensum delectationis consentiat in opus, tunc est plenus consensus ac prohibiti
peccati consummativus, quia pervenit usque ad verum, id est usque ad supremam rationis
partem, ex qua pendet plenitudo consensus. Quia vero non solum consensus in opus,
verum etiam in delectatione consensus est, in qua inferior portio sequitur sensualitatem,
ideo si in delectatione sensuali ratio sensualitati succumbat, et mulier
serpenti obedit, ac per hoc fit subversio ordinis recti, et sic subversio
iustitiae propter hoc committitur peccatum mortale, licet minus grave, quod non so-
lum imputatur mulieri, sed etiam viro, a quo mulier debuit compesci
et cohiberi ne obtemperaret serpenti. Et sic patet quod in perpetratione
omnis peccati actualis sit aliqualis imitatio primi peccati, secundum quod explana-
tur a doctoribus praecipue, scilicet Augustino XII De Trinitate.

De origine et distinctione capitalium IX.

Consequenter descendendum est
ad ortum peccatorum in speciali, scilicet quomodo quaedam sunt capitalia, et quaedam
venialia, quaedam finalia sive irremissibilia, quantum ad prima, media
et postrema. Circa ortum capitalium peccatorum haec in summa tenenda sunt
dicenda est, quod peccatorum actualium unum est initium, duplex radix, triplex
fomentum, septiforme caput sive capitale peccatum. Unum est
initium, scilicet superbia, ut quod scriptum est: Initium omnis peccati superbia;
duplex radix, scilicet timor male humilians et amor male ac-
cendens; triplex fomentum secundum tria quae sunt in mundo, scilicet concupiscentia car-
nis, concupiscentia oculorum et superbia vitae; septiforme autem caput,
scilicet superbia, invidia, ira, acedia, avaritia, gula, luxuria, inter quae
quinque praecedentia sunt peccata spiritualia, duo vero ultima sunt carnalia.
Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum peccatum mortale
sit actualis recessus a primo principio, recessus autem a primo principio non
potest esse nisi per contemptum ipsius, vel in se ipso vel in suo praecepto;
contemptus autem principii primi sit superbia. Necesse est igitur quod omnis
mortalis culpa seu offensa initium sumat a superbia. Quia
vero nullus contemnit primum principium vel eius praeceptum per se, nisi propter hoc
quod aliquid ab ipso vel vult acquirere vel timet perdere, hinc est
quod necesse est omne peccatum actuale originem trahere a duplici radi-
ce, scilicet timoris et amoris, quae radices sunt malorum, licet non
aeque primae. Nam omnis timor ortum habet ab amore. Nullus
enim timet aliquid perdere nisi quia illud amat habere. Et ideo timor peccati
fomentum habet per quod fovetur amor. Amor autem inordinatus recedens ab
incommutabili bono, et quoniam illud est triplex, interius scilicet excellentia, ex-
terius pecunia, inferius carnis lascivia, hinc est quod necesse est.

quia ista sunt peccatorum actualium radicalia fomenta, quae septem principalia sunt, ad quae omnis anima inordinate fertur, omnia peccata actualia oriuntur. Et quia haec sunt praeceptiformi modo, ideo septem sunt peccata capitalia, ex quibus generatur universitas vitiorum. Voluntas enim nostra aut deordinatur quia appetit quod non est appetendum, aut quia refugit quod non est fugiendum. Si quia appetit quod non est appetendum, vel pro parte boni veri vel non veri, seu commutabile seu apparens bonum, aut est interius, et sic est privata excellentia, quam amat superbia; aut exterius, et sic est sufficientia, quam amat avaritia; aut inferius, et sic aut delectabile quia ad conservationem individui, et sic alimentum, quod est delectabile secundum gustum, et appetitur a gula; aut quia ad conservationem speciei, et sic coitus, qui est delectabilis secundum tactum, et appetitur a luxuria. Si autem voluntas deordinatur quia refugit quod non est refugiendum, hoc potest esse dupliciter, secundum duplicem modum refugiendi: aut est refugium secundum praecisum instinctum irascibilis, et sic est invidia; aut secundum instinctum concupiscibilis, et sic acedia. Unde quia quattuor sunt principalia appetibilia et tres motus secundum quos instinctus est omnis fuga, ideo septem sunt peccata capitalia. Rursus, quia sensus appetibilis est cum delectatione, sensus autem fugiendae rei cum dolore, hinc est quod quattuor habent coniunctam laetitiam, tria vero alia habent adiunctam tristitiam. Et propterea etiam tamen dicuntur capitalia, quia deordinationes sunt principales et multarum aliarum deordinationum principia suo modo influentia. Unde licet quaedam ex his principaliter fugam respiciant, habent tamen et ipsa delectabilia sua. Nam invidia vult privatum bonum possidere sine socio, et ita intelligitur una sine omnio(?), et ita ipsa stabilitur; acedia sine labore aliquo, et ita infatigabiliter. Et quia hoc non de facili optinetur, ideo magis certum sequuntur traditum(?) vitiorum ad haec quae appetunt excogitanda, vel ad ea quae respiciunt declinanda, respectu quorum dicuntur peccata capitalia, quasi capita ex quibus alia manant.

De origine et qualitate peccatorum venialium. x.

De peccatis autem venialibus hoc tenendum est, quod licet malum culpae et malum poenae sint diversae malorum differentiae, quaedam tamen sic sunt peccata quod et sunt poenae peccati. Spiritualia namque in peccato et poena peccati dicuntur illa quae habent adiunctum dolorem et maestitiam, sicut invidia et acedia et consimilia; carnalia dicuntur illa quae habent adiunctam et inclinationem depravationem naturae vel ignominiam, sicut sunt illa ad quae dicuntur peccatorum temporibus(?) sessum(?) tradi. Generaliter autem peccata quae sunt inter primam apostasiam et ultimam poenam gehennae et peccata dici possunt et poenae peccati, iuxta quod dicit Gregorius: Crimina criminibus vindicat. Licet autem idem dicatur peccatum et poena peccati, tenendum tamen est quod omnis poena in quantum poena iusta est et a Deo; nulla vero culpa iusta nec a Deo, sed tamen a libero voluntatis arbitrio. Poena vero quae mere poena est a Deo est inflicta; quae vero est culpa seu inclinans ad culpam est ordinata vel acta. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est, quia cum malum dicat recessum a primo principio per hoc quod nocet bono, non nocet autem nisi adimendo aliquid de bono; bonum autem consistit in modo, specie et ordine; nullum est malum quod non sit corruptivum modi, speciei et ordinis. Ordo autem duplex est: ordo naturae et ordo iustitiae. Ordo naturae est in bono naturali, ordo iustitiae in bono morali. Et quia bonum naturale in omni natura est, bonum morale in voluntate, ideo ordo naturae in omni natura est; ordo vero iustitiae in electiva voluntatis habet consistere. Et quia voluntas est instrumentum seipsum movens, natura vero minime, hinc est quod ordo iustitiae est ordo non tantum factus sed et factivus; ordo vero naturae est ordo factus. Cum igitur malum privat per ordinem iustitiae et ordinem naturae, hinc est quod duplex est malum, scilicet culpae et poenae. Rursus quia ordo iustitiae est voluntarii, hinc est quod malum culpae est affectio voluntaria, malum autem poenae affectio involuntaria. Postremo quia ordo iustitiae voluntatis est ordo factivus, ideo malum culpae, quod est eius privatio, est malum quod facimus, et malum poenae est malum quod patimur. Et quia passio non est nisi naturaliter praecedat actio, nec actio ad quam non sequatur aliqua passio, hinc est quod nulla est poena sine aliqua praecedente merito culpae, nulla est culpa quin committat aliquam poenam. Et quoniam quod facimus est a nobis, quod patimur potest esse a nobis et ab aliis, vel potentia superiori vel inferiori, ideo licet omnis culpa sit a nobis, non tamen omnis poena a nobis, immo quaedam a nobis acta, quaedam inflicta, quaedam concreata. Et quia eum qui facit quod non debet iustum est pati quod debet, ideo omnis poena in quantum poena iusta est, et a divina providentia, quia ordinata ad culpam et ipsi culpae ordinatam. Quia vero passio illa potest esse privatio boni naturalis vel boni moralis cum naturali, hinc est quod quaedam poena est mere poena, quaedam vero est poena et culpa. Quia bonum morale, quod est iustitiae, non admittitur nisi per iniustitiam quae est culpa, propterea poena est a Deo, secundum id quod est et secundum quod poena est, a Deo in quantum non instituente sed iudicante; secundum vero quod sit culpa, secundum id quod est a Deo non est, sed solum quantum ad ordinem; ipsa vero vel est acta si sequitur ad actuale, vel est concreata si sequitur ad originale. Si igitur proprie accipiatur malum secundum quod est privatio boni naturalis et affectio involuntaria, et malum quod patimur tunc, sic non coincidit cum malo culpae in idem, licet sit annexum eidem. Si autem large ut dicatur malum quod patimur sive a nobis sive ab alio, sive in natura sive in voluntate, sic coincidit in idem, si non ad idem vel secundum idem, quia quod est culpa est, dicitur poena praecedentis vel culpa ... actionis, poena dicitur esse passionis. Et sic patet quomodo peccatum et quale et quid, ad simul dicatur peccatum et poena peccati.

De origine peccatorum finalium, quae sunt peccatum in spiritum sanctum. xi.

De peccatis autem finalibus sive irremissibilibus, cuiusmodi sunt peccata in spiritum sanctum, haec tenenda sunt, quod licet omne peccatum generaliter sit contra Deum trinum et unum, appropriate tamen dicitur peccatum esse aliquod in patrem, aliquod in filium, aliquod in spiritum sanctum. Hoc autem peccatum in spiritum sanctum irremissibile dicitur in hoc saeculo et in futuro, non quia in hoc saeculo non possit dimitti, sed quia raro dimittitur aut vix in hoc saeculo quantum ad culpam, modice autem et quasi nihil fiet sibi remissio quantum ad poenam in futuro. Huius autem peccati sex sunt differentiae, scilicet invidia fraternae gratiae, impugnatio veritatis agnitae, desperatio, praesumptio, obstinatio mentis et impoenitentia finalis. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est, quia cum peccatum dicat recessum a primo principio et summo, cum peccatum imaginem trinitatis deformat et ipsam animam foedat quantum ad triplicem potentiam, scilicet rationalem, irascibilem et concupiscibilem, et liberum arbitrium praecedit, quod gerit in se insignia trinitatis, patris scilicet facultatis, filii rationis, spiritus sancti voluntatis; licet autem haec tria concurrunt simul ad omnem culpam, quibus tamen haec per suum defectum possunt esse radix deordinationis aliis; defectus autem circa facultatem est impotentia, circa rationem est ignorantia, circa voluntatem est malitia. Et hinc est quod quaedam sunt peccata ex impotentia, quaedam ex ignorantia, quaedam ex malitia. Et potentia attribuitur patri, sapientia filio, voluntas spiritui sancto, quod quaedam dicuntur esse in patrem, quaedam in filium, quaedam in spiritum sanctum. Et quoniam nihil magis est in voluntate quam ipsa voluntas, et voluntas ipsa est origo peccati, nullum peccatum est adeo voluntarium et mentale sicut est illud quod provenit ex corruptione certa in voluntate. Cumque duplex dicatur involuntarium, scilicet per violentiam et per ignorantiam, primum procedit ex potentia, secundum ex sententia(?); quando voluntas sola corruptione sua licet possit resistere et sciat hoc malum esse ad eligendum, tenet peccare ex certa malitia; et tale peccatum mentale procedit ex implicitate voluntatis liberi arbitrii et ducere impugnatione gratiae spiritus sancti. Et quia mentaliter procedit ex libertate arbitrii, ideo non habet colorem excusationis, et ipsam moderantia(?) et quasi nihil dicit circa quod puniat de culpa relaxari(?). Contra vero ducere impugnatione gratiam spiritus sancti, per quam fit remissio peccati, ideo dicitur irremissibile, non quia nullo modo possit remitti, sed quia quantum est de se dicitur est impugnativum medicaminis et remedii per

quod sibi habet remissio peccati. Et quoniam peccati remissio fit a deo per gratiam principalem in te coe unitate, ideo dicitur hoc peccatum accipiunt, scilicet quod directe impugnat illa tria. Aut est impugnatio ipsius gratie principalis in se, aut in comparatione ad deum a quo datur, aut in comparatione ad eum in quo suscipitur. Si in comparatione ad unitatem ecclesie, sic, quia unitas ecclesie consistit in fide et caritate, sive in gratia et veritate, sic est duplex peccatum, scilicet invidia fraterne gratie et impugnatio veritatis agnite. Si in comparatione ad deum dantem, cum universe vie eius que ad iustificationem maxime sint misericordia et veritas, sic est duplex peccatum: unum quod impugnat misericordiam, et hoc est desperatio; aliud quod impugnat iustitiam, et hoc est impunitatis presumptio. Si vero impugnat ipsam gratiam principalem in se, sic est duplex: quia gratia principalis facit resilire a commissis et precavere a committendis. Contra primum est obstinatio mentis, contra secundum est impenitentia finalis, secundum quod finalis impenitentia dicitur propositum non penitendi. Sic enim sunt sex species peccati in spiritum sanctum. Secundum autem quod finalis impenitentia dicitur continuatio peccati usque in finem, sic est sequela omnium mortalium que in hac vita non remittuntur, et maxime omnium sex predictorum, id est in spiritum sanctum. Et sic omne peccatum initium sumit a superbia et consummationem suam finem habet in finali impenitentia, in qua qui perierit corruet in gehennam, a qua nullus peccans mortaliter potest liberari nisi dum vivit peniteat, adiuvante et interveniente gratia mediatoris nostri, cui est omnis honor et gloria in secula seculorum. Amen.

Explicit liber iii de corruptela peccati. Incipit liber iiii. De incarnatione verbi. Quod decuit vel debuit incarnari.

Postquam aliqua predicta sunt de trinitate dei, de creatura mundi, .i. et de corruptela peccati, restat nunc aliqua breviter dicere de incarnatione verbi, per quod quidem verbum incarnatum facta est salus et reparatio generis humani; non quia deus aliter genus humanum non potuit liberare, sed quia nullus modus erat ita congruus et conveniens ipsi reparatori et reparabili et reparationi. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum primum effectivum rerum non potuit nec decuit esse nisi deum, et non minus sit res conditas reparare quam in esse producere, sicut non minus est bene esse quam simpliciter esse, decentissimum fuit rerum principium reparativum esse deum summum; ut sicut omnia creaverat per verbum increatum, sic omnia curaret per verbum incarnatum. Quoniam igitur deus sic fecit potenter, sapienter et optime seu benivolenter, decuit ut sic repararet quod potentiam, sapientiam et benivolentiam ostenderet. Quid autem est potentius quam coniungere extrema summe distantia in unam personam? Quid sapientius et congruentius quam quod ad perfectionem totius universi fieret coniunctio primi et ultimi, verbi scilicet dei, quod est omnium principium, et humane nature, que fuit ultima omnium creaturarum? Quid benivolentius quam quod dominus propter servi salutem accipiat formam servi? Immo hoc tante benignitatis est ut nichil clementius, nichil benignius, nil amicabilius cogitari possit. Convenientissimus igitur erat huiusmodi modus deo reparatori, per quem commendatur divina potentia, sapientia et benivolentia. Rursus quia homo cadens in culpam avertit se et recessit a principio potentissimo, sapientissimo et benignissimo, ideo corruit in infirmitatem, ignorantiam et malignitatem, ac per hoc de spiritualis effectus carnalis, animalis et sensualis, ideo ineptus ad divinam virtutem imitandam, ad lucem cognoscendam, ad bonitatem diligendam. Ad hoc igitur quod homo ab isto statu repararetur, congruentissimum fuit ut ei condescenderet primum principium, reddendo se illi noscibile, amabile et imitabile. Et quia homo carnalis, animalis et sensualis non noverat nec amabat nec sequebatur nisi sibi proportionalia et consimilia, ideo ad eripiendum hominem de hoc statu verbum caro factum est, ut ab homine qui caro erat et cognosci posset et amari, ac per hoc et homo deum cognoscens et amans et imitans remediaretur a morbo peccati. Postremo quia homo perfecte reparari non poterat nisi recuperaret mentis innocentiam, dei amicitiam, suam excellentiam, qua soli deo subiacebat, et hoc non poterat fieri nisi per deum in forma servi, ideo congruum fuit verbum incarnari. Excellentiam namque recuperare non poterat nisi reparator esset deus, quia si mera creatura reparasset, tunc homo esset subiectus mere creature, et sic non recuperaret statum excellentie. Amicitiam dei recuperare non poterat nisi per mediatorem convenientem, qui manum posset ponere in utrumque et utrique parti conformis et utrique amicus esset; et ideo sic similis deo per divinitatem, sic similis homini per humanitatem. Innocentiam recuperare non poterat nisi dimissa culpa, quam dimittere non decebat divinam iustitiam nisi per satisfactionem condignam. Et quia satisfacere non poterat nisi deus pro toto humano genere, nec debebat nisi homo qui peccaverat, ideo congruentissimum fuit humanum genus reparari per deum hominem natum de genere Ade. Cum igitur excellentia recuperari non poterat nisi per reparatorem excellentissimum, nec amicitia reformari poterat nisi per mediatorem amicabilissimum, nec innocentia reacquiri poterat nisi per satisfactorem sufficientissimum; excellentissimus autem reparator non est nisi sit deus, amicabilissimus mediator non est nisi sit homo, sufficientissimus satisfactor non est nisi pariter sit deus et homo: congruentissimum fuit nostre reparationi incarnatio verbi, ut sicut genus humanum in esse exivit per verbum increatum, et in culpam cecidit deserendo verbum inspiratum, sic a culpa resurgeret per verbum incarnatum.

De incarnatione quantum ad unionem.

Circa verbum incarnatum tria sunt consideranda: unio naturarum, plenitudo charismatum et perpessio passionum pro redemptione generis humani. Circa unionem hec tria consideranda sunt ad intelligentiam incarnationis mysterium, scilicet opus, modus et terminus. De opere autem hec tenenda sunt secundum fidem christianam, quod incarnatio est operatio trinitatis, per quam fit assumptio carnis a deitate et unio deitatis cum carne, ita quod assumptio non tantum est carnis sensibilis, sed etiam spiritus rationalis, secundum potentiam vegetandi, sentiendi et intelligendi; ita etiam quod unio sit in unitate non nature sed persone, non humane sed divine, non assumpte sed assumentis, non persone cuiuslibet sed solius verbi; in qua tanta fit unio ut quicquid dicitur de filio dei dicatur de filio hominis et econverso, hiis tamen exceptis in quibus exprimitur unio vel claudit negatio. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia incarnationis opus non solum est a primo principio in quantum est effectivum in producendo, verum etiam in quantum reparativum remediando, satisfaciendo et reconciliando. Cum igitur incarnatio in quantum dicit aliquem effectum a primo principio, quod omnia faciente summe virtualiter, et sua virtus et operatio unita est et indivisa omnimode in tribus personis, hinc est quod necesse est incarnationis operationem a tota trinitate manare. Quia vero est a primo principio in quantum est reparativum remediando, et totum genus humanum lapsum fuerat et vitiatum non solum ratione anime verum etiam carnis, hinc est quod necesse fuit quod totum assumeret ut totum curaret. Et quoniam nobis magis nota est species carnis et magis a deo distabat, ut expressior fieret notitia et maior exprimeretur humiliatio et profundior explicaretur dignatio, hinc est quod opus illud non assumptio sed incarnatio nominatur. Rursus quia est a primo principio in quantum reparativum est satisfaciendo, et satisfactio non fit nisi ab eo qui debet et potest, et non debet nisi homo et non potest nisi deus, oportuit quod in satisfactore simul esset concursus utriusque nature, scilicet divine et humane. Et quia impossibile est quod divina natura concurrat cum alia sicut pars ad constitutionem totius, nec quod ipsa transeat in aliam naturam, nec alia natura transeat in ipsam, propter simplicitatem et immutabilitatem ipsius perfectissimam, hinc est quod deitas et humanitas non uniuntur in unitate nature nec accidentis; unitur igitur in unitate hypostasis. Et quoniam divina natura in nullo supposito potest subsistere preterquam in propria hypostasi, ideo unio illa non potest esse nisi in hypostasi seu persona non hominis sed dei, ac per hoc per illam unionem primum principium in unam suam

compositum fecit secundum suppositum humanae naturae. Et ita tamen est in pluralitas, plus scilicet ex parte assumentis. Postremo quia est a primo principio reparante reconciliando, et reconcilians est mediator, mediator autem ipse convenit Dei filio tantum et incarnato mediationis ratione. Nam quia est esse medium inter hominem et Deum ad reducendum hominem ad divinam cognitionem, ad divinam conformitatem et ad summam filiationem, nullum autem magis decet esse medium quam personam quae producitur et producit, quae est media trium personarum; nullumque magis decet reducere ad divinam cognitionem quam Verbum quo se Pater declarat, quod est unibile carni sicut et vox; nullumque Verbum magis reducere decet ad conformitatem quam eum qui est imago Patris; nullumque magis ad filiationem adoptivam quam Filium naturalem. Ac per hoc nullum magis decet fieri filium hominis quam ipsum Filium Dei. Cum igitur tunc omnino est filius hominis et Dei, ratione incarnationis, et cum quaeque unius et idem sit eadem in se, hinc est quod ratione fit communicatio idiomatum, nisi sit vocabulum in quo aliqua rei ignorantia includatur, sicut sunt illa in quibus ratio unionis unius naturae ad alteram, sicut unire, incarnari, assumere, assumi; vel negationem, quae est oppositum alterius competit, sicut incipere esse, creari et consimilia, in quibus cautela fieri debet secundum regulas praedictas propter causam praedictam. De unione quantum ad modum. iij.

De modo incarnationis hoc tenendum est, quod angelo annuntiante virgini mysterium incarnationis perficiendum in ipsa, virgo credidit, appetiit et consensit; Spiritus sanctus in eam supervenit ad sanctificandum et fecundandum. Et virtute virgo concepit Dei filium, quem peperit virgo, et post partum virgo permansit. Concepit autem non solum carnem, verum etiam carnem animatam et Verbo unitam, nulli peccato obnoxiam, sed omnino sanctam et immaculatam; ideo et eius dicitur mater Dei, et est virgo mater. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia incarnatio est opus manans a primo principio, in quantum est reparativum modo congruentissimo, communissimo et completissimo, decet enim eius sapientiam operari congrue, largitatem communicare et virtutem operari perfecte. Quia igitur est a primo principio reparante modo congruentissimo, et congruus modus est quod medicina ex opposito curat morbo, et reparatio lapsui, et remedium nocumento; cum generis humani lapsus fuerit prava suggestione et consensu mulieris deceptae et propagatione concupiscentialiter transfundente originale in prolem, oportuit quod e contrario hic esset angelus bonus suadens bonum, et virgo credens et consentiens in bonum suasum, et caritas Spiritus sancti sanctificans et fecundans ad conceptum immaculatum, ut sic contraria contrariis curarentur. Ac per hoc sicut mulier prava decepta et per virum concupiscentialiter cognita et corrupta transfudit in omnes culpam, morbum et mortem; sic virgo per angelum erudita et per Spiritum sanctum sanctificata et fecundata, absque omni corruptione tam mentis quam corporis, prolem generaret, quae omnibus credentibus daret gratiam, salutem et vitam. Rursus, quia incarnatio est a primo principio reparante modo communissimo, ita per Verbum incarnatum reparatur lapsus bonorum angelorum, utpote caelestium et terrestrium, id est hominum lapsus reparatur; sed utrumque secum ut medicamentum sit commune omnibus, decentissimum fuit quod ad incarnationis mysterium fieret concursus angeli, mulieris et viri: angeli ut denuntiatoris, mulieris ut concipientis, viri ut concepti. Propterea ut sic angelus Gabriel esset nuntius Patris aeterni, virgo immaculata esset templum Spiritus sancti, proles concepta esset ipsum Verbum; ut in omni reparatione omnium fieret communis concursus de triplici natura, scilicet divina, angelica et humana, ad insinuandum non solum trinitatem Dei, verum etiam generalitatem beneficii et liberalitatem reparatoris summi. Et quoniam liberalitas Spiritui sancto appropriatur et sanctificatio virginis, in qua peracta fuit Verbi conceptio, hinc est quod licet opus illud sit a tota trinitate, per appropriationem tamen dicitur virgo concepisse de Spiritu sancto. Postremo quoniam est a primo principio reparante modo completissimo, hinc est quod in conceptione completio debita fuit in prole, fuit in conceptu, fuit et in virtute concipiente. Quia enim completio debita debuit esse in prole, hinc est quod in ipso instanti conceptionis non tantum fuit seminis decisio, verum etiam consolidatio, configuratio, vivificatio, parata deificatio per divinitatem unitam; ut sic virgo Dei filium vere conciperet per unionem carnis ad divinitatem mediante spiritu rationali, per quem tanquam per medium congruentiae caro idonea erat ad unionem. Quia enim completio debita debuit esse in conceptu, cum ex quatuor modis tres modi producendi praecessissent: primus non de viro nec de muliere, sicut Adam; secundus de viro sine muliere, sicut Eva; tertius de muliere et viro, sicut in omnibus concupiscentialiter generatis; decuit ad complementum universi quartum modum induci, quod esset de muliere sine viro, sicut erat per virtutem operationis summi. Quia vero completio debuit esse in virtute concipiente, hinc est quod in conceptione filii Dei simul occurrit virtus increata, virtus infusa et virtus creata: virtus increata naturam superans, virtus infusa segregando purificans, virtus creata subito perficiens, quae non poterant a virtute creata nisi successive fieri. Et sic virgo mater fuit completissimo modo ipsum Dei filium concipiendo absque viro, fecundante Spiritu sancto. Quia enim in mente virginis amor Spiritus sancti singulariter ardebat, ideo in carne eius virtus Spiritus sancti mirabilia faciebat, gratia Spiritus sancti praeveniente, promovente, adiuvante, elevante naturam, ut conceptus ille mirabiliter congelaret. De incarnatione quantum ad plenitudinem temporum iiij.

De tempore vero incarnationis hoc tenendum est, quod licet Deus a principio potuit incarnari, noluit tamen nisi in fine saeculorum, praecedente lege naturae et lege figurae, post patriarchas et prophetas, quibus et per quos fuit incarnatio repromissa; propterea incarnatio dicitur esse tanquam in fine temporum et plenitudine, unde quod dicit Apostolus: Ubi venit plenitudo temporis, misit etc. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia incarnatio est opus primi principii reparantis, unde quod decet et convenit secundum libertatem arbitrii, secundum sublimitatem remedii et secundum integritatem universi. Nam sapientissimus artifex in agendo omnia haec attendit. Quia igitur libertas arbitrii hoc requirit, ut ad nihilum trahatur invita, sic debuit Deus genus humanum reparare, ut salutem inveniret qui vellet quaerere salvatorem, qui vero nollet salvatorem quaerere non per consequens salutem inveniret. Nullus autem quaerit medicum nisi recognoscat morbum; nullus autem quaerit doctorem nisi recognoscat se ignorantem; nullus autem quaerit adiutorem nisi recognoscat se impotentem. Quia igitur homo in primo lapsu adhuc superbiebat de scientia et virtute, ideo permisit Deus tempus legis naturae, in quo convinceretur de ignorantia; et postquam cognita ignorantia, sed manente superbia de virtute, dicebat: Non deest qui faciat, sed deest qui iubeat; addita est lex praeceptis moralibus erudiens et caeremonialibus aggravans, ut homo scientia cognita impotentia confugeret ad divinam misericordiam et gratiam postulandam, quae data est nobis in adventu Christi. Ideo post legem naturae et scripturae statim debuit incarnatio venire. Rursus quia sublimitas remedii requirit ut credatur fide firmissima et ametur caritate ardentissima, tanquam mysterium secretissimum et saluberrimum, ideo congruentissimum fuit ut ante Christi adventum praecederent multa testimonia prophetarum explicata in verbis, quam in figuris implicata, ut multis et variis testimoniis quod erat secretum fieret certum et indubitabile ad credendum; praecederent etiam multiplicia promissa et ardentissima desideria, ut promissum beneficium expectaretur, expectatum differretur, dilatum amplius desideraretur, et diu desideratum ferventius amaretur, et gratiosius susciperetur, et sollicitius servaretur. Postremo quoniam integritas et perfectio universi requirit ut universitas sit ordinata quantum ad loca et tempora, et hoc opus incarnationis erat perfectissimum inter omnia opera divina, et processus debet esse ab imperfecto ad perfectum et econverso, hinc est quod opus illud debuit fieri in fine temporum, ut sicut primus homo, qui erat totius mundi sensibilis ornamentum, ultimo fuerat conditus.

s. vi die. ad totū mundi cōpletōem. sic scd̄s hō toci mūdi re
pati cōplenitur. In q pn̄. p. ung̃ cū ultio. s. ds cū hōīe fiet in fine
tpm. hec ē in vi. etate. q̄ etas apta. ad exerciciū sapie. et ad
cūatōe corpis. et ad trāsitum a statu laboris ad qetē. q ō cō
pett. vi etati decurs mundi. p incarnatōe filij dei. Qm g ad
uet tpi. fuit in tpi legis et grē. et in exhibitōe mūe repromisse
et in tpi etatis. vi. et h ō dicit plenitudo. q lex grē. iplet lege
scpte. et solutō pmissi. iplet pmissiōe et vi. etas rōe pfcōnis
senarij sonat iplenitudine. hic ē q in aduentu filij dei. dr ee ple
tudo tpm. n ppi q in ei aduentu tpe finat. s; q tpalia mistia
ipleat. hic at x n debuit venire in pn̄ tpis. q ei aduet nimis
fuiss festinus. sic n differe vs; in fine ultimu;. q fe nimium
ee tard. Decebat ē saluatōe; in tps morbi. et tps iudicij in me
dio. introduce tps remedij. Decebat mediatore qda mib; suo
pcede. qda seq. Decebat auctōre pfcm te se ostede. ē ee opor
tunitas credi ad bnuiu. et h ē in fine tpm. et in tmi. et appro
ximatōe. ad finale iudiciu; v ptimore iudicij stimulati. et p
spe pmij. attracti. et p pfcōe animati. vigorose. et pfcē. seq
m duce de vtute in vtute vs; q pueniam ad bnuiu felicitatis etne

De plenitudine grē q̄ qntū ad karismata in effectu. v.

P Ostq incorporat nb vbum incarnatu. q ad inuice narr. cōsi
derād ē. q ad plenitude carismatu spualui. Cen q pō ōsideāda
ē plei grē in affcu. dein plenitudo sapie in intellctu. et postrēo
plei mūij in ope. et effcu. De plei g grē in affectu in x. h te
nēda sc. q in xpo asin accepte fuit plei ois grē q ad g siglāis
p. et q ad grā; capitis. et q ad grā unionis. s q pg siglāis
p. huit ois culpe imunitate. et q ad actu;. et q ad posse. q
nec peccau. n potuit pc h. p grā unionis. digni est n tm
felicitate glē. vez & adoratōe latrie. q est cultē reuentie so
li deo debite. p grā vō capitis influit motum et sensu in um
vsos. q ad eum accedē. vl p fidē recta. vl p fidei sacra. sive
aduentū ei pcessit. siu fuerint subsecuti. na et q pibat. et q seq
bat clamabāt osanna filio dauid. Ro at ad intellia pdcōz hec
est. q repato ē op pm pncipij. s q ab ipo manat. sm liberalita
te. et ad ipm reformat. s; cōformitate. io o; q fiat p grā. et
deiformitate. grā ē. et manat a deo liberalit. et reddit hoie dei
fomē. Qm g repatio pn̄. pg repat. et ois res est plen. et pfca
in suo fote. et origine. q alibi necce est q in xpo. nro repatō. s. ē.
d. fuit ois grē plei. Et qm repatio pn̄. in repado. n tm redut
rōe pncipij. vez ē medij. et extremi. extremi qde in satisfaciendo
medij. in reconciliado. et pncipij tn influendo. io necce ē q in x. fue
rit plei grē rōe extremi satisfaciens. medij reconciliatis. et pncipij
sic influentis. Qm ig extremi ad satfacieds idoneū. necce est
ee deo placēs. ac p hoc ab omni pccō pfcē imune. et h n p ēe. n
p donū dic grē in aliq hoie. necce fuit pcere in xpo grā ipm sāsi
cāte. et ōfirmante. q vocam grām siglāis p. Rursus qm me
diū ad reconciliand ōcs n est. n hat in se vtrumq; nām; suiore. s. et
iferiore. adorabilē. et adoiuntē. et h n. nllomō p. n psume di
gnitā. et gnuita unione. io necce ē in x poere gra sr oez grā et
ōimoda relētia valentiā. q vocam grā unionis. rōe cui x. hō ē
sr d bnidcs ds. et io cultu latrie venerād. Postmo q pn̄ ad in
fluend efficax n est. n hat in se plenitudie fotale. et ongiale q n tm
ē plei sufficientie. s; & suphabundantie. io necce ē vbū incanatu; ee
grē et vtutis. s q de plenitudie ei. accipe valeat vnuisi iusti. sic

vnuisa mēbra a capite recipiunt influentia mot et sensu. et p
h vocat grā. g capitis p eo q sic capd hōis sensuu plenitude
cetis mēbs ē cōforme. ceteris psidet. cetis pnt bnficiū influ
entie q ipi capiti cōnectūt. sic xps hōis in se suphabundantiā g
nb cōsimilē in nā. pcetis sēs et iust. cetis q ad ipm accedunt
pnt beneficiu. grē. et sps pq fit sens et mot in spualib;. Et qm ad
ipm accede est p fidē. vl fidei sacra. et fides x. est eade in pritis
psentib;. et futuris. io grā influedi in x. poit. rn omiu tā ptor q
psntiu;. et futuro. in x. extendit;. et in ipo renator. q p fidē co
pulat. et p grā influente fiunt mēb x. et tepla sps s. ac p h
filij dei pnts cōnexi ad inuice. p indiuisibilē vincl; caritatis. q
sic distantia locoz n diuidit. sic nec diuturnitate tpm separat
ac p h ōs iusti. vēq;. et qncq; fuit. vnu efficiūt corp x mistic
cū. sensu et motu; suscipiēdo ab uno capite influente. s; fontale in
dicale. et originale plenitude ois g. in x. hitantis. sic in fote

De plenitudine sap in intellectu. vi.

D e plenitudine at
sapie. h tenend ē. q in vbo incarnato. x. s. d. fuit ois sap ple
nitudo. n solu; q ad cogta vez et q ad cognoscendi m. et differetias
Inuēniāq; fuit cogtō sepitnal. ex pte diuitatis. cogtō sesil ex
pte sesualitatis. et cairus. cogtio scal ex pte mtis et sps. et h
fuit tp qdam. s. pnā. qda p grā. qdam p glā. vn sap huit
et v ds. et u hō. et u ophensor. et u viator. et v illuiat p grā;
et v vere fort. pnā;. et ita in vniuso fuer in x. v. moi cog
scedi. Ppo ē s; diā nām. et h cognut ō actualia. et possibilia. fita
et infinita. cogtōe actuali. et cōphesiua. Cij. p glā. et h cogu
ō actualia et finita. cogtōe actuali. et cōphesiua. infita uero
cogtōe abitual excessiua. Ciij. p grā. et h cogu ōia spectatia
ad huai gnis redemptōe. Ciiij. s; nā; itegra ... fuit in
ada. et hoc cogu ō q spectāt ad vniusi ōstitutōe. v. s; sesile
expientiā. et hoc cogu oia q venuit ad sensuu organa. s; q
icludit q didic ex hiis q pass est obiā. Ro at ad intellia
pdcōz hec ē. q sic repati pncipij ē repare nos. p liberalissia
grā. sic & p prudentissimā sapiā. Qd enī s; ordine sapie
cōditum fuit. n pot abs; luce et ordie sapie repari. et io sic
xps imunis ee debuit ab oi culpa. sic elongat ab oi igiā
ac p h totalit replet. sine sapie. luce. et arte fulgētia. q
ppr cogtōe pfcā. huit s; vtraq; nām;. et pō cogsciuā. s; oē
rez existētiā. Qa g res hnt ēe in etna arte. in huana mte
in ppo gnē. necce fuit x. hre. hac triformi rez cogtōe. Qa vō
res dup pot cogsci in arte. vl ab ipo artifice. vl ab alio o te
plāte arte. Cui dup hr ēe et cogsci in mte. & pt acqsitōe
q x. n cōpetit ppr inpfcōe vl s; hitu; inatu. vl s; hitu infusu
hic ē q necu fuit. ad pfcā sapie plenitudie. v. mōs pdcos
repiri in xpo deo. et hoie. v in arte etna cogscit res et pncipaliter
deitatis et p glā cōphesons in mte sua. p hitu; nale. et inatu
sic cognuer adam. et angli. et p hitum gratuitu infusum. sic
sā dei p. s. s. illuiati. in pō vō grē. cogscer via sensus me
morie. et expiētie. q in nb fac re incognita. cogsci. in x. vō
re nota. s; vnu modum fec cogsci s; aliu. Qm ē diuia
sba. vte. et opatō ē imēsa. hic est. q sm pmu mod q ē p
nām; deitatis. infinita actualit cōphēdit. qda ē inefabli mō.
sume infinito. ois infinitas est finita. Qa vō creatē qcē,
sbimate fita ē sba. vte. et opatō. ita tam. q mes humana
n qescat. n in bō infinito. nec in illd cōphedit. q infinitu.

non comprehenditur a finito, accepta tamen comprehensione. Hinc est quod Christus ad suum modum consequendi animam et plenam complexionis capit quantumcumque potest capere natura finita: plenum infinitum beatificatum, cui est summe unita, ac per hoc ad finita se extendit actualiter comprehendendo, ad infinita vero habitualiter vel excedendo. Non est tamen aequalis anima eius Verbo, nec in scientia nec in aliquo alio. Rursus quia gratia maxime respicit opus reparationis, hinc est quod secundum suum modum consequendi perfectissimam cognitionem est de his quae spectant ad reparationem nostram longe excellentius et melius quam alius homo vel angelorum. Amplius quia natura hominis bene instituta nata erat omnibus creaturis praeesse et ipsas nosse tamquam eas quae debebant ei servire, sicut patuit in primi hominis conditione, hinc est quod Christus ad suum modum consequendi cognitionem de omnibus quae spectant ad mundanam machinam constructam longe excellentius quam Adam. Postremo quia scientia non est perpetuus terminus ad divinam plenitudinem, hinc est quod secundum cognitionem sensitivam non simul consequebatur omnia, sed tantum illa quae expediebant ad requisitionem humanae gratiae facere.

De perfectione meriti in Christo. VII.

De plenitudine autem meriti Christi haec est tenendum, quod in Christo fuit omnimoda perfectio et plenitudo. Primo quantum ad eum qui merebatur, quia non tantum erat homo verus, sed Deus. Secundo quantum ad tempus in quo merebatur, quia ab instanti conceptionis usque ad horam mortis. Tertio quantum ad id quo merebatur, quia perfectissimum habitum caritatis et perfectissimum actum virtutis in carendo, in agendo, in patiendo. Quarto quantum ad eum cui merebatur, quia non tantum sibi verum etiam nobis, immo omnibus iustis. Quinto quantum ad id quod merebatur nobis, quia non tantum gratiam verum etiam gloriam, et non tantum gloriam spiritus sed etiam stolam carnis et apertionem ianuae caelestis. Sexto quantum ad id quod merebatur sibi, quia licet non meruerit glorificationem mentis quam iam habebat, meruit tamen corporis glorificationem et accelerationem eius, et clarificationem sui nominis et dignitatem iudiciariae potestatis. Septimo quantum ad modum quo merebatur, cum triplex dicatur modus merendi: vel de indebito facere debitum, vel de debito magis debitum, vel de debito uno modo facere debitum alio modo; omnibus his modis meruit nobis, tertio tamen modo meruit sibi, faciente hoc gratia, sive caritate, per quam Christus simul erat beatus et in statu merendi, in quo sit ei meritum, omnia merita habent fundamentum.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est, quia cum in primo reparativo, Christo scilicet mediatore, fuit plenitudo gratiae et sapientiae, quae sunt nobis origo recte et sancte vivendi, necesse est quod in Christo fuerit plenitudo omnis meriti secundum omnem modum plenitudinis. Quia enim in Christo fuit plenitudo gratiae unionis, propterea erat Deus ab instanti conceptionis habens gloriam comprehensionis et motum liberi arbitrii; hinc est quod necessario fuit in ipso perfectio meriti quantum ad excellentissimam dignitatem merentis et quantum ad celerrimam opportunitatem temporis. Rursus quia fuit in Christo plenitudo gratiae singularis personae, propterea habuit summam caritatem et omnes virtutes perfectas quantum ad habitus et actus; necesse fuit quod in Christo esset plenitudo meriti quantum ad id per quod originaliter meritum est, quod est motus et radix caritatis et actus multiplicis nobilitatis. Amplius quia fuit in Christo plenitudo gratiae capitis, per quam plenissimam habuit influentiam in membra sua, hinc est quod plenitudinem habuit meriti non tantum respectu sui verum etiam respectu membrorum, quibus sicut omnia spiritualia quae habemus influit ratione divinitatis, sic meruit ratione assumptae humanitatis, sine qua nostra salus stare non potest, sine qua esse non felicitatis. Postremo quia meritorum terminatur plenitudo necessario procedit in ipso summa et perfecta felicitate, sed supra praesentem sine dispensatione propter nos esset in statu viae, hinc est quod perfectionem habuit meriti quantum ad id quod meruit sibi, quia non gloriam et beatitudinem animae, quam naturaliter in ipso esse meritum cumulabat, sed solum illa quae, quamdiu stabat viae status, non poterant, sicut stolam corporis cum clarificatione suae excellentissimae dignitatis. Hinc etiam est quod perfectionem habuit meriti quantum ad modum merendi. Cum enim in ipso ab instanti conceptionis fuerit perfectissima plenitudo, statim omnem meruit quae potuit meriti ... sui, ac proinde uno modo de debito facere po-

tuit debitum, vel de indebito debitum facere non potuit, scilicet quia nullo modo potuit in sanctitate proficere, cum a principio esset sanctissimus. Fecit tamen hoc nobis, quia merito ipsius [illegible] per gratiam praevenientem, perpetuam gloriae coronam. Ac per hoc in merito eius radicata sunt omnia merita nostra, sine quo satisfactoria poenae sunt meritoria vitae aeternae, quia nec ab offensa summi boni digne sumus absoluti, nec in immensitate aeterni praemii quod Deus est digne sumus locati, nisi per meritum hominis Dei, cui dicere possumus: Redde, quod opera nostra in nobis operatus es, Domine.

De passione quantum ad statum patientis. VIII.

Postquam est circa Verbum incarnatum considerata est unio naturarum, considerata est plenitudo charismatum, de iure considerandum est tolerantia passionum, circa quam considerandum est status patientis, modus patiendi et causa passionis. De statu autem patientis haec tenenda sunt, quod Christus non tantum humanam naturam assumpsit, sed et defectus circa naturam assumpsit, et penalitates corporales, ut famem, sitim et lassitudinem assumpsit, et spirituales, ut tristitiam, gemitum et timorem. Nec tamen omnes corporales assumpsit, sicut sunt defectus aegritudinum multiformium, nec omnes spirituales, sicut sunt ignorantia et rebellio carnis ad spiritum. Nec aliter quam sic necessitatibus patiendi suscepit, ut non pati posset invite, nec secundum voluntatem divinitatis nec secundum voluntatem rationis, licet passio fuerit contra voluntatem sensualitatis et carnis, sicut exprimit oratio salvatoris quae dicit: Non sicut ego volo, sed sicut tu vis.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est, quia cum reparatio principii in reconciliando necessario habet mediatoris officium, ideo necesse est quod habeat convenientiam cum utroque extremorum, non solum quantum ad naturam verum etiam quantum ad esse quod sequitur naturam. Quoniam igitur Deus est iustus et beatus, immortalis et impassibilis, homo vero lapsus est peccator et miser, passibilis et mortalis, necesse fuit mediatorem Dei et hominum, ut hominem posset reducere ad Deum, cum Deo communicare in iustitia et beatitudine; cum homine vero in passibilitate et mortalitate, ut sic habens mortalitatem transeuntem et beatitudinem permanentem hominem de profundo miseriae reduceret ad vitam beatam, sicut contra angelus malus habendo immortalitatem cum miseria continuam fuit mediator faciens cadere in culpam et miseriam per suggestionem suam. Quoniam igitur Christus mediator debuit habere innocentiam et beatitudinem fruitionis cum mortalitate et passibilitate, hinc est quod simul debuit esse viator et comprehensor. De omni autem statu aliquid in se habuit, scilicet quod dicitur assumpsisse de statu innocentiae peccati immunitatem, de statu naturae lapsae mortalitatem, de statu gloriae beatitudinem fruitionis perfectae. Rursus quoniam penalitates vitiosae, sicut sunt illa quae proveniunt ex corruptione, sicut ignorantia, infirmitas, malitia et concupiscentia, stare non possunt cum perfectissima innocentia, hinc est quod has nec assumere debuit nec assumpsit. Aliae vero poenae quae sunt cum integritate virtutis perfectae et testificatione humanitatis vere, non similiter potuissent; illae sunt quae respiciunt naturam in communi, sicut fames et sitis in absentia alimenti, tristitia et timor in praesentia nocumenti; hinc est quod illas assumere debuit et assumpsit. Postremo quia nullus innocens debet invite poenam aliquam sustinere, quia hoc est contra ordinem divinae iustitiae, nullus autem mortalis vult mori et pati, sed appetitus naturae quantum naturaliter refugit mortem, hinc est quod Christus habere debuit huiusmodi penalitates, sic tamen ut nihil posset pati invite secundum rationem, non solum propter beatitudinem et deitatem omnipotentem sibi unitam, per quam poterat repellere omnia, sed etiam propter perfectissimam innocentiam, quae secundum ordinem iustitiae non permittit pati invite, sicut praedictum est, ut tamen hoc esset contra naturalem inclinationem et appetitum naturae, quae est in sensualitate et carne. Et hinc est quod Christus orans secundum rationem voluntatem carnis exprimebat, quae passionem refugiebat, cum dicebat: Transeat a me calix iste. Voluntatem tamen rationis voluntati patris conformabat et appetitum carnis supponebat, cum dicebat: Non mea voluntas sed tua fiat. Et sic una voluntas non erat alteri contraria, quia secundum voluntatem divinam quod iustum erat volebat, secundum voluntatem rationis iustitiae consentiebat, secundum voluntatem carnis poenam recusabat, sed tamen iustitiae non accusabat; et sic unaquaeque voluntas quod suum erat operabatur et quod ad se pertine-

bat, sequebatur voluntas divina, intellectus voluntatem rationis, obedientia voluntatem carnis nostrae; ac per hoc non erat in eo colluctatio et pugna, sed pacata ordinatio et tranquillitas ordinata.

De passione Christi quantum ad modum patiendi. viiii.

De modo autem patiendi haec tenenda sunt, quod passus est passione generalissima, passione acerbissima, passione ignominiosissima, passione interemptoria, sed vivificativa. — Passione, inquam, generalissima quantum ad naturam humanam: non solum secundum omnes vires corporis principalia, verum etiam secundum omnes animae potentias, licet nihil pati posset secundum divinam naturam. — Passus est etiam passione acerbissima, quia non solum dolendo vel patiendo penalia, sed etiam condolendo vel compatiendo propter delicta nostra. — Passus est etiam passione ignominiosissima, et propter patibulum crucis, quod erat supplicium pessimorum, et propter consortium iniquorum latronum, videlicet cum quibus fuit deputatus. — Passus est etiam passione interemptoria, per separationem animae a corpore, salva tamen unione utriusque cum divinitate. Anathema enim est dicere, quod Deus Filium nostrum, quem semel assumpsit, aliquando reliquisse.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum reparationis principium sit ordinatissime producens, sic et ordinatissime reparare debuit genus humanum. Sic igitur reparare debuit, ut salva sit libertas arbitrii, salvus nihilominus honor Dei, salvus et ordo regiminis universi. — Quia ergo reparare debuit salva libertate arbitrii, reparavit dando exemplum efficacissimum. Exemplum autem efficacissimum est, quod invitat ad culmen virtutum. Nihil autem ita informat hominem ad virtutes, quam exemplum tolerandi mortem propter iustitiam et obedientiam divinam, mortem inquam non quamcumque, sed poenalissimam; nihil magis incitat, quam tanta benignitas, quod pro nobis posuit altissimus Dei Filius, absque meritis nostris, immo cum multis nostris demeritis, animam suam; quae tanto maior ostenditur, quanto pro nobis graviora et abiectiora pati voluit Deus. Qui enim proprio Filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit? Quo invitamur primum ad amandum et amatum imitandum.

Rursus, quia reparare debuit salvo honore Dei, ideo reparavit offerendo obsequium satisfactionis. Est autem satisfacere honorem Deo debitum impendere. Honor autem Deo subtractus per superbiam et inobedientiam respectu rei, ad quam homo astringebatur, nullo modo melius restituitur, quam per obedientiam et humiliationem ad eam rem, ad quam nullatenus tenebatur. Quoniam ergo Christus, in quantum Deus, aequalis erat Patri in forma Dei, in quantum vero homo innocens, nullatenus erat debitor mortis, dum semetipsum exinanivit et factus est obediens usque ad mortem, et solvit Deo quod non rapuit per obsequium satisfactionis perfectae, et obtulit sacrificium suavitatis summe perfectum Dei placativum.

Postremo, quia reparare debuit salvo ordine regiminis universi, ideo per remedium convenientissimum. Convenientissimum autem remedium est, ut contraria contrariis curentur. Quia ergo homo volens esse sapiens ut Deus, peccavit in ligno vetito volens delectari, per quod declinavit ad libidinem et cecidit in praesumptionem; ac per hoc totum genus humanum infectum est et perdidit immortalitatem et incurrit debitam mortem: hinc est, quod ad hoc ut homo repararetur convenienti remedio, Deus factus homo voluit humiliari et in ligno pati, et contra universalem infectionem pati passione generalissima, contra libidinem passione acerbissima, contra praesumptionem passione ignominiosissima, contra mortem debitam et iustam pati mortem non meritam, sed voluntariam. Quia ergo generalitas corruptionis in nobis infecerat non solum corpus et animam, sed omnes corporis partes et omnes animae potentias: hinc est, quod Christus passus est in omni corporis parte et in omni potentia animae, et in superiori parte rationis, quae summe in Deo delectabatur per visionem sui ad superius, et summe patiebatur in natura per compassionem ad inferius, quia erat viator et comprehensor simul. Rursus, quia libido vehemens in nobis infecerat et animam et carnem, et quantum ad carnalia et quantum ad spiritualia: hinc est, quod Christus et acerbissima passione passus est in carne, et amarissima compassione in anima. Et quia in carne erat maxima aequalitas complexionis et perfectissima vivacitas sensuum, in anima vero summa caritas ad Deum et summa pietas ad proximum: hinc est, quod utrique dolor fuit acerbissimus. — Amplius, quia tumor superbiae, quantum est ex se, est praesumptio contra ... et ostentatio et aliena laus, ideo ad remediandum contra superbiam Christus passus est utroque genere ignominiae, et in se patiente, et in comitatu quem habuit in passione. — Postremo, quia haec mors non attingebat divinam naturam, impassibilem, sed solum humanam: hinc est, quod in morte sic facta est divisio animae a corpore, ut tamen salva esset unio utriusque, et violenta carnis quam animae ad divinitatem. Et quia unio animae cum corpore facit hominem et facit vivum: hinc est quod Christus non fuit homo in illo triduo, licet anima et caro unita essent Verbo. Unde quia in humana natura mors non potuit mortem inducere in persona, quae semper fuit viva, ideo mortua est mors in vita, et per Christi mortem absorpta est mors in victoria, et principium mortis devictum; ac per hoc homo a morte et causa mortis est tamquam per remedium efficacissimum liberatus. p miru mortis

De passione Christi quantum ad effectum passionis. x.

De effectu autem passionis et fructu haec indubitanter tenenda sunt, quod anima Christi post passionem descendit ad infernum, scilicet ad limbum, ad liberandos non omnes, sed eos, qui in terris existentes nobis decesserant per fidem vivam vel fidei sacramentum; post haec tertia die resurrexit a mortuis, resumendo corpus quod prius vivificaverat, sed non tale quale fuerat prius, quia prius fuerat passibile et mortale, post autem resurrexit impassibile et immortale, vivens in sempiternum. Deinde post quadraginta dies ascendit ad caelos, ubi super omnem creaturam exaltatus sedet ad dexteram Patris, quod dicitur intelligi non quantum ad situm, quia non competit Deo Patri, sed quantum ad excellentiam bonorum, quia residet in potioribus bonis Patris. Postremo inde decem diebus misit in Apostolos promissum Spiritum sanctum, per quem est Ecclesia genita, congregata et coordinata secundum diversas distributiones officiorum et gratiarum.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia sicut Verbum increatum per quod omnia perfectissime condita sunt, sic in quantum incarnatum perfectissime reformare debuit. Decet enim perfectissimum principium ut opus non dimittat imperfectum; absolutum autem quod est perfectissimum, cernitur quod est sufficientissimum. Quia ergo sufficientissimum, ideo se extendit ad caelestia et terrestria et infernalia. Quia ergo per peccatum sunt infernalia occupata, terrestria irremediata, caelestia redintegranda, in quibus primum horum fecit per poenam, secundum per gratiam, tertium per gloriam: ideo per passionem anima descendit ad inferos ad liberandum in inferno detentos; deinde resurrexit a mortuis ad vivificandum in corpore mortuos; ascendit ad caelos reducendo captivitatem ad redintegrandam caelestem Ierusalem; misit Spiritum sanctum ad aedificandum Ierusalem terrestrem, quae est ecclesia ... confecte, et exigunt ad sufficientiam reparationis humanae. — Rursus, quia Verbum incarnatum fuit efficacissimum principium, tanta in eis, quae ad ductum processerit, quod in eis quae ... tamen ad ipsum est accedit et accessit, et eis nobis fuerit et sit talis, ... quantum adhaerent ei per fidem, spem et caritatem: ideo remedium efficaciam habere debuit per eos, qui in Christum crediderunt, credendo speraverunt et sperando amaverunt. Ac per hoc statim debuit ad inferos descendere ad eorum liberationem; unde aperta est ianua caeli per Christi passionem, quia satisfaciendo amovit rhomphaeam, mittendo suam ... divinam, rapuit de inferno omnia membra sua. Debuit etiam efficaciam habere perpetuam in eos, qui ei adiuncti sunt secundum quod attrahendo ad fidem, spem et caritatem traheret ad gloriam perducendam caelestem. Ut ergo aedificaret ad fidem, quam credimus Christum verum hominem et verum Deum, quem credimus eum voluisse nos redimere per mortem et ad vitam nos reducere per se perfectissime: ideo voluit resurgere ad vitam immortalem, interiecto tamen spatio temporis debito, scilicet triginta sex horarum, in quo ostenderet quod vere mortuus fuit. Non magis accelerare debuit, ne sic citius resurrexisset, crederetur quod non vere mortuus fuisset, sed finxisset se mortuum; nec amplius differre, ne si semper iaceret in morte, crederetur impotens. Et quia illos

post se ad vitam revocaret, ideo resurrexit tertia die. Amplius vero erigeret ad spem, ad celestem ascendit gloriam quam speramus. Sed quia spes non oritur nisi ex fide immortalitatis future, ideo non statim ascendit, sed spatio quadraginta dierum interiecto, in quo per multa signa et argumenta veram astruxerat resurrectionem, per quam animos solidaret in fide, et sublevaret ad sperandam gloriam celestem. ¶ Postremo ut inflammaret ad caritatem, misit Spiritum sanctum in igne die Pentecostes. Et quia nullus hoc igne impletur nisi qui querit, petit et pulsat cum instantia et importuno spei desiderio, ideo non statim post ascensionem misit, sed decem dierum spatio interiecto, in quo discipuli ieiunantes, orantes, gementes disposuerunt se ad sancti Spiritus susceptionem. Ac per hoc sic debitam suavium horum in patiendo, sic in resurgendo, sic in ascendendo in celum, sic in mittendo Spiritum sanctum, et propter fundationem tantarum virtutum predicandarum, et propter multa mysteria que in hiis temporibus implicantur. Et quoniam Spiritus sanctus qui caritas est et peccatorum remissio habetur omnium origo carismatum, ideo cum descendit Spiritus sanctus effusa est plenitudo carismatum ad corpus Christi mystice consummandum. Et quia diversa membra debent esse in corpore perfecto, et diversorum membrorum diversa officia et exercitia, et diversorum officiorum diversa carismata, hinc est quod unicuique per Spiritum sermo sapientie, alii sermo scientie, alii fides, alii gratia sanitatum, alii operatio virtutum, alii prophetia, alii discretio spirituum, alii genera linguarum, alii interpretatio sermonum. Que omnia operatur unus atque idem Spiritus, dividens singulis prout vult, secundum suam liberalissimam providentiam et providentissimam largitatem. Explicit liber iiii. Incipit liber v. de gratia Spiritus sancti.

De gratia in quantum est donum divinitus datum. i.

Post incarnationem Verbi, quod est origo et fons omnis doni gratuiti, dicenda sunt aliqua de gratia Spiritus sancti, que quadrupliciter nobis consideranda occurrit: primo in quantum est donum divinitus datum. ii. in comparatione ad liberum arbitrium. iii. in comparatione ad habitum virtutum. iiii. in comparatione ad exercitia virtutum. ¶ De gratia ergo in quantum est donum divinitus datum hec tenenda sunt, quod ipsa est donum quod a Deo immediate datur et infunditur. Et est cum ipsa et in ipsa datur Spiritus sanctus, qui est donum increatum, optimum et perfectum, quod descendit a patre luminum per Verbum incarnatum, secundum quod Iohannes in Apocalypsi: fluvium splendidum ad modum cristalli vidi procedentem de sede Dei et agni. Ipsa nichilominus est donum per quod anima efficitur sponsa Christi et filia Patris eterni et templum Spiritus sancti, quod nullo modo fit nisi ex dignativa condescensione et descensiva dignatione maiestatis eterne per donum gratie sue. Ipsa est denique donum quod animam purgat, illuminat et perficit, vivificat, reformat et stabilit, elevat, assimilat et Deo unit, ac per hoc acceptabilem facit. Propter quod donum istud gratia gratum faciens recte debuit appellari. ¶ Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum primum principium productivum per suam summam benivolentiam fecerit spiritum rationalem capacem beatitudinis eterne, et reparativum principium capacitatem illam per peccatum infirmatam reparavit ad salutem, et beatitudo eterna consistit in habendo summum bonum, et hoc est Deus, et bonum excellens improportionabiliter omnem humani obsequii dignitatem, nullus omnino ad illud summum bonum dignus est pervenire, cum sit omnino supra omnes limites nature, nisi Deo condescendente sibi elevetur supra se. Deus autem non condescendit per suum esse incommutabile, sed per influentiam ab ipso manantem; nec spiritus elevatur supra se per situm localem, sed per habitum deiformem. Necesse est igitur spiritum rationalem, ut dignus fiat eterne beatitudinis, quod particeps fiat influentie deiformis. Que quia est a Deo et secundum Deum et propter Deum, ideo reddit ymaginem nostre mentis conformem trinitati beatificate, non tamen secundum ordinem originis vel ..., sed secundum rectitudinem electionis et secundum quietudinem fruitionis. Et quoniam qui hoc habet immediate conformatur ei, ideo donum illud immediate datur a Deo tanquam a principio influxivo, ut sicut immediate emanat a Deo Dei ymago, sic immediate emanans ab ipso Dei similitudo, que est divine ymaginis perfectio

deiformis, et ideo dicitur ymago recreationis. ¶ Rursus quoniam conformatur Deo ..., ideo cum gratia que sua deiformitate disponit ad Dei fruitionem datur donum increatum, quod est Spiritus sanctus, quod qui habet habet et Deum. Et quoniam nullus Deum habet quin ab eo specialius habeatur, nullus habet et habetur a Deo quin ipsum precipue et inseparabiliter diligat et diligatur ab ipso, sicut sponsa a sponso; nullus sic diligitur quin ad eternam hereditatem pro filio adoptetur. Hinc est quod gratia gratum faciens facit animam templum Dei, sponsam Christi et filiam Patris eterni. Et quia hoc non potest esse nisi ex summa dignatione et condescensione Dei, ideo illud non potest esse per aliquem habitum naturalem insitum, sed solum per donum divinitus gratis infusum. Quod expresse apparet si quis ponderet quid est esse templum Dei, Dei filium, Deo nichilominus indissolubiliter et quasi matrimonialiter per amoris et gratie vinculum copulatum. ¶ Postremo quia mens nostra non efficitur conformis trinitati beatissime secundum rectitudinem electionis nisi per vigorem virtutis, splendorem veritatis et fervorem caritatis, et vigor virtutis animam purgat, stabilit et elevat, splendor veritatis animam illuminat, reformat et Deo assimilat, fervor caritatis perficit, vivificat et Deo unit, et ex hiis omnibus homo Deo placens et acceptus consistit: hinc est quod illa influentia deiformis dicitur hec omnia docere ac predicta, ita tamen quod denominatur ab ultimo sicut a completissimo. Dicitur enim gratia gratum faciens, quia habentem facit Deo gratum, cum non solum gratis detur a Deo, verum quia sit secundum Deum et propter Deum, ... adhuc sit opus manans a Deo ut per ipsam reintret in Deum, in quo admodum circuli intelligibilis consistit omnium rationabilium spirituum complementum. De gratia in quantum est educens liberum arbitrium ex peccato. ii.

Secundo super hoc sancti gratia nobis consideranda occurrit in comparatione ad liberum arbitrium, et hoc secundum duplicem modum: primo in quantum ipsa est adiutorium ad meritum, secundo vero in quantum est remedium contra peccatum. ¶ De gratia ergo in quantum est adiutorium ad meritum hec tenenda sunt, quod cum gratia dicatur generaliter et specialiter et proprie, generaliter dicitur adiutorium divinum creature liberaliter et gratis impensum, et indifferenter ad quemque actum, et sine hoc gratie adiutorio non possumus ad efficiendum nec durare in esse. Specialiter dicitur gratia adiutorium divinitus datum, ut quis preparet se ad suscipiendum Spiritus sancti donum quo perveniat ad meritum statum; et hoc dicitur gratia gratis data, et sine hoc nullus facit sufficienter quod in se est ut se preparet ad salutem. Proprie vero dicitur gratia adiutorium datum divinitus ad merendum, quod quidem est donum gratie gratum facientis, sine quo nullus potest mereri nec in bono proficere nec ad eternam pervenire salutem. Ipsa est tanquam radix merendi, quam omnia merita antecedunt, propter quod dicitur esse quod prevenit voluntatem ut velit, subsequitur ne frustra velit. Unde ipsam nullus potest mereri de condigno, sed ipsa meretur augeri in via, ut aucta mereatur perfici in patria et gloria sempiterna, ab ipso Deo cuius est gratiam infundere, augere et perficere, secundum cohoperationem voluntatis nostre et secundum propositum seu beneplacitum predestinationis eterne. ¶ Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia cum primum principium sua operatione virtute et benignissima largitate creaturam omnem de nichilo ad esse produxerit, ac per hoc creatura de se habeat non esse, sed totum esse habeat aliunde, sic facta fuit ut ipsa per suam defectibilitatem semper suo principio indigeret, et principium per suam benignitatem influere non cessaret. Cum ergo spiritus rationalis hoc ipso quod de nichilo sit in se defectivus, hoc ipso quod natura limitata et egena sit in se receptivus amans proprium bonum, hoc ipso quod totus a Deo sit Deo totaliter obnoxius, et quia defectivus est, de se tendit in non esse; quia receptivus, per se non assurgit ad rectitudinem perfecte iustitie. ¶ Quia Deo totaliter obnoxius et Deus bonus quo non indiget, nichil potest facere de se propria virtute per quod Deum sibi constituat debitorem, et maxime mercedis eterne, quod Deus est non per divinam condescensionem. Hinc est quod ad hoc quod salvetur in esse, cum sit defectivus, indiget semper adiutorio divine potentie manutenentis et influentis per quod manuteneatur in esse. Quod quamvis sit universaliter in creaturis omnibus, tamen nominatur nomine gratie, quia non ex debito procedit, sed ex liberalitate bonitatis divine. Hinc est quod ad hoc quod se preparet ad donum sive gratie, cum sit recepti

uius indiget dono alterius gratie gratis date, maxime post ruinam lapsus, per quam habi-
lis efficiatur ad bona moralia que sunt bona ex genere, que nullomodo possunt
dici bona nisi procedant ex intentione recta, videlicet quia non propter nos sed propter summum
bonum fiant, ad quod non assurgit spiritus noster incurvus. Nisi preveniatur ad
hoc per aliquam gratiam gratis datam. Hic medio est quod adhuc quis faciat opera merito-
ria in decursu eterne, cum totaliter sit deo obnoxius et debitor suis to-
tis, indiget dono gratie gratum facientis, per quam sibi deus condescendat per accep-
tationem suam ymaginationem et voluntatis quam operationem excipiat manantem, quia cum
creatura nobilior sit effectu, nullus potest se facere meliorem. Hoc facere
opus deo placens, nisi prius placeat ipse, ut deus prius ipsum respiciat quam ad
munia eius. Et ideo omnis radix merendi fundatur in gratia gratum faciente.
Que est facere hominem deo dignum, propter quod nullus eam potest mereri merito con-
digni, sed solum merito congrui. Ipsa autem habita meretur sui ipsius augmentum
in statu vie, per bonum eius usum merito digni. Et quia cum solus deus sit
ipsius gratie fontale principium influendi, ipse solus sit principium augendi per modum
influentis gratie, per modum meriti et dignitatis. Et liberum arbitrium per modum
cooperantis et merentis, pro eo quod liberum arbitrium cooperatur gratie, que est
gratie suum facere. Et ideo non tantum liberum arbitrium per gratiam meretur gratie augmentum
in statu vie merito digni, sed et complementum propter sublimitatem doni, scilicet
cooperantis in merito, tum propter veritatem dei promittentis, tum propter utili-
tatem liberi arbitrii consentientis et finaliter perseverantis, tum propter difficul-
tatem status merentis, tum propter dignitatem eius nostri capitis influentis, quod
deus glorificavit cum membris, tum propter liberalitatem dei retribuentis et
quia non decet parva reddere, tum propter obsequii fidelis sibi obtemperantis,
tum propter nobilitatem operis, quod ex caritate procedit, quod tum ponderatur in con-
spectu iudicis, quia amor ex quo procedit quidem incomparabiliter
preponitur ceteris creaturis, et ideo non sufficienter et competenter potest nisi in deo
et summo bono remunerari. Ex quibus omnibus tamquam ex vii radicibus gloriam
eternam merito non tamen congrui, sed condigni mereri facit gratia septiformis.

De Gratia in quantum illuminat ad boni initiorum. iii.

De gratia vero in quantum est remedium contra peccatum, hec tenenda sunt, quod liberum arbitrium licet
sit sibi deo potentissimum, potest tamen per se in peccatum corruere, sed nullatenus
potest resurgere sine adiutorio gratie divine, que dicitur gratia gratum faciens. Illa autem gratia
licet sit sufficiens remedium contra peccatum, non tamen infunditur adulto nisi ad
sit liberi arbitrii consensus. Ex quo colligitur quod ad iustificationem impii iiii concurrunt,
scilicet infusio gratie, expulsio culpe, contritio et motus liberi arbitrii. Expellitur
quidem culpa a deo dono, non a libero arbitrio, non tamen sine libero arbitrio. Gratia gratie gratis
date liberum arbitrium revocatur a malo et excitatur ad bonum, et libero arbitrio
est consentire vel dissentire, et consentientis est gratiam suscipere et suscipien-
tis cooperari eidem, ut tandem perveniat ad salutem. Ratio autem ad intelligentiam
predictorum hec est, quia cum primum principium hoc ipso quod primum, et potentissimum sit
cum tamen omnium que fiunt in universo precipue que per peccata que sunt transgressiones le-
gis divine et celestium in obsequium iniuratorum, non habet sibi rebelle in universo
suo, et offensum non peccare quod contempnendo dei preceptum et avertendo
nos ab eo incommutabili, offendunt deum, deformat liberum arbitrium, perimit
donum gratuitum et obligat ad supplicium eternum. Cum igitur deiformitas
ymaginis et receptio gratie sit quasi admiratio in esse morali, natura
gratuite cum offensa dei sit tanta proculdubio, quanta est ipse cum reatus
pene eterne reddat infinitum, impossibile est quod homo resurgat a
culpa, nisi reddatur in vita gratuita, nisi remittatur offensa et pena
relaxetur eterna. Solus igitur qui fuit primus creatum est et primus recreatorum,
verbum scilicet patris eternum, quod est Christus mediator dei et hominum.
Et quia omnia de nichilo creat, ideo creat se ipso solo. Sed quia in remedio,
quia non recreat deformatum privatum culpe reformando per

habitum gratie et iustitie obligatum ad penam absolvendo per satis-
factionem condignam. Hinc est quod nos reparat sustinendo pro nobis penam
in natura assumpta et infundendo gratiam reformativam, que quoniam nos con-
tinuat sue origini, facit nos membra Christi, ac per hoc anima peccatri-
trix, que fuerat inimica dei, prostibulum dyaboli et sua pecuniam, fuit
Christi sponsam, templum spiritus sancti et filiam patris eterni. Quod totum fit per
gratuitam et condescensivam influxionem doni gratuiti. Et quia huiusmodi quoniam
deus sic reformat quod leges nature in celitas non infirmat, ideo sic
hanc tribuit libero arbitrio, ut tamen ipsum non cogat, sed liberum maneat ei con-
sensus. Et ideo adhuc quod culpa expellatur, non solum necesse est quod gratia
induatur, verum etiam quod liberum arbitrium in adultis dico, quia in parvulis
sufficit fides ecclesie et meritum Christi et excusat in ipso suum. Necesse est
etiam quod informet se expulsionem culpe per detestationem omnium
peccatorum, que vocatur contritio. Necesse est etiam quod conformet se intro-
ductioni gratie per complacentiam et acceptationem doni dei, que vocatur mo-
tus liberi arbitrii. Et sic necesse est ista iiii concurrere ad iustificationem
impii. Postremo quia dispositio ad formam completivam debet ei esse
conformis, ad hoc quod liberum arbitrium se disponat ad gratiam gratum facientem
indiget amminiculo gratie gratis date. Et quia gratie est liberum arbitrium non cogere
sed prevenire et simul utrumque in actum producere. Hinc est quod in omni
iustificatione concurrit actus liberi arbitrii et gratie consone que et ordinate
ita quod gratie gratis date est excitare, liberi arbitrii est ad huiusmodi excita-
tionem consentire vel dissentire, et consentientis est ad gratiam gratum
facientem se preparare, quia hoc est facere quod est in se, et sic dispositio
gratia gratum faciens habet infundi, cum libero arbitrio, potest cooperari si
vult, et te meretur vel eternam perpetuo, et te demeretur. Si igitur cooperetur
ei usque in finem, pervenit merendo ad eternam salutem. Verum est igitur quod
dicit Augustinus quod qui creavit te sine te, non iustificabit te sine te. Verum est quod
non est volentis neque currentis, sed dei miserentis. Verum est etiam quod nullus
potest superbire de meritis, quia non deus in nobis preter sua dona coronat.
Nec suum est in deo munera gratie largitur, ut discat homo non esse in-
gratus, nec in se, quasi non acceperit, sed in domino gloriari. Verum est etiam
quod liberum arbitrium per se legem implere non potest, nec gratia in se efficit, in ex-
cusabilis est tamen si non facit, quia gratia gratis data semper est pre-
sto ad commotionem est amminiculo facere potest quod in se est, quod facto habe-
at gratiam gratum facientem, qua obtenta divinam impleat legem
et faciat dei voluntatem, que facta tandem ad bravium perveniat sem-
piternam, propter opera meritoria, quod totaliter sunt agimus, quia sic dicit Augustinus:
Gratia ad liberum arbitrium comparatur sicut sessor ad equum, quod quasi sessor liberum arbitrium
dirigit deducit et perducit ad portum felicitatis eterne, excitando
nos in operibus perfecte virtutis, sed donum Christi gratie septiformis.

De ramificatione gratie in habitus virtutum. iiii.

Tertio restat agere de gratia in comparatione ad habitus virtutum, circa
que consideranda sunt tria. Primum est qualiter gratia ramificatur in habitus
virtutum. Secundo qualiter ramificatur in habitus donorum. Tertio qualiter ramifi-
catur in habitus beatitudinum. De ramificatione igitur gratie in habitus
virtutum hec tenenda sunt, quod cum una sit gratia gratificans animam,
vii sunt virtutes gratuite, quibus regitur vita humana, tres quarum
theologice, scilicet fides, spes et caritas, et iiii cardinales,
scilicet prudentia, temperantia, fortitudo et iustitia. E quibus in tanta
uno modo est virtus communis et generalis, alio modo specialis. Et propter hec
vii virtutes licet sint distincte et proprias excellentias habentes,
sunt tamen connexe et equales ad invicem in eodem, licet sint gratuite,
per gratiam informate, possunt tamen fieri informes per culpam sola caritate.

excepta, et iterum in forma propria adveniente, quae quidem est habituum virtualium origo, finis et forma. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia sicut primum principium productivum secundum summam perfectionem in dando vitam naturae non tantum dat vivere quantum ad actum primum, verum etiam quantum ad secundum, quod est operari; sic necesse est quod principium reparativum vitam tribuat spiritui in esse gratuito, et quantum ad esse, et quantum ad operari, et quantum ad viam vivendi. Sed quia vitae multae sunt operationes vitales ad illius vitae plenam manifestationem, et actus diversificentur per obiecta, et diversitas actuum requirat distinctionem habituum: hinc est quod licet sit gratia unificans, ramificatur tamen habitualiter in varios habitus propter opera varia. Et quoniam quaedam sunt opera quasi moralia, sicut credere, quaedam media, sicut intelligere credita, et quaedam postrema, sicut videre intellecta; in primis anima rectificatur, in secundis expeditur, in tertiis perficitur: ideo gratia gratum faciens ramificatur in habitus virtutum, quibus anima rectificatur; in habitus donorum, quibus anima expeditur; in habitus beatitudinum, quibus anima perficitur.

Rursus, quoniam rectitudo animae perfecte requirit quod ipsa rectificetur secundum duplicem faciem, scilicet superiorem et inferiorem, quarum prima finis, secunda eorum quae sunt ad finem: ideo necesse est animam in quantum ad superiorem faciem, in qua consistit imago Trinitatis aeternae, rectificari per tres theologicas virtutes, ut sicut imago creationis consistit in trinitate potentiarum cum unitate essentiae, sic imago recreationis consistit in trinitate habituum cum unitate gratiae, per quos anima fertur recte in summam Trinitatem secundum tria appropriata tribus personis, ita quod fides dirigat in summe verum credendo et assentiendo, spes in summe arduum innitendo et exspectando, caritas in summe bonum desiderando et diligendo. Necesse est etiam quod quantum ad inferiorem faciem rectificetur per quatuor cardinales: nam prudentia rectificat rationalem, fortitudo irascibilem, temperantia concupiscibilem, iustitia vero rectificat omnes has vires in comparatione ad alterum; et quia alterum illud potest esse proximus, potest esse idem homo comparatus ad se ipsum vel ad alterum, potest etiam esse ipse Deus: hinc est quod iustitia dicitur continere omnes virtutes. Dicitur enim non tantum virtus cardinalis, verum etiam generalis, comprehendens totam animae rectitudinem, et ipsa dicitur rectitudo vocis; unde ipsa non tantum comprehendit virtutes ordinantes ad proximum, sicut est aequitas et liberalitas, verum etiam ad se ipsum, sicut est poenitentia et innocentia, verum etiam ad Deum, sicut est latria, pietas et obedientia.

Postremo, quoniam omnis rectitudo virtutum secundum esse gratuitum manat a gratia tamquam ab origine et radice, et secundum esse meritorium comparatur ad caritatem sicut ad originem, formam et finem: hinc est quod certae virtutes quantum ad habitus sunt connexae, et quantum ad actus meritorios sunt aequales. Hinc est etiam quod certi actus virtutum possunt esse informes caritate accepta, quae est virtutum [illegible]. Cum enim habitus sine gratia et caritate, in quibus consistit vita virtutum, tunc sunt informes; cum autem sunt informati gratia, tunc formantur et decorantur et Deo acceptabiles fiunt: sicut et colores absque luce sunt latentes, superveniente autem luce fiunt lucidi et placidi et aspectui complacentes. Unde quemadmodum ex luce et coloribus fit unum in ratione motivi, et una lux sufficit ad multos colores illuminandos; sic ex gratia et habitibus informibus, cum formantur, fit unum in ratione meritorii et gratuiti, et una nihilominus gratia sufficit ad informationem et gratificationem habituum gratuitorum.

De ramificatione gratiae in habitus donorum. V.

De ramificatione autem gratiae in habitus donorum haec tenenda sunt, quod licet plena sint dona gratiae gratis datae, et generaliter omnes habitus divinitatis dona Dei non absurde dici possint; specialiter tamen et appropriate septem sunt specialia dona quae enumerat et nominat Isaias loquens de flore qui processit de radice Iesse, id est de Christo, quod requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiae et intellectus, spiritus consilii et fortitudinis, spiritus scientiae et pietatis, et requiescet, scilicet spiritus timoris Domini. In hac autem enumeratione descendendo procedit a summo, et combinando vel simul ostendit donorum distinctionem, connexionem, originem et ordinem.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia cum primum principium reparativum per summam liberalitatem non tantum voluerit dare gratiam ad rectificandum contra obliquitatem vitiorum per habitus virtutum, verum etiam ad expediendum contra impedimenta [illegible] per habitus donorum, ideo purificandum [illegible] per dona gratuita, secundum quod necesse est ad expeditionis sufficientiam. Quoniam igitur anima indiget septiformiter expediri, hinc est quod ex septiformi gratia necesse est Sancti Spiritus dona esse septiformia. Indiget namque expediri contra vitiorum obliquitates, quantum ad vires naturales, et quo ad status adultos virtutes in patiendo, agendo et contemplando, et utroque modo. Primo igitur propter vitiorum obliquitates expeditissime debellandas septem sunt Spiritus Sancti dona, ut opponantur: timor contra superbiam, pietas contra invidiam, scientia contra iram, quae [illegible]; fortitudo contra acediam, quae mentem reddit ad bonum invalidam; consilium contra avaritiam, intellectus contra gulam, et sapientia contra luxuriam. Secundo propter expediendas vires naturales secundum septem dona debent esse septem: irascibilis namque indiget expediri ad bona tam in prosperis quam in adversis; in prosperis expeditur per timorem, in adversis per fortitudinem. Concupiscibilis indiget expediri quantum ad affectionem proximi, et hoc fit per pietatem; et quantum ad affectionem Dei, et hoc fit per gustum sapientiae. Rationalis vero indiget in virtute speculationis, electionis et executionis: per donum intellectus expeditur ad verum speculandum, per donum consilii ad verum eligendum, per donum scientiae ad electum exequendum; per donum enim scientiae recte conversatur in medio nationis pravae et perversae.

Tertio propter expedienda septem virtutum officia septem debent esse Spiritus Sancti dona. Nam timor expedit ad temperantiam, timor enim carnes configit; pietas ad iustitiam; scientia ad prudentiam; fortitudo ad fortitudinem seu patientiam; consilium ad spem; intellectus ad fidem; sapientia ad caritatem. Unde sicut caritas est et mater et consummatio omnium virtutum, sic sapientia donorum; unde vere dicit Sapiens: Venerunt mihi omnia bona pariter cum illa. Quarto propter expeditionem in patiendo conformiter ad Christum septem sunt habitus donorum. [illegible] ad patiendum mortem [illegible] humana necessitas et virtutis strenuitas. [illegible] mortem vel cogitata per intellectum, vel amata per sapientiam, vel incurrit habita per timorem. Movet [illegible] necessitas ad quam consequendam necessaria est scientia, ad quam [illegible] sicut addit pietas. Movet virtutis strenuitas vel prudentia in eligendo per consilium, vel vigorosa in patiendo per fortitudinem; et sic dona debent esse septem. Quinto propter expeditionem in agendo septem dantur dona a Spiritu Sancto. Nam ad actionem expeditam necesse est hominem expediri ad declinandum a malo, quod fit per timorem. Necesse est etiam expediri ad perficiendum in bono vel necessitatis vel supererogationis. Circa primum expeditur per scientiam et pietatem, ita quod unum est dirigens, alterum exequens. Circa secundum per consilium dirigens et per fortitudinem exequentem. Necesse est etiam hominem quiescere in operatione, et hoc quantum ad intellectum veri et quantum ad affectum boni; primum fit per donum intellectus, secundum per donum sapientiae, in quo est quies. Sexto ad expeditionem in contemplando dona Spiritus Sancti sunt in septenario numero. Nam ad vitam hierarchicam contemplativam necesse est animam purgari, illuminari et perfici. Purgari autem oportet a concupiscentia, a malitia, ab ignorantia, ab infirmitate seu impotentia: primum facit timor, secundum pietas, tertium scientia, quartum fortitudo. Illuminari autem indiget in operibus reparationis et primariae conditionis: primum dat consilium, secundum intellectus. Perfici autem hominem per excessum ad summum bonum, quod consistit in unione, et hoc per donum sapientiae, ut sic arcanum contemplationis consummetur quasi in cubito. Septimo ad expeditionem in actione et contemplatione septem debent esse dona. Nam contemplativa propter conversionem ad Trinitatem tria habet dona expedientia: quaedam ad reverentiam maiestatis, timorem; quaedam ad intelligentiam veritatis, intellectum; quaedam ad saporem sive gustum bonitatis, sapientiam. Activa vero, quae versatur in agendis et sustinendis, duo habet, scilicet pietatem ad agendum et fortitudinem ad sustinendum, et directiva harum duarum. Unde quia ad expeditionem necessaria est directio, ideo fit donorum combinatio, et prima sunt dona ad intellectum spectantia, quia lucem co

gtōis vehemēt ęqrdr. ad dirigēdos pedes nr̄s ī viā rectam.

De ramificatōe gr̄e ī hītꝰ beatitudinū. ꝛ p ons fructuū ꝛ sensuū

De ramificatōe a gr̄e ī hītꝰ beatitudis h̄ tenēda sr̄. q. vii. s. VI
beatitudiēs q̄s saluator enuāt ī smone d̄ monte. s. paupertas
sp̄s. mititas luct. esuries ītie. mia. mūditia cordis. ꝛ pax. Ad ha
beatitudiēs p sui pfcōe et pleēm xii. fruct sp̄s. et v. sesꝰ spūales ꝯse
quūt. q nō dnt novos hītꝰ. s; stat delectatōn. et vsꝰ spūaliū
speclatōn. qbꝰ replet et solāt sp̄s ītoꝝ viroꝝ. Ro at ad itellia
pdcōꝝ h ē. Cū aū pn reqrat sit pfectissi ꝛ pfectissime reparatō.
et reformatin p donū grātuit. ideo g donū ab ipso manās habilit
ꝛ habiūd ramificari dz. vs; ad hītꝰ pfcōe; q aū sunt approximet
fino reall'o mīcipat ex noīe btitudin. Ad sufficiētā nūs ꝛ or
do collig ex integritate pfcōis. ex mōis pfcōn. et ex dispōib.
ad pfcōe. Prīo g ad itegritatē pfcōis reqr̄ necīo pfect recess
a malo pfcōs. procssꝰ ī bō. ꝛ pfcōs stat ī optio. Qm at malum
aū procdr ex timoē sibie. aū ex iracore malitie. aū ex lāgore
cōcupie. ideo ad pfcōe elōgād. ab hoc trip gn̄e mali. tres st necīe
btitudiēs s paupertas sp̄s. elōgans a malo tumōis. mititas. elon
gans a malo iracōis. et luctꝰ elōgans a malo libidis. et lāgois
cōcupiscētis. Cū nō pfect procssꝰ ī bō attēdr. s; dnā imitatōē.
et vniuise vie. d mīa et veritas. hic est q dr ē btiō. s; has duas
vias. s. esuries. sui celꝰ iusticie. et affect mīe. Qm at stat in
optio ē. vl' plenitudine cogitōe vl' ptranqllā affectōe. hic est.
q sunt due vltime beatitudiēs. s. mundicia cordis. ad dm̄ vi
dēdū. et pax mītis. ad pfcōē fruēd. Secdo ī. s mōi pfcōis at
tedat. delet ēē vii. hītꝰ beatitudinū. Nā ē pfcio. religiōis. pla
tōis. et ītīe sctatis. Ad pfcōe at religiōis necīo reqr̄ abdica
bōi pūati. aceptatō bonj fratnj. et appetitō bōi eternj. Prīo fuit
p paupertatē sp̄s. sm prūitatē affectꝰ. Secū; p mansuetudinē
luctꝰ. Ad pfcōe vero platōis duo reqrit necīo. s. celꝰ itie.
et affect mīe. qm ē. et veritas. custodiūt rege. s; hec duo dis
poi. d; regim. platōis ī eccā militāte. Ad pfcōe vero ītīe sā
tatis necīo reqr̄ puritas ꝯsciē. et tranqllitas toci aīe. p pace
dī. cē hūan sensu; exsupatē. Tercio. si attēdāt. dispōes pābule
vii. delet cē btitū. Timō ē fac recede a malo. et amali ocēē
Et q2 radix omnū maloꝝ ē cupiditas. ideo timor disponit
ad sp̄s paupertatē. ī q simlr ing. humilitas ē paupertate. v sic
elōget. vir pfect. a fōte ōis dix. s. a sbia. et cupiditate. Et
hic ē q paupertas sp̄s. ē fundamē. toci evag pfcōis. vn p dz; h
fundamē. fnē. q vult ad culm pfcōis venire. s; . s. d . ix. Si
vis pfect eē. vade ꝛ vē. ꝛc. Ecce pfcā paupertas. q nō sibi psr re
tinet. et seqre me. ecce humilitas. q fac vt hō abnegando se
ipm tollat cruce s. et seqt ē. q est toci pfcōis. pricipalissimu;
fundamē. Dispōit g tior. ad spē paupertatē. Pietas at ad mansu
tate. Nā q pie alicq afficr. nec illū irritat. nec ab illo irritatr.
Scia dispōit ad luctū. q pscīa cognoscim nos a statu btitū re
legatos. ī hac valle mīe et lacrimaꝝ. Fortꝰ ad esuriē itie. Q2 ē
fortis ē tā audē se tet ad iustieꝰ vl malit auta q aiti separi
Cosiliū dispōit ad miā. nichi ē enim mag ꝯsulit. ī scriptura q facē
mīa. q sr ō reputat holocausta. Itells ad mūditiā cordis. Nā spe
clatō vitatis mūdat cor nrm. ab omib; fantasiis. Sap ad pa
cē. Nā sap ing nos. sumo vō ꝛ bō. ī q ē finis. ꝛ tranqllitas
toti nri rōl. appetit. Ex pace. ad ceptu. necīo seq. s; hnitas de
l'ectatō spūal. q ī duodenario fructuū ꝯtinet. ad insinuāda;

sꝰ hīndāiꝰ delectatōn. Est enī duodenariꝰ nūs hīndāis. in
quo īsinuat spūalū carismatū; excellētia. qb; fruit et
delectat aīa scā. Et ic est hō ad ꝯtēplatōē vocēꝰ et ad aspē
et aplexꝰ sponsi. et sponse. q fi. hīt. s; sesꝰ spūales. qb; v. ē
sponsi suma plēitudo. sl' vce splendoris. audit suma armōia
sb vce vbi. gustat suā dl'cedo. sb vce sap ꝯphēdens vtrumq;
vbū. s. ꝛ splēdorē. Odorat suma flagrātia sb vce vbj ispiratj
ī corde. Attīg suma suavitas. sb vce vbi icarnatj īt nos ha
bitatis corpalit. et redlētis se nb palpabile. obsclabile. et
amplexabile. pardētissimā caritate. q nīc nō. p extasi. ꝛ raptū tn
sive fac ex h mdo ꝯtēple. Ex dēis g manifeste collig. q hītꝰ
vtuf. ad exercitiū pni disponūt actiue. hītꝰ donoꝝ ad donū
ꝯtēplatē. beatitudinū at ad pfcōe vtrisq;. fruct vō q sr caritas
gau. pax. patiā. lōganitas. bōitas. benignitas. fides. mansuetudo. mo
destia. ꝯtinēē. castitas. Gal. v. delectatōes dr ꝯsequetes opa pfcā.
Sesꝰ vō spūales perceptōes mītales. circa vitatē ꝯtēplādā. Et qd
ꝯtēplatō. ī pphis fuit. p reuelatōes. q ad visiōe tripl'r. corpale.
ymaginariā. et itellectualē. Salus vero iustis reperit p spe
clē. q sap ascensu. et pueit ad ymaginatōe. et de ymaginatōe
ad rōe. de rōe ad itell'm. de itellectu. ad itelliā. de itellia vō
ī sap. seu noticiā excessiuā. q h ī via sap. s; ꝯsumat in
glia sempitīa. Et ī hiis gdib; consistit scala iacob. ē cu
cumē attīg celū; et rēi salōis. ī q resideo rex. sapiētissim
et vē pacific. et amorosꝰ vl sposꝰ speciosissimꝰ. et desiderabilis
tot. ī q desiderūt angli pspice. et ad q suspirat scoꝝ deside
riū aīaꝝ. sic ceruus desiderat ad fontes aqꝝ. Ad que desi
derio feruētissio ad mod ignis. spc nr. nō solū effic agilis
ad ascēsum. vez ī qdā ignitia dcta. ī scripu. capit ī ca
ligine. et excessum vt nō solū; ē spōsa dicat. āīe ī cedre;
vg. t. vi ī cū ppha psallat. Et nox illuiatō mīa. ī d. in. q
noctūnā. et delitōsā illumiatōe. nēō nōū. nō q pbat. nēō
q pbat. nō p grām dūitꝰ data. Nemini dat. nō ei q se exerc.
ad illā. ideo deīceps ꝯsideranda sr exerciciā mītorꝝ. De exercito g. ī cēdēdo ꝛ ... VII.

Quarto g restat ꝯsiderare. gr̄a q ad exercitia mītorꝝ. Et cir
ca h ꝯsideranda sr iiii. p̄s. de exercitatōe g ī credendis. au
mōi sr articuli fidei. Secdo ī diligedis. ēmoi sr illa. q
spectant ad ordinē diligēdi. Tercio ī operādis. ēmoi sur
pcepta legis dne. iiii. ī postulandis. ēmoi sr petitōes orōis
dnice. De articlis fidei. hec tenēda sr. q. l; p fide astrigd
cēē plā. q sr sive et grāti oia. q ꝯtinet. et asserūt. ī sacr
scriptre canone. spālit tamē et pprie. artic fidi dnr illj. q ꝯ.
ī fide simboli ap̄. Q2 uno mō. s. xii. si hēāt vl. ad eos. q symb
ederet alio mō. xiiii. si ꝯsidarent. q iudicialit credenda sr
tanq fundamēta omnū credēdoꝝ. Rō aū. ad itelliā pdcōꝝ
h ē. q2 ē p pm. ī scā sit sume veꝝ et bōꝰ ī ope vō suo.
sit sume et it. et misicors. et sume vero delectat. sua af
fectio. sume bō feruens dilectio. sume ito uniual' sbito.
sue misicordi. fiducial' ivocatō. et g sit ordinatiā mitis
mēe. ad pmū pncipiū debitū debitā. hic ē q ipō dirig. ꝛ
regl'at. ad debita. et mitoria exercīa. ī credendis. amandis.
et ꝯcedendis. et postl'andis. s; q reqrit suā vitas. bōs iti. ꝛ
mia. ī end. bta. Qm ig veritati ē credend. ꝛ maiori
vitatj mag crēd. et sume veritati. p ꝯsequs sue crēdend.
ꝛ vitas primi pricipij ī īfinitu; maio est oī vitate.

certa et luminosior quam lumen intellectus nostri. Hinc est quod ad hoc quod intellectus noster recte sit ordinatus in credendis, necesse est quod plus credat summe veritati quam sibi, et quod se redigat in obsequium Christi, ac per hoc quod non solum credat quod secundum rationem, verum etiam quod supra rationem et contra sensuum experientiam; quod si recusat, non exhibet summe veritati debitam reverentiam, divinum iudicium intellectui proprio preferendo, per facit dampnum lucis eterne, quod esse non potest absque tumore superbie et elationis improbitate. Rursus quia veritas divina est veritas invisa nec apparens, sed magis occulta et ad credendum difficilia, ideo ad hoc quod firmiter credat, necessaria est illustratio veritatis animam elevans, necessaria est testificatio auctoritatis animam firmans. Primum fit per fidem infusam, secundum per scripturam autenticam, quarum utrumque est a veritate summa per Iesum Christum, qui est splendor et verbum, et per Spiritum sanctum, qui veritatem docet et homo credat. Hinc est quod auctoritas scripture fulcimentum fidei, et fides assentit auctoritati. Et quia auctoritas principaliter residet in sacra scriptura, que a Spiritu sancto est condita tota ad dirigendam fidem catholicam, hinc est quod vera fides a scriptura non dissonat, sed ei assentit assensione non ficta. Postremo quia veritas ad quam credendam per fidem et de qua sacra scriptura agit principaliter non est veritas qualiscumque, sed veritas divina, vel ut est in natura propria vel in natura assumpta, nam in huiusmodi veritatis cognitione consistit fructuum patrie et meritum vie, hinc est quod articuli fidei, qui sunt fidei fundamenta, aut spectant ad deitatem aut ad humanitatem. Et quoniam deitas habet considerari in tribus personis, scilicet patre ingenito, filio genito et spiritu sancto procedente, et quantum ad sua opera, scilicet creationem in esse nature, recreationem in esse gratie, resuscitationem in reparatione vite et glorificationem in collatione glorie, hinc est quod articuli spectantes ad divinitatem sunt septem. Similiter quia et humanitas habet considerari, vel concepta de spiritu sancto, vel nata de virgine, vel patiens in cruce, vel descendens ad infernum, vel resurgens a morte, vel ascendens in celum, vel veniens ad iudicium finale, hinc est quod septem sunt articuli humanitatis. Et sic in universo sunt quatuordecim, ad modum septem stellarum et septem candelabrorum in medio quorum filius hominis ambulat. Quoniam igitur unus est Christus in divina natura et humana, et una tamen est veritas summa que est ratio credendi, una per essentiam et sola, que non mutatur per tempora, hinc est quod de omnibus predictis articulis una est tamen fides, eadem non mutata tam in presentibus quam preteritis quam futuris, licet magis declarata sit et explicata temporibus que sunt sequuta quam temporibus que precesserunt eius adventum, sicut novum testamentum est clarius quam vetus, in quibus predicti articuli continentur. Et quia Spiritus sanctus hos articulos fidei in scripturarum profunditate contentos in unum compegit per duodecim apostolos tanquam per testes firmissimos, hinc est quod predicti articuli in unum simbolum apostolorum fuerunt collecti. Et ideo sunt apostoli componentes duodecim articuli dici possunt, quia quilibet apostolorum in hedificatione fidei posuit articulum unum, quasi lapidem unum unusquisque. Quod Spiritus sanctus voluit prefigurari in duodecim viris qui duodecim lapides de alveo Iordanis extraxerunt ad altare domini construendum. V' extito g. ix.

De diligendis autem hoc tenenda sunt. Spectu diligendorum. VIII. Quod licet omne opificium sit bonum valde, quatuor tamen precipue sunt ex caritate diligenda, scilicet deus qui est supra nos, nos ipsi, proximus noster et corpus proprium, in quorum dilectione servandus est ordo et modus, ut deus diligatur super omnia et propter se, et proprius spiritus post deum quo nos sumus sub deo et propter deum, similiter proximus noster sicut nos, et corpus infra nos. Cuius ratio intelligenda est ad hoc autem datur unus caritatis habitus et duo mandata, in quo pendet universitas legis et prophetarum, non solum quantum ad vetus testamentum, verum etiam quantum ad novum. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia primum principium hoc ipso quod primum est summum, hoc ipso quod summum est summe bonum, hoc ipso quod summe bonum est summe beatum sive beatificans, hoc ipso quod summe beatum sive beatificans, ipsum est summe fruendum, et hoc ipso quod eo est summe fruendum, summum est ei inherendo per amorem et quiescendo tanquam in fine. Quoniam igitur amor rectus et ordinatus qui caritas appellatur primo fertur in bonum quo fruitur et in quo quiescit, et ipsum est ratio diligendi, hinc est quod in primis diligit tanquam beatificantem, et consequenter per consequens que participando sunt beatificata. Quia igitur nobis ad beatitudinem natum est participare primum, natum est et participare cum nobis tanquam beatificabile est spiritus. Hinc est quod unus est ex caritate diligendus, scilicet deus et proximus, spiritus noster et corpus nostrum. Rursus quia deus est supra nos tanquam bonum summum, spiritus noster in nobis tanquam bonum intimum, proximus iuxta nos tanquam bonum cognatum, corpus nostrum infra nos tanquam bonum subiectum, hinc est quod licet debitus sit ordo in diligendo, ut primo deus diligatur et super omnia et propter se ipsum, secundo spiritus noster sub deo et super omne bonum caducum, tertio proximus noster iuxta nos ad consimile bonum, quarto corpus nostrum infra nos sicut bonum infimum; et in quolibet gradu congruum debitum corpori, quia vitium tendit in inferioris boni respectu nostri. Postremo quia amor est pondus mentis et origo omnis affectionis mentalis, que de facili reflectitur in se et difficulter tenditur in proximum et difficilius elevatur in deum, hinc est quod licet unus sit diligendi habitus, duo tamen dantur mandata, unum quod dirigat in deum, alterum quod dirigat in proximum. Et quia omnia precepta vel ad deum referuntur vel ad proximum tanquam in finem et in id quod est ad finem, hinc est quod in hiis duobus mandatis clauditur collectio mandatorum et comprehensio scripturarum. Et caritas ipsa est radix, forma et finis virtutum, iungens omnia cum ultimo fine et ligans omnia cum invicem simul et ordinate. Ideo ipsa est pondus ordinate inclinationis et vinculum colligationis perfecte, ordinans quoque suas res diligendorum quantum ad affectum pariter et effectum, unitatem habens in habitu quo ad unum finem et unum principale dilectum, quod est ratio diligendi in omni aliorum, que per amoris vinculum nata sunt colligari in unum, et quoad caput et corpus, que universitatem continet salvandorum. Que unitas nunc inchoatur in via, sed consummatur in eterna gloria, iuxta quod dominus orat ut sint unum sicut et nos unum sumus. Qua unitate consummata per vinculum caritatis, erit deus omnia in omnibus, eruntque omnia per amorem connexa, connexione ordinata et ordinatione connexa, et connexione indissolubili alligata. V' extito gr. ix.

De preceptis autem legis divine hec tenenda est. Spectu agendorum preceptorum et consiliorum. Quod in lege mosayca sunt precepta iudicialia, figuralia et moralia, videlicet potentie ex precepta decalogi in duabus tabulis conscripta digito dei. Lex evangelica iudicialia temperat aufferendo, figuralia evacuat adimplendo, moralia confirmat adiciendo. Adicit autem documenta instructiva, promissa exercitativa et consilia perfectiva. Cuiusmodi sunt consilium paupertatis, consilium obedientie et consilium castitatis, ad que implenda extra dominus invitat eum qui vult esse perfectus. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia primum principium sicut est summe bonum in se ipso, sic est summe iustum in regendo sua et in universali regimine disponendo. Quoniam igitur summe iusticie est gubernare iustitiam non tantum in se, verum etiam in altero, iustitia autem consistit in conformando se regulis iuris, hinc est quod dedit iustitie regulas, scilicet hominum imprimendo et exprimendo, non tantum dictando per modum veritatis erudientis, sed etiam precipiendo et obligando per modum virtutis imperantis. Et quia gratia facit voluntatem nostram deo conformem, ipsi est disponere nos ad obtemperandum et inducendum illis regulis iustitie, sive dictamini legis divine date. Rursus quoniam divinis imperiis dupliciter contingit obtemperare, videlicet ex timore pene vel ex amore iustitie, et primum est imperfectorum, secundum perfectorum, ideo deus duplicem homini contulit legem, unam timoris et alteram amoris, unam in servitute generantem, alteram in adoptione filiorum dei transferentem, ut per hec ex timentibus et imperfectis competit vitare prudentia et manu ducat per figuras et dirigat nichilominus per precepta. Hinc est

quia lex mosayca, que est lex timoris, continet iudicialia, figuralia et moralia; perfectis autem et amantibus convenit apta instructio documentorum, larga promissio premiorum et alta professio consiliorum. Et hinc est quod lex evangelica continet ista tria. Et ideo dicitur lex mosayca differre ab evangelica, quia illa figure, hec veritatis; illa lex pene, hec gratie; illa litteralis, hec spiritualis; illa occidens, ista vivificans; illa timoris, ista amoris; illa servitutis, ista libertatis; illa honeris, ista felicitatis. ¶ Postremo quia regule spectantes ad iustitiam necessario continentur in divinis preceptis, et iustitia est ius suum unicuique reddere, necesse est quod precepta moralia quedam sint que ordinant nos ad deum, quedam ad proximum. Et hinc duplex est ordo preceptorum, quod spiritus sanctus voluit insinuare per ministerium duarum tabularum, et ideo digito dei scripte dicuntur. Et quia deus est trinus, pater scilicet et filius et spiritus sanctus, cui competit summa maiestatis adoranda, veritatis profitenda et caritatis acceptanda, secundum rationalem, irascibilem et concupiscibilem, pacem cordis, oris et operis, ideo triplex est mandatum prime tabule, congruens his tribus personis: adorationis subiectione, iurationis vindice et sabbatizationis sancte. Quia vero proximus est ymago trinitatis, et in quantum prestat ymaginem patris debetur pietas, in quantum ymaginem filii debetur veritas, in quantum ymaginem spiritus sancti debetur benignitas; hinc est quod vii sunt mandata que ad secundam tabulam spectant. Nam penes pietatem sunt duo: unum quod pietatem mandat, scilicet de parentibus honorandis; alterum quod impietatem vetat, scilicet non occides. Penes veritatem, que per oppositum consistit in verbo, accipitur de falso testimonio non ferendo. Penes benignitatem, cui opponitur cupiditas et concupiscentia, que utraque potest esse in opere vel corde, accipiuntur iiii, scilicet non mechaberis, et non concupisces uxorem etc., non furtum facies, et non concupisces rem alienam. Et hinc habent ordinari, secundum maioralem minoralem nocumenta, per que infligit proximo iniuriam. Et sic regule spectantes ad commonitionem debent contineri in x preceptis.

Nam autem iustitie pervenit ad perfectionem, dum perfecte se elongat a malo, et quod ad culpam et quod ad causam, et omne malum oritur ex triplici radice, scilicet concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum et superbia vite; hinc est quod tria sunt consilia evangelica, perfecte nos elongantia a triplici radice predicta. Que ideo sunt consilia, quia ut perfecte faciant recedere a malo, non solum separant ab illicitis verum etiam a licitis, et concessis, que possunt esse occasio mali; ac per hoc non solum includunt continentiam sufficientem, verum etiam habundantem, secundum quod competit perfectioni evangelice legis et excitationi gratie perfectioris. **De oratione dominica. x.**

De petitionibus autem orationis dominice hoc tenendum est, **septem esse petitiones et ordinem**, quia licet deus sit liberalissimus et promptissimus ad dandum, quam nos ad accipiendum, vult tamen omnia ante ut occasione huius largitatis dona gratie, spiritus sanctus vult autem orari, non solum oratione mentali, que est ascensus intellectus in deum, verum etiam vocali, que est petitio decentium a deo; non solum per nos ipsos, verum etiam per sanctos, tamquam per coadiutores nobis divinitus datos, ut qui minus sumus digni per nos impetrare, impetrare valeamus per sanctos. Et quia quod orare, secundum quod oportet, nescimus, ne vagaremur in eius forma, nobis tribuit in oratione quam composuit, in qua sub septenario petitionum universitas comprehenditur petendorum. ¶ Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est: quia primum principium, sicut est summe verum et bonum in seipso, sic misericors et iustum in opere suo; et quia misericordissimum est, ideo liberalissime condescendit humane miserie per infusionem gratie. Quia vero cum hoc simul iustum est, ideo donum perfectum non dat nisi desideranti, non dat gratiam non rogati, non impediret misericordia, ne cognosceret ut salva sit libertas arbitrii et non vilescat nobilitas doni, et ideo per se habet clarere honor divinus. Quoniam vero oratio est divini affectus subsidium, propriam allegationem defectus et gratias agere pro beneficium gratis datum, hinc est quod oratio disponit ad susceptionem divinorum karismatum, et deus omnibus vult ad hoc ut munera largiatur. ¶ Rursus quia, ut ad hoc ut desiderium efficaciter in finem tendat, ad impetrandum dona divina, necesse est quod affectio nostra sit fervida et cogitatio in unum collecta, et expectatio nostra sit certa et firma. Et quia cor nostrum est frequenter tepidum, frequenter dispersum, frequenter et pavidum propter peccati remorsum, nec audens per se ipsum comparere coram divino conspectu; hinc est quod deus voluit, cum nos orare instituit, verbalem vocalitatem ad nostri affectus excitationem, recollectionem cogitationum per sensum verborum. Voluit etiam nos orare per sanctos, et sanctos pro nobis, ad dandam fiduciam pavidis, ut qui non audet vel non posset impetrare per se, per tales oratores impetratores obtineat; ac per hoc in orantibus humilitas conservetur, in sanctis intercedentibus dignitas declaretur, in omnibus et in membris caritas et veritas ostendatur, qua quidem inferiora sunt ad superiorem fiducialiter recurrunt, et superiora inferioribus liberaliter condescendunt. ¶ Postremo quia deus est et misericors, exaudire non debet nisi in his que spectant ad suum honorem et ad nostram salutem; hec autem sunt que spectant ad premium patrie et viatice vie, et premia sunt tria, sequela quattuor; hinc est quod petitiones orationis dominice, que docet quod utiliter petere debeamus, sunt vii, quarum tres spectant ad divinum honorem et premium patrie, sunt tria, scilicet intelligentia veritatis, maiestatis et concordia voluntatis. Seu palia verba vel est visio summi veri, quod non videri nisi a mundis perfectis et sanctis, et hoc petitur cum dicitur: Sanctificetur nomen tuum, id est, tuum nominis notitia perfectis sanctis et mundis docetur; vel est adeptio summi ardui, quod reges facit et per quod regnum habetur, et hoc petitur cum dicitur: Adveniat regnum tuum; vel est fruitio summi boni, quod non datur nisi his qui voluntates suas habent dicentes voluntati conformes. Et hoc petitur cum dicitur: Fiat voluntas tua. ¶ Cetera autem spectant ad transitum vie, aut in impetratione collationis boni conservantis, aut amotione mali nocentis. Collatio autem boni conservantis petitur in pane cottidiano, seu sensibili in quo petitur quod necesse est ad conservationem vite, et perfectius sive spiritualis secundum corpus. Amotio autem mali nocentis petitur in tribus petitionibus ultimis, quia omne malum aut tenet nos preteritum, aut futurum, aut presentis; vel aliter, aut tenet nos malum culpe, aut pugne, aut pene. Prima petitur amotio in dimissione debitorum. Secunda in nemine temptationi. Tertia et ultima in liberatione ab oppressione malorum. Et sic vii sunt in universo petitiones, in quibus universaliter petitur quod petendum est. Et hoc quod satis iure ut septenarius petitionum respondeat septenario karismatum divinorum et donorum gratie septiformis, propter quod notandum, quod septiformis septenarium proponit nobis sacra scriptura, scilicet vitiorum capitalium, sacramentorum, virtutum, donorum, beatitudinum, petitionum et dotium glorie, tam spiritualium et iii corporalium, ut apparebit inferius. Septenarium vitiorum tamquam primum a quo debemus recedere. Septenarium sacramentorum per quod debemus accedere. Septenarium dotium ultimum, quod debemus appetere. Septenarium petitionum penultimum, quod debemus petere. Septenarium virtutum donorum et beatitudinum tamquam medium, per quod debemus transire, ut sic septies in die laudantes nos deum et orantes, impetremus gratiam septiformem virtutum donorum et beatitudinum, qua vincamus septiformem pugnam vitiorum capitalium, et veniamus ad septiformem coronam dotium glorie, adiuvante nichilominus septiformi medicina sacramentorum divinitus ad reparationem humani generis statutorum. **Explicit liber v. Incipit vi. De sacramentorum origine. i.**

Postquam actum est de trinitate dei, de creatura mundi, de corruptela peccati, de incarnatione verbi, de gratia spiritus sancti, consequenter vi agendum est de medicina sacramentali. Circa quam consideranda sunt vii. Agendum est enim de sacramentorum origine, varietate, distinctione, institutione, dispensatione, iteratione et uniuscuiusque integritate. ¶ De origine igitur sacramentorum hoc tenendum est, quod sacramenta sunt signa sensibilia divinitus instituta, tamquam medicamenta, in quibus sub tegumento rerum sensibilium divina virtus secretius operatur, sic quod ipsa et similitudine representat. Et ...

institutione significant, ex sanctificatione conferunt aliquam spiritualem gratiam, per quam anima curatur ab infirmitatibus vitiorum; et ideo principaliter ordinantur tanquam ad finem ultimum, valent tamen ad humiliationem, eruditionem et exercitationem, sicut ad finem qui est sub fine.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia principium reparativum, quod est Christus, Verbum incarnatum, quod sapientissime disponit omnia, quia clemens est, clementissime curat, quia Dominus est, in quantum Verbum incarnatum, reparare et sanare genus humanum aegrotum debuit secundum quod competit ipsi aegrotanti, aegritudini et occasioni aegritudinis et ipsius aegritudinis curationi. Ipse enim medicus est Verbum incarnatum, Deus scilicet invisibilis in natura visibili; homo aegrotus est non tantum spiritus nec tantum caro, sed spiritus in carne mortali; morbus autem est originalis culpa, quae per ignorantiam inficit mentem et per concupiscentiam inficit carnem. Origo autem huius culpae, licet principaliter fuerit ex consensu rationis, occasionem tamen sumpsit a sensibus carnis. Ideo autem quae medicina omnibus his consonas esse oportebat, oportebat quod non tantum esset spiritualis, verum etiam haberet de sensibilibus signis, ut sicut haec sensibilia fuerunt animae occasio labendi, ita essent occasio resurgendi. Cum igitur signa sensibilia, quantum est de se, non habeant ordinationem efficaciae ad gratiam, licet habeant longinquam repraesentationem de sui natura; hinc est quod oportuit ut ab auctore gratiae instituerentur ad significandum et benedicerentur ad sanctificandum, ut sic essent ex naturali similitudine repraesentativa, et ex adiuncta institutione significativa, et ex superaddita benedictione sanctificativa et ad gratiam praeparativa, per quam sanetur et curetur anima nostra.

Rursus, quia gratia curativa non datur elatis, incredulis et fastidiosis, ideo oportuit haec signa sensibilia dari, quae non solum sanctificarent et gratiam conferrent ac per hoc sanarent, verum etiam significatione erudirent, susceptione humiliarent et diversificatione exercitarent, ut sic per exercitationem exclusa accidia a concupiscibili, per eruditionem exclusa ignorantia a rationali, per humiliationem exclusa superbia ab irascibili, tota anima curabilis fieret a gratia Spiritus sancti, quae reformat nos secundum has tres potentias ad imaginem Trinitatis.

Postremo, quia per haec signa sensibilia dicuntur instituta gratiae Spiritus sancti susceptiva, et in eis ab accedentibus invenitur; hinc est quod haec sacramenta dicuntur gratiae vasa et causae, non quia gratia in eis substantialiter contineatur nec causaliter efficiatur, cum in sola anima habeat collocari et a solo Deo habeat infundi; sed quia in illis et per illa gratiam curationis a summo medico Christo ex divino decreto oportet hauriri, licet Deus non alligaverit suam potentiam sacramentis. Ex his apparet non solum quid sit sacramentorum origo, verum etiam quis usus et quis fructus. Nam origo eorum est Christus Deus; usus autem est actus exercitationis, eruditionis et humiliationis; fructus vero est hominum curatio et salutis paratio, quae sit causa efficiens, quia divina institutio; quasi materialis, quia signa sensibiliter repraesentativa; quasi formalis, quia gratiae sanctificatio; quasi finalis, quia bonum medicinalis curationis. Et quia denominatio fit a forma et a fine, hinc est quod dicuntur sacramenta, quasi medicamenta sanctificantia, per quae anima a foeditate vitiorum reducitur ad sanctificationem perfectam. Et ideo licet sint corporalia et sensibilia, sunt tamen veneranda tanquam sacra, quia sacra signa mysteria, ad sacra praeparant charismata, a sanctissimo Deo data, sacra institutione et benedictione divina consecrata, ad cultum sanctissimi Dei in sacra ecclesia constituta; ideo merito dici debeant sacramenta.

De sacramentorum varietate. ii.

De varietate autem sacramentorum hoc tenendum est, quod sacramenta ab initio ad curationem hominis instituta sunt, et semper cum morbo hominis concurrerunt, et usque in finem saeculi perdurabunt; sed alia fuerunt in lege naturae, alia sub lege scripta, alia sub gratia. Et in his omnibus illa quae posteriora sunt, figura sunt evidentiora et effectu gratiae digniora. In lege enim naturae fuerunt oblationes, sacrificia et decimationes; in lege autem scripta introducta est circumcisio, superaddita est expiatio, et superaddita oblationum et decimationum et sacrificiorum multiformis distinctio; in lege autem nova statuta sunt sacramenta numero pauciora, veritate potiora, virtute efficaciora et permanentia digniora, in quibus est impletio simul et evacuatio omnium sacramentorum priorum.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia Christus, Verbum incarnatum, quod est reparationis nostrae principium et fons et origo sacramentorum, cum sit clementissimum et sapientissimum, eo quod clementissimum est, non permisit quod genus humanum morbo peccati sine remedio sacramenti. Eo vero quod sapientissimum est, ideo iuxta dictamen sive immutabilis sapientiae, secundum congruentiam ordinatissimae gubernationis, diversa adhibuit medicamenta et varia secundum mutationem variarum temporum diversorum. Cum igitur ab initio praeteritis temporibus et adventu Salvatoris magis ac magis appropinquante, semper magis ac magis effectus salutis crevit et cognitio veritatis; congruum fuit ut etiam ipsa signa salutis per successionem temporum alia post alia variarentur, ut effectus gratiae dicitur in salutem crescere, simul cum ipsis signis, in ipsis signis visibilibus evidentior appareret. Et ideo primo per oblationes, postea per circumcisionem, ad ultimum per baptismi ablutionem expiationis et vivificationis sacramentum fieri institutum est, quia eiusdem ministrationis sunt et similitudinis: in oblatione quod occultum fuit, in circumcisione vero evidentius exprimitur, per baptismum autem manifestius declaratur. Hinc est quod illa primi temporis sacramenta sicut obscura fuerunt, sic veritatis umbra (?); medii temporis sicut figura seu imago; posterioris sicut corpus, quia in se veritatem et gratiam et curationem continent quam repraesentant, et perfectualiter conferunt quod promittunt.

Rursus, quia plenitudo veritatis et gratiae, quae in lege gratiae exhibetur, est excellentior et multiformior in opere et virtute, per unum signum exprimi non potuit ut decebat; hinc est quod in omni tempore et lege plura fuerunt sacramenta data ad illam veritatem et gratiam exprimendam, sed praecipue in tempore legis figurae, cuius erat figurare, multa signa et varia praecesserunt, quae sua varietate et gratiae multiformitatem exprimerent et excellentiam commendarent, et multiplici commendatione nutrirent parvulos, exercerent perfectos, et duros onerando frangerent, et ad iugum gratiae contritos emollirent.

Postremo, quia veritate superveniente cessat umbra, et figura primitivas sortitur finem interitum (?), quia habito cessare debet eius usus et actus; hinc est quod, gratia superveniente, vetera sacramenta et signa impleta sunt pariter et sublata, quia signa erant promissiva futurorum; et quia primitiva (?) delonganda (?), et nova modico instituta tanquam divino sancita, plenitudinis gratiae et rememorativa quodammodo dominicae passionis, quae fons et origo est gratiae curativae, sunt in nobis sive in his quae praecesserunt adventum; et in his quae praecesserunt tanquam pretium promissum, in his quae sequuntur tanquam pretium persolutum. Et quia non debet gratia promissionis pretii nec ex ratione persolutionis, abundantior debet persoluto pretio quam promisso; hinc est quod passio Christi immediatius sanctificat sacramenta novae legis, et plenior gratia in eis redundat, propter quod illa praeparant et perducunt ad haec, sicut via ad terminum, sicut signum ad signatum, sicut figura ad veritatem, et sicut imperfectum reducitur et praeparatur ad perfectum.

De sacramentorum numero et distinctione. iii.

De distinctione autem et numero sacramentorum novae legis hoc tenendum est, quod ipsa sunt septiformia, secundum congruentiam ad gratiam septiformem, quae per septiformitatem (?) nos reducit ad principium quietis et caelestis civitatis, sicut ad decursum (?) beatitudinis universalis. Horum vero sacramentorum septenarius est: Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Poenitentia, Extrema unctio, Ordo et Matrimonium; quod licet ultimo collocetur propter morbum, concurrit (?) primo: ipsis tamen fuit ante omnes introductum in paradiso, et ante peccatum.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia principium nostrum reparativum, scilicet Christus Deus, Verbum incarnatum, cum sit Dei virtus et sapientia et misericordia nostra, sicut potens, sicut sapiens, sicut clemens, sic debuit instituere sacramenta in lege gratiae, ut nihil praesidii deesset curationi nostrae, in quantum competit statui praesentis vitae. Ad perfectam autem curationem aegritudinis concurrunt haec tria, scilicet expulsio aegritudinis, introductio sanitatis et conservatio introductae salutis.

Primo igitur ad perfectam curationem perfecta et universalis requiritur expulsio morbi. Et morbus est septiformis: tres culpabiles, scilicet culpa originalis, mortalis et venialis; et quatuor poenales, scilicet ignorantia, malitia, infirmitas et concupiscentia. Et non sanat oculum quod sanat calcaneum, sicut dicit Hieronymus; hinc est quod oportuit adhiberi contra hoc septenarium medicamentorum, ad hunc septiformem morbum plenius expellendum: scilicet contra originalem Baptismus, contra mortalem Poenitentia, contra venialem extrema Unctio, contra ignorantiam Ordinem, contra malitiam Eucharistiam, contra infirmitatem Confirmationem, contra concupiscentiam Matrimonium, quod eam temperat et excusat.

Rursus, quia perfecta curatio esse non potest sine restitutione integra sanitatis, et sanitas animae integra consistit in usu septem virtutum, scilicet trium theologicarum et quatuor cardinalium; hinc est quod ad hanc virtutum sanitatem restituendam institui oportuit septiformia sacramenta. Nam baptismus

sanando disponit: ad fidem confirmatio, ad spem eucharistia(?), ad caritatem poenitentia(?), ad iustitiam unctio extrema, ad perseverantiam quae est fortitudinis complementum et summa ordo, ad prudentiam coniugium, ad temperantiam conservandam quam maxime persequitur(?) infirmitas carnis, sed honestas remediat nuptiarum. Postremo quia perfecta curatio esse non potest sine conservatione salutis inductae, et haec salus inducta conservari non potest in conflictu certaminis nisi in acie castrorum, quae est terribilis ut castrorum acies ordinata, et haec quidem fit per plures gradus armatorum; hinc est quod necesse est esse septem sacramenta, ut haec acies sit perfecte et ordinate communita. Et quia contra hostes corruptibiles indiget sacramentis munientibus, relevantibus et renovantibus: munientibus pugnantes, relevantibus cadentes, et renovantibus morientes. Sacramentum autem muniens aut munit ingredientes, et sic est baptismus; aut stantes, et sic est confirmatio; aut exeuntes, et sic est extrema unctio. Sacramentum vero relevans aut relevat a casu veniali, et sic est eucharistia; aut a mortali, et sic est poenitentia. Sacramentum autem renovans aut renovat in esse spirituali, et sic est ordo, qui est ministrativus sacramentorum; aut in esse naturali, et sic est matrimonium. Ordo quidem renovat multimode in esse ecclesiae, quod est omnium fundamentum; ideo praefuit ante omnia inductum, licet propter morbum acquisitum [illegible], et quia minime sanctificat, quamvis significet. Sacramentorum magis intermedium spiritualia collocat et locum sortitur extremum. Unde quia baptismus est ingredientium, confirmatio pugnantium, eucharistia vires resumentium, poenitentia resurgentium, extrema unctio exeuntium, ordo introducentium novos milites, [illegible] et ordo medicamentorum sacramentalium et amorum spiritualium.

De sacramentorum institutione. IIII.

De institutione autem sacramentorum hoc tenendum est, quod septem sacramenta legis gratiae Christus instituit, tanquam novi testamenti mediator et praecipuus legislator, qui vocavit ad promissa aeterna, dedit praecepta dirigentia et instituit sacramenta significantia. Instituit vero ea in verbis et elementis ad eundem significandum et efficaciter sanctificandum; et quamvis semper habent significandi virtutem, sed non semper efficaciam curationis, non propter defectum a parte sui, sed a parte suscipientis. Instituit autem sacramenta praedicta diversimode: quaedam scilicet confirmando et approbando et consummando, ut matrimonium et poenitentiam; quaedam autem insinuando et initiando, ut confirmationem et extremam unctionem; quaedam vero initiando, consummando et in se ipso suscipiendo, ut sacramentum baptismi, eucharistiae et ordinis; haec enim et plene statuit et in se primus suscepit. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia principium reparativum est Christus crucifixus, verbum scilicet incarnatum; quod quia verbum est primum coaequale et consubstantiale, est verbum summae virtutis, summae veritatis et summae bonitatis ac perfectionis et summae auctoritatis; et ideo ipsius est ipse novum testamentum condere; ipsius est et legem dare integram et sufficientem, sed evangelicam suae veritatis et bonitatis eius. Ratione quidem summae bonitatis promissa proposuit beatificantia; ratione suae veritatis praecepta dedit dirigentia; ratione vero summae virtutis sacramenta statuit adminiculantia, ut sic per sacramenta virtus reparatur ad implenda praecepta dirigentia, et per praecepta directiva pervenitur ad promissa aeterna. Facta haec verbo aeterno Christo scilicet Domino in lege evangelica, in qua est via, veritas et vita.

Rursus quia principium reparativum non solum est verbum in quantum est verbum, sed etiam in quantum est verbum incarnatum, quod in ipso quia incarnatum omnibus se offert ad notitiam veritatis et omnibus digne accedentibus se exhibet ad gratiam curationis, hinc est quod tanquam plenum gratiae et veritatis ad manifestationem eiusdem significandi sacramenta instituit in elementis simul et verbis, ut dum elementa oculis et verba auribus se offerrent, qui sunt duo sensus maxime cognoscitivi, evidentius daret significationis expressionem; dum et verba sanctificarent elementa, ut plenior fieret efficacia curationis humanae. Quia quod nulli dat [illegible] repugnantiam et impugnationem fonte gratiae interius infunderet, ideo sunt instituta ut significarent semper et universaliter, non autem sanctificent nisi accedentes digne et sine fictione. Postremo quia etsi verbum incarnatum sit fons gratiae sacramentalis, aliqua tamen gratia sacramentalis fuit ante incarnationem, aliqua non nisi post, scilicet missionem; quaedam autem medio modo se habent; hinc est quod oportuit sacramenta institui diversimode. Nam ante incarnationem necessaria fuit et contritio poenitentialis et generatio matrimonialis; ideo haec duo sacramenta non de novo instituit, sed iam a se instituta et naturali dictamine quodammodo impressa confirmavit in lege evangelica, dum poenitentiam praedicavit, nuptiis interfuit, et legem coniugii approbavit, sicut colligitur ex diversis evangelii locis. Ante vero Spiritus sancti missionem non fuit plena sancti Spiritus donatio ad confirmationem, et nondum erat plena confessio(?) nec [illegible] plena ad evolationem; ideo haec duo sacramenta, scilicet confirmationem et extremam unctionem, Christus solum initiavit et insinuavit: confirmationem siquidem manum imponendo parvulis et praedicando discipulis baptizari Spiritu sancto; unctionem vero discipulos ad curandum mittendo, qui infirmos ungebant oleo, sicut dicitur in Marco. [illegible] tempore et regeneratio et cenae ordinatio et spiritualis elevatio; ideo Christus haec tria sacramenta, scilicet baptismum, eucharistiam et ordinem, complete et clare instituit: primo baptismum suscipiendo, deinde formam dando et causas publicando; ordinem vero dando primo potestatem ligandi et solvendi peccata humani generis et postea conficiendi sacramentum altaris; eucharistiam vero comparando se [illegible] et conficiendo et dando imminente passione sacramentum corporis et sanguinis sui. Et ideo haec tria sacramenta per Christum indubitanter et aperte et integre debuerunt institui, et in lege veteri multipliciter figurari, tanquam similia sacramenta novi testamenti et propria legislatoris verbi, scilicet incarnati.

De sacramentorum dispensatione. V.

De dispensatione autem sacramentorum hoc tenendum est, quod potestas dispensationis sacramentorum regulariter spectat ad solum genus humanum; in omnibus autem sacramentis dispensandis necessaria est et dispensatoris intentio; in aliquibus etiam est in dispensatore necessario requisitus ordo sacerdotalis simul et pontificalis. Pontificalis quidem necessarius est dispensatori confirmationis et ordinis. Sacerdotalis vero dispensatori eucharistiae, poenitentiae et unctionis extremae. Baptismi autem et matrimonii, licet ad sacerdotes spectet, possunt tamen praeter ordinem sacerdotalem dispensari de facto, maxime in articulo necessitatis. His autem existentibus, sacramenta dispensari possunt a bonis et malis, a fidelibus et infidelibus, in ecclesia et extra, sed intra scilicet ad veritatem et utilitatem, extra vero ad utilitatem non, licet ad veritatem. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia principium reparativum, scilicet verbum incarnatum, quia in quantum Deus et homo sacramenta instituit ad salutem hominum, ordinatum sic et congruum fuit ut hominibus dispensaret per ministerium hominum, propter suadendam conformitatem dispensationis ad salvationem, et ad ipsum hominem salvandum. Cum igitur ratio salvationis humani generis salvandi sed quae exigebat aequitas iuris, dignitas ordinis et securitas salutis: oportet autem esse salutem nostram in recto, ordinato et certo; hinc est quod secundum horum trium exigentiam sacramenta commisit hominibus dispensanda. Primo igitur quia rectitudo iuris exigit ut opera hominis, sed quae homo non sufficienter [illegible], et opera hominis ut ministri est aliquo modo referuntur ad eum, et opera hominis ut ministri salutis aliquo modo referuntur ad salutem vel in generali vel in speciali, et dispensatio sacramentorum est opus hominis ut rationalis et ut ministri et ut ministri salutis, hinc est quod necesse est quod fiat ex intentione, et ex intentione qua quis intendit facere quod Christus instituit ad humanam salutem, vel saltem facere quod facit ecclesia, in qua clauditur in generali intentio praedicta. Cum ipsa sic sacramenta a Christo accepit, sic ad fidelium salutem dispensat. Rursus quia ordo dignitatis exigit ut maiora maioribus et minora minoribus et media mediocribus committantur, et quaedam sunt sacramenta quae praecipue respiciunt ad excellentiam virtutis et dignitatis, ut sacramentum confirmationis et ordinis; quaedam quae respiciunt indigentiam necessitatis, ut baptismus et matrimonium, quorum unum generat et alterum regenerat ad exigentiam debitam; quaedam autem media, ut eucharistia, poenitentia et unctio extrema; hinc est quod prima tanquam suprema non possunt dispensari nisi ab episcopis et pontificibus, quod est de iure communi; alia vero tanquam infima possunt a quibuscumque ordinibus et personis inferioribus dispensari, maxime in articulo necessitatis; quod dico propter baptismum. Media vero a solis sacerdotibus [illegible]

epõs · et inferiores p̄s ſt̄ q̄ī in medio conſtituti. Poſtremo quia ſecu
ritas ſalutis exig· ut res ſic ſtat. ut indubium n̄ cadat · ⁊ nullus
ē q̄ cert⁹ ſit de bonitate et credibilitate diſpenſatoris · et ideo ipſe n̄
ē cert⁹ de ſe · an amore · vel odio dignū ſit · ideo ſi ſacr̄a · diſpenſari
poſſet a bonis ſolū · null⁹ eēt cert⁹ de ſuſceptione ſacr̄i · ⁊ ſic oportet ſpī
tuali · et malicia vni⁹ · preiudicaret ſaluti alteri⁹ · ⁊ illa ē eēt ſta
bilitas in gradib; · Janua · eccl̄e · q̄ mar⁹ conſiſtit in ſacr̄is diſpenſandis ·
Et ideo congruū fuit · vt ſacroꝝ diſpenſatio · committeret̄ hoī · n̄ in re ſcilicet
q̄ variat̄ · ſ; voluntate · ſ; in re autē q̄ ſp̄manēt · q̄ ē de ſe · ac p̄b
optimū · q̄ ſe · extendet̄ ad bonos · et malos · ad eos q̄ ſt̄ īt · ⁊ q̄ ſt̄
ex · eccl̄ · verū quia ex virtute fidei · et eccl̄e q̄ facit nos filios eccl̄e
et mb⁹ · null⁹ poteſt ſaluari · ideo ſi ſacr̄a · ex recipiat̄ · n̄ ad ſalt̄ re
cipiunt̄ · quāvis ſit · vā ſacrā · ⁊ vtilia poſſit fi · ſi q̄s redit ad
ſcā mrē eccl̄am · vnica ē ſponſa · cui filios tamē xp̄s dignos reputat
eterna hereditate · vt ait aug̃ · contra donatiſtas · Etenim paradiſo comparata di
cit nb̄ poſſe q̄dē bap̄ ei⁹ · homines ē foras accipe · ſ; ſalt beatitudīs
nēnē ex eande accipe · vel tenere · Sicut et flumina de fonte paradiſi · ſicut
ſcriptura teſtat̄ · ē foras largit̄ emanauer̄ · Nominati quippe commemo
rant̄ · et p̄ q̄s trāſfluunt̄ · et q̄ extra paradiſum conſtituta ſit̄ omnib⁹
notū ē · Nec tamen in meſopotamia · vel egipto · q̄ illa flumina p
ueniūt̄ · ē felicitas vite · q̄ in paradiſo commemorat̄ · ita fit · vt cū
paradiſi aq̄ · ſit̄ ex paradiſum · beatitudo tamē · n̄ n̄ in paradiſo ē · Sic ergo bap̄
poteſt eſſe ex eccl̄am · munus aūt · beate vite · n̄ n̄ in eccl̄a reperit̄ · q̄ ſup̄ pe
tram ē fundata · q̄ ē ligandi · et ſoluendi claues accep · Hec ē v
na q̄ tenet et poſſidet omē ſponſi ſui · ⁊ dn̄i poteſtatē · p̄ q̄ coniugalē poteſtatē
⁊ de ancill̄ parit filios ſacr̄e · pot · q̄ ſi n̄ ſuperbiant · in parte hereditatis
vocabunt̄ · ſi aūt ſuperbiant ex remanebunt̄ · orig̃ ergo q̄dē · p eccl̄e hon̄e
atq; vnitate pugnam · ſi n̄ tribuamus hereticis q̄dē apud eos ē
agnoſcam⁹ · ſ; eos arguentes doceamus · q̄d ex vnitate hn̄t · nec
valet ad ſalt · n̄ ad eandē venerit vnitatē · De ſacrament. iteratione
De iteratione ſacroꝝ · hoc tenendū ē · q̄ l; · eccl̄e ſit omnib; ſacr̄is VI.
n̄ iterū ſit eandē p̄ et materiā · ex eadē cā · ne fiat contu
melia ſacr̄o · ſpaliter tamen tria ſt̄ ſacr̄a · q̄ n̄ ſt̄ aliquāten⁹ iteranda
· ſ · bap̄ · confir̄ · ⁊ ordo · Jn his namq; trib; imprimit̄ caract̄ · ſp̄
interior · q̄ n̄ delet̄ · ſicut quoſ caract̄ bapt̄ · retinet fundament̄ n̄
aliud poſſet imprimi · n̄ ille p̄mit̄ · impingat̄ · vn̄ ſi q̄s ordinat̄ n̄ bap̄
n̄ p̄ſ⁹ effic̄ · ſ; ē tot̄ de nouo fac̄ · q̄ n̄ dr̄ iteratū · q̄d con
ſtat n̄ fuiſſe factū · Ratio aūt ad itell̄ia pdc̄oꝝ · h̄ ē · q̄ p̄n̄ rr̄
reparat̄ ꝯ̄bū · ſ · incarnat̄ · l; rōē ſumme vt̄s · ⁊ ſap̄ · et bonitatis
ſue · n̄ agat ineſſicaciter · n̄ tepide · n̄ infructuoſe · potiſſime
tamē obſuare · d; in nobiliſſimis ſuis operib; · cuiuſmodi illa ſt̄ · p q̄ re
parat̄ genus hum̄an · Cum ergo · ſac̄ · ſt̄ · de gn̄e hi opm dicoꝝ · hic ē
q̄ contumelia · quamdo fit eis · q̄n ſt̄ eandē materiā ⁊ f̄p · et
ex eadē cā iterant̄ · q̄ in h̄ o⁹ · q̄ p⁹ diſpenſata fuit̄ ineſſicatia
tepida et infructuoſa · cōtra id q̄ congruebat ipſi reparati p̄n̄ · vt̄ · ſap̄ ·
et bonitas ſua · q̄ ſp̄ aſſiſtit ad operand̄ in ill̄ · et p illa ſacra ·
Adiuſt⁹ · quoniam in h̄ ſacra · reparat̄ · in q̄b; eſt generalit̄ efficac̄ diē
vt̄s ad reparatōi humanū gn̄is · quia; ſt̄ q̄ tr̄ introducta ſup̄ rem̄ ·
morboꝝ · quia; ē n̄ ſolū ad h̄ · ſ; ad ſtatuend̄ · diſcernendū · et ordi
nand̄ in eccl̄a p̄achios grad⁹ · et morbi poſſit initiari ⁊ repelli et
in ardua itēm grad⁹ aūt eccl̄e debet̄ ē firmi · ſolidi · ⁊ acculſi ·
hic ē q̄ ſacra · q̄ reſpiciunt̄ morbos itabiles · hn̄t effect⁹ tamē
ſciētes · ac p̄ hoc · ⁊ itabiles · rōē noue cāe · Sacra vō illa q̄
reſpiciunt̄ grad⁹ par̄s et ſtat̄ fidei · dedicatos · necē ē · q̄ ſt̄ ef
fcꝯ remediantes · aliq̄s effēs tribuat̄ permanentes · ad gradū
et ſtatuū eccl̄e · diſtinctiōe firmā · et ſtabiles; Et q̄ h̄ n̄ p̄ fi · p dc̄a
ſ̄alia · vel p dc̄ā gratuita gr̄ā facientia · Necē ē · q̄ fiat p aliq̄
ſig̃ · ſbē · incorrup̄ · ſ · aīe · incorrupt̄ · ap̄ſ · incorruptl̄ · ſ; conformitate
ad incorrup̄ · indelebile · et gr̄ās ipſa · q̄ caracteres appellat̄ · Et
quoniam nūq̄ delet̄ · ideo n̄ iterū p̄t̄ · n̄ illa ſacrā · in q̄b; caracteres imprimit̄ ·
Poſtremo quia t̄ ē ſtat⁹ fidei · ſ; q̄ h̄ fi diſtinctio · in ſp̄ rāo · vid;
in ſtatu eccl̄e · par̄ · ſ · ſtat̄ fidei genite · roborate · ⁊ mltiplicate · ſ; p̄ f̄
diſtinctō fidelium ab incredul̄ · p̄ ſ; f̄ diſtīx · fortium ab infirmis · ⁊
debilib; · p̄ tertiū f̄ diſtīc · clericoꝝ a laicis · hic ē · q̄ illa ſacra
q̄ reſpiciunt̄ ſp̄eci fidei ſtatū p̄dc̄; · caracteres imprimit̄ · p̄ q̄s indele
bilit̄ ipſos diſtinguat ſp̄ · ac p̄ h̄ nūq̄ · iterari poſſit̄ · Qm̄ ergo
bap̄s reſpicit ſtatū; fidei genite · in qua pp̄ dei diſting̃ ab incre
dul̄ · ſicut iſrl̄ite · ab egyptiis · Et confir̄ · reſpicit ſtatu; fidei roborā
te · in q̄ diſting̃ pp̄ fortis ab infirmis · ſicut pugiles ab hiis q̄ ad
pugnādū n̄ ſt̄ ydonei · Ordo reſpicit ſtatū fidei mltiplicate · in q̄ di
ſting̃ cler⁹ a laycis · ſicut leuite ab aliis trib; · hic ē · q̄ in his
trib; ſacr̄is caracteres imprimit̄ · Quia vō diſtīx · pp̄ · am̄ ſp̄ · ē · p̄ · et
radical⁹ · hic eſt q̄ caract̄ bap̄ · ē fundament̄ omiū aliorū caracterū
et ideo illo ſubtracto · n̄ poterit ſuperedificari · ac p̄ h̄ · o; de nouo fi ·
Sic aūt ſubſtituat ille aliū imprimi poſſit · n̄ vn̄q̄ vltra⁹ iterandi ſunt ·
Hec ſacr̄a · tertia p̄dc̄a · q̄ hos imprimit · ex cā āq̄ iterant̄ · ⁊ gr̄ās dīſcō
rantib; · deb; īponi p̄cā · pp̄ diuī ſacri contumeliā · l; · alia · in̄ ·
et cāūs diuiſis · poſſit̄ ſine ſua contumelia iterari · De conſtitutione
et integritate bapti
Jam nūc · vij · loco · reſtat vidē · de integritate
el; ſacr̄i · q̄ cū ſit in nūo ſeptenā · p̄dicend̄ ē · de integritate VIJ.
bap̄ · ē ianua alioꝝ ſacroꝝ · De · integritate ergo ſacr̄i bap̄ · h̄ tenend̄
ē · q̄ ad h̄ · q̄ aliq̄s baptiget̄ vere · et plene · req̄ expreſſio forme
vocal⁹ · ad inſtitutē · q̄ ē · h̄ · Ego te baptigo in nōie patris · ⁊ fi
lij · et ſp̄c ſci · amen · abſ; obmiſſione vocabli · et ſine īpoſitione
vocabli · abſ; p̄poſtatōe ordis ſd̄ā · et ſn̄ commutatione nōiꝰ p̄
nōiatū · Req̄ · et immiſio · vel ablutō p elemētū aq̄ in toto corpe
vel ſalte in digniori pte · ſ̄ q̄ expreſſio · et immiſio fiat ab uno et
eodē · et in eodē tp̄e · quib; concurrentib; ſi nō ſit fictō in bapti
zato
dat̄ ei gr̄a regnatōis · rectificans · ⁊ purificans · ab oī culpa · Ad
v̄ efficanti⁹ fiat · cathecīſmi⁹ et exorciſm⁹ · tāq̄ ſpatoꝝ premit
tunt̄ · tā in puul̄ q̄ in adultis · ita tamē · q̄ in adultis req̄ fides
p̄pa · in paruul⁹ aūt ſuffic̄ aliena · Rō aūt · ad itell̄ia p̄dc̄oꝝ
h̄ eſt · q̄ cū p̄n̄ · n̄ reparat̄ · vbū; · ſ · incarnatū; · tāq̄ p̄fectiſſimū
et ſufficientiſſim⁹ p̄n̄ · habeat reparare gen̄ humānū · p medicīā ſacr̄oꝝ · ī
ſ q̄ n̄ ſit in eis ſuperfluū · n̄ inordinatē · n̄ ē diminutū · in diſpo
ne debuit ſacr̄m bap̄ · et alia integrari · ſ; q̄ congruebat ſua vnit̄
ūnā ſal⁹ · ⁊ ē nr̄ morb⁹ · Cum ergo vnit̄ nōs reparans · ē vt̄ tri
mu⁹ · q̄ ſcā mat̄ eccl̄a cred̄ in aīō · confitet̄ in vbo · p̄fitet̄ in ſigno
ſb̄ tn̄; p̄z diſtinctiōe · et p̄prietate · ordine · et origine nāl; · Eſt ē
vt̄ paſſionis · ē · q̄ mortuus et ſepl̄t⁹ fuit · et die tertia reſurrexit
hic eſt q̄ ad hoꝝ expreſſione in ſacro · q̄d p⁹ omiū ſacroꝝ ē · et in q̄
p̄ · et p̄ncipa⁹ · h̄ vnit⁹ operat̄ · debuit fi expreſſio trinitatis diſtinc
ta p̄pa et ordinata nōiatōe · q̄ ē de for̄ · cōi · l; in tp̄e p̄mitiue
eccl̄e · potuit fi · in nōie xp̄i · in quo itell̄is claudit̄ trinitatis · debuit
ē fi · expreſſio vbi bapt̄ · ē trina immiſione · ad expreſſiōe mortis
xp̄i · et ſepl̄ture · ⁊ reſurrectōis · p̄ triduū fc̄e · q̄ ē de congruitate · Et
quia ſimul operat̄ vtraq; vnit⁹ · et in uno ſaluatore xp̄o · vtq; ho
d; fi · ab uno et eodē ſimul · et in eodē tp̄e pp̄ ſuitā vnitatē ·

in sacramento et signa veritatem in saluatore nostro et mediatore christo.
Ceterum quia salus non requirebat inchoari pregnationem seu renouationem
in esse gratie conferentis spiritualem esse abstergendo immunditiam effugando
tenebras et refrigerando concupiscentiam quam vniuersali labefactione ab homine
descendente seminaliter ab adam. hinc est quod sacramentum primum quod est regenerationis
debuit fieri in elemento quod habet conformitatem et naturalem representationem ad
tres effectus predictos gratie inchoantis vnitatemque salutis. Cum ergo aqua sua
puritate mundat. sua perspicuitate luminis est delatiua. sua frigiditate
refrigerat. et maxime quia communis est omnibus inter ceteras liquores. hinc est quod sa
cramentum regenerationis vite perfici debuit in elemento aque indifferenter. quia omnis
aqua omni aque est eadem specie. et ideo nec aliis preter eam eligi potest salutis
pariter ratione. Postremo quia morbus non est nisi quod primum est baptismus et originalis peccatum
quod animam priuat vita gratie et omnium virtutum rectitudine habilitate. et
prima conditione reddit. adhuc gratie exclusione et educit aliunde. et paruulum
facit concupiscibilem. et adultum actu concupiscentem reddit quantum et in dyaboli servi
tute et in potestate principis tenebrarum. hinc est quod ad hoc quod perfectum sacramentum
per omnia sufficiens adhibeat remedium. agit in eo datum gratie rectifi
cantis in septiformi virtute. et purgatorie virtutis habilitate. gratiam purifi
cantem ab omni culpa et puritatem. adhuc decordationem vitiosam.
Et quoniam originale peccatum contrahit alienum. et paruulum facit concupiscibilem. et adul
tum concupiscentem. Necessaria est adulto fides propria et propria. et paruulo sufficit
aliena. que scilicet est in vniuersali ecclesia. Quia vero baptismus debet eruere de seruitute
dyaboli. et de potestate principis tenebrarum tam paruulos quam adultos. hinc
est quod vtrique exorcizari debet. ad expulsionem potestatis contrarie. vtrique et
cathetizari adulti vt expulsa caligine erroris. informentur ad fidem.
paruuli vero vt sciant patrini quod eos debeant edocere. Ne propter defectum de
fectu impediat baptismi sacramentum quod minimum habet suum finem. De integritate confirmationis. vii.

De sacramento confirmationis. hoc tenendum est. quod ad ipsius integritatem requiritur forma
vocalis que scilicet more magis communis est. Signo te signo crucis. et confirmo
te crismate salutis. in nomine patris et filii et spiritus sancti. Requiritur et crisma
quod conficitur ex oleo et balsamo. de quo cum primarius episcopi signo
crucis fronti imprimitur. sub predicta forma verborum confirmationis. suscipitur sacramentum
per quod confirmatur homo ut pugil. ad nomen christi audacter et publice confitendum.
Ratio autem ad intelligentiam predictorum. hec est. quia quia principium nostre reparationis verbum scilicet
incarnatum. sicut eternaliter conceptum est in corde patris et temporaliter in carne
sensibiliter apparuit homo. sic nemine reparat. nisi ipsum et corde concipi
at credendo. et creditum exterius deprimat confitendo confessione. vbi
enim est confessio veridica. veritate plena. que non tantum est veritatis
speculatiue vera sed practica. hec autem est. in qua non tantum est adequatio intellectus
formis rei vere sed in qua totus homo confirmatur scilicet intelligentia. vnde scilicet com
placentiam voluntatis et scilicet adherentiam virtutis vt sic ex toto corde. tota anima
et tota mente sic ex corde puro et conscientia bona. et fide non ficta. et
talis est confessio integra. placida et intrepida vt sit integra ratione eius quod est
placida ratione eius coram quo est. intrepida ratione eius a quo sit haberi illa confessio.
Cum ergo adhuc homo pusillanimis non est ydoneus. nec primarius firme gratie
confirmet. ideo ad hoc sacramentum confirmationis fuit diuinitus institutum tamquam immediate
sequens baptismum. Quia vero finis imponit necessitatem hiis que sunt ad finem
ideo integritas debet. hoc sacramentum sicut exigentia confessionis predicte. et similiter eius
determinatione predictarum. Primo ergo quoniam confessio debet esse integra
et integritas confessionis non est. nisi quis confiteatur christum verum hominem
pro hominibus crucifixum. eundemque verum dei filium incarnatum patri et spiritui
sancto per omnia coequalem. inde est quod in forma vocali non tantum fit expressio ac
te confirmandi verum etiam ipsius signum crucis et nominis beatissime
trinitatis. Amplius quia confessio debet esse placita ratione eius coram quo fit.
et filius habet coram deo. et hominibus. et deo non potest placere nisi assit lumen
intelligentie. et nitor conscientie. nec proximo nisi assit odor bone fame. et vi
te honeste. ideo ad horum designationem in elemento exteriori commiscetur oleum
oliuarum. quod est nitidum. et balsamum. quod est odoriferum. vt per hoc significetur
quod confessio ad quam hoc sacramentum ordinat et disponit. conueniens
debet habere nitorem conscientie et intelligentie cum suaui odore fame vite quia fa
me. ne aliquis contrarius sit. inter linguam et conscientiam. vel inter linguam
et famam. propter quod talis confessio non acceptetur ab homine. nec approbetur a deo. Postremo quia talis
confessio debet esse intrepida. vt nec pudore. nec pudore dimittat
quis dicere veritatem. et christi persecutoris et ignominiosam mortem in
cruce confiteri. propterea formidet vel erubescat. propterea horrens in consilie
tandem pena. et ignominiam passionis. et hic pudor et timor po
tissime apparet in facie. et maxime in fronte. ideo adhuc verecundiam et
formidinem propellendam et manus potentia imponitur quod confirmat. et crux
fronti imprimitur vt non erubescat eam publice confiteri. nec formidet pro confessione
nominis christi. si opus fuerit quacumque penam vel ignominiam sustinere. tamquam verus
pugil. vere ad pluram. et tamquam miles strenuus ferens in fronte re
gis sui signum. et crucis eius triumphale vexillum. est quod propter sit ho
stium cuneos penetrare secure. et est propter crucis gloriam libere predicari
sic tamen penam et ignominiam formidet iuxta quod dicebat sanctus andreas
Ego si crucis ignominiam expauescerem. crucis gloriam non predicarem.
De integritate eucharistie. ix.
De sacramento eucharistie hoc tenendum est.
quod in hoc sacramento verum corpus et verum sanguis christi. non tantum significantur
sed etiam veraciter continentur. sub duplici scilicet specie panis et vini. tamquam sub
vno. non duplici sacramento. hoc autem est per consecrationem sacerdotalem que fit in
platione vocalis forme a domino institute. scilicet panis scilicet hoc est corpus meum. super
vinum vero. hic est calix sanguinis mei. Quibus verbis est intentione conficiendi
a sacerdote platis. transsubstantiatur vtrumque elementum scilicet substantiam in corpus et
sanguinem christi. remanentibus speciebus sensibilibus. sub quarum vtraque continetur
totaliter. non circumscriptibiliter. sed sacramentaliter totus christus. in quibus et proponitur nobis
viatoribus. quod qui digne recipit. non solum sacramentaliter verum etiam per fidem et caritatem
spiritualiter manducando. corpori christi mistico magis incorporatur. et in se ipso
reficiatur et purgatur. Qui vero indigne accedit. iudicium sibi manducat et bibit
non diiudicans sanctissimum corpus christi. Ratio autem ad intelligentiam predictorum
hec est. Quia principium nostre reparationis verbum scilicet incarnatum et sufficientissimum
est in virtute. et sapientissimum in sensu. ideo sic nobis contulit sacramenta
sed quod exigit sapientia. et sufficientia sua. Et quia sufficientissimum est
ideo in largiendo medicamenta morborum. et carismata gratiarum. non tantum
instituit sacramenta. que in nos esse gratie generarent. vt baptismus et generatos
augmentarent. et roborarent. vt confirmatio. verum etiam que generatos
et augmentatos nutriret. vt sacramentum eucharistie. propter quod hec tria sacramenta
omnibus dantur. qui accedunt ad fidem. Cum ergo nutrimentum non quod ad
esse gratuitum attendatur in vno quoque fidelium. per conseruationem deuotionis
in deum. dilectionis ad proximum. et dilectionis inter seipsos. et deuotio ad
deum exercet per sacrificium oblationis. dilectio ad proximum per vnionis
sacramentum communionis. et dilectio inter seipsos per viatici refectionem. hinc est
quod principium nostre reparationis. istud sacramentum eucharistie dedit in sacrificium oblationis
et sacramentum communionis. et viatice refectionis. Quia vero principium nostre re
parationis. non tantum est sufficientissimum verum etiam sapientissimum. eo quod omnia agere
ordinate. ideo sic dedit et disposuit nobis in sacrificium sacramentum et viaticum.
exhibere sed quod competit tempori gratie reuelate. statui vie. et capa
citati nostre. Primo ergo quoniam tempore gratie reuelate requiritur vt iam
non offeratur oblatio qualiscumque. sed pura. placita. et plenaria. et
nulla alia est talis nisi illa que fuit in cruce oblata. scilicet christi corpus.

et sanguis. Hinc est quod, cum in hoc sacramento non tantum figurative verum etiam veraciter corpus Christi contineatur tamquam oblatio huic tempori debita; cum tamen similiter quia Christus gratiam conservat quia sacramentum communionis et dilectionis, et tamen sit communionis et dilectionis significativum, verum etiam ad illam inflammans et efficiat quod figurat, et quia maxime nos inflammat ad dilectionem mutuam, et maxime unit membra cum unitate capitis, a quo per amoris diffusivam unitatem et transformativam manat in nos dilectio mutua. Hinc est quod in hoc sacramento continetur verum Christi corpus et caro immaculata, quae sese nobis diffundens et nos invicem uniens et in se transformans per ardentissimam caritatem, per quam se nobis dedit, se pro nobis obtulit et se nobis reddidit, et nobiscum manet usque in finem mundi. Postremo, quia modus refectionis competens statui gratiae est refectio spiritualis, communis et salutaris; refectio autem spiritus est Verbum vitae, ac per hoc refectio spiritus est in carne Verbum incarnatum, scilicet caro Verbi, quae cibus est communis et salutaris, quia licet sit una, omnes tamen salvat perpetua. Caro autem non est dare alium cibum spiritualem communem et salutiferum nisi ipsum verum corpus Christi. Hinc est quod necesse est ipsum in hoc sacramento esse veraciter contentum. Exigebat hoc perfectio sacrificii placativi, sacramenti unitivi et viatici refectivi, quod debet esse in tempore novi testamenti et gratiae revelatae et veritatis Christi.

Rursus, quia status viae non compatitur apertam visionem propter velamen aenigmatis, et propter meritum fidei non convenit carnem dentibus attrectare, et propter horrorem crudelitatis et immortalitatis ipsius corporis, ideo necesse fuit corpus et sanguinem tradi velatum sacratissimis symbolis et similitudinibus congruis et expressis. Et quia nihil magis est idoneum ad refectionem quam cibus panis et potus vini, nihil magis idoneum ad significandum veritatis corporis Christi unici et mystici quam panis factus de mundissimis granis et vinum expressum de purissimis acinis in unum collectis, ideo sub his speciebus magis quam sub aliis debuit sacramentum istud exhiberi. Et quia Christus sub illis speciebus debebat esse non secundum mutationem factam in ipso, sed potius in eis, ideo ad placationem duplicem, ubi praedicta, in qua insinuatur exsistere Christus sub illis speciebus, sit conversio substantiae utriusque in corpus et in sanguinem, remanentibus solum accidentibus tamquam signis ipsius corporis contentivis et etiam expressivis. Quia vero Christus beatus et gloriosus non potest dividi nec in partes scindi nec separari ab anima nec a deitate sua, ideo sub utraque specie est unus Christus et totus et indivisus, scilicet corpus, anima et deitas; ac per hoc utrobique est unum et simplicissimum sacramentum continens totum Christum. Et quia quaelibet pars speciei signum est corporis, hinc est quod totus sic est in tota specie quod in qualibet eius parte, sive sit integra sive divisa; ac per hoc non est in eo ut circumscriptum vel occupans locum vel habens situm vel perceptibile per aliquem sensum corporeum et humanum, sed omnem latens sensum, ut fides habeat locum et meritum. Propter quod etiam non deprehenduntur accidentia illa habere omnes operationes quas ante habebant, licet sint praeter subiectum. Quamdiu continetur in se Christi corpus, quod quidem est quamdiu durant in suis proprietatibus naturalibus; et sic usquequo adveniat ad exuendum. Postremo, quia capacitas non ad efficaciter suscipiendum non est actione, sed in spiritu mentis, in ventre, sed in mente; et mens, cum non attingit nisi per cognitionem et amorem, per fidem et caritatem, in qua fides illuminat ad recognitionem et caritas inflammat ad devotionem, ideo ad hoc quod quis digne accedat atque spiritualiter comedat, ut sic per concordationem fidei masticet, per devotionem amoris suscipiat, per quod non in se transformet Christum, sed ipse potius in ipsum traiciatur in eius mystico corpore. Propter quod manifeste colligitur quod qui tepide et indevote et inconsiderate accedunt, iudicium sibi manducant et bibunt, quia tanto sacramento iniuriam faciunt; et ideo consilium est his qui se sentiunt minus mundos mente vel carne vel indevotos, ut differant quousque ad usum veniant ad hoc paratos, mundi, devoti et conspecti accedant. Propter quod etiam hoc sacramentum praecipue est celebrandum cum sollemnitate, tam quantum ad locum quam ad tempus, tam quantum ad verba et orationes, quam ad vestimenta et celebrationem missarum, ut tam ipsi sacerdotes conficientes quam percipientes suscipiant gratiae donum per quod perficiantur, illuminentur, purificentur, vivificentur et in ipsum Christum per excellentissimum amorem ardentissime transferantur. De integritate poenitentiae. X.

De sacramento poenitentiae hoc tenendum est, quod ipsum est secunda tabula post naufragium, ad quam naufragantes per mortale peccatum recurrere possunt, quam divina institutio in statu praesentis vitae quotienscumque et quandocumque divinam clementiam voluit implorare. Ipsius autem partes integrales sunt contritio in animo, confessio in verbo et satisfactio in facto; ex quibus tota poenitentia integratur, cum peccator omne mortale peccatum perpetratum de facto deserit, verbo accusat et animo detestatur, propterea nisi rite praecedentibus his ac debito modo concurrentibus, cum absolutione facta ab eo in quo est ordo clavium et iurisdictio absolutionis, homo a peccato revertitur et reconciliatur. Medium autem clave sacerdotali, per quam iudicium non tantum habet sibi absolutionem, verum etiam correctionem et relaxationem, quam praecise habet sibi a beato tamquam a beato sponso.

Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia primum principium reparativum, scilicet Verbum incarnatum, eo ipso quod Verbum, fons est veritatis et sapientiae, eo ipso quod incarnatum, fons est pietatis et indulgentiae. Ideo debet reparare genus humanum per medicamenta sacramentorum et sapienter contra sapientiam morbum, quod si est peccatum mortale, tunc quod decet pontificem piissimum, prudentem medicum et iudicem aequissimum, ut sic in curatione non appareat ubi incarnati sua clementia praedicta et iustitia.

Et quia in curatione huius morbi culpa propria apparet, Deo ipsi est pontifex piissimus sua clementia, et sua pontificis clementia excellit omnia humana peccata quaecumque et quantacumque sint et quotiescumque fuerint perpetrata; hinc est quod poenitentem suscipere ad veniam est ipsi pontifici clementissimo non semel nec bis, sed quotienscumque suppliciter imploraverit clementiam Dei. Et quia divina clementia vere et suppliciter imploratur quando incipit poenitentiae lamentum, et ad hoc potest homo convertere se quamdiu est in statu praesentis vitae, quia vertibilis est in bonum et in malum, hinc est quod quantumcumque et quotienscumque et quandocumque peccator peccaverit, ad poenitentiae sacramentum potest habere refugium, per quod sibi fiat remissio peccati.

Rursus, quia in curatione non decet manifestari ipsi est medicus peritissimus summa prudentia contraria per contraria medicari, et in adhibendo remedium gratia, per quam non tantum morbus auferatur, verum etiam praecaveatur, cum peccet in Deum delectatione, consensu et perpetratione, scilicet corde, ore et opere, hinc est quod praedictissimus medicus instituit ut contra ordinationem peccantis sit tripartita, scilicet afflictiva in spiritu tristitiae et operatione, quae sit per delectationis complacentiam occultam esse reformata poenitentis, sed tristitia vi praedicta per dolorem poenitentiae acceptam in corde, per expressionem expressam in ore, per confessionem consummatam in opere per satisfactionem. Et quia omne peccatum mortale hominem a Deo avertit et unitati gratiae opponit et unam prudentiam hominis in certitudine punit, hinc est quod ad hoc quod poenitentiae sacramentum sit sufficiens ex suis partibus integrum, necesse est quod poenitentia habeat de omnibus peccatis, et quantum ad praeterita per displicentiam de perpetratis, et quantum ad praesentia per cessationem de perpetrandis, et quantum ad futurum per propositum nunquam recidivandi vel in idem vel in aliquod peccatum, ut sic totaliter recedendo a culpa propria divinam gratiam suscipiat, per quam obtineat veniam omnium peccatorum.

Postremo, quia in curatione morbi manifestari debet ipsius iudicis recta iustitia, et ipsi in tempore praesenti non est iudicare ante finale iudicium, ideo ad particularia iudicia ante finem iudices debuit constituere. Et iudices isti inter Deum offensum et hominem offendentem sint quasi medii, videlicet pacem et propositum per Christum a Domino, quia illi sunt patres, pastores et familiares, eorum officium quod sit circa ministerium sacramentorum, scilicet sacerdotes; ideo omnibus in sacerdotali ordine constitutis et solis datur potestas duplex clavis, scilicet clavis scientiae ad discernendum et clavis quae est ligandi et solvendi potestatis ad iudicandum et absolutionis beneficium impendendum. Et quia ob confusionem vitandam nihilominus est pluralitas in ecclesia militante, cum ipsa ordinata debeat esse, sed potestas iudiciaria ordinata, ideo haec potestas ligandi et solvendi concessa est uni et summo sacerdoti, cui collata est tamquam summo capiti potestas universalis, et deinde secundum particulares ecclesias dividitur in pastores, ita quod potestas in episcopos

Deinde in presbyteros descendit accipitque minorationem. Ideo licet unusquisque sacerdos habeat ordinem et claves, ad eos tamen usus clavium se extendit qui sibi ordinarie subiciuntur, vel sibi ab eo qui habet maioritatem ordinariam committuntur. Cum vero illa maioritas potestatis sit in capite summo et deinde in episcopo et postremo in sacerdote curato, propter quod ad quemlibet horum committitur alterius sufficienter quidem ab infimo, magis a medio, et maxime a supremo. Et quia in pontifice summo et in episcopis est maioritas non tantum ad iudicandum in foro conscientiae, verum etiam in aperto, tanquam in illis quibus commissum est decus regni et custodia, sicut sponso committitur sponsa, hinc est quod gladium habent plenum et possunt pro tempore ad universalis defensionem Ecclesiae, et possunt largiendi de thesauris meritorum Ecclesiae quos habent repositos et commendatos, tanquam accipientes quam ambos, et hi in relaxatione. Unde sicut tanquam veri Dei iudices ligandi et solvendi integram possideant potestatem, possunt in poenitentes sententiam ferre et excommunicare rebelles, et modo absolvere et reconciliare Deo et sanctae matri Ecclesiae vere poenitentes.

De integritate unctionis extremae. xi.

De sacramento unctionis extremae haec in summa tenenda sunt, quod ipsum est sacramentum exeuntium ex hac vita, praeparans et disponens ad sanitatem perfectam, valens quidem ad delendum venialia et ad recuperandam sanitatem personae, si id animae expediat. Ad huius sacramenti integritatem requiritur oleum simplex sed consecratum, vocalis expressio orationis, iunctio infirmi in septem locis corporis, scilicet in oculis, auribus, naribus, labiis, manibus, pedibus et lumbis. Exercere debet istud sacramentum dari non nisi adultis et postulantibus, imminente periculo mortis, et hoc per manum ministerium sacerdotis. Ex quo colligitur quod in hoc sacramento et confirmationis est differentia septiformis, scilicet in efficacia, in materia et forma, suscipiente, dante, loco et tempore. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: Quia cum principium reparativum nos reparet in quantum mediator Dei et hominum, homo Christus Iesus, et in quantum Iesus habet salvare, in quantum autem Christus est unctus habet unctionis gratiam in alios derivare, hinc est quod ipse est in omnibus sacramentis virtutem tribuens salutarem. Quoniam vero alia adhuc quae perfecte sanet indiget tripliciter gratiae sanativae, scilicet ad strenuitatem actionis, ad suavitatem contemplationis, et ad felicitatem comprehensionis; et primum est incipientium in actione, secundum proficientium in eadem, quorum est alios erudire, et tertium est exeuntium de eadem per mortem: hinc est quod non solum unctionem sacramentalem instituit Deus in confirmatione, verum etiam in medio in ordine pontificali, et extremam imminente periculo mortis. Cum igitur finis imponit necessitatem his quae sunt ad finem, hinc est quod secundum exigentiam huius finis debet hoc sacramentum operari, dari et integrari, suscipi et dispensari. Primo igitur quia huius sacramenti operatio debet regulari a fine, et finis est quia introducturus est ad statum felicitatis perpetuae faciliter et expedite consequendum, et hoc fit per devotionem simul levantem et per exonerationem a culpis venialibus, quae aliquis secum deferens retardatur, quasi deorsum deprimunt: hinc est quod sacramentum istud efficaciam habet et ad devotionem excitandam et ad venialia dimittenda et ad reliquias peccatorum secundum facultatem abolendas. Et quia pluribus infirmis expedit adhuc vivere ad suorum cumulum meritorum, hinc est quod sacramentum istud quandoque corpus vigorando et exhonerando a malo fungitur et alleviat a morbo. Et hoc est quod dicit beatus Iacobus: Oratio fidei salvabit infirmum, et si in peccatis sit, dimittentur ei. Rursus quia huius sacramenti institutio debet esse secundum exigentiam finis, et haec est acquisitio spiritualis salutis per remissionem culparum, et haec salus respicit sanitatem et munditiam conscientiae interioris, secundum quod iudicat ille medicus caelestis: hinc est quod in hoc sacramento debet esse oleum simplex et consecratum, quod sanitatem et nitorem designat in habitaculo conscientiae. Cum autem super illam salutem mortalis homo non habet potestatem, hinc est quod ordo et forma vocalis expressionis per verbum deprecativum ad impetrandum gratiae donum. Et quoniam infirmitates spirituales alliciunt in corpore secundum tres virtutes ipsius corporis regitivas, scilicet sensitivam, interpretativam, generativam et progressivam: hinc est quod membra his virtutibus deservientia sunt unguenda. Cum igitur quinque sint membra deservientia quinque sensibus, scilicet oculi visui, aures auditui, nares olfactui, manus tactui et os gustui, et tria alii virtuti, scilicet interpretativae, et pedes deserviunt progressivae et lumbi generativae: hinc est quod unctio debet fieri in septem locis praedictis, ut sic disponatur homo per hoc sacramentum ad plenitudinem sanitatis per deletionem omnis venialis praecipue. Postremo quia istius sacramenti susceptio a fine dependet, et finis est velocior transitus ad caelum per depositionem omnis venialis et conversionis mentis ad Deum, ideo non debet dari nisi adultis qui venialiter peccaverunt, nec aliquibus nisi petentibus, qui devotionem suam exigunt, nec nisi in periculo mortis constitutis et quasi in transitu ad alium statum. Et quia hoc

est sacramentum periclitantium, et tamen habet maius sacramentum oleum consecratum, hinc est quod per prelatos curatos omnium debet sacerdotibus, et per eos consecratione olei, non est nisi consecratus manibus consecratis. Ex ratione igitur finis in confirmatione et unctione extrema oritur diversitas in efficacia, in materia et in forma, in loco et in tempore, in suscipiente et in dispensante. In efficacia, quia in illo sacramento disponit ad viriliter agonizandum, hic ad celeriter avolandum. In materia, quia ibi oleo permixto balsamo, hic vero oleo puro. In forma, quia illic indicativa, hic vero deprecativa. In loco, quia ibi in fronte, hic vero in multis partibus. In tempore, quia ibi in sanitate, hic in aegritudine. In suscipiente, quia ibi non solum adultis verum et parvulis, hic vero tantum adultis. In dante, quia illud ab episcopis, hoc autem a sacerdotibus quibuscumque. Et haec omnis diversitas a fine procedit, quia sicut claudit diversitas in finibus, ita rationabiliter diversitatem introducunt in his quae ad fines illos habent finaliter ordinari.

De integritate ordinis. xii.

De sacramento ordinis haec in summa tenenda sunt, quod ordo est signaculum quoddam quo spiritualis potestas traditur ordinato. Licet autem ordo sit unum de septem sacramentis, septiformis tamen est ordinis gradus. Primus est in ostiariis, secundus est in lectoribus, tertius in exorcistis, quartus in acolythis, quintus in subdiaconis, sextus in diaconibus, septimus in presbyteris. Hiis autem quodam modo praeparatorium supponitur clericalis tonsura, et sub psalmistatus; praemodum autem complementum sortitur episcopatus, patriarchatus et papatus, a quibus manant ordines et dispensari debent. Sub debitis signis tamen ex parte verborum quae in audiuntur, sollemnitate debita, modo observata, quantum ad tempus, locum, ordinem et personas. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: Quia principium reparativum, quia non dat haec sacramenta nisi mediante, ad salutem hominum instituit ordinate, discrete et potestate, sed exigentia sacramenti horum sapientiae et virtutis: hinc est quod ipsam medicamentorum sacramentalium non sit hominibus dispensanda nisi quibuscumque, sed eo modo quo congruebat ordo, discretio et potestas. Oportuit igitur aliquos esse ad hoc officium excellentius distingui et segregari, quibus ordinatio inter praedictos committeretur. Et quia hi discretio non debuit fieri nisi per signum sacrum, eo modo sunt sacramenta, hinc est quod debuit esse aliquod sacramentum quod esset sacrum signum ordinatorum distinctivum et potestativum ad sacramenta dispensanda in discretione, potestate et ordinatione. Et ideo ordo dicitur signaculum quoddam in quo spiritualis potestas traditur ordinato. In quo simul in ea notificatione clauditur tria praedicata, ex quibus colligi potest in summa quid ad integritatem ordinis exigatur. Primo igitur quia ordo est signaculum distinctivum et segregativum a populo, vel quasi divino cultui sit totaliter mancipatus, ideo ordinandus suscipit distinctivum quandam in tonsura et corona, per quam intelligitur resecatio temporalium, apertum mentis elevatio ad aeterna, ut ostendatur clericus debere esse ad divinum cultum. Et ideo dicitur in susceptione coronae: Dominus pars hereditatis meae. Et quia talis debet esse assiduus in divinis laudibus, quae maxime consistunt in psalmis, ideo psalmistatus tanquam praeambulus ceteros ordines antecedit, quamvis largo modo possit inter ordines numerari. Secundo vero quia ordo est signaculum ordinativum et ordinatum, et ordo consistit in gradu dispensative et distinctione completum, sed quia ecclesiae septiformis gratia, ad cuius dispensationem sacramentum ordinis specialiter ordinatur, et potestas: hinc est quod septem sunt ordines gradatim ordinati usque ad sacerdotium, in quo status est ordinum, quia ipsi est conficere sacramentum corporis Christi, in quo est plenitudo omnium gratiarum. Unde alii sex sunt qui subministrant, et qui gradatim comparantur, per quos ad gradum ascenditur superiorem, quia et sex sunt per numerum perfectum. Ratio senarii est primus numerus perfectus, et propter hoc sic congrua perfectio et sufficientia officii ministrandi. Nam cum aliquis ministrare, quia aut

motiora, aliquos appropinquiores et aliquos de propinquo, ut nihil desit in ministerio ordinato. Et quia quodlibet horum ministeriorum generatur secundum actum purgandi et illuminandi, hinc est quod sex sunt ordines ministeriales, et septimus omnium perfectissimus, in quo altaris conficitur sacramentum, quo consummatur in ordine uno tamquam in fine ultimo et completo. Postremo, quia ordo est signaculum potestatis non tantum in aliorum sacramentorum dispensatione, verum etiam in suis, et potestatis sit potestas excellentior, ideo non tantum sibi competit potestas simplex, quae nominatur in ordine simpliciter, verum etiam eminentia potestatis, quae nominatur in his qui sunt in ordinibus ordinantes dispensare. Et quia excellentia quanto magis descendit tanto magis dilatatur, et quanto magis ascendit tanto magis unitur, hinc est quod plures sunt episcopi, pauciores archiepiscopi, paucissimi patriarchae, et unus pater patrum, qui papa merito appellatur, tamquam unus primus et summus pater spiritualis omnium patrum, immo omnium fidelium, et hierarcha praecipuus, sponsus unicus, caput indivisum, pontifex summus, Christi vicarius, fons, origo et regula cunctorum principatuum ecclesiasticorum; a quo tamquam a summo derivatur ordinata potestas usque ad infima ecclesiae membra, secundum quod exigit praecellens dignitas in ecclesiastica hierarchia. Et quia haec dignitas potissime manet in ordine, ideo hoc sacramentum non debet dispensari nisi cum magna discretione et sollemnitate, ac per hoc nec aliquibus nec in quolibet loco nec in quolibet tempore, sed personis litteratis, honestis et aetatis, irregularitatibus alienis, ieiuno stomacho, loco sacro, tempore missae et temporibus ab ecclesia iure statutis debent huiusmodi ordines dispensari. Et hoc ab episcopis, quibus propter sui eminentiam reservatur dispensatio ordinum, confirmatio puerorum, manuum consecratio, monialium et abbatum. Et dedicatio ecclesiarum, quae propter sui celebritatem non debet dispensari nisi ab his qui habent plenitudinem potestatis.

De integritate matrimonii. XIII.

De sacramento matrimonii hoc in summa tenendum est, quod matrimonium est legitima coniunctio maris et feminae, individuam vitae consuetudinem retinens. Haec autem coniunctio non solum fuit post peccatum, verum etiam ante; sed prius fuit institutum sacramentum coniugii in officium, nunc autem non solum in officium, verum etiam in remedium contra libidinis morbum. Prius significabat coniunctionem Dei et animae, et nunc praeter hoc significat coniunctionem Christi et ecclesiae et duarum naturarum in unitate personae. Introducitur autem haec coniunctio in esse per liberum consensum animorum ex parte utriusque personae, exterius expressum in aliquo signo sensibili. Consummatur autem hoc in copula carnali. Ita per verba de futuro dicitur matrimonium initiatum, per verba de praesenti ratificatum, sed per carnalem copulam consummatum. Huic autem sacramento tria sunt bona, scilicet fides, proles et sacramentum; et duodecim impedimenta, quae impediunt contrahendum et dirimunt iam contractum, quae in his versibus continentur: Error, conditio, votum, cognatio, crimen, Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas, Si sis affinis, si forte coire nequibis, Haec socianda vetant conubia, facta retractant. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia primum principium reparativum, scilicet Verbum incarnatum, eo ipso quod Verbum Dei, fons est sapientiae in excelsis; eo ipso quod incarnatum est, clementiae fons in terris; et ideo eo ipso quod Verbum est, humani generis conditivum extitit per suam sapientiam; eo ipso quod incarnatum est, ipsius reformativum per suam clementiam. Quia enim humanum genus reparat per clementiam, quia primum reparabile fecit per sapientiam, quae pro summo ordine exigebat quod genus humanum faceret potens stare et potens labi, potens etiam reparari, sicut in praecedentibus ostensum fuit. Quemadmodum Verbum Dei hominem fecit in sua sapientia, sic et congruum fuit potens stare, cadere et resurgere. Hinc est quod genus humanum eo ipso propagandum ordinavit, quod et eo ipso modo propagandi habet quo manu teneat ipsum ad standum, habet etiam quod manuducat ad remedium; sic et in propagatione illa est adiuncta post peccatum, scilicet libido, quae traducit morbum. Et

quia status hominis erat ex coniunctione ipsius animae ad Deum per amorem in castissimo singulari et individuo, tenendus veniebat ex coniunctione divinae naturae et humanae in unitate hypostasis et per unitatem eiusdem gratiae divinae introductam, scilicet singularem et individuam. Hinc est quod Deus instituit ab initio, ut propagatio fieret per coniunctionem maris et feminae individuam et singularem, quae significaret ante peccatum coniunctionem Dei et animae, seu Dei et subcaelestis hierarchiae. Post peccatum vero coniunctionem Christi et humanae naturae, seu Christi et ecclesiae. Et ideo utrobique est sacramentum, scilicet ante et post, licet alio et alio modo quantum ad significationem et usum. Cum enim esset sacramentum antequam sequeretur morbus libidinis, quae sequitur propter peccatum, post habet primum excusari quod ipsum valeat vitiare, quia non morbus medicamentum corrumpit, sed medicamentum habet curare morbum. Ex quo manifeste apparet quid sit matrimonium et qualiter sit divinitus introductum in esse. Rursus, quia qualibet praedictarum spiritualium unionum in sacramento matrimonii significatarum est unio unius sicut agentis et influentis et alterius sicut patientis et suscipientis, et haec faciente amoris vinculo quod ex mentium voluntate procedit: hinc est quod matrimonium debet esse coniunctio duarum personarum differentium secundum rationem agentis et patientis, scilicet virilis sexus et muliebris, et hoc ex mero consensu voluntatis. Et quia voluntas exterius non apparet nisi per signa ipsam exprimentia, hinc est quod necesse est quod consensus mutuus exterius exprimatur. Quia vero consensus de futuro non est verus consensus et praesens, sed ipsius promissio; consensus vero animorum sine commixtione non facit plenam unionem, quia nondum sunt una caro: hinc est quod per verba de futuro dicitur esse initiatum matrimonium, de praesenti consummatum, sed in carnali copula consummatum, quia tunc sunt una caro et unum corpus fiunt, ac per hoc plene significat unionem quae est inter nos et Christum. Tunc est plene traductio corporis unius in corpus alterius, scilicet sui corporis potestatis ad procreandam prolem; et ideo ipsi matrimonio sunt tria bona, scilicet sacramentum propter vinculum indissolubile, fides propter debiti solutionem, proles non sic effectus consequens ad utrumque. Postremo vero, quia decens coniunctio matrimonialis debet esse ex libero consensu procedens ad copulationem praeter distantiam in una matrimonii lege, hinc patet duplex modus impedimenti. Hinc est quod duodecim sunt impedimenta matrimonii. Quod patet sic: ad matrimonialem namque consensum requiritur libertas in consentiente et idoneitas ad coniunctionem. Sed libertas in consensu tollitur dupliciter, scilicet istas propter involuntarium, scilicet per errorem et violentiam; et sic sunt duo impedimenta, scilicet error et violentia. Libertas autem in consentiente tollitur per hoc quod quis est alligatus alteri; et hoc vel Deo vel homini. Si Deo, hoc est per votum expressum vel per id quod habet votum annexum, prout est in voto sollemni in ordine. Si autem homini, hoc duplex: aut per ligamen existens, aut per praecedens peccatum: primum in ligamine quo quis ligatus est uxori; secundum est in crimine, quando moechus vel moecha machinatus est in mortem coniugis, vel ipso vivente fidem de contrahendo dedit. Et sic sunt quattuor impedimenta, scilicet votum, ordo, ligamen et crimen. Idoneitas autem ad unionem est distantia personarum, quae tollitur per nimiam propinquitatem vel per nimiam elongationem. Nimia autem propinquitas aut est per generationem sive per aliquid simile generationi, ut est cognatio legalis et spiritualis, aut venit per unitionem seminum aut per contractum sponsaliorum; et sic sunt tria impedimenta, scilicet cognatio, affinitas et publicae iustitiae honestas. Nimia autem distantia aut attenditur ad ea quae sunt naturae, ut cum non possunt commisceri carnaliter; aut quantum ad ea quae sunt fortunae, quia non sunt in una potestate, ut puta cum unus servus est et alter liber; aut quantum ad ea quae sunt religionis christianae, ut cum quis est baptizatus, alter vero minime. Et sic tria impedimenta, scilicet impotentia coeundi, error conditionis et disparitas religionis. Ac per hoc sunt in universo duodecim impedimenta, quae Spiritu sancto dictante introducta sunt in ecclesia Christi. Cui etsi ordo sacramentorum sit commissa potestas, coniugii sacramentum commissum est maxime propter varietates quae circa hoc sacramentum incidere possunt et propter verba annexa, quae est materiae infinitae et ceterae huiusmodi. Et ideo ipsius ecclesiae est gradus consanguinitatis limitare, sicut pro tempore expedire videtur, et personas legitimas vel illegitimas iudicare, et divortia facere, sed nunquam dirimere nec post matrimonium quod legitime introductum

ducentem et annullantem, quia quidquid Deus ordinat, homo non potest, quicumque sit magis potens, separare, cum ipsi Dei iudicio iudicandi remaneant universi.

Explicit liber vi. Incipit liber vii. De statu finalis iudicii.

De iudicio. i.

Postquam aliqua dicta sunt breviter de trinitate Dei, de creatura mundi, de corruptela peccati, de incarnatione Verbi, de gratia Spiritus sancti, de medicina sacramentali, restat nunc septimo et ultimo aliqua breviter tangere de statu finalis iudicii. De quo in summa tenendum est, quod sine dubio iudicium universorum futurum est, in quo Dominus Iesus Christus iudicabit vivos et mortuos, beatos et malos, reddendo unicuique secundum exigentiam meritorum. In hoc autem iudicio fiet librorum apertio, scilicet conscientiarum, quarum merita et demerita universorum tam sibi quam ceteris innotescant, faciente hoc virtute illius libri vitae, ubi scilicet Incarnati, qui in forma deitatis non videbitur nisi a bonis, in forma vero humanitatis, in qua summa praerogativa fulgebit, videbitur tam a bonis quam a malis, et blandus iustis. ¶ Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est. Quia enim primum principium, hoc ipso quod primum est, a se ipso et secundum se ipsum et propter se ipsum, hoc ipso primum est formale, efficiens et finis, universa producens, regens et perficiens: ideo sicut producit secundum altitudinem suae virtutis, sic etiam regit secundum rectitudinem veritatis et consummat secundum plenitudinem bonitatis. Quoniam igitur altitudo suae virtutis requirebat, ut non tantum esset producens creaturam ad vestigium, verum etiam ad imaginem, non solum creaturam irrationalem, verum etiam rationalem, non solum creaturam quae movetur secundum impetum naturalem, verum etiam secundum libertatem voluntatis; et creatura quae est ad imaginem, quia Dei capax est, est beatificabilis, creatura rationalis est disciplinabilis, creatura habens libertatem voluntatis secundum legem iustitiae est ordinabilis et coordinabilis: hinc est quod rectitudo veritatis legem homini imponere debuit, in qua et ad obtinendum iuvaret et ad legem erudiret et ad iustitiam obligaret, sic tamen quod libertatem voluntatis non cogeret, quin pro suae libertatis voluntate iustitiam relinquere possit; et sequitur, cum sit res quas condidit administrans, sic eas agere, ut proprios motus sinat. Et quia plenitudo bonitatis in consummando operatur secundum quod exigit altitudo virtutis et rectitudo veritatis: hinc est quod consummationem beatitudinis non dat ad beatitudinem summam nisi his qui fuerunt in statu rectitudinis veritatis impositam, qui susceperunt disciplinam et amaverunt illam summam felicitatem, appetentes plus quam bona transitoria. Et quoniam quam plurimi hic agunt quod est oppositum pro sua varietate voluntatum, quae interius occultantur et in statu viae secundum suum arbitrium exeunt: hinc est quod ad manifestationem altitudinis virtutis, rectitudinis veritatis et plenitudinis bonitatis necesse est universale iudicium sequi, in quo fiant iustae retributiones praemiorum, apertae declarationes meritorum et irrevocabiles lationes sententiarum, ut in iustis retributionibus supereffluentia summae bonitatis appareat plenitudo, in apertis declarationibus meritorum veritatis appareat rectitudo, et in irrevocabilibus lationibus sententiarum suae virtutis et potestatis appareat altitudo. ¶ Primo igitur, quoniam iusta retributio respicit culpam, cui debetur poena, vel iustitiam, cui debetur gloria, et universi filii Adae habent hanc vel illam: hinc est quod necesse est in iudicio retributionis omnes iudicari, ut iusti glorificentur et impii condempnentur. ¶ Rursus, quia aperta declaratio meritorum requirit quod similiter appareat quod est agendum et quod actum vel omissum est a libertate voluntatis humanae secundum rectitudinem conscientiae: hinc est quod et liber conscientiae aperietur, ut appareant merita, et liber vitae, ut appareat ipsa iustitia, secundum quam approbanda vel reprobanda sunt merita illa. Et quoniam ille liber vitae est liber, in quo scripta sunt omnia similiter conclusive, et in conscientiis scribuntur; ideo ex concursu apertionis horum librorum fiet aperta declaratio omnium meritorum, etiam quae occulta cordis erant, et sibi et ceteris innotescant. Unde, ut vult Augustinus, liber ille est vis quaedam qua fiet, ut ad memoriam cuiusque cuncta mirabiliter revocentur, ut lucide appareat aequitas divinorum iudiciorum in apertissimo lumine veritatis. ¶ Postremo, quia irrevocabilis latio sententiarum debet fieri ab eo qui possit audiri et videri, et a quo non possit appellari, et videri ab universis non potest summa lux, quae tenebrosis oculis videri non potest, pro eo quod facie ad faciem videri non potest nisi a deiformitate mentis et iocunditate cordis: necesse est quod iudex appareat in effigie creata. Quia vero persona creata auctoritatem non habet summam, a qua appellari non possit: hinc est quod necesse est, quod iudex noster et Deus sit, ut iudicet per auctoritatem summam, et homo sit, ut videatur et disceptet cum peccatoribus in effigie humana. Et quia una vox disceptationis fiet culpabiles et asserit innocentes, hinc est quod una eius effigies iustos iustificabit et damnatio impios detrudebit.

De antecedentibus ad iudicium et nominatim de poena purgatoria. ii.

De eo iam in speciali circa statum finalis iudicii consideranda sunt quaedam, sicut praeambula, quaedam sicut concomitantia, quaedam sicut consequentia. Praeambula autem sunt duo, scilicet poena purgatoria et suffragia ecclesiastica. Primo igitur de poena purgatoria hoc tenendum est, quod ignis purgatorius est ignis corporalis, quo tamen spiritus iustorum, qui in hac vita non impleverunt poenitentiam et satisfactionem condignam, affliguntur, sed plus et minus, secundum quod plus de venialibus secum ex hac vita detulerunt. Affliguntur autem minus graviter quam in inferno, et gravius quam in hoc mundo; non tamen ita graviter, quin sperent et sciant se in inferno non esse, sed forte poena et magnitudine hoc aliquotiens non attendunt. Hac autem purgatione, ab igne materiali inflicta, purgantur spiritus a reatibus et sordibus et ceteris reliquiis peccatorum, quibus sufficienter expurgatis immediate evolant et introducuntur in gloriam paradisi. ¶ Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est. Quia enim primum principium, hoc ipso quod primum, sit optimum et perfectissimum, et hoc ipso quod optimum sit, summe amativum boni et summe detestativum mali: sicut sua bonitas non patitur quod bonum remaneat irremuneratum, sic et pati non debet quod malum remaneat impunitum. Quoniam igitur multi decedunt qui in hac vita poenitentiam non totaliter impleverunt, et meritum vitae aeternae in eis non possit remanere irremuneratum, et meritum culpae non possit remanere impunitum, nec perturbetur ordinis universi pulchritudo: necesse est quod finaliter praemientur; necesse etiam quod hic tamen puniantur secundum suae culpae exigentiam et reatum. Et quia culpa commissa fuit offensa maiestatis divinae et deturpatio conscientiae et deformatio imaginis divinae in mente nostra impressae, maxime si fuit culpa mortalis, et venialis est dispositio ad hoc; et de offensa requiritur punitio, de deturpatione vero requisita est satisfactio, et de deformatione requirenda est expurgatio: hinc est quod poena illa est iuste punitiva, digne satisfactoria et sufficienter expurgativa. ¶ Primo igitur, quoniam poena illa debet esse iuste punitiva, et sic quod contempto bono aeterno et summo se subicit infimo, iuste Deus inferioribus subicit, ut ab eis suscipiat poenam; et quia ordinem pervertit culpa, et recte quia et Deum contempsit et se ipsum vilem fecit: hinc est quod ordo divinae iustitiae exigit, ut spiritus ab igne materiali habeat puniri, ut sicut ordine naturae anima unitur corpori, ut influat vitam, sic vicissim igne materiali secundum ordinem iustitiae, ut punibilis puniatur, a quo suscipiat poenam. Et quia venientes iam in gratia non sunt digni nisi poena transitoria, et tanto maiori digni sunt poena, quanto maiora commiserunt et minorem egerunt poenitentiam: hinc est quod ab igne materiali puniuntur temporaliter, quidam vero diutius, quidam vero brevius, secundum quod reatus exigit offensarum. Necesse est etiam, ut vere exigitur, quod tunc vere dolor cohaereat amori. Tanto est difficilius quod purgatur, quanto medullitus cordis eius intimus amor inhaesit mundanorum. ¶ Amplius, quia poena illa debet esse satisfactoria, et satisfactio respicit libertatem vocis et statum viae, praecipue cum in non sit status merendi, et poena ille minime tenetur ratione voluntatis: necesse est quod illud quod deficit ex parte libertatis in voluntate sustinentis suppleatur in acerbitate ex parte poenae. Quia vero gratiam habent, quod purgantur quod quaedam velle posse non possunt: hinc est quod nec a iustitia poenae absorbentur, et non in desperatione tenduntur, nec quia in inferno esse possunt, nec volunt aliquatenus persistere.

ac per hoc licet gravius puniatur, longe tamen minus quam in inferno, ac statum illum indubitanter scit aliquando fore quo in inferno irremissibiliter carent. Postremo quia poena illa debet esse expurgatoria, et purgatio illa est spiritus, necesse est quod ignis ille spiritualem habeat virtutem divinitus inditam, vel ut magis credo ipsa virtus gratiae intus habitantis, adiuncta cum poena exteriori, ipsas animas iam possessas punitas et ... omni alleviatas purget, et purgatas sufficienter ut iam nulla remaneat dissimilitudo ad Deum. Et quia tales sunt dispositi in summo ad deiformitatem gloriae suscipiendam in se, cum ianua sit aperta et purgatio consummata, necesse est illos ipsos evolare, in quibus est caritas ignis sursum levans, et nihil retardans ex parte spiritualitatis animae vel reatus. Unde haec est decens divina misericordia seu iustitia, ut apud nos differat gloria et inveniat receptaculum, ubi deceat; et magis sit poena in dilatione praemiorum, nec amplius puniri debeat sic iam purgatus. De concedentibus ad iudicium, et primo de suffragiis ecclesiae.

De suffragiis ecclesiae haec tenendum est, quod suffragia ecclesiae prosunt mortuis. III
Suffragia dico quae ecclesia pro mortuis facit, sicut sacrificium, ieiunium, eleemosynae et aliae orationes; et paene votis assumpta per eorum clavis ecclesiae expiandis, prosunt autem mortuis non quibuscumque, sed mediocriter bonis, utpote illis qui sunt in purgatorio, non valde malis, sicut illis qui sunt in inferno, nec valde bonis, huius scilicet qui sunt in caelo; qui possunt eorum merita et orationes suffragantur ecclesiae militanti; et in multis multa beneficia impendunt beati. Prosunt autem secundum maius et minus, vel pro diversitate meritorum in mortuis, vel pro ecclesiae voto, quae magis sollicitatur pro aliquibus quam pro aliis; et hoc vel ad poenarum mitigationem, vel celeriorem liberationem, secundum quod summae providentiae dispensationi eis melius videtur expedire. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est: quia primum principium, cum sit optimum, ac per hoc summe severitatis quantum ad malum et summe suavitatis quantum ad bonum, et ideo cum regula severitatis iustitiae statuit quibus in casu ... eis perdendum ..., post hanc vitam in purgatorio torquendum, debet quod regula suavitatis misericordiae relaxari et habere aliquod ... maxime quia in misericordia sic constituta, et sic operibus et meritis non possunt amplius se invicem ... disponere, quod debuit regimen divinae providentiae suffragium eis conferre ab his qui possunt, salva tamen rectitudine iustitiae; atque nihilominus pro dilectione mutua disponere, non aequiter separari ... et quoniam ergo iusti exigit conservatio bonorum divini regiminis universi, et qualitate unitatis humanae ideo sic est suppremum principium providentia sua disposuit hoc suffragium valere defunctis, secundum dulcedinem suae misericordiae et rectitudinem iustitiae; suavitati divinae bonitatis, regimini universi et humanae unitatis qualitate. Primo ergo in his suffragiis servandus est, ut in eis ... ecclesiae conservatam bonis, et bonis divinitus exigit opera satisfactoria et poenalia persolui per culpis. Hinc est quod post illa opera habent suffragia fructum, per quae potissime fit satisfactio et honor recompensatur Deo. Cum ergo hi sunt tres partes satisfactionis, scilicet ieiunium, oratio et eleemosyna, et altaris sacrificium, in quo maxime redditur honor debitus Deo, propter placentiam illius qui in altaris sacrificio offertur. Hinc est quod suffragium ecclesiae consistit in his operibus satisfactionis, et maxime in missis cantandis, secundum quod beatus Gregorius in quarto libro Dialogi insinuat, quod per missarum beneficia de poenis magis celeriter liberantur. Ac per hoc pompa exequiarum et accurata funeris, et hoc non debet dici ecclesiae suffragia reputari propter quod et beatus Augustinus de cura pro mortuis agenda: curatio funeris, conditio sepulturae, pompa exequiarum, magis sunt solatia vivorum quam subsidia mortuorum. Amplius quia debet in suavitate iustitiae conservari ordinis et regiminis universi, et hoc exigit ut vivificatio influentiae salvetur ordo et symbolum in ea a quibus et in quae influentia illa manat; ac per hoc inferius non debeat influere in id quod est supra, nec in id quod est penitus dissimile et elongatum. Hinc est quod suffragia ecclesiae non possunt valere his qui sunt in inferno, quia sunt a corpore Christi mystico penitus separati; unde nulla spiritualis influentia ad eos pervenit, nec eis prodest. Sic nec influentia ecclesiae prodest illis qui sunt in caelo, propter hoc quod ... commutatis, hinc et est quod non prosunt beatis, quia

sunt omnibus superiores secundum statum, et iam in termino existentes, non possunt ad aliorum conscendere, sed magis e converso ipsi possunt nobis et eorum orationes. Et iam et hi meruerunt in carne, ideo disposuit ordo divinus ut sanctos oratores officiant, ut ipsi suffragentur minus ydoneis, ad divina beneficia impetranda; et ideo possunt quod eis ecclesiae suffragia, sed magis nobis possunt sua. Restat igitur quod solum illis prosunt qui sunt in poenis purgatoriis. Nam ipsi ratione poenae et impossibilitatis merendi sunt inferiores nobis, ratione vero iustitiae et caritatis nobis ecclesiae coniuncti in veritate, ita multa ecclesiae sunt prosunt per symbolum. Postremo quia dominus in huiusmodi suavitatis iustitiae quod praestat exigentiam meritorum, hinc est quod suffragia illa quae communiter fiunt pro defunctis, licet omnibus bonis valeant pro modulo suo, huius tamen amplius valent, qui magis meruerunt ut sibi valerent dum erant in statu viae. Illa vero quae specialiter fiunt pro aliquibus, quia intentio facientis est in tantum secundum dominium praedictum, et ecclesiae instituta absque dubio non est cassa. Et ideo plus valent illis pro quibus dedicata fuerunt, licet et aliis aliquo modo conferant. Nec tamen possunt in aliis sibi ... sicut illi principaliter, praeterquam fuerunt pro eo quod licet sint spiritualia, tamen divina iustitia, pro maiore culpa maiorem exigit emendam, et pro pluribus culpis plures emendas. Utrum autem ecclesia debeat ... quod est aequaliter illuminat ad omnia nisi sedentes, non placet, quia haec suffragia pro ... assimilantur ... haec patris redemptoris, quod habet in fluentiis descensivis. Quantum autem cuiuslibet quantitate valeat ille, certitudinaliter diffinire hic est et in tractatibus poenitentiae et suffragiis pondus attendendum et numerus et mensura. De concomitantibus iudicium, sicut est conflagratio ignis. IIII.

De his dicendum est de concomitantibus ad iudicium, quod sit conflagratio, mundatio ignis, et ... corporum. De conflagratione igitur haec tenendum est, quod ignis praecedet faciem iudicis, quod tunc faciem curret in quam figura huius mundi mundatorum igni conflagratione peribit, sicut factum est aquarum inundatione diluvii. Dicitur autem transire figura huius mundi, non quia ad destructionem totalem huius mundi sessit, sed quia per actionem illius ignis omnia elementa inflammatis consumuntur vegetalia et animalia, purgabuntur et innovabuntur elementa, maxime aer et terra, purgabuntur itaque ad ... tempore quo sanctos cessabit motus caeli, ut sic completo numero electorum fiat innovatio et praemiatio caelestium et mundanorum. Ratio autem ad intelligentiam praedictorum haec est, quia primum principium universale, cum sit sapientissimum et in omnibus quae agit attendat ordinem sapientiae potentissime, ab ipsis debet attendere quod spectat ad consummationem, ut sic non discordet primum a medio, nec medium a postremo, sed in cunctis congruentissime ordinata appareat illius principii sapientia ordinatissima et bonitas et altitudo. Cum ergo Deus sapientissime ordinatissima sapientia creaverit istum mundum sensibilem, et maiorem fecerit propter mundum minorem, videlicet hominem, qui inter Deum et res alias inferiores in medio collocatus est, hinc est quod ... omnia sibi invicem congruunt, et habitatio cum habitatore habet harmoniam. Homine bene instituto debuit mundus iste in bono et quieto statu institui; homine labente iste mundus debuit deteriorari; homine perturbato debuit perturbari; homine expurgato debuit expurgari; homine innovato debuit innovari; homine consummato debuit consummari. Postremo quia mundus iste perturbatus est homine perturbato, sicut stetit cum stante, et quoniam cecidit cum labente, et in futuro iudicio propter severitatem iudicis ostendendam, necesse est omnium corda terreri, et peccatorum maxime, quod universorum dominum contempserunt, ut sic omnis creatura divinum accipiat zelum, et conformet auctori et conformetur ... necesse est toti orbis cardines horribilissime commoveri; et quia non intensius velocius et omnibus ... agendo et commovendo in aliud elementum quam ignis ex omnibus partibus activus, hinc est quod necesse est quod ipsum iudicis faciem ignis praecedat, non ex una parte tantum, sed ex parte mundi, ut sic in se ignis elementaris et terrestris, ignis purgatorii et infernalis, ut per infernalem reprobi adurantur, per purgatorium iusti purgentur, et per terrestrem huius terrae nascentia consumantur, per elementarem subtilientur et ad innovationis faciem disponantur. Et sunt cum his certa complementa non solum homines et daemones, verum etiam angeli videntur tremere. Rursus quia mundus iste purgari debet cum homine expurgando, et homo in statu ...

nalis temporis indiget purgari a sordibus avaritiae et malitiae. Sic in ipso tempore a faece luxuriae indiguit purgari et velociter et intense et perfecte. Hinc est quod sicut primus mundus deletus est et quodammodo purgatus per elementum aquae quod est frigidum contra ardorem et faecem luxuriae, sic finalis mundus purgabitur et per refrigerationem calidis contra frigus malitiae et avaritiae quae regnabunt in fine quasi in ipsa senectute mundi. Quae quia maxime sunt adhaerentiae, necesse est quod purgans sit actionis motivae violentae et accelerantis. Quod non contingit reperire in alio elemento quam in igne. Et sic factum est in aquarum inundatione diluvii, sic per actionem ignis huius mundi sensibilis facies peribit. Apostolus: quia mundus iste innovari debet cum homine innovato, non innovari propter aliquid innovandum formaliter, non perdat vetustatem et quandam dispositionem dispositione nova sit induta. Hinc est quod ignis maxime habet virtutem expulsivam formae extraneae, habet etiam vim subtilissimam et caelesti naturae cognatam. Propterea debet fieri purgatio simul et innovatio, ita quod exigentiam habet efficaciae, quia ad adventum iudicis adductum procedit, quia ad adventum habet sequi. Et cum innovatio sit ad novitatem quam apostolus reducit ad vetustatem, ac per hoc ad novitatem incorruptibilem, quam dare non est in potestate alicuius creaturae. Hinc est quod licet in illa purgatione ignis adagitat possibile videtur vel inflammare, purgare, rarefacere et subtiliare, necesse est quod in illa virtute naturali sit virtus operans supra naturam, et ipso fit consummationis initium. Et etiam virtute fiet nichilominus complementum.

Postremo quoniam mundus iste debet consummari homine consummato, et tunc est homo consummatus quando erit in gloria completus numerus electorum, ad quem quoad statum ordinatur sicut ad finem ultimum et completum, necesse est facta completione illius numeri terminari et quietari motum naturae caelestis. Necesse est etiam terminari istas mutationes elementares. Necesse est etiam per consequens terminari generationes quae sunt in animalibus et plantis. Cum ista omnia ordinentur ad formam nobilissimam quae est anima rationalis, composito statu in animalibus, necesse est terminum et complementum poni ceteris praecedentibus. Et ideo corpora caelestia habita quiete et luminis plenitudine dicuntur remunerari. Elementa vero quia apostoli non habent unde se multiplicandi per transmutationem mutuam dicuntur in terra, non quantum ad substantiam, sed quantum ad actionem et passionem mutuam, et hoc quantum ad qualitates actuales, vegetativa et sensitiva, quia non habent potentiam ad vitam perpetuam et durationem sempiternam, quod competit statui illius nobilitatis, necesse est in terra natura consumi. Ita tamen quod salvantur in principiis et quodammodo in homine, scilicet in illis qui similitudinem habent cum omni genere creaturae. Et ideo in ipsius innovatione et glorificatione innovari possunt dici et quodammodo premiari. De conditionibus sic est resurrectionis corporum. v

De resurrectione corporum hoc tenendum est quod omnia corpora resurgent in generali in fine. Nulla in eis erit distantia quantum ad ordinem temporis, sed magis quantum ad ordinem dignitatis. Nam mali resurgent cum suis penalitatibus et deformitatibus, mensuris et defectibus, quos habuerunt in statu viae. Boni autem naturalibus et vitia detrahet. Et omnis resurget integro corpore et plena aetate et debita mensura membrorum, ut sic sancti omnes occurrant in virum perfectum et in mensuram aetatis plenitudinis Christi. Surgent autem tam in bonis quam in malis corpora eadem numero quae prius et eisdem partibus constituta, salva tota veritate naturae, non solum quantum ad humiditatem radicalem, verum etiam salvis capillis et ceteris membris quae fuerunt ad decorem corporis, in quocumque sint conversae. Aurum vel sint in pulverem humani corporis cedat, ad eandem animam redibit, quae ipsum primum vivificavit et rexit animam.

Ratio autem ad ista praedictorum haec est. Quia primum principium, eo ipso quod primum et summum, est nobilissimum et sufficientissimum, ac per hoc principium est naturarum et praemiorum principium, potentissimum, clementissimum et iustissimum. Licet secundum quod tamen operatorem sit potentissimum in constitutione naturae et clementissimum in collatione gratiarum et iustissimum in retributione praemiorum, tamen singula sunt singulis, quia summa potestas, clementia, iustitia numquam possunt ab invicem separari. Et ideo in opere retributionis necesse est quod ipsa fiat secundum exigentiam in tertio instituto; restitutio igitur et completio naturae.

Quoniam igitur iustitia necessario requirit quod homo qui meruit vel demeruit non in anima solum sed nec in corpore solum sed in anima simul et corpore praemietur vel puniatur in utroque. Restitutio igitur quam requirit ut totum corpus assimiletur capiti, et corpus mortuum fuit necessario resurgere et unitum esse inseparabiliter divinitati. Completio naturae requirit ut homo constet simul ex corpore et anima tamquam ex forma et materia, quae mutuum habent appetitum et inclinationem mutuam. Necesse est igitur, in naturae esse futuram exigentiae huius constitutionis naturae, infusionis gratiae et retributionis iustitiae, sed quas tota universitas habet regi. Et ideo ex his verbis clamant homines resuscitandos, ut omnis tollatur excusatio illis qui contra hanc veritatem fidei obsurdescunt, ut multo contra tales vivus pugnet oblitus.

Quia igitur quoniam iustitia divina exigentiis ordinationis divinae iustitiae et divina iustitia reddit unicuique quod suum est pro loco et tempore, ut omnis anima corporis simul et ad punctum temporis iuncta vel habet in eo culpam vel gratiam, necesse est quod omnes resurgant. Et quia distinctio debet esse status retributionis a statu viae, et iustitia spectat ad statum retributionis, ut non confundatur ordo universi, et ut fides habeat meritum quia creditur quod non videtur, et ut etiam et clarius appareat aequitas divinae iustitiae, et ut simul fiat consummatio et retributio finalis in angelis et hominibus, requirit haec divina iustitia ut omnes resurgant simul, quia est de communi lege. Quod dico propter Christum et eius beatissimam matrem. Quia vero mali debent poenam et miseriam et boni gloriam, ideo etsi simul resurgant in tempore, valde dissimiles erunt in conditione. Resurgent quia mali resurgunt non ad vitam sed ad supplicium. Necesse est quod ipsi cum infirmitatibus et deformitatibus et defectibus suscitentur.

Rursus quia iustitia divina esse secundum exigentiam consummationis gloriae et perfectio gloriae nos facit conformes Christo capiti nostro, in quo nullus fuit defectus membrorum sed perfecta aetas et statura debita et effigies formosa, optimum est quod boni suscitentur in optimis conditionibus, ac per hoc necesse est quod in eis et vitia detrahantur et natura suscitetur. Optimum autem est ut si aliquid membrorum deerit suppleatur, si aliquid superfluitatis inerit auferatur, si aliquid membrorum deordinatio contingat, si parvulus erit ad quantitatem aetatis quam debuit in fine, licet non mole, divina virtute reducatur. Si decrepitus, ad eandem aetatem reducatur. Si gigas, si nanus, ad mensuram congruam limitetur, ut sic omnes integri et perfecti occurrant in virum perfectum.

Postremo quia iustitia divina esse secundum exigentiam perfectionis naturae, et natura sua rationalis exigit quod vivificet corpus proprium, quia proprius actus in propria materia habet fieri, necesse est quod idem corpus numero resurgat. Alioquin non esset resurrectio vera. Requirit etiam natura animae rationalis et immortalis, quae sic habet esse perpetuum, quod corpus habeat cui perpetuo influat vitam, ac per hoc corpus quod anima vivit ex ipsa unione ordinationem habet ad incorruptionem perpetuam. Sed tamen quod illud in quo consistit natura totius corporis, sic sunt membra principalia et humiditas radicalis, et anima. Sed superflua habent ordinationem necessariam. Alia vero, scilicet caro, secundum materiam, et partes quae sunt de bene esse hominis habent ordinationem de congruo, et ideo partes sunt ordinatae ad finem secundum ordinem necessitatis, aliae autem esse secundum ordinem congruitatis, quem ordinem quia deus impressit naturae, natura non potuit perficere, quia non per modum suscitavit. Et ipsa divina providentia non frustra debuit facere. Necesse est quod ipsius virtute reparetur corpus idem numero et immortale, et ex omnibus partibus constitutum, salva tota veritate naturae.

Cum autem hoc non habeat in potestate natura, sed solum in appetitu, quia non idem corpus numero destructum reparare potest, cum non possit in totum rei substantiam, nec immortale possit efficere cum omne permixtum generabile sit corruptibile, nec dispersa colligere, necesse est quod resurrectio non seminalibus naturalibus causis sed primordialibus attribuatur ut fiat secundum esse mirabile et supernaturale et divinum imperium vocis. De consequentibus sic est de poena infernali. vj.

Consequentia ad iudicium sunt duo, scilicet poena infernalis et gloria caelestis. De poena igitur infernali hoc tenendum est, quod poena infernalis est in loco corporali deorsum, in quo aeternaliter affligentur omnes reprobi tam homines quam spiritus mali, affligentur eodem igne materiali quod exce

mal' et affliget sp̄s et ĩ corpa. nec tam̄ cor̄ illa. ɔsuet
s; sp̄ affliget. alios pl'. alios mīn'. s; exigen̄ mitor̄. hĩ q̃
afflictiq ig̃s. ɔiūcta erit afflictio. s; ōs sensus. ɔiūcta erit
pena dampni. et carētia visionis dei. ita q ĩ h'is pen̄s. erit
varietas. et cū varietate acbitas. ⁊ ĩ acbitate ĩtimina
b'litas. ut ad gehēnor̄ suppliciū tormēto⁊ sūmū ascēdat ĩ scl'a
scl'or̄. ¶ Rō at̃ ad itell'ca pdcōr̄ h' ē. Q2a p'. p'n'. p eo q p'.
qq h̄ ĩ sūmo h̄. io necc̄ ē. ipm̄ ēe rectissim̄. Cum g̃ ret
buēdo agat s; rectitudīe. sic ɔ se. facē n̄ p̄. n̄ se negāe n̄
sumā iticiā impugn̄e. Necio sua rectitudīe exigēte. o; q
pc̄ puniat. s; q̃ti. cl'pe. ĩ h'is maxīe q lege mīe ɔtēpnētes
p ĩpenit. ĩpeger̄ ĩ securitate itī. Q2m securitatis itī ē ɔsticiāe
cl'pa. n̄ solū q adiudicēe. vez ⁊ q ad ēq̄s aggīātes. ɔgetissi
est. q uidex itī. penas debitas abrumpus exigat. us; ad ulti
q̄ditātē. ut sic n̄ remaneat dedec̄ pcī. sn̄ decore itī. et sic mai
festat p̄o. ĩ cādo. et sap̄ ĩ gubnādo. et clemītia ĩ repando.
sic maifestet suā itī ĩ puniēdo. Q2m dīa itī pcōre d; pu
nire. s; exig. cl'pe. et culpa mor'. ado q succed' final' ĩpnīa
ipā h̄ rōē deordīatōis pp̄t. deordīatōis libidinose. et de
ordīatōis mltimode. Necc̄ ē q ipa puniat. penar̄ etītū
acbitate. et mltiformitate ¶ Pr̄ ig̃. deordīatōis ppetue
pena debet ēe ppet̄. q2 pc̄ qo qs ɔmitt. ⁊ d q nūq̄ penit; ppe
tuo ĩ aīo durat. et aūta ppet̄. s. dō. seqt. et a vo. pcedit.
q ĩ pcō vell; ppet̄ delctai. l; delcto illa trāsitoria sit mom̄
tanea. q2 tam̄ deordiatō tet rōē ppetuitatis. pena deordia
tōi r̄ndēs d; h̄re carētiā fīnis. ut sic ĩ suo ppetuo fine. nō
apposuit hō a pcō recedendo. sic ds ĩ suo ppet̄. n̄ desistat
a puniēdo. et sic q ĩ finitū peccauit. sic pena h'at ĩfinitā. Et
q2 ĩfinita pena. ĩtēsioē portare n̄ p̄t. h'at saltē duratoē. Et
sic̄ vo. cū ei p' morte sp̄ malo adhēt. sn̄ susceptōe pniē. sic
ds sp̄ affligat. sn̄ ĩmutatoē finē. requirēte hoc ppetuitate
deordiatōis ĩpius dāpnatis ¶ Rursus q2m deordinatōis li
bidiose. pena d; ēe afflictiua. q2 delectatō puniat p tristiciā. gīa
et sp̄c̄ rōal' ĩ peccando ɔuītit se ad obō pp̄u. et nūc ĩ aptid'e
libidiose amando. et ex hoc ɔtēpnū diuini impiū. hic ē
q ad h. q illa delcta impba. psic̄ puniat ĩ q simil' ē de
lectā. cū ɔtēptu. Necc̄ est. q p puntōē illi ɔtēpt. ⁊ dl'ctatiōs/
pcōr̄. siu sit hō. siu sit sp̄s. papitet. ĩ loc̄ ĩfimū. ⁊ maxīe
a statu glie longiquū. h' ē ĩ pfundissimū ĩferni. Necc̄ ē ⁊. q ĩ
ɔtēpnāt puniēd' ĩferiori nr̄e. ac plz n̄ aīa spūalz patit. s;
a cōilz et ĩfima. h' ē a fecib; corpm mūdanor̄. ut ĩ fecib'
defigat. et ig̃ sulphureo cremet. Et q' sp̄s q pria; ppōit
cor̄. ⁊ ĩ cor̄ h̄ ĩflue. ⁊ ip; moue. dignitate nr̄e. p culpā p
uitit. et se sbicit ɔtēmō vilitati. et ĩbecillitati pcī. hic
ē q s; ordīe itī. d; ordīai. ut tā pcōr̄ sp̄s q hō. ig̃ corpeo
alliget. n̄ ut ĩ illo ĩfluat vitā. s; ut dīo dēcto suscipiat
penā. Cū ē tā q oriet ptimorē duuit' ĩ tuissu; ⁊ q sunt
p vī nāl' sensus. sit ĩsepabilit' alligat. necc̄ ē q acriter tor
mītet. Et q2 ig̃s ille n̄ ag. n̄ p dispōitoē p̄e. et reat ma
cule. ex ĩpbitate libidinis pcedētis. et h' n̄ ē eq̄lr. ĩ oib;
hic ē. q ab eodē. aliq ēmat pl'. aliq mīn'. sic sb eod' ig̃.
alit' urit' palea. ⁊ alit' obrun' lig. Q2m a illa p̄e distīctō ⁊ irat.
s; q ig̃s acto moderat. ĩ eodē ē uniformis ⁊ nūq̄ ēsc'. n̄ de
ēscat. n̄ mutat. hic ē q dio ĩpio odiāte ig̃s ille sic ag.

q sinp urit. et n̄ ɔsumit. sp̄ afflig. et n̄ ĩterim. Q2a n̄ ag. ad suc
for̄ mltiplicatoē. s; ad pacis aīe ĩ cor̄. pfectoē. siū ipī sp̄c̄ ĩ seipō.
vn̄ n̄ fit noua adeptio. s; adepte pacis ɔsumatō. ut sic ĩ eadē pena
n̄ acbitas etnitatē. n̄ etnitas tollat acbitatē. ¶ Postrēo q2m
deordiatōi multimod. d; ēe pena mltimoda. ⁊ ĩ oi pcō mor̄. ac
tualz. et deordiāta ē auisio. a sūma luce. et bōi. et ĩordiātu ɔui
sio ad bon̄ ɔmutabile. et deordiatō vo. q dictam̄ ratōis recte
hic ē. q ōs actuali peccātes. q est dāp. puniet pena dūp. s. pp
auisionē carēt visionis dei. pp ɔuisioē pena ĩcēdiz. mal. pp pug.
vo. et rōis. pena vmis. vn̄ sic ex hac mltiplici penar̄ afflicti.
vane. et ex h'e. etnalit' cruciēt. vii. ⁊ ultimū. de Glia padisi

De glia celesti. hec tenēdu; ē. q ĩ ipā ē pmiū sbale. ⁊ acci
dētale. Pmiū at̃ sbale. ɔsistit ĩ visione. fruitoē. ⁊ tētoē.
sūmi bonj sūmi dei. q bōi videbit̃ fatie ad fatiē. h' ē nude. et sn̄
velamine. q fruet̃ auide. et delectabilit̃. q etiā tenebit̃ sē
pitnalit̃. ut sic vī ficet illd' Bnādi. q ds futur' ē rōi. plenī.
lucis. vo. mltitō. pacis. et memorie. ɔtinuatō etnitāt. Pmiū
vō ɔsbiale. consistit ĩ glia cor̄. q sa stola d. q resumpta. pfecti
aīa beata tēdit ĩ sūmū celū. Et hec stola ɔsistit ĩ qdrū. dote.
cor̄. s. ĩ dote clāritatis. sbtilitatis. agilitatis. et ĩpassibilitatis
Que erit. s; pl' et mīn'. s; maioritatē. et minoritatē p'hite cai.
pmiu; ĩ accidētale. ɔsistit ĩ qdā decore spali sr̄ adiecto. qd.
qdē aureola nūcupat. et s; doctor̄ sniā. debet̃ tpl. gnī operu;
s. matirio. pdicōi. et ɔtinētie virginali. Et ĩ oib; pdcīs fuab'
grad'. et distictō. s; exig. mitorum ¶ Rō at̃ ad itell'ca pdcōr̄
h' ē. Q2a p'. p'n'. h' ipō q p'. h̄ sūmā unitatē. vitatē. ⁊ bōitatē.
⁊ h' ipō ē pcire ĩ eo. sūmā clem. p̄o. sap. et itī. Q2m ĩ h'
ĩuisiblia dei. maifestari decet p opa. io ds mūdu; istū sēsi.
pricipiās. sic pduxē. sic gubnat. sic repat. sic remunāt. et
ɔsumāt. q ĩ pductōe manifestat sūma p̄o. ĩ gubnatoē sap.
ĩ repatoē clem. et ĩ retributoē itī ɔsumata. ut g̃ maifestet p̄o.
ad sūmi ipī laudē. gliā. et hōrē. ō pduxē de nichilo. faciēs ad
ppe n̄. s. nrā; cōilē. et ad ppe se. s. sba; spūle. et simul h' ingēs
ĩ vno hoīe. ĩ unitate nr̄e. ⁊ p̄. s. rōale aīa; nrā; cōilē. ut
maifestaret sap. ipē qdē pudētissime gubnat et ordiat.
⁊ iā ipē suppm̄ hoīs reg̃ pscip; mitē. s. q illustrat. et ĩfi
mū. s. cor̄. p li. ar. vo. ut sic cor̄. et cōtra. q ad regnū sbia
ceat spūi. sp̄s vo dō. ut manifestaret clem. lapsu; hoīs re
paū. assumēdo hoīs nrā; suscipi. pssibilitatē. et tantē psceudo
penā. ut s sua mira misicordē faceret ēe ɔfor. ad releuatoē mi
sie. n̄ solu; ĩ dignitate nr̄e ɔdite. vez ⁊ ĩ defcib; nr̄e ĩ misia
ɔstitute. ut tādē manifestet itī. retribuet vnicuiq; s; exigeiā
mitor̄. n̄ solū mal' penā. vez ⁊ ĩtis gliam sēpitnā. Sic enī
exig̃ retributō eq. et repatō grauita. et gubnatō ordinata
et pductō vtuosa. ⁊ iā hor̄ omniū ɔsumatō ē ĩ fine. ¶ Pr̄ g
q oīu iustor̄ pmiatō d; fi. s; q exig retributō itā. ⁊ ĩ p
ductō vtuosa. et pductō vtuosa dī. fecē rōalē spm̄ ppe dō.
capabilē. s. s; vī idite ymagis beatissime tinitatis. cui
ĩ uistis tot hoīs sp̄s. s; ĩtegritatē ymagis desuuit. hic ē
q nullo mīn' deo. p rōal' sp̄s pmiū nec impleri. n̄ ei' capa
citas ĩmitai. Io ĩ pmiū dat' ei deiformitas glie. p q deo ef
fect' ɔformis. et ut videat ipz clare. et vo. diligat. pu
⁊ memi' reticeat ĩ etnū. ut sic aīa tota viuat. tota detet. ĩ
t'b; aīe viribz. tota deo ɔfigt. et tota illuūet. ⁊ tota ĩ illo

requiescat in ipso. Sic in omni bono invenies pacem, lucem et sufficientiam sempiternam, per quam in statu omnium bonorum aggregatione perfectio constituta et aeterna viventis vita dicatur beata et gloriosa. ¶ Rursus quia retributio illa habet duplicem (?) fieri sicut exigit non solum retributio iusta et productio virtuosa verum etiam gubernatio ordinata, et deus in productione corpus animae alligavit et naturali et mutuo appetitu invicem copulavit, ad gubernationem vero sibi iecit, et in statu miseriae fecit ut spiritus condescenderet et intenderet corpori gubernando propter exercitium in merendo. Unde naturalis appetitus patitur quod anima sit vere beata et plene nisi restituatur ei corpus, ad quod resumendum habet inclinationem naturalem. Iustam nec regiminis ordo sustinet ut restituatur corpus spiritui beato nisi per omnia illi conformetur et subiciatur, quantum possibile est corpus spiritui conformari. Quoniam igitur spiritus in visione lucis aeternae clarificatur, ideo debet in eius corpore claritas lucis permaxima resultare. Quia vero dilectionis illius summi spiritus est summus spiritualis effectus, ideo in corpore habere debet perfectam subtilitatem et spiritualitatem. Quia vero tentione aeternus fit et omnino impassibilis, ideo in corpore eius debet esse impassibilitas omnimoda tamen quantum esse. Quia vero ex his omnibus spiritus promptissimus est ad tendendum in deum, ideo in corpore glorioso debet summa agilitas reperiri. Quoniam igitur per has quattuor proprietates fit corpus spiritui totaliter conforme et in subiectum, hinc est quod in his quattuor perfecte dotatum dicitur. Unde quia ex hac dote habet sequi spiritum et locari in regione caelesti, quae est regio beatorum, in istis est proprietatibus omnibus caelestibus similatur, per quas quasi gradatim distat corpus caeleste a mixtis elementis, et sic dos corporum quadruplicata et corpus in se reddit conforme habitatori caelesti et spiritui beato, per quam a summo capite deo usque in omnium vestimenti sui corporis plenitudo dulcedinis et beatitudinis ebrietas et redundat et quantum est possibile derivatur. ¶ Postremo quia illa praemiatio debet fieri sicut exigit retributio iusta et productio virtuosa et gubernatio ordinata et in reparatio gloriosa, et in divisis etiam mentibus divisa sunt charismata gratiarum, non solum quantum ad interiora donorum verum etiam quantum ad exercitia exteriora, non solum quantum ad habitum virtutum verum etiam quantum ad statum, non solum quantum ad perfectionem caritatis in mente verum etiam quantum ad perfectionis decorem et plenitudinem in opere corporali. Hinc est quod aliquibus mentibus non solum stola animae cum tribus eius dotibus et stola corporis cum quattuor vult (?) verum etiam excellentiam quandam decoris et gaudii debetur propter excellentiam perfectionis et decoris habiti in opere virtuoso. Quoniam igitur triplex est genus operis praecellentis perfectum et placitum et spiritualis formositate formosum, scilicet triumphus carnis (?) vel animae, scilicet virginale praedicatio veritatis perducentis ad salutem, scilicet corporalis perfecta declinatio corruptionis per integritatem perpetuam contra vitia virginalis, scilicet ita (?) perpessio mortis ad honorem Christi, hinc est quod his tribus generibus iustorum scilicet praedicatoribus, virginibus et martyribus debetur illa excellentia praemii accidentalis quod aureola nominatur. Quod ad decorem facit non solum animae verum etiam corporis, quia non redditur vero tamen sed operi extrinseco subsistentes sibi innitentibus et praemium caritatis quod consistit in septiformi dote tripliciter animae et quadruplici corporis, in quo clauditur consummatio integritatis et plenitudo omnium bonorum spectantium ad gloriae complementum. Qualia autem et quanta sit illa, non meis verbis sed Anselmi pone (?) narrat. Ait enim in fine Proslogion: Excita te nunc anima mea et erige totum intellectum tuum et cogita quantum potes. Si enim singula bona delectabilia sunt, cogita et intende quam delectabile sit illud bonum quod continet iocunditatem omnium bonorum, et non qualem in creatis rebus experti sumus sed tanto differentem quanto differt creator a creatura. Si enim bona est vita creata, quam bona est vita creatrix. Si iocunda est salus facta, quam iocunda est salus quae facit omnem salutem. Si amabilis est sapientia in cognitione conditarum, quam amabilis est sapientia quae omnia condidit ex nihilo. Denique si multae et magnae delectationes sunt in rebus delectabilibus, qualis et quanta delectatio est in illo qui ipsa delectabilia fecit.

Qui hoc bono fruetur quid illi erit et quid illi non erit. Certe quidquid volet habebit et erit, et quod volet non esse non erit. Ibi quippe erunt bona corporis et animae, qualia nec oculus vidit nec auris audivit nec cor hominis cogitavit. Cur ergo per multa vagaris homuncio quaerendo bona animae tuae et corporis tui? Ama unum bonum in quo sunt omnia bona, et sufficit. Desidera simplex bonum quod est omne bonum, et satis est. Quid enim amas caro mea, quid desideras anima mea? Ibi est quidquid amatis, quidquid desideratis. Si delectat pulchritudo, fulgebunt iusti sicut sol. Si velocitas aut fortitudo aut libertas corporis cui nihil obsistere possit, erunt similes angelis dei, quia seminatur corpus animale, surget corpus spirituale, potestate utique non natura. Si longa et salubris vita, ibi est sana aeternitas et aeterna sanitas, quia iusti in perpetuum vivent, et salus iustorum a domino. Si satietas, satiabuntur cum apparuerit gloria dei. Si ebrietas, inebriabuntur ab ubertate domus dei. Si melodia, ibi angelorum chori concinunt sine fine laudantes deum. Si quaelibet non immunda sed munda voluptas, torrente voluptatis suae potabit eos deus. Si sapientia, ipsa dei sapientia ostendet eis seipsam. Si amicitia, diligent deum plus quam seipsos et invicem tamquam seipsos, et deus illos plus quam illi seipsos, quia illi illum et se et invicem per illum, et ille se et illos per seipsum. Si concordia, omnibus illis erit una voluntas, quia nulla erit illis nisi dei voluntas. Si potestas, omnipotentes suae voluntatis erunt ut deus suae. Nam sicut deus poterit quod volet per seipsum, ita poterunt illi per illum quod volent, quia sicut illi non aliud volent quam quod ille, ita ille volet quidquid illi volent, et quod ille volet non poterit non esse. Si honor et divitiae, deus servos suos bonos et fideles supra multa constituet, immo filii dei et dii vocabuntur et erunt, et ubi erit filius ipsius, ibi erunt et illi, heredes quidem dei, coheredes autem Christi. Si vera securitas, certe ita certi erunt numquam et nullatenus ista vel potius illud bonum sibi defuturum, sicut certi erunt se non sua sponte illud amissuros, nec dilectorem deum illud dilectoribus suis invitis ablaturum, nec aliquid deo potentius invitos deum et illos separaturum. Gaudium vero quale aut quantum est ubi tale ac tantum bonum est? Cor humanum, cor indigens, cor expertum aerumnas, immo obrutum aerumnis, quantum gauderes si his omnibus abundares? Interroga intima tua si capere possint gaudium suum de tanta beatitudine sua. Sed certe si quis alius quem omnino sicut teipsum diligeres eandem beatitudinem haberet, duplicaretur gaudium tuum, quia non minus gauderes pro eo quam pro teipso. Si vero duo vel tres vel multo plures idipsum haberent, tantundem pro singulis quantum pro teipso gauderes, si singulos sicut teipsum amares. Ergo in illa perfecta caritate innumerabilium beatorum angelorum et hominum, ubi nullus minus amabit alium quam seipsum, non aliter gaudebit quisque pro singulis aliis quam pro seipso. Si igitur cor hominis de tanto suo bono vix capiet suum gaudium, quomodo capax erit tot et tantorum gaudiorum? Et utique quia quantum quisque diligit aliquem, tanto de bono illius gaudet, sicut in illa perfecta felicitate unusquisque plus amabit sine comparatione deum quam se et omnes alios secum, sic plus gaudebit absque existimatione de felicitate dei quam de sua et omnium aliorum secum. Sed si deum sic diliget toto corde, tota mente, tota anima, ut tamen totum cor, tota mens, tota anima non sufficiat dignitati dilectionis, profecto sic gaudebunt toto corde, tota mente, tota anima, ut totum cor, tota mens, tota anima non sufficiat plenitudini gaudii. ¶ Ad quod etiam dicit: Deus meus et dominus meus, spes mea et gaudium cordis mei, dic animae meae si hoc est gaudium de quo nobis dicis per filium tuum: Petite et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum. Inveni namque gaudium quoddam plenum et plus quam plenum. Plenum quippe corde, plena mente, plena anima, pleno toto homine gaudio illo, adhuc supra modum supererit gaudium. ... quantum gaudebunt quantum amabunt quantum cognoscent te, quantum amabunt te. Certe nec oculus vidit nec auris audivit nec in cor hominis ascendit in hac vita quantum cognoscent et amabunt in illa vita.

Oro deus, cognoscam te, amem te, ut gaudeam de te. Et si non possum ad plenum in hac vita, vel proficiam in dies usque dum veniat illud ad plenum. Proficiat hic in me notitia tui, et ibi fiat plena. Crescat amor tuus et ibi sit plenus, ut hic gaudium meum sit in spe magnum et ibi sit in re plenum. Deus, per filium tuum iubes, immo consulis petere et

accipie͞t· ꝟ gaudiū ū̄ sit pleū · Peto d̄· q̄ p ammirabilē ꝯsilia
riū nr̄ ꝯsul'· Accipiam q̄ꝺ pmittis· p ūitatē tuam· gaudi'
ū̄. pleū sit· meditet̄ īterim īn mens mā· loq̄t̄ īn lig̃ m̄
Amz illd̄ cō m̄· sermocinetur os m̄· esuriat illd̄ aīa mā· si
at caro mā· desideret tota sb̄am̄· donec īt̄rē ī gaudiū d̄i
m̄i. Qui ē trin' et unus d̄s bñdc̄s ī s̄c̄la seculorum· amē·

Explic̄ breuilogū fr̄is Bonauētur̄

Incipit liber sancti Augustini episcopi de vera penitentia.

Quam sit appetenda gratia penitentie omnis auctoritas clamat. Omnis beate vite ostendere conatur. Languores enim sanat, leprosos curat, mortuos suscitat, sanitatem auget et conservat, claudos erigit, aridos irrigat, cecos [illegible] illuminat; vitia fugat, virtutes exornat, mentem munit et roborat, omnia [illegible] [illegible] edificat et [illegible] successus ostendit. Ipsa enim moderatur excessibus. Ignorantiam se per hanc se cognoscat. Cuius se per hanc se invenit. Hec est que hominis ad angelos ducit, et caninum reddidit (?) canon (?). Ista ovem perditam monstravit querenti, et decimam dragmam obtulit querenti. Hec dissipatorem filium ad patrem reducit cum ululatu. Alacritatibus custodit cum deum reservat. In hac omne bonum innititur. Per hanc bonum conservatur. Fugat tenebras, induit lucem, excogitat omnia. Ipsa igitur consumens. Hoc ergo puto vir ago tu michi quod hic bonum tam dilexisti. Vere enim diligitur quod omnino ignoratur. Sed hoc bonum inutra fortis esse potes ad hoc bona. Itaque voluntatem tuam que sit hec bona cognovi. Libenter admodum et suavem laborem sic hac re ut rogasti desideranter suscepio. Spans dei adiutorio sic mitto. Scio enim intentionem etiam numquam frustrandam, sed in omnibus qui desiderant ditandam. Ista autem cum omnes divites pauperem te preter reddiderunt et tanta divites omnes sancta comitantur. Unde felix est si ego amplius ad veras tuas divitias adhibeam poto. Tue itaque tanto dilectioni quedam de penitentia sermo autem prius est illustratione sancti spiritus. Nec non tamen hoc tempus impugnant errores, sed contra ipsa gratiam propriam intentionum conamur et addere dulcedinem suavitatis, ut integritatem tue mentis, quam deo dante omnes repulit falsitates sic fugatis ratiocinando letetur.

Si fides fundamentum est bonorum, per quam scitur est quod bonum sit, appetenda est penitentia que constat in fide fundata. Non enim potest arbor bona fructus malos facere. Penitentia itaque que ex fide non procedit, valens non est. Oportet autem credere remissionem penitentie a salvatore accedi. Sed enim omnis penitentia peccatoribus inferius esset. Neque quidam ad penitentiam revocaverunt vel inferiores, qui predicavit dominus mitis et mansuetus, et ceteri post eos. Dicens est facite fructus dignos penitentie; ostendens penitentiam non sterilem sed dignum fructificare. Quod est dixit malo minam quam sacrificium; non expectabat mortem peccatoris sed ut convertatur et vivat. Quis autem omnium potest ut vivat? Non quecumque in regione longinqua in iniquitatibus se meminit acceptum est, et in delictis amittere se gentium cuius de prophetis testis (?). Sicut hominem sum corrigitur. Hic ideo a domino laudatur (?) presumens de domino debet propterea eius peccati minimo multe esse. Non quia minus erat, sed quia id multum reputabat. Sicut quidam tamen satis erant et fastidiosi. Non enim laborat exhortari peccato et non vir nimium. Quomodo ergo infirmus videtur. Si adolescens in illo delectaretur, quomodo rogari poterit pedem non dolet habere. Sic enim non dolet habere gaudere omisisse. Sanctum quia dolebat dominus precepit ait qui gaudebat peccasse, ait qui gemebat, et strata sua lacrimis rigabat, et tamquam panem cinerem manducabat. Si autem gaudere non magnum, sed parvum peccati sui dicit. Falluntur itaque qui obtinentes penitentiam apostoli, et cum indeterminate dicunt: contra eum peccabimus vel gratiam abundet. Dicebat apostolus: Commutamini per penitentiam, spirante de venia, et si maxima sit iniquitas ubi habundavit delictum superhabundavit et gratia. Illis presertim potest remanere tam penitentia. Predicatur enim omnium, sed non se convertere ait cui possibilitas placet. Qui itaque convertit nescio dolet habere quod gaudet prodesse penitentiam itaque acquiritur indulgentia, sine qua nemo perveniet ad veniam. Sic enim absque ea salvaret natura, non diceret: peccasti, quiesce. Cum enim quiescere non quia malum est si peccare. Quomodo diligi et non odio haberi potest quod retentum dampnat et fugatum salvat? Quia ergo nunc quiescat, dolere oportet quod non prius quievit. Sicut neque salvatur qui dolet, sic liberatur qui penitet. Ex dolore enim dictum est: peccavi, quod satis est. Qui dicat: adeo doleo peccasse quod michi tam grave est, quod non velim contra me te iudicare. Certo enim que supplicium in me possim excogitare, quod esse possit sufficiens. Michi non grave sine me a patre posse liberare. Relinquit ergo penitere veniam volentibus invenire. Sunt autem qui credunt usque in baptismum penitentiam proficere. Namque Syrus erat Naaman qui paganus perdidit lepram, sed post ea peccantibus cassas perseverare. Gaudent enim singularitate, arrogantes ex hoc quod non habent, iactantes se mundos, ut potentes qui quod post baptismum commiserint unum vere dolere possit. Hi sunt sinistre intelligentes, viri et scriptorum auctoritates sinistre et sequentes preter mandatum mandatum exponunt quod accordat veritati legem

est in apostolo quod intelligere nolunt. Impossibile enim est eos qui semel illuminati sunt et gustaverunt donum celeste et participes facti sunt spiritus sancti et gustaverunt bonum verbum dei, virtutesque seculi futuri, iterum renovari per penitentiam, rursum crucifigentes filium dei et ostentui habentes. Sed si scriptura non eos excecasset, viderent apostolum non ita esse destructorem sui [illegible] atque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que post baptismum ceciderunt et in peccatis perseverabant. Gentiles enim visitabat corinthi persuasiva. Ideo voluntas [illegible] [illegible] [illegible] quomodo scelera infidelium [illegible] multiplicitate [illegible]. Hec lapidabant, ut igitur cedebant, et eis scribens ut se corrigerent. Cur autem scribens corrigere fidelibus si de corporum desperaret salute? Quomodo scelera que faceret omnino et uni [illegible] perficeret, si non posset renovari per penitentiam. Et predicaret ea. Peccata corinthum et excommunicatum et post baptismum peccantem et fornicatorem gentium superantem, quomodo receptum penitentem, si sic contra suum predicaret preceptum? Sed de baptismo hic intelligendum. Dixit enim eos renovari per penitentiam impossibile esse, ut rursus crucifigant filium dei et ostentui habeant, id est ut iterum baptizentur. Qui enim baptizantur mortem crucis et sepulture domini representant immersione sua. Sicut ergo crucis [illegible] in aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Non itaque qui prolapsi sunt per iteratum baptismum consequi poterunt veniam. Sic enim semel [illegible] est, sic baptismus iterandus non est. Una enim morte sua omnes redemit, ut amplius non [illegible]. Quomodo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] baptizatus advolvet spem venie. Ista filius erat qui recessit in longinquam regionem, susceptus a patre post fitetur (?) penitentiam. Dixit enim iam non sum dignus vocari filius tuus. Non enim ista ante didicit, ista apostolus te recepit, hic suscepit per [illegible] ac stola et anulo induit. Stolam donavit ei quia in integritate [illegible] [illegible] restituunt atque anulum in manu posuit quia eum ex fide sua [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] donavit eum [illegible] et calciamenta pedum [illegible] quia [illegible] ei predicatorem ditavit [illegible] omnino occasio est vitam [illegible] [illegible] quia [illegible] habent omnes [illegible] [illegible] tantis [illegible] illi [illegible] [illegible] per hanc omnes [illegible] omnia [illegible] [illegible] [illegible] confessionem reddi [illegible] baptizatis. Sic enim aliter esset peccare post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluralitas [illegible] in tempore [illegible] [illegible] ut penitentia [illegible] [illegible] peccati [illegible] in [illegible]. Ille qui incidit in latrones [illegible] [illegible] descendebat [illegible] egyptum ad thebas, non ad ydumeos sanguineos et plures [illegible] [illegible] [illegible]. Qui incidit in latrones non habitavit cum eis. Sed licet incidit qui post latro [illegible] non est relictus a samaritano, sed adduxit et curam recepit. Quod ostendit [illegible] [illegible] baptizatis spem venie reliquisse. Ammonuit [illegible] [illegible] lazarus et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et post [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed valido dei clamore et misterio fletu foras apertum vocabitur. Prius tollentes lapides [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et predicatores labore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alligaverat [illegible] [illegible] [illegible] reclamantibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reclamant [illegible] [illegible] peccatorum remissionem baptizatis per penitentiam [illegible]. Peccatum in patrem et filium remitti, in spiritum sanctum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et hanc remissionem [illegible]. Ille peccat absque spiritu qui non accepit. Ille autem in spiritum sanctum qui accepit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] venia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consequi posse. Sed tale intellectus magis est erroris quam fidei sancte. Sic enim post solum baptismum quod in eo non sit peccatorum remissio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est optato baptismo in futuro autem neque baptizabitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est in scriptura qui remissionem [illegible] solum baptismum. Non itaque soli infideles peccant in patrem et filium, sed quecumque peccata committunt. Sed soli peccant in spiritum qui impenitentes continent usque in mortem. Spiritus enim sanctus [illegible] est divinitatis amor et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Qui ergo peccat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et numquam [illegible] ab eo diligi [illegible] veniam. Itaque nullus peccat in spiritum sanctum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum ubi cum cogitavit et sic aliter intelligat sinistre interpretantibus non credat. Dicebant enim iudei in beelzebub eicit demonia, opus spiritus sancti attribuentes dyabolo potestati. De quo ergo sic patri quod quidam sunt ferenda. Sed blasfemie consecuti remissionem. Sed blasfemare spiritum sanctum vel in tempore perstitis ducit vos ad mortem. Unde post ea dicitur: Non potest arbor mala fructus bonos facere. Qui dicat: convertit vite [illegible] de spiritu talia dicere, arbor bona non facere

fruct⁹ malos · Col [illegible] ⁱ oñtmam; et ⁱ arbore [illegible] p̄ ai po
titis ꝺ spū scō talia sētire · Obitur a⁰ · Dem̄ sc̄ iohis · E pcm̄
ñ ad mortē · pquo oret qs · Est a⁰ ad mortē · pquo ñ oret qs · Qⁱ
p pc̄is añ bapm̄ ē orād · palus ñ · fallunt q sic ītellig̃ · Cotis
ē ee sibi ꝑi · qui pniā ām̄onuit eccē pgam · Sꝫ sc̄ qdā pc̄a
venalia · q oroē · dn̄ica · cotidie soluūt ē di · Dimitte nb · ꝺ · n · s ·
7 · n · d · ꝺ · n̄s · Et h ut idē ait · ñ s ad mortē · Alia uō · q s [illegible]
ñ sic · s p fruct⁹ pniē soluūt · Qⁱ petrū lacrimate [illegible]
oīē · ñ negaū baptiçatis · Iā ē audient ē [illegible] claues [illegible]
Qⁱ lꝫ dn̄m negauit 7 amicos [illegible] p pniā [illegible]
veniā recupauit · Egru: se eē [illegible] ad [illegible] sibi [illegible]
Qⁱ mbra sc̄ p bapꝰ sacra · do [illegible] sc̄ [illegible] ē se [illegible]
ñ ab oīb: pcc̄a negat · q cotidie [illegible] p pniā · [illegible] p
fcoi · qm̄ sapuit pl⁹ q̄ oporteat · ñ sobru · [illegible]
ē et si [illegible] sepe peccātib⁹
[illegible] remissio [illegible] ē qⁱ sp pec
ca7 [illegible] mali [illegible] pmtētib: sb
ueñt et ē ei placē pcc̄ · qb: sp [illegible] · [illegible] imo estat ml⁹
tū pcc̄ et displicē · q sp p [illegible] ē ea amat7 · i · ita sep
ꝺstruēt s consuaret · atq̄ v̄ sua mn̄ia fouet · [illegible] pcc̄i q ue
nit · ne solue qd [illegible] ne coīupat qd [illegible] · [illegible]
[illegible] bis [illegible] q̄ lepsu · bis minuit ·
[illegible] dilex ñ filiu [illegible]
[illegible] no fi
[illegible] doces v
aut [illegible] multis [illegible] pecare ·
ne q ē [illegible] pnitēs pena [illegible] Qⁱ [illegible]
[illegible] et [illegible] īdulsie
[illegible] vt q p⁹ [illegible] alio [illegible]
[illegible] claudos [illegible] ne [illegible] se
pe · [illegible] timeat [illegible]
[illegible] sepe [illegible] sepe [illegible]
[illegible]
[illegible] ē coi qd [illegible] ē · ex abupo [illegible]
sepe [illegible] et cū [illegible] ñ totiēs [illegible]
se [illegible] s male hñtib: opottun · Si q̄ [illegible]
[illegible] curare · [illegible] ē ē · [illegible] īfirmu
cēties curare · q ens minor ē · si alus possibilia ignaret · ex
mō ē sui q pnit · Nolo mortē pcc̄oris [illegible]
ē pccōrē [illegible] et [illegible] oīb · [illegible] īdulg̃ · alus pmissiōib:
[illegible] conful [illegible] hoīb: [illegible] pcc̄ōr
ē eq; ecclis [illegible] et ē eā · Atq̄ q īuoca
[illegible] ut [illegible] sepe fec · [illegible] sic ille pccōr · sal
[illegible] hoīs [illegible]
[illegible] mag̃ [illegible]
[illegible] volunt [illegible] et [illegible]
[illegible] · [illegible] enī ut [illegible] eos [illegible]
[illegible] surgē · Memor ē enī ille q dixit [illegible] re
[illegible] et ī oī tpr̄ [illegible] di
sp [illegible] qd ē sp [illegible]
[illegible] ē · [illegible] sic eē q [illegible] se
peccare · [illegible] ē [illegible]
ī multis ē offēdim⁹ oēs · [illegible] dic; absq; pccō sit tm̄
ec p⁹ · [illegible] clamare ē abecia q uq pnitētib · negat in
[illegible] · Nō ē [illegible] qd ap̄ [illegible] q ꝺ · [illegible] sum · s ñ ī h
[illegible] ē [illegible] pcc̄a sele [illegible] · ñ se cofirmabat
absq; pcco [illegible] · [illegible]
Nisi [illegible] sepe [illegible] quo [illegible] si peccaē
q se sciebat [illegible] di [illegible] q [illegible] · Cu dō

pedes petⁱ lauasset et ecc̃ā h idē docuisset · ñ qm̄ cotidiana ē
offensio · oꝫ ut cotidiana sit remissio · Cū docuisset orātes dīc̃
Dimitte nb ꝺ · n · s · 7 · n · d · ꝺ · n̄s · ñ ipē misericors psciẽbat 7 · q nos
ab hac petitoē ñ uult ꝺsistē · Nullus itaq; tm̄ uq̄ posset pec
care · q pnitens velit ꝺspare · Q⁹ dē ē ꝺspare q̄ dm̄ s ꝯpa
rare · Nam q ꝺ dō ñ psūit veniā · ñ attendit pl⁹ pc̄ suo di posse
clemētiā · Si ē sētiret dm̄ mag̃ bonū q̄ se malū · qd ī se · ītē
ñ īueniret · ad mag̃ bō expectaret · et q diffidit q sūmi boī boi
tatē maiorē sua neqcia nō sētit · Ille ē sol⁹ diffidit q tm̄ pec
care p⁹ · q̄tum ds bon⁹ ē · Cumq; sit null⁹ q h possit · qd tum
ꝺ se psūmat ꝺ meliore · Vyā ē 7 oīs neqcia mūd ē q̄ di mīa
ipē ē posse sparē · et culpā in se sētire · qd ñ īuenit ī se · sumet
ī di pietate · Ad h q diffidit et suā neqciam di bnīgtati ꝯpat
finē impoīt diuine v̄tuti · dum sine īfinito ꝯphēdēt diuinita
tis auferens dō · cui nl̄ deest · qd 7 cogitari ñ p⁹ · Nō itaq; q̄ si sac
dos peccauit ꝺspare possit · licet sepē sit qs orab⁹ pco · Tota nāq;
eccā · atq; alⁱ sacdos · et oīū scōꝝ ordo orab⁹ pco · et ipē xp̄c · q
pnob offert se dō · Sꝫ hec ꝯsiderand est sacdoti · ne facile cadat
cui ī h grauior notat pcā · Dicat ap̄s se · Si plebs ieiuna vbi di
peccauit · oporteb⁹ me ferre ptē ponderis · Nō audeo īportabilia
illi imponē et ñ digito ea mouē · Sꝫ ego si peccauo q̄ fuīnā · Nō
sic facile euadam · me oportēb⁹ flere mīsiā · Nō ē sic ē statutū
ꝺ me · sic ꝺ subiecta plebe · Sic sacdos ꝯtineat peccare · s magis
timeat ꝺspare · Et alij inimici ꝺspatoī · a dō psūūt · 7 ꝺ dō
ꝯfidē · q q̄dam sibi licē peccandi acqrē · et sm̄ pniā expectāt
veniā · qi cdē qm̄ xpiam uocant · adulāt sibi qd sepe reperiūt
Oīs qcq; īuocauit nōm ꝺ saluus erit · Putāt ē se ñ ꝺ īuocare ·
qm̄ xp̄i posse cdē · et sacrū eccē sumē · Nō vētētes multos eē uo
catos · s paucos electos · Putāt ē oēs xpianos paucos ē ī mlt⁹ gē
tui q̄ uidēt · vñ et s omīs saluēt cdētes · paucos tm̄ ē electō
ī tanta mlt⁹ · Sꝫ sic̃ attendēt · deceptos hos cū eccā iudicab⁹
licꝫ ꝯfidant ī xp̄i redēptione · Vn̄ ē qd pdcēt xp̄m velle · ñ
mali tm̄ sic ān aduentū suū ad h⁹ puet · [illegible] ē q fiēt ds hō ma
li tm̄ dāpnabāt · et s ad h⁹ ide erit · eū uēisse · qd pdcē · adē
q̄ ita oīs bonus añ aduētum dni saluus fact⁹ ē · pnitens ·
Nec ē īfernū egdi posset · ñ xp̄o pueniēte ī eū · [illegible] meru
isset · Neq; facultas bn̄ opandi et dn̄⁹ īdeēdi ī ūe hōib⁹ īcet
ñ xp̄e tanta pati et resurgē decreuisset · hinc neq; aplos · in vba
dni attēdunt · q fornicatorib · 7 criminosis hoīb: ta multipⁱ
et totiēs pcāt pmittat · Nō h⁹ adhuc iniqtas pcōi ꝯsilis
licꝫ dn̄a · ꝺspantes ē di iudiciū mīā hinc acceptat sīt⁹ · In
iustum dm̄ blasfemātes q reddē mala malis ꝯfiat · 7 pēc
coꝝ exaltat · Sꝫ miro cur ñ cdant pp̄ dicēti · Spes ñ ꝯfūd⁹
qui ñ uerēt penā q̄ ide criminosis pmitt⁹ · Si ē v̄ minat
uerax ñ ē · cur ꝯfidut ꝯsperātib; vēr dicat · Sꝫ q ver⁹ est
ī pmittendo · ver⁹ est ī minando · Sꝫ ñ ē spare · bonū p mal⁹
expectare · Imo temerari⁹ est · q pccm̄ ñ abhorret · s ē peccat
ad pniā recurrit · ꝯfidat ī dō⁹ · q̄ timeat · spet pui q̄ timeat
iustum · 7 ī mūditiaꝝ inimicē · Cum itaq; pniā efficax ē
et fructifera · necē reliqns sm̄ ueniā · mortuos resuscitans
ꝺ nrī et varietate ei⁹ differam⁹ aliq̃ · pniā ē 7 baptigatis
et baptiçandis nccā ē · s baptiçatis ꝺ maiorib: 7 minorib:
pcc̄is pnitēdum ē · p fide ē eccē · sola remittūt pcc̄ · q ꝯtrxt
hō ī origine · v̄ sic a pr̄e peccāte dāpnatoē accep · ita p
mr̄is fidē conseqũ remissioē · Sꝫ q p se peccauit p dolorē pp̄u
p fidē eccē īdulg̃ acqsiuit · Rꝫ p bapm̄ ita hoīē recedat mūd⁹
et nouu · v̄ nch̄ remaneat q dō displiceat · Sm̄ pniā nulli
pficit bapꝰ · qui peccauit spontaneus · Sic ap̄ baptiçaret ma
t⁹ · et ī falsitate ꝯfessi⁹ ē · pnituit saluus erit · saluus erit ad
iuuante fide et caritate toti⁹ mr̄is eccē p totū orbē diffuse

obli sit cathecuminum ab eccla constituti · v dum bapt expectat · unum iure
peniteat doceat · hoc restituit hoie in libertate arbitrii primi parentis
dolis in abundantia virtutum constituti · E penitentia assidue peccantibus necessaria
in multis e offendimus · os q cotidie remittuntur · sic semp ploratur · Ista
facienda ecce · et omnes sp fugant · v ve audiat · Tota pulcra es · et macula
non e in te · non dico qui fiat · sed manet non p · Tanta e vis penitentie · et ni
tis ecce · ni qcq extraneum accidit · denigare non possit · sz e spetosi sic pedes
evangelizantium pacem · evangelizantium bona · lauati sic tm · in remissionis signa ex
cuneds est · plus q libeat in via · hoc pecca · et fiunt parua pro minimis ·
fuit mag in peccatis negligentia · Nullum e peccatum adeo paruum · qd non crescat
neglectum · Non e [illegible] · q offenderit · q boni e q bini
gri · q ipi · q ipi · quillum sua dulcissima pietate eauit ex nichilo · q
eum abs · mire pdux · dobas · et edificauit · mutauit v filii ade c
comodum · eauit celum terram · et q in eis sit ex nichilo · Cui sumit d tanq
filio · cui misit angelos in auxilium · pp quem fortem et callidum debilitauit ei
hoste antiquum · pp q tam multiplr pati sustinuit v mereretur filium
Cum q dignetur hre consortium · Q vos in maiestate · regit et gubernat d ppeu
po sua · Tale prem offende · q ei vo aliq committe · autoritatibus ac se non ignu
tib q e edele · vm q se · cognoscit · sic sp peccauit · ita sp plorat · v tota uita
sua q e tempta sit tm · ploret totam uitam s · Ita at sit e ade cat v lust mod
ag · Ipa e bona q ipse bona sit · ad q hre e excedit · Q eq de apsroe · qd de
fit e ab hoie · Q eq at nimi e · plorando delere e · Q eqo aliq mo ag · n
industria interiore · qcq alq mo opam · hm tm purissimo dei amore · h e
libm a singularitatis operatione · Q eq tam miser ee · ni hois e dilexit · q q ei
singularitate oio n horruit · sz e resuauit · suum ee uq n pp acquirendum
veree q d e tollerauit · adde opio dio dlendum peculdis · Et q se cognoscit
qd e diligat hi solu qd spectat · ad illum q est · Hic e sapiens cogitat q
t pulsime singularitati abrupi odore inhereat · q fed sit ertpis in carne · quo mu
tabil · et in mire · hi solum se diligit · q tale ee adonn ducit · Q eq n boni fa
cim · si to melius facere possem · an b e · q in culmine boni n sum · sig boni vom
m · et mm aliq nr opam · n oio am opatore e alien · Ista assidua et
continua q necessaria assidua lauet confessione · assidua restauret mbila
tone · Surgamus purissimi ad purissima pfectione · ne istis qm paua mm
multiplicatis · q quoddam scabie patiamur corrupi et collidi · Ne pinguedine
caritatis immunita · sinamus matie affligi · et tortam in munde conscientie macu
n · Sp tendamus in melius · sp in puritate baptismi tendentes · eum summopere consua
tes · v cum de hac vita exibimus · ad eum q mundissimus e · mundi pueniamus · et
sine mora abeosibus ipiamus dolea · ce eaules · apata · dole in mine in
corruptioli · n hi dolor mag ex desiderio quidem sit · vm dicitur apud
pena e e quoddam dolentis videa puent · se · qd dolet amisisse · E · ut
dolz q o tinet · in morte eos · desiderant · qd amat · plorans q tardat · Sis
pena e · d male · via libertate · Iste no dolor mag est · in necessitate · Nullum
est pec e uemiam · ipa an pre exiguus obli est mali q fuit in an spon
neum · Illius e uoluptas · vse hbertatu prinat in ub · n q necessaria · sq q fu
it spontaneum · Nichil e an b qrit · q commisissemus · Nichil an exig ne q fe
cissemus · Relinquit in filius op pine · voluptatis · Requirit dya filios in su
tute · q e pac est libertate · Iste dolor sco est · n ex causa peccatorum · s ex
opate est · n prices mali · s augment boni · n imperfectit · hic · sicut de
siderio suscept · H hoi desiderio erat audiebam q in ee pore ad requirebat · Et
e v omnes tre co mi · volebat e plebs [illegible] d ee · dponere ipe cep dm ro
gare · sic me · prinitas de dscende v mu · si tps est v omnes tre co mi
Tadin e · ia portauy · tadiu sic · mandatu vigilauy · labouauy · q velle iam ipi
ob · silui · Ita quitis in duuto expoliam · Recordo q tu in portando onosum
in souendo infirmum · in cohibendo letum · in domando tribu laboraui · Sas d q
tis apunate exemplis me refice · tedebat q tes adulcissime gens
sue somno me refouare arcebat · q m et q tes dolore ingelat · Q g tam
diu in burgs sic pi grati rellitu · et mea ope · supan · et mea · ate iusto et
remunatois pio pelico · ne m i d vlt omnes · s · opoitui reddo · Comudi alij
g illo vlt a impedias · et resurrecturus fuet · recollat · vt expm q · numa
sui laboris recipiat · dre amica · v me · amplius vigilare n opoteat · alibi

ad te fore in desistente gaudij tendere anxilantem n iam ue chat · n impediat ·
hoc dolebat n esse iam eum do · n peniteebat commendatum reddisse dno · Sic itaq
n omis dolor e penitentia · Est et alia pem q oio eripuit vitam · n sucedit penitentia
Non e oio q dixit dne d · in tenebris in reg celoru · q agenda e penitentia v deleant
crimina · Sz qm penitentia omis n e bona dicamus aliq q separat vera a falsa · sibi e affi
tiferu · Sic e qs peccasse penitet · pp pristina supplicia · Displicet lacus peccati ·
q opatur penam · Desit iudea · redditus ad crimina · Ista e penitentia · nec ex fide · pre
cedes · n est · muna · Sterilis manet · et sine mia · Hic n purgat conscientia · n lauat
crimina · In hac nulla fit spes uenie · nulla expectatio indulgentie · hinc condidat
q consitent pro iniuria · n amore boni · sz ut fugiant dampnum et incomodum scli · Se
inuit in mundo q amat · q sit sua gloria q anhelat · Recipiunt mercedem q exp
tant · Siq tali penitentia securus exstitit · et ad ueniam dicuntur credebit · decept a nimis
eternaliter pibit · vel g est penitentia si spontanea dm queris q amisisse doleat
ad illum amictans · pe q n e uita · Sic pleres qs penitet peccasse · sz n oio res
uantes e quam in qb delectentur · n ad aliud · respiciunt dm · simul eminutu in sensu
q a demonio liberasse · plij docet nos · nq n d oibus sanauit · Si e uellet pe cepe
re suam · hinc · vij · demonia psice potuit sex expulsis · Expulit at · vij · ut
d crimina simul eiicenda doceret · legione at ab alio eiicies · nemine relinq d oibus
q liberatum possideat · ondes si in pe sit omne · oporte d oibus penitere · Laudat e
do q m ciecto demonio · locut e mut · sed alig sanauit · q n oio liberauit · Do
m e hoie sanauit in sabbo · q et cor ab infirmitate · et aiam a boi contagione
indicans penitente oporte simul dolere d oi crimine orto in aia et in corp · Sto e dm
minime oi criminoso · q mo g q cum refuat d alio recipere veniam · Sm amore
di consequeret indulgentias · sim q nec uq iueit g · hostis e dei e dum offendit pse
uat · Et da e impietas infidelitatis e · ab illo q iust et iust e · dimidiam
sperare veniam · Iam e sm penitentia inueniet g · penitentia e vera ad baptismi puritate consitente
conat ducem · Recte e penitens qcq sordis p purificatione consat · oz v abluat
salem lacrimis mitis · Sz satis est dur · e mitis dolore · oculi carnis nequit dela
rare · Sz sciat el pabli · sc dura q deflet dampna tpis · vel morte amici · et do
lore pec · n ondit lacrimis · Non itaq e ut qs excuset se non hre fonte lacrima
q nq lacrimis ondit dolorem tpalium · Quere g penitens · oio peniteat et dolorem
lacrimis ondat · repsentet uitam suam do p sacerdote · preueniat iudicium dei p con
fessionem · Precep e do mundandis · v ondet ora sacerdotibus · doces corporalibus pristina
confitenda pec · Non penitum · n p scriptum manifestanda · dicit e [illegible] ·
n mi · poibus · Non aliis statuatis nuntium q p uobis offerat · uultis amoyse sta
tutum · Sz q puos peccastis · puos erubescatis · Erubescentia e ipa pec hre remis
sionis · Ex mia e hi precep do · v nemo penitent in oculto · in hoc q p se p dic
sacerdoti et erubescentia vincat timorem offensi · fit venia criminis · Fit e veniale p
confessionem · qd criminale erat in opatione · Et si n statim purgat · fit tm veniale qd co
misat mortale · Mlt e satisfcionis obtulit q erubescentia dnans nil eou q admisit
mitio dei denegauit · Vos e qmfiteois et iustus e · sic consuat miam · in iusticia ita
confiti · in mia · Opus e e mie pecati pec dimitte · Sz oz v iustus irascatur · ita q
e n n solum q · sz id deleat consider · si digni e n dico iustitia · sz mia · Iustus e sola
dampnat · sz dign e mia · q spirituali labore petit gram · Laborat e mens patiendo
erul · et qm verecundia mag e pena · q erubescit pro fit digni mia · v i p q
qto plibus confitebitur in spe uenie · tpis · crimis turpitudinis [illegible] g · vertsions ·
Ipse e sacerdotes plures [illegible] psice pl confitentib · pacem · Qbus e remittit · [illegible]
lazarum · e demonimite iam suscitata obtulit discipulis soluendum · p h ostendens
pe soluendi necessariam sacerdotii · d e · q e q solius sit · tm est solutum et [illegible]
h e · E vos · quos celestis mihi ordines · et [illegible] in magna gloria laudat vbe et
confirmat q ligauit · consolutis · Nidit qs purutis ligate resolue · s · iqs etre
tis op iti · am mie · alia at operm · peces n cognoscit · Qi q [illegible] te
v uiciat g · quare sacerdote facere · ligare · resolue · ne e negliges ea se ee
tete · negligat · ab illo q [illegible] mortem opert · ne alter [illegible]
q siste cuitate noluit · Tam itaq uis consilio e · v si de sacerd [illegible]
Sepe e et q penitens n p verecundiam alii sacerdote q [illegible] n tps [illegible] loc of
feret · et si ille e cercebit petite soluendi hunt · fit tm dign ex desiderio sac
dotis q eiussitet tpis · crimis · Mandati e sit lepis dii ibat onde ora sacerdotibus
an q ad eos pueniret · v p dm · ad eos respice dicens · necessarii plubent [illegible]
dotes puenire · Sepe g eos cepit · sz sanitatem duqit an q pueniat [illegible]

Et magnum est utique quod multis non placet. Et si non tam cito sit soluere a sacerdote. Eligat ergo omnino
confiteri sacerdoti meliori quam prius confiteatur. Si peccatum occultum est sufficiat referre in notitiam sa-
cerdotis, ut grata sit oblatio muneris. Filia in domo filie pauci interfuerunt qui uiderunt. Nondum erat
sepulta, nondum extra portam cum clamore elata, nondum extra domum in notitiam portata. Intus resuscitauit quam intus
inuenit relictis solis Petro et Iohanne et Iacobo et patre et matre puelle, in quibus in figura ostenduntur sacer-
dotes ecclesie. Quos autem extra inuenit ad notitiam turbe eos quomodo suscitauit. Flebat enim turba pro filio
vidue. Flebat Martha et Maria supplicans pro fratre. Flebat et turba que Mariam fuerat secuta la-
crimis Marie commota. In quo docemur pro peccatoribus non ipsum solum sed ecclesie sufficere monitum. Sic
itaque mortuus iaceat, sicque se mortuum ostendat peccator mortem scilicet predicando peccati. Fratres
penitens ostendendo. Et in turba plorantium amissum condoleat quod uobis mortuus est. Istis lacrimis mo-
nebit deus reddens matri viuum filium. Si nimis perseuerauit se mortuum perfectus penitens non declarauit.
[illegible] addere ut lacrimas excitet, non solum amicis sed et inimicis. Tamen se affligat [illegible]
dolere et se mortuum sentire ostendat, ut agentes et contemplantes plorando oret veniam qui fletum
immutet ecclesia. Qui enim multos offendit peccando multos oportet placare satisfaciendo. Veniam prius offen-
sa persona in ecclesie omnium flectet in unitate omnium prepositum, qui de fructu doleat ut deus flectatur ad
veniam quam prius ad se habuit mala. Laboret itaque penitens in ecclesia esse et docere unitatem tendere.
Nisi enim unitas ecclesie succurrat, non quod deest proprie sua operatione compleat, de manibus inimi-
ci non eripietur anima mortui. Credendum est enim et pietas fidei expostulat credere, quod omnes eleemosyne to-
tius ecclesie et orationes et opera iustitie et misericordie succurrant recognoscenti mortem suam ad conuersionem. Ideoque nemo
penitere digne potest quem non sustineat unitas ecclesie. Ideoque non petat sacerdotes per aliquam culpam ab unitate
ecclesie diuisos. Iudas enim qui penitens iuit ad phariseos relictis apostolis non inuenit auxilium, sed
augmentum desperationis. Dicitur enim: Quid ad nos? Tu uideris. Si peccasti tibi sit, non tibi succur-
rimus, non peccatum tuum in caritate suscepimus, non compatiendo penitentis, non quia deponas onus docemus.
Quid enim nobis et uiuere qui opera sequimur uestra? Isti ad se et isti ad illos conueniant. Prosecu-
tus est felicem que cananea in proprio sua mente obtulerunt, scilicet rogare peccatum pro se effundere
lacrimas. Nam fugiat omnia et conuertat quod uita Lazaro impetrauit. Nam turba plorante quod unicum
filium acquisierat vidue. Iuuat ad diuinos et diuersos puto. Hanc unitatem omnium bonorum
operatione sentit quod deus vinea sua pacifica in ea quam habet prophetis. Non est in ecclesia vniuersali proprios
attinere se cognoscet se uineam non possidet. Scit enim et expunito cognoscet ut potest quilibet
possessionem salutis laborauit, sed absque ecclesie auxilio stare non posse. Non enim est proprium esse suc-
currere bonis suis in celo suis in terra constitutis. Sed auertens peccatorum non recuperet presentem mis-
pietatem. Quomodo unquam digne potest penitere? Quomodo deum beniuolum potest inuenire, qui eius
sanctissimam sponsam et matrem et filiam et sororem non dubitauit offendere, et eius ausus omnino contempnere?
Et sic penitens credat hanc esse medicinam. Omnes fratres sue penitentie patronos habeat. Nunquam suf-
ficiat que fatiat. Semper doleat, semper de eo autem quod peccauit erubescat. Ut dolere vita fini-
at. Nam si apostolus et pater pro baptismo remissa omnia plorat, nobis si secundam apostolus ponitis quod pe-
[illegible] restat. Et non semper dolere in uita. Ubi enim dolor finitur deficit et penitentia. Si autem penitentia
[illegible] quod relinquit veniam. Et adhuc gaudeat et semper doleat quod deus exultat et penitentia. Et hec
est deo valde amplius noli peccare. Non dicit ne peccatores, sed [illegible] peccati in te oritur [illegible]
[illegible] non dolor in penitentia omnia custodiat. Sic semper doleat et dolere gaudeat et
[illegible] penitentia si contigit semper doleat [illegible] satis quod doleat et ex fide doleat [illegible]
semper doluisse doleat. Consideret qualitatem criminis in loco, in tempore, in perseuerantia, in uarietate persone et
[illegible] in ipsum ut multiplex exercitatione. Oportet enim penitere fornicantem
secundum excellentiam sui status aut officii, et secundum modum meretricis [illegible] et in opus suum et qualitatem turpitudinis
[illegible] in loco sacro aut cui debuit excellentiam fidei, ut sunt domini diuini et alii multi
[illegible] obstinato [illegible] festiuitates sanctorum et tempus ieiunii. Consideret quantum
perseuerauerit et defleat quod perseuerauit peccauit et quanta uictus fuerit impugnatione. Sunt qui non solum
non uincuntur sed ultro se peccato offerunt. Nec expectant temptationem sed preueniunt voluntatem. Et
[illegible] quam multiplici actione uitii delectabiliter peccauit. Omnis ista uarietas confitenda et
deflenda, ut cum cognouerit quod peccatum est, mutatum cito inueniat deum propitium. In cognoscendo augmentum
[illegible] inueniat se cuius etatis et sapientie et ordinis. Et instanti [illegible] alterius non peccauit. Immoretur
in singulis istis et sentiat modum criminis purgans lacrimis omnem qualitatem uitii. Defleat uirtutem
quam interim caruit. Dolendum est enim et dolore purgandum non solum quod peccauit sed quod se
[illegible] ueniam dolere tamen quod non preuenit [illegible] ostendat
[illegible] et doleat quod non effugiet de presentis pena. Nisi enim non expectant gloriam est
de tempore quo [illegible] debuit deseruisse [illegible] premium. Defleat et quoniam of-
fendit in uno factus est omnium reus. Igitur est extra quod plenus uirtutibus deum non omnino timuit.
[illegible] fit culpabilior quod deo acceptior. Ideo enim ad deum plus peccauit quod omnibus bo-
[illegible] abundauit. Et tamen alio modo offendit in uno reus est omnium, quia omnis uirtus [illegible]
[illegible] Nam sic cadit in auaritia [illegible] castitate minorauit. Amor

est pecunie vel violauit castitatem vel saltem minus amauit. Quod erat tanta propter diuinum dilecta ca-
stitas esse, ut non uelit eam perdere tamen saltem minori gaudio, minori affectione tuetur eam. Ut in-
de non possidere deus potest, sicque et in aliis quod et sine expellat, tamen propter te uirtutis uir-
tus, vel satis vel parum minuitur, vel intentione de ciuitate. Unde omnis uirtus est et equitas. Est in
est offendenda. Et deo omnibus indulgendum est peccata. Humiliter et orante et augendo deflere. Anima
propria quod forti cautione decipit, vel exceptam in malo confirmauit, et quod esset exitus mali.
In operatione sui criminis est magis perfunctorie si aliis fuisse causa conuersationis. Gemat itaque
aliorum uitam in sua corruptam vel corruptam conseruatam. Et quomodo peccata quod dedisset ex toto
doleat de esse quod hominis peccando insultat et doleat quod eis non adhibuit et non solum cogi-
tet quod et qualiter fecit sed quod in te deum veluti multos peccando offendit. Timeat illam sen-
tentiam: Non poteritis duobus dominis seruire. Timeat ergo ne de bona que fecit dum uno
peccato perseuerauit, exutione mali perdidit. Ut quo simul duxit penitentiam de quo obtulit, animi
sit uel [illegible] tamen est eidem, ut recepta di gratia quam in eo destruit mala, potiora reue-
niret bona. Ut est destruxit quod suum non fuerit. Amet et diligat bonum quod et ipsum
te plantauit. In omnibus dolens aut scilicet dereliquit aut saltem illa quam sine admixtione
mali non fecit ammissurus in uincatam. Et multa et alia quam utentibus fit nociua,
ut amissis donis scilicet potentiam non huius uirtutis ex obsequio liceat. Ponat se omnino in potestate
iudicis in iudicio sacerdotis, nichil sibi reseruans sui, ut omnia eo iubente paratus sit
facere pro cuiusuis recipiende uite mortem. Et hoc cum desiderio. Quam uitam recuperat in futura ui-
tiis. Cum gaudio est facere deo in mortem futuram, quod faceret per differentiam mortem moriatur.
Semper complectetur deum. Et deo veniam quod omnibus modis et sine tedio dubii rogaret pe-
nitentiam. Abstineat a multis licitis qui in libertate arbitrii commisit illicita. Semper
offerat deo mentem et cordis contritionem. Deinde et quod post de possidet. Tunc quod offert securus
offerat. Respexit enim deus ad Abel et ad munera. Sed prius dicit ad Abel quam ad munera. Sum-
mus enim mentem quam cognouit humilem et puram remunerauit eius largitatis munera. Ad
Caym uero non respexit nec ad eius munera. Mentem enim eius quam uiderat quam non cognouerat
eius munera non recepit. In iudicio itaque cordis considerandum est etiam contributio. Nec
tamen considerandum est quantum, sed qua mente, qua affectione dat quod potest. Vidua enim que duobus
habundauit minutis larga plus omnibus posuit. Qui ergo peccata sua redimere uult
temporalium oblatione caueat prius offerat mentem. Cauendum sit ne verecundia ducatur diuidat
apud se confessionem, ut diuisa diuersis uelit sacerdotibus manifestare. Quidam enim uni
celant quod aliis manifestanda conseruant. Quod est se laudare et ad ypocrisim tendere
et semper venia carere quam per frusta totam putant inuenire. Caueat preterea quem iam de-
lectat penitentia, ne prius ad dominicum corpus accedat quam confortetur bona conscientia. Sed in hac sepa-
ratione tremendum iudicium cogitet, ut maiori contribulatione impetrantes separabuntur. Ge-
mat quod nondum audet sumere quem multum desiderat cibum salutarem. Isti se digni fient
penitentie, ut iam captiuam clamantes et in libertate fruantes. Cohibeat se preterea a lu-
dis, a spectaculis seculi, qui perfectam uult consequi gratiam remissionis. Nam Dina si se cohi-
buisset, ab Ethneo raptore corrupta non esset. Tanto itaque magis caueat et co-
hibeat se anima quod sepe vel semel rapta est et corrupta. Timeat iam docta experimento
quod ignorauit virgo. Eligat quod imitetur. Non sequitur quod amicus suus dampnat. Hic enim
iudicat quod penitentie fructum non habere, et se non elongat. Laudat enim et amat quos di-
gne fructificare non ignorat. Querunt fructus dignos et sine dignis penitentie. Hic enim fructus
dignus fructum iustum quem non sufficiunt penitentibus. Penitentia enim grauiores expostulat ut sic pla-
cet ecclesia. Ut pietatem dolore et gemitibus mortuis impetret uitam. Sentiat culpam suam
esse, non uelit se excusare, ne augeat crimen ut Adam cui non sufficiebat peccasse, sed
amplificauit crimen culpando uxorem, et culpam transferens in auctorem. Istos peccatum inferiores
inuenit si neglectum ignorat. Non itaque peccatores dicant non aliud potuisse, enim me consti-
tuisse, quia deus fecit me pauperem. Nec mirum si cedit fornicatori, quia talis erat sub
nomine et fragilitatis frugalitas enim non voluntas cogit me committere crimina. Sunt
qui sic fallit. Nam enim talis est ut possit quisque resistere malo, et se liberat ex arbitrio.
Fecit autem quod offendit culpam in dei prudentia, reputantes dei ordinationem commentatum
quod relictum est uobis ex arbitrio libertatem. Sciunt enim deus quod futurus esset qui peccat, sed non or-
dinauit peccatum, qui nullum relinquit impunitum. Ordinauit penam amantibus culpam. Igitur
est opus est iniquiter non ignorare, ut habent unde doleant quod gaudent non amant. Non ordi-
nauit peccare quod peccare noluit esse. Sed permisit libertatem quod peccatum dare [illegible]
ti. Si enim non posset peccare uim uoluntatis [illegible] quod totum est uoluntas cum [illegible] Ideo non
sanctificat animalia in uita, quia nulla potest committere crimina. Angeli quoque qui perstiterunt
si liberi non fuissent, uim coronaret. Potuerunt enim peccare, quia si illi [illegible] licet enim mi-
sericordie cuncta cauerit. Item tamen in uia quam iter est custodire [illegible]

culpam non sentit [illegible] boni possunt habere, non inputare gratie. Nichil est sine capitulo facere. Si itaque ipse me non conservat et quero me non possum, quod habeo culpe. Sic sine eo possem vitare cum me stituerit culpabilem. Deo hoc. Omnia quecumque voluit fecit in celo et in terra. Quod itaque culpe imminet est si non vult salvare. Dolet igitur. Sed est non consequi possibilis misericordia illam quam repellis potes libere tenere gratiam, quam retinendo potes tamen placeat de imitatione culpe. Deus enim qui fecit [illegible] beneficere, non querendo [illegible] derelinquimus beneficii qui prius est inspirando cogit et necessitate iuste inmitte nemo possit relinquere. Non est esse sine esse relinquere non relinquentem. Ideo est culpa nostra est quam fugamus gratiam quam presentem habere possemus. Semper in vita recedo cum aliquid sponte [illegible] consentit. Cum tamen sine non deo. Si omnia quecumque voluit fecit creator, est quod voluit, non plus creatur quam voluit. Vult tamen in uno quoque bonum et in nullo malum. Sed sic vult ut homo quod non vult peccare non desit esse homo. Non ita vult hominem non peccare ut eum velut bone statue. Non est habet quam remuneraret, non est fulgore sue claritatis infunderet, non quam colendam statueret, non in qua ymaginem et filium suam inveniret. Non illis quorum est iter sunt sic angelos formare ut non possent peccare, non hoc puniret in humana libertate. Vult sibi bonos salvos vereque esse, et ut ipse remaneat deus et ille homo. Si enim formaret hominem sine libertate, deus iterum faceret quod deus est. Si auferret libertatem, humana dignitas non remaneret. Voluit itaque non peccare hominem sed et humanam naturam non amitteret. Sic itaque quod prius est quam nostra vult salute et non est impotens quod vult salvo utrique iure. Iustus enim est et ius cuique tuetur. Pius tamen prius est gratia quam non deficit non prius expulsa. Ceterum in veritate quod suum est inspirat que est que recipiat et expulsa redire facit per penitentiam. Et ubi non peccat caritas, que pietate sua caruit libera et ex libertate ditata, in caritate remanendo gratia quasi semper possidet omnem caritatem fecit. Ubi libere caritate fruitur, ad hanc pertingendam, ad hanc non expellendam, adiutores angelos et nos spiritus beatos. Addit etiam positos nos in eterna vita collocatos. Addidit et in carne vivos et totam sanctam ecclesiam omnibus in suo loco succurrentem. Et quod maximum est filium suum misit in auxilium, qui tanta pro nobis pati decrevit, et in appellatorem omnium constituit quod diligere. Ubi inspiratorem sue pietatis presente quo non caret nemo salvatur. Non expellamus, non fugiamus, non fastidiamus, sed omnibus adiuvantibus fruamur, et est gratia agere tenemus. Sic culpa nostra est non caritatem [illegible] non auctoris, sed pie volentis et in omnibus sua operis. Qui itaque in confessione se accusat, animam salute esse ista culpa sua non offenderit, per penitentiam consequitur veniam. Hec est vera penitentia que sic est fructifera quod nobis accedat que vera est venia. Nullus itaque excipitur quin non possit peccare. Arbitrium est quid libertatem ut dolet posset amissa non necessitate. Qui prius itaque a peccatis reliquit, quam ipse reliquit ea, non liberum sed qui necessarium condempnat. Sed est laus veniam meruisse in fine de omni crimine. Non tamen deditur baptizatis peccandi [illegible] auctoritate. Ante est baptizatur enim quod ante primum in ceterorum confessio est. Penitentia est si in extremo hyatu vite advenerit, sanat et abluit in ablutione baptismi. Itaque non purgatorium sentiunt qui in fine baptizantur, sed ipsi ditati bonis sancte matris ecclesie recepti sunt multiplex boni in vita beati. Illi autem qui cum potuerunt numquam converti voluerunt, confitentes cum iam peccare nequeunt, non sic facile acquirunt quod volunt. Oportet enim in penitentia fructificet ut vitam mortalem impetraret. Semper est sine caritate nemini salvum esse. Non itaque in solo timore vivit homo. Querat ergo servo puniri. Oportet non solum timere deum iudicem sed iustum diligere. Non tamen timeat penam sed anxiet gloriam. Debet enim dolere dolore de crimine et de omni eius predicta varietate. Quod quam vix licet de eius salute Augustinus potuit dubitare. Credo quod ille qui quecumque homo ingemuit et conversus fuit vita vivit. Dicere non usurpo. Non tamen visum vivere. Visum quod puto quod dolet de crimine conversum, quod dolet de omni eius quam exposuimus varietate. Verum aperte qui iam vult dimittere peccatum convertit id est [illegible] et omnino mittit quia iam non peccans tamen timet, sed ad bonum deum festinat tendere. Conversio si contingit aliquem in fine desperando non est de eius remissione. Sed quam vix vel nimio est tam iusta conversio, timendum est de penitente sero. Quem enim morbus urget et pena terret, ad veram vix veniet satisfactionem, maxime cum filii quos illicite dilexit sint presentes, uxor et mundus ad se vocet. Multos solet serotina penitentia decipere. Sed quoniam deus semper potens est semper et in morte iuvare valet quibus placet. Cum itaque opus sit non hominis sed dei fructiferam penitentiam inspirare, eam potest quecumque vult eam sua misericordia inspirare, ex misericordia quos dampnare potest ex iustitia. Sed quoniam multa sunt que impediunt et languentem retrahunt, periculosissimum est et interitui vicinum ad mortem protrahere penitentie remedium. Sed magnum est cui deus tunc inspirat, si quis est veram penitentiam. Quod [illegible] dei clementiam maiorem sentiens dei bonitatem sua nequitia. Sed si etiam sic conversus vita vivat et non moriatur, non promittimus quod evadat omnem penam. Nam prius purgandus est igne purgationis qui in aliud seculum distulit fructum conversionis. Si autem ignis et si eternus non sit, miro modo est gravis. Excellit enim omnem penam quam umquam passus est in hac vita aliquis. Numquam in carne tanta inventa est pena, licet mirabilia martires passi sint tormenta, et multi nequiter quanta sepe sustinuerint supplicia. Studeat dicit ergo quisque sic delicta corrigere ut post mortem non oporteat penam tollerare. Quedam enim peccata sunt que mortalia in penitentia sunt venialia, non tamen statim in sanata. Sepe enim est quando moriens [illegible] non medicatur et prestatum sanat; languet vivitur quod prius erat moriturus. Qui autem impenitentes moriuntur omnino moriuntur et eternaliter cruciantur. Qui enim impenitentes finiunt, si semper viverent semper peccarent. Et dicit miseratus quod operatur sine fine peccati. Obliti sunt finem cogitare, qui numquam venire ditant. Semper pleni iniquitate, semper sine caritate, cogitent sine fine. Omnia ista mala devitat penitentia, que dolorem semper expetit in pena. Cum enim est dolendum est de peccato, quod delet ipsa [illegible], punire est et penam tenere ut semper puniat ipse vel ascendendo quod commisit peccando. Pena est ipse dolor, lesio que punit et iudicat quod quisque committit. Ille penam tenet qui semper iudicat quod commisisse dolet. Penitentia itaque est vindicta semper puniens in se quod dolet commisisse. Superbis itaque omnis requirit indulgentiam; qui dolet de culpa non erubescat confiteri peccata sacerdoti. Sic enim sacerdos peccatum non haberet, erubescere posset qui peccata sua ei manifestaret. Sacerdos itaque cui omnis offert peccator, [illegible] constituit omnis languor in illo eorum sit iudicandus qui in alio iudicare est paratus. Iudicans enim alium qui est iudicandus condempnat seipsum. Cognoscat ergo se et purget alios que videt sibi offerre se. Caveat ut a se proiciat quod in alio dampnosum reprehenderit. Attendat quod qui sine peccato est primum in eam lapidem mittat. Ideo enim liberavit peccatricem quia non erat qui iuste proiceret lapidem. Quomodo lapidaret qui se lapidandum cognosceret? Nullus enim erat sine peccato, in quo intelligitur omnes fuisse criminis reos. Nam venialia semper remittebantur per cerimonias. Si quid ergo peccatum in eis erat criminale erat. Deteriores itaque in hoc sunt sacerdotes se peiores non edificantes illi quorum observabant insidias. In hoc itaque potentissimum est crimen sacerdotum et ultra modum detestabile, qui non prius se iudicant et alios alligant. Deleverunt enim timentem crimen quod timuerunt, et detestabile esse senserunt. Hii quidem adeo erant ceci que summam sapientiam sperabant capere suis insidiis, quod illis patuit que deus quisque vitaverit. Vitet sacerdos qui in hoc peior illis iudeis extitit. Caveat autem spiritualis iudex sicut non commisit crimen nequitie, ita non careat munere scientie. Oportet ut sciat cognoscere quicquid debet iudicare. Iudiciaria enim potestas hoc expostulat ut quod debet iudicare discernat. Diligens igitur inquisitor, subtilis investigator, sapienter et quasi astute interroget a peccatore quod forsitan ignorat vel verecundia velit occultare. Cognito itaque crimine varietates eius non dubitet investigare et locum et tempus et cetera que supradiximus in exponenda eorum qualitate. Quibus cognitis assit benivolus paratus erigere et secum onus portare. Habeat dulcedinem in affectione, pietatem in alterius crimine, discretionem in varietate. Adiuvet confitentem orando, elemosinas faciendo et cetera bona pro eo faciendo. Semper enim iuvet leniendo, consolando, spem promittendo, et cum opus fuerit increpando. Doceat loquendo, instruat operando. Sit particeps laboris qui particeps fieri vult gaudii. Doceat ipse veritatem. Caveat ne corruat, ne iuste perdat potestatem iudiciariam. Licet enim penitentia ei possit acquirere gratiam, non tamen mox restituit in potestate pristina. Licet enim petrus post lapsum restitutus fuerit et sepe lapsis sacerdotibus reddita sit dignitatis potestas, non est tamen necesse ut omnibus concedatur quasi ex auctoritate. Invenitur auctoritas que concedit et quasi imperat. Invenitur alia que minime concedit sed vetat. Que scripta non pugnant sed concordant si tempus et locus et modus penitentie pacem adhibeant. Cum enim tot sunt qui labuntur ut pristinam dignitatem ex auctoritate defendant et quasi usum peccandi sibi faciant, recidenda est spes ista. Si vero locus est ubi ista non contradicant, restitui posse qui peccant. Itaque pontifex iustus atque discretus non cogitur suos sacerdotes semper abicere nec mox restituere, nisi statutum fiat a romano pontifice. Ex supradictis itaque patet quod penitentia omnibus utilis est, nec spem auferens nec temeritatem concedens, sed digne et vere suscepta promittit non solum indulgentiam sed eterna premia. Hec scribimus tibi studiosa veritatis et amatrix certitudinis, de vera penitentia veram a falsa separantes. Quam det nobis experimento cognoscere et eius usque in finem dulcedinem sentire qui tibi illustrator sit luminis, propagatio omnis bonitatis et in ipso stabilitatis in odorem suavitatis. Amen.

Explicit liber de penitentia sancti augustini episcopi.

Incipiunt Cap.

I. [illegible]
De decimis II
[illegible] III
[illegible] IIII
[illegible] pl(ur)ib(us) [illegible] V
[illegible] VI
[illegible] VIII
[illegible] X
[illegible] XI
[illegible] XII
[illegible] XIII
De confessione [illegible] XIIII
De [illegible] XV
De [illegible] XVI
De [illegible] XVII
De [illegible] XVIII
De [illegible] XVIIII
De [illegible] XX
[illegible] XXI
[illegible] XXII
[illegible]
De malo [illegible]
De [illegible]
De tutore [illegible]
De [illegible] restitut(ione) [illegible]
De sortib(us) [illegible]
De ill(is) q(ui) accipiunt usuras [illegible]
De restitutione [illegible]
De reb(us) [illegible]
De filiatione spirituali
De [illegible]
De re empta [illegible]
De vendere [illegible]
De [illegible]
De uxore [illegible]
De tutore [illegible]
De [illegible]
[illegible]
Usuraru(m) [illegible] ablati [illegible] C XXI
Qualit(er) heredes usurarij [illegible] C XXII
[illegible] C XXIII
[illegible] C XXIIII
Qualit(er) usurarii [illegible] debeat absolui C XXV
De usurario dimittente [illegible] C XXVI
De [illegible] usurar(um) pl(ur)ib(us) facienda C XXVII
De filie usurarij [illegible] C XXVIII
[illegible] C XXVIIII
[illegible] C XXX
De [illegible] C XXXI
[illegible] C XXXII
De falsificante [illegible] C XXXIII
De simplici [illegible] C XXXIIII
[illegible] C XXXV
[illegible] C XXXVI
De forma [illegible] absoluat C XXXVII
De [illegible] fornicatione C XXXVIII

Incipiunt Cap(itu)l(a) fr(atr)is Cla[illegible] ordinis minoru(m) De omissionib(us) [illegible]

U[illegible] de omissionib(us) vel negligentiis [illegible]

[illegible]

De decimis. .ii.

Utrum gl3 ad solutoe aliam decimarum teneat' si n e i eu
psuet' solue di. R'o solo decim pdialiu s' puis q
viui e ppu ius aie c psuet q poti corruptela e
ij pindicat ij psep grieq3 tpris logioris. dum
sit i solued o. Dec uo ples soluede s' s3 psuet
locor. R'o hi diuisitatis e. q2 dec pdiales se duine dio s' pcep
i lege. de plibi uo n' i pcep. hoc d' dc. Innoc. q tal' e. Ille dec
ex debito s' soluede q debet et iure dio. ali loca psuet appbata
p'. refert ad pdiales. n ad ples. i sima ii soluit ples. Jaglia
soluit os. & q inuit se. sinite. Ray. Sz d' q fordat isto assere
Qui at sclares pdia n hnt. te dec ples sic pdiales soluit. v p3
venetiis. v q3 moues decat bona sua. Sz nq ps queire e parochi
sacdote. tam d sbteus deis q d soluedis pinmoi grut. q s' pas
dec. R'o q sic. Et q2 ita queit et est i vo. sacdotis. q eq3 pana
s' qtitas absolut e. Sz uro q2 h3 pidunt ij sacdote isto uiue
te. 7 dui psitit. successores vo s' s obligare n p' e n hnt ipiu pi
Quida fluui' tins pauit. e da. iq n se. iii | i pare
Qui fueri moledia n cpat q exhi maxi pseg fitu. Ex sido cur'
fluui' 7 cauitas e. p' i face moledia. et pepe hoib3 ss q n vadut
n ad moledi s' ca moledi. R'o q s. h3 fec oes aduagauesis
i teia s'. 7 roducta e qo adrda cura fue clao psiite. Et p ultia3
dec [illegible] fua ps [illegible] Et e sito vut uine neie led [illegible]
h3 ledat diuine [illegible] itiq osut moledior iaqua
n piuau' uie diuio [illegible] n ee gt q p[illegible] edificare i
mo. Sali des coes ad. fec. q qda loco uni' allitie. fiebat [illegible]
tor nudie pucliaes pannor et d h3 albia mlt fitu osegluit do
mes pdes statuit fori iteia s'. q3 die saibi pcep heil; ss q co
tret ad fori sui q sto magn' psecut' e luc. 7 albia dap. Ddue
ta e qo adcuia dco sie psiite. 7 clara est, p eo sina sili ee q p. Sz
ali poeslis neg. si pdcessoes coitatis dcdisti albie seu cpatu
ius i fluuio vl' i foro. 7 pmisisti se i ppet' ii factiros molendina
i fluuio. vl' aq fori i teia. Quare coes succubuisti i causa.
Fur intrat i dom m'. v furet'. psns sui 7 admitat palliu iiii
sui. nq teor restitue. R'o q tec dlictu. ille puat uire s' q2
velebat i dap alti'. Et h3 e n dbea retine. ps3 dare paupib' sui
sca fure sui n. Ex d peca' fyce accepta. q n e resti. daq ij di
n teda accipieti. s3 e dada ubi acce i e iuria data e. Aly dut
q restit' rei sue simpl'r facieda e furi. v
Teneor restitue x p'. n psu oib3 i traga' solue. R'o eqtatis vr
q solua vniceq3 p rato. s3 mag psoat uni. v q dupsicau' po
illi satisfaciat po. R'o e q huic po bona sua obligata s'. Sz dbitor
pea opete debitu mutui 7 hi. psat q bona s' n semel obligata
s' alti obligare nequit. Et uniqsq3 bn dz respice quo ul' quo pec s'
Quida spote obligauit se palto adreslit. vi | mutuat
Usura edes bona illi' pq pmis' suffice adreslt. iueit pea q n suf
ficiat. Nuq tet' d suo ppe solue. R'o ali pmis' 7 obligauit se distic
te v pote si hret tin d bonis dsicti et te n tet n p tanto q e iue
d bonis ei'. ali obligauit se distincte. 7 te tet d ppo supple. R'o
e. q2 illaqau' se vb oris sui. Sz si hic huit i tete s3 n expssit
nq excusat. R'o q n. qm sta e mag obligoi expsse q i tetoi oc
culte. Qr q2 n expssit. s i piuru ij ob sltia sua. d3 edure uie s' fiuu
Utrum liceat i catiue i siuntates vb bois. pt sylu' vii | cati
[illegible] dec [illegible] plu camie lubri. R'o q s. Et r e q2
ibi d moes opat' 7 iunseet se v satiat i catiue. ali i catitu pone
spe 7 side i hi vb. q ullo m hret ii adh ilstitutaset. viii.
Utrum agcola paup teat' ieiunare 7c. R'o. Si alia ht' v' ps se 7
familia s' vege labori muy' 7 ieiunu. Si n p' ali uiue n labor
7 laboar n p' q2 n ht' adoxeded. s' q. suffiat s pieiu te i tali
neci. excuset a ieiunio. viiij.

Si dieb' dnicis 7 festi. ps hoies excole pdia pupillor 7 c. sic mo
ris e alicubi. R'o q sic q2 n est op' suile. qd p[illegible] s' suam 7 p ps
n accip' ptiu tpale. Ro dicas d opib3 nccitatis. sic tpre fugu 7 ui
ndemie [illegible] d opib3 [illegible] v pote [illegible] colige pcunis d tintonis die doo
q2 dissiparet si n fiet. 7 hi silia. x.
Queritur utr' liceat alic' fideli simlare se ee edete et adorare paruit
q ii 7 face psolat ples ut ps face capi heticos. R'o q s. Illa sic
d' aug. assiudo e. aliq util' silato. seu q simlau' se culto ee ba
al. v extiaret ydolat. 7 diruit i teplu baal. et fec' pferi uestes cultoribus
baal 7c. Et i ppoito dicedu e. Sz nq tal' simlato ps excu aca
tho. pec' recipe. R'o q sic. Ro e q2 pmitt' se discimi mortis. vn
bn h3 sibi ex hac conseq tpale emolumetu. max' si ps' itedat celu
fidi et exterminatoe hostium. et psegt itedat lucu tpale. Si uo tm
facet isto cupidi lucendi; q3 i hac ittetoe peaet iucho bon fac. ex
te licitum. dq3 gratum. .xi.
Feriat' sun' vl' debeo vsiaio pu' e l. [illegible] et [illegible] q dub' cas
[illegible] usa nq absolut' sun [illegible] ill' aqb [illegible] ex cetosiste [illegible]
ad [illegible] tare se n teit [illegible]. quinate tata. R'o [illegible] dz se i gerere
ad p. ada ca alti qq s' sit util' v' dico q adome n spiat. Ro e q p3
ne queire [illegible] itore 7 uidi sclai [illegible] solue e l [illegible]
tare picla sclans fori vad adcpm q p' vlaiu age. [illegible] vene
pdca suma ill aqb uian' [illegible] noset cetosiste. Et [illegible] queint
te coria iudice sclai ex mandab' ei. u n se teneat q2 ia tec neg [illegible]
hec d foro suo [illegible] v [illegible] usura. Sz pono q e redd
ci [illegible] tamen sclare [illegible] terrii usiaio restitue. R'o q n q2
quis eo iuito gessit vtilit ca s'. 7 q q2 [illegible] sua [illegible]
d illa qtitate e absolut' [illegible] clipa q2 [illegible] d px. du d [illegible]
tu. e tam absolut' a uiclo dbiti restitois. xii
U[illegible] [illegible] e [illegible] q pter [illegible] et [illegible]
[illegible] quieiaut [illegible] ppqo [illegible] pot [illegible]
[illegible] ap qo [illegible] sey [illegible] q sic. R'o e [illegible]
[illegible] ete uen' artis q pstitet [illegible] sisit picloui pre [illegible]
Ulus innocens accat d hoic' ducat' ad uiote. xiii | [illegible]
Sacdos qda huit i confessioe heicarn mortu. q[illegible] sacdos h3
psit reuelare pfessioe dlicti v iubet' ista inocte. R'o q n ps [illegible]
ore et uitare q [illegible] e [illegible] q ipe [illegible] sett pfess. hoiada
[illegible] p' exprimie [illegible] p'. Ro e p[illegible] q pico sigill; 7 ocu
sioe [illegible] hoies ad pfess' [illegible] dlicti poss; 7 ex pic' ledet.
[illegible] hoiade [illegible] vita expetet ledes [illegible] hoie oc
tisi [illegible] sacdos reuelar' n e sit facieta mala v' ueiat bona
Quis plat' ps exige sbditu suui siu sclares siu religios. xiiii
Q[illegible] R'o e [illegible] maiori p[illegible]
[illegible] sbdit' n tet' p' ex plato. qui pstat ei q [illegible]
sibi sustinet [illegible] sollicitudis [illegible] si [illegible]
q pbabit' tm d reuelatoe pfessioy. vl' si religios e. q [illegible]
cu d loco ad loe. Et q notabli' redder cu suspectu p[illegible] suo dicq
ul isti. uj illj. ad hibe sollicitam diligetia egastu. q2 n e h[illegible]
[illegible] hi [illegible] eduet' ad cesim reuel'ois i pdco tps. cau petedu e lic'
a plato v psit [illegible] alii [illegible] q2 [illegible] s q [illegible] pcessit. te aut' iuris secu
De socciois sui societatib' aialiu [illegible] q xv. | [illegible] aliq
Quicq3 e [illegible] i capitale sp e i vsa p' tin ds p boue
suo tepe [illegible] qtitate [illegible] sic ducera eq 7 simon clpa [illegible]
la [illegible] hois laboraitas vl' equitis te [illegible] p' i [illegible]
[illegible] inoiat [illegible] [illegible] ptes co eadem q2 [illegible]
[illegible] vn [illegible] e vsa i vecta [illegible] socci be
stiam. Sz si hoc i vo. i pete capitale [illegible] clpa sua. s3 uolo
pone [illegible] salno capitoli v ipe meli' credat. nq psit h3 face
R'o q n. q2 [illegible] cet' vsar' 7 he [illegible] illa crede ec[illegible] pstat ps
a[illegible] i oe euetu totu capitale exige. qd cet vsa xvi.
Eo uiu boue et unu uitulu [illegible] illi v vsq ad anu labore

s᷑ ē bone cōuniētat utilis ī fine an̄i vēdat̄ vē q̄r ꝯē accipio tm̄
capitale · p᷑ ꝗ emi · vt · tñ · aīal · ꝺe eo qđ uēd᷑ pl᷒ · medietas luc
ē m̄ā · ꝯ medietas istī · R̄o · si capitale n̄ saluat᷑ ī morte aīal
v ꝺeᵉ · n̄ ī cāu negli · dico q̄ licit̄ est · cas᷒ · alioqn nō · S; si
ī capite · anni vēditis aīalib; mīnꝰ q̄ emi · iste tēt᷑ in sup
plē capitale · nq̄ ē vs̄a · R̄o q̄ s̄ · q̄ sp̄ saluat̄ capitale. XVII

Sed nqd pōsū dare pecūn ꝯ aīalia ad mediā ptē luc̄ ꝯdā
vl̄ ad tcīā · vl̄ hī · R̄o · q̄ n̄ · q̄r sp̄ media illa ul̄ tcīa ps sal
ua ē ī soc̄ euētu · et id ī ē vs̄a · qd mltī male acoiū ītali cāu dicas

Utrū talia am̄ possit uēdē vini liphatū : XVIII | ꝺe hoc licet
vl̄ mīnū v̄nacie ꝯ hī cāz mixtū : cū alio vīo ulī · R̄o ꝺ hīs
ꝯsilib; · q̄ si pū᷑ est ī auitate · vl̄ tēra · et emētes hī sciūt ꝯ tn̄
eant ꝯ ipūt · q̄ n̄ ꝯ putat ꝯ decipi q̄ ētā scīa emt̄ rē q̄ sciat eē
cōruptā · Si aūt hī nesciat · q̄ emens ēdit emē viū puz aū
viū v̄nacie seu alteī loci · ꝯ uēdēs vēd᷑ aq̄ pūo · aū mīnū uinū p
alio · v̄ pōte vile pcāo · illicitum ē ꝯ furtum. XIX

Utrū m̄catores qui uīnt se esse sotōs ē to tp̄e · pōsīt ꝺe cōi ꝯsēsu se
pāri · aū ī mū uinatū · R̄o q̄ sic · sic ꝯ sponsalib; · ego uinu
dare filiā m̄ filio ē ꝯ tu recipe · pōsīt ubi ꝺe cōi ꝯsēsu resilire ꝯ
aūt alteī absolue · q̄ l. unicuiq; ꝯtinuare [illegible] ꝺe

Utrū iudices ꝯ notarij vl̄ alij p̄atores q̄ malefactores q̄ cōdēpnā XX
ui eēt ad cōm̄ libāt ꝯ adiuuāt · v̄ n̄ cōdēpnēt · siu q̄ n̄ pcedit īcā · siu
q̄ ꝺepuāt testes · siu alijs mōis q̄ n̄ pueīat ad sūiā · vt̄ tales tēat̄
cōi q̄ ꝺefraudare vit · R̄o · q̄ ī hī n̄ lata sit sūīa · nd ē ius acqsitū
cōi · s; cōē hī ius nagū · imo ꝯ p᷑ sniā restat capitato bn̄fitiū
appellois vsq; ad cēdūū · et tūc q̄ tale fraudulēt libāt ꝺe mālū
cōi tēt᷑ ad rest᷑ cōi · si aūt n̄ tēt᷑ · Et q̄ aūt p talib; accip᷑ · n̄ p᷑ ab
accipiētib; licite retinī · s; dāī paupib; · illa s̄ retinē nequit · q̄a
ī tēc accipiūt · cōi n̄ tēt᷑ · q̄ nd s̄ erat ius acqsitū · dātib; uo n̄o
ꝺebet᷑ · q̄ ī tp̄e dedē · g᷑ tēt᷑ ē paupi · i · eis nābus. XXI

Utrū ꝺenatores uīs q̄s hōies recipe ꝺebz ad cōi · pōsīt emuabalius
p lō fōro · R̄o q̄ sic · q̄ tales ꝺeīi · sū ī dubio verū rehāt · ꝯ
q̄ emētes qui; laborāt ꝯ cōpedē pcīs rebrīdis · s; sic emunt res
sic ꝯ pōsīt emi iuniore · Si dicas q̄ vili p̄cō emīt · R̄o · si fact̄
vēd᷑ ille ius suū; n̄ coact᷑ n̄ ē cuēt · s; sciēs ꝯ spōtanē · n̄ hē
ius reptēdi ꝯ si uēdat ciē medietatē iusti p̄cij · vl̄ ille emat
q̄ lex illa hē loc̄ ꝺe igrātib; · aū recepta · Alij dnt q̄ illa lex l;
ī ciuilib; ī uice s; ꝺecipe loc̄ hē ī iure ciuilj ꝯ oteīoso n̄ ī foro ꝺeī

Utrum si fraudauim cōi · C · l · sufficiat m̄ · q̄ ꝺe cēp · sic ēptis XXII
p pāruo p̄cō · p᷑ sim recōpēsā ado sat̄ facē cōi · R̄o q̄ sic · q̄ cōē tebu
ī tota q̄titate ill᷑ a q̄b; emi uis illoz ꝺenatoz ꝯ ē absolucōē

Utrū notarij ꝯ testes istoz vs̄aioz q̄ XXIII · | ad eos illo inre
faciēt istrū ꝯstituit ꝯ ī sē · tēat ad rest᷑ · R̄o · q̄ pccat mortalit᷑
s; n̄ tn̄ ad rest᷑ · q̄ n̄ ꝺefraudat · n̄ sē auctores vsure · De hospita
tib; vsurarios dicas sili · s; lucrū tale · q̄ turpe ē paupib; ꝺetū
ī ponēd ē tamē tabelloī · v̄ totū hī lucrū; ꝺet paupib; · Sile ē
ꝺe fūieīb; taxillos et ꝺe lac̄ [illegible] ad taxillos · n̄ mālitio
se et falso ꝺecipet ludētes · vl̄ filios familias q̄ tē ill᷑ ꝺe fī restit᷑

Quesitū sic cōē auitatis pcep ā q̄b; ꝯtratib; cōtrat᷑ vt XXIIII | tal᷑
[illegible] ad suū cōi ē ī al mūz hō᷑ ꝯ ās notarꝰ vl̄ pō᷑ · aū quis
uīt᷑ ad istos sel̄ldos ꝯ tūēdos · ad ꝺec · furtū p pcūiā sbehat
ꝺe nora [illegible] tib · ē tn̄ n̄ uiit · R̄o q̄ [illegible] · ā multa
ꝯtinat᷑ mittit illis ē tā nūz p᷑a expētis ppit · aū pcapite · vl̄ pca
pita sic tng̃ vnū q̄q; ꝺe uilla · q̄ ē q̄ ꝯfraudat ꝺe nūo · tēt᷑ ad rest᷑
cōi ville · Si uō villa mitt᷑ simp᷑ auitati · Et hōies · ꝯ ās ꝺe illis
ꝺefraudat · pc · vl̄ hī · iste tēt᷑ auitati · q̄ auit᷑ · ꝺeputicat · ī tāto
nūo Et pec᷑ m̄ acceptat; tēt᷑ restitue auitati Item ꝺe accipiē
tib; vs̄as p pupill᷑ · vl̄ ꝺe faciētib; aū accipiētib; vs̄as ī fūaca
vl̄ alibi palus R̄o · q̄ accipiētes tēt᷑ ī totū · ē ipī rapiat̄ res
alienas · ꝯ n̄ hui p q̄b; accipiūt satisfaciāt ipī tūt᷑ · S; ide itelliga

si sē filij familias ꝯ fatuīt p p̄re ꝯ fīib; ipīs diuisis · ille q̄ sē
poīb᷑ tēt᷑ ī solid᷑ · sm̄ uim auilia suffic̄ si restit᷑ · qđ ei eueīt
ī ptē · s; q̄cq; coz soluēre alē libāt · Nā si ē fuīt unā re sūi
m̄ retinēa ī · siu altē tbuiā ē sūm tūr · et tēoz ꝺe aūp · ita ꝺe vs̄is
ītellige · ē · pueī uō quator solū recollig᷑ · vs̄as ꝯ scīptoēs rex · n̄
tūt᷑ redde · q̄ n̄ sē auctores · s; lucrū coz tp̄e ē ꝯ ꝺaꝺ ē paupib;

Item ās tēt᷑ alij ꝺe · C · l · ꝯ uule exire pūtiā · ꝺe s̄ q̄ āi · dimitte
sr̄ a m̄ · q̄ ego soluā p te · vt᷑ ꝺebito p᷑n᷑ absoluat̄ · R̄o · si
boā fiđ hī ag · ꝯ p̄mites ilt sufficiēs ad soluēd · p᷑n᷑ absoluit᷑ ·
ꝯ q̄ sē obligauit tēt᷑ · Si uō tp̄e pcedēte · assaret illi q̄ p̄mites n̄
soluisse ꝺe ipē solue · sic si ego intēz p q̄cq; fideiuss; mutuum
· C · l · creditoi mo ꝯ n̄ daret s; cōstat q̄ ego tēoz Item ās restitu
it oēs vs̄as q̄s fec̄ ī fūaca · q̄s iuenit sēptas · ꝯ n̄ recordat̄ aliq̄
m̄ ꝺe plib; · ēdit tn̄ q̄ si uet illuc · pōsīt cogscē āq̄s p᷑ ꝺe illis
a q̄b; extorsit · Si q̄titatē q̄ accep abeis · si n̄ uet nllom̄ sciat.
q̄ vtrū tal᷑ tēat᷑ ire ī fūaca plr · R̄o q̄ s̄ · q̄ tēt᷑ facē qđ p᷑
v̄ sciat p᷑ lesos · et si uēiat · et nesciat q̄titatē · agat ē eis boā
fide ꝯ faciat s̄ Item notarij quīt ꝺe q̄lī istō recipe ēca q̄ti
tatē · vt᷑ possit sūi puīo religiosis vl̄ paupib; ad dimittē
ꝺe q̄ta uimia · R̄o q̄ s̄ · q̄ alias uīmitū eēt ꝯ cāitatē · n̄ obli
garet Item hēo ab ipatore aliq̄ castrū ī feodū · q̄tum uerū;
possi p aliq̄ pcīe q̄ta redūtare illi utilitatī ꝯ uirij ꝯ absolue
illos q̄ m̄ tebāt · R̄o q̄ sic · q̄ l; m̄ vēdē vsūfructū ꝯ utilita
tē illā · n̄ sit p̄iudo᷑ ī patrō · q̄ q̄uis illi hōies absoluāt̄ ꝺebito
q̄ m̄ tebāt n̄ absoluūt p p̄ l; aūgo ī pūs · imo remant libē
sb ꝺnio impij Item ꝺe magnatib; ꝺeī · p lolgioē · R̄o q̄ pec
cat̄ mort᷑ · ꝯ tūt᷑ ad rest᷑ · ill᷑ luc̄ paupib; · q̄ sē falsarij mōe
te · ꝯ duplicat̄ rē pū᷑ sbtrahēdo bōs ꝺeīī · q̄ uāt̄ ad pōđ aū
uiis bōis · ꝯ osumēdo arg᷑ ī ligē · De laborantib; ꝯ colātib; facē
hī ꝺeī · R̄o q̄ peccat̄ mort᷑ · n̄ tn̄ tūt᷑ ad rest᷑ · n̄ ꝺe luc̄ illicito
qđ ex tali ēcītio cōsect᷑ · ꝯ ꝺetāi paupib; Item vēdētib; puiu
sinos ī uidiūs · R̄o q̄ si emūt̄ tali p̄cō q̄ possit pl᷒ vl̄ min᷑
valē · n̄ ē pc᷑ · s; m̄ amodū q̄dā · et ꝯcursat̄ rōe dubij · h; ꝺe
ītelligas ꝺe cāmī ēptoē aurj et arg᷑ · S; si sciat ꝯ machā argēti
valē · x · l · rome · et ipē uēd᷑ · xij · furtū ē · Si uō modeā
te lucrat̄ · tolleraī p᷑ Item ꝺe lucro hītō tunici · ꝺe filis mulia
resib; · R̄o · l; ꝺet eos fāmecis nichō falsarij sē [illegible] · ꝯ
tale lucrū oīo ē illicitū · vn̄ n̄ pōsīt tenē · s; ꝺap ē paupib;

Utrum impib; vl̄ p̄lati [illegible] · auitati ꝯ tīa [illegible] possit relaxa XXV
re capita data ad iuicē · ē multi sīt pupilli et absētes q̄
[illegible] et fūe aliq̄ [illegible] n̄ pūt · R̄o q̄ tūc ē lō pars
q̄ illi q̄ hūt n̄ pū gūē possit cū ꝺeīū maiorē ptis · sbī
toz s; alios licite pācī sb̄ꝺe · et si fiat relaxatio [illegible]
Nā hīnio possit ꝯ p lō rei pu᷑ · ipōnē · sibimet talias ꝯ hī ·
q̄s uocāt gabellas · De bonis uō clicoz ꝯ religiosoz · n̄ pōsūt
laici hī relaxatōes facē · q̄ n̄ sē coz foro sbiectōi · possit tn̄ hī
facē p̄lati spāles ꝯ uiz · ad iuicē ꝺe ꝯsēsu ꝯ liq̄ · vl̄ cūcī ēcīa
clicoz et religiosoz · ꝯ capita recept ī guerra Et hāc rela
xatoē ītelligas ꝺe capitis datis ꝯ reb; ꝯsūptis · Nā res vt
pōte · āma et eq̄s · et pannos ꝯ hī · q̄cq; hūt ꝯ sauē n̄ esse
suas · tēīe n̄ pōsīt · et si n̄ pōsīt iuēīre p̄pos ꝺnōs reī illaz ꝺebz
dāī paupib; illi᷑ tēre. XXVI

Quid ꝺe si sē ꝺe pcāī q̄ accipiūt custodes q̄ sē sī ducatū ab illis
q̄s a uiuant pp̄u · ē rebz plūtas acōi tnasire pmittūt ·
R̄o · aūt ducatū ē licit᷑ · aū illicitū · Si ducatū ē illicitū · vt
pote q̄ tūc ēēsbites sē ī picl̄o famis ꝯ aliacoia p᷑ ꝯicāē eis
victualia · ꝯ necātate coz sbleuare · sm̄ mai᷒ s᷑ ꝺe tūtō ꝯ ipī
phib; eis res mitti · tēc nll᷑s custos vīe tēt᷑ suare ducatū q̄
uimu᷑ suāē · q̄ hī sūt ā cā · n᷑ ꝺe; p̄tūsū rex ad accipe · s; si
accap retinē neq̄ imo ꝺe; dāī paupib; illi᷑ tēre · famelia

[illegible]

xxvii

[illegible]

xxviii

[illegible]

xxix

[illegible]

xxx

[illegible]

xxxi

[illegible]

xxxii

[illegible]

xxxiii

[illegible]

xxxiiii

[illegible]

[illegible]

xxv

[illegible]

xxvi

[illegible]

xxvii

[illegible]

xxviii

[illegible]

xl

[illegible]

xl

[illegible]

xli

[illegible]

xlii

[illegible]

red' est et paupib' erogād' et pph' ipocte sꝯ s̄ dē pignores.
peccat tamē mortalit'.

xliii

De statutariis q̄ dū ītē statuta pua q̄ luent īstatutis pcedētis
anni [illegible] estimat ea [illegible] ac eād n̄ congt ē psit.
tand tīcē n̄ ē dubium q̄ tm̄ ualet. ac si odet leges illas unqs.
et q̄ apparet casꝰ [illegible] ōib' tēpuꝰ q̄ illo anno vl' q̄diu durarit sta
tuta [illegible] ad correptōe vl' pō aliox n̄ pueniꝰ īferet qbꝫq; psois pꝯ
vo [illegible] pueniꝰ aliox [illegible] n̄ tñ fō dicas ō notariis q̄ scꝯ ē illa
stat. [illegible] ōliarus ill' anni vl' ēpꝰ q̄ oīꝰ ea legi [illegible] sꝯ
si ill' statutꝰ [illegible] ordiāte pene maleficiox mutilādi. ul' occidendi
trasgressores illox stat. si illo anno vl' tp̄ durāte estituto [illegible] mu
tilati fuit vl' occisi irregulares sꝯ statuarij pda [illegible] ipox q̄
esiliarii [illegible] vigēt illo stat [illegible] ad aliox occidi [illegible]
[illegible] nullos mutilāri vl' occidi īmunes sꝯ dēē pꝯ. pdcā ītelliga
qui statuta vniusalit et sni [illegible] sꝯ ipō. [illegible] et pīn ē. ac si ōino
facit ea et sigili [illegible] ac apparet q̄ statutꝰ aliaꝰ dicet. Alij
dicūt q̄ hi statuarij sūt legū cōditores nulla irrgularitate īcurrūt q̄ nll
occidūt ispāli. n̄ fuer̄ itētio [illegible] illum vl' aliq̄ spāle pꝰ. sꝫ in
gnali [illegible] fecit hic ul' ille moriaꝰ vl' mutiletꝰ vn̄ iustinianꝰ
[illegible] obli tm̄ irregulariꝰ [illegible] si ē aliq̄ [illegible] vn̄ [illegible]
[illegible] sꝯ siq̄ hoiea [illegible] et [illegible] n̄ ē irr. [illegible] si ō aliq̄
ispāli [illegible] ē hoiea [illegible] et ego dicē sic [illegible]
irr. ē q̄ fero sꝯ hāc spāle pꝰ sniā. Et h' sniā tutioꝝ est

xliiii

Quidam religiosi [illegible] q̄ qꝫq; ex eis vadit ad [illegible]
sꝫ plam sui [illegible] spāli sniā excōis [illegible] ē illo [illegible]
et post [illegible] ad [illegible] Est vtru sit excōꝰ ē [illegible]
abeis. Rō oīmus sit apostata nichil' obligat' ē ordini [illegible] ad
alia obl. legitime [illegible] alitq; pceptis estitutis ordis ē [illegible]
tāt [illegible] vn̄ [illegible] excōꝰ ē. [illegible] ē apostatie [illegible]
abordine statutis et pceptis n̄ [illegible] aliogn̄ ō malo comod' reportaret

xlv De ill' esiliaris [illegible] q̄ audiūt uniq ppōi ā ōin [illegible]
vn̄ [illegible] eꝰ n̄ estituere. vl' n̄ cē ō suo esilietū. an teneat̄
rece [illegible] Rō q̄ ō bō [illegible] et pfectiox pre tm̄ pꝰ ādicē
maxē sīē malū q̄ō posse [illegible] lede [illegible] Sꝫ ā pusillanimi
ē et nimis [illegible] ne [illegible] suspitōe īfidelitatis [illegible]
sui ē [illegible] et āq̄ mala statuūꝰ p pualētiā alti' maioꝝs
ptis n̄ dico [illegible] ō malo [illegible] p illo esiliu q̄ h' pect in [illegible]
illi malo [illegible] ad [illegible] illox [illegible] q̄ et
ill' mal' [illegible] q̄ pcē [illegible] ē

xlvi

De notariis celantib' testā ōfuctox et legata paupib' talis pꝰ
[illegible] pote ōbita et [illegible] p̄ut ul' [illegible] hēdū [illegible] Rō q̄
peccat mortꝰ et [illegible] simili p̄ine. tñ q̄ n̄ ducentē [illegible] sꝫ
occasionat' [illegible] illi q̄b' legatū ē. [illegible] dico eos tenēi ad rest'
sꝫ siq̄ ppt hac celatione recepit [illegible] ē [illegible] paupib' restituij [illegible]
hēdes [illegible] fūs obligati eēē satisfaciā [illegible]

xlvii

De ill' q̄ debet restituere vsas et male ablata [illegible] simul resti
[illegible] n̄ posst [illegible] q̄ nolt ē sua familia egē vl' mēdicare [illegible]
[illegible] posse satisface [illegible] vtr̄ tales pꝰt absolui [illegible] Rō. aut
[illegible] ē q̄b' tm̄. aut nō. Si saunt tūtū ē q̄ sicē [illegible] cox ad [illegible]
[illegible] tales [illegible] et reuelaꝰ [illegible] eē pīclo
[illegible] q̄ [illegible] n̄ ē. reuelād [illegible] ē q̄ esessoꝝ gerat
[illegible] [illegible] satisfacē [illegible] q̄ loē
[illegible] [illegible] absolui [illegible] q̄ ē [illegible]
[illegible] [illegible] et pō. [illegible] ē plan vl' [illegible]
[illegible] [illegible] ac [illegible]
[illegible] [illegible] absolui [illegible]

xlviii

De [illegible] Rō [illegible] sic ad [illegible]
[illegible] [illegible] pueris [illegible]
[illegible] vl' ī domo [illegible] et [illegible] itaq ex [illegible]
[illegible] [illegible] ē [illegible] tatis sue [illegible]

mare psit [illegible] se licite tm̄ [illegible] ōbē [illegible] ep̄ī [illegible]
[illegible] n̄ ē īstatu salus [illegible] ē absoluēda n̄ [illegible] vn̄ n̄ [illegible]
īsē [illegible] vos suaul' legitie [illegible] tñ [illegible] supportaē [illegible]
casꝰ [illegible] dat dotē suā ad usū [illegible] Rō n̄ nec [illegible] q̄ ī [illegible]
dotē [illegible] vsurā [illegible] q̄ vir de dote illa [illegible] ōq̄
[illegible] papet [illegible] tenē sustētare uxorē.

xlix

Verū sꝯ q̄ recep pmissionē aliē [illegible] ipsum [illegible]
et male ablatā ad [illegible] tñ [illegible] pcio [illegible]
[illegible] tale pmissiōe [illegible] obligatōis seu cassare
Rō [illegible] obligatꝰ ē [illegible] et petat [illegible] ei
[illegible] ex suo [illegible] ē suo [illegible]
[illegible] obli sit absolutꝰ [illegible]
[illegible] obligatōis cassare [illegible] obligat' [illegible] suo

l.

Verū [illegible] solue pro paupib' ōcē ē n̄ [illegible] iboīꝰ q̄ [illegible]
soluerꝰ ōbitū [illegible] dum [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] paupib' p [illegible] Rō ē q̄ [illegible]
[illegible] paupib' [illegible] [illegible]
verox heredū q̄ n̄ iuenīt. pecā paupib' [illegible] solū. sꝫ eius
pꝰ [illegible] ī foro ōi et foro hoīs q̄ psiliū [illegible] Et q̄ [illegible]
tū simpꝰ eq̄ obligat [illegible] sic [illegible] Et tam̄ simpꝰ [illegible]
tū [illegible] n̄ [illegible] ī ipō ē [illegible]
simpꝰ [illegible] duplex [illegible] ī ppoito

li.

De speciariis vēdētib' [illegible] pulueriis [illegible] q̄
vēdūt [illegible] meliori. Rō. furtū ē [illegible] ad rest'
emti [illegible] q̄tū res empta peior est

lii

De [illegible] alios [illegible] solue expensas [illegible]
[illegible] et [illegible] q̄ [illegible] [illegible]
[illegible] paupes q̄ ō laboꝝ [illegible] ē [illegible] Rō q̄ [illegible]
[illegible] [illegible]

liii

Aliquis mercator ē [illegible] [illegible] ōs tres [illegible] simul
[illegible] ō pagno q̄ recipiat [illegible] ī [illegible]
q̄ꝝ utrū [illegible] possit licite tale [illegible] recipe. Rō. hāc q̄ōē sec̄ q̄
[illegible] [illegible] aug' q̄. [illegible] q̄ licite [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] illi' [illegible] q̄ [illegible]
[illegible] recipiūt [illegible] ī [illegible] ē [illegible] n̄ [illegible]

liiii

Verū peccet recipiēs [illegible] illi' q̄ suo [illegible] ea' sꝫ [illegible]
[illegible] Rō [illegible] ē q̄ recip [illegible] ōz alia [illegible]
q̄ sī hāc [illegible] ē ali' q̄ pp [illegible] recipare [illegible] sua [illegible]
[illegible] illū [illegible] recipiat pp hīe sua q̄ ille neget. vn̄ [illegible]
[illegible] tale [illegible] q̄ō sibi ē [illegible] et alti nocuum [illegible]

lv

De [illegible] q̄ [illegible] ā q̄ recipiat [illegible] vl' [illegible]
cepto solo capitali. post ī pō. ōbitoꝝ simulꝰ dare vl' forꝰ
tē. nec ne. Et si dat recep. si n̄ dat [illegible] q̄ꝝ vtrū sit vsā. q̄ō
recep. Rō. q̄ vsā ē. Rō ē q̄ [illegible] sunt ī spē [illegible] pcepa [illegible]
mutuū [illegible] [illegible] n̄ mutuassꝫ vꝰ [illegible]
faciat destruꝰ [illegible] ul' [illegible] capitale [illegible]
spez pcedētē vsariꝰ ē [illegible] pꝰ tenē q̄ō accep. Et psuit q̄ ī
[illegible] h' [illegible] malitie sue ppe q̄ō p' q̄ [illegible] n̄ [illegible]
ā ul' capitale [illegible] pcē [illegible] mutuo [illegible]
[illegible] vn̄ [illegible] hoc q̄ [illegible] pō [illegible] pꝰ [illegible]

lvi

De [illegible] ōboīs [illegible] vl' ō labore ppo [illegible]
[illegible] et esuetis [illegible] pꝰ facē [illegible] vn̄ q̄ licet [illegible]
et [illegible] pigneo [illegible] [illegible] fimg [illegible]
vl' [illegible] [illegible] et dico q̄ vꝰ [illegible] n̄ [illegible]
sibi [illegible] illas pigues [illegible]

lvii.

De [illegible] q̄ se falso faciūt sacerdotes [illegible]
[illegible] multa [illegible] Rō. [illegible] pec̄ [illegible]
et tē q̄ [illegible] ē q̄ [illegible] [illegible]
aut sꝯ ō ob' hospital' [illegible] dūs [illegible] ōz [illegible]
ad usum [illegible] [illegible] aliox [illegible] ōz ei auferre

[illegible] applicare [illegible] illicite. lviii.

U[illegible] religiose [illegible] patrimonialis. puestib: libris [illegible] [illegible] q. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

C[illegible] [illegible] religi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lix

Q[illegible] [illegible] simulet [illegible] [illegible] religi[illegible] hedes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] puelle [illegible] religio[illegible] [illegible] [illegible] lx

Q[illegible] [illegible] relig[illegible] [illegible] [illegible] puelle [illegible] [illegible] heres. [illegible] [illegible] [illegible]

U[illegible] [illegible] lxi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lxii

U[illegible] [illegible] absolue[illegible] [illegible] [illegible] lxiii

D[illegible] [illegible] [illegible] lxiiii

S[illegible] [illegible] [illegible] spiritualia [illegible] [illegible] lxv

U[illegible] [illegible] [illegible]

U[illegible] [illegible] lxvi [illegible] [illegible] lxvii

U[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] solus [illegible] [illegible] [illegible] lxviii

Q[illegible] [illegible] [illegible] lxix

D[illegible] [illegible] lxx [illegible]

[illegible] testes [illegible] lxx

S[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] [illegible]

Q[illegible] [illegible] igne [illegible] lxxi

[illegible] [illegible] [illegible] lxxii

Q[illegible] [illegible] in custodia [illegible] recipio custodi[illegible] de furto [illegible] furti [illegible] furta lxxiii

U[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

U[illegible] [illegible] [illegible] lxxiiii [illegible] [illegible] [illegible] lxxv

U[illegible] [illegible] [illegible]

U[illegible] [illegible] lxxvi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

C[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ro. Si reuocato mādati pueīt ad mutuū · ūsura ꝑcipit · qa ū ꝯ vo mā si alter · i · ꝯ sua · etiam vsur · ꝯ pē alt'ī ūꝯ ni imputari.

lxxvii Utrum si dolo vl' metu · aut blanditiis īduco aliq ad uēdēdū m rē suā vl' dād ad possim licite ꝑsidē · ꝯ tal' vēditō vl' dātō ei possit uist titul' · Ro · Si ē rē illa cum p ptō ꝯpetenti q̄ lō muta luit · licite possū ꝑsidē · faciaq; piuā ꝯ dolo vl' metu illato. Rō ē q uō · coacta · vō est · Si uō eam uiui debito · q metu mui' ille ac cep̄ teōr · ad suppleūtū usq; ad iustū pciū · Si uō metu ul' dolo ab stuli · S · e · l · ꝯ fuit met' q potuit · c · adē i ꝯstātē uir · rapui ē ꝯ teōr s ī toto · ñ ī rucit l' pacto si uil peti' dol' ē malitia blandis · ī ornata · aug · dol' est · ē ꝯ ag · et ꝯ simulat' lxxviii

Iste pū · ī istō · v ꝯsentēt bōnīa emit ipā ame hac dcā tam · ū fec m ꝯ cātā q ꝯsito ꝯ ipō · Eād si uult ni reddē bōnīa · si pciū eq va lēs · Ro · tal' uēditō q ficta fuit · et ex alia cā fcā · ull'on' fuit voluntaria vō · vēditoris vn ū sump' voluit · nec coact' ꝯsilsit si sp̄ fuit īuolūtari · ro solo ue p ñ rtāe vedītōe licita vn ñ ē ī it ti ls ꝯ pdca cā · lxxix

Utrū p' ꝯcemalē ꝑscptōē · si sciā pcto reu ū fuisse · mā si alti' possi licite tenē eam roē ꝑscptōnis pdcē · Ro · ī foro ciuili ū posse agi ad redd · q hēo uerū auxilium qd ī reductū ē ad puīēdā negli' ꝑscr sori · ī foro uō poli ꝯpatiuō · uōe · qūēq; bāō ꝯsciā q rē aliēā ꝑsidā ꝯ cessat bōa fides statī teōr reddē · ū ūq̄ aliq ē ꝯscia rei aliene sal uab' · Si dicas m q ū ē aliēā q lex de ꝑscptōe fec' eā m' · Ro q li fuit roē bōē fidei q mala fides ū ꝑscpsit · vn statī ē ꝯstat ē huc rē ēē alti' ex tē cessat titl's bōē fidei ꝯ licite ꝑsidē ū pote' · q sciis fuisse

Utrū pē alti' occl'tū qd scio ego sol' ꝯ iudi ꝯ pca lxxx ī alti' recepi ī ꝯfessiōe · ꝯ sciebā palā uiā possim vl' debeā reuelaē pla to mō · m pob' īugeti · Ro · Si petat ī foro iudiciali · nullo mō teōr q ē plare · ū posse ī teñē · ꝯpania pca tallionis · vl' aliā auirē tantū · S; si petat ī puato · Ro sim magr̄m Wm altissiod' · q ꝯfessio seq̄s suggillat noti' · vn volūt q ū teār dicē plato · S; si noti' ibseq̄ ꝯfessiōis sigillum ū claudr · ū impedr q m possit et debeat reuelaē ī occl'to · tn̄ cā correptōis fnē · Alii sē q dnt d'ni · q ē scit alia uia sīū sciā añ ꝯfess · sīū sciui postea · ē sīt aliē uie ꝯ deo reuelare · maxi' si platū uidā pote li ū aīo maliguādi · aut uituꝑādi frē · si; vtilit' corrig' · ꝯ tē ū sīū pditor fris ēimis si pius poti' correptō pla to vr' tē iss' seq̄us uo mag uui ꝯsciā · ū tēt hodie · sīmā · magi' · 6 ·

lxxxi Scio ꝯ ī sigillo ꝯfessiōis et pnullā aliā uiā · uuitt ico vl' ob' · qr · q̄ro utrū possī iuuare vl' dcē · ū scio ꝯ h · Ro · q · psū et ꝯ deo sic ūē · Rō ē · q qd ī puro sigillo ꝯfessionis scio · ū scio vt hō · si ut dō · ū m sic hoī si sic dō dē ē · Alia rō ē q si ītrogās vidēt me dubitaē ꝯ tēn · ꝯ ppēdēt · statim hret uiā suspicandi de li ēmi' · ꝯ ī ēē aliq ū sīm ēimis reuelatō ꝯ uiolator sigilli · lxxxii

Confiteor vnū pcc' sacdoti · post tēpus loq; sec ꝯ illo pctō ꝯ fō. q̄ro vtrū pistai locutiōē possit dicā scire · pē m · sacdos p aliā viā Ro q · nō · qm una ē via · et roē pē me loqr ē eo ꝯ pcā mō · vn si sacdos q̄eq; mō coact' reuelaret · pē m ē fess' sum ē ꝯ illa locuti oē · pditor uida ēēt · q ꝯ una uia facēt duas vias lxxxiii

Ego sol' scio · et uideo vnū frē peccaē · īduco eū ad puiā ꝯfessi. ꝯ ꝯfitet' guardiao q pē eū absoluē ꝯ absolut' ē et ꝯrrept' · ī scaui secto pcp m autos pol' et ꝯuenient · ū dicā s · si sciā pē ꝯfess aliq frē peccaē ā regr · q̄ro si teōr ei dcē · Ro · Quidā ū putat bñ ī corp et isic · ꝯfess' sit legitime atq; ꝯrrept' · Diret aliq q ū teōr reuela re · ipm · Alii dnt ꝯ bū q si plat' ē biuiuol' ꝯ ītēdat ū vituꝑaē frātē si ꝯrrigē si ū ē ꝯrrept' · ad cautelā fris ꝯ custodiā · q v cuis ē ꝯmiss' aute siue · q eq; sit ꝯrrept' · debeo ꝯ teōr ī secto frē reuelaē plato p tēq ꝯ pcā tantas · si aggor coactiōe ol' · vl' excōis lxxxiiii

Quare pugili bellatori ū dr dāi abso' pnīc · ū eucht' · Ro q ī fatis q ē ꝯmitt' iti' discimui q̄ freqr videut succubē · ī tē omittit se facēt ꝯ spōte discimi mortis · ī tē hr aiū siūdi ī oē euētū ꝯ ē morte

Uel cum suspēdēdo et decapitādo ꝯfessō ꝯ cōtō ꝑsit dari eucht' lxxxv

Ro · Si istā petit ū est ei negāda · li; ū sit ꝯsuetudo lxxxvi

Habeo ī deposito ꝯ sciā · ith ē · lucror cū ea q̄ro vtr tenear restituē lucr' illi q ꝯposuit · Ro q sic · Rō ē · q ꝯponēs hr pcali dñiū vn q ē lucror ē re aliēā · cui dñiū ū ē penes me · s; ē penes aliū dico q teōr ꝯ dare ꝯ luc · Id dico si depoit' equus ī mā cu stodia · et ē lucror ꝯ uectura eīs · Sil' ꝯ aliis ꝯ nalib; · ua labōado

Queritur vtrū dn' ill' q sbtrahit gabellā aut collectā cōi lxxxvii ꝯ sciōdē

Ro · Si hīi sit licita et cōit posita ꝯ utilitate rei pu' · dico q tenet ad red' cōi · Si uō ī illicita ū tenē' ī ꝯ cōi ī paupib' · sīle dcā ꝯ pedag' ꝯ uis

Queritur ꝯ emtib; ad iouellu · Ro ꝯ · illa · s · nauigāti sunt dcē nat lxxxviii Siūo visili · dubitet q res ille sit ualitēs pl' ul' min' · tēpe uelli tē li; mani' pueniūt · Si uō emat tali ptō q vix aū ūq mān vult dicas q qes lucrāt h mō · tpe lucrū ē · ab; q dāi paupib; · ꝯ cū illi aq accep · qm li; fauna ꝯ hentib; liceat se īuicē decipe · qd ī telligit q ū puniūt ī iuditiali foro · si; ꝯ foro dī ū sic ē · q g' ī huc ēptōe ū fuit dubiū si; ētiudo ꝯ ualore rer tpe solōis fiede · illicitū ꝯ tpe luc' ē · Id cedit paupib; · q uō ū fuit ī mutuū · et io ū vsa · io vēdēti · ū restituēd ē · ī tē q uoluntaē ꝯfat lxxxviiii

De filiatiōe spūali teāt ī suma · q illū filiū vl' filiā p q̄ illa ꝯ gnatō spūl' dcta ē · null' p' filior coplaē s · sīū fuit gūiti aute ꝯpātatē · sīū p' · q sē ei ꝯ fr̄ spūales · Ego baptizaui btā filā p · istā null' fili' mo p' hāc ve · sīū ille · fili' ēēt nat' an ꝯpaternitā sīū

De gradib' affinitatis hās lī preg · gnāli · q ex q̄ tāsit lxxxx pōt Tabuna pte linee ūsusal' ꝯtrū gdū · pā q ē ī qnto gdū illi li nee · p' nnali ꝯiugi · cēeq; p' alti' linee ūsuisal' · sīū sit pa ī li nea illa sedi psōa · sīū · iiij · Rō ē · q ex q ūsit ꝯtē gdū no attinet un' alti · ū sē affines · v pzi h ex · petr' fres · Iohs · Andreas Nicola' · Maria · Caterina · Bartho · qrinu' · margarita · marthe pōt accipe · Auru q̄eq; uult alti' linee · tā p' · q sm · ꝯ alios · q u' at tinet s ex q sē ēē iiij gdū · S; nulli' alior iiij · qsit s ꝯsāgnītā p' ꝯiugi alie alti' linee · ꝯ ꝯscendētib; s · ex ūsuiso · ū tāsiēnt iiij · gdū · vn sp̄ deb ēē q exuma pte · sit quit gd' · et tē ū refert · si iiij · gdu s ī alia pte attineāt · qnt' vni linee · ū attīet · p' · ul' so vl' · tē · ꝯ nitconi' · iiij · alti' linee · vn oīs parētela ī q ū ē qntus grad' ex aliq pte illicita ē · ꝯ ū ē mīn · ū dispēset apapa.

Grad' ē ꝯsāguitatis isti sīt ī pmō gdū sīror linea ꝯtiēt pr ꝯ mr · Inferi' · fili' filia · qbiq; nulle alie · p' iugēt · Scdo · g' ꝯtiēt sīror linea · Auus · auia · Inferiori · nepos neptis · In tāns uiso · frāt · soror · q psone duplicant · Auus ē ꝯ auia · tā ex prē q̄ ex mrē accipiūt · Et p' · sequitib; quoq; gradib; sili · p filiū eau q ī q; gdū sbsistēt · ipō ordine duplicant · Iste p' ī scdo · g' · ide dupplices appellāt · q duo aui · ꝯ prē ē · ꝯ mātn' · Itē duo gnā nepotū sē · sīū ex filio sīū ex filia pcāti · Frāt ꝯ soror ex ūsuiso sē veniūt · i · aū fuīt pris · aut frāt mris · q̄ aut pātrui aū auu cl's notāt · Quī et ipī h ordiē duplicāt · Tercio · g' · veniūt · Sup proaui · proauia · Inf · pnepos · pneptis · Ex obliq' · fris · sororisq; fili' ul' filia · Patruus · amita · i · pris fr · ꝯ soror · Auūcl's · ma tera · i · mris frāt · ꝯ soror · Quarto · g' · veniūt · S · abauus ab auiā · Inf · abnepos · abneptis · Ex obliq' · fris ꝯ sororis nepos ꝯ neptis · frāt patruel' · soror patruel' · i · patrui fili' vl' filia · ꝯ sobri' ꝯsobrīā · i · auūcli ꝯ matere · fili' vl' filia · Amitini' · amitina · i · amite fili' · vl' filia · Itē ꝯsobrini q ex duab; sororib; nascūt' · Et h; accēsit · patruus magn' · amita mag' · i · aui patrui fr ꝯ soror · Auūcl's magn' · matera mag' · i · auie tam patne · q̄ matne fr ꝯ soror · Et nō · q ī cognatōe · alia sup' numēt' · Alia īfra · alia ex tāsuiso · q ꝯ ex latē dr · Sior cognatio ē parentum · Inferior · libor · Ex trāsuiso · frāt · sororēue · eor qq; ue ex ill' pgnāt · et auūcl' pā trui · amite · auūcli · matere · Et sior quē ꝯ inferior cognatō · a · pō · g' · incip · At ea q ex trāsuiso uiūnt · a scdō · p' · g' · ē sup' · pat

mi. Infra. fili. filia. Scdo g. auus. aua. Jt nepos neptis. Ex transuso. fr. soror. Tercio g. proauus. proaua. Infra pronepos pneptis. Ex transuso. frs sororis sue. fili. filia. Et ouncle patruus amita. auunclus matrera. patruus e fr pris q grece napac vocat. auunclus e matris fr. q ap eos ppe μητρως appellat. amita e pris soror. matertera e matris soror. Quarto g. abauus abauia. Jnf abnepos abneptis. Ex transuso. frs et sororis nepos. neptis. fr patruel. soror patruel. i. patrui filius vl filia. Consobrinus consobrina. i. q que ex fratribus aut sororib pgniti sunt. qua sunt q i te consobrinos eos ppe putant dici q ex duab sororib pgniti sunt. qui consorinos. Eos uo q ex duob pgniti fratrib ppe fres patrueles vocari. Sicut ex duob fratrib filie nascuntur. sorores patrueles appellant. At eos q ex fre et sorore pgniti sunt amitinos ppe dici. amitine filij. consobrini te appellant. si fuit tua amita. Jt amite tue filij. consobrini te appellant nullo amitini.

E vidente accepio a fratre d vsis. l. e. d qb emo ate. lxxxi.

Gvini dom. Qro utrum tu tenearis ad restit. illa xx. e. l. ra. qs accepisti p domo e. e scias me accepisse d vsis. et vidisti et scias illum a q extorsi ...

...

lxxxii

lxxxiii

lxxxiiii

lxxx

lxxxvi

et ille n exprimat. tn uendes tenet q facit celauit eq mali. q faciat. Alij dicunt et melius. q illa cois malitia vsq i fraude uendentium introducta est. vt velet vitia eqrum. et si uides ht noticia tal malitie q si distincte specificare. et est q iste ii emeret. nec daret medietate. dico q tenet. q uendit scie re corruptam. sigificat primu. et maliciose tacet tale condic. q expssa ii uedet equm. Jte dicas d mercatoribus q scient vendr pannum et res ita malas q si diceret emptorib illis vitium nullomo emerent. Vn n suffic nec excusat eos v bum consuetum qd dicit ocls pascat te. Vide bis quod vba fraudulenta s. e ipa re. e tulle sciat pessima et corrupta corruptore valde nocua emti. q si sciret nullomo emeret. lxxxvii

Quid de capsoribus vl alius qui lapide sertum preciam s ab aliq sip. p q edit ee vitru et parui vale. vl q potest aur et edit ee metallu vl arg qd edit stagn. et hi. et tales q cogscet emt pcla vilissio pco. i. lugo tur ad restit. Rno. q deceptores et raptores sunt dicti boni mali et cautule vn scient decepuit proxim. q d ipis confid. et q edit uede vitru. ul metallu vl stagnu et hi. Si uo as qui emit edit ee uitru vl metallu et pcia pcelsa tpais iuenit ee auru et hi. Nec bona fidei n tenet ad restit. pmu tuum eet prude facit illi qui ad uendend.

lxxxviii

Qucit d uxore. vsurii. e dote si d vsis et bnnuri d si de vsis. Rno laboret manibus pris et de labore vivat. Si nesciat laborare fuiat ...

lxxxviiii

C.

. C. i.

... q Est qr duo q malefecerit ad iunice fuerit in ofessi ... ut ... pec ... in istor ... in ... gen pec plesmos ... p ... foedis ... et ... vl oblunoe vl ... eta ... ego ... q ... tradita ... et dic q ... in ofessi oblac ... et ... sigillo ... illi ... q ... et si ... pst ... volo q melius ... sigill, qr ... istor que scio ... in ... et ... in ofessi ut patet. C. ii

Quid si ... in ... q ... sigla ... missi vl custodi ... ui ... q ... sub ... et pst ... alius sub ... statutis ... ro. ... ofessionis sit affirmatu et obligat plac q ... legitia ca differat ... et sit ... recipe ... et ... fimo proposito ... ofitedi illi q legittie ...

Quid ... hi dotes suas ... carnal' C. iii ... absolute ... abeo ... solua ... debito suo et dat mulieri ... vni ... Ro. aliis qui p simplicitate nesciunt distin ... forma ... Similiter ... mutuat illa pec ... pea accipe vlt sorte. Si deposuit ... deposita ... non obligat ... non restitue ... Consu ... mulieri ... et offerat ... ac ... abeo pilla pec vlt sorte ... ca ... luc ... mercatori ... restitui ... et ... lucraret legittie ... vlt ... C. iiii

Quid ... complete ... et ... solue acep ... sorte sua et ... pl. et ... distruit ... capitale ... et ... p ... q ... vlt sorte ... recipiam ... sine ... qr si illi ... licite ... sunt vlt sorte ... mutuu ... solutois ... qr poit debitore ... rei sue ... et ... aliq ius vlt sorte ... licite ... recipe et ... et ... bnfac ... ad ... de ... vlt sorte ... compta

Habeo bona ... q scio ee hetice ut pote ... C. v et ... hereticos ... licite ... restitue ... Ro ... heretic e publicat ... Si e publicat ... epi vl inquisitois ... sine late ... Si n e publi cat ... bona sua publicata ... fisco ... epo vl inquisitori et illa ... prefato heretico ... assignare fisco vl inquisitori vl ... et sic a ... accedat ... Si accedat epi vl inquisitor ... retinea ... ad fide ... et uelit ... restitue ... abeat ... heretice ... et ... et ... edite ... capitulib ... bona ... auferant ... C. vi

Quere i qb casib licitat alic ... pec mortali recipe pec ... casu ... ut pote ... filiam ... debitor ... pec ad solued ... pmanb ... edito ... ut pote qr pec ... alii ... mutuam ... restitui ... Item ... posuatte ... ut pote ... sufficeret ... et decete statum ... Si ... ut pote qr ... et ... cancellari ... recipe ... pcupatte ... stat qr ... elemosina ... sufficie ... accipe ... ut ... tenee ... elemosina ... ab illo statu ... decet ... ut pote qr ... vl ... abuisit ... ipte ... recipe ... usuras ... recupate ... decete ... posita ... ad recupatoe stat excellentis ... usura ... abs pe mort recipe. Ro e qr ... ne ... necessitas ... cupiditas qr ... lucru ... nisi ... volo ... moue me ... vl alius ... vl voluptas ... pasca ... scd q clicis ... usuras recipe ... religiosis ... q clicis. Ro e pfecto stat. C. vii

De mulierib portantib ... et ... ut pilos ... dicat ... non ... mortalia ... tamen ... ut placeat ... allicit ... ad peccad ... usuras et luc ... pdca ... mor ... eis negari pnia vl absolu ... ipp gestatoe ... si velint pnite ...

Habeo restitue ... qb ... solue ... C. viii ... solue ... et ... pauperib ... solui ... ii ... residue ... pauperib ... talis e soluti vl n apparet ... editores ... legatarius ... q legati ... legata solu ... legare ... sufficit ... p solui legata ... celeri ... suffragi impedere ... pauperib qb legauit ... q legat ... aute legata ... ex alieno reduceto.

... restituit ... C. ix Quere ... alias posset ... vl ... Ro q ... matrie fuisse ... vl si e paup ... indigeat ... restituit. ... C. x

Quidam ... Quare e secut ... sit eos ... fuer ... loci ... et ... dom e ... plubu ... ut ... Ro ... tal ... plube ... abusioe ... et ... plubu ... teor ... casu ... obstare ... Si ... tal ... minor ... bona ... ieu ... teor. C. xi

Quere utr gabelle sit licite. Ro ... utilitate. possit ... et ... modu ... pec ... rebus q portant ... et ... se ... pse lege ... vl collecta ... alicui ... fuas ... portare et ... sponte ... legi ... hopio ... liga ... plube ... hoim ... ad iuuce ... et ... capitales ... et ... humana ...

Item q ... C. xii ... dominant ... ad ...

Virus pupill licite ... ad ... tuto C. xiii ... pupilli tenet ... utilitate ... luct ... ad utilitate pupilli ... tutor ... Ro q ... tutor ... pupilli ... agere ... suo ... licite pe te ... age ... tutor ... dicat ... pse ... lucr ...

Sed pone q tutor accep usuras p pupillo q ... C. xiiii ... e tpe ... legitie ... reddede ... pupilli ... tuto ... lucra ... p usuras ... pupill licite pssit ... tutori ... verba ... lucr ... et ... usuras ... mea ... restituas ... si plac. C. xv

Quere utr pupill licite pssit pfatu luc ... e ... memorata ... restituere. Ro. Si pupill recep pec ... adhuc resit ... usura excedeite lucr moderatu vl ... tenet.

si restituerit tutori [illegible] ipse tutor. Si vero dicat tutor ī ce vsas [illegible] pupill'
recip is p̄stitas vl' dicis te pupill' tēt vsas illas reddē et p' agē ō tutorē
ad [illegible] suū lucrū licitū. Si aūt tutor restituit pec' suā pupillo. vl' dicas
q. [illegible] sit vse [illegible] pupill' sip' recip boā fide. p̄ea p̄ssu tpis. tutor dicat
pupillo ibi fuisse vsas. pupill' n̄ dz credē. n̄ tēt ad rest. q n̄ p̄ats ee
pupilli vo. iste tuto' vsas exigit. vn̄ sibi imputet tutor p̄des. q n̄ de
buit cū capito suo p̄de. alti [illegible] C. xvi

Sed qd. Si tutor [illegible] vsas p pupillo q̄s lucrat' ide tutor [illegible] pec'
pupilli [illegible] et reddit hāc pec' vsariā sic extorta pupillo q̄ [illegible]
rest. tēt. Ro. Si pupill' n̄ restituit tutor tēt restitue. p̄ea pupill' tr̄ tutor.

Sed qd faciet tutor q [illegible] tutelā pupilli [illegible] recipe. q C. xvii
mlta [illegible] Ro. dicat h̄ [illegible] cautatis [illegible] p̄ctas q [illegible]
toribz [illegible] capitale [illegible] ū se [illegible] pu' [illegible]

Sed qd. si tenet p̄de pec' pupilli. aut n̄ p' lucrari. Ro. emat [illegible] et
fruct' percipt' [illegible] pupilli annuati. sic [illegible] C. xviii

Quidam vidit thesaur' ī agro mo. statim venit ad dnm̄ q emit agrū [illegible]
ī dicās d thesauro. q emit q̄tū valebat an q̄ iuenisset ī thesaur'. q' vr̄
psit licite possidē. Ro. q. n̄. Ro ē qr dolose emit. vn̄ tēt d dolo.

Et mag valoris re furtiuā facē emit p mīmo p̄cio [illegible] q
[illegible] si dedisset p̄cio [illegible] colos' ē et decepto' p̄ci. alias si
[illegible] simpl' [illegible] licite hīt [illegible] C. xviiii

Unus filiꝰ famil'. fec vsas p'p̄c [illegible] sz p̄ea emācipat' [illegible]
ē fīrib; vult satface. qr vtrū illi sufficiat restitue p p̄te hereditat'
eū contingente. an tenat' ad totū [illegible]. Ro. q tēt ad totū [illegible] vn̄
[illegible] restitue [illegible] restituat. alias ipse tēt ad
totū si h̄t. et alij f̄res [illegible] tenent [illegible]

Eo possessor ab eo [illegible] pessie [illegible] vsis C. xx.
[illegible] Ro. qr ille rē aliena [illegible] possed' [illegible]
[illegible] reddē potuit. [illegible] tenet restitue ill' [illegible]
[illegible] nullꝰ facē [illegible] pside

Eo ab eo p' [illegible] p̄ssu tpis [illegible] ē illo aud' d'
C. xx qr. vtr̄ tenet' restitue illi [illegible]. Ro. Fures aliq. pu'. emit [illegible] pu'.
[illegible] ē cē [illegible] Gofred'. q fures [illegible]
[illegible] qr pu' [illegible]
[illegible] ē fuit [illegible] fides [illegible]
rei aliene [illegible] Gofred' q si boā fid' emit aliq [illegible]
[illegible] alii [illegible] p̄ea fuisse alti' [illegible] restitue illi
[illegible] illū ē [illegible] sua [illegible]
[illegible] ē [illegible] clar' dic' [illegible]
[illegible] sua fit [illegible]
[illegible] godino. p' [illegible] gotfridi [illegible] ad fuuorē rei pu'.
Sz vr̄ mag' theologia [illegible] C. xxii.

Pater mis fec vsuras [illegible] et duob' filiis [illegible] duidant'
hereditatē. qr vtr̄ q̄l heredu tenēt' [illegible] p p̄te hereditās [illegible]
te. Ro. Si [illegible] ē heres vni' tēt ī totū simplr [illegible] p p̄te hereditat'
[illegible] ad pl' [illegible] puenit [illegible] equū
vl' dom' [illegible] et illa res puenit ī [illegible] hereditat' [illegible] filiou
fuis vl' vsar' [illegible] ille [illegible] p̄te res [illegible] tēt totā restitue [illegible]
[illegible] agē ā f̄res d supplemento valoris rei. C. xxiii.

Queritur qr [illegible] vsuro' d [illegible] ille [illegible] bina [illegible]
[illegible] p' psit facē elīas. Sz aleator d ludo alee. n̄ p' elīas facē.
Ro [illegible]
[illegible] psid. [illegible] qi [illegible]
[illegible] illi q [illegible]
[illegible] restitui [illegible] elis fa
[illegible] alee [illegible]
[illegible] ablato [illegible] ludere voluntate ludit
[illegible] qui p̄dit et ludes [illegible] alti' [illegible]
[illegible] n̄ p' facē elīas [illegible] alee sic [illegible] restitue [illegible]
[illegible] pupib [illegible] v potest [illegible] deceptu illu [illegible]

sit filiꝰ famil'. an [illegible] q n̄ [illegible]
[illegible] licite [illegible] et sic [illegible]
[illegible] sip' [illegible] pupil' [illegible]
[illegible] q si ē lucr' [illegible]
[illegible] h' oppiniō ē [illegible] clar' [illegible] C. xxiiii

[illegible] alij hoies vni' [illegible] ī [illegible] Ro.
[illegible] expedio ī iudicib; [illegible] l. x.
Ro [illegible] acceipe et res ablatas [illegible] et [illegible] p [illegible]
[illegible] l. sz ē duob' [illegible]
[illegible] fuisse [illegible] ī apoteca [illegible]
[illegible] ē. si [illegible] C. [illegible]
accipe. h̄ qd lucr' fuisse ī mcatoē p q̄ [illegible] lucr' ē [illegible]
[illegible] exspoliat'. Ro q [illegible] pl' [illegible]
captādo [illegible] posset. tū qr dubiū erat vt fuisse lucr' [illegible]
[illegible] obeo [illegible] C. xxv

Quidam h̄t vsas [illegible] ad [illegible] q' vr̄ pst [illegible]
absolui sistati [illegible] Ro. De vsis et male ablatis [illegible] p'
[illegible] modeta [illegible] fuerit. Sz cū
vsas certas [illegible] qb; extorsit [illegible] plures [illegible]
Si plures sūt [illegible] hūc iūgi q restituat. [illegible] cō. Si sit absē
tes [illegible] facē qd ī se ē [illegible] potuit eos adire p' absolui [illegible] dicat sac
dos q h̄ absolō n̄ valz [illegible] restituat qū potuit. alias ē ficta absolōne
gaudet p̄sit [illegible] ma. [illegible] mala [illegible] alij audi
[illegible] cōfessiōis. [illegible] q si pu'ā p̄closā. s. alias
q̄ [illegible] h̄t d alieō v pote [illegible] q̄ sit scelerā [illegible] oper' rest'.
[illegible] p' [illegible]
[illegible] potuit satface bō fid' [illegible] p' absolui [illegible]

Quidā h̄īt [illegible] C. xxvij [illegible]
[illegible] duob' filiis [illegible] Ro. [illegible] bono
[illegible] restitue [illegible] hereditas [illegible]
posito [illegible] heres n' [illegible] restituat [illegible]
[illegible] creditores [illegible]
actoē ā bō filiē si hereditas n̄ sufficet ad [illegible]

Tenetur restitue vsas plib; si n̄ p̄sit oīb' [illegible] C. xxvij [illegible] obligat'
ē. qr vr̄ possit oīb; ītegre satface. qr vtrū possit alios eligē p
[illegible] q [illegible] Ro [illegible] rigore iuris [illegible]
[illegible] creditorib; qb. [illegible] obligat' [illegible] qr oib' ab
[illegible] oīb' p rata d bo restitue. Sz pono [illegible] fr̄es qb [illegible]
[illegible] restituo. et dimit [illegible] p p̄te [illegible] p̄sit
[illegible] creditorib [illegible] ad satfacied' elige [illegible] qd
[illegible] q p̄sit [illegible]
satface residuis creditorib;. Ro q [illegible] sic [illegible] iure [illegible]
[illegible] creditorib; [illegible]
q p̄sit alijs satface [illegible] obligat' [illegible]
[illegible] restituere [illegible]
[illegible] creditorib; [illegible]
creditorib; expedire negō [illegible] lx [illegible]
[illegible] restitue [illegible] creditoib; d rigore iuris vl' oīb' p [illegible]

Pater mis fuit vsariꝰ accep [illegible] l. d vsis. ī morte dimisit [illegible] equate C. xxviij
ī bonis solum l. ccc. h'eo alia p̄dictas [illegible]
hereditatē [illegible] qr vr̄ sufficiat [illegible] restitue [illegible] boij [illegible]
d alius acq̄sitis tēt rest. [illegible] vsas ei. Ro [illegible]
[illegible] d boij [illegible] n̄ p̄sit creditores [illegible] ab eo [illegible]
[illegible] quātitatē [illegible] cōphēsa. Sz si n̄ fac' lucratiui d boa [illegible]
[illegible] alr acq̄sita. obligata sit [illegible] p̄lolucda [illegible]
[illegible] dimisi [illegible] sistat [illegible]
[illegible] sufficie si p p̄te [illegible] restituā [illegible] hereditat' [illegible]
[illegible] n̄ alias [illegible] obligasse [illegible] C. xxviiij

Iste p̄r mis [illegible] restitue [illegible] l' dimisit [illegible] ī morte [illegible]
[illegible] ē istis d boii [illegible] lucr' [illegible] l. x. qr vtr̄ capitale [illegible]

editoribus p[ro]ximi ... [illegible] ... [illegible]

[illegible] C. xx

[illegible] C. xxi

[illegible] C. xxii

[illegible] C. xxiii

[illegible] C. xxiiii

[illegible] C. xxv

C. xxvi [illegible]

... [illegible] C. xxvii

[illegible]

It[em] caveat sacerdos vel qui hui[us]modi recipit cautione[m] q[uod] illud q[uo]d fit de tali p[ro]missione vel cautione habeat ap[u]d se et sic ordinet q[uod] ... d[e] p[re]ci[o] illi[us] itaq[ue] n[on] p[er]mittat q[uo]d sacerdoti restituere illeru[m] ... aliquo alio p[ro] ... It[em] ... publice ... [illegible] ... et facie[n]d[um] s[e]c[un]d[u]m consuetudinem ... C. xxviii

Nota q[uod] simplex adulteriu[m] e[st] q[ua]n[do] aliquis adulterat[ur] c[um] ... soluta. Duplex e[st] cu[m] utraq[ue] p[er]sone s[un]t ligate et tu[n]c maius peccatu[m] est et maior p[e]n[itenti]a e[st] iniungenda vel septennis vel maior vel minor ... s[ecundu]m q[uod] discretioni videbit[ur] sacerdotis. De simplici adulterio n[on] tanta est p[e]n[itenti]a iniungenda aliquando minor s[ecundu]m discretio[n]i videbit[ur] sacerdotis. Nota q[uod] fornicatio p[ro]prie e[st] q[ua]n[do] solut[us] cum soluta peccat. Et de hoc peccato cu[m] sit minus adulterio minor est p[e]n[itenti]a iniungenda ... sufficit p[e]n[itenti]a q[ui]nq[ue]nnis. Si e[st] aliq[ui]s ... q[uod] n[on] sit publica sufficit q[uod] agat p[e]n[itenti]a[m] trib[us] annis. Expliciunt Casus.

De festivitatib[us] celebrandis.

Festa q[uae] celebranda s[un]t. Nat[ivitas] d[omi]ni. S[ancti] Stephani. Jo[hannis]. Innoc[entium]. Silvestri. Fest[um] ... d[omi]ni. Epiphania. Purificatio. Pascha cu[m] tota ebdo[mada] ... [illegible] ... festi ... ap[osto]li ... [illegible] ... Ep[iscop]i ... collaudavit. Dedicatio. S[ancti] Michael[is]. Et dedicatio aulib[us] om[n]iu[m].

Incipit liber de deo et angelis

Qm ut testat bts Io. ds e alpha. et o.
pri. et finis. id ab ipo oim rez prin. i h
opcli inito. dig arbitr ee ichoatou;
Cau de bts. B. E vo. ops. bniuole. vr.
lum etn. icomutal. id. suma bea
titudo. eis ... idse ptcipatd. uiuificas ad fuied
assities. ad apptd. dilatas ad capied. itificas. ad pmie
d. accedes ad celu. fecdas ad fetu. pmoues ad bonitate
digeos. ad ogete. robo. ... ad uit. fomas ad bniuole. ... co
... ad sap. visitas ad osolatoe. illuias ad cogtoe.
ppetuas ad imortalitate. iples ad felicitate. cetas
ad securitate. amat v karitas. noit u uitas. sed u eqtas
diiat v maiestas. reg u pri. acedt u sal. opat v uit.
Reuelat v lux. assist u pietas. hec vsq; B. ¶ Et sic d bts
G. Cu sit sps i ceseptoe sue spualitatis cucta trsced
trsced eo osbueit. codu ois cate. sua etnitate. exced
sb potecie sue psnita o coagustat. a fine. vsq; ad fine
sua fort. attig. et o abipo cata suauit dispoit ¶ Et sic
d. bts aug. ds e sr o n elat. ir o n iclus. sbt o n de
pss. ex o n excluss. Siu qtitate. magn. sin qlitate
decor. Cui altitud agli n penetrat. cui po ag. dup.
format. e ipui os cate expectat. Et qius dicat dyo.
q ds oi hnt. motu. fatasia. opioe et n. sr eccli sit remo
tu. s; nos duisis sol et nicupat noib;. Et id ysi. x. n. poit
qb; apd ebos. maiestas dia. iiij osueu. De x. noib dis. fysy.
¶ Pr. e. Oyms. i. fortis. qz fotis e. ad ptetuas ulla ifimi d
pin. ¶ ij. n. e tumo. eo q. a colectib; eu sr o sit timd.
¶ iij. e sabaoth. qz exect celi ei sbiace. ¶ iiij. est
i. excels. eo q sr celos sit glia ei. ¶ v. e. hxeyel. i. qds e.
ds e sol etn est. q n esse nou fuisse. et futuz ee u noi
¶ vi. e. adonay. qd gnalit di ds. eo q ois cata ei sbiace
at diiatoi ¶ vij. e. ya. i. sps alm. qz spe e ds ¶ viij e.
Tetragramaton. qd iiij. litteris ap ebreos scbr. et d icffa
ble eo q ei sigficato itellu huao. vl latie ophedi n p.
¶ ix. e. sabbay. i. ops. Dr e ops a fatdo. qd uult. et n fact.
qd n uult. qd si accidet. neqq ops ee. ¶ x e. Eloym.
i. ds. et e n tinitatis. ptics. ad pre. et fi. et s. s. Et e trinitas
appllata. v d. ysi. eo q fiat totu ex qbda trb;. q. tu uni
tas. Na et du tas sr, unu se. et q sigla i se mani. et unu;
i oib;. Pat g. et filius et sps. s. et trinitas. et unitas ide e unu
tde et ta uni i na. i psois tia. unu p maiestatis unita
ta p p ppetate. Na; ali pr. ali filius. ali sps. s. Sz ita alius
q n aliu qz unu part. icmutale. bon. et coetn. huc us; ysi.
¶ Sit q qda n d do dca. q poti scat ipuatoe q ipoitoe. qa
sic d. aug. mag e scire q do. q n sit. e ipole. sit. appletoe
finali q sit. Dr g imorl. Na ipe sol caret imortalit. Icp
mutal. qz ap ips n e trsmutat. v uicissitudis obubrat
icorupl qz corupi dissolui et diuidi n p. Etn qz caret prn
et fin vl d etn. q. ethere. i. abethe des qz celu e sedes
ei. Inuisil. qz nq i s sba sesu uis e pur n p speculum
sbite cate. Ipassibl. eo q null passionib; affitiat. vl p
turbatoib;. qb huia fragilitas sepi fatigat. Imes. qz ait
ta exclud et tam ei po. a nllo coartat. Et u huit oclu
dam ipe sol bon et imorl. q ihitat luce iaccessibile;
e bts ds i scla. h g q d do dca sit. ad tota uni trinita. qa
comia et coetna. ac isepable sbe unitas. n u et adple ipte
petatem. De noib; que filio appropriant
Sut aut et qda alia noia pqda filie amio vsu trsupta i
sceptis diuis nc pri. nc filio nc spui sco q et si ip pte
dca appropata reppiut. d qb e bto ysido. pauca ad psen
hunc opi it seren. Mediato g. di et hoiu. e. ihc. a csina
te e appllat eo q deo e lctis p ptcipib; is plubat ihc et
d ebice sother gce. siu saluato latie. eo q cuctis gtib
saluato itoi apre lumn e trsmiss. vn xps siu messias
n e maiestatis sigficas regia digtate. Ihc vo n e sa
lutis suppma repsetas di pietate. Dr et hemanuel
i. nbe ds. eo q ds puig nat hoib; i carne apparuit
et ma salutis motalib; postedt. Dr et nc vbu nc caio.
Vbu qz geit sin mre i etnitate. caro at di qz geit e
sin pre i tpis mutabli. Vnigeit et uocat. s; di
uitatis excellea. eo q sine frib; pimogeit. s; susceptoe
hois i qt p adoptoe gre fres hre dig e est. i t qs ee
pogeit. Dr et prici eo q abipo o. et an cu n. finis et
dr eo q mit e i fui tpz. vl id dr finis. qz ad ip; re
ferim qcq agim et e ad illu puenim. q ult quim n
hebim. Dr et do qt ad suucte cata. Dr os dei. qz
Vbu ipi e. vbu at id vocat. qz vo eius pris pip; notifi
cat. Vitas dr. qz n fallt. s; tbuit qd pmitat. Vita dr
qz cauit ee aia uiuete et cate uita corle et spuale tbuit
Via e. qz siu ipo neo ad pre puetit. ymago dr p pare
filie pris. figa susapies forma sui opu; uitute. qz filie
pris. et ymagi eius atq; imsa; magte i se dsign. man di
p esse opis toti cate. qz o pip; fca sr. Pricipu dr di
qz pip; o oriet. vt. p eo q oe; po eius pris i semipo hit. et
oe celi et tre catura gubn et sustieat atq; regat. Sapa
p eo q ipe reuel et secta mistia scie. et archana sapie.
Spledo appllat. p qd manifestat. Lum qz illumiat
Lux. qz adiitate otepladi. oclos mtis reserat. Sol
qz illuiat. Orient qa luis fon et oiu rez illustrior
vl qz fatiet orti ad uita etna. fons nuncupat qz rez
origo e. vl qz refic sitietes. Mediato qsor qz it dm
et hoie ostitut e medi. v hoie ad dm pducet. Paclit
i. aduocat. qz pnb ap pre itceds. Itecesso et ide vocat
qz p el. parum remoueda curi geit. et pablueds cumb
mis. diligetia ipedt. Spos qz descedt d celo et adhesit
eccie. v eet duo i carne una. Agls dr. p amitatoe
sue ac pune vo eius. Ppha qz futa reuelau. Sacdos qz
pnb hostia obtult. Pastor qz gge s tditu. vsq; i fine
custodiut. Magr qz doctria salutis nos docuit. Naza
reu. i. scs. qz pe n fec. De aliis siqde i feriorib; reb
noia spes ad se trat xps. v filir itelligat. ab hoib; oib;
Panis et dr qz ngos refic. Vitis qz sag fuo nos redent
Flos qz odore i spes ofotat. et sb ceptatoe fictuu ad
btitudi etna nos puocat. Ostiu dr. qz pip; i g dm ad
dm. Mons qz fortis e. et iexpugble ecce muimtu;
Pet. qz fimitas e cdetiu. Lapis aglaris. qz pace fac
i se. aglis et hoib;. Agn et dr pinocetia. et ouis ppa
tia. Aries p pncipatu et po eius. Edus p peccatis pe filie
vitul p eo q pnb e imolat. Leo. qz i reg et fotit sbli
mat. Serpens qz imotalitatis vetustate dposita i res i toe
se renouau. Aqla qz rne ad ast remeant. Nec mirz si huis
vilib reb pfiget. q vsq; ad passiois otum discedisse no

ſcat. h̄ ē ī appropriāt. n̄ ex nīe ſue piraſioē. ſ; ex nīa
ſuſceptioē. huc uſq; yſi. li. vij. c. ij. Pnoib' q appāt

S

Sīe p̄i. et filꝰ. diuiſis p̄ varios effectꝰ ī cātis ſpū ſcō ſ yſi.
ſīcaupat noib;. ſic et ſpc apre ꝑcedes ꝑ filiū. 7 ī eētia
nīe. ſiplicit̄. nīe. p̄ri et filio coeq̄l'. et coetn̄ꝰ exiſtēs. di
uſis noib;. ī ſcptis diuīs. p̄ diuſos effēs ñcupat. De
q̄. ī li. ſap. dr̄. Spc ītlligētie. 7 ſpc ī oīi cātaꝝ ſcīfi
catoē. m̄lt̄x ī kariſmatū et donoꝝ diſtibutoē. vnicꝰ
ī aīoꝝ unioē. Sbtil' ī cogtōn et affcōn. q̄ n̄ ꝯ opatōn
diſcuſſioē. ꝯodeſtꝰ moderās. et ordiās ſcā ſigloꝝ. Cetꝰ
ſine fallatia. q̄ nec fallit. nec fallit. ī coīqnat' ſine
macl'a. q̄ nulla corruptoē. vl' īfectoē pollut. vl' q̄a ī
cor. coīqnato. i. ſſdito p̄cāſ. n̄ cōmorat. Suauis ī ꝑcepti
ſ ſuauior ī pmiſſis. Suauiſſimꝰ ī pmiis. amās boñ actū
ſine īuidia. nl' vetat bn̄ facē. īmo oē boñ pmouꝫ ſine
deſidia. hūan. diligēs hūanā ſotietatē. Benignꝰ ī nā hūs
bnīgtatē. Stabil'. q̄ lapſo dat v'tutē. et vacillātē efficit
ſtabilē. Secūrꝰ. q̄ timētes tutos effic. 7 ſecos. Oē hn̄s ūt
ī vltiā oīū boꝝ pfcoē. Oīa pſpitiēs. vniūſalū 7 pātiēlā
riū cogtōe. Capiēs oēs ſpc ītellibiles oīū motuū ſpal' nē
īueſtigatoē. q̄ ſpē ſcrutat' oīa 7 pfūda dī. v' dr̄ apo. ōīo
ſiñ īfectoē. Alij ꝯ effēs ſ attribuūt. Sic ē dr̄. G. ipē
ē ſcrutatoꝝ diligēs obſuatoꝝ. actōn. et cogtōn īfallibilis
pōderatoꝝ veſtigioꝝ pedū. iugis ꝯſidatoꝝ. ītētōn rectus
exāīato. Boꝝ et maloꝝ verax teſtificato. huc uſq;. G. ī oōꝝ.
Ipē ꝯ tſtis ē ꝯſolatoꝝ. Ipē ſapie. et ſciē ē īſpirato. Septi
formiſ q; ñcupat. p̄ doā q̄ d eiꝰ pleitu. pātiēlāti oēs vt
dig̃ ſit ꝯſeq puiēt. Ipē ē ſpc ſapie. 7 itllect. ſpē ꝯſilij 7 fo'
titudis. ſpē ſciē. et pietatis. ſpē tiōꝛis dī. Ipē ꝯ ē grāꝝ
muific donato. q̄ doā grāꝝ diſtbuit ſiglis p̄i uult. Ipē
pacis. et unitatis ē amato. vñ Karitas ñcupat. q̄ ñalit
p̄rē ꝯ filiū aqb; ꝑcedt ꝯiūg. Et ſe unū eē ōndt. h' uſ; yſi
ī li. vij. c. iij. ¶ Dr̄ ꝯ digitꝰ dī. ut eiꝰ opatoria vtꝰ. ē p̄rē
7 filꝰ. ſigcēt. q̄ ū venaꝫ pbapꝰ donoꝝ ſpē ſci pleitu. q. ꝯda
ſigel'o ſuī digito ſignāt. Dr̄ ꝯ colūba. p̄ ſiplicitatis 7
īnocētie. declaratoē. Dr̄ ꝯ igēs p̄ numeꝝ coīoē. ſiñ ſuij di
minutoē. Dr̄ 7 aq̄ p̄ īterioꝛe ablutoē. Dr̄ ꝯ unctio. p̄ ipiꝰ ioc
unditatē. 7 exltatoē. Dr̄ ꝯ nubes. q̄ ꝯtuātes ipē. refrigāt
Ros. q̄ uitē huā fecdat. Manna. q̄ ſua dulcedc uitē affi
cit. Mel. q̄ amaītudiē uitiſ euacuat. Pluuia. q̄ laetiniſ
uitē irigat. Fons q̄ boā ſpūalia effluē n̄ ceſſat. Fluuiꝰ. q̄
ciuitatē dī letificat. Ventꝰ. q̄ v' uult occlte ſpirat. Odor
q̄ uitē v'tutiſ fraglātia ꝯfortat. Color. q̄ aimi huāi
vtut vāietate decorāt. Calor. q̄ affcm ad amorē īflāmat
Humor. q̄ duritiā ſuitutis malitie relaxat. huc uſ; yſi.

O

Cum n̄ro Quod dꝰ ē īꝯphēl'. ſm Iohē. Damaſceni.
uidit ūq̄. vnigēit dī filꝰ. q̄ ē ī ſinu p̄ris. ipē enāaui
Ineffabil' g ē dꝰ. et īꝯphēl'. Nullꝰ ē cogſcat p̄rē. n̄ filꝰ
nq filiū n̄ p̄r. Sz et ſpc. ſ. ita nouit ea q̄ ſūt. v' ſpē hoīs
nouit ea q̄ ſūt ī ipo. Poſt p̄riā uō et beatā nāꝫ nullus
nouit v' dīn. n̄ cui ipē reuelauit. n̄ hoīe ſolū. ſ; neq;
ſupmūdanaꝝ v'tutum. ipōꝝ īq̄ cherubim. et ſeraphym
Nō derelīq̄ tamē nos dꝰ. ī oīmoda igñantia ſuj. Oīb; ē
cogtō exiſtēdi dīn. ab ipo ñalit īſita eſt. Opōt. g cum
q̄ d dꝰ uult dicē. vl' audire. māifeſte ſcire. q. n; ō ſūt
īeffabl'ia. n; oīa effabilia q̄ ſ theologicē īenātōīſ. vl'

diſpēſatōnīſ. n; ō ſūt cogſcibl'ia. Aliū aūt ē cogſcibile
et aliud effabile. q̄ admodꝰ aliud ē loq. et aliud cogſcē. ꝯlia g
eoꝝ q̄ dꝰ obtuſe ītelligūt. n̄ itegē dīq pſ. ſ; eaā
q̄ ſūt ſ; nos cognū ī hūs q̄ ſup nos dīc. ſic d dō dīs
ſomñ. et irā. 7 negli. et manꝰ. et pedēs. et ſilia. Qm̄
g ē q̄ d dꝰ. ſiñ p̄n ſiñ fine. etnꝰ et ſempitnꝰ īcātꝰ
īmutal'. īaltabil'. verꝰ. ſimplex. ī ꝯpōit. īcorpore. īuiſil'.
īpalpal'. īcircūſcpti'. īfinit. īꝯphēl'. īcogſcal'. bonꝰ iuſtꝰ. ꝯpx.
oīū cātaꝝ ꝯditoꝝ. oīpotēs. oīa ꝯtinēs. oīū puiſo. po
teſtatiuus. iudex. et cogſcimꝰ. et ꝯfitem. Et qm̄ unꝰ ē
dꝰ. ſ. una ſba. et qm̄ ī trib; ypoſtaſib; et cogſcit. 7 ē.
p̄rē dico. 7 filio. et ſpū ſcō. Qm̄ p̄r et filꝰ 7 ſpc. ſ. ſ; oīa
unū ſūt. p̄t ī n̄ gñatoē. et gñatoē. 7 ꝑceſſioē. Et qm̄ vni
gēit filꝰ. 7 ūbū dī 7 dꝰ. p viſcera mīe ſue. p̄ ſalt n̄ra
bn̄ placito p̄ris. et cohopatoē ſpc ſci. ſiñ ſeīe ꝯcept īco
rupte. ex ſcā dī gñitrice. 7 ſp ūg̃ aꝰ. gēit ē. p ſpc ſcē. 7 hō
pfcēs ex ipā factꝰ ē. Et qm̄ ipē dꝰ pfcēs ē. ſimil'. 7 hō pfcēs
et duab; natiſ. dītate. 7 hūanitate. et ī duab; natis
ītellectuiſ. et volūtariis. opatiuis. et arbitrio libis. 7 ſīpr
pfe hn̄tib;. ſz unicq; eaꝝ decētē ſiuū. et roē. hūanitati
et dītati ī q̄o. vna uō ꝯpōitē ypoſtaſi. Et qm̄ eſuriuit
7 ſitiuit. et laborauit. 7 cruciꝰ ē. 7 mortis. et ſeplc' ꝯpletā
ſuſcep. et reſurrexit tcia die. et ad celos redijt. vñ ad nos
ducit. 7 ducet rūſꝰ pēa. et diuiā ſcptā ē teſtis. 7 oīs ſcōꝝ
cetꝰ. Quid autē ē dī ſba. vl' q̄lit dꝰ ex dogēit. vl' pcedit. vl'
q̄lit ſeipm̄ exinaniuit. unigēit filꝰ. q̄lit et dꝰ hō fcōs ē.
ex ūgiālib; ſcminib;. vl' ſagumb; alio p̄t nāꝫ ordine
plaſmatꝰ. vl' q̄lit ſiccis pedib; ſup aqs ambl'auit. 7 ig
noramꝰ et dīc n̄ pſumī. Nō poſſe g ē q̄ d p̄t ea q̄ diuīe
a diuīnis eloqis. vetis. et noui teſti enāirata ſūt. 7 ma
niſtata dīc d dō. vl' uniūſalit ītellige. De ſca tri. ſz Dam.

Q

Redēdū eſt g ī unū dīn ſine p̄ricī. īcātū. unigēitū
n̄ pīclitabilē. īmortalē. etn̄. īfinitū. īcircūſcptū ī de
terminatū. īfinita potētē. ſimplex ī ꝯpōitā. īſtruibilē. īpaſſibilē
īūtibilē. īaltibilē. īuiſibilē fontē bonitatiſ. 7 iuſtē lumē
ītellectualē. īacceſſibilē. vtūte. nl'li. menſure cognitā. ſola ſua
volūtate mēſuratā. Oīa q̄cq; uult p̄t. oīū cātaꝝ viſibiliū
7 īuiſibl'iū factoē. oīū ꝯtētiuā et obſuatiuā. oīū puiſiuā.
ſuiā. oīū dn̄atē. et p̄ricipatē. et regnātē ī īfinito. 7 īmortali regno.
nullū ꝯtūi hn̄tē. oīa iplētē. et anullo ꝯtētā. Ipā uō mag cōtinētē
cōtinētē vniūſa. 7 pbabētē ꝯtinētē ꝯſummātē. vniūſis
ſbſtātiis eminētē. 7 ſup oīa exiſtētē. et oīs ſbe ſup pūā. et
ſup ea q̄ ſūt exiſtētē. ſup dīuīa. ſup boā. ſup plēā. oēs p̄ricipatꝰ 7
ordiēs dētminātē. et ſup oē p̄ricipatū. et ordīe collocatā.
ſup ſbiaꝫ. 7 uitā. 7 roē. 7 ītlligētiā. p ſe lucē. p ſe bōitatē
p ſe uitā. p ſe ſbiā. q̄ n̄ ab aliq̄ eē hn̄tē. aliq eoꝝ q̄cq;
ſūt. Ipā aūt fontē exiſtētē eēntie hiis q̄ ſūt. hiis q̄ uiuūt
vite. hiis q̄ p̄ricipāt roē roīs oīb;. oīū boꝝ cāā. oīa ſciētē
te. añ gñatoē eoꝝ. unā ſbiā. unā dītatē. unā v'tutē.
vnā volūtatē. vnaꝫ opatoē. vnū p̄ricipatū. unā poteſtatē. vnaꝫ
dn̄atoē. unū regnū. ī trib; pfcis ypoſtaſib; cogītā 7 ado
rataꝫ. vna adōē ordōe credētaꝝ. 7 cultam ab oī roāli cātā
ī ꝯfuſe. unitaꝫ. et ī diſtīat diuiſaꝫ. q̄ ī opīabile ē. credim
ī p̄rē. 7 fi. 7 ſ. ſ. ī q̄ et baptiçamꝰ. Ita dīs aplis bapti
çare māndauit. baptiçātes eos īqēs ī noīe p̄ris. 7 fi. 7 ſ. ſ.
In unū p̄rē oīū p̄ricipiū 7 cāā. n̄ ex aliq̄ gēitū aneytion. i.

non causam habentem, non tantum autem et ingenitum solum existentem, omnium quae factum est. Unius vero solius patris naturae unigeniti filii eius domini vero et dei salvatoris nostri ihesu christi, et promandatorem spiritus sancti. Et in unum filium dei unigenitum, dominum nostrum ihesum christum, ex patre genitum ante omnia secula, lumen ex lumine, deum verum ex deo vero, genitum non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt. Ante omnia secula dicentes ostendimus quoniam sine tempore et sine principio eius est generatio. Non enim ex non ente ad esse deductus est filius dei, qui est splendor glorie et character paternae hypostaseos, et viva sapientia et virtus, et verbum in hypostasi, id est subsistens, et substantialis et perfectum, et vivens ymago invisibilis dei, sed semper erat cum patre et in ipso coeterne, et sine principio ex ipso genitus. Non enim fuit umquam pater quando non fuit filius, sed simul pater simul filius ex ipso genitus. Pater enim sine filio nequaquam vocabitur. Si autem esset non habens filium, non esset pater. Et si postea habuit filium, postea factus est pater, non existens ante hoc pater, et ita versus est ex non esse patre in fieri patrem, quod omni blasphemia difficilius est. Impossibile est enim deum dicere desolatum a naturali germinatione. Germinatio autem est ex se ipso, id est ex propria substantia, simile secundum substantiam generare. In filii quidem generatione impium dicere tempus mediare, vel post patrem filii existentiam genitam esse. Ex ipso enim, id est ex patris natura, dicimus filii generationem. Et si non ex principio dabimus filium coexistere patri ex ipso genitum, versionem patris hypostaseos inducemus. Quoniam non ens pater, quod est pater, postea factus est pater. Creatio enim et si postea facta est, sed non ex dei substantia, ex non ente vero ad esse voluntate et virtute eius deducta, et non tangit versio dei naturam. Nam generatio quidem est ex substantia generantis produci quod generatur secundum substantiam. Creatio vero et factio est extrinsecus, et non ex substantia creantis et facientis creatum fieri quod creatur et fit dissimile omnino. Igitur in deo qui solus est impassibilis et inalterabilis et immutabilis, et habens semper se similiter, et generare et creare est impassibile. Natura enim existens impassibilis et influxibilis utpote simplex et non composita, non apta nata est sustinere passionem vel fluxum, neque in generando neque in creando, neque alia cohoperatione indiget. Sed generatio quidem est sine principio et eterna, opus nature existens, et ex substantia eius producens, ut versionem qui generat non sustineat, ut non deus primus et non posterior sit deus, et adiectionem suscipiat. Creatio vero ex dei voluntate opus existens, non coeterna est deo, quia non aptum natum est ex non ente ad esse deducitur coeternum esse ei quod sine principio est et semper est. Sicut ergo non similiter facit deus et homo. Homo enim nichil quidem ex non ente ad esse deducit, sed quod facit ex preiacente materia facit, non volens solum, sed precogitans et intellectu reformans quod fiet. Deinde et manibus operans et laborem sustinens et fatigationem, multotiens autem et non dirigens convenienter, secundum quod vult, eo quod adinveniat. Deus autem volens solum ex non ente ad esse deducit universa, ita neque similiter deus generat et homo. Deus enim sine tempore quidem ens et sine principio et impassibilis et influxibilis et incorporeus et solus et infinitus, impassibiliter et sine tempore et sine principio et influxibiliter generat et sine coitu. Et neque principium habet incomprehensibilis eius generatio, neque finem. Et sine principio quidem propter immutabilitatem, non fluxibilitatem vero propter impassibilitatem, et incorporeum sine coitu vero propter incorporeum. Rursus quia unus solus est deus, non indigens alio, infinite vero et inquiescibiliter et quia sine principio est, et sine tempore et sine fine, et quia semper habet similiter, quod sine principio est est infinitum est, quod autem gratia infinitum est non omnino sine principio, ut angeli. Generat ergo qui semper est deus suum verbum perfectum sine principio et sine fine, ut non in tempore generet deus qui sine tempore superiorem et naturam existentiam habet. Homo autem manifestum est quod contrarie generat subiectus generationi existens et corruptioni et fluxui et multitudine et corpore circumdatus et marem et feminam in natura habens indigens est et masculus feminae auxilio. De loco dei

Locus est corporalis finis eius quod continetur, secundum id quod continet quod continetur, utpote aer continet corpus, corpus autem continetur. Non universus autem continens aer locus est eius quod continetur corporis, sed finis eius qui continet aeris et tangens id quod continetur corpus. Omnino autem quidem quod continet est quod continetur, non est in eo quod continetur. Est autem intelligibilis locus ubi intelligitur et est intelligibilis incorporea natura ubi inmoratur et operatur et non corporaliter continetur sed intelligibiliter. Non enim habet figuram ut corporaliter comprehendatur. Igitur quidem deus immaterialis existens et incircumscriptibilis in loco non est. Ipse enim sui ipsius locus est omnia implens et super omnia existens et ipse continens omnia. Dicitur autem in loco esse, et dicitur locus dei ubi manifesta eius operatio est. Similiter et locus in quo manifesta est nobis eius operatio sive per carnem sive sine corpore facta est, locus dei dicitur. Sciendum est autem quoniam deus impartibilis est totus totaliter ubique ens, et non pars in parte corporaliter divisus, sed totus in omnibus et totus super omnia. Angelus autem corporaliter quidem in loco non continetur ut typum accipiat et formetur. Veruntamen dicitur esse in loco, quia adest intelligibiliter et circumscribitur ubi et operatur. Non enim potest simul id est in diversis locis operari. Solius enim dei est ubique et simul idem operari. Illi angelus quidem velocitate nature et potentie cito pertransiens operatur in diversis locis. Deus autem ubique ens et super omnia ubique et simul idem differenter operatur una et simplici operatione. Anima vero colligata est corpori tota toti et non pars parti, et non continetur ab ipso, sed continet ipsum, sicut ignis ferrum, et in ipsum existens proprias operationes operatur. Circumscriptibile quidem est quod loco vel tempore vel comprehensione comprehenditur. Incircumscriptibile vero quod nullo horum continetur. Igitur incircumscriptibile quidem solus deus est, sine principio, sine fine ens, et omnia continens et nulla comprehensione contentus. Solus enim deus est incircumscriptibilis et interminabilis et a nullo cognitus. Ipse vero solus sui ipsius est contemplator.

Ipse angelorum est factor et conditor, ex non ente ad esse eos deducens, secundum propriam ymaginem creans eos et naturam incorpoream velut quendam spiritum vel ignem immaterialem, ut ait divinus David. Qui facit angelos suos spiritus et cetera. Levitatem et igniteitatem et calorem et incisionem et acutionem eorum et circa divinum desiderium et ministerium describens, et ad superiora allationem eorum et ab omni materiali cogitatione vel intelligentia liberatam. Angelus igitur est substantia intellectualis semper mobilis arbitrio libera incorporea, deo ministrans secundum gratiam, non natura immortalitatem suscipiens. Cuius substantie speciem et terminum solus qui est creator novit. Incorporea autem et immaterialis dicitur quatenus ad nos. Omne enim comparatum ad deum qui solus est incomparabilis, et grossum et materiale invenietur. Solus enim essentialiter immaterialis et incorporeus deus est. Est igitur natura rationalis et intellectualis et arbitrio libera, vertibilis secundum voluntatem, id est voluntarie vertibilis est. Omne enim creabile est et vertibile. Solum enim quod increabile est inmutabile. Et omne rationale est arbitrio liberum. Igitur ut rationalis et intellectualis quidem arbitrio libera est, ut creabilis vero vertibilis est, habens facultatem et manendi et proficiendi in bono et ad malum vertendi. Insusceptibilis penitentie quoniam incorporeus. Homo enim propter corporis infirmitatem penitentia fugit. Immortalis est angelus non natura sed gratia. Omne enim quod incipit et finitur secundum naturam. Solus autem deus semper ens magis autem et super semper. Non sub tempore est, sed super tempus est, qui temporum est factor. Lumina secunda intellectualia ex primo et sine principio lumine illuminationem habentia, non lingua et auditu indigentia, sed et sine sermone et voce prolata tradentia sibi invicem et consilia et intelligentias. Per verbum ergo dei creati sunt omnes angeli et a spiritu sancto perfecti sunt, sunt secundum proportionem dignitatis et ordinis illuminationem et gratiam participantes. Circumscriptibiles, cum enim sunt in celo non sunt in terra, et cum ad terram a deo mittuntur non remanent in celo. Non determinantur vel continentur a parietibus vel ianuis vel claustris et sigillis

idetminabiles sunt. Indeterminabiles autem dico, non est sed quod sunt apparitiones digne quibus eos deus apparere uult. sed in transfiguratione persone sic quidem uidere. Indeterminatum enim est natura et principaliter solum quod increatum est. i. deus. Quod est creatum ab eo quidem cauit. i. deo determinatur. Habent sibi sanctificationem a spiritu sancto habentes per diuinam gratiam perpluentes. non nuptiis indigentes. quia non sunt mortales. Intellectuales uero existentes in intellectualibus locis sunt. non corporaliter circumsepti. Non enim corporaliter secundum naturam figurantur. neque tres habent dimensiones. Sed quia intellectualiter assunt et operantur ubicumque iussi fuerint. et quia non possunt secundum eundem tempus hic et illic operari esse uel operari. Sed utrum equales sint substantia. siue differentes ad inuicem nescimus. Solus autem deus qui fecit eos nouit. qui omnia scit. Differunt autem ad inuicem illuminatione et statione. siue secundum illuminationem statione habentes. siue secundum stationem illuminationem participantes. et se inuicem illuminantes. propter eminentiam ordinis uel nature. Manifestum est autem quod qui eminent inferioribus tradunt illuminationem et cognitionem. Fortes sunt angeli et parati ad dei uoluntatis expletionem. et ubique confestim inueniuntur. ubicumque diuinus iusserit nutus. uelocitate nature. et custodientes partes terre. et gentibus et locis presidentes. sicut a conditore ordinati sunt. Et ea que sunt nos dispensantes. et auxiliantes nobis. Quod autem que sunt diuina uoluntate et iussione super nos erunt. semper que circa deum existentes. difficile mobiles sunt ad malum. sed non immobiles. Nunc autem et immobiles ad malum. non natura sed gratia. Et solius boni dei assessione ludentes deum. sunt quod possibile est eis. et hic cibum habentes semper sunt nos existentes. vel incorporei. et ab omni passione corporea exuti. non tamen impassibiles. solus enim est deus impassibilis est. Transfigurantur autem ad quodcumque dominator uoluerit et iusserit deus. et ita hominibus sunt apparentes. et diuina eis reuelant mysteria. In celo conuersantur et unum opus habent. ymnis laudare deum. et ministrare diuine eius uoluntati. Sic autem sanctissimus et sacratissimus et theologissimus ait Dyonisius ariopagita. Omnis theologia. scilicet diuina scriptura. celestes substantias nouem esse dixit. has diuinus hic sacer ministrator in tres determinat trinos ornatus. Et primum quidem esse ait eum qui circa deum est semper. et preter. et immediate. uniri esse traditum est. eum qui sex alas habentium Seraphyn. et multos oculos habentium cherubin. et sanctissimorum thronorum.

Secundum uero eum qui dominationum. uirtutum. et potestatum. Tertium uero et ultimum. eum qui principatuum. et archangelorum. et angelorum. Quidam quidem igitur aiunt. quod ante omnia quod creationem generati sunt angeli. ut theologus dicit Gregorius. Primum quidem excogitauit deus angelicas uirtutes et celestes. et excogitatum eius opus fuit. Alii uero. quod post generatum est celum primum. quidam autem ante hominis plasmationem omnes efficitur. Ego autem theologo Gregorio consentio. Decebat enim primum intellectualem substantiam creari. et ita sensibilem. et tunc ex utroque. scilicet hominem. Quicumque uero aiunt angelos esse conditores cuiuscumque substantie. hii sunt os patris sui dyaboli. Creatura enim existentes non sunt conditores. Omnium autem factor et prouisor et contentor deus est. qui solus increatus. qui est pater. et filius. et spiritus sanctus. ymnis laudatur. et glorificatur. Oportet autem scire quoniam quod est hominibus mors. hoc angelis est casus. Post casum enim non est eis penitentia. quemadmodum neque hominibus post mortem.

Ex hiis angelicis uirtutibus. qui preerat terrestri ordini. i. eius qui circa terram ordinis. et cui terre custodia a deo commissa erat. non natura in aliis factus. sed bonus existens. et in bono genitus. et nequaquam in se ipso a conditore semita malitie habens. non ferens illuminationem et honorem. quam ipsi conditor largitus fuerat. liberi arbitrii sui electione uersus est. et eo quod secundum naturam. in id quod preter naturam. Et eleuatus est aduersus eum. qui fecit ipsum deum. rebellare ipsi uolens. et primus consistens a bono. et in malum conuertit. Nichil enim est aliud malum. nisi boni priuatio. sicut et tenebre luminis priuatio sunt. Lumen enim est intelligibile. simili et

malus. uel discessio. Bonum est lumen. Igitur creatus a conditore et bonus factus. et est. uidit deus omnia quecumque fecerat. et erant ualde bona. liberi arbitrii uoluntate tenebre factus est. Simul autem cum eo euulsa et consecuta est eum. et concidit multitudo infinita eorum qui sub ipso ordinati erant angelorum. Eiusdem igitur nature cum angelis existentes. mali facti sunt. electione uoluntarie ex bono ad malum declinantes. Non habent igitur potestatem neque uirtutem aduersus aliquem. nisi a deo dispensatione concedatur. Sic in Iob. Et in porcis. ut in euangelio scriptum est. Permissione igitur dei facta. et fortitudinem habent et transmutantur. et transfigurantur in quecumque uolunt figuram. secundum ymaginationem. Et futura quidem. neque angeli. neque demones nouerunt. Tamen predicunt angeli quidem. deo eis reuelante. et predicere iubente. unde quecumque dixerint fiunt. Predicunt autem et demones. quandoque quidem ea que longe fiunt. uidentes quandoque uero coniicientes. unde et multa mentiuntur. quibus non oportet credere. et similiter totiens uera dixerint. quo dixerim Nouerunt autem scripturas. Omnis igitur malitia et immunde passiones ex ipsis excogitate sunt. et immittere quidem se homini concessi sunt. uiolentiam autem alicui inferre non preualent. In nobis enim est suscipere. uel non suscipere eorum immissionem. Preterea dyabolo et demonibus eius paratus est ignis inextinguibilis. et tormentum eternum est. et hiis qui sequuntur eos. Oportet autem scire quoniam quod hominibus est mors. hoc est casus angelis. post casum enim non est eis penitentia. quemadmodum uero nec post mortem hominibus. De triplici gerarchia igitur.

Sicut dicit beatus Dyonisius. triplex est gerarchia. Prima supercelestis. que consistit in tribus diuinis personis. Secunda est celestis. que completur in sanctis angelis. Tertia est subcelestis. que in religiosis perficitur prelatis. Est autem Gerarchia. ut dicit Dyonisius. rerum sacrarum et ordinabilium ordinata potestas in subditis debitum retinens principatum. Cum autem secundum modulum nostre capacitatis aliquem sumus effectus. et proprietates diuinarum personarum in medium produximus. ad mediam gerarchiam que in sanctis consistit angelis manum apponimus. Est igitur gerarchia celestis triplex. scilicet superior. que grece dicitur epyphania. et describitur sic a Dyonisio. Epyphania est incalescentis affectionis incendio. altioris intellectus fastigio. inditi libri resultatio distributa. Nam hec Gerarchia tres habet ordines. scilicet Seraphyn. qui amoris incendio pre ceteris feruent. Cherubyn qui cognitionis priuilegio gaudent. Tronos. qui iustitie predicto alios premunient. Media Gerarchia dicitur ypephania. secundum Dyonisium. tres continens ordines. scilicet principatus. potestates. et dominationes. Tertia Gerarchia dicitur ypophania. et hec continet secundum Dyonisium. uirtutes. archangelos. et angelos. Attendendum est autem quod in omni Gerarchia exigitur ordo. scientia. et actio. unde Dyonisius. Gerarchia est ordo diuinus. scientia. et actu deiforme. quantum possibile est similans. et ad inditas ei diuinitus illuminationes proportionaliter in dei similitudinem ascendens. Ecce tria posuit in diffinitione Gerarchie. scilicet ordinem. scientiam et actionem. horum trium si aliquod defuerit. non erit Gerarchia. Ideo dicitur Gerarchia. ordo diuinus. i. potestas ordinata. et secundum deum disposita. unde in ordine notatur officium. in scientia discretio. in actione ministerium. Sine ordine presumptio est actio. sine actione negligentia est ordo. sine scientia et actio est reprehensibilis. et ordo inutilis. Et ideo tria in ordine que in scientia et actione gerarchia conformitatem dei imitatur. et secundum modum commissi sue illuminationis in ordine suo perficit. et recte discernendo et bene operando. ad dei imitationem. quantum possibile est. ascendit. Item Gerarchia laudatores suos. i. ad laudem dei in gerarchica dispositione ordinatos facit agalmata. i. diuini luminis receptacula. et specula clarissima. i. perficit eos dignos lumen diuinum recipere. et ad modum speculi lucem ex lumine. Spiritualiter autem quosdam ita mundos efficit. ut lumine diuino primo et immediate illuminet. Deinde qui ipsis primi sunt ordine. et dignitate sunt inferiores. diuini luminis radium secundum ipsorum ordinatam a deo capacitatem ordinate transfundit. Et id

ſcdi ordinis Gerarchia, ppa hn̄t dona ſm̄ qualē opū · 7 ordies
ppos duīt ſ aſſigtos · ſingos delcāt opatōes ſuas modeāī
Jt n̄ ē fas · v̄ qs de Gerarchia aliq opāi pſūmat · n̄ qd ad
ordiatōē · 7 offm̄ ſuū ſpectare gpbat · Jt n̄ alit ſblilt pſt
n̄ ſ; leges dias q̄ ītedāt ordines ſu ādo · et nuſtia ſ ſeqdo
Jt oīs pfcto gerāchica ī h̄ gſiſt · v̄ q illuīat illuīet · 7 q
pgāt puget · et q pfitūt pfitiāt · vn̄ tal' ōdo · v̄ q p̄mo
pgāt · pea illuīet · dūi pfitūt · n̄ ē pcedet pgatō · n̄ ſeqret
illuīatō · et n̄ eēt illuīatō pfcā · n̄ ſeqret gſūatō · Jt ſriōēs
ordiēs gerāchiar · īmediate a do recipiūt pgatōē · v̄ ſit m̄dj
et illuīatōē · v̄ ſit clāi · et pfcōē · vt ſit ſcī · Et iter ab ill' ſm̄
ordinē dīe diſpoītōnis īferiores pgāt · illuīat · pfitiūt · iſ
ītellig' h̄ pgatō a corruptōē mali · ſ; poti' a corruptōē bōi
Q̄a ſic d' Dyo' · anglicos ſp̄s · ad ſilit' illi' q oī car 7 gra
gioē · et offuſcatōē · lucētes v̄itate · pfcōs bōitate · Patr 7 g
celeſtē gerarchiā · ī tres ſbdiuīoī ſpāles · et unā q̄q; triū
p tres ordiēs diſtīgui · v̄ ſic · ix · ordinū nūs gpleāt · Et
iter unā q̄q; gerāchiā · pruos · medios · et ultimos hre or
dines · Et p̄mos qdē illuminare · vltiōs uō illuīari · me
dios aūt et illuīari a p̄mis · vltimos uō illuīare · De ſī
glis aūt gerarchiis · et ipīs ordinib; · aliq dīcē cupiētes
a p̄ma tāq ab excellētiſſiā ſmonē · ordiam · ī q' ſiqdē ſp̄c
ſt excellētōres · ī paticipatōē grē · q̄to ſblimiores ēat ſt
ī paticipatōē nāē · Illi' aūt gerarchie ppas hn̄t dnoīatōēs
ī q̄b; dſigīt · n̄ qd accepint ſiglr · ſ; qd qq; poſſideat ibi
vl' grā · Seraphyn vocant' q pcellt ī feruore dilectiōis ·
Cherubyn · q p̄minet ī cogtōē · et ſic d aliis · Excellētiſſim
aūt ſpc · ſm̄ · Gg · prime Gerarchie · l; ad extiora nūtiāda n̄
exeāt · ī h̄ tn̄ īferior āglor paticipāt · ī eo q īferiorib; or
dib; illuīatōē · q̄ a do accipiūt · traſcēdēdo manifeſtāt ·
h̄ idē vr̄ q̄ dīc Dyo' · q n̄ oēs ad extiora mitūt · 7 tam̄ pp eīdē
ppetatis paticipatōē · nūc ſriores īfior · nēc īfiores ſrior
noīa ſortiūt · q̄n īfiores ſrior ppetates · et offīi qlitate
ſuſcipiūt · noīa q; illor aſſumūt · Q̄dā tam̄ expoitores oēs
celeſtes ordiēs ſriores et īferiores · ad extiora · q̄n; mīti au
tumāt · Illos tam̄ ppe q excoſſō hn̄t ſpāle · āglos · 7 achāglos
noīari putāt · et ſm̄ hor ſnīā ſriores · q̄n ppetates cor ſu
ſcipiūt · q̄ corūdē noīa ſigcōē accipiunt · S; hī · otrouſiam
dtminare · n̄ eſt pſntis negotii · Hoc aūt ētū ē · ſ; v̄ba Dyo' ·
q theophie · i · dīe illuīatōēs · ad ordines p̄me gerāchie · pō
ōfert · et ab ipīs ad medios · et a mediis ad īfimos gdatī
deriuāt · Et iō ſriores ordiēs · pfectiue v̄t' lucide · 7 pgatē
vocāt · q; ut ſepe dcm̄ eſt · īferiores ab ipīs pfitiūt · illuīat ·
et pgāt · Ppt h̄ ordiēs gerarchie · p̄me · ſt ceēis excellētōres
et ī luīs paticipatōē p̄ri luminū ppiqores · Vertam̄ q̄uis or
diēs illi' gerarchie · ī ſiglari grā ceēis ſit maiores · ī una tn̄
diſpoītōē q̄tūm̄o ſt pares · et ex eo eq̄les exiſtt · q · oēs p̄m̄
lum̄ · ſ · dm̄ · īmediate reſpiciūt · Primi · i · Seraphyn · ī
dilectōē · Scdi · i · cherubyn · ī cogtōē · Tcij · i · Troni · ī iu
dicij diſcretione · et iō null' ali' ordo · hiis trib; dīformior
n; ad illuīatōis ſuū pfcōis · ſuſceptibilior īueīt · D ordi'
Sblimiore g · ſ · ſeraphyn · ē īcapiēd' · Seraphyn
A Eſt aūt Seraphyn · multitudo celeſtiū ſpūū · q ardētes
vl' īcēdētes īt' · eo q iſti' ordinis ppū ē p̄ aliis ī dilectōē
ardē · et alios ad īcēdium dīe dilectōnis pmouē · Et iō
ſ; yſi · Seraphyn · i · ardētes dnī · eo q alios ī dīo amoē
feruētes facē n̄ dubitāt · Et ſic idē d' · Jt ſeraphyn 7 do
nulli angli medij aſſiſtt · et iō faciē dī ī t'no ſedētis · 7 pedes
tegt · q; ceēi angli diuīnā maieſtatē · neq̄q̄ pfecti' iſtis
apphedē pſt · Et iō tāto maiori clāitate abſ; dubio illu
ſtrāt · q̄to ardētori motu diuini amoris īflāmāt · Eſt
aūt offm̄ ſeraphyn · v̄ tāq Beda adiuuare · 7 pmouē
reuelata facie · q̄tū ēatē pōt ē · dm̄ pamorē īuerj · et
p donū ſapiē · dīe ſuauitatis āplexib; · mētes pias adiu
uare · ii guſtet · et uidāt · q̄m ſuauiſ ē dō' · Offm̄ uō pprie
tates anglor ordinis ſeraphyn · ſpāles conicē pſū' · ex v̄b
bti dyo' · dicētis ſic · Plchre prima celeſtiū gerarchiar
ab excellētiſſis eēntiis ſāficatē · ordinē hūs oib; altorē
ēca dm̄ īmediate collocatum · Et · p' · opatōēs theophie
et pfcōēs in ipā; tāq do pcīa · p̄ncipalr' ōferūt · Et ſeq ·
Eſt aūt Seraphyn mobile ſep ēca dīa · et īceſſable · 7
calidū · et acutū · et ſp̄ feruidū; ītētē · vl' īflexibil' ſep
motōis · vl' ſuppoītor reductiuū · et actiue exēplatiuū;
tāq recalificās illa · et reſuſcitans ī ſil'ē caliditatē · 7 igū
edit' · et holocauſte pgatiuū · et ēcuellatū · et ī extigui'le
bilē q; ſic luciſe · 7 illuīatā; ppetatē · tēb'ſe obſcuīficatōi'
pſcuitōē · et maīfeſtatōē · 7c' · Hc v̄ba bti Dyo' · diui
nitiā ſt · et oīū mortaliū ſenſu; ſigcōis miſtio · v̄ arbitr
tranſcēdē · Vertam̄ x' kaitas nos ɔpellt · v̄ paul' mā; veli
q̄tes · excellētiſſim amorē āglor ordinis ſeraphyn · q̄ pfū
diſſimis ſmoib; tāq Dyo' · q̄litēq; balbutiēdo īſinuem'
vr̄ g' ī pdcīs v̄b īmicē Dyo' · q cognīnatō ſeraphyn · ppe
tatis et offīj diſcretōē · et variā grē paticipatōē maīfeſtat
Nā appellatō ipī' noīs ſeraphyn docet mobile · hoc forſan d'
pp naā; ignei amoriſ · q mouēt angli ī dm̄ · q ſtabil' mānēs
dat ēūcta moūj · h̄ ē mot' vltime · qetis ē cauſatiuus · aug
mētatiuus · et ɔplectēs · Dr̄ 7 q̄ īceſſabile · q; amor āglic'
occaſu; neſcit · Huiſ ſolū kaitas n̄q̄ excid' · Dr̄ 7 q̄ calidū
eo q ad modū caloris · ad ſenſu; dīe dilcōnis viuificat ·
mot' diuini amoris · et iō ſbiūg acutū · q; bn̄ficiū diuī
amoris penetr̄ ad ɔphēſiōē cditōis · vn̄ q d' acutū · q̄ai
īſinuat · amoris vehemtiā mētis · imutātis · et penetrātis
vſq; ad īē amotā · Amo' ē iō d' acut' · q; ad ītiora v̄u cubicli
penetr̄ · et ſpōſi archana ſbtilit' īueſtigat · Dr̄ tam̄ ſp̄ fer
uid' · q̄a q̄uis vis amoris ſiue kaitatis penetret · vſq; ad
ītiora diuīe maieſtatis · vertam̄ qd ē aut affcū neq̄q̄ in
tellctū ſuffic ɔphēdē · S; q̄admodū i' qd vehemtia caloris
vdiq; iactat · et mouet · et nūc ſ ſe · et nūc ūx ſe · tollit
et diffūit · ſ affect' āgelic' vſq; dm̄ q̄rit · nec ēca ea q̄ dīſ
ex oīb; q̄ agſa poſſt · aliq dī Sp̄ āgli
ſt dm̄ uidētes · et ex ipō aſpectu ſp̄ mag ac mag vidē cupi
n. ētes · et iō ſiu cā ſp̄ eē feruētes dnī · Dr̄ q̄ q īflexibilis
ſt motōis · q; dilectōis ppetatē ſpc ūo amātes q̄uis mo
biles ſit · v̄ īceſſāt appetāut · ſtabiles tam̄ et īflexibiles ſt
n' ab amato aliq̄te' recedē · Vl' iō anglor amo' · mito
mobil' · et īceſſabil' · et hoc ītētē · et ītime · 7 īflexibil' d'
q; p deſideriū ī dm̄ tēdēs · mobil' ē ſp̄ · v̄ n̄q ī ſe ſiſtat
et ītent' · v̄ ī illū pgat · ſ; ītam' v̄ ad extiora n̄ effluat ·
Q̄do aūt īflexibil' · v̄ ad a' pt' ipm̄ · et ext' ipm̄ n̄ diuitat,
Jter d' ſuppoītor reductiuū · h̄ poīt · q; amor āgelic
ſp̄ ad ſriora ſe extēdit · et tam̄ ab amore īferior ordinū
nllatēn' recēd' · Et iō affcō anglic' ſbordīē ſeraphyn ·

ad diuine illuminationis participationem ordines inferiores reducere
intendit. Ideo ergo dicitur seraphyn docere reductiuum, actiuum, et exempla-
tiuum. Reductiuum eo quod eos quasi igne karitatis seraph accendit
ad deum conuertit. Actiuum eo quod accepta karitate perficit ad diuine
simplicitatis unitatem conuertit. quia seraph non solum inferiores incendit
sed et formam ordinate dilectionis aliis tribuunt. Ideo dicit Dyonisius
quod non seraph docet exemplificatiuum quia angelos inferiorum ordinum
informant qualiter per amorem perfectum in deum redeant. et sic superiora incen-
dant. Propter hoc est quod dicitur eorum amor recalificans et resuscitatiuus in similem
caliditatem. quia scilicet ad hoc angeli superioris ordinis suo more laborant
ut inferiores et si non equaliter tamen differenter sed unusquisque secundum capa-
citatem ardeat et feruescat. Hec dicuntur recalefacere et resuscitare
inferiores et subditos tamquam mortuos et extinctos. Sed hoc dicitur quod
propositos subiectos ordines ad maiorem et ampliorem amoris affectum
continue excitant. et ideo in sacris verbis sequitur igneum celum et holocau-
ste purgatiuum. quia ille ignis scilicet amor celicus ysy. angelorum accendit
ut alios angelos accendat. illuminat ut illuminet. purgat ut purgent.
Ignis est celestis sicut ardet et accendit sed non vallat nec consumit
et si consumit non tamen ad lesionem sed ad purgationem. et ideo dicitur holocau-
ste purgatiuum quia non ex toto illuminat. Ipse est ex toto purgat
non solum a corruptione mali verum et ab assumptione boni. quia illa est
perfecta et uniuersalis purgatio ut nulla maneat corruptio nec aliquid perfec-
to deesse complebit. et ideo dicitur bene holocaustum quod totum incendit
totum cremat. Seraph est a Dyonisio vocatur intellectiua et multifida vo-
catur. Multiua in quantum multipliciter mouet appetendo et multiua
in eo quod purgat scrutando. multifida in eo quod inuenit penetrando. Per
multas est mas et motus ad unum bonum purgat et una unitate
cuncta simul apprehendit. Angeli est istius ordinis timorem reuere-
tie habent sed mundare impassibiliter et pure timent est enim non
afficiunt contremiscunt et non acutuunt. pauent sed sine lesione
sue quietis. verentur tamen circa inuestigationem incomprehensibilis maiestatis
transire mensuram sue possibilitatis. Imitantur est deum et mensuran-
tes se sue possibilitati ut non preter mensuram aliquid agere presu-
mant. Collocat autem ordo seraphyn inmediate iuxta deum. et ideo
primo operantes theophanie in ipsum seraphyn tamquam sibi proximius
perfectius et principalius deferunt. Hec dicuntur seraphyn. quia soli inter
alios ardeant. sed cum aliis et pre aliis excellenter. Omnis est enim amore
ardent sed non equaliter. Huius ordinis seraphyn proprietates habuit
nuntiauimus. ut mirabiles diuini amoris operationes quas presen-
tium in preuotantis angelis operatur ostendemus. et inde dilectionis
ipsos angelicos spiritus inmutantes quantum possibile est ipsis conformem. Ha-
bent recolligentes quod cum natura horum angelorum sit mobilis ad opera
huius mouentur super seipsos in deum per ignem amoris desiderium. mo-
uentur et ad seipsos per experientiam sui per sensum. mouentur et in seipsis.
passione super seipsos quod appetunt quantum pro amore. In seipsis amoris
sentiunt saporem. Sub seipsis recolligunt subiectos et reducunt ad di-
uini amoris dulcorem. et numquam tepescunt a dilectione neque flec-
tuntur. et auertuntur ab inuisibilibus ad deum intentione. Et ut habuit colu-
damus in hoc principaliores ceteris existunt quia suam purgationem illumina-
tionem et perfectionem sine diminutione primo et inmediate a deo perceperunt
sine elatione participandam aliis tribuunt. sine mutabilitate incor-
ruptam possident et custodiunt. Et hec de ordine seraphyn ad
presens dicta sufficiant.

De ordine Cherubyn.

Secundus ordo dicitur cherubyn. quod interpretatur scientie plenitudo. Sunt enim
sublimiora agmina angelorum post seraph. pro eo quod via
nimis proprie vicinitati superpositi dono diuine scientie amplioris preceteris

sunt pleni. Unde cherubyn plenitudo scientie nuncupatur. et ideo merito
cherubyn post seraphyn ordinatur. quia post donum karitatis
a quo denominatur seraphyn excellentissimum est donum scientie sine cog-
nitione prime ueritatis a qua denominatur cherubyn. Nam in angelis huius ordinis
primo et principaliter relucet radius diuini luminis. quantum ad participationem
excellentie diuine cognitionis. Unde proprietates effectus et uirtutes innuit
beatus Dyonisius. Capitulo vii. dicens quod cognominatio cherubyn docet eos
cognoscibile et diuinum. et altissime dationis lumen ac-
ceptiuum. et contemplatiuum in prima operatione. Virtute diuine plenitudinis
et sapientifice traditionis et cetera. Hiis verbis beatus Dyonisius. Secundi ordinis
excellentiam demonstrat. Nam in eo quod cherubyn cognominatur angelorum
illius ordinis cognoscibile id est cognitio sine scientia quam habent significatur. Diuini
est vocantur in quo diuina visio que in eis est intelligitur. qua maiestatem
creatoris sui clare contemplantur. Dicitur et quod sunt altissime dationis
luminis acceptiui. In quo innuitur quod ordo cherubyn singulari ex-
cellentia diuine illuminationis repletur. Item angeli illius ordinis dicuntur
diuine plenitudinis in prima operatione uirtute contemplatiui. quia lumine
date sapientie diuina plenitudine contemplantur. et quod in eis et per eos
prima operatur uirtus id est deus subtilissime intuetur. Dicuntur et sapienti-
fica traditione repleti in quo manifeste ostenditur quod per sapientificam
creatoris traditionem aliis plus aliis minus donum gratie distribu-
itur. Ita sunt communicatiui. quia lumen sapientie quod copiose a deo eis infun-
ditur et premodum propositos ad sequentes ordines illuminandos co-
piosissime deriuant. Officium ergo huius ordinis est promouere ordines
hominum ad cognitionem diuinam sine quam res diuine veritatis precipue innitas
... Et ideo proprietatis dicuntur lucem qui plenitudinem quam susceperunt a-
liis inferioribus communicando transfundere dicuntur. Ad hoc dicit beatus Dyonisius
quod istorum angelorum agmina pure contemplationis simplicis et
inmediati fulgoris sunt suscepta illuminata. et diuino alimen-
to domestica atque uiuifica unitate diuine refectionis repleta.
Multa quoque communione diuina et cooperatione digne refecta. Inmediati
fulgoris purum vocatur illuminationem. postquam perueniunt ad puram contempla-
tionem. ut ueritas diuina non in ymagine vel figura nec aliquo me-
diante creata. sed per semetipsum et in semetipsa. Veritatis diuini alimenti
spiritualem iocunditatem et sic refectionem significat. quia perfecta diuina cognitio
in mente illuminata generatur. Ecclesiastici xi. Dulce lumen et delectabile
est oculis videre solem. Non prodest sola illuminatio quantum ad cogni-
tionem nisi comitetur alimentum sine refectio per dilectionem. Ro. xiii.
plenitudo legis est karitas. Et bene dicit Dyonisius istos angelos
uiuifica unitate diuine refectionis esse repletos. Nam uni-
tas refectionis ad unitatem refert dilectionis. qua in uno de-
mentis totaliter delectantur. Luce x. Porro unum est necessarium. Si crea-
turis unum nolis contempne. quia in hoc unico ferculo satietas
vel multa vel magna est. Satiabor cum apparuerit gloria tua.
Multa quoque in hoc mundo sunt sed hec omnia cor hominis satiare non possunt.
Ecclesiastes v. Non satiatur oculus visu nec auris auditu. et cetera. quia
si aliqua temporalia tibi adueniant que diligis adolescens non dicis sufficit.
Si apponantur uniuersa adhuc inuenies te egentem et non dum
satis habentem. Apud deum unum est bonum una refectio. ut dicit Dyonisius.
Una est domestica est. uiuifica est. una id est singularis dicitur quia
in aliena dilectione et dulcedine extranea non percipitur. Dome-
stica uocatur quia amicis et familiaribus tamen preparatur. Canticum v.
Bibite amici et inebriamini karissimi. Unum uiuifica dicitur
quia unum efficit quibus se fundamentum et participandam concedit.
Ad hanc refectionem que completur in amore ducit cognitio. In hac autem
cognitionis plenitudo consistit in angelis istius ordinis quia per diuina

illuīatoē q̄ īmediate · a prīe luminū recipiūt · ⁊ ſm̄ ſpeclō
ꝯenuḡ · lapide · ꝯteplāt ꝯteplāto ſume dlectāt · D' ordie
Tertiꝰ ordo eſt tronoꝝ · hic ordo a tronis dcs ē tronoꝝ
a trono iudiciȷ · eo q̄ ī eis deꝰ ſedeat · et iudicia ſua diſc
nat · ac cūcta ſbiecta p̄pōs diſpōīt · vn̄ iltꝰ dic̄ eqtatis
tuo igō ī ſeptis ꝯpat̄ ꝑ ꝑſpicuitatē cognitōis qua ds
ſigl'a diiudicās p̄pōs uniuſa diſcutit et ꝑ v'tutis
īpetuoſitatē ē nich̄ reſiſtē potit Illi gº angeli ī qb' p̄ce
reluceȝ recti^{tu}do diuinȷ iudiciȷ troni nūcupāt̄ et iō a beato
dyō ſedes altiſſime ꝯpacte atq; quiete ꝯiuncte et
ab om̄i ſbiectōe ignominioſa libē deferre · ⁊ diuīcȷ ſi^{c}. ad
uēt ſuſceptē · et ab oī extremitate · remote · angli q dnr̄
troni nūcupāt · alti · īmo altiſſimȷ · n̄ īm̄to dnr̄ · ꝑpt
coꝝ dignitatē · q̄ ſm̄ medio altiſſimo deo ꝯiugūt · ē iuſti^{c}
regl'a coꝝ eqtās menſurat · Dnr̄ ⁊ ꝯpactȷ · h' ē apte · ⁊ quiē
ēt ꝯiūctȷ · quo ad ꝯiūcturā et quietiā · diuinoꝝ iudi
toꝝ · Conueniens ē ē · et aptum · v' ex elpa peā · ex iti glā ·
ex q̄litate opis q̄litatē retributōis ꝯſeqm̄ · Bn̄ queīt
⁊ apte cohēt peā culpe · et glia iuſti^{c} · q̄ ſigl'a culpe · in
gēt · et peā iuſti^{c} · n̄ quiēret adiuīcē · n; ꝯaptata ſede
hrēt ī dm̄ · Copactō gº ſeduȝ · vitaſ eſt · iuditoꝝ · Sc̄ ⁊
ab oī ignominioſa ſbiectōe libi · q̄ q̄nto pfecti' pſidētȷ deo
ſbītȷ ſc̄ · tanto verꝰ p̄pīn et ī ipo · ſi^{c} omīa īferioā ſbli
maī metuēt · Sic ⁊ nos q̄nto h' plꝰ potitȷ di · ⁊ vo^{nl} ſbieci
ni · tanto plꝰ exaltari pmerē · j · pe · ij · humiliamini ſb po
tēti manu di · Dnr̄ ⁊ et diſerȷ · q̄ dm̄ ſ pſidētē fert · ⁊ ipi
po^{ce} p diuiſa iudicia ī cāturis ſbiectis oñdūt · ī q̄ nb ex^{o}
reliquūt · v' dm̄ ī cordib; nr̄is p amorē iti^{c} ferimꝰ · ⁊ pcē
boē uite · v'tutis dic̄ vo^{re} · aliis oñdamꝰ · v' j · pe · iij · ſāſt
cate dnm̄ ihm̄ ī cordib; ⁊c · Ad Col' · Eſficate ⁊ por
tate dm̄ ī corde · et coꝝ uño · Sc̄ ⁊ diuinȷ ſi^{c} aduēt ſi^{c}
mūdane · et mālit̄ ſuſceptuȷ · q̄ noticia occulte · diuīta
tis · ſm̄ ſtudio · et fatigatōe ꝑpunt · et ſuſcepta ſup
mūdane · h' ē ī paſſibilit̄ · ſm̄ ſuȷ diminutōe · ⁊ detrīto
ad alios īferiores trāſfūdūt · ī quo et nos diſforme · ſps
ſi^{c}nalr̄ īſtruūt · v' ab oī mālȷ ac t'rena occupatōe · mētes
nr̄as euacuemꝰ · et ad ſuſceptōē grē dſi^{c}uēientis corda
nr̄a coaptemꝰ · q̄ n̄ hītat ſpc̄ ſcs̄ ī corpe ſbdito pcc̄is ·
Sap^{e} · j · Ab oī ⁊ extremitate · dnr̄ remotȷ · q̄ īmediate ·
ei q ſm̄ fine · ē ⁊ p'r ⁊ pmus ē ſc̄ ꝯiūctȷ · Ī deo ē ē ſit
īfinite · po^{e} · finē · vl' extremitatē · n̄ ē repire · q̄to gº iſtȷ
āgli ſc̄ eternitati di uiciniores · tāto ab oī extremitate ·
ſc̄ remotōres · Dr̄ gº v'tutē · ſ ſe · pure · et īmalr̄ acci
piūt · ⁊ tandē ſua uirtute · ad īferiores trāſfūdēt · Obedi
ent ſe deo ſbitūt · et ut n̄ coactōe ſ; dilectōē miniſtiu;
di ipleat · deſiderium ſuū coaptāt ⁊ adiūgt · v' ſit ſic
coꝝ miniſtiū opꝰ felicitatis q̄ necītatis · v' dic̄ Gḡ ·
Media aūt Gerarchia q̄ dr̄ · D' media Gerarchia
ypphia · ꝯtiēt tres ordines · Pn̄cipatꝰ po^{tes} · ⁊ dnatōe
Eſt ypphia dīa illuīatō ſuȷ participes · ī ſcalā reuēr^{e}
īſigens · vſum dnāntȷ edocēs · accenſq; dīui · Suȷ pticeps
ī ſcalā reuᵃ · ī ſigtȷ dr̄ · ꝑ p̄ncipatꝰ qui ſcētis poſſidȷ
bon reuētie · vn̄ miniſtui coꝝ ē docē hoīes exibē reuᵃ · his
qb; exhibēda ē · qb; dā mag q̄b; dā minꝰ · ſm̄ diuſos gd
platōis · ſic dr̄ apō · ad Ro · xiij · Cui honoꝝ honoꝝ ⁊c · vſū
dnāntȷ edocēs · hoc ptin; ad domīatōes q̄ docēt nos q̄li·

obeamꝰ ſbditis dnāī · qd dniū n̄ aᵖ eſt · q̄ docē nō di ·
Ad apoſtaſie erim dilabᵉ · q̄ties pſſe dlectat · Arcēs
ꝯiū ptin; ad poteſtates · q̄ refrenāt demones · ne
nos impediāt ī exhibēdo reu^{a} · vl' dnādo ſbditis · vl'
ī aliis opib; bonis · Dr̄ ypphia · ab yp qd ē ſc̄ · ⁊ pha
nes qd ē apparitio · qd ī angelꝰ h' Gerarchie · medie
ni apparet ſilitudo di · Medii aūt ordines ſic diſpōi
tōe · ita offō · ſc̄ viſiblia · et īuiſibilia ſcā vnr̄ · ⁊ que
īferiorib; ad īferiora diſſicānda ſc̄ ſ; dignitatē · et offīn
ſuū amminiſtrāe phibēt · Sȝ nōᵈ · q' iſta medie · gerarchie
diſpōitō · alio mō ordinat̄ p' · Gḡ · alio mō ſm̄ Dyō · alio
mō ſ; yſi · Scdm · Gḡ · v' dem eſt · pº ſc̄ pn̄cipatꝰ · ij · Do
minatōes iij · po^{tes} · Scd; yſi · pº ſc̄ Dnatōes ij · v'tutes
iij · Pn̄cipatꝰ · Scd; Dyō · pº ſc̄ Dnatōes · ij · v'tutes · iij ·
Potates · Sȝ q̄ ordinatō ſit melioꝝ vl' pbabilioꝝ · n̄ ē p̄ſē
tis negotȷ diffinire · ſ; q̄r ad h' opuſculm ptin; · ordiatōē
Dyoniſȷ pſeq̄ntes · ad ordīatōē dnatōn̄ īcipiamus ·
Dnatōes ſm̄ Dyō · potātib; · D' Ordine · Dnatōn̄
et uirtutib; pſc̄ · q̄ p eo q' cetis angloꝝ agminib;
dnānt · dnatōēs noīat · h' ordis offīn eſt · ſ; · G · ī bello
ſpūali īſtruē quali' oporteat offīn platōis exerce ·
Suggerēt ⁊ platis · q̄li' dbeāt dnāī ſbditis · ī h' tm̄ v'
di uolūtatē annūciēt · et eis ſilitudie di īprimāt · ⁊ ꝯiū
p itᵃ oīo · hoꝝ q āgloꝝ ē ſ; Dyō miniſtui tioꝝ · ſiml'
depōito ī deū motȷ · ⁊ abſq; reflexione ad cōmodū ꝓpi
le · ei īceſſant famulāī · Dnatōes ꝑme ſc̄ ī Scda
Gerāchia · v' dic̄ Dyō · q̄ ſinglāī excellētia īuiſibilȷ
annūciatōe · īuiſil' ſolo imp'io di ſilitu^{do} format · Dna
tōes pn̄cipatꝰ excellētioꝝ potāte tranſcēdēt · v' ī ipōs
quoq; ſbiectos hāt q aliis ad exᵉ miniſtȷ īperare me
ruer · Ī ē ex di ordinatōe · ab oī oppſſione · ſc̄ liberȷ
v' ad ſūmū eleuēt · et nllȷ ī ſūmū ſbiciant · vn̄ do
ita ſbſc̄ · q' nullȷ īferioꝝ ſbitiunt · Sic p excellētiā
vniuſalē ſi^{c} omē ſbiectōē eleuāt · ita ī oppſſioe · ſbi^{c}
toꝝ · p nulla tyrannidē · īclināt · vn̄ Dyō · S; diſſili
tudinē · tyrannidis dnīū exercēt · ſeruitutē aūt hnt ī
po^{te} · et eiꝝ ſeruitate libtatem ī benignitate · Et dniu;
a dnatōib; · ⁊ potās exercēt · libtas īferiorib; n̄ tollit
ſ; puſtā libtate · eaꝝ po^{tas} · n̄ minorit · īmo do ſe · ꝯfo
mantēs · diuīā v'tutē q̄ti poᵉ eſt · optime · ⁊ ſpetōſe ·
īmitāt · nūq̄ ad aliq̄ tranſitoria · ⁊ vana ſe ꝯuitunt · ſ;
ſemp boñ ſūmū q' Dyō · boñ uniuſalit' vocat · p̄e
oculis aſpiciūt · vn̄ diformitatis · ⁊ dīe ſilitudis · q̄tū
ſ poſſibile ē participes exiſtunt · D' ordine v'tutū ·
Uirtutꝰ ordo · ſm̄ Dyō · ē vir' p que ſigna · et v'tutes
et miracl'a ī mūdo fiūt · vn̄ ꝯmūto v'r dr̄ ſm̄ yſi ·
Pāticipāt aūt ſm̄ Dyō · a dnatōib; ꝑgatōē · illuiatōē
⁊ pfcōē · Peeptū a dnatōib; impiū exeq̄ndo · ī potātib;
educt · v'tutes ⁊ hnt viriliatem ad opatōēs forte · ⁊
ī ꝯmutabilē · ſm̄ diformē · eis īditā v'tutē · Ī ē ī h' deo
ſc̄ ſimiles et ꝯformes · q' ad deᵃ agēda · ī ꝯmutabile;
v'tutē vl' uirilitatē accipiunt · Et iō hoꝝ ſcōꝝ ſpūū
ꝓpetatē · v'tutē ſiue opatōē · huiꝰ v'b' pſtrig Dyo · di
cēs ipa ſcāꝝ v'tutū ꝯgnmatō · forte · q̄dā ⁊ ī ꝯmuta^{le}
docet uirilitatē · ſ; īdiciū eis diformitatē · ad ullā
ſuſceptōē diāꝝ illuſtratōn̄ ībecillit' · ī firmatā; ſ; po

tēt īmutatōe dī reducta· n̄ reliq̄t̄ sui ībecillitate;
difformē motu· s; firmit̄ ferant̄· docet isti centrale· ⁊ po
tēficā vt̄e· et ipi⁹ ymag̃e v̄tuti silē· i· cōsā ad ipā diuina;
v̄tutē· et ad sbs· i· sbsequētes ordines· diformit̄ p̄ueniēte ⁊c̄.
ac si dicēt btūs Dyo· Jsti q̄ isti angli v̄tutes d̄noiāt̄ difformes
dofore d̄mōstrāt· Virtus nāq; v̄t· et fortis est· ad agēdum
v̄ n̄ fatigat ī difficultate alic⁹ opis· ⁊ īcommutal̄ē ad pseūad
v̄ n̄ languēat· vl' īfirmet̄ sp̄atō eītatis· et idō difformes
i· dō cōsiles s̄t· q̄ ad omia agēda robusti· et īcommutables
exist̄· Ad h; q̄ fortes s̄t et v̄tuosi· n̄ solū ī execucōe operis
ve̲r̲· q̄ fortissimi s̄t ī susceptōe illuīatōis· i· ī pceptōe donor̲.
Nā hor̲ āglor̲ v̄t· et si īfirmet̄ ad diuā v̄tutē cōparata
n̄ tam̄ īfirmat̄ ad cantē· q̄ cōfōrta. Jnfirmat̄ cōditōe q̄a
v̄tes n̄ h̄t cōīlē catōi· s; tam̄ n̄ īfirmat̄ corruptōe q̄ totū
papiat q̄d catē obiutū ē· fortē· s· sue nē· suffitiet· ⁊ cōgēt
ppt̄ea utilitatē h̄nt fortē· et īcommutal̄ē· hij ̄agli· q̄tū ad
execucōe fatiēdor̲· et n̄ īfirmatā ad pceptōe; munerū
sui donor̲· Hnt̄ ⁊ viulitatē difformē motū n̄ reliq̄ntē
q̄ ipē vt̄es celestes īcessabl'r mouēt̄· v̄ sursū; dim̄ imitēt̄
appetēdo· aut dorsum ab ipō n̄ recedēdo· Hnt̄ ⁊ difformē
motu; firmit̄ se ferentē· sui extollētē· isti cele· ⁊ potētificā
vt̄e· q̄ āgli isti⁹ ordis· ppa v̄tute ī dim̄ mouēt̄· vn̄ eor̲ u
nilitas istī cele vt̄es catōis sbstollit· et tam̄ cēd diē v̄tutis
ymago sui difformis silitudo efficiāt̄· Jt̄ difformē v̄tute;
q̄ isti angli ad dim̄ cōusi recipiūt· p̄ q̄tā cōformitatē īfeioib'
ordib; trāsfūdēt· Accipiūt q̄dē p̄ donū· s; tribuūt pce. Hor̲;
āglor̲ offīm ē s; Dyo· doc̄e platos· v̄ facile et pseūāt· q̄ ad
offīm platōis attinet exeq̄t· et ipi⁹ on⁹ sustineāt patient̄
Sed; GG· uō· hor̲ offīm ē ī hijs q̄ v̄tutē h̄nt doc̄e· q̄l' ymag̃e
et silites dī· ī se pleāre d̄beāt reformare· et refōmatā v̄tu
cōse· ac īuiolabl'r obsuare· vn̄ istor̲ āglor̲ offīm vt̄. fati
ēdi miracl'a pfc̄is accid̄t· v̄ reducti ad p̄iū statum ī cēs· s· dō
fec̄ hoīē· ad silitud̄e suā· plimōi miracl'a d̄mōstrēt̄· Jpē q̄q;
v̄tutes dim̄ sui cōsīlatōe cōspiciūt· et ī ipā cōtēplatōe sui cōt
misc̄t̄· S; iste timor n̄ ē eis penal'· ē n̄ sit ti-moris· s; pa
amiratōis· Huc usq; GG· ī s̄ca pte cōor̄. D'ordīē potātū
Ext⁹ ordo ē Potestas· eu s̄m ysy. v̄tutes adūse sbite s.
⁊ īm potestatū noīe āgli nūcupāt̄· q̄ malig̃ sp̄s· eor̲ po'e
coerci desistē· ne tm̄ mūdo nocēat̄· q̄t̄ cupiūt· Hic usq; ysy.
· l̄i· vij· ca· v̄· Hor̲ āgl'or̲ s̄m GG· ē offīm illos q̄ ī sp̄ualj
ētaīe d̄sudāt̄ cōfortare· et corroborare· et ne reg̃ sp̄uale am̄
tāt· et a dī silitu̇e recedāt· et de sili̇e dyā aliq̄d sbitraūe·
pmittat̄ d̄fēdē· ac fortit̄ dimicare· Huic accordat Dyo.
dicēs· Potātū mīstīū esse cauē· ne nul adūsi possit nocē·
⁊ c̄· Jt̄ GG· Potātes ī s̄co ordīē potētē pcipiūt· v̄ eor̲ dicōi
vtes adūse sbiecte sit̄· q̄r̲ po· refirenat̄· ne hoīū corda
tm̄ teptare valeāt q̄t̄ vellet̄· Jt̄ s̄m Dyo· Jpē s̄cē potātes
coēpotēt̄ cū d̄natoib;· et v̄tutib; suscipiūt potātē· ⁊ īfusā
s̄t mūdane· et ītell'ctual' potātis ordinatōe· v̄ ī ea q̄ īferi
ora s̄t· n̄ potestatiua v̄tute aliq̄d p̄cipitēt̄· s; potent̄ ad
potētificā causalē potētiā· q̄t̄ fas ē· ordiātē īferiores redu
cāt̄· v̄ plas deiformes ppetates· media celestiū āior̲ dispo
sitō· purgēt̄ illuīēt̄· et pfitiāt̄· Et ē sēs⁹ vbor̲ Dyo· q̄ ipi
āgli· q̄ potātes nūcupāt̄· coēpotēte· i· coīlē potātē cū d̄natoib;
et v̄tutib; h̄nt· et q̄ eandē diuā potātē· ī suo g̃du· ⁊ ordine
hūilit̄ suscipiūt· et sīn cōfusione custodiūt· P· Jnut q̄

āglor̲ ordiata potās. n' tyrannicis cēa īfiores p̄cipitēt
n' uiolēta fortit̄· ⁊ ī īferiores atēpt⁊· s; poti⁹ difformit̄
· i· ad diuā silitēs· anglos īfeiores reuocat· ⁊ q̄tū pol'e ē dīe
pot̄· cōfōrte n̄ cessat· Et iō ad potētificā et calē po· i· ad
dim̄· q̄ oīā pt· et cā ē oīū s̄t mūdane· et ītell'ctualit̄ redu
cāt· vt cū illis vniformit̄ illuīēt̄ pgēt̄· et pfitiāt̄· Sic
ē angli· q̄ potēs dn̄e· mediantib; s̄riorib;· ad dī silitud̄e
cōuitūt· ita mediātib; ipis q̄ īferiores s̄t ad dī formitatē
reuocāt̄· vt sic oēs s̄riores· medij· et īfiores ordīēs· in
s̄rēar̲ pgatōi· illuīatōi ⁊ pfcōnī q̄tū fas ē pticipes
effitiant̄. De iij· et vltima Gerarchia
Tertia Gerarchia q̄ d̄r yppophia tres cōtiēt ordines· s; Dyo
s· p̄ncipat⁹ archāgl'os et angl'os· Et s; h sic describ̄r· Jn
ferior Gerarchia celestis· sui yppophia ē diuīi pticipiū
uē legib; occurrēs· secta reuelas· p capacitate discreta Sīc
legib; occurrēs· h ptiēt ad v̄tutes q̄ mīstiū h̄nt fatiēdi
miracl'a Secta reuelās· h ptiēt ad archāgl'os· ⁊ āglos
p capacitate discreta po ad diffa archāglor̲ et anglor̲.
q̄m maiores v̄ archāgli maiora· minores v̄ āgli minōa
reuelāt· P archāgl'os reuelāt̄ pphis maiora secta· h ys·
Exēe ugo cōa· P āgl'os minorā· v̄ illō· dn̄· Cōpātū ei⁹ acci
piat alt̄· Et d̄r yppophia· ab ypo· q̄d est sb· ⁊ phanos
q̄d ē apparitio· q̄m īferiori m̄· et nūn⁹ q̄ ī aliis appar⁊ dei
silitudo ī ordinib; h' gerarchie D' ordine p̄ncipatuū·
Eptim⁹ ordo s̄m Dyo· d̄r P̄ncipat⁹· s· q̄ anglor̲ agmīb'
pst· q̄ p eo q̄ sbditos āglos ammīstrāt diuinuz ex
pleēd dispoit̄· p̄ncipat⁹ nūcupāt̄· sic d̄r· ysi· vij· l̄i· C· ij.
vl' s̄m GG· P̄ncipat⁹ p̄cetis possidēt bonū reulētie· vn̄
mīstiū eor̲ ē doc̄e hoīes exhibē reu vniceq; iux̄ g̃du;
sui· pu or· Et⁹ ⁊ ordinis āglor̲ offīm ē· pmouē· v̄ n̄ pp
vtilitatē suā tpalē· vl' ⁊ eīnā· s; pp soli⁹ dī amorē· ⁊ hōrē
īta⁹ fatiāt· ac dī mitiet v̄o· vn̄ s; eidē GG· āgli p̄cl'ci
ordis dim̄ amāt· solo motu reulētie filial'· et doā ei⁹ n̄
ē· s; die attribuūt dispoitōi· s̄m Dyo· ad p̄ncipat⁹ ptiet
vniusal' ducat⁹· et uniusalē regim̄ ad dī sili̇e· P̄ncipat
v̄ d̄r Dyo· appellāt̄· q̄ ⁊ ipis bōr̲ anglor̲ sp̄ib⁹ plati s̄t.
qb; dū agēda q̄ imperāt sbiectis· ad explēdā p̄ncipat⁹
p̄ncipatu; h̄nt deiformā· Et sic ds ē un⁹ ⁊ sum̄ p̄nceps
oīū· ita ipi duces s̄t· et p̄ncipes sbitor̲ anglor̲· ⁊ hoīū;
Jllū aūt ducatū h̄nt ex ordine sacro· q̄ q̄ duces s̄t
alior̲· et h h̄nt· q̄ ad hoc ex offō s̄t deputati· et ex h q̄·
p̄ncipalib; v̄tutib; cetis s̄t excellētiores· Hc v̄tute aūt
suscepta h̄nt· ut vniusalit̄ cōitāt ad p̄ncipal'e p̄ncipem· s·
dim̄· alios īferiores pu pol'e ē· eos cōformā reducē h̄nt
ad p̄ncipales p̄mas suas v̄tutes· vltā ad dim̄ ascēdo
et alior̲ v̄tutes ad dim̄ dn̄r· et h ei gerarchie· p̄cedēdo
q̄ tm̄ reducē h̄nt· q̄tū p̄cedē h̄nt· Jdō ⁊ p̄ncipat⁹ nūcu
pāt̄ q̄ ī eor̲ platione p̄ncipij p̄ncipij· p̄ncipat⁹ maīfestat̄.
q̄ ipm̄ p̄ncipando imitant̄. D' ordine archāglor̲
Ctauus ordo archāglor̲· q̄ sum̄ nūtij īt̄p· Et ē parua
vl' minima angli· q̄ uō summa nūtiāt archāgli nūcupāt̄·
Archāgli dicti s̄t· eo q̄ p̄ncipatū teāt īt āgl'os· archos ē
p̄nceps īt̄p· latine· Hor̲ āglor̲ q̄dā sp̄alib; noīb; nūcu
pāt̄· v̄ Gabrihel· i· fortitudo dī· q̄m fortitudo diuā maīfestat̄·
Michael· i· q̄s ut ds· v̄ ipō ope nemi ei⁹ ītelligat̄ q̄ nēo val;
q̄d ds pt facē· Raphael· i· medicina dī nūtiāt q̄m aliq

vulnera sanat. Nuntio aliorum angeli illius ordinis, ut patet in Thobia. Uriel, id est ignis dei, mittitur quando aliquod signum preaglutinatum in re subiecta ostenditur, sicut legimus ignem apparuisse in rubo. Hec usque Ysidorus, libro vii, capitulo v. Horum angelorum est officium secundum Gregorium de illis que pertinent ad promotionem fidei, ut de nativitate filii dei et eius virtutibus et factis eius hominibus exponere, secundum beatum Dionysium. Archangelorum est officium prophetias revelare, ut Gabriel, qui nuntius fuit incarnationis, quia ad eundem pertinet homines docere virtutes etc. Archangeli secundum Gregorium removent demones ab hominibus et expellunt eos dominantes, sed potestates excludunt demones dominantes ne dominium sibi usurpent vel ducant. Et sic patet differentia secundum Gregorium inter ordinem archangelorum et potestatum. Archangeli angelis superpositi vel dignitate sunt superiores, sed perfectiores, deiformiores et magis ad eternitatem et immutabilitatem stabiles. Archangeli inter principatus et potestates sunt quasi medii utrorumque proprietate communicantes. In hoc autem archangeli principatibus communicant et potestatibus, in eadem virtute qua convertuntur ad principale principium suum. Et quia eius potestas est ad ipsum reformata, inquantum et unificat in unitatem eiusdem principii colligit angelos docendo secundum ducatum invisibilem et ordinatos quibus illos subiectos ducere habent et sequentes. Ordo angelicus in medio constituitur secundum dispositionem gerarchie a superioribus et inferioribus divinas illuminationes a principibus superioribus suscipiens et angelis inferioribus eas annuntians secundum eorum capacitatem, et propterea ubi annuntiat quod angeli dispositionis gerarchie sunt complectivi et in dispositione celestium ultimi et hominibus magis propinqui. Unde in eis complentur et terminantur omnes ordines angelorum supercelestium animorum. De ordine angelorum.

Nonus ordo et ultimus est angelorum. Angelus autem grece, malaoth dicitur hebraice, latine vero nuntius interpretatur, eo quod voluntatem domini populis annuntiet. Angelus autem nomen est officii, non nature. Semper enim spiritus sunt, sed cum mittuntur angeli vocantur. Quibus pictorum licentia pennas facit, ut eorum celerem velocitatem significent, sicut et iuxta fabulas ventorum pennas habere dicuntur. Et propterea quod ablatas sicut pennas ventorum etc. Hucusque Ysidorus. Angeli non participant conceptus illuminationes superiorum ordinum. Nondum est principatus cum ipsis, sed exceptis. Angeli qui primo loco gratiam perceperunt et illam primo modo ad aliorum notitiam deferunt, primi nuntii. Alii autem posteriores sunt et ultimi. Angeli homines ad divinam cognitionem adducunt et in iter vivendi instruunt. Angeli et summo habent alios angelos sibi se quo ordinent, tamen ordines hominum ordinant et disponunt et sanctificant ab illis. Sursum extendunt per dilectionem dei in seipsis firmantur per custodiam sui. Sibi se pergunt per dilectionem proximi. De officio

Damascenus. Angelus est substantia intellectualis angelorum et diversis temporibus proprie semper mobilis arbitrio libera, incorporea, deo ministrans, secundum gratiam non naturalibus immortalitatem suscipiens. Secundum Gregorium angelica natura secundum hoc habitur formata fuit in prima sui creatione, sed informis in operatione ad hoc quod habuit, quia per amorem deo firmiter adhesit. In simplicitate essentie et perspicacitate intelligentie et liberi arbitrii habilitate alias creaturas naturaliter precellit. Unde boni creati sunt et iusti, id est innocentes. Post creationem nec adiutorem. In diversis angelis ad domini exemplar lucem quasi in speculo dei sapientia, unde illuminati sunt. Cum angelis natura subtilior, tanto in eisdem similitudo dei est expressior. Angeli mutabiles sunt ad bonum et malum natura, sed immutabiles gratia. Cum est opus dei naturaliter spiritum bonum, sed permutabilem conditor, ut qui permanere vellet mereretur, et qui in conditione persisteret, tanto in eis iam dignius quanto ex arbitrio staret, et eo maioris apud dominum meriti fieret quo mutabilitatis sue motum voluntatis studio fixissent. Hucusque Gregorius. Omnis divinus intellectus dividitur in tria, ut dicit Dionysius, scilicet essentiam, virtutem, operationem. Essentiam quod subsistit, virtutem qualiter operatur, quod efficiat. Nec intelligitur hec divisio in angelis secundum partes

integrales, cum sit simplex, sed secundum potentias, effectus et operationes. Angeli dei firmissimam habent similitudinem, quia quamvis in hominibus reluceat, tamen in angelis excellentiori modo. Angeli naturaliter super omnia corporalia constituti, immediate deo sunt coniuncti. Unde copiosius et multiplicius ab illo gratias acceperunt et intimius contemplando respiciunt. Et hic quia angeli immediate plenitudinem vite, id est dominum, aspiciunt, in ipsis nunquam deficit, immo et summo esse vitam perceperunt. Angeli primo et multipliciter ac semper immediate et perfecte et secundum terminationem ad summum bonum per inflexibilem amorem quantum creature possibile est. Principales illuminationes ordinate perceperunt, ut secundum differentiam ordinis est differentia perceptionis. Unde se divine voluntati omnino coaptant. Nec per aliquod opus devium iniquitatis in aliquo ab eo discordant. Angeli semper sunt omnes habentes intellectualem vitam et eo ipso quod sunt vita sunt et eorum spiritualis substantia in eo quod sunt ipsa vivere. Angeli dicuntur gratie participes effecti, gratiam occulte eis inspiratam ad alios manifestando transfundunt, quia in illis primo claritas divina lucet, et postea alios illuminat. Primo enim in illos lumen divinum se infundit et postea ad illuminandos nos descendit. Item superiores sunt suberna sunt prelati et inferiores sunt vito sunt subditi. Unde omnes felices sunt et immo boni, non tamen equales omnes. Unde et lex per angelos, domini per angelos ad homines precessisse perhibetur. Unde ostenditur quod prima et superiora, superiora et inferiora ad dei cognitionem reducuntur. Quod non tantum est inter angelos et homines, immo inter angelos et angelos. Superiores vero lumen divinitatis copiosius acceperunt et ad eos qui secuntur post se illuminandos transfundunt. In ipsis enim ordinibus hec lex servatur in gloria dei perceptione, ut alii sint primi, alii secundi, alii ultimi. Et ut hii qui in ordine sunt pares, non sunt in gloria perceptione equales. Unde Dionysius: vel ipsis ordinibus angelorum superiores semper oportet esse doctores et manuductores minorum, ut eos adducant ad divinam adductionem, illuminationem et communicationem: in adductione positionem, in illuminatione perfectionem, in communicatione participationem. Gregorius: Alii quidem contemplantur et deo semper assistunt, alii vero ad exteriora contemplanda exeunt. Cum eque ad exteriora exeunt, ab interiori contemplatione non recedunt, quia illum semper aspiciunt quo presens est illud quocumque vadunt. Item omnem virtutem gratie et proprietatem inferiorum superiores participant, sed non econverso, quia inferiores superiorum ordinum illuminationes et virtutes equaliter non habent. Vocant autem Dionysius illuminationes cognitionem veritatis, virtutem luminis bonitatis et perfectionem operis. Excellentissimi spiritus angelici potestates participant, in eo quod licet ad exteriorum ministeria non exeunt, tamen inferioribus nobis divinam illuminationem quam desuper accipiunt transfundendo et quod annuntiant deo manifestant. Natura angelica, ut dicit Gregorius, et sic contemplatione auctoris in statu suo immutabiliter permanet, eo tamen quod creata est in semetipsa vicissitudinis mutabilitatis habet. Vox angelorum, id est in laude conditoris, admiratio est intime contemplationis. Angeli secundum Ysidorum deiformem habent intellectum. Sicut enim deus videt omnia sine collatione, ita et angeli. Visio enim angeli subito fit, quia nec videt per medium nec apprehendit per sensum. Secundum postea institutionem creationis angelica natura in celo empireo est collocata, et secundum distinctionem maioris vel minoris gratie per diversos ordines cuius moderamine dei cuncta ordinata est disposita, sicut dicit Beda. Item ordines angelorum inter se aliquem numerum gratie similant, sicut in naturali datorum perceptione inveniuntur similes. Excellentia ordinum assignatur secundum excellentiam donorum. In eodem quoque ordine alii aliis creduntur esse digniores, sicut dicit Dionysius, secundum differentiam essentie subtilitatem et secundum differentiam sapientie perspicacitatem et differentiam arbitrii libertatem receperunt angeli ordinis diversitatem. Qui natura magis subtiles et sapientia amplius perspicaces creati sunt maioribus gratie muneribus gratie sunt preditis et dignitate excellentiores

constituti, ut dicit Augustinus. Sed dicam inspiratorem percipiunt. Unde aures habere dicuntur. Discretivam virtutum habent et omnia refugitiva mali; unde olfactum habere dicuntur. Uniformem intelligentiam a deo sibi datam ad mensuram cum aliis dividunt et quam communicando cum eis aliis participant; unde dentes habere dicuntur. Potentiam habent activam immobilem; unde humeros et brachia habere dicuntur. Deiformem vitam habent et ideo cor habere dicuntur, eo quod ab illo gratiam vitalem quam a corde ad predestinatos se diffundunt. Gratiam illam distributam inviolabiliter custodiunt, et ideo pectora firma habere dicuntur. Fortes sunt in operando, et ideo dorsa habere describuntur. Velociter moventur ad exteriora secundum suam dispensationem; unde pedes et pennas habere dicuntur. Hic vero ipsa pennarum levitas significat nil terrenum aut ponderosum esse in eis, sed totum ascendens in excelsum et sine gravedine. Puri sunt et absoluti ab omni corpulentia et appetitione corporum que extra sunt; unde ab omni coniunctione corporali divinam simplicitatem pro posse imitantur; unde nudos et discalciatos illos scriptura describit. Et in hoc puritatem et simplicitatem eorum ostendit. Lumine invisibili et intellectuali sunt amicti; unde vestitum igneis vestibus describuntur. Habitu virtutum simul constringuntur et colliguntur ne defluant, sive ab unitate cordis recedant, et ideo zonas habere dicuntur. Ista inferiora regunt et omnia recta per dominum distinguunt, et ideo cum virga depinguntur. Efficaciam et penetrativam habent virtutem malos coercendo, et ideo tela vel secures aliqui habere dicuntur. Prudentia priorum et superiorum inferiora in melius convertit et reducit, et spirituale edificium in eis edificant et construunt, cuius operationis signum est instrumenta mensurandi et edificandi que in manibus habent. Ad omnia agenda subito et absque mora transvehuntur, et ideo propter eorum velocitatem venti vocantur. Splendorem habent purum atque pretiosum et luciformem; unde aurum et electrum et aes vocantur, quia illa sapientia que in eis est lucet, et electa per cognitionem et ignea per dilectionem. Quia in gloria sunt stabiles et confirmati et diversis virtutibus ditati, lapidibus preciosis comparantur. Qui ad contemplandum dominum aspirant, quod prius per cognitionem inherebant, amenum tegit(?), cum concupiscentibus animis desiderata claritas manifestatur. Et ideo significantur per leonem qui vestigia delet cum cauda. Dicit Dyonisius: Iam res bonum aptant ad recipiendum germina virtutum, et ideo significantur per bovem, qui terram sulcis renovat et sic ad receptionem fructuum eam coaptat. Quia immediate recte et inflexibiliter dominum quasi intuentur lucem inaccessibilem inreverberatis oculis contemplantur, et ideo aquile vocantur. Lege obedientie deo subiciuntur et domini sessorem habere merentur; unde et equis comparantur. Qui albi sunt ad innuendam divinam cognitionem. Quidam nigri, quod ad occultam divine maiestatis incomprehensibilitatem; niger color tenebrosus est et visum repellit. Quidam rubei propter fervorem bone voluntatis. Quidam varii propter coniuncturam extremorum, que perfectiva virtus est. Quod perfectiva eorum est, quod sciunt per karitatem prima sedis. Secunda primis compatibiliter ac prima connectens, videlicet ad invicem primum tuum amorem et prudentiam communicant. Vocantur et flumina, quia effusiones divine gratie receperunt et copiosam ac indeficientem affluentiam vivifica fecunditate transfundunt. Currus, quia in quibus multa copulata pariter volvuntur(?) incarnari(?) videlicet. Cum dicitur et mulis(?), et est in quo significatur coniuncta eorum societas, eo quod concordi consensu uno eleventur ad divina. Dicuntur et rote, quia sicut rota suum circulum in semetipsum revolvit et est unum et idem centrum movetur, sic spirituales rote, qui in semetipsis revolvuntur, unde in domino, qui circa centrum suum contemplando moventur, et ideo semper mobili motu moventur, quia desiderium eorum est inextinguibile. Curribus et rotis ignis comparantur, quia ad subiectos descendunt eos illuminando, sed iterum redeunt eos per contemplationem ad suum ortum reducendo. Possent quidem hec et multa alia de angelorum esse virtute et operatione declaranda, nec non et de ordinum distinctione et eorum de mutua conformitate que plurima non in infinito reducuntur(?). Sed hec pauca de angelis generaliter et particulariter dicta, et de verbis beati Dyonisii, Gregorii vel Damasceni vel aliorum sanctorum breviter excerpta, tum propter materie sublimitatem, tum etiam propter vitandam prolixitatem, ad presens dicta sufficiant. Veritatem quidam esse spirituales quos angeli singuli singulis regnis, provinciis et personis ad custodiam deputati, ad memoriam reducere non piget. Et hoc secundum quod divina scriptura in pluribus locis evidenter attestatur. Hec enim faciliora paucis et utiliora arbitrantes maioribus, maiora et intellectu difficiliora reservamus. Singularis quidem angelus nobis singulis ad custodiam deputatur. Nos excitat ne somno perpetuo dormiamus. Actuum xii. Iactat ut in eos perficiamus(?). iii Regum xix. Arcet demones ne ab ipsis ledamur. Thobie viii. Instruit in ambiguis ut edificemur. Danielis viii. Adducit ne in via deviemus. Thobie v. Exodi xxiii. Tristes consolatur. Luce xxii. In mira visione consolatur. Luce xii. Nobis peccatibus compatiuntur. Ysaie xxxiii. Iudicum ii. Velociter nobis succurrunt ne cadamus. Ysaie xxxvii. Adiuvat contra hostes ne succumbamus. Genesis xxxii. Luctantur nobiscum ut excitemur. Osee xii. Peccata ad memoriam reducunt ut erubescamus. Iosue ii. Voluntatem dei nuntiant ne erremus. Luce ii. Impedimenta auferunt ut liberius fugiamus. Exodi xxiii. Frequenter visitant ne peccemus. Ysaie lx. Temptationem mitigat ne vincamur. Thobie xii. Orando nobis conferunt(?) meretur. Iob xxxiii. Semper deo assistunt. Danielis vii. Dominum et homines semper diligunt. ii Machabeorum ultimo. Dominum in speculo eternitatis contemplantur. Mathei xviii. Sine intermissione dominum laudant. Ysaie vi. Constantes peregrinum in gloria confirmant. ii Regum xiiii. Fortis est cui non resistit. Apocalypsis xix. Carnem et ossa non habent. Luce penultimo. Non apparet in incertitudine et cito evanescit completa voluntate dei. Iudicum xiii. Evanuit ab oculis.

De malo angelo

Sicut boni angeli dati sunt ad custodiam hominibus et conservationem, sic mali angeli singulis dati sunt ad exercitium et probationem. Horum malorum spirituum quamvis secundum ecclesiasticam prudentiam(?) cetera sunt, princeps et caput est Lucifer, qui sic est dictus eo quod forma pre ceteris angelis fuit ornatus. Unde Gregorius: Primus angelus et deo ornatus et preter ceteros extitit, quia dum cunctis angelorum agminibus prelatus fuit et eorum comparatione preclarior fuit, postquam deum superbiens lucem et claritatem amisit ac formam tenebrosam et obscuram ac deformem acquisivit. Tortuens omnes consentientes sibi attraxit. Primum hominem temptavit et illum vicit, sed a Christo victus fuit et in inferno relegatus. Plenitudinem potestatis amisit, quam permittente deo ad tempus in novissimis diebus recuperabit. Angelus deiectus obstinatus permansit ita ut nichil boni bona voluntate velit. Angelus destitutus spontanea voluntate bonum refugit, malum autem eligit. Liberum enim habet arbitrium, sed depressum et ad malum incessanter inclinatum. Cupiens excellentiam voluit capere divinitatem et amisit felicitatem. Non est solum deo per se dissimilis, immo et per elationem contrarium deo fuit(?). Unde quia maxime ab altitudine dei elongatur, materie deorsum fluxit. Unde Dyonisius: in deorsum fluens est deus(?). Huc usque Gregorius, Augustinus et Ysidorus. Iterum sicut dicit Iohannes: Presumpta audacia plus audet quam possit, quia maior est ei arrogantia quam eius fortitudo. Ex superbia vult pugnare contra dominum, licet sciat esse nocumentum sui. Immo non dicit Ieronimus: Potius vult esse quam non esse ut pugnet contra deum, quamvis melius ei

ee̅e̅ · q̄ fc̄s n̄ fuisset. Tanta ē labes pc̄ci ei9 · q̄ humilitate̅
n̄ uult · nec p̄t subire · ut dr̄ · Gg̅ · Ppa potēs delectat · dlcede̅
btē uite n̄ gustauit · s; volē eam cape̅ amisit · Cō
tinuo fact cecidit · n̄ ab eo qd̄ acc̄ep · s; accepiss; · si
subiciuoluiss; · Magnū d̄fuit · ab illa desc̄ex̄cecat p̄
māsit · qm̄ ito scribie · d̄ celo empireo deiect9 · ī hc̄ caligio
sum aerē detrus9 fuit ·

De lucifero

Mali angeli · volūtati luciferi ɔsētientes · subito corruer̄
et ī hoc aere caligioso · q̄ ī carce̅ · vsq; ad iudiciū puniē
bt̄ · Ceciderūt eñi d̄ luce · ī tenebras · d̄ sciā ī ignorātiā · d̄ di
lectoē ī odiū · ɔ inuidiā · d̄ felicitate · ī miseriā · huc us; Beda ·
Demones demonib; p̄st · s; maiore sciā · et sm̄ minore
alius subsit · ab̄r · Ab illo ito maxime tēptat · aq̄ d̄ notā
ē · vi sp̄s luxurie · d̄ luxe · ɔc · Beda · Cū ab aliq̄ uiro scō ui
cunt ī tēptatoē · temptādi alios · aufert ab eis potētas · vt
dr̄ · Orig̅ · Q̄uāuis ī malo sit obstinati · tn̄ uiuaq̄ sensu
n̄ sūt p̄uati · Nam sic dr̄ · ysy · ēp̄cl · acumine viget demōes
Nā qd̄a sciunt subtilitate nē · q̄dā expie̅a tpm̄ · ɔ dui
t̄na uiuacitate · q̄dā scōr sp̄uū reuelatione · Demōes
sciā et uirtute · sua · seminales reȝ uirtutes nb̄ occultas
et eas p ɔgruas · et tēpatas elemtoȝ ɔmixtiōes sparḡt ·
ɔ ita ad p̄ductoē diūsaȝ spēȝ subito accelerant ī cōitū
Nā qd̄ potes est nā face̅ p successione̅ · hoc potēs ē face̅ ·
dya9 p opeȝ nē accelleratione · vn̄ subito spentes ex
hr̄ arte · demonū p̄ducūt · huc usq; · aug̅ · ī Enc̄h · Et
Orig̅ · sr̄ Exo · Multa possūt p nē subtilitate̅ · q̄ n̄ posse̅
p̄p bōȝ anglōȝ p̄hitione̅ · multiplr̄ uisos p̄secuit · Nā
sic dic̄ · G · sr̄ Job · xl · Om̄s antiq hostis machināt̄oēs · ad
fideli suo dr̄ · quē opp̄mēdo rap̄ · q̄ ī īsidiando c̄ouolat ·
q̄ cominādo t̄ret · quē suadēdo blandr̄ · q̄ desperādo frāḡ
quē p̄mittēdo decip̄ · volūt p̄cē · et n̄ subce · ɔ marie affec
tāt sr̄ bōs dicit · ys̄ · xiiij · Tortores sūt bōȝ · p̄s ī missiōes
p āglōs ma · p̄p̄t p̄cā homini dimittūt sr̄ eos dicit
Job xxiiij · Sibi usurpāt cl'tum di · v̄t ī ydol' colant · p̄s · Os
dij ḡe d̄ · Exe · xxxiiij · ī cubi demones gelāt mōstra · v̄ dic̄
strab9 · Gn̄ · vj · Incorrigibiles et obstinati sūt malo · Job xl ·
Trāsfigurāt se ī angelū lucis · ij · Cor · x · dr̄ q̄ sp̄ relīq̄
post se vestigiu; qm̄ exit ab oppsso · Job xlj · Tempestates
mouet ī mari · v̄t transeuntes submigat · Dan̄ · iiij · fructi
fice impediūt · et q̄t eis p̄mittit corrūpūt · apoc̄ · vij ·
Saluti homini sp̄ ī uidet · et īsidiāt · Sap̄e · j · Mēq; p̄ḡit
sp̄ dya9 portat p̄cē suū · Neglig̅ as iustoȝ diligēt attēdit
et accat · apoc̄ · xij · fini hoīs īsidiat semp · Gn̄ · iiij · In
ɔuisione hoiū ɔtristat · quocūq; se uītat sp̄ peccat · Alias
vō satane opatoēs et occultas ipī machiātoēs · sicut sac̄e
desiderat expositoē beati Gg̅ · sr̄ · xl · ɔ xlj · Job diligent
plegat · v̄t ipē · nūc beemoth · nūc leuiatan · nūc piscem
nūc boue dya9 uocat · et sub uarijs figūs · ipī malitiā pa
tēr īsinuat · Explic̄ lib' de deo · et angelis

Adiuuante xp̄o · Incip̄ lib' d̄ aīa · Et p̄s · d̄ aīa / u
nā aliq̄s p̄petates de suba pure īcorpea · s · vegeta ·
uā · et āglica nā · et h̄ q̄tuȝ ad p̄sēs spectat
op9 sailum ī excluximus · nūc uō eid̄e x̄ ītue
nictē · auxl̄ · ad c̄atiuā corpeā stilū ɔūtē
p̄ponimus · a dignissima c̄atuȝ · s · ab hoīe · q
nāȝ et p̄petate sap̄ · tam sp̄uuȝ q̄ corpoȝ

scōe d̄ p̄petatib; eidē · ordiri cupientes · Cū ḡ hō s; ysi ·
sit aīal diforme · māsuetu; nā · s; lege̅ iuis discipliē
suscep̄le · diuā huius ymagine̅ ī p̄s cognoscendi · et simili9
ī p̄s diligēdi · ad h̄ v̄t hoīs p̄petates rudib; ɔ paruis
manifesti9 īnotescāt · a partib; eidē · ex qb; ɔstat esse
ɔpoīt9 ē īchoādum · Ip̄s · enī dig̅oȝ · s · aīa · s; q̄ · c̄ sbā
celesti · s · anglica ɔcordat · q̄ sm̄ illā; sup nāȝ corpis
hō eleuat · Nā sic dr̄ · ysi · abusiue est ab humo dcs
ē ex sotietate n̄ tm̄ corpis s; aīe sit ɔcret9 · Et io ḡce
antropos appllat · i · sursum erect9 · eo q̄ ab humo ad
ɔteplatoē̅ sui artificis sp̄s regimīe subleuet · Et h̄ tāḡ
Ouidi9 dicēs · Pnaq; ɔspectāt aīalia cetā trā · Os hoī subli
me dedit · celumq; vide · Iussit et erectos ad sydera
tollē uult9 · Hō itaq; ad celum erect9 · solū dm̄ q̄rat · ɔ n̄
tāq̄ pec9 · vētri obediens · mētē suā ī terris figat · Cū ḡo
dupplex sit hō · sm̄ ysi · s · ītior · et extior · ab ītiore hoīe
· s · ab aīa īcipiam9 · ostēdēdo qd̄ sit aīa sm̄ rē · ɔ diffini
toē̅ · et qd̄ dicat sm̄ ethymologiā · siu sm̄ nois īp̄ · Ij ·
qd̄ sm̄ p̄s et uirtute · Iij · qd̄ sit sm̄ essem ɔ opatoē · Iiij ·
sm̄ sui p̄fabil' ɔpatoē · i · q̄ sit ei9 p̄petas qm̄ cū corpe
qd̄ p̄fic̄ ɔiug̅ · et que vl' qual' · qm̄ ab eode̅ sepat · Vt
at̄ sciatis qd̄ sit aīa · sm̄ diffinitoē attēdēd ē q̄ aīa
ītal' d̄ qua h̄ ē smō · a qb;dā scīs diffinit v̄t sp̄c · a qb9
dā ū aīa · a qb;dā v̄t sp̄c et aīa · Iḡr at̄ hc̄ nā; sp̄c dif
finit ab aug · ī li° · de motu cordis · aīa ē sba ī corpea
ītellctual' illuiatōn · a p̄° vltimo rellatoē pceptiua ·
Ex q̄ diffinitoē p̄mā et p̄cipuā · aīe p̄petates cognoscim ·
q · s · sp̄s huani · q̄ ē aīa · ī t̄ oēs c̄atās · ī mediate post
āglōs illuiationis dic̄ sit receptiuus · Sic iḡt d̄ aīa
tm̄ diffinit dupplr · q̄ dupplr ɔpat · et unit coȝ · s · v̄t
moto mobili suī ut nauta nauj · Et s; h̄ diffinit a
Remigio sic · aīā est sba īcorpea regēs coȝ · Ex q̄ diffi
nitoē alia p̄petas sp̄s eliciūt · s · q̄ q̄dā necc̄itate amois
et gubnatiōis · ad regim̄ coȝ9 · s unitā · nālr īcliāt · Et
h̄ ɔ p; · q̄ aīa ī corpe regendo · n̄ p diuisione̅ vl' p loci
spatiū · s; ei9 uirtute · corp̄ undiq; mouet · Et ad h̄ ponit
Calcidi9 exe̅o d̄ aranea · q̄ ī medio sue tele · residēs sētit
ɔtuluūq; motum · ītcui9 suū extri9 ī tela factu · sic ɔ aīa
ī puncto suū ī cētro cordis residēs sm̄ sui discessione
totū coȝ sibi subditū reg̅ · et sēsificat · et tāq̄ rector ciuita
tis · oēs mot9 corpis dirig̅ · et gubnat · Sic pū ɔpat coȝ
s unito · ī q̄tū forma ipī9 est · et pfecto coȝ9 · sic diffinit
aplūs · ī li° d̄ aīa · Aīā ē endelechia · i · act9 prim9 · siu
pfecto corpis · fisici · organici p̄s · uitā hn̄tis · Ex hac
diffinitoē alia itēȝ aīe p̄petas cōnicit · q̄ q̄uis coȝ sit
unibil' · n̄ tamē ē oī · s; soli organico coȝ · et fisico · i · nālr
ad susceptoē̅ aīe ītal' p̄fcē dispoīto · aliq̄te9 unit · Sic
iḡt ē sp̄c et aīa · qd̄ dr̄ · d̄scrib · P° · m9 p ɔpatoē ad c̄atās
gnālr · sic ab aug · aīa ē oīū silitudo · et ex hac itēȝ
alia resultat p̄petatis rep̄sētatoē · q̄ aīa ex sui nā ad
suscipiēdas oīū reȝ corpaliū ɔ sp̄ualiū · sensibiliū ɔ ītelli
gibliū silitudes ē apta · Nā ū dr̄ aug · ī li° · d̄ aīa · ɔ sp̄ū
aīā ad siliēs toti9 sapie̅ fcā · ī se · oīū reȝ gerēt siliēs
q̄ silis ē t̄re · p sēsum · aq̄ · p ymagīatoē · aeri p roē ·
et firmamēto p ītellctū · celo celoȝ p ītelligētiā · Ex h̄is
oīb; appar ɔ quō reȝ oīū sit silitudo · Sic h̄ m · d̄scrib

aīa ī oparatōe ad dm̄ · s; q̄ ē pn̄s sic · · aīa ē difforme · spe
cl'm uite · et sumit h' diffinitō · Gn̄ · ii · p̄ · q̄ · 7 vii · p̄petas
aīe tanḡ · s · q̄ · n̄ ex traduce · vl' semīali rōe p̄pagat' · s; ad uniu
ficatōnē corp · p diā īspiratōē creatō īfundit' · et īfūdēdo
creat' · It · vii · d'scrib' ī relatōē ad dm̄ velud ad finē · · 7 sic
diffinita ē a seneca · aīa est sp̄s īntellectual' ad b̄titud' īse 7 ī
corpe · ordinat' · Et ex hac vi' · relinq' ipi aīe p̄petas q̄a
n̄ solū sepata īse · beatificat' sicut angl's · īmo et ī corp' glifi
cato · ipi' beatitudo ampliat' · Patet g̃ ipi' aīe m̄ltiplices
p̄petates · p uariātas et uarias d'scriptōnū assignatōēs
Ille uō q̄d sit aīa sc̄m rē ostēdendū ē · Sr' h' ē varias vun'
ph'i sinias ptulisse · Plato ē dt · aīa ee'n ee mouētē ·
Xeno uo d' · aīa ee · vnū se mouētē · Ar' · Endelechia ·
Pictagoras armoniā · Paphinonius idē · Sedepides
d' · sessiui exercitui · sūi osonū · ypocras sp̄m tenuē · p oē cor
dispsū · Radi' physic' · lucē · sūi scītillā vellans ee'n aīa
vocat · Dimocrit' sp̄m īstū attomis · vnū p̄p facilitatē
mot' · oē corp' illi puiū esse assrit · Ymenides dt eā ee
t'ram et igne ee · Epycur' dt aīa sp̄e q̄dā ex aere 7 igne
fc̄a ee · Ipare · aīa igneū vigorē esse dt · vn̄ q̄dā d' aīa
lib; loq̄s sic ait · Igneus est illis vigor · et celestis origo ·
Cū g̃ tot d' ee'n aīe · ī t sapiētes fuerant dubitatōes · hec
sūt attestatōēs scōr · d' ee'n aīe · sentire sufficiē · q̄ aīa est
q̄dā et spūal' · et rōal' sba ad uiuificādū 7 pficiendū corp'
hūanū ad eo ex nichilo · sine p̄iacētī mā creata · v' ex pdictis
diffinitōib; p; ītuēti · vn̄ q̄ sba ē · · iō oppōitor ē suscep
tiua · v' p; ī sc̄ia · et ignorātia · ī v'te et malitia · q̄ suscip sine
sbe sue trāsmutatōē · It q̄ ī corpea ē · sēsu n̄ ē sbiecta ·
n; sm̄ dimēsionē extēsiua · Quātitatē ē h̄t aīa · v d' Aug̃ ·
n̄ dimēsiuā · sūi m̄ale · s; potētiuā · et u'tuale · It simplex
ē ī nā · et iō nec augm̄ti · nec d'minut' ē susceptā · q̄ n̄ ī
cor' maiori · maio' · nec ī cor' minori minor repit' · sic dt
aug' · S; q̄uis sit simpx · et īuāiabil' ī sua nā · m̄lt'x tn̄ ē
ī po' · cui' t'n · āt po' · ī aīa · n̄ ponīt maioritatē · vl' minori
tatē · ī nā aīe · s; m̄ltiplicitatē effectuū · vn̄ n̄ ē minor
ī una po' q̄ ī duab; vl' t'b; · n' maior ī trib; q̄ ī una · v' pa
tebit ī seq̄ntib; · Patz g̃ ex iā d'cis · q̄ sit aīe p̄petas s'm rē
et diffinitōē · Auctori' tam̄ uidēt p' idē · p ipi' aīe denoīatōē
aīa ū dt v'si · agētib; n̄ accep · eo q̄ sm̄ cor' oppiōē · ver' s'
q̄ p aerē ore viuē uidem' · Sz hoc aptissime falsū ē · q̄
m̄lto p'us aīa corpi īfundit' · q̄ aer ore capiat' · q̄ ī genit'cis
vtō uiuit ī monito · q̄n īfūdēdo adō creat' · aīa g̃ d'cā est
eo q̄ uiuit · et cor' viuificat · · ac pficit · Sp̄s aūt dr · vl' q̄a
nā; spūalē h̄t īse · vl' p eo q̄ ī spirat ī cor' · It aīa dr idē
q̄d 7 aius · s; ī hec differt · q̄ aīa uite ē · animi' osilij · vn̄
dīt phiq · 7 siū aīa vitā manē · et siū m̄te aīa durare ·
vn̄ 7 amētes · siū aīa dūr' · n̄ q̄ n̄ uiuūt · s; q̄ rōe · siū osilio
n̄ utūt · It aīa mens dr · vl' eo q̄ tanq̄ cap̄ m̄tis emin' · vl'
q̄ memiīt · vn̄ et hō · sm̄ m̄tē · ymago di dr · H' āt noīa
aīe st adiūcta · si n̄ res plēs sit · s; una · Nā m̄ltis noīb'
vocat' aīa · siū sp̄s h'ānus · s; sm̄ diu'sos respect' aīa ē dr
ī q̄tū aīat · siū cor' viuificat · Mens · ī q̄tū recolit · aius dū
uult · Rō dū rectū iudicat · Sp̄s dū spirat · Sēs' dū ād
sētit · vn̄ et plures aīe p̄petatib; · sc̄ā q̄ aīe ē q̄litas · as'ē
su n' accip · huic us; v'si · li° ii° c · s' · H't āt aīa plēs ptes ·
n̄ m̄ales · s; potētiales · Sic ē cor' · s; diuidēt' ī mēb' sic in

ptes ītegles · sic aīa diuidit' ī suas po' · q̄ eā m̄ltiplicāt ·
n̄ sm̄ nā; ē sit simpx · s; sm̄ effc̄s diuisos · et opatōēs · h't
itaq; aīa multipl'c̄e opa · tionē · sm̄ q̄ oz diuī · ā uirium
et po' assignari diu'i · i · sionē · Copat' ē ad cor' · opat'
ad finē suū; opat' ad actū suū · Secdm opatōē ad cor' · v'h't
po' · q̄ṛ · p' ē · sensualitas · q̄ ē q̄dā vis aīe · q̄ mouet' 7
tēdit ī corpe · sens' · atq; appetit' rei ad cor' ptinētium
hac po' mouet' aīa ad appetēdū ea q̄ delectabilia st cor' ·
et refug' nociua · Secda est sens' cōis aīe · q̄ cognoscit res corpales
psētes · Tcia est ymaginatō · q̄ ē vis q̄ aīa ītuet' res corpales
absentes · Cu'a est rō · q̄ est uis aīe · q̄ īt boni 7 mali · ueri
et f'lsi discernit · v'a ē ītell's · q̄ ē vis q̄dā · q̄ aīa ophēdit res
n̄ m̄ales · s; ītelligibles · v dm̄ · aīa · et āglm · Tres pime po'
st ī aīa · s · sensualitas · sēs' · et ymaginatō · ī q̄t aīa ē cor' uni
bil' · 7 cogit aīa cor' · et aptat' ei · v' īfluat vitā 7 sēsū ītiorē
et exteriorē · ad ipi' cor' pfcōē · Et lz sīt po' aīe · et ī brutis
et ī hoib; cōes · Due uō alie po' · s · rō · et ītell's osiderāt' ī
aīa · p q̄ est sepabil' a cor' · et remanet a cor' sepata · sic āgl'i ·
et h' sm̄ duplicē aspectū · Respic ē ī īferiora · 7 d' rō · re
spic' supiora · et sic ītell's nūcupat' · It q̄t opat' ad fiē suū tp'a
h't po' · s · rōal'e · q̄ tēdit ī ver · Et ocupiscibilē · q̄ tēdit ī
arduū · siū extri · Et irascibilē · qua respuit malum · ·
In rōabli est cognitō veri · In ocupi'li ē appetit' et desider' boni
In irasci'li ē fuga dni mali · St tam̄ q̄dm duos ee fines aīe
tm̄ · s · boni · et malu; · Et s; hos otinuatō hor · i · boni · 7 veri ·
n̄ ē finis · s; dispōitō · et iō pdictas diuidūt' po' · s · po' · cogitāt;
siū applēsiuā · et ī po' opatiuā · vl' motiuā · vl' p ītellectū et
affctm · q̄d idē est · · Et s; h' vis motiua · siū affcs · subdiuid' p
ocupi'le · et irasci'le · De vi g̃ applēsiua · s · ocupi'li 7 irasci'li ·
oēs affcs nascunt' · q̄ st · iui · s · gaudiū · et spes · et d' ocu
piscibli oriūt' · Nā d' eo q̄ amam' · et ocupiscim' · iā gaudem'
et gaudēdo spam' · It de irasci'li · dolor · et met' nascunt'
q̄m d' eo q̄d timem' · iā dolem' · et dolēdo timem' · hui
siq̄dē · iiii · affcs · oīū v'tutum · et uitor' st q̄dā pn̄ · 7 q̄
q̄dā cōis mā · s; de hiis alias ē tractādū · Pot 7 7 aīa osid
rari ī opatōē ad actū suū · q̄ q̄dē t'px ē · s · vegetare · 7 sē
tire · et rōcinari · siū ītellige · Et s; h' t'px po' aīe · distiguūt'
· s · vegetal' · sēsil' · et rōal' · īmo sūt tria sbstā · sba diuisa
t'px p' diq̄ ignē · Aīa · s · vegetal' · q̄ ē ī plantis · siū ī radi
cib; · Sēsil' · q̄ ē ī brutis aīalib; · Rōal' · q̄ ē ī hoib; · v'vege
table po' · siū aīa · opat' āt · t'āglo · q̄a h' po' · tres h' ptes
· s · vis gn̄atiā · nutritā · et augm̄tatiā · vn̄ h' po' · ē · p' · sic t'ā
gul' pima ē geometrica figā · Po' āt vegetal'e · opat' q̄ drā
glo · q̄ q̄ diāgl's linea ducta · ab angulo ad āgulū · duos
fac āgulos · Sic 7 aīa vegetal' · duplicē t'āgl; h't po' · vl' q̄
ē aīa sēsil' · et vegetal' repit' · s; n̄ ouiti · aīa; rōal'e · opat'
ē c'l'o · rōe sue · pfcōis · et capacitatis · Oīū ē v' sopi mentar'
· i · cel'es ambit' h'itum · maxim' ē cel's · Cuius ē pfecti'
creata sit · et impfca · s · q̄t ad sc̄ias et v'tutes · v' dr · ī li°
d' aīa · Pfcissiā tam̄ ē oīū rer' capacissiā · īsta cel'i · q̄tū
ad po' · n̄ales · aīa g̃ vegetal' · po' · h't gn̄atiā · ad osuatōē
necciā spei · Po' nutritiuā ad osuatōē īdiuidui · augm̄
tatiuā uō necciā · ad pfcōē sbiecti · Huic āt vegetabili de
suiūt · iiii · s · v't' appetitā · q̄ assumit neccia nutrim̄to · di
gestiua · q̄ sepat ouētes ab īouenienti alim̄to · Retētiua q̄
transmittit' ad singlas ptes ī aīalib; · et ad siglos ramos

i plantis et arboribus · qd̄ quociens fuit in nutrimento et con
uertit eis · ut restauret deperditum · Expulsiua q̄ expellit qd̄
est inconueniens nature et nociuum in nutrimento. Ex predictis colligitur
q̄ anima secundum virtutem vegetabilem in plantis et in animalibus consimilibus si
milia producit · q̄ in esse conseruat · ac nutrit · et q̄ sunt necessaria ad nutri
mentum appetit · ac inconueniens in alimento separat · et diuidit. Insuper
ad singulas partes corporis · q̄ ei in corpulentia sunt transmittit · et cum vnum
per generatiuam spē multiplicat · et ad esse producit · per nutritiuam in diui
duum in esse custodit · et per augmentatiuam ad esse completum producit. Sunt
autem et alie virtutes potentie vegetabilis administrantes · scilicet immutatiua
in forma assimilata · a canna per foramen · aspera et leuis · q̄ siquis
diffusius scire desiderat · ad librum Iohannicii recurrat · ubi hec plenius
determinata reperiuntur. Hec est de anima vegetabili dicta sufficiant.

De anima sensibili

De anima autem sensibili et de eius diuisionibus
pauca ad presens dicenda occurrunt. Nam virtus sensibilis in subtilissimis cerebri
ventriculis sedem habet et regionem · vnde ab ipso cerebro per neruos et
arterias per singulas partes animalis se diffundens · motum et sensum
voluntarium gignit · et operatur. Duplicem ergo habet anima potentiam · scilicet apprehensiuam
et motiuam · apprehensiua uero diuiditur in sensum particularem · siue
exteriorem · et in sensum communem · siue interiorem. Sensus particularis quintuplex
est · scilicet visus · auditus · gustus · odoratus et tactus. Quorum autem
neruus qui dicitur opticus · qui descendit ad oculos siue pupillas rami
ficatur in duas partes. Quidam alius ad aures · et quidam ad nares ·
quidam ad linguam et palatum · Quidam alius ramificatur ad organum tac
tus et in toto corpore se diffundit · per istum organa a cerebro per totum
corpus descendentia spiritus sensibilis usque diffunditur · et sic corpus virtute ipsius
anime sensibilis sensificatur · et mobile efficitur. Sensus communis siue interior
in tres partes diuiditur secundum tres partes cerebri · In cerebro est tres cellule
scilicet anterior · in qua operatur virtus ymaginatiua · que secundum Iohannicium est collata
eo quod apprehensa discernit · sensualiter ordinat et componit · et dicitur
secundum eundem Iohannicium virtus fantastica predicta. Est media in qua vis sensibilis
siue extimatiua virtus consistit. Tertia autem cellula est posterior · in qua vis me
moratiua · que iam apprehensa · per ymaginationem · vel rationem custodit. Sensitiua
ergo virtus · que ab anima sensibili procedit est · que de odoribus · siue saporibus
et de aliis sensuum obiectis particulariter iudicant. Virtus uero ymagi
natiua dicitur · que formas primo a particularibus sensibus receptas · quas absen
tes apprehendimus. Fantasia · siue fantastica virtus est · que formas nouas
rerum similitudinem eorum que homo per sensus particulares in toto uel in parte
apprehendimus · sicut per quem montes aureos cogitamus · vel quo
aliorum motuum de monte paradiso sompniamus. Vis ex
timatiua siue iudicatiua est illa secundum quam in pueris et in pecoribus vel dele
tabilibus assequimur · prudentes sunt et sagaces. Et hec prudentia
siue sagacitas viget in brutis ut patet in canibus · vulpibus · lu
pis · et auibus · vitantibus laqueos · apibus et formicis. Memora
tiua virtus est vis conseruatiua siue recordatiua que species rerum sensibilium
ne in obliuionem deueniant · reponimus et reseruamus. Vis autem sensibilis
motiua diuiditur in naturalem · vitalem · et animalem virtutem. Virtus autem naturalis
est motiua humorum in corpore animalis per venas · Et hec situm habet in
epate · eo quod in primo operatur · vnde oriuntur et vene. Virtus quidem vitalis
motiua est spiritus particularis in toto corpore animalis et ideo situm habet
in corde · vnde oriuntur arterie. Causa est caloris cordis q̄ refri
geraret aere contracto per aspirationem · et emisso per respira
tionem in semper suffocaret · et sic animal moreretur. Ideo per vitalem
arteriam et pulmonem attrahitur aer et inde per arterias
alias transmittitur ad totum corpus temperandum · et postea expellit. Ista
est eadem vis motiua est ad uocem formandam eo quod formatur
uox illitterata · vt uox auium · et animalium. Virtus autem animalis est mo
tiua secundum locum · mouet est vniuersali per membra corporis · per quam mo
uet lacertos musculos et neruos · quorum motu mouentur et alia membra
motu uoluntario. Secundum uero est · que est motiua pedum ad am
bulandum. Dicitur vis gressibilis · eo quod secundum eam mouentur animalia mo
tu progressiuo. Hec de diuisione anime sensibilis siue potentiis sensitiue
ad presens dicta sufficiant.

De anima rationabili

Anima autem rationalis · siue uis intellectiua · idem est quod intellectus. vnde et
diuiditur secundum duos ipsius principales actus. in intellectum speculatiuum
et practicum. Intellectus enim speculatiuus exercet in contemplatione · Intellectus uero
practicus in operatione. Et secundum hanc rationem diuiditur vita contemplatiua · et
vita actiua. Anima ergo igitur est rationalis · siue intellectiua · perpetua est · et incor
ruptibilis · ac immortalis. Et secundum hec eius principalis actus · scilicet intelligere · ullatenus
dependet a corpore. Et perfecte viuit · et intelligit · a corpore separata ·
Immo virtus intellectiua · quanto plus se corpori immiscet tanto intelliget
obtusius · et tardius · quanto autem magis se extrahit · tanto clarius · et
facilius apprehendit. Dico autem hic in mixtione · per fantasticam ymagi
nationem · siue per sollicitudinem · siue per amorem temporalium · et carnis delec
tationem. Ideo dicitur. Homo sic in medio est creatus · vt esset inferior
angelo · superior uero iumento · ita habet aliquid quod necesse est commune cum
summo et aliquid quod cum infimo. Immortalitatem spiritus habet cum angelo
mortalitatem uero corporis cum iumento. Anima ergo · que medium est inter deum
et creaturas · quia per rationem ad deum conuertitur · illuminatur · melioratur · et
perficitur vt dicit Augustinus. Si uero per affectionem ad creaturas conuertitur ob
scuratur corrumpitur et deterioratur. Quamuis autem anima in se considerata
immortalis sit et perpetua · passibilis tamen est in corpore sibi unito quamdiu
per illam que cum corpore habet colligationem. et quod per illam que habet inconuenientias
siue instabilis complexionis. Vnde Augustinus in libro de anima et spiritu dicit
que in corporibus viuentes per dilectionem rerum visibilium corporalium afficiuntur
ymaginibus · a corporibus exeuntes in eisdem ymaginibus tormenta patiuntur.
propterea est corporibus passionibus in terris patitur · quia a corruptione corporis cum eius af
fectione · hec mundatione non fuerit · que corpulentiam de corporis delectatione
huiusmodi contraxit. Ex quo patet · quod quamuis anima in sui natura sit purissima impermixta
tamen quam contrahit a corpore corrupto · secundum diuersas corporis influxiones
uarias passiones recipit · ac immutationes. Exuta uero a corpore · quasque
sordes ex colligatione corporis sibi adherentes secum defert · ad quarum
ablutionem necesse habet vt expurget · sicut gemma de luto nouiter ele
uata indiget ut emundetur. Ex predictis ergo patet quod sint anime proprietates
secundum ipsius diffinitionem · et denominationem · et quantum ad potentias eius multiplicem diui
sionem · et non quantum ad ipsius cum corpore coniunctionem · siue separationem. Tandem
ex predictis breuiter recolligere · quod anima corpus uiuificat · et perficit. Ea
semel creata in corpore vel extra corpus semper viuit · inter bonum et malum
iudicat · et discernit · secundum diuersas potentias res presentes et absen
tes · diuersimode apprehendit. Nam res materiales per suas ymagina
tiones · res uero immateriales per suam presentiam in semetipsa cognoscit. Se
ipsam autem per reflexionem super ipsam se nouit · ut dicit philosophus. per quandam
potentiam irrationalem malum refugit per quandam uero · iustitiam · et uirtutem
diligit et querit · Illuminationes · et impressiones diuersas · ad recipien
dum quia apta nata est huiusmodi impressionem recipere · ideo mutabilis
est · operatur ad ymaginem dei creata est · quantum ad cognitionem veri · et ap
petitum boni naturaliter incorporea · siue uniuntur corporibus appetit · et a suis
actionibus in corpore sibi unito non cessat. Ipsa est in corpore mouetur ·
non localiter · sed virtualiter · quia non dicitur esse in loco per diffinitionem · per diffi
nitionem tamen et operationem · quia virtus spiritualis substantia in uno spatio
esse diffinitur · quod simul et semel in alio spatio non extenditur. Ibi
enim esse dicitur ubi patitur vel operatur · et ideo non est in loco per se sed per accidens.

ſiu͞t diu͞ſiuã loci determinatõe· ſ; poti⁹ ꝓ uirtute ꝯ opatõe v̇ dẽ; eſt· vn͞ aug· aĩa q̃uis ĩ carne claudat· ita ũ ĩ loco eſſe· vl' local' dici poſſe uideat· vertam̄ ñ ſic eẽ· cu; ſ; loca ꝑ ꝯ modu͞ı· et ſiniſ aſſigñt· ibi ẽ ẽ· vl' eẽ d' ũ patit· ul' opat' loc⁹ tam̄ ꝓꝓ aĩe dẽs eſt· ad q̄ mouet· ĩ quo qeſcat· ñ ꝑ diſcẽſione· vl' potum ꝯſiduu͞· et ĩſatiabĩe aſſcõe· Nã ũ d' albi· aĩã uegetabilis appet⁹ eẽ· ſeſil'· bñ eẽ aſſcat· Ro'al' at· optime eẽ deſiderat· et ıõ nq̄ qeſcit q̄uſ; ẽ optimo ꝯiungat⁹· ꝓpt hoc ui amoris ĩ deũ mouet⁹ tãq̄ ad cẽtrum· v̇ ıp̃o ſum̄e delectet· has ꝓpetates aĩe· q̃t adh; oſculu͞ ſpectat· v'iuſ cuiuſ aiũ· difficiles qõeſ· et ſubtiles de aĩe diſcuſſioẽs· ſapiẽtib' ujs reſuãt.

Virtutib; aĩe ꝯ p° d' uirt⁹ nal;

Poſtq̄ dixim⁹ de ꝓpetatib; aĩe ĩ ſe· et ĩ cor ſibi unito ꝯſiderate· reſtat dicẽ d' uirtutib eidẽ· qb; potẽs ẽ ſuas opatões exe͞. Et d' v't ꝑ u'h ſumut po⁴ aĩe ecli· attributa· ad ſuas ĩ corpe ꝑageñdas actões· Nã h v't aĩe· ũ ſoñ; ẽ· cor uiuificat· co· et artias ꝯſtrig· ꝯ dilatat· ac memb͞ et ĩ ſi'lem dat ſenſum q̄; et motum uoluntariũ ſi ui ſeſi" ãmiſit· h itaq; ut⁹ v̇ s pluati ſunt· ẽ tex· ſ· nal' q ẽ ĩ epate· vital' ſiu ſpital' q̄ ẽ ĩ cord· Et aĩal' q ĩ capite· ſiu ĩ cerebr· ſede hẽ ꝓhibet· Recto g̃ uirtutis nal' aĩalib· et plantiſ cois n' ꝯ ẽ· q q gnat nutrit ꝯ augmĩtat· vn̄ h v't aĩe· q̄ nalit opat' ĩ corpe· ꝑ hẽ po⁵· ſ· gñatiuã; nutrituã· et paſatuã· Eſt g° gñato ſlic· ſpmatis ĩſtiamẽ ſ'uz· eſ; aĩal· actoẽ uẽ fca· ĩ utero· Et h v't⁹ ſcap opñ atpr gñatõis· vſq; ad pfcẽ ĩſtatıſ· hec q; uirt⁹ gnati· duab; alus uirtutib;· ſ· ĩ mutatiũ· et ĩ formatiũ adiuuat· Eſt at ĩ mutatiũ v't· q̄ ſba ipi ſemis tranſmutat· et ꝯuertit ĩ ſba; ſigloz mib'z aĩal'· h v't ĩ mutatiua· mediatib; ut ꝑmis q̃litatib; opat'· v̇ ſic mib'z diuſitates ꝯſtituat· Nã ſicu; calido opat' ꝯ hũido· ſola efficiat' caro· Si cũ calido et ſicco· cordis ſba pẽat· ſicũ ſrigido· et hũido· ſba cerebr' fo't· Si cũ ſrigido· et ſicco· oſſea ſba· et dura ꝯfigñt· h q cade ut' pdcã· ſm hax q̃litatũ ꝯpleẋõẽ· ĩ cetis mibus ꝓportõalit opat'. Alia uõ v't· q ĩ formatiua d'· actõi gñatiue ẽ neca· q; fo'at et diſtiguit formã· ſ; ſuã ſpẽ ſinglis mib's ꝯpetẽtẽ· vn̄ et ea pfo'at· et ꝯcauat· aſpat· leuit· et ꝯſolidat· S; hee due v't⁹· tãdiu opat'· quſq; fet⁹ forma ꝯpleat; q· xxx· dieb; ſiu xxxv· ĩ maſclo· xl⁴· ĩ fcĩa pficit· Virtutis natal' ſpẽs ſ'a ẽ nutritia· q ꝯ ıpi gñatiue adiutx ẽ ꝯ mĩniſt⁹· q; fetũ ĩ lõgitu'· latitudine· et pfũditatẽ augmẽtat· ꝯ extenuat; q tot' pficit· ẽ uniuẽ· q· xxv· annis ꝯcludit ꝯplet'. Paſatiũ q; v't· nutritiu adiuuat· et ei miſtrat· q; cibũ ſibi nutrimĩtũ ĩ mib's ſolidat· et aſſilat· et qd diſſolutũ ẽ· ac deꝑditũ ac ui caloris· vl' hi cauſe· ſeu q̃ ciq; paſſione acciſ· repat· et reſtituit· Et ıõ nã mirabil' paſatiũ; nutritẽ adiutricẽ fcẽ· et utiq; miſtio gñatẽ v'tutis ſbicit· huic uõ v'tuti paſatiẽ ujs ꝑticulares v't⁹ obſecũt'· ſ· appetitã· q̄ ꝯueniẽtia mibus attrahit· ſ· cu; ꝯpaitũ flemmas· et ſic d'alus· It̃ digeſtiua· q̄ cõ ueniẽtia ab ĩ ꝯuẽiẽtib; ĩ nutrimẽto ſepat· et diuidit· ne vid'z pura et ĩpura ꝯmixtio ĩ opib; nẽ ĩueiat· It̃ v't ꝯtẽtiua q· ſ· puz nutrimẽta cuſtod'· et qriam actoẽ ne excoctũ ẽ ſigl'is mib's aſſilat· et ꝯiug· Expulſiua· q̄ ſupflua amb's fcã· et nllate⁹ eis aſſilãdo necio expellit· Et ſicut appetitiũ· ẽ calido· et ſicco· et digeſtiuã ẽ calido· ꝯ hũido· ꝯtẽtiuõ ẽ ſrigido· et ſicco· Sic ꝯ uirt⁹ expulſiua ẽ ſrigido et humido· ĩ ſupfluitatũ expulſione opat'· h v't ſ; os ſuꝑ ptes ſepe ledit'· et ĩ ſuiſ actõib; ĩpedit'· Sic p; ĩ ujs appetitũ· q̃ qñ; ex toto aufert'· ſic uidem⁹ ĩ faſtidioſis· Qñ; minoãt' ſic ĩ famoſis eructatõib;· et acetoſis· qñ; ẽ ſiu; egd' ſic p; ĩ bolimu; patiẽtib;· Qñ; ꝯ ĩpedit' v't nal'· p mala ſubz diſpõſitõe· ſic ĩ ĩ tractatu d' morb· ꝯ coz cauſis dicet'.

Virtute ſpũali

Quia diximus de ut' nali· expedit ordo· v̇ d' ſpũali uirtute aliq̃ dicam⁹· v't g ſpũal' eſt illa q̃ uiuificat· ẽ fũdamẽtũ ẽ cor· a q uita ꝓcedit· ad mib' uiuificãda· h⁹ uirtutis actõi ꝯpat' vis vo' motiua· q̄ cor· ꝯ arterie dilatãt ꝯ ꝯſtrigũt Et d' h⁹ dilatatõ mot' a cordis medio ĩ oẽs extremitates· ſic ꝯſtrictõ ab extremitatib; ad mediũ· ſic ꝯtig̃ in dei ĩ follib; fabroz· v't g cor dilatãdo aerẽ mediãte plmone ad cor attrahit'· et a corde ad artias· ꝯ pãtias ad totũ cor' tranſmitt'· Et iſte aeris tract' ꝓuirtutẽ cor dilatãtẽ· et ꝑ v't⁹ ꝯſtrigẽtẽ· ac ſupfluitatẽ fumoſa; a corde ꝯ artiis expellẽtẽ· flat' ſiu anelit' d'· q motu uolũtario fit· et a pectore mouet'· Mot' at' pectoris ĩ uius fit· ꝯlacẽtis· Anelit' aut ſiu flat' ẽ necẽ' v̇ calor nal' pen tepet· ꝯ ſpẽ uital' nutriat· et ſpõ aĩal' gnet'· Cuſtodia at' caloris nal' eſt attract' ſrigdi aeris· ad ſue tẽꝑamĩtũ ĩ ſectionis· vn̄ et nutrimtu; ẽ vital' ſpõ et ei⁹ tẽꝑamĩto aĩal' gñat' ſpũ; g° anelit' ẽ necẽ'· vn̄ et maximũ ẽ corpis iuuamĩtũ· vita; ẽ cuſtod'· q ſiu ſpũ ñ ꝑmanẽt· Neq; ſpm̄ pol' ẽ ꝑmanẽ ſiu moderato nal' calore· nec caloris nal' ẽ moderatio ſiu anelit' tẽꝑerie· Magis g ad uitã anelit' ẽ necẽ' q̃ cib' ul' pot⁹· aĩal ẽ ſiu cibo vl' potu uiuit aliq̃diu· ſ; ſiu attractu aeris· nllate⁹ diu uiuit· Ex q p; q ꝑ ſi' ceptõẽ anelit' cã mortis ſuccod'· Corrũp' ıpẽ anelit' totali· plib; dcãs· ex quo calor nal' necio extig'· p⁹ cã ẽ· ex cerebr; corruptõe· ex quo mot' uolũtari⁹ ꝓcedẽs ad pect' corrũp'· vn̄ et anelit⁹ q fit ꝑ motũ dilatãtẽ; v̇ dem̄ ẽ aufert'· Et ſic ꝑ ꝯſeqs calore nali; extĩcto v't ſpũal' perit· et diſſoluit'· It̃ ex cordis leſioẽ· Cor ẽ leſum· vl' corruptũ ſiu ꝑ ĩ nalẽ calorẽ· v̇ ĩ pacıtis febrib;· ſiu ꝑ nimiã ĩ frigiditatẽ· ſiu ꝑ nimiã ĩ anitoẽ ſic accıt flebotomıcas· et ĩ potionatis· ſiu ꝑ repletõẽ· ſic qñ; ꝑ ĩgurſis hoib;· et ebrioſis ſol; accıdẽ ex uenaz q uẽ t'cloz cerebr' nimia repletoẽ· Hus ĩ q̃ mois ſiu alus· cor corruptũ v't⁹ aufert ſpũalẽ· q̄ de pulmone attrahit aerẽ et ſic anelit' ĩ tapit'· It̃ ex epatis ĩ fectõe· Corrũp' ẽ epatis· gñatõẽ aufert ſãguis· q̄ calor nal' nutr' vn̄ ꝯ cor lit' ꝑ ꝯſeqns corrũp'· It̃ ex uenaz epatis oppilatõe· ſi oportẽt ne ad eas tranſire poſſit ſpõ ex anelitu gñatr necẽ ẽ ut ĩ frigdet'· et ſic ſãgs ĩ eis ñ gñat' vn̄ ꝯ cã mortiſ ꝯmitat'· It̃ ex plmonis pforamẽ· v̇ p; ĩ thiſicis ĩ qb; aer attract' euaneſcit· et ſic ad tẽꝑamĩtũ caloris nal· ñ ſuffic'· It̃ ex uenaz· et artiaz ſcĩſione· v̇ ꝯtrã ſit' aeris cordi denegat'· et toto ſãguine exeũte· calor nal' extig'· ſic lucerna cu olei; ſubtrah'· It̃ ex uacuitatũ corpis repletõe· v̇ p; ĩ ſtrumiſ· ĩ qb; ĩ pleẽiſ uacuitatib; anelit' opilat' vn̄ et moriũt'· It̃ ex narũ· et oris ꝑclu ſione· v̇ p; ĩ ſuffocatis· ſic eſt uidẽ ĩ lucerna vaſe coopta· q̄ ſubito extig'· ſi aer extior ad eã ĩ gd; ñ ꝑmittat'· It̃ ex aeris corruptõe· ſic qñ fetor d' cadauerib; mortuis

vel puteorum lutosorum aeri admiscetur propter horrorem odoris nimis clausi et constricti. vel propter ipsius aeris arctam corruptionem. ut spiritualia inficit [illegible] corrupta. Item vitiatur anhelitus ex humorum putrefactione ut patet in leprosis. Item ex spiritualium corruptione. sicut ex morsu alicuius venenosi reptilis cuius venenum cor perforat et calorem naturalem vincit. et interrumpit anhelitum [illegible]. Item ex nimia aeris caliditate rarefacta. quod contingit in balneo calidissimo nimis morantibus. vel in sole ferventissimo existentibus. Item ex nimia aeris compressione seu infrigidatione. quod contingit frigida loca ambulantibus. vel sicut nunc [illegible] illa in vallibus [illegible] et nives per frigorem [illegible] vis attracta aeris impeditur [illegible] et multis aliis modis. Adeo [illegible] spiritualis impeditur [illegible] quod magnum hominis supplementum est complexio. Et vero in spiritualibus perdit [illegible] quae est fervor cordis. sine quo calor naturalis statim perimitur. cum animalia illatas iniurias vindicare desiderant. Item perdit ex pugna. quod calore naturali movente quos sibi pares superare laborant. Item in defectu. quod quos calore congruente aliquis se deducit [illegible] haec [illegible] secundum philosophos. a principalitate cordis nascentes. et in vegetabilibus sub [illegible] cohibitione in vegetabilibus. ubi sine [illegible] quecumque [illegible] sufficiat.

De virtute animali

Virtus autem animalis habitum et fundamentum [illegible] habet in cerebro [illegible]. Et haec triplex est. scilicet ordinativa. sensitiva et motiva. Ordinativa autem per se solum complet cerebrum. Illa in prima parte cerebri. scilicet in anteriori. fantasiam ordinat. In media [illegible] suum rationem. In posteriori parte cerebri ordinat et perficit memorativam actionem. Haec virtus in [illegible] ipsa habet actionem. scilicet ut ymaginationis quod format ymaginativa transmittit ad iudicium rationis. Ratio quod ab ymaginatione recipit et [illegible] iudicat et diffinit. et ad operandum transmittit. Memoria vero ea quae fuerunt intellectu [illegible] format et recipit et demonstrat ad actum illa educit et firmiter credit. Secunda virtus est sensitiva. quae sic habet formari. Illa spiritus animalis ab anterioribus ventriculis cerebri mediantibus [illegible] nervis quae sunt mollissimi [illegible] ex quibus sensus formantur. Unde quae dirigunt cum spiritu animali ad oculos ut informent visum. quae ad nares ut informent olfactum. et sic de aliis. Sensus ergo visus subtilior est omnibus aliis quia igneus. Post visum subtilior est auditus. qui est sensus aereus. quia per sonum aerem sonat. Deinde odoratus. quia eius natura sit fumea. Deinde gustus. cum eius natura sit aquea. Postremo tactus grossior est omnibus. quia natura sua est terrea. ut patet in duris. mollibus. asperis. lenibus. calidis et frigidis [illegible]. Horum sensuum singuli sic sua explent officia. ut se mutent et appetant in natura rerum quod sentiunt. quos cum mens sentit intellectui representat.

De sensibus animae. capitulum xvii.

Sensus igitur visus cum sit igneus subtilissimus est. unde et remotissima subito comprehendit. Sensus autem visus in oculo sic formatur. In oculis quippe est quidam humor clarissimus et lucentissimus qui cristallinus a phisicis nuncupatur. eo quod more cristalli ad suscipiendas varias colorum formas subito coaptatur. Visus est sensus colorum formarum [illegible] tamen exteriorum discretivus. Unde ad visum perficiendum tria sunt necessaria. scilicet causa efficiens. instrumentum conveniens. exterior res cohaerens. scilicet aer deferens. animae retentio et motus mediocris. Causa efficiens est virtus animalis. Instrumentum conveniens est humor cristallinus in utroque oculo collocatus. clarus et rotundus. Clarus ut oculus sua claritate spiritus et aerem irradiaret. Rotundus ut sit impassibilis. quia forma rotunda in lateribus clausa angulos non habet in quibus contineat [illegible] laesionem ut dicunt phisici. Exterior res coniuncta sunt aer scilicet quo non mediante visus non potest perfici. Ut autem visus perfectus fiat in quibusdam animalibus aeris claritas exigitur. In quibusdam obscuritas. In quibusdam mediocritas. In nictilegis obscuritas. In vespertilionibus et quibusdam volatilibus mediocritas. Attentio animae sunt necessaria. dum anima attenta est circa rem aliquam alio sensu investigandam. Ideo forte a pluribus oculis non videtur [illegible] res videnda non esset. vel si nimis apparet oculis. vel si aer non mediaret inter rem videndam. cum si istum abesset. cum anima ad alia attenderet. visus non fieret. Quintum autem ex predictis sunt necessarium. scilicet motus mediocris. Sed si esset motus continuus. ex nimio impetu confunderetur vel dispergeretur visus. ex motu contrario in remo apparente fracto propter velocitatem [illegible]. ut quando puer movet aliquid circa oblongum propter velocitatem apparet rotundum. De visu autem qualiter fiat variae apud veteres fuerunt opiniones. Quidam enim dicunt quod ad hoc ut fiat visus necesse est ut aliquid a videntis exeat ad rem visam. Et hii videntur dicere quod videmus per emittentes. et secundum hos ab oculis [illegible] visus. scilicet ab oculis ut spiritus visibilis duo radii ad rem visam diriguntur. quae in termino ex similitudine obiecti seu rei visae immutantur. Hinc est quod radii per quandam reflexionem species rei visae secum deferentes ad animae visus in organo formant. Et sic ex radiorum visibilium emissione et eorum reflexione visus generatur. Alii vero dicunt quod res visa ad se [illegible] similitudinem quam suam similitudinem in oculo imprimunt [illegible]. Ex hac impressione species visibilis in humore cristallino retinens [illegible] ad apprehensionem animae representat. et sic secundum opinionem istorum non per emittentes. sed per intus recipientes actio virtutis visivae completur. Et has opiniones tangit philosophus quod oculus videt sub angulo. angulus est duarum linearum alterius contactus quia [illegible]. Vel secundum radii ab oculo emissi linealiter in termino rei visae se coniungunt. vel [illegible] insensibiliter a re obiecta in medio cristallini humoris angulariter coniunguntur. Sed quae opinio inter has verior sit discutere sicut maior relinquitur. Dicunt tamen alii [illegible] ad alterum. scilicet de oculo ad obiectum vel econverso. Unde dicunt species visibiles oculum et aerem corpora esse clarissima. quae irradiatione quadam mutua se se invicem irradiando immutant. Aer ergo ut potest [illegible] subtile et ad immutandum habile. tum ex claritate. tum ex irradiatione mutua immutat formam quandam ex re obiecta apprehendit. et immediate se coniungens oculo formam quam [illegible] resultat in organo visus [illegible] irradiatione mutua [illegible] et reliqua. et sic secundum hoc visus mediante aere [illegible]. Et hunc [illegible] scilicet quod aer quae est inter rem videndam ab eius proprietatibus immutatur [illegible]. et sic [illegible] ad aerem oculos [illegible] ac species [illegible] immutat. quia forsitan species visibiles usque ad extremas partes oculorum venientes aerem ut [illegible] est immutato [illegible] et quasi unum cum uno efficit. et ideo [illegible] formam et proprietates sensibiles quae ex varietate colorum sua subtilitate [illegible] in ipso oculo variarum formarum susceptio applicat et coniungit. Aer enim ex varietate formarum obiectarum facile immutatur. sicut videmus ex obiectione panni rubei ad solis radium aerem [illegible] apparent rubea. Unde non est mirum si oculus sic immediate coniunctum eadem qualitate immutetur. Et harum opinionum veritatem approbant [illegible] tamen in perspectiva libro ii capitulo [illegible]. Sed has opiniones [illegible]. Sed solum scire sufficiat quod sensus visus non [illegible] ut dicit ysaac. Est quidem [illegible] sublimior [illegible] et ideo in [illegible] ceteris sensibus [illegible] situ est [illegible]. Est etiam in effectu potentior. quia cum alii sensus [illegible] propinqua. [illegible] remotissima apprehendit. Item [illegible] sensus cum igne [illegible] mundanis corporibus subtilior est [illegible] maxime convenit et ideo [illegible] sensus [illegible] usibus humanis magis construit. Unde propter sui nobilitatem natura summa et precipua nobilissima organa duo sibi deputavit. duo quidem ut uno deficiente reliquum alterius defectum suppleat. Unde secundum dispositionem oculorum meliorem vel [illegible] visiva acutior [illegible]. Unde dicit aristoteles quod visus bonus est et acutus ex humore temperato [illegible] et [illegible] quod visus senum non est acutus cum eorum cutis sit rugosa

et ideo subtilis ingeniata est natura in quibusdam animalibus et volucribus ut aquile. oculorum per vetustatem contracta quoniam nec in ictu oculorum vetustate deponitur ut spiritus visibilis in eis fortior operetur. Ex quo patet quod ad perfectionem visus exigitur bonitas organi et perfecta dispositio medii et presentia obiecti. Illa sunt ista contra varias passiones visionis. Sensus visus in suo leditur effectu et impeditur sicut inferius dicetur quando de oculis et eorum proprietatibus et accidentibus tractabitur.

De sensu et virtute auditus.

Virtus audibilis in organis aurium suum sortitur effectum. Est autem auditus sensus proprie sonorum perceptivus. Ad quorum perfectionem tria sunt necessaria scilicet causa efficiens instrumentum sive organum conveniens exterior coaptatio et anime circa rem audiendam perspicua attentio. Causa efficiens est virtus animalis audibilis. Instrumentum proximum est quoddam os petrosum auribus suppositum quod quidem est concavum et siccum tortuosum et durum. Concavum siquidem est organum auditus ut in sui concavitate spiritum et aerem contineat. Tortuosum ne subito insoluta et vehementi allisione natura spiritum audibilem ledat et ita tortuositate instrumenti audibilis soni temperatius recipitur et sic operatio eius perfectius completur. Durum siquidem solidum est et siccum ut sic in eo melius allisio et sic sonus fiet vehementior. sicut patet in tympanis quia melius resonant in boreali constitutione quam in australi ut dicit Constantinus. Exterior coaptatio est necessaria ut aer scilicet repercutiatur et repercussus subintret foramina aurium et allidat os petrosum quod primum est auditus instrumentum. Anime attentio est necessaria quia anima circa diversa sollicitata minus viget ad perfectionem actionis virtutis audibilis. sicut videmus in pluribus a multis undique cedatis quasi fere nihil audiunt et hoc fit quia anima ad singula non potest sufficienter habere attentionem. et ideo quasi nihil percipit auditu. fit autem auditus hoc modo. Duo nervi a parte anteriori cerebri exeuntes in ossibus petrosis aurium infiguntur per quos spiritus animalis ad ossa predicta defertur in quibus extrinsecus aer forti allisione sonum referens immediate coniungitur. Unde aer ossa illa allidit spiritus in eis existentes secundum proprietatem aeris allidentis immutatur. Spiritus vero sic immutatus recurrens ad fantasticam cellulam suam immutationem anime representat et sic auditus perficitur. Patet ergo quod auditus [illegible] eo quod per aerem repercussum sepe fit generatur. Iterum est quod natura posuit sensum in medio rotundi capitis ut dicit Aristoteles. quia auditus circulariter et non directe formam aeris commotam quasi percussum apprehendit. Hic est sensus sicut et ceteri in mediis delectatur scilicet in armonica proportione et in musicis instrumentis. In extremis vero corrumpitur et offenditur. Unde dicitur alibi in terra incolas esse quos oportet nullo auditu penitus esse privatos propter horrendum fragorem et strepitum quem idem fluvius de rapido montium corruens in incolarum auribus incutit efficeret. Hic ergo sensus sicut et ceteri multis subiacet passionibus quia quandoque totaliter aufertur et dicitur surditas. Quandoque immoratur et dicitur gravitas auditus vocatur. Quandoque est sui causa egritudo. Causa autem passionis huiusmodi est [illegible] cerebri sicut ipsius nervi qui est via auditus. et hoc quando vel oppilatur vel aliquo morbo officialiter aggravatur. Fit etiam ex vitio ipsius aurium quando quandoque adunantur humores qui putrefactionibus in earum concavitatibus coadunantur quandoque lapides vel alia que aeris transitum ad spiritus audibiles impediunt vitiatur. Quandoque ex ventositate et corruptione vermium subintrantium nervus audibilis molestatur. Quandoque ab aere corrupto calido vel frigido instrumentum auditus destituitur. ex quibus omnibus actiones virtutis audibilis leduntur vel penitus auferuntur sicut tactum est de istis sensibus dicetur.

De virtute et sensu odoratus.

Odoratus est sensus proprie odorum perceptivus ad quorum perfectionem exigitur spiritus animalis tanquam causa efficiens exigitur quoque instrumentum conveniens scilicet narium perfecta dispositio in quibus sunt due caruncule ad modum mamillarum dependentes que tanquam propria instrumenta odoratus spiritum animalem sunt recipientes. Nares non est proprium instrumentum odoratus quia propter cartilaginositatem sunt insensibiles. eis enim abscisis homo non depravatur odoratu. Alioquin et nos per feda loca transeuntes si spiritum sive flatum suspenderimus aerem fetidum quamvis nares subintret non sentimus. Et hoc quia ille caruncule sunt opilate et quasi quodam voluntario motu absterse. Sunt autem hee caruncule concave et spongiose. Concave ut in sui concavitate fumositatem aeris odoriferi suscipiant resolutam. Spongiose ut in eis vigeat virtus attractiva. Unde necessaria est exterior coaptatio ut scilicet aer secundum fumositatem rei odorifere resolutam immutetur et ipsis carunculis incorporetur. Unde sic fit odoratus. spiritus animalis per quosdam nervos qui dicuntur odorabiles ad predictas carunculas transmittitur. fumus autem corporis odoriferi resolutus aeri admiscetur quem cerebrum ventriculis per illas duas carunculas quas attrahit et in suam naturam mutat et convertit. Et sic per illam immutationem in spiritu animali fit odoris discretio perceptio. Odoratus autem ad fumosam substantiam naturam sui natura quoniam per eandem sibi habet odor autem nichil aliud est quam aerea substantia fumosa sibi per calorem actum resoluta. habet ergo tanquam sensus necessario attrahere cerebrum sicut et anhelitum et huius aeris attractu anhelitum mitigat. Hic ergo sensus in suo effectu sepe impeditur. Quandoque propter malam cerebri complexionem. Quandoque propter corruptorum humorum in naribus odorabilibus nimis repletionem ut patet in patientibus catarrum. Quandoque propter pravam instrumentorum dispositionem qui scilicet nimis dilatantur vel nimis constringuntur. Quandoque ex carnis superexcrescentis oppilatione ut patet in polipposis. Quandoque propter apostematis sive cuiuscumque humoris corrupti infectionem. Et huiusmodi infirmitas aliis modis contingit sensum odoratus vel ex toto auferunt vel impediunt. Hic sensus propter suam subtilitatem quando bene disponitur virtutem animalem confortat et a fumosa superfluitate per sua emunctoria evacuat et econverso. Quando odoratur aliqua fumositate corrupta inficitur virtus animalis aggravatur et in suis actionibus non modicum debilitatur.

De Gustu

Gustus est sensus proprie humorum perceptivus. ad quorum perfectionem exigitur spiritus animalis sicut et in aliis. Instrumentum istius sensus proprie est lingua que est concava porosa humida et insipida. Concava ut in sui concavitate humorositatem rei gustabilis resolutam suscipiat. porosa ut quod est grossum et subtile de re gustabili subintret. Et ideo virtus attractiva plus in ea viget et humida est ut cooperetur ad acceptorum dissolutionem. ut si res aliqua sicca gustui apponatur eius humiditate mitigetur. insipida ut eius rei saporem cito percipiat vel ut sic in qualibet sapores immutari valeat. Si esset aliquid determinati et diffiniti haberet saporem. Sapor eius rei sapori lingue similis videretur. fit autem gustus hoc modo. Duo nervi in medio insignes qui postmodum in multos ramos in extremitatibus lateralibus lingue dispersi et per eos spiritus animalis ad linguam defertur. Cum res gustanda subintrat linguam vel poros nervorum spiritus animalis in eis immutatur secundum eius proprietates. quasi per modum anime representat. Gustus quidem tanto grossior dicitur quanto fumus subtilior quam aqua convenit quia odoratus natura est fumosa gustus sensibilitas humida est aquosa ut dicit Constantinus. Hic sensus animali est utilis ad corporis individui conservationem. Gustu enim corrupto vel penitus ablato vis nutritiva deficit et sic animal paulatim perit. Gustus autem corrumpitur vel quando sua instrumenta leduntur vel quando corrupti humores in ipsis dominantur. Et hoc fit quando sunt in superficie vel quando saporata est propria qualitate non apprehendit. Et hoc accidit quando signatis humoribus in lingua dominantur ubi gustum. Si predominatur colera rubea omnia sibi amara. Si salsum flegma sentit salsa et sic de aliis ut patet in febricitantibus in quibus humiditatibus infectis humoris gustum corrumpit. Quandoque ledit gustum propria rei que gustatur ut patet in nimis amaris. quia horrore gustum offendit. Delectatur autem gustus plurimum in dulcibus quia dulcedo quasi fundatur in calido et humido similis est omnibus membris et ideo cum dulce nutrit vel semper vel communiter. sicut in libro de sensu et sensato dicitur.

De tactu.

Tactus est sensus tangibilium specierum susceptivus. Virtute est tactus una comprehenditur calidum frigidum humidum et siccum grave et leve molle et durum vel secundum Avicennam. Tactus est vis ordinata in nervis totius corporis ad apprehendendum illud quod tangitur. Hic autem sensus fit in omnibus partibus corporis. precipue tamen in volis manuum et plantis pedum sicut probatur [illegible] temperatis hanc iudicent complexionem ut calida et frigida facilius percipiunt. Sunt autem hee partes concave

tempore est concavus ut in sua concavitate tangenda melius percipiat. nervose ut in tangendo subtilius, quia est nervosum sensibile. requiritur etiam ut aqualis et temperata facilius inmutetur. Sensatum ergo sensus tactus dicitur per comparationem primarum qualitatum et quod consequitur ut asperum, lene, durum et molle. In horum contrarietatibus sensus tactus leditur ut patet in nimis calido et nimis frigido. Mediocribus autem delectatur ut patet in tepido. Medium autem in sensu sicut et in aliis tam exigitur scilicet cum efficies et habet directo spiritus animalis ad instrumentum tactus. Secundum enim instrumentum nervus est, et habet duplicem nervum de cerebro egredientes singulis membris sensum tactus deferentes. Semum instrumentum est caro. Caro enim, ut dicit Aristoteles, est medium vel organum quia sicut species coloratum per aerem defertur ad pupillam oculi, sic species calidi vel alterius tangibilis per carnem mediam in nervo tangibili imprimitur et primum adimitur transfertur. Tamen est exteriorum coloratum quod necessarium est ut res tangenda rei tangenti appropinquet. Ex cuius appropinquatione spiritus animalis in carnes inmutetur et inmutatur proprietate rei tangentis, anime representat. Et sic fit tactus sensus in sua actione completus. Et sicut dicit Constantinus omnes alii sensus preter tactum membrum habent sue actioni determinatum. Solus autem tactus est in membris totius corporis exceptis unguibus et pilis quia quem sensum non habent quia nervis carent. Hic autem sensus scilicet tactus ceteris sensibus magis est corporalis et grossus et ideo asperum et durum et alias terre passiones apprehendit. Preter enim alii sensus scilicet visus olfactus et auditus sibi habent aliud mediante. Gustus vero nullo mediante quia res gustanda nullo medio lingue coniungitur. Solus tactus hic habet medium putant quod aliquo mediante nullo aliquo mediante aliquando ut baculo percipitur. Et sicut dicit Aristoteles hii duo sensus scilicet tactus et gustus continui sunt est toto. Et ideo magis sunt de esse animalis et ideo perfectius et expressius dicitur iudicant sensatis. Verum generalior sensus est tactus ceteris et ad esse corporis necessarior quia ceteri sensus sine tactu esse non possent. Sed tactus bene est possibile esse sine illis. Unde est membrum nullum habet unum unde sensum et motum habet voluntarium sicut in anothomia [illegible] reperitur. Leditur autem sensus iste vel per lesiones vel quando tactus aufertur unde sensus et voluntarius motus amittitur et hoc contingit in manibus et pedibus et ceteris sibi paralitici. Iste quando inmineat sicut quando membrum aliquod obdormire dicitur scilicet quando per aliquam oppilationem vel membri constrictionem spiritus sensibilis liberos processibus facere non permittitur. Leditur etiam aliquando ab oppilatione ut patet in epilenticis. Sepe quod patitur ab extrinseco aeris inmutatione sive aqueo proprii corporis [illegible]. Sepe est ex dictis inmutatione proprii membro dolor generatur. non quando membrum mortificatur [illegible] ideo paciatur. dolor enim est sensus rei nocive. Tactus autem pluribus sensatis quos profundius in nimis sensibilibus aggravatur. Unde est sensatum ut dicit philosophus inmutationem facit in organo sui sensus. Unde eius dolor ipsi tactui videatur esse sensatum non inmutatio in ipso sensu tangibilis sicut modicam facit inmutationem. Propter plures inmutationes faciunt sensata tactus quam aliorum sensuum quod hic forsan quia tactus sensibilior et grossior est ceteris sensibus et ideo fortius recipit impressionem cuiuscumque [illegible]. Vel forsitan quia tactus est sensus universalis vel quia magis attingit esse rei et magis est continens suam impressionem aliis sensibus. Unde ad corruptionem vel destructionem tactus sequitur destructio animalis totius, quod patet quia aliis sensibus percessantibus suorum sensatorum subiectum animal non corrumpitur et hoc forsan est propter passionem qualitatis rei tangibilis que magis solet subiecto animali. unde videmus quod nimius frigidum vel nimius opacum corrumpit visum propter superfluam constrictionem vel disgregationem facta in oculo [illegible] veritatem propter hic corrumpitur virtus visibilis. alie passiones animalis non destruuntur. Secundum est autem in sensu tactus quod destructo omnes alii sensus annichilantur. Ex predictis patet quod unumquodque sensui et sensatum equalitatem et proportionem convenit esse adiuvandum. Unde est proportionalis, inmutatum [illegible] et equalitas et contraria ut dicit philosophus libro secundo de anima. Ex quo patet quod generalis quod sensus corrumpit aliis excellentia tangibilis aliis sensus quia si [illegible] corrumpit sensum ut dicit philosophus. In ipsis autem medius perficit et delectat. Hic enim aliis sensus aliis singulare et proprium habent sensatum scilicet quod sic cadit in uno sensu quod non in alio sicut color in visu, sapor in gustu et de aliis. Solus tactus est qui in omnibus organis aliorum sensuum suas imprimit passiones. nichilominus tamen alii sensus particulares et aliquando communes sic patet in motu, in quiete, in numero et magnitudine, et hiis que non nisi in visu vel tactu nec gustu et auditu communiter percipiuntur. Et tamen regulare quod de sensatis proprie et per se percipiuntur secundum apparatum sensuum inmutat et ideo forsan dicit philosophus quod circa sensata non contingit sensum errare. Sed per se sensus per accidens obiectorum non est. proprium hic sensatum. Contingit tamen sensum errare quia vel propter nimiam distantiam ut patet in visu, quia quando magis iudicant parvum et baculum integrum in aqua fractum quando et per aliqua accidentia contingit sensum errare quia sicut dicit Aristoteles hii ut sepe faciunt fantasiam mentis. Communis ergo est et generalis omnes sensus exteriores a sensu interiori velud actiones tanquam linee quedam particulares exeunt et ad varias eorum passiones instrumenta sensibilia perferunt et singulis sensatorum simul ad sensum communem reducuntur quo mediante de singulorum proprietatibus et differentiis quod circa eorum actiones contingit iudicant et discernunt. et sic de proprietatibus virtutis et sensuum ad presens dicta sufficiant.

De spiritibus

Sciendum est quod natura in corporibus providit ad regimen corporis humani non solum membra spiritualia verum etiam quosdam spiritus dantes virtutem motivam quorum [illegible] perficiunt. qui motum omnem totius corporis humani moderantur et in suis actionibus perficiunt. Dicitur autem spiritus hic substantia quedam subtilis aerea virtutes corporis excitans ad suas peragendas actiones, ut patet dicit in libro de differentia spiritus et anime. Spiritus est quoddam corpus subtile, ut calore naturali generatum in humano corpore per venas eius vivificans, et per arterias pulsatilis ancludit vitam atque pulsum, nervis communicans sensum et motum voluntarium operis. Hic spiritus sic habet generationem per calorem agentem in sanguinis fortius fit in epate ebullitio quedam resolutionis [illegible] subtiliatur et depuratur. quoddam spirituale id est subtile et aerea natura erumpit, qui spiritus naturalis dicitur eo quod naturali sua proprietate sanguinem subtiliat et levitate [illegible] ad membra singula impellit et agitat. unde et naturalis virtus hic spiritus regitur et augmentat actionesque custodit et multiplicat, ut dicit Constantinus. hic idem spiritus per venas quasdam ad cor mittitur et per collisionem et constrictionem parietum cordis ad intus est magis depuratur et in subtiliorem naturam convertitur et tunc spiritus vitalis vocatur, eo quod a corde per arterias ad totius membra corporis se diffundens spirituale virtutem augmentat et regit actionesque excitat. Nam quedam arteria a sinistro cordis ventriculo exiens in suo ortu statim in duos ramos dividitur, quorum alter tendit ad inferiora et in plures divisus ramos quibus mediante spiritus vitalis ad omnia membra vivificanda defertur. Reliquus autem ramus tendit ad superiora, primo tamen dividitur in tres ramos quorum dexter ad dextrum brachium, sinister ad sinistrum se diffundit, et ita vitam complexionalem facit. medius vero directe ad caput se extendit, ubi et in suos partes minutis plurimis ubique spiritum vitalem effundit. Deinde ad ventriculos cerebri intrinsecus penetrans amplius digeritur et subtiliatur et in certa spiritus animalis [illegible] hoc est transmittit. Iste ergo spiritus animalis in ventriculo anteriori cerebri generatur, per partem spargitur ad organa sentiendi ut sensus compleat proprie alia in eidem ventriculo commotione ut sensus communis et ymaginatio perficiatur. Unde tamen sit admodum ventriculum ad posteriorem tellinum quod fortius penetrat ad puppim suam cellam memorialem impressiones in ventriculis precedentibus receptas secum deferens ut in thesauro memorie reponat. a puppi vero per nucham id est spine dorsi medullam penetrat ad omnes nervos motivos ut sic motus voluntarius facilius exerceat. Unde vero et id spiritus per ductum offendit in diversis membris varia sortitur vocabula. Nec est hic spiritus anima cum sit incorporea sed potius anime vitalis instrumentum, quia cum sit quoddam vapor calidus subtilis et aereus propinquum tanquam persistens medium anima in regendo corpus. suas peragit actiones. unde spiritibus lesis sunt quecumque occasione in suo effectu impeditis ipsa actio anime per consequens impeditur sicut in freneticis et demoniacis videre consuevimus. unde ex sanitate huius spiritibus anima in suis actibus fortis efficitur et ipsis debilitatis defectum communicat. Hec de natura spiritus naturalis et animalis sufficiant, que ad presentem pertinent tractatum. De pulsibus et eorum generibus

Cum pulsus spiritus vitalis sit effectus restat ut de pulsibus et eorum qualitatibus aliqua dicamus. Est itaque pulsus sicut diastole et sistole id est dilatatio et co

ſtrictione cordiſ · ꝯtractionem mot⁹ · Cum enim aer⁹ vſque ad circumferentiam in caloris ſeu ſpiritus vitalis ī pulſu mouetur · tunc dilatatur · quando ex ab extremitatibus aere mouetur · tunc conſtringitur · Cordis enim dilatatio ad aerem frigidum attrahendum ꝯſtrictio ad aerem fumoſum expellendum · causa ſunt pulſus · Ad hoc autem neceſſe eſt pulſus v̄ diſpoſitio virtutis ſpiritualis intelligatur · et ſpiritus vitalis cognoſcatur · Hic itaque pulſus a corde incipit et per arterias ad extremitates corporis ſe diffundit · vnde ꝯſiſtentiam cordis et actionem eius cuidet [illegible] · Hic eſt per motum arteriarum · huius motus cognitio non in omnibus ſed in brachialibus ſolet a medicis inueſtigari · quoniam [illegible] perſpicue · propter carnis ac ossis [illegible] elongationem · In quibus [illegible] occultatur · In quibus propoſitum cognoſcere · et ideo antiqui ſapientes arterias brachij · ad diſcernendum pulſum elegerunt · Et hi ſigno ſunt utilius faciliꝰ ꝯ plerumque vtilius · quia brachiales arterie cordi magis approximant · facilius quia carnoſe ſuperfluitates illas non occupant · Plerumque quia et medico et egroto verecundiam prestat · [illegible] et verecundum · occultam nimis [illegible] diſcooperire · Duobus autem pulſus pro digitorum appoſitione ſecundum locum pulſatilem · ꝯſueuit cum mediocri pulſione · aliter tamen in forti · et aliter in debili · quia ꝯ carnoſe forti⁹ · in carne nudato remiſſi⁹ · in pſſione leuiori · Ad hec ſciendum eſt ſicut dicit ꝯſtantinus · quod diuerſificatur genera pulſuum · et hec diuiſionis [illegible]

Capitulum · [illegible] pulſus [illegible] ſecundum quantitatem diuiſionis · et hec [illegible] tempore · augmentum [illegible] ꝯ profundum · arterie ſe diffundunt · et hic procedit pulſus magis [illegible] et groſſus ex fortitudine ſpiritus quod dilatatur · Spiſſus pulſus et ex nimio calore [illegible] quod indiget infrigidatione · et ex mollitie membri obedientis dilatationi · [illegible] ꝯ paruus · occultus · ꝯ ſtrictus · quando ad centrum reducitur · et hic fit ex defectu virtutis · ꝯ paruitate caloris · [illegible] ꝯ medius ꝯſtat · ꝯ temperatus · quando nec centrum nec extremitatibus vicinus fit. Hec eſt mediocritas ex paruo · et magno procedit · Item ꝯſideratur ſecundum tempus motuum · et ſic dicitur velox · tardus et medius · velox dicitur quod paruo temporis interuallo · et hic contingit ex forti calore · et virtute · tardus quod magno ſpatio temporis ꝯtinuatur · ad ſuum ꝯplementum · et hic eſt ex virtutis defectu · ꝯ caloris mutatione · Medius inter hos duos eſt [illegible] Tertio ꝯſideratur ſecundum tenorem virtutis ſcilicet hic eſt fortis vel debilis vel medius · fortis quando quaſi contra virtutem digitum a ſe videtur repellere · Et hic accidit ex forti virtute ꝯ mollitie organi · ad mouendum facili · debilis qui digitum debiliter pulſat · et hic ex imbecillitate virtutis ꝯ ob organi [illegible] · medius autem ab utroque temperatus · Quarto attenditur ſecundum ꝯſiſtentiam organi et tunc dicitur durus · mollis · ꝯ medius · Durus dicitur · quando digitis tangentibus cum aſperitate · vel duritia reſiſtere videtur · Et hic procedit ex vaſorum ſuorum ſiccitate · mollis quando digitis cum multa ſuauitate ſentitur · ita vt videatur ab eis penetrari · et hic procedit ex humiditate · medius inter hos duos eſt temperatus · Quinto iudicatur pulſus plenus · [illegible] et medius · plenus eſt quando humiditate redundare [illegible] procedit ex plenitudine [illegible] ꝯ ipſe vacuus · quia apparet inflatus [illegible] quando vacuus digitis perſonat · medius ab his eſt temperatus · Sexto in pulſu ſecundum qualitates arteriarum · et dicitur calidus · frigidus · ꝯ medius [illegible] caloris · et hic procedit ex [illegible] ꝯ ſpiritu · frigidus eodem eſt intelligendus · medius ab his duobus [illegible]

Capitulum [illegible] ꝯtrarietatis et ſecundum dicitur pulſus inter · et medius · Spiſſus eſt quando [illegible] et hic ex forti [illegible] fortitudo eſt caloris magis et [illegible] refrigerationis · [illegible] valeat · breuis vel tertio · in appetendo laborem [illegible]

[illegible]

quoniam calidioris fortior eſt pulſus quam in ſene [illegible] · [illegible] ſenes [illegible] · Item [illegible] ſecundum diuerſas etates · [illegible] Iuuenes [illegible] plus habent veloces [illegible] · [illegible] frigore [illegible] · [illegible]

hyems [illegible] · quia frigida eſt [illegible] tardus [illegible] calor [illegible] diſſoluit · Item [illegible]

ſimiliter [illegible] · [illegible] inſpiratione [illegible] diuerſitates [illegible] · Item [illegible] regionibus [illegible] intelligitur [illegible] · [illegible] eſt [illegible] mutabiles [illegible] pulſum habent [illegible] · [illegible] ſic tempus ſunt mediocres et [illegible] · [illegible] habent [illegible] eſt temperatus [illegible] · [illegible] ſomnum [illegible] · [illegible] calor [illegible] · [illegible] velox [illegible] · [illegible] in balneo [illegible] · [illegible] ſuperfluitatem [illegible] · [illegible] calor [illegible] · [illegible] frigido [illegible] · [illegible] et velocem [illegible] · [illegible] mutabilis [illegible] · [illegible] veloces [illegible] · [illegible] et accidentibus anime [illegible] pulſum facit veloces fortes [illegible]

[illegible]

Incip(it) lib(er) aug(ustini) d(e) sp(irit)u (et) a(n)i(m)a.

Q(uo)d sit a(n)i(m)a (et) q(ue) patria ei(us).

Quoniam [illegible] ... fit quo celestia [illegible] ... [illegible]

Q(ue) fuerunt a(n)te [illegible] q(ue)rentib(us)

Fieri n(on) p(otest) q(ue)da(m) d(e)i a provide(n)tia ... [illegible] ... religio(n)is ... pie (et) caste ac diliger(ent)e(r) q(ue)re(n)tib(us) ... redeamus in ... d(omi)no ... me ... q(ui)d sit a(n)i(m)a (et) q(ue) patria ei(us).

Q(uo)m(od)o a(n)i(m)us oblit(us) e(st) sui (et) q(uo)m(od)o p(ot)e(st) redire ad cogitat(ionem) d(e)i (et) sui.

Animi [illegible] ... Corpus vo passionib(us) ... [illegible]

[illegible]

Qualit(er) redeundu(m) e(st) ad deum

Q[illegible] ... [illegible]

De divisio(n)e a(n)i(m)e i(n) tres vires q(uas) [illegible] ... appetitivas (et) due i(n) [illegible] affectio(n)es ... [illegible]

E[illegible] ... [illegible]

De trib(us) potentiis anime

E[illegible] ... [illegible]

De q(ua)drupl(ici) affectu

Affect(us) vo q(ua)dr(u)p(le)x ... dilig(it) ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... p(er)f(ectio)nes ... [illegible]

... [illegible] ... usq(ue) ad cherubyn et seraphyn ... [illegible]

Q(uo)m(od)o h(ec) ix co(n)ve(n)iant ordinib(us) a(n)gelo(rum).

S[illegible] ... [illegible] ... cherubyn ... [illegible]

Q(ui)d sit a(n)i(m)a (et) q(uo)m(od)o e(st) sili(tu)do o(mn)i(um) (et) capax o(mn)i(um) sic (et) d(e)i capa(x) e(st) ab o(mn)ib(us)

A[illegible] ... [illegible] ... lapidib(us) ... [illegible] ... [illegible] ... ab aliis differt et [illegible] ...

[illegible]

Q(ui)d sit a(n)i(m)a (et) q(uo)m(od)o [illegible] ... sit potentia.

A[illegible] ... a(n)i(m)a e(st) [illegible] ... intellectual(is) ... [illegible]

Margin notes: "ista"; "q(ui)a cor n(on) [illegible] ... i(n)stru(mentum) ..."; "intelligit"; "q(ui)a a(n)i(m)a capax e(st). Capa(x) (et) ... capa(x)"; "cognoscens (et) diligens"; "amor".

... ex nichilo facta boni maliq; ē capax ... et aliquo ē mor[illegible]

[illegible]

capiat vite eterne et societatis angelorum. sicut contempnet penas iusti [illegible]

[illegible] sunt dolores ... eterni.

De differentia anime et spiritus.

A[nima] ... [illegible] ... applicatur ... spiritus ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

Quod anima peregrinum ad ... [illegible]

S[piritus] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... pro ... Renouamini spiritu mentis vestre ... [illegible]

Mens quomodo assimiletur lune.

M[ens] dicitur eminentior ... vis anime ... quasi lunam ... [illegible]

[illegible]

adluc [illegible] igitur ea vis anime est sui intentio qua se extendit anima et exercet ad
cogitandum [illegible] xx. [illegible] Bonum igitur est posse bene eligere
verum et fugere falsum quia bene natum sit et facile possit. Nam quamvis et
quod oculus [illegible] facile discernit propterea. Igitur [illegible] igitur
mens recedit iudicata et effert [illegible] iudicatorem. Sic fit ascensus
ab inferioribus ad superiora et ymaginatio [illegible] Intellectus namque qui
[illegible] intellectus omnis intellectus [illegible] spiritus est et
[illegible] quia [illegible] et ignis aer. aer aqua. aqua
terra [illegible] ymaginatio [illegible] et facit sensum suum perdere. Rursum
[illegible] et facit intelligentiam et sapientiam. Est itaque
[illegible] celestia intendens et id dicitur sapientia. Et est quoque
ad inferiora [illegible] respiciens et id vocatur prudentia. Hec duo enim
sunt [illegible] dividitur se ratio in duo scilicet [illegible] Sicut
in sapientia [illegible] in vir et mulier. vir superior et mulier
inferior [illegible] videmus [illegible] est iniquitas viri quam mulier bene facit
[illegible] celeste desiderium [illegible] subtrahendo
[illegible] se affligit [illegible] carnale affectum resolvit post quam commoda sensu
[illegible] Quomodo iuvatur in operationibus suis sensus ymaginatio ratio intellectus intelligentia
et quomodo se habet per modum lucis et ignis ad aspectum mentis et ad affectum et divisio horum
[illegible] iuvatur [illegible] oculus carnis [illegible] hec sit claritate videndi [illegible]
[illegible] lucis
et [illegible] ymaginatio iuvatur [illegible] et sensibilibus corporis. Ratio iuvatur [illegible]
[illegible] ex [illegible] habilis [illegible] et [illegible]
[illegible] lucis [illegible] et calore [illegible]
[illegible] intelligentia iuvatur [illegible]
[illegible] lux est. lux quod splendorem emittens ex se quod [illegible] in se illuminat
intellectum [illegible] virtus. Igitur non calore [illegible]
[illegible] amore virtutis. Et sic solem non
videt oculus in luce sol [illegible]
[illegible] lumen. [illegible]
ducit [illegible] incorruptibilis [illegible]
et [illegible] illuminatione [illegible]
[illegible] Quomodo scientia in patria [illegible]
Volabimus [illegible] volabimus [illegible] discernere
[illegible] intellectum
[illegible] intelligentia [illegible] visibilia [illegible]
[illegible] visibilium ymagines [illegible]
visibilium [illegible] et [illegible]
[illegible] intelligentia [illegible]
[illegible] ascendendo [illegible]
[illegible] pervenire
[illegible] intellectum et intelligentiam [illegible]
[illegible] quos fines [illegible]
[illegible]
[illegible] visibilia [illegible]
[illegible] intellectum ad
[illegible] in sensu [illegible]
[illegible] sensualitatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] candida [illegible]
[illegible] commoda [illegible] commoda [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] liquide est [illegible] ita quod illa

[illegible] et ideo [illegible]
Anima est spiritus intellectualis. Quid sit anima et quomodo sortita sit diversa nomina
[illegible] capax. [illegible]
[illegible] affectu [illegible]
nominibus. Dicitur namque anima dum vegetat. spiritus dum contemplatur. sensus dum
sentit. animus dum sapit. Dum intelligit mens. dum discernit ratio. dum re-
cordatur memoria. dum vult voluntas. Ista tamen non differunt in substantia [illegible]
modum in nominibus. [illegible] una anima est. [illegible]
[illegible] una. [illegible] anima
[illegible]
[illegible] videtur
[illegible] et [illegible]
[illegible] totam
[illegible] partes dividi [illegible]
et indivisa [illegible] partes [illegible] similitudine [illegible]
[illegible] Simplex [illegible] est anima [illegible] est
[illegible] in substantia [illegible] una est [illegible]
[illegible] tales si
[illegible] Tota namque anime substantia [illegible]
[illegible]
[illegible] et tota [illegible] anime [illegible] et ipsa anima [illegible]
est [illegible] et anima [illegible] et ipsa [illegible] anima est
[illegible]
[illegible] et
[illegible] sua temperantia sua fortitudo
[illegible] De amicitia et colligatione
animi et [illegible] affectibus et quomodo anime et unione cum corpore et unitate per
amicitiam. anima corpori [illegible] amicitiam [illegible]
odio [illegible] [illegible] namque illi [illegible]
[illegible] diligit illud. amat carcerem suum et ideo libera esse
non potest. [illegible] eius vehementer afficitur et formidat [illegible] mori
non potest [illegible] oculorum [illegible]
[illegible] sonoribus delectatur auditibus [illegible] odoribus.
Larga epulatione reficitur. et [illegible] rebus ipsa [illegible]
[illegible]
[illegible] anima dilecto corpori indulgentius indulgens
[illegible] loci [illegible] quoque [illegible] anima
[illegible] ficto [illegible] somnia [illegible]
[illegible] et [illegible]
vegetat et regit [illegible] similia corporis [illegible]
et [illegible] unione [illegible]
[illegible] gaudet [illegible] anima [illegible] est et [illegible]
[illegible]
[illegible] corpus [illegible] et [illegible]
[illegible] anima [illegible]
[illegible] mens [illegible]
et eius susceptiva esse [illegible] et ad unionem [illegible]
[illegible] absque diminutione [illegible] unione [illegible]
[illegible] in sensu et in mente [illegible]
[illegible] voluntatis et [illegible]
[illegible] replicationis [illegible] namque corpore [illegible] corporis
[illegible] multa discernit et [illegible] replicat [illegible]
[illegible]
[illegible] corpore [illegible]
[illegible] ymaginationem [illegible]
[illegible] sine discretione prudentia [illegible] ymago

est. — et illa vo e. in his omnib; cor vita spiuale [illegible]

C. [illegible] C. [illegible] sessu cap. C. [illegible] eo q. accepti [illegible] C.
eo. q. sui ymaginatis sui [illegible] ad fugiend se [illegible] flecit. Co [illegible]
se [illegible] sensualitas carnis. q̄ naturē [illegible] est [illegible] spo
q. igneus uigo [illegible] vñ quā daiab; loqs att. Igne e ill' uigo ce-
lestis origo. Cum societas carnis [illegible] spo [illegible]
e scpt est. fec ds hoie de limo [illegible]
[illegible] limi [illegible] assotiarum una
[illegible] et conplaret [illegible]
sap. et [illegible] et conplaret [illegible] Illeuit
illustrauit [illegible] ad
felicitate [illegible]
nisse ē hō ab erectionib; ad inferiora redire [illegible]
ora ascedē. Tāte sique digītatis ē [illegible]
pt summū et suffice psit. pleñ sunt miraclo q̄ tā diuisa
et diuisa ab inuicē potuer̄ [illegible] inuisibile sunt
q. limo [illegible] semp; [illegible] vivunt ds et [illegible]
[illegible] sed ē do [illegible]
limo. [illegible] sunt [illegible] et [illegible]
Nec mir' [illegible] et tria cum hō et angls [illegible]
[illegible]

[illegible]

vivificantis. eo q. [illegible]
[illegible] tota moles [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

h[illegible]

[illegible]

ad custodiã [illegible] uido occupatũ · sic oĩu oblit sit · et [illegible] soli [illegible]
[illegible] velit · Sp[illegible] se [illegible] · [illegible] [illegible] offert sine
[illegible] · Quãcq; [illegible] n ego [illegible] · [illegible]
[illegible] n recebit [illegible] · [illegible] · [illegible] ideo [illegible]
[illegible] [illegible] v pote [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] dilig[illegible]
timore [illegible] [illegible]
[illegible]
et p q[illegible] [illegible] plus oĩb[illegible] repẽdat
[illegible] p dilectoẽ [illegible]
[illegible] [illegible] si n forte [illegible]
[illegible] q[illegible] [illegible] ego [illegible] · Q aĩa ẽ uita cor[illegible]

Q aĩa ẽ uita cor[illegible] et cor[illegible] mors est aĩe · [illegible] alteri [illegible] in ui cetis ·

Anima [illegible] cor uiuificat · et sic colligatũ ẽ [illegible]
[illegible] se [illegible] n possit · [illegible] ẽ [illegible]
dicit [illegible] [illegible] · et [illegible] morte cor[illegible]
mors aĩe · [illegible] uita sua [illegible] · et [illegible]
[illegible] sic [illegible]
[illegible]

[illegible]

Q aĩa ẽ imort[illegible] vn ipa ẽ [illegible] aliq[illegible] mortalis ·

[illegible]

Q aĩa ẽ incorpea q; tota vq; ĩ corpe · 7 tota ag[illegible] ĩ oĩb[illegible] · 7 ĩ sensibilis [illegible] · ẽ aĩa ĩ oĩb; uirib; [illegible] · 7 qn tota ag[illegible] ipa ẽ

Insensibilis [illegible] · ẽ aĩa [illegible]
Si ẽ [illegible] et [illegible] · [illegible] et ptes [illegible] · [illegible] actio
tota ĩ una [illegible] · [illegible] qn
sint tota [illegible] vl [illegible] ex
[illegible] · tota [illegible] tota [illegible] pte
[illegible] no

[illegible] 7 sic corpea [illegible]

[illegible] · tota odorat · 7 tota odores [illegible] · tota [illegible]
[illegible] et discernit · tota [illegible] · 7 mollia tota [illegible] vl
[illegible] · [illegible] vi [illegible] [illegible] · tota [illegible]
tota ẽ audit · tota meminit · 7 ẽ tota meminit · tota ẽ [illegible]
et ẽ uult · tota ẽ [illegible] · ĩ tota cogitat · tota ẽ cogitã · ẽ tota [illegible]
[illegible] tota ẽ dilco · [illegible] naq; [illegible] pte cogitare [illegible] diligere

Q aĩa uis[illegible] affcoib; excet ad vtutes 7 q sit [illegible] singlar[illegible]

Habet aĩa affcoes qb[illegible] [illegible] ad [illegible] vtutũ cardinalium
dolor naq; [illegible] 7 timor de [illegible] · desideriũ [illegible]
et gau[illegible] [illegible] vnt · hẽ v[illegible] qb[illegible] [illegible]
[illegible] vitã · [illegible] naq; scit q debeat face · Tẽ[illegible] hẽ [illegible]
tiu[illegible] [illegible] · Justi[illegible] [illegible] fat · qd ẽq; debeat velle · [illegible] est
[illegible] q p[illegible] · fort[illegible] face qd possit · [illegible] q n p[illegible]
Justi[illegible] n velle pl[illegible] q p[illegible] · [illegible] ẽ ĩ eligẽdis · [illegible] ĩ [illegible]
fort[illegible] ĩ tollandis · Justi[illegible] ĩ distribuẽdis · [illegible] ẽ n[illegible] [illegible]
appetẽ · et n[illegible] [illegible] uelle vl face · [illegible] ẽ n[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] vl [illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] · n soli [illegible] · [illegible] · Justi[illegible]
ẽ [illegible] ad solũ [illegible] · [illegible] n[illegible] [illegible] sit
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Nat[illegible] [illegible] [illegible] sanguĩe · 7 alios [illegible] humores [illegible] venas
ad [illegible] corpis m[illegible] [illegible] v in augeãt · mutãt vis [illegible] qd
[illegible] ẽ [illegible] naq; ĩ appetitiuã · retẽtiuã · et distributiuã · [illegible]
[illegible] · q necia [illegible] · appetit · retẽtiua [illegible] · donec
et ill[illegible] [illegible] digestio fiat · expulsiua [illegible] et [illegible]
[illegible] · [illegible] humores [illegible] distribuit p[illegible]

V[illegible] vital[illegible]

Vis uital[illegible] ẽ ĩ corde · q ad [illegible] · [illegible] Aerẽ attrahendo · atq; reddendo · vitã et salute [illegible]
buit · aere naq; puro sanguine [illegible] · 7 [illegible] · p
venas [illegible] arterias [illegible] · q[illegible] motu [illegible] vl dilatãtur
corpus [illegible] [illegible] ·

V[illegible] aĩal[illegible]

Vis aĩal[illegible] ẽ ĩ cerebro · et [illegible] facit · v · [illegible] · [illegible] 7 [illegible]
[illegible] · [illegible] · Tres naq; ventriculi [illegible] anterior [illegible]
oĩs [illegible] et alt[illegible] posterior · a q oĩs mot[illegible] · [illegible] medi[illegible]
[illegible] corpis · sic [illegible] q est ĩ corpe · [illegible] subtilissim[illegible] 7 obli
[illegible] aĩe · et [illegible] q cetã · Lux [illegible] p oculos [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] ẽ aere puro [illegible] · ẽ aere [illegible] · atq; nebuloso [illegible]
ẽ [illegible] · [illegible] · ẽ [illegible]
[illegible] · [illegible] · q[illegible] sola [illegible]
[illegible] · [illegible]
ẽ [illegible] · [illegible] · [illegible]
q[illegible] · illa [illegible] · ab illa mot[illegible] · sic [illegible]
[illegible] aĩe q corpus [illegible] · q ab aĩa [illegible] · nec
[illegible] fieri [illegible] ·

V[illegible] fantastical[illegible]

In pma pte cerebri vis aĩal[illegible] [illegible] · ĩ ymagiã
[illegible] · q[illegible] corpaliũ [illegible] ymagĩ[illegible] · [illegible] 7 [illegible]
[illegible] · ĩ media pte cerebri uocat[illegible] [illegible] q[illegible] [illegible]
dicat ea q p ymagiãtoẽ [illegible] · ĩ vltima pte uocat[illegible]

a q̄ n̄ cor̄ sꝫ corꝑ̄ silia
ēnim .ū. ct nos ipsi n̄
... q̄ siles corꝑ̄ i ...
eni. q

memorial'. qꝛ i cōmdat mem̄ roē iudicata. q' aiā patit'
Alui est itaq; i nob' .q̄ cor̄ sētim' afantasiis 7 ag' i sommis
qd̄. v. corꝑis sēsib; faciunt' .āt q̄ n̄ cor̄ n̄ cor̄ silit. ospici
t'. sꝫ illas res q̄ n̄ hn̄t ymagines sui siles. sic ē ds. 7 ipā
mēs roal' vl' itllā. vl' rō. sic 7 vtutes, pru iustia. caritas
castitas. pietas. et q̄cq; alie st'. q̄s itllig'. vl' cogitādo enūaz.
disēnim'. diffinim'. porro aīa n̄ ē corꝑea. qm̄ n̄ oīs silit' cor̄s
cor̄ ē. Dormēti ē. et i sommis t' iba corꝑea appareb'. nꝫ id
cor̄ tuū. sꝫ aīa t'. nꝫ vez cor̄ sꝫ silit' corꝑis tui. Iaceb' ē cor̄ t'
7 ablab' ipā. Taceb' ligua corꝑis tui. loq't' ipā. Clausi erūt
ocli tui. videb' illa. et ut i ea tota. et integ' ēnet' silit' carnis
t'. i hac silit' .q̄ ploca cogita. vl' icogita discurrit. 7 sīnt
leta. vl' trista. aīa āt moeūj. sic dormientis. i ipā silit' corꝑis
sui, sētit siu mala siu bona. n̄ st' tn̄ corꝑalia. sꝫ corꝑib; silia.
qb' aīe corꝑib; exute affitiunt' siu bōe siu male. cū et ipē
corꝑib; siles sibimet appareāt. st' tn̄ vā letitia. et vā trsticia
fcā de iba spūali. Ctū nempe ē. q̄dā spūale n̄ā; i nb esse
v̄ corꝑaliū rez silitudīes. aūi formant. aūi formate. igerūt'
siū cū p̄sētia aliq̄ cor̄ sensu tāgim'. et ꝯtinuo eoꝝ silitudo
i spū format'. et i mem̄ recōdit'. siū cū absentia nota. vl' q̄
n̄ nouim' cogitam'. v̄ iꝫ formet' qdā spūal' itll's. inuābilia
7 parbitō vl opināōe figim'. q̄ vl' n̄ st'. vl' ēē n̄ cleunt'. sīmia.
q̄q; et alie forme rez i aiō nrō v̄sant'. vl' cū āto facim'. vl'
faciꝫ sum'. alie 7 spū ... aīa ... videlc siu
bona siū mala assumit. Sīmia q̄q; itētōe cogitatōis. vl' aliq̄ ui
morbi v̄ frenetica p̄febre accide' solet. siū ꝯmixtiōe cuīa alti'
spū. siū bōi. siū mali. ita corꝑaliū rez ymagīes i spū exprimit'. tāq̄
cor̄ ipā corꝑa p̄sētent'. vt absentia tāquā p̄sētia adesse uide
āt. et q̄ n̄ st' tāq̄ p̄ocul' ussit. Dormietib; q̄ vīr' vl' n̄' ul'
ad sigficatiā. vn' sepe ymagīes ... corꝑaliū. tata expssiōe
ill' p̄stant' i sommis. tāq̄ ipā cor̄ p̄stent' uigilantib; v̄ st' tali
oē dormiētiū. et vā ꝯmixtiōe uigilātiū. n̄ discnat'. sꝫ ꝯtinuo
ei caro moueat' c̄ ꝓpositum suū. vl' c̄ licitos mores ꝯcubē
videāt'. et qd̄ nālit' collectū est. p genitales vias emittat'.
hec modū casti uigilātes cohibet. et refrenāt. Dormiētes
id n̄ posse. qꝛ i ꝑt. n̄ hn̄t ymagīs cor̄l. expssiōe. q̄ caro
nālit' mouet' et seq' qd̄ pmotū seq' solet. et qd̄ sīn peccō a ui
gilātib; st' n̄ p̄'. Sic etiā; i spū corꝑaliū rez ymagīes appāret'
et mlta parbitō figūt'. vl' p' arbitū demōstrāt' ipānamq;
aīa. qꝛ p cor̄ n̄ pmittit' alia corꝑalia sētire. vl' ad corꝑalia ... vi
sue itētōis dirige' cor̄ sopito spū ... silitudīes. aūi ipā agit
sic 7 ymagīes cor̄ cogitādo ex seipā v̄sare. assolꝫ. aūi oblitas
ituet'. ē ad eas videndas aliq' spū assumit. Q̄d sit aīa 7
vn' fit quū n̄ fit. 7 q' n' cor̄ aiuiseat' ei. D' tp' visiōe
7 q̄mō āgeli iprimūt i n̄as. 7 d' reuelatōe i sommis.
Anima ē iba spūal'. simp'x. et idissolubil'. i cor̄ea. passil'. atq;
i mutal'. Carēs pōde'. figura. et colōe. Nō ē ꝯdēda pars
... ē cata dī. Nec q̄ d' iba dī. vl' d' qlꝫ eloꝝ mā. sꝫ ex nichō ē
cāta. Si ē ex sēmipō d's eā fecisset; neq̄q̄ uitōsa. aūi mutal'. vl'
misa eēt. Si āt ex elis fcā fuisset cor̄. ē sic icor̄. 1. igitā hns
origīe. initiū h't fine' n̄ h't. et ē sit spūal' n̄e. n' h't mixtū
ꝯcretū q; tren̄. n' humidū. aereū. ul' igneū. nullū h't colōe;
nullo loco ꝯtiet'. nullis mb's ē ꝯscrib'. nullo spatō finit'. sꝫ
ita ē. cogitata. et itllig'. sic sap' ... et cetē v'. aboi
potēte cāte. Nā aīa i uisil' est. et i uisibl' i cor̄ manet. et
de cor̄ i uisibl' egd'. p cor̄ cor̄ uidet. sic celū et t'ā. et q̄

iteis ꝯspicua st'. Oclis mtis spm̄. et cor̄ silit' ituet'. Suꝑg'
ē cor̄ n̄ est. et tam̄ ad ē. iā recte. spūs di'. Scdo qdā mo ec
clā. et spūali ipmit' i aīa. v̄ mire cor̄ expssas q̄sdā rez
silit' i spū uidat. Set et itll'cta ea. q̄ nec cor̄. n̄ cor̄ for'.
hn̄t cōspic'. sic ē iustia'. sap'. velū ipā mēs. et oīs aīe af
fectō bōa. Ista tā gnā vision̄ manifē st'. p' corꝑale. q' p cor̄
sēsu. cor̄ sētiūt'. Scdm spūale. quo cor̄ silit' spū n̄ mē
cīuit'. iij. itll'ctuale. q' ille res. q̄ n' cor̄. n' cor̄ formas hn̄t
ꝯspiciūt'. Itellectuali visiōe. nūq̄ fallit' aīa. i corꝑali uō fall'.
c̄ i ipīs corꝑib; st' putat. qd̄ fit i cor̄. sēsib;. Sic nauigātib'
mare vid't' tra moueri q̄ stat. et ituētib; celuꝫ sydera stare
q̄ monēt'. et diuāriātis radiis ocloꝝ. res una duas
for̄as hr̄e v'r. et uni hō duo capita. et i aq̄ rem' v'r' fract'
et mlta hi'. I visiōe c̄ spūali aiā fall't. et illudit'. qm̄ ea q̄
vid7. alia vera. alia falsa. alia ꝑturbata. alia trāqlla st'. ipā
āt vā. alia futis oīo silia. vl' apēte dcā. alia obscuris sig
nificatoīb;. et figatis locutoīb; p̄nūciata. I extasi vō. qm̄ ab
oīb' cor̄ sēsib; alienat'. et auitit' aīa apl' q̄ i somno sꝫ min'
q̄ i morte fallit sꝫ ipāmte diuinit' adiuta. vl' aliq̄ visa
... ente. sic i apoc' Io. expōebat' mag' reuelatōe. Cū ē
bō spu assūit aīa falli no pot. qꝛ sci angl' miris mōis visa
sua facilitate. q̄dā; hac ipotēti uni tōe vl' ꝯiūctōe nrā ee
faciūt et suā visionē. q̄dam ieffabil; nr' i spū nrō formāt.
Ipi siquidē hus corꝑalib; idicandis vl' ministrādis p'st. et ꝯ
sigficatiuas silit' ita discnunt. et tāta po'. q̄dāmō tractat
v̄ eas 7 posse' homini spib; reuelādo miscē. sic ē q̄ āgls dī ap
paruit i sommis ioseph dicēs Noli time' accipe mariā ꝯiuge
t'. Et itez. Tolle puez. 7 mr̄e ei' et fuge i egyptu. Ds āt
p p̄pha d'. Effūdā d' spū meo s' oēm carnē. 7 iuuenes vrī visi
videbūt. et senes sommia sōniabūt. Sē alia uisa v'ltata 7 hu
mana. q̄ ex ipō spū nrō ꝯtiūt. vl' ex cor̄ spū nrō. q̄dāmō
suggerūt'. sic si famis affecti. alcāne. vl' auuno. Nō ē sola
vigilātes hoīes. cuius suas cogitādo. v'sāt' i silitudib' cor̄
rez. 7 dormiētes hi sommiāt' q̄ idigēt. Nā et negotia sua
gerūt. ex āi cupidit'. et epul' pocilisq; i hiāt' i stāt' si forte ꝯiūc
tes sint et. vigilātib; 7 q̄dā occulto istictu igessas cē cog...
q̄s diuinaret nouim' sic cayphas pōtifex pphauit. c̄ ea' in
tētō vb' pphādi n̄ hr̄et. ꝯlīti uidet aīa. et cāte ē n̄ā vision̄
siū i uigilantib;. siū i dormiētib;. siū i egrotātib;. qm̄ n̄ ex alio
gnē st' q' uidet' q̄ ex n̄ā sps. i q' fiūt silitud' cor̄. Obtunitas nāq
hn̄t vias sēciēdi. v̄ n̄ uideat. q̄ uigilātes videt'. visa siquidem
freneticoꝝ. silia st' visis sommiātiū. visa 7 sommiātiū silia
cogitatoīb; vigilātiū. Dormiētib; quippe i cereb' ꝯsopit' via sē
tiēdi. q' i tētōe ad oclos duē. Eoq; ipā itētō i alia uisa. ciuit vi
sa somnioꝝ. tāq̄ spēs corꝑales assīt. v̄ i dormiēs vigilare vid
āt. Ego āt mlto amplius admiro' 7 vehemētius stupeo. q̄ta celeri
tate i se aīa facilitateq; fabicet ymagīes cor̄. et q̄ p cor̄ ocls
vid7 v̄ freneticoꝝ. vl' sommiātiū. vl' i extasi visiones. quāq;
tam̄ illa n̄ā visoꝝ est. et ꝑculdubio cor̄ n̄ est. n̄ ē cor̄ visa
illas ymagīes i spū faciūt. n' cāte uim hn̄t v̄ aliq' spūa
le formet. sꝫ ipē sps i seipō celeritate. mirabl'. v̄ pote spūal'
itll'ctual' et roalis. Vnū. gnib' sommioꝝ. sꝫ macrobiū
Omniū q̄ sibi vīr dormiētes vide' iiij. gnā st'. videlꝫ oracl;
visio. sommiu. fantasma. Oracl' ē. c̄ i sommis appareīs aliq̄
grauis p' siu sacedos. vl' 7 ds euētur' qd̄ aptē. vl' n̄ euetur'
faciēdū vl' deuitādū d'nūciat. visio ē c̄ id qs uidet qd̄ eodē

nil q apparuerat evenit. Somnium figis e tercium et sine interpretacione intelligi non potest. Sompnium est id quod vigilantes fatigaverit se dormientibus. sic est cibus vel potus vel aliquod studium vel ars vel infirmitas. Per namque studia que quis exercuit somniat. et sollicitudinem artium familiarium et ipsa utique apparet. Juxta etiam diversitates infirmitatum diversa accidunt somnia. et secundum mores et humorum varietates. in nigra vel alba fantasma est. quod vero dormire quis cepit et adhuc vigilare se extimat aspicere aliquid speciem vel aliquam personam se gravari opinatur. Quod quidem nil aliud est nisi quedam fumositas a stomacho vel a corde ad cerebrum ascendens. et ita in animale vehementer opprimens.

Quod homines vivi quasi in bestiales figuras

Quod est quasi humana opinio quosdam arte maleficiorum et potestate demonum homines quasi posse in lupos et iumenta et quecumque sibi necessaria portare possint. quasi peracta opera iterum ad se redire. et fieri in eis mentem bestialem. sed rationalem humanamque servari. sic intelligendum est. quod demones naturas non creant. et mutant. sed ad tale facere possunt ut videatur esse quod non sunt. Illa enim arte vel potestate animus vel corpus in membris et lineamenta bestialia quasi verti possunt. Sed fantasticum quod hominis cogitando sive somniando per rerum innumerabilium genera variatur. et cum corpus non sit corporis formas mira celeritate capit. Sopitis autem oppressisque corporis hominis sensibus ad aliorum sensum figuratum corporum duci potest. Ita tamen quod corpora ipsa hominum alicubi iaceant vivencia quidem. sed multo gravius atque expressius quam somno suis sensibus obseratis. Fantasticum autem illud velut informatum in aliene anime vel ymagine alienis sensibus appareat taleque se videant homo qualis sibi videri possit. et in somnis portare onera que si vera sunt corpora portantur a demonibus ut illudant hominibus partim vera hominum partim falsa iumentorum cernentibus:

Quod bonus spiritus animum malus assistit animum

hominis et replet. affirmantes nonnulli quod sola trinitas veniet ingrediens hominis

Hominem spiritum alius bonus angelus alius malus assistit mente et replet.

Nec facile discerni potest a quo spiritu affirmatur. nisi quia bonus instruit et malus fallit. Fallit autem sepe in manifestis bonis ut cum sibi creditum fuerit ad sua seducat. Sic plerumque humanum spiritum rapit ut quedam occulta mirata quasi idem spiritus esse videatur; et spiritus patientis. et spiritus vexantis ut in demoniacis videmus. Sed tamen hominis i. mente nullam creaturam nisi trinitatem implere potest. ut sola trinitas. Implere autem dicitur sathanas mentem alicuius. et principale cordis ingrediens quod in eum et in sensum eius secundum fraudem et nequitiam atque omnis malicie illi allicientes atque seducentes affectum malicie. trahere per cogitationes et incentiva viciorum quibus ipse plenus est. non potestate fallacie. nequam et fraudulenter deceptionem animum. Non est enim participatione nature. seu substantie ut quidam putant aliquando implet cum eum efficiat sed per fraudulentam deceptionem atque maliciam; eam habitare dicitur. quod talis implet. Solius enim trinitatis virtutem implere et intrare est substantiam quod creavit.

Quod demones plurima ficta et deludunt falsis apparitionibus.

Demones et aerinam sensu et celeritate motus aerei corporis tanto corporum sensum facile precedunt et quedam cogitata premittunt. quod homines mirantur pro tarditate corporis terreni. Accessit autem demonibus per tam longum tempus quo eorum vita protenditur rerum longe maior experientia quam hominibus propter brevitatem vite. Ideo quedam futura predicunt et quedam mira faciunt. quibus homines alliciunt et seducunt. Unde quedam mulierc(u)le post sathan converse demonum illusionibus et phantasiis seducte. credunt se et profitentur nocturnis horis cum diana dea paganorum vel cum herodiade et innumera multitudine mulierum equitare eorumque iussionibus obtemperare. Ipse namque sathanas qui transfigurat se in angelum lucis. cum mentem alicuius mulierc(u)le ceperit. et hanc sibi per infidelitatem subiugaverit illico transfigurat se in diversarum personarum species. et similitudines. et mentem quam captivam tenet in somnis deludens. modo leta modo tristia. modo cognitas personas modo incognitas ostendens. per devia quaque deducit et cum solus spiritus hoc patiatur infidel[is]

non in anima sed in corpore opinatur evenire. Ideo minus stultus et hebes est qui in spiritu fuit quod in corpore accidere arbitratur. cum ezechiel et alii prophete Jo. quoque evangelista et alii apostoli in spiritu et non in corpore visiones viderint. Quod apparet

motum vivis et vigilantibus et quomodo possunt scire que aguntur apud nos. 7 q.

Cum homines vivi sine motu hominibus dormientibus motum eorum, hunc sunt vigilantibus appareant. non ipsis rebus ut sunt vivis sed in [illegible] illo angelicis operationibus sed eciam in predispensatione providentis dei bonum volentis homines vel mali sed inscrutabile altitudine iudiciorum suorum sive hinc instruantur mentes sive fallantur sive consolentur sive terreantur. sic unicuique vel prebenda est misericordia vel irroganda iusticia ab eo cuius misericordia et iudicium in laude cantat ecclesia. Ubi si quo sunt spiritus defunctorum ut non videntur nec audiunt quod agitur aut que eveniunt in ista vita hominibus. Ita nec cura est eis de vivis quantum quod agatur omnino nesciant quemadmodum nec cura est nobis de mortuis quibus quod agitur utique nesciamus. Nesciunt quidem mortui quod hic agitur. Sed dum hic agitur postea possunt audire ab eis qui hic moriendo ad eos pergunt. Non quidem omnia sed que sinuntur indicare et eos oportet audire. Scire quoque possunt ab angelis qui hic presto sunt et animas mittunt ad illos defertur. Spiritu quoque dei revelante cognoscere possunt quod hic agitur. quod necessarium est eis audire. noscere.

Quidam quoque et mortuorum ad vivos mitti possunt. non pro propria natura sed per virtutem tamen ista fiant per eorum presentiam. sed per angelos suscipientes eorum personas affirmare non audeo. Nos enim opinor quod est utique presens paganica militia usque quaque diffusa per homines. ista plena solatia quibus filii vite misera indicat et prebenda.

Quod exercitium virtutum anime impeditur a corpore. et quomodo

exercita retinet ut sensus. et quomodo. et ubi ponuntur

Potentie anime atque [illegible] longa exercitatione atque successu temporum pereunt ipsa nondum cessat. et vacillat. sed aut imparilitate membrorum aut humorum consistunt. et corruptione impedita vires suas exercere non potest. Anima dum carne contenta est. vivit. videt. audit. et omnes sensus. atque ingenia vivat. ad vivendum. tenet. ut potentia pura subtilis etiam. comperit. Et sic deus usque est incircumscriptus sic anima quodammodo usque est incircumscripta. ac plus in eo quod nusquam fuit post quod mundus fiet. ut quod foret sine mundo esse desinet. Sic sepe dictum est anima est in corpora post transire siliciet corporis. non corporalem. sed corporis similem et corporalium membrorum est de corpore egreditur. Sic enim ad spiritualia premitus fertur. aut ad loca penalia similia corporibus quia sepe demonstrata sunt his qui rapti sunt a corporis sensibus. et mortui similes iacent. cum et ipsi in se ipsis gererent quandam similitudinem corporis sui. per quam possint ad alia ferri. et talia similibus sensibus experiri. Anime siquidem que in corporibus vivunt et per dilectionem rerum visibilium corporibus ymaginibus affinitate a corporibus exeunt eisdem ymaginibus tormenta patiuntur. propterea enim corporibus passionibus in terris possunt. quia ad corruptionem corporum affectionum hic mundare non fuerit quam corpulentia de corporis dilectione traxit. Quedam autem anime in eisdem locis in quibus culpam commiserunt puniuntur. Quedam vero abditis receptaculis usque ad ultimam resurrectionem continentur. sicut unaquaque digna est requie vel misericordia.

Persuasio de assurgendo in deum premeditatione mortis et prodictione

Vita de anima dum dum. sed nescio dum quam sit in ea est. vel quando de corpore egreditur. hominis

Nunc nescio dicere plura. quia initium non est nec finem scio. Nescio enim unde venio. aut quo vado. Sed scio plane quod mortales sumus. et quod velim nolim omnes moriemur. Nichil est morte certius. et nichil hora mortis incertum. Nam nescimus quando aut quomodo aut ubi moriemur. quam utique mors nos expectat. Ideo debemus semper esse parati. ut quando corpus revertetur ad terram. et sic scriptum est spiritus redeat ad deum qui dedit illum. Illud siquidem nos monet movere debet. quod a veteribus sapientibus homo diffinitur esse. Cum dicitur homo est animal rationale mortale. Hoc genere posito quod animal dicitur est predictas differentias videmus quibus excitetur admoveri homo et quod sibi esset redeundum. et unde fugiendum. Sic enim progressus anime usque ad mortalia lapsus est. sic regressus eius debet esse usque ad vitam quam in pugnantibus [illegible] valeat ut secundum naturam suam vivat. et ordinatum appetat sub illo a[d]

regi ꝺb; · et ſup̄ q̄ regē ꝺb; · vno illo qḋ ꝺ̄ ꝺr̄ ſepat̄
abiectis, alio q̄ inferi̅ adiuuat̄ · Illo n̄ tenuit beſtia ē
iſtḋ n̄ attēcit· diā n̄ capiet · Ideo n̄ hō ſ̄ ī ꝯgt̄ ſe ꝯſiat
mag̃ opꝰ hē ꝯſueſc̄ recedēꝺ a ſenſib; ꝯ ānim̄ ad ſe colligat
et ī ſeipo retineat · Hui̅ ſiqdē ſēſib; impedit aīa · ne poſſ
ēnē ſemp̄ī · et eatoꝛē ſūi · q̄ ſola et ſupꝰ ē ſui̅ ſtis ocul̄
ī ueꝛ ꝺb; · aīa nāq; ꝺ̄ ꝺ ī eas res q̄ ſr̄ ad ea ſupat ꝺ̄ ·
et iō ꝺo ꝯrā ē · q̄ est par ei · q̄ ī q̄ ei coheſit · ītm̄ abeo
illo lumē tuſul̄ ꝯfuſa · ꝯtīnō et illuſt̄ra · n̄ poclos coꝛꝑales
ſi p ſumpi̅ ꝑncipale · i · ꝑ ītellc̄ā oīm ēnt · ſi ꝯ ē ꝑfectiſſia ꝑlc̄ꝰ ·
et b̄iſſima viſio · quā ꝯſuē ſit btā · Remoueat gᵒ a ꝯſideā
tiē ſua nocuā ꝺ̄ · q̄ ꝑ oclos ſeſꝰ ꝯtīnſec̄ capiūt̄ · Que · itaq;
ꝯꝑlia · eoꝝq; ſilitudiēs · Sūſꝰ qq; · et ymaginatōes ī menti ſine
ī ꝯcacc̄ādo reuniſcāt · ad ex̄tioꝛē hoīs ꝑtin; · Quāq̄ illis q̄
nūtiſ · aīa extioꝛa ꝑpiat · mēs gᵒ ē nich ſeipā ꝑſiul ē · q̄
ī eoi ꝯſimilata ſi ua ꝑſitua · videt ſe ī ſe · Nich ē tā noiſ mēs
q̄ id qḋ ꝑſto est · Nec qq̄ mēti ꝑſto ē · q̄ ipā ſ̄ · Ita ꝯgit̄
ſe uiuē · ſe meīniſſe · ſe itellig̅ · uelle · cogitare · ſcire · iudicare
Hᵒ ꝰ nouit ī ſe · vᵒ ymaginat̄ · q̄ ēē ſe illa · q̄ āq ſiſu coꝛpis
tetigit · ſic ꝯꝑlia q̄q; tāgē · et q̄ꝝ cogitatoib; nl̄ ſibi attigat̄
vimle ad ee ꝑīn; · q̄ qꝰ ei ꝺ ſe remou; · ſi ſolū ipāē · Nich
ē ū ſuit · q̄ ā mēs · Nec qq̄ ſic mēte ꝯgſc̄ · q̄ admodꝰ mēs
Cū ē q̄rit mēm · qḋ ſit mens ꝑfecto nouit · q̄ ſeipā q̄rit ·
et nouit q̄ ipa ſit mēs q̄ ſeipām q̄rit · ic ī ꝺe ſe q̄rit q̄ ſe
ipā · Cū gᵒ q̄rit ſe nouit · ſe utiq; nouit · et ē qḋ nouit
nouit · Nouit · et ita nouit ſe totā · v̄ totā ſe q̄rit · t q̄ ad
ī ſe · q̄rit · tota ſ̄ ꝑſto est · Nich ē ſ̄ ſeipā ꝑſentiꝰ ē ꝑonit
Cū vo ꝺ ſe q̄rit · qḋ ītea fuit · vl̄ qḋ futā ſit · vl q̄ l̄ ſit · ū q̄rit
· i · q̄ ſilis vl̄ ꝺiſſilis ꝺō · q̄ hui̅ · et q̄ deuota ī ꝑim · q̄ ſa ·
Si q̄ ſilis · ꝯꝑlib; q̄ ī amoꝛē cognat · ī q̄b; amoꝛē aſſue
fca ē · ī valet ſi ymagib; eoꝝ mēte ſeparari · Ita ꝺ ꝯtīnū
no amoꝛis ei coheſ ſ̄ h̄ q̄ foꝛas ſr̄ ꝯꝑlia · vᵒ ē aī habitu ꝑſto
ſit ymagies eoꝝ ꝯgnitaꝝ · Cꝰ ꝑꝑt ſecerē eas aīe · n̄ pꝰ v iola
ī ſpiuat · Redeat gᵒ ad ſe · et ſim ī ſe · ſi ſic abſꝰ ē · q̄rat ſe · ſi
veliꝰ ꝑſiti ſe caueat ēnē · et diſcerne · et ſtatuat vol̄ꝰ · q̄ ꝑalia
vagabat̄ · ſtatuat ī ſeipā · et cogit; ꝯ ſeipā ꝯgſcat · ꝯ diligat
et ita uidebᵗ q̄ nūq̄ ſe n̄ amauit · nūq̄ neſciuit · ſ; aliā ſe c̄ eis
amādo ꝯfūdꝰ · ī ſit mag̃ laboꝛe · ab eis ſeipā n̄ ꝑſic · q̄b;
ī amoꝛē coheſit · Quapꝑ ſatarſus ꝯꝑlui ymagin ꝯfoꝛmat̄
ex ſbeq; alte ipſius · q̄ coꝛpe ſoluta n̄ eaut · Studeat gᵒ in
hac uita · ab h̄ ſoculis nālib; mūdai · q̄tuᵒ ē hic q̄ ī
nich coꝛpeū ſeē traliat · et ac̄ꝛlh paſſioē · ſuummis excitat ·
viuificatoē · et ſcīficatoē · aīā deſcēdᵗ ad coꝛ · ꝑſitia nāq;
ſua illḋ viuificat · collig̅ tumū · atq; tumū tēt · diffluere
atq; ꝯ beſeē ī ſunt · ꝯgꝰ ī eiꝰ · modiq; ꝯſuat · ī ctu ī
ꝑleᵗ · ſ; ī ſēſcēdo · atq; gignēdo · ſedit ſe · q̄ aīā ī actu
et eo calida · ī ſrigida · aſpa · et leuia · dura · ī mollia · gūia
et leuia ſūt · atq; diſcant · Deīn ī uiſibles diffūs ſapoꝝ
odoꝝ · ſonoꝝ · ſoꝛ · guſtādo · olfaciendo · audiēdo · uidēdo ·
diiudicat · atq; hīs oīb; ea q̄ ſcꝺ nāꝝ ſui coꝛ appetit · et
fug̃ ꝯtra · Remoueat ſe ab hīs ſenſib; et ī ītuallo tꝑīs ꝯ
eoꝝ motꝰ q̄ p q̄dā ſeiās repīs · tēꝝ ymaginatoēs · qs peccāꝰ
auxit ſeē catiuati mltiplr̄ ꝯſit · Qꝛ aīā ītelligit

Cum iō uult ītellig̅ · vl̄ diuina · vl̄ oīm · vl̄ ſeipā; · ſuaq;
ꝯſideratōe · viᵗ; abſtuat ſe ab oīb; ſēſib; coꝛpis q̄b;ꝰ iā ad
iuuat̄ · n̄ ad ſoꝛ; coꝛpeas · coloꝛeſq; ſētiēdos · et ſpū atq; rōē
ſe ꝯſpiē ītellīa · atq; ꝯtēplatoē ad oīm aſcēdᵗ · Huānū
ſiq̄dē coꝛ ex ꝯtuiſ · elīs ꝯpoſitum ē · Hī carne · ꝯ oſſibꝰ ſ̄a
tuū appa; · ꝑp t̄rena ſoliditatē · aqua ī humoīb; · aer
ꝯtinet̄ ī pl̄mone · Ideo ſp̄ ī motu eſt · q̄ ꝯētilabꝛū ē
coꝛꝺis · ne nimio caloꝛe · coꝛ ꝯſūat̄ · et diſſoluat̄ · Sedes
igs ē ī coꝛde · et iō ī ſeriꝰ ē latum · et ſ̄ꝰ acutū · q̄m ſoꝛꝰ
igs retiēt · Qꝛā uiſ ignea · aere tēpata · a coꝛde ad cēbꝛ
aſcēdit · tāq̄ ī celū coꝛdis nr̄i · ibiq; ꝑificata ꝯ colleata
p oclos · aures · nares · ceteraq; ī ſtrā · ſēſuū ſenus ꝑgꝛꝺᵗ · et
ex tactu exterioꝝ foꝛta · v · ſēſꝰ fac coꝛꝰ · viſum vidꝰ; ꝯ auditū
guſtū · odoꝛatū · et tactū · q̄ tāgēdꝰ ſentꝰ · ab anterioꝛi pte cēbꝛ
ad poſterioꝛē tranſiēs · et ī ꝑ ceruicē et medullā ſpine ꝺſcēdē;
p totū coꝛ diffūdꝰ · Porro ne igā ipā q̄ exti ſoꝛta · ſēſꝰ oī · eadꝰ
ſoꝛᵗ · ꝑpā ſilia illa · p q̄ egꝛꝺᵗ · et ī q̄b; ſoꝛē · nā ꝯpra · in
ſ · ſꝰ ad cellā ſantaſticā; vſq; retrahit̄ · ꝯ reducᵗ · atq; yma
ginatio effic̄ · Poſtea ymagi · ab anterioꝛi pte capitis · ad medullā
t̄ranſiēs · ipā aīe ꝯtal ſba; ꝯtig̃ et excitat dilectoē ītima pu
rificata · et ſbtil̄ effecta vt ipi ſpūi ī mediate ꝯiugat · veꝛā
eē nā; coꝛꝰ rudimēs · et ꝑpetatē · Que qdē ymagi · ſitā
ſtatī cella n̄ t̄rſcēdᵗ · in rōnalib; aīꝰ purioꝛ ſit · et uſq; ad rōa
lē et ī coꝛpeā aīe ſbam ꝯtigēdā ꝯſerꝰ · et ꝑgꝛꝺᵗ · Eſt itaq;
ymagꝰ · ſiliꝰ coꝛꝑꝰ · ꝑſiſꝰ coꝛꝑeos et coꝛ · ꝯtactu ꝯcepta extꝰ
ſeē · atq; p eoſꝰ ſenꝰ ītꝰ ſꝰ ad ꝑſiē puroꝛē coꝛpeꝝ ſpis re
ducta · atq; ipſiā ī ſumo · ſ · coꝛꝑl̄ ſpis · et ī imo ꝯtāl ſale;
ī foꝛmās · et ꝯtāle ꝯiungēs ſpm̄ coꝛꝰ · n̄ n̄oto · aīā aere;
vl̄ p igne · q̄ ſua ſbtilitate vidēi n̄ pꝰ · et coꝛ ītꝰ vegetādo
viuificat · Quedā aūt vegetat tm̄ · et n̄ ſēſificat · ſic ārboꝛes
erbas · et uniuſa gminātia · Quedā ſēſificat et vegetat
ſic bruta aīalia · ī q̄b; q̄dā ſēſum hn̄t · ymagīatōem n̄ hn̄t
Cū itaq; maiꝰ ſit ſēſificaꝛ · q̄ vegetari · tam ſ̄ ꝑſiuo
hāc vī ſbtilioꝛē eē · et n̄ mag̃ ſbtil̄ ē · et mag̃ ſpē ē · mag̃
ī coꝛpee · nē approꝑinqt · ad ymaginatōes foꝛmat · q̄ ē ſiſum
ꝑſiat · Nich enī ī coꝛpee ē ſimil̄ n̄ mag̃ ī fimē eē ꝑꝰ
q̄ iḋ v̄ pꝰ ſiſum vis ymaginatoꝛi ꝯcipit · qḋ qdē ī ī tantū
ꝑtinē ē · v̄ accd ſupꝛ idē ē n̄ ſit aliud · q̄ pꝛioꝛ .

Explicit liber beati aug̅ · de ſpū et anima

De Exitu animarum .

Vellem qui poſſē · ſi tam̄ oīa q̄ debꝫ q̄ qui poſſē · Quē
hoīes ꝺ exitu aīaꝝ a coꝛpib; · qualr̄ exeāt · ꝯ q̄ exe
untes; ꝑgāt · vl̄ cum ꝑuenīnt · q̄ ꝑgē · qḋ ī ueniāt · vl̄ q̄
ꝑpiāt · Si hec oīa mag̃ timēda ſr̄ q̄ q̄rēda · io q̄ ſr̄
abſcōdita ſr̄ ne q̄rant · aīā ſuenat · ſ; timeāt · Qꝛs ē ſecurꝰ
eē pꝰ ī ī ētum ꝑgēs · Hoc aūt ſolū ī eū eē n̄ ꝺb; · q̄ bōā; uitā
mala moꝛs ſeq̄ n̄ pᵗ · q̄ mala ē · mōs n̄ eſt · n̄ ea ſola q̄ mala
ſeē · Qꝛ ſ̄ bn̄ moꝛi uult · bn̄ uiuat · q̄m ea q̄ pꝰ moꝛtē ueniūt
ēca ea diſponīt · et ſ; ea retribuīt · q̄ aū moꝛtē ī uita ſcedē
v;, ad moꝛtē nītiu; ē · p moꝛtē ꝑmiū · Moꝛs media ē
ī q̄ dies ꝺ ī cap̄ dies hoīs finē accip · I die ſuo hō ſ̄ relīqt
v qḋ uult opet̄ · I die vō ꝺ; tā ī poꝰ ſua n̄ ē hō · ſ; ī illiꝰ
poꝰ · ad q̄ vēit v̄ remuniet · Ppterea ad hoiē ꝑtīet · v̄ iḋ ſo
lū qḋ ſ̄ ꝯmiſſum eſt · bn̄ diſponē ſtudeat · Illḋ vo qḋ nō
ꝯmiſſū; ſ; ꝑmiſſū ſ̄ eſt · illiꝰ arbitio · a q̄ illḋ īpleꝛ ꝯſr̄
relīqt · Aliꝰ; aūt ꝺe exitu aīaꝝ · q̄m̄o a coꝛpib; egrediant̄ aīe
ſiū · ſ · h̄ nō · v̄ celitē · et localitē ſoꝛas egrediant̄ · v̄ ꝯ ſ; io
ꝑiant · q̄ ꝯcluſe · ſui ī ſr̄ īm illꝰ egrꝺ ſit · q̄ ſe · aūuniꝰ

toē coī rethē · et qī se ad se colligētes · auegetatē c̄op; ces
sāt · v̄ [illegible] sbsistūt · vbi gr̄a · Nā flat⁹ iste corpe' sp̄i
rat · egd' a cor̄ · et ī cap ēchē · atq; localit ēē cor̄ esse · q pri⁹
ēēlit · atq; localit ī ista coī ātinebat · Quō ad cortex arescē
tap̄ ī arbore · exit hūor ab illo · et ōhit ad ītiora · n; foās
egd'. v̄ ēē sit · s; ītri⁹ remanz ī eo q ī' est · siū ī lign⁹ · siū ī
medulla · v̄ ī cortice ipō n̄ sit · Tam oio ēē a cortice · v̄ ī cortice
iā n̄ s' · n̄ exit q̄ī ad exteriora effus⁹ · s; ēē · qī ad ītiora collct⁹ ·
Et si forte hūor [illegible] ītiori suo pdeat · v̄ se itū effūdat ī
ōtinē [illegible] · qm̄ hūor ī ipō ē uita ei⁹ · Sic qī ē ō
aīa q' ēē [illegible] q se retrh⁹ ad se · a uiuificat̄
[illegible] cessat · Sh̄ ē vr̄ q
iā [illegible] ē · q ī se ipā sola sbsistēs · ad coī uiuificatoē
effusa n̄ ē · Quō do ī cor̄ n̄ ē · n̄ ē ī loco · q loc̄ n̄ ē · n̄ ī cor̄ · Quā ac
[illegible] loca est · ī ē ipā et coī n̄ est loc̄ · et eqlī distat
ab eī coī q ī ē ipā · 7 oē coī · nullū coī ē · Siuō ī ē ipā; 7 oē coī
nullū ē coī · [illegible] pfecto q ī ē ipā · et oē coī · nll's ē loc̄ · q loc̄
n̄ ē · v̄ [illegible] n̄ ē · Quā ḡ ēē oē coī ē · q̄t ad loc̄ eqlī · ppe ē oī coī ·
q sicē coī [illegible] ppior et alti remotior ēē · ī ē ipā pfco
[illegible] spatiū ēē · loc⁹ ess; · Si loc⁹ ēē · coī ēē ·
[illegible] coī · coī ēē · ēē oē coī · coī ēē · qd si n̄ ī · Itaq; dīt
q aīa n; pcor ad cor̄ [illegible] n; pcor ad coī accedit · Et io n̄ loco
mouet' v̄ recedat a cor̄ · qd est ī loco · 7 ī loco mouet' v̄ accedat
ad coī qd ē ī loco · sic oē ē loca · et eo qd ī nullo loco · nll's ē loc̄ · pter
itaq; dām putat · q sp̄s ē at' ipī qd mouet' · q mutal' ē · s; loco n̄
mouet' q n̄ loco mouet' recedēs a cor̄ · qd ē ī loco · 7 ī loco mouet'
accedēs ad coī qd ē ī loco · Si; ē loco mouet' qd recedit a loco n;
iter; loco mouet' qd accedit ad loc̄ · Etiā qū ī corpe posita aīa coī
localit' mouet' · ipā tm̄ localit' n̄ mouet' · Sic ē ideo localit' motu
carēat · q ī coī ē qd localit' mouet' · q̄ ī n̄ silr sap⁹ localit' moueri
dicat' q ī cord ē qd localit' mouet' · Ita sicor q pars ipā ī cor̄
ō ē sap⁹ · ē aīa ipā pcor localit' motu · localit' moui vr̄ · q̄ n; 7 p
ipā localit' motā · sap⁹ q ī aīa ē · localit' moui dicat' · Siuō h̄ ō
plac' v̄ sap⁹ localit' moui dicat' ē sit ī aīa · q̄li aīa localit' mouet'
quas ī corpe sit qd localit' moui dicit' · Huōi ōsideratoē placet sp̄s
localit' [illegible] · q̄m ī cor̄ sit qd localit' mouet' · Talit' [illegible]
[illegible] q ne stultudine [illegible] ō alio [illegible] · Et nos ī oculus
[illegible] ne fote pl⁹ [illegible] · [illegible]
[illegible] · Nos at n; sam⁹ quō vēit n; ō [illegible] quo
recedit · Cū flat' iste corpe'' ē h⁹ cōilr 7 localit' ī gr̄ · Cū ac spiat
[illegible] ego [illegible] · alia ē nā sp̄s · alia cor̄ · Quā pō hoī [illegible] ē
aīa [illegible] · ī sa ē [illegible] spi · [illegible] · Et q dre p⁹ quō ī spirat⁹ eē
aīa coī [illegible] siū q ex [illegible] ad uiuific [illegible] siū q
[illegible] · et abit [illegible] uiuificatoē pdire [illegible]
fuit ī spirato · q ipā [illegible] · Si ḡ uelat quō ī spirat' quo
scīri p⁹ · q̄lit' expirat' · Ds īspirat · hō expirat · Ds īmitt' · ho
remitt' · [illegible] · [illegible] remitt' ē recedit ·
Hoc vnū scim⁹ · q recedēte aīa · coī morit' · 7 ipā sepatō aīe
mors coī ē · hoc ab suffic̄ scire · q recedit · quō recedat
et abūdāt ē planam · Solas tam exēplis didicim⁹ ī ē itu
[illegible] · āglor malor siū bor pss⁹ · docē · q illas prauas vl'
ad tormēta pt hut · vl' ad reqē deducāt · Sz 7 ipās aīas ad ols
ī cor⁹ positas · [illegible] exitū mlta alīa ō hīs q futa ē sc eas siue
ex reūlo ōsīde ī tori · siū preuelōes exti⁹ ēcās psalse · cogim⁹ ·
Raptas q̄ alī · et [illegible] ad coī reductas · visiōes q sēn · 7 ruelōes
q ēcās narrasse · siū ō tormītis ī pior siū ō gaudiis ētor et

ī huīs oīb · nich' n; ul' cōile · vl' coīb; simile recitasse · Aliā
stā [illegible] pontes · [illegible] domos nemora pra · flores · hoīes
nigros cādidos · [illegible] c · qlia ī h mīdo vīdet q hīt sol · 7 vl'
ad gaudia [illegible] · vl' tam ad suppl. · Se solutas coīb; [illegible]
ēbi · pedib' ōdaq; collo suspēdi vl' flagellari · [illegible]
et alia hī · q n̄ coīh nē · eueire oio n̄ psē · Lora sua illic
visibli et coīlit' esse · cdm⁹ pt q̄lia q absūda ī usē [illegible]
vtq; aīas q acoīb; sepatas · coī ēē · et ad silic⁹ coī [illegible]
ōpactas · atq; distītas osituim⁹ · Nō at mi ōb; 7 ūdēj
si iaīab; acoīb; egissio · sig qua coīlib silia · ad ōmostā tot
sp̄ualui psētāt · q n; ītalib; et p talia · ab aīab; corpe exuti⁹
vidēt · nullom ab eisde ad coī reūsis · ī coī uiuētib; · et
corpalia tm̄ scientib; dicēt · Q̄m' sē illa alit' ibj acoīb' eēn
te · vīcē possēt · n̄ tam h' nb' alit' narrare · possēt · Cōueniēt
sp̄ eēclīt illa n' ēēt · qd ō illis nb' credēātib; dicēt · n̄ ēē
uētib et uiuētib; sitta mōstaret · Vnd at aīe q hic aīn
pl⁹ n̄ reūsure · exeūt · s; le mod' illa uidēat · aū sētiat oīo
[illegible] q pbabili⁹ vr' · qlle q ī coīb; viuētes · p oleā
[illegible] visibiliū coīb ymagīb · assimitr a coīb; exeuntes
ī eisde illic ymagīb [illegible] patiūt' · Neq; ē oīo coīle passi
bilitatē exeūt · qū coīlia ymagītoib; delectatoīs praue
vsu ī ipsis obuolutē · et īuolute exeūt · Que vō n̄ mēte
tes · ab eiuōi delectatoīb' et cogit [illegible] phātasīs · mūdāe
se · ac spoliare studuer' · illic pmodū p q̄ acoīb; egisse sunt ·
penā ī eis · et tormīa n̄ sētiūt · q ī eo quomō ī passiblēs
exstēt · q nl' pnā dign⁹ sec sert · Quidā putat aīas coīlib;
penis cruciari n̄ posse · n̄ p corpa · et ī coīb; manētes · Qz p'
acoīb; exutas aīas · nullas alias penas sustinē cdt · nisi
eas solū · q̄s ī ē⁹ ōsciā accusatrix īrogat · Sz vīlic̄ auc̄te
sacē eloq · et catho⁹ vītatis testi⁹ placet coīh 7 mali igne
aīas q̄ nūc ā sustcpitoē corpm cruciari · Sic ē demoīb;
q sp̄s sē · corpali' igne ūrat dr' · q̄ n̄ ē sine coīb [illegible]
coīh igne cruciēt · Si; quō ī quāt' aīe sīn coīb · a reb;
coīlib; pati posse · Hic dicim⁹ Nescim⁹ quō h' si p⁹ sit ·
Nūq io vēr · n̄ est · q nos nescim⁹ quō ē · Tam q̄ [illegible]
est si [illegible] corp patiūt' · Delectant' dū ceciūt' īdu
te · cur n̄ ledant' succedāt' exute · Si; assiq posse qū ī ē
ipās et illo ac assituit' mediū ē illō p qd assitūt'
[illegible] ne pbabile oio ē · multomag̃ eas assig dēbē · qū illi ad⁹
assituit' · īmediate ōiugūt' · Tam hoc vtq; q̄ ecclū n̄ ē ·
vt qd credē iubem · via sp ē doē disserē conem · Septima
sacra magist⁹ ī ē ire h̄ nb' dic̄ · Quid amph' q̄nt
[illegible] Quō q aīa dnn ē ī corpe est
ī plib; locis [illegible] · 7 ī manib · pedib; qc · si [illegible]
[illegible] at mī statim v̄ exit ō corpe · h̄ b' uiuēte;
q fruit' dō · q est vtq; · et sine [illegible] īmediate volat ad
empireū · ita q n̄ transit pmedia loca · Sic posset alīq
cogitare · vl' loqui de h̄ loco · et statim ō empireo · ita q
n̄ de mediis

Incipit lib' Diuisionum Boetij

Quã magnos studiosis afferat fruct' sciã di
uidendi · q̃q3 ap̃ pypatheticã disciplinã · sp̃ h
huit in hõre · notaat · teste andronici dilige
ntissimi senis · [illegible] lib' edit' · et h' ide
a plotino grauissimo pho cplat' et in [illegible] lib' q sophistes d'
cantat a porphirio repetit' et abesse [illegible] dis [illegible]
laudata i categorias vtilitas · Dic ẽ necãr [illegible] gñl' [illegible]
retie · pp̃i · accidẽtisq3 ptrar · Tũ pp alia multa · tũ [illegible]
q̃ ẽ maxia pãtiẽdi · Q' · q̃q3 maxim' us' ẽ facultãq [illegible]
id sic pleraq3 o' romanis aurib3 trades i[illegible] [illegible] ·
ne q̃oã et operi [illegible] cmoderata [illegible] · v
isq acietas decise · ordo [illegible] sine [illegible] legentu igerat · Nec
siuacuã loq̃tatẽ hanc rex i exptes · rudes · i solẽtesq3 nouu au
dictui mites h̃re est equũ · Nec ull' liuor id q̃d arduũ nã
est et igtui mĩs · aurib' aũ mag' pe · et legẽtium u[illegible] digestũ
oblicqs mẽtib3 [illegible] obtusfeat · Deniq3 poti uia studiis ne ig
scedo · ne q̃ cpbãdo · q̃ trena boni aurib' i illigat · dũq3 nouũ est
i plẽtq obstinatione repudiat · Cũ ẽ ñ uidat plim ad l[illegible] artuũ de
ferri vale · si a p̃uites hoiũ nũq̃ sit d' spato displicẽdi · S3 h' actenn'.
Nẽ diuisionis ipi' ñ diuidẽd' ẽ · et sm unũquodq3 diuisionis vocab'
vnic' ppoita [illegible] ptesq3 [illegible] · D' multiplic' · diois

Diuisio namq3 multis modis di · Ẽ ẽ diuĩ gñis i spẽs · Ẽ ut diui
cũ totũ i ppas distribuit ptes · Est alia · cũ uox multa significans
i signũ [illegible] pp̃as recip sectõe · P' has aũ ẽ alia diui' · q̃ h3 accides fi
[illegible] · h' [illegible] mod' ẽ · vnũ ẽ [illegible] i accidentia sepa[illegible] · ali' cũ [illegible]
i sbiectũ diuidim' · [illegible] accides i accidẽtia secatur · h' [illegible] si u[illegible]
eade sbiecto i ẽ [illegible] · [illegible] hanc oĩu ẽẽ i [illegible] · q̃ui toti' h' uao
diuisionis elucet · Ẽ [illegible] diuidim' i spẽs · ẽ dicis anal' · alia sũt
roãblia · alia irroãblia · Roãbliũ · alia mortalia · alia i mortalia · vl'
ẽ [illegible] coloris · alia q̃dẽ sũt alba · alia nig · alia media · O3 aũ oẽ
gñis i spẽs diuisioẽ · aut i duas fi' ptes · aut i plures · S3 nũ i finite spẽs
eẽ p̃t gñis · n[illegible] duab3 · h' aũ cur eueniat post' demõstrãdum ẽ.
Totũ uõ i ptes diuid' · q̃tiẽs i ea ex q̃b3 ẽ cpoitũ · unũ q̃q3 resoluim'
vt ẽ dico domi alui ẽ tectũ · al' paries · al' fũdamẽtũ · Et hoĩe [illegible]
aia corp' · Cuiq3 hois diui' ptes eẽ catone virgiliũ et ciceronẽ
et singlas q ẽ particlares sũt · [illegible] tñ toti' hois cuigt atq3 cponunt.
Neq3 ẽ hõ gen' · nec singli hoies spẽs · s3 ptes · q̃b3 tot' hõ [illegible]
vocis aũ i signoẽs pp̃as diuisio fit · q̃tiẽs una uox multa signis
apit · et ei plitas signoĩs ori · vnũ cũ dico canis · q̃d ẽ n' · et huic q̃dã
pede latratẽq3 desigt · et celestẽ q̃ oriois pedẽ medicin'
[illegible] · Ẽ [illegible] ali' marin' canis · q i mag' · [illegible]
ceruleus applat' · S3 hĩ diuisionis mod' dup' ẽ · aũ ẽ n' unũ
multa sigt · aũ orõ iam ubis noĩbq3 cõpõita · et ñ q̃dẽ multa sigt ·
vt id q̃d ẽ posui · Orõ uõ multa desigt · v' ẽ aio te eacida romanos
uĩcẽ posse · Et noĩs q̃dẽ p signoẽs pp̃as diuĩ' equiuocatõis p[illegible]
[illegible] · Orõis uõ i signoẽs pp̃as distributõ ambiguitatis dicto
ẽ · q̃ gr̃ci amphibologiã dnt · Ita ut ñ multa significãs equiuocũ · Orõ
võ multa designãs amphibologia · atq3 ambigua pdicat · Ẽ aũ
q̃ sdm accñs diuidũt · subiectũ i accidẽ · diuĩ · ẽ · vt ẽ [illegible]
[illegible] hoiũ · alij sũt nig · alij candidi · alij medij coloris · [illegible] accidẽ
sũt hoib3 · [illegible] hoiũ spẽs · Et hõ hĩis subiectũ · ñ hoĩ gen' ẽ · Accñs
võ i subiecta · sectõ eueñt · v' ẽ · Oĩũ q̃ expetũt · alia i aiã · alia i
co[illegible] · [illegible] · [illegible] atq3 [illegible] · id q̃d expetit' accñs · ñ gen' ẽ.
Et boĩ q̃d i aiã et cor' situm ẽ · ñ sũt spẽs h' · s3 subiecta · Ẽ alia
[illegible] uõ i accidẽtia diui' ẽ · v' oĩũ candidoz · alia sũt dura vt
margarita · alia liq̃da vt lac · Liq̃r namq3 et albedo [illegible] du[illegible]
ties h' sũt accidẽtia · [illegible] albũ i durũ et liq̃dũ [illegible] · Cũ
g' i oĩs accñs i accñs' separam' · S3 hĩ diuĩ · [illegible]
i mutat' · p'sum' ẽ [illegible] corp' q̃dam i alia sũt nig' · [illegible]
Et ru[illegible] corp' q sũt liq̃da · al' sũt alba · al' nig' · [illegible]
[illegible] · [illegible]
alia · alia sũt liq̃da · alia [illegible] · Ẽ [illegible]
q̃ sectõ sũt · Na3 n3 signoẽs pp̃ias psu' i uoces · ẽ uoce i signoẽs pp̃as
distenat' · ñ ptes i totũ diuidũt' · Gñis tota separat' i [illegible]
spẽs secant' i gñia · h3 gen' i spẽs diuidat · Ẽ [illegible]
hũc diuisioẽ ita fi · si utriq3 eade [illegible] i eẽ sbiecto [illegible]
p[illegible] liq̃t · Na ẽ diui' corp' q̃dam sũt ẽ ẽẽ alba · ẽ nig · v
lapis · atq3 hebeni' [illegible] est hebeno vẽq3 i eẽ · et duritie
et nigredinẽ · Ẽ ceẽtis q3 [illegible] diligẽs lector [illegible] · Ubi aũ [illegible]
opato [illegible] i q̃rit' · huĩ p'us i [illegible] ẽ · q̃ sit hoz oĩu · sim[illegible]
ppetas · q̃b3q3 i t se · sigillatĩ differẽtiis segregẽt' · Oĩs ẽ uocis et
gñis totisq3 diui' · sm se diui' nũcupat' · Reliq uõ t's i accidẽt'
distributõ ponũt' · Ẽ in te aũ diuisiois h' modi diffini ẽ · Differt ẽ
gñis diui' · a uocis diuisioẽ · q' vox q̃dẽ sp i pp̃as signoẽs separat'
Gen' ñ i signoẽs · s3 i q̃dã a se [illegible] pcreatõ3 se uigit' · Et gen'
sp̃ spẽi ppe totũ ẽ · cmunisali' i nã · Equiuocatõ aũ vniuisalioz
q̃dẽ signoẽ dr' tñ uoce · ñ q̃ tota ẽ i nã · Illo q3 · a uocis distribu
tõe disiũg' · q ñl h3 ut cõe · p' solũ ñ q̃ sẽ sb' uoce · Ẽ uõ sbg̃
collocãt' et nom̃ · et diffinitõẽ suscipiũt · Ampli' q3 · ñ eadẽ ap̃ oĩu
vocis ẽ distribu' · Orõ ẽ ap̃ nos dr' canis · ẽ et' multe signoẽs i li
gua romana sit · sump' fortasse · pdicat' i barbara · ẽ ea q̃ ap̃
nos vno noĩe pdicãt' illis plib3 fortasse signet' noĩb3 · Gñis
võ ap̃ oĩs eadẽ diui' · distributoq3 manet · vnũ fit · vocis q̃d diui'
ad positõẽ csuetudiẽq3 ptinet · Gñis adonã · Nã q̃d ap̃ oẽs [illegible]
nã ẽ · Cõsuetudinis uõ ẽ · q' ap̃ aliq̃s pmittat' · Et h' q̃dẽ i di
gñis distributõis et uocis · Gñis q3 secto a toti' distributõe
[illegible] · q toti' diui' s3 q̃titatẽ fit · ptes ẽ toti' [illegible]
accu · aũ vox aũ · et cogitatõẽ [illegible] · Gñis uõ distributo q[illegible]
ptiat' · Nã cũ hominẽ sb' aiali · loca uõ ẽ q̃litate · diuĩ [illegible]
Q'le namq3 aial ẽ hõ · iecto · q̃m q̃dã qlitate for' · v' q̃le s'
aial hõ i iterrogãti · aũ roãle [illegible] · aut mor' · Ampli' · gen'
oẽ naliter p'us est pp̃is spẽb3 · Totũ aũ ptib3 pp̃is posti' est
Ptes ẽ i ẽ q̃ totu3 iungẽ · s3 cpoita sũt p[illegible] al[illegible] tñ al
ad [illegible] q3 tpis [illegible] · vnũ fit ut gen' i posteriora · totũ uõ
i p'ora resoluim' · hic q3 [illegible] gen' i[illegible]
tim repite · si spẽs i teempta sit · ñ ppetũ gen' [illegible]
cueñt i toto · Nam si pars toti' p'it · totũ ñ est · ẽ ps una sit
i tẽptũ [illegible] totũ p[illegible] · ptes pmanet distributõ · v' si d' [illegible]
domo q̃s abstulerit · tectũ toti · q̃d aũ fuit [illegible] · [illegible]
to · parietes et fũdamẽta cstabt · Ampli' q3 · Gen' spẽb3 [illegible]
i Nã sic d' ex accepta for' [illegible] i statua · ita gen' accepta [illegible]
[illegible] i spẽ · Toti' uõ pãtiũ mlt' mã ẽ · forma uõ [illegible]
tũ cpoitõ · Nã sic spẽs ex gñe [illegible] et differẽtiis · ita totũ
cstat ex ptib3 · et cpoitõẽ · vnũ fit ut · totũ [illegible] p[illegible]
pãtiũ ipa cpoitõẽ differat · spẽs uõ a gñe differẽtie [illegible]
Ampli' q3 · spẽs uõ i ẽ q̃d gen' ẽ · v' hõ idẽ ẽ q aial · [illegible] idẽ
est q' h3t · ptes uõ ñ sũt idẽ q̃d totũ · Neq3 ẽ idẽ man' ẽ q hõ
v' idẽ ẽ paries q̃ dom' · Et i h' is q̃dẽ q̃ dissiles ptes h3t · l[illegible]
clarũ ẽ · s3 ñ eodẽ m' · i h' is q̃ sil'es ptes h3t · v' i [illegible]
ptes q3 sũt [illegible] et ei' sũt [illegible] · [illegible] idẽ ẽ ptes q̃d totũ [illegible]
s3 falso · fortasse ẽ idẽ sẽ ptes h' moi sb̃a · ñ et q̃titate · Ẽ [illegible]

aut uocis et totius distributionis differentias dicere. Differt autem quod totum quod constat ex pluribus uox uero non constat ex hiis que significat. Et partes totius quod dicitur species uocis autem partes non sunt species, sed in eas res quas ipsa uox significat ut sit [illegible] ... Ultima [illegible] uox significat multa [illegible] uox illa [illegible]. Hec ergo quoniam sic divisionis dicere dicte sunt generis distributionis [illegible]. Primum quod genus sit diffiniendum est. Genus est quod de pluribus differentibus specie in eo quod quid sit predicatur. Species uero que sub genere collocantur. Differentia est qua aliud ab alio distare proponimus. Et est quod genus quod interrogantibus quid quid res sit conuenit [illegible]. Differentia que ad quale [illegible] ... Nam cum quis interrogat quid est homo recte animal. Quale est homo ... rationale [illegible].

De divisione generis.

Diuiditur autem genus alias in species alias in differentias. In species quando genus [illegible] dividimus ut cum dico animalium alia sunt rationalia alia irrationalia ... rationale et irrationale sunt differentie ... quoniam species homo est animal rationale ... [illegible] ...

[illegible]

auium uero alia [illegible] ... ut bonum malum ... aut ut habitus et privatio ... [illegible] ...

[illegible]

alba · alia nigra · alia neutra · fiet autem omnis differentie divisio · cumque divisio duobus terminis · non v
is tardet, e indigentia que sepe contigit in nomine prohibet · Quod autem in utraque
duobus terminis fieret est manifestum. Et enim cum dicimus animalium alia sunt rationalia alia irrationalia.
animal rationale ad hominis diffinitionem extendis · sed quod animal rationale non unum est pro
nomine non a litteris · Rursus alia litteris · quod est animal rationale · aliud sunt mortalia · aliud inmortalia ·
volentes igitur diffinitionem hominis reddere dicemus homo est animal mortale · Nam si diffinitio
hominis est animal rationale mortale. animal uero rationale per unum nomen significaret · idem esset a
mortale. tanquam si diceret · animal rationale mortale. a est non dicitur est animal rationale signa
bat · Et igitur animal mortale · duobus terminis facta diffinitio est · Quod si reperiretur
in omnibus que nomina duobus terminis semper tota diffinitio constituerent · Divisio nominibus pote
tis quod semper in duos terminos secaret manifestum est · sicque genus et differentie et deinde in pos
non in partes · ut est divisio figurarum que sunt trilatere · alie sunt equilatere · alie duo latera
habentes equalia · alie tota inequales · Triangulus divisio si sic proferret fieret duplex
Figurarum que trilatere sunt · alie sunt equales · alie inequales · Inequalium · alie sunt duo latera
tantum equalia habentes · alie tota inequalia · id est · Et est divisio rerum omnium · alia sunt bona · alia ma
la · alia indifferentia · que si mala est · sive bona sunta dicere · gemina divisio pucri
17 Rerum omnium · alia sunt differentia · alia indifferentia · Differentium · alia bona · alia mala
Ita igitur divisio omnis gemina secaretur · si speciebus et differentiis vocabula non deessent
Quoniam non oportet · quare ad · ut pater filius dominus servus · Duplex medi
...
igitur generis · in reliquas partes facienda divisio · sed tota huiusmodi sectio a genere separa
ta est · Neque hominis species est ... duplum
igitur ... sit differentie oppositum · affirmationis · contrarius · si non necesse est semper
relationis facienda divisio est · privationis · habitus · contrarie · facienda · autem
autem dicitur in differentiis procedenda est · ... plura · ...
ut quod opponere ut est situm et insitum · Quamquam est sit privatio insitum
tamen ... · Hoc ... est quoddam ... · Divisio igitur in genus est
... in species an in differentias fit · genus dividatur · Divisio namque divisionis est generis
in species plures distributio · Quoniam igitur ... divisionis et ... species ... plures
species · semper sit generis designatio · sed ... neque ... que in reductionis
... · ... est speciebus non sunt ... atque ideo quoniam ... sunt prima genera ... ultima
... media · ... vel ... ultimum vel animal ... · Corpus namque animal
genus est · ... · Sed ... in ... valeat col
locari · nam ... animal · homo namque species ... genus est · ... videbitur ... divisio
si indigentia nominum non sit · Quod si ... non abundamus ... genus ... multa
... in differentias separare · ... fit ... vel ... in suas differentias disgregemus ...
in posteriores · et posterius rursus in suas ... posteriores · Neque ... differentie ...
differentie ... quod animal ... dicit ... corporale · aliud incorporale · ... divisione
fecit · Namque ... differentie · ... · ... sic dicat ... animata
aliud inanimata · ... differentiis disgregavit · ... differentie ... id est
1 · figuris ... · Quod ... est · ... differentias ... posteriores genus ... divisione
divisione est facienda · Illud autem quoniam ... in differentias · an in species solum ...
divisiones ... differentias ... considerata sunt · Sed ... differentiis non abun
dant · satis est ... ut est divisio ... aliud sunt ... vel homines · aliud inani
ma vel lapides · Quod autem divisio ... sic terminos ... diminuta est ... super
flua · nam est in plures species ... genus sit ... posteriores · vel ...
... divisio · sic terminus ... · Contrarium est ... ut est ... habet optimum
Rursus ... habet optimum ... est ... divisio · Dicendum igitur ad est ... que sunt species
Rursus ... genus est · Fit autem ... multiplex divisio · non ...
... et quorum alie sunt magnitudinis · sicut est ... et ...
... vocant ... nos divisiones ... dicere distribuimus ... gonii
alias ductas per angulum in diametrum in angulum · alias in parallelogrammata
alia in tetragona separamus ... · ... Numerorum · alii sunt pares alii
impares · Et rursus · alii sunt primi alii non primi · Et triangulorum alia sunt equilatera
alia duo sola latera equalia habentia · alia tota inequalia latera · Et rursus triangulorum
alia sunt recta angula · alia acutos habentia tres angulos · alia obtusa · Sic igitur gene
unius sunt in divisio · Illud autem scire perutile est quod igitur una quodammodo
... species ... est que ... est omnium ... et ... atque
... collectam pluralitatem specierum genus est · Divisio uero unius generis est species que
... differentiis informatur ... ideo ... nomine ...
esse non possit · Omnis est differentia in ... pluralitatem consistit · Sed divisione
proprie dicta sunt · generis in species · hac igitur ... via ... per divisionem
generis ad speciei diffinitionem facultas aperit · Quod est non solum que ad diffinitionem su
mamus ... sed ... que diffinitionis arce · diligentissima cogitatione complectitur
et illud quod ... possit diffinitio demonstrari · et quemadmodum ... per ...
... valeat invenire · ... dicta ... in posterioris analeticis
ab aristotile · tractata sunt permittam · solam tamen excequar regulam diffiniendi
Rerum enim alie sunt superiores alie inferiores · alie medie · superiores ...
nulla diffinitio complectitur · ideo quod earum superiora genera invenire negat ...
... inferiores vero sunt in differentiis ... que specificas differentias caret · Quare ...
que a diffinitione seclusa sunt · medie igitur que habent genera · et differentias vel generibus
vel speciebus · vel in divisione ... sub diffinitione cadere possunt · Data igitur huiusmodi specie que
et genus habet · et de posterioribus predicetur · ... eius summo genus et illius genus
differentias divido · et coniungo differentiam generis · ac non differentiam divido · nunc illa differentia
iuncta cum genere equalis possit esse · cum illa specie que esse scribenda diffinitione su
scepi · Quod si minor fuerit species illa rursus diffinitum quod dudum cum genere
posuerimus ... in alias differentias separamus · Et rursus
has duas differentias superiori generi consignamus · et si equalis speciei diffinitio speciei
esse dicitur · ... differentia rursum in alias differentias separamus quas ...
coniungimus ... speculamur si omnis diffinitio cum genere illi equales
sit speciei quam diffinimus · Et postremo totius differentias ... dat ...
usque dum ... generis specie equalis diffinitione ... Hec autem ... clariora
fient exemplis ... · Sit nobis propositum quod diffinire velimus ...
... nominis · de pluribus nominibus ... et est quodammodo species ... continens
in dictione · Diffinitur igitur hic · summo eius genere que est vox et dictio · vocum
alie sunt significative · alie minime · vox ... significativa ... ad nomen · et
... significat · summo genere differentia que est significativa · et coniungo cum genere · id est vo
ce · et fit ... vox significativa · Te respicio utrum genus hoc et differentia huic nomini
sit equalia · sed non dum equalia ... est et vox significativa esse et nomen non esse · Sunt
etiam quedam voces que dolores designant · alie que alie passiones naturaliter · quoniam
... sunt · ut interiectiones · Rursus ipsa uoce significativa ... differentias divido
vocum significativarum · alie secundum positionem · alie naturaliter · Et vox que significat
naturaliter · ... vox significans ponere ... nominis ... · Quod ... has
duas differentias significativa et secundum positionem iungo · cum vace id est cum genere
et dico · Nomen est uox significativa · secundum placitum · sed rursus non equatur
ad nomen · Sunt namque et verba et voces significative · secundum positionem · non igitur solius
nominis diffinitio est · ... igitur diffinitum que est secundum positionem et dico
secundum positionem vocum significativarum · alie sunt cum tempore · alie sine tempore · Et differentia quod
cum tempore nomini non iungo · ideo quod verborum est consignare tempora nomini non convenit ·
Restat igitur ut coniungat illa differentia que est sine tempore · Iungo igitur has tres differentias
nomini et dico · Nomen igitur est uox significativa secundum placitum · sine tempore · sed rursus
... non plena adiecto diffinitionis ... · potest enim ... significativa esse · secundum positionem et
sine tempore esse · et nomen non esse · nam ... nomina iuncta que est oratio · ut socrates cum
platone et cum discipulis · sed quoniam ipse ... hec oratio · tunc ... dividenda
et dicemus vocum secundum positionem significativarum sine tempore · alie sunt · quarum pars
est ... esse significativa · ... nominis · Nominis enim ... esse significativa · fit igitur diffinitio
sic · Nomen est uox significativa · secundum placitum · sine tempore · cuius nulla pars significativa
est separata · Videsne igitur quod ... diffinitio constituta sit · Nam quod dicimus voce
a ceteris sonis ... differt · quod significativum nomen ... asignificativis vocibus
separavi · quod secundum placitum · et sine tempore · naturaliter significantibus vocibus · et a verbis
seperatas nominis distributa est · quod eius partes ... esse significative ... ab
oratione disiunxi · cuius partes ... significat separate · ... fit ... quod ...
fuit · illa differentie claudat · et ... hec diffinitionis ...

Vtrebus superioribus inferioribus et mediis

Pri' eẽ ñ dubitẽ · Illō q3 dicēdū ẽ · q g · ĩ diōẽ totū ẽ · ĩ diffōẽ
pāl et sic diffō ẽ · orō est · Q̃rta ultima diā q ẽ sm sē alius
ẽ q̃ ptes q̃orā · totū cōiūgūt · sic ẽ diō · q̃ totū soluat' in
ptes · et sīlis diō gnīs totī' diōi · diffō uō totī' cōpōni · Naq;
ĩ diōẽ gnīs · al' totū ẽ hoīs · Iste ẽ cōplet̃ hoīẽ ĩ diffōẽ uō
pās ẽ · Spẽ naq; g ẽū alis dr̃is iūctū cōpōit · v̄ ẽ dico āīal
aliud rōnale aliud irrōnale · Et rurs' rōnalū · ā sī mortalia · alia sūt
imortalia · āīal rōnale tot' ẽ · Rurs' rōnale mortal' āīa · et h̃ unū hō ·
Si uō ĩ diffōẽ dicā · hō ẽ āīal rōnale mortale · unā h̃ hoīẽ ũi
gr · Q̃o cā p3 ipi' et g' recipit · sz g g · ĩ diōẽ totī ẽ · sp̃es pās ·
Eodē q̃ m̃ oē totū ptes ille ĩ q̃s ille diuidit · ĩ diffōẽ uō
erg' cōpōẽ ptes sī · diffīta uō sp̃s totū sī · h acc̃ipe · Ille dēu
diōẽ dicem' q ẽ totī' ĩ ptes · h ẽ cāt fa diūi · p gnīs diōe;
Q̃d ẽ dr̃is totū · mlt' · sigtā' · Tot naq; ẽ q̃d cōtinuū · v̄ cor
vl' linea · vl' ād hi · Dr̃is naq; tot q̃d ĩ cōtinuū ẽ · v totū
gg̃ẽ vl' totū p' · vl' totū cēcitu; Dr̃is totū q̃d uniusl̃e ẽ
v hoīẽ · vl' equū · hy ẽ totum ĩ suaz parcū · i homi · vl' equ'
vn̄ cō ptl'es; vañ qq; hoīẽ dr' · Dr' q̃; totū · q̃d ex uītutib; cō
stat · v aīe alia p' ẽ sapiēdi · ā negotiādi; ā sciēdi; Tot g
moīs ẽ g dicat totū fuit' cōtā totī' duis ẽ · P · q̃re · si cōtinuū
fuit ĩ eas ptes · ex qb; ipm totū cōstare pspic' · Illi' ẽ duis
ñ ft · hoīs ẽ cū ĩ ptes suas diuidas ita ĩ cap · man' totū
ac pedes et sīc alio mō · sm p̃has ptes fit ista diō · Q̃o ẽ at
mlt' ẽ cōpōitō · mlt' ẽ diō · v aīāl q̃re ẽ separat' ĩ ptes eas
q sibi sīl'es hñt pātes · ĩ carnes et ĩ ossa · Rurs' ĩ eas q̃ sīles
ñ hñt ptes · ĩ man' et pedes · Eodē q; m̃ · et naues cō dom' lib'
q; ĩ uis' · atq; hos ĩ sōēs · hos q ĩ sillabas · ĩ litteras solum · Itaq;
fit ul' litē · cō sille ẽt noīa · et vl'' ptes q̃rū totī' lu' ẽe uideāt ·
Alio tam m̃ accipe · ñ ptes totī · sz pātes pātuū sī · Q; at ño
speclā · q̃ actu diuidāt · sz q̃ aīo et rōẽ · v unū aq mixtū di
uidim' · ĩ uīna aq mixta h actu · Diuidim' q ĩ uinū cō aq; h
rōẽ · h ẽ ĩa mixta sepāri ñ posst · fiat at totī' duis cō ĩ mar;
atq; sol' · ali' ẽ cōstat statua ex ptib; sī al' ex mā atq; forma
i ex ere · et sp̃ẽ · Sil' at illa totā diuidēda sī · q ĩ cōti' ẽ · Eodē
q; m̃ et ea q sī uniuslalia v hoīū · alij ĩ europa · alij ĩ asya
alij ĩ affrica · Et q; totū' q̃d ex uītutib; cōstat · h m̃ fuit cōtā ẽ
diō · Aliẽ · alia p3 ĩ uigilas alia ĩ aīalib; · Et rurs' et q ẽ ĩ aīa
lib; · ā rōal' ā sīsibil' ẽ · Et rurs' h alius sb' distīctōib; dil'gat
sz ñ ẽ ita hoīg · sz totī · ptes ẽ aīe sī aīe ĩ hee sz n v ĩ [illegible]
te · sz v ĩ aliq p'' · et ut' · Ex hus ẽ potētus ista aīal uigat
vñ fit v q̃dā sīlle hñt h̃moī diō · et gnīs · et totī' diōi ·
Nam q q̃l; et p3 fuit aīẽ pdicatō et' sē ad gn̄is diōẽ ptīt ·
Cui' vēq; fuit sp̃es ĩ pm mote sē q · Cz at ñ ois aīa oīb' sub
iūg' sz aīa ab aliq · h · aut aīa at totū ĩ uēi; necē ẽ · Re
stat g ut de uocis [illegible] diōẽ tractū · Fit at uocis diō
tb' moīs · Diuid' ẽ ĩ sigtōẽs · v equoca · vl' abigua · plēs ẽ sigẽ
vnū at · v canis · ples uīs [illegible] · v cū dico grēcos uicisse
t'ianos · Alio at m' sz mod · h ẽ ñ pla sigẽ · sz multis moīs · v
ẽ dr̃is ĩ finitū · vna rẽ q̃re sigẽ · ẽ tamē' iuēn̄ ñ posst · sz l'
dr̃is · aīi sz · ĩ finita au sm inteccu' · aīi sm sp̃es · Sm ĩ tellid
v ẽ ĩ finīl ẽe mūdū · cōagtu' ẽ dr̃is ĩ finitū · Sm ĩ multitē' v ẽ
ĩ finitū ẽe corpa diōẽ · ĩ finita naz diuisionū multitu' sigtāri
Rursus sz sp̃ēm · v ĩ finitas dr̃is figās ĩ finite naz sp̃es figarū
Dr̃is q ād ĩ finitum · sz tp̃ẽ · v ĩ finitū dr̃is mūdū · ẽ tamē sz
tp̃e iueniri ñ posst · Eodē q; mō ĩ finitū dr̃is dr̃i ẽ sine uite
tamē [illegible] ñ posst · Nigt' h uox ñ pla sigẽ sz sē sz
mltas moīs · Nã sigtis pī · unū tm̃ ipā sigẽs · Alī' mod' ẽ sm

dēiatoẽ · Cuiens eni sm dēiatoẽ dr · vox illa fac ĩ tellctū
dubitatoẽ · v est hō · h ẽ uox · mlta sigẽ · Illa ẽ diffōẽ cō
clusa audiētis ĩ tell'a mlas rapit' fluctib; · errōib; q; tras
ducat · Q̃d ẽ q̃sq; audito ĩ telligat · v id q̃d dicēs loq · ĩ tella
dēiatoẽ ocluto · Nisi ẽ q̃d diffiat dicēs · Ois hō ambulat ·
aū ẽ te q̃rāl hō ablat · et h ẽ ñ n' sua otig' dīsigt · ĩ tell'et aū
dictis · q rōal' ĩ telligat ñ hẽ · Sz ẽ alie dīmoistrātoes ·
v siqs dicat · tāī q dare debeat · nll's ĩ tellig ñ ĩ tellis q ẽ cū
rō dēiatōis adlat · vl' siqs dicat · a rome vēi · q ueiat · vl' q
veiat ñ dēiatoẽ · ĩ uasit · Fit at oẽ q̃d abiguū dubitable
ñ tam oẽ dubile · abiguū h ẽ q̃rōẽ ĩ dubitablia q̃d sī · n
tamē abigua · ĩ abiguis ẽ utq; audito' rōal' sēpm ĩ tellexisse
abitẽ · v ẽ q dicat · audio grēcos uicisse t'ianos · un' p' ĩ tali
gẽ · q gcī t'ianos vicer' · ali' q t'iani grēcos · et utq; h dicetu'
ipi' sōib; rōalr ĩ tellig · Cū at dico · dāi m̃ q̃d dare debeat ·
null' ex ipis sōib; · rōali' audito' ĩ tellig · Q̃d ẽ' ẽ ñ dico ille
poti' suspicab' · q ā q rōẽ · id q̃d aīte pbata ẽ · pspiciētẽ m
dat · Tot g mōi' ẽ uocis diui' fiat · aut p signifitās · aū
p mod' sigtōi · aū p cōnmatōẽ · ĩ hus q sm significātia di
uidunt' ĩ solū diuideto sī sigtōes · sz ĩ diusas rēs ẽe q
sigẽt · diffōẽ mōstrād' ẽ · ar'les · h ĩ topicas dilig'ẽt' scrip
v ĩ q uīr bēi · alia sē bēi · v ea qbon; uelāt qlitate · ĩ q̃ā
q̃d ulla qlitate dīr · sz q bēā rẽ fatuit · ideo bēa ẽe dīm ·
Q; at maxīẽ eodē h̃ic v ipē ar'les · at ā sophisticas ĩ pōitū
tates · Si ẽ ulla sba q sigẽ vox dsigtata ẽe ñ dr · Sm uō ma
rēs q sigẽ vox dr̃ sīp' · Q̃ sī ples · mlt' · cō mlta sigtās · Di
uidenda g h sī · ne ĩ aliq sillogismo capiam' · Si uō āphi
bola ẽ orō · i · abigua eueīt v aliq̃tiẽ; vtq; mō p''a · sit · q
sigtāt · v id q̃d sī' dicē; potuit v gcī vicet' t'ianos · cō t'iani
grēcos sicut · Sz uō alia q ĩ p''a · sī · v ẽ dico hoīẽ cōdē patē;
sigt' q̃re · q hō panē cōedat · rurs' q panis hoīẽ · sz h ĩ p''e
ẽ · Ergo q̃tiẽs ad cōtētōẽ diuidēda p''a · q ĩ p''a · sī · Q̃ tiẽs
ad ueritatẽ · sola p''a diuidēda · ĩ p''a · relīqua sī · Qm ples
ĩ sp̃es · pla sigtāri uoc · dicēdū ẽ · q alie ĩ p'cetis mltipli
catis · sigtōẽ hñt · ā ĩ tota orōẽ · Et cor̃ q ĩ p'ticla hñt · par
ipā equoca · tota uō ipā orō sī [illegible] mlt' · ipā uō q ĩ
orōẽ tota sigtōis mltiplicitate retinet · v sīdem ẽ abigua
ñ cupat' · Diuidāt' aut sigtōẽs equocorū vl' orōnū · sz cōiūctōẽ dis
tītōẽm · v cū dico hō uiuit · ĩ tellr · et ver' et picti' · diuidit'
at h m' · āīal rōnale · mortale uiuit · q̃d verū ẽ · āīal · mortale · rōnal
assilatō uiuit · q̃d falsū ẽ · Diuid' q̃lib; adiūctōẽ · q tamē · vl'
gnīs · vl' cas' alic' articli · v ẽ dico canis rōmanorū sāguẽ for
duit · et calamū dīmōstrāt · cō fluuiū · Sz diuidim' sic āticlo
q̃re · v dicam' h canis rōmanorū sāguẽ fordut · vl' gnīẽ v cani
na rōmanorū sāguine ples fuit · vl' canī · ul' ñ uō · q illo ẽ siglatis
nūq tm̃ est ĩ illo pl'is · cō alius q̃re eodē m' · Sz at alia sz accētū · a · sz orthographiā · Sm accētū · v pone cōpone · sz orthographiā
v q̃rot · cō q̃rot · abiq̃sitione et q̃rela · Et h rurs' diuidit' v sz
actōẽ et passionẽ · q q̃rot abiq̃sitōẽ passiuū ẽ · q̃rot at a q̃rela
agētis est · ambiguū · vo orōi [illegible] diō · aū p adiectōẽ
aū p diminutōẽ · aū p diōẽ · aū p aliq̃ [illegible] · v ẽ dr'
audio t'ianos vicisse grēcos · ita dic p diminutōẽ · ita audio
grēcos uicisse p additōẽ · ita audio t'ianos uinc̃ grēcos at uicisse ·
p diōẽ · v grēci uicer' t'iani uicer' · p [illegible] · audio q grēci
vicer' t'ianos · h ẽ aū ambiguitas q̃; m' [illegible] solui' · ñ tam
ita diuidēda est · ois uocis sigtō · tāq gnīs sigtō · Igr ẽ eo
sp̃es ei uīāt ĩ ambiguitate v otate sustituit q̃re adeum

ſcu pſt et viles . q̄ alt̄ nec̄ orō . at de voca qd ſigncē
ſiſtitier qn ocō eſt . Eſt at ⁊ō gnīſ toti cōe ppoiōi atq̄
expediu . Ire a oi ſi ſe paticpatre . diligētiſſime pſē
tatū eſt . Ne at de hus diuiſioibꝫ dix nō q̄ paccns ſur .
hcu at cōe ſceptū eſt . geq̄o ipōa diuid' ī opp̄ta diligēnē
vt ſi ſbm ī accidētia didām⁹ . n̄ dicam⁹ . Corpm a' ī alba
a' dulcia . q̄ oppoīta n̄ ſr . ſꝫ corpm . a' ſr alba a' nig . alia ne
utra . Eodē q̄ mō . ī alus ſꝫ accnſ diuibꝫ diuiſie du ē atq̄
illd maxime pſpitiēd' ē . ne qo vlt' dicat . aī mm⁹ . ſic ſ
ī gnīſ diōē . Nō ē oꝫ reliq . aliqd accñs . et eadē poitōe . q
ſbo illi ī ē . q . n̄ diōē dicat neq̄ nō adlu ād . qd ſbo ſcē
n̄ poſſit . Poſtior qdē pypathetice ſecta paue diffīnīs diōn
~~ab ea q̄ ſm accñs~~ diligentiſſimā rōē pſcē . et pſe dionem
ab ea q̄ ſm accñs . ipāſq̄ īt ſe diſiunxit . atq̄ diſt'buit .
Antiquores at īdifferēt' . et accnt pgn̄e . et accntib' . p
ſpebꝫ au diffēnis utebāt' . vñ poportūa utilitas viſā ē . et
c̄tōes hau diōn pdē . et has ppis diffīnis diſgrare . Et
ō diōē qdē oi . q̄tu īſductonis b'uitas patiebat' diligēt'
expſſim⁹. Expliē lib' diuiſionum Boecij

Idē Boetius

Natura ē eb ſhē ſpecificata pprat . [illegible]

[illegible]

[illegible]

Macrobius.

Cor . v oaeſbi' [illegible] ſolidu [illegible]

[illegible]

Yſidor'

Sc̄ptura diuiā [illegible]

[illegible]

Regle tichonij

Regle tichonij ſr . vij . [illegible]

[illegible]

Quomō cecidiſti de celo lucifer . qui mane oriebaris

Ex [illegible] pli [illegible] cit

Incip̄ expoſitio miſſe. et eoꝝ q̄ c̄ca miſſā ſt̄.

De veſtimītis 7 ornamītis ep̄i. i
De veſtimītoꝝ colore ii
De hiis q̄ ſūt attēdēda c̄ca miſſā iii.
Q̄r celebrato miſſe agat'. iiii
De īſtitutorib; miſſe v
De hora celebrād miſſā. vi
De loco celebrād miſſā; vii
Quot miſſe poſſit celebrari ī die viii
De altari ōſecrando. ix
De ant' ad itroitum x
De kyr̄. xi.
De Glia ī excelſis. xii
De miſſis votiuis ſp̄s ſcī 7 s. c. xiii
De dō' uobiſcū xiiii
De Orōib; dicēdis. et nūo eaꝝ xv
De ordine orandoꝝ xvi
De ep̄la. xvii
De Grad̄. xviii
De all'a xix
De Euāg xx
De Credo xxi
De offeren. xxii
De pparatōe panis 7 vini xxiii
De patena et occultatōe ei. xxiiii
De Calicis unitia ... xxv
De pphōib; 7 ea uarietatib' xxvi
Qualit' pcedat ad pphoē; xxvii
De Canone xxviii
De Coſcātes. xxix
De forma oſecratōi corp' x̄. xxx
De forma oſecratōi ſag' x̄. xxxi
De vij. c̄tēois d corpe x̄ xxxii
De pat' nr̄. xxxiii
De poſtcōioē. xxxiiii

Qual' debeat ee ep̄s. Et quō ornamīta ip̄i' ei' uite debeat Reſpōdere.. — Ep̄s ſit.

Ep̄s ſit		h'	h' ſig. p.	h' veſtiū ſc̄ oīa ip'alia
Pudic'	Pudicitia	Affectu	Sādalia	Ocrea
Nō pc̄ſſō'	patiam	Cōflictu	Amictū	Armilla
Ornat'	Innocētiā	Cogitatu	Albā;	Linea.
Prophe	Cōtinētiā	Geſtu	Conā;	Balteus
Prudes	Prudētiā;	Intell'ctu	7 ſtolā;	
Modeſt'	peritia	Pgreſſu	Crucē	fibula
Nō neophit'	Cōſtātia	Aggreſſu	Manipl';	Gladi'
Sobrius	Abſtin'.	Guſtu	Tunicā	Tunica
Hoſpital'	Mūnificētia	Defectu	Dalmā.	Dalmā.
Bn̄ ppoſit'	Diligētiā;	Fletu	Cyrotecā	Cyrotecā
Nō litigioſ'	Diſcretōe	Affatu	Anulum	Anulus
Nō cupid'	Lōganimitā;	Ţcolatu	Pluuiale	Clauus
filios hn̄s. b. ſ.	Iuſtitiam	Sēſu	Baculū;	Sceptru
Doctor.	Prudētia;	Pūctu	Mitram;	Diadema
Nō elat'	Karitate	Velatu	Caſulam;	Purpura
Boñ hn̄s teſti.	Circūſpectōe	Pſpectu	Pallium;	Aurū

De veſtimītis 7 ornamītis ep̄alib;. Et p̄mo d̄ ſandalus.

Sandalia que pedes tegunt pudicitiam affect' ſigt̄ficāt. hic ornat' ped' ſ tegit ne īqnēt'. v' dicat' cū ſpōſa ī Cāt. v. lauj pedes meos. qmō īqnabo illos. Cuj dr̄. Cā. vij. Quā pulcri ſt̄ gſſ' tui ī calciamītis filia pricipis. h̄ calciamīta ſbt' hn̄t ſoleā ītegra. ne pedes pdicatoris polluāt' tīenis. Deſ' ſup ōd anīo ſt̄ apta. v' ad celeſtia cogitāda releuēt'. hij dn̄r ēcpedes. Exo. xxv. Cum ipedes fec moyſes fr̄i ſuo aaron. Caluge aūt ſigtōē pſt̄ accipe. a caligis bti pet'. q̄ dupplicē cautelā ſigt̄. ſ. q̄r tegē debet cruiam ppiq̄ verecūdię. et ne defect' ſuuil' ſuoꝝ. ī caute appareāt' ī ſcādalū ſ'imoꝝ. ¶ p ſādalia q̄ pſt̄ figuram xp̄i ſacramulria pedum

D' amictu.

Amict' patiā ſigt̄. hec veſtimītū; xxvij Exo. ſr̄ humiale. dr̄. q̄r patia ſup ponē d̄b; humos ad portādū. et portādo dilige pſecutores. vn̄ 6. patiā in eſt. c̄ armas q̄ portas. De q̄ dic' vgo de ſcō vic. ſr̄ humiale. patiā labor' ſigt̄. pco q' ad portanda oīā. humis ſupport'. hec 7 dr̄ Ephot. Dic' 7 aug. ſuale eſt c̄tectā veſte hr̄e. ī celato capite. ſcere. velut ſt̄ oclos dimitte. ſ; ver humile. patia oſtēdit ſunre ¶ p amictū p' figāi. velam. q' velat fuit xp̄s. c̄ illuder' luc. xxij. viri q' tenebāt eum illudebāt ei. et cedētes eū. velauer' facie ei'.

D' alba

Alba innocentiā; incogitatu. vl' mūditia ſigt̄ vn̄ ī apoc. iij. Suadeo tibi emē aurum igitum. et pbatū. vt locuplex fias. et veſtimītis all' īduaris ī albed' ē īno cētia deſigt̄. et h' eſt qd̄ dr̄ vgo. veſtrī candida ute mūditiā ſigt̄. ppt' q̄ miniſt' noui teſti. opimitū femia lui lineoꝝ. ī ſacro oſſo aſſumūt ī ſig mūditie. 7 innocē tie. ne ſordeſcat. Et dn̄r h' femialia. eo q' īſtar ſuiſt' femiaꝝ ptēdit. ſ; et ſubucl'a femiale dr̄. et brace. uix ī p. Exo. xxx. facies femialia aaron. et filiis ei'. linea. v' opiat' carnē turpitudis ei' arenib; vſq; ad femora. ¶ p albā p' figāi veſtis alba. ī q̄ illuſit herodes x̄. ſīc dr̄. luc. xxiij. Illuſit herodes ih̄; et īdutū; veſte alba. remiſit eū; ad pylatū

D' cona

Cona. vl' cingul'. vl' balteus. otinētiā ī geſtu ſigt̄. q̄ albā; collig. et oſtrīgit ne effluat. Et h' eſt qd̄ dr̄ Exo. xxx. veſtes aaron ſtringes balteo. ne laxe flu ant. d' q' leuit. viij. veſtiuit moyſes aaron pōtificē ſubucl'a linea. accigēs eum baltheo q'r caſta d̄bet ēe opa. v' mītis valeat mūditiā; cuſtodire ¶ p conā pſt̄ figāi funes. c̄ qb; ligat' fuit xp̄c. vt adiplet' ī vs. Et erit pcona funicul'

D' ſtola

Stola prudētiā ī intellectu ſigt̄. h' et lōgion dr̄. Ratōle. et orariū. Dr̄ lōgion eo q' iugis debeat ēe 7 idefi tiens prudētia ſtolā; hn̄oi deferētis. Dr̄ 7 rōale. q'r q'r ī eadē d̄b; ēe cogitio. et doctrīā uitatis v' dr̄ leuit. viij. Indiut moyſes aaron rōale. ī quo erāt doctrina et uitas. Dr̄ et orariū. eo q' ea frequti' q̄ alio ornam to ī orando. et ī qb;dā benedicendis. vl' oſecrandis. ſa c'dos et ep̄s utāt'. Debet ē utruq; humeꝝ tangere ſac'dotis. ne ō fine ſ. ex acl brach'. extoi. ſbiaceat. Mac. xt. portare deb; eum ī ſiniſt' humo tm̄ ¶ p ſtola p' figāi funis. q' ligat' fuit ī collo xp̄s. qn̄ ligatū; du xer' eū; ad annā; et cayphā pōtificē. uidj.

D' cruce.

Crux pectoral' pniā in pgſſu ſigt̄. h' ſigrata fuit p lāminā; aurea; ī fronte pōtificis pendete. d' q̄ leg' leuit. viij. Poſuit moyſes ī frōte aaron. lami nā; aurea; oſecrātā ī ſcificatōe. ſ; q'r pniā h' d; oīb publicari. iō portat' ī pectore ¶ p crucē pectorale p' crux ligā figāi. q̄ xp̄c ſuiſ humīs portau'.

D' manipulo

Manipul' oſtātiā ī affcu. ul' robur ſigt̄ ī ſiniſtra manu tēt'. v' eū; ipō pulſe vanagl'e abactis. et turpitudinē iactantie abſtigam ¶ p manipuli p' fu nis figāi quo ligata fuer' x̄ brachia. qn̄ uict' tra dit' fuit pylato

D' tunica.

Tunica abstin̄ vl' macacō̄ i gustu sigt · q̄ sigcata e
p tunica iacietina · leuit̄ · viij · Dix̄ dō̄ moysi · Indu
es aaron tunica iacietina ¶ P Tunicā pt̄ figaṁ
vestis · i qua flagellat' fuit xp̄c an̄ q̄ idueret ipā ·
Dalmatica munificētia; i p̄mi ōstā D' Dalma[tica].
sigt · vn̄ vgo d' sc̄o vic · dt̄ Dalmatica p̄psui latit̄
sigt · cuiū p̄mij · q̄ se adeū p̄dil'coē exteō' ¶ P
dalmaticā; pt̄ figaṁ vestis p̄purea · q̄ milites i
duerunt xp̄m ad illudendum D' Cirotecis ·
Cirotece que man' tegt̄ · diligētia ōsuatōe
oper̄ sigt̄ · v' aſ · vj · Nesciat sinist'a tua · qd fa
ciat dextra tua · hec cyrotece · qb' dā; bull' tegūt
exterius · qb; sacra stigmata x̄ manuū; p̄sētāt ·
ad que pontifex sp̄ respicē d; · taq̄ ad ōsuatiua
m̄ui om̄ actōnu · vn̄ · B' · Deuot' miles sua n̄ sēt
uulnā · cum bn̄g' ducis uulnā intuet' ¶ P cyrote
cas p̄st figaṁ plage manuū; x̄ · q̄z bulle sac' cla
ui fuerunt D' anulo
Anul' desigt discēōe · q̄ sic diligentia ōb; ē
in ope · sic est discretō requīta in locutione
P anulū pt̄ figaṁ lutum · q̄ linuit xp̄s oc'los
ceci nati · t̄c ē ōsēd' q̄ ōitas dispōsat luta n̄ hūai[tatis].
Pluuiale · vl' cappa · lōga iuitate D' pluuial[i]
vl' bon̄ p̄positum sigt · et d' pluuiale · eo q̄ aq̄ rea
piat pluēte aspsione pontificis · cū ecc'a ōsecrat
¶ P pluuiale pōt figuraṁ vestis coccinea · quā īdu
erūt milites xp̄m ad illudēd' · vn̄ dr̄ · Clamidē coc
cineā · cūdederūt ei · De Baculo
Baculus disciplina; iusti' sigt · vn̄ Exo · xij · Calciam[en]ta
hebitis i pedib; · tenētes baculos i manib; · hīc baculus
portand' ē manu pontificis · v' sciat errantes att[ra]
here · ifirmos sustentare · pulsos corrigere ¶ P ba
culū pt̄ figuṁ arūdo · ī x̄ dextra · vn̄ · M't · Dederūt
arūdinē i dextra ei' D' mitra ·
Mitra · pudētia; sigt · Et q̄ hȳ duo cornua · unū an̄
et unū ret' · sigt q̄ pontifex i om̄ respicē d; ṫpu'
¶ P mitrā pt̄ figaṁ corōā spinea · xp̄i iposita capiti
Casula karitatē sigt · q̄ humeros D' Casula
teg · et p̄mit brachia ante et ret' · p qd dat i
telligi · q̄ inimic' · et amic' p̄p dm̄ et i d̄o diligi d; ·
¶ P Casulam pt̄ figuṁ · i ōsutilis tunica xp̄i ·
Pallium · vl' palleum quo humi D' pallio ·
circucigunt archiepi i fixum · acubi an̄ ret'
duab; depēdētib; lineis · circūspectōē pontifical' offij ·
plenitudis p̄ncipatū; sigt ¶ P pallium pt̄ figaṁ
caro xp̄i · vl' ipi' flagella · et acus in pallio · claui
i x̄ corpe · vl' lancea in ipi' latē D' vestimtis ecc'[ie]?
In fest' · omib; aplo᷑ · et mar' · vestim̄ ṫ ipo᷑ colōē
rubeo · q̄ ap' · et mrēs testes st̄ · et sigu; p̄fer' dn̄e
passionis ¶ In fest' · Conf' Croceis · aureis · Ceruleis
vl' citrinis vtuṁ · ut ostēdat' q̄ fuer' famosi i ope · et
fructuosi i uibo ¶ In fest' omib; bte aſ · anglo᷑ · ṫ vg̅ ·
alb' vtimi uestib; · i q̄b; candor mundicie dsignat'
¶ In pª · missa · nat' dn̄i ¶ In Circūcisiōē · et Ramis palma᷑
ṫ p'nt · vtim̄ rubeis vestimtis ¶ In secūda uō missa eīdē
nat' · et sabb'o sc̄o vtim̄ uiridib' · ¶ In iij · aūt missa · In
Ephia · et Resurr' · albis ¶ In ascensione · Celestib' ·

aereis · vl' q̄ saphyrinis ¶ In p'nt' uō utim̄ rubeis
sig'nis aduētum sp̄s sc̄i i aplos · Et est sciendum q̄ ve
stimēta sacerdotalia et alia qb; i ecc'a ministrāt' ōb;
esse bn̄dcā · et n̄ debēt eis sacerdotes uti p̄t q̄ i ecc'as
et digs dō offitis · Cum uō p vetustatē ōsupta fuit
i cendio deet et cines i baptisterio i ferūt · ¶ agat'
Celebratō misse i ōmemo Q'r misse celebrtō
ratōe passionis x̄ agit' · sic ipe p̄cep aplis
tradēs eis cor' · et sang' suum dicēs · h faci
te i m' om̄ · Hac missa · beat' petr' ap' p'm
oium; ātiochie dr̄ celebrasse · i qua tm̄ t's
orōēs i initō fidi dicebant' · i capietes ab eo loco v'd'
hac q̄ obl'oē · Cetā aūt p ea a sc̄is p'rib; · duisis tp̄ib
diuisa addita st̄ · Missa aūt dc̄a est q̄i transmissa vl'
q̄i transmissio · eo q̄ p̄p fidl' p ministeriū; sacerdotis ·
q̄ mediatoris uice · fung' i t̄ dm̄ et hoīes · p̄ces · et
vota · et obl'oēs dō transmittat · Ipā q̄ hostia sacra
missa uocaṫ pt̄ q̄ transmissa ē · p'' · s · a p̄re nb · ut
nbc̄ eet̄ · p'ea anb p̄ri · u ap' p̄re p nb i tcedet p''
a p̄re nb p icārnatōe · p'ea p̄ri anb p passionē · ī i
sacro · p'' · a p̄re nb p scīficatōē · q̄ nbc̄ ee icap · p'ea p̄ri
anb p obl'oē · qua p nb i tcedt' · vl' missa dc̄a est · sic qdā
putant ab emittēdo · q̄ tp̄e quo sacerdos icap ōsecrare
cor' dn̄ij · Cathecumini foras emittūt' · ideo ē Eu'' · diac'
clamat · Siqs cathecumin' adē exeat foras · Cathe'cu
ē sacris misteriis i t̄ ee n̄ debet · q̄ n̄ ij baptizatis · et
ideo cathecumini Sic de qbzdā · q̄ cathecumino᷑
et n̄dū renato᷑ typum gerebāt · sc'ptum ē Ipe aūt
aūt ihc · n̄ cr̄debat se illis ¶ Et · nō · q̄ ad missā ce · Q'r · vj · atte[ndenda]
lebrāndā · sec st̄ p'ci' attēdenda ¶ I' ē rōis discēōo · se ca[n]tulla[?]
respectu ei' ūitatis · v' · s · sciat · qd · et qs recipe dbeat
Q'' d · s · ver᷑ dm̄ q̄ fecit celum ṫ t'ra; Et ver᷑ homiē
q̄ pepēdit i cruce · Q's q̄ hō · n̄ bestia p p'ctm̄ v' be
stialitate p'ci · p'ctis a se repellat sacerdos ¶ IJ · est
ūitis deuotō · i'u ei' sc̄itatis · Debet ē ōsiderare · q̄ q̄
receptur' ē · scs sco᷑ est et omīs sc̄itatis origo · Et
idō i q̄t pt̄ sc̄e · et deuote accedat ad ipm · a se expel
les oē amaritudinē et ariditate placinar ōpūctōē
Et oē vitōsa; amaritudinē · p deuotōis dl'cedinem ·
¶ IIJ · est an̄ reu'a · i'u sue magestatis · v' ad ta; excellē
te vereat' accedē ta; uilissima c'ata · Si ē an̄ ipa
tore n̄ eēt dign' stare hō i fect' putredine · q̄tomag
an̄ dn̄m n̄rm stare · imo ipm recipe sb sacro altāris
idign' erit uis hō ē uisti' st̄ · sic pauṁ mistruate
Et si iti' st̄ tales q̄lia st̄ p'ca · Cōsideret tm̄ q̄ maio'
est digtō dī · q̄ idignitas n̄ra · sua bn̄ignitas q̄ n̄ra
miseria ¶ IIIJ · ē · amo' et ōsideriū cordis · i'u sue boi'tatis
q̄to ē itēsi' ōsiderat' · tāto p̄cl dubio acordet' p'mod'
forti' stu̇g' · ē het' · vn̄ multu; caue' ōb; hō · ne cu;
tedio aut cordis torpore · ad istd sacrū accedat
i quo ōtinet' sūma bonitas · et iocūditas i finita ·
vn̄ mir᷑ vr̄ · q̄mō i illa receptōē · hō n̄ liq̄scat amo
ris calore · et q̄mō suauitatis dulcore n̄ absōbeat
Cōsideret i dn̄j sui passionē · simul ad amorē accē
di · et illi' nobilissimi cor' · et sāguis cibatōē simul
ad desideriū; puocari · et tandē refiq̄ puocat' ¶ V'' ē
r'u sue clemētie p̄se et palus affectuosa ṫ humil' te ·

pcatio · viii abrepo secure p petere q dixit Petite · et ac
cipietis · Et ad h maxie cedo isto sacrm esse istitu
tum ut et postulet veniam et gram impetret i obloe illi
excellentissimum holocausti ¶ Ut e totus hois uigil di
ligentia ac uigilantia · tu fuge iniuse nobilitatis sui noblissie
imsitatis Sicut e dilig magis qs fuit aliarum pricipi
sclarum · e qto maiori diligentia ac uigilantia d3 sacerdos
d do suo ministrare et oi diligent pcurare illud digsse
sacrm Ibi ac sin aliu iq face debet d3 tc ee intento
toti plato sufficiens · et districta ni n sit i diminuti
no aliq n gfusum Debz niciho gtracto esse purdu · hoc
sta · v sic cu3 suma diligentia o opet sacerdos Adhec
gsulo cuilz sacerdoti v pceris hoib3 se omni tpr abhis
oib3 q aliq mo cor suum · hitaculu3 summi regis pollue
psit vl' parz vl' multum · tam occasionabilit q calit
elogi qtu pt · Et tn pci · cu3 ad celebrandu missam uadit
a cuctis se abstrahat qtu pt · et se totu recolligat i
seipo · v n ses · nec cogitao ad a ad diffundat · Quaz
gsciam discutiat diligent · et qd fuit vl' ise iuenit sor
didum · nitat abstge hinda lacriar · vadat niciho
ad gfessore suum et ext euomat o veneatu · Et ime
diate · pacta pnia · si tuc face pt iteru se recolligat
et ad diuina eleui mte sua · Diuina gsidet magficeny
et ad ppam mistiaz se rigat · v sic uidat q magnus e ds.
et q paruus imo quasi · et q nl e suus · Itret qtu
pt i dm · et i seipo qtu pt ad nichil redigat · Et e altat
fuit · et diuini effect · v qi nl ad uide vl' fruire vale
at n dm · et pt dm · o reputet tanq nl · Te cogitet q ad
mirabil fuit erga nos dilecto di nri · q pficimb re · et
ta3 uile voluit s uiure · nra3 et auilissima vilia · et ac
rrima sustine i sic assumpta nra · Te rimiet illa mag
ficentia3 karitatis · et i illo iestimabili ardore amoris
qt potit i flamet · Et cum igitur fuit karitate erga dilectu
apiat viscera karitatis · v sic p se vilificato afflicto et
letalit uulnato gpatiat itense · Oia illa uulnia i se tns
formet · ac supemet eet totalit uulnatus · et i mag ei
uulnia suo aio imprimat · Nec qt dolore sustinuit in
illo uulne · nc i illo meditet ne qta fuer ista oppro
bria · nc qta illa extium dilignt · Et c sic i ista meditane
e xs fuit cruxfix · q h max i isto cong sacro · te cogitet
q illa tam nobile carne i cruis ara imolata pnb in
cibu3 digt e exhibe nb idigs · Et sagune effusum
i potum Te ei dilectoem erga nos gsidet · et etiam
magficentiam illius sacri · h itelligo qtu pt · q3 nix potit
aliq scintilla3 iuestigare tam dilectonis q dignitatis
isti sacri · Et cum bn isto ruminauit sacrm · et ia
qdam dulcedie celesti imbut humilit et reuerent isto sacra
recipiat pertractae et amore et desiderio e oi diligen
plequt · Pstiuat at deuote sim q ds s uoluit ministre
Cu3 at accepe d3 cor xi · aliqntulu3 am cogitet i cord
suo si placz · ad isto tam noble sacrm recipid · cnlle
cum n sufficert in ad ppatioe gdignam · qtomagis
e mis idign sum · q cotidie pecco i corrigibil pseuo
et i ppatat accedo · Q dne me fecisti · v hac iniuria
t facere · q te ponam dne ds ms i latrinam aie me · et
v e cloaca mag fetida q peccatrix aia mea · Salte p
hac miseria3 aia3 mea aliqlit gpuctionis fluuiis

decurissz · ut ibi n fuissz tanta sames gggata
Dne qd e h · Nuqd pone i te · debeo · Sz i isiti
maior est mia tua q misia mea · et io d tua benig
tate gsidens te psumo sume · v sic i firmus accedam
ad te medicum · et tua libere medicina · Et q to plus
i firmus fuero · mag te idigeo · et mag cedet ad hore
tuu cu filio libent · Accedam g ad dm m gsident
tm reuerent · et sec fruar delitiis beatoru · Aggdiar spo
sa sponsum · seccq3 uolo dcto amorum · pt ipm am
uolo aliu admitte v cu solo sola valea3 iocdar · Et
o at qualet i canisa · sic aitere potui et iudicare ·
e dilectio sui · et gsideratio magnificentie · isti sacri ·
Et o et q mult ualet · e sua meditao · et gpassio pas
sionis · Sz qd dixerim q h dicat vl' illd · am q reci
piat sacrm · dice d3 corde · n ore · qam exped n edo
multa loq · vl' pauca · n illa q st i Canone scripta · Cu3
at sacrm expleuit · dicat i corde suo · p ta nobile
cibum · nolo aliu dgustare affectu · ide nolo assi
ci · n erat dium dni m · et si i refectoe nulla spuale
huit · recogitet signu ee i firmitatis · et mortis · Ig
e posuit i sinu et calore aliq n recep · Et io tal' recog
scat miseria3 sua3 · et mutet i melius uitam s · Si aut
refect fuit gras agat et dicat i cord suo · Miracla
i me altissimus opat ad dtestatoe miserie me · et ad
gnitedu suis beneficiis iniqtate m mag · q me
moriu3 fac sentire · et i me uilissimi celestia dgustare
Si sic n fac altissimus m · q m faciet si i melius mutauo
vitam mea · I oi cura uolo me corrige · qtu3 possim · et soli
do mo decto adhere · Et sic d sic faciat · et d se nq psu
mat · q3 psumptoe ds minimu dtestat · De istitorib
misse ·
Iacobus frat dni sz carne cui
primo edita e · Ier · eccam · et Basilius cesar · eps · c
claritas p totum orbe refulsit i sceptis · addider nb
misse · celebratoe · i ordine celebrandi missa ¶ Cele
stius pp istituit · v et psalmus dd · ante sacrificium ant.
caneret · qd introitu3 dicim · ¶ Collectas diuisi gpo
suert · pci Gelasius · et Gregorius ¶ Dns vobiscum ab atiq
vsu assumptu e · Booz e messores suos salutans · hac
salutatoe vs est · Et ppha i paralipp · asa rege · et q cu
eo erant salutaur dicens · Ds vobcu ¶ Primis tpib3 ab
eps pauli epistla incipiebat · post qua3 Ev seqbat sic ne
¶ hym anglic q ad offm misse · i solepnis dieb3 recitat
ab angelis prim dcantat e · cu ea q adiecta st · a beato
ylario pictauensi epo adiecta edunt · a q auct est
et sic nuc canit gsumat · q ymnu Symac pp gsti
tuit ad missa3 ee dcantandu3 dieb3 dcis · et i sllat · om
¶ Respon · ytali tradider · qd opatoe sigt · et c ¶ Credo
i unu dm · E · l · pres · i gstant · gal · q heresim mace
donii eiusde vrb epi · q sp3 s · creatura3 asserunt gposuer
¶ Sixtus pp istituit · v am gsecratoe pr ym · Scs · scs scs
cantaret · q tna repetito · trinitatis est gfessio ¶ Pe
lagius pp istituit · v p pp oraret i missa ¶ Te ig i prmis
hac obsecratoe · et gsecratoe · Scs Gelasius pp · ex ma
iori pte · gposuit ¶ Dies · Go · pp · addidit dies q nos
i tua pace dispoe · Et oroe dnica censuit sr cor x recitari
¶ Qm pdie q pateret · vsq3 ad mem m facietis · aph
i vsu habuer · Et in his vb corpis x sacrm celebra

uer̃. Aly alexandrorũ h' addidisse fert. ¶ Leo pp in
stituit in actione dici. Scm̃ sacrificiũ. inmaculatũ ho
stiã. ¶ Felix pp ɔstituit sup memorias martirũ missas
celebrari. ¶ Greg. pp ɔstituit in canone dicꝫ. Quoꝝ
solemnitates hodie in ɔspectu tue maiestatis celebrant
dñe deꝰ nr̃ toto orbe terrarũ. Itẽ dies'q; nr̃os ɔsortium. ¶ Ser
giꝰ pp ɔstituit. ut agnꝰ dei in fractione dñici corꝰ cantaret.
¶ Innoc. pp. ɔstituit ut pax daret. ¶ Glia. et honor patri
et filio et spũi scõ. in scla sclorũ. ann̄. CCC. xviij. epi in nicena
synodo ɔposuer. ɔtra heresim arrij. q filium pre et spũ
scm̃. utroq; minorẽ asserbat. hc ymn. prea fo. Dama
so pp de greco in latin transtulit. et addidit. Sic erat in
principio. et nc et sp. ¶ Pr̃ nr̃ ipe xps tradidit discip̃ suis.
unũ spalit oro dñica uocat. ¶ Symbolum fidei. i. Credo
in deũ. xij. ap̃ edider. totidẽ sententiis ɔpheisũ. Quicũs
ap̃loꝝ fidei sacrm̃ ɔstat. ¶ Quicũq; uult. Bẽs athana
siꝰ epũs ɔposuit. Et multi alij sci pr̃es alia atq; alia
in celebratione diuini offi. ad decorẽ eccẽ. et eruditionẽ
fideliũ. ac deuotionẽ addider. ¶ Alex. pp. v. a btõ petro
ɔstituit ut sal et aq̃ benediceret. ad aspgendũ pplm.
et habitacula eoꝝ. ¶ Zozim pp. ɔstituit cereũ magnũ
in sabbo sco pasce. benedici. q̃ diac. accepta bñdictione
a sacerdote bñdic. hic cereus xpm̃ ɔfigt. in cera huanitate.
in igne diuinitate. De hora celebrandi missam

Hora at̃ qua sit missarũ solemnia celebranda. Theles
phorꝰ pp demonstrat dicẽs. Celebrari posse missaꝝ
solemnia in noc. nat. dñi. qm eadẽ nocte. ab angelis
pastoribꝫ est annũtiatꝰ. Et tc. Glã in exc. decantari. qr
p eos annũtiatu. It aug. Tpribꝫ omibꝫ. a prima usq;
ad iijam. missa potest celebrari. ɔc. Et in alia. In hora nona
ul' usq; ad eadẽ horam. In sabbo uõ sco circa noctis initiũ.
Tpribꝫ at̃ alijs. an̄ diẽ celebrare ñ licꝫ. gnalj ɔsuetudine
obstante. ɔtra q̃ ueire nullatenꝰ lꝫ. ut dicit aug. Cathoa eccã
p orbẽ diffusa tribꝫ modis pbat ɔsistẽ. Quicq̃ in ea tenet.
aut ẽ auctoris scripturaꝝ. aut tradito uniuisal. aut certe
ppa et particularis instructio. It idẽ. Sic puaricatores
legum diuinaꝝ. ita ɔtemptores ɔsuetudinũ ecclesiarũ coer
cendi st. An amatutinũ at̃ celebrare. quida peccm̃ mor
tale iudicauer ee. qd simplr verũ ee scriptũ ñ inueni
a scis. unde n sine distinctione determinare. ñ occurret nõ du
pspecta auctoritas. De loco celebrandi missa.

Non in alijs q̃ in sacratis locis dei. i. tabnaclis. sic dicẽ
felix pp. missas cantare. aut sacrificare. lꝫ. ñ summa
cogit necitas. qr sacratiꝰ est missaꝫ ñ cantare. aut nõ
audire. q̃ in hijs locis. ubi fiẽ ñ opotꝫ. ñ p summa necitate
ɔtigat. unde scriptũ ẽ. Vide ne offeras holocausta tua
in oĩ loco. q̃ uideris. sꝫ in oĩ loco q̃ elegit dñs deꝰ tuus. In do
mibꝫ st tñ ñ ɔsecratis ab epis. sui pbris. oblõẽs cele
brari ullatenꝰ lꝫ. It Clemẽs pp. In alijs locis sacrificare
aut missas celebrare ñ lꝫ. ñ in hijs qbꝫ epc iusserit
ul' pmiserit. aut in loco ab epõ. ul' canonice. i. reglarit or
dinato. Debita at̃ loca sũt ideo dicta. qm ut dicit ex ɔcil.
auret. ubi paganꝰ sepultꝰ est. ñ lꝫ ɔsecrare. ul' celebrare
missas. sꝫ iactatiq; foras deber ipiꝰ corpus. et locũ mundari.
It ex ɔcil. agripi. In ecca in q̃ mortuoꝝ corpa infideliũ
sepeliũt. sacrificare ñ lꝫ. sꝫ si apta uidet ad ɔsecrandũ
ñ euulsis corpibꝫ. et rasis parietibꝫ. ul' tignis eiꝰ loq̃

edificet. Sꝫ si hec ɔsecrata pꝰ fuit. missas in ea ce
lebrare lꝫ. ubi sci in recondit sit restes corpis xpi ɔse
cranti inde. Sicut at̃ quelibet; modo eccẽ fuunt incense
et ɔbuste in campestr. cũ tabula ɔsecrata. missa in ti
celebrari pmittimꝰ. In itinere uõ positis. si eccã dfuerit
sb diuo. siui in tentorijs. ita tñ si tabl'a altaris ɔsecta
ceteraq; sacra. mistia. i. utensilia. uestes. et hmoi adsint.
pteriã in affuint. missaꝝ solemnia celebrari ɔcedimꝰ.
In nauibꝫ uõ. ul' locis ɔsilibꝫ pictlosis ñ ẽ celebrandũ.
p picliꝫ sacri. ul' et sacdotis ɔsecrantis inde. Alta
ria at̃ q passim pagros et uillas taq̃ memorie mrũ
ɔstituũt. in qbꝫ nulle reliqe. aut corpa mrũ ɔdite
pbãt. ab epis q in eisdẽ locis psũt. si fi pt euitãt.
Debꝫ eni altare esse lapidiũ. in quo ɔdita sũt scõꝝ
corpa. ul' coꝝ reliqe. Et debꝫ ñ solũ uctõe crismatis
sꝫ et epali bñdictione ɔsecrari. Et qr. Gñ. xxviij. dr. q
Jacob erexit lapidẽ in titulum. sr q effudit oleum
docemur q lapideum dꝫ ee altare. et alias ungi nõ
dꝫ. Et debꝫ edificari ad orientẽ. qr orare ad orientẽ
ɔgẽtis figuris auctoritatibꝫ. approbatisq; ɔsue
tudinibꝫ edocemur. Cogruui naq; nob est. qr luc. j. dr.
p uiscera mie dei nri in qbꝫ uisitauit nos oriens ex alto
Ille in q̃ oriens dr q dr Zach. vj. Ecce uir oriẽs nomen ei
et sbt eum oriet. et edificabit teplũ dñi. et c. figu
tum at̃ hemꝰ qd in eodẽ hẽt. iiij. caꝰ. In die illa stabũt
pedes dñi sr montẽ oliuaꝝ q ẽ ɔ ier. ad oriẽte. audi
at Sap. xvj. Notum sit oibꝫ. qm oꝫ puenire solẽ
ad bñdictionẽ tuam. et ad oriẽte lucis adorare. Approba
ta ɔsuetudine ut dr aug. In lꝰ ex decis basilij. Quadaꝫ
suetudine roborata approbauit uidꝫ qbꝫ par ritꝰ. ut ab
apl's tradidit. Et idẽ utriq; pietatis debet affectus q̃
oriente uidꝫ nos orare. litaꝝ forma docuit. ñ qr ta
cita et mistica traditione. a patribꝫ eccẽ more. ac re
uerentiori diligẽtia sit in minusthis obsuata. Et nõ
q altare ẽ ornandũ. ante q̃ sacdos ingrediat. ad diuina
mistia celebranda. Et debet ee in eodẽ admixũ. ut
tobalie. admutatione xpi in cuiꝰ uestes. miser. iiij. mi
lites sortes. ul' at̃ fuit tunica deq̃ dr. et tunicã ẽẽ
dederẽ ei. ul' si meliꝰ placet. h' sẽ lintemina q̃ uidit Johs
in sepulcro. et ñ intrauit. Jo. xx. ¶ Corpale at̃ figurat
p sindonẽ mundã q̃ inuoluit ẽ nichodemus in qua inuol
uit corpꝰ ihu. mr. xv. Corpale uõ sini qd stat sup sep
plicatum sigt sudarium qd fuit sr capꝰ ihu. qd uidit
petrꝰ. ñ cũ alijs linteaminibꝫ positum. sꝫ separatim inuo
lutũ in uno loco. Qot misse possit celebrari in die.

Sacerdos at̃ in die nat. dñi. tres missas si uoluit potit
celebrare. Et in alijs diebꝫ. necitate magis duas. unã
de die. et altam p defunctis. ul' infirmis. ɔc. Nec debꝫ
purificare p perceptionem corporis. et sanguinis xpi. ñ in ultima
missa. qr si purificaret impediret sequens missa. Caue
at aũt. ne cã adulationis. ul' pretij duas in die ce
lebret. qr tc peccaret mortalit. Et silr caueat ne
in pcto mortali ad tm sacrm̃ accedat. qr tc xpm itera
crucifiget. q̃tũ in se eẽt. Et ne ɔ hostiã ñ ɔsecratam
pplo ostẽdat. ul' adoret. qr tc una cum pplo ydolatraret.
qd dapnabiliꝰ et grauiꝰ eẽt. q̃ si in pcto mortali. celebraret.
Q ñ uõ celebrat sp ieiuniꝰ dꝫ esse. Nam sic dicit aug.

non propter calumniandum est universe ecclesie quod corpus Christi semper a ieiunis accipitur cum in cena constet discipulos non accepisse ieiunos. Quoniam et hoc placuit spiritui sancto ut in honore tanti sacramenti prius in os christiani dominicum corpus quam cetera alia intraret. Neque enim Christus discipulis tunc precepit quo deinceps hoc ordine sumeret. ¶ De cotidiana autem celebratione dicit Augustinus. Cotidie eucharistie communionem accipere nec laudo nec vitupero. Nam faciat unusquisque quod secundum fidem vel conscientiam suam credit. De altari incensando

Cum vero quis ad altare processerit dicitque orationibus consuetudinariis et vero confessione facta osculando altare dicat Oremus. Oramus te domine et cetera. Quod dicta oratur presbiter et presbiter thuribulum vas orationis de manu ministri accipiat et dicat cum propheta Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Et nota quod ter thurificatur in missa scilicet in introitu, ad evangelium et super oblatam presbiter proficientibus; et dicitur oratio antiqua. Post mane oratio mea preveniet te. ¶ Secundo progredientibus et dicitur matutina contra incursum demonum. Psalmus Non timebis a demonio meridiano. ¶ Tertio peractis administratiis cene hoc sacrificium de quo oramus dicentes omnium circumadstantium et cetera. Et dicitur vespertina post elevationem manuum mearum sacrificium vespertinum. Vel sic melius placet. Prima thurificatio signat tempus legis nature. ¶ Secunda scripture. Tertia tempus gratie. Vel potest significari trina thurificatio in missa. Prima pro peccato auferendo. Secunda pro gratia acquirenda. ¶ Tertia pro gloria obtinenda. ¶ Et nota quod tria sunt in thuribulo scilicet vas ignis et thus, quod bene notavit qui dixit. Sunt tria que signis thus vas signabis et ignes. Vas homo thus psalmus ignis quoque spiritus almus. De autem ad introitum

Incensato altari presbitero omni dicitur antiphona ad introitum. Antiphona autem ex greco interpretatur vox reciproca in latinum duobus alternatim psallentibus ordine commutato sive ab uno ad unum. Quod genus psallendi greci invenisse dicuntur. Quod ideo ad introitum dicitur quia per hanc introimus ad officium misse sicut per introitum ostii ad interiora domus. Deinde imponitur Gloria patri. Que verba ad diversa psalmorum que prius indifferenter canebant beatus Jeronimus precibus Damasi pape so petente composuit. Sed cum nequaquam id sufficeret predicto apostolico iterum suggerente addidit adhuc Sicut erat et cetera. De Kyrie

Cantato sollempniter introitu dicitur Kyrie. Quod sonat domine miserere. Kyrie grece latine domine. Eleyson domine miserere. Et dicitur Kyrie ter, Christe eleyson ter, iterum Kyrie ter. Prima tria patri offerentes, secunda tria filio, tertia tria spiritui sancto. Patri et spiritui sancto sub eodem vocabulo quia eiusdem nature sunt simpliciter. Filio autem sub alio vocabulo sicut deo et homini eiusdem et alterius nature. Nam sicut in trinitate tres personas in una natura confitemur ita tres naturas in Christo in una persona cogitas predicamus. Christe eleyson est id est Christe qui es unctus oleo invisibili scilicet plenitudine divinitatis miserere. Nam krisma dicitur unctio. Brevis est sermo per quem Kyrie novies a clero in ecclesia decantatur. Misterium dictum est Kyrie in quo est divina misericordia invocata. De Gloria in excelsis

Peracta sequitur Gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis. Quem ymnum ut legitur Luce ii. Et alia a prefatione xviii in nocte tenetur ab angelis decantatum quasi in luce et deinceps per ix ebdomadas intermittimus. In adventu autem licet alleluia dicamus non tamen dicimus Gloria in excelsis. Cum licet significet per tempus adventus tempus legis in presens exspectabatur Christi incarnationem in quo natus est hoc pax erat in terris hominibus bone voluntatis tamen hoc tempore ut pactum celebratur ante cum patribus peragendum. De missis votivis secundum s. et s. ac.

In missis vero votivis secundum sanctam ecclesiam Romanam curia non dicitur Gloria in excelsis. Non tamen prohibetur uti ut dicitur in nocte ...

apud nos in diebus profestis cum missarum sollempnia in honore beate virginis celebrantur nec ymnum angelicum nec symbolum decantant licet in conventu propria proprio decantetur ut in terra commemoracione et sollempnitates diffusa ostendatur. Unde Te deum laudamus regulariter dimittitur quando dicitur in laudibus matutinis. Si autem queratur cur Gloria in excelsis et alleluia non dicatur in festis Innocentium, in octava autem dicatur, sic. Ideo quia in morte ipsorum nondum aperta erat ianua discedentibus ad inferos. Per octavam autem intelligitur resurrectio corporum que translata fuit ad vitam et gloriam per resurrectionem. ¶ In cena domini ymnus iste dicitur refectionis angelorum in cena tradite. Maxime vero dicitur sacri consecrationis krismatis cum unctione docetur fidem in symbolo traditam profitentes. Credo in unum deum solemus decantare. De Dominus vobiscum

Cognoscens sacerdos quod dominus excelsus pacem reddidit hominibus confidenter dicit Dominus vobiscum salutans populum et orans ut deus sit cum eis. Sic dignatus est dicere per prophetam. Inhabitabo in illis. Et quod salvator promisit discipulis suis et omnibus fidelibus Ecce ego vobiscum sum. Hic modus salutationis non humano arbitrio compositus est sed divine scripture auctoritate probatur sumptus. Quod singulariter et pluraliter frequenter positum est. Singulariter sicut ait angelus ad beatam Mariam Dominus tecum. Et ad Gedeonem Dominus tecum virorum fortissime. Pluraliter sicut in libro Ruth Booz salutando messoribus suis dixit Dominus vobiscum et cetera. Sed competenter dicitur Dominus vobiscum quam tecum ut per hoc detur intelligi quod sacerdos solus celebrare non debet nisi plures ei assistant vel saltem unus qui tenet locum ecclesie. Sed convenientius est ut sint plures ut cum pluribus dicitur Dominus vobiscum et orate pro me fratres ipsi respondeant salutatori. Tamen hodierna consuetudine inolevit ut unus sufficiat non plures commode haberi possint. Et tamen unus tenet locum ecclesie ut dictum est que est una columba. Cant. vi. Vel ut Mathei xviii. Ubi sunt congregati duo vel tres in nomine meo ibi sum in medio eorum. Facta igitur tam salubri salutatione accepta respondetur. Et cum spiritu tuo id est cum anima tua sit opus dei ut digne eum pro nostra salute exores. Episcopus autem salutans populum dicit Pax vobis. Et hoc presule significat quia ipse est Christi pontificis vicarius qui post resurrectionem pacem annuntians sic salutavit apostolos. Et hec ex divinis auctoritatibus sumpta est. Nam Joseph salutans fratres suos dixit Pax vobis. Et angelus dixit Danieli Pax tibi et cetera. Christo igitur et apostolorum successores id est ecclesie presules hac salutatione utuntur domum dei salutantes. Ut oportet eos filios pacis esse ut salutatio pacis super eos requiescat et salutatio possit esse fructuosa. Dum dicitur Oremus invitat sacerdos populum ut oret secum. Quapropter attentus debet esse populus usque quo sacerdos incipiat dicere Per omnia secula seculorum. De orationibus dicendis et numero ipsarum

Sequitur oratio que dicta est collecta a collectione eo quod ex auctoritate divinarum scripturarum sic collecte sunt que in ecclesia leguntur. Sic illa de tribus pueris. Vel quia ex multis sermonibus una colligitur oratio. Semper autem in omnibus collectis terminatur per dominum nostrum Jesum Christum. Videlicet quod dicit apostolus. Intelligat nos accipere ab eo eterne hereditatis fructum. Per ipsum igitur hostiam laudis et orationis offerimus quia per mortem ipsius reconciliati sumus deo angelis et hominibus. Deo quem per scelera et invidiam offenderamus. Angelis quorum restaurationem impedieramus. Hominibus qui per varios ritus invicem se ipsos adinvicem despitiebant. Dicit vero sacerdos Qui tecum vivit et regnat amoris populus ut credat filium dei vivere et regnare sine initio et sine fine et sine termino. Et unam potestatem habere equalem cum patre et spiritu sancto atque unam substantiam. Debemus enim omnes sic terminare. Per dominum dicas patrem cum filio oratis.

Cum loquris nato · qui uiuis sine merito · principio
natum memorans patris · peruinde. Si circa finem · Qui tecum
dicis uiuis · Commemorans flamen · circa diem prope finem
Expelles sathan dicens in fine per ignem. ¶ Et est sciendum
quod sic dicitur in nocte iiii. Septenarius uero numerus non excedit · adornans
sancta in oratione nostro · quia et in oratione dominica · vii · petitionibus omnia que corporis
et anime necessaria comprehenduntur · Quia uero numero impari deus gaudet
tamquam colligatione unitatis signum · summopere quidem obseruat
ut impares in missa dicat orationes · Nec debet sacerdos abscedere
ab altari · i · missam dimittere · postquam primam collectam uel plures
orationes dixit · nisi prius missam perficiat · nisi importabilis passione
coactus fuerit · Et tunc si tanta fuerit passio siue infirmitas · quod
nullo modo valeat consummare misterium · induat alius sacerdos
et incipiat ubi dimisit si certum est · quod si certum non est ubi dimisit cum
periculum esset ubi tamen fieri ueritare · et premittere · post oblatam
sit perpetratam · ministretque denuo · et recipiat · ad
hanc oblationem · unde et hic dicitur · Cadiasias iii. Cum episcopus uel sacerdos
ingressus fuerit · ad missarum solemnia celebranda · si passio aliqua
euenerit · unde non audeat dicta oratione recedere · ut ab aliquo episcopo
seu presbytero suppleatur · si quantum potest suppleat usque ad finem
Preces autem orationes multiplici nomine nominantur · Dicuntur enim collecte ut
diximus misse · Petitiones · Preces · Obsecrationes · Commendationes
Orationes · Postulationes · unde Aug. in Enchiridion · Cum sacrificia
altaris siue quecumque helemosine pro baptizatis omnibus offeruntur ·
pro ualde bonis sunt gratiarum actiones · pro mediocriter bonis expi-
ationes dicuntur · hoc totum dicitur in nocte iiii. de celebratione missarum ·
pro non ualde · malis propitiationes sunt · pro ualde malis etsi nulla
sunt adiumenta mortuorum · uiuorum tamen consolationes sunt · quibus autem
prosunt · aut ad hoc prosunt · ut sit plena remissio · aut certe ut tollerabilior
sit ipsa dampnatio · Et est obsecratio adiuratio per filium
uel aliquem sanctorum ad deum directa · pro aliquo impetrando · Orationes
uero sunt quas premittunt · Et in hiis rogamus adiuuari · Postulationes sunt
quas secretellas dicimus · Et in hoc postulamus adiuuari · Gratiarum
actiones sunt · quas communiones appellamus · et sic regnum adepti
unde tres sunt partes misse principales · scilicet prima oblationis · que du-
rat usque ad episcopale [illegible] celebrationis · et durat usque
ad communionem · finis gratiarum actionis et durat usque in finem
Si autem melius placet · prima sit obsecrationes · Secunde orationes
tertie postulationes · scilicet cum dicimus pater noster · ubi petitiones sufficien-
tes continentur · iiii. hic est ultime sunt gratiarum actiones ·

Rdo autem orandi hic est · De ordine orandi ·
Primo preferendi sunt · et premittendi orationibus prelati spirituales
pre regibus temporalibus · Deinde omnes alii · Nam ante aduentum
xpisti · reges preferebantur in unctione sacerdotibus episcopis · Ubi autem uenit
ihesus unctus oleo letitie principis sui regis unctio translata
est a capite in brachio uel humero · principatum significando · sicut
dicitur · Et factus est principatus super humerum eius · Caput autem pon-
tificis est signatur consecratur · propter quod ibi est · ut in oratione preferatur
principi · ut sic ostendatur quanta sit differentia · inter auctoritatem pontificis
et potestatem principis · finita oratione autem accedentibus presbyteris
ad consentiendum et consumandum · quod orata sunt per sacerdotem
amen uero confirmatio est orationis · Apostolus · ¶ Et nota · quod non respondentes
tes omnes esse aliquos litteratos · uel adminus aliquem · Et hoc est contra
illos simplices sacerdotes qui cum mulierculis et laicis presu-
munt celebrare · contra illud apostoli · i · Cor. xiiii · Quomodo dicet
amen super tuam benedictionem qui quod dicas nescis ¶ In quibusdam autem
temporibus · Sept. · Decembr. · et xl. · Dyaconus ante sacerdotem

dicit oremus · et post orationem dicit flectamus genua in signo humili-
tatis ¶ In quibusdam autem temporibus post pentecosten · alleluia dicitur · et flec-
tamus genua pretermittitur · propter solemnitatem sancti spiritus · Cele-
bratur uero sic officium iiii. temporum · iiii feria post festum sancte crucis
feria iiii. post festum sancte lucie · feria iiii. post dominicam in xl. · feria iiii.
post pentecosten · Nam sicut iiii. climatibus mundus distinguitur ·
et iiii. euangeliorum doctrina regitur · Et iiii. humoribus corpus
componitur · atque iiii. temporibus annus uoluitur · i · uere · estate
autumpno · et hyeme · Sic iiii. temporum ieiunus elementa
nostri corporis premunire · cardines scilicet euangelii tuba cir-
cumdati deo seruire · probabiliter cogimur primitias nostri temporis
et dierum nostrorum omnium deo dedicantes · Dicit autem dyaconus
flectamus genua coram sacerdote · per quod significatur · quod sacerdos
humilem se reddere debet · et suo exemplo · ad humilitatem alios
inuitare · Et alias quecumque prophetias premittimus epistole · silen-
dum flectamus genua · Preterea cum hoc sit signum contritionis ·
et in exercitatione contristationis cordis et actus afflictorum ex
maceratione per infirmitatis demonstratione · pietatem prouocan-
tium · unde post · Genuflexio infirmata sunt a ieiunio · et est le-
titie et exultationis tempore · a genuflexione uacare debemus
ut in solemnitatibus · et dominicis diebus · ne forte de glorifi-
catione sanctorum uideamur ex tristitia dubitatione procedere · uel ut
dicitur · G · dominice resurrectionem per genuflexionem negare uidea-
mur · Hoc tamen non est intelligendum de priuata oratione · Sed frequenter
sunt impetrande mie per redemptorem cuius proprium est misereri ·
Semper et parcere confidenter dyaconus · qui monuerat genua flectere
clamat · leuate · in signum obtinere ueniae · leuate capita
manus · corda · et genua erigite · ad laudandum confitendum
et regratiandum deum · De epistola

Oratione finita legitur lectio · uel epistola · que prophetiam
euangelio premittit · sicut precursor Johannes precessit christum sal-
uatorem · Et ad imitationem apostolorum · quem dominus ibat
sicut narrat euangelium · quos mittebat ante faciem binos · et binos ·
Dicitur autem epistola · ab epy · quod est supra · et stola · i · missio · nam epistola
i · supermissa · uel supererogata · eo quod uetus testamentum · et euangelium missa
sit · Et nota · quod in principio misse liber restare debet in cornu dextro
altaris · et ab eodem cornu epistola legitur · Per quod significatur quod iudei
qui prophetiam intelligunt · primo reuelata sit inuocatio dei · Legitur
enim potius epistole pauli in ecclesia quam aliorum · eo quod difficiliores
et utiliores sint aliis · Et plus magis sciret · Et iuxta pauli dicitur
quod ipse doctor est magister gentium · et nos sumus ecclesie de gentibus
maxime congregati · quia frequentius doctores nostri epistolas recitamus ·
De ueteri autem testamento · magis frequentamus lectiones salomonis · quia
ipse habuit sanctam adoctrinam · Dicitur ergo · quod primis temporibus ab epistola
pauli incipiebat missa · post quam legebat euangelium sicut nunc

Officium ut dictum est · episcopus presbyteros designat · De Grad.
officium · qui predicabat penitentiam · Math. iii · penitentiam agite
Graduale post epistolam sequitur · Graduale · quod penitentiam significat · per quod gradum
de uirtute in uirtutem · scilicet de uirtute contritionis · in uirtutem confes-
sionis · deuotionis · et operationis · ut tandem uideamus deum
deorum in syon · quod significat palla · quod Graduale · precedit · ut que
seminant in lacrimis · per Graduale · designatis · in exultatione me-
tant · designata palla · hoc Graduale · aggrediendo deum · designa-
bat animalia · in Ezechiel · i. · ubi erat impetus spiritus · illuc gra-
diebantur · Tempore paschali · post Graduale · cantatur alleluia · et sic
dicitur duplex alleluia · unum loco Gradualis · uix i° Gaudete eleuata
quia in celis furistis · alii tamen tenent sequi · ut mittit gaudete

aut de pmisso · et doleat de comisso · et h' i sabbo pa
schali · v' infr ap' · j · ad cor · vij · Qui gaudet sint
tanq̄ n̄ gaudētes · et infr · aug · doleat · et gaudeat
de dolore · D. all'a

Post Grad' · v' dictū est · seq̄ all'a · insinuans q' p' pn̄ia
et fletū · gaudium sum' et gl'a adepti · ps Eu
tes ibant et flebant · et c̄ · venientes aut venient i exl' · et c̄ ·
h' ē ē uox exultatōnis et salutis · i tabnaclis iustor'
h' ē q' q' a lxx' · viij · ebdōib; usq; ad pascha int'
mittitur all'a · qm̄ tp̄s quo sum' p' excess' nros · i
pnie exili' · q' tale tpe sigt · i captiuitate babiloica
poiti · cantilena leti' n̄ cātam' · imo suspēdim' · vn̄
i fīt' cātat' ps · Circūdeder' gemit' mortis · et c̄ · Cū
alia voce tacem' all'a a lxx' · q' i lxx' an̄ab; i trauer
isrl'ite egiptū · v' afflicti a pharaone sunebant i luto et
latere · gemebundi · Que exiit' ps i titulat' all'a · i exi
tu isr' de egipto · v' di' montes exultauer' v' ariete'
h' ē leti' cantilena · diu'simode a diu'sis scis expoit'.
Na all'a · s; Rem̄ · i ep' · laudate dm̄ | ē ē all'. oio · Mar
Sc'dm Ier' — Cātate dn̄o · | allelu · i · laudate
Sc'dm · GG — Pr' · fili' · et sp̄c · s · | ia · i · dm̄ · in all'.
Sc'dz aug — Saluū me fac d'. | i · laudate deū
Ite aug · al · saluū · le · me · lu · fac · ia · domine
Ite Ier · alle · i · cāta · lu · i · laude · ia · i · ad deum
Ite GG · alle · pr' · lu · filius · ia · Sp̄c scs ·
Ite ambr · alle · i · lux · lu · i · uita · ia · i · salus ·
vl' alit' · al · i · altissim' · le · leuat' i cce · lu · i · lugebāt
ap' · ia · i · iam surrexit · S; p' q̄ij · cum os tales vo
ces expolletes all'a dicant i xl' · s; p'dcās expoes ·
q' all'a qd̄ tm̄ sonat · n̄ p'st dici · Rn̄sio est · q' cum
diu'simode sit expoit · vi' q' adhuc aliq̄ occulta iu
bilatō i eo lateat · que p hoīne h' explicari n̄ p'st
q' si explicata eēt · tot expoitōes · et tam diu'se n̄ eēt ·
vn̄ loco ei' dicim' laus ē dne · rex ēt'ne glie · n̄ speci
ficans q' · vl' quale laude · Canticū istd leti' · iuēti
et no · te · hēt' · i veti · Thob · xiij · P os uicos ier' · cā
tab' all'a · i nouo aut' te · apoc · xix · audiui uocē tu
bar' mltar' i celo dicētium · all'a · S; qd̄ bis all' · cā
tat' i tēpoīto vsu dat' itelligi · q' i tīcta leticia sci ge
minar' glificatiōis stolar' accipiet · corpis · s · et aie ·
Nec ignorand' est · q' all'a breue i plātione · s · in' duitatar'
sill'ar' · longo neumate · volorūt' i cātu · qm̄ gaudium
qd̄ repn̄tat · mai' est · q' explicari possit smone · vn̄ apo'
j · Cor · ij · Nec ocul' uid' · et c̄ · Et 6 · q' lingua dic̄ · vl' q'
i tellect' cape suffic' · illa s'ne · ciuitatis q̄ntū sit gau
dia · Sonat aut' s; aliar' i ep' · all'a · ex ebreo i latin̄ ut
dcm̄ est · laudate dm̄ · q' allelu di' laudate · ia n̄ dic' ·
vn̄ ex duob; noīb; vocari dm̄ ap Ebr · all'a · Qd̄ uero
i pascate cōm dupplicat all'a · sigt · q' i Res'tōe n̄ra
aie et corpis nr' · i x' q' resurex a mortuis dup' re
fectōe ivenieт · Sn aut' laudes di seq̄ntia desigt · p' pn
qd̄ in nb min' ē laudis p'tinet · qm̄ q't'cq; ipm lau
dem' · min' sufficientes sum' · Ecc' · xlij · Benedicendo
dnm exaltate illum q't'cq; potestis · maior ē ē oi
laude · et c̄ · s; qd̄ impotētie nre · suppleb' p hor' oīu
largitorem · D Evuglio

Post all'a et seq̄ntiā seq' Ev' · qd̄ i sinistr' cornu re
citat' · p qd̄ dat' itelligi · illd qd̄ d' act' · ix · Ni uei uo
care iustos s; pccores ad pn̄iā · vl' q' audis q' erat
dextru transtulit se ad gētes · v' di' act · xiij · vob opō
tebat prim̄ loq vbum di s; qm̄ repulistis illd et
idig'os vos iudicastis uite ēt'ne · ecce cōuertim' ad gēt' ·
Dyac' ē pcedēs ad legēd' ev' · pmittit duo lumiā
et p' lumiaria thuribulū cū i cēso · signs q' q' pdica
re debet Ev' · dupl' lumine splēde' deb' · s · operis
et s'ois · post q' duo fumigans thuribulū odore seq'
ūctio bone fame · luc · xij · lucne ardentes i maib;
vris · vl' duo lumiaria pcedētia · lege dimōstrant
et pph'iā · q' duo Ev' pcesser' · Qm̄ ev' duo pcepta
cōtinet · i qb; tota lex pēd' et pphe · ps lucna pedib;
meis vbū tuū q' ad lege · et lum̄ semitis meis q' ad
pph'iā · Qd̄ aut' locutur' eminetiore i ābone ascendit
sigt · q' uita d'b' alios excelle' · q' virtus doctrina pcell't
ys · xl · Sr' mōte excelsum ascēde tu q' euāgliças
syon · Demū fac' s' cruce i fronte · annūtiatur' vba
vite · v' ostēdat se · illi' discip' eē · q' crucē p toti mūdi
sustinuit · Dein i pectore · v' ois i munda et uana co
gitatio abei' corde · repellat' · apto g' libro · et assāte
pp' reuerent' · d' Dyac · vl' sacdos secūdo salutādo pp'
Dns vbc' q' te corda urā animūdans cogitatōib; dns
emūdet · et ad suscipiēda vba salutifera apire dig' ·
Ad c' salutatoē ppl's i fronte cruce s' facies dicet Et
c' spu' t' · Dein d' Seq̄ntia s · Evag · s · tale · vl' initiū
sci evāg · Dr' ē Ev' · vl' de g'co i latinū sonat bonū
nūtiū · q' nrā redemptōe annūtiat et salt' · Et h' ē
q' dr' · luc · ij · Ecce evāglico vb' gaudiū mag' · et io
exhilarat' ppl's dicet Gl'a t' d' · q' talia nb' pmittis
t's · annūtias ad salute · Dns dcis accipiēs thuribl'
de manu mīst' thurificat librum · q' dicat · xpi bon'
odor sum' do i hiis q' pēut · et i hiis q' salui fiunt
quo fco legat Ev' reuerēt' · p' c' cōsumatoē ad oscu
lādū librū offert' sacdoti · v' ostēdat p euāglicāta
pace omib; cōdentib; ēē datā · Jo · xiiij · Pacē mā do
vb' pa · re · vb' · Plecto ē euāg' · i stato ppl's se muniat
sig' crucis · v' qd̄ ex diuinis eloqis pcep' · a'mtib; con
euacuari n̄ ualeat · virtute sig cul · Sac anas · D' C'do ·

Deīn alta uoce sacdos dicit Credo i unū dm̄ · v' cōpe
dātā nrē fidei p'ster' · vn̄ aug' · i Ench' · Ecce traditū ē
t' simbolū · qd̄ breui' audit' ai legit' q' symbolum
Dr' ē a sin qd̄ est co et bole sn̄ia · eo q' sūie sco
prim̄ d' articlis fidei s't i eo coadunate · sic' i alio sy
bolo sūie ap' · xij · Et otinet · xij · articlos s; nūi ap'
Que qlz posuit sn̄iā suar' i symbolo eē dinectēda;
D Sybolo i Cōcil' · niceno edito · a lviij · p'rib'
sb Costantino · et Siluro papa

Credim' unū dm̄ p'ec' opt' · oiū iusibliū · r' n' et iu
sibilium fctore · et i unū dnm̄ nrm̄ ihm̄ x' · filiū di
natū ex p'e · vnigenitum dm̄ ex do · lum̄ ex lumine
dm̄ uer' ex dō uio · natum n̄ cātū · hō vsyon c' p'e
p q' ō fcā s't · celestia · et t'rest'a · Qui pp nos hoies
et pp sal't' nrā descēdit · et i carnat' ē · et hō fact' ē ·
et pass' est · et resurex' t'cia die · ascēd' i celum
ventur' in iudicare uiuos et mortuos · Et i sp'm
scm̄ et c' · D' symb · Costant' · gelij · C · l · prīn ·

Credim' i unū dm̄ prē optē · fcorē celi et tre · uisibiliū oīū · et iuisibiliū · Et i unum dnm̄ ihm xpm̄ dī unigentū · natū ex prē · an̄ oīa scl'a · dm̄ ver̄ d' dō uō natu n̄ fcm̄ · osbalē prī · p q̄ oīa fcā s̄t · q p̄p nos hōīes et salt nrā dscēd' et icarnat' ē d' spū scō · ex m̄ uḡ · et humanat' ē · et crucifix' ē p nob sb pōtio pylato et sepult' est · Resrex' tcia die · ascēdit i celos sedet ad dextā prīs · Iteꝝ ventur' cum glā iudicare uiuos et mortuos · Cui' reg̃ n̄ erit finis · Et i spm̄ scm̄ dnm̄ et uiuificātē · ex prē pcedētē · q prē et filio adorād' et oglificād' · qui locut' est p pphas · Et unā catholicā et ap̄licā ofiteor unum baptisma i remissionē pctoꝝ · expectam' resurrectoē · vitā futi scl'i · am̄.

V' Symb. apl'. Credo i dm̄ prē · o · c · c · 7t.
Et i ihm xpm · f · e · u · d' · n'.
Qui ocept' ē d' spū · s · n · ex m̄ v.
Pass' sb pōtio pylato · c' · m · 7 se.
Descēdit ad iferna.
Tcia die resurrex' amortuis.
Ascēd' ad ce · se · ad dx' · p · in · ve.
Credo i spm̄ scm̄ · scā ecc' · cath.
Scoꝝ coīoīe.
Remissione pctoꝝ.
Carnis resurrectoē.
vitā etnā · am̄.

Credo i unū dm̄ prē
Et i unū dnm̄ ih' x'
Qui p̄p nos hoīes · 7 p̄p
Crucifix' ē p nb sb pō.
Et resurrex' tcia die
Ascēdit i celū · sedet
Iteꝝ ventur' ē cu glia
Et i sp' scm̄ dnm̄
Et unā scām catholicā
Cōfiteor unū bapt'a
Et expecto resurrectoē
Et uitā ventī scl'i · am̄.

Nota q Simbolum dr̄ · q' similitudinē · et collectoē importat · vn̄ aug' · collectoib' nom̄ sȳboli impoīt · p' · a collectoē multoꝝ hoīum i unā fidē ¶ ij · a collectoē pdicātū fidē · q' oēs ap' collecti · hac reglā ōdider' · et uni' qsq' qd suū ē apposuit ¶ iij · q' ex diūsis locis sacre scp'e colligunt' ea q̄ c'dēda st ¶ iiij · q' oīa bnfia a dō nb collata i colligūt' ¶ Primū articl'u assigt' prī · qm̄ ipē ē prī' · sine prī · cui s' aug' · i li' d' spu 7 a' · vnitas appropiat' · filio aūt assigūt' sex sequtes · q' vi' etate venit libare p'plm suū · Et vii' fria oblat' i c'ce · oīa ad se traxit · Quiq' alij spūi scō attribuunt' q' quart' nus i arithmetica sp' dr · eo q aq nūo i cap' multiplicat' i eodē nūo tminat' · v quiqes · v · fa ciunt · xxv · quiqes xxv · faciunt · C · xxv · qd bn̄ spūi scō ouenit · q sic ppm̄ · vl' boītate ei' · do fiunt · icipim' sic pipm̄ · v · nb dōata talēta regēte · et gratificāte · v · alia s' lucari oportet.

i · ar. ¶ Est ē pm' articl' · Credo i dm̄ ¶ Et nō · q · n̄ ē idem c'dē dō · et c'dē i dm̄ · Cred' dō · qui c'dit vba ēē q̄ ab eo dnā · Et h' m° psum' dīc q's c'dat petro et paulo · C'dē i dō ē · c'dēdo dilige · et c'dēdo i eum ire · et ei' mēbris icorp' · Et iā dcis p' · q' ille q est i pctō mortali · nūq' c'dt c'do i dm̄ · si i c'dit illd dīc i p' 7 ppa · Sc' nō i p' ecc' · n · Creatorē celi · et · t · Et h' o' hereticos · q' dnt' visibilia ēē apriāpe tenebraꝝ · visibilia uō a dō.

· ij · ar. ¶ Et i ihm x' · 7c · Et ē scl'e · c'dendo · i · fidē tēdo · i ih' xpm̄ fidē hād d' ipō · q' ipē sit saluator Itē c'do q · ipē s' fili' dī · I' h' q' dr fili' dī i sinuat' q ipē sit dō · Sic ē fi li' hoīs ē hō · n̄ alti' spēi · sic fili' dī · dō ē · Seq' unic' dnm̄ nr̄m · xpē ē dō nr̄ ē · dupl' ice · s · iure c'ationis

vij · ar. et iure redeptōis. ¶ Qui ocept' ē · d · s · s · id est spūs sci opatoē · q' sp' scs sepauit abtā vīg · qd piussi'

erat i eo · et formauit ī m corp' x' · et i istāti aīā i fudit vt tam cito eēt ver' dō · et ver' hō · et fuit statī uir i ipā ōceptoē · n̄ sic i alus accīt · q sex dieb' s' phisicos s' qi' lac · sequntib' · ix · ouūtit' i sanguinē · Dn̄ xij · solidant' · Reliqs · xviij · format' vsq' ad pfecta liniamēta mēbroꝝ · xps g' q' i oceptoē culpā cauit · nuī sue · dāpnuz uirginitatis n̄ itulit · n' ei doloris cū fili'.

iiij · ar. Pass' sb pō · py · ppt' qd hō attende d' · q̄nta p eo sit pass' · et qs eēt · et q pass' fuit · V · ar. Descēd' ad iferna · Et h' s' aīā · vt extrahet suos qui i limbo erāt

vj · ar Tcia die · resrex' amo' · Suat sua uirtute · amortuis resrex' · visile ē · q ipē iā uiuēs possit mot' · suscitare

vij · ar. Ascēdit ad celos · Si xps ascend' i celos ascendet pcā ei' cui adherebat · I eodē ē hospito mēbra recipi et · i q cap' receptum ē · xpē s' q' dō s' oregit' equalis s' q' hō sedet adextis prīs q' est in potiorib' boīs ei' xpē s' et suis v tang' · Glo · s' i' · Sede adextis meis adextis prīs locum eleg' · q' i dextā s't delectatioēs ei vsq' i fine · In uētur' iudicare vi · 7 mō · i · bōs 7 malos vl' illos qui i aduētu suo uiui repiet' · qui i momēto morient' · et pea resurget' viij · ar Credo i spm̄ · s · c'do i · fide tendo · s · qui tn̄c hē · q · sp' scs magne boītatis sit · Scā eccā ca · Credē dbem' q · sp' ipē sit scs et q · eccā sca sit ab · ix · ar Scoꝝ coīone · I coīoē g' scoꝝ itelligam' sacra' · coīonis corpis mistici · qd ē eccā coīonē scē sotietatis ex qua accīt v qli' hūt qē d' ecct' vere pte hē i omib' bonis q̄ fiūt i eccā. x · ar Remissione pctoꝝ Adhuc c'dē debem' · q' pcā dimittūt i eccā · p baptism̄ · et pniā · et alia sacrā · n' solum semel remit' pcā sps · s · hoi · s' qcieseq' vlt qs pnīt7 xj · ar Carnis resr' · ad remunāatoē aīe xij · ar vitā etnā am̄ · q' dō ē Io · xvij · H ē uita etna · vt cogscāt te dm̄ veꝝ 7c · am̄ · i · fiat · ofirmatō est pdcoꝝ · Scdm pdcm̄ mod' xij · s't articuli fidei · et hoc q'tu' ad ipōs q articl'os dī stinxerūt · et c'.

¶ Sūt tam̄ alij qui distigt' q'tum ad ipa c'dibilia sȳ bolum · i · xiiij · articulos · quoꝝ sufficiēcia sic sumit' · q' · vij · ptinēt ad diuītatē · 7 · vij ad huānitatē · Illoꝝ q ptinēt ad diuīitatē ¶ i · q ptiet ad nāz diuinā · s · c'do i dm̄ ¶ ij · q ad p' prīs · s · prē optē ¶ iij · q ad p' filij · i · Et i ihm x' · fi · ei' ¶ iiij ptiet ad p' sp' · s · c'do i spm̄ · s ¶ v · ptinet ad ocoē · nē dīc · s · c'atore celi · 7 tre ¶ vj · q ptiet ad donum grē · s · scā ecclīā ca · s · co · r · p ¶ vij · q ptiet ad pfcoē glīe · s · Carnis rnē · ui · e · am̄ ¶ Illoꝝ etiā qui ptiet ad huānitatē ¶ i' · ptinet ad oceptoē i · Qui ocept' est · d' spū scō ¶ ij · ad natiuitatē · s · nat' ex maria virg' ¶ iij · ad passioē · s · pass' sb pōtio pylato · cru · mo · 7 se ¶ iiij ad dscēsū ad iferos · s · descēdit ad iferos ¶ v · ad rnē · s · tcia die · resrex' amortuis ¶ vj · ad ascēsionē · s · Ascēdit ad ce · s · ad dx' · p ¶ vij · ad aduētum ad iudic' · In ventur' · iu · m · 7 mō · V' Offer ·

Dicto Credo · qui i fest' aploꝝ tantum · et i alus solēp'' bz · fecipuis ab eccā ordinatis dcātāri osueuit · vtit' se sac'dos ad pp'l' et d' Dō vbcū · v sic bis ipcāt' fuīt q'd dō ē eis eēt · s · ān orōēs · ad dictandū eos spū sap' et ān eu' spū itellect' · hic tīo ē eis sit donans

spm osily · tag mag⁹ osily angl's · Dic ē ĩnoc · Jo pui
tt sacdos Dñ̄s vobc · q2 ñ nbc sit ds · ad salt mū ora
re ñ psum · p · pp. Et cū spū tuo · Dein dr̄ sacdos Ore
ĩuitans pp̄ · et mões · v ĩ fide recta pseuet · resistens
ĩ fide fortit teptatori · Seq̄ · Offer · q io b ĩn̄ accept
eo q tē pp̄ sua muña offerat · Suscip iten sacdos
oblatū · vt ipe q ē ĩ oīm · et ipm pp̄ mediato · pces eoz
et uota offerat dō · Et nō · q · v dr̄ ĩnoc · ta h⁹ ouenēt
ordinat · Credo · offertoriu · et oblo · vt fides sit ĩ coz
de · laus ĩ ore · fruct⁹ ĩ opatoē · fides ĩ symbolo · laus
ĩ offertorio fruct⁹ ĩ sacrificio · D' ꝑparatoē panis et uini

Con diac · expandt corpale lineu · sr̄ altare · qd ee
d; lineu ñ tinctu; vl' sericum · sic coz dñicū ĩ linea
syndone munda sepultū fuit · Altare · eni sir · qd expa
dit corpale · sigñatum est · p ceacli grante · statum
v⁹ pat pasca · v xp̄s cum discipulis sl' edat · v⁹ p' sacm̄ pa
nis et uinj · apponeda ĩ sacrific̄ natinę ampl' vrā mūstr vl
lagenā · i · ampullā aq portas · os · xiij · Diac · ē · et
sbd q ministrat pane et uinū sigñt p duos discip̄s
q pasca pauerĩ · v ide het · Seriē ē negoti sic accipe
Sacdos xp̄m sigñificās · cui offō fung · pmittit diacon
et sbdiacon signficatos p duos discip̄s · pare altare p
cenaclm̄ designatum · qb; occurrit acolit⁹ · lagena; i ·
ampullā aq portans · pat pdcā calice uino pane;
sponētes patene · ad imitatoē melchisedech sacdot⁹
jo at hec due spēs ponūt · qm ĩ h sacfo sig̃t · 7 qd in
cauatonis est · et h p spē panis · Et qd ē passionis p spē
uinj · vn̄ pstrissimu; omiū sacroz ē · De q dr̄ aug ·
Coi xp̄i sacm̄ sacroz est · Nam ñ dr̄ ĩ Glo · sr̄ p · J · coz ·
xi · h facite · et ē · Tot' xp̄c · l; sb spē panis et sb spē
uinj existens · sb utraq; se dedit · v ostēderet totā huā
nām · i · aiā et corp⁹ assumpsisse · v vtraq; redimeret
Nam panis ad corp⁹ uinū uō refert ad aiā; · q2 eo
sags gnāt · ĩ quo ut dr̄ · aphysics ē sedes aie · Et
nō · q m h⁹ sacri est panis triticē⁹ ñ fermtat⁹ · q2 de
alio gnē frumti ñ possēt ofia · tam si eēt fermtat⁹ tam
ĩ tice bn̄ oficeret · quis h fi ñ debeat · eo q · tē pauerĩ
discip agna · qn xp̄c h sacm̄ istitut · Vinu; ē de ce
vue · et ñ alti⁹ gnīs · et ñ de; eē dagsta · q2 ñdu; pueit
ad matūritē · vl' ad statum digestionis · p qd d ipis
ofia ñ p · Si at qs vtaur dmusto · ofia pfit · Rō q̃ s ·
D acceto at si fieret · euaporato vl' exalato partu igs
radical · et fluxibil · q2 tē ñ eēt unū · nec ĩ sba · ñ in
nā · Nā ĩ uire auli dr̄ · q · siqs uedidert cupū pau
vo · irrita ē venditio · Si at acetu; p uino · rata ē ue
dito · Rō est · q2 eadē ē vsya · Est at vsya sba q poita
et nā · et forma · vn̄ dic vsidor⁹ · Acetum ē uin̄ acutū
hic 7 dr̄ Innoc · hic 7 diligenti studio uinū optimu;
sit qrēd⁹ · v ĩ sacfitiu; offerat⁹ · uitiu; tam uinj · nō
maculat uindi⁹ sacm̄ · quo cra sim vinu; nouu;
qd dr̄ mustu; · siu uin̄ acidum qd dr̄ · acetum ĩ sa
cfitiū offerat⁹ sacm̄ oficit⁹ · vn̄ ex ocil · carthag ·
dr̄ · v ĩ sacfo corpis et sang · x · nl' amphi⁹ offerat⁹
q qd ipe dō tradid⁹ · hec est panis et uin · aq mixtū
nec ampli⁹ ĩ sacfitus offerat⁹ · q d uuis · et frumtis
Pot tam eā ĩstitutois hi · mult⁹ assignā · p⁹ · ē · et
pte vl' sacri · q2 hec duo coius ĩ vsum cib; · et pot⁹

ueuit · vn̄ dr̄ ysaac ĩ dictis · Panis ĩ tici ē ppinq
cib; · ad humanī corpis nutrītū · et ei⁹ oplexioni ualī
silis · E ē ut ide dr̄ sanatiu · et pgatiu · Dassilatoē
uinj · dr̄ idē · vin̄ ē alimtum · et medicamtu; · It
Cat · j · Botr⁹ cyp · dilect⁹ mī m · vn̄ ouertetr⁹ p h in
cibum et potum spūale manu ducim · ij · ex effcū
sacr̄ · q2 ut dr̄ ĩ Glo · J · Coz · xj · Panis p cetis cibis ·
sustentat · et uinu; letificat · coz hois · Et sili · ist
sacm̄ mag letificat et sustentat · mtes karitate in
ebatas q alia sacia · iij · ex actu celebrtois · q2 mūdi
tractat q alia q ĩ cibum et potum veuit · iiij · ex
sigficatoē dupl⁹ · rei · h⁹ sacri · q2 panis ex multis gñi⁹
oficit · Et uinū ex mlt's acinis ofluit · qd opetit
ad sigta d' coz x · ver et misticu; · v⁹ · ex repsetatne
ei⁹ q pcessit · q2 ĩ area grana oculant · et panis
ĩ fornace dsqt · et uinu; ĩ torcl'ari exprimit · q oia
petunt ad repsetāndu; passione xp̄i · D obloē

Capiens g⁹ sacdos patenā c pane · hostie ·
sr̄ posito offert dño dicēs · Suscipe sce pr̄ · o · e s ·
ĩ qb; ub duo fac · q2 p⁹ · pmittit petitoē · iļ · fine;
ītētū petitoīs · i · ut m · et ill' · 7c · J p⁹ · pte · p⁹
desigt petitum · diu pqb; petit · i · p ĩnuabilib;
et c · v⁹ post petitum · q petit · ij · captat biuuo
letiam · et hec ex duob; · omdatoē oblati · qd petit
suscipi · i · hāc ĩmaculatam hostiā · Et humiliatoē sui
i · qz ē idign⁹ famulus t⁹ · Dic g⁹ suscipe · i · sursum
accipe · sce pat · quies ĩcel · h ē · p⁹ · ps ĩ q petitoē
pmitt⁹ · Deui captat biuuolē⁹ · et · p⁹ · comdando
oblatū · cum dr̄ · hāc ĩmaculatam hostiā · s · q noua
lex t⁹ oiltens aiās offerri pcep · Jmaculatā eni · d; eē
q p egritoīs macul' offert⁹ · et pot dici ĩmaculata
ex pte · offerentis ecce · q tota pl' ē est · et macula ñ
ē ĩ ea · Cat · iiij · cui⁹ uice gerit sacdos · leuit · xxj ·
Sci erit sacdotes do suo · et ñ polluēt n' ei⁹ · v⁹ sbdit
Q uiā ē idign⁹ fa · t · Qmō g⁹ offert si idign⁹ · ñ ē ē
speciosa laus ĩ ore pccūs · Ecc⁹ · xv · p · dr̄ · c · eū is
qui displic⁷ ad ĩ pellādu; mitt⁹ · mū aiūs ad dete
ora puehit · hec eni p⁹ ĩtelligi · q ĩ pellantē · ñ q illū
p quo ĩ pellat · vn̄ aug · dr̄ · Sacm̄ am obsit idig⁹
sumtib; · pfit tam peos digue · sumtib; · si ofentes
mali⁹ sacdotis · q2 tē facientes · et ofetiētes · pm pe
pumedi st · It jo⁹ ad luciferianū · Dic x⁹ ē q bapti
cat · itaq ē q sacficat corp⁹ x · vn̄ oro te · v au sac
ficandi ei liciciam tribuas · c⁹ baptisma approbas
aut repples ei⁹ bap⁹ · quē ñ putas esse sacdotē · Nā
ē p⁹ · vt qui in bap⁹ sce · sit ĩ altari pcor · Ergo
vi⁹ sm allegata · q sacerdos · qcūq; et qlecq; sit mal⁹
ñ tnm q louis sacficet · dum mō sit ĩ fide catho⁹
Indign⁹ nō idigtate fid · s · hetic⁹ · qui caret ĩ entōe
ñ sacficat · S; qd d symo⁹ · sacrifi⁹ · dam sim⁹ · ē bes
aug · dicat · Sic eunuch⁹ fuit · qui joseph opuit ·
ita qui gra spe · s · mcat · uinū sem ñ ht · licus gei
talib; · sic quoq; ignis sacfity · qui p lxx · annos cap
tiuitatis babi · sb aqua iacuit extinct⁹ ē · a thyo
cho iasoni vendente sacdotum · qui sigauit ig⁹
spe · sa ñ luce ĩ symo⁹ · sacius · Ergo vi⁹ · q symoia⁹
l; sit sacdos · et intedat sacficare · et hat ceteraq

ꝯdecẽs ptinētes ad ſacrm̄ · poſtq̄ eſt ſymō · n̄ ſaſti
cat · Ad h̄ · xv · Grari · q̄ ī hiis ſilitudinib; · bt̄s aug̃
notare voluit · q̄ ſacrm̄ ſymōiacoꝝ · i · uēdita · ul'
empta · q̄ ītēdit̄ facere · q̄d facit ecc̄a · forma ſuatā
ſic ceteroꝝ heticoꝝ · l; ſint uera q̄tū ad for̄ · ī ama
tam̄ et falſa ſt̄ · q̄r ad effcm̄ · cum nō poſſint ī cordib;
hom̄ ī eis participātium gigne vl' accẽtē celeſtē
gr̄am · eoꝝ malitia obuiante · Congr̄ g° dr̄ · hac ī
ma · ho · lie ī digno offerūt dicens · Quā ē · idi · fa · ⁊c'
Sic capitare ītēdebat bn̄uolētiā a q̄uidatē oblati
et humiliatōe offerentis · vn̄ dr̄ · Offero t̄ d° deo ui
uo · et uō · v · iiij · poſt ꝯdecẽs cū au offert · ꝯ iiij · q̄ ſt̄
ī ydol' · pp̄ q̄d n̄ eis offerēdum ē · Pͥ° ē ſtultitas q̄
ſtultitia hom̄ ꝯputata ē eoꝝ mā · ps̄ · Oīa ſbiecſti
ſb pedib; eī⁹ · ij · eſt īeptitudo · q̄ n̄ uiuūt · n; ſētiūt
ps̄ · Os hn̄t · et n̄ lo · iij · eſt ignbilitas n̄e · q̄ ligna
et lapides ⁊ ĉ · ps̄ · Symulac̄ gētiū · ar · ⁊ auꝝ · iiij
eſt dceptoria falſitas · j · Coꝝ · viij · ydolum nl' ⁊ ĉ.
Offero igt̄ p īnuiābilib; offenſionib; · et ĉ · v̇ ordit
p q̄b; petit · et offert · Et p° pſe · et h ꝯ duo ꝯmiſ
ſa ibi p oīb; pcc̄s ⁊ ĉ · ꝯ omiſſa ibi et neglige̾ · cōmiſſa
aūt om̄ ī om̄ · i · p īnūiābilib · pcc̄s · ī primū · i · Et offē
ſionib; · Iux̄ iͦ · Ebꝛ · vij · Neccitatē hn̄t cotidie · ſacdo
tes · pr⁹ p ſuis delictis hoſtias offerre · ſ° p alus · Et h
ē q̄d ſeq̄ ī omē p omib; cc̄aſtantib; · Ebꝛ · ix · Pōtifēx
n̄ ſine ſāguine īgdiebat ſcā ſcōꝝ · q̄ offert pſe · ⁊ pp̄
ignātia · et p° p pſentib; v̇ dem ē · deīn p abſentib;
Et p° p uiuis · poſtea p defunctis · v̇ hēs ī lrā · vn̄ ex
ocil' · Cabl'n · viſum ē nb · vt in omib' miſſaꝝ ſolemni
tatib; · ſic nulla dies excip' · qua n̄ p uiuētib; · et p q̄b;
lib; necc̄itatib; dn̄m dpceni · ita nulla excipi dz · q̄n p
aīab; fidelium · pces dn̄o ī miſſaꝝ ſolemnitatib; offē
rant · vt in̄ et ill' · vltima pars · ī qua poīt fiīuſ · vl'
ītētō petitōniſ · ſ · v̇ ſibi · et ill' pſitiat ad ſalt · ī uitā
et̄nā · Hic ambꝛ · ī Ep̄la · ad Ebꝛ · ī xp̄o ſemel oblata
ē hoſtia · ad ſalutē ſempitēnā potens · D' patēa ⁊ de ſira ei.
Deīn abſcōdit patenā · quæ dcā eſt a patendo · ⁊ ſigt̄
patulā ūitatiſ ꝯfeſſione · De q̄ dicebat petr⁹ Jo · xviij ·
Si oportuit me mori tec̄ · et ĉ · q̄ patenā · i · ꝯfeſſiōē ab
ſcōdit · cū; a nalle · hoſtiarie · ꝗrit · n̄ nouı homīē · P̄ h
miſcet aq̄ uino ī calice · accepta ampulla · ī q̄ ſigt̄ ·
q̄ ppl's xp̄o adunat̄ · Et h ē q̄d dr̄ Julian⁹ pp̄ª · Cū aq̄
uino ī calice miſcet̄ · xp̄o pp̄s adunat̄ · et cdētiū plebs
ei ī q̄ cdid̄ copl'at · et iungit · Calix eīn dn̄ic⁹ · iuxta
canonū pceptum · uino · et aq̄ pmixt⁹ dz offerri · q̄a
uidem⁹ ī aqua pplm̄ ītelligi · ī uino uō oſtēdi ſag̃ · x̄ ·
It̄ Cyprian⁹ · ī calice dn̄i offerri ſola aqua n̄ h̄t · ſicut
nec uinū ſolum pōt · vn̄ ſacdos dic̄ hac ordē · roga
do p ſbatā ſi · adunatione · vl' ꝯ unitatē · Vs q̄ hūā
ne ſbē · et ĉ · ī fuſa aqua ī uinū · accip̄ dyac · calicē
de manu ſbdiacōi · qui eo īferioꝛ eſt · ſic dyac · ſac̄
dote · a q̄ accep̄ patenā cum hoſtia · Deīn offert
calicē ſr̄ altare dicēs · Offerim⁹ t̄ dn̄e calicē ⁊ ĉ
uſq̄ · ps̄ · Calicē · ſa · acci · et ĉ · ī Hic eſt ſyph' argē
te⁹ · poīt⁹ cum tritico ī ſacco beniamin minoris
Et nō · q̄n̄ ut uult ī nngc̄ · dz poni ī latē hoſtie · ī
dextā pte dicēs · Calix pō ad dextrū lat⁹ oblate · q̄ī

ſanguinē dn̄i ſuſceptur⁹ · quı de latē x̄ cdit̄ pfluxiſ
ſe · vn̄ dr̄ · Jo · xix · vn' militū lancea lat⁹ ei⁹ apuit
et ꝯtinuo exiuit ſāguis · et aqua · vn̄ d̄ · ambꝛ ·
oſtēdēs q̄r ex latē dicēs · q̄ uū culpa · ī gr̄a · cl'pā
p fecit · g̃ px̄ · It̄ dē · De latē xp̄i flux̄ ſangs ⁊ aq̄ ·
aq̄ ut mundaret · ſang° ut redimet̄ · De calicis mā ·
Qual' aūt eſſe debeat mā calicis · docem⁹ a ſcīs · vn̄ dr̄
ī Tybur̄ · ꝯ° · q̄ ſcī pr̄es vtebant̄ calicib; lig̃s · Qui in
Cepherin⁹ · xvi⁹ pp̄ · pateniſ uitreis utebat̄ · Deīnde
vrban⁹ pp̄ · xviij · oīa uaſa argētea fecit · vn̄ p q̄d a dr̄
lig⁹ pr̄es primi vitrea cepherin hēbat · Poſt hē vr
ban⁹ argētea uaſa ferebat · It̄ ex ocil' · Remēſi dr̄ · Ca
lix d̄ cum patena · ſi nō d̄ auro · oīo d̄ argēto fiat · Si
q̄s aūt tā paup eſt · q̄ de argēto hr̄e n̄ poſſit · ſaltē
vl' ſtagneū calicē hēat · De ere aūt vl' auricalco · n̄
fiat calix · q̄ ob uini ūtutē · erugīnē parit · vomitūq;
puocat · Null⁹ aūt ex ligō · plūbeo · vl' uitreo calice
pſūat cātare miſſā; · Jo ꝓhibet lignū · et plūbum ·
q̄a piloſum · et poroſū ē lignū · plūbū; q̄a poroſū
fedatū · erugīnoſum · et ēpitaniſ ē · h' calix dz ēē bn̄
dcs · et c̄ſmate unct⁹ cum patena · iux̄ iͦ · ī noc̄ · iij ·
Cum calix bn̄dicit̄ · ungit̄ · n̄ ſolū ex mādato legis
dic̄ · veꝝ q̄ ex° bt̄i ſiluī · q̄ ē altare ꝯſecrabat · illd̄
c̄ſmate pūgebat · Oblato g̃ calice · et coopto coꝛp̄li
plicato · et ſr̄ poīta hoſtia altāi ſr̄ coꝛp̄li · thurificat
ſr̄ utrūq; · ſigficans illd̄ q̄d fec̄ nichodem⁹ · ē Joſeph
ab arimathia · i · ē dyacō q̄ ſigt̄ · Jo · xix · v̇ dr̄ · venit
aūt nichodem⁹ ferens aloes · q̄ī lb · C · acceper̄ g° coꝛp̄
ihu · et ligauer̄ eum lineis · et aroatib; · ſic mos ē iu
deiſ ſepelıri · Tna uō c̄ceductio q̄ cum thuribl'o fit ćca
oblatā · ſigt̄ · q̄ maria magd' · maīa Jacobi · et ſalome ·
emer̄ aromata · v̇ uenientes ungerēt ihm̄ · P̄° q̄ aūt thu
rificet · īcliāt ſe ſacdos · ſigns x̄º · q̄ īcliauit celos et
deſcēd̄ · P̄ ca d̄ ī ſpū hūilitatis · et ĉ · Jnclans uō add̄
Dirigat̄ dn̄e oīō mā · et ĉ · q̄ī dicat · Sic īceſu acceptū
et gratū eſt ī ꝯſpectu pp̄ · ita fiat oīō mā ī ꝯ̄ t̄ · Quid
faciat crucē ſr̄ utrūq; dicēs · vei ſāficatoꝛ · et ĉ · q̄nipē
ē q̄ ſāficat · vn̄ dr̄ · G · Neccē eſt · vt munda ſit ma
n⁹ · q̄ diluere ſordes curat · ne tacta dēti⁹ īquinet ·
ſi ſordida ſequiſ lutum tēt · Poſt h ſacdos lauat ſ̄
man⁹ · v̇ mūd⁹ ad ꝯſecratōē accedat · dicēs ē pō · laua
boīr īno · ma mās · et ĉ · lotis g̃ manib; iteꝝ īclmās
ſe aū altare · dr̄ · Suſcipe ſcā trinitas · ī q̄ t̄a ītēdit
oblatum ſuſcipi · vel'iadoꝝ memoriā · ibi ob meiñ ·
et · ĉ · Et ī fine utriſq; ibi · ut nuūſ pficiat · et ĉ · ī · pͦ
oñd̄ ītētum · ī ij · iuē oblati · ī · iiͦ · finē · Dic̄ g̃ ſu
ſcipe · v̇ ſ̄ · hac oblōē · q̄ ſ̄ fuit īmaculata hoſtia · q̄
t̄ offerim⁹ ego · ſ · et ppl's · Ebꝛ · ix · Pontifex offert p
ſe · et p pp̄ ignantia ob meiuſ paſſionis · Scda
pars eſt ī qua ꝯmemoratōē fac̄ venandoꝝ · Et · pͦ
x̄ v̇ capitis · ij · ſcōꝝ · qui mbra ſt̄ x̄ · ibi · Et ī hōre
et ĉ · v̇ xp̄i venerandā recolit · tria ꝯmiāt · p q̄ reſtitu
ti ſum⁹ ſaluti · ſ · paſſionē p q̄ mortificati cāni ſum⁹
· ī · Pe · iij · xp̄c ſemel p pccīs mortuus ē · Reſurectōē
p q̄ uiuim⁹ gr̄e · Eph · ij · Cū eēm⁹ mortui pccō · viui
ficauit nos xp̄s · ī · Coꝛ · xv · xp̄c reſurrex̄ amōtuis
pmitie · doꝛ · Aſcenſionē p q̄ aſcēdim⁹ ad glā · Jo ·

xiiij · vado parare · vob̄ locū · H̄ tria signāt ↄsecratōe
h̄ sacri · Nam passionē īsinuat ī · Quy pridie ↄ̄ .
q pro vob̄ effundet · Resrectōe · cū pticula hostie
tenēs sr̄ calicē diē · Pax dm̄ · Ascensionē · ē sacdos
ipm̄ sumit · vn̄ dr̄ · aug̃ · Nō uadit ī secessum · sȝ ra
pit̄ ī excelsum · Et h̄ est qd̄ prī rogabat sacdos idē .
Jube hec pferri · et c̄ · Et ī hōre et c̄ · h̄ recolit ve
neranda mēbrorū xp̄i · i · scōrū · Et · p̄ · spalit̄ · is · ge
neralit̄ · ī · Et oīū scōrū · et c̄ · v̄ illis pficiat · et c̄ .
¶ Tertia pars est · ī qua ond̄r · quo fine oīat · oblatōe
suscipi · ob memoriā; p̄dcōrū oblatam · Et ē duplex
finis · honor scōrū · et nr̄ pfect' ī nob̄ ad salutē · p̄ q̄
impetrando petit eos orare · pro nob̄ ī celi · q̄rū memo[ria]
facim' ī t'ris · Deīn uītit se ad pplm̄ dicens · Orate
p me fr̄es · v̄ meū; parit̄ et urm̄ sacrificiū sit ac
ceptum dō · Aclinans g̊ se ppl's · orare dȝ ita · Sit
dn̄s ī ore · et corde tuo · et suscipiat sacrificiū accep
tum d̄ ore tuo · et de manib; tuis · pro nr̄a · et oīū sa
lute · huīs dcīs · dr̄ sacdos collectā · i · secretellā sup
oblatā · q̄ finita · Exaltat vocē dicēs · P oīa scl'a · se .
v̄ pp̄s audiens possit ↄfirmare orōa · vn̄ statī · R̸ .
am · p'ea salutat eos dicēs · Dō uob̄ē · qui dignet' uos
custodire · et aptos reddē ↄuiuio suo · ppl's · R̸ · Et
c̄ spū tuo · Deīn qm̄ pcedēdum ē ad celeste · misteriū
ↄsecrandū · p̄mitt̄ pphoē ¶ Et nō q̄ pphoēs dr̄ eo
q̄ p̄loq̄ui ad captandā bn̄uolētiā · ad excitandā
attētōe dī · q̄ rogam' p bn̄ficiis impetradis · p corp[ore]
corpis et sanguīs x̄ ihu ¶ Et sr̄ ītimo · ix · v̄ diē
pelagi' ī cathalago recipiende · vrban' aūt addidit
pphoem · Et te ī ueneratōe beate marie · pphō aūt
cōis p̄ifsa ē ab eccā · et sic sr̄ ī ūniuiso · xi · q̄ sect̄ · s ·
¶ De nat̄ — Quia p īcarnati ūbi misterium
De epiā — Quia cū unigenit' tuus ī sbā nr̄e cā .
¶ De xl'a — Qui corpali ieiunio vitia opprimis .
De Resr̄ — Te q̄dē dr̄ oī tp̄e sȝ ī hac potissm̄ die .
¶ De Ascēs — Qui post resurrectōe suā · oīb; dī · sr̄
De pnt̄ — Qui ascēdēs sr̄ oēs celos · sedensq;
¶ D' tnit — Quy c̄ unigenito filio tuo · ↄ spū scō .
D' crce · — Qui salutē humani gnīs · ī lig̊ crucis
¶ D' apls — Te dne supplicit̄ exorare · v̄ gregē
D' s̄ aī — Et te ī ↄmemoratōe btē oī sp uirgis
¶ Cois — Nos t̄ sēp et ūbiq; grās agere .
Volens g̊ sacdos ad pphonē pcede · qm̄ sup nā est
negotiū; qd̄ p pp̄s aggdit̄ p̄munit eum erigē in
tellectum ad dm̄ dicēs · Sursum corda · q · d · qm̄ uob̄
n̄ t'rena · sȝ celestia pponunt' · sursum corda erigite ·
vt sacrificiū; qd̄ dō offerēdum m̄ obtulistis · digne
offerre valea; · R̸ · ppl's · hēm' ad dnm̄ · q · d · Corda
nr̄a n̄ pcipis hēm' erecta ad dnm̄ · v̄ suscipe dignē
votū nrm̄ · Ex tūc cū n̄l a' deb; q̄ dūm cogitare
Grās agam' · simul ego et uos dnō deo nr̄o sbaudit̄
de oīb; nob̄ ab illo prestitis · R̸ · ppl's · et ↄfirmat dī
cēs · Dignū et iustū ē · q · d · Justa et digna rō ē .
dō grās referre · q̄ ab ipō ō boā suscipim' · hāc exor
tatoē q̄ seqt̄ · Galati' ↄposuisse dr̄ · Vere dign; q̄ bon
et iustū; q̄a bn̄fic' · equū q̄ dō · salutare · q̄ dō · sla
equū · i · rectum · salutare · i · salutē · plenum · qm̄

ad nr̄am corpis et aīe ptiēt salt̄ · si illum digne · lau
dem' · Post ↄfessionē pp̄ intermisso pp̄ cui loq̄bat̄ · cō
uītit se sacdos ad dm̄ prēm · et tanq̄ ad p̄sentē;
īcipit loq̄ dicēs · Nos tibi sēp et ūbiq; grās agere ·
et h̄ n̄ ad horā · sȝ sēp · i · oīni tpr̄e · et ī p̄spis · et
ī aduīsis · vbiq; · i · ī oīni loco · Dne · q̄ dn̄ato' ē oīu ·
et sb̄ ei' dn̄atoē · oīa sr̄ · Scē · tu q̄ scs̄ es · et p q̄
oīa scā sr̄ · q̄ oīa boā et scā cāsti · Pat̄ grec ·
lat̄ · dr̄ senior · Genitor q̄ ipē genuit · filiū · sin̄ ulla
coīquatoē · seu corruptoē · pr̄ · latinē · a patrando dr̄ ·
h̄ ē apptrando · qd̄ ē a pficiēdo · vl' ab adiuuando ·
q̄ ipē fec̄ oīa · q̄ fcā sūt · et uoluit nos filios suos
fi' adoptiuos · p sctificatoē q̄ ille scificauit nos · Ops̄
q̄ oīa p̄t · Jō omps̄ sol' dr̄ · q̄ n̄ ē impo[ssibi]le ap̄ dm̄
omē ūbū · Et dr̄ ompē faciēdo qd̄ uult · et n̄ faciēdo
qd̄ n̄ uult · et q̄ oīa p̄t q̄ illum decet · Etn̄ n̄ p̄ q̄
vitalis ē · mori n̄ p̄t · q̄ īmortal' ē · ī mo uita ē · Mu
tari n̄ p̄t q̄ īmutabil' est · Eterne ds̄ · q̄ nec initiū
huit · nec finem; hebit · q̄ nec cep̄ · nec desin; eē ·
sȝ sēp erit · Ds̄ ad diligēdum dr̄ · q̄ oīa diligit
et gubnat · q̄ cāuit · Ds̄ etiā ab unitate dr̄ · q̄ di
uin' ē · et oīa scit · et oīa diuidit pro uult · P xp̄m dn̄m · n̄ ·
xp̄c · g' · lat̄ · dr̄ unct' · hic xp̄c · aū oīa initia ī enna
rabilit̄ genit' est · d̄ spū · s · et nat' ē de ā' v̄g̃ · Nā
ī veti testo · sacdotes · et reges ungebāt · et ido x̄
dicebant · q̄ uncti erant unctōe tpal; · Jste xp̄c p q̄ p̄y
grās agim' eternalit̄ xp̄c ē · Et ē pr̄e etn̄' ds̄ ē · Et p ips̄
redempti sum' · Et ipē dn̄s nr̄ ē · q̄ dn̄at nob̄ · Jt q̄ xp̄c ē
mediat̄ pot · j · Thym̄ · ij · Mediator dī et homīu · hō
xp̄c ihc · Quia dn̄s est · pollicet' pro nob̄ p̄t et regiaū · Jo ·
xvij · Ego rogo p his quos dedisti m̄ q̄ tui sr̄ · Quia nr̄ ·
aduocare fidelit̄ debet · j · Jo · ij · Aduocatum hēm' ap̄
prēm · ihm̄ xp̄m iustum · Jo · xvij · Ego rogabo prē de
vob̄ · P q̄ maiestatē tuā; lau ag̃li · p ip̄m ē dnm̄ nr̄ ·
p q̄ nos grās agim' prī · maiestatem prīs laudāt āg̃li
q̄ xp̄c simul ē prē creauit anglōs · Angel' ē g' · lat̄ ·
nunti' ītp̄ · angel' nomē ē offitii · n̄ nature · q̄ n̄alit̄
sp̄c sr̄ · J spib; cū celestib; · sm̄ maiore gradu; ipōrū ·
maior' vēis explicāt · v̄ dr̄ laudāt angl'i · q̄ minores s̄ ·
i · īferioris ordinis · ps̄ · laudate eum oēs āgli ei' ·
Adorant dn̄atōes · Necesse · ix · Exāt' celi te adorat ·
Tremūt potates · Job · xxvj · Columne celi · ↄtremiscūt
et pauēt aduētum ei' · Jntellige n̄ metu timoris · ē bāt
fruant̄ · sȝ amoris · et reūt' metu · vl' maioris ē famlat'
ↄtremisce q̄ adorare · et adorare q̄ laudare · vt ēgo
nullaȝ eē grad' diffā · īsinuet ap̄ dm̄ · q̄tum ī eo est
ond̄r min' fuiti minorib; attribui · Nā et uītutes
celorū ē ad iudicandū venīt mouebūt̄ · Et oēs lau
dum uiuiā · maiores et minores ↄcelebrāt · vn̄
Jr̄ dr̄ · Socia exl' · ↄ · Et nō · q̄ eum · ix · sit ordies
āgelorū ītp̄a · gerarchia · h̄ ponūt̄ tm̄ de sex or
dinib; · sbtracto medio ordine · de q̄b; gerarchia ·
qd̄ diē ī nōe · notare · eo q̄ q̄b; tritas impfcā est
respectu sūme t'initatis · vt aūt pateat · q̄ sbtrahūt
littam p̄sequi · P q̄ īqt maiestatē tuā; lau āg̃li ·
Tres sr̄ gerarchie · sm̄ dyō' · Supior · media · et īfior
J supiori sr̄ seraphyn · Cherubin · Troni · J media

sc̄ dn̄atões · p̄ncipat᷑ · et potestates · De his medij
· s̄ · p̄ncipat᷑ · In ĩferiori ũtutes · archāgl'i · angelj · De
his medij · s̄ · archāglj · Q̄d tm̄ medij demũt᷑ · d'ql;
Ierarchia · replet̄at q̄d dr̄ · Ezē · xvij · aq̄la grandis ma
gna⁊ ala⁊ · et ĩ · venit ad libanũ · et tulit medulla;
cedrj · et transpōtauit eã ĩ t̄ra chanaã · aq̄la · lucifer · li
ban' celum empireũ · cedr' · cetus angelo⁊ · cui' cedri
medullã tulit · s̄ · ilbtrahes · et decipiens seq̄ces ei' · q̄s
secũ transpōtauit ĩ t̄rã chanaã · i · suspirãtiu; ĩ peñ · vl' cum
dato⁊ gie · i · dmoñ · q loc' pat' ẽ dyab' · et angel' ei' · os.
xcv · Dicit g° · laudãt angli · adorãt dn̄atões · t'e · po.
Celi · q̄ p q̄s tronos ĩtelligim' · ys · lxvj · Celum m̄ sedes ẽ ·
celo⁊q; ũtutes · ac beata seraphyn · socia exultatiõe ·
concelebrãt · Et ẽ sciẽdũ · q cherubyn · q̄ plenitudo sciẽ ĩt'p ·
si p on · plata fuit · iux' p̄p̄etate lingue ebree · o · ẽ · s ·
et plis m̄ tm̄ · Si aũt · p · n · dicãt · sic in psalmis · et
ymnis · et in p̄fatĩ gr̄a⁊ actõe · p° · ĝca decliatõe · in
ᷜleutiulĩ gnẽ mutãt · veluti cũ dn̄s · lucida sydera ·
sp̄tosa nemora · et c̄ · De seraphyn q ẽ sũm ordo sp̄ũũ
aglo⁊ · et dr̄ beata · q̄ ex singlari p̄p̄iqtate · cãtori suo
ĩcorpali ardet̄ amore · vñ ardentes vl' ĩcẽdentes ĩt'p ·
eodẽ mõ dr̄ · Cum qb; et n̄ras uoces · voces homiñ sc̄
oris laudes · ẽ cordis pio affectu · vl' solũmõ cordis ul'
ñtis affect' · voces anglo⁊ · sc̄ ãmiratõ et desideriu;
cãtoris · voces ẽ ap̄ sacratissias aures dĩ · ñ faciunt
v'ba n̄ra · s; desideria · Et q; sũma ciuitas · ex ãglis ⁊ hoĩb;
cõstat · ñitur scã eccl'a · q̄ ill' sociẽda ẽ ĩcelo dr̄ · ui admitti
iubeas dep̄cam' · i · uoces n̄ras · iungẽ vocib; p̄dc̄o⁊
ordinũ · tuis laudib; cõtinue ĩsistẽtium · supplici cõfes
sione · i · humilj · laudes ẽ eis dicentes · Scs · Scs · Scs ·
dn's ds̄ sabbaoth · Iste sunt voces anglo⁊ · laudãtiu;
ĩcelis · hc̄ ymnũ glie dĩ · et ysaias se audisse testat᷑
et io · ĩ apoc' · q̄ vidit v' dr̄ vgo · Sixt' p̄p ĩstituit · v' cũ
cõsecratõe p' p̄p̄hõnẽ cantaret · Dr̄ g' ter · Scs · ⁊ seml'
ds · vt trinitate p'so⁊ · ĩ unitate ẽẽntie cõndat · Sabbaot
aũt vnũ ex decẽ noĩb; ẽ dĩ · ap̄ ebreos · et ĩt'p · exercituũ
siũ exercituũ militia⁊ · Ds aũt sabbaoth · ds̄ omp̄e · q · i
omis exercit' · et uirtutes · militieq; anglo⁊ illi sunt
anglicos aũt sp̄s · recte militia; dn̄s · q; decertare · eos
cõ potestates aereas ñ dubitam' · q̄ tam̄ certamina · ñ
labore · s; imp̄io p̄agẽ · q; q̄d agẽ cõ ĩmundos sp̄c appetẽ
ex adiutorio cuncta regentis posse · pleni sc̄ celj · ⁊ t'ra ·
glia tua · h' est ei' glã · i · diuĩtate · celi · et t'rẽ gubnãt
glificãt · et honorãt nomẽ scm̄ ei' · q; omia implet · sic ip̄e
dr̄ · p ie · xx iij · Celũ et t'rã ego ĩpleo · Osanna ĩ ex
celsis · h' dictõ ebrea ẽ · et sonat · ĩ latino saluifica · vl'
obsecro saña · Nam cõposita ẽ · ex osi · q' ẽ salua · ⁊ anna
q' ẽ ĩtiectõ obsecrãntis · ĩ hc̄ ergo modum regtãt cõ
fitẽdo · regrãt ⁊ bñdicẽdo · vñ s'bĩfert · Bñdcs q
venit ĩ noĩe dñi · s · p̄p redẽptõe; n̄ram · vl' venit expectat'
ĩ sacris cõfitiendo · ad sp̄ualẽ redẽptõẽ n̄ra; · Q̄d ẽ s'b
iũg' osanna · i · sal' · siue saluificans ĩ excelsis · ap̄te
docet aduẽtum dñi ĩ carne · ñ solum huãnj gñis ĩ
t'ra · s; anglo⁊ ĩcelis esse salutẽ · q; dum nos redẽpti
ad sũma ducimi · eo⁊ nũs q cadente · satana erat mi
norat' implet᷑ · Huc usq; p̄p̄ho et exhortatõ · hīc ob
secratõ sequitur · ~

Post has laudes · et gr̄a⁊ actões · p tanta gr̄a redẽptõis
n̄re · q̄ ĩ illo diuino mistio ag' · et cõmidat' · sc̄o toti'
ecc'e silentiõ · ĩ q̄ cessante omĩ strepitu u'bo⁊ · sola ad
dñm dirigat᷑ orõ · et deuotõ cordium · sociatis s; omĩ
votis · et desideriis · ĩcip̄ sac'dos orõẽ effundẽ · q̄ ip̄m
misteriũ dñica corp̄is · et sãguĩs cõsecrat᷑ · Sic ẽ opõt;
v' ĩ illa hora · tam sacre · et diuine actõis · tota p dĩ
grã; a t'reñis cogitatõnib; m̄te sep̄ata · et eccl'a ẽ sa
c'dote · et sac'dos ẽ eccl'a sp̄ualj desiderio ĩtret ĩ sãctũ
dĩ eternum · et s'mũ · qm̄ sp̄s ds est · et eos q adorãt
eũ · ĩ sp̄ũ et ũitate · o; adorare · sic eudẽ p̄rẽ dp̄recm' ·

De Canone ·

Te igit᷑ clementissime pat̄ · Ex nũc
q̄d seq' canon dr̄ · eo q regl'aris forma tradit᷑ cõ
secrãtõi p̄ciosum corp' · et sãguinẽ xp̄i · Dr̄ ⁊ sec
ta · qm̄ vt de sectella dixim' · h' secta est · ⁊ s'b silẽtiõ
recitanda · vñ dr̄ magr̄ vgo · Secreta uocat᷑ · q; secrẽ
dr̄ · ne uilescat · Olim ẽ alta uoce · dicebãt · S; leg̃
q; pastores dum illa; usu cotidiano decantar ⁊ in
agro · dicunt' p̄cussi sc̄ · vñ cõsuetudo mutata p̄u
tat᷑ · Dr̄ ⁊ testamentũ · eo q hic tractat᷑ sõr testamẽtj
q̄d ds ihc̄ discip̄lis ĩ cena cõfecit · Ebr̄ · ix · Noui testj
mediator est et c̄ · os · xcvj · hic ẽ sanguis noui te
stamẽtj · Ebr̄ · x · Initiauit nob' ĩ sanguine suo uiã no
ua; · i · Cor̄ · xi · h' calix noui testj ẽ ĩ mõ sãguĩe · ~
Dic g° · Te ig' clementissime p̄r · h' ostẽdit᷑ a q̄ petit
explatõem · q; a p̄rẽ · et bñ dix' clementissime · q; cle
mens dr̄ · q̄ claumẽs · et clementissime · q̄ clarissiẽ
m̄te · siue abundãtissime · q; ip̄e clarissim' ẽ m̄te
et misericordissim' corde · Nõ iõ eum dñs clementẽ
et m̄ficordẽ · q m̄bris corp̄is · vl' corde · aut m̄te
cõpont' sit v' h' · s; iõ clementem · et m̄ficordẽ clamam'
v' illã clementiam et m̄iã s'r nos ab ip̄õ sentiam' · et
ĩtelligam' · qua saluari debeam' · P ih'm xp̄m · fi · tuu;
hic õndr̄ p q̄ petit · Ro · j · Peum p quẽ; hẽmus g'rã ·
Ihc̄ enĩ grece · latine saluator · siũ salutaris dr̄ · Salua
tor eo q saluet p̄p'lm suũ a p̄ctis eo⁊ · Iõ saluator a p̄ctis
q; potestatẽ hẽt dimittendi p̄ctã · filiũ tuũ dñm n̄rm · fi
liũ suũ unigenitum · q; ip̄e ẽ unigenit' ex filia pr̄is · nos
aũt filij adoptiui sum' · p ip̄m quiungẽtẽ ẽ · a p̄rẽ p̄ce
des p'rã exercitis · Et iõ p eum p̄ces; postulare · debemus
hũilit᷑ dicentes · Supplices rogam' ac petim' · Oñdit᷑
ẽ h' mod' petendj · ĩ · q̄ · s · ĩ humiliando blãdiendo
postulando declarando · p̄ponit enĩ humilitatẽ · q; ds
humilia respicit · Iõ dr̄ supplices · i · hũiles · p̄ea s'tring
orõẽ blandã · cum dr̄ rogam' · Ego · s · ẽ c'ẽ stantib; ·
deiñ annectit postulatõẽ; ĩ ac petim' · vtj accepta
has · i · ut accipias · et ñ ea sp̄nas · sic oblatõe; cayn · s;
sicut sacrificium abel admittas · Et bñdicas · q · d ·
sac'dotum ẽ ĩuocare · et offerre · s; dĩ est benedicẽ
et suscipe · · h' dona · h' munera · h' scã sacrificia illibata
Dona sc̄ · que · voluntarie dãt᷑ · munera · q̄ p aliq' pie
tatis obsequo offerim' dõ · ut p̄ctã n̄ra dimittat᷑ · Sac
ficia sc̄ q̄ iam cum oratõib; cõsecrant᷑ · Illibata · i · ĩui
olata ñ cõtaminata · sacrificia q̄ ĩ ministrio dñica cor'is
offerunt᷑ · vl' illibata dĩr · i · ñ p̄gustata · s; ĩteg' · et
adh̄c manẽtia · libare ẽ s'b uno sensu dr̄ sũit̄ p'l'
ẽ tragica ĩrelaũt sacramẽto⁊ · qui q̄dã offerebãt · io

obſequi: · q̃dã ad cultum · q̃dã ad veniã · voles g°
oſtdẽ ĩ hac ſola oblõẽ ſufficẽ · q̃ ĩ illis ↄtinebãt · ĩgr
hĩ ſigabãt deſcribt ea a tp̃ᵉ ſuı ↄdcẽ obſeqı · vñ dᵗ
dõã cult' munã · et remediũ ſacrificia illibata · vl' qꝛ
ĩ ſacro traſſe · Elemtum · vl' mã corl'. bndicto ↄũt.
v̾ dic vgo. Sacm̃ eſt elemtum et iſtitucõẽ ſigficãs
ſile · et repſẽtans · ex bndcõẽ ſãficans · ex ſcificatõẽ
q̃dã ſpũale grãm tribuẽs · Dr̃ ẽ ſacrificiũ · qĩ ſacru
fitu: · Deĩñ ſeq̃ · In primis q̃ tᶻ offerim' · p eccã t
ſcã · ca · Eccã · g · lat · ↄuocato dr̃ · Catholica · vniuſal'
qꝛ de iudeis · et gentib; ↄggata ẽ · Et q̃ vniuſi q
ĩ dm̃ cdt · ĩ una debẽt eẽ ↄgregatõẽ · Quã pacificãẽ
cuſtodire · adunare · et regẽ digñs · Pacificare p
filiũ tuũ q dᵗ · Jo · xvi · In mundo pſſurã · ĩ me pacẽ
habebitis · et q̃ pacifice uiuat · cuſtodire · i · cuſto
diat pacifica · adunare · i · ũ uniat diuulſa · p
hẽticos · et ſciſmaticos · toto orbe terrarũ · qm̃ fides ei'
annũtiat' ĩ uniuſo mundo · ps · In oẽ trã · e · ſo · e ·
vl' pacificare p dõã · cuſtodire · pmunirã · adunãẽ
p ſcã ſacrificia · quo ad ſpes · Illibata · i · ĩcorrupta
vna cu famlo tuo pp̃ nr̃o · ill' · hic ſpũalr̃ noĩat
plãtos · p qb; ẽ offerẽdum · vl' rogand'. Et p°. Gĩa
tẽ · ſ · papa: · qui cap' ẽ eccẽ · et dr̃ admirabil' · vl' co
ronat' · vl' qd meli' ẽ pr̃ prĩn · i · epõꝛ · pp q̃ p eo ſpali
ẽ orand'. vñ pelagi' pp dᵗ · ab uniuſi orbis cõĩõẽ
ſeparati ſunt · q q̃l; dic ĩt ſacra miſſarũ ſolemnia
vl' miniſtria qual; diſſeſione · apoᶜᵃ pontificis me
moriã ñ freqntãt · Deĩñ orãdũ ẽ p ep̃o · ĩ cui dioc̃ · ẽ ·
vñ et ſeq̃ Et antiſtite nr̃o · Qd aũt orãdũ ſit · p
plato ſpũali · oñdᵗ Paul' · i · The · ultio · Ds q uocauᵗ
vos · faciet frẽs orare p uob · Et oib; orthodoxis
Scda particula ẽ ĩ q̃ oñdit gnãlr̃ eẽ orandũ p oib;
aliis prelatis Et h ẽ qd ſeq̃ · ĩ auctẽ · thy · P oib; q ĩ
ſblimitate poĩti ſt · Et hĩ appellãt orthodoxi · i · recte
glioſi · vt alios rectificare poſſint · Orthos · g · latine
rectum · Doxa · glia dr̃ · Catholicẽ · atq; aplice fidei
cultorib; · Id ẽ ſt catholicẽ · et aplicẽ fidei cultores ·
catholicẽ · i · uniuſal · q̃ uniuſa vq; fuãt eccã eidẽq;
apoᶜᵃ · q̃ ĩ toto mundo doctriña aplõꝛ fũdauit · Addit
p x°ᵐ dnm nr̃m · qꝛ alr̃ nec oro ẽẽ · nec obl'o di offerri
pt · ñ p unũ mediatorẽ di et hoim · qd ipẽ ĩ ev° oñdat
dicẽs · Q' ecqd petieritis ĩ noĩẽ mo · h fatia: Memento dñe
q̃ ẽ · Determinata pte ĩ q̃ offerebat' p prelatis · h' ĩcipit
pars ſcda ĩ q̃ dic̃ ſe offerre p ſbditis · vñ h' occulte noĩ
recitant' cauoꝛ uiuẽtiũ p qb; offert ¶ p° noĩat circũs
p°ᶜ ſpũalr̃ ¶ iſ · gnãlr̃ · paſtantib; oiũt pces offerentib;
p qb; tᶻ ¶ iij · oñdᵗ ĩtẽtione offerentium · i · p ſe · ſuiſq; oib'
memento ĩ q ↄ c · h noĩat ſpũalr̃ caros ſuos · vñ dᵗ · Jnc ·
Quoꝛ obl'oẽ offers · coꝛ noĩa occulte ĩſinua · Et oĩu
c circũſtãtiũ · hic gnãlr̃ p oib; circũſtantib; rogat dicẽs
oĩu c circũſtãtiũ · v̾ dat ĩtelligi · q illi qui pſentes ſt · debẽt
pſeuerare vſq; ĩ finẽ miſſe · vñ ex ↄcil' · agath · dr̃ · aĩi
benedcõẽ ſacdotis ppl's amiſſa egdi ñ pſumat oĩu
ĩqt quoꝛ tᶻ fides cognita eſt · Duo ſt necã offerẽtib;
ad impetrãd' · fides recta · Ebꝛ · xi · ſine fide · impoſſ' eſt
placẽ do · Et deuotio ſca · ſine qua ſit ĩſipidum qd offerẽt ·
Que duo ẽ ĩ corde ſunt · aiib' ĩ aliis cogſci ñ poſſunt ·

ẽ ſoli' di ſit · Ebꝛ · xiij Orã munda et apta ĩ oclis d · Pro quib'
tᶻ offerim' · ambꝛ · orõẽ petit' p pp · p regib; et pctis
Alex pp · Ipi ſacdotes et ... lo ĩ repellat · et pꝛa pp co
medẽ · qꝛ ſuis precib; ea delent atq; ↄſumuit · vl'
q tᶻ offert hoc ſacrificium laudis · Et quib; ubis ↄſiderãdũ ẽ
q tota eccã do offerat ſacrificiũ laudis qꝛ d oĩ mltitu
dẽ circũſtãtium dr̃ · q tᶻ offerunt · qd ẽ · d implet' p pͥe
miniſtio ſacdotum hec gnãlr̃ agit' fide et deuotione
cunctoꝛ · Sacrificium dr̃ laudis · qꝛ ĩ laude · di offert'
Non ẽ nr̃a illi damus · ſ; ſua illi reddim' Pro ſe ſuiſq;
oñib; · h oñdit ĩtẽtõẽ offerentium · quoꝛ ĩtentio ẽ
offerre p ſe · et p carnis ſuis · Et h ẽ q dic̃ p ſe · ↄ c · vt
tã obtineat · Remiſſionẽ culpe · acceptõẽ grẽ · q̃ ſal' ẽ
aĩe · Et ↄſuatõẽ; uẽ · Remiſſionẽ culpe ẽ dᵗ p redẽptõẽ
aiãꝛ ſuãꝛ · Eph · i · Gratificauit nos ds ĩ dilecto fi
lio ſuo · ĩ quo hẽmus redemptõẽ p ſangnẽ ipi' remiſſi
onẽ peccõꝛ p ſpe ſalutis · ſ · aĩẽ · ps · Salus aũt iuſtoꝛ
a dño · Pro ſpe ĩcolumitatis corporis Tob · viij · Orabat
thobias ẽ uxore ſua · v ſanitas daret' eis · Et ĩ eodẽ
Ingreſſa ancilla ĩ cubiculũ · repit eos ſanos · et ĩcolumes
Eſt ẽ ĩcolumitas ſanitatis ĩtegritas · vñ ab illo ẽ
vtriuſq; ſanitas ſ · aĩẽ et corpis · d quo ĩ ps cant' · Dñi ẽ
ſal' et ẽ · Tibiq; reddũt uota ſua · eterno do · uiuo et uõ
Reddunt' vota · i · ſacrificia · vota fidei · et pie deuotois
eterno do · qui ſemp fuit · et erit · viuo · et uõ · ad diffãtiã
illoꝛ q ĩmolauer' demoniis · et ñ do · dns q̃s ignorabãt
Seq̃ · Coĩcantes · i · participantes fidei illoꝛ · q eandẽ
fidẽ hẽm' quã illi habuer' · et memoriã venerantes ·
i · ĩ pietate · et humilitate · veſtigia coꝛ ſequẽtes · In
primis glioſe virgis marie ge · di · et dni n̄ri ihu xpi ·
In hac ↄmemoratione ¶ p° · poĩt btã aᶜ · q aplõꝛ ma
giſtra · et marti martiꝛ prĩa fuit · cui' aiam gladi'
paſſionis filij ptranſiuit ¶ iſ · ponit apli · q ritũ
offerendi nob tradider · et ñ ĩ ſunt alij apli · ñ hij
qui ĩtẽfuer' · Excepto paulo tamq̃ p reuerẽtia doctrinẽ ·
¶ iij · mres · q ſeipos do obtuler' · et teſtes fuer' paſſiõis
x° · qꝛ mres teſtes ĩtp · Confeſſores aũt ñ ponit · qa
d eis antiqᵗ ñ ſolemnizabat eccã vl' qꝛ ñ ſt paſſi
ſic x° · c° paſſionis memoĩale ẽ hoc ſacrm · vñ bn dr̃
S; et beatoꝛ aplõꝛ ac mrm tuoꝛ talium · Et omiũ
ſcõꝛ tᵒꝛ · q̃ꝝ meritis precib; q; concedas vt ĩ oĩb; ptec
tois tue · muniam auxᵒ · p x° dnm n̄r ¶ In p° · parte
poñit ſci · q pſentes fuerẽ · ſ · ũ dr̃ Btẽ aᶜ · pet' · ↄ p · x'
¶ iſ · q abſentes · ſ · lini · cleti · ↄ c ¶ iij · pte · q̃ꝝ noĩ ·
a nob' ignorant quiſ do cognita ſint · ut ibi · Et oĩu ſcõꝛ tᵒꝛ.

Nota q rubricant' hoc addito · Coĩcantes ĩfra Canon ·
et ñ ĩ ſtructõẽ · v q̃dã corrupte ſcribũt · Dr̃ aũt ĩfra
can · eo q ſepius qb;dã feſtiuitatib; · Sex Coĩcãtes
excepto cõi aſcribunt'·

- Natiuitatis — patefacta mũ aſſumpta nã · q̃ btẽ aᶜ v · ↄ c · Coĩcãtes ↄ ſ
- Apparitõis — adductõẽ gẽtiliũ adorand'. Coĩcãtes ↄ ſ
- Paſſiois — In cena q̃ dñs nr̃ · ihc xpc tradit' ẽ
- Reſurrectõis — Dic̃ ſacratiſſimã celebrãtes rc̃ d ñ ĩ x fz cã
- Aſcẽſionis — Qua nr̃a aſſũpta nã · collocauit q̃ dñs nr̃ ihc x°.
- Pentecoſt — Spũ ſco ĩflãmãte corda diſcip' / Qᵒ ſpc · ſ ·

Seq̃ · Hanc g oblatõẽ ſuitutis nr̃e · Nõ · q h particla
ĩ qua petit obl'oẽ ſuam approbari · ĩtitulat' ĩ ſt can ·

Sac̄ collecātes. eo q̄ ter ī anno ꝗcē septā .ī can̄. muta
tōē accipiat . s. ī Cena dn̄i. Resurr̄. ꝗ pnt̄. et sic ī numero
sit . iiij. Cois . passionis . Resurrtōis . et pnt̄ . hac ḡ ob
latōē seruitutis nr̄e . q̄ dignū est ut seruus seruiat dn̄o.
S; et cuncte familie tue . Et ī istis v̄b unitas ecclie
ostēdit. qm̄ ī illa oblōne cōis seruit exhibet tā a sacdo
tib; q̄ a cuncta familia domꝰ dī . Qs dn̄e ut placat⁹
accipias . s. placat⁹ muns . et pab; scōꝝ . accipias ap
probādo . ut sit placabile sacrificiū . Diesq; nros ī tua pa
ce disponas . hic tp̄lr fruct⁹ notat approbatōis hostie.
oblōis. quā placat⁹ rogat accipe . s. tranqllitas uite
p̄sētis . liberatō a pena . assumptō ī glā . De s. dr̄. diesq;
nros . et c̄ . vn̄ septīz ē . da pacē dn̄e ī dieb; nr̄is . D̄. ij.
ē scdr̄ . Atq; ab etna dāpnatōē . et c̄ . ps̄ . Liberasti aīā;
m̄; ex īferno īfiori . D̄. iij . ī electoꝝ tuoꝝ iubeas
ḡge numerari . ut sim⁹ cū eis unū ouile . sb te uno pa
store q̄ eos ī ocel . Nō q̄ p̄dcā obsecratōē ɔposuit ge
lasi⁹ pp̄ . usq; ad diesq; nros . Beat⁹ at̄ Gg̃ pp̄ addidit
diesq; nros et c̄ . usq; p̄ dnm̄ nr̄. Quā oblōē tu ds̄
ī oib; qs . pars illa ē ī qua petit oblōē admitti . ut n̄
ꝗcer̄ . n̄ p̄stebat . n̄ vacillet . n̄ cācellet . n̄ uitet . Nō
ꝗcaret quo ad op⁹ opatū ut legalia nc̄ . Gal̄. iij . Q̄ cūq;
ex opib; legis sūt . sb maledcō s. et ita xp̄s redemit
nos de maledcō legis . ut ī gentib; bndictō fiet ī xp̄o ihu
Jō dic̄ bndcām . q̄d dr̄ oib; eph̄. In oī bndcōē ī cele
stib; . aug̃ . Nō ois panis . s; accipiēs bndcōē . fit corꝰ x̄ .
Et ē bndcōē dabit legis lator . ps̄ . Nō p̄scribat . ut
de iniqs . ps̄ . Deleant de libro uiuētiū . et c̄ . Jō dic̄
asscptā . luc̄ . x . Gaudete q̄ nōia ura scripta s̄ ī cel .
Nō uacillet . sic hij q̄ alienati sūt a xp̄o . et adulsatōē
ist. sūt sūt hospites testoꝝ pmissionis spē; n̄ hn̄tes
Ratam . i . ratificatam cyrogp̄ho sui testi . ɔfirmati ī
sāguine suo ī cruce . Sit bndcām . p q̄ benedicam⁹.
asscriptā . p q̄ ī celo asscribam⁹ . Ratam . p q̄ x̄ uisce
rib; cēseam⁹ . Ratōabilē . p q̄ a bestiali sensu exuam⁹
acceptabilēq; face digneris . ut nb̄ īp̄is displiceam⁹
ut nb̄ corꝰ . et sangs fiat . di . fi . ɔc̄ . ubi ɔtēdr̄ ad q̄ oblōē
sūā panis et uini . s. ut fiat corp⁹ . et sangs x̄ . Et nō . q̄
h dicēdo sacdos quīqs signū c̄cis sr̄ oblata fac̄ . tres
p̄mo sr̄ utrūq; . et duas sr̄ sigl̄in singl̄i facies . vn̄
dr̄ . īnoc̄ . pp̄ . Quīq; cruces q̄s fac̄ sacdos sr̄ oblata . v.
p̄s ī vēditōē x̄ ɔuenientes sigt̄ . s. uēditoris . vēditi . sac̄
dotū emtiū . Scribaꝝ . et pharisoꝝ . Crucis ē sigillum
nr̄e redēptōis . ē signū . Et ideo baptiçād⁹ sigt̄ c̄cis sig
clo . ī frōte . ī pectore . ī oclis . ī narib; . ī aurib; . ī ore .
ut poti⁹ corpis sens⁹ h sigclo muniāt . Et ut ab eo
tp̄e . apostata dyab̄ . ī uase suo p̄stino . ī teredptōis sue
caractes sig⁹ iā s̄ dicēps illd sciat ē alienum.

Vi pridie q̄ pateret̄ . h⁹ ondit forma ɔsecrōis . Et
pced̄ ī pte illa p̄ h̄c modū . q̄ p⁹ ond̄ mod⁹ p̄am
bul⁹ . et sctm̄ ɔsecrātis . Cuj . vba x̄ p q̄ ɔsecrat . i . h ē
corꝰ m̄ . ɔc̄ . mod⁹ ē q̄ recitat Euāg̃ . dic̄s . Q̄ pridie
usq; discip⁹ s̄t . dicēs īclusiue . q̄ oīa vba evangt̄. s.
ut dr̄ ugo . Et nō . q̄ p̄dcā uba dn̄i ī can̄ . qm̄ ī die
cene alit̄ recitāt̄ . q̄ alijs dieb; . et tc̄ eadē die illd
spāle dr̄ ī can̄ . h nr̄. Qui pridie . q̄ pateret̄ . p nr̄a
oīuq; salte . h ē . hodie . . accep pane . et c̄ . Qui p̄die

. i . q̄ xp̄s p̄cedenti die . hoc ē cene . q̄ pateret̄ . q̄ se
q̄ti die pass⁹ est . Dic̄ enī ugo . q̄ a p̄ . hoc . q̄ pridie
usq; ī nr̄m memi̅ . sa . ī usu habuer̄ . Et huis v̄b colōb d̄
sacrm̄ celebrauer̄ . Greg̃ . at̄ dr̄ . q̄ ap̄lr mos fuit . ad
orōē dn̄icā solūm̄ oblōnis hostiā ɔsecrare . pp̄ q̄d p⁹
p̄cē īstituit eam dici . Qui pridie q̄ pateret̄ accep
iḡt euāgl̄ta panē . an̄ q̄ ɔsecret panis ut at̄ vba xp̄i
accessāt q̄ sit corꝰ m̄ . fit corp⁹ . In scās ac uenābiles
manꝰ suas . ī scās . q̄ scōs . leuit̄ . xix . Ego scōs sū . ac
venābles . ma . s̄t . vn̄ dr̄ ugo ī p̄e scipm̄ maib; ge
stabat . et discip⁹ s̄t . sine corruptōē sui edēdū dist̄
buit . Et tam̄ ip̄e q̄ dedit et q̄ dabat . qui porta
bat . et portabat . idē erat . vn̄ q̄dā uisificās ait .
Se tēt ī manib; . se cibat ille cib; . Et eleuatis oclis
ī celum ad te dm̄ pa su̅ . o . Jo . xvij . Eleuatis h̄c
. o . ī celū . dix̄ . Pat̄ venit hōa clarifica filium tuū . vn̄
Innoc̄ . iij . dr̄ sic ī p⁹ . Jo . xj . Ihc eleuatis sursū oclis .
dix̄ . Pat̄ grās t̄ ago . qm̄ audisti me . Si tc̄ ī celum
oclos leuauit ad patrē . c̄ ad corꝰ exanie aīa lazari
reuocabit . p̄babili⁹ ē vr̄ . q̄ tc̄ oculos leuauit ad p̄re
ī celum . c̄ panē et uinū . ī corꝰ et sanguinē ip̄ū ɔmu
tauit . Tibiq; grās agens . Jo . xi . Pat̄ grās t̄ ago .
q̄ semp audis me . Benedixit . Innoc̄ . iij . h crux
sigt̄ . ɔfusionē panis ī carnē xp̄i . vn̄ ambr̄ . de offic̄ .
ante bndcōē alia spēs nōiat . p⁹ benedcōē corp⁹ s̄ gnat̄ .
Ac freg̃ . distribuēd⁹ . s. singlis . vn̄ Jo . Sigli accepi
unt xp̄m dnm̄ . et ī singlis portiōib; tot⁹ est . n̄
p singlos minuit̄ . s; ītegrū se p̄bet ī singlis
Deditq; di s̄t . dicēs . huc usq; recitat̄ mod⁹ q̄ te
nuit ihc ī ɔsecratōē sui corꝰ . Nc at̄ forma v̄boꝝ ēdr̄
p q̄ ɔsecrat⁹ oblō ī corp⁹ . et sanguiē ei⁹ . Ip̄e eqdem
xp̄c . p⁹ obtulit scipm̄ . ī p̄mens mētib; nr̄is memoriā
sui bnfitij et pignoris q̄d relīqd . Accipite iḡt n̄
tm̄ gustu corꝰ . q̄ ɔ mērs papit . vn̄ aug̃ . Ut q̄d pas
dētē et uētrē . c̄de et māducasti . Nō ē cib; ē vētis
s; mētis . Et māducate . Aug̃ . Crede ī illū x̄ ē mā
ducare panē uiuū . Fit idē . Nort fideles q̄mō mā
ducēt x̄ carnē . vnqsq; accip p̄tē suā . n̄ q̄n māducaz
ptes d̄ illo faciam⁹ ī sacdō . tn̄ sic fit . vn̄ ipa gin ptes
vocat̄ . p ptes māducat̄ . et manz ītegr tot⁹ man
ducat̄ xp̄s . uiuit māducat⁹ . q̄ surrex̄ occis⁹ . i . hoc
Quī h̄ cōicato corꝰ oblata est a fidelib; . ideo cōit pati
capiū dēb; . Et h ē q̄d dr̄ mādu ex h oēs . h est ē corꝰ m̄
h ē forma v̄boꝝ ɔsecrātium . h̄ ē vba q̄b; sacs ɔsect
h ē sermo de q̄ dr̄ ambr̄ . Sermo x̄ est q̄ opat̄ et potēs
ē mutare . et ɔūtē gnā nc̄ . Gen⁹ nc̄ et īstituta mutāt
ē ad vba p̄dca de pane fit corꝰ x̄ . Nō q̄ ceēt essētia;
augeat . vl ēē panis ad nichil redigat . et ēē desinat
q̄ fuit . s; īcip ēē q̄d n̄ fuit . ī foī at̄ p̄dca ɔfitiendi
corꝰ x̄ addit . Enim sm̄ usū ecce romane q̄ a beato
petr⁹ sumpsit initiū

Nō q̄ iuit — Ordo
necc̄ia sūt — Intētō — In — P̄sona
ad sacrm̄ — Q̄ litas — Actōe
eucharistie — forma — Q̄atia
— V̄bis

Wimūd⁹ ē ɔ Beregnariū distinguit modum
quatoruplicē mutatōis.

Mutatio ab
Ente ī nō ens · h ē p corrup.
Nō ente ī ens h ē p gnatōe
Ente ad ens qd nd ē s; ia ē
v d' erba · et silice · fit uitru;
Ente qd ē ad ens qd ē
vt ī sacō altaris Et h dr ɔ-
uersio h ñ ht sile ī na s; qi
ɔtraria est alterationi

vn dr vgo Comixtio
ipā n̄ fit unione · s;
fit transitōe cōtra
est. Cum neq̄q ee cen
ī augmētū accedit
v id ad qd acced' mai
fiat s; transitōe v id
ad qd acced' ē illo
ad qd acced' unū fiat

nec sic panē ī corp' xpi ɔsecrati dnis v de pane cor x
ee incipiat ī q̄ nouū cor sbito fcm d mutata een ·
s; ī ipm cor verū mutata een Nec ipām sbaz panis
et uini ī nich' redacta q dsiut ee qd fuit s; mu
tatā; potī q̄ cep ee ad qd ñ fuit · Et ipm qd cep e
ex eo esse ñ accep q̄ panis aufert ·

Hic aūt pot notari x

Conuersio triplex.
Matial' — Natural' qn ouū ɔuitt ī pullum ·
— Artificial qn ex silice ɔ feno fit uitrū
Formal' — Cū manēte sba mutāt forme accidētales
v ex farina et aqua fit panis ·
Sbal' — Cū manētib; formis accidētalib; mutat
sba v hic Potens est g v dr ambr smo x mutāe
īstituta nē q̄ ī ɔuisione nil remaniet ibi d sba panis
ñ tam ced' s; mutat ī illo et fit d illo ordialit cor
x · ñ tam matialit Et h s nāz qm for panis accidētal
remanj transeūte sba v frēs hat nutu cu; humana ro
experimētu; ñ porrig ·

Cum g dr d pane fit cor xpi
no q̄ de. quī; poit
matialit v cultell' d ferro
sbalit v homo de homine
origialit v fili' de patre
ordialit · Et h dup p priuatōe
v ēcata d nichō p poitōe v de
mane fit meridies ·
localit v aurū de arabia ·
hec ñ dnt d pane fit cor x ·

Vt at pateat pō
h' smōis sr nāz · dr
ambr · Rogauit he
liseu; q amisat ferū
iiij · Re · vj · misit he
liseus lignū ī aq ɔ
ferru; natauit · Exo ·
xvj · misit moyses
lignū ī aq et amari
tudine suaz aq̄ dpo
suit · q sitim valuit humana benedicto v nāz ɔu
tet qd dicem' d ipā ɔsecratōe diuina v ipa vba dō
opāt · Qd sitim valuit smo helye · vt igne d celo dpo
neret · ñ valebit smo xpi · v spēs mutet elemētorū
Smo g xpi q potuit ex nicho face qd ñ erat · ñ p ca
q sr ī id mutare · qd ñ est Hic ē ambr · s illo ubo
no
h igt caro mā ē · p mundi uita Et ut mirabili' loqr
ñ alia plane · q̄ q nata ē · d māg · ɔ passa ī cruce
et resurrex d sepulcro · Panē istum q̄ sumim' ī mistio
aliū utiq; ītelligo panē · q manū sp sa form' ē · ī uto
vginis et igne passionis decoct' ī ara crucis · Panis
angelorū fact' ē cib; hominū d quo dr h ē cor meu;
illō plane · illō uē · qd susceptu; d virg · qd passu
et sepultu ē qdq; resurrex · et ī celū ascēd' Et sedet
ad dext' dei pris · Et qd uētu; ē iudicare ui ɔ mor
vn dr aug · Accipim' g et maducam' v tdit' uō
vtiq; carnē · et ossa dētib; lacerāda · q̄ Ro · xij ·
Resurgēs amortuis iā ñ morit' mors illi ult' ñ
dnab' It ide Nō h corp' qd uidetis maducati estis
et illū sanguinē bibituri q effusuri sr ̄ pla
nidi · q me crucifiget · Ipm quē · et ñ ipm · ipm ·

inuisibli · ñ ipm inuisibli · Qd uō ī spē panis ded' et
no
ɔsecrat' cottidie fit · ne · horrorē īferat accipienti
vl q ɔtēplanti v' q dr ī omil paschali figura panis
et uini ht faciente dnō q; ū hēm' ī usu carnē cru
dā comedē et bibē sanguine It ī nocē · iij · dr ē sacm
altaris misterii fidī quā a' ibi cdit' q̄ cnat' et a'
ēnit' q̄ cdat · Cnit' spēs panis · et uini · et cdit' vitas
carnis et sanguis xpi ac uirt' vitatis et caritatis
Distiguēdū ē at ī ēa tria q̄ sr ī sacō discreta vid;
formaz visilē xpi corpis uitatē et spualē uirtutē for
ē panis et uini uitas carnis et sanguis vt uitatis
et caritatis Primu est sacm et nō res Scd' e sacz
et res Tertiu · est res · et ñ sacm Primu est sacm ge
mine rei Scd' sacm · uni' et alti' rei existentis Tertiu
ē res gemini sacī · Cdum g q forma ubor fit ī ca
none recepit a xpō ap · et ab ipis accepit successoēs
eorū · Primu nō est q cum sacdos incepit dice Accep
panē · ī scas ac ve · ma · s · debet accipe hostiā · Cū at
dixit · bndixit debz signare hostiā tenēdo ea; dimisse
sinistra manu · Cum uō dixit hoc ē ē cor meu te hūs
ds et ñ ān eleuet hostiā v [illegible]dat eam p' adorā
dam q̄ an ɔpletōe ubor illor ñ fit transito ī cor x ·
V'ba · ɔsec · tois sangnis x ·
Sed qm ñ edentib; carnē x solum · s; et bibentib;
eius sanguinē · uita pmittit Jo · vj · Nisi manducaūt cā · m
et bi · m · sā · Jō post cibum cor · potū aīe ppinauit · Sili
mō · pcā q̄ cēnatum ē · et c · vsq; hic ē calix · et c · Sr
vba euāgl' · Dic ē silimō · v sile accipiaū' · ī · plane
et demisse · Et bn dr · v dēm est d corpe · et ñ eleuet
sursū · ñ prī reīlet dixit; hic ē calix · vsq; ad vn ɔ me
mores nos et c · Forma at ɔsecratōis uinī ī sanguinē
h est · Hic est calix sanguis mi · noui ɔ eterni te · mi · fi · q p
vb et pmlt's effundet ī re · pe · Et nō · q vba ista psr
ex vb sacē sepē · colligi · quis ñ inueniat alicubi simul scripta
Qd ē dr · hic ē calix · hēt · luc · xxij · Et ī · Cor · xj · Qd at
dr noui testi · ex tribz euāglistis hēt · s · ex ml · xxvj · ɔ
mr · xiiij · luc · xxij · Qd at dr eterni · et itez misteriū fidei
ex traditōe d hēt · q̄ ad nos paps' deuenit · Qd at sr
ad freqtatōe sacī · ī · h q̄ties ēq; feceritis · ī mī mē · fa ·
Dr ē · h ē calix · sa · mi · vn dr ambr · an uba x · calix
est uino · et aq plen' · v at vba x opata fuit ī sangs
ɔuītit · q redemit plebē Noui · ɔ eterni te · dr noui ·
ī · vltimi · etni · ī · ñ finiendi · testi · ī · statuti · vl ɔfirma
tois · q̄ obitu testatoris ɔfirmat · q dicat · vet' testm
pmittebat tpalia · nouū at qd ē x sanguiē ɔsecratu;
pmitt' eterna · Et iō testm i' fuit uet' et transitoriū
h nouū et eternū · Misteriū fidei qd ɔtinet ī se secreta
dispēsatōe recōdita; · q̄ cōde deberi' q · ī sal' mā ɔsistit
v dr · Gē · Qd p uob · et pmlt's effundet · Joel · iij · Ef
fudert sanguinē īnocētē ī ēra sua · Jo' · ī ep · ad Eph ·
Hic ē sangs q militis effus' ē lāccea · ls ē qd dr · Jo ·
xix · vn militum lāccea lat' ei' apperuit · ɔ ɔti · exiuit
sangs et aq · Sangs ut redimet · aq ut mūdaret · In re
missiōe · o · pe · vn dr ambr · Quotiescūq; bibis ls ca
lice · remissione · accipis pc̄tor · et inebriaris spū h q̄ties
ēq; feceritis ī mī mē · fa · h iō uoluit fi · salutis auctor
v ē freqtatōe misti · ēcoēt salutis affect' · et pplu
digna sumptōe · a m̄is mundarem' pcis · Est ē

sciēd · q̄ sb̄ utraq; spē sumit tot᷑ xp̄s · v̄ dr̄ mag̃r
ī snīs · l; sb̄ utraq; spē sumat tot᷑ xp̄s · n̄ tam̄ fit cō
uīsio panis n̄ ī carnē · et uini n̄ ī sāgn̄e · Nec tam̄ duo
sacīm̄ sūt · s; unū tm̄ · jō post cor̄ · calicē dedit · v̄ q pa
uat · ipē potaret · Et q̄ sb̄ utraq; spē · tot᷑ sumit xp̄s
n̄ st̄ audiēdi illi · q cū cōicat · sb̄ deuotōis spē · petūt
sāguinē s̄ dn̄i · tū q̄ vult male sētire · s · q sb̄ utr̄q;
spē · n̄ sit tot᷑ xp̄s · ē ī ql; spē · et paticl̄a sit tot᷑ · tū
q̄ leuit̄ posset aliq̄s stillas effundē st̄ tūi · pedib;
oculcādas · Si at̄ obiciat᷑ illō augu · n̄ recte · cōicat᷑
caro sin̄ sāg᷑ · R᷑ · vez ē · q̄ tal᷑ caro n̄ ē sin̄ sāguīe ·
Si uō dicat᷑ obem᷑ seq formā · quā xp̄s tradidit
dns · p° cor̄ · din̄ sāguinē · R᷑ · Nō dedit formā mini
strādi · s; poti᷑ oseciādi · dicēs h̄ facite · n̄ distribuite
ī mā · 9 · Quit at̄ · q̄ mag̃ dicat h̄ ē calix · et ē
ī for̄ edita ab ecc̄a · q̄ ī forma luc · xxij · q dixit h̄ ē ca
lix · no · te · ī mō sāg᷑ · R᷑o ē · q̄ tal᷑ forma edita
fuit a d° · s · q utū · qd p; · q̄ tal᷑ edita fuit ab t̄o
pet° q fuit cū d° · qn̄ forma tradidit᷑ · Et ab ap̄s paulo
q accep̄ p reuelatoē; a d° · j · Cor̄ · xj · Ego accepi a d°
qd et edidi vob̄ · ¶ Et no · q si uinū aliq̄ negli̇ ī
uēiēte · vl᷑ aq̄ n̄ fuit pōita ī calicē · posst̄ pōi · vsq;
ad hic ē calix et ē · Et si de sang᷑ ad stillauit st̄ li
teū · abluat st̄ calicē trib; uicib; aq̄ · q̄ amisst̄ siuat᷑
et liteū rescidat᷑ · et comburat᷑ · et cū reliqis repōat᷑
Et h̄ 9 fiat de aliq̄ sordido · si cadet ī calicē · p ulba
pdcā · Et si tot᷑ sang᷑s effus᷑ fuit · ministrab᷑ diuio.
panē uin̄ et aq̄ · et sc̄a ofessioē īapiet · ad hāc g
obl᷑oē · et ī fine misse · pōz hostia sumet amisst̄ · Et
hoc idē fiat · si n̄ posuit aquā ul᷑ uinū ī calicē · et
h̄ ī fine misse · pcedēt · Si at̄ qs post sumptoē cor᷑
x̄ passus fuit vomitū · ī q᷑ iueta fuit paticl̄a hostie ·
sumat᷑ ē mag̃ reuerētia · et uomit᷑ obruat᷑ · et puluis cū
reliqis recōdat᷑ · ¶ Sc̄ at̄ · vij · spālit᷑ cōded̄a d corpe
xp̄i · ¶ p° est · q panis et uinū qd scificat᷑ ī altari · in
cor̄ · et sāguinē xp̄i mutet᷑ · · j · hoc ē cor̄ meū · 9 h̄
pbat᷑ p scēptura · et nā; p scēp᷑ ut dcm̄ est · · P nā; q̄
si ille panis qui cotti᷑ comedit᷑ · et uinū · ī carnē 9 sāg᷑
mutat᷑ · v dīt᷑ phisiq in stomag᷑ illō
¶ ij · Coēdēdo n̄ minuit᷑ · et h̄ pbat᷑ p ex° candele · q dat᷑
lum̄ ī finitis sin̄ diminutoē sui · v̄ d᷑ aū · Nec ab uetis s᷑ind᷑.
¶ iij · P loca t̄pia trāsit · n̄ dēpat᷑ · et h̄ pbat᷑ p radiū sol᷑
trāseuntis p loca t̄pia sin̄ sui feditate · · ita cor̄ x̄ p p da
res sin̄ aliq̄ feditate · vn̄ d᷑ mag̃r vgo · Si uideas
aliq̄ fi᷑ ī h̄ sāgo · q̄ min᷑ dig᷑ ēē uideant · noli horrē
sola spēs q vi᷑ · h̄ hn̄t · t᷑ mōstrat spē · s fuat uitatē
vi᷑ corrodi · et manz ī corrupt᷑ vi᷑ affici · vl᷑ macl̄ari
et p sciat ī uiolat᷑ · Jtaq; si qn̄ hec fi᷑ uidas · noli ti
mēre ipi · s; sollicit᷑ esto tibi · Jpē ledi n̄ p᷑ · tu nocē
potes · qui male ēdē potes.
¶ iiij · Comedēdo · ore clauso eg᷑d᷑ · Et h̄ pbat᷑ a sili
q̄ d corpe v̄gis exiuit clauso utō · et clauso sepl̄c°.
et ostio discipl᷑oz · multo mag᷑ clauso ore ē; pot᷑
exire · vn̄ cor̄ x̄ n̄ descēdit ī uterz · s; qn̄ ē ī gutture
cor̄ exit d ore · et ascēd᷑ ī celū · et qn̄ descēd᷑ ī aīa ·
si iuste sumat᷑ · siuō ī iuste · un d̄n · et h̄ ē qd dic᷑
sacēdos · Jube h̄ p ferri p man᷑ scā āgli tui · ī sb̄ · al · t᷑ ·
v̄ d᷑ · vgo · Qn̄ ī manib; sacm̄ ei᷑ tēs · corpalr̄ tēē
est · qn̄ ore suscipis · cōpalit᷑ tēē est · qn̄ māducas
qn̄ gustas · corpalit᷑ tēē ē · Postq̄ at̄ sēs᷑ cor̄l᷑ ī pcipi
defic᷑ · dīceps cor̄l᷑ p sētia q̄redā n̄ ē · s; spūal᷑ retiēda
q̄ xp̄s d ore ad cō transit · vn̄ n̄ uadit ī secessū · s; intr᷑
ī excelsum · Cib; ille · n̄ cor̄ · s; aīe est · vest ē ad te
v̄ cōedat᷑ · n̄ ut osumet᷑ · vest ū gustet᷑ · n̄ ū ī corpet᷑ ·
¶ v° · bonus ē cib; uite pedorib; mortis · Et h̄ pbat᷑ p
scēpturas · miracl̄a · et nā; · P scēp᷑ sic ipē d᷑ · Ego sū
panis uiuus · et c · Et ap̄ · ad Ebr̄ · x · q filiū dī ocl᷑
cauit · et sāguinē testi pollutū duxit · dtioi mēb᷑
supplicia · Et alibi d᷑ · Q ī dig᷑ māducat · et bibit
iudi°s māducat · et bib᷑ · P nā; sic d ī firmo · cui
cib᷑ optim᷑ ē ōni · q̄uis sano sit salubris · P mira
cl̄a · q̄a dum q̄dā heretic᷑ dēspitiēdo cor̄ xp̄i · dicēt
ēda; p sb̄ro · q canis comedet ipm̄ · stati canis ipm̄
heretic ī t̄ fecit ·
¶ vj° · frangēdo n̄ frāg᷑ · et hoc pbat᷑ p speculū · ī quo
appiret facies hois īteg᷑ · 9 si frangat᷑ ī mltas ptes
vn̄ d᷑ vgo · Noli putare · qn̄ ptes uides ī sacō altaris
q̄ diuisū sit · vl᷑ sepatum a se · aū ueli p mib᷑ discerp
tum corp᷑ x̄ · Jpē īteg᷑ manet · et in se n̄ diuid᷑ · īs par
tit᷑ vi᷑ pars una · et q̄ pars ēē vi᷑ · et totū ibi ē · Et
pars alta ēē vi᷑ · et q̄ alta vi᷑ · et idē ē · et totū ē · Et
si t̄cia pars vi᷑ silr̄ idē ipm̄ est · et totū · nec min᷑ in
pte · q ī toto · Fuīt at̄ tres ptes d hostia · q̄z p̄ma
fit p ill᷑ q sūt ī celo ī gr̄az actoē · ij · p ill᷑ qui sūt in
pgatorio ī liberatoē · iij · p illis qui sūt ī h̄ mūdo
ī iustificatione
¶ vij · q̄ uno eodēq; momēto v̄q; ē · vn̄ d᷑ vgo · Si
factor omīs cogitat᷑ · n̄ erit impossibile · qcq̄ erit
q̄ qui loc̄ fec̄ cor̄ fec̄ · et loc̄ ī corpe · et cor̄ ī loco · et q
fecit ut cor̄ unū ī loco eēt · fec̄ sic uoluit · et si nolu
iss᷑ alit᷑ facē potuiss᷑ · et qn̄ uult alit᷑ fac̄ · et ē sic ipē
uult sp̄ · Dic ē ōb · vn᷑ ubiq; ē panis cor̄ x̄ · vn᷑ ubiq;
ē calix sāguis ei᷑ · n̄ mlta cor̄ · n̄ mlti calices · 7c · Et ē
si locū cēcioi attēdim᷑ · ī loco duo sūt · spē et cor̄ · Spē dup
licat᷑ q cū sit ub̄q; attigēs a fine · vsq; ad fine fortit᷑ · 7
dispōit suauit᷑ omia · Sap᷑ · viij · Certā st̄ ī uno loco spē
ita q n̄ omēsurat᷑ vl᷑ cēscb᷑ loco · s; sui v̄q; retinz loc̄ ·
Cor̄ · hn̄t esse · ī loco · s; differēt᷑ · q̄ cor̄ glificatum n̄ repl᷑
locū · cor̄ at̄ corrup᷑le · replet · dimēsiue loc̄ · hēs g᷑ esse
vbiq; q spē ī carati ē · s · dī ēatoris · hēs ēē ī uno lo
co · q̄ cui l; pure ēatē ē · Cor̄ g᷑ x̄ 9 sāg᷑s · ex pte · cor̄litatis
hn̄t ēē ī loco · ex pte · diuītatis cui unitū est hn̄t ēē ī plib;
simul᷑ · et seml᷑ · plitas g᷑ diuītati · localitas vō huānitati
attribuit᷑ · vn̄ dic᷑ aug᷑ · Cor̄ x̄ ī uno loco ī cel᷑ est · vītas
at̄ ei᷑ ubiq; · ¶ Quale at̄ dedit discipl̄is sc̄ · mor̄le · vl᷑
ī mor̄le · vi᷑ q mor̄le · q̄ tale ded᷑ · qle hu᷑it · R᷑o · J mor
ded᷑ · vn̄ aug᷑ · xp̄s seml᷑ mortuus est ī t̄ p ī iustis · et
sem᷑ · et ētim hēm᷑ · et spē ī mobili retinem᷑ · q̄ re
surgēs a mortuis iā n̄ morit᷑ · ad id qd dī · hu᷑it mor̄le
et dedit qle hu᷑it · dic᷑ mag̃r ī iiij · sntiaz · xj · discip᷑is
cor̄ tale dedit qle hu᷑it · i · mor̄le · et passi̇le · R᷑o · vno
m᷑ · dedit passi̇le · et mor̄le · alio mō impassi̇le · Nā
vna ē passio · ī sepatoē aīe a carne · et sic ded᷑ passi̇le
et mor̄le · alia ē ī dimisioē pātiū ī t̄ se · et sic dedit

Ne · de ei mulieib ·

impassibile. vel post diem qui dedit corpus suum passibile sub specie panis et vini dedit impassibile. Et sic potest intelligi illud quod dicit Hugo. Dicit enim sic. Totus in seipso subsistit qui non dicitur id mortale ne vendicet dominice carni sacramenti dignitatem nec immortale ne estimetur esse non eius virtutem qui fuit mortalis ante eius resurrectionem. Sed non aliud videtur dicere. probavit sanctum ipsum impassibile et immortale. Responsio. Ipse mortalis dedit immortale. unde dicit Hugo. quia non necessitate sed voluntate mortalis fuit ideo quando voluit recepit mortalitatem et quando voluit deposuit eam. Dicit enim Augustinus. Christus quando voluit mori et quando voluit resurgere potuit. Item dicitur Christus corpus suum discipulis suis tradidit immortale quoniam et si quale habuit eis tradidit. Non tamen qualiter habuit quando cenaculum habuit et dimisit et dedit sacramentaliter. et inde sibilite vin toe i li° sententiarum prescripti. Celestis panis quem Christi caro est suo modo vocatur corpus Christi. cum revera sit sacramentum illius corporis quod fuit visibile et palpabile. Dedit ergo quale est sed non qualiter sicut dat deus potestatem alicui absolvendi aliquem. dat quale habet sed non qualiter quia eam habet ut episcopus. cui talis auctoritas ratione dignitatis et cure committitur. ¶ Notandum autem quod quod sit faciendum sacerdoti cum non recordatur se dixisse illa verba per que fit transsubstantiatio panis in carnem Christi scilicet accipite et manducate et cetera. Similiter illa verba per que fit transsubstantiatio vini in sanguinem scilicet hic est calix et cetera. in quibus consecratio tota vite eucharistie consistit. Responsio. Dominus autem omnem orationem que vagatur mente quando debet orare. aliquid aliud cogitando. quod dicit oratione et quando est securus tamen non recordatur non scit se dixisse totam orationem male et prave orasse. non est excepta ab omnie. et dubito orationis. propter quod itaque tenetur dicere omnes illas partes quas non recordatur se dixisse. quamvis peccare mortaliter videatur qui orando dominum non invocat toto corde. Et ideo cavendum est summopere sacerdoti saltem cum assistit altari ut retineat secum cor suum. ne transeat ad cogitandum de aliqua re. quod de missa quia mens divina non impetit quia deus mentem non habitat in falsitatis.

Sequitur. Unde et memores domine nos tui servi quod dicit. Papis domine ut hic in tui memoriam faciamus. unde memores sumus presentem eiusdem Christi filii tui. Sed et plebs tua sancta id est sanctificata eius Christi filii tui domini dei nostri id est unita filio tuo per corpus et sanguinem ipsi. Tam beate passionis id est passionis per quam beatificati sumus quoniam etiam dampnationi obnoxii. Nec non et ab inferis resurrectionis per quam infernus spoliatus est et vita nostra reparata. Sed et in celos gloriose ascensionis per quam ascendendi nobis patefactus est iter. Offerimus preclare maiestati tue de tuis donis spiritualibus ac datis temporalibus. vel dona referuntur ad benedictionem sanctificantem. data ad omnia panis et vini. vel ut dicit Innocentius. de tuis donis id est frugibus segetum quod ad panem. que est consecratus in carnem. ac datis de fructibus arborum quantum ad vinum quod est consecratum in sanguinem. de quibus tibi offerimus hostiam puram ab originali peccato. hostiam sanctam a veniali. hostiam immaculatam a criminali. vel puram a prava cogitatione. sanctam a locutione. immaculatam operatione. Panem vite eterne id est dantem nobis vitam eternam. Sicut dicit Johannes vj. Si quis manducaverit ex hoc pane vivet in eternum. Secundum quo exponit Augustinus Christus est panis vivus de quo qui manducat vivit in eternum. Et calicem salutis perpetue quantum ad stolam anime. Et nota quod hic facit sacerdos v cruces propter v plagas domini duas in manibus duas in pedibus et unam in latere. Supra que propitio ac sereno vultu respicere digneris. propitio parcendo peccata. sereno largiendo gratiam. Et accepta habere sicut accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel. id est ita tibi placeant sicut tibi placuerunt munera Abel. qui obtulit primitias

pinguium. Et sacrificium patriarche nostri Abrahe. qui tibi obtulit probata. Et quod tibi obtulit summus sacerdos tuus Melchisedech. qui obtulit ex debito pacifico. unde Genesis xiiij. Melchisedech revertente Abraam a cede regum protulit panem et vinum et benedixit ei. Iste Melchisedech dicitur fuisse Sem filius Noe. Sanctum sacrificium et immaculatam hostiam. Commendatur enim Abel in lege in evangelio et in epistolis apostolorum et dicitur puer non etate sed puritate et simplicitate. Commendatur Abraham propter oblationem unigeniti sui Ysaac. Commendatur autem Melchisedech ab apostolo qui dicit de eo assimulatur porro filio dei manens sacerdos in eternum. Quod vero subiungitur. Sanctum sacrificium immaculatam hostiam. ad complendum petitionem subiunctum est quia in antiquis sacrificiis ymago veri sacrificii erat. Dicitur enim sacrificium quasi sacrum factum.

Supplices te rogamus omnipotens deus. Hic inclinat se sacerdos ante altare significans auricularem consilium Iude. Deinde elevans se osculatur altare. per quod osculum representat osculum proditoris. vel supplices te rogamus. hoc est submissis et supplicantis vocibus et obnixius inclinatis. Iube hec perferri per manus sancti angeli tui in sublime altare tuum in conspectu divine maiestatis tue. Hec verba tam profunda quis comprehendere sufficiat quis digne aliquid loqui. est magis veneranda fides quam discutienda. ut quod deferenda ea illuc deposcat. non ut intelligatur que ista fiant ut ait sanctus Augustinus in eius sacerdotio. unde dicit Gregorius. Quis enim fidelium dubium habere possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri et in illo Ihesu Christi misterio angelorum choros adesse. summis yma sociari. terrena celestibus iungi. unumque ex invisibilibus et visibilibus fieri uno eodemque tempore ac momento et in celo rapitur ministerio angelorum consociandum corpori Christi et ante oculos sacerdotis in altari videtur. Hinc Leo papa dicit. Circa hoc corpus aquile sunt id est angeli qui alis circumvolant spiritualibus. hii sunt angeli ascendentes et descendentes in visione Iacob. Genesis xxviij. hii descendunt ad obsequium Christi corporis in altari. Dicit quoque Augustinus de eodem sublimi altari in conspectu divine maiestatis tue sic ait. Est quoddam altare dei ad quod accedit iustus. Ille solus accedit qui ad istud securus accedit. illuc invenit vitam suam qui hic discernit causam suam. Est enim sublime altare dei non corporale sed spirituale. hoc est invisibilis et angelica creatura. Et sublime altare dei extitit. ex quo accepit sacrificium laudis et hostiam iubilationis. ad cuius unitatem iungitur. nunc per fidem in futuro per diem contemplationis speciei. omnis multitudo omnium electorum. Ut quotquot ex hac participatione. unde dicit Ambrosius. Tu qui accipis eius carnem et sanguinem divine eius participas alimento. Per hanc participationem altaris pacificati sumus deo angelis et celestibus et sanctis ibidem regnantibus. ¶ Et nota quod hic sacerdos erigens se deosculatur altare significans quod Iudas peracto tente consilio quo prodiderat dominum dato osculi signo. erexit se ad osculandum Christum. Luce xxij. Iuda osculo tradis filium hominis. Sacrosanctum quia sacrum verbum sanctam carnem quam ipsa potentie de virgine sumpsit. filii tui qui sacerdos est et hostia. corpus et sanguinem quod de latere eius fluxit sumpserimus scilicet ex hac altaris participatione accipiamus fructum benedictionis et gratie. Et hoc est quod sequitur. Omni benedictione celesti et gratia repleamur. hoc est ut evacuati maledictione quam per vetere homine eramus sub maledictione per corpus novi hominis refectione benedictionibus repleamur. unde dicit Augustinus. Accedat ad eucharistiam securus et intrepidus confidens de domini misericordia satisfaciens in lacrimis et orationibus. qui de certo non habet voluntatem peccandi. Fuit enim hic

due cces . q sic d[r] inoc . sig[na]t uincula qb[us] ligatu[m] e[st] cor[pus].
et flagella qb[us] emittebat[ur] sangs.

Memento dne famlor[um] fa[mularum]q[ue] t[uarum]. hic no[m]i[n]at sp[eci]ales . d[e] qb[us]
sibi o[mn]i[bus] sat p[er] signa fidei a[n]i[m]a cu[m] fide de h[oc] s[e]c[u]lo exuisse.
vn[de] d[icitu]r . Qui nos p[re]cesser[unt] c[um] sig[no] fidei . i . qb[us] co[m]icauim[us] iuxta
ecc[lesi]a sic d[icitu]r leo pp. Quib[us] viuis n[on] co[m]icauim[us] . n[on] mortuis
co[m]icare d[e]bem[us] . i . q excoicati decesser[unt] . vl' i[n] p[e]cc[at]o mor[tal]i . sin[e]
aliq[uo] sig[n]o c[on]t[ri]c[i]o[n]is mortui s[un]t . Orat e[nim] p[ro] amat[is] p[ro] defunctis
s[uis] . et eos facit oblonis i[n]t[er]cessione emundat . eiusmo[d]i c[on]des
q[uod] sanguis ille p[re]cios[us] q[ui] p[ro] multis effus[us] e[st] . i[n] re pe . n[on] solu[m]
adsalt viue[n]tium . s[ed] et ad salvato[r]e[m] valeat defunctorum
Et dormiunt i[n] so[m]no pacis . quo ad corp[us] . et quo ad
a[n]i[m]a[m] i[n] sp[e] . q[ui] i[n] purgatorio s[un]t . vn[de] d[icitu]r i[n] pace . fact[us] e[st] loc[us] ei[us]
quo ad p[ri]m[u]m . et h[ab]itatio ei[us] i[n] syon . quo ad s[ecundu]m . Ipis dne
et o[mn]ib[us] i[n] xpo q[ui]esce[n]tib[us] . i . i[n] fide x[rist]i . loc[um] refri[gerii] lu[cis] et pa[cis].
vt i[n]dul[geas] dp[re]ca[mur] . h[oc] est . v[t] ex i[n]dulge[n]tia tua . c[um] p[ro]p[ri]u[m] e[st] miseri
semp[er] et parce[re] . tribuas . vl' p[ro]uideas . Indulgeas i[d]q[ue]
loc[us] refrigerii . et c[etera] . T[ri]a petu[n]t[ur] defunctis igi[tur] . Teneb[ro]
sitate ex p[ar]te corp[or]is i[n] sepulc[hr]is . afflicto[n]e ex p[ar]te a[n]i[m]e q[ue] purga
t[ur] . i[n]quietudine[m] me[n]tis . et desiderio . Co[n]t[ra] q[ue] petit locum
lucis corpi resuscitando de sepl'cro . loc[um] refrigerii a[n]i[m]e
patie[n]ti . loc[um] pacis deside[ra]nti . vl' loc[um] refrigerii corpi
loc[um] pacis a[n]i[m]e . loc[um] lucis vtriq[ue].

Nobis q[uo]q[ue] pecc[at]orib[us] . P[ost]q[uam] tractauit d[e] defunctis . p[ro] qb[us]
rogabat cu[m] dic[eba]t . memento . et c[etera] . Redit ia[m] ad se d[e] huius e[st]
qb[us] locu[m] optat . i . d[e] s[an]c[t]is . q[ui] de hoc s[e]c[u]lo migrauer[unt] ad
vita[m] . d[icitu]r e[nim] nob[is] q[uo]q[ue] pecc[at]orib[us] . q[uasi] d[icat] . n[on] solum dne hus
p[ro] qb[us] te rogam[us] . s[ed] e[tiam] nob[is] pecc[at]orib[us] . de multit[udine] miserato[n]i
tuar[um] sp[er]antib[us] . sp[er]am[us] e[nim] . q[uia] miser[icor]s es . et t[ua] mi[sericordi]a
plena est t[er]ra . p[ar]te[m] aliq[uam] . et societatem donare di
gneris . c[um] s[an]c[t]is ap[osto]lis tuis . ac m[a]r[tyr]ib[us] . p[ar]te[m] aliq[uam] . ideo
d[icitu]r . q[uonia]m qui p[ar]te[m] h[ab]ebit . gaudeb[it] d[e] toto . Dein no
minat s[an]c[t]os . c[um] qb[us] p[ar]te[m] h[abe]re desiderat . Et p[rim]o ap[osto]l[u]m Jo[hannem]
p[re]ce[n]te[m] nego . ub[i] Johe[m] . C[ontra] is . p[ro]thomar[tyr] . ibi stephano .
p[osi]to . h[ic] Johes sol[us] . de hus qui int[er] fuer[unt] . q[ui]a hic s[i]b[i]
cruc[e] matre[m] d[omi]ni a xpo reco[m]mendatam recep[it] . h[ic] au[tem]
po[n]it mathias . qui int[er] alios s[upra] n[on] notabat[ur] . q[ui]a i[n]t[er] eos
n[on] fuit t[em]p[o]r[e] passionis . Qua uo[luntate] fuit p[ost]ea elect[us] ap[osto]l[u]s
ideo p[ost] c[on]secrato[n]e[m] po[n]it . Silis ro[tio] e[st] et de Barnaba . De
alus s[an]c[t]is m[a]r[tyr]ib[us] . ead[em] r[ati]o e[st] . q[ue] s[upra] . I[n]t[er] quor[um] nos c[on]so[rtium].
hic petit c[on]sors co[rum] fi[eri] . quor[um] petebat partem . ha
bundat c[on]sors a participe . q[uonia]m p[ar]ticeps d[icitu]r p[ar]te[m] acci
piens . siu[e] parua[m] . siu[e] magna[m] . c[on]sors d[icitu]r . q[ui] vice heredi
tario sorte[m] accip[it] . Et io q[uia] merita n[on] ei suffragant[ur] . v[t]
iungat[ur] cor[um] c[on]sortio suis m[er]itis . id[e]o adiung[it] . Non estimato[r]
me[r]iti . s[ed] venie q[ue]s largitor admitte . q[uasi] d[icat] . v[t] q[uia] s[an]c[t]os so
tiari p[ro] m[er]itis n[on] possum[us] . salte[m] p[er] i[n]dulge[n]tia[m] c[on]iun
gam[ur] . In p[ri]n[cipi]o e[nim] h[uius] orac[i]o[n]is pa[rum] p[ro]tulit . pect[us] suum dic[en]s .
Nob[is] q[uo]q[ue] pecc[at]orib[us] . Et h[oc] ideo . v[t] pecc[at]ore[m] se o[ste]ndat . et co[m]
punctio[n]em excitet . et cogitatio[n]es vana[s] et desideria
praua . a corde pellat . allegorice a[utem] sig[nifica]t . ut dic[it]
Inno[centius] . q[uod] rupto silentio pect[us] p[er]cutit . rep[re]se[n]tat c[on]fess[ionem]
latronis i[n] cruce dice[n]tis . Nos q[ui]de[m] dig[na] factis recipi
m[us] et c[etera] . Pectoris p[er]cussio sig[nifica]t . q[uod] ce[n]turio et q[ui] c[um] eo erat
visis q[ue] fiebat . timuer[unt] dice[n]tes . vere fili[us] dei erat . Et tu
rbe et q[ui] simul aderant ad spectaculu[m] . p[er]cutiebat pec
tora sua . et reu[er]tebant[ur] . P[er] x[ristu]m d[ominu]m n[ostru]m . v[er]s[us] . P[er] q[uem] h[ec] o[mn]ia

sp[er] bo[n]a cas . i . p[er] q[uem] xpm creas sa[n]c[t]ificanda . sa[n]c[t]ificas s[cilicet].
uiuificanda viuificas s[cilicet] . benedicenda b[e]n[e]dicis . nob[is]
p[re]standa . Et p[re]stas nob[is] s[ecundu]m da[n]da i[n] remissione pecc[at]or[um] . et
augme[n]tu[m] gr[ati]e sp[irit]ual[is] . De his o[mn]ib[us] simul . dic[it] aug[ustinus].
sp[iritu]s s[an]c[tu]s i[n] tota ecc[lesi]a i[n]uisibilit[er] ea m[in]istra et op[er]ando
s[an]c[t]ificat . et s[an]c[t]ificando viuificat . et uiuificando b[e]n[e]
dic[it] . P[er] ip[su]m p[er] q[uem] hec o[mn]ia dne semp[er] bo[n]a creas . Et cu[m]
ip[s]o s[an]c[t]ificas . et i[n] ip[s]o viuificas . Est e[nim] d[eu]s p[at]ri op[er]i[s] .
q[uod] hec benedicis . I[n] unitate sp[iritu]s s[an]c[t]i . quo p[ro]uenit ea
p[re]stas nob[is] . O[mn]is ho[no]r . et gl[or]ia . Ro . xj . Q[uonia]m ex ip[s]o . et i[n] ip[s]o
et p[er] ip[su]m s[un]t o[mn]ia . Q[ui]b[us] v[er]bis o[ste]ndit[ur] trinitas p[er]so[narum] . Ipi
ho[no]r et gl[or]ia i[n] s[e]c[u]la s[e]c[u]lor[um] . hic ut dic[it] Inno[centius] . q[ui]nq[ue] sig[na]t
ter . s[upra] calice[m] . et bis a[n]te calicem s[ecundu]m eu[m] hostia sacri
co[rum] . Tres cruces sig[nan]t tres cruciat[us] . q[uo]s xpc sustinu[it]
s[cilicet] . p[ro]passio[n]is . passionis . et c[om]passionis . Due seq[ue]ntes
q[ue] fiu[n]t ad pede[m] calicis . vl' a[n]te calice[m] . cu[m] apta e[st] nob[is]
diuinissima illa ars . et m[in]istro . p[ost]q[uam] i[n] t[er]tis reges nob[is]
dat ab[und]a[n]tia . vl' o[ste]ndi[tu]r i[n] sang[uine] lat[er]is . et aq[u]a . q[ua]
pec[catu]m lotum e[st] pa[tria] . et p[re]ciu[m] solutu[m] e[st] p[er] sang[uinem] . v[n]de Ambr[osius].
De late[re] x[risti] fluxer[unt] sang[ui]s et aq[u]a . aq[u]a ut mu[n]dar[et] . sang[ui]s
v[t] redimeret . D[icitu]r e[nim] Inno[centius] . q[uod] due cruces designa[n]t duo sac[ramen]ta
q[ue] d[e] late[re] x[risti] fluxer[unt] . s[cilicet] aq[u]a regen[er]ato[n]is . et sang[ui]s redeptio[n]is. V' p[ri]m[o] m[odo]

Per o[mn]ia s[e]c[u]la s[e]c[u]lor[um] . hic sac[er]dos . q[ui] h[a]c[tenus] usq[ue] siluit voce[m]
exaltat dic[en]s . p[er] o[mn]ia . et c[etera] . Inuenit[ur] c[on]suatu[m] e[ss]e sacrifi[ciu]m
morte[m] x[risti] sig[ni]ficantia . vn[de] dic[it] Inno[centius] . ex[em]pl[u]m ei[us] h[oc] fit . q[ui] ex
clamauit i[n] cruce voce mag[na] dic[en]s . Pat[er] i[n] man[us] t[uas] co[mmendo] s[piritu]m m[eum].
qb[us] pp[ul]s assensu[m] p[re]b[e]n[s] . R[espondet] . am[en] . i . fiat . huc usq[ue]
sac[er]dos petito[n]e[m] sua[m] sp[eci]ale[m] . seu peculiare[m] obtul[it] d[e]o.
ex nu[n]c p[ro]pone[re] i[n]t[en]dit g[e]n[er]ale[m] . v[e]l t[er]tia p[ar]s ord[inis] t[ra]d[i]t[ur].
s[cilicet] . postla[ti]ones . Seq[uitur] . Orem[us] . i . pe[tri] . iij . O[mne]s una
nimes i[n] orone[m] estote . P[re]ceptis sa[lutaribus] mo[niti] . et di[uina] i[n]fo[rmati]
au[dem]us dic[er]e . i . auditis monitionib[us] . q[ue] salute[m] nob[is]
p[re]parant . et i[n]formati diu[in]a i[n]stitutio[n]e . et x[risti] p[re]ci[os]a . q[ui]
corp[us] suu[m] p[ro] nob[is] dedit ad mortem . et ip[su]m nob[is] i[n] cibu[m]
salutare[m] tribuit . Audeam[us] c[um] fiducia tron[um] gr[ati]e . v[t] mi[sericordi]a[m]
c[on]sequi[mur] . et gr[ati]a[m] i[n]ueniam[us] i[n] auxilio oportuno . It[em] Paul[us]
ad ebr[eos] . x . accedam[us] i[n] gaudio c[um] ple[ni]tudine fidei . q[ui]a
q[ui]cq[ui]d i[n] orone[m] peteritis . c[re]dite . q[ui]a accipietis . et fiet vob[is] . hec
e[st] q[uo]d d[icitu]r . audeam[us] dic[er]e . Pat[er] n[oste]r et c[etera] . hec p[ar]s est . i[n] q[ua]
t[er]tia [par]s ordinis t[ra]d[itu]r . q[ue] di[citur] Postla[ti]o[n]es . et i[n] q[ua] g[e]n[er]ale[m]
po[n]it or[ation]e[m] . et d[icitu]r g[e]n[er]al[is] . q[ui]a g[e]n[er]alit[er] salutaria a[n]i[m]e et corpis
i[n] ea petu[n]t[ur] . Co[m]me[n]da[n]da e[st] a[utem] h[ec] or[ati]o . r[ati]o[n]e auctoris . i[n]stitutio[n]is
me[n]te . et for[ma] . auctor a[utem] h[uius] or[ati]o[n]is . fuit ip[s]e x[ristu]s . Mt . vj . Sic a[utem]
orabitis . Pat[er] n[oste]r et c[etera] . Tradi[di]t a[utem] h[anc] for[mam] noua[m] ora[n]di a[liis].

i . v[t] nouitas or[ati]o[n]is c[on]ueniret nouitati legis . Jo . iiii . ueniet hora .
ij . v[t] c[on]si . dissimil[is] o[ste]nderet[ur] a cl'torib[us] ydolor[um]
iij . v[t] breuitas facili[us] i[m]petret . Ro . ix . v[er]bu[m] abbreuiatu[m]
iiij . v[t] nouu[m] mag[is] placeat . v[e]t[er]a tra[n]sier[unt] et c[etera] . apo[calypsis]
v . v[t] c[om]pe[n]diu[m] pete[n]dor[um] notificar[etur] .
vj . v[t] sp[eci]ale[m] forma[m] . et ab o[mn]ib[us] alus discreta[m] t[ra]der[et] .
vij . v[t] citi[us] sciret[ur] . p[ro]p[ter] vi[n]a[m] pet[iti]o[n]i adiu[n]cto .
viij . v[t] ne[m]o d[e] ei[us] ig[n]ora[n]tia excusaretur .
ix . v[t] meli[us] memorie c[om]mendaretur
x . vt frequ[en]ti[us] iteraretur .
xi . v[t] dicere[n]te[m] n[on] tedeat .
xij . v[t] d[eu]s cito se expedie[n]te[m] exaudiat .
xiij . v[t] sua p[ro]p[ri]a uerba . ci[tius] et libe[n]ti[us] vl' facili[us] d[eu]s admittat .

Cōtinet aūt vii petitiōes i q̄b' ō bō p̄ſītis uite ↄ futē ↄtinet ↄ i qb' vii petim'. Pᵒ petim' bō gr̄e ē dn̄is P̄r nr̄ ↄc. Scīficet n̄ t. Nom prīs pet' ſcīficari i nb' qd' f' qn filios nos effic. Jo i. Ded' eis p̄o. fi. di ↄc. Pr nr̄ ta notat. Kātas ē d'. pr. n̄ d' dñs ſ; d' pr. v ↄfidam' v filii. Cuj' hūilitas ē d' nr̄. Raban' monet nobil' et diues n̄ ſr̄buī n̄ ē p̄ſt dīc pr nr̄ q̄ fres ſūt. Cuj' fiducia ē d' q es i cel' v hoīes fiducia ipetrādi h̄ītt q̄ p̄z q i cel' ē. ſole; ſuū oriri fac ſr̄ bōs et malos. Co. q d' pr nr̄ n̄ mī mlti. ↄ. pᵃ ē pacis obſuato. Ex. xiiii. Ne ↄſoſit uigui ī ↄ ↄc ↄ paſtoēs m' ↄ paſtoēs t' fiz ē ſuū. iſ e ſr̄bie dhortato mal' ii. Nūqd n̄ un' pr oīū nr̄m. q' g dſpic un'qſq; ſr̄e ſuū. Cuj' ē mutu auxilii ſuffi. P̄v. ig. fr̄ q adiuuat a fr̄e ↄc. Cuj' ē mutu hōris exhibito. Ro ix. hōre iuicē p̄. Qui es i cel' mlt' expō. pᵒ ut q es i cel' i. i delitiis pat̄e q. dicam' ei. Q' reḡs i delitiis pat̄e pietatis oclo reſpice pegrīos. Cuj' q es i cel' i. i ſecreto maieſtatis t' q. ita te abſcōdis hoīb; v ancie ui daris. Cuj' ut. Q' es i cel' i. i oīū bōz hitaciō q dicam' v pueri nr̄ib; dam' q. teb mari aduecta. Uii ut q es i cel' i. i aglis et ſcīs q celi dn̄r ps. Celi enarrāt glīa dī.

Scd'o bō pſeuātie ē dn̄is Adueniat re. t. et h dupp' expō. pᵒ ut drieg' g' ſ; qd d' Reg' dī i vos ē et te ē ſeſ'. Adueniat re. t. i eccā vl' aīa i q p grā reg̃s veniat ad h v i fine pſeuātio pueniat. Cuj' ut v itelligat dreg' glie d' q. ai' xxv. Pcipite reg' qd vb' ↄc. et tē ē ſuſ' adueniat re t. i. eterna glīa q pſeuantib; dat. Tcio petim' bō glē ē dn̄is fiat vo' t. v. Glo d'. vo' dī ſp f' ſ; ouam' v libtas nr̄i arbitri ſortiet' p glā ſue uo'. Sic i ce. ↄ i t'ra. h expōīt raban' qd' pᵒ ſic i celo i. i aglis ita ↄ i t'ra i. i hoīb;. Cuj' ſic i celo i. i iuſtis ita et i t'ra i. i pecca. ut. ſic i ce i. i xᵒ ita ↄ i t'ra i. i ecc'a. uii. Sic i ce i. i mte ita ↄ i t'ra i. i carne.

Quāto bōu tp̄ale ad ſuſtētatōe ē dn̄is Panē nr̄; co. petit' h' ſ; Glo et panis corp' et ſpual' uiri iō d' n̄ ſua m' q. cois eſt nec āis ſ appet et n īdigētib; petētib; tribuam' q. q̄ corp ē. Da nb hodie et pet' h' tam p̄tis q p pecōrib; hodie x' p pane ſolū ſit ordē face et p pane cotidiano v n̄ ſolliciti ſim' d' c'ſtīo v n̄ grauem' ſolliciti ec̄ ē d' hodie. Quito petim' malū culpe āmoued' vii. Et dimitte nb de uītā i. pecca p̄p q ſum' debitores culpe. Sic et nos di d' n. h ē ↄdito et debetis vii d' i Glo. Peccat' aliī repete ↄced' ſ; debita pecōz nūq petētī veniaz i te negāt. Ecce q cautoē aſtūgim'. i q et nos iuicē admīa flectit et peccātib; i ſe veniā p'mitt' et nb p̄nos alis ↄc. v. Si offers mun' t' ↄc. Et no q h oro aqb; ē q; pᵒ diq ſ. ab oīīs et amal' et q abeuſtēte i odio ſr̄no. S; d h diſti guēd' ē q. aū ē p' gnal' et ſic d' ordē ip' ecce aū n̄. Et te au h't odiū mor'. i ↄſcīā actualiī ē ppoīto n̄ dimitē di ↄ vo' et ſic ullū dicēdo ↄſeq̄ fr̄ui aū ē ppoīto ↄ vo'. dimitē di ſ; i oplete et ſ ↄſeq̄ fructū q. ad hoc diſpoīt magis.

Sexto petim' malū tēptatōis amoued' vii d'. Et ne nos i. i tēp. aug' h n̄ orat v n̄ tēptem' ſ; u n̄ iferam' i tēp'ne tāq ſi qſpiā c' necē ē ig' exuraī n̄ oret v ig' n̄ ↄtigat ſ; u n̄ exurat. Joseph tēptat' ē illeceb' adult'ii ſ; n̄ illat' i tēp'ne. Et ne nos i. i tep. i. ne nos deſeres i tēp'ne vici ſinas ↄ n̄ ſinas tēptari ſine qua nullus pbat' ē. v' d' aug'. Jamſ ē dyā tēptā n̄ ille q tēptat' ei loc' d'. Septīo petim' malū pene amouēdū vii d'. S; libanos amalo. Jn hac petitoē ecclā pet' libari amalo pene p̄ſītis ↄ tam libatoē pſite. Ut ē petit' v ſtati fiat pſtoē h libatō vl' libanos amalo i. culpe ↄ pene vl' pt'o p̄ſītī et futō. Am̄ h e ↄclusio q ſigillū d'ce oōis qd ē d' ipā oroe. S; q' q' i hac oroe dr̄ am̄ a ſacerdote et i ceteris aliis app'. Dicēdū; ē q am̄ aliī ord' optatis affirm aliī ↄfirmātis ord' ↄclusione. Et iſto ſo n' ſum h. v' aug'. am̄ ſig' i oīb; huis petitōib; idubitant' a do tribui qd pet'. Et iō q. ſacerdotis e vota pp reſſerre do et uoce dī pp' ↄuenit ei v affirm' qd petitū ē a d' ee ↄceſſū. In aliis aūt oroīb; am̄ affirm optantis ord'. et pp h pet' app' ag' optat' qd petit'. Di ↄ am̄ adubraliē et ſonat ſp uit' ſ. abdie. Et erit dn̄o regnū am̄ i. i etni. Scdt ↄ fideli uit' i' vs. lxv. Q' bn̄dcs ē ſr̄ t'raz bn̄dicet i do am̄. Glo. am̄ i. fidelr' et uācat. S; libanos a ma am̄. Et h ē qd ſeq' d' ſacerdos. Libanos qs d' ab o ma p p tā. h' accip' ſacerdos patenā de manu miſt' q cohopta ↄ occulta fuit vſq; ad oroē dn̄icā p q ſigat' ↄfeſſio vitatis q occulta fuit pet' x' miſtio eū negāte. Hac patefcā uitate ſigata p patēā d'oſculat' ſacerdos et mumes ſe cū ea ſig' ēcis d'. Da ppiti pacē et ad h iuocat ſuffragiū ſcōz dic. Et i ead' bēa as ↄc. Pᵒ h accip' hoſtiā ē patena et de patēā ſ; vſum Romāe curie dext' manu accipiēs hoſtiā frāg ea ſr̄ calice. Et fac i t's ptes vnā cū d'. P d' u i x' fi i. q ſiniſt'a manu poit ſr̄ patenā. iſ ſr̄ ead' ſilr' repoit n ē ulla uis i ↄdiciēdo vl' obmitēdo eaſdē pticulas. Cuj' ē add' Q' tec ui. ↄ re i u ſ ſ dſ. Cū t'tia q tet ſr̄ calicē eleuat ambab' maib' eūd' dicēs Poiā et ē. De his trib; ptib; d' Sergi pp. Triforme ē corp' d'. Pars oblate i calice; miſſa corp' ē qd ia ſreē deuidiſſe. Pars comeſta corp' x' ad h' ambulās ſr̄ t'ram. Pars i altari uſq; i fine miſſe remanēs corp' i ſepl'cᵒ. hē mod' tet ſol' pp q. dyac et ſbd. ſcdm̄ d' ead' hoſtia coicat'. Sig' tam q. vſq; i fine ſcli corpa ſcōz i ſepl'cis erūt vl' alit' Pars ē pſas pars ē pſaſicantis. T'cia pars q; ſequs p̄deſinctis d' ee. Poſt h ē alia pticl'a q ſacerdos tenuit ſr̄ calicē ſr̄ eūd' facit t's cōcs h ē ea ſig' dicēs ✝ Pax dn̄i ✝ ſit ſp vobiſ ✝ cū. Et ſpūt. Et ē ſpū t'. Et nō q hec tres cruces ſūt v onūt qd deiz ē. oīā ee pacifica p eum q i cel' ↄ q i t'ra ſic i ps d'. Et fcs ē i pace loc' ei' ↄc. Et nō q i agēda mortuoz n̄ d' i agn' dī. oīſē nb vuuc pſcipis ↄ pſcipōs oūt ↄ ↄſtitet' hūtes adh' p' eūdā di do adiuuāte q coiuſer. Et celi ↄſitētes agnū ppitiū; et ſe pecōres p ſe petūt oīſe nb. Q' a uō amotiuſ pit ↄfeſſio p qb; nos orare o; dn̄is dōa eis reqē. Nec pax dat' qm p hoc ord' pp' ↄ ſeſiſſe hus q agūt i miſſa. Q' ↄfeſ' n̄ reqrit' a ſepl'tis. Quīta feriā cene l; agn' dicat' pax tam n̄ dat' q. ad h' uiuēs agn' pacis oſcl'o tradebāt'. V' ſ' uō fr̄ia et ſabbo ſcō agn' n̄ d' n̄ oſculū; pacis dat' qm agn' q p nb' occiſ' ē ſalt' i mē t're opātō i corde t're demoabat' et pax miī receſſ' pacis oſcl'o tradita pditoris. Dein poīt pticl'ā illā i calicē dicēs. Fiat h ↄmixtio i. ſimul' mixtio ſpēz paīs et uini ē x' corp' n̄ ſit ſin ſāguie. Et ↄſecrātō i. ↄſecratō ſacrāl' ſāc adunatō qm l; ſb' ut'q; ſpē ſūāt' tot' x' n̄ t'n fit ↄmīſio ſuppl'c ſacrāl' paīſ n̄ i carnē et uini n̄ i ſāguiē. Scdt ↄ ↄſecto i. ſimul' ſacratō effecte v ē ſac' ſcō corp' t' vini ſacm̄ ↄ ē. Dein d' agn' dī q iō t' cātat' vl' repet' qm t'no ſuo ope ſpali xpē uer' dī agn' opat' e ſalt' ſ. dimitēdo pᵃ dōdo grā largiēdo glā vl' pgādo uulnā naliā reddēdo amiſſa.

gratuita indulgentia abunde ceata cena. Post hec sacerdos dicit orationem. Domine
ihesu christe qui dixisti pacem etc. Quia dicta dat pacis osculum ministro dicens pax
tecum. Si prius osculatur altare quod dat intelligi quod pacem a deo impetrauit pro
se et populo. Unde dicitur in canone. Sacerdos prebet osculum pacis ministro qui reuertens
in ecclesiam per totum illud osculatur et planeta uel casulam extendit. ubi per pacis
osculum caritas ostenditur. Minister non pace recepta dat pacem aliis. ubi
ostenditur quod cum omnibus debemus pacem habere. Ro. xii. Quod in uobis est cum omnibus pa
cem habentes. Et alibi. Salutate uos inuicem in osculo sancto. Unde est in canone.
Quia caritas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus est nobis. ideo pacis
osculum per uniuersos fideles diffunditur in ecclesia. Deinde episcopus uel sacerdos com
municat et ministris post dicens duas orationes scilicet Domine ihesu christe et perceptio corporis uel alias
orationes consuetas. Postea accipit sacerdos hostiam de patena dextera manu dicens
Panem celestem accipiam. Deinde dicitur. Domine non sum dignus etc. Postea corpus domini
nostri ihesu christi. in quibus duobus sumit corpus christi. quod tenetur semper sumere qui celebrat. quod
si non fecit. tamquam reus diuini corporis ex concilio toletano gratia communionis anno
uno repulsum se nouerit. Tenetur enim ut dicit Gelasius semper totum sanguinem et corpus
christi recipere. quia diuisio unius eiusdemque misterii sine grandi sacrilegio peruenire
non potest. Post perceptionem corporis christi accipit calicem et dicit. Quid retribuam etc. Deinde
sequitur. Sanguis domini nostri ihesu christi custodiat animam meam in uitam eternam. Post hec sacerdos purificat
et abluit suos digitos. que lotio signat lotionem discipulorum post cenam.
ubi pedes lauantur affectus significantes. sicut hic manus opera pretendentes.
Deinde replicat communionem et dicit hec duo orationes post communionem. Quod ore sumpsimus domine.
et Corpus tuum domine quod accepi. Postea portatur liber ad dextrum cornu al
taris significans quod in fine per introitum gentium israel conuertetur ad salutem. Deinde
cantatur antiphona uel post communionem que leticiam de perceptis muneribus representat. Unde de
terminatis eius precibus populus benedicitur. et ultio de actionibus
gratiarum. et ideo est quia superius beneficiis regratiandum est largitori. Et precedit
per hunc modum. quia prius regratiatur sacerdos. in populo generaliter id est Dominus vobiscum.
in parte in qua sacerdos regratiatur. prius impetrat donum per quod ipse est et populus
sit dignus inueniatur regratiari. Unde premittitur Dominus vobiscum. hoc iam uis pone
ista imperato. quod dicit. Dominus ipse spiritus sanctus dono pietatis sue uos repleat
ut digni inueniamini regratiando creatorem omnium largitorem. Et respondetur. Et cum spiritu tuo.
Deinde sequitur oratio que gratiarum actio dicitur. Et non de multis unam eligamus illa
inducam. Prima quesumus opere dico. ubi de perceptis muneribus gratiam exhibentes
beneficia potiora sumamus. Qua dicta dicit sacerdos Dominus vobiscum
hic imperato premittitur regratiatori populo. sicut sacerdos premisit sue regratia
tioni dicens. Dominus etc. scilicet spiritus sanctus. qui dono sui timoris uos imbu
at ut reuereri sciatis eum. quot uobis prestitit beneficia. sit uobiscum.
Et respondetur. Et cum spiritu tuo. Et non quod hic donum scilicet timoris ultio po
nitur in. Ecce ultio fine loquor etc. Deinde sequitur regratiatio uniuersalis
Et prius tamquam pedagogus sacerdos regratiatur. et alios inuitat ad re
gratiandum dicens. Benedicamus domino. vii. apoc. v. Dignus est agnus qui occi
sus est accipere benedictionem. Deinde populus sub uno reddit suas gratiarum actiones.
Respondetur. Deo gratias. Vel Ite missa est. dicit sacerdos populo id est Ite ad propria
quia missa est oratio uestra uel oblatio ad dominum. uel quia sancti cum eo missa
est in celum. populus respondet. Deo gratias. ut dicit apostolus ad thes. v. In omnibus gratias agite. Et non
quod in diebus profestis dicitur Benedicamus domino. quia qui afflictioni uacamus signa
leticie non cantamus. Sed festis diebus dicitur Ite missa est. quod semper dicitur quotiescumque
Gloria in excelsis cantatur. in signum ordinarie. quod dicitur luc. ii. angelus de ce
lo ... pa ... annuntio uobis gaudium magnum etc. fulcientis ... pannus
... panni corporalia presepium altare significante ...
ita ubique sit. Post hec pontifex dat benedictionem populo. et hec ultima benedictio
ut dicitur in canone illam signat quam christus ascensurus in celum dedit. dicit luc. Eduxit
eos ihesus in bethaniam. et eleuatis manibus suis benedixit eis. Debet esse hec usque
post presenciam in ecclesia. quia sicut dicitur in can. apostolorum. qui presentiam in ore uestro duo
missa pagat. in sancta communione peperit. huius pactis uites se apud al
tare ... dicitur. hanc orationem. Placeat. cum ceteris consuetis. Explicit tractatus de missa.

Incipit liber sacerdotum qui dicitur
In matutino capiunt tempore christe hoc
Quo matutinum cantatur tempore psalmus
Qui refert penna canit octo fidelis.
Tercia cum canitur tunc est tercianaque pass
Sexta sit tenebrarum peruitor climata fecit
Reddit et nona diuinum spiritum hora.
vespere clauditur christus sacramentis sepulcre.
Post bis sena custodia ponitur hora.
Incipit liber.
Scribere proposui quomodo mistica sacra
missa representet quoue minister agat.
Primitus missis precio decies repetitis
Est oblata semel hostia uera deus.
In uolucrum legis christus patefecit ouesque
Significatiua uia remouit ouis.
Presbiter hanc offert et hanc ecclesie figura
Reque figura testificatur agi.
Sic et est templum sic et cetera exprimat aram
ut sacra commemoret illius uiuus agat.
Ergo quo missa uel agat uel memoretur.
Que quibus assimiles sub breuitate canam.
Turba prophetarum uenturum nunciat christum. V offertorium
Gauisum fert peruenisse canis
Hunc desiderius hic laudibus hic prece mul
Expirauit celum expetiit.
Hec tu commemorat siluique sub ordine ponit
Introitus misse quem chorus ante canit.
Ante precessere suspiria prece laudes
In precem in quo quoque notare habes
Exprimit officium suspiria gloria laudes
Kyrieleyson et replicata preces.
De aduentu sacerdotis
Interea ueniens in sacra ueste sacerdos
Alterius dextram dona datura adit
Illius aduentum quibus ouans reuixit
Te tuus hemanuel tempora plena notant.
Secreta significat precedit ab ede ministri.
Ortu secreto uenit adoyma deus.
Vestibus ille tegit sacras tegit candor ubique
Tota carens macula tota sacrata deo.
Ille stat a dextris quia quod fuit auctor manens
Electa dos gens qui dextra fuit.
Est ratio quare pars altaris dextra misse
Principium finemque tenet mediumque sinistra.
Dextra iudeos gentiles leua figurant. Illos
Cepit ab his tulsit ad hos rectis ad
Illa fides et certe sub iudicii fine fideles.
De angelico ymno.
Angelicus post hec sacerdos pr incipit ymnum
Inceptum complet uociferando chorus.
Incipiens memorat que saluatoris in ortum
Gaudia pastores angelus edocuit
Gaudia post hunc superi cecinere uoces
Gloria que complet uociferando chorus.
Hic orantur alios hortatur ubi oret. De orationes
Discipulos iussit christus et cogit idem.

Illa et illa in monte doces orans ...
Orandi formam fratribus instituit. De epistola
Lectio que sequitur doctrina signat eorum
Qui sunt premissi septuaginta duo
Illorum monitis dum responsoria cantat. V R
Edocet assensum se tribuisse chorus
Alleluia sequens memorat congaudium. V all
Quam pia laus eius sit concordans etc.
Inde sinistrorsum dum sacra uerba legit. V euangelium
plebs baculos ponit stat ... capud. quare le ... instituit.
Neue ... cruces ... frontibus imprimitur ... cis.
Reiciente fide iudeis gratiam christi.
Transit ad gentes ... erunt ad hec
Transit hic quotiens euangelium recitatur
Que tibi occurrit exprimitque loco
Ad leuam legitur quia quod ... abeuntis
Et uelut ad leuam gens ydolatra fuit
ut sis attentus patiens erectus in uoluere.
Et capud et baculus ... stat ipse ... dis
Quare ipse capud retegens attente audire mo
Ne ... lodas ... remota docet.
Stas recte dilecis qui pugnare solent
Quod te pugnare ... sub hoste ... magis ...
V Credo quare post euangelium cantatur.
Succinit ecce chorus fidei compendia uere.
Assensum uerbo se tribuisse doceas.
hinc et monstrat quantum profecit ...
Crediderit quia sit quoue data fides.
Ordo bonus quam quorat uacat ...
Rex miles suus discipulos sequitur
Quamque nota pastor nouit propriaque facit.
hac se signa testificatur ouis
Queque probat opifex et signa facit et capit
huius opus huius preces huius sua ... fauet
Sic confessa fide piaplebs ... mouet.
ut sic in hac stabilis et ... opus.
Assensum spondet chorus offertoria cantans
tamquam sit dicat ... fatebor agam
hinc est quod post hec offert sacrata minister.
Dona debite populus quod sibi lege licet
Ordo doces euangelium precedit omnis.
Ponere fide pando dona domini ...
Audis ut credas et credis ut hostia fias
Talis in capimus esse sumique dei.
Post ea donis quam plebs deuotior offert
Dona domini uide commemorare ...
Cum salomon templum salomon altare sacrat
Oblata populus uictima multa fuit
Exemplo uestra tuo plebs uestra fidelis
altari se dat sua munia tu ...
Nos sine mistio sine re uel puris adama
uel unum fert cui si addis aqua
utque data est prefiguratiue figure.
Traditio docuit sacrorum usus habet.
utque sub typico ritu forsque fuit
Melchisedech dicitur sacrificasse fert.

Utraque discipulis cenantibus ipse redemptor
Tradidit in corpus utraque versa suum.
Visus et ipse placat qui sic mactatur in ymis.
Ut sit in excelsis immolata caro.
Admixtum laticem vino [illegible]
Unde sacramentum est nec ratione vacat.
Unde fluens latere pretes cum nupta lico
Est quod christi sanguine vivit homo
Dividit unitos vel aqua vel vina ministris.
Et capitibus separat ipse suis.
Preterea nil fons sine sanguine nisi fonte
Sanguis utrique simul salvat utrumque sacres.
Cum rimaret pendentis viscera christi.
Lancea manavit sanguis et unda simul
Sic utrumque simul fluxit simul offert utrumque
Unus et crucis hic imitaturis opus.
His ita premissis secreto presbyter orat.
Secretas memorans assiliensque preces.
Quas egit christus cum iam de iuda remoto.
Abscessit modicum terque precatur ait.
Hiis veluti precibus labiorum victima quedam
Est oblata typum legis et ipse ferens.
Pro se pro populo pro principibusque sacerdos
Summus domino mistica dona dedit.
Nam sua namque pro nam pontifici male facta
Portavit aries et caper et vitulus
Pontificum vitulus pro mala protulit yrcus.
Populi excessum dux gregis ipse luit
Hec tria salvator triplici prece commemoravit
Iam tunc pro nobis omnibus unus agens.
Iam ter humi strato contritio cordis et ille
Sanguineus sudor crux fuit ante crucem.
Iam tunc anxietas finem spondentibus ulnis.
Et veri ritu gratio una fuit.
His actis populum sublimi voce salutat
Presbyter et sursum corda levare iubet.
In patri grates per christum spe agendas.
Assent et post hec dona sacrata sacrat.
A prece discipulos in petendo crucem.
Primum iussit eos vigilare statimque precari
Post dormire. iubet agnus et ara tulit
Nunc dum dicit eis vigilate salutat.
Quippe salus anime si vigilem adest.
Dum iubet orari sursum cor habere suadet
Orari siquidem sola scriptura iubet.
Dum vocat ad requiem tacite mori et dare grates.
Meritis est requie gratificandum ei.
Non grates agere est domino nec reddere grates.
Quod facit ambitus mens manus osque vacans.
Ut talis fiat quisquis sibi iudice christo.
Sacrificat ibi quo iussit et ipse tremit.
Cum superum cantu quos arte constat adesse.
Admittit populus postulat ille preces.
Postulat in sua vox concordet laycorum
Quos astare sacris pagina multa docet
Sed vibris homines quam necterent usque supernum.
Gravitasse liquet vis adhibere fidem.

Tempore quo sacris assistit presbyter aris.
Mactaturque patri filius ipse manens.
Ethera patet celestis adest chorus ymnisoni
Iunguntur fuit auctor et auctor idem (mist.)
Cetibus hiis dum mens dum vox dum vita
Concordant grates indubitanter agit.
Hic bene cum populus terque sanctus quoque secuit.
Antea quam sacret mistica dona canit.
Credimus has laudes assumptas per ysaiam.
In quibus innuitur trinus et unus apex.
Ter posuit sanctus trinum notat esse sed unum
Acclamat dominus atque deus sabbaoth (offert)
Hiis tribus hunc unum sacrifex litat et anglis
Ascribit coram plebs venerit idem.
Et quia papuit in sacro munere quodam
Persacro dum munere glorificat (tar)
Laudibus hiis cum venerit quibus ethera resul(tar)
Quas duo de seraphyn nocte dieque canunt
Has per preceptis qui grates rite rependant.
Ne quem frustra parpiendo petat.
Acterius explicat quod respiceret in ipso.
Ordo misse queque ministrat agat.
Ex quibus hoc totum quod in ede pontifex iubet
Offerri coram commemorare licet
Quod est fit in ecclesia tantummodo presbyter.
Moribus aut factis uncta deo grata est.
Offerimus vitulos ligna mactamus et yrcum
Solvimus in celis thus ovium quoque victum
Dum canimus vel dum legimus quod preparaverunt
Quod populum quia nos ad meliora vocet
Tunc etiam vitulus tunc sacrificatur et yrcus.
Cum faustum calcas luxuriamque premis.
Agnus ab innocuus a simplicibusque columba
Turtur ab hiis quam flet prava summa pauli.
In clibano coctos panes altaribus offers.
Si robur mentis nulla flagella movent.
Conspersos oleo si vis pietas moderatur.
Inque reos irruens quod licuit caveat.
Non fermentatos si mens est purior assit.
Excoquit et carnis flumina fratrum amor.
Offers et simulam si quis dimisit eum.
Colligis inque fide. vigilis ideoque faces.
Hoc catheticans tollis in baptismate nigri.
Unus informans aspera ferre quoque
Sic eadem moresque docet corpusque figurat.
Sic geminos visus certa legis habet.
Quod non misse sit est ita sacrificare recedet
Legis ut exhibeat sub cruce sacrificare cessat
Quippe recedet quod quo lex pro futura.
Ita sacrorum sancta iubebat agi.
Hec aperire labor quia metro nominibusque
Ignarus meter materiaque premor
Da veniam lector rem tantam pandere visu.
Non specimus visibus esse sic est
Non tamen expectes ut singula verba vel actus
Quoslibet aggrediar clarificare tibi.
Ad summa rerum curret stilus et quibus umbra

Legis opusque crucis exprimat ara canam.
Et semel et soli sanctorum sancta patebant.
Pontifici precibus plebe vacante foris.
Angulus hiis velo distabat ab ede priori
Adventu super collo quoque sacer
Ide thuribulo simul et thimiamatis aram.
Et testamenti fedus clarus erat.
Clarum signum tabula quam summe premium et ante
Quam sup obnubit [illegible] prius uterque cherub
Summus eo presul semel accedebat in anno.
Pro se pro populo mistica dona ferens.
Scilicet illius yrci vitulique cruorem.
Quos pro plebe aaron immolat ante fores.
Carbonesque simul quos de [illegible] exteriore
Sumptos ara pagina sacra docet.
Hos in thuribulo ponit tamquam sacerdos.
Thus cremat ut fumus uber obumbret eam.
Aspergit tabulam post hec aspergit et aram.
Exteriorque sacrum sanguine pacifico.
Hinc redit ad populum vestes lavat attamen idem.
Non in sub sero vespere mundus erat
Hic locus. hic sacrifex ea munera signa fuere.
Signa recesserunt significata manent.
Exprimit ecce prior edes alta celum
Antistes christum sanguis amara crucis.
Carbones summa virtutum ipse tuarum
Thuribulum carnis thura cremata preces
Summa tabella patrem celestes ara cohortes.
Veste notat homo vespere mors hominis.
Hoc districta tunc rerum velamina pandunt
Hiis ea sed veluti semiretenta vides.
Et hiis non aliter fit res tibi pervia quam
Et foribus spectes interiora domus.
Interiora sacer te christe docente patebunt.
Cuius nobis patet interiora poli
Quas ergo partes perstringere metro easdem.
Sic habent series canonis apposui.
Sic levitus disces quod opus quam ulla ministrat.
Quod reminiscatur legis agatur ut est.
Instituat presul vitulorum sanguine sacra. Te igitur usque ad in primis
Intravit proprio christus et ipse polum
Intrat agens sacrifex in sanguine spiritus [illegible].
Effusi semper sanguinis ipse memor.
Iam quotiens fusum verbo cet nunc recreat
Sed plene totiens in sacer sancta gerit.
Quippe velut quedam cruor meminisse cogis.
Cuius nos memores crux iterata facit.
Mentio mortis adest usque prehenibus esse.
Imprimit victa manus mistica signa crucis.
Sic aaron christique seges altare fragrat
Presbyter habet haustum sanguis ipse gerit.
Cum primo siquidem visu urceolla salutis.
Ter sibi appositas prorogat ille dapes.
In quam mortis mitisque pieque redemptis.
Appellat tempus munus idem sacrifex. escas
Dona vocat primum. mox munera nuncupat.
Postmodum sacrificans nomine censet eas.

Dona uocat quī dn̄s has dōauit v̄ in
Sustētaret lege modoq; cavo.
Munīa post quī dn̄s hus dat et in
Muriat auctorē: cui dedit auctō eas.
Nam q; sacfitii cēsēt noīe mōstrat
Qua intōe pri munīa dicat eas.
Salicz iccō q; sacficat et apte
Muneiat auctorē. q; data reddit ei
Sic eadēq; dona vocat ē sacficant.
Munīa sīt qm̄ muneiat inde dn̄m.
hiis q̄q; nōib; plāre satis hostia tp̄e.
Innuit scpto iā recitata modo.
Hoc et ē totum qd̄ spōdebat illis.
Cōpletū memorāt sb̄ spetieq; gerit.
Nam qd̄ spauit p̄ⁱ ī uiuēte sacerdos.
In capro pp̄ls ī uituloq; duces. Cibum
Crux dedit esca sapit totū cauit esca
Noib' trinus. hec tria sacra notans.

Ingrediens scōr̄ scā leuitic̄ orat.
Pro se pq; suo pncipe gēte domo.
Nūc cruce xp̄c rogat et se glificari
Et custodiri qs dedit ipē dn̄s.
In cel' q̄ sp̄ p plebe sacdos.
Pro suo do'. pgge pastor agit.
Mr̄ ī hoc sacrifex aaron xp̄mq; secut.
Pro tota pmi supplicat ecca.
hic q̄ p pōtifices regisq; salute
Pro reliqs ista sic oportz agēs.
Communicantes usq; ad hanc ḡ oblatōem
Ecce uidebat sumptos altāis abige
Carbones uiuos ī sac̄ scā geri
Lege uidebat aaron festinus eiscē.
Thuribl'o pōtis th' adole dō
Thuribulu carnis tāq carbōe refētū
Vētutū cumulo xp̄c ad astra tulit.
has ex igne dō q mītis fluxa cimiit.
Quo carnis lapse lubrica sūpsit hō.
Sug carbones īt sac scā sacdos.
Noīa scōr̄ cōmemorando gerit.
hos et ē uiuis carbonib; assilans.
Qui splēdet gēu uitis amēē c...
Denuq; si seqt qd̄ lex iubet v̄l' figat
Dū lucat hē ignē uite finist hē.
Ingrediens q eni scōr̄ scā sacerdos.
Pectore gestabat noīa scpta patrum
Scil; īsinuās exēpla fidemq; poz
hiis īmitāda glb; mistica patet.
Nec satis esse deo ub' mauūsse bōz
Sīn nō exhibeat morib; ipē bōs
Sic sacrifex integ; calēs exēq; consūtā
Carbones carbo fact et ipē gerit.
Sic bene ḡtrat multoz noīa patr.
Sic mitis multos expmit ipē pr̄cs
Hanc ḡ. usq; Supplices te rogam'.
Hic nebula fumi tegit leuitic̄ orās.
Vt nulli pateat dū thymiama cīnat
hac spe pnb' hac sedulitate pcat
xp̄s ut īuitū tūscat āgeliam
Nescat q̄ntū sūpte pscēia carnis
Possit ap̄ patrē qd̄ sūn uoce pces.
hiis pcib; cedit qcqd leuitic̄ offert
Et q̄cuiq; ui tp̄z siue gradu
hiis pcib; prē dedisse iudicas uī.
Et flecti cōstat et uiam nisse pcis.
Tāq sb̄ nebula supplex sac̄ dōa fingat
xp̄i qsqs agit xp̄s et ipē uices.
hec et enī uirt' h effitiētia ubi
Et crucis ē ut mēns ligniaq; cedat ei.
Nescat hō latet supos q̄ puehit escas.
Grā ubor mīsteriūq; crucis
Incap̄ hiis pcib' supplex īstare sacdos
Que salua spē muni utrūq; nouāt.
Incap̄ et toto ḡtrit' corde cremansq;
Thuribulo mitis lucida thura pcū.
Orat ut accipiat placat' dōa suaq;
Ordinet ī pace tp̄a nr̄a dn̄s.
Orat ū eripiat nos dāmassa pdītos
Int' electos nos numiare uelit.
Orat ut v̄ h' rōe bn̄dicat q̄s ded' escas
Orat v̄ asseptas atq; ratas faciat
Orat ū h altaris op' rōe gerat.
Sitq; qd̄ acceptet qd̄ plet ipē dn̄s.
Dū rogat v̄ dn̄s q̄ ḡdidit h bn̄dicat.
vt nouet ī melr' pmoueatq; rogat.
Dū rogat asscribi q' eā sibi progz escā
vt dicat ppriā scificando rogat.
Dū rogat esse ratā ne frust' spēt illa
Sz sit qd̄ psit sīt rata uota rogat.
Dū rogat hac rōe geri q muna recte.
Offert ū recte diuidat ipē rogat.
hui' mag' dapis bn̄dictō grā maior
Vberior fruct' ppetuusq; uigor.
hoc sane totū v̄bis ḡfert' illis.
Que sb̄dit sacfex ū sua sroni.
Quippe recensur' q̄ ptulit illē v̄l' egit.
Dū cenans idē cena beata fuit
Pmittit dicēs q pridie q̄ pateret'.
Accepit panem
Panis in hoc ubo siatolf cōis abata
Sumit' q sūptū tollit vsq; manu.
Psb' hic rōe cū pueit ac bn̄dicat
Imp̄mit elato mistica sig' ceis.
Nec pri ī mīsā dimittit q̄ tua xp̄e.
v̄ba repsentās expectat ista sup.
Accipite et manducate
Hinc leuat et calicē sigt n̄an repont
Quā sīt auctoris v̄ba refecat ita.
Accipite et bibite
Si qua fides pūib; q̄s uita btā phemat
Esca fit h aīe q̄ m̄ cānis erat
hiis v̄bis utriuq; nouas acq̄rē uires
Maioresq; suis scpta pbata docent.
Sb̄ cruce. sb̄ ubo natā nouat adām
Panis honorificat cānis cruorē calix
Psb' iccō ē v̄ba uenit ad illa.
In qb; altari grā tanta datur.
Tollit utrūq; notans qd̄ fit cōib' escas
Alti' et qdā mai' vtrūq; gerit.
Queq; parēs aīe carnis fomita pau'
Sīt iā sacratis īferiora cibis.
Et qm̄ q̄tiēs libauīt ista sacdos
xp̄s ē memorē spēp̄ esse sui
hoc sacrō nos ōmemorare fatem.
Qd̄ mortē tulerit ōīa cātor hō.
Qd̄ surgēs celos ascēderit h̄ tā sane
Qualē sacrificē uult cib; ille notat.
Salicz ut carni moriat' mite resurgat.
Ter quīs gradib; tēpla sūma petat
Sic memores passi surgētis adast' mea.
Sic et nos parit' plebs tua mag' dn̄s.
Dona qōē nb' dn̄o data nā q; ī escā
Donat nos ipī sacrificando dam'
De donis pprius datis ē munīa pūa
Munera sacta. sz īmaclata dam'.
Pura dam' qm̄ ū hiis admixta uetusta.
Nos ad saluādos ū ope legis eget.
Scā dam' qsqs sacratas dūdiat escas.
Pfic̄ et libans scificat eis.
Immaclata dōa dam' q; q fuit īma
Scil; ipē dn̄s hostia nr̄a fuit.
Et ipē dn̄s dedit nb' ne. q ipē uiuit
hostia q̄q; dedit nr̄a fit ḡdat idē.
Psb' īsistens implorat v̄ illa serene
Respitiat clemēs approbz illa dn̄s.
Nec mini' hec placeat q̄ q̄ puē obtulit
Quā q; habraā qrex sacrifexq; salē
hiis trib; īnuit variorz fōr sacrorz
Que ratō q̄ lex q̄ sacra cena dedit
Lex nāl'. lex tradita. lex renouata
Placauere dn̄m munē q̄q; suo.
Sz tamē ī parit' q; speq; fideq; suppme
Dn̄ ī reliqs vā fuisse sal'
hec s' suffitiēs. nec eget pfcā fuis.
Nec dō pretiis. nū uiuet h'
Supplices te rogam'. usq; Orē peptis
In pergā tabulā lex pscribebat. ear
Exitiq; sacrū sāguine pacifico.
Fili' asstis totiēs aspgē patrē.
Asp̄so q̄tiens sanguine placat eū
Aspgit superos quia semp eoz.
Aspsum repat. restituitq; ggē.
Aspgit sp̄ hoīes q; sp̄ et ipōs.
Aspsos renouat ḡaliatq; pri.
hos aslans arīs aspgit ipe sacdos.
Cū memor aspsi sanguīs unit eos.
vnit eos placando deum supplēdo ruinā
Spūi vitā restituēdo regis.
Vita dn̄s moriens h totū pstitit ōb;
hec peū mortis initio puit adolē.

Tē p eum sacᵈfex aspgit sāguīe patrē
Cū seml' aspsi mītō placat eum.
Tē toē cet⁹ aspgit celicolar.
Cū seml' aspsi mītio supplet eos.
Tē aspgit et hos q̄s abluit ūda salt̄is
Cū semel aspsi mītō pgat eos.
Psb3 h satagēs sūpta s' supplice fōr.
I sblime·gerī·mistica dōā rogat.
Addit et erect⁹ v participato mīse.
Et q̄t q̄t eas sumūt psit cīt̄alat.
Neue sepl'tor pīamītio ptrēat.
vt bn̄ defunctis et s̄ poscat idē.
Poscat idē sibi dū sās rogat assotiāī
Quos et nōib3 nominat ipē suis.
Angel⁹ is cui⁹ manib3 sac̄ ille mīst.
I sblime·gerī munꝰ vtrūq3 rogat
Angel⁹ ē ei⁹·vl' quos reuelēda vetustas,
Desursum missos dic̄ adēē sacris.
Ara sꝑna dī cspect⁹ eo sacro ferre·
Est etiā mītis sacra placere dō.
Anglicas ferre man' ē plaudē mō·
Affectu supos misteriisq3 sacris.
Que tam secto plausu plata ferunt̄.
I sblime placeē·pacificando deum.
Ergo pi⁹ sacrifex aspgit sāguīe pr̄es
Et seml' aspsi mītō placat eum.
Cū uiuis veiā refrigeriūq3 sepultis
Impetrat et pacē q̄ petit ipē sibi
Et supos et mortales aspgere fert̄.
Namq3 nos pgat mītō supplet eos.
Porro cū sacrifex sblimē noiāt arā
Quo supplet oīat dōā sacranda gerī.
Cōmemorat ligno velamīs īteriora·
Que semel īgabat pōtifical' apex.
Dū sacra pferī sursū tē īnuit yrai·
Quē lex desti vasta sbire iubet.
Q̄ ipe·duos forib3 tēpli lex applicat yros.
vni destū destinat·alt̄ obit.
xpē diuisis respectib3 yrē ut̄q3.
Nā tulit īligno uiuit īarce polī
viuit et hic humil'·dīsto regt̄ īillo.
Quo ppis humīs·ipē reuerit ouē· (dos)
Sic meminit legis meminⁱᵗ ēeās ipē sac
In sblime vehi mun⁹ vtrūq3 petens.
Frē dū memorat scōs humiale recēs7
Quo bis sena patrū noīa septa gerit.
Pect⁹ ē lōgion·scapulas humiale tegebat
Psul' itrantis īteriora sacrī.
Sic īutroq3 gerens gemmis īsculpta fpo4
Noīa vetrū fco typusq3 fuit.
Nos cē feūn⁹ longion·ē noīa patrū·
Citra pñcipuū canonis exprimim⁹
Nos gemin⁹ humiale on⁹ ē noīa patr̄
Hac ipte sacri canonis īserimus.
Tuc 7 lōgion·tē fert humiale mīst̄.
Cū moies patrū·ē labor ipē placet
Ecce sbinfert̄ qo tubeē cdito orbis

Xpm̄ sep hec boā cuncta creas.
Scificas et uiuificas idē benedicis
Gl'ificans pīme cditōnis opus.
Nam q sic hoi vbum dē heret ū una.
Sic p creās·atq3 ēatus hō.
Quicqd p ubū dē ordinat·au opat̄
P xpm̄ fierī dicat̄ illō idem
Ergo px⁹ uerū nata nouat̄.
Coīsq3 ab⁹·fit spāle bonū
P x⁹ quoq3 sacficat dē uni utriq3
viuificat pāit et benedic̄ idē.
Scificat qm̄ dat h q3 gīa reb⁹.
vt bene papiens·scificet eis.
viuificat qm̄ dat h vegetatō reb⁹.
vt uitis mouens uiuificet dō.
Hic idē benedic̄ eas·q3 pueīt īn·
vt benedicat q bn̄ sumit eas.
Est honō ē etiā p xpm̄ glia pāi·
P q̄ cūcta pat̄ glificanda fac̄.
Est q̄q3 ē xpō q3 glificat̄ et ipē·
Cū q̄ cūcta pat̄·gl'ificanda fac̄.
Est simil' īxpō·qm̄ dē un⁹ vtq3
Et q3 ī hoc vno ē īutroq3 simul.

Pat̄ nr̄ qui es ī celis

Ad pplm regressꝰ vestesq3 lauaē supmū.
Pōtificē legis·mistica iussa volut.
Ipē tamē mūdo⁹ eadē sic iussa canebat.
Nō ū cū sol iā occubuisset erat.
Ecce xps ū abeundo reliqd
Sbuēiēs ad eā cōpatiēdo redit
Has et ē uestes ī uiuis abluit īndis.
Fons q ppetuo mīstrata mūā lauat
Fons tamē illa lauās doēt̄ famlab⁹ orbi
Sol veluī īmūd⁹·atq3 lauād⁹ erit.
Huiꝰ ē mībus·dū sic agit·iste labores.
Herebt̄ macle qdq3 lauet̄ erit.
Dr̄ ad pplm tāq̄ remeare sacdos.
P pp cursꝰ multiplicādo pces.
Iam ult̄ fores ē cui voce mutat 7 orās.
Amonet ut parit̄ oret et ipē chorus.
Amonet orādi formā sblime refectāg.
Quā statuit xpē edocuitq3 suos.
Talib3 offitus ītīuētuq3 sacror
Et simil' ītinctu scificantis aq̄.
Ipē lauans pplm sua uestimēta lauāe
Fert et apta dō redde vota pcī.
Est tamē īmūdo doeē sol occidat idē.
Nā dū uiuit ht qd lauet oīs hō.
Sic remeans sacrifex v digni pcipiedi.
Fiat et adiuitā·sumat utrūq3 simul.
Iā qī ē pp septē s doā precat̄.
Que voluit xpē īstituitq3 peti.
Illor tria pīma qdē sūt sine manelāt
S3 reliqs finē spōdet amara dies.
Sēp ē scm̄ nom̄ pātis idq3 beatum
Qd metuat qd amet qd veat̄ erit.
Sēp 7 ipē bon⁹ regnī pris in pfecto
Scādala cūcta peul q3 resistat erit.
Sēp ū ī celo sic in tellure voluntas

Fiat 7 ī utroq3 qd repbet̄ erit
Fiet ē parit̄ īutroq3 pat̄na uolūtas
Cū qd amat qd uult āgel⁹ h 7 hō.
Post ea sic̄ qdā cēsere priorum
Celū tra caro·sps accipit.
Cōsumat̄ ī huis parit̄ diuīa volūtas
Cū caro sbiat̄ spirituiq3 fauet.
Hec tria nūc iusto varijs euētib⁹ asst̄.
Post mūdi finē·nescia finis erūt.
Quatuor eē sinēt·nā pasca nll's egebūt
Cuiue remittūt̄ dbita null⁹ erit.
Teptāī nēō potit·nulla mala dicēps.
Ex qb3 electos libēt auctor erit.
Nā ubū uite panē puto cotidianū.
Sūī sacrm̄ q̄ uiget īt hō.
Tē neq3 doctrina·if ea dape īt egebūt
Qui sciet oē bonū·cui dē ipē cib3
Et q3 pētī meminit pscere gūat̄
Vētur metuit psb3 ipē malū;
vt pce scōr dē illū libēt utq3
Pax data trāqll7 tpra mūī rogat.
Offic̄ eēē cū pturbatō feruet.
Pax ī spe fruct⁹ semīa iacta fouet.
Hic seqt̄ panis cfractō tradita nb
Donō qdā legis et ipā gerēs.
Legis pcepto munus simulago iubet
Nō ū frustrati sacrificanda dō. tor
Sic sacrū panē cenās fregisse redēp
Dr̄ et fractum distribuisse suis.
Nos q̄q3 px⁹ semp legēq3 seqntes
Apte partim̄ dona dicata dō.
Nā tres eēē sē ptes una laborat
Intus partē iam fouet alta qes.
Partē q̄ restat clemētior excoqt ignis
Excocteq3 pati7 transit ad reqē.
Diuisas mītis·diuisa sorte locor.
Tres istas ptes hostia fracta notat.
Pars ītincta mero·puiuis aptatur
Sāguis 7 carnis expiat ipā caro. act
P bn̄ dfunctis·q3 pgatior ūn⁹.
Hoc ītuētu·n eget alt̄ eget.
Offerī reliqs id deeet·obtin7 us⁹
Nō tamē idē fruct⁹ vtris·q3 dat̄.
Nam dū puisto·sacs assistit̄ aris
Puisto grates ipē mīst̄ agit.
Dū psaluandis tē penā tēpat ulto
Tē et pleā qes accelerat̄ eis.
Hus epulis epulas illi⁹ sumim⁹ agni
Quē lex pcinuit·crux tulit ara sapᵗ.
Nō crud⁹ nec coct⁹ aqs·s3 abignib⁹ vst⁹.
Hic decet agn⁹ edi plebib3 7 tribui
Crudo pur⁹ hō ille coctoq3 limphis
Scisma notat idē scidit emanuel
Vsta caro pruinis assat̄ 7 ossib3 herī
Celit⁹ afflicta ē sic caro mūa dō.
Nec sine lactucis deb7 agsib⁹ uti
Q̄ sqs agit supplex scificantis op⁹.
Lactuce agrestes humil' cpuīcto cordi⁹
Qua cōmissa pie flēdo gemitu lauat

Pstb; hē ī misticō suptur abipo
Tā s̄ q̄ ipse mundā tria petit.
Jt eos sigq̄ē pun rogat eniarī.
Q's ī carne putd 7 tribuē cām agi.
hic ī cordeg petit idē glificāri.
Quo sua mēbra capd glificata fui.
Postmo q; spūi. caro lesa resistit
Cedit et ī felix spē 7 ipsa caro.
Jplorat pacē q̄ fiat vtq; qd alt.
Concordesq; velit atq; seqt idē.
Nā n̄ re būi opposita nec stificat.
Nē nc ī eternū glificat homo (etas)
hoc itellectu distingūt p̄scauetu.
Qd cler tplici voce p̄cat ita. (etas)
Jta plebs vnanimis his cōicat.
vn chor redlit cātica grā dō.
Ad x̄ reddītura fidē uidā notat.
Cū pr̄ ad dextrā ced et expl7 op (mutat)
hus sacfex vl'. pplinq; chorq; sa
Et rogat ī supplices ex sac sac m
Sbdit ite qr vīta ē deuoto missa (uet)
Sedib' ethereis āglicis manib;
Tollūr emedio foris uigētib' os
Et tbini q nos victa pacta vocat.
hu nūq sp̄ alii plectūt ad horaz
Pugatisq; dat trāsit ad regē
hac ill' altare sac vl' ēmis expēs
vita ul' obsequis ept amic emit.
Pfcōs vild malos nil vota suaz
Nil ipēsa p̄cū. nil holocausta iuuāt
Nā si uist egr 7. n̄ pessim' ītamiet.
J medio vēiā cui sac missa parit.
Jpa tn̄ viuos. auite calle. vagātē
vt redeat salte. fero uiuac sol7
vn fit q' q'ntes sacs accedūt aris.
Particlis cedat hostia fracta trib;
Offerūt ē x duas. s; pp eos dē.
Oblate part. n̄ operant idē.
Nā pars p scīs pās ē p̄scificād.
Jlla refert grates. supplicat ista dō
hostia p mīttis. laus ē p̄scificādis
Cōtio p reliqs. causā agit alti'
fit alib; h
cōntio supplica
fit alz hic
Ales adastra uolās. rex sit alt sedes.
Neue putes illi tumulūue cēēue dē
Jlle calix tumulū dnota ara cruce
vtq; fides assit turq; recedat 7 honō
fit ab' ipē caro pāis ymago man7.
(Melchi. sacrific') Melchisedech dō panē uinūq; litauit
xpē idē statuēs pactū uet' euacuauit.
Jt vtq; diu fuit alt sacrificātoz
Rit' obtinuit vim q̄ lecq; pīātoz
Agn' ē legis carnales diluit act'.
Agnū p̄figurās q nos lauat hostia fcīs.
hec semel oblato ē sū po; ille pegit
Qdq; fuit sigi p̄sens effect' abegit.

Q's loc' aurore p̄g sol veit adortū
Q's loc' ē uotis terāt cū nauita pōtū
lex aurorā fuit. bos 7 cap̄ vota fuē
Crux sol crux port' hec ē ea p̄tur (solis)
Crux claudit tēplū c̄x legis enigmatū
Sb ēce cessat ephoth 7 dōfic uictō legis.
yrē ouis passe. uertuete 7 aceps uit lor
Nil p̄cōuāt. dō hostia finis eoz (are)
Parcat ebus oui. caueis cāō. abstulit
Et pecudū pecudis p x' sacrificare.
Mortuus ē semel. s; ult' n̄ moriat
hoc cotidie sin uulnē sacrificat.
Panis ī altari dō ē ī ēce. nil dubitet.
hoc ī bonitate fī uita ipa fatet.
Que vegetet mitē. n. xpē ī ania sciat
Jn x' carnē pāis sba transit
hac nich' ī carnē carnale nichic. cētū
Sep̄ē hac tāg audi7 accip admonitū
Ordo sac bōa r dito pia uictiā panis.
vn pel' horror discedat et vs' ī anis
Dectū felix noua ult' vtile sacrū
Q° fcs sāgs liq' est vitale lauacrū
Nā q p̄ccātes medicā sēp egent'
hac ppcīs medicā sp̄ hent.
h dat ad uitā. s; si reus hē reatus.
Qui pris ad dextrā sic 7 mactat ī anis.
Ecce uides ī lege typos 7 sig p̄isse.
Ad ppl̄ū cap tua sacra redisse.
Hic pec q̄ ouenies abolet
victia nūqd hō. s; h' un placet
Angl's an fruge. an vacca si hostia tal'.
Natā dispar preto mīnō ēēt ī anis.
h eadē q displicaut natā placē
Debuit atq; q pacificaret hīm
Ergo fuit q̄ēd' hō au pē idipm.
Qd par ē hōis qddā foret ut placet
vulit cārni dō et nata creatur (depc')
Que redemit recap fit 7 ipa redēpta re
Par hoi qr uel hō. s; dignor ortu.
Dissilis culpa dītate. potētor idē. (reus)
Quē qr n̄ genuit eclapsu nata volup.
Just plapsis ag occisisq; porrit.
hostia sufficiēs q̄ celos ciue repleuit
Qua furor offēsi cead q̄ grā creuit
Antidotū felix q̄ uulinerū coeret.
Angl's exltat ho gaudet totaq mēte

D Sollemnitate · m̄it

In natale sac sac solennia misse
Q'd signēt aū cur celebrēt habes.
Nocte p̄or sb luce seq̄s ī luce suppma
Sb noc. sb dauid. sb xpō sac fuere.
Nox aurora dies vbi figun dē.
Tres pres fcē. dē corpe signāt
Prima sua cāne scōsq; sa seplos.
Tertia uiuētes. h ē ī sāguie tictu.

Explic. lib' tic', De mistic' icipit

Pronb oblatacio pri cādita x' tēis
bos ē uissa cruce. passa cōre uibēs.
xpī p̄fcōs act' uacce. notat etas.
Integ nā xpē p̄fic oē bonū
vacca iugo macl'aq; car7 qr x' aboi.
Pec lib' uixit 7 absq; nota (illā)
Ext casta fcās eleacar īmolat
Jmolat actorē sic synagoga suū.
Jlla negat x' peccati ex pte malor
Ex el'ctor pte biuig manens.
hic ext portā patit'. s; pōta salu. (eias)
Nob illi' passio fcā fuit
Jntigēs digitū sacfex ī sāguiē 9t
Claust' tabnacli sparget nouit eū.
fit pax p digitū. duiusio ogit illi
Discretos seus' g notare pot (etas)
Sāguie sic tig digitū cū sac recō
vulnā discēte qsq; fid'l agit
Claust' tabnacli respgit sāgui vd
Cū d mote ēcis p̄stōa mū docet.
Septenis viab; digitū d sāg tig.
Pfcē ē plura ēēq; sequēs (ues)
post carnē ē pelle fimū c sāg tor
Oblatā sacfex r dit ig bouē.
vl' caro vl' pellis. x' canis notat 7 ac.
huānis ocl'is q patuere foris.
Sāguie sigt vt' ī ēna foresēs.
vuificās act' cānis cosq; fouēs.
Exp̄mit fimo sitis esuriēs labo algō
Horis dolo 7 qcq ē sac passa caro.
Singl'a das igni. ē cōd ul' ore factis.
Flāme fcā sac q̄ dō egit hō (sacdos)
hus cedrū flāmas. ysopū cocciūq;
Trud' v'tutū sit ea forma triū.
Nā qqs recol ē morte ēcis 7 ig.
mīā v'tutū d b7 ht tūi. (vit')
vna fidē. alia spes ē. amō vltiā
has ysop' cedr'. cocc' vq; notat (tiar)
pectoris humoēs ysopi decoctō mū.
Nosq; fidē mūdat. mūdaq; cūcta fac.
Alta petit. cedr' put scē nescia celi
pma spes spōd7 q̄ sin firmare.
Que rub7 ī cocco gemini tīcta colōi
Est fucrī amō. et dītatis honor.

Q̄ hoī q̄ pcāuit adā cāstir ē x'.

Qua peccauit adā ibi ē cātir ī hoā.
Qui sup ligui cinnā mū tulit.
Dū cātig eu gēs dira pie ihc ouit.
Pāce p̄ nescit ipa plebs ppagat.
Excepta tunica ptes d vestib; ei'.
Quatuor effitauit q mala tantamout7.
Cōtextā tuicā p totū dsi illi.
Scide n̄ potāt s; data sorte fuit.
h fuit ī plet' scē pueri cyth mīste
Sermo mā veste sorte dedere s
Ligua qdē p̄g titulū sepsisse pilat.
Dē ebrea greca latia fuit.
Judeor rex nazareni ille iste.
Est titul' ptes ordiē vte rex. (lat')
Mutrā titulū rogat hostis atq; py
Qd sepsi sepsi fōtā' ī stamanet
Palma cypss cedr' oliua fuisse ferēt.
Jllic s; ēcis ē sola figa thau.
Qd x' reg tīmū manī 7 sīn motu
Nō mutata sit dictō septa notat.
Blasfeābat cū pleb' uih gōstic eē.
Tēpli p̄q̄ toies t's facis eē nouū
Sebe clamabāt alius dabat ethe sale
Se saluare neq. is bon' eē s.
De ēce dscēdat ēdem ei patrē
hor clamoēs p̄rit aure dē. (lur)
Ecce satan cuēs fructū s rob age
vt se dpōat dēce xpē hō. (vllā)
Sup' bruchiolū ēcis ēce satā stet
Signat ī x' carne notac notat

Quatuor ītuco p[illegible] fluat
Qe dgā iudo iūs ue rota (qua)
Que iuga que rote refeā frena
Q's un quitul' q lex q sit aus
vtq; lex apis fieri d[illegible] xpē.
Est auriga iugū sit [illegible]ussa dē.
Scōs duisa rota rech' te rota p. sa
festāt. ēit ētia. iiij. uolat.
Mathm sigt vi. bos lucā. leomāc.
Ales discap'. q sine labe fuit.
Matho spēs huā dat qr scpto
Judicat 7 tit' l'o. q̄os egit hō.
Lucā dsigt bos victiā q spālē
Matiā sūpsit dēce xpē tua.
Marc dclat leo q d icpsit aptē
Qēta resurgē ui tua xpē cano
Discap' sigt spēs aql'a pudiē.
Q' sit astra uolās ce[illegible] vba sciat.
Elicā redol7 mat[illegible] pagiā lig.
Jngēo reliq tēs statueit loq.
Pagiā mathi lac. luceq; lrā sig.
mīrq; septennet. mella. oliis op'.
Cōsule septa h' fere cucus ille
h āgēte ē. auir' ille stil'.
Jlle ueld' tēnā sap ille sap p̄ mittā.
h qi flos redol7 h' v[illegible] uig7.
xpm nascētē dcē h. ali' mōtētē.
Jlle q. craig. iste q alta petit.
Ad x' p̄sēt simul' h p̄dā refert.
Atq; um p̄cor penna uolac q̄at.
xpē hō. x. uitul' x' ē leo q̄c.
Est auis ī x' ancta notac potes.
Est hō dū uiuit bo' cū moit lo[illegible]
Carne resurg auis qn sima petat.
Patet ad itos. ead dscēdo mōes.
Q'tuo h uist q'liu7 ēē p̄or [illegible]
Est rex uigēs hō. bos cārnalia mac
Est leo p̄ua domās. ē au' alta seqs
fcās reb' hō uiuitas bos dnat
Rex leo. rex aqla. iiij. ista notāt.

Explicit Deo gratias. . . .

De domo spūali.

Domus mā. domꝰ orōīs vocab᷑. Circa hedificaciōē et dscptōē domꝰ spūl' i q mēs hoīs delectab᷑. cognoscere. vij. pncipalit᷑ requirunt᷑. unde sciendū domus mētal' i q ds gliosꝰ colit᷑ ⁊ adorat᷑. Pma ꝑ. dꝫ eē fūdata. Sc'a dꝫ eē i altū elevata. Tcia dꝫ eē bñ cohopta. Quarta dꝫ eē variis sculptis dpicta. Quīta dꝫ eē illuīata. Sexta dꝫ eē offirmata. Septia dꝫ eē bñ custodita. Fudamētū firmū et i concussū. sc' qd domꝰ ista fūdat᷑ ē pfūda hūilitas. q tāq fūdamētū i pfūdo iacet. ⁊ sic ea totū edifitiū stabilit. Cuiꝰ excellēcia mltis figuris et methaphoris dsignat᷑. Pma īcidū dsignat᷑ sb methaphora rei cōporal'. alia sb methaphora rei artificial'. alia sb methaphora rei spūal'. Qn ad pmū scdm ē q hūilitas silat᷑ valli. terre. et radici. vall' qd assilat᷑. qz ē fertil'. Nā valles hūida bñt frugū. vñ hr᷑ i ps. i. hūiles hūdabūt bonis opib;. Ad valles naq; fluūt riui aqꝝ. i. gr̃aꝝ. iux̄ illd ps. Qui emittis fontes in convallibus. Inter mediū mōtiū ptrāsibūt aq. ppt qd dr̃ ag. altā siccāt. ym̄a replēt. Tercio assilat᷑ terre. Terra ē. qz i ifimo collocat᷑. imobilit᷑ stabilit. Nam cetā elemēta cōtinue mouent᷑. tra aūt i cētro stat. pōs fūdamētū tñ sic stabilita ē. ī. i eclinab' i sclm scli. Et iō cetā elemēta fūdat sr̃ ea. Sic hūilitas i īfimo pō. et sr̃ eā edifitiū spūale cōstrūit᷑. vñ ag. Bonꝰ fūdamētū hūilitas i q edifitiū oē spūale cōstructū. crescat i templū scm i dño. Tercio assilat᷑ radici. Ipa ē ē radix cetāꝝ vtutū. Origo vtutū hūilitas. et i nb' vtutē vacat pullulat. q radice ipa. i. hūilitate pduāt. vñ arbor q̄to pfūdiꝰ mittit radices. tāto altiꝰ extēdit ramos. sic hō q̄to plꝰ hūiliat. tāto plꝰ i altum erigit᷑. Iux̄ illd. Qui se hūiliat exaltab᷑. Et eō. q se exaltat hūiliab᷑. Dc̄ q ex̄. hr̄ i vitis pā. d q̄dā hēmita q pollens vtutib; mltis. cep sr̄ bñe ī corde. adq dyab' i spē mlieris appa rens dixit. q aberrāns i nocte eēt dūcedū eā i spelūca cū recipe dignēt᷑. q recept ab eodē illa nocte diu'sis blāditiis. adh; vñ mlr ei sigillā tāgit. Et ē iclināsse se. v' eā semel āplecteret. ipe euanuit. videbat eū. Et tē mltitudo dmoñ clamauit. Monache. qui vsq; ad stellas extollebaris quōmodo dimisisti eos i ifernū. Disce. qz q se exaltat hūiliab'. Tc ille dspans et fugiēs p cōfusiōē. alsplat. āt monachoꝝ. reuisꝰ ē ad sclm. nec q̄ eū salutarib' monitis. d pcipitio reuocarēt. Quā adij nō. q excellēciā hūilitatis dsignat᷑ sb silitudie rei artifitial'. vidl;. sb silitudie turis. vasis. fōtis. ⁊ altaris. Sb silitudie q̄d turis. qz ipa ē turis dī. q edificata ē ē ppugnaclis. sic hr̄ i Cāt. Turis naq; q̄to fūdamētū hr̄ pfūdiꝰ tāto edifitiū pt ē altiꝰ. sic ecōūsq; d hūilitate. qz q̄tomagis pfūdat᷑ tāto magis spūale edifitiū eleuat᷑. hec est ē scala iacob. ē cacumē tāgebat ce.

Scdo sb silitudie vasis. Nā vas erectū ñ accipit aq. sz iclinatū. sic hō. dꝫ se iclināre p hūilitate. vñ recipiat grāe plenitudinē. qz iux̄ snīa. Ja. Ds hūilib; dat grām. Et rō hr̄ ē. Sicut nā ñ patit᷑ vacuū. qm̄ repleat. sic et grā hūilitate. qm̄ illis se īfūdat. Tcio sb silitudie fōtis. aq fōtis q̄. dscēdit tm ascēdit. Sic ⁊ hō q̄. dscēdit p hūilitatē. tm ascēdit tm exaltab'. vñ dñs i ev. aq q̄ ē dabo ei. fiet i eo fōs aq salientis i vitā eternā. vñ Iob. Qui erigit hūiles i sublime. Aq fōtis q̄diu qesc' i fōte ē clara. sz ē per euapōrācōē eleuat᷑ i altū. ⁊ cōdēsat᷑ i nubes. effic' obscura. sic hō i hūilitate. dgēs. tot clarescit. et lucescit. sic p; d bō aratio. ē cuo. q aīꝯ sp obtexit. ita re splēdunt. q qndā i uis dē. ⁊ ecclīa pferꝫ. Sz ē eleuat᷑ i altū nigrescit sic ad litā; p; d regib' ⁊ ducib; ⁊ tyrānis. quoꝝ corpa corrupte ⁊ fetes. unde ē d cadauerib; eoꝝ ascēdit fetor. Quarto sb silitudie altaris. vñ pcept fuit i Exo. q altare dbet eē ñ solidū. sz iane. et vacuū. altare qd vacuū ē cor hūiliatū. vacuū ē ē receptiuū. ⁊ iō ds voluit. q altare eēt vacuū. v capere pōsꝫ igne. et ligna. Et cor hūanū dꝫ eē vacuū. v capiat igne diuini. i. caritatis. et ligna. sciꝫ vboꝝ ⁊ victimā scōꝝ exēploꝝ. vñ cor hūiliatū dr̄ altare dī acceptū. i q cotidianū dꝫ ifiri sacrificiū laudis. qz cor cōtritu ⁊ hūi. dꝫ ñ. d.

Quarto uo ad mū. scdm. q hūilitas dsignat᷑ sb silitudie rei spūal'. sz efficacie astutie. dolēcie. dccie. ⁊ victorie. Nā hūilitas. hr̄ mirā efficaciā. Nā disponit ad sapiā. ipat ad grām. ⁊ cōfortat. ad cōsequēdā ad sapiām. qd dispōit. unde. ē. pū. vbi ē hūilitas. ibi et sapia. Et iō ppt hūilitatē reuelata sunt apłis. secreta celestia. Iux̄ illd. aſt. abscōdisti hec a sapientib' ⁊ p. ⁊ re. ea pārul. hūilitas ē an fac sap receptaclm. unde q. Dauid rex bōgnā. sepi aleq. dicit. Ds psto ē Lagnū t sapiā. sz ñ hēs vñ recipias. ppt qd dr̄ Tholomus. Jt sapientes sapi ētoꝝ erit q hūilior existit. vñ le. i vitis prum. q q̄dā fr̄. ieiunauit. lx. ebdōib petēs ad ut reuelaret ei dcēsā scē scpture. Et ē ñ finisset ei reuelatū. exiuit ad q̄dā fr̄. v requireret ab eo. Et i itine obuiauit illi āgls dicēs. lx. ebdōs q̄s ieiunasti. ñ te fecer̄ ppiquū do. nec vō qz hūiliat᷑ es ita. vt ad frēm pgēs. missus sū ē idicare scē. Et dcēs eū āgls scē discessit ab eo. Tercio ipat q hūilib; dat grām. h' ex̄ hr̄ i vg. ex. q ppt suā hūilitatē. tāta hūidāt grē recep q i oēs redūdauit. ppt q ipā dr̄. i Cant. Respice hu a. i. Jo. Certis pptes g pm̄at. aſt. at tota se ifūdit g plenitudo. Ex hēmꝰ i celis. i qb' q̄to pfūdiꝰ tāto fertili. Sic p; i tra. Nā i vg. nꝰ pt diuinie. facere qē viuunt aues. i aq pisces. Sz i tra hoīes. bestie. arbores. herbe. ⁊ flores. ⁊ ōa pduc q huā uitā reqrit. ad victū ⁊ ad ornatū. Nā ex uiscerib; tre pducit auz. ⁊ arg. lapides pciosi. Tcio uo pducit frum. vinū. oleū. ⁊ alia hi q fatiunt ad victū. Et iō hē ē. qz tra ē i cetū. ⁊ cōgregat i ea oēs virtutes. q pfluunt ex celo. sic hūilitas. fac a pfūdā ad recip. dicit g. Tcio cōfortat. ad cōsequēda. nam saluator nr̄ sic dr̄ aug. ñ dr̄. discite a me mirā fabricā. aut mortuos suscitare. sz qz mitis sū ⁊ hūilis corde. Iō rex volēs nob hūilitatē cōmēdare. mitē hūilē hēre vōlt. iux̄ illd. Respice hūilitatē. a. i. Scdo domꝰ hūilē. qz pscepe. Jt ve stē hūilē. qz pānis iuolut ē. Jo. B. dr̄. i colla. pudē ē. vt vbi se exi nanuit diua maiestas. iflet᷑ vmicꝯ. ⁊ itumescat. Ex̄. hr̄ d q̄dā q vocabat. B. q ē cōsideraret se uidet exitū i mīse magnitudis. attēdēs q tot exerc ille. i. C. anno. i pluē redigēd eēt. dixit. Rege tātū exercit. et tā fortis me vocāt hoīes. ē uo me rege fateor eē plus. Scdo dsignat sb silitudie scē astutie. Nā astutꝰ luctator se ad tram pic. ⁊ tē cōpare dūie. Sic hūilitas cū do se sbicit. qi eū vincit. vñ hr̄ i thol. et. i. iij. li. Re. d achab ⁊ i mltis aliis plocis. q ds hūiles exaltat. i psīni. sic d d saule. Nōne g ē pāuulꝰ eēs i ocłis tuis. caput i tribubꝰ isrl fcs es. Tercio sb silitudie dccie. vidꝫ ē ad sesū. q pta. q hūiliata sunt. decorāt liliis. violis. herbis. ⁊ platis in vētib; ppt qd dr̄. i Cāt. Flores apparuerūt i tra nra. Sz mōtana frequēter iacēt sterilia. ⁊ ifrūctuosa sunt. Sic ⁊ hūilitas. decorat. vñ q hūiles fuerūt i mūdo. fulgēt ut sydera i celo. ppt q dr̄. i Job. pōis hūiles i sublimi. sublimitas. ē. lucida s. Et qz qd placet ē dlectabile aspicie. ⁊ vi. iō dr̄. q rex celestis hūilia respicit. in celo. ⁊ i tra. Quarto sb silitudie. redolēcie. hūilitas ē. mirabiliter. emittit odorē. Iux̄ illd. Dū eēt rex i accubitu suo. nardꝰ mea. dedit. o. su. Tale ē. q̄to i i tra calidi ori. tāto maiorē odorē emitt. Sz tra i frigidiōē calidior q mōtes. qz flāt vēti altissia. hūil' aūt tra. hūilis hō ē. q redolētes opōes fac. Quīto sb silitudie victorie. hūilitas. ē dyabolꝰ eic. vñ tot laclis nos pat. q tēpta affligit. Et nō ō eū lacla lacen. ē ofēsa hūilitas pē. Ex hēmꝰ. i. vitis d abbate machario. ē dix dyabol. hūilitas tua solam me uīc. vñ iterrogat q̄dā senex. qz iq̄etamꝰ admoīb'. re. qz abicimꝰ āmarā. q i paupās. hūilitatis. patiā. hūilitas. aūt. iō vīc. qz ds i cōi pugnat. hūil' ē q̄to pfūdior. tāto hūilior. ⁊ q̄to hūilior. tāto robustior. Sicut p; i ramo arboꝝ. q ex frūct mltū icliāt᷑. ⁊ q̄tomagis icliāt᷑ tāto ma gis do sbicit᷑. et iō fortior effic'. et sic p; d fundamēto.

Postq̄ istitutum fūdamēti. cōuenit erigēd eē eliū edifitiū i altū. altitudo em pariet. nēs a. ē. lōgānimitas spei. spes ē erigit aīū i sūmū adnūtiū. vñ dif finit. s. q ē exptatio futurē btitudis ex mītis ⁊ grā pueniēs. et iō illā btī tudinē dbemꝰ lōgānimit᷑ exptare. ⁊ ardēt̄ dsiderare ⁊ cōfidēt̄ petere. Ad hīc ē ele uamꝰ. et iducimꝰ ex mltis. vidꝫ. Ex magnificēcia. Ex amicicia. Ex bniuolēcia. Ex cōuenīētia. Ex exigēcia. Ex magnificēcia qdē. qz magnifici ē magnifica dare ppt qd dr̄ petrꝰ. i Cāt. s. vocauit nos ⁊c. Nō ē dcꝫ magnificū regē. pua dōa dōare. q cōsi ñ dcꝫ nōs recipe. dcꝫ tñ eū dare. Ex̄. hr̄ d alex. cū ē q̄dā ioclato ab eo peteret dōariū. ⁊ ille dōasset; sz una ciuit. ⁊ ille tanto do no dicēt se idignū. rndit rex. Si tu ñ es dignꝰ recipe ppt taleū puta. ē tñ dignꝰ sūdare ppt mām excellentiā. vñ Jac. i Cān. s. dr̄. q dat affluēt ⁊ ñ ipptat. hē ds excelsꝰ velle ⁊ pse nb dōdoi. iux̄ illd. sibi ē ei posse ē voluit. Sz aūi ē dmagnificētis. unde. vñ le. d alex. q ē decet gimnosophisti petiē aīne qd uultis. rndit. dare nb imortalitatē. q hic sp optamꝰ. qz i oīb; aliis diuites sumꝰ. Cui rex rn. Cū ē mortal' sū. imortalitatē dare ñ possū. Et ipi rndit. Cui g pmo discedo. tot mala cōmittis. Sz rex ...

p̄o dare nb qr sol9 xp̄c hēt īmortalitē. et n̄ ē ip̄e. ap̄d oēs vb9. ¶ Jduām̄
ē ex amict. r ip̄e nbē amicū ḡx. Juxt' ill. Jā n̄ dicā uos s'uos s; amicos. būt'ē
amicor9 st oīa. r iō ex amicā cōicat nb bōa celestia. Antiquū p'ubi: socius sunt
amicor9 oīa ee. Sz si ās dicet. h; sim amica. s; qr pui sum abiecti. petere n̄ audeo.
audiat q̄d dicat scp̄. Nolite timē pusill9 grex. qr oplacuit prī uro dare vb. rēḡ.
¶ Jduām̄ ex bn̄iuolētia q̄ ē sumpta ditissima. Quia ē bn̄iuolētia. recipim9 adep
tōis ḡ. Juxt' ill ap̄. vt adoptōē filior recipem9. filie ē hēt ius ī hēditate prīs.
qr sic d' ap̄. si filij r hēdes. hēdes q̄dē dī. cohēs aū xp̄i. De hac aūt filiatōē hēz
sum testim. qr ip̄e sp̄c. s. testim reddt sp̄ui n̄. q' filij dī sum9. D' hac ē. ap̄ fidelis
sim9 sūmi regis notarī scp̄s prī. istr; dics. misit sp̄s sui ī c'd clamam9 abba
pr. Jdonsta ḡ hēditā festināre debe9. Juxt' ill ap̄. Sic cūte vt ophēdatis.
¶ Jt' iduām̄ ex quiētōē oga v' d' ī ev. q' quietōē fca. ē opāus ex de. di. p'dcāi
tella. ecū pmu. Et iōē sige. Roc faūr. Et suffi. ¶ Roc qāē sige. qr dcāi
hēt rotūdi. q̄ ē figā capacitā. et pfissia. Jq' ē capaci. sige. q' ī pmuū ō gti
r d capit. qr n̄ oclis uidt. n̄ auris audiut. rc. Sz iq' ē pfissia. sige. q' n̄ dē
qr pfēi ē. ē n̄ dē. De huīs q̄ obī ī cē. ¶ Roc faūr. hēt ē dnāi. ymagi re
gis dpictā. p q̄d sigr q' ī pria celesti ī oib dōs apparet. Juxt' ill. ꝝ Obūt vi
sio. vide dm̄ ī sc. et uide dm̄ ī scis. ¶ Jt' iōē suffi. Jdenāo ē uitū ō gtiē.
qr s; q' d'. sap. ō nūmismate mātr. V' d' ee fidi ī sor huiā ncitatis
et scp̄ d'. q' pāē obeduīt ō. Et s' pmuū ī ecū suffi. hēt. eo q' getat
et resic appetitū. Jtaū n̄ p's ulti9 pl' dsidrāe q̄ hēt. v' ag. Cū ī heso ē ex
oi me. nusq̄ erit m̄ labor r dolō. s; uitā nīā erit ylaritate. ¶ Vlti9 īduām̄
ex ḡ. Mō ē opauū. ī dig recipe bōa celēa. m̄ quieta ḡ. effiuūt dig
Ex9 ō anulo. q' l; dse pam valeat. m̄ si pōāt ī eo una puula gēma p'to
dat p eo mag p'cia. et sic sig ī fort opa hūa. effiuūt mlē effica. q' sit
dig recipe bōa eīna. Et iō ex osiderātōē haz gōōn. eleuām̄ ī altū ad
parie̅ dom dinū. Ecce; hēz edifi9 ta eleuatū ī altū. r h ē osttō p̄ietum.
¶ C ostructis pārietib; ostruend9 ē tectū. Tectū dom spi'l ē cāritatis. qr sic
d' sac scp̄. vniuīsa dlicta opit cā. hēt ē cā. se admod' tecti. Na tectū
dz ee bn̄ quiectū. Bn̄ fīmatū; Bn̄ ordiatū. r ī dauratū. Oī ē ista cā opa
Na cā. fac tectū bn̄ quiectū. qr ē vt' unitū. quiges amātē ē amato.
et n̄ solū quig. s; r unit. ī q' amatū f' for amātis. et qr unū q' q; opa
s; suā for. qcq̄ amās ag vl' pāticipat p amatū tot ē ei d'lcta. qi f'
for. quiēs ¶ Jt' dz ee fīmatū. iō asseres quiguit claui ne auētis
agitet. h fac cāitas. ē p'petas ē fin dyō. Acut aūt est ītia amia
ut penetre. r qō ī penetrtū ē. n̄ d' facili omouet. qr nl ē qō p's uicē
cā. Juxt' ill. Cat. aq mlte n̄ potuer' extigue cā. r iō assilat moti. qr
fortis ē ū mors dilectō. Mōs ē ex uno fac duo. qr diuid' aīā a cāne. Cā
vō ex duob fac unū qr ī unā fort amātē ī amatū. ex n̄ solū ē fortis ī
morte s; fortor. qr mors n̄ hēt victo n̄ sup spcā actiuor r passiuor.
Sz amore vicit. mltes reges. īpatores. q' s tot md' sua pō sbiugar.
r amore sbiugati st. Jt' duicit aues r bestie. aues pisces r plāte.
Sz sup globū luāe n̄ p' opāi. n̄ uicto hic. Oīa sic d' sap. ī n̄ ē malū
coruptois. Cā. a ō uic. n̄ solū cātā. s; r cātore. Juxt' ill. morte uita
dēs. et uica amoē q sol9 aicta p'. Et iō d'. ī Cat. vulnasti ī q̄ cor m̄ so
rō mā spōsa. vulnus ē cā. iōē tunsig. r s amātē duic. Jstd ē ī idullo
vicl; q' sol9 dēs ligāi p'. Juxt' q' d' vgo d sco. vic. Cā. q̄ mag uicl; ē. q'
dēs ligāi pō. Si ḡ n̄ dm̄ fortis fuisti. mlt omag n̄ hoīē p'ualeb. h uicto
tot dēs adtū dsced. vsq; ad ī fōs. Sz r nullū uicl; cū ad colūps tenuissz
vl' tenē potuissz. si cā. uicl; n̄ fuisst. null; p'rui ferū cū ī cce tenuissz
n̄ cā. affixissz. sic lapi pōit adostiū monū. n̄ pot. cū dtinē ¶ Jt' dz ee
ordiatū. s; cā. ē cā ordois. v' ē n̄ ē amor n̄ ē ordo. Juxt' ill. ī ullis ordo s;
sēpitn̄ hōrō īhitat. Sic uidem9 ī ciuita. regs et vill. Oīa ī qb; n̄ ē amo
n̄ est. nē ordo. Jn celo uō. v' ē pfcs amor. ē pfcs ordo. sic p; ī stell. Sa.
r āglis ¶ Jt' dz ee dauratū. uixt' q' d' scp̄. q' n̄' erat ī teplo qō n̄ auro
tegerēt. auz ast9 ē cā. sic d' ī apōc. Suado t' emē aurī igtū. ū. so. di.
h tectū solidū fac. r totā dom secā. p'tosā et iocūdā. v'. ꝝ. Cā. ē loc se
curitas r gaudij. d' ē. dēs cā. ē. q' p'osio r q' manz ī cā. ī dō maet. Et
qd secur9. et d' ī eo. et qō iocūdi. Jt' ī tectū totā dom reddt sanā.
Cā. ē calor. q' ots malos huores p' r r dig. r ali huores sit d'lcta.

actōēs. p q' d' ī ev. Dimissa st ei pcā mlta ¶ Jt' h tectu; totā domū
redd' luciosā. qr splēdz ī ig. Jgs ē ē uixt' ill. Jgnē veni mittē. r ē.
¶ Oca dom ostēta dz ee quiēīet ōnata. Dom9 sp̄il' ī q' aīa hitāe dz ēē v
ī variis pictis ōnata. et iō dz ī dpigi ygo saluatoris. ygo ī baptiste
quātis. ygo collegij ap̄. ygies mrīn. Cōf. r vg. patriarchar r ppharz
pō. q' dz ōnai dom' sp̄ūl. ygie saluatoris. i cāfixa q̄ exaltab' ī nīb; mlta
bn̄iuolētia. p q' d'. ꝝ. Sz ō redd' te amablē m. boē ihū. calix passiōis
q̄ bibisti op' redēp9 nr̄. ꝝ. Oīo amorē nr̄; facile vēdicat s' totū. h
īq' est qō m̄a duotōē exitat. et bladi9 allic. r iusti9 cig. r arti stug. r affic
vehēmti9. q' l' ē qppe laborauit ī cā saluato. Mō ī oī mūdi fabrica saluator
m̄ laborauit. ī dcīs naq; fusti. odictōēs. ī fcīs obsuatōēs. ī tōmtīs illu
siōēs. r ī morte exp'bratoēs. Et iō ip̄e saluator alloq' aīā ī ca. dicēs. Pōe me
v' sigell; st cō tuū. s' ē posuit fēs ille igti9 q' ē duuisēt iuetu ē [illegible]
sēpt' ī cordē ei9. lītis aureis. O q̄ bō sigillū ē ī'. qō s' affic r s' osuit
v' ō ī manna p'i supportāe d' facili cor h sigillo dpictū. uixt' ill. ꝝ. Si
passio xp̄i admem reuocet. n̄ ē qō n̄ eq aīo tollēt. Jp̄e ē ēē tā dum
lacea. Coroā spi. Sputa. et flagella patiēt sustit. Et nos uix; vno sōē
fatigam. vno vbo dicm. Et h qō ugēl; bn̄ huit petr' ī cōd suo dpictū
qr sic d' ī itini. Clemētis. m̄ passioñē saluatoris fleut. q' fluxt la
criaz totas genas obusstt h sigē. md' redem. ī st n̄ exspoliaut Celū
apuit. d hostib; ē triūphaūt. Juxt' ill evagli. ofidite. qr ē uici md. Ex
d uidō iacēre. ī teplo apolis. Jt' amātū. d'lcdat [illegible] ī Exo. q' lig
misso iaqs amar ī dulcēd' vsē st. ¶ Jt' dpigi dz ygo vgīs. Et sic
pueam adomagri. Scb ē cū filio ī gremiu q' p'ub se obtult ī p'riū. li
balr nb dedissz filiū suū; thesauz. p q̄ sic exposuit filū. r n̄ solū filiū. s;
suū cor scissum. v' aug. Cupiebat cū filio eleuatis maīb; ī cce. celebrare
sacrifi9 vespti. r redēp9 huic. ofimāe mūsi. ¶ Jt' ī hac pictā si diligēt cā
specolari volum9 īuenim9 qcq̄ adreg' huid' nēā ē. Na mili b. cō pugd
redt ī h q' ostuit cap draconis venēati r oīmodā suggestiōē ei9. cū de
cāris illecēb. q' ō uitis serbia dduxe ad nidm. ¶ Judicib dd' forā
pugitori. Jp̄a ē ē aduocata. q' tāq̄ m̄r. regis erm̄ negō huic ne [illegible]
hē p'ctatau. ¶ Jt' mātorib; for negotiādi obtult. Jp̄a ē sapiē [illegible]
gotiatr fuit. eo q' mirabile omtuū fec. ded' ē hoīē. r dm̄ recep. ¶ Jt'
agicole for seiādi. Seiaui naq; ī cāa gn̄ fru. qō qēē multiplicatū
totū md' ī vbtate repleut. ¶ Jt' viris otēplatis for otēplādi. Na sic
d' ī li9 d ifātia saluatoris. rar; pfcē loqbat. ī diq; laudib; sic ua
cabat. v' oēs stupōē r ādmitatōē sbiacēt. qr n̄ ī fātula putabat. s; vt
mag. qi. xxx. eēt ānor. hac uaseēē nlls uid'. n̄ maledicēē vll9
audiut. Ois aūt smo ei9 ita ḡa plen erat. v' dicēt q' dēs erat ī ligua
ei9. Sp ī orōē et pscrutatoē legis diē manebat. sin ītmissiōē dm̄
bndicebat. Et ne forte agsiderātoē dī auēt. si qn salutaret dō ḡas.
redebat ¶ Jt' viris actiuis for opādi. D' ē q' q̄q̄ lucēbat ī ts ptes
diuidebat. vnā dabat paupib;. aliā sacdotib; tepli. tāā s' r filio
resuabat. Et iō d' qdā scs. Diligēt si ispitias n̄ l' cacoris ē. n̄ ī spetō
sitatis. n̄ l' vtutis r glē. qō ex ea nō resplēdeat ¶ Jt' dz dpigi ymago
āglica. q̄ ē alis dpig. Et ī h exitam ad dsideiād' celeste pātā vn̄
ps. d'. qs dab' m̄ pēnas sic co. Pemnē iste st ītells. r affcs. v' ageli
q̄ ī ē oclis clar r mag. r iuadis osueuet dpigi ānigē. Na p pēna itells
aīa uolat ad otēplād' diuī. p pēnā affcs uolat ad sūma boī. Et sic
īueit sūmā fortitate. Sz heu hodie ligant' sps mal9 hoīes ī alis ss. qr
ītells ligat' p fraudule. p q' clamabat pphia vn̄qsq; a fic l' se ētodiat
Et ys dplorās ait. Cōuīt vitas ī plateis. ps. Diminute st vitē a fīl. hoī
Ex d eb; sotūs huīb uinū parīē m̄. Affcs ligat' p oaup. q̄ ē qda vi
sc. p q̄ aīa visat. ne p plateas iei. discurē valeat ¶ Jt' dz dpigi ygo
ap̄. p q̄ iātam adob. qr ad uni9 ī siois vocē. secuti st redeptōēs. Sz
hodie. clamat. et pauor aures oppilat. Juxt' ps. Sic aspidis surd. obta.
Clamat xp̄s. clamat dyab. oēs qi sēqt dyab. et xp̄m dimittūt. Sic ip̄e p
ppha āquit' dicēs. Relīqrūt me forte aque uiue. r fodēr s' cisternas q̄ otiē n̄ ual;
aqs. Et ca ista iob. mlta ex hēz' vidm9 ī fīli b; cātis q̄ uix ī fali. obedi
uit suo cātori. ps. Pcēpt pō. r n̄ p. Et baruch. Stelle uocate dixer

assumus post terminum post quam non tenet. Et in c. Et de est h q. veti comitae obedivit q. vir et bis ambo. Non mediocris pudor est in pro deo in festis. Clarado parte. et homines non obedire. quibus fuit et abrupto actore eburtis.

Item ex. lx. Refert G. in dyal. quod cum placidus puer frater vas suum esset dimisso. cum vellet aquam haurire. intelligens hoc beatus B. in cella consistens dixit mauro curre quia puer ille in lacum cecidit et ideo longius eum unda trahit. Maurus autem curtius se currere sicut terram. cucurrit super aquas. et educens per capillos extraxit quod per cetus adesse dixit quod propter obedientiam erat factum. Item in vitis patrum est. quidam senex dedit uenia uite. precepit discipulo ut iret in uicum ad muliere que necessaria consueuit ei deferre. Et ille licet timeret ire propter scandalum tamen dixit se uelle ire propter bonum obedientie. Cui senex. vade confide in deo quia deus proteget te ab omni temptatione. Cum autem fuit uenisset ad ostium mulieris senis aperto ostio inuenit filiam mulieris solam que amplexata eum cepit allicere ad coitum carnis. Et cum urgeret eum cogitatione clamauit ad dominum dicens. Domine propter orationes eius qui misit me salua me ex hac hora. Et statim inuenit se ad flumen iuxta ceron. et reuersus est ad patrem suum illa.

Item quidam abbas precepit discipulo suo. ut iret ad quandam paludem. ubi erat leena. Et ille ait. quo loco adire mittis me. habitat leena. Et abbas dixit. Si uenerit super te liga eam et duc eam tecum. Iuit ergo discipulus. et inuenit eam in ruente super eum. quo uolens eam tenere aufugit. discipulus uero sequitur eam dicens. abbas meus precepit ut alligatam ducam te ad eum. et statim bestia substitit. et tenens eam duxit ad eum. quod cum uidisset abbas dixit. Sic insipiens es. et insensate bestiam adduxisti. Solue et dimitte eam. ut pergat ad locum suum. Contra dicit hoc periculo omnium. nota in uxore loth. que conuersa est in statuam salis in morte. Item consilium fuit etiam filii in iustice et uidit uirum solidum nos positos in celo. quia prius erant homines in firmatum consummatum comprehenditur agere tamen. nisi. erunt hospitantium uiri. erunt in inferno consummatum. et homines non uiderunt cuius obedientiam [illegible] at hoc ideo forsan illi tibi consummatione gloria perfectis habitat. Et est quietem senex quod habet rex. est ei quod omnes alii habent aque regem adimplendo propria uoluntate. quidem in bonis operibus. hoc autem omnes uoluntatem suam relinquis tecum pedes tuos. patris iubentis in uirtute quod nulla habet hic regem summam habet gloriam. Exemplum de saluatore. Exemplum de monacho qui scribens litteram. o. uocatus ab abbate. mediam dimisit ipsam. quod rediens inuenit completam deauratam.

Item debet de pigri uigiles nimium propter quos excitamur ad uictoriam per quam acquirimus honorifice laudis aureolam plenarii. Et gloriam militum [illegible] honorifice laudis. Iuxta quod de beato antonio legitur. quod cum quadam nocte a demonibus esset lacatus subito cum radius lucis demones effugauit. statimque sanatus est. presentiam intelligens dixit. ubi eras bone ihesu. ubi eras. quare a principio non affuisti. ut curares uulnera mea. Et uox adeum ait. antoni hic eram. sed expectabam uidere certamen tuum et nunc quia uiriliter dimicasti in toto orbe te faciam magnificari. Ideo acquirimus aureolam plenarium. quia non communibus sed quasi euincit. Et sap. in orientem dicitur. quod olim pro tribus in contentione operum et fortissimi super agonizantes uictores. Ideo acquirimus gloriam multiplicem. unde olim uictoribus scuta recte capite ligabantur. et sic in eques nuncius reducebant. ut omnibus monstrarent grauitem sustinuisse certamen.

Item debet de pigri ymagines confessionis. per quas excitamur ad deuotionem in lingua. ad dilectionis studium. et ad mortificationem sensuum. per que excitamur ad deuotionem in linguam hoc habuerit sancti consideratis. sicut patet de aug. quod flebat uberrime. et de aliis. Et hec est quod patet a sanctis tuis amare deduxit me. Vae in. et in lingua. et dedit linguam suam consideratis. Et a quo non. quod in lingua lacrimarum debere habent multi. nec. propter idem contra consideratione dei offensi sunt. Exemplum de quodam nobili rege. quod fuit ignaua quamvis memoriae malorum suorum et diuina iudicia semper tristis erat et sollicitus. episcopus [illegible] celebrabat. Cum interrogatur frater hic a fratre suo. uoluit cum eo tristi omnino. Et misit paruos suos ante portas eius. quod si consueuerit illi patet. certissimi signum mortis erat. Et cum frater regis adregem esset adductus. cum modicum afflictus [illegible] cum esset [illegible] permansit in statu talis plus gaudere dixit ei rex. Ostium [illegible] confidens regem [illegible] offendisse. sed tamen aquam signum regis offensae audieras. Multo timere tristis et deo quod tot et tantas culpas me esse apud dei maiestatem. Sexto. Item ex consideratione gehenne. G. sicut iob. sicut de persio terrena, computato puniat. Et ideo item uo. potius toto tempore uite sue esse hic in fletu quam de malis uel annum stare in purgatorio. quanto peius erit in inferno. hoc dicens recitat. Cum quidam magister rediit. et dixit se uidisse et audiuisse tantas uoces. ue in. ue in. ue in. quia non fletur. Item ex consideratione alienae miseriae. Flet cum flentibus. Iob flebam quondam super eo qui afflictus erat. et compassa est anima mea pauperi. Item prolixitas sponsi. eo quod dixit uiri psalmi dilecto expectans deflet absentiam sponsi. quia non sunt dilectio eius. aug. de ci. dei. quanto id est quod sicut cius considerius sanctis plenior. tanto in ei oratione flet uberius. Item pro dilatione patrie. psalmus super flumina babylonis illic sedimus et fleuimus dum recordaremur tui sion.

Item quod inducimur ad dilectionem studium. quia omnes fuerunt uiri studiosi. Sic patet de aug. ambr. gre. et alius. pro studiosis in scriptura sacra. Sic studio scripture sacre facit contempnere temporalia. facit uile carnis appetere celestia. Et ergo facit contempnere temporalia. Quia sua professio est alicui opibus curare est quod ei ualeat opera. Exemplum de [illegible] qui studebat in lingua oceano. et studendo totum mundum contempsit. et scyphum solum quem habuit ad bibendum uidens puerum manibus bibere proiecit. Exemplum de platone qui cum reuocaret ad studium. post dominum patri in manu dixit omnes. quod est perdere aurum quam pacem. quia sapientia in solitudine. Item facit fastidire carnalia. Iuxta illud ieron. ama scientiam scripturarum. et carnis desideria non amabis. Et plato in [illegible] [illegible] platonis quod noble. non possunt uinci ab ignobilibus passionibus. Et ipse omnis [illegible] quando est ignis. [illegible] facit desideria celi. quia non amatum non cogitari. sed aug. Sed ad cogitationem celestium perueniri per studium scripture. Et ideo apostolus hortatur thymotheum ad studium dicens. attende tibi [illegible] hoc est faciens et te ipsum saluum facies. et eos qui te audiunt. quia sicut ieronimus. Sancta rusticitas soli sibi prodest. Item debet de pigri uirgines uirginis. per quas excitamur ad nitorem. ipsae est ut columbe residentes super riuos aquarum. hoc est ualde diligenda est propter mundiciam. Item propter rogans amicitiam. Iuxta illud consolatio cordis munditia. habet autem regem in quo consistit maxima iocunditas. Item propter leticiam cordis. beati mundo corde quoniam ipsi deum uidebunt. in quo consistit maxima felicitas. Item propter continentiam in uanis. quia res ignauiam in auribus in illam. Et uidemus quod res quanto mundior tanto corpori propinquior. unde plus est mundus ignis quam aer. Et aer quam terra. et aqua quam terra. Et angeli quam celi. Et beata uirgo quam angeli. et ideo iuxta filium collocata. hec est mundicie dilectio non solum uirgines. sed et uirgines. sed et uirgines sancti. Et ideo dicit. iero. quod nichanor uictis thebis ac subuersis. unius captiue uirginis amore siuit est. cum coniugium expetens et uoluntarios amplexus quos in captiua optare debuit. sensit pudicas mentibus plus esse uirginitatem quam regnum. interfecitque propria manu. flens et lugens amator tenuit. Item narratur quod septem thebanae uirgines. quam hostis macedo corrupit [illegible] paulisper dolor [illegible] uigilasse pera dormiente. sequi interfecisse. ut uoluit post perdita castitate uiuere. sed ipse mori. quam simul utrique occidit. Et si omnibus est munditia diligenda. precipue est ministris ecclesie amplectenda. quia sunt luminaria. sunt specula. sunt uasa uinaria. Sed quod luminaria. iuxta illud. Ipse erat lucerna ardens et lucens. sic luminaria in mundo lumen est pinnacula in pedibus. Sic patet in luna que est in medio. ubi est umbra sua non lucet. Item quia sunt specula. eo quod seculares adeos mentem aspiciunt. et ideo debent esse specula munda ut in eo possint se laici speculari. Item sunt uasa uinaria. in quibus deus uinum spiritus propinat. Et ideo debent esse munda. ne quod in eis propinatur fiat abhominabilia. propter quod dicitur in Osee vii. facti sunt sicut in uinationibus qui uagi in mundo.

Item debet de pigri uirgines propter [illegible]. per quas prouocamur ad prudentiam. iuxta quod olim appellatur prouidere. Et nos debemus utique considerare. quod sunt in inferno. quod sunt in mundo. Et quod sunt in celo. In inferno sunt horribiles cruciatus. In mundo sunt abhominabiles offensiones. Et in celo sunt delectabiles caritates. In inferno sunt mirabiles cruciatus. propter penam grauitatem. multiplicem. diuturnitatem. uniuersitatem. Et totalitatem. propter penam grauitatem. minor est pena in inferno. excedit omnem penam mundi. unde est quare accidit hemiraita. cum se nimis affligeret. per totum laborem uite non est comparandum ad unum diem tormentorum quod peccatoribus in futuro seculo reservatur. unde quidam scolaris dampnatus apparens magistro suo presenti [illegible] guttam sudoris sui super manum suam. et in eam forauit. quod foramen semper apparuit. Item propter multiplicitatem. quia ignis sine fine. et sicut procellarum pars calicis eorum. Et iob. Transibunt ab aquis niuium ad calorem nimium. sed pena. Iter clipe et uide dei. ad comitatum. sed contrarietas gehenne. contra hoc propter fetorem libidinis unde dicit in ys. flatus dei sicut torrens sulfuris succendens eam. addit autem ab aquis niuium. contra hoc propter cupiditatis ardorem. absit in eis [illegible] in inferno frigus intollerabile. ignis inextinguibilis. uermis immortalis. fetor intollerabilis. tenebre palpabiles. flagella cedentium. horrida uisio demonum. confusio peccatorum. Et desperatio omnium bonorum. Exemplum de [illegible] ioculatore per episcopo tholosano. Item propter penam uniuersitatem. uniuersi enim peccatores homines dampnati post diem iudicii erunt in [illegible] [illegible] [illegible] non possunt sufficere ignis in minima parte digiti per unam horam. quantus erit dolor. quando totus homo erit in igne eternali. aug. in li. de ci. dei. si longa erit hominibus pena in morte quam uiuere erit mors sine morte. Item propter penam diuturnitatem. presens est pena. et breuis. leuis. et fructuosa. Sed futura erit longa grauis et infructuosa. quia si aqua fleret in inferno. et haberet [illegible] quod gutte sunt in mari. non sufficeret ad ablutionem macule unius peccati mortalis. plus uero ultimum. haberet hoc una lacrima. quam in omnes quas posset in inferno. Et ideo cum inciperet abire a seculo in eternitate. in fletibus. Item ploremus fratres. aut quam tam dolor. ut lacrime cor exuit. et pena est infructuosa. ut est quidam usurarius sepe monitus esset. ut usuras redderet. Item terrenum. Infirmitate. adolescens tempus est deputatum et subito raptus est. et cum uidisset subito clamauit. O pena ut ei dicite penitenciam agere non ualeo. iusto dei iudicio. quia cum potuit noluit. et sic dicens mortuus est. Secundo in mundo debemus uidere et considerare abhominabiles offensiones. sed cum

vita. Casti. Et tumidit. vita. uit. c. p. diminute fr uita a fi. h. cu tn sap
dicat q sam e pordiac vi. vl lamitabli clatat ys dies. Comit uitas i plateis
i q oct illigi q n huit dtelo s; potius ipugtoe. Et d eb iouis. It e dtes cuitatis
iuxt c. q iuicau mugta. E e tpe. e sr hoies scipos amates pp q d se viigsq
ipri s se ecodiat. q i fre s n hat fid. q ois. fr. sup sup. cois. a. f. It e dtes
castri. q si jo. q e i mido. au e cca camis au cca. oclo. au e. frbunte h s es
lacte. qs joab ihr i cod absalon. j. dya. i cod prcori. adh e dyt mlc ftud. vn
i vitis patr dicebat qda senex. Ca fuit qda filius sacdotis ydolor. et e qda die
videt pre sum i teplo ydol sacificate. vid sathana cu mul ei astate. q e sigli de
mocs adorassi otuler fra neqtie s. vn uiait. p. xxx. dies hoies uni puitie.
plios occadi. Ali dix. pl q. xxx. naues sbiisse i mari. Ali dix. p. x. dies sr it
fuisse eda nuptiis. et spom. et spoa occidisse. et mlta saguis effusioe iatasse.
h auditio. sathana os flagellari iussit. tade uni ait. p. xxx. ann. i tatasse qdam
moiale i hemo ad pecad. q uix illa nocte opult cu somean. Et fges satan. q de
oscla eu. i po. ei corona q hebat dies cu qd marci fecisse. It e dtes tumidi.
Sic e vitosis e nimis time. s uitolu e. timida i timie. Sic n timie morte.
iudi e peas. e ipe leo fortissim bestiar mlta timeat. Sic d isid. Tiet e via
pu. q sige morte q pu. e. q os erit pea. It tiet sepultu rotar. q sige omi
natoes dic fnie. It tiet igr. h e mdi ostuato. vl pene ifern.
It tcio dbe osiderare i celo dlcta cant. q catat sci. cartic nouu. an sede
di et ag. hy cat fuit i celo pp nupti. pp doli. pp uicto. pp honfice. p. pp
nuptias. uix. c. apoc. Gaudeam. et exlte. et dni gla do. q uener nuptie
ag. Eq dlcta cit cat ille. v n cessat nugt chori agle. dicet. scs. s. s. i e cit
gra acto. q uoc laudis. io catat ecca i cel. d. i clare. So pp dol. v d. B. Cui
celestis tot oriet qd dlcatat. axpa cit. q pepuu gau. qd n de cata. s; d catoe
pass. sic d. B. q e possedeis neo toll; ate. Cui opata ois aliu iocditas
mero e. ois suauitas dolor e. oe dulce amar e. oe dec fedu. oe q e q.
c. qd dlcatu psit. molestu e. vn boitas i ifinitu excedat. oe boi. cata.
Cuij. pp uicto. q osueuer victores. n mod exltare. uix. c. ys. Exltabt victores
capta pda. Sr sa catabt q mdi reg vicer. Jux. c. sca pfide vi. re. Cuij. pp
honfi. mlt e honatu e i cel eos ds. q eos honaui i ris. maior e veri exi
ber plus. q pamiciis. vl ossib; scor q exhibeat magis pricipib; mdi.
It dbe depigi y gies patachar. pcs puocan ad fide. ad hospitalitate
Et pace. p. qd ad fide sic p; d abraa q cdid do. q re. e. ej. ad ist. v. p.
via cedi. fides dr. fids e illuiat itellm. puificat affcm. muit au. p qe
illuiat ad uided x tag sm duce. tag fortissi adiutore. tag libalissi
remuriatore. P. illuiat ad uided x tag duce sinu. iux c. Teste pp dedi
eu. duce p gerib ipe e duc nos pfectas oqtatis qs e igssi. qc. Et io h e
q gssi scor e accet ad excentias q sp mag ac mag dilatat. Sr gssi ptere
a e cu senntia adcet q sp mag ac mag or itat. doce p res i bant rec dat.
q. s; ys. oggabut d. uni. fa. i. lac. ij. p fide x cogscam tag forti adiuto.
sic uid eu. bx. Ste. e dix. Ecce uido ce. ap. q i. stare. tag. s. patu ad ad
iuuad. pp qd d ap. ad cor. fidl ds q n patiet vos tepta. s. id qd potestis
Josue. Cofortare q esto robust. q noli time. q tec e do. fids e poit do. n solum
uix hoi. sr q jf ho. pfide ds ihitat codub ris. uni ipe pugitis i ho uic. pal.
slo e uia pug. fro. It. ij. puificat affcm. uix. i. act. fro pificas corda eor.
It. iij. muit au. qpa e scutu tag lac. et fids fac iub noti. sume. tru. pp
qd d. ap. jor sum tes scutu fidei. i q possitis. q e. Scdo puocan ad hosp pr
xpi e hospita. fuer v rccper ag. hospi. d h e fi; qmiato i sermo mdi. Jux c
hospes fui. q n. re. me. Ali e solu e i mlis si recip. s; q i pp p recip. Sic p;
d mlia. Et no. q hospites dbet recipi. q mutatoi s e istata. vn dicebat qda
vi religio. fr. adueietes dbe adorari. e etu s aduetu eor. aduetu d j i e hri
abraa recep ces uiros. q occurit obuia eis d hospi. It s puocad ad omeded
e mag leta. vl le. i dyal. q abbs cassian veit ad qda sene. q ddt ei maducare
vsq ad satie. e ss sotus. q hortabat eu u pl oeder. q e dicet se ee satiatu. R. e
e diuisis trib; hodie siuei etib septies maducau. q adh eluio tu no semel ma
ducas es satiat. Et dix. ieiu ce fing. pp hospites. q i hospite suscip x. Cuij.
puocam ad pace. q pacifici vald fuer. vn dicebat vn eor. Pe qso uigi sic
i te me. q te. fr e sum. Illuiata d; ee dom spui. ouciet pq fuit dp
q colores ymagiu pluri vir. v i domo lampades accedut. lapis e ta
i se qei. vite. Oleu. q ig. vit sige scita. q he. i ti. q resple d; ex
sic luceat lux v. Oleu sige mie pieta. oleu e s
opib. v ap. Erat rep adpieta
albi i
v poris scita. sic calore nab s n cra. fn ca. ardore. pp qd de; e ill. Eras ent
vb sal. e i. ca. sol. Calo e sol e calo ca. q ofet uita q fla v
sao a m. q amo e uita t. Ossita d; ee. q i ea dbt catar diu laud
q s oroes duote qd p reu q colig s catace. ppt qe. pp
pp luc. pp miacla
ppt qe e. le. d jacobo alphei q pp s scitate fr d veiit. Et assidu. s orando
orat i geib; si duritie camelor. Et d bto Bartho d. q. Cetics i die. q cetics
i nocte. an dm genuaflec. Et d bto ... q i mories i iuctu ab orae sp; n cela
Et d pau. p. heinz. le. q mortu qi orabat. v huit sig oratus ore. q manib i
celu erectis e iuenit sr cadaue ei apodiatu arbori abto adorio. q deo ait.
p; q assidue. q orar dni iuuius q n desinit orare mori. h e act hora
accepta. facil. Et dlcta. hora. qd. q mlti act s. q hor reputiret ad
dde. sic fode. arare. q hi. Sr orare ocd i hore. Ca sic d ysid q uult e do
ee. freqt ora. q legat. sla cora ipi e do loqm. It e act accep. Ca sic d
eso. sola orae. qi spu. e buc. a offert do d si visceib. It e facil. sla cu
ta sic medic. q tp inobu. s. ieiu. Oro. q Ela. ieiu q oci aung. Ela q
oci. oclor. Et oro. q fib vite. Duo. p. hnt difficlta. sla mir n ps ie
iunae pp capitis ifirm. n ela dae pp paupta. ab orae at nil; p se exeusde
q si n p face orae vocale. p face mitale. Ca oro e pi affcs mis do dic
Hic qd affcs dsidri e. q si otinuu e dsidriu. otinua e oro. Ilr e act vald
dlcta. n oug v qda duote orates. iubilat q suspirat. Jubil e gau qd n
tace. n expm p. It e oro e pp suffra. sla poroe solunt supp. vicet dic
d uicit bella. Et prat psidia. Soluit suppl. re e d bto. Gg. q e qda du
ex pala i mari i paroib inful; recodat clemtie ei. anaissi fl ex p ia
dui a malrac ... ormu doce obdormiu. q s domiet; vox dic. tiruan sab
ei apeis i fnalt ulari. Ecce do cauet ne p a q fidei dfucto orie pluit.
It dlet dlicta q b sa i pgato dtiet. pp qd d i li. ... s. e. co.
p d. ceo. It dnicet bella d i Judith. memores estote moys. s; ui d; q ama
lech n ferro pugnado. s; pcib; dicet. Glo. pl ualz uis scor orado. q i nu
pugnado. Oro sca celu penetet quo iter hoste n uicat. It pmat psidia. sla
poroe clamau ad dnm. e i nect. sum. Et max q ta pp q osueuer ho clama. q s
ng. aq. q hostes. h ta cotr nos opellu ad dnm clame. p. igr. q uix e dies ic dom
oci. n. n sucadat. Et io neca b e clamae. ad ag diu g. q ad ag lacrmar xcr
q lacrie lauat dlicta. q pudo e osti. Sr i igr. qm exunt pte exti q m vires
sunt. v e as vanaglat d h q pe s. dplorat. So dbe clare. pp fluer auium
cogita. qb coti simigum. et io di orae q dre. D. salua nos pm. iij. dbe clae
pp hostes. q coti i sidiat q dulcit an pora cast n. q s sel n. p cs frugt hostes
i gduit. q b q i ei iucuit diripuit. pph diuina pora dicebat ps. aute. oclo m
It pp luc. sla poroe i fud sca. accd. bnuio. pted vita. Et agt pra. stud
qd sca. q ab. d. q q oudicer ad ee i. e. e intes q hut. cod. pl dicunt orando i
medi. q fluce. q leg. Et h io e. q oro ascesi i celis i do. sic dam. sdo e d clar
reluc. v a uides do. d uid. Qe he dspe. q quidi spe. vid d. q reluc i spe.
It accend bnuio. v orare elia ccd ig. fregt e e hoat duote. affcs igt q o
i lacrims resoluit. Sic uid; q lig uirde ex una pte iflamatu. ex alia exitit
huoe. It pted vita. uix. c. yx. audiui or. t cocce. adicia si dies t ann. ei
h dicas ex. It ... pcia. qm pl luct lo i una hoa orado qua valeat vna cum
q modi. orae luct lo. re. ce. sic lat i ecce hue orae facies huit vi ... Et
vna vetul pl acqp d celo vna hoa oui. q o. ama acqrit lgo tpe. v i ex. d q eq;
peneitis i orae ede fi; ub. q Jo. petite. q accip. It orado e pp mucla ana.
qd ppor. fuit. i acre. j ig. j morte. Jacre qd sic p; d b. Sco. q e rogaret R. B.
fre s. vn religi. eu qda nocte vddis e eo osti. q n acqesceet. rogau dom ... pp
qa n po. Cui b. B. aut. placat e ops d; soro. q e q fe. ris dix ... te v acqesc ui
q no. rogai do m. q exau. me. m vccd si potes. It ig sic p d b ... uis nulli ... ca
ig. q igs n attig. n q esto. sr stabat i me. fot. lau. d. Ite i morte. v p; d aic q
e vestis ad mo casio. ig v ip morel augere. q ffei e. q fes e loc i mea. Tu iulio
d; e dom spui. clausa q e tedita. v d q latroes epli iacebit pecauti. tepli. v apu
tpr dbi. ostia tpli. v no. q dbt apu. ad dias laudes pdicatoes q fessioes ...

Incip op sca[l]e celi d[e] fide [illegible] ... cor[r]

Fide[m] ... uinculū cōplex· difficile rūp· funiculus
tiplex· q[uam]a triū fini[um] Accessus ē fide· spe·
[et] caritate· d[e] q[ui]b[us] ē p[ro]s[e]c[u]tionē [illegible] Cap.
fide· p[ri]mū q[ui]d [e]st· q[uar]e[la] o[ste]n[dit]· v[ide]l[icet] ei[us] i[n]dige[n]tia·
ei[us] effic[aci]a ei[us] p[ro]uan[tia]· [et] ei[us] suffici[enti]a Cap. In
dige[n]tia q[uo]d [illegible] gr[ati]a adiuu[ans]· f[ides] ē i[n]choato
nī[s] spual' Cap. ē illu[m]inatio u[ir]t[utis] i[n]tellig[entie]·
nī[s] ē p[er]f[e]c[t]o nāl· nī[s] ē d[i]recto affect[us] i[n]āl· Cap. q[uo]d ē i[n]choato
ni[s] spual· nā p[er]fide· a[n]i[m]a c[onsp]onsa fac[tā] q[uia]dā [illegible]· ē d[e]o· u[n]d[e] [illegible]
Sp[on]sa[bo] te m[ihi] i[n] fid[e]· Et i[de]o ē· q[uod] q[uam] [illegible] p[ro]fite[tu]r fide dr ei [illegible]
i[n]t[er] [illegible] Sic dr i[n] ev[angelio]. Q[ui] c[re]diderit [et] bap[tizatus] f[uerit]. saluus erit· v[n]
[illegible] nll[us] op[us] boni ē acceptu[m] deo si[ne] fid[e] u[n]d[e] [illegible] ad eb[reos]· Sin[e]
fid[e] i[m]p[ossibi]le ē place[re] deo· Ipa ē fides ē uelud anul[us] [illegible] p[er]
[illegible] sp[on]se [illegible] fide nescit ee sp[on]sa x[pi]. Cap. ē illu[m]inatio
u[ir]tutis i[n]tell[ig]e[n]t[ie]· Na[m] i[n]tell[ectu]s [illegible] attinge[re] q[ua]n[tum] ... pfide ... ap.
fides ē [illegible] ag· n[on] appare[n]tiu[m] Ad h[e]b· Ce[r]te fides ·[illegible]
Et i[de]o [illegible]· [illegible] fide[m] auelle[re] a cordib[us] fideliu[m] ne uid[eant] [illegible]
cat· [illegible] Sicut [illegible] senex i[n] vitis p[ri]m[i]· q[ui] op[er]uit oc[u]li a[ni]m[e] [illegible]
ad [illegible] aliq[uo]n n[on] [illegible] mole· Sic dya[bolus] si op[er]uit
oc[u]los mentis [illegible] hoīe· u[n]d[e] q[ui] h[ab]et· Judic[um]· xvi· Sā
son· [illegible] oc[u]lis ad mola[m] [illegible]· [illegible] R[eg]· xi· I[n] h[oc] [illegible]
fed[us] [illegible] oc[u]los dextros· C[ontra] [illegible] q[uia] dext[ri]s oc[u]l[is]
[illegible] op[er]ire[n]t sinist[ro] scuto· [et] i[n]utiles fier[e]t ad pug[nam]. Cap. ē·
p[er]fic[iens] [illegible] nāl'· Na[m] sic d[icit] sap· [illegible] [illegible] os ho[m]i[ne]s nās
sci[enti]e d[e]i· [illegible] n[on] p[ro] [illegible] p[er]uenire ad s[cienti]a[m] ho[rum] q[ue] fides [illegible]
doc[et] q[uod] [illegible] ē d[eu]s· q[uod] ē remunerator bon[orum] [et] p[u]nitor malo[rum] [et] q[uod] ē alia uita i[n]
q[ua] nulla ē p[e]n[a]· [illegible] i[n]dige[n]t[ia]· q[ui]b[us] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a[n]i[m]a [illegible] d[e] [illegible] nll[us] phy[losophus] ... [illegible]
[illegible] potuit [illegible] scire· [illegible] vnaue[n]tula· Et i[de]o d[icitur]· Reple[ta]
ē t[er]ra sc[ienti]a d[e]i· [illegible] q[uia] i[n]tell[ectu]s n[oste]r ē [illegible] obtenebr[atus]· [illegible] manife
sti[ssim]a i[n] n[atur]a [illegible]· sic[ut] [illegible] noctua ad luce[m] sol[is] v[n]d[e] h[ab]et· [illegible]
sig[num] ē q[uod] nll[us] ph[ilosophu]s potuit potuit p[er]fec[te] i[n]uenire [et] i[n]uestigare na[tur]a[m] [illegible]
minime [illegible] [illegible] q[uo]dā ph[ilosophu]s fuit· xxx· an[n]is [illegible] n[on] cog[novi]t
na[tura]m apis. Cap. ē· directio affec[tu]s [illegible]· affec[tu]s ē ho[m]i[ni]s [illegible]
cog[ni]tū· bo[nu]m a[utem] diuin[um] cog[no]sc[itur] [illegible]· q[uod] p[er]fic[it] i[n]tell[ectu]s [et] dirig[it] affec[tum] [illegible]
ip[su]m d[eu]m· [illegible] h[ab]e[tu]r i[n] aq[ui]la [illegible]· q[uia] na[tur]a aq[ui]le ē· q[uod] [illegible] pullos [illegible]
[illegible] illos q[ui] i[n]reu[er]b[er]atis oc[u]lis respiciu[n]t rota[m] sol[is] nutri[t] [illegible]· alios u[ero]
q[ui] respice[re] nequ[eu]nt abice[t] sic adult[er]os· et [illegible] h[un]c mod[um] illi s[un]t filii d[e]i [illegible]
q[ui] p[er] fide[m] ip[su]m i[n] sua clar[ita]t[e] respiciu[n]t· alii u[er]o q[ui] respicere n[on] p[ossun]t abiecto
abiciu[n]t· et sic p[atet] ei[us] i[n]digen[tia]· s[cilicet]· fidei. Cap. S[ecund]o q[ui]d [illegible] ē d[e] ei[us] efficacia· h[ab]et e[nim]
effica[ciam] [illegible] Illu[m]i[n]a[n]di / [illegible] / [illegible] / [et] adoptandi. P[ri]mo q[uo]d h[ab]et
efficac[iam] illu[m]inandi· Na[m] ē [illegible]· restituit vis[um] c[ec]is· u[n]d[e] i[n] eva[n]g[elio]. Q[ui]d
vis [illegible] [illegible]· [illegible] h[ab]e[tu]r d[e] dy[onisio] ariopagita· q[ui] c[um] disputa
r[e]t c[um] paulo [illegible] c[e]c[us] [illegible] cora[m] eis· et stati[m] ait dyo[nisius] paulo· Si di
xeris huic ceco i[n] no[mine] d[e]i tui uide· [et] uid[er]it· c[re]dā stati[m]· Sz ne uta[m]q[ue] v[er]b[is]
mag[ic]is· [illegible] [illegible] [illegible] v[er]bo[rum]· [illegible] ē· [illegible] nat[us] [illegible] c[er]tia
[illegible]· q[ui] [illegible] [illegible] vid[e] [illegible] pau[li]· [illegible] suspicio
tollat[ur]· volo [illegible] [illegible] cad[em] v[er]ba p[ro]ferāt [illegible] v[er]bo[rum]· [illegible] dyo[nisius] ceco
[illegible] u[ideret] [et] stati[m] uid[it]· [et] confess[us] ē dyo[nisius] se c[re]d[er]e. Cap. [illegible] h[ab]et effica[ciam] [illegible]
[illegible] q[uia] ē scutu[m] [illegible] [illegible] q[uo]d [illegible] nos [illegible] d[e]i· [illegible] ap[ostolus]
ad Eph. I[n] o[mn]ib[us] sumentes scutu[m] fi[dei]· [illegible] scuti sig[nific]at [illegible]
[illegible]· tres anguli scuti sig[nific]a[n]t [illegible] p[er]s[onas] vl' al[iter] [illegible] agul[us] ē fides
d[e] p[er]s[onis] et[er]nis· al[iter] d[e] bo[n]is et[er]nis· [illegible] ē fides x[pi] [illegible] [illegible] n[ost]ri. Fides
[illegible] q[uia] [illegible] i[n] pug[na] sp[irit]uali· [illegible] [illegible] i[n]fer[ius] [illegible] fuit· Sic
fides ē cā[usa] strenue pugnandi [et] u[in]ce[n]di· [illegible] [illegible] [illegible] militib[us] [illegible]
volens [illegible] p[ri]nceps milicie eos a[n]i[m]are ad bellu[m]· [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]· [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ne illuc [illegible]
pugn[a]u[er]it [et] u[i]ce[ri]t· Et i[de]o d[icitu]r [illegible]· [illegible] ē [illegible] op[ti]m[us] [illegible] p[er] medios hoste[s]
vl' enses· si op[or]teat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] celer[iter] [illegible] gla

[illegible] q[uia] mort[ua] ē fides [illegible]· [illegible] ē uicto[ria]· q[ue] uinc[it] mu[n]d[um] fides n[ost]ra· h[ec] ē q[ue] uinc[it] diui
[illegible]· [illegible] [et] honor[illegible]· u[n]d[e] [illegible] ap[ostolus] ad eb[reos]· fid[e] moy[ses] [illegible] [illegible] s[e] ē
[illegible]· se ee fi[lium] fi[lie] ph[araon]is· [illegible] [illegible] ho[n]o[re]s· mag[is] eligens affligi c[um] p[o]p[ul]o
d[e]i· [illegible] [illegible] h[ab]e[re] io[cun]ditate[m]· [illegible] [illegible] diuitias· [illegible] [illegible] [illegible]
thesauro [illegible] [illegible]· [illegible] [illegible] diuitiar[um]. Cap. h[ab]et effica[ciam] [illegible]
[illegible]· u[n]d[e] i[n] ev[angelio]· si h[ab]u[er]itis fide[m] sic[ut] gr[anu]m synapis· diceretis h[uic] [illegible] [illegible]
h[ic] [illegible]· Na[m] [illegible] d[e] [illegible] [illegible] ē [illegible]· [illegible] h[ab]e[tu]r· [illegible]· [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] ad mo[n]tes caspios· [et] p[er]petuis [illegible] cap[tiuitati]s· x· t[ri]bu[u]m [illegible] [illegible]
[illegible]· [illegible] [illegible] reclusio[n]is eo[rum]· q[uia] s[cilicet] [illegible] recessiss[en]t a d[e]o [illegible]· [illegible]
aureos i[m]molando· [illegible]· q[uo]d [illegible] i[n]cluder[et] eos· Cu[m]q[ue] [illegible] [illegible] eo[rum] ob
strue[re] vell[et]· [illegible] labore[m] h[umanu]m n[on] suffice[re]· orau[it] d[eu]m [illegible]· [illegible]
Et accessera[n]t ad se i[n]uice[m] [illegible] mo[n]t[e]s· [et] f[act]us ē loc[us] i[n]m[e]abil[is]. Et ita[m]
[illegible] fuit ē p[er]fidelib[us]· [illegible] p[er] fideli. Cap. h[ab]et effica[ciam] adoptandi.
Q[uia] ho[m]i[n]e[m] fi[lium] d[e]i effic[it]· ad gal· iii. O[mne]s filii d[e]i estis p[er] fide[m]· [et] i[de]o ded[it] eis p[otestatem]
filios d[e]i fi[eri]· h[i]is q[ui] c[re]d[unt] i[n] [illegible]· Aug· d[e] fid[e] ad petru[m]· Sin[e] fid[e] nll[us] p[ote]st ad fi[liorum]
d[e]i nu[merum] p[er]uenire· [et] s[ic] p[atet] fidei effica[cia]. Cap. q[uar]t[o]· d[e] ei[us] p[er]man[entia]· [illegible]
q[uia] fides [illegible] ad mo[n]te[m] [illegible] ē· Na[m] i[n] patria n[on] ē fides· s[ed] ē visio clara· i[m]medi
ata· [illegible] q[uo]d visio differt a fid[e]· sic[ut] uide[re] ho[m]i[n]e[m] i[n] facie· vl' uide[re] facie[m] ho[minis] i[n]
sp[e]c[u]lo· P[ri]ma q[ui]de[m] ē visio clara q[ua]l[is] erit visio patrie· q[uia] i[m]mediate videbim[us] eu[m]
sicuti ē· S[ed] visio [illegible] ē enigma[tica]· u[n]d[e] [illegible] ap[ostolus]· vidim[us] n[un]c p[er] sp[ecu]l[um] i[n] enig[mate].
p[er] fide[m] ē [illegible]· [illegible] [illegible]· [illegible] u[er]o [illegible] aspect[us] facie[i]· n[on] erit nec[essari]a cog[nitio]
fidei· q[uia] videm[us] i[n] patria. Cap. q[ui]nt[um] ē d[e] fidei suffi[cientia]. Co[n]tinet e[nim] xii· ar[ticu]los·
q[u]i· xii· g[ra]d[us]· [illegible] sp[irit]ual[is] scala [illegible]· p[er] q[ua]m ad d[eu]m ascend[itur]. H[ec] ē scala q[ua]m
vid[it] iacob· u[n]d[e] [illegible]· vid[it] iacob scalā· c[uius] cacum[en] tangebat celu[m]· hanc sca
lā illi [illegible] artifices [illegible]· Na[m] b[eatus] p[etrus] posuit· p[ri]mu[m] g[ra]d[um] dice[n]s· C[re]do i[n] un[um]
d[eu]m p[at]re[m] o[mnipoten]te[m] c[reatorem] c[eli] [et] t[erre]. Cap. ii. g[ra]d[um] po[suit] Joh[anne]s ev[angelista] dice[n]s· Et i[n] ih[esu]m x[ristu]m fi[lium] ei[us] u[nicum] d[ominum] n[ostrum].
Cap. iii· po[suit] b[eatus] iac[obus] zeb[edei] dice[n]s· Q[ui] cocept[us] ē d[e] s[piritu] s[ancto] n[atus] ex [illegible] v[ir]g[ine]. Cap. iiii· po[suit] b[eatus]
a[n]dreas dice[n]s· Pass[us] sub po[ntio] py[lato]· c[rucifixus] m[ortuus] [et] se[pultus]. Cap. v· po[suit] b[eatus] thomas dice[n]s· De
scend[it] ad i[n]f[er]a. Cap. vi· po[suit] b[eatus] Bart[holome]us· dice[n]s· T[er]cia die resurre[x]it a mo[rtuis]. Cap. vii.
po[suit] b[eatus] phyl[ippus]· dice[n]s· Ascend[it] ad celos· sedet ad d[e]xt[er]a[m] p[at]ris o[mni]p[oten]tis. Cap. viii· po[suit]
b[eatus] matheus dice[n]s· Jn[de] uentur[us] ē iudicare viuos [et] mort[uos]. Cap. ix· po[suit] b[eatus] [illegible]
alphei dice[n]s· Credo i[n] sp[iritu]m s[an]c[tu]m. Cap. x· po[suit] b[eatus] Symo[n] dice[n]s· S[an]c[t]am ec[clesiam] [illegible]
s[an]c[t]o[rum] co[mmun]ione[m]. Cap. xi· po[suit] b[eatus] thad[eu]s dice[n]s· P[e]cc[at]o[rum] remissione[m]. Cap. xii· po[suit] b[eatus]
mathyas dice[n]s· Carnis resur[rectionem]· vita[m] et[er]na[m]· am[en]. Rogem[us]
Fides q[ue]d[em] nec[essari]a ē· et ea i[n]digem[us]· q[uia] i[n] d[e]i g[ra]c[ia] re[gnum] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Sicut q[u]i [illegible] igne[m] n[on] h[ab]et calore[m]· Et [illegible] h[ab]et flore[m] n[on] h[ab]et odore[m]
et q[u]i [illegible] [illegible] n[on] pot[est] h[ab]ere [illegible]· Et si n[on] h[ab]et fu[n]dame[n]t[um]· n[on] p[otest] h[ab]e[re] p[ar]ie
tes· Et sic p[at]et [illegible] nec[essari]a· q[uia] si[ne] ea [illegible] spes· [illegible] [illegible] h[ab]e[n]t· q[uia] [illegible]
v[ir]tutes [illegible] [illegible]

Magn[us] volum[us] a[u]te[m] sig[num] uide[re]· J[n] tota sc[ri]ptura h[oc] ev[angelium] [illegible] [illegible] [illegible] Et s[ic]
ē mal[us] [illegible]. [illegible]· [illegible] volu[mus] a[u]te[m] sig[num] uide[re]. Cap. ē b[e]n[e]fic[ium] dig[n]a[tionis].
i[d est] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ē [illegible] [illegible]. Cap. ē [illegible]· [illegible] [illegible]
Cu[m] i[n] mu[n]d[o] [illegible] [illegible] [illegible]. Cap. ē b[e]niuole[n]cia· caritatis· [illegible] [illegible]
[illegible]· [illegible] [illegible] [illegible]· p[ro]pt[er] malitia[m] h[uius] mu[n]di q[uia] [illegible] ē [illegible] ad [illegible] [illegible]
u[n]d[e] [illegible]· [illegible] q[uia] nos h[ic] [illegible]· [illegible] nos [illegible] [illegible]. [illegible] sca
la[m] p[er] q[ua]m [illegible] ad d[eu]m ascende[re]· p[ri]m[us] g[ra]d[us] q[ui] ē nec[essariu]s [illegible]· [illegible]· ē ille b[ea]ti
pet[ri] dice[n]tis· Credo i[n] unu[m]· [illegible] q[ua]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]· [illegible] [illegible]. C[re]do i[n] unu[m]. Cap. [illegible] p[er]spicacitate[m] i[n]tellige[n]t[ie]· [illegible] [illegible]
[illegible] i[n]tellig[entie]· [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]·
Cap. [illegible] [illegible] [illegible] unitate[m] [illegible]. D[eu]s ē [illegible] q[uia] [illegible]· [illegible] gubernatio[n]is· [illegible]
[illegible] a[u]t[em] huma[n]a[rum] re[rum]· meli[us] fit p[er] unu[m]· q[uam] p[er] mult[o]s· Na[m] mult[orum] [illegible]
i[n]duc[it] [illegible] [illegible] dissensio[n]e[m]· p[ro]pt[er] h[oc] i[n] [illegible] ho[m]i[ni]s [illegible] ut b[e]n[e] gub[er]net[ur] [illegible]
[illegible]· vna a[n]i[m]a ei i[n]fu[n]d[itur]· et [illegible] [illegible] corp[or]is· [illegible] q[uia] b[e]n[e] [illegible] a[illegible] [illegible] p[er]
vnu[m] [illegible] [illegible]· et fam[i]lia meli[us] reg[itur] p[er] unu[m] q[uam] p[er] mult[o]s· Et nauis meli[us]
p[er] unu[m] gub[er]n[atur] [illegible] q[uam] p[er] mult[o]s· h[oc] a[utem] manif[este] appar[et] i[n] [illegible] [et] reg[n]is
et [illegible]· Sil[ite]r et uidem[us] i[n] ecc[lesi]a· regimi[n]e· q[uia] toti[us] ecc[lesie]· un[us] sum[mus] p[ontifex]
[illegible]· et s[ecundu]m h[un]c mod[um] un[us] a[utem] d[eu]s q[ui] ē toti[us] uniu[er]sal[is] c[re]ature gub[erna]tor [illegible]
tor· et p[ro]pt[er] h[oc] d[icitu]r· Sap· i[n] [illegible] [illegible]· q[uia] un[us] ē mu[n]d[us]· [illegible] [illegible] mu[n]di· q[uo]d
ap[ostolus] affirma[n]s ait· Si q[ui]de[m] s[un]t dii mult[i]· [et] d[omi]ni mult[i]· nob[is] a[utem] [illegible] [illegible]
S[ed] si q[ui]s uell[et] dic[er]e· q[uod] i[n] diuinis s[un]t tres p[ersone]· [et] q[ua]l[iter] ē [illegible]· [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

e q tes p. s. un' ds q n es vn. sic fitsassit xana. e ce i istis si.
inueim'. vnde e q i flore .s ta .s. sba. redolet. Et plenitudo decentia
[illegible] f ta in flos. Et igne inueniut ta. s. splendor. caliditas. et lu
citas. que tn ta sic un' igis q ta es igis. Et sic tres p i un' ds. ppq d
sep. audisti [illegible] i un' e. Sz pmo fuit 3 ples ds. qd sic pz. Ds e e
ultimi fis ad q o ordinat fung [illegible] e maxi dilgit. et pl' hns q sit adsic.
Sic sanitas pl' dilig q me[illegible] q ad sanita ordinat. Et ora mag dilig q ve
stum. qd ordinat ad cor fouit [illegible] Et cator d; mag dilgi q catara.
Q n g ho i cauido de offert [illegible] iclinat ad cata. ia d fine 3 osstituit et alm
[illegible]. Sic ap exemplificat d gulosis dics. qz ds uet e et glia i ofusi.
q li filii e idi pe mot. ... aitit abultio fie. qd ht roe i omu. bo q
quitit ad eat. q [illegible] roe boi omnt. Secdo dbe osiderare pspicaciitate
itelli. Ds e sic d. Dan. d. abscondita qd e uide. Ds e e oiu oteplator
n solu e oteplato vez extio. sz cogita. ipe e uid; sz oe diffin tpris
qz qt ad oim n e prito. [illegible] sz o nuda e apta qi psinali intuet.
h caus ce d lubario qsiat fuit ut[illegible] d mlie q teptabit vir s. Tercius.
dbe osidrare e cede pprietate binuolentie. [illegible] pre. Jdiuis e e pr aq oig
pnitas nr i celo i itra. e ro h e. qz ds e sumu bo. bo at d roe sui est
coicatiui. e sumu bo e summe coicat [illegible] catis n p ds summom coicare
qz cate n ps tota duuita e bonita [illegible] recipe. Sic pz i mitis ce. Sol e coi
cat claitti si oib [illegible]. Sz nulla p tota clarita recipe. n os simil. Et ciat
sui vasel; n [illegible] tot uiu recipe. Jd de discip. n p scia doctois tota recipe. Et
sz hc mod cate n ps recipe tota duuita e bonit. di pecipe Et io fuit quecunq
q i ipu na eet alq p. q totu ee e tota dia bonit recipet. Et h p recipies
p mod ne fuit fili. Et p tribues e pr e sic iduiis e pr. ux F. ipe iuo
cabit me pr me. Quarto. dbe osiderare sublimitate po. e cede. v d opte. Jpe
e opz e. qz opz opati e v q. qo n otig d aliq cat. qz po el; cat. ordinat ad
aliq loc. sic po regi fini. n se extedit ad reg ysp. Eod m depis Et p su
m potificas. n se extedit ad pp pagnoz. ux i. ap. D hus q forz sit n
e ur iudicare. Sz p di n limitat ad alig loc. n ad alq effec. sz o e ciut.
e d abt. v e i toto uniuso. e v q; opat. sic a i toto cor e i q li pte ei.
yt dr ops. qz o p suy creatio e amnicl' alti agetis. vl' coopatis
qd n onig d alus. sia a n p uide sin oclo. n ablare sin ped. n fab p opa
sin mat. e sic d alus. Sz ds o p. Jux i. Q s audiut sp; d. aui q osiliai
el fuit. Et io dyt aglis vgi. n eit ipo. ap dn o. vbu. Et si ds e opt qz n
subtitug po ei pt pe. qz peca n e posse sz dfice e cade. Jlle e q cadit n p s bn
tene. qd nq ex dfcu pedu. pes at aie e amor. Sic e cor fert pede. ita aia
p amore. Sz e a dflect ad isiora et cadit ad opa dr h peca. Et sp; q pe
n e n cas amois e vol. Ds at e i md. et io peca n p. pp q d i ev. Qs ex
vob arguet me d pe.

Feria. v.

Si manifitas i foce mo et vltimia i vob manifie. ve. vi. un cuis. Justo
eu. ag. d q oia disputatoe saluavi. hita e uocis. Jd qe disputaui
vo. uiij obic eis Et s e effes libtatis. i. Cogsocetis vitate. e uitas
libabit vos. y e. stat fumu. i. ex fuc pe fuis e pe. Cuy e. af
foce putas. i. auctis me i effice. ho. Cuiij. e dfect hoella. ibi
vos expie dy. e. Ro solu nciu e iano ode uui dm catore celi e tre
e oui. sz e uce e ede q ds sit pr. et e sit uer fili di. ux F. h e
fili us di. v ibi arti. sui istuz gdium po. vtes jo. ev. dilect di
discip. dics et i ih; x. filiuz ei. u. d n. j q qe arti. uiij. q. Et j
e bnfti saluatois eo q d ihm. is e cagitu cruciatois jh q d e.
uij e piuliu dilectois i li q d fi ei. Chij e dnm platois. jh q d
vinc do n Cpe. e g bnfitu saluatois pp q d ihm. q itp saluator
Jux i agli ad joseph. vocab n ei ihm. ipe e salua faciet. pp. s. ap ei
S; poss as dice. Si ipe e saluator mud. vr. q mlti dapnat. et
pauca saluat. Et ds e q h otig. q malu otig pp osfaria. boni
at ex una ca pfcu. Sic pz i hnis ex. Sic e d malo sic dple e sao
pl'tudo e otig ex ppotoe et hitudine oiu mbroz. ad h e v faties
hois sit ple. req ve d mbra sit ple. et by ad inuice dispoita. et
m dbito colorata. Sz ad h q sit tpis. suffic dfect aliq patis
q a deformitas el; ptis faties. vedto facie tpe. Et sic mltis
mois cau dformitas e tpi i facie. Sil e d sao. Sanitas e osist
i omisuracoe oiu huoz. vn ad h q ho sit by san. req. q os huo
res coi sit bn ad inuice omisurati. et o mb sic by dispoita.
Sz i ifimit suffic sit habitudo huoris uni vl' ifimitas el; ptis
cor. sla i qeq; pte cor. ho ifimat ifim e. et dr ifirm. Sile e
d pe. ad h e q ho sit boy et utuos. req q hat os vt. Sz excess
h' opatois fuc hoie peccore. v puta furtu. vl' hoia e s d alus
Et sic mltis et dulsis mois sh pe. Et io ples sic q dapnat q q
saluat. Jt h otig ex loco. videm e. q. q hitat i loco v e ae cor
et i fect. d facil; corupit. et moitir. sic q stat i aq balneat e s
d alus. v i ps. Cu sao scs eri ec. Et ali sep d. q tetigit pice coi
qnab abea. loc ethe e mo. i q os ifimat. eo q nullo p i eo uine
qy i pe i cauit. Jux i. jo. Si dixim. qz pe n he. ipi. n. se. e c. Et
io si uolum pe curatoe. et i ifimit. dbem ad loc vn pcessim redie
Sic e statuit pitissimi medici. q i ifimos q i ifimitate grat re
mitt ad loc vn uenerit. et v nati st. Qa loc e pria gnatois. et
e locatio gnal. et osuatiuus ipi. loc at aiar [illegible] ds q ab
ipo pcesser. v nos videm q ea q do sit ppiqora. sit i corup ta. e sena
Sic o cor. celestia. q nlla altatoe pmuit. Ea no q ado distant
sic ela illa i siora. et coi [illegible]. et alia hi mlt variat. e corupit.
Et io nos q sum i mudo e pegnam ado. mltis pe affician e
maclam. h; remaneat possibilitas ad salt. si volum medicina re
cipe. e huores prauos pgare. qd fit p pnia. i q ofert g pq
aia reuitit ad loc suu et sanat. Jlli q mag a do distat maiori
ifimitate grat. sic dapnati i i ferno. i qb; n remaet aliq possi
ad salt. n pgam psit pali medicina qz n psit recipe g. et io oi
studio laborare dbe. v ad loc nr; redam qz ad h i te dsidiu
dsidei el; cate. vidm e. q aialia reuitut ad stab. Et uoluc
ad nidu. Et leuia tedit sisu v stati q cadela acced vapo ascedit
i altu. n p res qete hnt. donec pueniat ad loc nale. Et io nlls e
i hac uita e eq; sit po vl' dignitatis vl' honoris vl' glie. q pfecte
i suo aio qetet. Et io h e. qz sit ex ppu loc Sz e aia pueniet
ad dm. tc qeta erit. Jux i p. J pace i idip dormia e re. Et ds fe
cisti nos d ad te. e sic pz p. Seq secdz. s. magriu erudi
tois. i. i xp. xpe e i tep uet. vnctio at docz nos d oib. sic d jo.
i can. Docet at nos o. q sit ad mrm vtilitate sui salt necia Qa
o q li; i ifimitate doc; medicina salubre. Sz at i nb tres ifimitates
spuales. s. clpa origial. mortal. et venial. Et qb; ifimitatib; re
liquit. nb. uiij. mali huores. s. debilitas. mali. cocupi. Et ignor.
Cot clpa qd origiale. ordinauit bapti. Cot mortale. pnia. Cot
veiale extrema uctione. Cot malitia euch. Cot cocupi. mm.
Cot ignor. ordine sacru. et sic pz fm. Seq. uij. s. piuliuz di
lectois. i filiu ei. Sic e i tinitate e pr. ita e et fili. Sic testi
facre scrip. pbat. sla xpo bapti. vox pris d celo itto. h e. fi. me.
vi. i q m bn. o. Et ips. Ds dyt ad me. fi. m. es tu. e. h g. te.
Et io h e qz i do sit pfcoes oiu rez. n d; aio do dee qd [illegible]
ptieat. Sz sap. d. i. uiij. orth. q unu qdq; pfcu e. qn p tale
pduce q le ipm e. Sz ipe ds dat utute gnandi oib; alus reb;
n e g quecies q agnatoe sit fill. ux i. Ego q gnatoe alus e
bno fill' remanebo. Et sic ad pfcoe dia req. v sit gnatio e pces
sio. Sic e uidem ex i sabilib; cadis sic i pomo aq pced sapo.
Et a pomo. et a sapore pcedit odor. Et i sole i q ta inueniut
. s. na. refulgetia. e caliditas. sla ab ipo sole pcedit spledor
Et a sole. et spledore pcedit calor. Et i aia v e mens. itellia
et volutas. Jtellia qe pcedit a mente. Et ab utroq; pcedit volutas. Et cu
ithe pfcoes deriuet a pfcoe dia. oz q inueniat i eo. vd l; q a
pre pcedat ut fili. et ab utroq; v sps s. Et sic pz q i do e fili
Et sic pz uij. Seq. uiij. s. donu platois. s. unicu dm nro
ipe e uc redeptois sit gen huanu dimi [illegible] egsiuit. pp q illis
e ver dns. n xpe. ad vez e [illegible] ptim q possit sbditos ab i

pugnantibus defendere et tueri. Sed nullus est in hac vita qui suos subditos
ab omni errore veritate possit contra offendere. Cuius exemplum legimus de quodam
milite qui suo regi erat valde dilectus et carus. Hic cum graviter in
firmaretur visitatus fuit a rege. Cui rex dixit. Conforteris et peti
tis a me quicquid vultis. Cui miles dixit. Peto corporis sanitatem.
Dixit rex. Hoc non est in mea potestate. Cui miles dixit. Promitto vobis quod celi
si me liberavit cultius militabo. Et statim est ab infirmitate sanatus.
Hoc invenitur in hystoria Alexandri qui cum venisset ad genosofistas et
diceret Alexander eis quod peterent quicquid vellent petierunt a rege immorta
litatem. Qui dixit. Quod non habeo non possum vobis dare. et dixerunt vos dat vos
posse quod vultis quod quis petita dabo. Quod tibi non habeo non quo vite dicere
dixit regi. ante es tu si morte peribis. huc. illuc currens cum mala
tanta facis. Sic ergo patet quod solus deus. vel deus ipse Christus est qui solus potest conferre
immortalitatis beneficium. Iuxta illud quod ipse dicit. Ego vitam eternam do eis.

Erat pasca dies festus iudeorum. In hoc evangelio
docet nos hic ascendere. Et primo est observantia legis. i. ascendit
ihesus ierusalem. Cuius est cessatio fontis. i. erat autem ierusalem probatica piscina. Cuius est
fica vocis. i. tolle grabatum tuum. Cuius est frequentia plebis. i. non licet tibi
tollere grabatum. vel aliter per diversa hic evangelium. videlicet primo. premittitur asce
sio. ibi. ascendit ihesus ierusalem. Cuius sequitur aspectus pietatis i. hunc cum vi
disset ihesus. Cuius adducitur effectus potestatis. i. tolle grabatum. Cuius subiicitur p
fectus sanitatis. i. vade. Capitulum. p. p. etc. Mi conceptus est de spiritu sancto
natus ex maria virgine. etc. Non solum est notum quod deus filius dei. sed et quod eius
est incarnatio. per quam sibi visibiliter apparuit. Nam filius dei. dum erat in
corde patris. non cognoscebatur nisi a patre tamen. Sed induit carnem humanam. te mani
festatur est nobis. iuxta illud Baruch. post hec in terris visus est. propterea dicitur Jo. in canonica
sua. Quod fuit ab initio. quod vidimus et audivimus et manus nostre con
trectaverunt de verbo vite. hic est. patet in rebus sensibilibus de verbo nostro quod a
nobis profertur. licet est ubi prolatum antequam cogitatur pauditur. tamen non videtur
nec tangitur. Sed cum scribitur in carta tunc videtur et tangitur. Sic et verbum dei et visibile
et tangibile. factum est in carne nostra fuit quasi scriptum. propter quod dicitur in Ezechiele
Sume tibi librum grandem et scribe in eo stilo filii hominis. Sed quia circa
hunc articulum aliqui erraverunt. Sicut Origenes qui dixit quod Christus ad hoc natus est ut
salvaret mundum et homines. Ita dixit demones esse salvandos in fine mundi
Sed quia hoc est contra sacram scripturam quod dicitur. Ite maledicti in ignem eternum quod paratus est dyabolo et an
gelis eius. propter hoc ad removendum hunc errorem sancti patres addiderunt in alio
symbolo in synodo nicena dicentes. qui propter nos homines et propter nostram salutem descen
dit de celis. et non propter salutem demonum. Et ideo circa totum istum articulum. iiij. nobis
necessaria ad salutem ponuntur. Et primo est observantia humilitatis. propter nostram salutem descen
dit de celis. Cuius est munditia puritatis. i. Et incarnatus est de spiritu sancto.
Cuius est excellentia dignitatis. i. natus ex maria virgine. Cuius est benivolentia
karitatis i. et homo factus est. Ita est nunc proponunt nobis in articulo isto ad
credendum. Primo ergo est observantia humilitatis. quia descendit de celis. Sed bi
do noluit hanc imitari. quia volunt potius propria virtute. et illius esse
imitatores qui dixit. In celum ascendam similis ero altissimo. Et ideo tales periculo
sissime ruunt. et accidit eis sicut vaporibus elevatis in altum. contingit
quod postea descendunt cadentes. et videntur sicut stelle scintillantes in aere. quia locus
ultimus non invenitur. unde de talibus contingit. quod dicitur proverbia. Ante ruinam exaltatur
cor. Debemus ergo humiliari exemplo Christi. qui propter hoc de celo descendit. et se humilia
vit. ut nos sequamur vestigia eius. unde Augustinus in libro de doctrina christiana. Christus propter hoc
quod assumpsit. gessit. doctrina morum fuit. Res est valde monstruo
sa esset. si caput descenderet inferius. et pedes ascenderent superius. Ipse enim est
caput nostrum. sicut dicit apostolus. Item humilitas est res multum fructuosa. Sed
et aspicimus in terra. quod ideo cara est. terra videtur esse vilior cara et tamen
quia in infimo est locata super omnia alia elementa est fructuosa. Nam ab ea
nobis ministratur quicquid ad victum humanum necessarium esse dignoscitur. Sicut
frumentum. vinum. oleum. Et ideo si quis in tectori parte terre humiliatur et
magis in infimo collocatur. ideo fructuosius redditur. Quia a diversis terre
partibus fontes. et dulces aque. diverse. sulfuree. et multe alie que valent
ad diversas hominum infirmitates. Et argentum. aurum. lapides preciosi. que valent

ad hominum opulentiam et ornatum. Et secundum hunc modum. homo qui se voluerit hu
miliare. efficitur fructuosus. et bonis spiritualibus ditabitur. scilicet gratie et virtutibus.
propter quod dicitur. in epistola Ja. humilibus deus dat gratiam. Quia humilitas facit cor con
cavum et ideo receptivum gratie. Superbia vero facit cor inflatum. et vanitate plenum.
Sed quod plenum est uno liquore. non est receptivum alterius. Quia ergo vult recipere
divinum donum. debet per humilitatem descendere in imum. Sicut est apparet in sensibilibus
exemplum. Si quis vellet haurire aquam de puteo. oportet quod vas dirigeret. quia si sursum tene
ret. numquam impleretur. vas istud est cor humanum. quod debet descendere. deorsum
per humilitatem. ut possit recipere divina virtute. Et sic patet primum. Sequitur secundum. scilicet mun
ditia puritatis. i. qui conceptus est de spiritu sancto. Quia licet hoc est indivisa sint opera trinitatis.
tamen salvatoris conceptio spiritui sancto tamen attribuitur. Ideo est. quia intento dicuntur
operatorie. sicut confirmatur. videtur clarum vocatur patri. et qui dat claram et propriam
gloriam vocatur verum. Sed sapientia in ecclesiastico. ponitur tale exemplum. Quia consuevit dici de bona
propter aliquam mulierem honestam et corporis [illegible] ad splendida. non dicitur prodigus. sed luxuriosus. Sed quod
mechatur est vetula opulenta propter precium acquirendum. non vocatur luxuriosus sed
avarus. Et quia Christus hanc in tectore carnem assumpsit. ut nobis miseris subveniret.
quia miseros facit pro se precium. et misericordia spiritui sancto attribuitur. ideo precipue de spiritu sancto
conceptus. tamen ibi fuit potentia patris. qui statim corpus et formavit. et divinitatem coniunxit.
in illo momento. est virgo dixit. Ecce ancilla domini. fiat mihi secundum verbum tuum. Et hoc non post
aliquam cartem. quia omnis creatura in sua operatione tempus requirit. sicut firmamentum requirit
diem et motum ab oriente in occidente. Et luna requirit mensem. et sol annum.
Et hoc determinato tempore formatur in utero matris. Sed in conceptione de operatione est po
tentis. propter quod in instanti conceptio facta fuit. iuxta illud Jere. Novum fecit dominus super terram.
Ipse operatus fuit sapientia filius quia corpus suum optime disposuit. et nobis docetur
[illegible]. Et ideo speciosus forma pre filiis hominum fuit. Ipse operatus est gratia spiritus sancti. qui
conceptionem illam immunem ab omni peccato reddidit. Quod non contingit de aliquo puro homine. licet
et aliqui nascantur [illegible] peccato. quia sanctificati in utero matris. ut patet de virgine. et quibusdam al
tis. Christus ipse concipitur. quia sicut sententialiter dicitur ab Anselmo Ideo descendit. Christus autem non solum natus
sed et conceptus sine peccato fuit. Et ideo [illegible] Augustinus. esse sine peccato solius dei est. et sic patet ij.
Cuius est excellentia dignitatis. i. natus de maria virgine. Ideo autem quod de virgine nasci
voluit est. quia triplex est status hic. scilicet coniugalis. vidualis. et virginalis
Primus quod status est bonus. ij. est melior. sed iij. est perpetuus et optimus.
Quia cum autem est optimum deo est attribuendum ideo convenientius fuit. ut de virgine [illegible]
unde sicut de ea natus fuit quod virginitate in nullo minoravit sicut per patrem infinitis
eternis. Christus est processit de virgine. sicut splendor de stella quod in nullo diminuit stel
lam. Et sicut odor de rosa. Rosa est procedit de spina. et odor profunditur ab ea.
Spina quidem fuit humana natura. Rosa fuit virgo maria. quod immunis fuit ab omni
peccato puncta. Sed ab ista rosa processit odor noster. i. salvator. Ipse sicut bal
samum aromata. Balsamum [illegible] quod de fortitate [illegible] operit et adornat
est salvator noster quod deformitates peccati [illegible] et doctrina animabus nostris
restituit. et sic patet iij. Sequitur iiij. scilicet benivolentia karitatis. i. et ho
factus est. Nullum est tam magnum donum quod homo a deo recipere sicut fuit illud quod
filius dei homo factus est. Hoc est enim illud beneficium et donum. quod in nobis karitatem
accendit et ad amorem caritatis inducit. Hoc est enim ipsius salvatoris intentio.
ut nos ad suum amorem inflammaret. quia sine eius non possumus pervenire ad eternam
felicitatem. Quod patet tali exemplo. videmus est in hoc mundo quod omnia que sunt inferius sunt gravia
et frigida. Sed in quod est grave. non potest sursum ascendere. nisi subtilietur et allevietur
et quod est frigidum inflammetur. et secundum hunc modum corda nostra quasi sunt gravia
et frigida. debent subtiliari. et calefieri per ignem amoris. Amor autem in nobis
accendit recogitando beneficium salvatoris. Sicut est enim. quod dona induciant
ad amorem. et sic subtiliati et calefacti poterimus ascendere ad patriam celestem
sicut est videmus. Similiter aqua frigida ponatur in olla. ipsa aqua quiescit quod sursum
non ascendit. Sed si supponatur ignis sub olla facit eam fervere. et evaporare.
et vapores sursum ascendere. Et sic si cordibus nostris frigidis supponatur ignis
caritatis eam fervere facit. Sed nos videmus quod illud quod fervet semper sursum ascen
dit et per hunc modum accensi et inflammati ascendimus de hac valle miserie
ad locum celestis patrie. Rogamus.

Assumpsit ihesus petrum etc. In hoc evangelio de qua agitur de transfiguratione domini. iiij.
primo agitur. Et primo est congruentia societatis i. assumpsit ihesus Petrum
etc. Cuius est refulgentia claritatis. i. Et transfiguratus est ante eos. Cuius

viii. ar.

presentia maiestatis. i. ad Iohannem colloquitur. iii. Quarto prudentia bonitatis. i. descendentibus illis de monte precepit illis nemini dixeritis. Quintum passus sub Pontio Pylato, crucifixus, mortuus et sepultus. Ubi autem post beatus Andreas quod quare nobis necessarium est ad salutem. Nam sicut debemus credere incarnationem filii dei, ita necessarium est credere mortem et passionem. Unde sicut dicitur: Nichil nobis nasci profuit, nisi redimi profuisset. Sed posset aliquis querere que necessitas fuit ut filius dei pro nobis tam magna pateretur. Et dicendum quod hec necessitas est, quia per mortem suam habemus remedium contra mala que per peccatum communiter sunt in creaturis. Peccatum quidem quantum ad peccatores multa mala infert. Nam peccatum tollit locum, pervertit statum, corrumpit affectum, et constringit adventum. Primo dico peccatum tollit locum. Omnis enim creatura habet locum secundum exigentiam forme sue debitum. Et quanto creatura est nobilior, tanto locus eius debet altior. Et hoc patet in omnibus creaturis. Differunt enim species creaturarum ad invicem, ita quod due equales inveniri non possunt. Sicut patet in numeris, quod una species aliam excedit, sicut septenarius octonarius, et sic secundum quod species numerorum multiplicantur, ita in altum ascendunt. Propter quod talis ordo invenitur in angelis. Unde archangeli sunt supra angelos, et supra archangelos sunt principatus, et supra principatus sunt potestates, et sic de aliis. Hoc idem patet in corporibus, quia supra terram est aqua que est nobilior terra. Et supra aquam est aer, quia est nobilior. Et supra aerem est ignis. Et supra ignem est celum stellatum et celum cristallinum. Et supra hoc est celum empyreum, quia quod est nobilissimum est in summo locatum. Hoc idem patet in elementis. Nam supra elementa sunt metalla, et supra metalla sunt herbe, et supra [?] sunt animalia, et super animalibus sunt homines. Et sic secundum gradum nature homo est superior in tota et in omnibus creaturis [?] in primordio creationis verum est [?]. Sicut patet in Gen. i. Ut dominetur piscibus maris et volatilibus celi et bestiis terre. Sed hunc gradum et locum nobilitatis amittit homo per peccatum. Iuxta illud: Homo cum in honore esset non intellexit etc. Et ideo huius amissionis est, quia peccatum vilificat animam et ponit in ea turpissimam effigiem. Propter quod dicit Augustinus quod peccator non est dignus pane quo vescitur. Ratio autem huius potest esse, quia omnis creatura gerit [?] sicut virtutem gerit aliquam similitudinem salvatoris vel creatoris domini in se. Peccatum autem est recessus ab eo, et ideo est factus effectus [?]. Propter quod potius habet dissimilitudinem quam similitudinem. Unde Augustinus dicit quod invenit se esse longe a deo in regione dissimilitudinis. Sed per passionem Christi peccatum delet, iuxta illud Apocalypsis: Qui dilexit nos et lavit etc. Nam Christus in passione sua fecit balneum de sanguine suo in quo peccatores lavantur. Sed deleto peccato restituitur locus. Et huius exemplum in sensibilibus. Videmus enim quod vapores qui subtiliantur sunt in alto, qui vero ingrossantur sunt in imo. Et ideo ante Christi passionem omnes descendebant ad limbum, quia nondum erat destructum peccatum. Nunc autem post passionem Christi per quam peccatum fuit destructum et deletum, iuxta illud: Uno enim sacrificio consummavit in eternum. Deleuit [?]. Sanctos patres eduxit de limbo et perduxit ad celum. Et sic patet primum.

Secundo peccatum pervertit statum. Quicumque enim ad operationem intendit aliquem finem, aliquando non operatur nisi perveniat ad finem. Et quicumque movetur tendit terminum ad quem debeat pervenire et in ipso quiescere. Terminus autem in quo ita naturaliter quiescit est solus deus. Nam appetitus naturalis in nullo bono creato potest habere quietem nisi veniat ad deum. Iuxta illud Augustini: Fecisti nos domine ad te. Et quia homo locum sue quietis diligit, et eo quod diligit libenter diligit respicere. Iuxta psalmum: Ubi est oculus meus [?]. Et ideo natura fecit hominem rectum et oculos posuit in alto ad respiciendum sue quietis terminum. Iuxta illud: Os homini sublime dedit celumque videre. Sed peccatum pervertit istum statum. Cuius ratio est quia peccatum est grave. Iuxta illud: Iniquitates mee supergresse sunt caput meum. Propter quod dicit apostolus: Deponentes omne pondus et circumstans nos peccatum. Immo non solum est grave, sed est tam grave quia celum non potuit ipsum sustinere. Sicut patet de primo angelo peccante, quod statim post peccatum fuit in infernum. Unde [?] hoc ideo assignatur: illud est gravius quod descendit velocius. Peccatum autem velocissime descendit, quia non in tempore sed statim. Iuxta Iob: Ducunt in bonis dies suos et in puncto ad inferna descendunt. Sed posset aliquis obicere: multi sunt peccatores in mortalibus constituti, qui tamen ad infernum non descendunt. Dicendum est quod homo quamdiu est in statu vie persistens habet possibilitatem resurgendi, quia secundum Augustinum, dum [?] est dum est in via, quia subvenit ei pietas salvatoris. Sed si in morte decedit cum peccato mortali, statim in puncto demergitur in infernum. Hunc autem statum sic perversum [?] per mortem suam dirigit Christus. Propter quod ipse dicit: Si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum. Ergo vult ut sursum sit [?] dei per amorem [?] affigi. Sic legitur de beato Ignatio et de apostolo qui dixit: Christo confixus sum cruci. Et sic patet secundum. Tertio peccatum corrumpit affectum. Unde [?] peccatum sicut humor frigidus et reumaticus qui tollit appetitum, sic peccatoribus non sapit spiritus sapientie, quia si dulcedinem spiritualem gustarent, omnia mundana contempnerent. Iuxta illud Augustini: Gustato spiritu desipit omnis caro. Sed Christus per suam mortem et per modum mortis nostrum affectum accendit. Iuxta illud Bernardi: Super omnia te mihi amabilem reddit, bone Ihesu, calix passionis quem bibisti, opus nostre redemptionis. Et item modus passionis. Nam si respiciamus, eius pedes uno clavo fuerunt affixi ad demonstrandum quod Christus suum amorem est nobis coniunxit [?]. Item si attendamus latus suum apertum, ex eo profluxit sanguis qui fuit nota dilectionis cordis. Item si aspiciamus brachia que sunt in cruce extensa, significant quod Christus est paratus recipere peccatores. Item si aspiciamus caput, non est sursum erectum sed inferius depositum ad significandum quod vult nos exaudire. Et ideo prebet suum auditum, iuxta quod petebat propheta: Inclina aurem tuam etc. [?] Et sic patet iii. Quarto peccatum constringit adventum [?]. Hoc est enim ira dei [?] que peccata puniunt [?]. Pena autem peccati est culpa [?]. Culpa autem peccati [?] per partem eius in quantum peccat. Unde magis peccat qui offendit principem quam qui offendit rusticum. Cum ergo peccator per peccatum mortale offendat infinitum bonum, scilicet deum, [?] pena debita pro peccato mortali est infinita. Sed Christus per passionem suam penam nobis abstulit et ipse in corpore suo sustinuit. Iuxta illud Petri: Peccata nostra ipse pertulit in corpore suo super lignum. Nam passio Christi fuit tante virtutis quod sufficeret ad expiandum peccata infiniti mundi et peccata totius mundi. Propter hanc virtutem passionis Christi operatur opus sacramentorum, et propter hoc baptismus ab omni peccato mundat, et inde est quod sacerdos peccata dimittit. Ex abundantia huius virtutis dantur indulgentie et omnia alia necessaria et utilia ad salutem.

Dominica ii. xl.e

Rogamus et obsecramus vos in domino Iesu ut et vos abundetis. Apostolus Paulus in tota serie huius epistole de iiii principaliter agit. Et primo est complacentia morum ibi: Quomodo vos deo placeatis. Secundo est munditia corporis ibi: Et unusquisque vestrum sciat suum vas possidere in sanctificatione et honore. Tertio est diligentia fraterna ibi: Et ne quis circumveniat fratrem suum in aliquo negotio. Quarto est consequentia [?] ibi: Non enim vocavit nos deus in immunditiam sed in sanctificationem. Quantum ad primum querendum per quod possimus deo magis placere. Dicendum est quod illud facit nos deo magis placere quod nos deo magis assimilat. Omnis enim creatura habet aliquam similitudinem creatoris. Propter quod in divina scriptura dicitur agnus propter mansuetudinem. Iuxta illud: Ecce agnus dei. Dicitur leo propter fortitudinem. Iuxta illud: Vicit leo de tribu Iuda. Dicitur ignis propter ardorem. Iuxta illud: Deus ignis consumens est. Dicitur sol propter splendorem. Iuxta illud: Vobis timentibus deum orietur sol iustitie. Dicitur angelus propter spiritualitatem. Iuxta illud: Vocabitur nomen eius magni consilii angelus. Dicitur homo propter rationem. Iuxta illud: Homo quidam fecit cenam magnam. Dicitur petra propter firmitatem. Iuxta illud: Petra autem erat Christus. Et sic nulla creatura a similitudine creatoris excluditur. Sed quod magis deo assimilat est caritas. Unde deus caritas est. Et propter hanc similitudinem tantum se diligunt deus et caritas quod numquam ab invicem separantur. Unde quicumque caritatem habet deum habet et econverso. Iuxta illud apostoli: Caritas dei etc. Sed non contingit de aliis virtutibus et donis. Unde homines possunt habere fidem et spem et temperantiam et prudentiam et alia spiritualia dona et non habebunt deum, sicut peccatores qui sunt in peccato mortali. Et ideo caritas est que magis deo placere facit. Unde de caritate contingit quod contingit de sponsa. Nam quando homo diligit aliquam puellam, si cetera membra haberet pulchra [?], tamen fedam non esset ei placita, quia sola facies est que magis placere facit. Pulchritudo autem faciei anime est caritas, eo quod facit eam albam et rubeam. Iuxta illud: Dilectus meus candidus et rubicundus. Et hanc rationem assignat apostolus dicens quod certum non valet sine caritate non eloquentia, non prophetia, non scientia, non fidei efficacia, non elemosina, non in tribulationibus constantia. Sicut potest patere in illa epistola: Si linguis hominum loquar. Qui vult ergo deo placere debet caritatem habere. Propter quod dicitur: Ego diligentes me diligo. Et sic patet primum. Secundo est munditia cordis ibi: Ut unusquisque etc. Ratio autem huius est quia quod principium est perfectum [?] sicut patet in multis exemplis. Deus est principium omnium creaturarum, et quia deus est perfectus, ideo omnis creatura in suo genere est perfecta. Iuxta illud: Dei perfecta sunt opera. Item virgo beata est principium nostre salutis, et ideo habuit omnimodam puritatem, et ab ea puritas in nos descendit. Item sol est principium totius claritatis, et si sol non esset obscurus, omnia esset obscura. Item ignis est principium omnium calidorum totius caliditatis, unde si ignis esset frigidus omnia esset frigida. Item primus homo Adam fuit principium totius humane nature, et quia ipse fuit maculatus, ideo omnes homines preter Christum cum peccato ab eo descenderunt. Iuxta illud apostoli: Omnes namque sumus filii ire. Item arbor est principium fructuum, et ideo mala arbor fructus malos facit sicut dicitur in evangelio. Item voluntas est principium omnium voluntatum humanarum operationum. Ergo si voluntas bona, et opera erunt bona, et econverso. Nullum enim est peccatum nisi voluntarium secundum Augustinum. Unde omne peccatum adeo est voluntarium etc. Cum ergo anima sit principium quorumdam et cogitationum et motuum et delectationum et omnium que ab homine fiunt, [?] in omni mundo [?] dicit [?] omni custodia serva cor tuum, quoniam ab ipso vita procedit. Unde si esset immunda anima, omnia que ab ipso fierent immunda essent. Et propter hoc dicit apostolus ut sciat unusquisque suum vas possidere, i. animam suam et cor suum, in sanctificatione et honore. Magnum enim honorem esset alicui si in domo sua summus pontifex habitaret, sed si ipse dominus aliquid fecerit cor

ruptet · ipm samuu pontifice expellet · qr nollz i domo fenda hitac
et sic dom suu hoie amitteret · et sm hc mod · aia e dom di · ex e
hitatore magnu hoie ht · s p pc ipm dom expellit qr ds deliguat
e peiore hitare · Jux 2 n hitab i cor · subdito petis C iiij · e · dili
gentia fris · i · secu fre e cuciat · Sic e d · Sap · i Ethi · he ... lr aial
ciuile · et io ad osuatoe ciuilitatis req · v uniqsqz fideli alti ciniit
qr si iuice se fraudaret · n p ciuil societas osuari · ciuitas pire.
Sz h e 3 roe · Qua nos videm · q hoies vnt pl dilige bo coitatis
q ppu · Et h sign man e · q hoies p defensione ciuitatis piclo se
exponit · Sz illi q pl dilige bonu ppu q bon coe n st boi cives s po
coitatis proditores · et destructores · qr ex tali puata dilecto e gnat
divisioes et ptes q civita destruuit · Jux i · De reg i scip di · d · Et
ppt h nos videm q alia i creat · nali istinctu ducta · qda spali dilige
bo coe e credunt · sic sptes absconde cap · et totu cor piclo exponit · qr
i capite cois vita toti cor osuat · C iiij · e · osoatia virtutis i sno e ino
cai nos ds · i imu · Nos at videm q oi gne opm sui imai sui ita
opam q ad op assumit · diuta opa fatuit · et uniqsqz op ad qd no
cat e opat · sic p3 dist edo po offa · v i edificatoe dom · aq dolat
lig · e lapides · aq pat calce · et sic d alus · Et sile apparz i cor aial
q d nat · n hnt eude actu · et unuqdqz suu pfic op · ad qd ord...
e · Sic pedes ablat · man labotat et sic d alus · Cu g ds nos uoca
uit ad h offm · s · ad mundi · ea e oi diligetia fuare debez · qr sic ap
dic · hec e voluntas di sactica uia ·

De eode

E Excessus the asimb ill et e · Tota vsto · ist evag i in · ph otiet
Et p ... asses mie · i · cruse · mi · fi dit · C ij e · excess mali · i · filia
... · ma · ad ve · Cuj · e prcis sapz · et n sp · ei vbu Cuj e fructu
pseua · i mlie mag ... fi · e · fiat e · sic ius · v d · e so · gr ualz ista
ra opois · qd ap n potuer · ipa psec C Cura p no · e · q filia pfta
aia e · dmo uo ac sv erat pec e · mat est sca ecca · q onido petit
mia adsbuet · me mise · Et h p3 · q est adnaz · Ce ad fortua
Ce ad noti · Et q ad amici · Ce ad na · qr multe ipugt · sla i
hoie e pug · cogitatom q pt bat aia · Et e pug elon q coiupit sbo
Et pug hmon q i duc morbu · Et e pug it carne et sp · q i duc
ad pc · et ipugt q eeti a toto uniuso · qr ois eata ipugt pecore
qr pc i obedies e pceptis di · et eatorus sui Et pp h d · Job · q ho
pecor repell mulas mises · Ro at bon e q ois cata fuat misa
s ado cata · ho at ulta misa tnsg d · Ca e qr om cata sb ho osttui
gubnat et reg · et dug ana · Sla at ordiate ag qr ad uniu ced
vn videm q arbor · sp fac eosde fruct · Et igt sp calefac · Et yrud
sp eode mo nidificat · Sz ho gubnat et reg arbe · et vo · q hnt se
ad oppoi · s · ad bo · et ad malu · et io ho aiiia tnsg d · Et ex h uidm
ad ocl · Eq e qn ad fote dne · bil q nece h · n ipediat q eq te
net · n pl bibet · ho at qn d cibo et potu recip ad suff · n e otet s
tota die se igitat et ieb at · Et qr sic tnsg d misa · icad i mlta m
sia · Ad h ondedz valz qd adnai fca eda pho · Cui e e silis eet ho
C r pc · et eat silis aeno nunc · Rose matut · Et pomo nouo sla sic ae
uns nuus · a modico caloe dissoluit · s ho a modico caloe febris de
stric · Et sic Rosa i mane a sol ortu ples ht colore · c p mod sp coloe
ht madu · sic ho i iuuetute ht ples colore · s · i senect ht palore
Et sic pom nouu · exti vr plac i ti a v me coed · q corrod · s ho i v
psnu exti appnet ple · e fotis · s · i ti vmis · i · calo nal · sp cu osuit.
C So ibiac mise q ad fortuia bn e eet mis q sp coedet · q nuq satiaet
appetitu · Et sp bibet · e n p sitz siti extigue · Sic ho mis e · qr d bois fortu
n p tm acqre q psit ei appetitu reple · Jmo qto pl acqr · tato pl app.
et i hus bois e · oti vaietas · Et pp h d · Boe · quie felice toties · h.
C ec hen d alee · le · e · q tuba alee fint d auro · Eca q phy · ouenier ·
Et un dixe · h hei thesauros faciebat d auro hodie aur thesaur fac
d eo · Ali dixe n sufficiebat ei hei tot mud · hodie sufficiut ei tres
vlne · Ali dixe · h hei ipabat oi pp · ho alr impat ei Ali dixe h hei
pmebat tra · s · ho pmit ab ea · Et sic ho tot vaietatib fortue sbse

mltas misias pmiit C iij · e · miss q ad noti · qr qreqz i h vita pficm ad
medicu noti vitatis veuir · i mo pptt n vere i stigim · Et io h e · qr sic d
sap · i · p · phy · vnuqqz arbitrn scire e cas cognosci · Sic quilz sac na
fimi · o q scat na igs · Et quilt scire na pom · o q scat na abor
Et s · d uino · Et quilt scire na · e plaust · o p cognoe e las · Cu ds ei ou
e i h vita n psum cu cognoce nux e · ... uideb me ho e uux · p ons n sac
psu alia psce · e s remanem i teb s igra · uxe d · os iuoluim teb s C ex
hem i bello d barlaa · e Josaphat · le · e · i · q sagittari quad · aucla pauu
n phylo · capies · e vellz ea occide · vox data e ei e dix · Qd t pdett oho s
me occideris · n e dme vet t iple valeb · Sz si me dimite velles · ta doci
t dare · q si diligetr osuaes · mag vtilita osequeris · Ille vo ad ei loqla stu
pefes · pmis · q ea dimteret · si h s madata pfer · Et illa dixe · Nuq re q app
hedi n p · apphede studas · d re pdita e irrecupa · nq doleas · vbu icdible
nq cdas · h tn custodi · et bn t erit · Ille at v pmisat ei · ea dimis · Phyl
g pacere volas · dixe ei · ve t ho · q malu osili huisti · eq mag thesaur
pdidisti ho · e e i uet mo marga · q magtu s oum struciois excedit
Qd ille audies valde e ostitat · q ea dimisat · et ea apphede ceabat ·
e phy · Nuc cognou te fatuu ee · Sla ex hus q e dixi nllas utils huisti ·
qr dme · pdita e irrecupa · doles · e me teptasti cape · e neqas m it pagere
et i tuis visceib mag tu gnde ee cdidisti · c e tota ad mag oui no
valea psige · C iiij · Sbiac mise q ad amici · amici e i oi statu e nece ·
e sic d sap · i p · geth · Null bn dispoit eliget uiue oib neais hns
ad uita sine amic · Sz nllz e q i hac uita vere psit hre amic · pp qd d · Je ·
vniqsqz apud s se custodiat · et i oi fre s n hat fidu · h cadit ex d q da n
Arabs · q i morte vocauit filiu suu · qres ab eo vt hret aliq amic · q · rnd
se mltos hre amicos · Rnd · pr · m fili accipe vitulu · et occiso eo · pones i sacco
vno · et d nocte osurges · vadis ad amic e caiore e dices ad eu · amice suc
re m amico · et recipe h hoie q occidi i domo t · q renues · ad os pges ·
fili · Rnd · Te pr fili · hao vnu mediu amic · tolle saccu e fe ad eu · e
ex pte m roga eu · q fco · ille accep eu · et abscod · h i iuute · Et s p3 p · s ·
misia hois C ij · vided e · d mali d monis · qr · s · ds · catu sua ta nobile
· i · aia hua · sic ad monib vexari pmitt · et dicedu e · q · o eig · q d · roe ·
C p · e · dispoito cate C ij · oditio cate C iij · e i clirato aie C iiij · e · d libito
resistere C p · qd e · dispo · cate · qr s dispoit · dulsas · hoies duisimod
opiar · v q bn dispoit i uite s · et i actib sit · bn ado c tod · e gubnat
e ced C ex po abto · g · i dyal · v d q qda famla di · i cevo · vgin d ges
q da die otu igssa · lactuca aspiciens corpuit · caq sig e cas bndice ocul
e ude momod · Sz arepta a dyal · ptn coad · Cuqz vexaret · pu eq o
uratu e · Et mox cetu igssa · dyal clamare cep · e q fea · sedeba sr lactu
veit illa · et momod me · Jubete at viro di ptn exul · n ea ulti atige
valuit C ij · e · oditio rie · qlz e cata · ht aq na · p q opat · Sic qlz arti
fex · ht aq arte q exet · vs at fac · sic bon do ciuitatis q dimit vnu
qqz artifice opai · s · ppa arte · Jta ds pmitt opai qlz cata · s · ppa na ·
Sic tra gmnac · arbores fructificare · aalia gnare · et sic d alus · Cu g
d mones sit i mali obstiati · e osimaz · q psc nutut malu opai · Et p p oi
tale ex · Sic ee as ple pamy e alb · eet d lcta · ad uideo · Sz si sponet
as colo nig e d sorinis · n eet visui d lcta · Et s · h e mod · d moes i su na
hnet plena na · s · p pc · tnq p colore sit iductu · na fuit depata · e de
forta · et io sit i mali obstiati · pp qd nituit sp mala opai · e ds i cedu pmt
tit · h i mltas pdia puid restigat C iiij · e · i cliato aie · aia e media e
it bon agl · e malu · Bon suggit ea q sit salutis · Et mal igit ea q sit
dapnois · ho at e liber arbitriu hat · p eqz uoluit assetire · Sz si a
demoe vicat ei subiugat · Jux i · aq q s vinc e · illi e suus · Jo d mon
sit tales accip po C iiij · d libito resiste · Jta e acit d hoie exsiste
i pc · sic d hoie i strmo · Qto e ho mag i strmat · tato pl debilitat · pc at
e istrmitas ale · e io ho q to mag peccat · tato debilior effic · Qa pc qd ppmi
n di · more sui · Gb · vn dixe doctores · q n p ho i pc mort · du qa
ste · qn i at cadat · Qa pc oblitat · a · et sic aia oblitata · mi p resiste
tepta immici C Descedit ad i feros ee · he arti suu g du · p q d
bem ad dm ascede · posuit throns · xpo e mort · diuitas fuit ouicta

corporis in sepulcro et anima in inferno. Igitur ad omnium edificationem et ad istius descensus manifestationem, videbimus pauca de inferno que requiruntur ad presentem predicationem. Nam quatuor queruntur circa hoc. Et primo de ipsius inferni assertione. Secundo de ipsius locatione. Tertio de ipsius partitione. Quarto de ipsius ordinatione. Primo de ipsius assertione. Est ea quod sciendum est quod contra multos dicitur de ydiotis hominum sectem de inferno esse, ut homines securius faciant peccare. Iuxta illud quod habetur Sapientie i. Non est agnitus qui reversus sit ab inferis. Et ideo probandum est quod secundum traditionem sacre scripture et ratione sancte fidei infernus est. Quod probatur rationibus et auctoritatibus sacre scripture et testimoniis plurimis probari.

Prima est quod sicut in deo est iustitia et misericordia, sic est iustitia sine misericordia esset crudelitas, ita misericordia sine iustitia esset fatuitas. Quia utrumque absurdum est dicere de deo. Igitur sicut deus premia remunerat bonos in vita eterna, ita retribuit penalem penam eternam. Sed penam eternam non est in presenti vita, ergo oportet quod sit aliquis alius locus in quo puniantur mali eternaliter. Et hic dicitur infernus. Hic est quod dicitur de deo in evangelio: Ibunt hii in supplicium eternum. Item omnes homines de hac vita decedentes aut decedunt sine culpa mortali et veniali et originali, et est pena satisfactione, et sic statim evolant ad celum; aut cum culpa veniali et gratia, et sic vadunt ad purgatorium, ubi venialia purgantur; aut decedunt cum gratia et obligatione pene. Et sic fuerunt sancti patres qui descenderunt ad limbum, quia nondum erat pena purgata quod fuit in passione christi deletum; aut decedunt sine gratia et cum originali tantum, sicut pueri qui moriuntur sine baptismo, qui non habent peccatum actuale quia non habent liberum arbitrium, non habent gratiam quia non sunt per baptismum renati, sed habent tantum originale quod meretur penam carentie divine visionis, isti vadunt ad limbum puerorum. Alii vero sunt qui decedunt sine gratia et cum culpa mortali. Et tales vadunt ad locum inferiorem. Et hunc locum sacra scriptura vocat infernum. Iuxta illud [illegible]. Tertio quicquid invenitur unum quod in se continet duo contraria opposita, oportet quod summum illorum inveniatur per se, quod inveniatur et reliquum. Sed in mundo isto simul invenitur abundantia et indigentia, letitia et tristitia, saturitas et fames, sanitas et infirmitas, claritas et obscuritas. Sed secundum doctores celum quod est vita beata est locus ubi est abundantia sine penuria et sic de aliis. Quia secundum Augustinum civitas celestis totum continet quod delectat. Ergo oportet alium locum esse ubi omnia contraria inveniantur, scilicet indigentia absque habundantia, et sic de aliis. Et hic locus talibus miseriis repletus dicitur infernus. Item in igne sunt due qualitates: splendor et calor. Sed in celo est splendor sine calore, ergo oportet quod sit alius locus ubi sit calor sine splendore. Item si in natura est unum oppositorum et reliquum. Sed invenitur bonum sine aliquo malo et amor sine timore futuri; ergo oportet invenire locum alium ubi sit malum culpe sine aliquo bono gratie, et ubi sit timor sine aliquo amore, et hic locus est infernus. Et sic patet rationibus quod infernus est. Patet etiam auctoritatibus; unde dicitur in Abacuc ii: Dilatavit quasi infernus animam suam. Et Iob [illegible]. Et patet in evangelio Luce, et in multis aliis locis sacre scripture. Ostenditur etiam multis testimoniis sanctorum. Dicitur enim in libro [illegible] Lazarus discumbens cum divite multa narravit de locis penalibus. Item in epistola quam misit Pilatus ad Tyberium Cesarem de passione dicitur quod duo filii Symeonis qui surrexerunt tempore passionis christi narraverunt multa de inferno et quomodo christus suos inde eduxit. Item hoc patet de Traiano quem beatus Gregorius precibus suscitavit. Hoc etiam patet testimoniis philosophorum. Dicit enim Ysaac quod homines non colentes iustitiam et obscenis actibus dediti recludentur sub orbe tristi et tenebroso et erunt in tristitia sempiterna. Item Seneca in quadam tragedia sua dicit quod quidam videret Neronem balneantem se apud inferos, et ministros circa ferventes infundentes, et cum videret chorum advocatorum ad se venientium dixit: Huc venite venale genus hominum, o advocati mei, accedite et in hoc vase balneamini mecum; adhuc enim est locus quem vobis reservavi. Et sic patet quod infernus est. Secundo videndum est ubi sit. Et dicendum quod de hoc sunt plures opiniones. Nam Ysidorus dicit quod infernus est in medio superficie terre. Et ratio moventis ipsum est quia sol et luna in die iudicii stabunt in firmamento. Sol in puncto orientis et luna in puncto occidentis. Et ideo illa superficies manebit totaliter tenebrosa, quod oportet convenire damnatis, qui erunt in tenebris sempiternis. Alii vero dicunt aliter et communiter tenent quod infernus est circa centrum terre. Unde Glosa super illo verbo Ione: Proiecisti me in corde maris. Quia sicut cor est in medio animalis, sic infernus est in medio terre. Et ideo hoc patet esse, quia sicut damnati sunt a deo remotissimi, quia longe a peccatoribus salus, ita locus damnatorum est remotissimus a celo. Sed nihil a celo tam distat sicut medium terre. [illegible] est gravissimum, omne autem grave tendit deorsum, et quanto gravius tanto magis deorsum tendit, et sic oportet quod infernus sit centrum quod est medium terre, quia gravius patet quod peccatores cum mortali peccato decedentes descendant ad centrum. Item [illegible] loca debent, quia unumquodque in proprio loco locatur, ut patet in corpore humano ubi oculi locantur sursum in loco alto eo quod debent totum corpus dirigere et pedes in infimo, quia debent totum corpus portare. Et cor in medio, quia debet omnibus membris vitam influere. Et secundum hunc modum angeli qui sunt luminosi per gloriam sunt in loco summo et luminoso. Et damnati qui sunt obscuri per culpam debent esse in loco tenebroso. Sed nullus tenebrosior locus in mundo est quam medium terre, sicut patet ad sensum, quia celum est luminosum et ignis et aer et aqua recipiunt claritatem, et terra in superficie illustratur, et sic nullus locus nisi centrum terre remanet tenebrosus. Ubi vocantur tenebre exteriores. Iuxta illud: Ligatis manibus et pedibus etc.

Tertio de ipsius partitione. Et est dicendum quod pena inferni est varia, multiplex et diversa, quia non possumus eam describere totam, dicamus aliquas eius particulas. Prima est ignis. Ignis sulfur et spiritus procellarum pars calicis eorum. Cum enim pena debeat respondere culpe, sicut [illegible] in presenti, illa tamen sit in inferno; prima est ardor concupiscentie, fetor culpe. Et inordinato animi ardori respondet ignis qui quidem sua acerbitate incomparabiliter ignem nostrum excedit. Et ideo hic est quasi ignis aqua pictus. Ille non [illegible] dicit [illegible]. Iuxta illud [illegible] flat [illegible] ascendet cum in gehenna, sed potius in infinitum excedit potentiam. Et ideo ille ignis qui in infinitum excedit hunc esse [illegible]. Quia quidam scolaris apparuit magistro suo post mortem et excussit unam guttam sudoris sui super manum eius, et ita eam perforavit quod [illegible] apparuit. Item Sebastianus cum ei angelus ad animam loqueretur dixit quod iste ignis [illegible] sicut ignis pictus ad nostrum. Secundum fetor. Erit sulfur et inordinato animi [illegible] spiritus procelle. Quarto videndum est de ipsius ordinatione. Et dicendum est quod ille ignis est eternus. Et ideo hoc est quia sicut dicit Gregorius, ad magne iustitie iudicantis pertinet, ut qui noluit carere delicto non debeat carere tormento. Sed si aliquis diceret quod quicumque peccat proponit de peccato penitere et de peccato resurgere. Et dicendum quod quicumque peccat ponit se in tali statu a quo per se resurgere non potest. Iuxta illud: Spiritus vadens et non rediens. Homo enim per se cadit sed non per se resurgit. Sicut homo bene potest se precipitare in puteum sed non potest per se de profundo exire. Et quia quicumque mortaliter peccat voluit semper in peccato remanere. Propter quod legitur de quodam qui vocabatur Fulco Massiliensis. Cum esset excellens et in mundi vanitate deditus, dixit cogitaverat de inferni eternitate in corde suo, supponentes in loco duriori ita quod nunquam posses recedere [illegible] tolleraret, quanto magis in tali pena. Et sic dimissis omnibus factus est monachus. Et postea episcopus Tholosanus. Feria iiii.

Super cathedram moysi etc. Nota in evangelio hodierno dat nobis salutiferum documentum, quod quidem in iiii principaliter continetur. Primo quod prescribit observantiam veritatis ibi: Omnia quecumque dixerint vobis servate et facite. Secundo prohibet contrarium vanitatis, ibi: Secundum autem opera eorum nolite facere. Tertio ponit [illegible] sciamus ibi: Vos autem nolite vocari rabbi. Quarto differt [illegible] humilitatis, ibi: Qui autem se humiliaverit exaltabitur.

Descendit ad inferos etc. Circa considerationem inferni adhuc considerandum. Occurrunt iiii, scilicet: diffinitio habitationis, consonantia nominis, efficacia fortitudinis et continentia multitudinis. Primo est diversa habitationis. Habet enim infernus iiii habitationes. Prima vero [illegible] de inferno, ubi est habitatio damnatorum, et est in pena sempiterna et eterna. Secunda habitatio dicitur purgatorium, ad quam descendunt anime que debent a macula veniali purgari vel satisfactionem complere, quia pena purgatorii est in supplementum satisfactionis quam non fuerint plene in corpore satisfacti vel consummati. Et est in pena finali [illegible]. Tertia habitatio est que vocatur limbus puerorum, ad quam descendunt anime que sine baptismo de hac vita decedunt. Quarta habitatio vocatur limbus patrum ubi fuerunt sancti patres qui decesserunt usque ad christi passionem. Differunt autem iste due habitationes quia in limbo puerorum est pena damni eterna quia eternum carebunt visione divina. Sed in limbo patrum est pena damni temporalis quia patribus in limbo existentibus aderat spes vite beate, in quibus et lumen fidei et gratie refulgebat, quod non accidit pueris. Et sancti patres in quibus minimum de ratione culpe fuit supremum et minus tenebrosum locum habuerunt. Et ad hunc locum christus descendit. Et dicitur hic locus infernalis quia secundum situm quasi continuum est cum inferno. Sic patet quomodo diversis habitationibus distinguitur quod una domus dicitur. Secundo videndum est considerare infernum quantum ad consonantiam nominis. Nam sicut dicit [illegible] infernus tartarus nominatur, iuxta illud [illegible] in tartarum rudentibus detractos [illegible]. Dicitur autem tartarus quasi [illegible]. Et ideo hoc est quia loca opposita oppositis conditionibus disponuntur. Sicut patet in parte superiori et inferiori orbis. Nam pars superior est luminosa, sed pars inferior est obscura. Et secundum hunc modum se habent locus felicitatis et glorie et locus penalitatis et miserie. Locus glorie est locus quietis et tranquillitatis. Iuxta illud: Sedebit populus meus in plenitudine pacis. Sic et locus inferior est tempestuosus et turbatus et [illegible] sicut dicitur [illegible] quoniam est in pluvia et grando et nix [illegible]. Et secundum quod in inferno sunt diverse pene invicem succedentes et [illegible] damnatorum clamores. Locus ille dicitur tartarus. Ubi clamor autem damnatorum invenitur tale [illegible]. Quidam non valens portare penam ordine in

q erat. disposuit tacio s' exire dicens q n erat ali' i fr'is. Et apparuit e'
in e sua dicens. vis expiri q'o dicas. Q' r'n. volo. Subito fact' e' sonus hor
ri' adeo. q' visum e' ei q' celu' caderet. Et cum ex horrore deficeret in
confortans eu' dix' vis ad expiri de gaudiis prorsi. Et ille. Volo. Et
ecce cat' adeo dulcis q' o'e musicor' dulcedine' sup'at. Et s'
t ord' p'rnasit. It' i fr'is d' aliis. q' su'm ve. i. su'm tep'at. Sta o'is pena
e' i excessu. Sta i su'mu frig'. Et su'm calor. Q'a i subt' ab aq' nimia
ad calore' nimiu'. Job. It' sig' est i ardor tertiu'. sic d' i Ev'. Et d' h'
p' nal' ro assign. Eu' e' mot' orb' hu't calefacere. q'to aliq' mag' distat
ab orbe mag' e' frigid'. Et q' sp'a ig's e' imediate sb orbe. io ig's e' cali
dissim'. Et q' aer mag' distat q' ig's io calor i eo remitt'. Et q' aq'
ad'l pl' distat q' aer. io i ea gn'at'. Et q' t'ra maxi'e distat. io maxi'
frig' i redu'. q' max' i medio. q' a celo e' longio'. Et sic p' q' su'mu' frig'
e' i i'f'no. Et e' ibi su'm calor. q' ex nulla p'te exalare p'. sic i fu'mo
n' e' h't spiraculu'. n' fenestra'. p' q'o d' p'pha. Pones eos v' clibanu' ig's
It' d' acron. q' ab. a. q'o e' sine. et cyron q'o e' gau' p' carentia' o'iu
bo'r. Sta adeo n' sp'at recipe mia' n' a celo p'st h'e aq' lu'is claritate
n' a mu'do p'st eis p'dee aq' suffragia. Et io d'. B'. Q'd est e' se viderit
misa illa adito. o'i o'solatio'e p'uata. Ciij. d'be' vide' effica' fortit'. Qa
ig's ille e' sit corpe' ag' i sp'm. q'o vr' ee' n' d'd' u'e. q' sz q' d' sap'. q'o
n' tang'. n' ag'. Sz ig's corpe' n' p' tange' a'ia' sep'ata a cor'. Et io d'. q'
ille ig's e' tante v'tu'. et effica'. q' p' a'ia' sep'ata a corpe. et sp'm alligat.
Sta sic d' aug'. xxi. d' ci'. di. Sto e' h' e' n'a' sp'm cor' alligat ad mu'ficandu'
ip'z. e' videm' a'ia' cor' n'alit' alligari d' mo'es e' pigmenta'. po'. firior de
mo'i alligat' aq'b' ymagib' vn' multomag' p'st sp'e alligari dia v'tu'
igni cor'. v' acipiat ab eo pena' sic ag'. d'. Sz q'o e' maioris v't'. sp'
suauitate ligare id q'o e' maioris v't'. Ide' e' q' nullu' cor' p' ligare
sp'm. n' aq' v'tute. sed io u'nict. p' h' d'r. q' ig's corpe' ag' i a'ia sep'ata
n' v'tute p'p'a. s. alterando et i caneru'do. Sz i q' e' i str'm diu' iet' indicatu'.
C' ex' h'et' de baculo regis. Q' e' mittit ad aq' nobile eu'd'. n' erit ip'
i v't'. p'p'a. sz ag' i v'tu' regis. Et sic co'tig' q' d' q'u i i'f'no q'o ag' v'tu' p'ncip'
ageris. Sz calor nal' q' utit abu' i ca'ne. n' p'p'a v'tute a'ie digestis yp'
ni'. q' d' erit' naturale. quo potit' recipe i m'uabl'es. Et io h' e' q'
e' rotu'de figure. q' e' capacissia' o'iu' figura'. p' q'o d' ys. vall' p'fu'da et
dilatata. It' ex p'te dap'. q' colligabu't' ad i'uice'. Et d' h' h't' mi'a te
stis. i sep' dia. Sta d' d' i Ev'. ligatis manib' et pe. m. It' ys. Cong'gabu't
cong'gatio'e vni' fascis i lac'. Et d' i Ev'. Colligite p' ci. et alligate fa. ad. c
sto'. e'. q' notat' d' fasciculos. q' ex diu'sis gen'ib' pecco'r fient diu'si fasc'.
Sic e' d'r d' c'is. q' ex lu'g' et unusq' s' s' ord'. s. ap' i cozrone ap' et d' alius
ita o's pecco'res q' et' i siml' vno gen'e pcti. ert' i uno fasce o'fecti. Sta de
o'ib' v'sorius fiet uni' fasciculi. et sic d' aliis. **Fria. iiij**

E Cce ascendim' ier'l'a. et filii ho'is t'. et' i tota scie h' ev'. iiij. p'ponit
Et s' est p'uide'a passio'is. i. filii' ho'. t'. Cij. e'. p'hemi'a passio'is. i. die
v' h' duo filii mi. Ciij. e'. oblatia passionis i. potestis bibe' ca'. iiij
e' p'uid' saluatoris. i't' d' us' eos. Descend' ad i'feros p'q' mu'
e' de oratoib' i'feri. et ad q' p'te' x' descedit. Sic q'edit e'. q' t' x' adi'fna
descendit. d'. e'. q' h' q'd'. io assignt. Et p'. e'. amica' nal'. Ij. e'. i'tra' gn'al'
Ciij. e'. victoria triu'phal'. Ciiij. e'. i. exemplaris. Cp'a. io. e'. amica' nal'.
Ret e' amica' regis. q' amic' debeat visitare amic' i tribl'ne. v' sap'. j. ix.
Et h'. q'rit ut' ho' debeat vocare amic'. q' e' i statu p'sp'itis. vl' adu'sitat'.
Et d'. q' mag' vocand' e' amic' ad p'sp'itate. et io h' e'. q' e' amic' sit alt' ip'e
ho'. d' dilige' amic' q' seip'm. Et io q' amic' i p'sp'it' vocat. p'sp'itatis
gau' augmentat'. q' ho' d' p'sp'it'. q' h't gaudiu'. q' vidz amic' sui' s' co
gaude'. i adu'sitate aut' n' dz amic' vocare. n' adu'sitas sic excellat. et
p'sit sui' mag' angustia amici. ei' adiutorio releuari. Et d'. aut' e' de
eu'tib' ad amicos. q' mag' aut' ho' dz ire ad amic' t'pe adu'sitat' q' t'pe
p'sp'itatis. Nam t'pe p'sp'itatis dz ire remisse. ne t'eat' aq' i famia
male opi'o'is. v'd'l'z q' vadat p' aq' utilitate'. i adu'sitate dz ire p'mp'te.
q' e' adu'sitas sit q'dda' pond'. e' amic' videt amic' s' opatie'te pond' leui'
portat. Sic p' tali ex' q'o q' p'o ap'l's. pond' si ab uno portat' porti

mult' grauat'. si u'o a duob' portat' facili'. Ciij. io e' q' ho' i adu'sit'
existens. vidz amic' s' opatie'te. Sz e' ho' cog'tat se h'e amic'. e' valde gaudi
o's'. Cu' q' gau' et trist' oppo'it' ma'ifes' est. q' p'sentia amici trist' diminu
it. Cu' g' x' fuit amic' ver'. q' d's fid'l' e'. et ab s' mu'g'. et amic' fid'l' e'
p'stro sortis. sic d' sep'. Concedes fuit et legi amici' o'sorti'. v' ip'e amicos
suos d'tentos i i'f'no s'p'e visitaret. et h' e' q'o precabat' p'pha. ps'uare h'uis
q' i teb's et c'. Sta p'sentia sue diuinitatis expell' teb's o'is'm amicitia et l. e q'
ipi sci petebat. sic d' sep'. ostendo nob' d' luce' misacordi e' Ciij. io e' ii
strina gn'al'. justi' e' c'oit' requi'. q' q'n d's p'aq' maleficio d'tinet' q' cu'
soluit' p'eciu'. a carce' absoluit'. Sz sci p'res d'tinebat' i carce' p'p' hui'
ne. Sz i x' passioe' fuit solutu' p'ciu' p'illo p'c'. q'o q'de' p'ciu' n' fuit aur'
vl' aru'. sz passio saluatoris. et io req'rebat' v' sic ip'e p'ciu' soluit q' d' nulli'
ali' potuit solue'. s' p'seip'm eos educeret. et h' e' q'o d' p'pha. tu q'z in
sa. tuo. edu. uic. de. in quo n' erat aq'. ip'e e' portas ereas. et vectes
ferreos o'freg' q'b' a'tiq' p'res d'tinebat' capti. Sz h' q'r' v'ti' aliq's cap'.
eduxit. Et d'. q' no. q' illi q' s' t' i i'f'no illo i'f'ion s' o'fi'mati i odio. q'
oderu't d'm. et oderu't seip'os. Dn' q'de' oderu't sic d' i apo'c. q' mandu li
s' p'dolore et blasfeat n' dei celi p' doloribus et vuln'ib'. Oderu't aut' maxi'
do displicet. q'o sic p'. sig'at' q' uitute d's diligat. ma'ifes' e' q' q'to pl' di
lig' ca'. sz odiu' oppo' ca'. g' si ad ca' mag' affic' odiu' pl' abhoiat' et s' dal'
q' cog'to vno o'tior' cog'scet' et reliquu'. v' si ho' max' t'et morte' max'
diligit uita'. q' sic mors oppo' uite. s' amor oppo' odio'. s. sui. sz n' e' o'ueni'
ni' i eu' v' muni'a di a d'o recipiat b'n'fi'. Et io d'. q' nulli' d' i i'f'no i'f'ioi
fuit extract'. It' h'nt odiu' ad seip'os. et e' odiu' ta' i tesu q' filii odit pre'z.
et e'. Re'. i vitis p'tru'. q' q'da' usurari' duos filios h'uit. q'r' alt' remasit
i s'clo e' p'r'e. alio religio'e i ntrate. Sz p' modic' t'pe mortu' e' p'r'. e' successit
filii'. et n' p' mult' t'pus mortu' e' filii'. Audies aut' h' ille q' i religio'e erat
rogauit d'm ut aliq' scire p's' de ducib' p'ris et f'ris. et rapt' ad i'f'n' uice
eor' videbat. et du' diligent' i spiceret. egredieba't d' uno puteo i flamati
et iurgantes et ad i'uice' maledicentes. p'r' dicebat filio. maledic's sis fili
q' p' te v'sari' fui. et hac pena' i cur'. Filii' aut' e' dicebat p'r'i fili' maledic's
sis tu p'r' mi. q' tu usas n' exegisses. e' iste n' possedisse. et sic hac pena'
n' h'rem. It' null' extract' fuit d' p'gatorio. q' e' illi q' s' i p'gatorio h'nt actuale
pecc'm. d'bet p' pena' sufficie'ter p'gari. et sic p'gati d' p'gatorio exire. Sic et d' limbo
pueror' aq' ext'x'. q' illi e' n' h'uerunt bap'. n' s' d'o p' fide' o'iuncti. et sic n' potuisse'
b'n'fi' diuini participare. Relig' g' q' solu' limbu' p'tru' expoliauit. p' q' di
i Osee. Ero mors e' omors mors tuus ero i s'ue. q' i s'm amorsdit. Ille
e' q' mordz panem n' tot absorbet. s' aliq' particla' abscidit. Sic x' n' o's liberaut'
sz t'm scos p'res q' erat' i limbo. Ciij. e'. victoria triu'phal'. Tc e' p'fec' d's
triumphat. q' aliq' n' solum q' uincit i campo. s' q' aufert ei sede'
reg' sui et domu sua'. Sz x' vicit dya' i deserto iux' d'. tu' relig' eu'
dya' vincat eu' i cors p'atiblo iux' i. Sic vid'i e' mu'di. nc p'n' m' h'
ei. fo. Et io v' p'fec' d' ip'o triumphar' voluit eu' vincere' i i'f'no sic
i ip'i' reg' Et io descedit x' ad i f'n'. et ligauit dya' et abstulit ei p'da
iux' d'. ad Col'. Expolians principat' et po'test' t'nsduxit o'fide't'. Et io null's
excusari p' q' o'sn'tit inimico. e' inimic' sit excusat' et i po'tes' debilitat'.
q' sz 6. debil' e' hostis q' n' vincit n' volente. Ciiij. io e'. r'. exemplaris
Descedit g' x'. p'cedo nob' ex' v' nos frequ't' descedam' o'siderando penas
et'nas. h' ex' videm' i reb' naturalib'. videm' e'. q' hoies h' n' timor cauent sibi
a maleficiis. p' pena' t'pale q' timent i cerere. multo aut' mag' dbe't cauere s'p
pena' i f'ni. h' e' pene o'siderato. retrh'e ape'. iux' t' memorare nouiss'
tua. et i et'm n' peccab'. Pius aut' motu appropinq'm ad d'm. Attentu. i p'l'su
sic d' sap'. i. n. ph'y'. v' sic unq' sp'cs mot' violenti. Tu alym' ad d'm o'
siderando et'na' felicitate' angelor' iocu'ditate'. Sco'r societate' Et o'iu'
bo'r fertilitate'. Q'a i celesti patria sit abu'dat. It' unu' ad d'm i pulsi
sic lapis tedit ad sig'. e' apeutete impellit'. O'siderato aut' pena' i f'na
lui' i pell't nos ire ad d'm. q' e' ille pene sic hor'd'. h' e' eas n'alit' fug'.
et q'to mag' ab eis fugim'. ta'to mag' ad d'm app'pinq'm. h' ex' h'e' d' q'da'
scolari q' valde delicat' erat. et i tm' timebat religio'e. q' n' s' erat. nec
ad d'eo audire volebat. times ne cor ei' flecteret' ad religio'e i trand'.

Tercia a die qua frs ei ... otatem visitans cum ipse e statim monuit eum q loqueret ei d deo. Ille libet ait. n d hic una p plures alias locutoes. cum fr lectum ei vidisset ppositu et delicatu dixit illi cum esset in recessu. bene da te in lecto dicendo unu vbum d deo. q e obtinuisset ait. Rogo vos. q e hac nocte citius i isto uno lecto cogitetis q mei fr i inferno q nolit h age pnia. Ille resp. Qualis e ille. Qui resp. ... ille d lecto illo dixit sibi te. Et fr egress. ille posit i lecto cum d lecto illo i ferno cogitaut. q n potuit dormire. ... gesse. docet ordine fratrum predicatorum. ...

Feria v

Homo quida erat diues et induebat. Ioh. in ev. scd. luca. ...

Reducunt epistole ... ii pii admiratio ... Cuius succesio varietatis ... e immorer ... Cuius e affecs carnalitatis. i. Rogo ergo te ... la. ... Descendat ad infernos postq dem e d inferno Sed e d purgatorio. ... d vehementia supplitii. Cuius d complacentia ... Cuius d efficientia beneficii. Cuius quo ... loci vide utru sit aliquis loc i quo aie post sepa purgent. Et dicendum q sic. aia e hnt conuenientia cum corpe. unde sic corpus post infirmitate i infirmati et mortui. ... curatio n ualet ... medicia vel medici. Et post infirmati aliq infirmi q d facili curant sic aia post decede ... cum pctis mortalibus vel uenialibus ... infirmitas ad mortem ... gus ... aqlb ... p curatio. ... q quida fuit ... e starent ad d latio et audient ... qui in inf. nulla est. ... n e ibi bonu pigri pone. a q n post ho recipe. Ite post decede e pce ueniali ... veniale ... purgari ... i inferno ... i purgat ... i celo ... inllis affligi. Ergo relinqur q sit alis locus i q ueniale purget. et hic uocatur purgatorium. ... q d ap. saluabit ... sic ... ppigne ... illi q decedit e ueniali hnt duo. s. gram dei et pce veniale. s. tal n post descende ad infernu. q hnt gram. n post ascende ad celum. q hnt culpa. q ad ascendendum prius ... oportet q tal aia alic recipiat. Et ille locus fm sco d purgatorium. ... via ... requirit. ... pro peccatis ... ille q de pce veniali e confess et ... satisfacere ... pfectam ... conficiat i purgatorio ... suppoit ... via. et fides ... sana. ... reuelationes diuisas. Sic p. d purgatorio ... Cuius ... d vehementia supplitii. ... pena purgatorii ... pena excedat temporale. ... q ... tuch e i mundo ta penosum qd cogitari vl audiri ... qo pena purgatorii ... excedat ... Et io hic e. q i purg. e dupl pena ... et sensus ... q ... amisione ... quato ... e magis ... tanto ... e mag ... q mag vellet ee i inferno et uidere deum q i celo. et ei visione priuari. Ite e pena ... q idem ignis q e i purg. e i inferno. ... q sic eode igne aurum rutilat et palea fumat. ita eode igne et impii cruciant. et i ... purgat. ... e differetia. s. i effectu. q ignis infernalis cruciat. ... purgat ... ignis purga ... cruciat et purgat ... ignis ... i ... q i inferno n hnt aptitudine ... purgent. ... q i purg. ... q possit igne purgari ... lapis qd calefit. et nigrescit. ... purgat ... et albescit. ... cum ois dolor sensil sit ab aia. q corpus mortuum n sentit. et aia sit sola spiritualis et simplex q ... i purg. n post pati fm parte ... fm se ipsa tota. ... pena q to e uniuersalior. tanto e maior ... affligeret ho si totum corpus ei ... cruciaret q si una ps tantu. ... e d pena q patit aia separata i purg. ... q patit ... Sic d ... aia e excruta ... sic ho ... Et sic p. quo pena purgatorii excedit oem pena h mundi. ... cadit ex illi ... q eligeret duobus diebus stare i purg. Cuius ag. d complacentia ... s. illa pena purgatorii ... sustineat. Et dicendum q ... pena ... considerant ... e. q e afflictissima ... sic displicet ... sic p. ... medicina. q i e amara n placet. fz i e ... sana acceptat. et pena ... soluit. ... post pati ... i pcessione vulnis ... putrido ... e dolorosa ... esse i ... volutaria. ... e conuenatam sanitatis toti corporis voluntatis accepta. Et pp hac voluntate medic rogat ... remunerat.

Et io d ee vol. mixta. Sic exemplificat sap. i eth. d pcerne ... i mare. ... ipsa pcerne ... n e ... dispcet vol. ... e salutis occo. vol accepiat. Cuius ... d efficia beneficii. ... ho ex purgatorii ... et considerando. Et dicendum q mag ex hac consequit vtilitate. Nam quida a pce ... amore ... et ex ... saluatoris. Et ex considerando ... celestis. Qda uo solu peccare ... timore supplitii ... Oderunt peccare boni amore virtutis. Oderunt peccare mali timore pene. Sic p. ... legis e ... post patibula ... i quibus hoies ... ex eorum aspectu hoies a male ... Et sic consistit ex considerando pene purgatorii. Unde e. quida anglicus magr ... q uidit quida hoie ... i purgato ... ex horrore eorum q uidit ibi ... i mundo ... qd cum ... et ... i ... et qi mortuus ... hoies ...

Feria vj

Homo erat pater familias. et c. i h ev. dd loqi parabolas i quo qd ev. iiij potdie describunt. Et p. e. exhibi beneficii ibi plantauit. Cuius ii. e ... maleficii. i. agricole ait. ... Cuius e i ... consilii. i. qd faciet d agricol ill ... ii ... auferetur auob regnum dei. Tertia die resurrexit amotus hoc gaudium ... arctic. ... b. Bartho. Nam sic ... mortuus fuit i ... amotus resurrexit ... q ... resurrecto ... ad gnale resurrectoe n distulit. Et dicendum q h ... Cuius p. ... bonitatis. Cuius ii. ... firmamit ... Cuius ... p obiectu felicitatis. Cuius ... q noluit differre ... tercia die surrexit ... bonitatis. Sic e ... tertia die resurrexit amotus. ita et nos tertia die ... resurgamus. Nam ... mortui ... pp qd d ap. Surge q dormis et exurge amotuus. Tres qde dies sunt. Contritio. Confessio. Et satisfactio. ... qd dies e contritio ... alique. Non possunt ... possunt ... flere. Et dicendum q flet ... qui procedit ex ... complexione. Inuenimus ... q quida ex nali complexione ... ad vitia et quida ad virtutes. Sic colerici ad iram ... colere d facili irascunt. ... Sanguinei ... sunt pni ad letitiam. pp abundantia sanguinis. Flegmatici ad accidia. ... colici ad luxuria pp vehementia motus melancolie accense. ... d facili post ho ferre. Nam ... acceisa vehementia ardet. Et dicendum q ... potestate nali ... consistit ... laus ... vituperium ... q ... vol. ... Et sic ... consistit i vol. ... n uult ... de peccatis ... dolore ... vol. ... sic placuit ei peccare sic ei displiceat q peccauit. Ex dolore ait ... clamare ... ... flamma. et c. Et q n possum ... resurge ... et crucie me. Et clamore ... excitabit calor spualis i corde ... q ho n valet resurge. Sic e uidere i rebus nalibus q mortificatur ... frig. sic spine. arbores ... q ... calefunt resurge ... sic uidem q spina pducit rosas. arbor flores ... germinare. Sic et aia ... apud mortua resurge ... calore spuale ... excitare et iste calor sic excitatus prouocabit fletum fructuosum. Sic e uidere q ... lignum viride ex una pte ... ille calor ... ex alia pte facit ... spumare. Sic ... calor spualis ... aia peccatoris facit eam lamentabiliter lacrimari. ... Cuius ... dies e confessio. Nam sic ... i medicina ... q dat medicina ... expellat malos humores. ita ... q e amara et dura ... ho expelle malos humores ... ita ut nullus malus humor ... remaneat i aia peccatoris. ... Et io confessio d ee nuda et integra. nuda qd ... nullo velamie verborum cohopiat. ... q restituit pannos ueteres q ruptura consuit. et ... carduus ... eleuatus ... Talis confessio n e nuda ... Ite d ee integra ... sacerdos possit debitam remedium adhibe. Nam ... requirit accidia. et ... Nam accidioso iniugi d ... limina scorum visitando. ... n placet auaro. ... Et io ... vult pfecte ... d integri ... Cuius dies e satisfactio. ... e sacerdos ... p quolibet culpa mortali ... debet ho sustine pena eterna. ...

pervenit virtute contritionis et divina liberatione pena eterna mutatur in temporalem et virtute clavium ad vilia temporalia redigitur. Reliquum autem pene divini penitentes solvere aut hic in mundo aut in purgatorio. Sed pena purgatorii est minus amara melius est ergo quod in hac vita solvatur quam quod in purgatorio puniatur. Sed quia homines seculares penam purgatorii non attendunt negligunt solvere in hac vita. Illis autem contingit quod legitur de quodam ceco qui veniens ad quendam horribilem precipitium quod transire non poterat nisi per quendam pontem valde strictum pungebat puerum ductorem suum audacter transire. Sed cum puer nullo modo transiret ceco ponens pueri super collum suum audacter transivit si gnata sunt via portis a pueri. Et ipse ideo quia non videbat pericula non timebat. Ita qui non cogitant illas penas purgatorii non timent et sic patet primo quod est firmamentum virtutis. Sic tercio si fuisset conditum quod fuisset moriturus. Item simultatem distulisset discipulus non remansisset in fide quem ex timore reliquerunt et sic nulla fuisset utilitas in passione eius. Tertio tota nostra salus ex eius morte dependet quod fuit apostolus mortuus est propter peccata nostra. Et etiam dicitur non nobis nasci profuit nisi redimi profuisset et ideo tercia die resurrexit quia hoc congruit proprietatibus dierum post sapientiam et iusticiam. Nam sapientia divina dictat quod vir non est culpa non debet esse pena. Sed ille non fuit culpa pena originalis ergo ideo non debuit esse corruptio incarnationis. Item iusticia divina hoc observat ut ubi est initium ibi sit consummatio. Sed ipse fuit initium summe humilitatis quia usque ad mortem se humiliavit et ideo conveniens fuit ut ei daretur primum resurrectionis. Unde dicitur quod se humiliat exaltabitur. Item post dicitur clamat. Unde dicitur vox sanguinis fratris tui clamat. Filii autem sentiens ut vocis statim resurgent et ideo assimilatur leoni. Dicitur enim quod leo qui nascitur tribus diebus manet quasi mortuus. Sed tercia die patri eius mittit super eum rugitum et statim apparet vivus. Item tercia die resurgere voce prophetis. Nam divini prophetis sunt opera. Item oportet autem debuit esse eius non pene perfectio autem consistit in tribus et ideo pluries in psalmis celi et mundi longe de ternario dicitur. Philosophus autem numerum tribus diebus nomina magnificare deum celi creatorem. Innumerarum proprietatibus corum quod sunt creata. Quia autem perfectio universi consistit in trinario patre per productionem in omnibus. Cuius ideo quia resurrectionis est scientitatis non est aucti cum fuit vir eorum in divini cuncta animalibus consumpserit propter quod dicitur scriptura non dabis sanctum tuum videre corruptionem. Cuius ideo obiectum felicitatis quia sancti et angeli in celo non solum gaudent in contemplatione divinitatis sed etiam in humanitatis unde dicitur quoniam glosa super illo verbo in quem desiderant angeli prospicere. Tanta est pulcritudo passionis glorificationis et angelice in celo intuentes cum sint omnino felices perfecte non solum eius divinitatem sed eius humanitatis claritatem semper respicere gaudeant. Et hoc est quod dicitur ipse ingredietur id est ad contemplationem divinitatis et egredietur salutis a visione humanitatis. Sabbato

Homo quidam habuit duos filios. Iste evangelium quod legitur predicanti annum istud peccatoris prudentis ad solitudinem et fiduciam patris. In ei quod scribitur etiam cum patre dolebat. Et per eius preparationem patris id est non per multos dies. Cuius est conversio salutaris id est ipse autem in se reversus dixit. Cuius est imitatio creatoris id est cum autem vidisset eum pater eius. Cuius est exultatio in omnibus id est epulari et gaudere.

Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Hic articulum suum gradum post. Beatus philippus. Sicut enim nobis necessarium est ad salutem credere passionem et resurrectionem ita necessarium est credere et ascensionem. Secundum autem est quod in isto articulo quatuor continentur. Primus est magnitudo virtutis quia ascendit. Secundus est plenitudo civitatis quia ad celos. Cuius est plenitudo quietis quia sedet. Cuius est altitudo dignitatis quia ad dexteram dei. De quibus autem illorum est predicandum. Dicitur autem ascendit. Sed quare est ipse fuit verus homo quia mundum dimisit et ad celos ascendit et discipulos suos desolatos reliquit. Et dicendum quod hoc fecit quatuor de causis. Et primo quia accessit ad suum patrem. Cuius quia redeuntem ad suum exordium. Cuius quia ostendit suum dominium. Cuius quia attrahit ad suum consortium. Et primo quia accessit ad suum patrem id est ad patrem ad quem habet tantum amorem. In nullo autem alio invenitur equalis amor sicut in patre filium. Unde in homine autem pater magis diligit filium et beneficiens quam beneficiatum. Et ideo hic est quia sicut dicitur sapientia in centum. Si pater respicit filium totum quod est in filio pater aliquando est apte quia a patre habet esse nutrimentum et documentum et quia homo naturaliter diligit plus seipsum quam alium et bonum suum relucet in filio et non filius apparet in patre ideo pater plus diligit filium quam homo proprium. Et hoc ideo est quia homo naturaliter desiderant habere filios quia non possunt conservari in se continuo quod fiat in filio. Et hic est quod habetur in ecclesiastico xxx.

ardentius est pater illius et quasi non est mortuus. Similem enim reliquit sibi post se. Item beneficians plus diligit beneficiatum quam econverso eo quod beneficians habet in beneficiato suum beneficium. Sed beneficiatum nichil habet in beneficiante. Et ideo aliquis beneficiati desiderant beneficianti mortem ne oporteat eum facere recompensationem. Item quia virtuosius est dare quam accipere. Datur autem cum amore et recipitur cum rubore. Ideo autem autem equalis amor patris ad filium et econverso. Et ideo hic est quia quanto quis habet plus de amore plus habet de bonitate. Sicut videmus quod homo quanto habet de calore naturali tanto habet de fortitudine corporis et quando calor diminuitur corpus debilitatur. Amor autem quidam calor est ergo quanto habet pater de amore tanto habet filius et secundum patrem et filium posita in equalis. Et quia amicicia consistit in equalitate ideo sunt in amicicia perfecti. Sed lex amicicie requirit convictum et conversationem et ideo filius semper vult esse cum patre et pater cum filio propter quod dicitur filius in evangelio vado ad eum qui me misit et secundum patrem. Cuius ideo eius quia redeuntem ad suum exordium. Quale enim est unumquodque, ut unumquodque conatur ad locum unde extraxit originem. Sicut patet in multis exemplis. Pomum enim trahit originem ex humore et cum corrumpitur redit ad humorem tamquam ad suam originem. Et animalia originem trahunt a terra et cum corrumpuntur revertuntur in terram. Et corpus humanum originem trahit ab elementis et cum corrumpitur revertitur in elementa. Et nubes originem trahunt ab aqua et cum resolvuntur in aquam revertuntur. Et terra cum ponitur sub terra corrumpitur et paulomodice pullulat in herbam et herba in spicam quod continet ipsam sementem et sic revertitur ad suam originem. Et sol eodem modo in caput motum ab oriente quam sunt celestia et equales quando nimis clarior erit completus quia tunc revertetur ad suam originem. Sola autem anima peccatoris hunc ordinem transgreditur quia ad originem suam non revertitur. Cum trahit originem a deo per creationem et per culpam non revertitur ad suam originem scilicet ad deum sed potius ad dyabolum. Et ideo quia discordat ab omni creatura ideo ab omni creatura impugnatur. Quia autem voles hunc ordinem quam in creaturis statuit observare ideo ad suam originem redit et ad celos ascendit super omnes. Cuius ideo est quia ostendit suum dominium. Sicut enim dicit Bernardus in sermone de ascensione. Christus probaturus suum dominium se perfecisse ostendit cum in celum ascendit. Verba huius verbi. Cum ihesus se dominum universorum quod sunt in terra in mari et in inferno probasset non restabat nisi ut aeris et celorum se dominum esse probaret. Terra enim eum deum cognovit quando ad vocem virtutis eius cum clamore voce magna lazarum vel fontis motum reddidit. Cognovit autem mare quia solidum se prebuit sub pedibus eius. Cognovit inferus cum ipse portas ferreas et vectes ferreos confregit et sathanam ligavit. Sicut quia in ore piscis cum ipso piscatoris statere invenire precepit. Procul dubio et mare et omnia quae sunt in eo deum fecit. Cuius mortuos suscitavit leprosos mundavit cecos illuminavit demones effugavit et infirmos sanavit et eadem manu qua fecerat quod defecerat restituebat. Unde ad perfectam nostre fidei integritatem restabat ut videntibus discipulis per medium aeris deus celum ascendisset. Et tunc probabit quia deus universorum est et iam perfecto obedit ut in nomine eius omne genu flectatur. Et hic est quod ierit deo et cetera de manibus. Festum in tertium. Cuius ideo est quia trahit consortium. Christus enim ascendit ut nos ascendamus. Sed quare quod sit melius an ascendere vel descendere. Et dicendum quod quicumque vult ascendere prius eum descendere. Nam illi qui prius ascenderunt in primis ruerunt. Sed prelati et tyranni in pastores et reges propter quod dicitur scriptura vidi impium superexaltatum. Et sequitur. Et transivi et ecce non erat. Quasi sic dicitur scriptura. Perivit memoria eorum cum sonitu. Pauper autem qui prius descendit ita ascendet in altum quod non eorum non deleri quia memoria eius est in laudibus. Cuius hic enim dicitur ecclesiastico Nabuchodonosor. Sic ergo nos omnes prius descendere. Sic ipsa natura nos docet quia ergo descendit in imum tum ascendit in altum. Quia terra nascentia prius mittunt radices deorsum et postea ascendunt sursum ut patet de arboribus et de aliis similibus. Sic ergo ad exemplum illorum debemus in terram descendere et humorem gratie recipere ut possimus ascendere ad altitudinem patrie. Dominica iii in xl

Imitatores dei estote sicut filii karissimi. In textu apostolus est ut nos qui sumus in hoc mundo perveniamus ad deum. Sed quia multa impedimenta prestant nos ab hoc itinere retrahere. Ipse in tota dominicali serie epistole nostre ponit per quem impedimenta retenta removentur. Et primo est vestigium equitatis id est imitatores dei estote. Cuius est auxilium similitudinis id est et ambulate in dilectione. Cuius est magnum bonitatis id est fornicatio autem immunditia aut avaricia. Cuius est consilium equitatis id est nemo vos seducat inanibus verbis. Et primo ergo est vestigium equitatis per hoc ad deum. Libenter ad deum accedere. Sed deum igitur. Et ideo apostolus dicit imitatores dei estote. Ipse est optime novit viam et ideo a deo est dux nobis constitutus. Unde iustus non est. Testem populis dedi eum ducem ac preceptorem gentibus. Et moyses

Exodi. Dux fuisti in misericordia tua populo quem redemisti. Ideo enim opus habet homo in hac vita ductore
et directore indiget. Sicut pedes non possunt ambulare iter rectum nisi dirigantur
a visu. Et visus non tendit ad colorem nisi dirigatur a luce. Error parvus
erroris in principio magnus est in fine. Sicut patet quia error in fundamento redundat in parietem
edificii. Cum igitur anima rationalis que est principium humanorum actuum habeat respectum ad duo
de facili errat nisi habeat ductorem et directorem. Sicut intellectus est veri vel falsi.
Et affectus respectu timoris vel amoris. Et appetitus respicit bonum et malum.
Et in hiis differt anima ab anima. Quia anima non respicit nisi unum. Sicut piper non habet nisi calefacere
et glacies habet tantum tendere, et sic de aliis. Anima autem cum respiciat duo
potest in opere suo frequenter errare. Et ideo animus debet imitari illum ducem qui ducat
per viam amoris et non timoris. Et intellectus debet eum imitari qui procedit per viam
veritatis et non per viam falsitatis. Ipse enim est veritas. Iohannis. Ego sum via veritas
et vita. Item appetitus debet eum imitari qui pendet in bonum et non in malum. Ipse
enim principium suum est bonum. Iohannis. Nemo bonus nisi solus Deus. Et propterea dicit apostolus.
Imitatores dei estote. Sed diceret aliquis. Volo ipsum imitari, sed sum fragilis
et debilis et non sum potens ut eum sequar. Et ideo subiungit apostolus cause firmitatis
i. Et ambulate in dilectione. Dilectio enim mirabilem habet virtutem. Nam ipsa
inter inimicos facit concordiam. Sicut patet quia totus iste mundus sensibilis ex suis
inimicis contrariis consistit et per amorem naturalem constitutus est et perpetuum subsistit.
Item habet virtutem ad sustentandum magis. Nam celum sicut dicit vis amoris sustentatur
et continue sine intepolatione movetur. Et hoc facit virtus amoris sicut dicit
Dyonisius. Amorem sive divinum sive humanum sive naturalem unitivam quandam et continuativam
dicimus esse virtutem movente superiora ad inferiorum provisionem. Nam si superiora
non moverent inferiora non producerent nec possent subsistere [illegible] de sapientia
in principio Physicorum. Motus celi est vita quedam et natura omnibus existentibus. Et hoc etiam ponit
Rabi Moyses dicens quod sicut cor est in medio animalis et motus si ad horam cessaret vita
animalis deficeret, sic motus celi est in mundo. Nam eo quod in mundo generantur et salvantur per
motum. Sed primus motus est causa omnium aliorum et sic remoto primo removentur omnes.
Item habet virtutem ad triumphandum. Sicut patet in passione Christi. Ubi sensualitas sua cum
fugiebat mortem. Iohannis. Pater si possibile est transeat a me etc. Sed amor
inducebat ad mortem. Unde addebat. Non sicut ego volo, sed sicut tu. Unde virtus
amoris fecit eum pati. Et ideo cantatur de eo. Mors mortis vita Deus [illegible]
amore consolatur [illegible]. Item habet virtutem ad volandum. Unde quamquam homo sit
gravis, si tangatur amore statim volet volare. Iohannis. Augustinus. Quo
ardebam Deus meus, quomodo ardebam ad te volare cupiens de terrenis. Huius exemplum
habemus in avibus quod virtute pennarum volant in altum, sed si depilentur volare
nequeunt. Penne que leves sunt figurant caritatem que sicut aves in figura in aera elevant
et ad celum conscendere potest. Propter quod dicebat propheta. Quis dabit michi pennas
sicut columbe et volabo et requiescam. Item habet virtutem abstergendi omnem deformitatem quod non
contingit de aliis rebus. Nam si pannus albus aliquo tempore sordidetur, non de facili
maculam abstergit. Et si aliquis vulneretur vulnus peccatorum sicut caritas subveniat
omnem deformitatem cicatricis et macule cooperit et abscondit quia caritas operit multitudinem peccatorum.
Item caritas de paupere facit divitem. Huius exemplum videmus in rebus naturalibus, quia calor
solis de ligno trahit fructus. De rubo trahit flores. De vite trahit vinum.
De terra trahit herbas. Quamvis enim sint molles, facit tamen siccam eas penetrare. Sic
et calor amoris tangit cor peccatoris facit ipsum pullulare diversas virtutes
et divitias spirituales. Propter quod dicitur Iohannis Apocalipsis. Suadeo tibi emere aurum ignitum
ut locuples fias. Et sic patet quod caritas fortificat animam ita quod homo possit sequi Christum. Sed
posset aliquis dicere. Libenter sequerer et sequerer plurimum, sed non audeo, quia propter peccata mea non sum
dignus. Et ideo apostolus subiungit magistrum bonitatis dicens. Fornicatio autem immundicia
et cetera. Immundicia quidem peccati impedit ab ingressu regni, quia non intrabit in illam
nisi. Nos videmus ad sensum quod in qualibet re feditates descendunt deorsum. Sicut
in navi ad sentinam. In dolio feces vadunt ad fundum. In mundo isto sensibili
descendunt ad ymum, id est ad terram, quod dicitur a sapientibus que est fex elementorum et feditates
terre et aliorum elementorum descendunt ad infernum vel ad centrum quod est locus [illegible]
[illegible] et limosa vadunt seorsum. Et ideo natura in ipsis corporibus supercelestibus hunc ordinem
servavit. Quia supremum posuit corpus purissimum et plenum. Sic celum empyreum, corpus
purum aquarum, et post ipsum celum stellatum. Sub omnibus autem locavit lunam que in se continet
maculam. Quia non fuit digna ut in superiori loco poneretur. Et ideo apostolus ut simus digni
illuc ascendere docet nos omnem maculam immundicie abstergere, quia omnis fornicator

aut immundus aut ydolorum serviens non habet hereditatem in regno Christi et Dei. Huius exemplum
est de illo qui invitatus fuit ad nuptias regis et in via multum sitiens
volebat bibere de quadam aqua fetida. Tunc dixerunt ei socii. Noli expecta paululum
et bibes optima vina in convivio regis. Ille autem non acquiescens implevit
se illa aqua fetida que erat vicina ad convivium. Ita fetebat quod expulsus est.
Et simili modo faciunt peccatores qui vocati sunt ad convivium regis eterni.
Sed ipsi dum sunt in via, id est in hac presenti vita, implent se aqua fetida, id est peccatis,
propter quod a regis convivio repelluntur. Iohannis. Ligatis manibus et pedibus. Item posset
aliquis dicere. Sequi volo et possem, et apostolus cavere intendo sed timeo seductiones
inimicorum. Et ideo apostolus subiungit consilium veritatis dicens. Nemo vos seducat
inanibus verbis. Adoh est verum totum studium hominum tendere ut unus alium a bono ab
ducat et in malum inducat ad bonum [illegible]. Quod legitur in libro Sapientie. Unde dicit. Dixerunt
enim refrigerium in fine hominis et non est qui agnitus sit reversus ab inferis. Et postea subdunt. Item
venite ergo et fruamur bonis et utamur creatura tamquam in iuventute nostra celeriter quod
ponunt, id est, hec autem dixerunt et erraverunt. Cuius exemplum, quod homines multa bona impe
diunt. Nam est quidam scolaris devenisset ieiunare in una feria in pane et aqua et
socii dolerent, conquerentur cum retrahere ex odio. Unde quod dixit ei quod beneficium
dicitur quod estus palliudius soluto, et illo egresso, alius ingressus eandem simili dixit
ei. Cuius simili et retraxerunt a bono proposito, quod multociens fit hodie.
Erat Ihesus eiciens demonium et illud erat mutum. D(ominica) III Quadragesimae
Evangelium miraculis salvatoris quod hodie recitatur in evangelio hodierno [illegible]
[illegible] describitur. Et primo est malitia temptatoris, id est, quod erat mutum [illegible]
est blasfemia detractoris, id est in Beelzebub principe demoniorum etc. Tertio est temptatio
nationis, id est, at ille vidit cogitationes eorum. Quartum est veritas mulieris, id est extollens
vox quedam mulier. [illegible] [illegible] Circa quod considerare debemus
scilicet temptatoris effectum, temptatoris processum et temptatoris aspectum.
Primo temptatoris effectum, propter quod dicitur in evangelio, quod erat eiciens demonium mutum. Dyabolus enim
bene permittit hominem ire ad indulgentias et ideo non ligat pedes, nec etiam ligat manus
ut non permittat dare elemosinam, non obturat aures quia permittit audire predi
catores. Sed ligat linguam et reddit hominem mutum, ne per confessionem occulta
morbi possit manifestare ut recipiat remedium salutis. Nam postquam civitas
capta est, de vilibus occidit omnes fetores et inimicos corruptos, et ideo totum
studium dyaboli est ut homines retrahat a confessione peccati. Unde narrat Beda in Ystoria
Anglorum quod quidam miles fuit in armis, sed in morbis corruptus est, et sumat
eos et induceret a rege cum visitaret ut confiteretur. Respondit adolescens [illegible] de
[illegible] [illegible] improperaret timiditati, post convalescere infirmitate et ita induceret
[illegible]. Iam nimis est tarde quia iam tempus est. Et subiungit. Nunc venerunt duo iu
venes cum uno libro scripto litteris aureis et legentes omnia bona que in me invenerunt
nisi quod semel in tempore unum patrem nostrum et cetera non complevi. Tunc subito venerunt demones
cum libro ubi erant omnia peccata mea. Et statim incepit me occidere eo quod tot sunt eo [illegible]
siderare debemus temptatoris processum. Circa quod notandum est quod solus Deus habet potestatem super hominis vo
luntatem, angelus bonus super hominis intellectum, quia potest eum per applicationem sui luminis illuminare. [illegible]
vero habet potestatem super ymaginationem hominis quia potest immutare potestatem [illegible]
quod ymaginationi hominis aliquas formas ymaginatas representet. Et hoc facit per ap
petitum sensitivum, conatur ad aliquam passionem eo quod natura corporalis spiritualis naturalis obedit
ad motum localem sicut potest movere cor et incitare ad iram, potest incedere sanguinem
ad concupiscentiam. Sicut legitur de beato Benedicto. Dyabolus apparuit in figura cuiusdam avis nigre que vo
catur merula, volitans ante faciem eius ita quod manu apprehendi posset. Sed facto
signo crucis dispparuit. Sed reliquit tantam carnis libidinem quod cogitabat heremum
derelinquere, sed divinitus adiutus nudum inter spinas et vepres se proiecit et ita se in
voluit quod per dolorem cutis sanavit vulnus mentis. Item temptat extra aliquando per
desiderium cum movetur considerando. Sicut ab omnibus excitat desiderium ad [illegible]
[illegible] et sic hoc modo dyabolus incitat ad peccandum offerendo ad apertum sensum
et suadendo vim sui appetitus. Sic patet in processu primorum parentum, quod mulier
vidit pomum extra pulcrum. Sed non consideravit pre venenum, et sic facit dyabolus quod
sub delectatione veri absconditur amaritudo peccati. Et sic assimilatur cuidam animali, scilicet
quod vocatur ydrus, quod in lutum cocodrilli involvit se in herba pascue ei
et veniens cocodrillus cum herba transglutit eum et sic tollit ac moritur. Sic
dyabolus occultat peccatum in delectatione, propter quod dicit beatus Augustinus in libro [illegible]
Circa considerare debemus ipsius temptatoris aspectum. Circa quod sciendum est quod dyabolus

e sit ꝯtum spūal'. nō hēt aliq̄ figā corꝑale. s; sic temptāe intēdᵗ
ad diuisa uitia iducē. ꝑ diuisa corpa ex isto aere form̄t. ⁊ diu
ersas formas assumit. Nam si intēdit iducē ad [illegible] assuīt
figā placitā. qꝛ sic dr̄ apo. transfigat se alī ī āglm lucis. [illegible]
hēmi ī btō martino. qn dyab' ī ꝑpurat apparuit. asserēs q ipē eēt
xp̄c. Qn alī intēdit iducē ad luxūriā et tc̄ assuit figā; pl'crē mliēris
sic pꝫ ī legēda btī andree. vbi lēr. q dyab' appuit ī figā pl'crīme
mlieris epō. qbtīn andrea īueniātē lebat. Legr̄ at ī vitis prm
de q̄dam hēmita q pollēs mltis v'tutib; cep̄ a demone temptari. Nā ib
spē mlieris ad [illegible] ueā veīt dicēs q abestns eēt duomīda nō suscep⁊
eā. q suscepta diuisis blādimtis iduxit eū; ad li q mib' eī sigillatim
tāgeret. et ē ielūa⁊ se. v eā sede āplectaret. ipā euanuit videns eū.
Et mlitū dmoñ clamanī. Omēach ḡ te usq ad sydra exaltabās
qmo dmīs eē ī īfn̄. Disce. q se exaltat humiliabitur. Te ille dispans
et fugiēs ꝓ cōfusione aspcū oīm religiosoꝝ. reuis' ē ad secl'; ī ilēs
se di ipidt. Si qn at uult iducē ad timorē vl' ad dspatoēm
appꝫ ī tb forā hoīs. Sic jo. dr̄ ī apoc. Ecce uidi bestiā ascēdētē de
mari. hn̄tē capita. vij. ⁊ cornua x. Et erat bestia silis pardo. ⁊ pe
des eī sic pedes vrsi. Et os eī sic os leonis. Adhuc fac visio cuidā
friī. q ē iacēs visis dmōib; clamare ⁊. horore cansus ⁊ ullā roe
auteret oclos a pariete. Q̄ cum q sic clamaret ītrogātes qd hrēt ī se
vō reuis' dix se vidisse dyā. et ītrogat a fr̄ib; de figa ei dix q nō
poss; describi. s tm̄ dico q ꝑposita ex una pte figa eī. et ex alia fu
no succēso. qꝛ mag [illegible] fornacē ītre. q̄ eū uidē. Et q̄m sez
pꝫ ī vitis prm dic. Credo q sic vidēt dmones ī eā forā ī q̄ visuri s
e daꝑnati eīs. nō possz uiuē. Et G. de g'lacio. q ē i infirmitate posit
uideret dmones. cep̄ clamare iductias vsq mane. ⁊ vtes se hinc
et illuc plectū. ne eos uideret. p horore mortuus ē. Et iō dr̄
ī Job. vadet et venīt sr̄ eum horribiles. Si qn uult iducē ad
auaritiā assuit aliā forā sic lēr ī vitis prm. q apparuit cuidā seni
añ cellā suā ī forā eq vald bn̄ ornatī. et ad sellā eī erat ligata q̄dā
mātica plena p'ciosis vestimētis et diuitis. Te iste senex timēs ne
a bestiis occideret. itromisit eā ī claustrū suū. tūc īcep uide res q̄
erāt sr̄ equū. et īueniēs vestes īduit eas et cīxit se ense. [illegible]
cyrotecas et calcaria et ascēdit equū. et cep̄ equitare. ⁊ cep ip̄e cīre
īdut sella'rib; īduītis. et q̄ miles aīat eq at cep dulcit īce
dē. et celerit. et sic paulatim. et pedetētī a cella ē elōgat'. Te
ille uidēs se a cella elōgatū. et hn̄ multā pecūiā et bn̄ īdutū. cep̄
tar ē ire ad ciuitātē et uit. ⁊ hospitat ē ap q̄dā hn̄tē pl'crā fi
liā. q̄ ī uxorē accep. ⁊ nacut ē ea. Te dēmon ī spē hoīs veīt ⁊
dix hospiti illū eē monachū. et clericalē tōsurā sb ifula hr̄e. q
ex aspectu repto. et de [illegible] illi' allect'. cad nocte ē secū; occidᵗ
eū. s; de pecūia n' [illegible] equm ī stabulo. id l'cē q decepto dmōis
fuat. Et sic mōc ille. q ītauit fuit male finiuit. Ut ḡ sta uid'
at ne cadat. Et sic pꝫ p'o. Seq ij. s. blasphē. dēmons. i. In
beelzebub pn̄. d. Circa qd nō. q ydola hūēr origine a belo.
Nā sic dr̄ ī ystoris. s. G. mortuo belo. fili' eī sinꝰ ī solatiū do
loris p'tris ymaginē ipī sibi fec. cui tm̄ exhibuit reuēr' v' glo
reie. q ad eā osfugiētī ꝑpiciat. [illegible] hoies illi ymagī [illegible]
reuē cept [illegible] h' eē. cāis suis mortuis ymag' [illegible]
Et sic ab ydolo bel; cetera ydola ortū hūer. Sic ḡ dēs ē bel
ab assiriis. sic alie natiōēs s; ydiomata lingue sue dicebāt
alie bel. alie baal. alie baalim. alie beelfegor. alie beel
zebub. q̄ iudi derisone dicebāt p'ncipē dmoniorum. ī cui' uir'
dicebāt xp̄m eicē dmōs. et s' dn̄m blasphēabāt. E at blasphē morti
pecca qd [illegible] tpe' roē. Et p'o p vniuersitatis iniuri. Si p
vtilitatis ꝯtrarie. Et iij p uaiestatis excellē. Pmo p om
giuitas p ī iuriā vniuers[illegible] qꝛ ois cāta hn̄ēt ꝯtendat cārtē.
sic p ī illo [illegible] ī q ī educē et cāte spuales ⁊
cāre celestes. Et cāte elemētales. [illegible] vsq ad ifima adhibēdo

dn̄; blasphemꝰ at sol' discīpit ab oib' cāris. q p blasphē sunge et giuitē
adeo pūiit. q ī h̄ mūdo. Vn̄ ḡ. hemi. ab ītō ḡ. d pūo v. ano. q mane
state de blasphēabat. q dya' ī sinu p'ris suffocau. Legr̄ ē dq̄tā multe
q ocest ludi p oclos di uim⁊ īmediate ip̄i oclis a capite eruit q
ī alearū ceciderūt. Scdo appꝫ ex giuitas p vtilitatis ꝯtrarie. Na ī oib
vr̄ eē ad dl'ctā. ꝑ qd h̄ trah' ad peccād. Na ī r'bia vr̄ ee q̄dā excellē
ī aua' peat. ī luxa delatatōis [illegible]. ī ꝑ at blasphē nō ē dl'ctā' vl'utile
pꝫ h̄ ad blasphēmād allitiat. vn̄ sc' ī. q pē. [illegible] aguat. q̄to
mīn' h̄t impulsiuū. Et tāto pl' allemat. q̄t ope h̄ ad peccād ipugt.
Et pōt eē plis de sene ⁊ iuuene. q si ābo ī pē carnis labāt' mag pcat
senex q̄ iuuenis. eo q mīn' h̄t ipulsiuū. Sic ē ad modicā tep' ceci. ī pē
lapsus sunt qd fecisse si assiliat. cū nūcil. Tercio osiderat' ip̄i giuitas
p maiestatis excellē. vn̄ sc' ē q xp̄c offēd' ī na ppa ī na aliq̄ ī nā
velatā. Et ī cāta ꝯiūcta. Et s; itm̄ gdū atīd' giuitas pc. Na q dn̄m
directe offēd' ī nā ppa giui' pcat. et tales s' blasphē. ⁊ ydolatre. Et ifideles
Sed ij offēd' ī na aliq̄ [illegible] h ē ī hūai. q xp̄c s virūt. Et sīli s' ē cari
rores. iij offēd' ī nā velatā. h ē ī corpe x̄. q uelat' sb figā panis ⁊ uini.
Et iō qeq; ē p̄c mortl' cōi x ī digne assuīt. p̄c mortale ī cīrt. iiij offe
dit ī nā ꝯiūctā sic ī a p̄lis et fidlib' x̄. et q̄to ē h̄ dōmag ꝯiūct tā
to grauis ip̄i ma' p̄c īcīrt. Et sic pꝫ q blasphē ī p̄c rēt p' leccm
Missus ē angl's gabriel. a do. et c. In tota serie [illegible] ī anūtiatōe. E. q̄
hī ev'. iiij. ī q otier pmōdia nr̄e redēptīōis. tm̄ dsbu' p'mo ē legatō ga
b. missus ē. ga. ā. Sc̄m ē ꝯcepto mlieris. Ecce ꝯ. ī ut. Tcīj. acceptatō
vgīal. i. Ecce a. d. fi. Circa legatōe angli p'' uideq ē ip̄i salutatōe
dicēs. aue m. g. p. d. t. Circa q salutatōe iiij osidare dbe'. Et p' ē
excellēcia nois. qꝛ dr̄. Scd̄ ē abūdāncia plenitudis. i. g. p'. Tcīj. ē dtin
magnitudis. ī dō tec. Quart reu' altitudis. ī bnd'a tu. i. m. p'mo g' ē
excellēcia noīs. q̄ ip̄e ē dr̄ stella maris et ꝯuenīēt. Nam pmare īlligr̄
pctōres. q̄ ꝑ pctōꝝ mag' īuoluīt. Et iō ip̄a ē stella maris. q pctōrū
corda illuīat ad salr̄. Dr̄ at pctōꝝ mare. qꝛ sic mare feruet ⁊ nūq q
sce p'. ita corda pctōꝝ nūq qesce. uñ ī. Job. Cor impii q̄ mare feruēs.
qd qesce nō p'. Et h' sig. ē. qꝛ pctōres nūq pñt eē solitarī. s; stāt ī multis.
qꝛ pctā ḡ hn̄t ī aīa sustinē nō pñt. Scd̄. ē. dsās virīs v ad selu; appꝫ
ī ip̄a ā vgine pctōres ꝯuīc. Jn stella mag ē ī ꝯsistēcia et paruitas īappārēcia.
Que bn̄ ꝯpet vgī. qꝛ cū electa eēt ī matrē d. et regina celi ⁊ dn̄a mūdi.
ip̄a se appllauit ancillā. ē v' fuit ī ꝯsistēcia mag. et ī apparēcia parua vl'
ip̄a ī sua opiōe parua [illegible] ip̄a dr̄ ī cāt. Respexit humilitatē. a. s. Scd̄ ē.
abūdācia pleītudinis. i. g. p. vē ē fuit g. p'. q ī se oīu bon; plenitudinē
hūit. [illegible] qd dr̄. Jn me oīs gra vie et ūitatis. [illegible] B. Jnuenim q̄to dilectōis affcū. a uib' eā voluit h̄o
norari. q totī hoīs plenitudine posuit ī eā. Et de h' potuit iō assigiri
Flos ē uidm' q. ē ꝯcep ds confert plenitudinē ill' ꝯuenītē; ē at
sūmu fastu ter sūm' ꝯ ifere. qrō hē ī se oēs p'ectōēs aq̄ ōm ī feriō. s.
cpōꝝ ⁊ aīaꝝ ī fīoꝝ. ⁊ sinor. ī eā mīstratiu plenitudinē redūdat. Et silr q
appꝫ ī ꝯpacōe respectu pō [illegible] ī uidm' ī ualib; q nā ddit ca
pit; sūmū statum ī cor. et iō ī capite posuit ōm [illegible] pleī [illegible] hūc
[illegible] ī brauiīg q ī ꝯs cātas [illegible]
ꝯalcata ē. Ad s' p'cuit creatē ē totī uniuersī sr̄ ī qbzdā gradib; ꝯstitu
te. ita q ī seri' sr̄ cāte elatē et cl'a et sr̄ cl'a sr̄ plauēt. Et sr̄ plac
ī stelle fixe. Et sr̄ stellas fixas ē celum ēpyreū. Et sr̄ celū ēpyreum
ī sa īdiuisis gdib; ꝯstit. Et distiguam' n̄ q ēcīā ī lem. distig' ī q ītēr sr̄
vgī. Et sr̄ eas sr̄ s'a oe. Et sr̄ ofess āuēs. Et sr̄ anīs sr̄ [illegible] sr̄ ītoꝝ
sr̄ ap. Et pea patriarche. Et sr̄ hos sr̄ p̄phe. Et p'mos ī sā agli. Et ī mas
aglōꝝ ōdīes ē bēā vgo exaltata et ad dext̄ filii collocata. ī uē ī qd hec. Ps
poitq; ē trōn' mris. et sedit ad dext̄ eī. et h' ē qd d' ps astitr regī a dextris
tuis. ī ve d'. Mag' vitāmi [illegible] ī ꝯs catas obtiebat ꝯgiuenti sunt
q oīs g' pleīu' otinēt. ꝑ pcea ip̄a dr̄ de se ī ec' sap' ī me oīs gra vie et ūit.
Sic ē p aq̄ductū trāsit oīs aq q̄ fluit a fōte. s gra q a pmo fōte d'scēdit
p vginē mariā trāsit. et iō dr̄ B. de ea. D'scēdit ad nos p aq̄ductū illa uēa
celestis et ī sesū fōtis exaluit copiā s; ī sīlitudīa grē cordib; nr̄is īfudit.
Qui uult ḡ grā īuenire d' recurrē ad vgīs plenitudinē iux' ī ap. Ave maria

ē fidis ad tronū dī · vel ſeqm̄ grā · et miā ĩueniam ĩ tpr̄ opoꝛt̄ · Sꝫ pꝰ
dic̄ āg · vereoꝛ ad tātā dnā̄ accedē · cor̄ q̄ · B · Cd t̄pidas hūa ſingi
litas ad eā accedē · tota ſuauis ē · dlcis oībꝰ offerēs lac ꝛ mel · cr̄ ĩ pꝫ
ĩ · B · Secur̄ acceſſum hēs ad dm̄ · o hō · v̄ añ p̄re · ꝛ cē · ꝛ ſic patꝫ ſcm̄.
Cuij · q̄tū · magnitudis · ĩ · in dō tēē · Et vē dꝰ fuit ē ea · ſtā hoꝛ · ĩ uto ūginalȷ
celebratū fuit · ĩ · noble gnubiū · ĩc diā nāꝫ et hūā · Et iō ꝓpꝛi' gnubȷ
nobilitatē oplere ſꝫ pfēcēs · oplere ſꝫ ſocietates · unitate ſꝫ nē · ꝛ re
laxate ſꝫ ſinē · Cpꝰ · qd̄ oplere ſꝫ pfēcēs [...] ofiſt · ſꝫ n̄ ĩuenic
bat aliq̄ res q̄ t̄s nās ĩ ſe otinēt · Agli hñt unā nāꝫ ſpuālē ꝛ ſiplicē ·
Celi hñt unā nāꝫ coꝛlē · hō uō hꝫ duas nās · ſ · coꝛlē ꝛ ſpuālē · ĩ · aīnē
ꝛ aīā · veit filꝰ dī · et ĩ uto vgis pfēcē ompleuit · eo q̄ tres nās ĩ una pꝰ
huit · vidlꝫ coꝛlē · ſpuālē et diuiāꝫ · ĩ · carnē · aīā · et diuitā ſlō tū ꝓpē
dr̄ ee ĩ xꝰ due nē · q̄ꝛ caro ꝛ aīā accipiūt ĩ xō · pȷ ſꝫ diuitati ꝑuna
nā · Cij · oplere ſꝫ ſocietates · Coniūgūt ē dō nāꝫ coꝛlē coꝛ · ſic · pꝫ ĩ
toto uniuſo qd̄ ex coꝛlibꝰ ē oſtitutū · Et ĩ pꝫ ĩ omī mixto qd̄ ē ex ēlis co
poītū · ſꝫ ouiūc nāꝫ coꝛlē ē ſpuāl · ſic pꝫ ĩ hoīe · v̄ ē ſocietas cārnis ꝛ aīē
ſeſtabat aꝫ ad ſocietatēs pfēcē · v̄ cāta ſpuāl · ē ſpuālȷ ouīgēt · qd̄ hodi
ē ua die fuit ĩ vgīl · uīō adipletū · q̄ꝛ aīā ixꝰ fuit p̄ dic̄ ouīcta · Ciij
ĩplere ſꝫ nē · ut ē inpfcē · pꝫ ĩ nā pdug · n̄ ta ad yp̄i pductoē occiūt
ſ · ſuſcipiēs · ſpāl auctoꝛ · et uniuſale · Sic pꝫ ĩ pductoē frumtȷ adq̄
regit ta ſ ſuſcipiēs ipm̄ ſcrā · vt ĩ ſāta ĩ ipō ſeic exiſtēs · Et vnt
ſol · ĩ cuī vtꝰ ag ut ſipita · Silr̄ ĩ pductoē hoīs req̄ vtꝰ hoīs gniātis
et vtꝰ mlieis acipiētis · et vtꝰ altātis ipm̄ · Sꝫ hō ĩ xꝰ aceptoē muta
ta ſunt · q̄ꝛ n̄ ta · ſꝫ duo ſufficiā fuer · ſilꝫ vtꝰ ſpē ſcā · et vtꝰ ūgis accipi
Ciij relaxate fuer ſinē · q̄ꝛ adpm̄ vgīe · ſtā ꝓpter [...] · ōmliē;
q̄ hoīē adpcād ĩ dūē ſniā ſūt diuīnt ꝓmlgata · ſ dolore · pariēs fi · Gē ·
vn̄ nllā milr̄ · ab hac abſoluit · q̄ [...] filiū poꝛtꝫ ĩ guaīe · et pariat cū
doloē · Sꝫ hi fuit ĩ vgīe relaxatū · q̄ꝛ filiū ſiñ aēs guaīe poꝛtat · ꝛ pepeit
ſiñ doloꝛe · Ciiij · ē rēi · altitūdis · ĩ · Benedcā · tu · ĩ mu · Cōſue · ap hoīꝰ ē
q̄ aliq̄ bndicāit ꝓ opis excellē · vn̄ bnd miles roē triūphi · dcatō roē
luc · Et tm roē fi ē bndcitiſſim · Sꝫ bn̄ ūgo ſic ſtrenuiſſiā pugnātꝰ capd
dracōis ōtiuit · ut ē iꝰ · qd̄ dō dic̄ gn̄ · Ipā ōtēt cap tuū · ꝓ qd̄ dr̄ · B · Eiȷ
ſuata ē ĩ uictō · ĩ maīe · ipā pet dū cap uenētur otiut · q̄ oīmodā ſu
geſtioē · tam d cāius illecebꝰ q̄ diutis ſrbia redux̄ ad n̄ · ſꝫ fuit
ſapꝰ negotiatx · q̄ ē dō p̄rē muik̄ · omutatoē fēc · q̄ꝛ dedꝫ huāitatē
et aſſupſit diuitatē · ꝓpter cātat dē ea · Om̄ dlce omitui ſꝫ tuū celaſtȷ
g̃mni · ſ ſalutis reis tem ĩ dulgēt · ſꝫ ipā fuit t̄ia fertil · q̄ fi tū bndē
pdux̄ ut ē iꝰ · t̄ra n̄ra dabꝫ · f · ſ · Et ē pꝫ uij · q̄ eūt d clauſioē pm̄ mlbꝫ
ē ſpiriēs ſtē ĩ diſcipꝰ ſuos · dix̄ ſymoī pet · ꝛ cē · feria · iiij ·

Quia ĩ tē d̄ alia appetibilia ĩ hac uita · appetit celebritas bōē fame · q̄
d facilȷ pdꝫ · et deniq̄ ē peulpā · q̄ mir ordinate · unꝰ reuelat d alio
ſ dō oꝛdinē et fōꝛ ſrne correptoīs · ĩ lꝫ eiꝰ · tenoꝛe · delāt · ĩ ē ſic · uij
po oꝛdinē dſcbūt · Et · pꝰ · ē · amonitō ſeitatis ĩ · Si peccauit ĩ te fr̄ tu ·
Cij · ē · collatō pdꝰ · ĩ · am dico ub · q̄cq̄ · li · ſr · ē · ꝛ cē · Ciij · ē · pmiſſio lar
gitatis · ĩ · itez dico ub · q̄ · vēq̄ duo ex vb · o · ꝛ cē · Ciiij · ē · dclatō virtꝰ
ĩ · n̄ dico ē vſq̄ ſepties · ſꝫ vſq̄ ſep · ſep · Aſcēdit ad celos · p̄q̄ dē
ē · d effica vtutis · dicēd ē d adīb; ſr̄ne cuitatis q̄ ĩ cel ē · ē caq̄ ſa
ē q̄ illa ciuitas mlr̄ ē dſideranꝰ · ꝛ appeti · ꝓpn̄ iiij · roēs · Et · pꝰ · ē · diſpō ·
ciuitatis · Cij · viſitā maieſtatis · iij · ē · dilectō cā · iiij · ē · pfruitō
boītatis · Cpꝰ · dico · ē diſpō · ciuꝰ · ſtā ciuitas celeſtis optiē ē diſpoita
et q̄ ad ſitū / q̄ ad fūdamītū / q̄ ad oꝛnatū / Et q̄ ad īgſſu · Cq̄
ad ſitum · q̄ꝛ oſtita ē ĩ alto · ꝛ iō nulla ē ĩ eo ĩfectō · ſ ſanitas coꝛrupꝰ
vn̄ · ps · fūdamīta eiꝰ · ĩ mō · ſ · Sic ē ĩ mōtib; ē aer ſan et pur · q̄ maxē
ē ſanitatis oſuatꝰ · ſꝫ ĩ ciuitāꝫ · celeſti ē ſūma puritas · q̄ꝛ ſiñ ulla
ĩfirmitate ē ĩ ꝑpetꝰ ſaitas · Et h̄ ē qd̄ dr̄ ſcpꝰ · d hitatorib; illȷ ciuitatꝫ
Abitg · dr̄ · oē · la · ab o · e · Cſꝫ bn̄ ē diſpoita · q̄ ad fūdamīt · q̄ꝛ ſic
dr̄ · ĩ · apoē · fūdamīta eiꝰ · xij · lapidꝰ p̄cōſi · q̄ talit̄ diſpoīt · ſtā ſic Jo ·
ĩ dē dr̄ · illa ciuitas q̄ dīta ē · ꝛ hi ē roē ſue firmitatis · q̄ꝛ coꝛ q̄ diuitū ·
vēq̄ p̄ciēt ſtabilitꝰ · ĩ · Sic dr̄ · Ja · ĩ · ēlin · n̄ ē tranſmutatō · n̄ viciſſitudis
obūbratō · Sic g̃ ē ciuitas ſit q̄ dita · q̄ lib; lat e oſtructum
ex tālꝰ lapidibꝰ p̄cōſis · Cſꝫ ē bn̄ diſpoita · q̄ ad oꝛnatum · ſtā iiij
eiꝰ ſꝫ ex auro puriſſimo · platee eiꝰ · d c̄ſtallo ex lapide · lucidiſſi
ſic vitrū · Cſꝫ luiaiā ciuitatis · ē claritas dī · q̄ꝛ illa ciuitas n̄ eget
ſole m luna · q̄ꝛ claritas dī illuiāt eā · et lucēna ē · Aug · Et h̄ ē
diā · ĩ ē illā claitatē · et claitate ſolarē · q̄ꝛ claitas ſolaris offēdit
viſuꝫ · ut ē ĩ · Ecc · ĩ pli · ſol exurēs montes · Et ĩ · dr̄ · Et radius ſꝫ ·
excecat oclos · Sꝫ claritas ciuitatis eīne · ofortat viſū · ut ē iꝰ · apoē
Et claritas eꝰ ſilis lapidȷ p̄cōſo jaſpidȷ · Jtē · ĩ · n̄ ē ſucceſſio diej ꝛ
noctis · ſꝫ ſp̄ ē ĩ dies · vn̄ dr̄ ĩ apoē · et n̄ ē ibi nōx · Et ſiq̄ q̄rit vtꝫ
ſit ĩ fonſ · Rñdē · Jo · Et oñdr̄ m anglꝰ flumii aq̄ uite ſplēdidū
ſic c̄ſtallā · pcedētē a ſede dī · et agni · ĩ medio platee eꝰ · Nec n̄ dſt
ĩ arbores ad amenitatē ipiꝰ · q̄ꝛ ex utraq̄ ꝑte fluīs lig uite · pferēs
xij · frc · p ſinglos mēſes · et folia eiꝰ ad ſanitatē gētiū · Cſꝫ bn̄ ē di
poita q̄ ad īgſſuꝫ · q̄ꝛ hꝫ portas · xij · ex p̄ciuūs magāitis oīa
tas · ab oꝛiēte porte tres · vt ſiq̄ ĩ adoleſcētia velȷ ꝛ ciutāꝫ illā ĩtrare
ĩueiēt ab oꝛiēte portas illas aptas · Cſꝫ ad m̄idiē portas tēs · añ
dies ē ē regio calida · et ſigē ſtatū iuuētutis · vn̄ ſiqs voluit ĩ iuue
tute · ad pacā celeſtē ĩtrare ĩueiet portas ad m̄idiē ꝑparatas · Cſꝫ
ab occidēte tres · Occidēs ē ſigē dēpitatē · ĩ q̄ calor occūbit · p qd̄
dat ĩtelligi · q̄ ſiq̄ ĩ decēpita etate exiſtēs voluit pacā illā ĩtrare
ſilr̄ hūit pfēcē titatis · ĩueiꝫ portas tres ab occidēte aptas · et ꝑ
has oēs dr̄ · ps · q̄ glosa diaſ dte · Sꝫ ſcꝫ · ē · q̄ ſic dr̄ ĩ apoē ·
nich coīqnatū ĩtroit ĩ illā · Et ſic · pꝫ · pꝰ · Cij · ē · viſio maieſtatꝫ
q̄ ĩ dō uideb faīe ad faīē · Et ĩ hac uiſioē ſūmū bō oſiſt · q̄ꝛ
totā mēm dſiderū pfic · Qd̄ roē oñd · Dic ē ſap · ĩ ethy · q̄ ſicꝫ
ſtruit opiō · q̄ mlti ꝓ fatuit · Extiatō ē uniꝰ hoīs ſpl · poꝫ bn̄ ſtā
ĩueñꝫ · q̄ꝛ uniq̄ſq̄ iudicat dre · ſꝫ ꝓpā diſpoītoē · Sic d ſapoꝛe alit
iudicant febricitans · alit ſan · Sꝫ ſā q̄ hnēr recta diſpoītoē · ꝛ extra
roē · viſionē diā ſūmū dlcabile extiabit · vn̄ moyſes ē eēt ado
oſtitutꝰ pñceps tante mltitudis · n̄ erat otēt · n̄ faīe diā uidēt · ꝓ
qd̄ · rogabat dic̄s · Dnē oñde m faīe tuā · Et dō ad eū · Ego oñdā t
oē bō · Q̄ a ĩ diā viſioē oē bō oſiſt · ꝓ qd̄ dr̄ aug · q̄ꝛ viſio ē tota
mcēs · hi n̄ deſiderat aīā ſcā · ſic dꝰ ĩ ecc · Dō oñi niſi tū · xp̄m
ee nos · et oñde nb lum mnſatōn tuā · hi n̄ deſiderabat phyl · dic̄s ·
Dnē oñde nb p̄rē ꝛ ſu · nb · Adhi ſuſpirabat ſcs · ās · dic̄s · Cū p̄ c
aīm ad te fontē uite · lum eēn dlcatiſſim ſpē · te eēt nb ipſa ſi
mlꝰ ſitiſq̄ ſacietas · Sꝫ lōge abherit a ſacietate faſtidiū · aſiȷ
nēcꝰ q̄ꝛ uidētes ſaciabiꝫ · et ſaciatȷ ſitiem · Jux̄ ĩ · q̄ edūt me adh
eſuriēt · et q̄ bibūt me · adh ſitiet · Et ſic pꝫ · ſm · Ciij · ē dilectō cā
ſiaꝫ ſic dr̄ aug · Nich amat n̄ cog tū · Sꝫ q̄ꝛ ĩ hac uita parꝫ d dō cog
ſcim · parꝫ eū diligim · Sꝫ ĩ illa celeſtȷ pacā pfēcē cogſcem · q̄ꝛ uidbim
eū ſicuti ē · ſic dr̄ · Jo · ĩ cān · Et iō pfēcē amabim · parꝫ ē bō cogtum
n̄ pꝫ mlt amāi · q̄ꝛ aē bō ĩ h̄ mdō n̄ amat · oīg pamētoē al
alti reȷ · Sic ſꝫ amat aēt ūtutis aq̄bꝫ daā · ſic ieiunare · caſtitatē
ſuiare · munā tbuē · Et ĩ actib; bellicis fortit obuiare ꝓ difficltā
et laboīē actꝰ · q̄ꝛ ūtꝰ ē dca arduū et difficale · Sꝫ dō ſiñ aliq̄ diffic
tate ĩmo ē oī ſuauitate dilig · q̄ꝛ amoꝛe dī n̄ ſuauꝰ · ꝓprietas ē
amoꝛis ē tēs fōꝛe amātē ĩ amatū · ita q̄ amatuꝫ efficit fōꝛa · a
mantis · ſꝫ una q̄ꝫ res ag ſꝫ ſuā fōꝛ · ſic pꝫ ĩ reb; artificialib; ꝛ
n̄alib; · vn̄ videmꝰ ad ſuſum · q̄ amoꝛe luxorioſo · q̄ q̄cq̄ amaꝫ ſuſtiīt
ꝓpꝛē amatā · ſiū pick col · ſiū diſpēdiū reȷ tpāl · totū ē ei dlcabi
q̄ꝛ ē ſue fōꝛ coīctēs · h̄ ē pꝫ ĩ amoꝛe ſcō · ſic mārꝰ d laurēꝰ · ꝛ vīcētō
ꝛ aliis mrib; q̄ tormītis et aliis ſuppliciis ridebāt · q̄ꝛ h̄ fatiebāt ꝓpē
amoꝛē dilectȷ · Sꝫ ſi h̄ fac ſcītilla amoꝛis qd̄ fatꝫ ardō fornacis
ſtā ĩ hac uita modicā ſcītillā hēm amoꝛis diuīnȷ · Sꝫ ĩ pacā ſꝫ ſā
q̄ ĩ foꝛnace diuīnȷ amoꝛis · ꝛ diō amoꝛē ſuccēſȷ · ꝓ qd̄ ſꝫ totalit ĩ
diū tranſfōꝛ · vn̄ ĩ ipis ſcis · n̄ vidb n̄ dō · Sic ĩ carbōib; accēſis n̄ vr
n̄ ugꝰ · et ĩ cōrib; luoſis · n̄ vr n̄ lum · ꝓ qd̄ dr̄ · B · O bēā viſio vidē
dm̄ ĩ ſe · et uidē dm̄ ĩ ſcis · et ſic pꝫ · iij · Ciiij · ē ꝑfruitā boītatꝫ
ſtō ē pꝰ res ꝑfruitȷ · n̄ p applicatoē · ſic guſtꝰ neſcit q̄ ſit

n̄ ej applicet᷑. Sz q̄ i hac uita pegnant᷑ ado. h̄ fun̄ ei cuncti ⁊ eo
plati pr̄ te io bonitate ei⁹ ſguitur n̄ poſſunt. [illegible]
[illegible]

[illegible]

Acceſſer̄ ſcte ꝯpla ab [illegible]

[illegible]

di veit · i q astās · d'ith · p' obiec̄ ē · ad qd vi'ꝰ pdec̄ tpus ait · q'd'ez
dup noīn ccl' · s · gehēne · Et isto t'ns · qd p'te dmon allegās d'nō
te cot' log · ī gehē · qd ec h p · q̄ e os ī illa ieludāt ī tn̄ os gehē ig'b ō
depulit ec ad'e demon · q ī · p'ebēt · phare noluit p sui · hic itā
assiut et ei bus vb' restitit · l · hē possedis ultus amus sp' ꝑ ī dic
et remm'uat · q tā ēoli d' suelut · pp qd ī pratice p'sedit · Cū nō nō
lut adū adiutoīe d' nō d' affernt sent · et hō ip'i ac mala podenit ·
vitas · rīti assistēres ī adiuto p'ecus · dni admire mie · q iux iudicē resi
d'te oute · qeā ī adiuto ē ī uecer · Ecce ille stetit · Dni ē ssro ī adiu
tō ei ueit · et sē illā p'te q̄ bōā paualliā cōtebat mauj sua posuit · atq; ī st'
aggigaut · Cū at dyab' ad eā aliā p'te p'tē conaret · tūc mie pualuit
ep'tē mr'fie libaut · Jlle g' ad se rediēs ec h'is q vidit · vitā ī melīꝰ
cōmutat · eē · pz ī · Dr · ꝑ sedē · iij · pp fatigatōis seq̄tā · Nā qes seq
ad laborē · vidm' ē q p' laborē d' regescet · sic oī · ī sisibilib; ec' · vidm'
ē q sagitta p' motu qescit ī sig' · Jt nauis gesc' ī p'otu · Jt eā ī sp' seiāt ·
s' alij qesc' ī afc'tu · Et silr agonīgātes p' pug' pausāt · Cū x' · a p' · die nāti
vs; ad die mōtis fuit pub' ī cō' labore · uix ī · paup fui ē · ꝑ ī la · au · cō
seq̄s iustū fuit q p' tantū laborē tedeē ad qete · pp'ea d'r sedē ad d'xtā
p'is · pp qd d'r ī ev' · Et dō qd ihc p'q̄ locut' ē eis · assupt' ē ī celū ꝑ sedet
ad d'exterā di · Et sic p'z tanm

feria · v ·

Surgēs ihc d' synagō · ītrut ī dom symōis et · c · Jstd ev' · cōtiet plura
mīa' q salnato' ni fec · ad q' nr'ā nc uij · d'lebut · Cp' · ē ītcessio
pietatis · ī · Et rogabit eū p'ea · Cij' · ē restit' sanitatis · ī · Cū at sol occi
disset · os q h'ebāt ī firmos · Ciij' · ē pressio uītatis · ī · exibāt demō amlt'
clamā · tdic' · q tu es filiꝰ di · Et sbd' ī · q ī cepās ī sinebat eaq · E' ī ō ē · s
clo · ne dū ds aud' vā pdictū seq' cīnec̄ · Jpbē ē mag' vā falsis
mulcz · vt sp' ē virtus · teste sfraudes opiat · Ciiij · ē duoto sanitatis · ubi
dicitur · cum · Csedet ad d'x' di · p'is · o · Cabo' qromag agēst
tantomag d'siderāt · et iō d' odoib; celestis p'rē adampliꝰ ē dō · Dicē
dū ē g q xp'ē d' sedē ad d'x' di · ī · ī eq̄litate di q̄ ad duinā · et in
potorib; bonis di · q̄ ad huānā · Et sic ipē sedet ad d'x' p'is · ita
faciet nos s' osedē ī celestib; · Et h q̄dā rōē vidl; pp ostātiā qetis
vl' fūntatis · Cpp nāz felicitatis · Cp' isa eīuitatis / Et pp aruiā aā
hoestatis · Cp' · pp ostātiā qetis · Jlle ē q sedet dā qesc' · Srj' p' qe
scē · ī s' firmū · vmos vidm' ī qt' gnē · ccc · qea q qesc' · s' aliqd
firmū qesc' · Sic p' ignē edifitu · ac' qescit s' ventū · et muri'
s' fūdam' · et muri' s' trūca · et celū s' polos · Et cl'a s' tā · q̄ ī mo
bil' p'sciuāt · Et sentores s' ug' · q sinō ī me staret · et sua ut' susbe
tar · statī sentores ē pcat ī pcipitiū rueret · Ec' ec' · ī uc' ē ī lr · dm
metis bee v · C Dr ē ī · q · qā miles nullā voi' et hōre bñe vgl
exhibebat · cui chētal' sūmā hōrē exhibebat · ꝑ se tenā ei vetā niāa
pabat · Cū at miles et chētalꝰ sml' eqtar ī pvia · accit sic dō dispo
placuit · milite offēdiculū h'uisse ī via · Chētalꝰ at duote clamit
Esto ī amā · mi vgo n'ē di · et sinā eqꝰ ꝑ q̄s p'niaser illesꝰ · Cū a ille
Ecce stolidissim' miles dix' · Nō īdigeo sfab; m' · rf el' adiutolō egeo ·
et statī miles ī pcipitiū ruit · ꝑ sfracto collo · et arreptā ligua ead' mo
tū · Tē x' s; q · hō firmat · et qescit ī dō · Cū at ī hac uita ī sit pfc' qes
q uita ē laboriosa eo q hō nascit' ad laborē · sic auis ad volād' · ī celo
at ē vita qeta · ꝑ abōī penalitate remota · iō sci ī ea qescētes sedē dnt' ·
pp qd d' ī apo' · ami ē ta dic sp' · v · re · a · la st · Et dō' p'mitt' fidlib' st ·
dicēs · vos q secuti ē · me · se · s' se · xij · ꝑc' · Et s' pz p' · Csc'o dr se
dē ad d'x' · p · pp nāz felicitatis · ī h at mdo · ī p' hō felix eē · ī bt's · q
s; aug' · Bt's ē · q h'ē qcq̄d uult · ꝑ ī mali uult · Sz nullꝰ ē q h'āt qcq̄d
uult · q appetit' hōis tp'alib; ī replet' · pp qd d' scp' · Aspera · tūa · ī · hoī
ī tēx · et ecce erat vacua · Jtē q uult bōā tp'alia mag' malū uult ī q
tp'alia mala sūt · ī se · q oīa creata di bōa · s; h d' pp malū vsū ipō · vn
q uult plēitudie dēērā · qdā mag malū uult · q ī plēt' seq̄t
cad' hō ī libid' · sic p d'ell · qrespec' Babee · Jtē q uult po · qdā malū uult
Nā pp pō' eleuat' hō ī sbiā · Et q uult pec' · mag' mā uult q qtomag hr
d' pec' · mag' elc' aut' · v' talib; accit sic sciby · cout ē sap · ī ec̄hi q̄tā qoē

tale · Q'z ē peior · an p̄dig' · auarꝰ · Et d' q ille ē peiō · q ē isa
nabilior · sic p d' ī firmit' · Jlla ē ē maior ī firmitas q sanā ī p' · pdy
galitas at duob; mōis sanat' · vl' pp d'fcm pec' · q ī h'ē qd expēdat
vl' pp d'fc; etatis · q illi q sē p'digi ī iuuētute · effitiūt' auari ī senectute
Et rō h' ē · q cū senect' sit qdā d'fc' nē · et nā sit pruda retinēdo
tp'alia · v suo defcū et ncitati puidat · Et silr accit ī ppōito · q ē
q alij · hō sūt larg' ī paupate · s; ē ditat' et mltiplicat' ī peas' · ēsūt
auā · q tunc redire ad p'hiā īdig' · Cjt bitudo cōtiet ī se qdā simitatis
stabl'itatē · Jlle ē quotat' mags ī fortunis · ī p' dig b'tz · ē b't's' sit
oīū bōz aggatoē p'fcō · sic d' Boe' · Cū at ista cōgāt' hoī ī h' mdo
isto · ī p' dici ī hac vita b' · ppt qd assilat' cam leōte · q ē qdā ueēs
q s; duisa asp'cū sol' ī colorib; vriat · Et iō ī sep' scā d' hō flos · Juxt'
i' · Job · q qi flos ꝑc' · Ad oīdēdā h't' vrietatē valz ec' edā nobil'is
iuueis ēcastētus ī religiōe · q cū vellz p'at d' religiōe extrahē · et ey
vb multis ad recessū īducēt · rīdit' iuueīs · factā p' qd vis · si d'eā t'
vis unā pessimā cōdcōe remouē · Et p' adipiy libent' factā · Dic fili q
ē ista cōdcō · Et dix' iuueīs · Q'a ī tēra t' moriūt' ita iuuenes sic senes
h audies p' cōfusꝰ recessit · et iuueīs ī religiōe p'mans' · CDr ē q
qdā rex · xerses nōie · q ē hrēt maxiā multiū multiꝰ cōggatā · Cōsi
derās q̄ · q tota mlt' · ī · ē · cā · d'beēt redigi ī puluē · suspirās dix' ·
vos uocatis me regē potētē et mag' · s; ē fateor me eē puluē
regē · Ecāo · pp misiuā eēm' · ī scp' · ē dā · p'oxtas īellig' eēna
p simit' · tp'alia · Eēna at a tp'alib; differt · q tp'alia a h'nt p'n · ī
finē · q pducūt' ī eē · et cōmpūt' · Sic pz p singl'a discurrēdo · Eēna
at · et p'n · et fine · caret · Jt tp'alia cōsistūt qī successiōe · sic hō aud'
vnā l'rā · et unā pdicatōe successiue · Successiue discit · ꝑ successi
p'fic ī sactis · Eēna at ī qdā simlt'ā cōsistē · vn pro ī tuitu sā discit
ī p'ūa · Legt' ē illū librū btūj · q semel' legisse · sc'uisse ē · Jt tp'alia
ī dant' adūā possidē · s; potiꝰ ad qdā usum · v' ds ē q h'ē eq cōcedit
et aufert · q sic hō nudꝰ ī intuit · igd' ita nudꝰ egd' · Juxt' ī Job · sud'
cgissꝰ sū · d' · ꝑc' · Chic cad' ec' d' Saladino rege · Q' ē ī lectiēis la
borat · fec' pōi sudariū · q delebat ī suolui ī seplt'ꝰ · ī q dā esia · ꝑ pro
nicā p'cā · hec ē qd portat soldanꝰ d' oībz bōis sī · CDr ē q rex
francie dū eēt ī morte dicebat · Ecce q plēs domos ꝑ pi'e pala h'
bā · s; nescio v aīa hac nocte d'beat hospitari · Sz bōā eēna ꝑ p'ce
possidet' · pp qd d' Boe' · q eīnitas ē īēmina' vite · tota simil' ꝑ p'fc'a
possō · Ciij · pp amici' hoestatis · J vita ē p'sitū ē qdā amicitia ·
vtil' · q ī pl'ꝰ durat · ī q̄t utilitas durat · Et h q̄dē ē vituptabilis
vn d' · p'y · Nō s' fideles ī amica · q's mutꝰ ī g' coplat · amiꝰ · q
mutuē coplat' · eo soluto dissoluit' · Alia at ē amica d'lcab' · q
hō dilig' pp plēcia' · decorē · et h q̄dē cito dissoluit' · q p' q ē d'lc
tal' · pp decorē · amisso decore effic' abh'oīa' ad uidēd' · CCōg' at
alij · q un' diligit aliū ppt utilitā' · et dilig' ab illo pp plēt' · ꝑ de
tali amica' sūt accusatoēs vl' rūuātoēs · q vnꝰ d' alio diffid'
et cōqrit' dicēs · q ī recep abeo tātā dilectōe q̄tā ēdebat · Et ille
obic' · q ī recep abeo tātā utilitatē sic p'misit · h at cōtig' q no
p'sit' excitacōdis ad iuicē cōgsce · ꝑ ī · q s' ī tali amiꝰ h'nt magnā
cōdis molestiā · q unꝰ ī uidꝰ q s' ī mite altiꝰ · Juxt' i' · 6 · s' Job · Nō
eq̄b' ei aut · uꝰ vicium · vn' q'sq; mitē ab altiꝰ ocl'is mib' · ī ī exclud;
corpulētiā · mabscōdet · Nā sic ī' qd ē ī vitro appar; p vitrum
ita ī' qd ē ī mite unꝰ ē aīt' m̄ · et iō sci ī celo q spūal; amica
coplant' · dnt' qesc' · et sedē · eo q nulla īqetudie molestē ·

feria · vi ·

Ite q fatigat' ex itine · ꝑc' · J tota sic
h' euāgli; · d · uij · p'n · ag' · ad q ē alia reducē · Cp' · ē fatigatō
saluatōis · ī · ihc at fatigat' ex · ī · Cij · ē īstituto uilieis · ī mlie
s'maries dō · di · Ciij · ē · reuelatō saluatōis · ī · quqz ē viuos · Ciiij · ē
cōuisio pp ī · mlti; at ex aut' sama crediderūt in eum
Hinc vētur' ē iudicare viuos ꝑ mort' · h' ē arti' siū q̄dy · pō · bt's
math' · Nā sic x' baiulis nubib; asced' d' mdo ad celū · ita ē nu
bib; descedet d' celo ī mūd' · qn · s · veit ad iudicaē · Et h ē qd ig'h

dnē sic Iacob' hēt. Et admodo uidistis eum. Et apoc. Ecce ve
nit ī nubib' celi. et uideb' eū oīs ocl's. et q eū pupuger. Cōtiet
āt iusto arcū. tā. f. altitudo iudicis ī h q dr. Jn uetur ē. Et c
titudo iudicis ī h qd dr. Judicare. Et mltitū. pp. ī h q add. viuos
et mort. E g. p. alti. iudicis. qd qdē ē tirbile mal'. et dlecta
bile bois. Et h p' ostēd; q [illegible] rōe. p. pp oti ptatis. Cō ij. pp ap
pari huānitatis. iij. pp excellē dignitatis. iiij. pp assistētiam
vniusitatis. Cp. pp oti ptatis. qr uelet ē sapiā. po. Et iu
mag. Erit qd uidē ētn. et potens. C' po se extēdit ad oē tps.
Et loc. Et ī h differt po ētni iudicis. a po. Regis mūdi. Nā oīs
po mūdana ē tēpal. te ā dur. ī ptm. pñs. et futur. Et hās diffa
tpis osiderans qdā phs. sic narat petr' anfus. qtēpnebat ētā
regis po. ī ē cuiā hitabat. Cūq̄ ē ei rex dicet. qr eū ñ timeret
Rñt. q po ē modica ē. qr illa q p̄tit iā ñ ē ulla. et q futā ē
valde īcta ē. Jlla vo q pñs ē ī oti usitu ē. Sz po. di. po ē ētna.
Etni āt ē. ē nulla ps reced'. ñ aliq ps acced'. qr ē totu simul. ɜ in
clud' ī se oē tpē. Jt po ēatē ē limitata ad aliq loc. sic po regis
fracie. ī reg fracie. ɜ ñ vltrª se extēd'. po āt di oē loc ēcit ɜ ābit
pp qd nullº p' sbtfugē a facie iudicis. Et iō d'. ps. Si ascēdēo ī ce.
lū. illic es. vñ nec ad celū. nec ad īfnū. nec ad maīs abyssum p' hō fu
gē. qn eū man' diē po. apphēdat. Ch cad' ex dillo q ī mañ te
pestate ɜ arss' vouit bto michaeli si euadet q offerī ei vitl'. Et
qr ñ obsuau' diā mañ eū apphēd'. et ī pfundo maris sbmisit. Cjē
xpē uidē hēt sap. qr ō nuda. et apta sē oclis ei. vñ p suā sap reue
labit absādita tēbraꝝ sic d' apo. et maīfe'. ocel'a cordiū. h a p'
oñdi sitū ex. maīf. ē āt ēl; q ēato ē potētoꝝ q̄ ūā ēata. Sz si
ās duisa sēia mixta. v puta gnū. ordū. fabā. miliū. piciat ī
tra ēlat qd sēia cōzūpūt. tū ul' nē. sēiā disēnt. et q̄l; pullu
lat ī suā herbā. mltog mag ēledū ē. q pē cuncta q̄ sē ī cordib;
hoī oceltā. d sap' sue ītuitu ɜtēplat'. Ch cad' ex mliēis q ītatabat
viꝝ religiosū ad peccād. q duxt eā ad forꝝ dicēs ei. h patn te. q pst
ūlō eēt quēiēs. v ocl'i oiū nos īuerēt. At ille dixt. mltomag est
īquēiēs. v h faciam' añ oclos di q o ītuet'. C jē veri. ē un mag
ñ q ī d' sit passione. Sz ure effect. Est ē un. apperit uidicē
et xpē īfert pcōrib; videā pclpa. Js hac un d' pphā. Cs p' p̄ ti
more ē uiā ē dūiare. Jo pcōres f' eū uitū videtes. dicē motib'
ca. si. n. ɜ collib'. o nos a facie ire d'. Et pplus ptates d' Jē. pph
O's ñ timeb' te. o rex regū. C so. ē timēd'. pp appare huāita'.
ūlō ē appeb' ī foꝛ diuitatis. qr ē diuitas sit man' dlēta ad uide
ñ pst sit gaū a pcōrib' ī me. Sz pcōres q ī pūo mor'. trahunt
se ī ppet prinati. g' diā. et uisione diā. Nō ē sē dig. ɜ h tales ad
vidēdū claitatē maiestatis diē. q clpa pē mor'. ocel'os cordis hnt
īfectos sic uidm ad sensum q hij q hnt oclos lippidos. ñ psē respicē
solāis lumīs claitatē. ñ uitute medicāal coliri abstgat īfirmitas
ɜ medicāale colirū ē pnīe medicamītū. q hō dz sordis pcōz abstgē ɜ
maclas uitis sue lauare. ut ɜsului. Jē. pphe. laua amal' cō tuū
ier. v salua fias. Veri g uidē ī foꝛ humāitatis qr ī ea foꝛ ī q iu
dicat' fuit iudicab' v aboīb; videat'. appareb' ē ī foꝛ cor glosi sua
tis acatib; passionis. Et h ē qd d' ī luc. Tē uideb' fil' hō. veicnte
C Tcio est amabil' iustis pp excellē dignitas. Nā ī celesti curie dli
beratū fuit q dbet hoēs iudicare. Si ē iudicaꝝ pr. mule exeqret
sci. Cla iust dō. ī ita di. Si iudicaꝝ spē. f. mlē exeqret mīā. Cla
buign ɜ misicors ē. Et iō datu fuit iudicatū filio q ē ī media trīs
p'. Et iō hē iūi et mīa. Et sic repab' iusti mīa. Et mīa iūi. Et h ē
qd d' ī. ps. Ds uidē iūs. pa. ɜ um. Et iūi. Ds iudicatū tuū regi da.
ɜ iu. ē. fi. re. Jē ī ev. Pat oē iudi ded' fil. C iiij est ratio? pp
assistē vniusitatis. hēb' ē sec mlta amatoꝝ et dātnaꝝ oīū;
sibi assistētiū. armabit ē creatuā ad ultoē inimicoꝝ. et dbeūt
pugnabit pro eo ɜ īsensatos. valde ē horrēdū ɜ tīribile erit ī aduētu illi
iudicis apparē. tiroꝝ qd horribil. pp multa mortuoꝝ resurgētiū;

qr si un' mortuus nūc resurget. magnū tiroꝛē īcuteret. qd erit g tē.
qñ oēs mortui q ap'n mūdi fuer' vsq; ad diē iudicij simul resurget.
C Jt valde horribile erit vidē oēs ordines āgloꝝ. q dscēdēt ē iudice
pati ē eo ñ pcōres ferre sniā vl' videāt. Qoꝝ unꝰ portab' crucē in
vice sigº. ētē. alī spineā coronā. alī clauos qbz lig affixa fuit. alī lā
ceā q lāt ei aptū fuit ɜ psorātū. Sz dāt ēit pcōrib' ortī. vidē iudi
cē ī nubib' veietē. ad ē aspcū colūp celi ɜ tremiscait. v d' ī luc. Nā
[illegible] [illegible] mouebunt'.

Sabbato

P Erunt iīe ī morē [illegible] [illegible] vert ī tēplu. Jōn sic. h ev.
ev. ag d uij. C Et p' ē diligētia [illegible] qr ad h uēit v [illegible]
qd di. et sedes [illegible] eos. C ij ē [illegible] puritatis ī [illegible]
[illegible] ī adultio dphēsā. Et sic sbz. q h fecer' v accusaꝝ eū. C iij
ē sniā equitatis ī q [illegible] pē ē viā p' ī illa. la. [illegible] C iiij ē [illegible]
gātia pietatis [illegible] [illegible] te. o. vad ī pace. C Jn vētur' iu
dicare. ut ɜ mō. p' q teij ē d po iudicis [illegible] ē d [illegible] [illegible]
Circa qd. nod. ē. q absq; vlla dubitatōē uenit ē [illegible] [illegible] si [illegible]
sic p' [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dnica. iiij.

I Lla āt q sursū ē ier'. libera ē q ē ɜ. Consuetudo hoī ē q se uolē
ad alig trāsferē. puniā ɜ diligēt igr [illegible] pinie Sz illi [illegible]
narrare q ī fuer. Cū g dbeam nos ad patā celestē trāsire. ad q su
sordinati a do. apo q ad īsā pria rapt fuit. un' [illegible] illi ciuita
tis nō [illegible] C p' ē sit puritatis ē di. Jlla ā q sursū ē. C ij ē [illegible]
vnitatis ē di. ier. C iij ē stat libitatis ē di. libā. C iiij ē affect'
ɜ āitatis ē di q ē mr nrā. C p' g ē sit puritatis vñ di. sfu ē
ɜ ē illi ciuitatis sic ē alt. Et qr ē alt. ē pura. Et qr ē pur' ē san
v' uidem' ad sensu; q ciuitates q sē ī alto ɜstructe pp aeris puitā sunt mlī
sane. Et iō h' est. qr sanitas ī qdā tēperātō ɜsistit. Nā sic d' sap. ī A
phys. sanitas ē ɜmēsuratō humoꝝ oiū ex qb; cor ɜplecionat'. et iō ī lo
co tpato magi sanitas ɜsuat' qr sile ɜsuat' suo sili. Corpa āt p
distēpata abi ɜ loca. p' tēpa loca [illegible] [illegible] ī [illegible] [illegible] vi [illegible]
goris. Necē ē ē q sm q̄litates aeris [illegible] q̄litas imutet'. vñ si [illegible]
calor nimis iteso. ad nāle humidū exsicat' ɜ tolit vita. [illegible]
li oē. Videm' q lucia ad extig si oleū ī fusum ad pp sui magnitudinē
ɜsuat'. Et iō ī qbdā regionib; calidissimis hoīes vlt. xx. ani viuē
ñ posst' ethiopes. C Jtē fuit excess' frigoris. nāle [illegible] ɜ fuals
ɜgelat' et calor nal' ɜ [illegible] Et iō qdā aīalia qdā nāli īdustā tpē fri
gido. ad loca calida se transfert'. Rursum tpē calido loca frigida repetē
tes. v ex diā dispoñe loci tpis tēpiē ɜ seqt'. C Jt ē ppt īrepātiā abi
Cib' ē tē cor. ē ātā mū cerne et iō qto pl' amiscet tāto pl' dbli
tat' ī pcessu etatis. Vñ poit ex qdā phs d aq uino ammixta q̄to ē
pl' amiscet tāto pl' redd' aqsum. Et sic uidem' ī pcessu uite huane
qr sūit et dblitat' humidū radicale. pamixtioē humiditas nutrim
tal'. Et sic tota ɜplecio q̄ huit hō ī iuuētut' mutat' ī senecti'. Et sic
hō ita paulatī dficit. qr ñ īuenit ab' aīs ī h mūdo q possit uitā ppetuo
sustētare. Sz ī pria celesti ē ab; q ɜtinet oē dulcedinē q' ēē dlecta'.
Cōsueuert' āt homīes diuisis aliarus vti. pp duisos sapores. Sz ab' ille
celestis hit ī se oē dlectamītū ɜ oīs saporis suauitate. Jt hē oē vrtutē
ɜsuatā. qr ñ solum cōedētes. s; q pgustantes ī uitā ppetuā ɜsuat'. P
gustat' āt iuita pñti; p fidē. dilcōē. et opatōē. ppt qd d' dō. ī ev. Qui
ēdit ī me. q. si mor. f. vi. C Cū g tal' sit illa ciuitas dbē anelāe ad
ipā. toto affcū. ad h ē īduē nos oīs ētatā q̄ sursū ascēd'. Vñ calores
ɜ uapores. Et arbores. flores. et erbe. Deorsum vo tm frigida dscēdt.
Grauia ɜ tpia. Cō d' pē mor'. dsigit. Nam cō pcōis ē frigid' qr p
clpā mortalē ē calor spūl'. extīet. Et iō pcōres deorsū cadt. Debem' g
face. sic faciut' hoīes q frigesct'. q ad igne accedt'. Jg' accedam' ɜ ī fla
mem igr dīmamoris. v oīs pcā frigē. repellat' et sic potius ascēdē
sursū. pp qd d' sēp. ua calefes sū iudi focum. Jt g' iua tēdē deorsum. g'iue
āt ē pcōm. q pcōis ā g'uat'. ut d'. Jniqtates mē. sigilse te. e. iij. Sz
nos istd pond' si pice voluim'. si uolum' sursum ascēdē. ut d'. ap. De
ponētes oē pōd' et ɜcēslans nos pē. Dpoit āt pōd' pē. pp lamētū dolois

Item terrena concedere dominum: nam ideo est terrenus et deformis a peccato. Ideo si vult ascendere ad plenitudinem divine maiestatis, deponere debet illam terrenitatem; et hoc fit per lacrimas confessionis. Unde dicitur Isaie: Lava a malicia cor tuum. Quia sicut ablutio dicitur lacrime lavant peccatum quod pudor est confiteri. Ezech. xviii. hec. In quacumque hora ingemuerit peccator et consideraverit miseriam vite presentis, et aliquando esse in morte ... in se reversus ipse accedere ad dulcedinem patrie celestis. Licet aliquando fuerit peccator, tamen est nobis utile, ut sicut ipse in se reversus est, ita et nos in se reversi in ... corde peccatum; quod cum est ... peccator; unde dicit apostolus: Vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruatur corpus peccati. Et sic patet primum.

Secundum est concordie unitatis, id est Ierusalem, que interpretatur visio pacis, ubi nulla est discordia. Propter quod dicitur in psalmo: Sedes ibi ... in pace. Et ideo hec est: Nam discordia in terris procedit ex dispositione contrarietatis. Sicut videmus in rebus elementis, que propter contrarias qualitates pugnant ad invicem et unum consumit et destruit alterum. Sicut videmus ad sensum quod calidum expellit frigidum, frigidum calidum, sed quia unum alteri ... Et ex tali discordia omnis in inferioribus procedit corruptio. In celo autem non est talis contrarietas, sed omnis pacis concordia. Unde dicitur in psalmo: Declinabo super eam fluvium pacis. Flumen dicitur fluvium pacis, quia sicut fluvius habet abundantiam aque, hic illa civitas habet abundantiam pacis. Et ideo hoc est, quia Christus qui est pax, unde dicit: Ipse est pax nostra, qui fecit utraque unum, ibi vult habitare in celo pacis. Unde dicitur: Factus est in pace locus eius. Item hic procedit ex invidia, quia est unus alterius homini invidus, et studet alterum supergredi quod suum est. Ideo inter homines discordia generatur. Propter quod dicitur Senec.: Tranquilla homines in terra inter se viverent, si a natura rerum duo verba tollerentur, scilicet meum et tuum. In celo autem nulla invidia est, quia bona celestia omnibus sunt communia, et omnes habent illorum bonorum superabundantiam. Propter quod dicitur in psalmo: Tunc erunt reges opulenti. Et hoc signum est, quod in terris sunt divisi homines propter pravitatem; sed celestia sicut astra celi omnibus sunt communia, quia nullus homo est equalis conditionis ut dignitatis propter se ad celestibus appropinquare. Et sic est in celo ubi sunt omnia communia et quilibet habet bonorum illorum abundantiam, nulla ibi potest esse invidia. Et ideo ab illa patria est repulsa omnis discordia.

Tertium est status libertatis, id est libera est. Liber est enim qui causa sui est. Servus est qui est causa alterius. Status autem superne civitatis est libertate firmatus. Sed status mundi huius est servituti subiectus. Et ideo hoc est, quia qui facit peccatum servus est peccati. Sed totus mundus in maligno positus est et ipse. Unde dicitur: Quoniam omne quod in mundo est concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia vite; et ideo totus mundus est servitute oppressus. Sic patet exemplum in proditore duorum dominum. Et ideo sicut sunt qui sub duobus dominis astricti propter tyrannidem domini illius student interficere ipsum dominum, ut a servitute liberati remaneant liberi. Sic et peccatores debent ad invicem facere, ut corpus ... id est peccatum interficere possint. Et hoc fit per ... et per confessionem.

Quartum est ardens caritas, unde dicitur que est mater nostra: per quod datur intelligi quod cives illius celestis civitatis ferventissimum ad nos habent amorem; et ideo notatur dicendo mater nostra. Propter quod sicut dicit philosophus in ethicis: Mater ferventius diligit filios quam pater. Et ideo est quia ... quod ... acquirit, magis diligit. Sed mater plus laborat in filio quam pater, scilicet portando et generando, et parturiendo, et alendo. Et quia illa civitas celestis multa sollicitudine circa nos gerit et gessit, quia princeps illius civitatis propter nos de celo descendit et labores quos erant dulces sustinuit et angelos suos ad nostram custodiam mittit et in conspectu divine maiestatis orationes pro nobis fundunt. Et ... convenienter dicitur mater.

Fer. iiii.

Post hec abiit Ihesus trans mare Galilee quod est Tiberiadis. Sic primo docet et magistratur ad hoc quod homines ad vitam spiritualem inducerent multa beneficia humano generi contulit et miracula diversa operatus est, quorum ... unum precipuum miraculum refert. Ad cuius explanationem nota quod per ordinem describuntur. Et primo est consequentia populi ... sequebatur eum multitudo magna. Secundum est potentia magistralis in uno eminentius per quod viam aducere... Tertium est efficacia virtualis in... Et accepit Ihesus panes. Quartum notitia fidelis in illis autem homines cum vidissent signum.

Circa primum est consequentia populi. Sed quicquid est quod populus tam avide sequebatur eum. Et dicitur quod hic erant quadruplex ratio: Prima propter assimilationis vestigium. Secunda propter directionis auxilium. Tertia propter largitionis donativum. Quarta propter operationis prodigium.

Circa primum propter assimilationis vestigium. Simile enim vadit ad suum simile. Et ideo hoc est quia simile sibi conservat et contrario corrumpit, sicut aqua corrumpit vinum, sed conservat aquam. Unde si aqua aque apponatur magis conservat. Sic aqua melius conservatur in fonte quam in vase. Et ideo redemptor noster ut omnes homines equalis conditionis attraheret, cum pauperibus pauper fuit. Unde dicitur: Pauper sum ego. Item fuit dives, ut attraheret divites, unde ... decor eius divitie et gloria. Sed philosophi dicunt quod duo contraria possunt esse in eodem simul. Et dicunt quod licet duo contraria non possint esse simul in eadem parte subiecti, tamen possunt simul esse in partibus diversis. Sicut ethiops est albus dentes et niger in facie. Et sic dominus fuit pauper secundum humanitatem et dives secundum divinitatem. Propter quod dicitur in psalmo: Simul in unum dives et pauper. Item fuit peccator ut attraheret peccatores.

Unde dicitur in psalmo: speciosus forma pre filiis hominum. Et beatus Aug. dicit: est pulcher sol et luna in mente. Item fuit terrenus ut attraheret terrenos, quia in passione totus deformis et despectus fuit. Unde dicitur in psalmo: vidimus eum et non erat ei aspectus. Item fuit sapiens ut attraheret sapientes. Ipse est sicut dicit apostolus: Dei sapientia Dei patris, nam in eo sunt omnes thesauri sapientie et scientie Dei absconditi. Item fuit fortis ut attraheret fortes, quia ... potuit ... Item fuit nobilis ut attraheret nobiles; unde dicitur: nobilis in portis vir eius. Item fuit rex ut attraheret reges, quia ipse est rex regum et dominus dominantium. Et ideo propter assimilationem eum homines sequebantur. Et hoc comprehendit in verbo beatus Augustinus dicens: ... est ars patris plena omnibus ... viventium ... sicut artificiata habent similitudinem redemptoris.

Secundo propter directionis auxilium. Videmus enim in omni genere rerum quod est aliquod directivum quod omnia alia dirigit; sicut patet ... secundum philosophum ... in predicamentis. Sex sunt species vel genera motus, scilicet generatio, corruptio, alteratio, augmentum, diminutio et loci mutatio. Et omnes isti motus conficiuntur motu celi, quia eo existente ipsi existunt, et eo cessante cessabunt. Item in homine sunt multe potentie, scilicet generativa, visiva et sensitiva. Et omnes habent unum ductum, scilicet voluntatem. Sicut voluntas est bona et actus illorum sunt boni et e converso. Sic patet in aliis et regibus. Nam homines unius civitatis habent unum ductum, quia in suis actibus civilibus imitantur. Et homines unius regni unum regem qui est directivus regni. Hoc enim patet in animalibus, patet in apibus, patet in gruibus, quia unum habent rectorem quem sequuntur. Cum igitur nos debeamus ad celestem patriam accedere, et nesciamus per quam viam debeamus incedere, pater celestis filium suum nobis in regem et ductorem concessit. Unde dicitur in psalmo: Testem populis dedi eum, ducem ac preceptorem gentibus. Et propter hoc dicitur apostolus: Imitatores Dei estote.

Tertio sequebatur eum propter largitionis donativum. Consuevit enim milites sequi regem qui magis stipendia expendit. Salvator noster tale stipendium tribuit quod est quo plus expendit et tribuit, plus crescit et habundat. Quod sic patet. Est enim triplex genus rerum. Quedam est in communicatione et distributione non minuuntur nec crescunt. Sicut lux solaris. Non enim quia communicat radios suos ... diminuit in sua luce nec crescit. Quedam sunt que quanto magis communicantur, tanto magis diminuuntur. Sicut sunt temporalia ut pecunia et huiusmodi; quia quanto magis homo dat de pecunia et distribuit, tanto sibi minus remanet. Et sic est de omnibus aliis rebus temporalibus. Quedam sunt que in communicatione crescunt et augmentantur. Sicut patet de scientia et huiusmodi. Nam si scientia retineatur et non communicetur, sepe diminuitur. Si autem communicetur, multiplicatur. Unde scientia est nobilis possessio, que distributa suscipit incrementum et fastidiosa ... relabitur. Similiter de igne, quia quanto plus combustibilibus appositum, tanto magis multiplicatur. Sed sicut communicatur crescit. Et talia sunt spiritualia bona que Deus suis imitatoribus tribuit. Quia forte aliquis diceret: Unde scire quod Deus distribuat hoc stipendium? Ad hoc dicendum est quod Deus dedit nobis pignus. Unde dicitur apostolus: Dedit nobis pignus spiritus. Sed qui habet bonum pignus certum est quod habebit promissum. Et ideo quicumque in morte potuerit hoc pignus ostendere, absque ullo dubio promissum stipendium accipiet. Si autem pignus perdiderit, et promissum stipendium sibi trahetur. Perditur autem solummodo propter peccatum, quia spiritus sanctus disciplinae effugiet fictum. Unde dicitur ... sap.: Quia non habitabit in corpore subdito peccatis.

Quarto sequebatur eum propter operationis prodigium. Et hoc est quod dicitur hic: quia sequebatur eum multitudo magna, quia videbant signa que faciebat. Unde autem prodigium sive miraculum, quod oportet dici quod facilitate hunc non excedit. Unde diffinitur sic: miraculum est opus arduum et insolitum supra spem et facultatem admirantium existens. Propter quod quedam dicuntur mira que non sunt miracula. Et hoc videtur illis quos non comprehendit. Sicut mirum videtur ignaris quod magnes trahat ferrum, vel quod quidam parvus piscis retinet navem; et quod quidam piscis recenter a rete sic ... faciat manum. Et sic eclipsatio solis et lune videtur mira nescientibus causas. Omnia autem hec non dicuntur miracula, quia quamvis videantur esse quasi contra fit ... in ... mirum. Et si sit mirum aliquibus non comprehendentibus videntur eius. Quod autem fit ut dicitur in miraculis, est ideo in simplex ... Et ideo illa que fuerit talia ... preter ordinem statutum in rebus simpliciter miracula dicuntur.

Horum autem miraculorum tres sunt gradus et ordines. Primum gradum et supremum tenent illa in quibus aliquid fit a Deo, quod natura nunquam facere potest. Sicut quod virgo existens virgo pariat. Et sicut duo corpora sint simul in eodem loco. Et hec fuerunt in beata virgine, que peperit prole salva virginitatis pudore. Et quod sol retrocedat aut stet sicut fuit tempore Iosue. Et quod dividatur mare et consistat ut probetur, sicut fuit tempore Moysi.

Secundum gradum tenent miracula illa in quibus Deus aliquid facit quod natura facere potest, sed per ordinem non. Natura enim hoc facere potest quod aliquid animal generet et vivat et vadat et ambulet. Sed non potest facere quod animal post mortem vivat vel cecus videat. Sed Deus in eodem miraculose operatur, quia suscitat mortuos et illuminat cecos et erigit claudos.

Tertius gradus miraculorum est

e ds fac̄ qd ɔsuetū ē fi. operatoe nc̄. tn̄ absq; pncipiis nc̄ opa
tib; Sic ē ds a fel's auet ut dn̄ . q erat ann' . p[illegible] si h q p;
Tmiraclo pſsis . s. Tmltiplici panū: vidm̄ ē q ut nc̄ mltipli
cat' frumētū et q panes ɔsticiūt . cū ñ ē mūc . ɔlepluri
d illa . nūc opat ¶ Et ꝑ mltiplicatōis mod' ¶ Et ꝑ mltiplica
augmētū ¶ Et ꝑ mltiplicatōis tpe ¶ ps. ꝑ mltiplicatōis modū;
Nā ē mltiplicatio ad successiue . ds āt opat' sbito ⁊ īstāti ¶ ij. ꝑ
mltiplicatōis augmētū . q sic dr sap . j. ll . dāiā . Cū nā ɔtiūum
id ē magnitudis ⁊ augmētū . vn nā p' augmētare vsq; ad dtīata
qntā . Sic ex una misim . x . misuras . pduc' . ds āt ñ limitat' . s;
alis qntate . s; s; q s placuit p'ires mltiplicare ⁊ ad augm̄ pdu'.
sic p; q ex . v . panib' saciaut v milia hoīū p' ea q supauer' [illegible]
¶ Et qt ad mltiplicatōis tpe . q sic dr . ī Ecc . Oīa tpe hn̄t . nō ē p'se
res cā . oī tpe opa . ds ē ñ dtīnat ad tps . s; qñc q; vult p'res
ī ee pduce . et mltiplicare . sic p; ī mltis ex' . Nā tn̄ . ñ oī tpe gniat .
Et aīalia ñ oī tpe gniat . ds āt p' o' oī tpe fac' ⁊ tñ gnare ⁊ aīalia
gnare . Et s p; p ¶ Seq' . s . sap magrā . ī [illegible] emem' panes . ⁊ ma
duc' h[illegible] . s; q' q' . poti' ap'lo ph̄ylippo q' abalius . ad q' ds ē s; cur [illegible]
q; alia q' fuit ad ph'p' . et istrued . q ph̄ylipp' mag' īdigebat doc
trīā sic p; . q quā ɔsuit ōnde nb' p'e . vt alie p' dic . q ph̄ylipp' erat
ēca illā ptā oriud' ⁊ tbi erat not' . Et id d ipis mag' sollicit' erat
Et id cedd' ē q ipe . p' dn̄ d' eb sollicitau' . Consuetū ē ē q' hoīē
sucs amicos . et sp'alit' opa tōs spāij ⁊ ɔda diligat afferte . Et id
h' ē q' a loc' ē p'i' gnatōis | ē vem' ɔſuatōis | et ē mē dilcōis
Et ē vltim̄ qetatōis ¶ F dico q ē pmi gnatōis q' admod' ⁊ pat'
oīā ē q gnāt' ī a q' gnāt' . Sic uidem' q ho īdiget dtīatū loc'
ad gnāt' sic uētre mris . Et dñsta s; dñsitate uē . dñsis īdigt
locis . sic ī a q' loco [illegible] et ī alıq' frum̄t . ꝑ q' d' asapie
q loc' vr' h' gnā . nutab' vt' ¶ Et loc' ē mediū ɔſuatōis v'res
f loco ꝑ ɔſuat' . et ex loc' ꝑpū ɔrūp' . Sic aq' ī fote ɔsuat' et ē
ɔrūp' . Et pisces ī aq' ɔſuat' ⁊ ex aq' moriut' ⁊ ɔrūp' . Et aīalia ī tra
ɔſuat' . et ī aq' suffocant' . ꝑ q' d' sap . q loc' ē ɔſuatiuus locati v'
vidm' q' uam' exuens ī trūcho sic ī ꝑpe loco uiuet . s; si auferut'
a trūcho . arescat ¶ Et loc' ē mediū dilcōis . sic p; q ea q ī eod loco gt
nat' . mag' ad īuicē se diligt' . Sic duo fr' utim . Et sic bōes vnı'
sanlie . Et un' cuīs' vl' reg' . mag' q' duox reg' ⁊ cuitatū ¶ Et loc' ē
vltim̄ qetatōis . Nulla ē res qetat' . doc' ueniat ad loc' ꝑpū . Sic p; ī
motu grauū ⁊ leuiū . Et nauis ñ qescat doc' ueniat ad portū . Et h'
edificiū ñ qescat [illegible] opleat edific' . Et pegri ñ qescit doc' pueniat
ad ꝑpū domiciliu . Et sic ꝑ ista dup' ꝑrate q' loc' dr hīc ph̄yllip'
q erat ex eod' loco oriūd' ē eb mag' sollicitat' d eis . Et sic p; z'.

PRope erat pascha . dies fest' iudeo . j . li . ev' . fe'ia . ij
¶strum ex . x . qur nos dbeam' hīc ēca ea q ptict' . Ad aliū diuiū
ña filij dei . celo dic' uem' . Act' . et impios d domo pena eicit ad h'
ac' declarāt' ī hic h' ev' . q' p'i' dcebunt' . Et p' ē emlatō legis
ī . Eaeiec' d tēplo oues ⁊ bō . ¶ ij . ē p'figurato mortis . ī . solute
tēplū h' ¶ iij . ē illustratō mīris . ī . recordati sr' di ¶ iiij . ē oīsio pleb
q a cee ih'e . ī dic festo . mlti cedidr' ī eu.

¶ In uetur' ē iudicare . vi . ⁊ mo' d' [illegible] ē fri' ⁊ qua ē mdi ē futū
ɔsequēt ds ē . q' est valde timēd' et horrēd' q d' . loc' ¶ Et p'.
ꝑ ɔstātiā loci ¶ ij . ꝑ merit' pte ¶ iij . ꝑ appar' sig' ¶ iiij . ꝑ
po' . d . ¶ p' . ꝑ ɔstātiā loci . Qa id gnale iudi' fiet . ī valle io
saphath . Sic p; b' ē ⁊ anc' / Roe q'e qu id q' ē ee . di ee ī loco
oī . Cois āt loc' ē mediū . q' eqlit' distat ab extēis . Et h' p mlt
tis ex' . Et ī dñis . et ī nālib; et ī politicis . ī dñis q'e . q' ds q' oī ē
do' oīū dr' ee . ī loco oī . ī . ī mē . ut' p' . q' dr' Jo . bap . medi' āt'
vr̄m stetit q uos . nc' . Et id x' nasceb ī mē poit' fuit . s. di [illegible] aīaliū
Et . p salit' nr̄ū ēcifix' fuit ī mē . duox latronū . Et iudicat' mdı stab'
ī mē duox pplox ¶ Et p; h' ī natis . Nā sol q ē ee lunare . respectu
oīū ē poit' ī mē planetax . et cor q' ē fontale pri' ē locatū ī mē

aīal' . Et tra q toti mūdi cētrū ē . ē locatū ī mē mdı ¶ Et h' p; ī aylib'
Nā po' . q toti aūi . p ē d; lītare . ī mē aūi' . Nā sic d' tulli' de pna
pis d; ē ī mē q oc . Et dom' ɔsulū uir' q vires mltitutes cord;
Et dom' cuiū getur studēt ad mi' posit . et ī extimitate milites ad de
fēdē . Et dñicos ad ful' . vsq; . Cū g gnale iudi' sit coē . resp' tuū
nos ⁊ mot' . et ī q ptē mdi existenū d; ee ī loco cōi . ī . ī mē . loc' āt
medi' ē ier' . iux' p' . ps . opat' ē salt' ī mē tre . s; iux' ier' . ē vall' iosa
phat . et id ī illa valle mdi' fit iux' p' q' h' ē ī Joel . Cōggabo o' gēs
ī valle iosaphat . ⁊ ī sedebo ut iudice o' gēs . vn ds sedeb' ī aere ī aglis
et assessorib' ss . et imgab' pctorib; bñfi' eis collata . vn dic' . Ecce na
cauech v' acept' fui . Ecce bethlee v' nat' fui . ⁊ alib; panis īuolut' . ⁊
ī p'se reclīat' . Ecce vall' iosaphat v' mr' mā seplia fuit . d q' cāne t' psi
et q mlta agustia pme fusti' . Ecce ier' ī q fui flagellat' . d q' morte m
dicut' fui eiect' . Ecce loc' caluarie v' fui crucifix' . Ecce loc' v' erat sepla'
v' fui sepl' . h' mons oliueti ū ad celū asced; . h' ñ solū ad iudiciū vidu
ceb' . s; ad celū uidebūt' . Sic le' d aurupte ī s' fic' . Ut ē acciret d s' d
limite cora celare acusāis . ɔnd' mlti' uulnera q' ꝑ rōāos accepat dic'
ñ op' ee ebe vb . ē cicatrices se tacere clamat ¶ ij . ꝑ merit' pte . co
q d pcā q' ue s' ocelta vl ī oblita tr' ꝑ lllabunt ⁊ ad meū' reducet'
et cora toto mūdo māfestabūt' . ī e em apuet' lib' . ī qb; scelēa p'e' s'
bet' . iux' p' . Judi' sedet . et lib' apti s' . ī . ɔsce . q oīb; reuelabunt' ⁊ testi
o' ꝑ xes phibebt' . iux' p' . Ro . ij . testi' reddēte ill' ɔsciā ipou ⁊ cogitā
accātiū eni et defēdētiu; ī die q' iudicab' ds' occlita cordiū . h' ē p; tale
ex' . Videm' ē q sit do ē ī uit' posito ī loco tebso . v' ī eo vē . s; si solari
radio illustret' vitiū . qcq' ē ī totū māfestat' . Sic g' ī adi sol' ē uite
vr' . q' māfestat ea q s' ī cecl to mltomag' uidi die manefitatig mā
festab' ea q s' ī corde huō . vē g' p' iudi' ē tunc . v' o' p' sic apparebt'
ꝑ q' d' Crisē . q' ē ñ ē exeusatois loc' . ñ ɔsessionis tp' . ñ fuge fa
cltas . ñ latēdi possiblitas . ñ oparēdi societas ¶ iij . ꝑ appartiā sig'
q; d' vidēte ad iudi' . oīs cētā ɔmoueb' . ꝑ q' d' . ī Luc . Et sig' ī sole
et luna ⁊ stē . Ro āt illox sig' ē . q' ds ē ī toto mūd . sic aīa ē ī toto
corpe . s; nos uid' ad sensu . q aīa ocup' aliq' tn' . pallescat coi ī facie .
Cu āt ocup' ad ocup' . ī decesat . Et s; h' mediū q' ds ocupit iud[illegible]
redd' pctorib; . toc' mdi' ɔmoueb' . Alui ex' posit' Ero . dic' q sic mor'
pre famil' . tota familia obscurat' . et nigs īduit' . ita ī depnab' h' q ē
toti' mdi p' famil' . toc' mdi' ex optici' . s; nulla cātū eit et ī admirab
q dic' [illegible] ab [illegible] ⁊ ci' ipio obseq' ⁊ cui' bil' ett r' odito pēris
eū uideb' d s' no dmōes videtes . ā glos d celo dscedētes ē eos e ll
pugnātes . iux' p' . d celo dimicatū ē ā illos . Et ita . stelle manētes in
ordie ⁊ ī situ suo ad uis' s' statū . pug' . ī . angli ad ui' pctores ¶ Et uidebt'
o' oī ɔstuta . ⁊ ī se amotū . vn ī ita ex' tremor' ⁊ amotoe' . iux' p'
Agitatoe agitab' . ēca amotoe ɔmouet' tra ¶ Et ī mari ex' fluct' ⁊ tēpe
stas . q' aq' maris eleuab' ī altū . sic d' . ps . s; sr' ds mōtes ¶ Et ī aere . ex'
ɔruscatōes ⁊ fulmīa ⁊ tonit[illegible] . iux' p' . ps . fulgu di' contra ⁊ di . c .
Et itm̄ ī ex' . Accellera . mitte ɔrusc[illegible] . uidit tuy . Et ī l' . sapie .
Emissiões fulgux ibit' ī directu . et q' ab ctu; loca . ⁊ ex[illegible]
mali ab ēcu inibit bn' curuato . s . fulga emittēte . Et ñ ē cedi . dū
q illa fulga tāgat bōs . q' ad loc' ētū . ī . ī loco v' ex' mali s' s' bent .
¶ Et lunaria celi ex' obscura . q' sol ⁊ lūa obscurabūt' . Et id d' . plu
q amblābt pctores ū ceci . q' d' peccauer' . Et s' p; q nulli h'ebūt
refugiū . Et id dr' ī luc' . arescētib; hoīb; . p ti . ¶ iiij . ē tunc ꝑ po'
dni . Oīs ē p' cāte . ceq; sit dignitatis vl' vt' . ū se extēd' . ñ ad cor
riū aīā īsinuare ñ p'se . ꝑ q' d' d' ī ev' . Nolite time' eos . q' oci' ox .
q; aīā ñ hn̄t q [illegible] . s; potī' timete eū q pt' occidēt coi . h' p'
mitte ī gehēnā . E' rei posit' tale ex' . Qda rex mādaut uiridariu
suū cēdi ceco . ⁊ alti ɔtracto . Ceci' respiciēs poma ⁊ alia dl'ctabilia
rogauit' cecu; v' eū erigēt ad arbores v' colliget fruct' . q' ille faciens
vsq; accedebat fr' . Q' opto rex vtrūq; ɔdepnau' . ceciū q' illa erit
uīt . ɔtractū q' fruct' collegit . Et s' toc' ho ɔdepnat' ꝑ pcc' . aīa
q' cor' eug' . et cor' q' s' t' collig' . et comedit .

Iam die festo mediante ascendit ihesus in templum et docebat. Io. vii. Non habetur fer. iiii.
in textu. Sed potius quantum quidam quod est. ivi. et iudeos. Et licet multa contineantur in
textu, ad duo principalia reducuntur. Et primum est damnatio peccatoris in damnabitur
autem iudicii die, quando licet lumine nostro. Secundum est eruditio salvatoris in hoc quod ne
moyses dedit vobis legem. Tertium est probatio magistralis in si circumcisionem accipit
homo in sabbato ut non solvatur etc. Quartum est auditio sibilinus in me scitis, et unde
sim scitis. Circa primum notandum quod est ... quod iudicio dei est quod (?) reprobis
et peccatoribus erit timenda. Et hoc propter iiii. rationes. Primo propter ardorem flammae. Secundo propter
clamorem tubae. Tertio propter fetorem culpae. Quarto propter rigorem penae. Primo propter ardorem
flammae. Nam sicut rex aliquis possit inimicos suos incendio trucidare, ita deus ve-
turus ad iudicium ignem ante conspectum suum premittet. Propter quod dicitur in psalmo: Ignis in conspectu eius
exardescet. Pe-ulti(?) et alia in igne ardore tabescent. Hic quidem ignis mundum purgabit
ita quod nulla immunditia in corporibus remanebit. Unde dicitur quod terra erit clara sicut vitrum.
Et aqua sicut cristallus. Et aer sicut caelum. Et ignis sicut astra caeli. Et luna sicut sol.
Et sol septuplum sicut lux vii. dierum. Et corpus sanctorum erit lucida sicut sol. Iuxta
illud: fulgebunt iusti sicut sol. Ratio autem huius purgationis est quia mundus aliquo modo propter hominem
factus est. Ideo oportet quod quando homo glorificabitur, quod et alia corpora mundi in statum meliorem
mutentur, ut sit locus quietior et aspectus delectabilior. Et sic quicquid in mundo
est separabitur a mundo, et portet in infernum ad maius tormentum peccatoribus. Sicut in-
venimus quod tota immunditia navis ad sentinam descendit. Et aurum et argentum et alia metalla
liquefient, et in infernum descendent. vii. Sen. In quadam tragedia de nerone dicitur: Quidam
vidit neronem balneantem se in inferis, et ministros eius aurum et argentum. Et cum
vidisset cameram advocatorum, dixit: Venite huc, venale genus hominum, et balneamini
mecum in isto vase, quia adhuc locus est quem vobis reservavi. Ille ignis bonos et malos
quos inveniet repletos occidet, corpora eorum in cinerem resolvendo. Sed quia aget vel ultimo die
iudicii dissimiliter aget in diversos quantum ad sensum penae, qualis est pactio igne
eruditus bonis vero in quibus non purgandum invenietur omnino nullum dolorem ignis sentient,
sicut nec pueri senserunt caminum ignis, sicut habetur in Dan. iii. Et licet dicatur vel sit
ut sine doloris cruciatu resolutionem corporum patiantur. Bonis vero in quibus purgandum
aliquid invenietur sentient cruciatum doloris in illo igne plus et minus pro meritorum diversitate.
Iste autem ignis generabitur de loco terrae ex congregatione caelestium radiorum, sicut congregatur
in speculo concavo. Tunc autem loco speculorum erunt nubes concavae, adeo quod fiet
reverberatio radiorum. Et sic patet iudicium propter ardorem istius ignis valde terribile videbitur.
Secundo propter clamorem tubae. Nam sicut dicit apostolus, Ipse dominus in iussu et voce archangeli
et in tuba dei descendet de caelo. Hoc quod vox sicut sicut erit. Secundum petrus commentator apud
mortuos resurgent statim et ad iudicium venire compellentur. Haec vox valde terribilis
est, quoniam propterea est quod virtus dei in infinitum excedit virtutem creaturae. Sed nos videmus quod
virtus unius vaporis est tanti vigoris quod sonum eius omnes timent. Sicut patet in tonitruo.
Qui non est aliud nisi vapor quidam siccus et in nube aquosa concitatur. Hic quidem est tantae valen-
tiae quod aedificia frangit, turres scindit, occidit homines et scindit arbores. Quid
ergo facient peccatores cum audient vocem illius tonitrui magni, quod a virtute divina procedit,
unde tunc nullum erit effugium nec supplicium. Hoc cadit exemplum de illo rege qui in curru
suo incedens vidit duos pauperes attritis vestibus indutos, et statim de
curru suo procedit et adoravit eos. Quod cum frater eius reprehendisset, misit rex
de sero praeconem suum ad ostium fratris, quod erat signum capitalis sententiae. Quod frater
audiens sacris vestibus de mane cum uxore et filiis cum lacrimis coram venit
ad regem. Quem rex respiciens, dixit redarguit eum dicens: O stulte, si tu
timuisti praeconem fratris tui, quem in nullo offendisse te sentis, quantum de deo ti-
mere praeconem domini regis eternae, quem toties me sentio offendisse, cuius tuba
semper in auribus meis insonat. Tertio erit horribile propter fetorem culpae, quia de cadaveribus
peccatorum ascendet fetor. Quem deus et angeli et sancti non poterunt sustinere, ideo longe
separabuntur ab eis. Propter quod dicit Bernardus: O anima mea quanto meror quanta tristitia quando dampnati
separabuntur a consortio iustorum, a visione dei, et tradentur in consortium demonum.
Tunc erunt novae societates, iustis delectabiles, et peccatoribus horribiles.
Nam unusquisque assimilatur ad societates angelorum, peccatores autem ibunt in consortium de-
monum. Et ratio huius est, quia nos videmus in istis civitatibus quod omnis societas attenditur
secundum aliquam formam. Sicut iudices habent societatem adinvicem. Et mercatores
adinvicem, et sic de singulis artibus ex quibus civitas constituitur. Sed iusti habebunt so-
cietatem cum angelis propter similitudinem formae scilicet gratiae et gloriae. Dampnati autem cum demonibus
propter similitudinem culpae. Quarto erit horribile propter rigorem penae, quia tanta est illa

pena quod excedit omnem penam. Quod sic potest ostendi. Videmus enim quod in hac vita
maxima penarum est mors, sicut patet per philosophum iii. ethicorum, ubi dicit quod mors est finis
omnium. Quicquid timetur, timetur propter mortem. Sicut homo timet tempestates maris
propter mortem, et inimicitias capitales, et infirmitates corporis, et quicquid aliud est
quod timorem incutit, non timet nisi propter periculum mortis. Sed pena dampnatorum
est tanta quod homines desiderabunt mori et non poterunt. Comburentur enim igne eterno
et cruciabuntur, et mori desiderabunt et non morientur. Iuxta illud Apocalypsis: In diebus illis
quaerent homines mortem et non invenient eam, et desiderabunt mori, et fugiet mors
ab eis. Et ratio huius est duplex. Una quidem quia in omni motu oportet esse aliquod primum, quo amoto
tollitur motus. Sicut videmus quod manus movetur a virtute brachii. Et virtus cordis
a virtute animae. Et ideo amota anima a corpore et separata, deficit omnis motus in corde et brachio
et manu. Videmus etiam in arbore quod pomum est a virtute floris. Et flos a virtute rami.
Et virtus rami a virtute stipitis. Et virtus stipitis a virtute radicis. Et ideo percussa vel
dissecata radice, deficit omnis virtus in stipite, ramo, et flore. Sed motus causa est ex
corruptione huiusmodi et corruptio huiusmodi est ex pugna elementorum, et pugna elementorum est ex actione
et passione qualitatum, et actio et passio qualitatum est a motu caeli, et ideo quamdiu
durat motus caeli erit generatio et corruptio in inferioribus et mors et vita. Ratio autem
huius est quia in omni genere primum est causa omnium sequentium. Cum ergo caelum sit primum alterans per motum
suum localem, et omnia alia agentia sua agunt in virtute ipsius, et quando ab eo motum, oportet quod
cessante motu non sit agens, quod corpus possit per alterationem aliquod transmutare a sua
naturali proprietate, et ideo post iudicium cessante motu caeli nulla qualitas est sufficiens
vel corpus alterare et transmutare possit a sua naturali qualitate. Sed alteratio omnis
disponit ad corruptionem, et ideo sine potest alterari non potest corrumpi. Secunda ratio
est ex parte diei iudicii, quia post iudicium nec viatores erunt nec peccantes. Et ideo haec est quod ibi est
perpetua culpa, et perpetua pena. Sed in dampnatis est perpetua culpa, quia culpa non potest ex-
piari nisi per gratiam. Sed tunc non erit tempus gratiae, sed tempus iustitiae, et ideo remanente culpa semper
est pena. Et ideo dicitur dominus in evangelio: Ibunt hi in supplicium eternum. A quo supplicio nos dominus eruat
qui est benedictus in saecula. Amen.
Preteriens ihesus vidit hominem caecum a nativitate. In tota sic habetur evangelium, sicut
istum caecum illuminatum iiii. considerare. Et primo est receptio remedii, in hoc quod fecit
lutum ex sputo et linivit oculos meos. Secundo est recognitio beneficii, in hoc Ille autem di-
cebat quia ego sum. Tertio est exhibitio praemii in hoc Ille autem dixit quia propheta est. Quarto
est impugnatio adversarii in hoc: Hic est nuntius(?), quia nescimus unde sit.
Circa vero nunc est iudicare. Quod de iudicio possumus iiii. considerare. Unde
peccatoribus est valde orrendum. Et primo est terminatio temporis. Secundo est redditio rationis.
Tertio est testificatio generalis. Quarto est conclusio peccatoris. Primo est terminatio temporis.
Nam sicut dicitur in Ecclesiaste: Omnia tempus habent, unde sicut arbores habent tempus determinatum ad
fructificandum, sic homines ad operandum. Sed quia homo ordinatur ad altissimum finem, ad quem per
naturalia pervenire non potest, ideo indiget gratia quae animam informat et ad operandum adiuvat, quia sicut
dicitur dominus in evangelio: Sine me nihil potestis facere, id est sine gratia mea. Unde anima sine gratia
est sicut terra sine pluvia. Iuxta illud: anima mea sicut terra sine aqua tibi. Unde terra quae sicca est
non fecundatur per aquam, fructum producere non potest. Et sine haec modo nec anima potest ad opera
sine gratia caritatis. Sed gratiae tempus protenditur usque ad generale iudicium. Tunc autem tempus
terminabitur gratiae, et incipiet tempus iustitiae. Iuxta illud: cum accepero tempus, ego iustitias iudica-
bo. Iustitia autem dei indeflexibilis punit peccatores. Unde legitur in vitas patrum
quod est quidam frater petivit a sene Simone. Utrum ploremus fratres ante quam eamus ad
locum illum ubi lacrimae non consumuntur sine utilitate. Secundo est redditio rationis. Iuxta
illud apostoli ad Ro.: Omnes astabimus ante tribunal christi, ut referat unusquisque propria corporis
prout gessit. Reddet enim homo rationem de commissis, de omissis, et de oblitis. De commis-
sis quidem. Iuxta illud: Redde rationem villicationis tuae, quia amplius non poteris. Unde propter quod dicit Anselmus:
Quid agam miser. Lignum aridum et inutile, aeternis ignibus dignum, quid respondebis in illa
die cum exigetur usque ad ictum oculi omne tempus vivendi a te impensum qualiter sit
expensum. Nam illa redditio non fiet de uno articulo vel de paucis. Sed quasi
de innumerabilibus quae commisit. Hoc cadit exemplum de quadam comitissa pictaviensi, quae cum
expertissima fuisset omnis status hominum, dixit quod melior omnibus erat vita inclusorum in
reclusoriis, quibus tenetur de quolibet vel de nullo, non tunc solutio quam in fine petit de
omnibus. Et de mediis, quod non fiat ita. Completum dicitur. Ita erit in iudicio,
quia de quolibet passu meo reddet homo strictissimam rationem. Iuxta illud Job: Vestigia
meos dinumerasti. Item de verbo minimo otioso et etiam de omni cogitatu. Propter quod
dicit Gregorius: Sic deus vias uniuscuiusque considerat, ut nec minutissime cogitationes

q̄ ap̄nos vsu uiuer̄ · ī iudicio ī discussē remaneāt · Iō exigē
ī ō ōmissis · uñ ī° d̄ ī Ev̄ · fue neq̄ · nōne opōtuit te dare
pecū̄ mēā ānūmsā · et ego ueniēs cū usuris vtiq̄ exegissē eā · Rō ā h̄ ē.
Quāōs qcēd hōī uāles vt̄ v peas creat lō ī op̄ · Sz tales uirtutes
frustra dat̄ · qūi omittit opāī p eas · vñ h̄ cadit ex° · d̄ qdā paupē
q̄ non qiēt et colliget erbas ē iudices medicinales · q̄ qiēt ab eo v̄
eēt · ē cur illa qiēt · Resp̄ ad p° · d̄ ēa sunt ī q̄ oē fōtes sē fecidi ē
corrupti · Ad 2ᵐ · Q̄dā rex valdē nobil ūdit m̄ filiā suā ī custodia
sb pēa mortis · et ego ꝑnegliā eā obmisi · vñ ipā igīa ī ēā meā
corruptā · fcā ē lepsā ē iō ut curatā peña mortis q̄ uo medicīalia
v sanāī p̄sit · h̄ aū loqt̄ d̄ aīā sua · Q̄ filia dī ē · q̄ hōī ē q̄missa
ī custō · Sz hō ꝑ suā negli custodire obmittit · et iō ī elpā ruit
Iō reddet rōē d̄ oblitis · q̄ tē oīa ad meīt reducēt̄ · uñ ī° · Et oīa
adducē d̄ ī iudiō · tē ē d̄s reuelabit abscōdita tebraz · ē māifestab̄
occlta cordiū Cuī ē · testificatō gnāl · q̄ oē ēatē testīō phibebūt
ō pctōrē · sic celū sī ī · ē ēra ī ferū · ut ī° · Aduocab̄ celū d̄ssū
ē ēram discerē ꝑ sē · Et osciā ī ī ut ī° · testimō reddēte ill osciā s̄
Et d̄mones etc · Xvii lē · Q̄ ē qdā religios° p̄dicasz ī qdā ēui · q̄
qdā demoīac° ī ēta existens · audissz eū contidiē dīc · Iste ū dīc
ressp̄ eoz q̄ ē dicēm si hīē q̄ me audiū · Cōgregata g̃ multi
ad audiēd eū et q̄dā c̄iositate · cep dicē d̄ suo caū · ē p̄im pa
rētis · Et d̄ xp̄ō · ē d̄ bn̄ficiis eī · Et d̄ fr̄ib; p̄dicatorib; ē minorib;
missis · et d̄ alus · Et sb̄iūxit · Et ē iō h̄ dico · vt hām v̄ uos
efficacius valeā accūre · q̄ istis aliis ig̃ · Et ut sciatis me eē dyā
q̄ h̄ dico · ecce egdior · et exit domū ē tanto impetu · q̄ magnā ptē
dom° ruī fec̄ · Iō filii accubit̄ pr̄es sic leg̃ · q̄ ē fili° ēcā ducēr
ad suspēdiū ꝑ mala q̄ fecerat · n̄ corrept apr̄e · petiit v loqret̄ ē
pr̄e · ē oscl̄aret eum · ē petēt ab eo ī dulgā offensā · q̄s cū eū fecisēt
Cū at p̄r approp̄inq̄sset volēs oscl̄are eum · ille p̄cisit s̄ nasum dic̄s
se iō h̄ fecisse · q̄ p̄r eū ñ correxerat d̄ huiꝰ p q̄b̄ suspēdebat̄.
Cuīt ē · ī clusio pctōris · Tē ē pctōr ligab̄ · et ī inferiori carcē ī cludē
uñ ī° · ligatis maīb; ē pe · Tē ē claudē carcer ille ī fernal
ita q̄ ulti nullꝰ egdi potit · Tē pctōres omī solatō p̄uabūt̄ · q̄
lucē uidē ñ poter̄ · ī ē figa dicebat ille scē tobias · Quale m̄ gaū
ē · q̄ ī te se · Tē auferet̄ ipī · ne uideāt glāā dī · Nāusq; adiuditiū
et bōi uidē malos ē mali bōs · vñ G · īfideles ī ymo potī ān dīe iu
dicii fidles p̄sc ī reqe atredēt · q̄ gaudia cōtemplai ñ possīt · Bō
at ip̄i malos vidēbūt · vñ Iō · Nō loco s; ī ellia vl' uisione maīfesta
ad uidēd' ipoz cruciat° · quos uidētes ñ dolore afficiēt̄ · s; letīa
satiabunt̄ agētes grās d̄ sua libatōē visa ipoz calāītate · ē c̄ · Iō

Ibat ihc ī ciuitatē q̄ uocat̄ naym

Circa resuscitatōē isti° adolescētis · ubi ev̄ · c̄ · d̄notāē · Et p̄ ē
saluatoris occ̄ · ī · ē approp̄inq̄ ē pōrte ciui̇t̄ · ii ē · p̄cordial affc̄s · ī mia
mot̄ sr̄ eā · ē 3ᵐ · ē uniūal effc̄s · ī · adolescēs t̄ dico sgē · Cq̄ ē p̄tēa
sīt ī · illi at hōies ē sc̄ iudicii · Cīn̄ vetur̄ ē iudicare · Ioh̄
ad nr̄ā edificatōē · et correctōē d̄bez · gnālē uidē osidrare · q̄ ad 3ᵐ
Cp° ē · q̄ ad mod · Q̄ ad tp̄s · Q̄ ad p̄p · Et q̄ ad fructū · Q̄ ad
mod' scd̄ ē · q̄ p̄ublic̄ cōmūnit tot ī uidē · Et q̄ ad discussiōē · Et
q̄ ad acc̄usatōē malor · et cōmēdatōē bōz · Et q̄ ad sñiā vt q̄ mītaliē
p̄fiet̄ · Et iō h̄ ē · q̄ uocaliē fcā singlōz narrarēt · ī estimabilis
magn° tpīs ad h̄ exigēt · Sic aug̃ · d̄t · xx · Cd · d̄ ciuit · dī · Q̄ si
lib ex ē scpā q̄ iudicabūt̄ · vt h̄ · apoc · xx · carnaliē cogitaret
q̄s ei° magnā aut lōgit̄ valeat extimare · aut q̄to tp̄e legi potit̄
lib · ī q̄ scpta sī uniusor · fcā · ī uiuisc uite · Nō at timi tp̄e req
rēt̄ ad narrand' cotte singlōz fcā q̄ ad legēd sī eēt ī lib scri
scpta · Et iō p̄ble ē · q̄ ō illa q̄ dīē ī cātat · esuriui ē ū d̄ · ū · mā ·
ē ē alia ñ uocaliē · s; mītaliē p̄fiēt̄ · ꝑ qd d̄ · aug̃ · ī lē · d̄ cī dī · xx ·
q̄ lib uite uis q̄dā ī ellia ē dīa q̄ fit · v unīqsq; opa sua bōā vl' mala
ī menē reuocēt̄ · ē mītis ī ntuitu · mira celeritate · cnēt̄ · v accuset vl'
excusēt sciā osciā · atq; ita ī simul · et oēs ē singli iudicēt̄ · Q̄ ū ad tp̄s

sed° · q̄ ī tp̄e nulli ñ soli dō ē cognitum · Rō h̄ ē · q̄ sic opt̄ q̄ndā iqb
null ī ecā ei coopat̄ · sili · cogitat q̄dā q̄ amilla pma ēcā cogscūt · h̄ at
nlla mag̃ eē debebīt q̄ illa q̄ soli dīē sbiacē p°. et h̄ ē finis ē mūdi · Ms
eiē dies iudicii · ñ ē p aliq̄ cāz ēcā mūd' finiet̄ · s; p solā cā dīā · Sic
mūd' ī mediate ī corp eē a dō · vñ decēt q̄ dītō finis mūdi soli dō reseruat̄
Et hāc rōē assigt̄ d̄ ī act · Nō ē ī qō uirī nosse tp̄ā vl' momēta · q̄ pr̄
po · ī s̄ pō · Et h̄ ē q̄ hēt̄ · ī cō · xx · v dī · d̄ illa die et hora nēo scit · ñ
āgli ī celo · ñ fili · ñ p̄r · Dī at filiꝰ nescire · ī q̄ nos scire ñ fac̄ · Et
iō assilat̄ dies illa fulgūri sic hēt̄ · luc̄ · xvii · Et aug̃ · ī li° · d̄ fil
mūdi pō · Q̄ · pat̄ famil' vadēs ad remota · nulli suoz dīx q̄ñ re
dirē · Et mouit qōē d̄ reuisione d̄ sē eos · vñ dīc · cito uenī · alii dīc
tarde venī · ī ēi dīx · Nescio · Dīx aug̃ · q̄ ēcīꝰ meli dīx · Cē° osidrāē
d̄bē · Q̄ ad p̄p · Cā q̄s nō ē · q̄ ī p̄ · ē mltp̄x distīctō · Nā q̄dā
ñ iudicabūt̄ · s; dapnabūt̄ · Sic ī fideles · q̄ sic dō ī ev̄ · Io · d̄ · q̄ nō
cēd iā iudicat̄ ē · Et iō h̄ ē · q̄ ī ī fidelib; ñ ē fidei fūdam · quo sb
lato oā opa seqntia p̄fcā reddit̄ ī recoīs cār · vñ ñ ē ī eis aliq̄ p̄mix
tō meritoz bōz aut maloz · q̄ discussiōē reqrāt · Et iō tales ī fideles cō
dēpnabūt̄ vt hostes · q̄ osueuēr̄ v hoīes absq; meritoz audiē extm
nāi · Q̄dā uō iudicabunt̄ · et cōdēpnabunt̄ · ī q̄b; · s̄ · mancī fidei
fūdam · Sz ī mortalib' discesser̄ · vñ q̄ fuer̄ salt̄ nūo ciues ciuitās
dī · iudicabūt̄ v ciues · q̄ mīta eoz discutiēt̄ · uñ ī° · Esuriui · ē
ñ · de · ū · mā · Et cōdēp · Q̄dā vō sē q̄ s̄ fidei fūdam edificant
lignū · fenū · ē stipulā · ī · pc̄ uenīa · q̄ · s̄ · cōdē amāt̄ sclāiā · et t̄reis
negociis ī plicant̄ · ita tamē q̄ nil xp̄ō ꝑponīt · s; studē pcā eis expi
are · vñ h̄ñt cōmixtiōē bōz ē malis · et iō mīta discuiēt̄ · q̄ ē
ad h̄ iudicabūt̄ et tamē saluabūt̄ · Q̄rti uō sē q̄ sr̄ fūdam fidei
edificāt · aurū · argū · lapides p̄ciosos · diuīs totaliē īntendētes · q̄
nllā cōmixtiōē notabilē mali mītī h̄ñt · Et iō ī eis ñ ē discussio
mitoz · sic sē illi q̄ relīz mūdi p̄eis abiectis sollicite cogitāt
solūmō q̄ sē dī · Et tales saluabūt̄ ē ī iudicabūt̄ · Et isti ēt iudicii
assessores d̄ q̄b; dī · vos q̄ secuti estis me · s̄ · sr̄ sc · xii · ē c̄ · Q̄rto
d̄bē osiderare q̄ ad fructū · Q̄ a meditatō iudicii gnāl · ēcuiāt̄ apcā
Nā q̄ hoīes d̄ iudic̄ ñ cogitant · d̄ facili ē d̄lectabiliē p̄cāt · uñ · ī° · ps ·
ī qnate sē ure illi° ī oī tp̄e · Et sbd · Auferēt̄ iudic̄ tua a facie eius
ē reputes at sūp̄ p̄ h̄ñt āñ oclos · ꝑ qd dī · ē · ī omī · Vide illum
fīs lkuī · ē oclos vros pōite · ē q̄cq̄d vob' m° graue vit̄ · ī ei° cō
paroē alleuiab' · Ad h̄ val; et° qd poīt pet · aufōs · dī ē · q̄ q̄dā
hemiita · ne iudicū obliuioī traderet · sepe ī° ī corde rumīnās di
cebat · Q̄aīā mīā scias qd oportz dum pō est ī tinsāī tua ante
q̄ moriaris d̄ loco ē · cū q̄ ueniās ad locū v ē iustitia ē ad po
tium iudicii · ī quo leges oīā q̄ fecisti bōā et mala ī rotulo explicā ·
v angli ad dextrī · et a sinistris rotulū tuū d̄ nudabīt · v oēs sīt
et amici tui te d̄seret̄ · et redēptōē nullā īuēies · Et h̄ reuolens
fremebat et flebat · ꝑ qd dī · pō · Q̄°ties dīē iudicii recolo ·
toto corpe cōtremisco · h̄ ex° h̄ ī ī tauli° · vidm̄ eni q̄ · patib°
ī patulo pōita · multos timē faciūt · ꝑ qd dī ī p̄s · auditiis tuis
timui · Rog ·

feria · v ·

Erat qdā langues lagar · ī h̄ ev̄ · narrat̄ ī° p̄ceptū miracli q̄d
dō fec · q̄ lagaz sulcitauit̄ · Cca ē explanōē uī · p ordiē ponit̄
Et p° ē cēstantia ī firmi · ī · erat qdā langues · Cīī ē biuiuolētia
aī · ī · Diligebat at ihc ō · ē mārthā · ē lazar · Ciīī ē osideratī p̄ṃ
ī · Sz nūc scio q̄ q̄ · po · a dō · da · t̄ dō · Cuīī ē euidētia miracli ī · la
care vei foras · Credo ī spm̄ scm̄ · h̄c gradū sūi arti° pō · bīs
Iacob° alphei · vñ sic est necīū ad salt cēdē ī p̄rē ē filium · s̄ est
necīū cēdē ī spm̄ scm̄ · q̄ ipē poiā eqlis ē p̄rī · ē filio · D' sp̄ at
scō · uñ sē osidē · s̄ · excell° nōis · Cxistētia altitudis · Cxīī mag
tudis · Et redudātia pleītudinis · Sz q̄ ad p̄sītē p̄dicatōē · d̄ ē
tūi de excell° nōis · Nā sic p° ps ī ēinitate · vocāt̄ p̄r · ē sc̄ filius
ita ēcia uocāt̄ sp̄ē scs · Scd° ē q̄ · q̄ h̄ p° ēcia ī ēinitate dī sp̄ē scs · ē
dī recc · p° dī sp̄ē · Circa qd nō · q̄ h̄ ū sp̄ē poitur ē ad sig̃ficād'

ſbātialitate alic nc. Et io aer dr ſpc pp ſbtilitate. Et pph actc
to aeis et expulſio dr ſpiratō et ſuſpiratō. Et uēt pp ſbtilitate
dr ſps. et ſbtiliſſimi vapores p qs diffundunt virtutes aie i ptes
cor dnr ſps. et pp ea aia angli pp ue ſbtilitate dnr ſps. Et ſi
hc mod. qz nā dia e ſbtiliſſia et ſipliciſſia. tō dr ſps. Iuxe c. Jo
[illegible] ſpc [illegible] ſps. qz p [illegible] ipi [illegible]
remouet. et ſpuales eſtituunt. vn coceptores tpaliu ſpuales
dnr. Et qz ī ſps ſcs ſbtilit igdr ita q ei igſſ n pcip. ido uocat
ſps. [illegible] Jo [illegible] ſpirat [illegible] ſpc ſcs
ſps ide e q pur et firm et eleuat. pur dr eo q purificat. q ſ
pz. ſpc e ſcs. dr igs. vn i ſpe igs. ſr diſcip oſcēdt. illd at q igs
fac i aq. ſps fac i aia. Sz igs fac ferue ī ſpumae aq. ſpuma at
e reſolutō vapor groſſor. vn aq ſpumata et calefca purificat ī
[illegible] et ſic aia [illegible] purificat [illegible]
res tn [illegible] i. os affcoes tenor et tpaliu ab ea exiut. Et ſ hō
ſpi [illegible] Ite igs calefac ī ifrigidat. aq calefac p ſuu
calore. ifrigidat at p poror aptoes ī ppt dr ſap. q aq calefacta
[illegible] ſrigida. Et io h [illegible] ſrigida hr puros clauſos ca
lefca at hr poros aptos et ide p [illegible] Et ſic ſing igdr ī aq
cogelat. Et ſm hc modum ſi hō ardet ul acceſſ e aliq [illegible] gcup
et ifrigidai oſideat dz ſe diſpone vt ſpc ſcs i eum igdiat q a
calefaciat. et poros apiat. et diuini ros igdiet. et aia ifrigi
dab. et gcup expellet. et remaeb aia ifrigidata qt ad amore
mudi et calefca q ad amore diuin. [illegible]
Ite [illegible] dr firm. Et qz i h mdo n e firmu n e vē ſcm qz locatu
qd e i loco mobli. ſuit ei loco. ſic nauta ſuit i naue. Sz ſic ad
ſenſu vidm. o q ſt i mdo ſ i motu. et io q mdo inntit e mdo labit
[illegible]
Et io q ſpu ſcō iheret firmit ſtabilit. et io tales ſa dnr. h cadt
Et [illegible] ſbta Lucia. Et a tanto pode ea ſpc ſcs firmaut q d loco mouē
n potuit. Ido h pz d bta uirgi ī d aliis aplis. q p aduetu ſpc ſci
ita firmati ſt. q n peccare mortalit potuer. n ad i h mdo ti
muer. [illegible] potatib h mdi n ſitue pſumpſer. n eos ſa
ſpc fort. ſolidaui. Ite eſt eleuat. Dr e ſps. i. ſin tra. q q
ſpm ſcm receperut aterenis eleuat. p tra e [illegible] Et io h e
qz tra e elm ſiccu. Sic at tra ſpargit et in pulue reſoluet
n ab hūido gtinet. ſ dz p ſuā pruid [illegible] poſint aq vt
hūiditate. aq tra hūmectaret. Et ſz hc mod aia peccatx tota e
ſica et areſca. uxe c. aia mea ſic tra ſin aq t. Et io tota reſoluet
et i pcipitiu labet. n otinet ab aq. i. a dia gra. Dr rect. uxe c
ſpm rctu inoua i uiſcib nris. Rectu at ſic dr plato ſiue ſi pont
vdiq tag. et tag. curuu at n tang a recto. n i pucto. Et ſz hc
mod viri ſci et uili. q hnt ſpm rctu. a ſpu ſcō totalit tagt. pp
qd dr apo. Caritas di diffuſa e i cordib nris p ſpm ſcm. q dat e nobis
illo e qd diffudit totu ſpu. peccores at q hnt ſpm curuu. uxe c
[illegible] ſu uſq i fine. n tagt n i puncto [illegible] ſcs [illegible]
et [illegible] expirat. Sz ſi i fine n gitut tagt i puctu ī ad i fena
oſcedt [illegible]

Sabbato. Ego ſum lux mundi i tota ſerie h ev nri dnotat. Et p e po
nui dignitatis i Ego ſu lux mdi. Iij e iudi eqtatis i. E n iu
dico qq. ſz ſi iudico iudi m v e. Iiij. e teſti firmitatis. i. i lege
[illegible] e [illegible] e i ppi vilitatis i. V e pat tuus.
In verbo i ſpu ſe. pq dēt o excell noiſ. dd eſt d excll. magtu
[illegible] ſpc ſit p quam [illegible] q os diuiſitates gētiu. pont
[illegible] qz ſic dr Dam. Cogito exiſtēdi dm. oib aiā iſtum eſt.
[illegible] ipoſitoe di Cal. dau e eldei. ignē ee dm ſic caldi
q igne adorabat. Q. da a aere [illegible] Q. da a gnu ſtellar.
Q. da nutuā aq. Q. da ſole. q febu dicebat. Q. da luna q appella
bat dyana. Iudi uō vnu uer dm celi colebat. xpiai uō colut
vnu uer dm i na. tnu i pſois. Et io ſps ſcs affirmat q illos d qb

dr i act ap nō ſuſcpit a [illegible] Et io [illegible]
ſpc ſcs eſt tcia i tni p. pcta pri ī filio coequl. h at p oſudi qdx
ue. Et p e largitatis iflux. [illegible] pſtois [illegible] Iii. operatōis mo
d. Iiij. vniōis nex. Ep e largitois iflux. Illa e res e a [illegible]
[illegible] e ab alio e [illegible] e n ſit abire i iſinitu o z duci
re ad uniu pri. aq o illr gnis pcedit. Sic pz i ſlus ex. Exat hr
aq a rase. vas afore. fons aucta. vena at anai. Et mare e p du
aq [illegible] Et ſic pz i igne hoiu. Q vnſ e ab alio. aſce vſi ad p. aq oms
ali oſcēder ſic ſuit ada. Et ſz hc mod oz q ſic i donis. [illegible] e do
acceſſa ſe hoib. et oz q oia pcedat. a p dono. Op a doni e amor qz
amor e pris largitois [illegible] amor at e ipe ſpc ſcs. Et io h e
qz ſic i donis e filius q a pre pcedt p mod nc. ita ſpc ſcs e q pcedt
p mod vo. et amoris. vn ex nu ſue pcelliois [illegible] q ſit amor [illegible]
ue o a [illegible] oſerut. Et io qua phy amore toti nc pri poluc i
io e. pſtois ſlat. Sic e dr q ua ſap. i do ſe pſtoes [illegible]
i ea [illegible] ect aq [illegible] q n iueniret i ea tore. ta ca tor reſp [illegible] illi cate.
oſicet. Sz nos iueim ta i aia. ſ. mem. noti. ī amore. Et i igne
iueim. ta. ſ. ipm igne. ī ipi igs luce. ī igs calore. Et i [illegible] iuei
m ta. ſ. ſole. et ſol ſplēdore ī i ardore. Oz g ad [illegible]
[illegible] ta [illegible] ſ. pat ī filius q ab eo pcedat. et ſpc ſcs [illegible] calor
q ab utroq ſpiret. Et [illegible] Eu at pacliti q a pre pcet. Et
[illegible] Eu uenit paclit. q mitt pz i n mo. ille nos do [illegible] q de
filii paclit a pre mitt. qz ab utroq ſpirat. Ie. io e. o [illegible] mod
qz e qz e uult ad opa. oz q hat ī po ad op exeq. et ſap [illegible] di
ged. Et amore ad pfce op [illegible] amo e e q fac pfce opu. Eu g di
pfca ſit opa. oz q i do ſit amor ſic [illegible] pordie i diuinis op [illegible]
Ds e hr care [illegible] ī at hc ī ditare. i ea toe at vidm q iſta
ta iueiunt. ſ. po. p q tot mdu pduc. Et ſap p q ipm diſpoſuit
et ordiau. Et amor q eu ad pducēd iduc. uxe c. Dy o. amo ij di
mſit eu ſm gniue ee. Sz qz ea tam hua q ds plcria eauit pp m ma
claut et fedau. n potat ad ſtatu pſtinu reduci. et a macla abſtgi
n p ead manu q eam i ee pdux. h. i. e filius di. q e gman cux.
p q pz o opa. Et io pz celeſtis miſit filiu i mdo. et fili ſe obtulit
ad uceid. uxe c. Ecce ego veio. Sz amor diuin i dux pre [illegible]
uxe io. ſic ds dilexit mdu v fi ſ unig daet. h a amor e ſpc ſcs q
e i ea natoe et uniōe pfec. uxe i. qd e i ea na [illegible] e d ſpu ſ. e.
Ite alia opato di e attrahe. Oz e res pq i ee pduc. oz q i debito
loco oſtituat. loc at ni e illa ciuitas celeſtis [illegible] i apli Non
hem h ciuitate ma. ſz futu i qrim. Ad ei. a celeſte n p [illegible]
att hi n [illegible] qz graues ī corpulēti ſum. ſbtiliati n p ſu. n
calefiami. Calefi n p ſu. n ad calore accedami. h at calo e
ſps ſcs. q e igs q ds uenit mitte i tris. h e cotra frigida accedt
et ſurſu aſcēdē fac. Sic pz i reb corpalib. q e ab igē cor accē
dut. ſurſu tedt. h igr acceſſ fuit paul. pp qd dicebat. q rec
ſr obliuiſces ad atcioa me exterdo. h e qd petebat pha. Emi
te ſps t. ī ceabut. h e qd fec x. q ſps ſcs i ap miſit. et eos a
tra auulſit ī ſurſu erex. Et qz iſto ſpu acceſi fuer. io volae dnr
uxe io. e. ſt iſti q v nubes volat. Ite pz celeſtis pq filios adop
tiuos i loco pp o oſtitut. eis etnā hēditate diſtbuit. Sz ma
nifo e q collato ta ſbliuis ī mag hēditatis pced n ex amoe
et ſ medi. qd i do e amo. h e ſpc. ſ. pp qd dr. G. i emk. prit.
ſpc ſcs. amo eſt. Iiij. io e. vniois ſex. qm e iueiut due
res. n e i eis pfca ſotietas et iocūditas. n pamore vniat. Sic
pz i aia et cor. No e eet pfca ſotietas i t aia et cor. n pamore
nāle vniret. Et e i eis tat amor q nulla re ſi ſucleete vole dnr
ſolui. uxe i ap. nolum expoliai. ſ. ſup. Ite n eet pfca mini
i t vir ī uxore. n pamore iugent. Et io cois oſue e q quo
hi ougia ōhut. cu multa iocūditate. et mlto ludo fiut. v ſic
guges i tanta iocūditate ouicti amore mutuo copulet. Cu
g i dis ſit pat ī filius ad h gſit pfca iocūditas et ſocietas i t eos

oz t eis fuerit amor dei. h̃ at ẽ spũs scõs q ẽ amor pris et filii et filii ĩ pr̃e. et h̃ ẽ q qua dr̃ monas monadẽ genuit et in se suũ reflex̃ ardorem. Rog. Dca d passione

Xps assistens pontifex futuror bonor. Saluato nr̃ multi est amabilis et amandꝰ et diligendus et mirari potuit q̃ ap̃ ubi insinuat i vbis premissis. ¶ Et pꝰ ẽ doctrina ueritatis. i. xps ¶ Cuiꝰ est assistẽ pietatis. i. assistes ¶ Cuiꝰ ẽ excellẽa dignitatis. i. pontifex ¶ Cuius ẽ affluẽ bonorum. i. futuror bonor ¶ Pꝰ ẽ doctrina vitꝰ. i. xps. xps q̃ scs̃ . ... Sic dr̃ in euã. Jo. vos vocatis me magister et dñe et bñ dicitis. sum etenim. ...

[illegible]

Cetera a ẽ scẽum. ... ipsi pecores reliquerunt celum. et tedet vs ipsi. ... colligabunt colligatoe vnum fascis i lac. ¶ Cuiꝰ ẽ abundantia bonitatis. i. futuror bonor. ... Et iõ h̃ est q̃ ista bona tẽpalia ... Et iõ h̃ ẽ ...

... Dca d pass.

Quis ex uobis arguet me de peccato. Scdm mat euã.

Tacꝰ hodie tẽnere de passione saluatoris. ...

... ¶ Tercꝰ ẽ excellẽa saluatoris. ...

[illegible]

tumtuos poſt īſidias q̄s īmiuē ei n̄ attēdēs volēs ē tumm
co pugn̄e cad' ī bello. Et ſ̄ prior attēdēs p° qd delectatoīs eſt
qd etiā appar7 ... qd̄ ... aīaturdoīs qd ic lat7 ... ē
a vno ... ſimul īteli̇ḡ et cogitat et io os ... eligibiles
q īntiles ... ē ... ī nulla ... Et io pē ī eo catē
ī potuit ... ḋ dam ... ī peccabil. Ro at ſa eſt
īrectificabil directo ... ē gnē rer̄ ē aliq̄ regla et menſura
ad q ... reglat̄ et dirigat̄ et io o. regla ... alias ...
... oblīq ... ī regl̄aīa q̄ ... ḟ et ... ītudie
dirigi et io o; q nulla obliqto ... aliq pē poſſit ī eo ē. Et io
ḋ ... q pec̄ ... fēc ... ī ... e ḋ. ī. o. ē. Tatio eſt final' ...
to ... ē ... pueīt adultum fine ... finali ... ī berea.
... at bon̄ ē ... furi malo ... Et io ſā q ſt ī ce
lo n̄ pt̄ peccare ... dānati ... ī iſfno ... ad boī
opā ... mīei ... et boī pt̄ peccare ... peccat
... eīmī ... at ab īſtitiā ... ī uto ... ſuit alto
fini ... qr aīā ei⁹ ... ſuei diuinitatī vnita. ...
diuinitas regebat ... Et io eā nuq̄ potuit pecca. Et ...
nuq̄ peccauit p° Tyo ... vidē ... īmōī peccauit Circa qd no eſt
... pē ... Et ... ē q ... ē pē ... Et ...
... mōis ... mōis qī ... Oritur at ... originat̄ illis
q ... copulatā ... et ſeīale ... abā ... ē p commixtioē
maīs q ſeīe ... ſi ... ſi ... hitā ſuerīt ī ...
pē eo q ille n̄ ſuit ... ſz copulatā ... ſeīale ... ſi
... quo pue q ... ſubi ... ī ... pē ...
pueri participat ... corrupta et pē ... et io ī eū pe ori
... Sic p; ... ſi ... ſol ... ī ... pē ...
... et ... participare ... ipo pē ī ... Et ſiſe appar̄ ī ſō
te. Sic ... ſons ... cūmida et ... c uaſe mūdo et
puro ... ſia ... vas ... ī ... hēt. Et ...
mod ... ē ... pue nāz hitā participat ab adā q ſuit ...
... et ſuit ī eo ... maculata corrupta ...
... hoīes q ab eo ſeīalit̄ oriūtur. Et h ē qd dr̄ ap' q p uni hoīē
pc̄ ī os pertiīt et ... ī os ... peccaue. Et ...
... qd no ... pecca mot ... ī ordīnat ...
Et io ... ē q pē mot ... pena ... ē pē ...
ī pre. ... ī filiū et ... ī ſpm ſcm; Peccm at ... ē ...
ē ... attributu pr̄is ... at attribuit̄ ... ē īfirmitas.
Et io illi dnr̄ peccare ī prē q peccāt ex īfirmitate. ... dnr̄
peccare ī filiū ... peccat ... attributū fili; qd ē ſap ...
at ſap ē ignorā ... illi dnr̄ peccare ī filiū q peccāt ex ignorantia
... dico illi ... q hō ... ſcire. Sic predicator peccat ſi ...
... Et iudex peccāt ſi pfert ſnīa ... ſi ex
ignorā ad īordīnate ... Ra ex h ipo q offiū recipit te
net ſcire ea ... offiū exegit. ... qd ...
talib; negligentib; dicēs ... repuliſti repellā te ne ſac
doto fungaris m. Illi no peccāt ī ... q peccāt ... attributū
ipi ... qd ē boītas. ... at boītati ē malitia ... dnr̄ pecca
re ī ſpm ſcm; q peccāt ex ... malitia. ... a ... accipi ex
his q ... ī ... ethy ... q pē ... moris ... Vl ex ignorā.
vl ex paſſioē. vl ex electōe. Ex ignorā qd ... ignorat ... ſac
... ignorā ē ... ca pecci. Et h ... pē ī filiū. Ex paſſi
one peccat ... impetu paſſiōis ... obnubilat̄ et h ... ē
peccare ex īfirmitate. Ex electōe at peccare ē ... pc̄ ...
... aliq̄ tēptatōe ... ſz ... hēt appetitū corruptū ... ē pec.
et h ē ex malitia peccare ... ē peccare ī ſpm ſcm; ... pē dr̄ ...
... remiſſibile. ... ex pte medici ... ſi ... ſue
... ſtatū ſaluare ... ē ... ex pte morbi ... q ...
ē oīnē; viā curatoīs excludit eo q opponit̄ gr̄e p q̄ ſit remiſſio
oīū peccat. Tē uidēd ē ḋ peccō veniali. Circa qd notād ē q peccm

veniale qī ... mōis ... Et io ... ē q hō ī pō ſtatu
... ſuit rect ... ſicut ... fuit ... ſuit ...
... ita q ī oīb; viribus ... ſuit ... pfcā ita q nullus
mot potuit eē ī ... ī virib; aīe ... ī ...
ī ordīatoē aīe ... ſubſecuta ē īordīato ...
ſenſitiuis. Et ex tali īordīatōe peccm vel' cāt. eo q ī ordīnate
... audim' loquī et guſtam' et ſic ḋ aliis. Et ſic ſine pē
veniali n̄ ... ī ... Jo. Si dixerim qr pē n̄ h ...
Et io dnt doctores q hō ... pē vel' vitare ī ſigulari ſz ...
ḋ ſimul ī gnāli ... vnū vitat ... Et dat ... ḋ naui
hūte multa foramīa ... foramīa obſtrue ſz ...
nul. Et ſic pati ... qb' pē ... Tē vided ē ḋ ... viatoris
ī ḋ fortuna. q viatoribus accīt. Circa qd ... ē ... fortūa
Et ... ē q fortuna ē cā p accidēs ī agente ...
pte. et io fortūa n̄ ē ... et ... ī ...
aīalib; ... ī furioſis et amētib; ... ī pueris. Quo at ſit ... pte
videndū ē. Tres ē ... Quedā ē ... ſicut ... ſic ...
Quedā no ſt freqnt ſic q hō naſcat ... et ... digitis ī manu.
Quedā no ſt raro. fortuna ... ē ī his ... ſz ...
ſz ī his q ſt raro. Et io fortūa ē qñ ... accit pē ītētōe agētis
ſz ... aliq̄ fine. Sic p; ī his ... aliquis uad' ad ...
... ſz pē ītētōe ... obuiare ... ī ...
... h at ... ſp ... ad ... ī freqnt ... acceptū
ſz raro. Jē q ſac ... ad plātād ... thēſaurū ...
... dr̄ fortuna.

Miſer pncipes ... ſa
... et ... hō ...
... ī ſcīē ... pcordie ... Et p ē īni
... vt appliceret ... Ty ē ... ſcitatis
ī ... modic ... Tuī ē ignorā vitatis ī ... ē
Credo ī ſpm ſcm ... ē ... ipi ſps ſa ... ē
... ſps ē ē fons toti vitatis ... at venerit ille
ſps vitatis docebit vos oē vitatē. Et io ſcd' ē ... ſcē; ...
nos vnū ... vnū ... vnū ... vnū ...
... et vnū denariu. Iſta ē reqrūtur ad ... ſaluatoē ...
reg ad ... pfcoe. Cū ē hō ſit ordīnat ad fine ...
... facultā ... ī ... ad illu fine ... et io ...
... ī ... pfcoe hec que ſt fides ſpes karitas. fides ē
... illuiat ... Spes ... ē ...
... q ... Ca' at ... ē ad ... q
... ē q applicatur dilectu ... tenui eu et n̄ dimittā. Et ...
... ad pfcoe ... ē. Jē doc; nos vnū q
... ſ. pd' Juſti' for' ... reqrit ad ...
ne curis et paſſionib; obruam. Illa p ...
... ad refrenād ... carnales. P forti ...
... p ... et dirigim ... vnicuiq; reſtituam qd ſuū
ē. et ne aliq̄ ... ap. Neō ... ſic ...
p pd' vo dirigim ... ī oīb recte agam ... prud' ē ...
... ī ... ethy. Jē docet nos vnū; ... q
reqrit̄ ad ... ī flāmatoē. et dilectoē. bnfīci ē collata ...
... ad diligēd ... Sz ... oīa bnfīcia q nob ſaluator ...
fuit bnfīc' paſſionis. Et io ... illa dīmi vulnā q pnb ...
paſſioē ... ad ... Nā ſi ...
... ſignū ... ē ... ḋ hoīe
largo. q ... pforatas. Et ipē ſaluator ... pforatas
hūit. eo q ... bona celeſtia nob diſtribuit. Jē ſi ... lat ...
vnī ſanguis effluxit ... nos ad ſuū amore ...
... ḋ te ... reddit amabilē ... paſſiōis q̄ ...
nr̄e redēptoīs. Jē ſi ... pedes ...
hēt ſignū clementiſſimi amoris ipi ... ī ſeparabil' nob ...

.ii. gyoia ī septe naiō qtuent' ista

p pecō sig͠t. affcōes. p qd dat ītelligi. q. xpc ī passiōe affc͠s ñ attc͠.
¶ Jt͞ dicunt nb' unū septenāriū q͠reḡ adiūm cūntoē ꝯ morbū spual͞.
.s. Bapt͞ | Confir͞ | Euchar͞ | Penia | Sac ordo | coni͞ | ⁊ Exͣma unctō | Ista
ē. vij. sc͠ vasa medicīnal͞ ī qb' ā. dīā g͠. Ergo ad sanādā nr͞ā aīā
īfirmatā p culpā. sūt data ista ī nūo septenāīo. qr̄ ē nūs. q͠
h͠ ē nūs vniuūsitatis. vn̄ uidem͞ q. oīa uniūsalia ī septenāīo otinēt͞.
sic p; discurrēdo p singla. Ita ī īferno sc͠. vij. pene. pͥ. ign͞. s. Tenebͤ
palpabl͞. Demōes hōril͞. Igs ēt īās. frig͠ molestas. puatō diē vi
sionis. Vmis ī tiorīs ꝯsciētiȩ. ⁊ sp͠s ītue. ꝯmotōis. un͞ īfēr
ꝑcellam pnās aliās cor͞. ¶ Jt͞ ī paradiso sc͠. vij. ordines sc͠oꝝ qb;
illa celestis patrā adornat. s. ap͠. mr̄es. ꝯf͠. vg͠. patriarche ꝓphē
et spc͠ celestes ¶ Jt͞ sc͠. vij. celi. qb; iste mūd' sensil' reglat͞. s. ae
reū | Ethereū | Olimpū | Igneū | Stellatū | Cristallinū | Et Empyreū |
¶ Jt͞ sc͠. vij. planete qb' mūd' iste sensil' alterat͞ ⁊ mouet͞ | s. Luna | Mercu
ri' | veni' | sol | mars | Juppit͞ | ⁊ Satn̄' ¶ Jt͞ sc͠. vij. dies qb' totū tp̄s
voluit͞ ¶ Jt͞. vij. sc͠ etates. qb' tot' mūd' pced͞ | pͣ. ab adā vsq;
ad noe | Scd̄a a noe vsq; ad abrahā | iiiͣ ab abrahā vsq; ad moyse.
¶ iiiͣ. a moyse. vsq; ad dd̄. ¶ vͣ. a dauid. vsq; ad trāsmigtōe babilōis.
¶ vjͣ a trāsmigtōe babil' vsq; ad xp̄m. ¶ vijͣ. a xp̄o vsq; ad fine mūdi. ¶ Jt͞
vij. sc͠ etates qb' tota vita hōis finit͞. pͣ. dr̄. īfātia. ⁊ hʒ. vij
ann̄. ¶ Scd̄a ē puītia ⁊ hʒ vnū. vij. i. vsq; ad xiiij. ann̄ ¶ iiiͣ
ē adolescēcͣ. ⁊ hʒ duo vij. id ē. vsq; ad xxviij. ¶ iiij ē iuuent͞
⁊ hʒ ta. vij. i. vsq; ad ann̄. xlix. ¶ vͣ etas dr̄ senect͞ ⁊ durat
vsq; ad lxx ann̄. ¶ vjͣ. etas dr̄ seniū. et hʒ durat vsq; ad lxxx ann̄.
¶ vijͣ. etas dr̄ decrepit͞. et h̄ ē finis ¶ Jt͞. vij. sc͠ vitia qb; aīā ma
culat͞ | s. vanagla | Gula | lux͞ | Jra | Juidia | au͞ | acc̄d. ¶ Jt͞. vij. sc͠
dona qb; aīā pficit͞ | s. don̄ sapiē. | Jntell͞ | Consilij | forti͞. | Scie.
| pietatis | Et spc͠ timoris d͞. ¶ Jt͞. vij. sc͠ scie libales. qb; aīā illuiat͞
s. Gram͞. Dyalē. Rethō. arismetica. Geometria. musicͣ. ⁊ astͣlogi.
¶ Jt͞. vij. sc͠ btitudines. qb; aīā btificat͞ | s. bti paupes spū | Bti mi
tes | Bti q lugēt | Bti q esuriunt ⁊ si. ici. | Bti misicordes. | Bti mūdo
corde. | ⁊ Bti pacifici ¶ Jt͞. vij. sc͠ petitōes ī orōe dn̄i. qs ad dm̄ po
rigim' ¶ pͣ. ē illa scilicet ñ tuū ¶ iiͣ. Adueniat reg͞ t͞ ¶ iiiͣ. fiat
vol͞ tͣ ¶ iiij. panē nr̄ꝫ co ¶ vͣ. Dimitte nb' d. nr̄ ¶ vj. Et ne nos
īducas ī tēp. ¶ vij. Sʒ libā nos a malo ¶ Jt͞ dec͞ nos uiuū duo
dn̄ātū. s. duodn̄ātū pceptoꝝ. Qb; ordiām̄ ad dm̄ ⁊ ad pxim
sīā p pria tria pcepta pͤe tabule ordiām̄ ī dm̄ ¶ Quoꝝ pͥ. ē. nō
hēb' dos alienos ¶ ij. ñ hēb' siū assūēs. ñ dī tui ī vanū ¶ iij. ē.
memto v͞ diē sabbi sc͠ificēs. Rō at̄ istoꝝ triū pceptoꝝ ē. qr̄ sō tenet͞
pncipi cōitatis fidelitatē exhibē. Cū at̄ ds sit pnceps vniūsita
tis creatuꝝ dbem͞ ei. pͦ. fidelitatē. v nullā pticipatōe ē inmucaͤ
hēam̄. ⁊ hōrē pncipat͞ ñ dfam̄. ⁊ q͠ ad h. acip͞. pͥ pceptū. ē d͞
Nō hēb' dos alienos ¶ ij. dbem͞ ei reūt͞. v. s. nl' iniuriosum ī eū
ꝯmittam͞. ⁊ q͠ ad h acip͞ sm̄ pceptū. s. ñ assumes nō dī tui
ī vanū ¶ iij dbem͞ ei famulatū ī recōpēsatōe. bn̄ficioꝝ q̄ ab ipō
pcepim͞. ⁊ ad h ptiēt. iij. pceptū d sc͠ificatōe sabbi. ī memō
ratōis ¶ Ad pxim̄ āt ordinam̄ p. vij. pcepta scde table. qꝝ
pͥ ē d honorificatōe parētū. s. hōra patre ⁊ mrē. alia uō ge
nali. q̄ ad oēs. v nulli. s. nocumētū īferat͞. l' ope. l' ore. Ope
qdē q' ad pͥ pp̄a. et sic ē iͦ pcept͞. Nō occides. vl' q̄ ad psōa
ꝯiunctā. ⁊ sic ē tcīū Nō mechabis. vl' q̄ ad rē possessā. ⁊ sic ē iiij.
Nō furtū facies | Jt͞ ñ dbes nocumētū face alti ore. ⁊ sic ē v.
pcept͞. Nō loquis ꝯ pxim̄ flm̄ testl' | Jt͞ ñ corde. et h duplr̄. vl'
q̄ ad possōē. et sic ē. vj. Nō ꝯcupisces rē pxi tui. vl' q̄ ad ixorē
⁊ sic ē vij. s. Nō ꝯcupisces uxorē pxi tui. Fīa .ij.

Ambulabat ī' ī gallͣ. ñ ē uo. ī uidā ābulare. iiij pn̄ dsebūt͞
ī qb; ī uiie illate xpō. ꝯtūēt ¶ pͥ. est exidiū scitatis. xī. et
ꝯrebūt͞ eū iudi ī tficē ¶ ij. est ꝯsiliū uāitatis. ī trāsi hīc ⁊ uad'
ī iudā ¶ iij. ē. pnsōiū iūtatis. ī. tpē iīi īid. ad ¶ iiij. studiū
pūitatis. ī. dicebāt at̄ ī die festo v ē ille.

¶ Credo in spm̄ scm̄. postq̄ dcm̄ est d xp̄o. ⁊ doctina sp̄s dicēd' ē
d ipi' reductōe. ⁊ ea qd̄ sca' est. q. sps̄ scs̄ ī nos adueīēs d hīdaͣ ipi
ꝙ nb' spualit͞ tbuit ¶ Et pͦ. ē vt͞ fortit͞. ¶ ij. ē effc͠s plcitu͞. iij. ē
flet' amaritudis. ⁊ iiij. ē. fit' plcitu͞. Et ista ꝯdiāt͞ ꝯ iiij. q caūt
ī pcōe pc͠ mort͞. Nā pc͠ mort͞. redd͞ aīā īfirmā. fac͞ aīā maculatā
fac͞ aͣ frigidā ⁊ fac͞ aͣ siccā. ¶ pͦ. qdē. hō ī pc͠ mort͞ ꝯsistēs. ē sic hō
ꝯsistā ī īfirmitate ꝯpssͥ. q; erigē se ñ ualʒ. ñ ab alio iuuet͞. Vn̄ ꝓpha
dr̄. Emitte manū t͞ᵃ et eripe me. Man' qd̄ dī. ē ipē sps̄ scs̄. q ī aīā
pctōris adueīēs. eū sūi erig. qr̄ pse erigē se ñ pt͞. qr̄ ipē vades. s. ī
clīam. sʒ ñ rediēs. i. ñ pse surgēs. pp qd dicebat ꝓpha Redd m leti
salutaris tui. Pdidit ē leticͣ cordis pp aīultī qd̄ ꝯmisit. Et ibid. Et
spū pn̄ ꝯfirma me. Ipē ē sps̄ hē virtutē dbiles ꝯfortādi. ī ē sig͞ ī figa
igīs apparuit. Et iō h' ē. qr̄ hoīes pctōres sc͠ dbiles ⁊ fragiles sic la
tēs recētes. Sʒ q̄n lates sc͠ ī fornace igīs fortificat͞. Sic pctōres q̄n
igne spc͠ scī ꝯquit͞ ⁊ calefiūt. fortes ⁊ ꝯstātes efficiūt͞. Coge ā spc͠. s.
p igne sigāt͞. qr̄ alia elā a sua ꝓpa q̄litate trāsmutat͞. sic aq̄ lʒ sit
nālr̄ frigida tñ p calorē effic͞ calida. Et tra lʒ sit nālr̄ sicca. tñ p aq̄
effic͞ hūida. Et aer lʒ sit nālr̄ hūid' tñ ī estate pp nimiū calorē;
effic͞ sicc'. ¶ Jgīs āt lʒ sit nālr̄ calid'. ñ pt͞ fi' frigid'. Et s a sua nālʒ
q̄litat͞ trāsmutari ñ pt͞. Et iō ē vehemētissie actōis. Et iō nr̄ bestiale
pt͞ uiuē ī eo. p qd̄ pt͞ sigāri. q q ī se hnt spm̄ scm̄. nr̄ bestiale pt͞ uiuē
ī eis. i. nllm̄ pc͠. p qd̄ hō bestiis simulat͞. Et s pʒ q spc͠ scs̄ ī hoīe ad
ueīēs vt͞ fortit͞ tbuit. ¶ Scdʒ ē effc͠s pulcrtudis. hō ē ī pccō mort͞.
ꝯsistēs. hoī mort' assilat͞. Sʒ nos vidm̄ ad sēsum. q. q̄ntūq; hō vi
uēs sit plc͠. et dlectab͞. tñ q̄n sps̄ separat͞ a cor͞ effic͞ ad videnđ hōril͞.
Et sic spc͠ scs̄ separat͞ ab aīā p pc͠ mort͞. pdit totā suā dcētiam. un͞ ī d
d nigra ē facies eoꝝ sr̄ carbōes ¶ Jb͞ cad͞ ex illi' q colligebat ē ba
mediciāles. Et scd͠. ē. q. t est d aīā sic ē d luā. Luā ē pctpōi
tōe tre. ī ē ipā ⁊ solē obsciuit et obtenebrat. Sic ē d aͣ. q̄n tra
i. mort͞ clpa ī tpōit͞ ī e dm̄ et ipā tota redit͞ tenebsa. un͞ ī. teb
erāt sc͠ facie abissi. i. pctoris. Sʒ sic lua q̄n a sole respic͞ tū
illuiat͞. ⁊ oīs macla aspgit͞. et plcitudo ei restituit͞. vn̄ ꝓpha pe
telat dicēs. Coꝝ mūdū crea ī me ds. ⁊ spʒ rctū ī nouo. ī ui. mīs. Et iō cā
tat͞ d eis q hnt spm̄ scʒ. Cādidiores niue. nitidiores lacte. rubic
diores he. ¶ Tͣ ē flet' amaritudinis. pc͠ ē ꝯgelat. ⁊ ꝯstringit
aīā. Sic vidm̄ q frig' ꝯsting' aq̄. ⁊ ꝯūit͞ ī gelu. Sʒ pp calorē sr̄u cele
te. pͦ gelu dissoluit͞. et ī aq̄ ꝯūtit͞. Et sm̄ hūc mod' pctor hʒ ꝯge
latū ⁊ frigid' p frig' pcī ꝯgelantis ipm̄. Sʒ sps̄ scs̄ sueiēs. suo
calore ipm̄ dissoluit. ⁊ ī aq̄ lacriaꝝ resoluit. ⁊ fluē fac͞. hec ī
lacrīe q̄ lauāt pcīa. v͞ sc͠ amare. Et iō h' ē. qr̄ ī firmis dant͞
res amare q sc͠ mediciāles. ad expellēd d cor͞ ꝯrruptōes hūas.
Res uō dulces ꝯ opilatīe. et sʒ hūc mod' lacrīe q̄ ūtute spc͠ scī
soluūt͞ ⁊ fluūt sc͠ mediciāles. et iō valēt ad pgād' pc͠. ⁊ ad sa
nadā ꝯsciā. un͞ ī. amb͞. Lacrīe lauāt pcā q̄ pudor ē ꝯfitēi. Jpē
h' ꝓpha dr̄. Lauabo p singlas noc. lc͠m̄ m. lac. m. st. m. ri. Jdiū ex
hēs ī ymago. q exmultr͞ vitoꝝ tota ꝯgelata erat. Sʒ ūtē spual' ca
loris soluta. ab oclis ei' fōtes lacriāꝝ fluxer͞ ex qb; pedes salua
toris lauit. ⁊ pctōꝝ ī dulg̃ meruit. un͞ ī. Dimittūt͞ ei pccā mlta
ppe h cātat d ea. flauit aust͞ q ē uēt' calid'. ⁊ fugit spʒ scʒ. Et
fugauit aqlōē q ē frigidissim' uēt'. ⁊ fugit pc͠. q̄n cordi mae pnt͞.
ymb' sca spc͠ liqfec͞ ⁊ tepefec͞. ¶ iiij. ē fruct' plcitudinis. aīā eīn
pctrix ē sic arbor sicca. q̄ fruct' ñ fac͞. sʒ spc͠ scs̄ adueīēs fac͞
eā fructificare. ⁊ xij. fct' pduce. h ē ē lignū uite. d q dr̄ ī apoc.
faciēs p singlos mēses fruct'. xij. Quoꝝ pͥm' ē caritas. ī q spualit͞
spc͠ scs̄. dat' sic ī ꝓpa silit͞. qr̄ ipē spc͠ scs̄ ē amor. vn̄ dr̄ ad Rom.
Caritas dī diffusa ē ī cordib' nr̄is. Et qr̄ amor vnit ꝯ amatū. oʒ
q amatur sit sp̄ ī psētia amātis. Et iō hoīes caritatē hntes sp̄
volt͞ eos q̄s amāt hrē psētes. un͞ ī. q manet ī car͞ ī dō manet ⁊
ds ī eo. Ad hac at̄ psētiā et uniōē d nccītͣ seq̄ gaū. Qd est
Scds fruct'. Gaudiū at̄ dilatatō cordis ē. Gaudiʒ d dilatat co

v totū amatur: ī ſeipm recipiat. vn̄ dr̄ ī cant̄. Eat ī dō gau-
dēre. ad pſtrem ā req̄. v̄ abiectionib; pſtiātib; n̄ moleſtet. q̄ ū diſiduū
ī uno quiet. Et iō ſeq̄. Terci fruct. ſ. pax. de q̄ dr̄ apō. Et pax
dī q̄ exſupat om̄ ſenſū. Quart fruct̄ ē patiā. p q̄ mens fortis pſiſt
ỹ n̄ flect. p imminētiā malor. ꝑ qō dr̄ ja. q̄ patiā hr̄ op pfcm̄.
v. fruct̄ ē longanimitas. p q̄ n̄ pſtbat mens ī dilatiōe bon̄. vi. fruct̄
ē benignitas. q̄ ad vō bn̄fatiendi. vij. fruct̄ ē bonitas. dr̄ ā bn̄ig
q̄s bō igs. i. bō amor. ſeruēs fac. ad bn̄fatiend̄ pxō. viij. ē manſu
etudo. q̄ cohercet irā ⁊ iurias. ꝑ qō dr̄ ī Eu. Manſueti aūt heditabt
trā. ix. ē modeſtia. q̄ ī oībꝫ factis et dcīs modū obſuat. ꝑ qō dr̄ ap.
modeſtiam notā ſit oīb hoīb. x. eſt. fides. ut n̄o ſolū pxim̄
ꝑ dolū decipiamꝰ. ſ. nec ⁊ pfraude vl' p dolum. xi. eſt con
tinētia. q̄ ē ille q̄ cupias patit ſꝫ n̄ vincit. qō qō a ſolo dō eſt
iux̄ ī ſap. Scio q̄ ñ pſum eē cōtinēs. n̄ dō dedit. xij. ē caſti
tas. Caſtus ē ē. q̄ nꝫ patit. n̄ ducat. ꝑ qō dr̄ ap. ad Thym. q̄e
tam ⁊ tranqllā vitā agamꝰ ī oī pietate ⁊ caſtitate. fria. iiii.

F Acta ſt̄. Encenia ī jerlīs. et yemſ erat. ī ſcie hꝫ eu. ag. dēdicā
tiōe q̄ uidi huet cū ſaluatore nr̄o. q̄ q̄re qō ī c. q̄. Et p ē
puritatis uidi. i. cōdder g̃ uidi. Cij. veritatis teſti. i. opa q̄ ē
fatio ī n̄ prūs nū. ipā phibꝫ te dme. Cuij. ē malignitatis ſigeli:
i. ſuſtuler ḡ lapides. Quīt. ē. humilitatis ex. i. ſiopa n̄ fatō.
S Ecām eccā catho. hē gradum pō. Btr̄ Symon ap. dicēs. Credo
ī ſcā ecc̄ catho. Circa q̄. ē. obeꝫ. ſ. concordiā vnitatis. q̄ ecc̄.
Sedario. Sēmōiā puritatis. Ca ſcā. Catho. emmētiā dignitatis. q̄ ca
tho. Cuij. cōſtātiam firmitatis. q̄ ecc̄ fundam̄ hr̄ ē. Pꝰ. ḡ. eſt
concordia unitatis q̄ ecc̄. Eccā ē idē eſt q̄ cōgg̃. fideliū. h̄ ā cōgg̃. eſt
tota una eccā. iux̄ ī. vna ē columba mā. Dr̄ aūt una. eo q̄ unū eſt
qō ē ī diuiſum ī ſe. et ī diuiſum ab aliis. Sꝫ eccā ē diuiſā a ſynagoga
iudeoꝝ. a latibul' hereticoꝝ. ⁊ a ſenutis paganoꝝ. Et ī ſe ē ī diui
ſa. q̄ ī eccā pcītate oīa ſt̄ unita. Sig̃ aūt unitatis ē mot ⁊ dē
lectat. Illd ē dr̄ vnū qō hr̄ vnū motū. ⁊ unicā gaudiū ⁊ delectatōē
Sꝫ oēs iuſ xani. vnū hnt motū: q̄ unū ⁊ idē cōdē cord ⁊ ofitent
ore. Ca una ē fides ī eis iux̄ ī. vnꝰ dñs. una fides. ⁊ unū bap. Et
vnicā gaudiū delectatoē. Ca totū gau ſcōꝝ et delectatō ē ī dō iux̄
ī qō dr̄ ap. Gaudete ī dō ſp. paōrel aūt ī pūo mod. exiſtētes ī diuiſis
gaudiū. ⁊ potiꝰ ī mal q̄ ī bois. q̄ letant ē male fecit. ⁊ c. ī. r. pe.
Et iō tales. lꝫ ſit decccā q̄ ad nūm. ꝑ unitatis ſigē. n̄ tn̄ ſt̄ q̄
ad mītū. Et ſic tota cōgg̃ ſidelium ē ſic unum cor. ex diuiſis mēbris
cōpoſitū. ē cor. aūt. ē ſpē. ſ. q̄ ſpē ē quiuificat. Sꝫ ſic ī uno corpe
ſt̄ multa mēbra. et n̄ oīa hnt unū actum. ſꝫ qōlꝫ hr̄ determinatū offm̄.
ſic ocl's hr̄ uidē. auris audire. ⁊ c. et unū mēbꝰ altī ſuit de ſuo
offō. Sic oculꝰ ſuit manui. reſpiciēdo ī mundꝰ. et manꝰ ſuit oculis
extergēdo ſordes. Et ſi patit vnū mēbrū. cōpatiunt oīa mēbra. et ſi unū
mēbrū offēdit a. ſic manꝰ aliq̄ offēdit aliā manū. ⁊ tn̄ n̄ reſcādit
ī mediate ab alia ſꝫ cuſtodit. Sic ī eccā diuiſi homies. hnt diuiſa
offa. et unꝰqſq̄ dꝫ altī de ſuo ſuire offō. Sic offm̄ militis eſt
defendē ⁊ pugnē p lō cōi. Offm̄ aūt mercatoris diuitis ē paupi ſb
uenire. n̄ q̄s dr̄. Siq̄s viderit frē nec. hñtē clauſitq̄; viſcera ſua
ab eo. ⁊ c. Sꝫ ſi n̄ eſt caritas in eo. iam n̄ ē de eccā. Itē ſi q̄s ab
aliq̄ offēdit n̄ dꝫ ſtatim vindictā expetē. ſꝫ potiꝰ īdulgē. ſic unū
mēbrū alti parcit. et uindictā n̄ fac. aliē aūt xp̄ianus n̄ oim ⁊ ue
dicēs. Dimitte nb debita nr̄a. Et ſic pꝫ q̄ eccā q̄ eccā ē unū
cor. et vna aīa. iux̄ ī. Multitudinis cōdētium erat aīa vna ⁊ cor
vnū ī dō. Secūdꝫ ē ſēmōiā puritatis. vn̄ dr̄ ſcā. h̄ dr̄ ad dīā
ecce malignātiū. q̄ n̄ ē ſcā. ſꝫ polluta ⁊ īmūda. Sꝫ eccā catho
ē ſcā ⁊ pura. q̄ qō ſcītas attēd ad ſilic. ecce mal. q̄ qn̄ cōſecēt
lauat ⁊ iungit. ⁊ fideleſ ecce catho. lotiſt̄. ī vtute illꝰ aq̄
q̄ exiuit d latē ſaluatoris. ē ūtute baps ⁊ alia ſacm̄ vt. hnt.
Itē fideles ecce ī ungūt vnctiōe ſpūali. v ſaſiaēt alias n̄ eēt vē
xani. v x̄ quinct ē ī miter. q̄ xani dnī aūt. Sꝫ x̄ dr̄ vnct ḡ
xani ſpūali unctiōe ſignant. h̄ aūt unctō. ē g̃ ſpūs ſci. iux̄ ī ap.
ad Cor. Qui ſignauit nos. et unx̄ nos ſpū pmiſſiōis ſcō. q̄ eſt
pign' heditatis nr̄e. Sꝫ ſi q̄s dicēt ſpūs ſcūs q̄ ē pignꝰ ē potiꝰ. q̄ iō
p ſerpm ſbīe hr̄. dr̄ ē. q̄ dꝫ venir ē ī pmiſſis. iō n̄ ſe. ſꝫ trahꝫ
ſꝫ pficiet q̄ pmiſit. iux̄ ī. q̄ tot ſt̄ pmiſſioēs ſt̄. ī illo ē. Itē ſicut
de hoīe. ſic de aere. ī die ē ſp ē claritas. n̄ ſi fuerat nebla. Et aīa hoīs
ſp ē ī pſētia ſpūs ſcī. n̄ eā culpa expellat. Dedignāt aūt ſpūs ſcūs ē malī
pactoꝝ hitare. iux̄ ī ap. q̄ ē cōuētō lucis ad tenebras. Et iō quocies
ē q̄ eccā ſit ſcā q̄ eā dēs ī hitat. ꝑ qō dr̄ ī ps. Domū t dr̄ decꝫ ſcītudo.
ppt̄ qō dilig̃ ē cauēd. ne p' talē ſcīficatoē. aīam q̄ templū dī ē
ppt̄ ī mūdi pollnamꝰ. vn̄ ap. Neſcitis q̄ teplū dī eſtis. Sꝫ ſi q̄s tepl
dī uiolauit diſpdet illū dēs. Tertiꝰ ē excell. dignitatis. v dr̄ catho
i. vniūſal'. ē qō vniūſal' q̄ ad loc. et q̄ ad ſeſū. ⁊ q̄ ad tps.
Q̄ ad locū. q̄ p totū mūd dilatat. Antiqt' ē dēs tm̄ ī iudā erat not
iux̄ ī. Notꝰ ī iudea dēs. Nc̄ aūt p totū mūd pdicat. iux̄ ī. ī oē trā ex
iuit ſo. e. Et ap ad Ro. fides uīa annūtiat ī uniūſo mūdo. Itē
ē vniūſal' q̄ ad ſeſum. ſiue ſexū hoīs. q̄ nullꝰ abicit. nō dō.
ſi ſuus. nō maſcl's. nō feīa. nulla ē ī iſtis ē diffā. v dr̄ ap. ad eph.
ī xō ī n̄ ē maſcl's. nꝫ femiā. Tertio dr̄ vniuſal' q̄ ad tp̄s. q̄
ī cep ab abel. et durab vſq̄ ad finē mūdi. iux̄ ī. Ecce ē vbc ſū
vſq̄ ad co. ſcli. Sꝫ p' cōſūatoē ſcli remaneb ī celo. Sꝫ nc̄ hr̄ tres ptes.
q̄ una ē ī celo. alia ī mūdo. iij. ī pḡra. Et iſte tres ptes. ſignāt
tres ptes Euchariſtie. q̄ una cōmedit'. p q̄ ſignat illy. q̄ ſt̄ uiui ī hoc
mūdo. q̄ atterūt ī h mūdo diuiſis pſalitatib;. Quedā uō ī plcā ptic
patiōe btitudis. Et hij ſignāt p ptē ī calice miſſam. q̄ ill ī ebria
būt ab ubtate domꝰ dī. Quedā ſt̄ ī pḡra. ⁊ hij ſignāt p ptē. q̄ vſq̄ ī
finē reſuāt. Quartū ē cōſtātia firmitatis. Eccā ē hr̄ firmiſſimū fū
dam̄. qō qō ē ipē xc. iux̄ ī ap. Fundam̄ aliud nēo pt pone. v ē q̄ret
dō ad diſcip'. q̄ dicūt hoīes eē filiū hoīs. Rn̄t petrꝰ Tu es x̄ filꝰ dī viuī
Et x̄ ad eum. Et ē dico t q̄ tu es petrꝰ. ⁊ ſup hūc petrā. he. ecc̄. m̄. Et
iux̄ ī ſt̄ alia fundam̄. iux̄ ī. apoc. v dr̄. q̄ ciuitas illa hēbat. xij.
fundamēta. Et erāt ī ſcptarꝰ. xij. apl'i. Et iō eccā ē ita bn̄ fundata q̄
nllō n̄ pt deſtrui ul' ecuti. Nā pſecutoēs. i. tyranni. ſic Nero. dyo
clitianꝰ. et alii pſecutores eccā ī pugnaūt. n̄ eā deſtruē potuert
ſꝫ potiꝰ augēt. ē. iux̄ q̄ dr̄ ab. Itē inimicos auget. pſecutoib; eccē
patietoē anguſtat. vſq̄ ī certā trā dilatāt. ex ī piitiſſis ⁊ abiectiſ
ſimis. et ex paucīſſis. illumināt. nobilitāt. multiplicat. pclariſſia in
genia. et acutiſſiā. mirabiles puttas auctoꝝ [illegible]. ⁊ ad p
dicādā viā pietatis ſalutiſq̄ cōuitat. Itē impugnaūt hētici p eo
res q̄s cōpoſuer p diuiſas ſcptas fidi. Sꝫ q̄tomag ī pugnaūt tā
tomag vit claruit q̄ p q̄ [illegible] ad fidi declaratoē ⁊ defēſioē
p martiriū abſtuler ſunt ⁊ doctores. ſic ylarꝰ. aug. ābrō. Gō.
⁊ multi alij. p q̄s errōēs ſt̄ elimīati. ⁊ ūitas declarata. Itē dmoēs
ī pugnāt eccā. p diuiſas tepꝰ. Sꝫ q̄tomag ī pugnāt. tātomag puri
ficat. Sic ſtig de auro. qō q̄tomag ī ig poit. tātomag purꝫ cōgd.
hic cadit ex illꝰ ſenis. q̄ uidit ī mon. tot dmoēs q̄t erāt a viq̄.
Sꝫ ī g̃diēs ciuitatē tm̄ unū: dmonē vidit ē ca porta ciuit.

R Ogabat illū: qdā phs. v māducaret ē illo
Sic hꝫ ev. Int̄ pdres ex pmiē ⁊ multe cōſolōis. Nā ad mā
iſtruccoē. h'. iiij. ppomint. Et p. ē. cōuiſio mlieris. i. Ecce mlie
z. ē puſſio dēcēcoris. i. uidēs phs. Iꝫ. ē. ppoito qōis. i. Symon
hō ē ād dcē. q. ē. oclusio rōis. i. Remittēt ei pccā mlta

S Ecōꝫ colone. hē gradum ī ſcala fidi poſuit. Judas thaddē. frē
Jacobi alphei. ⁊ Symōis. Circa qō nō. ē. q̄ ī eccā q̄ apꝰ nb ī didit
cādela ē cōicā boꝝ ī eccā. Nā oēs xani ſūt p' moꝝ. exiſtētes hnt
pticipatoē ⁊ cōicatoē boꝝ q̄ ī eccā fiunt. p qōlꝫ mēbr ecce. Sic ſi
cādela accēdat. palīq ſpaliē. oim q̄ cū eo ſt̄. bn̄ficiū cādele pti
cipāt. n̄ ī uſu huīne ī pedimētū. iux̄ ī. ps. Pticipē me fac dē
oīū tīmētiū te. ⁊ c. i. mā. t. h aūt oīdi p' q̄dn. uoē. Et. p. ī
cōſonātiā unitatis. Cij. ꝑ cōſtātiā nobilitatis. iij. ꝑ bniuolē.

caritatis ¶ Quarto propter nimiam bonitatis ¶ Quinto propter consonantiam virtutis. Primo est quod
s. quia aggregat et socialium est unionem. Sed omnia que fiunt in his que colligit sunt
sunt communia omnibus sicut patet exemplo in arbore et fonte et homine. In arbore signo
quod omnes rami colligantur ad radicem vel ad stipitem. et ideo humor a radice
abstractus omnibus ramis communicat. Sed si ramus abscidatur non habebit illius humoris
amicam participationem. Et sic hoc modo omnes qui sunt in caritate bona in caritate facta communi
cant et participant. Unde prima ab ecclesia fit abscisio abscidatur a bonis propter mortale.
Propter quod in se principes precipue bonorum qui fiunt in caritate. Sed patet aliis dicente. Ecce in se
participes bonorum. volo dicere operum et missas et predicationes nolo et eas
nolo ultimo audire et facere. Et videtur esse quia peccator dicit facere sicut quis infirmus
qui vocat medicum ad recipiendum sue infirmitatis remedium. Quilibet sic debeat audire causa.
et ad ea abstinere et bonis exhibere vero. Predicator autem est quilibet sacerdos animi
instructor huius ordinaria vel commissa est dicens peccator de peccata sua naturae et sic
eius consilium in bonis operatum. quia per bonorum operationem homo disponitur ad perfectam sanitatem.
Tertio. Hec est differentia inter bonum et malum. Quia bonum in principio est difficile. Nam difficile
est ieiunare et delectatione corporis abstinere. Et sic de aliis. Sed licet sit ita
difficile in principio tamen efficitur facile in medio et delectabile in fine et in termino. De
malo autem est totum contrarium. Nam in principio est delectabile et suave sicut delectabile est lucrum
vel usuras extorquere et sic de aliis. Sed in fine est amarum et triste. quia sicut dicit
sapiens in ethicis. Prave repletur amaritudine. quia conscientia remordet et offendit
creatorem suum. Et ideo dicitur Ieremie videt quam malum et amarum est dereliquisse deum dominum tuum.
¶ Secundo vero appareat in fonte qui habet plures canales et omnes sunt participes aque fontis.
Sed si aliquis obturet non prohibet aquam fontis in eum derivari. fons iste est sancta ecclesia unde
Genesis. fons egrediebatur de paradiso irrigans superficiem terre. Hic fons habet multam aquam
id est multorum bonorum abundantiam. quoniam sanguinem Christi salvatoris qui tantam fudit pro eis. in caritate
et passione. Et apostolorum et martyrum et aliorum quamplures. et multa bona et magnam bonorum
copiam adiecerunt. Et alii qui credunt et consistunt et superaddunt que quidem bona derivantur
ad de ecclesie membra. Sed si aliquod ecclesie membrum obturetur per aliquod mortale peccatum bona
ista ad ipsum effluere non possunt. ¶ Tertio exemplo patet in homine in quo patet quod bonum huius membri
communicatur omnibus aliis. Nam homo in prima parte cerebri habet fontale principium omnium sensuum
suorum. quia quod sensus communicat omnibus sensibus particularibus. et diffunditur per totum
corpus ¶ Item in posteriori parte cerebri habet fontale principium totius motus. et ab ipso communi
catur et diffunditur per totum corpus. Item habet stomachum tamquam digestivum omnium ciborum
Qui quidem cibus si digesti fuerint omnibus partibus corporis communicat. Item habet cor quod est
totius spiritus et vite causa. et ab ipso per totum corpus diffunditur et communicatur ¶ Item habet epar
quod est principium totius naturalis caloris. et hic calor ab eo diffunditur et communicatur omnibus par
tibus corporis. Si autem aliquis vapor in aliquo membro opponeretur. et clauderetur meatus per
quos spiritus vitales et calores discurrunt illud membrum paraliticum efficeretur. quia non
fieret ad ipsum vitalis influxus. Vapor iste signat mortale peccatum. quod quando cordi est
oppositum. non est particeps bonorum que in ecclesia fiunt. eo quod est quasi membrum mortuum. ¶ Secundo
propter excellentiam nobilitatis. videmus enim in omnibus rebus quod res illa que magis par
ticipat alteri omnibus est communis. Sicut deus est rex et dominus et princeps. omnibus communis.
unde nullus potest eum se apparere. propter hoc deus quando docuit discipulos in evangelio dicere. pater
noster. et non pater meus. Item si consideremus solem propter suam nobilitatem est communis et bonis
et malis. et nullus potest eum se apparere. propter quod dicitur Matthei. quia solem suum oriri
facit super bonos et malos. ¶ Item in celis est ista differentia. quia duo superiora scilicet aer
et ignis sunt nobiliora Et duo inferiora sunt viliora. et ideo illa inferiora
ratione sue vilitatis homines sibi appropriant. Sicut diversi homines habent diversas pos
sessiones proprias. et diverse civitates appropriant sibi diversas partes maris. Sed
nullus potest sibi appropriare aerem vel ignem. quia ista sunt omnium communia. Hic patet in familibus
Quia reges et principes quanto in statu nobilitatis excellunt omnibus subditis in communes
et nullus sibi potest appropriare eos. Cum igitur bona que in ecclesia sunt. sint virtuosa. et nte
eterne memoria digna. patet ipsorum esse quod omnibus sint communia ¶ Tertio. propter benivolentiam
caritatis. Caritas enim opponitur cupiditati sicut calor frigori. Sed nos
videmus quod frigus ea que sunt diffusa constringit. quia ipsa sicut aqua in diversas
partes fluunt. Sed sic frigus si invenies eas constringit et congelat. et effluere non
permittit. Sed calor ipsa facit communia. Quia glaciem dissolvit et effluere facit.
Et sic hoc modo est de cupiditate et caritate. Nam cupiditas communia propria facit. unde
est contra quod dicitur. Cupiditas est vicium usurarum vendentium tempus. Quia fructum quod in presenti datur
per usuram si commode tempus solutio differtur. unde dicit ipse. Et ideo dicit apostolus

quod radix omnium malorum est cupiditas. Caritas vero econtra quia propria facit communia quia
sicut Augustinus. non querit que sua sunt. et ideo homines qui bona sua aliis attribuunt ob
veritatem et laudem caritatis domini. Cum igitur in ecclesia fideles caritate adiuncti
sunt et coniungantur quia ipsa est vinculum perfectionis. unde caritatis de bonis communia ef
ficiuntur. ¶ Quarto propter nimiam bonitatis. Quelibet enim res habet suam naturam. Sic homo est
animal rationale et mortale. Sed si auferetur id non esset homo. preterea bonum habet suam naturam
Quia sicut dicit Dyonisius. bonum est communicativum et diffusivum sui ipsius. Sed si auferretur
a bono communicatio auferretur ei sua natura. et sic iam non esset bonum. Et ideo videmus quod omnes
creature que plus habent de bonitate. plus habent de communicabilitate. Sicut in celo nihil melius luce. et
ideo lux totaliter se communicat. In viventibus nihil est melius calore et ideo ad alios se ex
tendit. Patet igitur quod dicitur. cum que bona que in ecclesia sunt communia omnibus fiunt in ecclesia existentibus
non solum vivo sed et mortuo

Collegerunt pontifices et pharisei consilium In hoc evangelio quatuor describuntur. Et primo est
malignitatis concilium. id est collegerunt pontifices. ¶ Secundo est iniquitatis consilium. id est unus
autem ex eis cayphas ¶ Tertio est veritatis presagium. id est hoc autem a semetipso
Quartum est securitatis presidium id est ihesus autem iam non in palam ambulabat.

¶ Propter remissionem. Ista parte que est media pars gradus. post beatum Thaddeum totum
est illud scilicet secundum communem peccatorum remissionem et quatuor articulis circa quod notandum est quod peccatorum
que fiunt in ecclesia et per annum. multis causis concessa. hec peccatorum indulgentia. Sed sciendum est quod
quatuor requiruntur ad hoc quod fiat peccatorum remissio. ¶ Primo est dispositio arbitrii ¶ Secundo
est adhibitio remedii ¶ Tertio est expulsio morbi. Quartum est appropinquatio termini.
Primo igitur est dispositio arbitrii. Nulla enim datur perfectio nisi precedat dispositio. sicut patet in
artibus naturalibus et artificialibus quod quia in nullo artificiato inducitur perfecta forma
nisi prius materia disponatur. Sicut patet in edificio. Nam prius lapides et ligna disponuntur.
et dolantur. Et postmodum forma inducitur. Item in agricolationes prius colitur et disponitur.
et postmodum plantatur semina. Item aurifices metalla colando et malleando
et postmodum inducunt formam. Sic est patet in omnibus artificialibus. Hoc etiam patet in naturalibus
Nam prius formatur corpus pueri in utero matris. et eo disposito et formato infunditur anima in fundendo.
et secundum dispositionem rei est tante virtutis. quia nulli rei disposite deus subtrahit suam perfectionem.
quia deus propter benivolentiam sue bonitatis voluit unicuique rei communicare perfectionem. secundum suam
capacitatem. Unde licet puer accipiat esse peccato originali. et tandem ex adultio. non tamen
corporis disposito sua perfectio subtrahitur. Sed potius anima rationalis ei infunditur. Hec autem dispositio est
per assuetudinem bonorum operum. quia ex frequenti bene agere efficitur homo bonus. unde Sapiens dicit
in libro Ethicorum. quod homo per assuetudinem bonorum operum inducitur ad virtutem. Si autem operatio
sit tepida. vel quod homo frequenter operetur. Sed contingit aliquando quod actus voluntatis est ita intensus quod per
unam actionem homo bene disponitur. Sicut patet in paulo qui erat in proposito et tempore persecutionis
subito voluntas eius fuit immutata et conversa ad deum. per aliquam exteriorem concitationem.
unde dicitur Actuum. Saule saule quid me persequeris. Et subito id est quando statim voluntas eius mutata
fuit et ad deum conversa. propter quod dixit. Domine quid me vis facere. Contingit interdum de peccatore
agitato peccato. sicut de animali quod propter magis volutatur in luto. Et quod per flagella
excutitur et adsurgendo excitatur. Ita deus interdum peccatores flagellis excitat
Sicut per amissionem filiorum et immissionem infirmitatum. Nam sicut dicit propheta. vexatio
dat intellectum auditui. licet enim peccatum mortale sit grave. aliquis per se quasi non potest resurgere.
tamen si facit quod in se est. et incipit se aliquantulum agitare. deus ei manum porrigit
et ipsum erigit. unde propheta voce hominis clamabat. Emitte manum tuam de alto
et eripe me. ¶ Secundum est adhibitio remedii. Quia qui vult sanare morbu
dicitur apponere remedium. unde de homine in peccato mortali existente. est sicut de homine gravato
apostemate. ad cuius sanationem tria occurrunt. scilicet dolor scissionis. Evacuatio
putredinis et solutio pretii. Sic est in peccato mortali. Est enim ad curationem ipsius
requiritur dolor contritionis. Est enim quod contrito mirandum in terra et solvenda. in se retinet
propria formam. Sed quando conteritur. id est totaliter teritur. tunc amittit illam formam. Sicut patet de
lapide contrito. Et sic hoc modo quando cor peccatoris remanet in se durum quia integrum retinet
in eo maculam peccati. Sed si conteratur et in partes resolvatur quod fit per dolorem
contritionis. macula peccati abicitur. unde dicitur in psalmo. sacrificium deo spiritus contribulatus.
cor contritum et cetera. Contritio cordis est evacuatio putredinis. in quo peccatum diminuitur ¶ Secundum
est evacuatio putredinis. id est si homo vult a peccato sanari. debet putredinem eius cor
hoc autem fit per integram confessionem quando homo peccata que sunt in corde per os eicit. propter quod dicit
propheta Dixi confitebor. et tu remisisti impietatem et cetera ¶ Tertium est solutio pretii
Ergo est quod infirmus qui a medico curatur solvat pretium medico. Et sic hoc modo
peccator tenetur satisfacere deo de peccato. Satisfactio autem ista fit per opera penalia. propter quod dicit Gregorius.

Iustum est ut peccator tanto maiora sustineat laborum quanto maiora
intulit culpa per culpam. Et hoc ideo est quia satisfactio habet respectum ad preteritam
culpam per quam fit recompensatio per satisfactionem. et quo ad futuram culpam ad quam preservat
quia non facile homo ad peccatum redit ex quo iram expertus est. quia sicut quidam dicit iniquitates
enim pene sunt medicinales. Et augustinus dicit videmus enim ferocissimas bestias ex
dolore penarum amarissimis delectationibus abstrahi. Unde si homo non satisfacit
in hoc mundo oportet quod satisfaciat in purgatorio. Secundo scias et melius est in hoc mundo satisfacere.
Est enim utilius quia pene huius seculi sunt minores et purgatorie. Secundo pene purgatorii
in purgatorio sunt non minores. Item secundo quia pene huius seculi sunt faciliores ad sustinendum
sustinendum. Unde est quidam magister qui quam iuvenem delicate nutritum dolore vidit
extraxit dicens tu delicate nutritus es tantam asperitatem sustinere non poteris
sed minus peccatis. propter hoc iuvenis quia sciebat quod delicate nutritus penam in futuro ultra purgatorii
sustinere non posse. elegit potius istam sustinere quam illam. Cuius est ex
pulsio omnium. videmus enim quod quando aliquid res in se aliquid forte non expellit nisi per fortius
contrarium. Sic infirmitas per sanitatem et frigus per calorem expellitur et albedo per
nigredinem. Et sic hoc modo culpam expellit nisi pena. Et si diligenter attendamus
invenimus est grave verbum quod non sit facile ut tam excedit. Item peccatum non est de
privatione ad habitum. sed potius econverso. quia homo vivus fit mortuus sed non mortuus
vivus fit. unde et vinum fit acetum sed non econverso nisi natura
resolvatur usque ad elementa et sic hoc modo quod nigrum sit privatio albi et
processus ab albo ad nigrum et ideo pannus albus bene recipit colorem nigrum
sed pannus qui naturaliter est niger difficulter recipit colorem album. Sed gratia hoc facere potest
et facit in peccatore quia cum anima peccatoris sit nigra ut dicitur ... nigra est facies eorum
super carbones. Sed adveniens facit eam albam ut dicitur Candidiores facti sunt nazarei
eius. Et in apocalipsi laverunt stolas suas in sanguine agni. Sic ergo facit animam albam
sed caritas facit eam rubeam. videmus enim quod quando homo de infirmitate surgit color pallidus
est in facie et si quando vino incalescit facies rubescit Et sic hoc modo
quando peccator vino caritatis potatur facies anime eius rubicunda efficitur. Et de caput (?)
... albedini et albedo rubedini facta est anima speciosa. propter quod dilectus
suus dicit esse candidum et rubicundum. Cuius est appropinquatio terminum. pena enim non
accidit nisi per elongationem a termino id est deo. ut dicitur longe a peccatoribus salus
Si consideremus est quomodo erigat videmus enim quod deus unicuique rei reddidit proprium
locum. sicut ... ... sed nobiliorem posuit superius et ignobiliorem inferius
Cum ergo peccator ... sit vilior infimum et viliorem locum tenet. quod sic patet. unde est
sunt gradus rerum ... sed non vivencia. Sic lapides metalla et huiusmodi Sed
hec vivencia Sic arbusta. Sed hec insensibilia sunt animalia. Et sic hec rationalia
et intellectualia. sicut homines. Cum ergo homo supremum locum obtineat. quia sicut augustinus
inter medium mundum et deum. nihil est medium. Unde hic ergo quod peccatum ascendit ultra homines.
Et dicit quod non potest ascendere nisi homo se inclinat et voluntatem suam ad
peccatum inclinat Et manifestum est quod quanto homo plus inclinat tanto elongatur
a deo. et accedit ad peccatum. Sed ergo homo vult remissionem peccatorum consequi. debet se
addere ad recessum eorum Sed aliquis ... peccatum me gravat in tantum quod non
possum me erigere Et dicit est quod peccator debet ... ... vel capud aliquantu
lum submoneat. quia deus paratus est ei appropinquare et veniam ... ... concedere
tribuere propter quod dicit paulus appropinquate deo et appropinquabit vobis. Sabbato

Pater venit hora clarifica filium tuum Salvator noster appropinquante tempore
passionis inter alia verba que protulit in isto evangelio hec verba ultima consolationis
reliquit. In quibus sex ... proponit. Et primo est augmentum devote orationis in ele
vatione oculis in celum. Cuius est preconium digne exaltationis. i. et nunc pater
clarifica me apud temetipsum Cuius est officium sue legationis. i. pater manifestavi
nomen tuum hominibus. opus consummavi quod dedisti mihi Cuius est beneficium sue dilectionis. i. non pro
mundo rogo. Carnis resurrectionem. et vitam eternam. amen. hec gradatim
ponit beatus mathyas Qui omnes resurrectionem carnis et felicitatem anime est que
felicitas consistit in coniunctione anime et corporis. Et ideo totum in ultimo articulo
comprehendit. Sed predicatum est de carnis resurrectione. nunc dicendum est de vita eterna
Que est finis totius humane affectionis. Circa quod quattuor considerantur debemus
Primo ipsius entitatem. Secundo ipsius qualitatem. Tertio ipsius quantitatem. Quarto ipsius localitatem
Primo quod considerare debemus ipsius entitatem. Sed quidam dicunt non esse vitam eternam. Qui
ponunt animam periri cum corpore. Sic enim esset inimico homo esset eiusdem conditionis cum brutis
talibus quietis. i. primus. homo autem in honore est non intellexit. Sed dicit est quod anima non perit cum

corpore. immo est immortalis et incorruptibilis. sicut probat omnes peripatetici. Excepto
alexandro greco qui a tota secta ipsorum dignabant et dixit animam cum corpore perire
quia posuit eam armoniam corporis esse. Quod sic patet omnium. homo est compositus est ex
anima et corpore. et est medius inter substantias intellectuales et bestiales. Sed quia me
dium participat naturam extremorum. ideo quod ad carnem similatur brutis. quia corpus
hominis moritur et corrumpitur sicut alia animalia. Ex parte autem anime assimilatur
angelis. et ideo anima non alteratur nec moritur. Et ideo oportet quod anima participet vitam
eternam. Quod sic ostenditur. Est enim quedam vita est pena et delectatione. sicut ista. Et
est quedam est pena sine delectatione sicut vita infernalis. ergo oportet quod sit alia vita
que nullam penam sentiat. sed habet puram delectationem. que est vita celestis. que
est vita eterna. que nulla interrumpitur morte violentia. Et hoc ideo est. quia mors
causatur in hominibus. Ex actione contrariorum. Ex commixtione elementorum. Et ex illatione nocivorum
Primo quod ex actione contrariorum. quia contraria in corpore humano semper agunt et patiuntur adinvicem
Et ex tali actione et passione corpus alteratur et moritur. sed dicitur faciunt illa
contraria que exequuntur viam suam. quod dicitur quasi hominem concedentes mortem morie
mini. Et ideo primi parentes qui immortales et incorruptibiles. causam sunt propter inobedientiam con
ditionis incurrerunt viam mortis. Unde moriemini. et qui ad dilabimur sicut ...
Secundo causatur ex commixtione elementorum. Cuius est quod sunt non perfecte assimilatur et ideo ex
pletio hominis mutatur. unde homines in iuventute sunt calidi et humidi. In senectu
te vero efficiuntur frigidi et sicci. que sunt qualitates mortificantes. quantum
auferentes. propter quod dicit philosophus. quod antiquatur et senescit prope interitum est Tertio
causatur ex illatione nocivorum. hoc est ex alteratione aeris circumstantis. quod quod aer
frequenter alterat in suis qualitatibus. et frequenter inficit. aer autem infectus magis
nocet quam aliud corruptum. Et ideo ubi est aer corruptus homines sepe moriuntur
subito. Sic patet de pestilentia que fuit rome propter flatum draconis aerem corrum
pentis ut patet in legenda beati silvestri. Et sic habetur in libro de proprietatibus elorum ut
narrat philosophus. quod tempore phylippi regis via erat inter duos montes armenie
inter quos nullus potuit transire quin caderet mortuus. Interrogavit ergo phylippus
rex sapientes. et non sciverunt causam illi dicere. Sed speculum quoddam de calibe
magnum fabricavit fecit socrates. et posuit inter duos montes Qui aspici
ens in speculo vidit duos dracones magnos. unum ex uno monte et alium
in alio monte. et unusquisque illorum aperuit os suum ad sotium. et eiciebant
ex orificiis eorum vapor et corrumpebat illum aerem. Dum autem socrates se
deret. et in speculo aspiceret considerando dracones transiebat iterum puta
milites quos socrates videt cadentes de bestiis. Et tunc sciunt quod causa illius
corruptionis fuit aer corruptus per dracones Descendens autem in statim nuntia
vit regi Qui statim iussit dracones interfici. et statim salvatus est locus.
Et miratus est rex de sapientia socratis. Et sic patet quomodo accidunt egritudines
et pestilentie mortifere propter aeris corruptionem. Sed vita celestis non potest
corrumpi per actione contrariorum. quia corpus humanum. et quicquid in eo est. in illa vita
erit perfectum. Corpus subiectum erit anime. et anima deo. Tunc enim erit corpus nimium glorifica
tum. et sic impassibilia et immortalia. unde dicit apostolus. seminatur in corruptione. surget in incor
ruptione. Item vita celestis non mutabilis ex commixtione contrariorum. quia cibus celestis est tante
virtutis quod vitam perpetuabit. Et non mirum quia etiam in mundo isto inveniuntur cibi tante
virtutis. quod dicitur conservare vitam per C. annos. et iste vocatur lignum vite quod est
in paradiso. hic est cibus vite eterne omne delectamentum. et omnis saporis suavitatem
de quo in psalmo. Gustate et videte quam suavis est dominus. Item vita illa non mutabilis ex
illatione nocivorum. quia non est ibi alteratio qualitatum. nec corrumpens vapor. Et ideo
illa vita est vita eterna. sine aliqua mortis interpositione. quia precipitabit dominus
mortem in perpetuum. unde dicit apostolus. ubi est mors victoria tua. ubi est mors stimulus tuus. Et
sic patet quod est vita eterna. de qua dicit dominus in Io. ut omne quod dedisti ei det eis vitam
eternam. Secundo debemus videre eius quiditatem. scilicet quid sit vita eterna. Ille
est qui eam novit. causa nobis in Iohanne describitur dicens. hec est vita eterna ut cognoscant
te. etc. Sed possumus dicere. quomodo cognitio est vita eterna. Et dicit est quod visio
dei presentialiter causat in sanctis cognitionem perspicuam. causat ferventem caritatis beni
volentiam. et fervens benivolentia causat in visione tria complacentiam Qui a beni
volentia habet vim unitivam amantem cum amato unire. Sed anima que in tre...
quo deo unitur in vita perpetuatur. Et ideo hoc est. quia sicut ille qui semper coniunctus est igni
semper calescit ab igne. ita qui coniungitur vite indeficienti recipit influxum
vite. deus autem est vita. sicut ipse dicit. ego sum via. veritas et vita. Et sic patet

q̃tos eſt uita eterna. Ter°. ꝯ̃bens' vite ei' q̃litatẽ. Et dr̃ ẽ q̃ vita
eterna oĩb' bõis h̃itat. ꝗ iõ ẽ finis oĩm̃ deſideriorũ. Nam ĩ ea ſenſ' de-
lectab'. ĩtell's illũiab'. affcs ſatiab'. Et mot' t'minab'. P̃s q̃o ſenſ'
d'lectab'. Oĩs ſenſ' d'lectab' ĩ ꝓ̃p° obiecto. Viſ' q̃o d'lectab'. Q̃ia regẽ
ĩ decore ſ° uidebũt. ẽ facies amabĩl' ꝯpleã g'ar. Audit' d'lectab'. ꝓ cãtum
ãglor̃. v̾n ys. Gau. ꝯ letẽ. ĩueniet' ĩ ea. gr̃ar actio ꝯ uox laudis. idẽ
aug. amabim' uidebim' ꝯ laudabim' ĩ fĩe ſine fine. Odorat' d'lectab'
ꝓ odorẽ ſuauiſſi° corpor̃ ſcõr̃. Guſt' d'lectab' q̃ erit ĩmĩſcdo. uix°
p° v' edam' et bibam' ac. It̃ itell's illũiab'. uix° ĩ c°. ys. Implebit' ſplẽ-
doribꝫ aĩam tuã. vñ ad cognitõe oĩm rer̃ ꝯducet'. q̃ aĩe uidẽti dm̃
arta ẽ oĩs c'atũ. ũt dicit' ex d'lõ gregorii. q̃ ſb' uno radio vidit aĩ
ſe totũ mũd' collectum. Itẽ affcs q̃etab'. affect' ẽ tẽd' ĩ bon. ſꝫ hĩ
ĩueĩt purũ bõ. et iõ diſcurrit p diuiſa boã. n̄ q̃etãt p'. eo q̃ boã
iſta ſt̃ multis d'tib' admixta. Sꝫ ĩ hĩt aĩa purũ bon. ꝯ ĩfinitũ
ẽ tot' affcs q̃etab'. Itẽ appetit' ſatiab'. ĩ uita ẽ p̃ſumi ſatiari ñ p'.
q̃ õ boã c'ata ſt̃ q̃dã ſtille et q̃da gutte fluẽtes a bõis etnis. v̾n
ſic hõ ñ p' ex una gutta ſatiari. ita ñ ĩ bonis mũdanis. Sꝫ ĩ ẽ bõr̃
hũdanc'. fontal'. vñ ſic hõ q̃erẽt ĩ fonte. vl' ad gulã ſatiaret' aq̃.
q̃ ſt̃ ĩ p̃ria ſ' repletũ bõr̃ etnor̃ hũdanc'. uix° p° q̃ replet ĩ bonis
deſid' t'. It̃ mot' t'minab'. oĩs ẽ mot' t'minat' ĩ loco ꝓ̃p°. ꝓ' aũt
loc' aĩe. ñ ẽ ñ ds. uix° p° aug. fecisti nos ad te. iniq̃etũ ẽ cor nr̃m. et ñ ĩueñ. bõ
aĩe nr̃e. ñ ĩtẽdẽs ĩ q° colligũt' ſparſa. Et iõ l' c. q̃ ẽ aĩa ſit ca-
pax mltor̃ bõr̃. et boã mlta ñ ĩueniat' ĩ unitate mũdana. Sꝫ ĩ diui-
ſis ĩueniũt' mlta boã. Sic aliq̃ res hñt plenitudinẽ. aliẽ nobilitatẽ.
aliẽ claritatẽ. et ſic ĩ diuiſis ſparſa. ĩ dõ ſt̃ oĩa collecta. Q̃ia ĩ dõ e
pl'titudo. Et for. ꝯ q̃q̃ aĩa appetit p' tot' ĩueñt ĩ dõ. Et iõ hĩ ẽ q̃ d'
boẽ. q° oĩs pl'alitas ab uno trahit origiñ. Sic p' ĩ reb' nãlib'. Q̃ia
mlti digiti ab una manu. ꝯ mlti rami ab uno ſtipite. ꝯ oẽs nu-
mi ab unitate p̃cedũt. Cũ g° ĩ bonis c'atis ſit bõr̃ pl'alitas ĩ diuiſis di-
ſtĩcta. oz q° õ ĩueniat' ĩ uno fontali p'n̄. ĩ q° õ bõ collig'. ꝓ q̃ dr̃
ĩ l' ſap'. venerũt m̃ õ boã pariẽ cũ illa. Et ĩ thobia. Q̃ia ſimul h̃ites
ñ te dimittẽ debuim'. Cuiꝫ vitẽ ꝯ̃bens' ip' localitatẽ. ꝗ. ſ. ſit
vita etna. Et dr̃ q° e ĩ celo empyreo. v° refulget p̃ſentia maieſtatis.
Et iõ hĩ ẽ q̃ uita etna ẽ q̃ia p̃ne etne. Sꝫ c'ia ſt̃ q̃ maxime a ſe
diſtãt. Sic alb' ꝯ nig'. Rube' ꝯ croce' ñ tm̃ diſtãt. q̃ ſt̃ medij colo-
res. Et ſꝫ hẽ mod' q̃ p̃na etna ꝯ uita etna. v̾ẽ ſt̃ c'ia. maxĩe adi-
nicẽ diſtãt. Cũ g° p̃na etna ſit ĩ loco iferiori orbis. q̃ ẽ dr̃ ĩ cẽtro
t'ie ẽẽ. oz q̃ vita etna ſit ĩ loco altiori. Sꝫ loc' altiſſim' ĩ toto or-
be ẽ celum empyreũ. ꝓ q̃o ſap. ĩ li°. d' celo ꝯ mũdo dr̃. q° ĩ
eſt uita melior oĩ uita. viueñs ĩ ſcl'a ſclor̃. vñ ꝗ ſtãs ſuaſ ph'-
aĩe q̃ ĩ hac vita pietatẽ ꝓ iuſticiã colẽt. ad ſedes ſydereas trãſ-
ferunt'. Et ſꝫ p' q° vita etna ẽ ĩ celo empyreo. Rog.

Hoc ſẽtite ĩ uob' q° ꝯ ĩ x° ihũ. Q̃ia manſue. ẽ. Dñica ĩ ramis palmar̃
v' bõ diſcip'. imitet' magr̃m. ꝯ ſuus dñm. Et miles regẽ. Et
xp̃c ſit nr̃ mag'r et dñs. ꝯ rex. Io ap' ĩ hac ep' hortat' nos ad
imitatõẽ x°. Ponit aũt potõnẽ q̃ ĩ x° q̃ ĩ uob' ſentire debẽ. Nã x°
p°. exaltat' nr̃ã nãm. Aſſumpſit figurã. hũit ob'. Et muit excellã
p°. q̃dẽ exaltat' nr̃ã nãm. v̾n dr̃ ꝯ nanauit' ſẽp' fori. ſui. accipiẽs.
Io aſſumpſit nr̃ã nãm. v' hõ aſſumeret dñã. v̾n dr̃. ꝗ. dg. q° fili' dĩ
fcs ẽ fili' hõis. v' fili' hõis fieret fili' dĩ. Et q̃ fili' dĩ ſic aſſumpſit
nãm nr̃ã. iõ exaltauit eam ſ' oẽ c'atũ. Q̃d ſꝫ p'. Oĩs nobilitas
attẽdit' ſꝫ ſuã for'. Sic p' ĩ ſtis ex'. Sacerdos ẽ altior dyacõ. q̃ ſbli-
miorẽ hĩt ordĩẽ. Et ep̃c q̃ ſacerdos. Et p̃p° q̃ ep̃c. Cũ g° p̃p° ſũmã
et plenã hĩt p°. ſt̃ miniſtros ecce. hĩt maiorẽ ſblimitatẽ. p'
ꝗ ĩ vaſis argẽteis et aureis q̃ ſt̃ p̃ciõſa ꝯ mag' p̃ciõſa. Sꝫ g° eſt
d' hõie. c' ds dedit aĩã ſpũalẽ. ꝓ q̃ nobilior ẽ q̃ plãte. q̃ oẽ aĩal
ẽ nobili' ĩaĩato. p q̃ angl'o ẽ eq̃lis. It̃ ornauit eum gr̃atis ꝯ uir-
tutib'. ꝯ ĩſ addit' pl'enim ſaphyrũ. q̃ñ nãm hũã aſſumpſit. ad
diuinitatẽ vñc p' p q̃ q̃dẽ unionẽ ẽ excellẽtior oĩb' c'atis. ꝓ q̃ dr̃
ap'. Et adorẽt eũ oẽs ãgli ei'. v' oẽs ſpũs celeſtes. xp̃o hõi ſt̃ ſbiecti.

hĩ ẽ oẽs ꝯ̃bens' ſentire ĩ uob'. v' uos m̃ nãm nr̃ã ſblimem' q̃ ĩ ſ'
honore fuerim'. Peccatõr aũt nãm hũã maculat et d'p̃uat. eo q̃ p̃cc̃or
vilis omnibꝫ rebꝫ effic'. vñ cũ oĩa ſit adeo p̃ducta. p' ſm dĩ op̃a
omittit'. uix° p°. oĩa p ipm̃ fcã ſt̃. et ſm ipõ fcm̃ ẽ nl'. i. p̃cc̃m. q̃
ẽ p̃ccãt. nl' effic'. Sc̃o. x°. aſſumpſit figurã. vñ ĩ ſilit°. hõi fcs.
ꝯ h̃itu ĩueñt ut hõ. hoc ꝗ ſentire debem' ĩ uob'. v' ĩ unitate ſim' hõi°.
Q̃ĩ dñ ẽ apparẽt hoĩes. ꝯ ĩ unitate ſt̃ beſtie. hõ ẽ eſt aĩal rõale
ꝯ mortale. aĩal aũt ẽ ſba aĩata ſẽſibil'. Et ſic v' ãs ſit vẽ hõ. reg° q° ſit
ſba aĩata. ſẽſibil'. rõal'. ꝯ mortal'. ſba ã ẽ res p ſe exiſtẽs. P̃cc̃or ã. ñ p
ſe exiſtit. ſꝫ ꝯ motõĩbꝫ agitat'. Nã ſic nauis fracto gubñaculo
aueñto ad diuiſa mouet. ſic p̃cc̃or. ſm adiutorio dñi g'e p̃uat'.
ſuauitatẽ d'yã ſbiicit'. q̃ q° fac p̃ccm̃. ſ'. ẽ p̃ccĩ. Et ab ipõ ĩ diuiſis p̃ctis
ĩduc'. It̃ hõ ẽ ſba aĩata. p̃cc̃ a mortific[at] a°. q̃ ſic hõ mortu'. nl'
p' op̃ari. ſic aĩa exiſtẽs ĩ p̃cc̃. nl' p' meritorie. opẽe. q̃ ſic ipẽ dr̃. ſine
me. nl' poteſtis facẽ. Sꝫ p̃ccm̃ ſep̃at aĩã a dõ. q° ẽ uita aĩe. Sic ã ẽ vita
corꝑ. ſic d' aĩe. ĩ li°. d' uidẽ. viuit cor nr̃m d' aĩa mñ. ꝯ ã nr̃ de te dñ.
It̃ ẽ ſẽſibil'. Nã dicit hõi ſẽſimus ad diſcernẽd' utile ꝯ nociuũ. P̃cc̃or
ã ñ ſentit. uix° p° vulnerauerũt me et n̄ [dolui]. Traxerũt me ꝯ ñ ſenſi.
Demones aĩã p̃cc̃oris tel' p̃cc̃or̃ traſfigũt. ꝯ p̃cc̃or ñ ſentit. v̾n dr̃ q° ioab
t'nſfixit tres lanceas ĩ corde abſalon. q° fuit p̃cc̃orum. Et ſigt aĩã
rõalẽ. q̃ dyab' tribꝫ lanceis t'nſfig'. ſ. ocul'. auaricia. et ſuꝑbia. It̃ hõ
ẽ rõal'. et iõ dꝫ diligẽt' p̃mutare. q̃ ſꝫ dyo°. p̃ccm̃ ẽ ꝯ rõem. ꝗ̃ui
ã deſtruit ſuũ ꝯ̃riũ. ſic ĩfirmitas ſanitatẽ. et frig' calorẽ. Et ſic
p̃ccm̃ aufert ĩtell'. ꝯ rõẽ. q̃bꝫ ablatis ñ remanet ĩ hõ. n̄ q̃o beſtiale ꝯ bru-
tale ẽ. ꝓ q̃o dr̃ ĩ ps. hõ c' ĩ honore eẽt. ñ. i. ꝓ q̃ etiam p̃cc̃or diuiſis
aĩalibꝫ aſſilat'. Et ꝓ̃p. plato poſuit t'nſformatõẽ. ñ ſꝫ rẽ. ſꝫ ſꝫ
ſilitudinẽ. It̃ hõ ẽ mortal'. ꝯ iõ debet' diligẽt' mortẽ meditari. q̃ pl'
abor̃ p̃cc̃ hõ ſꝫ cauet. q̃ q̃tũcũq̃ hõ ſit magn' ꝯ potẽs. ꝯ nobil' p mor-
te fit vil' ꝯ n'. vñ lẽ. ĩ geſtis alexandri. q° mult° fuit ſꝫ q̃dã lapis p
toſi° q̃ poſitꝰ ĩ ſtatera pl' ponderabat q̃ ãs ali° poſit' ex alia p̃te. poſi-
to uõ puluẽ ſ' eũ nihil ponderabat q̃ una palea. Cuꝫ ã ſt̃ hĩ mlti
mirarent'. dixit un'. dñe. iſte lapis demõſtrauit ub' q̃o eſtis. ñ ẽ
pl' pondẽntis q̃ tot' mũd' quos ſuſtinẽ ñ p'. Sꝫ poſito pluẽ
ſ' uos ĩ morte. nihil eritis q̃ q̃dq̃ ſit ĩ mũdo. It̃ x° hũit ob'.
v̾n dr̃ q° fact' ẽ obediẽs vſq̃ ad mortẽ. hĩ ꝯ debẽ' ſentire ĩ uob'. v' ſim'
dõ obediẽtes. q̃o videm' obſuari ĩ oĩbꝫ c'atis. q̃ oẽs c'ature obſuãt
t̃pe ad fructificãd' ꝯ op̃and'. adeo neceſſarium. ſꝫ ſol' hõ neglig' t̃pe ẽ ſit
p̃ciõſi° ĩ t' oẽ alia. et ẽ trãſit recupari ñ p'. ꝓ q̃o dicit ap'. dũ t̃pe
hẽm' operemur bõ ad oẽs. Et it̃. Ecce nũc t̃pe accep'le. Sꝫ ẽ t̃pe nob'
neceſſarium ad p̃nĩa. ñ ad laſciuiã. ad exercitiũ. ñ ad ociũ. ad plã-
gẽd'. ñ ad ridẽd'. uix° p° q̃o dicit q̃dã ſcẽs p'. plorem' fr̃s. eam q̃
eam' ad loc' v' lacrime affligũt cor. ꝯ nulla erit utilitas. Dñs ẽ neceſſ'
hõi t̃pe p̃nĩe. et ipẽ abutit' eo ad p̃ccãd'. vñ ſol' p̃cc̃or ẽ dõ io-
bediens. ẽ oẽs aliẽ c'atẽ. ſit obediẽtes. Sic p' ex'. Dñs ẽ ſic d' aĩa.
ẽ ĩ toto mũdo ſic aĩa ĩ corꝑe. Sꝫ õ mẽb' corꝑ. obediũt rõi. p't̃ p̃tẽ iſti-
mã. ĩ q̃ regẽt lux'. ꝯ ſili m'. oẽs c'atẽ. obediunt dõ p't̃ q̃ p̃cc̃or. vñ dr̃
ĩ Iob. q° p̃reneſ erit aduẽſꝰ dõm̃ erecto collo. Itẽ x° meruit excellã.
vñ dr̃. ĩ ꝓ q̃o ꝯ dñs exaltauit illũ. exaltauit q̃dẽ illũ p paſſiõẽ
c'cis. uix° p°. luc. Nõne ſic oportebat pati x° ꝯ ĩtrare ĩ gl'ã ſ'. hĩ
ꝗ debe' ĩ uob' ſentire ut c'cifigam' cũ x°. v' p'ſim' exaltari cũ ipõ. Debẽ e
hẽ man' crucifixas. v' ñ p̃cãs mali opis. It̃ pedes cruciã. debem'
hẽ fixos. p pedes ẽ ĩtell'ũt' affctões. q̃ ſic pedes portãt tot' cor. ita
affcs portat totã aĩã. Sic c'cifix' fuit paul' q° dicebat. x° affix' ſũ
c'ci. Q̃ ẽ ſic c' ipõ c'afig' ĩ gl'ã exaltab'. ꝓ q̃o ipẽ dñs dr̃. Q̃ uult
venire p' me. ab. ſe. ꝯ tol' c'. ſ. ꝯ ſeq̃t' me. Rog.

Ecce rex tuus venit t'. Q̃ñ dñs nr̃ noluit mori. ubi n̄ potuẽt eũ
occidẽ. Sꝫ q̃ñ uenit t̃pe ĩ q° d'uit ẽ mori. loco mortis appiq̃t'. ſic
hẽt' ĩ p'ſ hodiern evãglii. c' dr̃. Cũ appĩq̃ret i' ierl'is. Hĩ ẽ ſic. uiꝫ.
nõ. Et p' ẽ ſigale offm̃. i. miſit duos diſcip'. ſuos. Cuiꝫ ẽ roga-
le pedum. i. Ecce rex tuus venit ẽ mãſuet'. uiꝫ. obediẽtiale ob

sequi. i. euntes discipuli fecerunt &c. Luce .xix. c. ꝓplare calui. i. turbe a q̄
precedebant et q̄ sequebantur. Ecce rex tuus. Rex iste venit ad pugnandum pro nobis
contra aduersarium. Iste g° aduersarius est congeries peccatorum q̄ contra humanum genus
horribile ordinauerit exercitum. quorum rex est dyabolus. vnde iob. Ipse est rex super omnes
filios superbie. Regina autem est ipsa superbia. vnde dicitur. ... Et ab ista regina et
rege nascuntur plures filii qui sunt capitanei in exercitu peccatorum. s. Inanis gloria | Gu
la | Luxuria | Ira | Auaricia | Inuidia | et Accidia | Isti g° principes omnium malorum. habent
sub se milites plures. Et quilibet est ad pugnandum nobiscum conatur. Sub inani gloria
milites sunt .viii. | Iobactantia | Iactantia | Inpresumptio | Inobedientia | Pertinacia | Discordia | Presump.
Gule milites sunt .vii. Inepta leticia | Scurrilitas | Inmundicia | Multiloquium | Ebrietudo
mentis | Luxurie | Cecitas mentis. Inconsideratio | Inconstantia | Precipitatio | Amor sui
Odium dei | affectus presentis seculi | Desperatio futuri. Ire vero | Rixe | Tumor mentis
| Contumelia | Conuicium | Clamor | Indignatio, Blasphemie. hii sunt .vi. milites.
Inuidie vero sunt milites | Odia | Susurratio | Detractio | Afflictio de bonis | Exultatio
de malis proximi. hii sunt .v. Auaricie autem | Fraus | Fallacia | Periuria | Inquietudo | vio
lentia | Contra misericordiam | obdurationes. hii sunt .vii. Accidie autem milites | Rancor
| Pusillanimitas | Desperatio | Torpor | Circa precepta | vagatio mentis | circa illicita
Iste exercitus peccatorum sic ordinatus usque ad passionem Christi humanum genus impugnauit.
et multos reges et prophetas vincebat. Nam ... princeps et rex malorum
ordinauit quod superbia ... cum prima mulier pugnaret quam vinceret pugnauit.
Nam ad verba antiqui serpentis tanta elatio mentem eius intrauit quod credidit esse sic
ut deus sciens bonum et malum. Unde gen. iii. Eritis sicut dii ... aperientur oculi uestri
sicut dii scientes bonum et malum. Ira vero pugnauit contra cayn. Quem uideres quod deus respiceret
ad sacrificium abel et non ad suum. irato contra fratrem occidit eum. Gula vero pugnauit contra
Esau et eum vicit. qui pro una scutella lenticule primogenita sua vendidit.
Inuidia vero pugnauit contra patriarchas filios iacob et eos vicit. Qui uidentes
quod ioseph a patre plus cunctis fratribus amaretur. inuidebant ei. et ex inuidia vendiderunt
eum in egyptum. Inanis gloria pugnauit contra saul. quia cum audiret quomodo mulieres cantarent
dederunt ei mille. et dauid .x. milia. a nunc usque vicit ipsum dauid innocentem persequebatur.
Luxuria vero pugnauit contra dauid. et ab eadem victus est. videns enim bersabee lauantem se
adulterium cum ea commisit. Insuper et uriam illius occidi fecit. Auaricia vero pugnauit contra
sacerdotes et pontifices templi et ab ea victi. ordinauerunt in atrio nummu
larios qui pecunias permutarent vendentibus. et quosdam alios mercatores qui venderent oues
et boues et columbas. Sub nullis excusatione habent de sacrificio non offerendo. hec
vicit quia principes aliorum omnes hostes vincit. ... in amore vel admiratione
ob auaricie studium. Accidia que de maiore parte hominum pugnat. Et est accidia de bono
spirituali. propter multitudinem aliorum bonorum temporalium abeundo multi homines vincuntur. Sicut illi
qui dolent de ieiunio et in aliis spiritualibus. videns quod humanum genus se ita
deuictum ab istis peccatis. clamauit ad dominum ut mitteret eis regem qui pro eo
ut est ... quem misisti ... in psalmo ei cum prestolabar dies ... et
... de ... et de syon tuere te. propter quod pius pater afflictionem populi sui uidens
alium exercitum bene dispositum et fortissimum ordinauit. Et posuit .vii. principes
contra .vii. alios. Qui fuerunt septem spiritus dona. primi fuerunt spiritus sapientie | Et intellectus | consilii
Et fortitudinis | Scientie | Et pietatis | Et spiritus timoris domini | hii que principes
homines scutis fortissimis contra aduersarios armauerunt. Sicque exercitibus ordinatis
Rex huius milicie contra regem peccatorum pugnauit. Et fuit pugna tam fortis. quod aliquando
pars corruerit. Sed christus tanquam rex fortissimus statim surrexit. Et regem peccatorum
i. dyabolum religauit. et predam quam ei abstulit sicut habetur in apocalipsi. Iste re
gina huius milicie pugnauit contra superbiam. Et sic superbia vincebatur per humilitatem
sic hostis est deuicta et expugnata augustinus vbi. Ista est illa sicut dicitur. ...
... capitur uenenatur quam omnimoda insidie tam demonis illecebra. quia
de mentis superbia deuincat. Hec est que demonibus est terribilis et pauenda. sicut ca
strorum acies ordinata. hec regine non demones sustinere non possunt. Iste scu
tum huius non est contra dyabolum est ... ut patet de symone mago. qui ex uana gloria cepit
volare. sed orationibus apostoli corruit. Iste de scutum principis sed contra gulam est scutum
abstinentie. vnde sancti patres qui resistere voluerunt insidiatori abiecerunt delicatis
cibis utebantur cibis. Sicut patet de Io. baptista et de aliis sanctis patribus qui morabantur
in heremis. Sicut patet de daniele qui contempto cibo regis leguminibus utebantur.
Iste contra luxuriam ordinauerunt scutum castitatis. sicut patet in sanctis virginibus. votum emi
sentibus. Et ideo diuisa tormenta sustinuerunt. Sicut patet de beata agnete et beata ca

therina et aliis multis. Narrat iohannes de quodam virgine quod cum a quodam
milite violenter esset oppressa et corrupta distillata tantum sui casti corp
oris dormientem occidit. domini sentiam necauit ... quia noluit mori
quia de suo corruptore se uindicauerit. et post uindictam corrupta noluit vi
uere. Et contra iram posuerunt scutum mansuetudinis. et ideo sancti martires cum
cruciarentur. cum mansuetudine loquebantur. Et contra auariciam posuerunt scutum largita
tis vel in primitiua ecclesia. quicumque habebant agrum vel possessiones vendebant et pretium
ad pedes apostolorum ponebant pauperibus distribuendum. Sicut legitur de diacono
... quod pauperi ... panem siligineum. Sed ad mensam ...
et ad ... magis clarus ... quia ... sola temporalia sunt ...
... pro cunctis ... vendidit et pauperibus subueniret. Et contra inuidiam ordina
uerunt scutum caritatis. Nam sicut inuidia de bono alterius dolet. ita caritas gau
det. quia sicut apostolus. caritas non emulatur. non querit que sua sunt. Et contra accidiam posu
erunt scutum spiritualis leticie. Gratiam facit ... gaudentes ... ut sic accidia de bonis
spiritualibus ... spirituali leticia ... ... in de gaudebit ...

Ante sex dies pasce venit ihesus in bethaniam. feria .ii.

In euangelio .vi. ponuntur nobis. In quibus tota ystoria de lazaro ... pietatis
obsequium. fecerunt ei cenam magnam et martha ministrabat. Cui est cupiditatis
insultum ... Cuiusmodi malignitatis ... cogitauerunt ... prin
cipes sacerdotum lazarum occidere. Cuiusmodi claritatis ... venit hora vt cla
rificetur filius hominis. Cuiusmodi potestatis ... princeps huius mundi eicietur foras
... exaltatus fuero a terra ... De eodem

Si tempus agitur de passione ... que passione ... Et primo est indigentia
plebis. Cuiusmodi est inuidentia mentis. Cuiusmodi est ... Cuiusmodi est ... prius.
Primo quod est indigentia plebis ... humanum tamen erant quod nulla pura creatura
potuit expiari. Erat enim offensa magna ... pro ... offensam ...
ablatam. Cuiusmodi propria natura corrupta. Et primo quod propter peccatum offensam ...
... infinitate diuine maiestatis. Culpa autem ...
quia quanto maior est persona tanto maior est culpa. Sicut magis offenditur ...
... Et secundum ... maxima autem culpa est offendere deum qui est summum
et infinitum bonum. Sed per peccatum primorum parentum fuit contemptum in obediencia. quia peccatum quodammodo
fuit infinitum. Et ideo ad solutionem vel satisfactionem esset aliquid. oportebat illum habere virtutem
infinitam. Solus autem deus est infinite virtutis. et ideo ipse solus satisfacere potuit vnde
... Sic fuit peccatum ... quod ... non potuit ... filius dei mo
rerer pro nobis ... mortis. Sed per peccatum gratia infinitate ... ablata ...
gratia ... Sed per gratiam homo meretur gloriam. gloria autem consistit in diuina ...
quod ... bona infinita. Sicut ... dat rei de for
titudine ... ad locum. Sicut patet de lapide ...
eleuatur magis et minus. Et sic habet modum gratia diuina ... in natura ea subtili
... ita quod ... amore quam habet ...
et ad consanguineos ... amore resoluit tamen ... solum deum diligere ipsi suum
soli et toto affectu ... patet in paulo. quod diuina gratia repletus ...
qui dicebat. Omnia arbitratus sum vt stercora. vt christum lucrifacerem. Et sic per gratiam homo
meretur ... est participatione homo fit beatus. Cum gratia ... sit infinitum bonum
et homo per peccatum ipsum amittat. iustum est vt penam infinitam sustineat. homo autem
est sit finite virtutis ... peccatum soluere non potuit ... necessarium fuit
homini. vt haberet unum qui pro eo satisfaceret qui haberet infinitam virtutem. Iste autem ...
filius dei. Unde psalmo. holocaustum et pro peccato non postulasti tunc dixi ecce venio.
Et habuit infinitatem propter naturam corruptam. quia quod natura quodammodo infinitatem habet.
... posset infinita multiplicari. Nam si mundus esset eternus quod nunquam defi
ceret si plures posuerit in infinitum homines nascerentur in natura corrupta. sicut dicit apostolus
omnes nascimur filii ire. Cum gratia nulla pura creatura infinitam habet efficaciam
oportuit vt per mortem christi natura humana repararetur. Secundum est inuidentia mentis
i. iudeorum qui ex inuidia eum occiderunt. Sed quis vtrum iudei peccauerint christum
tradendo. Et videtur quod non. quia consenserunt voluntati sue uel dicit. quia pater tradidit
filium. quia voluit eum mori. Respondeo quod voluerunt iudei et tamen ... quod peccauerunt. Deli
ctum est quod intentio ponit finem rei. quia sic ... dicitur intentio tua ponit finem
operi tuo. Sed sicut quidam ... sua nam sunt bona. s. ieiunare. consilia que ex
praua intentione efficiuntur mala opera hominum. quia iudei tradiderunt christum ex in
uidia quam ad ipsum habebant et quia ad impediendam salutem. que ex eius predicatione

seq uidebat. et sic opatō eoꝝ fuit neqssiā. vn̄ dī q pylat' scie
bat q p inuidiā tdidisſ; eū. Cap. iij. ē obr̄. pl̄. Cra fēs ē obediēs
pr̄i. vsq; ad mortē. Sz uī q xp̄c n̄ d̄buit humanū genꝰ p mortē re
dimē. Ds ē ē ordinatoꝝ nē ꝯfiteō. Sz nos videmꝰ q nā sic dr̄
sap. i li. d alib; n̄ hitat isfluis. n̄ dfic̄ i necīis. vn̄ uidēmꝰ
q pduc̄ hoīe ē duob; ocul. ē dual; manib;. et ē. v. digitis
i manu ꝯ i pede. Si aūt ās nascat̄ ē. vj. h est p abūdā̄ matie.
Cū g ds sit ipā sap. n̄ d; ad sfluē agē. eo q sz B. vna gutta
sāguīs suffecisſ; ad mūdi redep. g vr q n̄ dbuit tā crudelē mōt
sustie. Sz dīc q xp̄c n̄ solū clīpā mūdi dleuit. s; ī magnū the
sauꝝ ī eccā dposuit. slam xp̄c. erāt uel ds. et iō erāt ī finite bō. ꝯ iō
vna gutta vl vn̄ sudoꝝ valebat ad recuperādū huāū g. ꝯ suffitiebat.
Sz ex bōt̄ sua ī eccā voluit magnū thesauꝝ dimittē. ꝯ suo merito
. i. btō petro. ꝯ suis succ. reliq dispēs. Hic ē fons boꝝ spualiū. vn̄ pp.
et alij plati idulg. faciūt. v si ās eēt i aq q̄titate pecūt. ꝯ ac
ꝯ aliꝰ velet p eo aliq q̄titatē. vl totā psoluē. maif. ē. q pmꝰ eēt
a dbito absolut. Et sz modū. hoīes debēt exsoluē ī hac uita.
ne aliq pena saruat ī pgā p pc̄. et delictis; p qb; ī hac uita n̄ plene
sat fecer. plati aūt eē. q hnt auc. hē thesauꝝ. et p aliq duotioē.
vl vtilit eē idulgēs faciūt. et tū d pēa ē. peccātib; applicat. v ipi
ap̄is absoluant. Cap. iij. ē. biūuō pr̄is. q sic ds dilet mūd. v filiu
suū. uni. da. Et rō h ē. q omīs artifex studet opa sua ducē ad
vltimū finē. Sz nos erāmꝰ opꝰ sūmi artificis ōdinati ad suā btītudē
ꝑticipādā. ad q̄ sīn eā. puenire n̄ psumꝰ. q i ē suma pax. suma
tranqllitas ꝯ uita ea. biūuō. Caū ē aūt q bnfica ad amorē exci
tāt. et q̄to maiꝰ ē bnficiū. tāto mag ad amorē dantis excitat. Sic plꝰ
dilig q recep vnū castrū q̄ q recepet vnā villā. Cū g sūmꝰ ds pr̄ nb
sūmū dōnū dedeit. q ppu filiū i pciū nr̄e redēptōis ꝯcessit. multū
nos ad suū amorē excitat. vnd. i. B. Sup ō te in redd amabile;
hoc. i. calix passionis q̄ bibisti. opꝰ nr̄e redēpōnis. Et iō d ap̄. q ppo filio
suo nō pepcit. s; p nb trdidit illum. Rog. Feria. iij.

Amen dico tibi. q: hodie mecū eris i paradiso. Sic d qdā sap. s mores ex
quētā sī; sz mūū. vn̄ ꝯsuetō ē i ꝯsilus. q sm vītā ppōita dānt ꝯsilia
Sz nb diebi itis ppoīt passio saluatoris. et iō ꝯueniēs ē q d ei pas
sione dbeat pdicatō fi. Circa q̄ passionē dbē tā ꝯsiderare. vid;
passionis modū. passiōis fructū. et patiētis dō. P. dbē cogitare
passiōis mod. Nam saluatoꝝ nr̄. n̄ solū fuit mortuꝰ. s; ē ī altū ele
uatꝰ. ꝯ cāfic. Rō aūt mortis ꝯ tepissime mortis fuit. eo q ipē satisfacie
bat p tota huā nā. q hē ī se q̄ ī finitos hoīes p qb; omīb; satisfacē
volebat. s; n̄ erat oīs q ipē os penas q p qb;cq; pcās dbēt assu
meē ī seipō. Sz illā ad q̄ os ordināt. et q̄ ꝯtiet ī se os pcās. sic fi
nis ꝯtiet ī se. ea q̄ sī ad finē. Sic domꝰ ꝯtiet lapidēs et alia q ad
domū sī ordināta sic sap. d. i. z. ethy. Mors aūt ē finis oīū tribli
pēnaꝝ. et iō p passioē satfacē dbuit. unē ī. ap. ad ebꝝ. Volebat
p passioē ꝯsūari ꝯc. Eleuat aūt fuit ī altū ꝯpt. tria. uid; ppter
vniū. p pāticipuū. p umbracl;. et p sigel;. Cap. p mē. x ē ī alto
ꝯ cāfic ē. ī tē. ā dyā mosu. Sic figatū ī vetī testō. ē filij isrl. morē
rēt ex morsib; spētū igneoꝝ. Dix ds ad moysen. fac spētē eneū
et suspēde. ī palo. et oīs q respexit. spētē. n̄ pibit. hic spēs ī palo
erectꝰ significat x. ī lig ēcis affixū. p qd dr̄ ds. j. Jo. Sic moyses
exaltauit spētē ī dsto. s exaltari o; filiū hō. v oīs q cedit ī eū n̄ pereat. s;
hāt vitā ētnā. Cēq; g passpau strdi. x ꝯ cāfixū aspexit mosu dyā
n̄ pibit. p li d ppia Respice ī fatiē x tui. Nā illa fatiēs q̄ erāt spē
tōsioꝝ luce ē obscurata in passioē. et ocli eiꝰ q erāt sole lucidiores
caliganer̄ ī morte. Cap. ij. p pāticipuū. Nō ē fuit mortuꝰ. ī tra. uī ī
celo. s; ī aere. q est mediꝰ ītē celū et trā. Medū ē pticipat. ūtrisq;
tremoꝝ. sic tepidū ē mediū ītē calidū ꝯ frigidū. eo q hē ad d utroq;.
Et sz h modū. x passꝰ fuit. ī mē. q p passioē eiꝰ āgli sī restaurati
ī celo. hoīes sī saluati ī mūdō. unē ī. Saluasti ē nos d affligēn
nos. Sā pres fuer̄ extracti d limbo. unē ī. Tu q; ī sāg testi tui
eductos d lacu ī q n̄ erat aq. Cap. iij. p umbracl;. hoīes ē q lōga de
b; ire viā ꝯsiderāt umbā ꝯ estū caloris. Et ipē x. sua brachia tāq
ramos extēdit ī cce. v recētib; ad umbrā ipsi ꝯ estū mitigāret. sb
umbraculo arboris spōsa quīt. unē ī. Sb umbra illiꝰ q desideraūā sedi.
et fruct illiꝰ dulcis gutturi mō. H q̄dē arbor dsig p palmā. unē ī.
ascēdā ī palmā. Palma ē. h hāt spīosū stipitē. et durū. tū hē
fructū dulcissimū. et sz hc modū crux x. fuit ualde dura ꝯ spīosa
q: xp̄c ī ea diuisa sustinuit tormēta. tū ptulit fructū suauitatis. q:
p ipām. totū g huā fuit redeptū. unē ī. redemisti nos dnē ī sāg.
Ite ꝯsiderat aq p pfōcū oris. s; ī ēce iueit aīā sēa sufficiētissimos
fontes. Nam iueit vnū fontē. q: d pedib; ei clauo affixis. sāgis
suauissimꝰ emanauit. Ite ī mē iueit aliū fontē. q: d latē ei exiuit
sāgis et aq. Ite ē cēā fine iueit aliū fontē. q: d maib; eiꝰ clauis ꝯfossis
sāgis efflux. Isti sī fontes qb; aīā sēa potat. ꝯ oīs sitis eiꝰ exting. p
qd dr̄ ī ecāt. Auriētis aqs ī gau. d fōtib; saluatoris. Ite p dōti;
lassitudīs ꝯsiderat baculū fortitudīs. eo q itināntes ꝯsueuer vīgā
et baclō sustētāri. Bacls iste ē crux x. d q baclō figatē dr̄. ī. Gn.
ī baclō meō trāsiui iordanē. Tu pcōr si estuas refrigerare ad umbā.
Si sitas recēre ad ēcē x. et auritas aq. Si fatigaris āplecte vīgā. i.
ēcē dnicā. H q̄ē amplex ē p fidē et cāritatē. appēde g te ad sal
uatoris pedes. et dicas tenui eū. n̄ dimittā. v ab eo sursū ē trahis
ad celū. q p ē d. j. Jo. Si exaltatꝰ fuero. ō ī trā. ad meipm. Et q: xp̄c
mag pōd trahē. q: n̄ petrā. n̄ mātē. s; tot g huā. Cap. iiij. p sigel;.
p pc̄ ē erāmꝰ inimici dī. Inimicꝰ aūt ab inimico auertit aspectū.
et ī taedꝰ armat. xp̄c aūt ī sig pfcē recōciliatōis et pacis. n̄ pēdebat
armatꝰ. n̄ auertit aspectū. s; cap suū ī clināuit ad oscl;. ꝯ maūs ad
āplexū. q d. Expcōres. venite ꝯ ad me ꝯfugite. q: pat sū uos recipe.
p qd dr̄ ī cant. Expādit alas suas ꝯ assūpsit. e. atq; pōs. ī hu
iss. Et sic pz q̄d. rō. q: xp̄c voluit ī alto ēcifigi. Sēdo dbē uidē
ipīꝰ passionis fructū. qd q̄dē fuit mlt. Nā passioē sua x dstruxit
pc̄. Nunc inimicē. Expoliauit ifern. Et apuit paradisū. P. dstruxit
pc̄. q: lauit nos a pcāis nr̄is. Sz pz ās dicē. Si p mortē x pc̄ ē de
structum. q: tot hoīes dāpnāt. Rō. dīc. q. ad suffic. v pz ī illis
q recipuit ipīꝰ passiōis efficāciā. q p tali ex pte. Si eēt ās ī firmꝰ
cui sapiētissimꝰ medicꝰ aliq medicīā efficacissimā pareret. dicēm q
medicīā illa hē suffic. ad curād illā ī firm. Sz si ī firmꝰ illā n̄ acci
peret. tē n̄ valeē. Et sz hc mod. n̄ hō recipiat passionis efficāciā
n̄ libat a culpa. Ista aūt effic passionis pmat pcōrib;. maxīe ī du
ob; vasis sacrāmtalib;. s; ī bap. ꝯ pnīa. Nā ē ē maclat pc̄ origīali
si balneat se ī vase bapti. purgat. Nam baps opat vī dnice
passionis. et iō ī bap fit trina ī fusio. ad significād triduū sepltē.
vn̄ ap d. Consepti ē sumꝰ p bapm ī morte. Ite q dtinet apē morꝰ.
accedat ad uas pnāle. ī quo opat vī passionis. Et iō pnīa hē tres
ptes | s. ꝯtritioē | ꝯfessioē | ꝯ satisfaē. ad significād tres dies. qb; xp̄c
ī sepldō quiut. Cap. z. dlebꝰ uidē pietatis donarīū. Nam ī passioē
latroni paradisū donauit. Et iō hꝰ fuit. q: pcā huīt dispositoē. q sic
dr̄ ī glo. Latro uidebat x ī cane morituꝝ. et credebat eū ī etnū regnatuꝝ
iō dicebat. Memēto mī dnē cū ue. ī re. ī. Attēde h benignitate; saluatoris
q: mltō plꝰ ꝯcessit. q rogēt. Nam latro petit ut sui memor hāt. Memēto
ī q mī. Et ei paradisū pmitt. Amē dico t. q: hodie mecū eris ī paradiso. Circa
qd nōd. ē. q mlt x. ē paradisꝰ. s. celestis. et hūc nullꝰ ī trauit añ
x ascēsionē. Cap. ē. paradisꝰ trestris. d q ādā expulsꝰ fuit. Et h sic dīc
Beda ē locꝰ amenissimꝰ. fructiferis arborib; ꝯsite. mag fonte fecūd.
d q. iiij. flūīa oriūt. ī pte oriētali posit. et usq; ad globbū lunare
ptīg. hoc aūt n̄ dr̄. s; ē uerū q ad globbū lunare ptīgat. s; p ꝯsimilit
eo q ibi ē pfcā qes. q: n̄ ē ibi corrup vapoꝝ. nec flat vētoꝝ. nec
gnātō pluuiaꝝ. n aliq ī pssio. s hc q̄ē paradiso. n̄ fuit latro ī die
passionis ē x. q: nullꝰ hō illuc ītrauit p expulsionē pmī parētis
n̄ enoch et elyas. q sī ibi. vsq; ad diē iudicij. et tē egrediēt. ꝯ trib;
annis ꝯ dimidio pdicabūt. unē ī. apoc. Dabo duob; testib; mis. ꝯ

d' padiso terest.

pphabt · m · cc · xlii · dieb; Et post abantur occidet · et p tres
dies suscitabunt · Ie e padis spual · et h osistit idia visione
Et dr padiso · lo · e · hodie mecu eris i padiso · Ca diuinitate x
pfce otemplabis · Rog.   feria · iiii ·

Tristis e aia mea vs; ad morte · Ps ps esse vba x patietis q
vgis mris · Na saluator e tristis · qr pditor vita · vgo e tris qr
pditor gema i q hebat ce sufti · et lett q e in passioe ablata
Ig · qr h tpe requit · obens pm · d tribz qre · s · d tristie caus · d
tristie signis · et d tristie remediis Cp · qre dlex dcaus qr · s · xpe
xpe · sic tristis i passione apparuit · Et dr · q hec fuit pp vuditoe sita
pp sepatoe amara · et pp pdcoe huana Cp pp vuditione i vistar
qr adisap q ad aplatum elegat · et loculos comisat · illu qse in
futuru otiebat thesaur · pulullso pto vedidert · vn p o · O felix
uda · dapnu excessioe vgi · magn pto recopesare volubh · Dicit
e iudas potat e venundari h ug · ccc · den · et dari paupib; · Et io iudas
sui magri et dni · vedidit · xxx · argenteis · q qli valebat · x · den · vsua
les · Et sic · xxx · argetei valebant · ccc · den · Sz dubitat qlit xpe
fuit tristis cu pphe dicat qrent tristis · nz turbulet · Et sen · pbat q
i sapiete · n cadt tristi · plibz roib; Cp · e · qr uir fortior · a nobiliori
n uicit · Sz sap · e fortior q tristitia · g · 7c · Ca io e · qn s ppi
dapnu patit · aliqd bonu amittedo · Sz sap boa tpalia n repu
tat boa ppa · sz spualia aie sic pz istis exemplis.

C fuit e quam phys lnis secum auro plenu et cu i edu cogi
taret d auro piecit eu i flumu dices · male cupiditates ite
p eu · ego te sumgam ne a te sumigar C tex aliu e liberat oet
de icendio oib; tpalib; obutis dne · sticlis pdidi · o ma mec
hao · Ie no reputabat boa tpalia · bona ppa · et io qego eum
tpalie affligebat n eum tristabat · sic pz i seqs · q i eruminib;
exultabat · Sic pz d bto laur · Et dpus i camu igs tnssis
C a io est qr fortua vt p ei auferre n qd ddit · Sz n ddit boa
aie · g n auferre p · Cum g xpe fuit sapietissim · qr e sapia
pris · vr q octsti n obuiat · Et dr q tristia e dup · s · pturbans
iudiciu rois · et h n fuit in xpo · Et pp hoc dr · q n erit tristis nz tbu
letr · Alia tristitia assupta e et voluntaria i ress iur redeptionis
et h fuit i xpo · Et io h e · qr ipe xpe assupsit op nre redeptois
Et io oms fuit · v tale nam assumet qt opi redeptois expedit
Sz pp morte nra redemit nra; et io ois erat v sit pati alias
ocdoes passibiles assumet · s fam · sitim · frig calore · et hi · vn
ap ad ebr · debuit p frib; assilari ut p mote destruet eu
q hebat mortis ipui C Scdo fuit tristis ppt sepatoe amaram
qto e mag ado dilig · tanto sepai abeo mag est dolorosu · Sz in
passione xpi · tpr · fca fuit sepato · Na sepata e aia a carne · q qde
sepato fuit valde tristabil · eo q vita xpi fuit mlt amabil · Qa
sic dr · tap · i ethy · virtuosi morte e plib lads · i amator sui · Et
io h e · vtuosi uita plea e oib; bois · Sz ml dilig n sbnce boni ·
vita at pcois · n e amal · s odibil · Et pp hoc o tig q mali pp hna
mali sepos interimunt · Sic p · d acchofel · et d pylato · et d nerone
et d iuda · q laqo se suspedit · sud e i sepis amabile iuenit · et io n
ad seipos fugiunt · qr i se dlecari n posse · Sz fugiut ad alior solati
Et io h e · qr hnt menti multor malor q fecer · i pterito · et spent
multa mala face i futo · et i psnti enormia comitte · q o se dte
stabilia · et odibilia · pp qd assimulat muscatis q inueni i ynida
q sic dr i ysto triismarina · se exti pulcre et mag · ita q ex eis si
unt cyphy · sz itri se spuites et vmes · Itd ex d fructub; q se iux
lac sodome · qui exteri se pulcrim · et intrisec se ignei
Sic est d peccatop q exti appa et pulcri · et inti se vmes et igi ·
Cum g xpe fuit uirtuosi imo fons oim virtutis et bonitatis
multu vita sua dilex C h cadit ex d phys q cum eet i ma
ri tpe tepestatis · tot i fatie pallint · et s ibaldo eu derideng
R · Qr ipe timebat · eo q vita sua mult util erat · Sz uita R

baldi erat despecta et iutil sic uita canis C Je fuit sepato ie
mre et ple · q qd sepato mult amia fuit · qr nq fuit mr q tm
diliget filiu · Et fili q tm diliget mre · Sic vgo dilex x · q x
dilex virg · Et io h ee p · qr fili pl dilig pre q diligat mre
qr i pre he fori q cosumat ee · qd i e d alia cata e amable · A
mre at he mar · Sic pz tali exe · artifex e faciedo scanu · fac for
et fac scan · ee · scanu · q destructa n remanz · Sz n fac lig · qr h
pced ana · Et sic sic d ssa artificis nl iet i scan · sz tm for idic
sic nl d ssamis itrat coslit i ple · Sz tm i for con pl · Cu g for no
bilior sit ma · eo q ee e a for · et forma rei sit a pre · io fil mag
dilig pre q mre · Cum g ois fili gnat hat pre et mre · anio ei
diuid · i pre et mre · xpe at sz q ho · n huit pre · io tot amore sui
vniu et direx ad mre · Cum g v e unita sit maior q diuisa · sic
maio e vt i furno q i capo · pp q ipe x i s d dilex mre · et qto mag
dilex · tato mag sepai abea otstauit · et ea · Ie vgo sic os mres
dilex filiu · i · x · qr n huit · n hre dbuit · n unic filiu · si tesi at
amo · n potuit hri · n adunu qr qto i plib; diuidi tato mag mi
nuit · Ex d amatorib; qd posuit sap · q qn vnu dilig o alia
otepnit · xpe · q q ples he filios · n tm dilig q illa q he vnic ·
Ig vgo bta mlt fuit tristis et amaricata · qn sepata fuit abillo
q tm diligebat · Et io pphat symeo de ea dies · Tua ipi a · p · gla ·
C Je · z · sepato fuit i amici · q i e o tpalia mag amada · Na sic
dr · i p ethy · Sib; nccis adunta hitis sm amici · ho bn dispoit n
eligeret viue · Na amici se sic genu et tybia · Sic sap · d · Nam
tybia sustetat genu · et genu unit tybia · Et sic radices i arboe
Na arbor sustetat p radices · ita amic sustetat pamos · Et sic
psis radicib; arbor cadit · i ho sm amicis nl p q ecz dignitatis s
Et io valde dlecale e hre amicos · et puari e mlt dtestale · xpe
at ex toto mo · xii · e amicos pcipuos eleg · et i ap · ssliauit · Sz
ab vno eor fuit tdit · et ab alus delict · Na petr q pricipe osti
tuat i eccl cu adunu voce ancille negat · Andreas fug · et ulls ap
ei astitit · n sol Iohs · q pmod relictq syn done nud pfug · vn dr
i ps · q q iux me erat · dloge ste Cte fuit tris · pp pdcoe huai
oli eni tristaret mcator q i negotiis pdet maiore pte mercai
sue · Et sz h e mos · x uenit i hc md · volns lucri et emee aias pce
ppgb; solut thesau i fitu · et tn maior pas ptr dapt · Na dapna
e iudi · Saracen · hetici · et pagi · Et io i tanta pdcoe aiar maxi
otstaret · Et i hi sig fleuit do sr auitate · pp dapton mltor · ut x
i · vides s · ci · flet · Et sic pz de causis tristi C z · pncipale e d sigs tris
Et illa se tria · Timor · Sudor · et Clamor · Timor qr imminete passoe cep
pauer · et tede · et ex timore orauit dies · pr si fi p · n a fec i qt fuit
ho · Scd; sig fuit sudor · qr fcs i agoia plixi orabat sic dr i luc
Et ex illo timore q sesualitas timebat · fcs e sudor ei sic gutte
sagius decurets i tera · ppt qd dr anselm · angustia cordis tui manif
ostdbat ille sudor sagine · q tpr passiois d t cor cadbat C t sig
fuit clamor · qr sic dr i ev · Ihc at clamas voce mag emisit spm
hc clamore audiuit tra · et otremuit · Et lapids et scisse se · Et velu
tepli diuisu e · puerit ad sole · et obscurat e · vn dyo hosidius dx
aut md destruet · aut ds nre patit · C Tertiu e d remedus tristi
Rem · a · tristic · e flet · Tanta e fuit tristi iuris et pl · q fleuer · flet
e tristi mitigat · Sic ou · tp · ide · p · pp aptum dolous Cz · pp
ogruetia dispoitois · iii · pp effictam ymagiatois Cp · pp aptum
dolous · tristi e i te oggata · mag fortificat · et uigorat · Sz p flu
xum lacriar · tristi diffund · et sic p oris mitigat Ce · d aug · i l
ofess · qr ex amissione aia · nulla reqe hebat · n i fletu · ut e i d
fleba amarissime · et reqescebam i amarit C z · pp ogeta dispoitoi
Opatio e q queit dispoitoi hois · e dlectal · Sic esuiet; coede · Et
luxurioso luxuriari · et irato se uidicare · n at mansueto et pio · Sz flet
e opato ons i tristi · existet · dlecatio e at e sit oa tristi diminuit
tristi · Sic calor diminuit frig · et ifirmitas sanitate · et ecs C 3

pp efficaciam ymaginationis. Exemplum: quia homo ymaginatur quid faciat primo quod conveniat sibi, scilicet talem statum consequi in quo delectatio. Econtrario homo si aliter sibi accepit vivere in statu in quo videtur sibi esse lugendus, et in hoc ipso dolet tamquam non faciat id quod convenit. **feria v.**

Ante diem festum pasche sciens ihesus quia venit hora eius etc. Sic tota lectio evangelii, et nobis presentis occurrit. Et primo est beneficium caritatis, id est cum dilexisset suos. Secundo est mirabilis puritatis, id est cepit lavare pedes discipulorum. Tertio est reverentie maiestatis, id est domine tu mihi lavas pedes. Quarto doctrina humilitatis, id est exemplum enim dedi vobis.

Panis quem ego dabo vobis caro mea est. Certa homo dic panem in corpus suum transmutatum. Ideo de corpore est hoc predicatio, circa quod octo consideranda occurrunt. Et primo est ipsius conversio. Quarto est ipsius efficacia, et octavo est ipsius significantia. Primo quomodo est ipsius conversio. Nam sibi istis speciebus apparentibus est corpus, virtute divina transsubstantiatum, quod omnium mirabilium videtur mirabilius. Videmus enim in rebus quasdam transmutationes, sed transmutatio ista omnium statum obtinet. Nam in naturalibus fit ut transmutatur in corpus humanum virtute naturalis caloris digerentis ipsum, ita quod in fine ultime digestionis corpori assimilatur. Item ipsum corpus humanum resolvitur in fructum multis mediis precedentibus transmutationibus intermediis. Nam corpus humanum resolvitur in terram, deinde terra resolvitur in humorem, humor transmutatur in plantam, et planta producit fructum, qualis fit ut nunc. Alia videtur esse mirabilior quam quod natura repatur, utputa quando cecus visui restituitur, contractus extenditur et mortuus suscitatur. Hec autem non fiunt in ordine vel aliquis operantibus ut dictum.

Alia transmutatio videtur esse mirabilior, quando natura humana dicitur persona conjuncta et hoc quod tanta sunt quod deus factus est homo et homo deus. Hec est anima corpori conjungatur, non tamen ita conjungitur quod unum alterius nominetur. Non enim anima est corpus, nec corpus est anima. Ergo prima est maior, per quam communicat sibi ydiomata eo quod deus est homo et homo est deus. Alia adhuc maior videtur, per quam panis in corpus transsubstantiatur, quod videtur omnibus mirabilissimum, quia causa transsubstantiatur in causatorem. Nam in conjunctione humane nature ad personam divinam non est una natura transmutata, sed in ipsa divina divinitas et humanitas. In ista autem quia panis transmutatur et non remanet panis. Aliud mirabile est hic quia unum est idem corpus ab omnibus communicatur et sumitur, et tamen corpus non dividitur, propter quod heretici dicunt: si corpus Christi esset sicut mons magnus, iam consumptum esset a sacerdotibus. Sed ipsi obtenebrati per tenebras errorum in ista blasphemia dilabuntur. Sciendum est quod causator in infinitum maior est quam causatum. Sed in causatis hoc videmus, quia una candela accensis multis candelis lumen communicat et in nullo minuit sua flamma, multo magis per hoc sic de corpore Christi pro posse causatoris. Item aliud mirabile est quod in illa parva hostia totum corpus salvatoris existit et in qualibet eius singulari parte, cuius exemplum in naturis videmus, quia secundum beatum Augustinum anima tota est in toto corpore et in qualibet parte corporis tota. Aliud mirabile est quod hostia frangitur et corpus Christi non dividitur, quia talis fractio non est in corpore sed in specie panis, scilicet quod in qualibet parte totum est corpus Christi. Et hoc exemplum videmus in speculo. Nam facies hominis tota relucet in speculo integro, et si frangatur speculum in plures partes, resultabunt facies in qualibet parte sine ipsius faciei divisione, et sic patet primum.

Secundum est ipsius continentia. Nam quedam sunt ibi ex virtute sacramenti, quedam ex naturali concomitantia, quedam ex sola divina potentia. Ex vi sacramenti substantia panis transsubstantiatur in corpus vel in substantiam corporis Christi. Nam in pane tria considerantur, scilicet substantia panis, quantitas sicut est magnitudo et spissitudo, et qualitas sicut est albedo et sapor et figura hostie que sunt in illa hostia post consecrationem sicut ante. Post formam autem illa prolatam substantia illa panis in substantiam corporis transsubstantiatur, ita quod non remanet substantia panis, sed quantitas et qualitas remanent. Quia eadem magnitudo hostie et eadem rotunditas et figura et albedo et sapor sunt ibi post sicut prius. Quedam sunt ibi ex concomitantia. Nam corpus Christi non est sine anima vel sine sanguine nec sine quantitate vel sine divinitate, quia numquam postquam divina naturam humanam assumpsit eam dimisit. Et ideo omnia ista sunt ibi ex concomitantia. Et ideo est ibi mirabilis et ineffabilis societas, quia tam mirabilia ad invicem sociantur, scilicet novum, antiquum et eternum. Novum quod fuit anima de novo creata. Antiquum fuit caro de natura primi parentis assumpta ante peccatum, propter quod dicitur quedam glosa super

illo verbo Johannis: qui desursum venit super omnes est, quia Christus venit de alto, hoc est non hic est de statu ante peccatum. Item fuit ibi eternum, id est divinitas. Et sic divinitas et caro et anima fuerunt ad invicem sociata. Quedam vero sunt ibi per divinam potentiam, quia non habent aliquid naturale subiectum, sed per divinam virtutem substantiatur, quod in tota natura simile non invenitur, quia esse accidentis est in aliquo subiecto. Sicut albedo et magnitudo sunt in aliquo corpore. Sed accidentia illa non sunt in corpore Christi, quia non possumus dicere quod corpus Christi sit rotundum, sic hostia vel sic figuratum vel tali sapore. Et ideo hic, quedam sunt hic que excedunt intellectum, unde oportet quod per fidem intelligatur, et sic patet secundum.

Tertium est efficacia. Nam virtute huius sacramenti delentur venialia. Et ideo hic est quod excitat fervorem, in quo delentur venialia, quia veniale peccatum non opponitur caritati, sed fervori caritatis. Peccatum autem mortale opponitur caritati, et sic duo sunt in caritate, scilicet essentia et fervor. Sicut in aqua fervente sunt duo, scilicet caliditas et fervor caliditatis. Modica autem aqua frigida, si in olla fervente proiciatur, non tollit caliditatem sed impedit fervorem. Sed si multa proiciatur, tollit fervorem et caliditatem. Et si hunc modum peccatum veniale est sicut modica aqua que tantum impedit caritatis fervorem. Et illa que excitant fervorem et devotionem tollunt venialia. Sicut aspersio aque benedicte, tonsio pectoris, oratio dominica, osculatio manus episcopalis. Versus istius ea tales dant versus: Confiteor, tundo, conspergor, conteror, oro, signor, edo, dono, per hec venialia pono. Cum igitur sumpto eucharistie excitet devotionem et fervorem, delentur peccata venialia. Sicut patet tali exemplo: si candela ducatur per aerem durum, non eam extinguit; si autem ducatur per stipulam statim eam extinguit. Et sic est de peccato mortali et veniali. Et ideo dicit in decretalis Innocentius quod hoc sacramentum venialia delet et mortalia cavet.

Item virtute huius sacramenti restituuntur deperdita. Sicut est in corpore naturali fit deperditio naturalis humiditatis propter actionem caloris naturalis et exercitium laboris, et ideo oportet frequenter comedere cibum assimilatum ad restaurationem deperditi, ne perditio continua mortem inducat. Similiter autem et ex actione ingratitudinis et occupatione circa exteriora fit deperditio devotionis et fervoris. Et propter hoc salvator dimisit nobis suum corpus tamquam viaticum per quod deperdita restauraret, ne homo totaliter alienetur a deo. Et propter hoc canonice dicitur frequenter corpus Christi sumere, quia sic dicitur in collecta: et ei frequentatione crescat nostre devotionis affectus. Item confert gratiam. Nam in sacramento altaris est Christus, qui est totius gratie fontale principium. Quia ergo gratia est mitis mentis et devotione recipit corpus Christi, manifestum est quod recipiat eam que sunt gratie. Quia qui ponit os suum ad fontem recipit aquam fontis. Cuius exemplum habemus in vitis patrum, quod cum Basilio celebrante divina misteria hebreus quidam se sicut christianus misceret in officiis misse, et cum quid agebant explorare vellet, vidit in fantem in manibus presbiteri, et communicantibus omnibus venit ipse, data que hostia est facta caro, inde accessit ad calicem sanguine repletum, et ipsius factus est particeps. Hec de utroque conservans reliquias abiit in domum suam ostendens uxori sue ad confirmationem dictorum, narravitque ei ordine que viderat. Credens igitur vere quia hoc tremendum et admirabile est christianorum misterium, in crastinum autem venit ad basilium postulans Christi signaculum et tota sua familia renuntians, quod factum est totum. Item hic est casus quod legitur in legenda beati Gregorii, ubi legitur quod cum quedam matrona nobilis et devota ad communicandum secundum morem se obtulisset, cumque beatus Gregorius corpus Christi ei offerret et diceret: corpus domini nostri Ihesu Christi custodiat te in vitam eternam, illa subrisit. Quod videns vir dei sanctus communionem sacram retraxit et postea super altare corpus Christi imposuit. Quam cum interrogavit quare risisset, quia, inquit, cognovi portiunculam quam ego manibus meis feceram, et vos portiunculam illam appellabatis corpus Christi. Et ideo subrisi. Tunc beatus Gregorius orationi se dedit, et ab oratione surgens et corporale pallam relevans, partem digiti auricularis cruentatam invenit, et sic matronam ad fidem convertit. Item et carnem conversam in pane vidit.

Quartum est eius significatio. Nam corpus Christi verum significat corpus Christi misticum, id est congregationem fidelium. Quia sicut corpus Christi fuit ex purissimis membris compositum, sic corpus etiam mysticum quod est ecclesia est ex purissimis fidelibus aggregatum. Si igitur vis scire utrum sis de corpore, respice ad conscientiam tuam utrum habeas puritatem, quia si immundus es vel immundicia aliqua mortalis intus inveneris, eris sicut membrum abscisum, quod non recipit naturalem influentiam a corpore naturali. Et vere sic est per peccatum mortale existens non recipit spiritualem influentiam a corpore mistico, propter quod puritas prima corporis coadunat. **Rogationes.**

Exemplum enim dedi vobis. Omnis artifex qui ad opus respicit ad

ext'. qd qd vl' ē īteri' ī aīa et sic respic̄ edificator. vl'
ē exti' ī mā ⁊ sic respic̄ artifex. vl' ali' operator. Et iō
dō moysi dixe oīa fac s3 exēpl'. qd ē ī mōte mōstratū est
mons qui a t̄ra eleuat' ē. signē xp̄m q fuit eleuat' a t̄reus
exēpl' at. qd vob' ī h mdo ⁊. ē cōsilatō ⁊ vita x̄. ꝓp qd dr aug.
ī. li. d doc. xana. Q2 ⁊ q̄ xp̄e ī hac vita opat' ē p hoīe q assu
mere dignat' est. doctrina morū fuit. Cum g' obeam' salutis opa
exerce. obēm' diligēt ad h op' respice. ꝓp qd ipē dic. Exēplū dedi
vob'. Circa qd no. ē. q dō ī sic h' ev. dedit nob' exēplū bn̄uolēc
i. cum dilexisset suos. Exēplū mūdic. i. cep lauare pedes. dī.
Exēplū hūilitatis. i. Si ē dō ⁊ magr̄. laui. Dic g' ē dilexisset
suos. sic dō suos discip'l. et aplos dilexit. sic dilig nos. tanq̄ filios
p grām adoptatos. Ergo ↄgruū ē ut eū amem'. Nā sic dr aug.
Nlla ē maior īuītā ad amorē q̄ p̄uenire amādo. ⁊ nimis dur'
ē aīus. q si n̄ vult amorē impēdē. nolit rēpēdē. Sic g' dōale ē
q dbeam' eū diligē. Et h p3 q̄dr. vt. s. ꝓp obitū plenitudīs. ꝓp
illm̄ fortitudīs / ꝓp mod' fortitudīs / Et ꝓp statum ml'titudīs.
Pa. ꝓp olm̄ plenitudīs. Nā dilectoīs obm̄ ē bō. et maxīe bō plen.
qd ē ds. q ī se otiet oē plenit. bonitat. Et iō q dilig dm̄. d q̄lib3 re
fac̄ ꝓpa vtilitatē. q2 sic dr ap'. Diligētib3 dm̄ oīa co. ī bō' v' d glo.
⁊ pecca mortalia. et iō pulc dr ī thobia. oīa simul ī te uno hn̄tes
n̄ te dimitte debuiam'. Null' ē hō ē ī hac vita. q ō hn̄t. īmo q̄to
pl' hn̄t d istis tp̄alib3. tanto pl' īdigēt q2 īsatiab' ē cupiditatis
appetit'. Sz p̄am' hn̄t ō. n̄ tm̄ hn̄t simul. q2 tp̄alia successiue ha
bēt. q2 gnatō p̄tit gnā. aduenit. Sz p̄ānt q ō simul. n̄ tm̄ ī uno.
sic p3 d dlectablib3. q̄ sc̄ bona mūdana appetunt. q̄ qd n̄ hn̄t ī uno
s3 ī mltas. Q2 a uis' dlectat ī colore. audit' ī armonia. et sic d alijs
sēnsib3 ī veris. Et appetit' ī bonis. Sz p̄ānt q hn̄t ī uno. n̄ tm̄ d' ꝓpe
hñe. q2 hn̄e dī ab hitu. hīt' ā ē difficile mobile. Sz ista tp̄alia d
facili amittunt. q2 diuitis morit amittūt ⁊ corrūpūt. Et ꝓp h dr
aug. Q2 nēo securꝰ p̄t eē ī hijs q̄ ⁊ inuit' amitte p̄t. ꝓpt h b' pen'
n̄ p̄fect illuīat dix. Ecce nos re. ō. ⁊ se. su. te / oīa. q2 q h̄t x̄ h̄t ō.
q2 ipē ē fons. a q̄ fluūt ō. Scdō dbē ipm̄ diligē. ꝓp sb3 forti
tudīs. Sbm̄ ē dilectoīs ē vol'. q est pō rōnal'. Sz pō rōnales ī h dif
ferūt aīalib3. q2 n̄ales sc̄ ad unū. sic pō ppis ad calefaciend
⁊ pō sol' ad illuīand'. Sz pō rōales sc̄ ad opposita sic īell's ē veri ⁊
fl'i. Et medicā ē sanī ⁊ egri. Et vol'. ē boni ⁊ mali. Si g' vol'. vult
tēdē ī bō. dz īformari p hitū caritatis. q2 ca'. n̄ ag' ꝓpēn. Sin ca'
ā vol'. ē. sic dōna mida. q2 aīa ē tota sua familia ī tudr cor. sic ta
bla rasa. Et iō īdigēt vestiri sciā ⁊ vtutib3. q2 ph' ad īcnatū bō
ordīat. q2 ē caritas sit vt. ⁊ vt' s3 Tulliū sit hit' ī mod' nē to co
sētane'. q2 sic nā tēdr ad aliqd uniū dtīatū. s ūo ca'. ī forma pca
tēdr ī boū. dbem' g' dm̄ diligē. q2 ē vol'. sit pn̄. oīū actuū huāor
ꝓpt h acidēt. si uoluntas erraūt. q2 sic dr sap. ī li. d celo ⁊ mdo.
paruus error ī p. maxim' ē ī fine. Et iō h' ē. q2 dfcs principij
redūdat ī ō principiata. sic si eēt dfcs cīdus. ī. p. motu. eēt
error ī oīb3 reb3 motis. Et si eēt dfcs tenebsitatis ī sole. eēt
dfect' ī oīb3 lucidis. Et sic d ig. et d radice. ad ramos. ⁊ d cōrd
ad cōp'. Et sic fuit dfcs ī fuītatis ī p'. parēte. ī ōs postos re
dūdat. Sz si scds hō peccasse ⁊ n̄ p'm'. p' ī postos n̄ tnūsēt. ⁊
s3 hc mod' fortitudīs ī vol'. redūdat ī oīb3 opib3 huāis. Ad h g'
q ō opa huā. bn̄ regl'ata ⁊ ordīata sīt. dz vol'. p ca' eē īformata.
Tertio dbem' dm̄ diligē ꝓp mod' fortīs. q2 ī oī ope ē dtīnat' opoīs
mod'. Sz caritas fac opa suauiē. q2 amore d. n̄' ē suaui'. Sic dr
aug. ⁊ fac opa īmobile. q2 ca. dm̄. n̄' ē stabili' vn ap. qs nos
sepab' a ca' x̄. Itē fac opa fortiē. q2 ca'. d. n̄' ē forti' vn p3 q
sc̄ ī creatis fortissīa dsig̃. Nā ī celo n̄' vtuosi' luce. ī elīs n̄' forti
igne. ī reb3 huāis n̄' forti' morte. Sz ca' assilat' luci. igi ⁊ morti.
Luci q2 q2 sic lux ē vehiclm oīū celestiū vtutē. sic ca'. oīū spūaliū
donoꝶ. Dr at lux vehīc'. q2 sic dr sap. ī li'. d aīalib3 q n̄ tāgit

h ag. et si n̄ ag n̄ seq olfatio. Sz celum n̄ tag̃ ista īferiora. ⁊
tm̄ altatōes ī īferiorib3 fiūt p virtutes celestes q̄ ad t̄ra flu
ūt ē luce. ⁊ s3 hc mod' ē ca'. oēs alie vtutes hn̄t. q2 oēs vt'
ē ca'. ↄtitūt. ꝓp qd apo' dr. q ē vicl'm pfcōis. Et iō q hn̄t ca'
hn̄t oēs alias vtutes. sic p3 manifeste ī hoc appare q ī reb' ordi
natis adīuicē. q hn̄t posteri'. hn̄t p'. Sic q hn̄t sētire. hn̄t uiuē.
Et q hn̄t uiuē. hn̄t eē. s3 n̄ ecō. Et s3 hc mod' q hn̄t ca'. hn̄t fidem
et spe. Sz n̄ q hn̄t fidē. hn̄t caritatē. vn dr. ī li'. sap. venerūt
ō bona pariē cū illa. Itē assilat' igi. Nam sic dz. ī 2. d aīa. sīn
calore. n̄' sensibile. Sic p3 ī mēbris paliticis. ī qb3 calor nāl' dficit
carēt sēsu. Et s3 hc mod'. aīa sīn ca'. n̄' sētit. bn̄ ē īsensib'. diceret
hō q nō sētiret si mani ei amputaret. et q2 ca'. caret iō tal' āpu
tatō n̄ sētit ab eo. vn 1'. vulnerauer me ⁊ n̄ dolui. trāxer me ⁊
n̄ sēsi. Itē assilat' morti. vn ī'. fortis est ut mors dilectō. Nā
sic mors ex uno fac duo. quia diuidit hoiē ī aīa ⁊ corp'. s dilectō
ex duob3 fac unū. vn ag. loquēs d amico suo dr. Sentiebā unā aīa
eē ī duob3 corp'. Et ī act. dr. q ill' erāt aīa una ⁊ cor unū. cīdūb'.
Imo fortior q̄ mors. q2 ut mortis n̄ se extēdr. n̄ ad ea q sc̄ sbglo
bo lunāi. vt at dilectoīs extēdr ad ea q sc̄ s' globū lunārē. ⁊ eē ad
ipm̄ dm̄. Nā dilectō īduxit dm̄ ad pducēd' carnē. vn q dr ap'
Dyō'. diuinus amor n̄ dimisit eum sīn gmīne eē. Itē īdux eū
ad īcarnād'. vn ī'. Sic ds dilexit mūd' v filiū suū. uni. da. Itē
ad patiēd'. vn qd cātat ī q̄dā seq'. mortē vita dō. ⁊ ruīat amoē
q solo amēta p'. Et s p3 p'.
Scdō dedit nob' exēplū mundic. eo q lauit pedes discipl'. h qd exēplū imi
tāi dbem'. q2 mdicia fac hoiē bt̄m. fac dō amicē. fac dō ꝓpīqū ⁊
fac lucidū. Pa fac hoiē btm̄. vn ī'. Bti mdo corde. sicut ē ē
hoī dsiderabili' q̄ bti'. Nam oēs volūt eē bti. Sz p'sz āq die. qd ē
btitudo. q̄ tā feruēt dsiderāt. Nā q̄dā ponūt btitud' ī voluptatib3. q̄dā
ī honorib3. Q̄dā ī diuitijs. Sic dr sap. ī p'. ethy. Sz ī istis ē tñ
btitudo. n̄ ē. Sz ānuiclat ad ipa. Sz btitudo. Vt accepta ē ↄteplatō
rēz eternāz ꝓp se q̄sitarū. Et ꝓpa ⁊ fima ⁊ pura dilectatiōe sic dr ag.
Delectā qd dr q̄ couenit hoi. sm q ē hō. s3 hō ē s3 īell'. q ā mo
do. bestiale effic ⁊ brutale. Et iō dlectatōēs corales sc̄ bestiales
Sic dr sap. ī ethy. Et p ea hō bestial' effic. Dlectatōēs btitu'
sc̄ pure. q̄ sc̄ de reb3 puris. h ē d dō. ⁊ reb3 sīnis. q nullā hn̄t
ī puritatis ↄmixtiōe. q2 mchi cōgnatū ī troib' ī illā. sic dr sap.
vn oclis nrs videm' q sīrōra et cele. sc̄ puriorā. s3 dlectatōēs cor
pales multis feditatib3 et amaritudīb3 amiscēt. q2 p eas ā
fedat' et amaricat'. Et ꝓp dr sap. ī ethy. q primi sc̄. q talib3 d
lectatōib3 vtunt. petudiē replēt. q2 feditates taliū dlectatōū
papuit. Itē dlecta btitu'. ē fima. q2 ē d reb3 fimis ⁊ stabilib3
n̄ hn̄tib3 oīū. Sz dlectatōēs carnales sc̄ d reb3 fluxibilib3. q ōti
fluūt. Itē dlecta beati'. ē amicab'. q2 oēs mūdanas dlectatōēs ex
cedr. ꝓp qd ag. ē eas gustare dñe. q̄ suaue. subito feci ē in ca
re suauitatib3 nugax. et q̄s amitte met' erat. n̄ dimitte
gaudi' erat. Eiciebas ē amc. ⁊ uā tu ⁊ sūma suauitas. eitie
bas ⁊ itrabas p eis oī uoluptate dulcior. s3 n̄ carni ⁊ sāgui. oī luce
clarior. oī hōre sublimior. s3 n̄ sublimi' ī se. Itē mūditia fac hoiē di
amicē. vn ī. p'. Q' dilig mūdicis mūdiciā. ꝓp grām labioꝝ hebit amicē
regē. Circa qd no. ē. q sic ph's distigunt ī ethy. triplex ē amicī
spēs. sic t'p' bō fundata. Est ē bonū utile. Et bonū dlectab'. Et bō
honestum. amicā. ā dī. ī'. triplex bō' amplectr ⁊ ↄphēdit. Nā ī aīa di
ē utilitas. iocūditas ⁊ honestas. vtilitas qd. q2 dōs amicis sīt magna tri
buit. vn ī'. pe. ī cāi. vocauit nos ꝓpa glā ⁊ vtute. p q maxī ↄpios
sa dedit. vt doceāt. v ph' efficiam̄i diuine ↄsortes. Itē ī amicā di ē
honestas. Nā sic dr Tulli'. honestum ē q suauiē nos trahit ⁊ sua
vte nos alliat. Sz dōs sua amicā nos trahit. vn ī'. jo. Nēo uenit ad
me. n̄ p̄ mīs. t. e. Itē fac hoiē dō ꝓpīquū vn̄ uidim' ad sēsū q
res q̄to puriore sāt tāto sūt ꝓpīquiores. ⁊ q̄to īpuriores tāto

leviores. Unde videmus quod impura deorsum tendunt et pura ascendunt sursum. Et ea que sunt de proprio non solvuntur nec corrumpuntur. Unde in stellis non est transmutatio nec corruptio. Et ideo quia mundior fuit de proprio omnis est ut faciat hominem salvum. Unde illud Iob: Salvabitur innocens, salvabitur mundicia manuum suarum. Item fecit hominem lucidum. Unde in celestibus corporibus videmus quod lux solaris corporibus se infundit. Sicut quando aer serenus et purus stat ad presentiam luminaris lumine repletur, sicut patet in superficie aque, sed quando est sol irradiat splendorem generat. Sic et anima munda et pura tota divino lumine irradiatur et repletur. Unde illud Ysaie: Replebit splendoribus animam tuam; et sic patet secundum. ¶ Secundo tertium, scilicet quantum ad virtutem constantie, id est sicut de celo et angelis patet. Sed et in humilitate obediens, quia humilitas disponit ad sapientiam, preparat ad gratiam, habet victoriam. ¶ Primo disponit ad sapientiam. Unde illud Proverbiorum: Ubi humilitas, ibi et sapientia. Et Ptolomeus scripsit quod inter sapientes illi sunt sapientiores qui sunt humiliores. Propter quod scripsit Dindimus rex Bragmanorum Alexandro sic: Deus presto est tibi sapientiam largiri, si non hoc tu eam recipias. Unde cum sapientia sit de primis causis et maxime considerat causam altissimam que Deus est, philosophi qui fuerunt scientia lumine inflati et de suo ingenio confisi sunt non potuerunt pervenire ad cognitionem illius cause primarie. Sed apostoli qui fuerunt humiles et abiecti et expertes omnis scientie mundane ignari ad cognitionem illius cause divinitus sunt adducti. Considerémus quod dixit Iohannes: In principio erat verbum, et quod nullus philosophorum umquam dicere potuit, quia hanc cognitionem non habuit. Consideremus et quod dixit Petrus a domino interrogatus: Tu es Christus filius Dei vivi qui in mundum venisti. Et propter hoc dominus: Confiteor tibi Deus pater celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. ¶ Item preparat ad gratiam. Unde illud Iacobi: Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Et ideo hoc est quia tumor mentis expellit humilitatem. Sicut adlitum patet in vase fervente, quia cum aqua pre calore fervet intumescit et ea que posita sunt humilia[?] facit aut ad recipiendum gratiam. Et hoc etiam videmus in locis occasis. Sicut in valles que rigantur aquis et habundant fructu. Unde illud: Valles habundabunt frumento. Cacumina autem moncium frequenter sunt arida et infructuosa. Et tales sunt superborum mentes. ¶ Item habet victoriam. Est enim humilitas victoria omnium pugnarum quia bellum aggreditur non contra quemque vitium sed contra caput vitiorum, scilicet contra superbiam. Superbia autem elevat in altum, humilitas deprimit in profundum. Ignis enim cacumen obtinet [illegible] ... celestes mentes [illegible] se ad terram prosternit et illi terris fundamentum fodit et terris adtraxit. Et sic humilitas contra superbiam triumphat. ¶ Item dedit redolentiam. Unde illud: Nardus mea dedit odorem suum. Nardus quod est erba humilis et significat humilitatem quia odorem spirat suavitatis. Unde invenimus quod in terris magis calidis nascuntur herbe magis odorifere, et tanto quanto est profundior tanto est calidior quia in ipso [illegible] radii solares et [illegible] calore [illegible] Cacumina autem magis moncium silvestria sunt et aspera, ubi sunt venti et nives. Et propter hoc humilitas que est tam infima et calida mirabilem spirat odorem. Et hoc etiam videmus in [illegible] ... odorifera [illegible] ... odor sed fetor. Unde illud: De cadaveribus eorum ascendet fetor.

Parasceve

Nolite me vocare Noemi, sed Mara, id est amaram, quia amaritudine replevit me Deus. Sicut dicit Augustinus quod non vult vocari Noemi, id est pulchra. Rut[h] ... [illegible] amaritudine plena quia unus dilectus filius est hodie occisus, crucifixus, mortuus, et morte turpissima interemptus. Propter quod modo merito consideranda videtur, scilicet ipse Christus crucifixus, ubi ipse quod et modo dolor est, sicut alibi dicitur: In hoc enim mortuo[r] ... [illegible] ... dolorem eius ad quantitatem constantiam. Et quantum ad diversitatem penarum. ¶ Primo quantum ad acerbitatem doloris quia dolor [illegible] ... corporis habuit dominicatum dolorem et intensum. Nam intensus fuit in ipso quia lacrimatus est. Legitur enim quod ter lacrimatus est, scilicet in resuscitatione Lazari, in visione civitatis et passione corporis. Prime lacrime fuerunt amoris, unde Iudei assistentes dicebant: Ecce quomodo amabat eum. Tertie fuerunt compassionis. Unde illud: Videte ... scilicet illam compassionem [illegible] ... vespere. ¶ Tertie fuerunt lacrime doloris, quia cum clamore magno et lacrimis emisit spiritum. Unde Bernardus: Elevatus est in altum ut ab omnibus videretur, clamavit ut nullus

occultaretur, lacrimatus est ut homo compateretur. ¶ Item cruciatum habuit in auditu per iniurias et blasphemias quas iudei ei inferebant. Quorum autem erant blasphemie in[?] ... ¶ Primo quantum ad nobilitatem, quia cum esset filius Dei, ipsi dicebant quod erat filius fabri. ¶ Secundo quantum ad veritatem, quia cum ipse sit veritas ipsi dicebant quod erat seductor. Unde illud: Alii dicebant quia bonus est, alii non sed seducit turbas. ¶ Tertio quantum ad potentiam, quia cum sit opifex in cuius dicione cuncta sunt posita, ipsi dicebant quod in Beelzebub principe demoniorum eicit demonia. ¶ Quarto quantum ad bonitatem, quia cum ipse sit solus bonus qui peccatum non fecit nec inventus est dolus in ore eius, ipsi dicebant quia homo peccator est. ¶ Item quantum ad odoratum, quia in loco Calvarie ubi putrida corpora iacebant. ¶ Item in gustu, quia felle et aceto amaricatus est. Unde illud: Dederunt in escam meam fel. ¶ Item in tactu, quia manus eius duris clavis perforantur. ¶ Item in pedibus, quia uno clavo longo affiguntur. Propter quod conquerit ipse dicens: Foderunt manus meas et pedes meos. Unde de istis loquitur Bernardus dicens: Caput illud tremendum angelicis spiritibus spinarum densitate pungitur. Oculi eius lucidiores sole caligant in morte. Et iterum Bernardus: Omni tempore quo vixero memor ero, domine, laborum quos sustinuisti in predicando, fatigationum in discurrendo, temptationum in ieiunando, flagellorum, consputorum, insidiarum, blasphemiarum, clavorum et passionum. ¶ Secundo cruciatus eius excessit omnes alios propter diversitatem penarum. Habuit autem vii penas generales, scilicet famem, sitim, calorem, frigus, infirmitatem, laborem et mortem. Hec omnia sustinuit. Nam primo sustinuit famem, quia per totam diem comedit. ¶ Item sitim, unde ait in cruce: Sitio. Patet quia quilibet qui tormentatur multum sitit. Et ideo patet quia ex tali anxietate calefiunt et anxiantur et humor interior desiccatur. ¶ Item sustinuit frigus, unde tempore frigidissimo natus fuit et pannis vilibus et non pellibus induitur. Unde Bernardus: Cum frigus esset nullam audio de pellibus fieri mentionem. Et iterum quia frequenter expoliatus fuit et in cruce suspensus. ¶ Item calorem. Unde dicitur quod fatigatus ex itinere sedebat super fontem. Sed manifestum est quod homines quando fatigantur calefiunt. ¶ Item sustinuit laborem, quia anxiatus usque ad mortem vix quiescere potuit, quia statim cum natus fuit in Egiptum. Propter quod dicitur in psalmo: Pauper sum ego et in laboribus a iuventute mea. ¶ Item infirmitatem sustinuit, quia carnem infirmam assumpsit. Unde illud: Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma. Et propterea infirmitatem cepit pavere et tedere et dicebat: Tristis est anima mea usque ad mortem. ¶ Item sustinuit ultimam penam, scilicet mortem, sed mortem turpissimam et qualemcumque mortem. Unde apostolus: Factus est obediens usque ad mortem. ¶ Item cruciatus eius excessit omnes alios propter qualitatem constantiarum, quia una fuit ex parte operum, alia ex parte generis, tertia ex parte corporis, quarta ex parte mentis. Primo ex parte operis, quia peccatum non fecit nec inventus est dolus in ore eius. Sicut deus ex maleficio commisso mittetur in supplicium. Sed ipse ymaginem non tantum affligitur, sed cum innocens cruciatur cum doloris intendit. Et propter hoc conqueritur dicens: Que pro me mis quod feci tibi. ¶ Secunda fuit ex parte generis quia non ab inimicis quod esset tollerabile. Unde illud: Si inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem utique. Sed ab amicis et propinquis proditus et traditus est. Propter quod dicitur Bernardus: O bone Iesu, quam dulciter cum hominibus conversatus es, quam magna dona eis largitus es, quam dura et ardua passus es: durissima verba, durissima verbera, durissima tormenta. ¶ Tertia fuit ex parte corporis, nam quanto melior complexio tanto est maior doloris perceptio. Unde illi qui habent cor magis delicatum plus affliguntur quam qui habent cor durum. Christus autem pre ceteris hominibus habuit cor magis delicatum et melius complexionatum. Quod sic patet: cum enim anima proportionetur corpori, sicut perfectio perfectibili, bonitas anime dicitur bonitas complexionis in corpore. Sed numquam fuit nec erit anima tam nobilis et excellens sicut fuit anima Christi. Ergo oportuit quod complexio Christi nobilissima esset. Sed nobilitati complexionis attestatur subtilitas tactus. Et in eo subtilis et mollis tactus, ubi est maior doloris sensus. ¶ Quarta est ex parte mentis quia cum aliis flebat et cum affligi cum illo cupiebat. Unde dicit Augustinus: Cupiebat illa elevatis in cruce manibus celebrare sacrificium vespertinum et huic salutis confirmare ministerio. Et sic salvator videns matrem sic affligi quia ipse cruciabatur in corpore et ipsa cruciabatur in mente, multa compassione affligebatur. Et propter hoc dicit ipse in trenis: O vos omnes qui transitis per viam, attendite et videte si est dolor sicut dolor meus, quasi dicat nullus talis dolor invenitur, nullus gradus. Et vere peccati quia nullum peccatum commisit. Et vere inimicia quia nullus [illegible]. Et vere sibi quia cor circumcisum habuit. Et vere consortii quia mater compatiens passioni assistens.

Sabbato

Memento ut diem sabbati sanctifices. Preceptum de sanctificatione sabbati est tertium preceptum prime tabule, in quo tria precepta continentur ordinantia hominem ad deum. Et quod sabbatum sanctificandum

Replicae

ꝯ macl' · hoc sabb: ꝑs roē Et p° ꝓ ꝯcatore mūdi Cii · ꝓ ꝯle
toē pcī Ciii · ꝓ veneratōe sepl'e · Cp° ꝓ ꝯcatōe mūdi · q̄ sex
dieb; opat' est · sic h' ī Gn̄ · c. i · vij req̄eu̇ · unᷣ s' · requieuit die vij.
ab oī ope qd patrarat · ita q' vlt'ᵒ noua ꝯditā ñ pduc · q̄ pu
ñ fuīt pducta · vl' ī se · vl' ī semīali roē · vl' ī sua sīli · q̄ aīe
corꝑ pc āē · ñ tm̄ dr̄ noue ꝯate · q̄ eas sil'r · ī aīab; pciōn p̄
passē · corꝑ opat' mulplicādo [illegible] opa q̄ ī se aīo [illegible]
dar · h' ꝯ ē · qd ī singlis dieb; fec · Dic ī Gn̄ · p3
Cii · ꝓ ꝯlatione pcī · Nam ꝑmug · vi · dieb; · ca q̄ ad salutē
[illegible] dispēebat opat' ē · Ca p°. fuit honorifice et ē pcessiōe re-
[illegible] fuit [illegible] sūrexit · Et vº · uidēs tradit'
Et tūc crucis patibulo affix' Et h' fuit veu sacificiū oblatum
q̄ pc̄ mūndi fuit ꝯletū · un̄ s' · ipm [illegible] dē [illegible]
ꝯ tulit · et s' affixe cruci · Et [illegible] q' uno ī sacific' oblato [illegible]
clip eius ꝯle · et īo h' pc̄ ꝯleto q̄eu' · Et īo aū ī sabbo ꝯ eīo
et fuit ī seplc' · un̄ s' [illegible] requiescet ī spe · Ciii · ꝓ veneratōe
seplc' · h' eīi sepl' hoīū ꝓ corruptōe corꝑm mortuor fieret
sit abhoiabilia [illegible] fuit q̄ē venabile · un̄ s' · Et eīi
sepl' et gloriosum [illegible] Glosa q̄ꝯ ꝓ [illegible]
[illegible] ꝓ colligenda [illegible] miracli Cp°. ꝓ excella
[illegible] excellentissim fuit · eo q' ñ
fuit ī eo culpa origi' · ñ ꝯmp'a · et aīs · ñ seqla gñal' · ñ secētia
trāsgsoris Cp°. ñ fuit ī eo culpa origi' · q' h' fuit ualde munda · eo
q' ex fonte ī mūdo ꝯ ꝯrupto aq̄ munda ꝯ pura aurat · [illegible]
[illegible] totā maclam ꝯ [illegible]
fuit · et īo oēs hoies ē ī mūdos origial' pc̄ nascunt · Sz x° p qm̄
spale mod' ab isto sōte pcessit · ꝯ īo nullā ī mūdi ꝯtx̄ · Nō ē
pcipale [illegible] sic alii hoies [illegible] qd ī eiuna
[illegible] ē ꝯ spū scō ē · Et ꝓp h' dic ag' · q' esse sin pcō soli' redeptoris
est · Je ñ fuit ī eo corrup'la [illegible]
[illegible] et
oia q̄ sc sb motu ꝯio · et īo oīo aliq̄ spē mot mouēt · Sz [illegible]
nulla spē mot' ī se huit q̄ [illegible] fuit [illegible] hes ī
spē · Requir' · Je ñ fuit ī eo seqla gñal' · vidim' ē q' gñale ē h' q̄
[illegible] corrup' et putresct [illegible]
[illegible] nulla huit corruptōe · un̄ s' · [illegible]
[illegible] Et īo h' ē · q̄ corrupto [illegible] pcō pcedit · v'
[illegible] ñ pcessit [illegible] iuo sup
fluitates q̄ ab hoīe [illegible]
[illegible] nulla pcī [illegible] seqla pcī · Je ñ fuit ī eo [illegible]
q̄ q̄ꝯ [illegible] corruptō [illegible] ī eccūo · un̄ s' [illegible]
Co: a ē · q̄ nulli ī huīc pcīm · īo ñ fuit ī eānati · C 9° ꝓ colligē
[illegible] ī seplcro · [illegible] fuit · vn dnis q'
fili' dī iacuit ī sepulcro · q̄ carnē q̄ assūpsit nū dimisit · Et īo in
[illegible] carīs · ñ [illegible] tanta [illegible]
[illegible] Inuenit a multis [illegible]
ī se spē · [illegible] · Et ī se fili' xp̄c · et h' ē maior q̄ fili' ē ꝯ pūs · h' fi-
ñ ē ad fiīs · alia ē ī se vir ꝯ uxorē · Et h' ē maior q̄ prim q̄ sic
illd qd ī ꝯ duncit [illegible] ꝓpa [illegible] qd ē ꝓpu [illegible]
[illegible] Et h' ē īo mīal' ꝯdōis · q̄ n' uxor ꝯ uir ī suffic · Sz mlīe
[illegible] opa sua viro · ꝯ uir uxori · adiucē ī suffitiūt · Et īo vxo hē
disponē ꝯ ordiare q̄ sc ī sīmulia [illegible] et vi ea q̄ se [illegible] Jt ē ma
ior q̄ sa q̄ filius dimittit pr̄e · ꝯ adhēt uxor · un̄ s' · ꝓpr̄ h' dimit
tet hō pr̄ē suū et adhēbit [illegible] duo ī carne una.
Alia ē [illegible] · ī se aīam ꝯ corꝑ · et h' ē maior q̄ illa · [illegible]
[illegible] alti
[illegible] aplat · [illegible]
[illegible] alti [illegible] suo corꝑ [illegible] C alia ē [illegible]
[illegible] maior q̄ [illegible]
[illegible] ista ñ fuit ī morte potuit separi · q̄ sic sā dr̄ · fili' dei

[illegible] q' assūpsit nūq̄ pcarīd' · vn̄ diuītas ꝯiūcta fuit aīe ī
limbo · et carni ī seplc' · Et īo mag' fuit nb' pcāt · q̄ si dꝯ cū
ne mort' tm̄ dilex' et ñ fasticiuit · ꝯ aīaꝯ uniis voluit [illegible]
[illegible] C ꝓ [illegible] miracli · q̄ ī agli apparuer q̄ agli
ꝯ ꝯ [illegible] ꝯ celo · Reg · In Resꝑ.

Expurgate vet' ferm' · ut sitis noua ꝯspsio · Bꝫ paul'
[illegible] nobil' et idustri' [illegible] · [illegible] ꝯ ꝯ [illegible]
[illegible] ꝑ canū futur ad ꝯsolōe · ī ep̄ · h' · uꝯ · nb' ꝓpōit q' i
mag' omīs cē ꝯsuet C Et p° ē puitas ex pte ꝓ [illegible]
[illegible] C y · ē [illegible] ex pte ab̄i · ibi · Et ē [illegible]
[illegible] C iii · ē · [illegible] ex pte ap · Jnq ꝯ [illegible] C iiij · ē · [illegible]
[illegible] ex pte mōi · ī · ñ ī sc̄o ito [illegible] · Dic g° expurgate ve · f · ferm
dr̄ pc̄ · q̄ sic ferm' totā massā corrūp · ī pcī gra expellit · [illegible]
ā vet' [illegible] · Sic ē ad sīlū [illegible] · Vetustas ꝯ senect' auf
decorē · vigorē · saporē · et splēdorē · ꝑ qd vetustas aufert dcō
[illegible] aufert [illegible] ple' · plēitudo qd cōtl' [illegible]
colors ꝯ ī magtu' col'. ꝑ duo · q' [illegible] colore · colo a nit
a luce · [illegible] a pcedit a sole · Sz si [illegible] sol · aufert lux · sic
p' ī ec'lipsi · Et si aufert lux · aufert color · sic p' ī obscuritate
noctis · q̄ lux ē sor colors · Sz destructa for destruit' ꝯ ꝯ · sic
p' ī artificialib; · q̄ destruit' for dom' · ia ñ ē dom' · h' remaneat
media dom' · ī lapids ꝯ lig' · Et sic [illegible] luce · [illegible] colō
et ꝓp h' ad sīlīum vid; · q' color ñ apparet · ī sb luce · Et [illegible]
color destruit' · vl' ñ appar ꝯ [illegible] · Sic p' ī paleis colō [illegible]
paret tenebrositate noctis · q̄ ñ ull' rei decor vr̄ · Et h' modo ē
ꝯ colore spūal' · q' q̄ꝯ decorē h' a luce spūal' · q̄ aīe ī fundit' · ꝯ ꝓpa lux
vl' ē [illegible] luce illā spūale [illegible]
Jniqtates vr̄e diuiser īt' vos ꝯ deū vrm̄ · Et ex tali separatōe ī aīa
gñat' macl'a · sic ī aere ex separatōe luc' gñat' tebra · Et ꝓp
dr̄ · ī ys · facies abuste [illegible] i · pc̄ C ī colorꝫ plēitudo ꝯsist
ī magtu' · col' Nam paru' pc̄ [illegible] formosi · s; ñ plc' · Sic ꝯ [illegible]
ī [illegible] magtu · at corꝑs [illegible] calois excedētis · Nā ca
lor exced' se [illegible] ī senib', a · ꝯsic calor · et īo senes īcuāt ꝯ di
minuūt · q̄ ī nā hōis [illegible] gd' · s · augūtu · stat · ꝯ dimi
nuit [illegible] senes sc ī statu diminutois · Et sic hē mod' ē ī spū
[illegible] aīsp' calore · q̄ ē caritas · vn̄ q̄ hō hē ꝯ caritat
[illegible] magtu' · et ꝯ [illegible] caritatis · ꝯsic magtudo
[illegible] calorē [illegible] pcor
[illegible] et sic p [illegible]
[illegible] spūalē plēitu' · Et īo dr̄ · ī [illegible]
[illegible] C iii · vetustas tollit vigorē · vn̄ [illegible] ud'
q' senes ī opib; sūt sc fragiles · et cū pena pōsūt ad opū · Et sic
[illegible] tollit vigorē · vigo ē ī [illegible] attēdit [illegible]
q' inēt [illegible] · v' ē [illegible] bellator · q' qd [illegible]
vigorosi' et fortes · si [illegible] · vl' rege · Sz nos ud'
[illegible] alic' exert' [illegible] exert' [illegible]
et ab inimicis cap' · Et sic ē ī [illegible] ī hoīe ē ī [illegible]
virtutes · [illegible] ē rō ꝯ rex [illegible] · Sz p pc' mort' ī ab a°
expell' · ꝯ dīgt' ē bitute ī corꝑe [illegible] pcīs · Et [illegible]
· i · rō · [illegible] destruit' · ī q' p pcīm uid' roīs [illegible] Et
īo est · q̄ sic dr̄ [illegible] pc̄ · ē · [illegible] · Sz [illegible] · ē · q' aīm
destruit [illegible] · sic frigidam calori · [illegible]
[illegible] rege · ꝯ pricipe · ꝯ [illegible] ab inimicis cap' [illegible]
ꝓp qd dr̄ ī [illegible] abiec' abs; fortis' [illegible] C iiij° ve
tustas toll' saporē · v' senes ꝓ nimia viscositatē q̄ huit · ñ sē
dīcēr saporꝫ · vn̄ sc ī mlīo ꝯ [illegible] · Sz q̄ ñ bn̄ discēnt sapores
ñ mlē ꝯ [illegible] q' ñ [illegible] nibron [illegible]
sic albu' poīt · [illegible] ꝯ nutrimito · Et sīmod' pc̄ tollit saporē
q̄ ling' q̄ū sc fund' · aliq̄ dulci sapore · sic ē mel · tollit disc
to alior sapor · Et īo tales credunt · acūu · ꝯ acuta

v sapō cibi ꝙ pot̄ pſit diſſolui. Et ſi hē mod̄ procēs qīnit
ꝫ ſi-tuſā ꝺlectā pē ſapores ſpūales ī pſ̄ diſcne ī ſcī ꝺle
tari. Et iō ad [illegible] ſapore pē [illegible] ꝗ hī volē
pē ꝗ affecto ꝺ pē. ¶ 4ᵒ ventus toll̄ ſplēdore cōlē ꝗ ſtoutū
qꝛ ſenes nālit̄ cecitant. ꝗ [illegible] ꝺyſiac q [illegible] oclicꝰ.
ꝗ ſplēdorē ſpūalē. qꝛ ſenes ſepe ꝺlit [illegible]
[illegible] aſſilat eos [illegible] ex qb' in cat' paries ī terra
ꝗ ꝺ alus ptib. [illegible] viſū ī auditu ꝗ mentē [illegible]
tōe [illegible] virtutib' [illegible] tellectus p [illegible]
tell'ꝫ. Et hic [illegible] ꝗ tellꝫ [illegible]
Et accip' [illegible] ꝑtellige qꝛ ꝑpedita [illegible] ipedꝰ tellige. Et
fili pē ſplēdōe. [illegible] ꝗ fuit [illegible] claib. [illegible]
[illegible] ꝺ [illegible] ſo. [illegible]
ꝺ nocte. [illegible] fuit [illegible]. Et [illegible] relucē
[illegible] radi' [illegible] ꝗ ꝺ virtute [illegible]
[illegible] ſplēdor
lucas [illegible] qꝛ ſic dꝛ. pe. [illegible] ſpūalō ſpūā [illegible]
[illegible] cōcluad. [illegible]

Mſic h'ev. [illegible] ꝑpōnit nb. Et [illegible] ē obſ[illegible] ferm[illegible] ī cuit [illegible]
¶ [illegible] ē ſtudiū ſpō [illegible]. Et [illegible] ad mo. [illegible]
ia. ſo. ¶ 2ᵐ ē [illegible] aglic [illegible] la. ¶ 3ᵐ ē magi
ꝑudū. i. [illegible] ꝗ qꝛ [illegible]. ¶ 4ᵐ [illegible] ꝺle
vidē. [illegible] aguatis. [illegible]. Et ꝺ [illegible] ad p [illegible].
ē [illegible] ꝑuenīt ꝑ [illegible]
Et [illegible] ꝑ [illegible] ꝗ [illegible]
dicas ſic [illegible] ¶ [illegible] nō ē [illegible] ē qd ē.
¶ p̄ᵃ. ē aſirtō ſtol' itellig'. ¶ 2ᵃ ē pſcō [illegible] ¶ 3ᵃ ē retributō iuſtie.
¶ Et 4ᵃ ē ī choato glie ¶ p̄ᵃ ē aſirtō ſtol' [illegible]. [illegible]
[illegible] paſſionis [illegible] ꝑ [illegible] ꝗ morte ꝺ [illegible]
[illegible] ad [illegible] ꝗ [illegible] ī dūo [illegible] fuit
Et iō [illegible] fuit [illegible] relget aliaſ ē ſic dꝛ ap'. [illegible] cor. [illegible]
[illegible] reſſurrē. [illegible] ſed ſiṅ ſidō [illegible] ꝗ nect
fuit [illegible] ¶ 2ᵃ [illegible] fuit. pſcō nē aſſūpte [illegible] ꝑ [illegible]
nē huīe [illegible] ꝑ [illegible] ſic dꝛ phs [illegible]
[illegible] ſic [illegible] qꝛ nama ſic [illegible]
[illegible] audire [illegible] loq.
Sꝫ qꝛ nē aſſūpte ꝺſoluit [illegible] iō ei ꝺ be
bat [illegible] ſed [illegible] fuit ꝑe
necē. [illegible] redēptor. [illegible] qꝛ ſic p [illegible]
[illegible] ap' [illegible]
[illegible] ¶ 3ᵃ [illegible]
ē [illegible]
[illegible] feliciꝰ. [illegible] qſe humiliat exaltab'. [illegible] q [illegible] hūl[illegible]
fuit ei igla. [illegible] oclos ſuos [illegible]
fuit. [illegible] ex hūanitate paſſionis [illegible] glia [illegible]
[illegible] ap' [illegible] obediēs [illegible] ꝑ ꝗ [illegible]
[illegible] ¶ 4ᵃ ē ī choato gl'e. [illegible] glōſa
[illegible] ī choaret [illegible] ſuā [illegible]
ē [illegible] ſpeci. [illegible] exemplū [illegible]
[illegible] apli [illegible] clāitate [illegible]
[illegible] ī pria [illegible] glā [illegible] viſiōe diuīā [illegible] viſione
hūanitatis [illegible] ꝗ [illegible] ſic dꝛ [illegible] ſup
illo [illegible] angli [illegible] tāto [illegible]
ē glā ꝑclarior ē. [illegible] aglice [illegible] ſoli ei [illegible]
[illegible] hūanitatis clāitē [illegible] gaudiū. ¶ [illegible] ē q ē [illegible]
[illegible] aſcēſa celi. ¶ aſcēſa [illegible] aſcēſa [illegible] aſcēſa celi
qꝛ [illegible] ſic ful
ve. [illegible] apparuit [illegible] aglꝰ qꝛ [illegible] ꝺ [illegible]
[illegible] ī [illegible] ¶ [illegible] aſcēſa [illegible] ab
ap'. ſic [illegible]. Et [illegible] ſolitū [illegible]

nb' [illegible] ibibit̄ ī illo [illegible]. Et [illegible]
bat ap'. [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ſiec [illegible] ī iol [illegible]
[illegible]
ei [illegible] ꝑ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] duoſiu ſimē. [illegible]
[illegible] anne [illegible] ioſeph [illegible]. Et [illegible]
[illegible]
[illegible] ꝗ [illegible]
¶ [illegible] ſic lazar' [illegible]
[illegible] ſi q ſurrexerit
[illegible]. Et [illegible] ꝺ [illegible]
[illegible] ī celū [illegible] **ſtrā. ij.**

Duo ex diſcipulis [illegible] ipa die ī [illegible]
[illegible] duob' [illegible]
[illegible] ¶ Et [illegible] collatō [illegible] Et [illegible] loquit
[illegible] ¶ 2ᵐ [illegible]
[illegible] ¶ 3ᵐ [illegible]
¶ 4ᵐ [illegible] ¶ 5ᵐ [illegible]
[illegible]
[illegible] ſplēdore [illegible]
[illegible] ¶ p̄ᵐ ē [illegible]
¶ 2ᵐ [illegible] ¶ 2ᵐ [illegible] ¶ 3ᵐ [illegible]
[illegible] ī actis [illegible]
ī actis [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] gla [illegible]
[illegible] ſol [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible] voluit [illegible]
ois [illegible]. [illegible] Theophy [illegible] ſpūali
cor. [illegible] legib'
cor. [illegible] ꝗ [illegible]
fuit [illegible] ab his
[illegible] ¶ [illegible] opus [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] q veit
[illegible]
[illegible] qb [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] apparuit uiꝰ ī celū aſcēdēs
¶ [illegible] ꝺ [illegible]
[illegible] cos [illegible]
[illegible] ꝗ [illegible]
[illegible] ſolutū [illegible]
[illegible]
[illegible] complet [illegible]
quo [illegible]
[illegible] complet [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ꝺ [illegible] ad celū
[illegible] ōones [illegible]
[illegible]. Multi [illegible] celeſtium
manſionum [illegible] diuiſitatē [illegible]

Explicit opus Scale

S Tractat opis edit a frē Ildobrandi d tusca ordis poic.

[illegible]

[illegible]

ut ordinaret dilectum · ut [illegible] Quo duo · [illegible] effectus ex dilectione collato · amor est ex dilectione [illegible] · Ecclesiastes [illegible] cum plus diligitur · vel est e memoria [illegible] in [illegible] sicut bona que accepimus [illegible] e [illegible] redemptionis · [illegible] · Et hic est quod dicitur · sed [illegible] reddunt animalia · bona in [illegible] que bibisti · oportet redemptionis · Et ideo hoc est · quia tam bona habent · scilicet temporalia corporalia · Et bona naturalia · sed bona spiritualia · ordinat ad corporalia · sic patet quod divitie · ordinantur ad corpus · Et corpus ordinatur ad animam · sed [illegible] quia tamen [illegible] illud magis · et ideo [illegible] illa bona pessimum est mutare [illegible] quod bonum [illegible] · qui in [illegible] provide posse · et [illegible] affectum [illegible] [illegible] meditatione [illegible] est frigidi [illegible] mortis [illegible] passionis · [illegible] omnes sunt ad ordinatio dilectum [illegible] [illegible] [illegible] homines [illegible] satisfecit [illegible] quia illa [illegible] ad quos alie ordinantur · [illegible] alie [illegible] [illegible] est mors · sic dicitur sap · [illegible] est mors · Sic patet [illegible] [illegible] repetitionem · [illegible] mortem · Et [illegible] [illegible] assumpsit · Et [illegible] dilectus [illegible] [illegible] quod [illegible]

[illegible]

[illegible] · infra · iiii · cinis.

Capitulum. Dilectio [illegible] [illegible]

[illegible]

at op[illegible] q si n[illegible] [illegible] cet nanu. Sic si [illegible] cet oculus [illegible] et [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] celum [illegible] angelus [illegible] [illegible] homines absque [illegible] mala [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut [illegible] mali [illegible] homines [illegible] bonus [illegible] [illegible] agro [illegible] [illegible] mali [illegible] bonus [illegible] [illegible] malos [illegible] et agricola [illegible] [illegible] malas [illegible]

[illegible]

Cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

pluribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diligere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ratio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] regula [illegible] [illegible] bonitate moralis et [illegible] gla [illegible] [illegible].

Cum [illegible] [illegible] ad declaratione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magnitudinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

pell'. Et sic p3 q pcc̃ corrūp m̄fā. It qlz res ē suoꝝ plē lz ali appareat dformis qz fz duisitate re[illegible] distinctos p[illegible] ista ē ple i hoie qd n̄ ē ple i eq. Et sm h̄ modū dr q̄ vo qd ē laudabile i uno, ē vitupable i alio. Sic uidem⁹ q fuīa ē vitupabile i hoie, et ē laudabile i cane qz hō ē aīal mansuetū nā. Et id v[illegible] q albedo ē pl̃tudo i lilio et nigdo i iacinto. Et i ethyope ē q nigdo plē et i nb̃ n̄. Et io vtōm q r pig albꝰ z oya nig. Et s̄ ā hr̄ suā pl̃cē f claritē qz ā n̄ ē . q isplēdo die lucas. uic i ps. Signū ē sr nos lum uult tui d[illegible]. Sz i qd corrūp z tollit hāc pl̃cē, n̄ ē n̄ pc̃ qz pc̃ ē q̄dā obstacli qd po it aīa z lucē diā. vn̄ sic uidem⁹ q qn̄ abor oppo radio solari ex opposito facit vb̃a. ita pc̃ qd i spoit īt lum diuin z aīa. Et s̄ aīa pctōs remāt v̄bosa z tenebrosa. et s̄ pdit uiro rdcoꝝ pl̃ctūs. Et h oplait Je. dicēs. qmo obscuratū ē aurū. mu ē color optim. Et sic pc̃ ē corrūp spī. It qlz cātā ordiāt ad duo. vid adopatōē et opatō adl̃ctatōē. Opatō at hois ē itellige vtutē. et amare boītatē. illd a qd corrūp ipm itellige n̄ ē n̄ pcm. vn̄ pmi ho fuit mite pdit s pp pc̃ fuit obtenebrat. Et p 9ns totū g huanū. vn̄ q̄ cz studant hoies n̄ pst ueire ad cognsceidā plenaīa uitatē. lz q̄lz aditā cog tōē appoat. Et s̄ cepte remāet i cogitaūtas, quāgdiu fuim⁹ i iste ti uita. n̄ psum⁹ cogscē vt̃. Et h ē valdē mīsale. qz illd qd ualde lucet n̄ psu⁹ aspicē. f. dm. z albas sepatas vn̄ Ph̃s poit asapietē q sic ocls nocticoracis n̄ pt uidē lucē sol. s̄ nos n̄ psu⁹ respicē lucē cātōis. Et h ex hēz i naliba. illd ē qd maclat ocli ipedit visiōē ocli. vn̄ ocls maclosus n̄ pt clarē uidē. s̄ ē pcc̃ maculat āīa ipedit ē ei itllectualē visionē. vn̄ ps. Dīmuute f vitā. a fi. hō. It opā ordiāt ad dl̃ctatōē qz q̄lz ppa opā hē angexā dl̃ctatōē. z vt⁹ ē q fac dlcit opāi qz i modū nē iclināt. sic dr Tuls. Et pp h dr. i. ij. Ethy. Signū aggrauatj hit oz accipē i ope dl̃ctatōē. Sz i qd ipedit dl̃ctatōē ē pcc̃. qz lz luxōsꝰ faciat āq opa casta tn̄ n̄ fac sic cast⁹. qz cast⁹ opāt ē letē z ille ē tristia. Et auar⁹ fac alij opa liba. f. dando āq. Sz n̄ fac sic libal' coq. n̄ pmptē z dl̃ctabile fac. Et h sig videm⁹ i isfirmitate corpis q pri uat a cor mod, spē, et ordinē. mod qdē qz pisfirmitatē hō m mutat. Spē qz totali dfort. Ordinē huoꝝ ex qb' cpō. Et s̄ p3 q pc̃ ē priuat⁹ moi spēi z ordinis. Reg

Uti iānuitē fgz i iudē. Qa iuditui. n̄ ueit n̄ p pcc̃. z hō so lummo pp pc̃ iudicat. io uide ē. vtrū hō psit peccare. Et dd ē. q nulla cāta sb celo pt peccare. sb celo n̄ hō. Et io h ē. qz ubi n̄ ē vol n̄ ē pc̃. et io n̄ i bestiis. n̄ i plātis. n̄ i aliis cātuis pt eē pcm. Sz qz i hoie ē libū abi. io ab eo pcm̄ omittē. Et h pt ostedi q̄dr. rōe. p⁹ rōe domicilij sui loci. qz sic dt sap. loc est ɔsuatuus locati vn̄ res ex loc suu n̄ pt diu ɔsuaī. Sic ē d reb3 corlib3 t ē d reb3 spūalib3. vid3 ē q si pisces extrahunt d aq. et poāt i tra. p⁹ modicē moriunt qz ex loc suū sr. Et si hō poāt i mai suffocat qz mare n̄ est loc ei pp⁹. Et rosa q̄diu ē i rocēs ɔsuat. si pq d spīa depit. z i maū tēt p⁹ modicē marcescit. qz mari n̄ ē ei⁹ loc pp⁹. Et h ē rō. qz ḡuia tēdē dorsum. et leuia ascēdē sur̃. eo q vadē ad loc ppu i q ɔsuat. Et tātā ē ut q q̄torg approping ad loc. tanto forti⁹ mouet. vn̄ mot nāl' ē dbil' i ph̃. z fōtio i fine. Et fz h̄ mod. qz sr ex loc suū n̄ pt eē. qn pc̃ labant. pp qd dr Jo. i Can. Si dixim⁹ qz pc̃ n̄ hēz. ipi nos se. Loc ā aīaꝝ ē deo. uic i aug. Cauuu mitē mā. z n̄ i uei loc ā mē n̄ ee d[illegible]. i q collugit dispsa. Et io aie scōꝝ q sr i loco ppo uic i⁹. Justoꝝ aie i māu dī sr. z n̄ tā. i. tō. ma. i. pc̃ q aīa tom tar. Et io h ē. qz hō poit aīā suā i loco imdo. i. i h⁹ ēre. z ādū mundo. i q pois aīā tuā. v pois amadē tuū. amor ē applicat amātē ē amato. et io aīa tēris applicata maclat. uic i ɔsec. abl hōiables fci i sic eā ɔduexerē. Tx⁹. rōe ɔsortij. Na p ɔsortiū

hō iduat ad pcc̃. qz q tāg picē. co. ab ea. Et io dr. pō dū scō scs ē. Et sb̄d. Et ē puiso puiteris. Et aīa p ɔsortiū qd hr̄ ad carnez frēgr pc̃ icēit. h⁹ ex⁰ videm⁹ i mū aq ē maīs i pfūdo v ātra elōgat. hr̄ dulc. Sz si⁹ v āmisce vapor tirestis z a sole ɔbust⁹. ɔsti amāt. Et s̄ aīa ex cōmissiōē z ex ɔctu ē cāne ɔst pc̃. pcc̃ ē amarꝝ ē uic i Je. vid q malū z amaꝝ ē dēliqsse te dūz. Tx. rōe iudiij. aīa ē i opātōis ɔnūio vtē silog. Na io sris huc ppoit ɔc malū ē uitad. Sūoꝝ ppoit istū. fornicā ē malū. Bestialitas ppo alta. ad hac accedē ē dl̃ctabile. Sz si vō ē fortis z aspic q fornicay ē malū eliget. n̄ peccaīe. Si ds respitiat ī fi⁹ ad hī qd ē dl̃ctabile elige fornicaī. et s̄ ī ēi pc̃. qz d agēdis male iudicat. v i fac si accīt d q̄da elā poita ligē. q i bes dom⁹ fac appare ī pētes. s̄ aīo ɔu fumat z aspctū itlls obnūbt. qz i qd ē amaꝝ fac appare dlce et qd ē malū fac appare bō. n̄ q̄s ys log. ve q dicitis malū boñ z boñ malū. Tx. rōe oppōit. qlz ē res hr̄ duisas ɔdcōes z fz una appetēda ē. et fz aliā ē fugi[illegible]. Sic p3 i pulcrit. pl̃ctū ē pt appen iq ē resultatō diuinj dcoris. Et fz h bst bo⁹ respice pl̃cē. Et fz h̄ mod log ppha. Dl̃ctissime dr i scāna. r. Tx i q affrij icātat ad xij. z fz h̄ mod aspicē pl̃cē ē pc̃ qz sic dr i p⁹. fallax ē g z uana ē pl̃ctudo. Et s̄ res q̄ sns obt pp duisas ɔdcōes. duc hoie i errore. Dū unā ɔ sideāt et aliā negligit. Sic p3 d medico quidicat eē expediēs i egro fz vnā i sirmit. et ɔsideuntū qd tn̄ n̄ ē s̄ sump expediēs pp aliā eg tudē. q̄ n̄ ɔsideat. Ex⁰ hoꝝ videm⁹ i piscib3. q videtes escaꝝ capiunt ab hamo. Et sic p3 d auib3. q videtes vg̃las. n̄ ɔsidant visui z io tuc i vg̃lis capiunt aucupio. h z p3 d luis q accipiunt venenj. hō ē ɔsideras pocli. et n̄ ɔsideras venenj bibēs corrūp a venēo. s̄ pctōꝝ ɔ sideras rē fz dl̃ctatōē i adt ipc̃. Et h sig ē. qz sic dr sap. mali re pellāt pēitudie. qz dū sētiūt amaritudiē pctī. dū ɔsciā eoꝝ re mōdz pc̃. Et s̄ p3 q q̄dr. rōe. i hoib' pt eē pccm. fria. v.

Qui fac pc̃ suus ē pcci. Vēm ē i pcedntj collcē. qz i hoie pt eē pc̃ sic ɔsequit q̄rēdū ē. vtr hō dormiēdo psit peccare. Et dd ē q hō n̄ pt peccare domiēdo n̄ mēt. qz sic dr [illegible] i sic ethy. Dimidiū vite. h ē fz somnj n̄ differt felix a misero. Et h p3 mltis. rōe. Tx. rōe [illegible] q. sic dr sap. opatōes et passiōes hois [illegible] [illegible] n̄ pt agē sin aīa n̄ uāā sin cor. vn̄ hō n̄ pt uidē sin oclo [illegible] audiē sin aure. [illegible] loq sin lingua. Et sic d aliis. et qz una q̄q. [illegible] dilig [illegible] dilig cor [illegible] pt opāi [illegible] dilig [illegible] dilig [illegible] et [illegible] eē do obediēs [illegible] [illegible] nulla [illegible] fintaret [illegible] Et io [illegible] n̄ pt [illegible] i aīa. qz sic sunt [illegible] ita db3 sunt [illegible] Et io [illegible] n̄ sr [illegible] [illegible] Et [illegible] ē [illegible] ɔsideraī [illegible] qd [illegible] co[illegible] [illegible] [illegible] ligato [illegible] somnj ad opa qd [illegible] vl [illegible] Tx. rōe [illegible] [illegible] ē. sic dr sap. [illegible] sic tabla rasa qz n̄ hr̄ sciā n̄ [illegible] d p [illegible] acqrē v sic ide dr q caret uno sensu caret. vna sciā. Et io ille q nūq huit visū n̄ pt hr̄e sciā d colorib3. et s̄ d oib' aliis sensib3. Cū g aīa domiēt⁹ imobil' z ligata ē p sens⁹ coēs. oms col ligant. oz os sens⁹ imobilitaī et ligāi. Et s̄ hō dormiēs q ligat se sib3. qz n̄ sentit io n̄ itellig. Et sic n̄ pt dormiēs mēt vl dimēt [illegible] ē i tr [illegible] sic dr ppha [illegible] sunt [illegible] [illegible] mos ne vi [illegible] h ex hēz [illegible] [illegible] Et sic p3 q solū in vigilia et n̄ i somno [illegible] [illegible] tiōes [illegible] Tx. rōe tēptatōis [illegible] ē nos [illegible] v [illegible] iduc[illegible] [illegible] n̄ [illegible] qz sic vō nlla hr̄ po[illegible] fz repsitādo [illegible] ei⁹ ymagiēs [illegible] sic ille q repsitat abū dl̃catū excitat hoi dsidriū ad cōmedēdū. sic dya⁹ ad exci⁹ repsitat. p c aspctū vō hois ɔmouet. Sic p3 i leg. bū adē. q dya⁹ i spē cēdā forsē mlīcis qo deuoto bū adē appā z ei aūu ad acī iflāmat. Sz hoī dōi. n̄ pst talia psitaī. Et si ymagitōi psitēe. n̄ hnt rōē pc̃. ē sns hois sit

q. rõe dilectõis . In ope d̃ iuīito cuiu̾tono duo pn̄ reqrunt̃ . s . ut cog̃ scat ⁊ appetat . Na si hõ ñ cogñsc̃ et ñ appet̃ ulli; ĩ erit pẽ . Et si cog̃scat bõ ⁊ ñ uult face nlli; hẽ mitũ . vñ q pl' cogñsc̃ pl' offendit . Luaf̃ pni ãgl's q sapientissimi fuit pl' pecau̾t q pm' hõ . Et hõ q mite pdit fuit [illegible] alie . Et s̃ ẽ ĩ oĩb; alus q ĩ eius g̃dicedo q pl' cog̃ut . pl' offendit [illegible] ut pẽ . sic p; q ĩ eodẽ gn̄e pẽ . si duo peccet . ille q̃ d pẽ [illegible] Jacob q accessit ad illã q̃ c̃ redat ẽ Rachel . et ĩ h' ĩ nll'o pecau̾t . Et sic ĩ somno ẽ rõ ligat̃ . ñ p̃ [illegible] ẽ ver . et sic nullũ ĩ erit pẽ . Ex . rõe electõis uol' ẽ . uõ mouet̃ ad aliq' elig'. ñ prĩe appl'esu . v' ẽ oĩc rõ . oĩc elcõ s; ĩ [illegible] ligat̃ rõ . ⁊ pons uol'. q rõ ĩ sius actib; dig' uol' . et v' dimi nuit̃ uolũtariũ . diminuit̃ pẽ . sic p; ĩ h' ex' . q si sĩt duo hoĩes [...] un' faciẽt ĩ ebrietat . et ali' p ebrietate . ille q faciẽt ĩ e sic . duplicẽ ma le dicẽs ĩ ẽi̾t s; ebrietas diminuit sego pẽ qõ ille cõmĩt . ⁊ ĩ dõ pl' peccat q faciẽt ĩ e sic . q q p ebrietã . et s̃ ẽ ĩ oĩb' q ĩ qõ diminuit uolũtariũ diminuit pẽ . Cu g ĩ somno uol' totalr ligeẽ . nullũ pẽ ĩ ẽi̾t . Sic p; ĩ pueis ⁊ stolidis . q ĩ actib; s̃ . ñ mẽt . ñ dimẽt . ẽ uol' ĩ eis ligeẽ q ẽ pn̄ actuũ huãor . ⁊ ĩ somno ñ ẽ pẽ . ñ vl' p pcedẽtẽ cogitatõẽ . ẽ cogitat' pced' d ẽ pi . vl' p placẽ' ĩ euigilatõẽ . q supñ euigilatõẽ ep' q ĩ somnus accit p dilctatõẽ placeat ẽ r ueiale pẽ . Si tal' oplacẽtia sit ex s bẽptõe . erit mor'le . Si sit ex dlibato ⁊ osĩsu . et placeat ẽ appetitu fucturi . ista aũ placẽtia ñ faẽ ẽ pi̾t ẽ peccm . q ipa' cã ñ ẽ . s; ipã ĩ se pctĩ ẽ . Si a' placeat u' ñe echonã p' et alleuiato fiat . ñ credit ee peccm . Rog . fria . vj .

Uste et ampli' noli peccare . postq̃ dcĩ est q sit peccm ⁊ q hõ pot peccare . dĩ ẽ d mõ pẽ ĩ gñali . Et sciẽdũ ẽ . q s̃ tres finan[...] pccẽ . ĩ fumes . Orig'le . ooule ⁊ ueiale . ad q' d' alia reducẽt . Iũ ĩ nato ẽ ĩ [...] ⁊ ĩ cis ⁊ ĩ cis . Et hiis tribus mors d pẽ ĩ ĩuit . s . ut . s ĩ nato ẽ ĩ cãi cĩn ĩ s . ĩ cãi ocl'oe ⁊ tribulaticte . Et ablnig ĩ b' d' aliã omnit . ⁊ ut' d . pẽ . dĩ ẽ . vidl; d pẽ oull . orol' . ⁊ ueil' . Ex h' ta pse distiguit ñ uñi; cõr' . ĩ firmitatis . ẽ ẽ qui firmitas ⁊ quẽ ẽ uã pduc' . sic pduguẽ alia ĩ firmitas . p q' totã uita ostric' . sic febs ocl' ⁊ alia . Et ẽ quã alia p q' uã obliuat̃ . s . febl' discrasia . Et sim hẽ mod' istn ĩ n pcca distiguit . Na pẽ oul' . ẽ p qõ nã pduc' dq d ap' ad ephi . Erani nã filij ire . Et a' p qõ tota uita spi' osũit . Et ĩ ẽ pẽ mor'le . Et ẽ ũ . p qõ nã obliuat . et ĩ ẽ pẽ ueil' . Ista duo sic differũt . Nam pẽ ueil' ẽ ĩ aĩa sic puena pulus ẽ ĩ eõz . q modicẽ led' s; pẽ mor'le ẽ sic mors ĩ spũtis . q ueneno hoĩe ĩ e sic . vl' alr' p' pec' patz tali ex' . q pẽ mor'le oppo' cãi' . s; ueiale opp' feruori cãitati vñ sic hõ q ñ pact tollã feruẽte modic aq frigds nupred' feruoẽ s; ñ tollit caliditatẽ . ita pẽ ueil' ĩ pced' feruorẽ cãr' eo q ẽ fic hõ tepid' . s; ñ toll' cãitatẽ q opatuit se ĩ uncẽ ĩ eõdẽ sbõ . s; pẽ mor'le distruit totũ . sic si hõ puer ĩ mare' hãdã tollã daq frig' fauoẽ et caliditatẽ impedir; ⁊ extiguet . s' g' p; q̃ lr' istn ta ad ĩ uicẽ distiguãt . Sed d oull' . qõ qõe peccm ĩ uij . ab aliis distig' eo q hẽ uitatẽ . cõitatẽ . Equitatẽ . Et differẽtẽ q̃titatẽ . Uitatẽ qõ hẽ . q ẽ unũ ĩ oĩb; . s; p poitõẽ . vñ pẽ oul'e ĩ uno hoĩe ẽ unũ nũo ⁊ ĩ oĩb' hoĩb' unũ p poitõẽ . ĩ t' ad p' p' . s; pmmor' sĩ t nã ĩ . ⁊ ĩ bõ ue ẽ uã ĩ a . sic arbo' hẽ mlta folia . ⁊ tñ d' folia . hnt unã figã . Et vidm' q arbo' mltos fr' pduc' . sic ceras' q pduc' cerasa amaru ⁊ dl'cia . q tñ silẽ hnt adiuicẽ . vidm' ẽ q aũena sulfũcea mltũ ruoli deruãt' . q tm cãis fetorẽ sulfũs hnt . et sic ẽ ĩ pp' q ab uno hoĩe oẽs hoĩes pduc' . et q ille hõ peccm oul' omt' . iõ in poltis ĩ nsiuit . Et id d' ap' . ad Ro . q p unũ hoĩe pcc' ĩ ĩ truit ĩ mũd . Sc hẽ cõitatẽ qõ ñ otig d aliis . q pẽ mor'le . ñ ẽ ĩ oĩb' q ñ fuit ĩ . s . Io bap . ⁊ x̃e ⁊ talis . Et ĩ ueiale qõ ñq fuit ĩ uĩg' or' q sic d' aug' . ẽ d pcũ ag' d q . nullã volo pu' fiĩ mtõẽ . s; pẽ oul'e ẽ oĩb' oẽ . q pcãnale origĩe ab adã discẽdẽr . excepto filio dĩ q pcãnale origĩe . ñ cõe pẽ oul'e ñ; ueiale . p qõ d' ag . q ee sĩp pẽ . sol' ẽ redeptõis qsint sĩp pcẽ dcto ⁊ comisso . Et si ds

ali' miraclose ex cãne hnã fõrer' pẽ oul'e . ñ õ hẽt . q ab adã p lege ũe [illegible] ẽ oẽs discẽdãt ab eo . s; lege pdcã . i . s; se [illegible] pẽ oul'e . ẽ [...] ẽ mõs q ẽ stipẽdia pẽ oul'e . q d' ap' . ad Ro . [illegible] vñ sic ex mo [...] pẽ oul'e a hnni' . s; si ãs ñ õ hẽt redẽptõe q tñ ẽ pẽ' ñ ĩ ĩ iger . qõ ẽ hẽtũ [illegible] Tr' hẽ cõtuaci [...] peccis ẽ mag' dãascat q hoĩsi ẽ mai' pẽ q finiti . [illegible] Et ĩ uẽnaut' ẽ q g̃d' penes illã rã q ẽ ap' lig' . tep' . s apla . s; pẽ oul'e eqlr ẽ ĩ oĩb' . q ẽ pẽ uẽ . q ab oĩb' eqlr pncipat' . Sr hẽ differẽtẽ q̃titatẽ . q; aliq pẽ' iõ sĩ pẽ' . q sĩ [illegible] ⁊ ñ no cẽt uol'. ñ eẽt pẽ' . s; pẽ oul'e ñ ẽ uolũtariũ [...] s; uol' pmi origĩatoi . Et aliq pẽ ñ educẽt a parẽtib; ĩ filios . s; pẽ oul'e educ' . Et iõ h' ẽ q ĩ q̃l [illegible] nã c̃ p' . Na ẽa q sũ pẽ' ñ educẽt a parẽtib; ĩ filios . s . uĩt' ⁊ sciã . qõ p' studio acquisĩ ñ [...] q p' actu ommlẽt . Ea iõ q pciũ dona . spci a parẽtib; ĩ filii [...] ñ aliqõ ẽ ĩ e iat ĩ pedimt . vñ eclat quẽ adam . Et s ẽ pẽ oul'e ĩ pe nẽ . ĩ filios a parẽtib; educ' . Ex h' [illegible] pẽ oul'e ĩ eeb . possiblib; appar; . Sic ẽ acclz ãs aurue . aq' d fote . q eẽt tota ĩ [...] corrupta . aurredo aq' auure; co' . sic ẽ ĩ pporo [...] ẽ tota nã sit corrupta p oul'e . pẽ' . qẽ; recip nãi . silr ẽ nã recip pẽ' . Sr a' ex' p pute . ĩ h' q oẽs hoĩes q nasãt ab adã deruani ĩ ũg' ĩ ẽ cor' . ac' ẽ hnt uñ cor' . Nam sic hoĩci qõ mañ omt' . ñ ĩ pu tãt manui ad pẽ' . si osidẽt mañ ; s; se duisa aãre s; ĩ putat' q ĩ q' ẽ dd cor' . vl' hoĩs qõ mouet a p' pis . motio hoĩs . et sic ĩ õdi nato q ẽ ĩ illo hoĩe . ñ ẽ uõ uol' . ipi' hoĩs s; uõ pmi parẽtis . Et sic ĩ ordiato ipi' adẽ . ĩ q' oul' oẽs fũrut . redudãt ĩ oẽs . Sic calefac tõ cpatis . redũdat ad futurẽ . videm' ẽ q ilh uiri q hnt cpl' cale [...] hnt ulcũ crocũ . p colligatiõẽ ad uñu pñapũ

Uste et ampli' noli peccare . dcũ ẽ sic d odõe oul' pcci . nẽ q' ad pstitẽ pdicatõẽ tuoccẽt q reda . s . d ipi' gñr' . d ipi' q̃ditatẽ . Et d ipi' pcalitate . Cir' ad p' . uidẽdũ ẽ . q sit oul'e pẽ' . ⁊ ca qõ sciẽ ẽ . q q ali artifex op' suũ odinat ⁊ dispoit . ut pssit oseq fine suũ . Ita ds odĩat hoĩe ut pssz puenire ad ulti' fine . Cu g finis hũe ue . oẽ ue faclitatẽ ⁊ credat . ñ potuit hõ ad plenã fine duẽire . et iõ addidit ds hũãe ue . dõ sũ' oul' q qõe uist' ĩ h' osistebat . q g̃d aĩa fuit ds sb'ẽta . ipi' a' sbiec bãt' oẽs uires cor' . ⁊ ipm cor' ĩ q mull' mot' potat ee ĩ coi . sim ĩ pio roĩs . v' ĩ clis ex qbi ipm cor' copõebat' ñ fuisz aq pug' . ñ ĩ hñorib; aliq discrasia . si nã pfce dõ fuisz sb'ẽta . s . uĩb; ĩ cor' . q atẽ ñ fuisz mot' d' ĩ pni roĩs . q nec ocup' effrenate redẽt ĩ dl' table pe reglãs roĩs . Et iõ stati amoto . pẽ oul' . stati sedz ordo to talr ẽ imutat' eo q aĩa fuit rebell' do ⁊ cor' a' . Et hac Tob' d' ap' ad Ro . vido aliã legẽ ĩ mẽbris meis . repugnãtẽ legi mẽtis meẽ . Illd g' qõ h' dõi' p'uat ẽ pẽ oul'e . i . p'uato oul' iut' . Et ad h' psu' hẽc tale ex' . Coi ẽ ĩ statu ĩ nocẽtie . ẽ sic eq' ĩ frenat' . q duc' s; uol' sessoris . s; pq firen dpõ . eq' ĩ ordiatẽ mouet' . s' ds ĩ . p' statu ĩ frenauit hoĩe oĩ . q ñ mouet' ñ s; regim roĩs . s; pq hõ sẽuit dõ firen dposuit . q s' effrenate fẽt' a' ĩ pui roĩs . Et h' ẽ qõ d' ap' ĩ caro ocupisc' adũs' sp; . Sedo d bẽ uide d ei q̃titate . vñ s . pẽ' p mi hoĩs fuit gn̄' ceris pẽ' . ad h' ẽ dĩ ẽ q pẽ tãto ẽ gui gn̄ pl' hẽ d uol' . s; pẽ pmi hoĩs ĩ ẽ ee grui' ceris peris ep' roẽ . p' p lemorẽ ĩ pulsiũ . p mar' nocumẽtũ . Et p radiale ⁊ fitale pẽ' . Ex' p lemorẽ ĩ pulsiũ . Cu ẽ q̃ cõtrit pẽ ex dc' tẽptãi ĩ pulsiũ . q tõ maior ẽ tẽptac' . tãto mĩ' ẽ pẽ . Et g tõ mĩor ẽ tẽptã tãto pẽ ẽ mai' . vñ si duo hoĩes oulteri' pẽ carn' . q; un' eẽt ue tũs' ⁊ alt' iuueis . ueri' qõ q mĩorẽ implsũ hẽ pl' pcat q iuuẽ eo q iuueis q hẽ calorẽ feruẽtẽ . hẽ maiorẽ ĩ plsũ . ⁊ iõ mĩ' pcat . Et id d' sap' . Qd facit senex si adoet geat iuuẽil' . Et si hẽ modi cũ mlt' pecat' q modicẽ tẽtãnt' hnt . s; si alo ad [illegible] ũ senex ⁊ iuuenis . maior eẽt iuueni pnã ĩ pced q seni . q illa

pma eet iuncti ipeā . q̄ imedici . psuto pc̄ caucēdo . eo q̄ ō
tacali iclūāt ao acu . Sz sci tn̄ eet ipena. Co ꝓ mag nocu.
cualū ē ē qd amitt̄ bō . q̄ q̄ mai bō amittit . mai malū ē.
Vel li mlta pctā mlto maiorā sit q̄ pc̄ pma parentū . nll̄; tn̄ ē
piclosi. Sic p ex hiis ex . Si ꝗs ē brachi ac āputarez . q̄ ali
eo . ei iti pūget an amputā brachij maio plaga eet q̄ pūcto
corori . Sz ista est piclosior q̄ p eā tota ūt dstruit̄ . It̄ si ꝗs āpu
taret deō cane . q̄ ali ocli pūget maior uuln eet āpū canis q̄
pūcto ocli . tn̄ pūcto ocli eet piclosio . q̄ aufferez visū . Sz āpu cā
nis ū colleēt ꝑpū actū Ct . ꝑ radiale ⁊ fōtale pcī . Ideo ē fuit to
ti hūē nē radix . et oēs hoīes ī ramj . q̄ ab ipa radice . pcedūt
Sz mior eet icisio si hō icidet ramos q̄ si modice icidet d radice
q̄ radx tot mīrāt ramis pitt . ⁊ iō radicis icisio ē piclosio . Et q̄
ad hē modū adā ḡui pcaui q̄ totā posteritatē corrup . Et iō ap d . q̄ p
unū hoīē pc̄ itrit i mūd . Et ad hī pcī hē tale ex . Sic ꝗs fons
ā q̄ mlti riuuli pcedūt aq̄ d riuul venenaret n̄ noceret fonti . q̄
fons n̄ recip a riuul . Sz si ꝗs venenaret fōtē p oēs venenarez oēs
riuulos . Sic ē i hi . Quia adā tāq̄ fōtale pcī venenat i os pcā
[illegible]

[illegible]

[illegible] Et iō hē q̄
[illegible]
[illegible]
d sposa i Cat . ituate dilecto . q̄ amore languo . Et passio amoris ē
mlī icedr . amitt̄ rōis vsū . q̄ mlti ꝑ ꝑ hndātiā amoris i isaniā vsi sē .
amo ē . n ē ad q̄ placet amoris . alr rei cucietis accepte . psiusu
Et ex hi amore pcedr ecā . q̄ trāsit i rē amatā . q̄ p̄ qerā toē pue
niat ad eā . ⁊ ē pueniē dlectate . q̄ dlecto . n ē ad . q̄ qeral i re cuciē
accepta Cuij . plaga ē mala . q̄ uulnāt vō . Sz vr q̄ vō . nll̄ pccm
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] De ꝑūcā morꝫ.

[illegible]

[illegible]

ē ꝯ̄ ſepat̄ a cor̄. morit̄ ēt̄ ꝗa ē deꝯ ſepat̄ ab aīa. morit̄ aīa. ꝯ ꝯ nūq̄
ſepat̄ ſ ppē. ꝗ p pcc̄ morit. Rō ē q̄ dr̄ q̄ mors pūat opa ppā
Dō ē q̄ q̄d pcc̄ ī pc̄ mor̄ꝉ fuit̄ opa bona repantē morit̄. Cō
ꝯ p̄ [illegible] i hūānge [illegible] aīq̄ bona op̄a q̄ p malic̄ ī ad ēē
pc̄ ꝯ bōa q̄ p̄ hec mortificat̄ [illegible] op̄a [illegible] pc̄ toti reputat̄
mort̄. ꝯ īō ſi ipc̄ reſurgit op̄a q̄ ī pcc̄ mortl̄ fecit̄ viuificāt ī ple. ſ;
[illegible] pc̄ fecer̄ [illegible] fit. et ſ p̄ q̄ pc̄ p̄uat ee ppa op̄e. Roḡ.

De peccato ueniali

Ver̄ tḡ me [illegible] pcc̄ uīo mo. p̄ q̄ dr̄ e ꝯ oriḡꝉ. ꝯ mortꝉ.
Dō ē ꝯ ueniali ꝯ ꝉ q̄ uīſ ocīt̄ q̄dā ſ ipi ee̅. ſufficiēt efficat̄
et ī dulgenˀ ſ; ad p̄ ſcd̄ ē. q̄ veniale pcc̄ dr̄ tpl̄r. ſ. ab adiuē
tu ſ ca ꝯ formā ab eventu q̄ ē pcc̄ mortꝉ dr̄ ueniale ppriā
ſic ē ab ꝯ ſ ca q̄ q̄ ī ra ſua h̄t q̄ veniā mereat̄ ſic q̄ ſit ex īfirmit̄
vl' ignorāt̄ et ꝯ h̄t ī ſe veniē cām ſic p; q̄ ꝯ ſ q̄ ī firmitate ſi frāgat̄ reū
ū ī ter̄ pc̄. et ſic ignorāt̄ ꝯ excuſat ꝯ q̄ ī cedat ee pc̄ veniā meret̄.
Jt ē veniale dr̄ ex ūā ex ſue gnē ſic dicē vbū ociſū. vl' ridē. vl'
hr̄e mores īordiātos vl īmodīcē. et ſic p; q̄ ē pc̄ ucīle. ꝗ ūō ad
ſui ſufficiā. Dō ē q̄ li pc̄ uenalia ū ſit ī aliq̄ uīo ꝯ mata p̄ ꝯ
reduci ad ꝯ merit̄. ūū adl̄ ignē ī ferri ſtipula et ꝯ; h̄ ē q̄ pc̄ uenīe
ē q̄ de facili [illegible] ꝯ q̄ ꝯ faclī ab igne
aburūt ꝯ ꝯſumunt̄. ſ. ligna ī feni ſtipula. p igni q̄ ꝯſignt̄ pcc̄a
uenalia ꝯſiliora. vl' [illegible] ꝯ ſ plā ūō lenior̄ ſ; q̄ ſi pla ūō
[illegible] ſeni ūō mediū ūō fe [illegible]. et iō h ē q̄ ꝯ ternario ꝯſiſtē vn̄

De multiplici ternario.

nota

q̄lz cara. h̄t q̄dā ternariū. ſ ce. vīc. ꝯ opē. Et q̄lz op̄ ꝯſiſtēt ī ſuo ternā
rio. ī pō. medio. et fine. Et iter aīa ī ſui uā. h̄t ſuū ternariū. memo
ꝯ tellia. ꝯ vō. Et itm pcc̄ orl̄e ex trib; pceſſit q̄ ſunt aduliē. et
ex raliē adium. Et pgat ꝯ ꝯſtis trib; ꝯſiſt̄. ſ. ex Bap. quat̄ ī ſ pūs ꝯ fi
ꝯ ſ. ſ. Et pc̄ mortꝉ. trib; moīs ꝯmittit̄. ſ. corde. ore. ꝯ ope. Et ex trib;
moīs pgat̄. ſ. cōtricōē. cōfeſſiōē. et ſatiſfcōē. pfcō aūt aīe ex tribꝯ ꝯſi
ſtit. ſ. ī fide. ſpe. ꝯ car̄. Jtē; ꝯ pc̄ mortl̄a p tria ꝯſignt̄. ſic d̄ glo. ſr̄ ꝯ
ad cor̄. ſ. ferrū. es. ꝯ plūbu. et pp h ſr̄ oīa pcc̄ uenl̄a. ūū. et plx
nūz ſic dr̄. ſap. adhibuiui noſtīpōs magnificare. vnū deū. Et iō re
ducēt ꝯ ad ternāū. Ch̄ē. ē videꝯ ē ꝯ ſui efficat̄ ꝯ q̄ ſcd̄ ē q̄ hō
p̄ ēē ſiū pc̄ mortꝉ. ſz ſiū veniali nō. Et h ē iō. q̄ a dū hō uiuiz
veniale vitat ꝯ ī cēt̄. Et pp h dr̄ ī cāu. Jo. ſi dixim̄ q̄ pc̄ ū hēz
noſīpōs ſe. ꝯ ūī. ī nob ū ē. vn̄ dnt̄ doctores q̄ p lz uitare veniale
ī pticlar̄ ſz ū ī vniuſali. Ch̄ē ꝯ mam. ꝯ ſe multa remedia. ꝯ ꝯ
naura p q̄lz ī pticlāi oppilare. ſz ū ꝯ ſiuit. Et iō ſiū pc̄ vix ꝯ
ēē p̄ Ch̄ē q̄. vidēdū ē ꝯ ipiꝯ ī dulgē ſ; ſlam q̄ pc̄ ueniale mlt̄ īcit̄
Jō mlt̄ pgat̄. Q̄ q̄ reuiē. hꝯ vſib; ꝯ. Cōfiteor. Tūde. Eo
ſpgor. Cōteror. Oro. Signo. Edo. Dono. p h uenalia pono. Dimiē
pcā venalia. p gnale ꝯfeſſ. p aq̄ bndē. p pectoris tōſiōē. p cōrpis
cōtcōē. p dnīcā orōē. p epāle bndcōē. p orl̄ ꝯ. ꝯuotā ſuptiōē
p elīam largitiōē. Roḡ.
Veritꝯ me ꝯ ī pc̄ ū ꝯ. pq̄ dr̄ ē ꝯ pc̄ orlꝉ. aolꝉ. ꝯ venꝉ. Dō ē
ꝯ nocumēto q̄ ifert pc̄. Dō q̄ ſcd̄ ē. q̄ pc̄ mortificat. ſbm. vi
uificat ſtatū/ppetuat̄ ē ternū/obſcurat aſpectū. p̄ q̄ mortificat
ſbm. ſlā ꝯ hūān ē ſit ꝯpoītū ex ꝯ. elis dūs. an q̄ pcc̄ ēēt. tū
to amore ꝯiūgebāt. q̄ nulla poīt acciōē diſſolui. vñ hō ū
ſuiſſz mortꝯ. ꝯ īfirmat̄. ꝯ ad ſenectutē ꝯducē. ū ī altō altat̄
ū q̄ pccauit. Sz ſtatim ē īuenit pcc̄m ſolutuz ſuit amor ꝯ vīcl;
Et iō elā cept̄ adiuicē pugnē. ſ. calm ꝯ frigid. Et hūidū ꝯ
ſiccū. ꝯ ceā. Et ex hac pug̃ ſeq̄ corpis diſſolꝯ. lāgō. ꝯbilitatō
Et toci' cōpis altcūō. vñ ap̄ dr̄. q̄ cor̄ mortuū ē p pcc̄m. Et hac dēā
moriunt̄ oēs iuuenes ꝯ ſenes. ꝯ nemini vq̄ parcit̄. Ex̄ ꝯ filio
ꝯdā nobil' q̄ ē vellz pz eē ꝯ religione ꝯ ꝯ dnē pcī. Si pmitis
m ꝯ tiā ꝯ vnā peſſiā ꝯdcōē remouē. te pſtitui ꝯ vō. Cui pr gau
dēē. Ait. q̄ placet. Rog filꝯ. volo ut talē ꝯſuetꝯ ꝯ tiā ꝯ amoue
aī. q̄ vr̄ ū ē dia. q̄ ū moriāt̄ iuuenes ſic ſenes. Qd audiēs pr
ꝯſuſꝯ abſceſſit ꝯ iuuenis ī religiōē pmāſit. Et iō hoīes q̄ ꝯdurit̄
na uita ꝯfidē aſſilāt̄ ꝯdā uetule mulieri ſortilege. h q̄ ē gnt̄

ī firmaret ī ducebat̄ a filia ꝯ ꝯbēt pc̄ ꝯ hūlr ꝯ ꝯ [illegible] illa
ꝯ ꝯ ſaire q̄ ī p̄ die aūn. cucūi ꝯ ꝯ [illegible] p̄ ſuo
q̄ ū ꝯ beo vſq̄ ad v. aūn mōī. Et dū tali obſtāacē ꝯ ꝯ ꝯ
[illegible] grauiore ī firmīē aūn diſtat ſeillōē ꝯ ꝯ. ē pc̄ vilificat
ſtatū. videm̄ q̄ q̄lz res ſ; ſit nobilior eē ꝯ ꝯ loc̄ ſic pz
ī cor̄ hūāo ꝯ ceti q̄ ſr̄ ꝯ ceſis meliōēs ꝯ digniores loca ſupmā
obtinēt. Et ī domo ī q̄ lapides dūſſimi ī ꝯ ꝯ ꝯ aliq̄ nobilia
ponūt ī ꝯ ꝯ. Jt ē p; ī mūdo ꝯ [illegible] ī ꝯ ꝯ ꝯ
Et ſtelle q̄ ptes nobiliores collocat ī celo. ꝯ ꝯ ē hō ſz nobilie
ꝯ ꝯ ꝯ ī ſtionb; nobiliorē locū obtinēt. Sz q̄ p pc̄ vilificat̄ iō
ī iferno p̄at̄ ꝯ iō dr̄ ī hūc ꝯ ꝯ ē dueꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
q̄ aīā ꝯ ē nobiliō ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ p; q̄ gnāto homis
ē nobilior. q̄ ꝯ ꝯ ad cē hūāē iō ꝯ ꝯ ꝯ viliō. q̄ ꝯ ꝯ
ad cadaui putidū. Cō q̄ cadaui oib; cadauib; ē vilius ꝯ ſic ē de
cōrup̄ne cor̄ꝉ. ſ; ē de cōrupne ſpuꝉ vn̄ aug̃. Pctōr ū ē dign ꝯ ꝯ
velet̄. Jtē; q̄ hō peccādo ſāc ꝯ ꝯ iō ꝯ ꝯ debet ei loc̄ ſlā
ſic dr̄ dyoꝯ pcc̄m eſt ꝯ [illegible] et iō loc̄ ꝯ ꝯ ei ꝯ q̄ ꝯ ꝯ
ei ſ ꝯ loc̄ ſupm̄ p̄at̄ ī loc̄ ī fimū. Jt pc̄ ppetuat ꝯ ꝯ q̄
vīꝯ ꝯ q̄ ꝯ pcā uidat̄ ī ꝯ culpe. ꝯ ꝯ q̄ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ q̄ ē cl'pa ꝯ pēā ꝯ. Ad q̄ dō ē q̄ ꝯ ſit ī ꝯ
ꝯ dr̄ q̄ iuſtū ē ſic dr̄ ē ꝯ nūq̄ volūt carē pc̄ ꝯ careē
ſupplꝯ. Et p; ꝯ dīe q̄ ꝯ ꝯ hoīeſ ꝯ ꝯ ſ ꝯ pc̄ eē
Ad q̄ dō ē q̄ hō ꝯ mortꝉe ꝯ ī tali ſtatu ſe poīt aꝯ ꝯ ꝯ
valz ꝯ ꝯ ꝯ q̄ p̄at lapidē ī puteū q̄ ꝯ ꝯ pitiat h̄t poꝯ ꝯ
pitiedi ſ. ꝯ ꝯ p̄cat iam ꝯ p̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ lapidem
remouē p̄. Jt pcc̄m obſcurat aſptū q̄ q̄ ē ſimp̄ malū vr̄
boū. ſic febricitāti amar̄ vr̄ dulce. pp q̄ dr̄ ys. ve q̄ dicitꝯ bō
malū. ꝯ ꝯ bō poꝯ te lu ꝯ lu te. ſic ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ q̄ ꝯ
tꝯ ꝯ petelat ꝯ ī loco ꝯ ū ē ꝯ loc̄. ē ꝯ dici ꝯ
te ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ.
Veritꝯ me ꝯ ī pc̄ ꝯ mo ſ hac pſidiātōē. Dō ē ꝯ ꝯ ꝯ ſ ꝯ
q̄ ꝯ q̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ pc̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ q̄
ꝯ ꝯ. Aꝯ ꝯ ſcd̄ ē q̄ ſic dr̄ ſap ꝯ ꝯ ꝯ moīs pc̄
mittit̄ ſ ꝯ ꝯ ꝯ. Et electōē ꝯ q̄ ē hō ī aliq̄
pc̄ ꝯ ꝯ ē ſig ē pitudo q̄ ꝯ pc̄ ſeq̄ ꝯ ꝯ
q̄ ē ꝯ p̄at lapidē ex ē ꝯ lapidem ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ſibi ſimiliſ. Et electōē q̄ ē ꝯ ex pp ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ī pc̄. Et iſto ꝯ ꝯ ꝯ pcc̄m ꝯ ꝯ ſ ꝯ q̄ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ē attribuit̄ poꝯ. Et ꝯ ꝯ q̄ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ filio ē ꝯ ſap. Et pcc̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ſ
ē attribuit̄ gra. Et ꝯ h dubitatiōꝯ ē q̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
et ꝯ ꝯ dr̄ ꝯ ꝯ ꝯ pfcē. ſ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ h ꝯ ꝯ
ꝯ pſonis ī diuis ꝯ q̄ ꝯ ſic eq̄lit ī oīb; ꝯ ꝯ eq̄lit
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ. Et ſic ꝯ alia. Sz q̄ attribuit̄ h ꝯ ꝯ q̄
ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ attribuim̄ ei poꝯ. Jt q̄ filiꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ſapieſ ꝯ ꝯ ꝯ iō ad remouēd hoc ꝯ ꝯ attribuim̄ ei
ſapia. Jt q̄ ſr̄ ſcūs ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ iō ſr̄ ꝯ
buim̄ gnā et bniuolēā. Sz q̄ peccat pmalē ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ peccare ꝯ ꝯ ē attribuit̄ g̃a. Cē ꝯ ꝯ videꝯ ē q̄ ad
ꝯ q̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ penes mlta p q̄ hō ab electōē ꝯ ꝯ
ꝯ q̄ ſr̄ ꝯ duo ſr̄ ex pte dī. duo ex pte pc̄. duo ex pte
doi. Ex pte q̄ dī ē mīa pietatꝯ. Et iſtꝯ eq̄tatis. ꝯ ꝯ ꝯ
hō reꝯbit̄ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ mīa. ī ſpū ſcō. pcat ꝯ ꝯ ē pc̄ ī
ſpm ſcm. Et h mō peccat̄ cāy q̄dnē ꝯ ē ꝯ ꝯ ꝯ
ꝯ ꝯ ꝯ ſ; ē ꝯ eq̄tatꝯ ſlam ī dō itū ē mīa ī dilig̃
q̄ iſtꝉ ī ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ peccat ꝯ ꝯ mīa
ī ſpū ſ. pcat. Et iſte ſcdꝯ modꝯ ꝯ ꝯ ꝯ Jt ꝯ ꝯ
ſr̄ ex pte pcī q̄ hoīē ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ ꝯ
et ꝯ ꝯ pcī ſz ē ꝯ ꝯ ꝯ boī p̄ duo q̄ ꝯ

initas pec pp e tpi. ducebat qda. Si sicut dns ignatos et hoies ig
natos adhuc deligere peccatu. Et a h po ernal pnia qn sic i pe finat
q n h tpoitu pnitedi Cis e. breuitas et paucitas boi q qs i pe
qrit. s; io. ad. Ro. Et fetu huius te. nullu i qb nuc erubesctis.
Considerat isti media boi. solz hoies apc remouet. Et i qbda h tollit
pobitate. s. qu ho fimat sui ppoitu et pcco i het. Et o hijs duob;
d. Je. nullus e qagat pnia sp dicens pcco suo q feci. et h q ad p. os
ous sr ad esu. qi eq impetu vades i pliu et h q ad h. Jt ex pe
dei. sr alia duo. s. cogito iitatis et g fiuitatis. h osueuer a pcco
retrahe. Cogito q iitatis d se. retrahit aps. qi i oib; sci e pho iue
iitate. Ex d aristotile. Qi e breuet magr suit dilcta cueriad pp
amica. retrahebat aplatoe opioi suar i qb; mur bn dice violat
Et osideras iitate. adplatoe pcesit. Et io d ipe duob; existetib;
amicis. s. platone et iitate. Et q h fatuit dur peccare i spi. s.
Et de impugnitia agte iitatis. du. s. ais i pugt iitate fidi. u libi
pcc. Aliu e g fiuitatis. dum ais n solu iudet pe frs. s; i iud
gre di clectis iuito. Et ula uocat iudei frater g Cr. osidrad
e d pe i spi sci. Quo. s. ura e iremissilic. Et vr q s. iur i q qd
dur do. i eu. q dixit vbu i spm. s. n remitter ei. n; i h sclo. n; i
futo. Et ag d. i le. d foe d imote. q tata e grauitas illi pc q bui
lurate suplicatoi subire n s. S drum q ide ag d i le. d illo d
d nullo desperadu e qdiu pati di adpnia adduc. Soli d e q pe in
spm scm di iremissilic. gr adpnia clpa. Sic ais morbi di iaur. s;
nia morbi pq tollit to ex q morb pt cumi. puta e morbi tollit vt
ne vl adduc sastidic cibi cmediet. l; et tu tale morbu pt cuire
qr ei nulli morb e icurablis. sic d. Glo. sr p. ps. Qi sanat os isr
itas et pe i spm scm di iremic. s; sua iia tgr ercludit ea pq sit re
missio pccoru. q pl3 n exclud. via remittedi et saluadi oipo. et
mie di itales miraclose spualit sanat. Ad p aug q d nullo d
spad e. d e q. s; iiuy e osiderata iua di et osiderata sciate pcci
vn de alibi filij diffidetie. ad ap. Rog.

Adolescetes filius abiit i regione loga et dissipauit sba sua ut luxu
Posita de e d pctis igali. d est nuc decg ucr. pcc. ind. vtru
pcca cialia sit maiora q spualia. vl eo. adq d est q grauitas pc
pt osiderari ex plib; s; ex obiecto | ex ectitate | ex cau | ex nocu.
ex psona | ex obis q obiecta actuu. huor sr fines ipou. et io
q pe rtig nobilori fine. tacub; huius taco pc e grauis. Et h
sic p; Res e osq ordinat. sic adunu. Sic res ciales ordiat ad
coi. et coi ad a. et tot ho ordinat adunu. Et io d e vltimi finis
oui. et io pcca q e d sba hois. sic hoicid e grauis pc q i p q e
d res exteriores. sic e furtu. Et pcc q e d dm imediate omitt
Sic ifidelitas et blasfe. et h. e grauis q pcc q e d hoie. Et hor
et uidem i i fiuitate oit. auat e e. q tato gauior e egtudo q
tollit huor ouifuato. p onifuatoe poug pnapi. Sic egtudo
q pcedit ex cord huo q e pris uite. vl ex aliq q appigit cordi e pi
cl osior egtudine. q e talus nibus. Sic i manu ut pede. Eo q oia
mb ordinat adcor sic adultim. Je. p; ex cestitatis. Ali e opo
virtuosa vestit qodiat obiuet cestitatis. sic oia s vestitas. Et io pcca
q ples cestitats coruip. mar et grauis iudicat. Sic q acap alienu
omitt fiup furtu. et sic pcat q corup una cestitas. s. accipe q n
d; Sz q acap d loco sac mag pcat. q corup duas cestitas. s. acap
q n d; et un n d; Sz q acap q ideluto q celebrat dia exp
liang ceta. te corrup tres ce. Qi a acap q n d; cui n d; et q
n d; Sz si accepit mult aggrauat pc. q grauis pcat si acap. x grad.
q. vna. hoc q p; i canalib; pcis. Q a q accedit ad solutu corup
vna cestitas. et sic d alus. Et h ex p; i cognit oith. q illa e grauior
q i fic ples ptes. Sic grauior egtudo e q corrup pede. et mai. q q
corrupit tn manu. Et sic pcededo i singlis mibeis. h e p; i epit.
cosil q. e epior eptut q ex plib; pcib; osurg. v udeun
q mag ept nasi. Si ho hr ipe nasum. Sz maior e q osurgit

ex naso. ex oclo et d alus. Jt osideat grauitas pc ex causa. vl tullius
i paradoxis d q i pcis uita mlta pcat. vi
clat e q pcaui q erudui. q i domo collocaui et q adire oce pmouit
Ca e pc pca et ipse e ipa uolutas q opat. ad pc. actu. sic arbo ad
fetu. Sic het i ista Elo. ss q Ca. vij. Et io q maior vl sit
ad pcad. tato grauius pcat. Sic p; li ex. Si tres accedet ppit ad fura
d. vn fuerit i retoe dcoi clia. et alis i retoe eiusdi uestiu. et tes ex i
retoe oplecti aui. grauius pcat tcius q ss. qr ex peioi sic i clinat. Et
ss grauius q pmus. Jt attedit grauitas pc ex nocu. pc e d co
qnoce. vn sic ifirmitas cor. maior e q e i capite. q q e i pede.
Et maio e illa q e i cord q illa q e i capite. sic e ippoito. illa pc
ade grauis ceris pcis fuit qr plius nocuit eo q ciat tota iue pus quo
corrupto corrupit ea q apus delcedit. Sic corrupto capite corpe
rum et corrupto corde corrupit totu cor. Et s d alus. ille q for
nicat i pu. mag pcat q ille q fac i absodito. Ille n solu pcat
s; i scadaligat. uit d. Pcen fuu sic sodoa pdicauer. Jt grauitas
pc attedit ex psona. vl i q pecat. Sic iuria illata p religio
se. et sce e grauio q q illata e alti pe. eo q mag reduda t i
iur d. quos tag. tag pupilla ocli mi. vn pe fit grauius ex h q pec
cat i ps mag do vincta. vl ree vt. vl ree offij. Et pc q omittit
i pa pu. q gui e vn pl pecat qs lededo rege q pncipe sic
d alus qr pci offensa redudat i malu toti multitudis. Et io d
i exo. pncipe p tui n maledices. Silr iniria q fit alic famose
pe. e maior et grauio q q fit igte. eo q redudat i scadalu et lutoe
multoy. Jt p; ex p q pecat. Sic d ysy. i le. d summo bo. Qto
mag cogsci pc. tanto plus pcat ille tal. Et io h e. Qa q to q s est
maio vt scia. tato pc facili p resister. pp h d. i Luc. q finus sa
es vo d su. eu faces. pla. ua. mltis. Et i le. sap. potetes potet
toa pauet. h e p; tali ex. Si pnceps viol et corupit ilr gui
pcat q si hoc facet uiu... eo q ipe ostitutu e ut custos et
gubnator. Et sacerdos castitate corupit q castitate vouit plus pcat
q alr selaris. Et e p; q ex v. grauitas pcco esg. Cu g qrit vtru
pcca spualia maiora sit q carnalia d e q pcca carnalia sic d e sit
minoris clpe s; maioris ifamie. Et io h e q sit minoris clpe
qr hnt ampliora ad pecand. vn le mi pecant. q mag pellit
ad pccad. Sic uat ex aplo d sene et iuuene. q pl pecat se
nex q iuuenis i atat q iuuenis. Et d iuuenete. et itepato q iuuenis
fug ocit. Et i tepat se offert ad illas. Et io e qr pe carna
lia habat maiore ifamias q spualia. q sr maioris clpe. Sz mio
ris ifamie. qr pcca efficiat ho tot bestial. vn sap d i eth. s
q d lectatoes carnales. sr dlectatoes bestiales. pp q d; i. pp.
ho e i hoie ect n. i. Sz h oia e. int pcca carnalia et spualia. qr
spualia alia si uenialia alia mortalia. S; pcca carnalia sp st mortalia
pcsi. et oia q pcca carnalia sr maiora pcca ree ifamie. qr ho
tot ificat mag ifama e. q ho rol efficiat brutal. h e fac pc
carnalia eo q aufert hoi itell; q d Sap. i eth. i pol e i tali ac
tu ad itellige. Ex d seb; q exarser i ocul susanne. Jt ree in
hemie. q ilo pcc marie i het. vn ho iur p se excute q i se
necti. Jt ree dfitietie q nullo p pare. qy pc; mortl. Et p h
ho bn aby iude et supbire. et taiy n pcat mortalit. Vtru fornicatio

Omis fornicator. aut imudus. aut auar. &c. sit peccatum
valde lamitabil res e pcc. p q pdit regnu celum. qz pdat
p q oib; pc mortlic. ti q adpriite pdicatoe pdit plurs pyr. Et p
aua. Et io uidedu e utru fornicat sit pc mortle. Et d e q sic
tipa. roe vid. roe pl roe finis et roe legis | roe q. plis. p
ouieto mortis et fcie. ordiata e ad ple pcreatoi uic ad e. Clerte. q
ml. et re tn. Sz qr act carl e valde i formis et pris et abhoia.
et ho nalr fug q e tpe. io ut hoies iclinaret adcatoe. na unilait
tali opi dlatoe. sic d aug. et d d lca opat ad tale dlectatoe ca
q fornicato uiut ordie nc. qr fornicato n ppgnatoe z; pp de.

l'cacioe · cōio fac ḡ ña: cōs ostat ipm peare mor. It vōe
fami · fimus ē gnatōis n solum ē pcatō · s; istructō · ⁊ educa · et io
reg' v mas ⁊ fema simul' omoēt' v' ucom' i alibʒ q · qn sola fem n plet
[illegible] cica filios · s; req' aiuimais · tc simul' omoiat · us ē reg' uag co
cubit' · S; i cāib' vcom' ōnū · q; sola femā suffic ad filioꝝ educatioē
iō ē reg' uag ocubit' · Iucoītus ā · sic d' abi · ē tāta pietas ēca filios
q · pāt' nutoi isistt · Et q' tpās ponit ēca filios · tm ponit filij ēca pnt
[illegible] g' sola femā i hoib; n suffitiat ad filioꝝ educatoēa
[illegible]
[illegible]
[illegible] tig · q; ptē se abiee tic volt · Ut vōe legis · q; s;
ōs leges filij q re · ocubi' uascunt' sē uitupa' · s; h n ceet · n ocubit'
ceet illicit' · et s formcā ē g legē ñe · S; si ās obiceet q n ceet pē · q a
ado pcepit' · v ēē accedēt ad mliē; fornicāi · et faceet filios fornicai'.
Et [illegible] dē fuit v accedēt ad ocub' · [illegible]
[illegible] n ē pē mor' · Ad qd ds · ē · q · fornic' ē pē mor' · eo
q ē cōt' vōe i tā · Rō at hōis ē recta · s; q regl'at vō · dia · q ē pā ⁊
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et iō sic ab' n paur' voices ocede filii'
[illegible] recedē [illegible]
caiā ō mādato dio · q; dō q ē ops · p' ab ea q n ē i mō uicta · auferre
hāc ocede i suā · v s accede ad eam n s ō dialogi · Sic omite furtū
ē ō diuuñ pcept' · S; si hō accipiat rē alti' ex mādato dio · n ceet furtū
q; res illa ex dio mādato fit accipiētis · q a · h n solū dō · q ē oui
dō p · S; ē hoies — auc' brutes · rē q uni fuāt alti accede pst
aliq exca · Ad r' qd dē ō abiuā · ds ē q · veq; leg' i veri teto · āqs cōcu
biās huisse · eas mō fuisse ouictas · q; ocubiē dni · q; huit ād de
vōe vxoris · ⁊ ād ō vōe ocubiē · q' ē ad āallas accedebat · accedbāt
s; vxoris affē; Sic q' ad talē ouictoē vxores dicebāt · Et q' ad dispē
sacoē fālie · ⁊ cōicatoē opm dicebāt ocubiē · Et h fuatū ē i accessu abē
ōdagā āallā Stedo qd' vtiū aua' sit pē · Et ds q sic · Cd p; ep' vōe
gō · q; hē mia; ōplabilē · hē discusiā isaiabilē · Et hē reit' dte
stabilē · Ip' dico q hē mia āplia' · Qa auar' nq' implet' pecuña
Et iō [illegible] Et hē ē [illegible]
[illegible] ē cepacitatē · Sic p; ilua · Si i luā orena
ē suo luic · li n hāt q' hē stella · Et stella orena ē sua luce · li n hāt
q' hē sol · Et s auar' vi' tacoē · ō iuā · eo q nq' satiat' n iplet · S; q
mag' replet' · tāto mag' vacuus effiat · Qa auaro tm ē qd hē q' qd
n hē · v' n aliq' oicat · n ē s nunuisti necciā · It hē discusiā isana'.
S; nos videm' q illa infirmitas q ē isanal' · dē oē mor' · Et s; huic
mod' · d' sap · i Eccli · Copado auar' pdigo qs istoꝝ sit peior · Dr q
auar' ē peior · eo q aua' n sanat' · ⁊ s occid' · pdig' at sanat' · Et pau
ptate ⁊ senectute · Paupetate quē qn n hē qd distribuat · senectute
qd · q; illi q sē pdigi i iuuētute · efficiūt' tenaces i senectu' · S; aua' vtq;
n' cesit · ⁊ adueī' senectute · mag ac mag' iualescit' · v' cuat' oia ad se
rhedo ⁊ nulli coi'. It reit' hē detestab'. q; cultus q dbet' cdatoi exhibē
cate · Et iō aua' · ostituit s aliū dm · ē tam n sit n un' ds · ure r · au
di isr' · dō ds tu' · un' ē · pp qd ap' d' q · aua' · ē ydoloꝝ fuit' · Et s p; ep'
vōe · q aua' ē pē · p qd hō areg' dī excludi' · Rog · D radice pēca
Q
vicerit me · et i pē uiō · oōic'. Pq dem ē ō pē igniāli · sic ds · ē
ō pē · radice · q qd radix dī eē · amor sui · Ista radix ē cā ois
pē · S; vr q n · Qa i° qd ē cā ois boi · n p' eē cā pē · S; ap' pbat i
Ep' sua · Si ligs hoi · lo · q ō boā sē ab amore ⁊ ceā' · sim q n' ē bō'
It ab eodē canali · n p' pcedē dulcis ⁊ amara aq · Nec ab eād arbore
bō ⁊ mal' fruct' · n ab eodē lumiari · lux ⁊ tebra · Ita n ab
amore · mitū ⁊ pē · Ad qd ds ē · q amō sui ē cā ois pē | Rōe ouisiōis
Rōe appatois | Et rōe reflexiois · Ipē · dico rōe ouisiois · Qa boi
d' bō' · ē ppoitū · s · i omuital'. Et ecē · | Et omut' · rusitouū · S; pē
n' · ē · a° · n spreto i omuital' · bō · i here tpali ⁊ omutai' · bō · S; h n
pced'. n ex aliq' i ordiāto appetitu aliē' tpal' boi: S; q · ās appe
tat i ordiate aq · boū tpale · pced' ex li q · i ordiāte · seip; amat
Qa amare ād · n ē n uelle · s boñ · Et s maif' ē q i ordiat'
amor sui · ē cā ois pē · Et li p' patē mltis ex' · Sic q amō ē cā
ōsideri ⁊ dlcatois · pp h ē hō aliq' rē ōsiderit · q; eā amat · ⁊ si
n amar ⁊ · n ōsiderīet · It ōlcā ex amore cāt · s; q d' āg · amor
huius hēē qd amat ē cupiditas eq fruēs ē letit' · It ab amoē
pced' tristit' · ⁊ gaui' · pp li ē ās ōtristat' ō aliq' amisso q' i° amabat.
Sic mli'e' tristat' qn pd' fili' · It gau' ex amoē pced' · pp li ē · hō
gaudet ō bō alti' q; eum dilig · It odiū ex amore pced' · qd sic
p; · amō ē osist' i qdā ouiēcia amantis ē amato · Odiū uō i qdā
repugnātia vl' dissoātia · S; oꝝ i qli rē osiderare · qd ei oueiat
et ei repugnet · vt ex h, repugātū odio hāt · q; ē ipedimēū ⁊ coruptū
ei' qd amat' · It ex amore pced' supbia · Qa supbia n' ē a° n amō
pp'e excellē' · It ex amore pced' iuidia · q; iuidia ē dolo' ō bono
alti' · i q ē ōminutō pprij boi · S; pp li hō ō bō alti' dolz q' suu
ppū bō dilig · It ex amore pced' accidia · q; acc' ē tristit' · ō bono
spūali · i q p ipm ipedit' boū corle · S; pp hoc hō ō bō spūl' tristat
v puta iuult ieiunare · orare · sfgē ad mat · q · bō coile · gerer
dilig · It ex amore pced' luxa' · pp h lupciat' ās · ad ōlcatoē; cor' q
affici' · It ab eo pced' ira · q ē iflamatō sāguis ēca cor · ē appetitu
videē · pp h ē islāmat' et accēdit' hō ad uīdcā · q; hoē pp'ū dilig'
Et s p; q · ō mala · ⁊ capitalia uitia · ⁊ q passiōes aiē ex amore
tāq' ex radice pcedt · hoc q p; vōe appatois · Illd at qd ē coē ē
melior bō pāticlai · Si g' ās uult appare · s qd coē ē · ē · pē · sic
vsurat' quēd' tpē qd ē oib' reb' coē · Cu g' amor sit cois oib; ēa
tis · et nālib; ⁊ spūalib; ⁊ terrenis ⁊ celestib; · ē sic ō' diffusiuus
iō pē gue ē qd uni soli appat' · It p; vōe reflexiois · E ē dup' amō
s · amic' ⁊ oai'. Ex amoē amici pcedit bō' · q; tal' amor diligit
amiē pp amiē · S; amor oai' · sic seip' reflectit' · Sic hō q dilig'
vnū · s; pp seip · Et iste amō ē cā ois pē · Ad r' qd dī i h uu q ·
ab amore pced' oē bō' · Et q · ab eodē canali n p' exire dulcis ⁊ a
mara aq · ds ē q · h ē veiz q' ab eod nuō · S; ab eodē canali p' exie
aq amara · et ab alio aq dulcis · Sic ab amore casto ⁊ pio pced'
oē boū · S; ab amore ouli pced' oē malū · Rog · Fra · iij · p · iij · Dcā
Ipcauit i te fr tuus · Pq dem ē · ō pē · sic uidem' ē ō mois
dimissionis pē' · ad ē euidētiā · uis' · i h Eu' ppoit' hp' · ē rela
tātia dme psois · i · Si pcauit Ex' ē excellētia ap' platiōis
i · q eq; ligauitis · E ē gnā die largitois · i · Si duo ex ub · osē ·
Et ē idulgē' fute trāsgssiois · i · Non dico t' vs; septies · s; us; sep.
Ut ad p' · sād · ē · q i fr'na correptoe tal' dr regla obsuāi · Qui ē
pcāē · ex pē omisso · duo mala icirit · s · i nocētie dap' · Et fae
dispēdiū · Iō curādu ē · ū totalit' i nocētia restituat' · ⁊ fama q
fuet · Si a n p' i noce' recupai · sm pditoē fame · dz neglig fama
vt i noce' recupet' · Dispēdio at' fame si n p' totalit' subueniri
dz q' p' · v p' · paucos · s; pea plurib; pandat' · Et iō dō ordie hē cor
rigēdi statuit · ū p' · fr' corripiat' secreto · v s i noce' · recupet · et
famā n pdat · Q; si h mediciā n fuit' efficax · dbʒ paucis ondi
v' h tota fama pdat' · Q; si n corrip' · dz ei' fama neglig · ⁊ ipm
pdat q eq; h potuit' iueire · Q; si pu' corrept n pfuit' · dz oio
a uidict' coce' absadi · v sit t' sic ethnic' ⁊ publican' · Ex' vi
dem' i i firmi' · cor'. Qa medic' p' appoit' medici' leue · q si n
pfic · dz efficace mediā' appone · Et s paulati pcedeē ē · vgto
mīj' p' fi · v n gnet' i firm' · S; si n p' ex efficacissiā medici cu
rai · dz medic' · mīj malū negligē · v ocerat maioi malo vij dz
mbr' i fectū absadi · ne totū cor putrescat · Ip' ē excellē' ap'
platois · i · q eq; ligauitis · Ex qd sād · ē · q · plati ecce hnt pot'
⁊ auc' absoluēdi a culpa ⁊ ligādi ad pēnā · S; q' vtr' sacds
psit a clpa absoluē · Et ds · ē · q · absolō fit dupli' · auc' · Et istm
tali · Auc' · qē absoluit ds q gnā i fund' · ⁊ clpā expellit istrul'

ā absoluit sacerdos q ag̃ ī vice dīa · h ē videm̄ ī artib; · artifex aū
ip̄ī fac̄ · ī mā p̄stitui p q̄d ag̃ · & artifex ip̄m̄ phi · cistit̄ dispō.
Et h p; ī lūiare dom̄ · dr̄ ē illūiare dom̄ · cistitui cādele · ꝛ apto
ianue · & cādla illūiāt [illegible] · & [illegible] dispe[illegible] et
istillat · Et̄ · ē · g̃ dīe largitoīs · ī · si duo ex ub · 9 · sr · c · v d̄ · Glo.
Orig. Ista ē cā q̄r ñ exaudiūt orātes · q̄ ñ ɔsitiūt nb̄ p̄ sr̄ tūr;
Et poīt ex̄ ī musicis dicēs · Nisi fuit ɔsoātia voc̄ ñ d̄lctāt au
diētē · Sic orō ñ huit ɔsēsum · ñ d̄lctāt d̄s ī ea · ñ aur̄ vocēs cor
ex̄ at ī istro musico · ē orōe · si sunt acordes · eīt sonū d̄lctab̄l · Sz vī
dūa · q̄ ml̄ti sc̄ q ɔsitiūt s̄ adiuicē · cumpetere ñ possē · Sz d̄ · ē
q eū · d̄ q̄d petieritis · vl̄ q̄cq; rē · q̄s ul̄ q · sig̃ · sbā · Et s̄ illud
ē · q · hō d; petē · ād ād ībale · ꝛ stabile · ꝛ eternū · q̄ h ē q̄d ptiēt
ad sal̄. Dedign̄ ē d̄s · ē ī magfic · vile donū dare · Et̄ alexād
qñ dare ciuitatē Rustico. Et sic ista tp̄alia · ñ p̄ss dat · s; abiciūt
ur̄ · ī · Cūite p̄ reg̃ dī · ꝛ īti ē · ꝛ h o · ād · vb · Cuiꝰ ē · ī d̄lg̃ .
sute trāsgressionis · ī · vsq; lxxvij · v d̄ ē sō · putaut q̄d petr̄ · ād on
gī dīe · Sz g̃ amator hoī · x · ī · petr · ibd̄ · Nō dico t · vij · s; lxxvij.
v d̄ ag̃ · stō sūi cā dr̄ dō · lxxvij · q̄ lex · ī · x · p̄ceptis ɔmdat · lex
ē · p · x · p̄ p̄ri sign̄ificat p · xi · q · xi · ē trāsgressio denarii · sic p̄c̄ est
trāsgressio legis cētē · ī · x · p̄ceptis · Septē at sol; p totū reputāt · q̄
vij · diebꝫ voluit totū tp̄s · Septies g̃ · xi · fiūt · lxxvij · ō g p̄c̄ d̄
mitti voluit · q̄ eo septuagēsio septō p̄figūt · vl̄ h̄ p̄ · lxxvij ·
· ī · q̄drigēties hoc · mab; · v toties [illegible] sr̄ dimitt̄ · q̄ties ille
peccare ñ p̄s; · Sz g̃ h · vr̄ ecīa face · q̄ lēue relaxād · morti adiu
dicat · Et s̄ pō · latrone reōcep̄ · Ad h d̄ · ē · q ī peccīs distiguēd̄
est · p̄c̄ ē · aii ē īfectuūi alti · et redūdāt ī p̄icl; alti · aū ñ est
ī fectuūi · Sic ē īfectiū · d; agsortō aliorꝫ pādi · Sic ē hēsis · latr
et hr̄e. Et p̄ph d̄ · p̄ · q mīa · pācē uni · et mltos īdisam adlu
ē · polluūt p̄ · ex uno pecore · Sic una oue morbida · uniūs
grex · Sz p̄ ē bonū multorꝫ · d · p̄fert bō unī · Ut a sic ē phis · p̄
gnis ē dīui · q̄ bō p̄ticlaris hoīs · Et h ex̄ [illegible] ī fisigt · cor g
medic abscidt [illegible] sic d; fir · p̄p bō oē · Vtr̄ s̄bia s̄ p̄c̄ orig̃
O
riare dīsap tūi · trūs · ē · sciōr · Trāsgressio legis ē p̄c̄ s̄bie · Et
iō videt ē · vtrū s̄bia sit pecc̄m morl̄e · Et v; q ñ · Et cēpe ē · in
remuniatōe repōit ñ vr̄ ee p̄c̄ · Sz d · vs · [illegible] cū ī s̄bia [illegible]
sit · ī · p q̄d [illegible] ī · d; ē sc̄ p̄cc̄m · Sz h ē [illegible] ē
sic · S̄bia ē amor p̄p̄e excellē · p̄ɔ o ɔsilari · Ad q̄d d̄ est
q s̄bia ē p̄c̄ · et ē · p̄ · p̄c̄ et s̄ tum g ē p̄c̄ morl̄e · [illegible] alti ex ist
tōe act̄ possit ee veiale · Et h p̄ parte philosophis · P · q̄ sicut ex
ordīs boīs · et ī h differt ab aliis pecc̄is · Ut a ē ī p̄c̄ orit ex
malo · Sic auaricia ex [illegible] · sicut gula ex [illegible] · Et sic
odiū ex offensa inimici · Et sic ī [illegible] ex [illegible] alic̄ [illegible] · S;
s̄bia nascit ex bō · q̄d sic patē p̄ · S̄ quīt [illegible] mōs perdit · d ē
q d malo · ī · ex ī fimi cor · Et ī [illegible] et malo ex [illegible]
[illegible] · ꝛ ī ex malo · q̄ ex p̄dō p̄ium parētis · ꝛ ex malo · q̄ ex p̄
dīmō · hoīe seducēte · Sz p̄c̄ agli ex bō p̄cessit · q̄ ex excellē · ꝛ plē ·
tat · Et sic p; · q s̄bia sp̄ nascit ex bō · vñ videm q hoīes s̄biūt
aliq ex plēte · aliq ex fort · aliq ex rex · [illegible] · aliq ex nobilitate
Et sic ex bō s̄bia nascit · Sicut tinea ex panno · v · ag̃ · d · q s̄bi
īsidiat bonis opib; · v pereāt · Et h d sapīa valde · laudabile ē ·
q̄ hō s̄biēs ex una nobili ordīe ī habilit effic · ad alias acquirē
dās · uīc q sepsit · Didim rex bragmanorꝫ · alex̄ · dicēs · Prelio
ē ē d̄s larg[illegible] scīa · si ñ [illegible] v eē repaiis · Et iō h ē q̄ [illegible] ist.
Scd̄o ñ ɔsitit ɔsortiis hūāis · videm ē · q ē ī [illegible] est d̄ p̄
ad īuicē ɔsortiū hūāa · Sz s̄bia sibi [illegible] [illegible] · q̄ [illegible] p ·
videm ē q̄ res [illegible] rex nobilitatē recipiūt · ꝛ loc altiorē
sortiūt · vñ q̄ āīa cogitatōe sensibliū hūt · sc̄ sr̄ vegetablia et
erbas · ꝛ plantas · Sz q̄ hō ht cogtatōē [illegible] ɔsitut sr̄ ō alia
ꝛ sr̄ ea dīiū ht · uīc ī · ut p̄sit piscib; maris et volatilib; celi · Et
q̄ d̄s nobillīa ht cogitatōē sr̄ o exaltat · Et ista ordīe īueim ūj
hūa nā · Uta sic d̄ sap · ī politica · hō q ītllcu uig; · naliē aliis d̄r ·
Et q d̄fic ītllu · ꝛ p̄ualꝫ fortit · nalit̄ ē s̄uus · Sz hc ordō [illegible] sbuit
vñ d; ī ecc̄e · vidi aliud malū sb sole · q̄ errorē egdiēs afacie p̄ncipii
s̄ eltū positū ī sblimi · Sz iō h ē · q̄ d̄s ī eo iudic · h p̄mitt · q̄ q̄to
s̄ sbꝫ alti leuat · tāto p̄fūdioi d̄iug · ps · vidi impiū sr̄ exaltatū
et eleuatū · sic · ce · li · Et sbdr · Et tñsiui ꝛ ecce · ñ · e · Tc · q̄ ñ obedt
p̄ceptis diuinis · q̄ sic d; Job · ambulāt · adūsus dīm erecto collo · Et
hoc ī [illegible] fugiāt · ꝛ dē sola s̄bia se d̄ oppōit · Uta ē ī [illegible]
p̄c̄ · sc̄ duo · s · auxilio · ꝛ ɔsilio · alia p̄c̄ dūt p̄ resp̄ ad quiscē · S̄bi
vō p̄ passionē · Et iō ī oī p̄c̄ s̄bia ī clud · p̄ q̄ ād aūtē · homo
Cuiꝰ · recedit a reglis rōis · vñqsq; ht aliq · bonū · p q̄d aliq excellēc
ɔseq · et q̄to mag̃ ād ē bonū · tāto maior ē excellē · iō ē ās att
buit s̄ mai bon q̄ hat · ōs ē q · appetit ei vltr̄ mod s̄ ɔuenietē
ī p̄p̄a excellē · tēdat · Et iō q̄ncq; hō recedit a reglis rōis · sui p ex
cessum · siue p̄ dēfciū · o; q p̄c̄ ī cīut · Et morali loq̄do a p̄p̄a nā recedat
Et h ex̄ · hēm a sapīete ī nūis · accipim ē denariū · et si unitas
ausferāt ꝛ mutat · ī p̄i ī nari sp̄es · et remanet binari · Et si bina
rio addat unitas resultat terinariū · sil̄e ē ī p̄posito · Sz ē hō seq̄t
regl̄a rōis · vē dicet hō · Si at ɔsluat a rōe plus · iā ñ erit d̄ eo m
dic · sic d̄ hoīe · Sz sic d̄ bruto āli · Si at excedat ee rōis p s̄bia
tē d̄ eo erit iudic · sic d̄ dyā · q ē p̄i s̄bie · Et ex̄ hēz d̄ Nabucho · sic
p; ī Dan · qñ effect ē bestia · Et sic p; q s̄bia ē pecc̄m · Ad ī q · d; ī q̄uī
q s̄bia ē amor p̄p̄e excell · d · q · cōr q̄ hō appetit · iō ē ordiatē
et ita si ās a reglis rōis recedit · et appetit īordiate ē · Ad ī q · d;
pōa te ī s̄bia p̄plorꝫ · d · q s̄bia accip · ī · p hndāt rerꝫ tp̄aliū · et
qbꝫ ɔsueuerūt hoīes s̄biūe · Uta ī p̄ria celesti erit oīū bōrꝫ hndāt.
Iuc ī · Te uideb ꝛ afflues · Reg̃ · De Gula
Postq̄ d; ē d̄ s̄bia q̄ fuit p̄c̄ p̄im trāsgressionis · s · agli sic d̄
ē d̄ uicō gule · q̄d fuit pcc̄m p̄im hoīs · Et iō q̄red ē utrum
gula sit pecc̄m · Et vr̄ q ñ · q̄ datū ē nb̄ ad sustētatōē corpis
sim qbꝫ cor ɔsuari ñ p̄ · Et sic vr̄ · q ñ sit p̄c̄ · It ap d̄ · q oīs eātā
d; est bōa · Et sic uti eātūs ad d̄bitum vsu; ñ vr̄ ee p̄c̄. Ad
q̄d d · ē · q gula p̄c̄ ē · P · q̄ corrūp uirtuā · d; ē ee p̄portio
agentis ꝛ patiētis · vñ uidem q · rp̄e visꝰ · ē tēdit ī obm̄ s̄ p̄por
tionatū ɔfortat · ꝛ d̄lectat · puta qñ respic̄ uiridē colorē · Sz
qñ ob ei excellēs obm · tē ei āmoīa corrūp · q̄ excell sensatorū
corrūp sensum · v puta qñ respic̄ solē · q̄ [illegible] [illegible]
sī · excecat oclos · sic ē d̄ auditu · Et sil̄e ī nutrīa · q̄ tm d; igēri
q ɔuenient digerat · ꝛ tē cor nutrit ꝛ ɔfortat · Tc · h · p; ī igne · Nā
si modico ig̃ ponit̄ materia lig̃ ɔualesc̄ · Sz si mag̃ [illegible] ligno
ponat · totū ignē d̄struit et d̄sic · Et h ē d̄ nā q tāta cibi copia
d̄igerat · videm ē q ē ō āīa hūānā mag̃ [illegible] hō ht [illegible]
d̄ligit q d; ee valde tp̄āt · Cuiꝰ · gula accedit g̃natiuā · q ī eo in
res ē mag̃ corrupta · ꝛ ad actū ī flāmata · vñ ē q̄i olla feruens ·
uīc ī · Je · Ollā succēsā ē uido. Olla succēsa ē caro nra · q ē ig̃
lux · accēsa · Et iō sic olle feruēti q̄to mag̃ lig̃ ponūt · tāto mag̃
feruet · ita q̄to mag̃ cibi inferūt · tāto mag̃ [illegible] ī citat · Et iō sa
ciēd ē · sic hoī febricitāti · Sic dū hō ht acutā febrē cibū assumit
febris mag̃ uigorat · Et iō medic mag̃ p̄stant · Et si p̄l̄s ē īordiāt
cibꝫ p̄hibet · Si at mot̄ ɔcitat · tē cibꝫ ɔceditur · ita d; ee d̄ peccatōē
Debꝫ ē peccatori uīcē vētū [illegible] mot ī oro · [illegible] ī [illegible] · Et si sū
trt tē d · cibū ī [illegible] · Si at mot̄ [illegible] tē ī [illegible] cibū
assumē · ag̃ d ī ī h̄c of [illegible] sic d; sūni · v [illegible]
Et iō galien · dīc q̄ ɔcedebat v uiuēt · Sz q̄dā uiuūt v comedunt
Et Sen · Palatū tuū [illegible] fames · ñ sapōēs Cuiꝰ · ɔsunduit ītllige
q̄ sic d̄ [illegible] Copia ciborꝫ · [illegible] ītllīs īpedit · Uta ex īmodia
cibi ꝛ pot · p̄p fumositates p̄ [illegible] · cap̄ ebetat · Et h ex̄ vidim ī
aere · videm ē q aer serenꝰ ex vapōibꝫ resolutis obnubilat · Sic est
abstīa ɔfert ad sc̄ie p̄ceptōē · uīc ī · Ecc̄ · Cogitauī ī corde meo abstīa
hē carnē mea a uino · v aīu mē trāsferē ad sap · v sic nauis q ht

gubnatore sopitū pietis expoit̄ .s. et hō sopit' p nimo ͣ cibi
gubnaclo rōis. Vn̄ ď tulli⁹. Ante tecta vix possit mlto cibo ⁊ potu
Et pō ď. q pigui suet̄ tenue sensum n̄ gigñ. ¶ Tuij. imped' ₒ sua
tuā. ad hoc ē cibi suit̄ ū uita ₒsuet'. vn̄ ī ij ď aīa ďi. q ita
deu alit̄ q̄du cibat. Sꝫ p inmodīa ͣ ꝫ cibi uita ďstruit' ₒ ex̄ ď
ďsiderat et amat. vn̄ uidem⁹ q ᵭ q̄ ďsiderāt ī vita psīt atoutā
tāq̄ ad finē ordiāt'. Sic pꝫ ď isanīēdo p sigl'a. Ma bō adₒs
uātoā uitā. assuit vestimētū. mutāt' domiciliū. Et iō valde
vitupa ͤ. q vita q est sic amat' p gule vitium obruat' ꝑꝑ q ď
dō. attendite ne grauēt' corda uīa. ī c'p'la ⁊ ebetate. Vn̄ ďi. Nec
mlta ꝑꝑ c'pl'a pierit. q aūt absties ē adiciet uitam. H' ex̄ poit sap.
īl. ď ginatoe ď uino. ē siāq̄ misceat' tātē totū assum effic.
Et s ē ꝑpoito. q q̄to pl' ď cibo īgit' tāmag̃ huio' ī q uita ₒsist'
a sua nā ꝑpa altat'. Et ꝑp h oīa ī ocii ď ag. Ebetas aufert me.
mō. dissipat sensum. ₒfūd' īte'm. īcitat libidie. īuolū lig ͣ
corrūp sāg. ᵭ mb ͣ oblimt. uitā diminuit. ⁊ oē salt extīnt.
Et. ē. ī mōī. Amāte gule uito. oē qō hoīes fortit' eger' pdut.
⁊ du uet' n̄ restrig. simł'cuete vt⁹ obruūt'. Et ꝑp h sepsit
ordim⁹ alet' dieꝫ hus ďsib. Est mult' ub odio repleto ue
to. No morbꝫ oīa uīta pmat. Ad i⁹ qō ďi ī oiui q cibꝫ reg ad
ₒsuatoe uite. ⁊ q oīs cāta ďi boa. iō sin pē p̄st' assui. ₰ ē
ad h. q h ē ven' si fiat f ordinē et regl'a rōis. Sꝫ si regl'a rōi
excedat' pē īcīt'. Et h ₒtig v. mōis. q ī isto ū siclō. ₒnēt'
P re. pē. laute. nimis. ardēt. studiose ¶ P re qō. ē ās hora
coēdēdi pueit. ē ď tpō hat ꝑp qō ď. īē. ve tre ē rex pue ē
⁊ pncipes māe coēdt. ¶ Tij. ē nimis laute. ⁊ nimis p̄tosa ci
baiā q̄rit. ū hec ď filius tīr. ī nimis. q ī h'emo cānes ďsideri
uet'. Et ď diuite ep'lone. ꝑp h ď. Gen. Palatū tuū fames ex
cat. ij. sapo. ¶ Quij. ē qꝫ nimis auide et ardēt' sumt. Sic esau ꝑp
lenticulā pmogētia uēdid'. vn̄ Ecc. Noli eē auid' ī oī ep'l'atoe
ut te effundas sr̄ oē escā. ¶ Ec. qn̄ ē nimia studiositas ꝑpāndi
cibos. ꝑp qō ď. vsy. Tota die epulas rumiāt. q ad repledā
gulā vespe ďlitias parāt. Reg. **ď Inuidia.**

P ostq̄ dem ē ď gula. ₰ ē ď Inuidia vtrū sit pē. Et vr̄ q n̄.
Inē ē ī ō. ēta pmistitutoe filie sue. hat iq'o sotias ē qbꝫ
adiscat. qbꝫ īuidat. qꝫ laudibꝫ mordat'. Et sic īuidia. n̄ vr̄
eē pē. Et ₰. ē. q. ad euidētiā isti⁹ pē. uiꝫ. occit̄ q̄reda. vꝫ. vbꝫ
ď ei⁹ diffinitoe. ī transgissione. Codītoe. Et pātuītoe. ¶ Qz ad p̄
₰ ē. q īuidia ē t̄st' de bō alti⁹. īq̄. ē diminuto ꝑp̄ij boni.
Et iō hoīes q sr̄ amatores glie et hōris. sr̄ īuice īuidi. Et ou
uē ī ill' boni qbꝫ hoīes se amāt hōrari. ď qbꝫ ď sap. ī Retho ͣ
sua. H' qō boā sr̄. aut f gens. aut f ₒdoe. aut f statum. aut
f bntū. aut f opioē. Et iō adillos tm̄ īuidia hēt' qbꝫ hō se
uult eq̄re. vl' pferre. ī aq̄ istoꝫ. Et iō n̄ ē īuidia. i ͣ mlt'ū
a se distātia. puta plebei⁹ hō. n̄ īuidet eq̄re se regi. qꝫ rex
mlt'ū exced' eū. vl' hus q multū distāt loco. vl' tpr. vl' statu
hō n̄ īuidet. Et iō h' est. qꝫ null⁹ cāt' ad ea. ī qbꝫ ē mlt' ďfiti
ens. Et iō si ās īh eum excedat n̄ īuidꝫ. Sꝫ si modicē ďfitiat. vr̄
q ad h pugnē possit. et iō ad h cāt'. Et iō pusillaies sr̄ īuidi.
qꝫ q̄cq̄d deu accidat. reputāt se ī mag' fieri. vn̄ ďi. ī Job. Pa
uulum occid' īuidia ¶ Eij. uidēdū ē ď ipi⁹ trāsgissioe. vtr̄ sit pē
mor ͤ. Et ₰. q ē īuidia sit t̄stitia ď bō alti⁹. h por ₒtigē. uiꝫ mōd
vno mō. qn̄ ās dolꝫ ď bō alti⁹. ī q̄ tum nocumētū vl' s. vl' alus ī
astruens. Et tal' tstit' n̄ ē īuidia. Et p̄t eē sin pcō. f q ď. Gō.
ī mōī. Eueīre plin̄ solꝫ v n̄ amissa cā. inimici nos ruina letific.
Et rūsū ei⁹ glā. sin̄ īuidie culpa ₒtristꝫ. ē corruēte eo. q̄sdā bij
[illegible]
Alio mō [illegible] ď bō alti⁹ [illegible] ille [illegible] bō [illegible]
[illegible] spūalia [illegible] ď bōis [illegible]
p̄t eē [illegible] pcō. Alio mō t̄stat' qꝫ ď bō alti⁹ eo q īdign

ē ille cui accīt bō' tpale. f. q̄ pueiūt īdiu digꝫ ⁊ īdigꝫ. ⁊ h
ē tstit' f plm. et vocat' nemesis. q̄ ē q̄dā medietas. sic sap
ď. Na īuid' q ē ī extrēo t̄stat' ď bō. ₒcesso digꝫ ⁊ īdignis.
Aliu' aūt q ē ī alio extrēo. n̄ t̄stat'. sīn boā ₒcedāt' digꝫ an īdigꝫ
stemetic⁹ uō q ₒsist' ī me. gaudꝫ ď bōis ₒcessis digꝫ. ⁊ dolꝫ de
bonis ₒcessis mal'. Sꝫ h t̄stit' phibet' ī eliā scp̄. Ioc'. P. Noli emu
lari ī malig'. nꝫ ze. fa. iniq̄. Et iō h' ē. Qꝫ a sap. moral' ₒside
uit. ista boā tpalia. f se pu p̄st' mag' videri. n̄ respicō ad
etna. Sꝫ f doctriā fidi. ista tpalia pueiūt īdigꝫ ex iua di
ordiatoe. vl' ad eoꝫ correptoe. vl' ad eoꝫ dāpnatoe. Et h' boā
etna q dabunt' bonis ⁊ digꝫ. ¶ Alio mō t̄stat' ās. ď bōis alie
ī q̄ ipꝫ exced' ī bonis. Et h ppē ē īuidia. Et h sp ē p̄tm̄ sic
dic sap. ī z⁹. Rethic. qꝫ dolet ď eo q eēt gaud'. f sui gen ē pē
mor ͤ. Qꝫ pꝫ ex suo q̄o. mor ͤ. ē ďi. eo q uitā aufert. ⁊ mor
te īduē. Aug⁹ īuidia q̄ict cāt. p quā ē vita aie. sp̄i. uix̄. p. jo.
ī can. Nos sciui. qm̄ trāslati sum⁹ ď morte ad uitā. qm̄ diligi
mꝰ fres. ₒnaf⁹. ē g⁹. q īuidia ē pē mor ͤ. Na cā⁹ gaudꝫ ď bō
pxī. īuidia d t̄stat'. n̄ excuser ꝑp īpfcoe. act⁹. qꝫ ī qlꝫ gne pē
mor ͤ. sr̄ aq act' impfti. q sr̄ pcā veialia ¶ Tiij. uidēdꝫ ē ď ipi
ₒdicoe. q ē valde abhoīabil'. Na ī oībꝫ alus pcīs īcliāt' hō ad
peccādū. ꝑp amixtioe alic' ďlectatois. Sic pꝫ ď luxurioso. q luxuria
ďl'ctat'. Et ď vsurario. Et ď fure. Et ď hoīcida. q uīdicat suā iniuriā.
Et s ď alus. Sꝫ īuidia. nullā hē ďlectatoe anexā. īmo sp mor
det. torq̄t corrod'. Et iste ūmis n̄q̄ mouet'. f ys. Cōtriat' aū
dō. ⁊ oībꝫ cātis. t̄stat' ē. qꝫ dō suas bonitates īfud'. Et sic ď ag.
maxā īdiciū bonitatis est. qꝫ qlꝫ res cogit' dare sepam. sic pꝫ dis
cuiēdo p singl'a ī oīb' cātis. Et q̄to nobilior. tāto cōicabilior. vn̄
īr cātas cōles sol est tāto nobilior. q̄to ē cōicabilior. ī celales
igs ē digior. et iō diffusiblio. Et īr cātas bestiales leo ē nobi
lio. qꝫ rex aliui. vi ď sap. q uā fec' ipm̄ aīal cōicatiuū. Ab hac
cōicablitate dignāt īuidia. diuidēs se a dō. et ab oībꝫ cātis. et
sotians se dya⁹. q oībꝫ īuidet. Et iō mito cātē īuidiā p secūt'.
⁊ iō ad h operit i⁹. ubū qō dix' cay. Oms g q īuenit me occi
dꝫ me. Et ad h valꝫ ex̄. ď q̄dā rege. Q ₒcesit auaro. ⁊ iuido.
mun⁹ q̄dcq̄ peterēt. ita tam̄ q ille q posti⁹ petet. donū reci
pet duplicatū. Et cū neut' vellꝫ p⁹ petē. pcep rex iuido. v p⁹
peteēt. q noluit petē. ad ne soti⁹ duplicatū donū hrēt. Sꝫ pe
tiit v sibi uni⁹ ocl's erueēt'. v pxio erueēt' ambo ¶ Tuij. uidēd'
ē. ď ipi⁹ pātuītoe. ēca qō sciē. est. q. v. filie nascūt' ex inui
dia. f. odiū. Susurrato. Detractō. Exclā. Et afflictō. ¶ Odi
qō. ē hō videt pxī suū. ī bōis tpalibꝫ psp̄ari. tē īap eū odire.
¶ Tē ās diminuit famā et glā alti⁹ dupl'r. f. ī occl'to. ⁊ maif⁹.
Si ī occl'to sic ē susurū. Si ī maif⁹. sic ē ďtetō ¶ Tē q ī ted'
diminuē glā alti⁹. aut p̄t. aut n̄. q si p̄t. tē eīt exltā ī adilig
pxī. Si n̄ pot. Sic ē afflictio ī psp̄is. Reg. **ď Accidia.**

P ostq̄ dem est ď īuidia. ₒueit ₰ est ď accidia. Ē aūt qō
sciēd' est. q accidia ē vitiū capitale. ⁊ uitiū uitupa ͤ. ⁊ ďte
stabile. Et h pꝫ mlt'ipl' rōe. ¶ P⁹ rōe sibi. qō sic pꝫ. accⁱ. n̄ ē ď
q̄ t̄stit'. ď bō dio. et spūali. Sꝫ t̄stit' ē ₒsūptiua ⁊ mortificatiua
uite. p⁹. pv. Sic tinea vesti⁹. ⁊ v'mis lig⁹. sic t̄stit' nocꝫ cordi. Assi
milat' ē accⁱ. aq̄ q̄lscēti. ₒnaf⁹. ē ē. q aq̄ flueꝫ. n̄ corrūp. Sꝫ
aq̄ ī fouea q̄scēs. vn̄ poeta ď. Corrūpit uitiū. ni moueāt'
aq̄. Sic accidios⁹ ⁊ tediosꝫ cito putrescat. ¶ Tē accⁱ. ď dio hospi
tat hospi⁹ dyā. uix̄ ď Job. Sb umbⁱ dormi'. ī secto calami. ca
lam⁹ ē vacuus ē. et sigt' hoīē vacātē et ociosū. ī q dya⁹ q̄sc'
⁊ dormit. uix̄ ď q ďi ī mat'h. ď īmūdo sp̄u. q assumit. vij. sp̄s ne
q̄ores se. ⁊ īueīt domū vl' exiit' uacātē ⁊ scopis mūdatā ⁊ ingssi hitāt ī
¶ Tē ō rōe exitatꝫ. videnꝫ ē. q cātē. f oē q̄du exitatꝫ. n̄ sr̄ accidi
ose. f. sr̄ valde opose. Et p⁹. pꝫ. ī hus. q ī tra nāsciūt'. vidm⁹
ē q sp̄ta uiuescē. lꝫ mlta ₒdēsatia hāt. f. yeme. ī tēpie aeris.

Et arbores virescēt ⁊ florescēt · Et rubi rosis adornāt̄ · Et iō dr̄
dn̄s i eu͡g · Cōsiderate lilia agri quō cresc̄t · ¶ Sc̄o · pz i aīalib᷒ · uiē
q᷒ qō poīt̄ salōn · i pṽ · vade ad formicā o pig · ⁊ cōsidra uias ei᷒ ⁊ dī
sce sap̄iaz · ılō ē formica semꝫ mı̄ dıscurrıt p ābo ⁊ reḡdo · f · plies
ı die · Et iō satıs erubē̄ ē hoıbꝫ q semꝫ ı septı · ḡuāt̄ audıē ⁊ re
cıpe spūlē abū ¶ ıııȷ · pz · ı c̄atā celestı · vıdım᷒ ē q sol sıgłıs dıeb᷒ ab
orıēte vad᷒ ı occıdētē · Et q̄ ēq̄ laboret vna dıe · ıncłı᷒ · ı segn dıe
sūmo mane sḡr · ⁊ tn̄ ı̄ expectat talē remunıarōē · q̄lē expectat hō ·
Ad hı poīt̄ ag᷒ · tale ex᷒ dıcēs · ıdecēs ē ıano sıcut uıdı sol ı laō ı
ueıāt · q̄ı dıcat · q sı sol hr̄et pō · loq̄tur dıcēt acıdıoso ⁊ pıgro ·
hēt āplı᷒ laborıu ḡt tu · ⁊ tn̄ h mane fıeri · et tu adh᷒ ı lecto ⁊ dormıs
¶ Et · ıııȷ · valz ad dıcēt · ıtē ıncı · qō leg᷒ ı vıtıs patrū · q̄ · ē qdā lcı̄ pr̄
vıdıss ornatū cōdā mlıerıs · fleō ıq̄ · ıgscē ın opē dō · qz vnı᷒ dıeı
ıncrı᷒ hr̄ · ornat᷒ · fuımt · totı᷒ ınē ıdustrē ornarı · Et alı᷒ dıscēdēs
d hēmo ıalq᷒ · uıd᷒ ḡdā mlıēr · Et flens · dıx̄ cāz ıterrogantıb᷒ suıs
flēo · Due res me mouēt · vna d ıllı᷒ pdıcōē · alıa qz ı̄ hēo tale stu
dıꝫ placēdı dō q̄le hec ıstam lıer placēdı hoıbꝫ · ¶ ıııȷ · ıstd ıncı ē de
testalē · roē pcepti · Cōtrıat ē ıllı pcepto d obsuatōē sabbı · enım
do ıꝰ dıe sa · sa · ı q fz q ē pcept̄ morale · pcıp · qes ıntıs · dıat ıstı
ıncıs dıo bō · qz ē pprıe locꝰ aīe sıt ıpē dō · uıx ē ag · fecıstı nos dn̄e
ad te · ⁊ ıqetū ē cor nr̄ · doēc reqescat ı te · acıdıos᷒ ı̄ reqescıt ı dō
ı ı bō dıo · Sz potı᷒ tıstat ı dō · ¶ ıııȷ · roē nocūı · acıdı · ē reddıt hoıē
ıfructıfer · assılāt̄ ꝗ salıcıb᷒ q sē ınē aqs · q qō nullū afferē fructū
Et iō dr̄ · ı · pō · ı salıcıbꝫ ı mē · eı᷒ · su · or · ıs · acıdıos᷒ ē orgāna
dıe laudıs suspēd᷒ · ē ardor spūal᷒ pcurrıs qetē reced᷒ ¶ v ·
roē ḡy · Cōtıuat̄ ē cā · ē effect ē · gau d bō dıo · ·cā · ē duobz
q̄ a opaı fervēt̄ qz sıcı ē mag̃ erıt · Et opē dlectalē · hınc obꝰ
dıat̄ acıdıa · qz opatı dsınıt · Et cōtrıtat̄ · cōe q dr̄ · ecc · Summe hu
meı ē · ⁊ porta ıllu · f · spūale sap᷒ · ⁊ ı̄ acıdıēıs ı uıclıs eı · Rog ·
Post q̄ dcm̄ est d acıdı · Dı est · de ıra D' ıra ·

P
Circa q̄ tıa occurrıt q̄rē ¶ po · vtrum ıra sıt tpıor q̄ ocıꝰ · vl eꝫ
¶ p᷒ · vtrū ıra sıt tpıor q̄ acıı · vl eꝫ ¶ Scdo vtrū sıt pc̄ mor᷒ ¶ ıııȷ
d fılıabꝫ ıı ¶ Cır᷒ ad p᷒ · vr̄ q ıra sıt grauıō ⁊ tpıō q̄ acıı · ıllō
ē qō dıspoıt ad grauı᷒ pc̄ · vr̄ eē grauı᷒ · Sz ıra dıspoıt ad hoıcıdı᷒ · acıı
vo ad adultı᷒ · Sz hoıcıd᷒ ē grauı q̄ adultı᷒ · g ıra ē grauıō q̄ ocupı
Sz · dı ē q ocıı · ē tpıor q̄ ıra · qz mot᷒ ocıı · hr̄ maıorē dlcıa
roē · q̄ mot᷒ ıre · Et h pruıȷ · p · p roıō ptıcıpatōē · qz mot᷒ ıre
ptıcıpat alıq roē · ı q̄tū ıuıt tēdıt ad ındıgnadı ıurıa sıbı facı
qō alıqlıt ē iō dıcıt · Sz ı̄ pfcē obed᷒ ıuıt̄ qz ı̄ ıtēdıt dbıt
mod᷒ ındıcē · et iō assılat̄ ıuıt̄ mıstıs q sē valō ueloces · q āı
q̄ audıāt totū qō eıs dı · cırt ad exeqd᷒ · Et seq̄ q peccēt ı execu
roē mādatı · eo q ı pfcē audıūt ¶ Et assılāt cāıbꝫ q ad pꝰ sonı
tū pulsantıs ad ostıū latrāt an q̄ attēdāt sı ılle q pꝫsat sıt
dō d famılıarıbꝫ vl amıcıs · Et ı ē d ıra · q aud᷒ qdē ı alıq roē
Sz p nālē callıdıtatē et velocıtatē caloıs ⁊ mouētıs ad ıram
an q̄ ıpē audıat pceptū roıs · mouet᷒ ad pund᷒ · Sz mot᷒ ocıı re
talıt ē sm sūsım · ⁊ ullomō fz roē ¶ Sc᷒o · p oplexıonē cor᷒ · Cuō
ē dō mag̃ nālē · tāto ē mıꝰ pc̄ · Sıc pz de coco nato · ē ē mıꝰ
ıs ex h ıncıpıāt · Et d eoꝫ p ebrıetatē coıerit vıtupabılıs oıb᷒ effıcı ·
Et fz hc̄ mod᷒ ıra ē mag̃ nāl · qz seq̄ cor᷒ oplexıonē · p uelocıtatē
colē · q̄ red᷒ adırā · vn̄ mag̃ ē ı prıptu ılle q ē fz corpıs oplexıoē
dıspoıt ad ırascēd᷒ q̄ ılle q ē dıspoıt᷒ ad ocupıscēd᷒ v ocup᷒ · vn̄ ı
fregē ex ıracūdıs nascunt ıracūdı · q̄ ex ocupıscētıbꝫ · ocupıscētes ·
vn̄ ıra ē passıo mag̃ seqns nālē oplexıonē · Et iō ıra d facılı ppa
gat᷒ a prē ı fılıū · Ut dō pz hıs ex᷒ · posıtıs · ı · a · ¶ Qdam prē pcu
tıēs rep hēs · ꝝ · q ulte · ı · prı suıs · pcsıt ꝫ prē suū · ⁊ ıpē ꝫ p
cussıt ꝫ prē ıroēe · ⁊ ostēso fılıo suo ıl q q ıcıt · qı pcutıt ad
ostıū dıcēs · q vsqꝫ ad locū ıllū traxı ıpē prē suū · Sz ocıı᷒ mag̃ seq̄
ymagınatōē · ⁊ ē passıo mag̃ āıal · q̄ nālē oplexıoē seqs · Et sıc qz
ıra ē mag̃ nāl · ı̄ ē ıta tpıs sıc ocıı · ¶ ıııȷ · p manıfestā lesıonē

ıra ē q̄rıt manıf᷒ opıū · Sz ocıı q̄rıt latebras et iō ē peıō ⁊ tpıō · Ideo
qō dı ı q̄uı q ıra dıspoıt ad hoıcıd᷒ · Sz ocıı · ad adultıū ⁊ iō vr̄ maı᷒
pc᷒ · Dı · ē · ad h q ı̄ ē pcse · fz p accıdēs · Sıc hēt ı ecc᷒ · q apostē peccarı
ē mınor ıfırmıtas q̄ modıcē uuln᷒ pedıs · Sz p᷒ accıdē q uuln᷒ pedıs
ē pıcłosı᷒ · qz sı q̄s talı᷒ abınınıas fugıet ex uulnē pedıs ıpedıret
⁊ capēt et occıdēt ¶ Sc᷒o q̄rıt᷒ ē vtrū sıt pc̄ mor᷒ · Et vr̄ q ı̄ · qz ıra
ē ı dō · qz ıra dı ascēd᷒ sꝰ · Et ıtū ırat᷒ ē furore dō ı pp suū · Sz nllū
pc̄ ē ı dō · g ıra ı̄ uıt̄ pc̄ eē āq · Ad qō dı · ē · q ıra ocsē · ē pc̄ mor᷒ ·
v pote ē q̄s appetıt ıuuste uıdıcā · qz dıat̄ ca · et ıtē · sıc dc̄ est
sūo · ı fırmıtas mor᷒ · qz tollıt uıtā · et ıra dıat̄ uıte · ē q̄ mlıp
sıt᷒ · ı fırmıtas mor᷒ · qz toll᷒ uıtā · et ıra dıat̄ uıte · ē q mltıp
vıta · nāl · ıntellectual · cıuıl · ⁊ dlectal᷒ ¶ p᷒ · qdē ıra dıat̄ vıte nālı
qz hō ē āıal mansuet̄ nā · qō sıc pz · ıstā ē aduptat cor · fz exıgēn
aīe · vn̄ uıdem᷒ q alıt̄ ē dıspoıtū cor hoıs · et alıt̄ cor leoıs · ı oı
ē spē āıal sıgnat̄ cor · et mēbroꝝ attestāt̄ nē · Sıc ungues acute
et fortes · ex hoc attestat̄ coꝝ rubıes et ferocıtas · v pz ı leoıbꝫ et
cāıbꝫ · Sz ılbıtas unguıū · et mollıtıes cāıı · et purıtas dētıū
et orıs · attestāt̄ mansuetudı · v pz ı hoıbꝫ · Et iō ıra · nē huıc dıat̄
¶ Sc᷒o dıat̄ vıte cōtēplatıē · qz cecıtatē fac̄ ıntıre · Nam sıc poeta
ıra ıped᷒ aı᷒ · ne pssıt cnē uerū · Et ı̄ · ı ocr · ıra sıc stımul᷒ accēsu
cor palpebrat · cor emıcat · lıgua se ıpedıt · facıes ıgnıscıt · exaspāt
oclı · ut neq̄q̄ cognoscāt notı · ore qō clamorē for᷒ · fz sē᷒ qō loqt̄ ıg
ıat · dr̄ oyā · sılıs ē corıo · ē pcas fz q dr̄ ysy · ē · q velēs adcadau pꝰ
ēıt ad ocl᷒ · s oyā ult hoıē excecare · p · sacs q pcā petıt eūı
ad uotū suū pcıpıtare ı pc᷒ · vn̄ ı vıtıs pr̄ · dıx̄ qdā senex · q quō
cohopuıt ocl᷒ aīal · ı ē cāıt ad molēdını · alıoqn ı̄ ambulat ı cır
cuıtu molēdını · Sıc oyā opıt ocl᷒s mtıs · ıı ı roē pc̄ pcıpıt ı hoıē ·
¶ Et dıat̄ vıte cıuılı · qz hō ıracūd᷒ · mlıt̄ ē odıos᷒ famılıarıbz · p qō
dı ı pṽ · Nolı eē amıcꝰ hoıı ıracūdo · Et sıc ıped᷒ ıd qō ē mag̃
amabılē · hoıbꝫ · f · amıcıtıa · ¶ Et dıat̄ vıte volupuose · qz ıracūd᷒ ou
ıstıa uıuıt · Sıc dr̄ sap · ı q̄ · eth · ıracūdoꝝ qdā sē acuı · qdā amaı ·
qdā dıffıcıles · et graues · Acuı qō dıı · q mınus cıto ırascıt᷒ · q
ex q̄bꝫ leuı cā · Amarı sē · q hıt ırā pmanētē · p rētōē q̄ ı tercı᷒
tenēt clausā · Et qz ıre tenr̄ ⁊ ı̄ emıtt · extra · ıracūdıe sıg̃ nō
pst pstıcı ab alııs · nec ex seıpıs · et p dıuturnıtate tpıs · ı ıtıa
abolet᷒ · et sıc desıc ıra · Sıle ē qō claudıt᷒ ı vase · ⁊ ı̄ p᷒ exalare
Dıffıcıles sū graues dıı · q p vehemēs dsıderıū vıdcē · ı̄ dımıtt
ıraz · ⁊ iō ı̄ dıııg · Sz p solaz punıtōē qesc̄t · qz sıc sap · dr̄ ı eth ·
punıtō qeıat ıpetū ıre · Et sıc pz · d ıpı᷒ ıre · grauıtate · Rog ·
S
Eq᷒ de fılıabꝫ ıre · Que sē · Rıxa · | Rumo᷒ D' fılıab᷒ ıre
cōtumelıa | Clamor | ıdıgnatıō | Blasfēa · Q · h moō attıgıt
Q ı ıra · aı ı corde · aı ı ore oıı · aut ı ope pō · Sı ı cordō tıı sıc
ē ıdıgnatıō · qz ırascıt᷒ ꝫ alıq q̄ reputat ıdıgnū q tale ıurıā ıtult
Clamor ē ı q̄tū ıuıt cogıtat dıuıfas ıuıas vıdıcē · ⁊ talıbꝫ cogıta
āıı suū repl᷒ · uıx qō dr̄ ıob · Nuq̄ sapıēs ıplet̄ ardoē stoac suū · ¶ Et
ex ıra fz q ē ı ore · orıūt̄ tres nepotes ¶ p᷒ · ē clamor · p q ıtellıı ıı
ordıāta locutıō · uıx ı · Q dıcıt frı suo racha · Alıa ē fz q̄ ās prıuıt
ı vba ıurıosa · vl ꝗ dıı · vl ꝗ pxı᷒ · Sı ꝗ dıı sıc ē · blasfēa · Sı ꝗ pxı
sıc ē cōtumelıa ¶ Et ex ıra · fz q ē ı ope nascıt̄ vna alıa nepus · f · Rı
xa · p q ıtellıt̄ oıa alıa nocumēta · q ıferuıt̄ pxıō ex ıra · p qō dı
ı pṽ · q ıracūd᷒ ē · suscıtat rıxas · vn̄ dr̄ · Glo · ıanua ē oıı vıtıoꝝ
ıracūdıa · q̄ clausa ı̄ ıtrıseꝰ apta adoē facıı ānıat aıus · Et ē
ıtellıḡd᷒ · q ē ıanua vıtıoꝝ remouēdo · prohıbēs ıpedı᷒ · ıudıı roıs ·
p qō hō retrahıt̄ a malo · Et ē pz d ıra · ⁊ pong d oıbꝫ vıtııs ca
pıtalıbꝫ · q̄ qō capıtalıa dıı · qz ab eıs · alıa orıūt Suffı pc᷒ ·
¶ Quoꝝ suffıcıētıa sıc accıp · Quıa appetıt hoıs mouet ı ad · alı
mouet ı ad remo᷒ · vl repelled᷒ · vl ı ad corpıscēd · Sı ı ad · ad
remo᷒ · Sıc ē ıra · q̄ ē appetıt᷒ vıdcē p ıllatā ıurıā ¶ Sı ı ad
acupıscēd᷒ · vl h ē ıı · boı pp · vl ıı · boı dıuını · v l respcu bō prı
Sı ıı pp · ı ē tplē · fz q ē tplē bō · f · honestu · vtıle · Et dlectablē ·
Bō qdē honestū · ē honor ⁊ glıa · Et qn ı ordınatē appetıt᷒ · ı uag̃ serbıa.

ꝯ ianuſglia | Bonū utile · ē tpaliū affluēa · hoc ē boī ē auā · q̄uo
tale bonū inordiāte appetit᷑ · | Bonū d'lcta᷑ ē · vl' ī tab · vl' in ve
nereis actib; · Si ī tab · ſic ē vitium gule · Si ī venereis actib' · Sic
ē vitiū lux'ie · Reſpctu boī diuini ē acc'a q̄ ē triſt'a d' bō ſpūali · ī q̄
ē īpedimētū boī cor'l · Trē bō pxī · ē inuidia q̄ ē triſt' · d' bō pxī · ī q̄
[illegible] boī pxī · Et ſic p̄z [illegible] · Rog'.

Poſtq̄ dcm̄ ē · d' pc̄cis q̄ ad culpā · nc̄ dd̄m ē · D' mercator,
bus
d' ipis pc̄ātib; [illegible] ſuū p̄ncib' | Et p° d' mercatorib; ·
Et ē ſcī · q' ī mercatorib; p' attēdi pc̄ · | Et q' ad rei nāi | Et' ad
ppā bn̄uolē · | Et' ad occl'ta [illegible] | Et q' [illegible] debitā · Cp°
accīt pc̄ · q' ad rei nāi · v' puta ſi ās vēdt auz alcimiū p̄ vero auro
cōmittr̄ fraudē · et illicita ē vēditō cōtra ſtinudīa · Si autē ala
mini hz nāaz ſpē auri · qd vr̄ ex eo · q̄ aliq̄ vtilitates ſt auri vei
ſz nāle opatōē illi' · q̄ n̄ cōuenīt auro p alcimiā ſofiſticato · Sic
q hz ppetatē letificādi · et cōtra q̄ſdā īfirmitates medicīali · iuuat
ſtegiti' · ꝯ p' poi ī ope · et diuti' ī ſua puitate pmanet · Si aūt p alc'a
fiet auz uez n̄ eēt · et illicitū eēt ꝗ puo vēdē · q' n' ph'bz arte
vti aliqb; nālib; cāis ad pducēd' nāles ꝯ vos effc̄s · ſic d' aug' · ī
li' d' tri · d' bus q̄ ārte d'mon' fiūt · Cꝗ ē accīd' pc̄ · q' ad ppā bn̄uō
vid' ē q' nālit pars · pl' dilig totū q̄ ſeipam · Sic p; q' hō expōit
ſe morti · pp cōfeſſiōē auli' · ſue · Iuxt ī° ꝯ mach' · meli' ē nb' mori
ī bello nr̄e · Et miles p̄ cōfeſſiōē regis · q' ī rege ꝯſiſt' bō militis
et milti' · Et h' ex' · hēt · ī li' · ly · v' d' · q' cū dd pugnet ꝯ dol' phi
liſtinos [illegible] [illegible]
ꝯ occidi' phy' · Et innauer' viri dd diēq; · Nō eg̅dietis nbc̄ ipli'
[illegible] · Et [illegible] expōit ſe p̄ cōfeſſiōē capitis q'
pl' tilig cap [illegible] · Cꝗ ē [illegible] cūita'
q̄ ꝯ reflect' amorē cuiuſ' ꝯ oīs ad ppū · cēndo mctualia ꝯ amōaz
ꝯ alia ad uietū nec'e · q̄ īduct cuiꝰ cariſtiā · iſti ſt d' qb; ſcpt' ē Erit
hoīes ſeipōs amātes · Cꝗ ē accīt q' ad occl'tā cēſtā · Et q' ē ē ī
iſtis exteriorib; · ñ ē pure bō · vl totalit malū · ſz ē mixtū · Sic uid;
q' n̄ ē aliq' cor' ita ſanū · qd ñ ſit aliq' mō īfirmū · ad min' ī corrup
biliōz aliq' · vl' ē ita īfirmū · q' hēt aliq' pte ſanā ad min' cor'
q' tc̄ ſtati d'ficet · ñ aliq' pticl'a eēt ſana · p; ē d' pace · q' ē ī opti'
ꝯ fuit ī oīs pelliā · q' d'ſtrueē cātagiē · Sic ꝯ cionat' ē ſcipio
affricanꝰ · eo q' ipā d'uicit · Sic ē d' reb' venalib; · v' ſiq' vēditor
equū īfirmū · q' ſit ſanū ſacēs ī vēditōē fraudē cōmittit · Et ſi
ē ī iſta vēditō · et ī oib; talib; ñ ſolū ās peccat ī iſta vēditōē fac'
ſz ꝯ tc̄ ad reſtit' · Si uō eo īgnorāte d' ꝯ d'fcs pdcōz ī re vēdita fuit
ñ fuit cū ī iſta · ſz cū eē cognitōē puenit · d; ei ī tanitōē ſatfacē ·
Et ītellig' d; d' vēditōē ꝯ d' ēptōē · vnꝰ ſi ās pigrū vēdet auz
p auricalco · ēptor d; ſeca vēditori ſatfacē · Sil'e ē d' ill' mercatorib'
q̄ claudt feneſtras viridib; ꝯ rubeis pānis · ne p'ſit ās d'fcs po
pi q ē ī pānis · Et d' tab'nariis q' miſcēt aq' vino ī dolio · d' ſilib
d' qs loq' dd · p'ys · Aug' tuū d'ſit ē ī ſcoria · vinū t' mixtū ē aq' · Cꝗ
accīt pc̄ · q' ad cōmiſuraz debitā · d' ē ſap · ī q' · phy' · q' unūq'dq' in
ſat mīmo ſui gn̄is · Et iō l' ē · q' miſa d; eē cēta · Si miſa eēt
mag' p'ſz ſi diminui ꝯ augm̄ · ſiñ pceptoē · Et iō ſo miſe · ē q' ſit
cēta · Et q' ꝯ diminuit miſaz ī iſta vēditōē fatiut ꝯ fraudē cōmittit
pp qd d' · Dītr · xxv · Nō hēb' ī ſacclo diuſa pōdera · mai' ꝯ min'
ñ erit ī domo t' maioz ꝯ minoz modi' · Et pea ſtr · abhoī' ē ē
dō n̄ q' n fac' h' ꝯ cauſat' ī iſta · Et ſz hē mod' peccāt illi q' mad'fan
ut lanā lanā v' grauiꝰ pōdet · Et humectāt frumēt ꝯ cōmoiā ꝯ cēa
ꝯ hī v' maioz reſulti' miſa · Et ſic d' alus · Rog' · D' militib;

Poſtq̄ dcm̄ ē d' mercatorib; · dd ē d' militib; · Et cīa qs · iiij · ꝯſide
rare d'e' · vid' · ad qd militie īſtituit militū | Diſpoitōē ipōz
[illegible] ipōz · Et [illegible] ipōz · C [illegible] ad p' ſcī ē [illegible]
ē · ad cōis boī ꝯſuatōē · Et d'feſionē · Ad pntē p' · Ciuitas ē ī
[illegible] laboratores [illegible] ꝯ milites · Nō · h' ē · q'
oīa q̄ ſūt ordiāt' ad hoīs ꝯſuatōē · q' ſic dr̄ · ī alia ſcā · ſūm' et

ꝯ nos ꝯ ſtituūr ſung oīū · Sz hō actib; impugt' · a calorē nāli q' ꝯſ
ag' et ꝯſuīt cor' · pp qd d' ſeñ · q' cotī' aliq' pticl'a cor' · niſi diminu
it · Et ꝯ hēt ordinat nutrimētū · Et iō nēcij ſt laboratores q' colūt tīā
ex qb; hēm' cibum et potū · Cꝗ ē impugt' a frigore ꝯ ab alius noci'
cēſtātib; ī aere · Et ꝯ hēt ordinat veſtimī · Et iō nēcij ſt textores
q' pōtāt pannos ꝯ pelles ꝯ alia nec'a · ad veſtim' · Cꝗ ē īpugt' ab ad
uſarīs · q' p uiolēa ꝯ īſidias d'ſtrūt cōitatē · Et iō ſt nēcij milites
q' ad ptectōē cuiuſ' īcēdāt · Et iō illi q' fatiūt ſeſſiones ī ciuitatib;
et nutriūt ptes et fauet guiſſie ſcāt · Ita ē ſt ꝯ otoiātā ad iūicē
· ſ · hō · familia · ꝯ ciuitas · hō ē ꝯ otoiāt ad familiā · Et familia ad ciuit'
Sz nos videm' q' oēs q' ſt ex una familia · diligūt ītēdt ad ꝯſuatōē
familie · ꝯ ptectōē · q' oēs volētes violēa īferre · Et ſi ās d' familia morit'
tota domꝰ ptbat · Sz q' uidem' ī corpe hūo · ī q' oīa mb'a ſūt ſuiūt ad
ꝯſuatōē toti' cor' · v' oculi uidet ī qd ē nēcij · pedes uadūt · man' opāt'
os recip' · ſtoīac' digīt · v' mb' ad h' · Et ſi aliq' mbr' patit' ꝯ patiūt'
oīa mb'a · Et ſi ex aliq' īfirmitate aliq' mbr' abſcidit' · tc̄ totū cor' gauīt · os
clamat · oculi lacrimāt · Sic d'bet ī ciuit' · eē · q' n̄ ās ciuiū āq' · accīt
īfortuniū · d; ꝯ pati tota ciuitas · Et ſi ās d' ci' aufert' · vl' diminuit
ſuū pmotē · ſuū alio m' · d'bīt ꝯ pati cives · eo q' diminuit bō totiꝰ
p ablatōē ptis · ſic uō d' malo alioz gaudēt · Et iō ciuitates ñ p'ſt
diu pſeuiare ī p'ſpi' ſtat' · q' oē reg' ī ſe · ī · di · d' · Et ſz hē mod' ſūt
milites · ꝯ mili' · ordiātōē · Cꝗ ē p'ſu' ꝯſiderāt militis diſpoitōē
Nā ſic d' · vegeti' ī li' · d' arte militari · q' plaga celi ad robu' ñ ſolū
cor' · ſz ꝯ aiaꝝ valz · Cꝗ ē oēs qd natōēs q' uicīe ſt ſoli · nimio calore
ſiccatas amplꝰ qd ſape · ſz min' hēt ſāguis dat · ac pptea ñ hēt
ꝯſtātiā · ac fiduciā pugnādi · q' metuūt vulnā · q' exiguū ſāg'
ſe hēt nouerūt · Sz q' ī ſeptētonali plaga a ſol' ardorib; remoti ſt
ī ꝯſultiōēs qd ſt · ſz tm̄ largo ſāguie redūdātes · ſt ad bella pmp
tiſſi · Sz illi q' ſt d' plagis tēpatorib; · hnt vtraq; copiā · ſ · ſāg
nis ad vulnez mortiſq; ꝯ tēptū · Et pdcēa · q' ꝯ moderātiā ſuat
ī caſtris · et ñ parz pdeē ī cōmiſſ' · cōſil' · Aules ſiñ pui' ē · ſic hō ſine ui
ſu · ē tm̄ nēcia pru militib; ad ordiāte aggrediēd' · ꝯ ad poē d' īſidi
as inimicis · qb; uti lz ī iuſtis bell' · v' ī tc̄ certā nocti' · rei militāis
li' ſca' poīt · ne occl'ta cōſilia ad hoſtes pueniāt · v' p; ī li' ſtrogo
mat' frācoz · et tal' occultū · licita ē ī bell' iuſtis · ſic d' aug' · ī li'
qōn · Cū; īuſtū bellū ſuſcip' · vtr' apte pugt ās · an ex īſidiīs · vl' alit
ītē ī ſt ē · Et h' pbat p auc'ē d' · q' pcep' Joſue · v' ponet īſidias hītā
torib' ci' hay · v' hēt Joſue · viij · Poſſum' ꝯ ꝯſiderāe militie
opatōēz · Sic ē cor' hūa' cōpoitū ex huorib; · reſultat egritudo
ī cor' · ſic op' vtuoſū ꝯſtat ex d'bitis cēſtātiis · Et q' pc̄ ī ope ex
corrup' · ē li; cēſtātie · Et iō ālq' ſt nimis timidi · ex eo q' timēt q'
ñ d'bet timē · Et q' n̄ · Et q' ſiē · Et ī aliis cēſtātiis ꝯ aliis q' p
tiorē dimit' ducē ꝯ cedat · et eg'd'r · ꝯ fug' d' acie · ꝯ ꝯ pit āma · Et
h' ꝯ tīg' ī bello ſpūli · q' n̄ xāi' dimit' pncipē uult' · xū · ī · xū · qd
ē valde vitupal'e · Sic uitupal' · ē miles q' uidz ducē ſuū pugnare
ꝯ uictū · q' h' orē hnt' · ꝯ ꝯ pit fug' · et ducē dimit' · pp qd dō d' · Co
fidite · q' ego uici mūd' · Iē eg'd' · d' acie vēa · militie · ſcdz ap'ꝯ · ꝯ mī;
q' pugnat' pp x' · Et fug' ad aciē inimicoz · ī · pc̄ · ſib' q' fuit · tc̄
q' ꝯ fac' pc̄ ſ · ē · pc̄ · Cꝗ ē pic āma ē q' l' potāt ſe d'fēdē ī pticl'a
d' qb; d' · Boe' · Talia ē ꝯ tulcāmi āma · q' ñ p'ſ abiecīſſes īuic
ta te firmitc̄ · tenēt · talib; ānis ſūt ārmat' vīcētiꝰ · q' dicebat
Surge · ꝯ tota malignitatis ſpū d'bacchāe · ꝯ cruciōb' me diu v' plꝰ
poſſe dū torq'oz q' tu q' torqs · Cꝗ ē aliq' ſt audaces · q' vlt' q' res
dictat aggrediūt' ꝯ tribl'ia · et tales ātē pticl'a ſt pualētes · ī · veloces
et ardētes ad pugnā cēntes · Et iō h' ē · q' mouēt' īpetu paſſionis
Sz q' n̄ ſt ī pticl'is d'ſcēdē · q' motꝰ paſſionis pcedētis vītāt āpaſ
ſioē ī t'ueniētē · Sz fortes p'ꝰ q' ad pticla ueniāt ſt q'eti · q' ñ agt
ex impetu · ſz ex d'libatōē rōis · Sz q' n̄ ſt ī ipis opib' d'tificalib;
ſt acuti · q' iudic' rōis ex q' agt · ñ vīcēi ab aliq' difficultate · Et ex
hī hēz ī li' · iu' d' ci · de quo dz · Dau' ſedes ī cathed'a ſapiētiſſim'

[illegible]

De iudicibus

[illegible]

De mulieribus

[illegible]

Et sic ex diuersitate colorum resultat pulcherrima ymago. Et s3 hec modo fac de diuersas serias ex una plures et alia .n. Et sic ex tali diuersitate redditur magis pl'c. Et io mlieres q̄ h̄ emdare satagūt. Ī ipso puniētur ut p3 p Joel. quis uult redigetur Ī ollam. ¶ It considerandum ē. de uarietate ornatus. Ī q̄ consistit mlr̄. s3 mltiplex ei ptes. qr Ī peplis. et Ī uictis. ¶ Tiij. Ī capill. ¶ iiij. in uestib9. iiij. Ī caudis. ¶ Pº Ī peplis. ornatus ē displicet aliē principi. qui ut uexillū inimici sui Ī castro s. Et maxime si ut Ī suprema pte castri. Ā sili mlrs deo displicet. qr uidet signum serbie q̄ ē signū dyabli Ī supiori pte castri sui. i. Ī capite mulieris. Et uidet uexillū suum eē h̄ rectum Ī q̄ poci9 uoluit id eē s. humilitatē pnie q̄ ē rei sig. illi q baptizat et q offert vigt Ī sbde te. et Ī capite ieiunij cinere aspgunt. ¶ It Ī capill. s. q̄n capillos alien9 mlieris portat. d̄ q̄s loq. ys. 3. Decaluabit dns uerticē filiarum syon. et crinē earū nudabit. q̄ pena aliq Ī h' sclo accidit. Sic pisi9 Ī g̃dā g̃nali p cessiōe accīt. Nā q̄dam symia ēclā vniē q̄ capillos appositos hēbat peplū ē crinib3 eorū toto pp abstulit. et mulie ēpis. et decaluata remāsit.
¶ It Ī Caudis q̄s p̄tiā trahit. Ī qb3 dyab9 frequnt gesta. vn lē. d̄ q̄dam sco. Q3 ipē uidit q̄dā demonē ridētē. et q̄sult abeo qr rideret. Qui dixit. vidi sociū m9 eqtantē sr caudam vni9 mulieris. q̄ dū rethet caudā ce cidit soci9 m9 Ī lutū. et io risi. ¶ It Ī uestib9 varijs. vn d̄. G. S̄t ī nulli gcultū p̄tiosar uestiū h' putat eē pc̄. qd uidz si culpa n̄ eet. neqq̄ sermo di tā uulgarit exprimet. q dives q torqbat ap̄ Ī feros. p̄pu9 et bysso Īdutr fuisse. Nec ē vestiū p̄tiosa excedētia ppūū statū q̄rens. n̄ sin Ī angulia q̄rit. Et h' ut d̄ uāt eē. q. hō q ē nobil' catā gliet Ī Ī fimus. Q̄d ē est pellis varia. n̄ coriū. ē car behole. Et q̄ ppriā q̄ certā alia d̄ ornat. Jo iita d̄ ll. B' Ja. ī c. s. Agite nc diuites ploāte vllulate. Ī m. u. q̄. u. u. ditie v̄ putr. ve̅ ue. ati. ns. Et B. d̄. Clamāt nudi. clamāt fmelici. et q̄rt. nb fame et frigore misera labōratib3. qo ofert tot mutatoia. vl' extela Ī ptiās. vl' plicata Ī [illegible]. ¶ It considerand ē. de iocūditate act9. Et q uis Īludis possit eē pec. Et d̄ ē. q sic hō Īdiget qete corporis. ad refocillatoē. s idiget etiā. d̄ fatigatōe p aliq̄ dlectatione. Ī tēmissa Ītētōe. sic Ī coll. pz; lē. q. ē q̄dam scandalizaret q b. Jo. eva. ē s̄ discip9. ludetē inuenisset. dr mādasse vni eorū q arcū hēbat. v sagittā traheret. q ē plies thet. q̄sniuit utr h̄ act9 facē posset. Qui r̄ndit. q si sic cū sp teneret. ā ē ato frāgeret. Et p̄ea Ī ludid9. q. aiuc hois frangeret. si sp Ī sua Ītētoē rela teret. Et io necce ē talib3 Ītēdū vti. qi ad q̄dā aī qete. Et hē qd d̄ ag. Ī 2. musice. volo tādē t parcas. Nam sapiētē decet. Īt̄y remittē acie. rebs agēdis Ītētā. Et hsit p vba ludicra. et facta. Et sap. q̄ Ī Ethicas post ut eutrapelie ēca ludos. g nos psit9 d[illegible] iocūditate. s3 ēca ludos tam p̄ncipalit attēdēda. s. de cētia. moderātia. Et cōueniētia. Pº decentia. s. q̄ lud9 n̄ consistat Ī vb. vl' fcis Ī p̄ib3 vl' nocuus. pp qd d̄ tulli9 Ī. pº. d̄ offitijs. q minu g̃ iocadi. ē petulās Ī lubale. flagitiosum obscenū.
¶ It 2º attēdēda est moderātia ne s. totalit aīe grauitas re soluatr. ut qd d̄ ambr. Ī. pº. d̄ offīis. Caueam9 ne dū relaxare aīm uolum9. soluam9 ō armoniā q̄ cōceptū q̄dā bon. Et Tulli9 d̄ q sic pueris n̄ ē licentiā ludēdi [illegible] s. ea q̄ ab honestate actōn n̄ sit aliena. sic Ī ipō loco aliqd p̄bi Īgenij. lumē eluceat.
¶ It 3º attēdēda ē cōueniētia. v. s. lud9 cōgruat psone tpi. et loco. s3 quas decētias. cēstantias ordinet. Et s3 hac reglā rōis psr cca ludos ē aliq̄ virt9 mo. q̄ sap. Ī eth. eutrapoliam vocat. Et dr ās eutrapal9 a bōa visiōe. qa sibn̄ cōuertit aliq̄ dca vl' facta. in solatiū et refrenatr ab Ī moderantia ludor. q pse. ē Ī ista hūdāna cōdes. ¶ It considerand9 ē de mobilitate discurs9 q ē n̄ modicē re phēl Ī mulierib3. Q̄a sic d̄. G. d̄ p̄dā Ī uia dsiderit q aur9 psr portat. Sic ē d̄ mulierib3 q̄ mult discurrit. frangit honestatē pdit. Exēº d̄ dina. q̄ egdies v uidet mu. re. ill9 et uidet eā fili9 regis. adamauit eā. et corrupit. Ex q̄ consecutū ē. q iudas et leui. Ī ētites cl'a. oēs hōs. occidit. et mlieres et puulos captiuos duxit. Et sic ex discessu frequēt multa mala fiunt. Rog. d̄ penis.

Postq̄ dcm ē d̄ pctis et pctorib9. Dicendū ē d̄ penis. Vtrū s. ois pena p̄uenit p aliq̄ pctō. Et pº vr q n̄. Qa nos videm9 q pctores p sp̄ant et iusti opprimūt. Job. xij. Impij uiuūt. sblati sūt. confortatiq diuitiis. Et abacuc d̄ Qr̄ respicis cōtemptores et taces conculcāte impio. iustiorē se. Et s vr q n̄ ois pena Īfligat p culpa. Dicendū q ois pena Īflig p culpa. q sic d̄. G. Nulla nocebit aduersitas. si nulla dnetur iniquitas. Et h' p3 prate mltca roē. ¶ Pp̄ē diligētiā ordinatoris. pp̄ efficatiā curatoris. ¶ Pp̄ cōgētiā satisfcoīs. Et pp Īti9 gubnatōis. Dico q h' opet pp solicitudinē ordinatōis. manifesti9 ē. q q̄cq3 cōtinet sb aliq̄ ordie s q̄dam uniū. ad pn9 ordīs. vn q̄cq3 d̄ aliq̄ ordie Ī sg seq v ab ipō ordie a p̄ncipe d̄ois d̄ p̄uat. Cū ā pcm sit act9 Īordiat9 manifesti9 ē. q q̄cq3 peccat d̄ aliq̄ ordie ag. Et io dignis ē v ab ipō ordie d̄p̄uat. q̄ qd d̄ p̄ssio pena ē. S3 triplex nāa sbicitur ordi rōis. ordi nāli et ordi polit. Q̄ h3 aut hor ordi p pc puttr. sia q peccat mortalr. ag d̄ ordie rōis. qr pc ē d̄ roē. Et io tal' Īcit pena g̃ue. s. morsu cōsciē. h3 ē pessi v9 uermis q sp corrodit. Nō ē bn p3 quiescē q hēt. ig vm male Ī corde q oti corrodet. Et s Ī pc mor9 existens hē pena oti9 ut p aug. Ī lº cōf. Jussisti dne. et sic ē. v pena sit ei ois Īordiat9 aīus. Et ys. Co. Īpij q̄ mare feruēs qd q̄etā n̄ p3. It q peccat mortalr peccat d̄ ordie nāe. qr nā ē cā ordiatoīs. Sic uidem9 Ī oib3 p̄tib9 uīdi. p̄t q̄ ordia tissime iacet. v t̄ra taq̄ grauio locat dorsum pfundamēto uniūsi. Celū taq̄ rectū locat sursu. Alia uo d̄ Ī fr9. s. Ī ōbr. s3 maiorē et minorē dignitatē. Et io uidz q nā locauit unūq̄q3 Ī loco suo nāli et debito. Sic plātas Ī t̄ra. pisces Ī aq̄. Et aues Ī aere. S3 pc ē d̄ nāle ordiatoē. Et io punit a dono nē. Et h' cā ē qr d̄ nos affligit. Sic vēt. Estr. frig fames et sitis. S3 si pc n̄ fuisset n̄ nb nocuisset. qr Ī. pº. statu n̄ fames n̄ sitis. n̄ frig. et h' fuisset Ī aer. si hō n̄o d̄ uiasset a iustitia. It sum9 sb ordie politi. qr sic d̄ sap. hō ē nālit aīal politicū. Et io d3 uiuē Ī politi. i. sb ordie politie. Sic oēs hoīes vni9 ci9. Et io q peccat d̄ illū ordie. Sic inp9 et h' punit a p̄ncipe ci9. Cōstat aūt q Ī oēs tales pnē p pc Īfligūt. ¶ It h' p3 pp efficatiā curatoris. qr pene sic d̄ sap s medicales. medicina aūt n̄ recip n̄ p īfirmitate expellēda. vl' p sanitate cōsuāda. Cōstat aūt q si q̄s nllā Īfirmitatē hēret. n̄ timeret Ī currē. ullā medicinā vellz susape. Et sic si n̄ eet pc. n̄ eet supplitiū. Et io dico q ad sanād culpā Īflig pena. Et tal' pena sp ē sic medicina recipiēti. Sic q̄n hō cōuertit et affligit d̄ pctō. ¶ Aliq̄ uo sic q̄n latro suspēd. n̄ ut emdet. s3 pp alios qui peccare desistūt. ut p3. P. pv. pe stilētē flagellato stult sapiētior efficit. Sic q̄ cetine pene. [illegible] act9 h' Īfliat. s3 nō medicinales efficit huis q ex csid uatōe pena. aprēs abstinet. ut p3 Ī. ps. Dedisti metuētib3 te. si. v. fu. a fa. ac. ¶ It h' p3 pp cōgētiā satisfcoīs. Sic ē tasr pc. q̄n dicos pcm dīr. s. vcū. carnis. ocū. oclor. Et s3 h' uite. s tāo p peālia p satisfcōē Īiūgt q̄ ill' cōueat. s. Ieiū. Ela. Et orō. Jeiū qdē q ocū carnis. qr ieiū sanat pestes carnis. Cōstat aūt q ieiū pene ē. Et io h9 ē. qr dia cōtrijs curātr. Vl'tiā9. q ē ocu carnis. ret pcā q̄ ē Ī ieiū. Ela ē d̄ ocū oclor. qr cōcupiscē tpalia ista. Et io Īiūg ela q̄ ē penosa qr penosum vr hoīb3 dare. Cōr sbiā uite ē orō. q lz hāt dlectatione q̄ admitte. hē tn aumāt q̄ ad ecāne. Et s p3 q isle pene p pc Īsli gūt. It h' p3 pate pp iusti9 gubnatōis. ad q̄ Īci9 ptiet. v q n9 Ī reb3 Īordiatū relīqo vn Ī reb3 nālib3 uidem9 cōtingit q ōe malū sb ordie alic9 boī cōcludit. Sic cōrrup acris ē igs g̃natō. Et occisio ouis ē past9 lupo. Cū g act9 hūāi Ī bidant dūe puidētie. sic et res nāles. et q̄d malū qd accīt Ī hūāis actib3. sb ordine alic9 boī cōcluditr. h' ā cō ueniētissime fit. p h' q pcā puniūtr. Et sic manifesti9 ē q pene Īfligūt pp pc. Ad id qd obiciat d̄ Job. et abacuc. d3. q cū d̄ā cōtioā ad Īt̄iora ordinentr. cōr ā ad aīā ordinatr. Exterioā tn̄ et corlia sūt boī boā. Ī q̄ ad bō rōis pstituūt. s3 uō q boīs rōe impediūt. boni v tamē ālo Ī malum. Sicut aūt rex dispositor deus.
Explicit. tractat9 de pctis.

Mirabil' pass[illegible] dnc [illegible] Smo. 3. B.

[illegible]

Ide.

[illegible]

Ide.

[illegible]

[illegible]

e glia [illegible] vn i ſincle [illegible]

Nō ē. nō ē. ſ; nō dni glia ẽde. Illi pmitte gl'ia tua [illegible]

ē i ſcīs ſuis. Illum lauda q̄ laudant angli i excelſis [illegible]

iſta tam ſglia q̄ ꝑtincꝫ ē n̄ eā i flatō. mag̃ hec p̄ ſu[illegible]

Reſpice qs aſcendis. et cogita q̄ i omnib; iudic ſciā p[illegible]

[illegible] q̄ . Idulum te torius lumib; i flamat tua felicitate [illegible]

[illegible] glā. audite q̄ p glā tua i teris iudiā ſi[illegible]

[illegible] vt q̄ q̄ uane [illegible]

[illegible] regione diſſilitudis p[illegible]

[illegible]

[illegible] ¶ [illegible]

lis. vere cl[illegible]

ī q̄ ꝓſlar ē [illegible]

meris Intare i domo dom[illegible]

vidas illum i dī laudib; exultante hc hoīe; [illegible]

et dic̄ potes caſtra dī ſt hec. Nō ē hic aliud. n̄ domꝰ [illegible]

celi. Quid ḡ fidelis aīā. ī hīs n̄dinis eſiderand' ē [illegible]

v̄tutes colni taciū ī domo dni ieutum, et fac iij ſan[illegible]

for' inuēdi ¶ Tercia regio ē [illegible]

regionē. et uidebo [illegible]

filios ī manu teptatoris relīq [illegible]

[illegible] ſuſpirus. oīb; inceda. ſatiſſatiam ſacrificiō ſinglarj. ſi ſo[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ¶ [illegible]

[illegible] regio dura [illegible]

obliuionis t[illegible] afflictionis t[illegible]

nullus ordo ſ; ſmpiīnus [illegible]

[illegible] v̄ ſnḡ rug[illegible]

[illegible] pruicēres tenebre [illegible]

[illegible] horribilis d̄monum [illegible]

[illegible] regionis iſti' [illegible]

[illegible] in talib; oculis tormentor offerimus [illegible]

[illegible] ¶ [illegible]

[illegible]

[illegible] iocis [illegible]

[illegible] ſibilum penna [illegible]

hoch clamare ī ceſſant [illegible]

tis' potant uiſi. loc' ſplēd [illegible]

[illegible] loc' letice. vbi leticia ſemp[illegible] loc'

v̄itatis v̄ apparet dō ſicuts uniuſis. loc' pacis. v̄ ī pace [illegible]

ē loc' ei'. Loc' ammirationis v̄ ſt mirabilia opa ei'. loc' ſacieta

tis v̄ ſatiabunt' cum apparuit gl'ia ei'. Loc' uiſionis v̄ uidebit

viſionē [illegible]

[illegible] v̄ ſap' ſin̄ errore. Rō ſin[illegible] ſplēdeb' Regio

ī qua dō' tranſiens miniſtrabit electis ſ' . i tale ſe q̄l' ē illis

[illegible]

[illegible] gl'a [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] horres [illegible]

[illegible]

[illegible] mite pcepis tam [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Sermo ſcī Bnardi albis. d' p ng̃ q̄ ē iī rege Jerlin ꝯ Babiloñe

[illegible]

Incip̄ tractat̄ . vij . vitioꝝ capitalium .

Superbia ē [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
nat̄ aī mot̄ [illegible] ¶ Elato ¶ [illegible]
Insolentia ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible]
¶ Elatō ē tumor aī . q̄ qō n̄ uult pati p̄oŕ vl' p̄ar̄ . ¶ Arrogā[illegible]
mot̄ q̄ qō mouet̄ adiactādum se hr̄ qō nō hr̄ . ¶ Insolētia est
oc̄ oc̄ vsum omīū q̄i ceris d̄spectis sola sua ubi q̄fca ē̄ sol̄ placē .
¶ [illegible] est impugnatō v̄itatis . p ostētiam clamoris ¶ Pertinacia ē
[illegible] maioris ex cōtēptu obuiare . ¶ Cōtēpt̄ ē ē hoc qō tec̄ neglig faē
¶ [illegible]
¶ [illegible]

De Ira

Ira est subita [illegible] cōmouet̄ .
[illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ Iuriā
¶ Cōtumelia ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ Maliciā ¶ Nequitia ¶ [illegible]
tate ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] fuerat aī tumor
vn̄ [illegible] ¶ [illegible]
victis alligauit ¶ [illegible] ¶ [illegible]
ē vbi ul' fco cum aliq̄ iniuste agē ¶ Cōtumelia ē iuria ī vb̄ ¶ Impa
tientia [illegible] ¶ [illegible]
motu ī vb̄ illicitis prumpē ¶ Malitia ē cū aliq̄ dāpnū alic̄ molit̄
facē . ¶ Nequitia [illegible] ¶ [illegible]
hoīs [illegible] ¶ [illegible]
[illegible]

De Inuidia .

Inuidia [illegible]
[illegible]
¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible]
alij impone nouā cl'pā p̄ . ¶ [illegible] o e bonū alti' n̄ reuelaē
vl' dicē . si tacē ¶ Inuidentia ē alti' bonos successū nolle uidere .
¶ Depriuatō [illegible] ¶ [illegible]
[illegible]

Seq̄ d' accidia .

Accidia ē [illegible]
[illegible]
¶ Desidiam ¶ Pigritiam ¶ Pusillanimitatē ¶ Negligētiā ¶ Impu
[illegible] ¶ Incircūspectionē ¶ Tepiditatē ¶ Ignauiam .
¶ Desidia . vl' d'siderium [illegible]
dat ¶ Pigritia . ē nimis īhertia [illegible]
tum cōsumaē [illegible] ¶ Pusillā[illegible]
[illegible] ¶ Negligē[illegible]
ē [illegible] ¶ [illegible] ē obtineat [illegible]
qs [illegible] ¶ [illegible] ē vitium aī
q̄ qs [illegible] vt [illegible] auaritiā
et prodigalitatē [illegible] ¶ Tepiditas est [illegible]
ī executōē illi' rei ī q̄ debet fortis eē . ¶ Ignauia [illegible]
[illegible]

Seq̄t d' auaritia .

Auaritia ē pestis aī . cupiditate acquirendi vl' retinēdi diuitias .
diuid' ī has sp̄es [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ Iniuria ¶ Furtū ¶ Rapiā . ¶ Violētiā ¶ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ Oblatiōē ¶ Soluū . ¶ Ambitō . ē [illegible]
appetit' [illegible]
possit referri . tam̄ sp̄alit̄ refert̄ ad [illegible] . q̄ n̄ solum ostēdunt̄ [illegible]
[illegible]
¶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] vt sic [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ Lateciniuum est cōtrectatō aliene rei [illegible]
[illegible]
¶ Periuriū ē mēdatiū . ē iurā' firmatū . Tres a [illegible]
putādo qō sit veriū . vn̄ ag̃ . [illegible] . hoīes [illegible] vl' ē falle
vl' ē fallunt̄ . Putat hō ue[illegible] eē qō f[illegible] ē [illegible] iurat [illegible]
[illegible] p[illegible] iurat . q̄ [illegible] iurat . [illegible]
[illegible] qō ver[illegible] putat eē [illegible]
[illegible]
[illegible] eē . et dic̄ ue[illegible] eē . [illegible] veꝝ sit qō [illegible] eē . vid[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ī piurio [illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible] aliene . [illegible]
¶ [illegible] fallēdi ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] qs ē ver'
[illegible] fallax [illegible]
eē latronē [illegible]
n̄ tam̄ mēdatiū loq̄ . Duo occurrē falsum . fallax . et [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
tam̄ uerax [illegible]
[illegible]
[illegible]
¶ Rapina ē violenta [illegible] rei aliene . ¶ Violentia ē iuria coac
ta . [illegible] aliū iniuste cog̃ . vl' ad aufert ei . ¶ Inquietatō ē aliū īire
cōmonē . ¶ [illegible] elatō ex timore . vl' ex cu
piditate [illegible] ¶ [illegible] ē [illegible] ī malo .
[illegible]

D' Gula siū castrimargia

Castrimargia ē [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible] corruptis moribꝫ [illegible]
[illegible]
[illegible] libidinis [illegible]
[illegible] ¶ Diuid' aū castrimargia ī has sp̄es . s .
¶ Gulositatē ¶ [illegible] ¶ Prodigalitatē ¶ [illegible] ¶ [illegible]
¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] ¶ [illegible] . ¶ Gulositas
est [illegible] ¶ Ebrietas ē [illegible] ¶ Prodigalitas ē
[illegible] ¶ [illegible] est feda [illegible]
¶ [illegible] ¶ [illegible]
[illegible] ¶ Immoderātia
est [illegible] nimis appetit' ¶ Inhonestas est lauta fercula petē . et
[illegible] ¶ Immoditia ē corporis [illegible]

R[illegible]

D' luxuria

Restat [illegible] mala [illegible]
[illegible]
[illegible] . Audax timor . hec

corpus polluit corpus inebriat carnem prosternit animam necat. Unde ... sanitatem laedit, ... [illegible] ... et ... vel alia ... vitia ... quinque species.

¶ ... fornicatione ¶ Adulterium ¶ ... ¶ ... ¶ ... et raptum. ¶ Fornicatio simplex est carnale commercium ... legitimum ... ¶ ... alieni thori violatio. ¶ Incestus est consanguinearum vel affinium abusus. ¶ ... ¶ ... ¶ Raptus ...

¶ Contra vitium ... [illegible] ... quae ... et ... homines ... talia ... opera ... Propter hoc ... cum femineo ... est ... mortem ... leges ... talia ... Alexandria ... [illegible] ... venter ... copia ... libidine ... attendentes ... meo ... libidine.

De quatuor virtutibus cardinalibus

Post tractatum principalium vitiorum sive capitalium ordine ... [illegible] ... cardinalibus ... Prudentia, Iustitia, Fortitudo, Temperantia ... [illegible] ... principales ... [illegible] ... ab his ... virtutes ... [illegible]

De prudentia

Prudentia est ... [illegible] ... boni ... [illegible] ... a malo ... bonum ... [illegible] ... species.

¶ ... ¶ ... ¶ Providentia ¶ Circumspectionem ¶ Docilitatem ... ¶ ... ¶ ... [illegible] ... de eo quod ... has virtutes ... [illegible] ... ¶ Docilitas ... habilitas. Unde Salomon: fili ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ...

De iustitia

Iustitia ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... ¶ ... ¶ ... ¶ ... ¶ Innocentia ¶ ... ¶ ... ¶ ... ¶ ... ¶ ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... [illegible]

Religio ... fides catholica ... religione ... [illegible] ... solum ... [illegible] ... ¶ ... ¶ ... Unde Salomon: Caritas est fons ... [illegible] ... habens ... caritas ... [illegible] ... ¶ Pietas est virtus ... [illegible] ... ¶ ... ¶ Liberalitas ... ¶ ... ¶ Innocentia ... ¶ ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ... Plato ... [illegible] ... voluntatis ... ¶ ... [illegible] ... ¶ ... [illegible] ... lagena ... ¶ ... [illegible]

De fortitudine

Fortitudo est ... laborum et periculorum ... [illegible] ... vel fortitudo est virtus ... [illegible] ... ¶ Magnanimitas ¶ Fiducia ¶ Securitas ¶ Magnificentia ¶ Constantia ¶ Firmitas ¶ Perseverantia ¶ Longanimitas ¶ Patientia ... ¶ Magnanimitas est virtus rerum difficilium aggressio spontanea. ¶ Fiducia est certa spes animi ... ¶ Securitas est virtus ... ¶ Magnificentia est virtus ... [illegible] ... ¶ Constantia est stabilitas animi ... ¶ Firmitas ... ¶ Perseverantia est virtus ... bonum ... ¶ Longanimitas est virtus ... ¶ ... ¶ Patientia ... reddit.

Item sequitur de iiii virtutibus cardinalibus secundum Senecam ...

Quatuor virtutum species multorum sapientum sententiis diffinitae sunt quibus humanus animus ... ad honestatem vitae possit ... Harum prima est Prudentia, secunda Magnanimitas, tertia ... Continentia, quarta ... [illegible] ... quibus ... [illegible]

vitam efficitur. Quisquis ergo prudentiam sequi desideras, tunc per rationem recte vives, si omnia prius extimes et perpenses, et dignitatem rebus non ex opinione multorum sed ex earum natura constituas. Nam scire debes quia sunt quaedam quae videntur bona et non sunt, et sunt quaedam quae non videntur et sunt. Quae ergo ex rebus transitoriis possides, ne magna extimes; quod caducum est, nec quae habes tamquam aliena custodias, sed pro te tamquam tua dispones et utaris. Si prudentiam amplecteris, ubique idem eris, et prout rerum ac temporum varietas exigit, ita accommodes te tempori; nec te in aliquibus mutes, sed potius aptes, sicut manus quae eadem est et cum in palmam extenditur et cum in pugnum restringitur. Prudentis proprium est consilium examinare, et non cito facili credulitate ad falsa prolabi. De dubiis non diffinias, sed suspensam tene sententiam; nihil inexpertum affirmes, quia non omne quod verisimile est statim verum est; sicut et saepius quod primum incredibile videtur, non continuo falsum est. Crebro siquidem faciem mendacii veritas retinet; crebro mendacium specie veritatis occulitur. Nam sicut aliquando faciem tristem amicus et blandam adulator ostendit, sic verisimile coloratur, et ut fallat vel subripiat confirmatur. Si prudens esse cupis, in futura prospectum intende, et quae possunt contingere animo tuo cuncta propone. Nihil tibi subitum sit, sed totum ante prospicias. Nam qui prudens est non dicit: Non putavi hoc fieri, quia non dubitat sed expectat, nec suspicatur sed cavet. Causam cuiusque facti quaere; cum initia inveneris, exitus cogitabis. Scito in quibusdam te debere perseverare, quia coepisti; quaedam vero nec incipere, in quibus perseverare sit noxium. Prudens fallere non vult, falli non potest. Opiniones tuae iudicia sint. Cogitationes vagas et velut somnio similes non recipies, quibus si animum tuum oblectaveris, cum omnia disposueris tristis remanebis. Sed cogitatio tua stabilis sit et certa, sive deliberet, sive quaerat, sive contempletur, a vero non recedat. Sermo quoque tuus non sit inanis, sed aut suadeat, aut moneat, aut consoletur, aut praecipiat. Lauda parce, vitupera parcius; nam similiter reprehensibilis est nimia laudatio quam immoderata vituperatio; illa siquidem adulatione, haec malignitate suspecta est. Testimonium veritati non amicitiae reddas. Cum consideratione promitte, plenius quam promiseris praesta. Si prudens est animus tuus, tribus temporibus dispensetur: praesentia ordina, futura praevide, praeterita recordare. Nam qui nihil de praeterito cogitat, vitam perdit; qui nihil de futuro praemeditatur, in omnia incautus incidit. Propone tibi et bona futura et mala, ut illa moderari possis, ista sustinere. Nec semper in actu sis, sed interdum animo tuo requiem dato. Sed et requies ipsa plena sit sapientiae studiis et cogitationibus bonis. Nam prudens numquam otio marcet. Animum aliquando remittit, numquam solvit. Accelerat tarda, perplexa expedit, dura mollit, ardua exaequat. Scit enim qua via aggredi debeat, et cito singula distinguit. Consilium priorum ex apertis obscura existimat, ex parvis magna, ex proximis remota, ex partibus tota. Non te moveat dicentis auctoritas, nec quis sed quid dicat intendito; nec quam multis sed qualibus placeas cogitato. Quod invenire potes quaere; quod discere potes disce; quod optandum est coram bonis opta. Nec altiori rei te imponas quam statim tremendum sit ascendenti, et descendendo cadendum sit. Tunc salutaria consilia adhibe, cum tibi illudit vitae prosperitas; tunc te velut in lubrico retinebis ac sistes, nec vadet impetus liber, sed quo eosdem constitueris.

Magnanimitas vero quae et fortitudo dicitur, si insit animo tuo, cum magna fiducia vives liber, intrepidus, alacer. Magnum humani boni est non trepidare et constare sibi, et finem vitae intrepidum expectare. Si magnanimus fueris, numquam iudicabis tibi contumeliam fieri. De inimico dices: Non nocuit mihi, sed animum nocendi habuit. Et cum illum in potestate tua videris, vindictam putabis vindicare potuisse. Scito enim honestum et magnum genus esse vindictae ignoscere. Neminem susurronem appetas, neminem suffodias; palam aggredere. Nisi geras conflictum, nec decipias. Nam fraudes et doli imbecillem decent. Eris magnanimus, si pericula nec appetas ut temerarius, nec formides ut timidus. Nam timidum non facit animum nisi reprehensibilis vitae conscientia.

Continentiam si diligis, circumcide superflua et in arctum desideria tua constringe. Considera tecum quantum natura poscat, non quantum cupiditas expetat. Si continens fueris, usque eo pervenies ut tibi ipsi sufficias. Nam qui sibi sufficit, cum divitiis natus est. Impone concupiscentiae frenum, omniaque blandimenta [illegible] cum delectatione [illegible] [illegible] [illegible] expectare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] luxurias [illegible] [illegible]. Sic dum vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in mediocribus [illegible] [illegible] [illegible] sit; nec parsimonia sordida, nec simplicitas neglecta, nec lenitas. Et si res tibi exiguae sint, non sit [illegible] [illegible], nec tua diffluas aliena mireris. Si continentiam diligis, turpia fugito antequam accidant, nec quemquam alium verearis plus quam te. Omnia tolerabilia credas praeter turpitudinem. A verbis quoque turpibus abstineto, quia licentia eorum impudentiam nutrit. Sermones utiles magis quam facetos et [illegible] sed [illegible] [illegible] senes iocos, sed temperatos et cum dignitate [illegible] [illegible]. Nam reprehensibilis risus est si immodicus, si pueriliter effusus, si muliebriter fractus. Odibilem quoque hominem facit risus aut superbus aut clarus aut malignus aut furtivus aut alienis malis evocatus. Si ergo continentiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] te nec gravet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamquam [illegible]. Ita enim [illegible] si gravitatem temperaveris. Ioca tua sint sine vilitate, risus sine cachinno, vox sine clamore, incessus sine tumultu. Quies tibi non desidia sit, et cum ab aliis luditur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] torpes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cito [illegible] displiceas malis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluptate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec totam puerilem pro hac totum perdas. Non eris audax, nec arrogans. Submitte te, non proicies gravitatem servata. Admonebis libenter, reprehenderis patienter. Si merito obiurgaberis te, scias non acerba, sed blanda verba fugare. Ipse aliorum vero nec curiosus scrutator, nec acerbus reprehensor sis; sine exprobratione corrector, ita ut admonitione hilaritatem praevenias. Errori facile veniam dato. Nec extollas quemquam, nec deicias. Dicentium esto tacitus auditor. Requirentium facile respondere, non in iurgia concertationesque discedas. Si continens es, [illegible] tui [illegible] [illegible] motus obstrua, nec indecori sint; non ideo illos contemnas quia latent. Nam nihil differt si nemo videat, cum tu ipse videas. Mobilis esto, non levis; constans, non pertinax. Alicuius rei scientiam te habere [illegible] nec sit ingratum nec molestum. Omnes tibi pares facies: inferiores superbiendo non contemnas, superiores recte vivendo non timeas. In reddenda officiositate nec neglegens nec exactor appareas. Cunctis esto benignus, nemini blandus, paucis familiaris, omnibus aequus. Severior esto iudicio quam sermone, vita quam vultu. Cultor clementiae, saevitiae detestator, [illegible] [illegible] seminator, nec alienae invidus. Rumoribus, criminibus, suspicionibus minime credulus, sed magis contrarius. Insidiis eorum qui per simplicitatem ad nocendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sis firmus in prosperis, cautus et humilis; [illegible] [illegible] occultator virtutum sicut alii vitiorum. Vanae gloriae contemptor et bonorum quibus praeditus es non acerbus exactor. Stultitiam, imprudentiam despicias. Rari sermonis ipse, sed loquentium patiens. Severus ac serius, sed hilares non aspernans. Sapientiae cupidus et docilis. Quae nosti sine arrogantia postulantibus impertire; quae nescis sine occultatione tibi postula [illegible].

Iustitiae post haec opus est. Quid est autem iustitia, nisi naturae tacita conventio in adiutorium multorum inventa? Et quid est iustitia? Non nostra constitutio, sed divina lex et vinculum societatis humanae. In hac non est quod existimes quid expediat; expediet enim quidquid dictaverit. Quisquis ergo hanc sectari desideras, time prius et ama Deum, ut ameris a Deo. Amabis autem Deum si illum in hoc imitaberis, ut velis omnibus prodesse, nulli nocere. Et tunc te iustum virum appellabunt omnes, sequentur, venerabuntur et diligent. Iustus autem ut sis, non solum non nocebis, sed et nocentes prohibebis. Nam nihil nocere iustitia non est, sed abstinentia alieni est. Ab hac ergo incipe, ut non [illegible] [illegible], et ut ad maiora pervenias ablata ab aliis restituas. Raptoresque ipsos, ne alius timendi sint, castiga et cohibe. Et nulla vocis ambiguitate controversiam nectes, sed qualitate animi speculare. Nihil tibi interest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel iuretur, vel religione et fide sancias agi, veque veritate [illegible] [illegible] [illegible] in iure iurando Deus non invocetur, cum invocatum sit testis [illegible] [illegible]

lege: Sen. si alio contigit vt inuidatio vite non ad falsi. sed ad ue. cu
stodiam. Et si contigit te fidelitatem inuidatio redimere tunc uincieris. sed
potius cessabis. Qua ubi honesta causa est. ine secreta prodit. Tacenda enim
tacet. loquenda loquitur. atque ita apta illi pax est. Explicit tractatus iiij virtutum
secundum Senecam.

Sequitur de Temperantia

Sequitur de Temperantia. Temperantia est dominium rationis in libidinem atque alios
non rectos animi impetus firma et moderata moderatio. Libidinem
hic intellige cupiditatem carnalis delectationis. Est temperantia est nichil
appetere penitendum in nullo moderationis legem excedere sub iugo rationis cupi
ditatem domare. Est temperantia est affectio coercens appetitum et conditiones
ab hiis rebus que turpiter appetuntur. Est temperantia est amor ab amore inferioris
pulcritudinis nos reuocans et eleuans ad superiorem. Partes uero eius
sunt tres. scilicet Continentia Clementia et modestia. Continentia est per quam cupi
ditas consilii gubernatione regitur. Continentia uero sic sumpta. uidetur posse
diuidi sicut cupiditas quam ipsa refrenat diuiditur. quia habet duas species. scilicet
inordinatum appetitum delectationis. et inordinatum appetitum diuitiarum.
Sic continentia uidetur habere duas partes. unam que refrenat appetitum diuitiarum
de qua uidetur premere quod dicitur glo. super luce. vj. Beati pauperes. scilicet ex temperantia.
Temperantia uocatur paupertatem spiritus que refrenat appetitum diuitiarum. Has
duas partes continentie tangit Seneca dicens. hac mediocritatis linea continentia obseruabitur
ut non voluptati deditus prodigus aut luxuriosus appareas. non auara tenaci
tate sordidus aut obscurus existas. Est ea illa parte continentie que appetitum uolup
tatum obscurat. Clementia secundum tullium est virtus per quam animus iudicem
alicuius tenere concitatus benignitate retinetur. Item Seneca. Clementia est
temperantia animi in potestate ulciscendi. uel lenitas superioris aduersus inferiorem in penis
constituendis. Nullum ex omnibus clementiam magis quam regem aut principem
decet. Item. Tam omnibus ignoscere crudelitas est quam nulli. Quod tamen dicere dolet.
Clementia principem fugiat. ne impatientia. uel alia inordinata affectio
ultionem percipiter. Tullius Optandum est ut qui presunt rei publice legum similes
sint ad puniendum non iracundia sed equitate ducantur. Item Seneca. Sicut deus pla
cabilis est et diuina potentium non statim fulminibus persequitur. quanto equius est hominem
hominibus prepositum miti animo exercere imperium. Clementia sanguini alieno tamquam
suo parcit. et scit homini non esse homine prodige utendum.

Modestia secundum tullium est per quam pudor honestatis puram et stabilem
comparat auctoritatem. Innuitur autem in hac descriptione causa efficiens modestie.
Pudor est quidem timor turpitudinis. uel fuga rei indecentis. declinando indecen
tes actionibus efficit ordinationem exteriorem que modestie est. Quod enim ad mo
destiam dicitur est tenere decorem et est decor ille quod aspicit homines. Tullius vi
tiosum est in re seria ducentium proferre sermonem. Modestia est in decentia actionum
in uoce in risu in motu corporis in membrorum situ in habitu uel cultu in occupa
tione uel actu. Seneca a uilibus turpibus abstinendo. In habitu uel cultu
iste modus habendus est. ut uitetur agrestis et inhumana negligentia. et uitetur inuidia
non tamen nimis exquisita. Seneca. Non resplendeat toga nec sordeat.

Incipiunt capitula de viij principalibus vitiis que nunc oriuntur

.i. De octo principalibus vitiis que nunc oriuntur. ij. De vitio superbie iij.
De Remedio superbie. iiij. De vitio inanis glorie v. De remedio inanis glorie
vj. De vitio inuidie vij. De remedio inuidie viij. De vitio ire. ix. De remedio ire.
x. De vitio tristitie. xi. De remedio tristitie. xij. De vitio auaritie xiij. De remedio auaritie.
xiiij. De vitio uentris ingluuiei xv. De remedio gule. xvj. De vitio luxurie xvij. De remedio luxurie.

Incipit liber primus de viij principalibus vitiis que nunc oriuntur

Postquam a paradisi gaudiis per quem expulsum est genus humanum
octo criminalia in filios Ade originaliter deriuantur vitia
que non per gratiam saluatoris. ac baptismi renouatione minime
abolenda censentur. vnde beatus G. in expositione Job loquitur vi
tia quippe temptantia que inuisibiliter contra nos prelio repugnant
superbie militant. alia more ducum preeunt. alia mo
re exercitus subsequuntur. Ipsa namque vitiorum regina superbia. cum deuictum
plane cor ceperit. mox illud vij principalibus uitiis quasi quibusdam suis
ducibus deuastandum tradit. Quos videlicet duces exercitus sequitur. quia ex
eis procul dubio inportune uitiorum multitudines oriuntur. Quod melius ostendimus
si ipsos duces atque exercitus ut possumus enumerando proferimus. Radix quippe
cuncti mali superbia est. de qua scriptura testante dicitur. Initium omnis peccati superbia. Pro
hac quasi virulenta radice. vij principalia uitia proferuntur. Inanis gloria
Inuidia Ira Tristitia Auaritia Ventris ingluuies. luxuria. Nam quia his vij superbie
vitiis nos captos doluit. ideo redemptor noster ad spiritualis liberationis
prelium spiritu septiformis gratie plenus uenit. Sed habent contra nos singula haec exerci
tum suum. Nam de inani gloria haec oriuntur. Inobedientia. Iactantia. Ypocrisis. Conten
tiones. Pertinatie. Nouitatum presumptiones. De inuidia nascuntur odium.
Susurratio. Detractio. Exultatio in aduersis proximi. Afflictio autem in prosperis.
De Ira proferuntur Rixe. Tumor mentis. Contumelie. Clamor. Indig
natio. Blasfemie. De tristitia nascitur Malitia. Rancor. Pusillanimitas.
Desperatio. Torpor circa precepta. Vagatio mentis erga illicita. De auaritia
oriuntur Proditio. Fraus. Fallacia. Periuria. Inquietudo. Et contra misericordiam obdu
rationes cordis. De ventris ingluuie proferuntur Inepta letitia. Scurrili
tas. Immunditia. Multiloquium. Hebitudo sensus circa intelligentiam. De luxuria
generantur Cecitas mentis. Inconsideratio. Inconstantia. Precipitatio. Amor sui.
Odium dei. Affectus presentis seculi. Horror autem uel desperatio futuri. Quia ergo vij
principalia uitia. tantam de se uitiorum multitudinem proferunt. cum ad cor ueniunt
quasi subsequentis exercitus catervas trahunt. Ex quibus videlicet vij. quinque spiritualia. duoque
carnalia sunt. Sed unumquodque eorum tanta sibi cognatione iungitur. ut non nisi unum
de altero proferatur. Prima namque superbie sobolis inanis gloria est. que dum oppres
sam mentem corrupit. mox inuidiam gignit. quia nimirum dum uani nominis potentiam
appetit. neque hanc alius adipisci ualeat tabescit. Inuidia quoque iram
generat. quia quanto interno liuoris uulnere animus sauciatur. tanto etiam mansuetudo
tranquillitatis amittitur. Et quia quasi dolens membrum tangitur. ideo oppositae actionis
manus velut grauius pressa sentitur. Ex ira quoque tristitia oritur. quia turbata mens quo
inordinate se concutit. eo abducendo confunditur. Et cum dulcedinem tranquillitatis
amisit. nichil hanc nisi ex perturbatione subsequens meror pascit. Ad tristitia quoque auaritia
deriuatur. quia dum confusum cor bonum letitie intus amisit. unde consolari debeat
foras querit. et quanto magis exteriora bona adipisci desiderat. tanto gaudium non habet
ad quod intrinsecus recurrat. Post hec uero duo carnalia uitia. id est uentris inglu
uies et luxuria supersunt. Sed cunctis liquet quod de uentris ingluuie luxuria nascitur. dum
in ipsa distributione membrorum uentri genitalia subnixa uideantur. vnde dum unum
inordinate reficitur. aliud procul dubio ad contumelias excitatur. Bene autem duces
exhortantur dicitur sicut exercitus ululare. quia prima uitia deceptae menti quasi sub quadam
ratione se inserunt. sed innumera que sequuntur dum hanc ad omnem insaniam pertrahunt. quasi bestiali
clamore confundunt.

De vitio Superbie. ij

Considerandum igitur quod causam prodamus. que vitia subsequuntur. Aut est per se ipsam ex eo
ut credibilius uideatur. semper diuina consultatio Beat vnde quasi paulus dicens
Initium omnis peccati superbia. Non aliter sed omnis peccatum. quia non solum peccatum est ipsa. sed
nullum peccatum fieri potest. aut potuit. uel poterit sine ipsa. Siquidem nichil aliud omne peccatum nisi dei
contemptus est. quia eius precepta calcantur. Vnique re deprauant inuentor superbie prius
de celestibus corruit. quam deus foueat sine vllo peccato. Et hec est omnium mal[orum]

Hinc est quod ipse malorum primus homo superbie spiritu elatione corruptus esse possibilitate sua [illegible] condicionis ac mortalitatis [illegible] primum hominem [illegible] et per peccatum mors et in omnes homines pertransiuit. Superbia vero fecit de perfectis [illegible] ex angelis demones fecit. Quapropter audiat superbus quam transitoria quibus abutitur et eterna que perdet. Et iterum: Omnis qui exaltat humiliabitur. Et iterum: Quid superbis terra et cinis. Et iterum: Ante ruinam exaltatur spiritus. Et de alta a longe cognoscit. Gg.

De eorum quoque capite dyabolo scriptum est: Ipse est rex super omnes filios superbie. Ysi.

Iam nunc videamus quibus indiciis possit superbia comprehendi. Unde paulo post sequitur scriptum: quia et incessus pedum superbos ostendit. Cervix erecta, facies torva, truces oculi et sermo terribilis nudam superbiam clamant. Humana vitia dum undique confundit, honoribus intumescit, aliena rapuit et seipsos superbie corrupti modo non capiunt. Est et occulta superbia quam perficientes aliquantulum captivat, quos in profundum malorum fraudulenta dominatione precipitat. Et nec usque prius exsurgere iugiter calcat. Proinde est per inquos superbia nimis tales prius rulentia corrumpit. Seniorum suorum non obediunt imperata sed iudicant. De suis negligentiis obiurgati aut rebellant aut murmurant. De loco superiori despiciunt. Presertim se melioribus affectant. Suas sententias preferunt, iactant. Illos fuant in obsequio recipiunt. Hec sunt superbie et timoris indicia, quibus deus offenditur et hominis malus dyabolus pastor exultat.

De remedio superbie. iii

Humilitas virtutum omnium mater prius conterit superbiam quemadmodum scriptura testatur: Omnis qui se exaltat humiliabitur. Et gloriam precedit humilitas. Et iterum: Ad quem respiciam nisi ad humilem et quietum et trementem sermones meos. Gg.

Item: Datur gratia humilibus, quia dum se diiudicant, ad dei filii ascendunt. Et quod humilitate sublimius quam dum se in ima deprimunt, auctorem suum merentur firmiter contingere. Et tamen [illegible] quod in eis debeat caute pensari, quia sepe quosdam humilitatis deceptionis species, quosdam vero elationis sue ignorantia fallunt. Ideo oportet omnes sollicitos esse ut macule superbie imbutos lacrimis deleant, et contritionis actio et humilis spiritus esse fomitem vitiorum excludat. Et qui proximis lesione intulit, venie satisfactione recolliget. Rapinam pauperibus in ira largitatis diluat. Eisque quibus iniuste abstulit, sicut per misericordiam reddat. Consilio clari fructum munere negligat. Aliisque bonis operibus vitam suam corrigat. Apud deum miseras studiose properat. Sic sepe est omnes etatis placere deo. Ideo totius vite [illegible] agenda prima primo quoque [illegible] non perfigitur, [illegible] magis in arbitrio [illegible] statuit [illegible] mortificant vitiorum [illegible].

De vitio inanis glorie. iiii

Inanis namque gloria dominatur cor, qui ex voce Salomonis exhortatur et dicit: Noli esse maiora appetere, vel quod possis valuis multos excedere, eo quod valeas et pluribus preesse [illegible] scriptum [illegible] contra dies. Est enim vanitas inflata quedam dilectationes varias animi languentis affectatio potiendi honores, avida simul et nescia modo excellentie inanis afflata, cava, morbida, fraudulenta, amor levium dominatur male fundatis omnibus blanda repugnantibus, fumea, capiendis seductoria, captis iniqua. Simulatio quedam virtutum appetitio dignitatum, dolositatis amica proterva [illegible] Cum fruatur mundi [illegible] quam iacet elati qui se deputant quosque vestiri [illegible] iactantie, qui se ab omnibus predicari per nefas affectant, qui sanctos viros sui operatione deputant. Hos consilibus diluntos [illegible] mittit [illegible] eos morbum suum sentire aut ad medicum venire permittit. Et quod est ad medicum venire nisi infirmitates suas infirmitates confiteri? Tantumque eos ardor huiusce laudis inflammat, ut laboriosa opera que proprie amittere et quibus fama diffunditur sine labore suscipiant et libenter exerceant. Proinde est quicumque abstinere, vigilare, ecclesiam frequentare vel psallere, et hoc sine labore non faciant, si ei delectamentum fatuitur ut ab hominibus quibus placere non deo desiderent videantur. Gg.

Virtutes autem ait dico [illegible] receperunt mercedem suam.

De remedio inanis glorie. v

Applica suam ... est perferenda que dicit: Quid est habes quod non accepisti? Et si accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis? Hec est morbi est medicina salutis recordatio dive [illegible] postque omnia bona nobis collata sunt quam breve [illegible] perpetua ipsi [illegible] caritas in ea laude ordinata agere debere [illegible] que de bono in hoc seculo opera nostra et magis desiderare ad laudem in die retributionis eterne quam ab hominibus mortalibus gloria in hac transitorie vite. Hoc quod inanis glorie vitium vitiandum [illegible] lacrimar fletibus est abolendum, cum ceterorum actibus bonorum operum. Qui a sancta que agimus necesse est, ut sanctimonio [illegible] humilitatis opinat [illegible] elatio arbitris oculos tumor inanis laudis extinguat.

De vitio Invidie. vi.

Invidia quoque dominatur cor, qui ex voce Salomonis exhortatur et dicit: [illegible] ne illo vel illo minor es. Contra valeo quod ille non valet, longe est autem inferiores esse aut equales debere. Apostolus advirsum [illegible] clamat similia in invidia sicque dyaboli mors intravit in orbem terrarum. Invidus enim est qui alienis bonis suum facit invidendo supplicium. Nulla virtus ad invidendum, nisi proximi si tamen superbie in modo necari quod sibi iugiter ingemiscit meliorem est invidere interna ac plus peccato divinum [illegible] in homine. Et potius amari hoc debeat, plus minimum sanitate. Tantos est invidiosus hic iusta pena tortores quos invidiosus habuit laudatores. Felicis infelicitas est esse invidiam, que alienis [illegible] hominis virtus [illegible] boni [illegible] in invidia contabescit. Invidia sursum modo est preceptum invidie afflig[illegible]. Quis autem invidet dyaboli filius est, quia per invidiam homine de paradiso tendi dicerit. Cum tamen eis bonum corrumpit invidia, miserabilis est invidus, et quod boni sunt vel dicta aliis audierit, vel omnino non edit, aut recte [illegible] gestus in malum male interpretando convertit. Omne malum quod de illis [illegible] fama [illegible] statim tamquam si ipsi viderint credit. Et dum livorem a corde non pellunt, [illegible] nequitias devoluunt, quia a se in ipsos omnis tentat malum, [illegible] nocent alteri ipsi sibi parat exitium. Namque exhibuito oritur homicidia. Sic est causa huius [illegible] accepta fratris hostia minime perficiens ad cecinit [illegible]. Ysi.

De remedio Invidie. vii.

Apostolus ... invitat cum dicit: Quod odit fratrem suum homicida est. Et qui invidet fratrem [illegible] in tenebris est et in tenebris ambulat. Ut si huius vitio valeat resistere, cupimus, cum deo exhibeamus et proximo, de corde puro et conscientia bona et fide non ficta. Et facile huic proximo resistimus. Bonis omnibus abundamus, si eis blandimenta contempnimus. Et quod [illegible] difficilia sunt huius singularitati vel aspera, [illegible] est dilectione perficiamus si hoc precepta dilectionis custodimus. Alterum ordinem dilectionis illi putant, [illegible] diligendo custodiunt, quia aut mundum quam contempnendum est diligit, aut corpora minus diligendo diligit, aut proximos non sicut seipsos, aut deum plus quam seipsos, forte non diligit. Proximos autem tunc diligimus sicut nos, si eos propter aliquas utilitates nostras non propter sperata beneficia vel accepta, sed propter hoc tantum quod sunt nostri inter principes diligamus. Quapropter hec est prima tota dilectio ut bonum quod tibi offerre vis velis et proximo. Potest itaque homo alterius bonum suum facere dum amat in alio quod ipse non facit. Hic ergo pensetur invidi caritas quanta est virtutis est, que alieni laboris opera nostra sine labore facit. Dicendum est itaque invidis quod dum se alienis minime excludunt, tantumque periculi hostis nequiam demergunt. Ideo summopere est in [illegible] hoc vitium invenit accendit [illegible] evellat ac bonis operibus [illegible] est consilio [illegible] sacerdotis emundet et toto proximo exoret quod [illegible] officia caritatis exhibeat ac invicem tibi similiter [illegible] amandum minus diligendo exhibuit.

De vitio Ire. viii.

Ira etiam dominatur cor, qui ex voce Salomonis exhortatur et dicit: Quia erga te agitur extrema in tantum [illegible] possis. Homo patiens tollerantie peritum est, quia si non eis est magis exasperatione resistit, ut de te [illegible] sine mitura cumulant. Apostolus quoque hanc ponit sententiam: Sol non occidat super iracundiam vestram. Unde et iterum dominus: Quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Et si non dimiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris, nec pater vester celestis dimittet vobis delicta vestra. Nam si ira sine causa [illegible] est, aut dicere racha aut fatue, [illegible] est licitum tenere aliquid [illegible] indignatio conatur. Est enim ira nimius furor, quam si in corde infigitur, esse eximit prudentiam ab eo facit. Nec iudicium recte discretionis in quo non honeste contemplationis virtute non consilii potuit hec maritate. Et omnia per precipitium quedam facere videtur, ex quo nascitur homicidium. Dicendum quippe est impatientibus: quia dum frenari spiritum negligit, plurima et que non appetiit inquietata abrupta rapiuntur. Mala vidensque mente impellitur furorque non truncatur, dissipat dominum et agit commota velut nesciens. Unum preceptum doleat sciens. Ysi. Quia impatientie vitium plerumque mente arrogantie culpa confingit, quod dum despicit in mundo quisque non patitur bona siqua occulta sunt. Omnibus conatur ac sic precipitium usque ad arrogantiam ducatur.

De remedio Ire. viiii.

Patientia namque furorem omnemque ire vitium est recordatione mediatori dei [illegible] nostre, est virtutum omnium mater caritas ad intentionem revocatur. Quia impatientie vitium minime oritur, non virtutum mater caritas [illegible] apprehenditur.

Scēpt̄ qppe ē. Caritas patiēs est. Igit̄ ē nūnc ē patiēs. caritas
ī eo ū est. p h q: ire initiū. ipā ītitur: uite doctriā dissipat. vn̄
scēpt̄ ē. Doctriā uiri p patiā noscit̄. Tanto g qsq: min̄ oñ doct̄. qnto
min̄ ouicit̄ patiens. Scēpt̄ ē ē. Melior est vi paties viro forti. q
dnāt aio suo expugnatore vrbiu. Vn̄ uitas electis s̄ d̄. I pat̄ uā. psi
dbitis aīas uras. Custodē g: actois ure patiā esse mōstrauit. q: ip̄ nos
psidē nosmip̄s docuit. vn̄ et alibi d̄. Diligite inimicos uros. bnfa
cite his q. o. u. c. o. p p s e. c t c a. ub. Vir itaq: ē corā hoīb: aduslarios
tollerare. s; uir corā dō dilige. Et pau. ap. possidē patiā monuit. cu
discip̄ h̄ pcept̄ monēdo istituit. Oīs amaīt. c ira ī idigtō clamor
c blasfēa. tollat̄ a uob. c ō i malr. Ca nimir frust̄ īdigtō clamor
c blasfēa. ab exterioib: tollit̄. si ītioib: uitoz mat̄ malitia dnāt̄. Ido
monēdi s̄ g patiētes. ut cor p uictoria: nūnāt. ne hostis callid
eo ī deceptoē pmod̄ maiori exltatoē gaudeat. q illa duduz cōt̄ rigi
da colla vitoz calcat. Qsqs g hiuto ire diu tabefact̄ dpūt. oz v
ei humili cordē satisfaciat. cui iuit̄ cent̄ ne corā dō reus iudicet̄. q
nalit nūn delet facinora. si firm a cordib: ims peit̄ ū āputet̄ dluā

Tristitia quoq: ductū cor. ## D̄ vitio Tristitie. X

qi ex roē. sol; exhortai ē dic̄. Quo hēs vn̄ gaudeas. ē tanta ma
la dprēs portas. Ppede ē quo merore oēs ītuēdi s̄ q ītanto ā te
amaitudis felle v̄tūt. Ap̄ audis h̄ d̄ snīa. Qs nos sepab̄t a cā x̄ē.
ī bu. an agu. q: S ē qppe duo gnā tristie. vnū salutifer. alet̄ uō
pestifer. Tristitia salutaris ē qñ aīus ex delictoz recordatoē ꝯtistat̄.
v ofessioē et pniā agē ꝯiut. ꝯ ouiti se toto corde dsiderant. Alia g
h̄ mōi ē trist̄. q morte opat̄ aīē. undiq: ī boī opis dsidrio val
psicē. Q pt̄bat aīu et sepe mittit ī dspatoē. ac futoz spez absum
pit boz. Cui q h̄ patiētis uitur uite psitus nulla ē dlectatio.

Superat̄ nāq: hoc nefas spāli leti. ## D̄ remedio Tristitie XI.

et spe futoz. et consolatoē scptūr vl fraterno ī spāli meditatē.
colloqo. vl acumīt̄ reduci q parua s̄ q uidēt̄. Sic scēpt̄ ē. q ē
vidēt̄ tpālia s̄. v̄ Ecc. d̄. Cuncta sbiacēt uātati. c tō pgit ad
vnu loc̄ q: d tra fcā s̄. et ī tra parit̄ reūtent̄. q at̄ h̄ vidēt̄ e
na s̄. hec uō ꝯ hui silia loqntes. y̆ a g vitus oib: repudiū
dāi. et oē gen̄ tristie amputare. Ab his g tristib: mal ascen
dēy est ad illa sblima. q b: psitētium uites. ī spez pmerēde
beatitudis assurgit. abdicatisq: trenis. celestia ꝯcupiscāt. ȳ dō
videb̄ ī secla seclorum. Si qsq: h̄ uitio carere dsiderat. oībs fre
qnt ī tristat. morte aīe cord̄ aī oculos ponat. et q: oīs caro feni
est. recogitet. euāz et bōitatē dī erga oms sptutes īse. cu
mag ꝯsideratoē. aut pse meditando. aut ab aliis audiendo
ex toto aīo ꝯsiderāt, y̆ negligat. Paupib: et pegrinis. viduis
ac pupillis. nec nō īfirmis et hospitib: sigo valet misicordit̄
tribuat. et ceteroz boz opib: ū dsistat. ## D̄ vitio aua. XII.

Avaritia quoq: ductum aīū qñ ex roē solet exhortai ē dicit
valde sūt culpa est. q qtam hn̄da ꝯcupiscas. q: nō ū mlta
phaū apperis. s; egere ptimescas. Et qō male alīs tenuet
ipē melis expēdis. Aplica ē hec clamat snīa. qm̄ nz auai. nz ra
paces reg̃ dī possidebunt. vn̄ et salom̄ d̄. Auar̄ ū implebit̄ pecūi.
et q amat diuitias fruct̄ ū capiet ex eis. Et itū. Diuitie ꝯsuate
ī malum dñi sui. Pereut̄ ē ī afflictoē pessima. Et paulop̄ d̄. Auaō
at. n̄ est scelesti9. nq: ūq̄ g amare. pecūiz. Et itm. Cū ē moīe
ē hō. hereditab̄t sptes et bestias. et vmes. v̄. ꝯ dō ait faciliē
camelum p forami acus transire. q diuitē ītrare ī reg̃ celoz. Et itū
ve vob̄ diuitib: qui hētis ꝯsolatoē uīā. Et alī. Nō potestis dō fui
ꝯ mamone. vn̄ apō discī. d diuitib; d̄. Diuitib; h̄ scli pcipe. nō
sublie sape. ne spare ī ī certo diuitiaz. Est nāq: auā. nimia diuitiaz
acqrēdi. hn̄di. vl tenēdi cupiditas. Vn̄ Gb. d̄. auā ē. ū solum
pecuie est. s; ē altitudinis. Que pestis īsanabil̄ ē. sic morb̄ ydro
pici. q bibendo ū sitim extingit. s; potando succrescit. Sic auar̄
q tomag hn̄t. tanto pl̄ desiderant. Et dum mod̄ ū ē ī hn̄do. mod̄

illi ū ē ī desiderando. Ex q oriunt̄ īiudie. furta. latrocinia
homicidiu. ꝯ reliq̄. ## De remedio auaritie XIII

Omnis ē auarā ꝯtēti qo facerēt v uitā possideēt etnā. Ait. Si uis
pfect̄ eē. vade et uēde oīa q hēs et da paupib: ꝯ hebis thesaur
ī cel̄. Et alibi. Sume diuites ex cupitis. veras diuitias amate.
Discāt g diuites. q: diuitias q̄s ꝯspiciūt. tenē neq̄q̄ pse. Et
iō misicordie ī buāt. vn̄ sibi sine fine habē ꝯspiciūt. q: ylarē
datorē dilig dō. Amonēdi s̄ etiā q iam sua misicordie ī buiūt
v sollicite custodire studeant. ne cū ꝯmissa pc̄ helemosinis re
dimūt. adhs redimēda ꝯmitāt. ne uenalē dī iustitiā estimēt
si cū curāt p pcōs nūmos tribuē. arbitrent̄ se pse īulte pca
re. Plus namq: ē aiā q esca. et corp pl̄ q vestimēt. Q. g escā
atq: uestimētum paupib: largit̄. s; tn̄ aīe. vl corp̄. iniqtate pol
luit. qd min̄ ē itē obtulit. et qd mai ē culpe. Sua ē ded̄t dō. ꝯ
se dyā. Itē amonēdi s̄ q aliena rape ītēdē. audiat qd scēpt̄ ē
ve ei. q multiplicat ū sua. Pfecto ē q augē opes amb̄t. uitūe
pietā neglig. qm̄ radix oīū maloz ē cupiditas. vn̄ qrēd̄ ē. si
initiū oīs pc̄ sbia dī. q: radix oīū maloz cupiditas asserit̄.
Sane q: cupiditas atq: sbia ī tm̄ unū s̄ mali. vt ū sb̄ sin
cupiditate. y̆ sin sbia possit inuenīri cupid̄. Vn̄ siqōlib; pec̄
ppetrare ū possum. ū mee dlectatoī ꝯsētiam. qd cupiditatis est
ppū. et dī pcepta ꝯtēpnā. qd ē sbie malum. Q mō ū ex cupid̄
q ē radix maloz oīū. et ex sbia q initiū oīs pcū dī. pced̄t oē
pc̄. Vicit quoq: h̄ uitiū ī largitoē paupū. ī visitatoē ī firmoz
et ī tegumēto nudoz. y̆ ū et siqo īiuste qo abstulit. redded̄ ē
ī qdruplum. iux snīā d̄. et nūq̄ a corde. discedat timor d̄. ꝯ ī
sup fletu. ac lacrimis cū ꝯtritioē cordis purget ī delinēt aīaz
ne p ī cto diuitiaz amittat uitā etnaz. Huc usq: d. v. spūa
lib: uitiis ex scōz prm̄ testimoīis dcm̄ sufficiat. restat quoq:
vt de duob; carnalib: vidl. gula atq: lux̄a pttereā. ## D̄ vitio Ventris siue gule XIIII

Ventris q; ī gluuies deuictū cor qñ ex roē
solet exhortai ē dic̄. Adesum dō uiuda oīa ꝯdid̄. Et q
satiai cibo respuit. qo alui q nimi ꝯcesso ꝯdic̄. At q:
videam̄ qlit̄ illi hoīes pmi ꝯmisit̄ tam grāde pctm̄. qd
et ipōs d padiso pecat ī hoc uite penal exitiu; et ī eis ori
ginalr̄ totu; dāpnait̄ genus huanu; Phibitū siqd ad̄ fuāt
q: d ligno sciē boī et malz ne ꝯcēderēt. s; gule uitō decepti ac
derēt. Nisi eni ꝯcedissē ppetuo immortales eēt. si sb d suo
vinētes pcepti qd acceperāt custodissē. Nec deserēt̄ adō
ū dāpnati deserēt. Et ideo ī hac erupcoī h̄ aute misiā
gule dediti atq: morte traditi sunt dīecti. v̄ oīs homo
p pcē nascat̄. p laborē uiuit. p dolorē morit̄. Quappe ānio
nēdi s̄ gule dediti. ne ī eo q esca dlectatioī ī cubūt. lux̄
se mucrone transfigat. Quāta sibi pessimū loqcitas. qta me
tis leuitas ī sidiet̄ aspiciat. ne dū uent̄ mollit̄ fuuit. ini
mici laqs crudelit̄ astrīgat. Audiant aplm dicētē. Esca uēt̄
ꝯ uēt̄ escis. dō at ꝯ huc ꝯ hac destruet. Et rursum. Nō ī ꝯmes
satoib; ꝯ ebrietatib; Et itez. Esca nos ū ꝯmēdat dō. Et itū. Q̄z
dō vēt̄ ē. ꝯ glia ī ꝯfusione eorum. ## D̄ reme vitij gule. XV.

Quia primus hō hoc uitō gule. cum posteritate sua cecid̄. neēē
ē. ut p abstīa resurgam̄. Sz ī ipā abstīa ē a qd qd solēt aīā
perturbare dbem̄. Q: a plerūq: dum pl̄ quā necēē ē p abstīa
caro atterit̄. humilitas foris ostēd̄t. Sz d hac ipā humilitate grauit̄
ī tius sbit. Jō āmonēdi s̄ abstinētes. v sollicite sp aspiciāt
ne cu gule vitiū fugiūt. acora his uitia qñ ex ūtute gnēt
ī cassum g p abstīa cor ꝯtit̄. si ī ordinatis dmissa motib; mēs
vitiis dissipat̄. Q: aut ū solum aqlitate. s; ꝯ aqtitate cibou
capiut̄ abstinē. ūt a studeant. ū ut q tū stomacho refitūēdo
ac fame exemde satis eē uidet̄ īdulgeant. nec expleāt suos
appetit̄ auiditate pcipiēdi sed ꝯprimāt. atq: eis ū satiat̄

cedendi finem faciat. sed voluntas que tam a cupiditate professorum ciborum
que a nimia perceptione vilium continebitur. quia ubi non lautioribus volunt car
ne luxuriose dissolui. in distentione ventris vilibus cibariis. quam absti
nentes viri. nec delitiosi soleant esse. in audi. De vino autem abstinendo
quid dicam. unde apostolus etiam fecit vigilantiam dicens. Nolite inebriari vino
in quo est luxuria. Quia dicitur. luxuriosa res est vinum. In precepto nimia
in natura. Et ideo non vos uti vino. sed ne debemus prohibeo. Unde Thimotheo
precepit dicens. Noli aquam bibere. sed modico vino utere. propter frequentes tuas
infirmitates. Ac plerique non contra abstinentiam faciunt qui uini non pro ebrietate
sed tamen pro corporis salute parum sumunt. unde tamen est intuendum quod in illis prestat
quasi acerbis teperant fuinis fiunt. quia facilius res quam possidet abi
citur quam vult. Admonendi sunt abstinentes ut noverint quia te placere
deo abstinentia offerunt. cum ea que sibi de alimentis subtrahunt indigentibus
largiuntur. Non enim deo sed sibi quisque ieiunat. si ea que uentri ad tempus subtrahit
non inopibus tribuit. sed uentri postmodum offerenda custodit. Rursum quia
admonendi sunt ut abstinentiam suam et semper sine iminutione custodiant
tamquam hanc apud occultum iudicem eximie uirtutis credant. ne si fortasse
magis esse uirtuti credunt cor in elatione sublevet. Hinc Joel ait. Sanctificate
ieiunium. Ieiunium quippe sanctificare est. adiunctis bonis aliis. dignam deo
abstinentiam carnis ostendere. Quia tamen nobis proderit quod corporum cum certe corporum
temptamenta rigore districte abstinentie castigamus. si carnalibus desideriis
absoluti. sanctis virtutibus floreamus. unde si per delectationem et desiderium
vestras a primitorum gaudiis discessimus. oportet ut per ieiunium ac lamenta
penitentie redeamus De vitio luxurie. xvi.

Luxuria quoque demutatur cor qui et unde solet certam eius dicitur. Cur te
in voluptate est in non dilatas. cum quod te sequitur ignis conceptum tempus
in desiderius perdere non debes quam quanti pertranseat nescias. Nec inscii
deus hominem in voluptate coire nollet. in principio humani generis exordio ma
sculum et feminam non fecisset. Non enim deus ut dicitur testatur auctor. ideo masculum
et feminam creavit ut carnali fruerentur desiderio. cum in delectatione ca
rnis vivere. sed procreandorum cum benedictione filiorum mutuo uigerent.
Et nisi transgressio fuisset mandatorum nulla utique fuisset de
lectatio in copula coniugatorum. Luxuria quippe est immunditia corporalis que fit
solum et incontinentia libidinis et mollities anime. que consistit sive cum facile
tribus modis omne agitur peccatum. Suggestione. Delectatione. Consensu.
Quia in cupiditate carnis addicere inigo non videt nichil habere fervore. cum
presumptio ipsi cum videat humiliare luxurie. Et tamen non parum
de rebellis casitur est salubre preceptum de pudicitia confuanda sed
sepius pluribus contempnit. nulla enim lasciva cupiditas provocaret
in ardo eius diu declinant deinde contempti ex metu. Sed aut contempti de sponte
dent. et sub anus recepta cupiditate pudicitia perdit. cum obtinet
metus et animus deo subiecit cupiditati simul ac fervore condicit. plerosque
est gula et abundantia uini tempore luxuria solent. alios iniuria pu
dicitie sordide cogitationes incendunt. Non nullos de proposito castitatis
occasionem oblate deiciunt. Quosdam sub impudicitie iugo circa perdite in
interitum mittunt. Sed alii quorum vita longa temporis inflammat ex tempore consumata
manifestat. Quia per lucretendos sermones cum perferri liberet. cum audiunt
ac deinde paulatim morbo crescente ab honestate desistunt. Cogitatio quippe
est que mente sic temporis inquinat. ita si fuerit honesta purificat. hinc est quod ille
corporis fluxus qui fit in dormientibus sine culpa. in eadem vigilantibus aliquando ex
culpa. Aliud est quod in dormientibus fit. aliud quod vigilantibus fit. Ibi naturalis
plenitudo humoris expellitur. hic tempore creatione sublicatur. Sed hoc cum
illis vigilantibus hic eliciat fluxum quibus per feda colloquia secundum
commoverit appetitum De remedio luxurie. xvii.

Paulus apostolus incubitum admonet dicens. Qui habent uxores tamquam non habentes sint.
et cetera. Uxorem quippe quasi non habendo habet qui sic per illam carnali consolatione utitur.
ut tamen numquam ad prava opera ameliorum intentionis recutit. in eius
amore flectatur. Uxorem quippe quasi non habendo habet. qui transitoria cuncta esse
conspiciens. cum carnis ex necessitate tollerat. sed eterna gaudia ex desiderio
expectat. unde tamen dicitur. Ut quibus scripsistis mihi. bonum homini mulierem non tangere.

propter fornicationes autem unusquisque suam uxorem habeat. et unaquaeque suum virum habeat.
hoc autem dico secundum indulgentiam non secundum imperium. Coniugium quippe esse innuit quod indul
gentia prohibetur. sed que tanto citius relaxet quanto non per hanc illicitum quod
agant. sed hoc quod est licitum sub moderamine non tenent. Quod bene
loth in semetipso exprimit. qui ardentem Sodomam fugit. sed tamen Segor veniens
nequaquam mox montana conscendit. Ardentem quippe Sodomam fugere est illicita
ta carnis incendia declinare. Altitudo vero montium munditia est continentium.
in monte stare est carnaliter non adherere. Ut admonendi est qui ligati
coniugiis non sunt. ut preceptis celestibus correctius famulentur. quod eos ad coeuntis
mundi nequaquam iugum copule carnalis inclinat. Admonendi sunt celibes
ne sine dampnatione misceri se feminis vacantibus putent. Cum enim Paulus
fornicationis vitium tot criminibus execrandis inseruit. est sit reatus indicavit
dicens. Neque fornicatores neque ydolis servientes neque molles neque masculorum
concubitores neque fures neque avari neque ebriosi neque maledici neque rapaces
regnum dei possidebunt. Et iterum fornicatores et adulteros iudicabit deus.
deinde admonendi sunt peccati carnis ignorantes ut tanto sollicitius pre
naufragium metuant. quanto altius stant. Cunctis per pollutionem dei. hii sunt qui cum mulieribus non sunt
coinquinati. hii sequuntur agnum quocumque ierit. Eiusdem quoque ad deleccationem
carnis relinquit oportet nosse in dicto dominice reducere preteritorumque infernalium
ut nemo non obliviscatur retrudit sollicite cogitare quia pena nullus
sit redlenda eterni suppliciis unde scriptum est. mittet eos in tenebras exteriores
ubi erit fletus et stridor dentium. unde vermis eorum non morietur. ignis eorum non extin
guetur. Ut de tribulationis ostendere potuimus quo fuerit sub anti iudicis
maiestate in illa die qua nos ostendimus ire parabimus quam ubi sibi uetam
est in via. que in hac carne contraximus. Hec et multa hiis similia cogitare iuvat
et ad quemcumque viciis omnibus repudium dare cum omnia blandimenta carnalia refre
nare. Sed quia de viii principalibus vitiis eorumque remediis pro legitorum
omnium bono dedit ex sermone pro studiis stilum nostre discretionis colligendo perstri
nxit. libellus finem accipiat. ut in sequenti opere de virtutibus vel his paucis tracta
gimus. donare dicto plenius disputemus. Explicit liber primus. Incipit liber ii.

Superiore libro rationem vitiorum principalium viii explicuit.
per unius quis deus donare dignetur de actuali contemplativa vita
nec non et virtutibus vii primus ex patrum dictis colligere curavi.
De vita activa. ii. De vita contemplativa. Capitula libri secundi.
iii. De fide. iiii. De spe. v. De caritate. vi. De virtute. vii. De prudentia.
viii. De iustitia. ix. De fortitudine. x. De temperantia. De vita activa. i.

Actualis est vita conversatio religiosa que docet quomodo prepositi
sub se regant viventes et diligant. ac non minus de eorum quam de
sua salute solliciti quod eis expediat sciunt pastrina cura
providant. et qualiter sponso suo subiecti tamquam capiti membra de
vincti ad precepta eius velut imperium dei summo amore custodiant.
Ipsa namque actualis vita panem esurienti tribuit. verbo sapientie nesci
entem edocet. errantem corrigit. ad humilitatis viam superbientem proximum
revocat. infirmantis curam gerit. que singulis quibusque expediunt gerit.
dispensat. commissis qualiter subsistere valeant sollicite providet.
Que enim cum pleniter fuerint. cum corpore desistunt. activa vita cum hac pena
net in eternum De vita contemplativa. ii.

Contemplativa vita contemplatio in mentis nominatur. accessus quo
creatore suo. creatura intellectualis ab omni peccato purgata. atque ex omni
parte sanata visitatur. et in consideratione velut in singulis pa
rte sanata vigilia est. Et sic diligenter considerare velimus in singulari
vinculo vel conti... contemplative vite quorum principes sunt...
Nemo quis dubitet quia contemplativi principes vite contemplative posse dolere
sunt secretores. Quia fuit quondam opinione. ut sit ad vitam contemplativa
que rerum latentium futurarumque notitia. sive vacatio ab omnibus occupationibus
mundi. sive divinarum studium litterarum non video quomodo impedimenta sanctis sacerdo
tibus possit afferri. dum nimis ad virtutes nequeat pervenire. quorum cura est ab oc
cupationibus mundi aufugere et divinis studiis litterarum inherere. quam in corpori
otio sed in istitui perfectionis sue negotio verbo dei infatigabiliter vacant sapientie
tes veracie fuerunt. celestia sapiunt terrena despiciunt. obedientes in
struunt. sanctis virtutibus quibus in dies singulos fiant deo propinquiores instruunt.

Que vita perfecte cum spe in presenti incipit, scilicet in futuro permanet cum Deo.

De fide. III.

Fides vero iustitie est fundamentum, quam nulla opera bona precedunt, et ex qua omnia procedunt. Ipsa nos apostolis omnibus iungit; ipsa fidelium mentes illuminat, Deo reconciliat, cunctis participibus regni mei consociat; spe nobis future remunerationis inspirat, auget in nobis virtutes sanctas, ac nos in caritate posse consummari ostendit. Ipsa quoque gradus ascensionis est per quem gressus omnis nostri sensus vite dirigitur, ut errores humane vite infugiat et ad celestia secreta perveniat. Quod sacerdos nosse debet, ut doceat, et populus est devota quod docetur intelligat. Dicente apostolo: Nisi credideritis non intelligetis. Unde datur intelligi quia non fides ex intellectu, sed ex fide intellectus existat. Ac per hoc verbum agat, quod intelligere studeat, et ut intelligat credat. Debet doctor ecclesie predicare, quod populus audiat, credat, quod sine predicatore nullus credit auditor, sicut scriptum est. Quomodo audient sine predicante? Verbum fidei predicandum est ut audiens credat, credens intelligat, et intelligens opera bona perficiant, exerceat, quia nec opera sine fide, nec sine operibus fides sola iustificat. Et ideo si corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem, quia autem non crediderit, nec iustitiam coram hominibus potest habere salutem. Est autem fides, ut apostolus ait, sperandarum substantia rerum, argumentum non apparentium. Per hanc est testimonium consecuti sunt senes. Fide intelligimus aptata esse secula verbo Dei, ut ex invisibilibus visibilia fierent. Fide pluriman hostiam Abel quam Cayn obtulit; fide Enoch translatus est ne videret mortem; fide Abraham obtulit Ysaac cum temptaretur, et cetera, quia sicut idem ait apostolus: Sine fide impossibile est placere Deo. Et item: Ex fide igitur iustificati pacem habemus ad Deum per Dominum nostrum Iesum Christum, per quem et accessum habemus per fidem in gratiam istam in qua stamus, et gloriamur in spe glorie filiorum Dei.

De spe. IIII.

Spes est cum ad quod promittitur, quod non videtur, sperat, dicente apostolo: Spe enim salvi facti sumus. Spes autem que videtur non est spes. Nam quod videt quis, quid sperat? Si autem quod non videmus speramus, per patientiam expectamus. Et ideo ambulemus in spe, proficientes de die in diem, et spiritu facta carnis mortificemus. Novit enim Deus qui sunt eius. Et quicumque spiritu Dei aguntur, hii filii sunt Dei, sed gratia non natura. Unicus enim natura Dei filius propter nostram misericordiam factus est hominis filius, ut nos natura filii hominis, filii Dei per illum gratia fieremus. In actuali quippe vita, in qua per spem pugnatur, cetera fides et spes sunt completa, sed eam caritatis laude, unde apostolus ait: Nunc autem manet fides, spes, caritas, tria hec; maior autem horum est caritas. Et ideo maior, quia non cum mundo transit presente, sed hic incipit et permanet in futuro.

De caritate. V.

Nam porro caritas quam duabus istis, id est fide ac spe, maiorem dixit apostolus. Quanto in quoque maior est, tanto melior est in quo est. Cum enim queritur utrum quisque sit homo bonus, non queritur quid credat aut speret, sed quid amet. Nam qui recte amat, procul dubio recte credit et sperat. Qui vero non amat, inaniter credit, etsi sint vera que credit; inaniter sperat, etsi ad veram felicitatem doceantur pertinere que sperat, nisi hoc credat ac speret quod sibi petenti donari possit ut amet. Per caritatem igitur bona omnia iustificantur que creduntur ac sperantur, quam excellentiorem viam apostolus nuncupat, ad quam non pedum via sed morum est ascendendum. Que caritas est recta voluntas ab omnibus terrenis ac presentibus prorsus aversa, iuncta Deo inseparabiliter et unita, igne quodam sancti spiritus accensa, nullius mutabilitatis obnoxia. Super omnia quam caritatem diligere excelsa divine contemplationis aurea in omnibus spiritus iuncta amoris eterni vita invictum. Quia fides tempore, ad quam spes currit, cum perfecte omnium fiunt. Sine qua nullus Deo placuit, et cum qua nec potuit aliquis peccare, nec poterit. Hec est caritas vera, germana, perfecta, que omnium una quam ducit per se ambulantes ad patriam. Quia sine ipsa via nullus poterit pervenire quo tendit, ita sine caritate, quia recta est via, in ablatione posse homines sed errare. Unde apostolus inquit: Caritas patiens est, benigna est, non emulatur, non agit perperam, non inflatur, non est ambitiosa, non querit que sua sunt. Et item: Omnia suffert, omnia sperat, omnia sustinet. [illegible] autem in quibus fuerit omnibus huius [illegible] [illegible] que illius prosit esse [illegible] perfectius [illegible] abundant [illegible] regnum [illegible]. Caritas hic que in presenti nostra est, quam nos semper [illegible] perficiat, a peccato reconciliat Deo; et in futuro perfecta erit, et perfectos Deo aquo est dotata coniungit.

De virtute. VI.

Proinde autem quam de principalibus virtutibus quatuor dicatur a Deo, primo indagatione virtutis scire oportet quid sit, aut quare virtus dicatur, quam in tanto nominis precellit honore, ut nulla cuiusquam videatur recta sine virtute Deo fieri acceptabilia. Virtutumque omnis sancta res est, omnia in corpore prefulsit atque nitidissima. Quibus rectes in quo nate non inquinat, sed ipsa inquinatas emundat. Cuius principatum firmat

[illegible] … mortua [illegible] … alias de … [illegible] … hominem esse beatitudinis … Prima iustitia, secunda fortitudo, tercia [illegible] …

De prudentia. VII.

Prudentia [illegible] … Dei ergo [illegible] … melius est … quam ipsa quam Deus sua [illegible] … modulum intelligere … atque ei futurum credere iudicium, ut bona bonis, mala non mala per meritorum qualitate recipiunt. Prudentia igitur et sapientia plerique [illegible] … prudentia … de prudentia … de sapientia … prudentia ac sapientia … completio vite … quam et sapientem invenire potuit, is prudens … Et quicquid de prudentia fuit disputatum, id totum de sapientia … Que igitur prudentia principatum prudentes efficiat Deo suo sub pedibus, sed sapientibus mentibus appropinquat, ex ea parte [illegible] … possit, nec alieno … Ex eo autem [illegible] … sic esse in illa vita, ubi perfecte invenientibus … potest, quia prudentes aliquotiens pravis fallentibus … humano errore, ut homines lapsi. Nec [illegible] … dicens: Estote prudentes sicut serpentes … quia non sumpserit credere aliquis posset, sed prudentes credunt se promittere. Que quidem hic mercede multe auctio scolaris ac mundialis prudentia consistat, quia illud quod corrumpit sana, hic vero sanat viciata, accessione corrupta. Ac sic omnibus quibus prodesse festinat veraciter prudens, ut eius animus omnium qui per eum Domino acquirunt fructus accrescat. Sed quomodo disputationis exposcit, ut … quid sit iustitia aperire.

De iustitia. VIII.

Iustitia est animi nobilitas, unicuique rei propriam tribuens dignitatem. In hac divinitatis cultus et humanitatis iura ac vita … et equitas totius vite conservatur. Quia de iustitia quam Deum diligere … concupiscere, per quam … sumus … reconciliati … et assumente … liberati, quam nobis omnia bona que habemus concessit. … ac inviolabili Dei iustitia quam fuerunt iusti quecumque fuerunt operati. … equitas, quam nos facit in omnibus necessitates hominum nostras esse … humano nos natos esse credamus. Quia si in hac vita … implere est iustitie opus est sua cuique tribuere, Deo nos ad quem sumus … donatam nobis ea quibus sumus naturaliter propositi … Dicente … et impleta est hominis iustitia totaque perfectio. De iustitie autem fonte procedit liberalitas, beneficientia, caritas, ceteraque [illegible] quibus multum … inviolati homines possunt. Liberalitas est que … in eos qui indigent … beneficientie … tantum opera quibus … laboratum … et de … celestis hereditas comparatur.

De fortitudine. VIIII.

Fortitudo est magna animi patientia et longanimitas et perseverantia in bonis operibus et victoria contra omnia vitiorum genera. … Per fortitudinem intelligi quia non solum … pulsata molestiis in concussa permaneat, sed nullis voluptatis illecebris resoluta succumbat. Aliquando si … quidem malorum semper … si calamitatibus quibuslibet impactis obsistat … ingentium presentium … inimicitias et dampna … presentia … perseverantia … Fortes autem quos ad tolerantiam passionum fortitudo caritatis reddidit, nulla delectatio carnis, nulla voluptas male blandiens … Quia animi fortis ab illo est nobis est … caritate … fortitudo nostra et laus nostra Dominus … fortitudo nostra est quia … Et … laus … si non nos … Dei … omnia in nobis … nostra … fortitudo … Et quod hac … quam … suggestiones … fortis …

Temperantia est totius vite modus, ne quid nimis **De temperantia. x.**
homo vel amet vel odio habeat, sed omnem vite varietatem consideratam temperet
diligentia. Unde et philosophus ait: Est prorsus inutile ... ne quid nimis.
Temperantia ergo temperamentum facit abstinentie, parcitatem, sobrietatem, moderationem,
pudicitiam, taciturnitatem, verecundiam. Hec virtus in animo habitat, libidines frenat,
affectus temperat, desideria sancta multiplicat, viciosa castigat, omnia in
nobis confusa ordinat, ordinata corroborat, cogitationes pravas removet,
incentiva ignis libidinose voluptatis extinguit, omniaque intemperantia ad
honestum modum redigit ... ipsum potum ... appositis temperantia
est ... [illegible]
... difficile ... [illegible]
principalibus ... [illegible]
... Et quia nullus eas habet aut habuit
vel habebit ... [illegible]
non solum ... [illegible]
pene nullus ignorat. Sicut quod totius orbis oriente, occidente, aquilone, meridie
... [illegible] Et ipse ... humani generis ... vel generale
... [illegible] ... explicat ... [illegible]
... ipsi ... affectiones ... [illegible]
ad mala. Quatuor ergo ... [illegible] ... Et ideo
... [illegible]
... [illegible] ... Nam
si prudentia ... iustitia ... temperantie ... prudentie ... ite
et fortitudo ac temperantia ... Ex his sicut ex elementis ...
... [illegible] ... vene ... namque
ac cetera corporis ... ita principalium ... virtutum ...
... [illegible] ... dubitet esse connexa.

Hec sunt, carissimi, ... virtutes ... que sacerdotes ...
... [illegible] ... ligandi atque solvendi habentes potestatem ... intelligere
ac frequenter predicare, ut ... careat vitiis et opitulante summo adiutorio
... [illegible] ... virtutibus. Satis, ut opinor, ex ... celestium
... [illegible] ... virtutibus ... ad clima virtutis ascendi
est disputatum ... sacerdotalis ... sit vitium,
breviter est in sequentis operis libello tractandum. **Explicit liber ij de virtutibus.**

Quod vero ... exhibere fidelibus ... valebat ... eius
exhortandi bonos vel castigandi malos cura omissa est, bene vivendo se imi-
tandum bonis ... exhibeat et malos tacendo ... augeat ... non metal-
lat opinio sed vivere ... sacerdoti ne verba sua repugnantibus factis evacuet.
Si quod predicat ... non faciat, aut si quod non facit ... predicat ... apostolus
eos qui eius vitam novere ... Ita ... est ... ut non solum bene
vivendo alios ... suae conversationis instituat, sed et fiducialiter predicando ...
ante oculos ... suam constituat ... manet ... obedientes
ostendat ... salutem ... contempnat ... curandi volentium
plagas ... apostolus ... lugeam multos ex his qui ante peccaverunt et
non egerunt penitentiam. Et item: Quis infirmatur et ego non infirmor? Quis scandalizatur
et ego non uror? Quod ... si quibus divitibus ac potentibus male viven-
tibus parcat aut foveat eos ... simul ... et se ... vivere ...
... et ... sue ... suffragium
... [illegible] ... nulla ... [illegible]
... sine sceleris ... Ille autem est ... ubi
omissa est ... vivat ... vivere ... erubescant aut
metuat ... tacendo ... Et quod ... puniri suo
... alieno ... proculdubio ... [illegible]
... dicens ... Et tu, fili hominis, speculatorem dedite domui Israel. Hec ... debet audire ... sacerdotem speculatorem appellat ...
... speculatoris est de loco editiori ... ita sacerdos
debet ... celsior ... ac maioris ... quam ...
... viventes ... divini sermonis ... Audiens igitur
ex ore meo verbum annuntiabis eis ex me ... dicat sacerdos quod ex divina le-
ctione didicerit ... inspiravit ... humani ... invenit. Annuntiabis eis ex me. Sine me, quia per te ... ad verba loquitur, non est quis eis tanquam
de tuis inflexus. Ex me igitur eis annuntia ... audiant. Sine
docere ... non fuit locutus ... ut se custodiat ipse
... iniquitate ... mortuus ... requiram. Quid
potuit expressius ... impio ... locutus ... ut se ab impi-
etate ... ille ... requiram. Hec est ...
sua non annuntiavit ... non ... ab impietate ... vivat ...
... [illegible] ... Quis rogo
... peccatoris ... sententia ... Quis tam alienus
a fide qui sine ista non credat.

Sed nos ... delectati ... in hac vita commodantia ... honores ...
... meliores, sed ut ditiores ... sociores sive honoratiores ...
... gregem domini ... pascendum tuendumque commissum est ... nostre
... divitias et cetera blandimenta carnaliter cogitamus. Pastores dici
volumus ... laborem ... dignitatem.
... lac ... lanam ... [illegible] ...
qui peccantes divites vel potentes non solum ... veritatem ne ...
... offensionem ... aut obsequia ... subducat ... ac
sic ... obsequiis ... Immo ... leges eis ... suo
... iudicio formidamus? Et ideo ... divini sermonis
... audiant ... non ... admittere ... vite ... dei
... neglectum ... manet ... noluimus cogitare ... pastores ... blandimur ...
... blandimur ... Vae pastoribus ... qui pasce-
bant semetipsos. Nonne greges pascuntur a pastoribus? Lac comedebatis et lanis
operiebamini. Quod crassum erat occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Quod infirmum
fuit non consolidastis, quod egrotum non sanastis, quod fractum non alligastis, quod
abiectum non reduxistis, quod perierat non quesistis, sed cum austeritate imperabatis eis
et cum potentia. Et dispersae sunt oves meae eo quod non esset pastor, et facte sunt in devorationem
omni bestie agri. Et ... paulo post: Propterea, pastores, audite verbum domini.
Hec dicit dominus deus: Ecce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum, et
cessare eos faciam ut ultra non pascant gregem, nec pascant amplius pastores
semetipsos. Quis ... non intremiscat? Quis ... intollerabili metu fu-
ture ... accipiat ... non intelligit ... Sed ...
... volunt ... posuit ... suum ...
ut ... nefas est ... intelligere vel non credere
... et divina ... Quod audivimus ... dixit dominus ... esse ... credit
... dominus ... Vae pastoribus ... maledicto
... et pastorum nomine nos significari ... non intelligat ... non ... cogi-
tat. Greges domini pascendos pastores facti suscepimus et noluimus pascere ...
... gregum utilitati ... foveat ... augeat ... voluntates ac
tedium ... Lac et lanas ovium ... oblationibus cotidianis ac decimis fidelium
gaudentes accepimus ... pascendorum gregum ... reficiendo ... quibus ...
... ordine ... pasci deponimus ... pro peccatis ...
in sacerdotali ... [illegible] ... tribulationibus ... Non
ad viam salutis revocamus ... pastoralis ...
... potentes esse ... dominatores ...
... afflictos ... violentia potentum ... timent ...
... a potentibus ... quod peius est non nulli ... fatigati
... se de manu nostra ... requiritur ... dies. Requiram
oves meas de manu pastorum et cessare eos faciam ut ultra non pascant. Quod ... est
... quod pastores ... semetipsos ... greges meos pascet ... digni-
tatis ... noluerunt ... Ideo ...
... timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebre ... Et dixi: Quis dabit mihi pennas sicut columbe et volabo et requiescam. Ecce elongavi
fugiens et mansi in solitudine. Expectabam
eum qui salvum me faceret a pusillanimitate spiritus et a tempestate in-
tollerabilium michi sollicitudinum tempestate.

Expliciunt alirgarij libri

Incip lib' Sci aug epi d ecclesiasticis reglis

Credim' unu ee deu pre & fil' & sps sci · pre eo q
hat filiu · filiu eo q hat prem · sps sci eo q sit ex pre
procedes · pri & filio coetn' · pr g' pricipiu pricipa
le e' ditatis q sic nuq fuit sn deo ita nuq fuit no
pr · a quo fili' ineffabilit nat' · a quo sps n natus
q n e fili' · nec igenit q n est pr · n fact · s ex deo pre de' procedes · pr
etn' · eo q etnu hat filiu · e etn' sit pr · fili' etnus · eo q sit pri coe
tn' · sps scs etn' · eo q sit pri & filio coetn' · n cofusa i una p' trinitas
u sabelli' d · nec sepata aut divisa i na divinitas · u arri' blasfemat · s
alt ip' pr · alt ip' fili' · alt ip' sps s · pat & fili' & s s · un' na de' i sca
tnitate · D' uno filio q unigenitu dns manete i duab; sbstatis

Non pr carne assumpsit · n sps s · s fili' tm · e venit plenitudo tepor
u q erat i divinitate di fili · ips fiet i hoie hois fili' ne nom filii ad
alteru trasiret · q n erat nativitate fili' di · d' g fili' hois fcs e fili'
nat' s natate ne ex deo di fili' · et s natate ne ex hoie hois fili' · ut nu
tatis gentu · n adoptoe · n appellatoe · s inutq; nativitate · filii n na
scendo hret · u eet ver' ds · et ver' ho · un' fili' · no e duos xpos · n duos
filios · sic sepado nas nestori' tradt · s deu et hoie unu filiu · q unu
genitu dns manete i duab; sbas · sic ei ne utras cotul · no tn co
fusis natis · n; imixtis · sic thymotheu uolt · s societate unitas
ds g' homine assupsit · ho i deu transiit · n ne visibilitate · s di
dignatoe · u s ds mutaret i huana sba assumedo hoie · n ho i diva
glificat i deu · q; mutato u' visibilitas ne et diminutoe & ab
latoe sbe fac · Nat' g' di fili' & ho no p hoie · i · n p uiri coitu sic
ebion dic · s ex uirgie carne · et uirgie corp' trahes · et n de celo sec
afferes · sic martion & eutiches affirmat · n; i fantasia · i · absq;
carne · sic valetian' d · n; aufinice · i · putative ymaginatu cor
s veru · n tm carne ex carne ymaginarie · sic matian' d · s ver' ds
ex divinitate · et ver' ho ex carne · un' fili' i divinitate · ubu pris &
ds i hoie aia et caro · aia n absq; snsu et roe u apollinaris · neq;
caro absq; aia u anomie dic · s aia cu intoe s' & cor e sensib' s.
p q s sns' veros i passione & an passione carnis sue dolore sustl'.

Non est sic nat' D' filio q n divinitas initiu nascedo accep.
ex uirgine · u deum initiu nascendo susciperet q' aa q' ex uirgi
nasceret ds n fuit · sic artemon & berill' docuer · s etnus eras
scla ds ho ex uirgine nat' e · n amittens qd erat · dig't e ee qd
Nichil creaturu aut serviens i sca D' sca trinitate pfca. In eat
trinitate credendu e. u uult dionisi' fons arri · n gre i aequale
ut hetius · n' anteri' posterive · aut mai' ut arri' · n' extraneu
aut officiale alti u macedoni' · n' psuasione · aut surreptioe i sitt
u maniche' · n' corpeu u mellit' · & tertullian' · n' corporalit effigiatu
u antropomorfus & varian' · n' sibi invisile ut origenes · n' creaturis
visib' · u fortunat' · n' morib; vl' volute divisum u marcion · n' i tri
tatis essentia ab creaturarum na deductum u plato & tertullian'
n' offo singulare · n' alti cotitul' · u origenes · n' ofusum u sauel
li' · s totu pfectu q totu ex uno & unu · n tm solitariu u psimit
siluani' & priscilla cerinthiana dapnat' illa doctria D' homousyon
Omousyon · qd iepretat' uni' sbe · i · coessential' i divinitate pri
fili' · homousyon pri & filio sps scs coeternal' · homousyon ds & hoi
un' fili' manes ds i hoie suo · i gla pris desiderabil' videri ab agelis
scis · sic pr & sps scs · adorat ab angelis scis · et ab oi creatura · n ho
pt deu · ne' xpc absq; deo · sic nestori' blasfemat · s ho i deo & i hoie ds.
Erit resurrectio mortuor · s una & si D' resurrectione mortu' eo q itis &
iniqu · no p'ma iustor sa paroru ut fabla somna perib; una & simul
tor · s una oim & si idirelurge di qd cad'. Caro e nra i vitate sic
resurget sicut i vitate cadit · & n s orgenes imutatoe corpm eet · i · n
aliud nouu corp pcarne · s eade caro corrupl' q cad'. resurget i corr'. ta
iustor q' iniustor u vl' pena sufferre possunt ppel' vl' glia eterna
puitis. D' resurrectione mortuor & de aia i tiore i corpe manere

Omnium hominum erit re' surrectio erit i uno q oim erit · q' os moriat q
mors i adam data oim e' filior dnce. Sed maneat p paul' n. d'
qd de eo spalit di. No dab' scim tuum vide corr' & caro ei' n vid' cor'
hac roe maxia prim t'bu tradete cofiruim'. veru q sit & alia que
catho' & eruditi viri asset · qui cdit aia i corpor manete immutad'
ad icor' & imortalit'. pfintis uite immutatoe deputat n morte · q;
qs acquiescat n · n e heretic · n ex cotetione heretic' fiat · suffic e
i ect lege · carnis resurrectione cde futuru d morte. D' uiuis & mortuis
Quod aut dns i symbolo iudicandis q n d iustis & peccorib; di.
i aduentu d' uiuos & mor' · iudicados · n iustos tm & pecores in
dicaret · sic theodor' significau putat · s uiuos eos q i carne iuuen
di s die · q adhuc mortui cdunt vl' i mutandi sic aly volt su
scitati oti · vl' reformati ant mortu iudicet D' p resurrectione & iudici'
Post resurrectione & iudiciu n n cdam' restitutione futuru
credim' restitutioe futura · sic origenes dlirat · u demones
vl' ipsi hoies p tomta qi supplitus expgan · vl' illi i aglica q' cay
se redeant dignitate · vl' iustis itor societati donet · eo q h dic
oveat pietati · ne qua ex rationalib; peat catis · s q; in saluet.
Si nos cdim' iudici oim & retributio ito · q dixe · ibt ipsi i suppl'
etnu · iusti aut i uita etna · u pcipiat fructu opu s'. Et ubi Jre i igne
etn · q pat e dyab' & aglis ei' D' prio scli q cuncta qi ex nichilo cau.
In pricipio creavit ds celum & tra · & aq ex nichilo. Et cu adhuc tebre
ipsa; aq occultaret · et aq tra absconderet fca s angli & os celestes
virtutes · u n eet ociosa di bonitas s haret i qb; multis an' pia bo
tate sua ostederet · et ita hic mudus ex his q ee creata fuiant fact'
est et ornatus. D' pre et fi' & spu sco · q i corpei sunt.
Nichil i corpeu et invisib' cdedu n solu dm · i · pre & fi' & s sc,
q io i corpeus cdit · q ubiq; e · & oia implet atq; cstringit · io invisib'
oib' catis q i incorpe est D' anglis et virtutib; celestib; q & cor sit
Creata oum corpea · angli & omes celestes vt' corpe l; carne
n subsistat · s in ut corpeas esse cedum intellectuales nas q loca
li circumscribat · sic e & huana ani q carne claudit & demones
qui p sbam anglicam sc ne corpee D' intellectualib' natis q imortales s
Immortales esse credim' intellectuales nas q carne carent sibit
qd cadat & resurrectione egeat post ruinam D' aiab; hoi' q
Animas hominum n esse ab initio n simul cu intellectualib; natis creat s
nec creatas intellectuales nas n simul carnis u origenes fingit n cu
corpib; procreatur seminatas sic traducer cotelit & aliq latio p
sumptores affirmant · q ne conexu & fructu s' dns · cor te p co
nugii copulam seminari · dei uo iudicio coagulari i uulua & copi
gi atq; formari · ac formato ia corpe aiam creari & infundi; ut
uiuat i utero ho ex aia constans & corpe · u egrediat uiui' ex u te
plet' huana sba. Creatore uo aie · solum creatore oim nosse
Non duas aias esse dicim' i uno D' aia q una e cu hoie
hoie · sic jacob; & alij siror disputatores scbt una aiale q aiet
corp' & imixta sit sanguini · et altam spualem q roe ministret · s dicim' una
ee eadeq; aia i hoie · q & corp' sua societate uiuificet & semetipsa sua
roe disponat · hns i se libertate arbitrii · u i sua sba eligat cogi
tatione quam uult. D' aie sba i hoie.
Solum hoie hre cdim' aiam sbstantiua · q exuta corpe uiuit
et sensus suos atq; i genia uiuacit tenet · n; e cu corp' morit · sic arabs
asseruit · aut epycureorum veritas assenat · nec p' modicu i teruallum mo
rit · sic geno d' · q sbalit uiuit D' pecudib; q n hnt aias sb
stantiuas.
Animaliu uo aie · n sunt sbstantive · s e ipsa carne
uiuacitate nascunt & cu carnis morte finiunt · Et io n roe re
gunt · sic plato & alexander putant · s ad nutu nature i tatum
ducunt. D' aia humana q n cu carne morit.
Anima huana · n cu carne morit · q nec cu carne ut sint' dyem
seminat · s formato i uentre corpe imittis · di iudicio creata & infu
sa · u uiuat ho i te intro & sic nativitate procedat i mudo · sua

ec ide e. ſi n ē di pars. ſic ē aia ex deo quo facta ex artifice. Et
li. potest puni deum libi nempe arbitij e. ꝗ pᵗ pnia ſigni Ex do
rado ē n de do. D' hoīe q duab; ſbſtantiis coſtat.

Duab; ſbſtantiis coſtat ho aia ſcī et carne. Aiā cū rōe ſ ꝗ coē
ē ſuſib; ſſ. Quos tn ſiſ abſ; aīe ſocietate n mouz coē aiā
ūe ſi corpe ꝗ ſuā tcē. D' hoīe q n ſit ī eo tres ſbe.

Non ē tca ſba hoīs ſp ſed ipē ē aīa p ſpali nā. vl' p eo
q ſpiret ī corpe ſp appellat. aīa uō ex eo uocaī q ad ītuēd
animz coē. Tertiū vo q ab ap' ītroducit cū aīa ꝗ coē ſpē gra ſci
ſpē itiligam' q oūt ap' v ītegra pſeuet ī nb' ne mō uelitio
au minuat aut fuget a nb' q ſpē ſcs diſcipliē effugiꝫ ficti
Libero arbitrio ſuo cōmiſſ ē ho. D arbitrij libtate.
Lſtatī ī prīā cōdicōe ſola uigilantia mētis amittere ī perpetuū cu
ſtodia pſeuet ſiuelhꝫ ī id q erat ſtati pmanet. poſtq uō ſeduc
tōe ſpētis p euā cecidit naē bonū pdid' prit ꝗ uigore arbitij
ꝓarz itaq; ad qrēdam ſalutē arbitij libtas .i. rōnal' uolūtas
ſ tm ad obtinēdā ſiꝫ bello. amonēte pᵗ do. q qrētē fac ſue
nre q pulſantib; apit. q petentib; dat. Sic g initiū ſaltis
nre do miſante ī ſpiratēq; hēc nos cdim'. tm arbitij nrī ſeqcē
eē diā ī ſpiratōē libe ofitem. Ig' v n labm abō vl' ne vl'
minus ſollicitudis nre ē. et celeſtis prit adiutorij. vt āt
labm potātis nre eſt vl' ignauie. D' hiis q ap hēticos bapti
ẑāt ī noīe trinitatis vl' q n ī trinitate baptigiti veniūt ad no'.
Baptiſma vnū eſt. ſ; ī ecca cathoca. cui nos mbra effcī ſum
v' una fides ē. v' ī noīe prīs. ꝗ fi. ꝗ ſ. ſ. dat. Et io ſiq ap illos
hereticos baptizati ſt. q ī ſcē trinitatis ofeſſione baptizāt ꝗ vēi
iūt ad nos recipiant q' qi baptigati ne ſcē trinitatis iuocatō
vl' ofeſſio annullet. ſꝫ doceant ītegre ꝗ ſtruāt q' ſtiſui ſcē
trinitatis miſtiu i ecca tenēt. Et ſi oſētuit cdē vl' acqeſcit ofitij
ꝑgari iam fidi ītegrite ofimit' man' impoitōe. ſi uō paruli; ſ
vl' hebetes. q doctrinā n capiūt. ſpeat pill' q eos offer. iux mo
rē baptizādi. et ſic man' impoitōe et criſmate omuniti eucħe
miſtiis admittāt. Illos āt q n ī ſcē trinitatis īuocatōe ap hēticos
baptigati ſt ꝗ veniūt ad nos. baptizāri oꝫ. Nec ē cdēdum eſt
eos fuiſſe baptigatos qui ī noīe prīs ꝗ fi ꝗ ſ ſ. minime reglā
a dño poītam baptiſmatis ꝑcept. vt ſt paulonuſte pdiani bur
burite ſipuri fotiamci. q nūc vocant' bonoſiaci. moitam. ꝗ
mācheī vaītan ginina geriā impietatis vl' cetī iſto; origis
ſui ordinis peſtes. q duo pncipia ſibi igſta ītroducūt. v' cerdo
ꝗ marcion vl' ētia v' mācheus vl' tria. v' theodor'. vl' multa
v' valētian' vl' xpm hominē tintūſe. abſ; do v' cherīt. ebyon.
artemon ꝗ fotinus. Ex iſtis ſiq ad nos veniūt ri requirendum
ab eis vtrum baptigati ſit. anuon. ſꝫ h tm ſi cdiūt ī ecē fide;
ꝗ baptizāt ece ī cathoꝰ bap'. D' cotidie coicātib; ꝗ de oī deo
coicādū et diſcreta ſatfcōe pnitentium.
Cotidie eucħe coīone pcipe. nec laudo. nec uitupo. Oīb; tamē
dieb' dnicis coicand' ortor. ſi tamē mens ī affectu peccādi n ſit
Nam hīte adhuc vol' peccādi grauāī mag' dico eucħe pcpcōe. q'
ꝑgaī. Et io quiſ qſq; peccō mordat' peccādi deīco n hit vol'
coicat' ſatiſfaciat lacrīs et orōib; h c fecit ofroēs dēm inſiatōe
q pᵗ pre ofeſſioī dōnr oſucit. accedat ad eucħa' ītrepid' ꝗ ſecur'
ſꝫ h de illo dico q capitalia ꝗ mortalia crimina n grauāt. ſ lā q mor ua
pᵗ bap' ēmina pmit. hortor p m ī pu'. pnia ſatiſface. ꝗ ita ſacdotis
iudicio recōaliatum coioī ſociaī. ſi uult n ad iudiciū vl' adeptōe;
ſui eucħa' pcipē. ſꝫ ꝗ ſecta ſatfcōe ſolui mortalia cimina n ne
gam'. ſꝫ mutato pri' ſclaī hitu. ꝗ ofeſſo religionis ſtudio p vi
te corr'cōe; ꝗ iugi imo ppet' luctu. miſante do. veā oſeqē. Ita
duntaxat v' ōia p huis q pnitꝫ n agat. eucħa' omib; dnicis dieb;
ſupplex. et ſūmiſſ' vſq; ad mortem pcipiat.
De vera penitentia

Penitentia uā ē. pnitēda n admittē. ꝗ admiſſa dflē. Satfcōo
pnie eſt. cāuſ pctoꝝ excīdē. nec eaꝝ ſuggeſtionib; aditū in
dulgē. D' ītine mortuoꝝ qualiꝫ cede dbeam'.
In diuinis reꝑmiſſioīb. n tēreni vl' āui aſequī ſic melēnaī
ſpāt. Nō nuptiaꝝ copla; ſic cheuint' ꝗ martion dletant'
n q ad cibum vl' potum ptinꝫ. ſic papias ꝗ tertullian' ꝗ lac
tanti' acqeſcīt. Neq; p mille annos pᵗ rīnē reg' x ī ītra futuꝝ
et ſcōs cū illo ī iudiciis regnaturos ſperem' ſic nepitus docuit. q
pmā rīnē iuſtoꝝ et ſcām impioꝝ ꝗ ī t has duas mortuoꝝ rīnes
gētes igniātes. dm ī āgul' tarꝝ. ī carne reſuādas. q p. m. ānos
illi' reg. ītra iuſtoꝝ. ſſugāte dyā. mouēde ſt ad pugnā ꝗ iuſtos
regnātes ꝗ do' p iuſtis pugnate ymbre igneo opelcēdas. atq; ita
mortuas ē ceṫis ī īpietate motuſ. ad etnā ſupplt' ī corruptibil;
carne ſuādas. Quā ſiſtitioē valde uitam'. D' dī volūtate. et
Nullum cdim' ad ſalutē n do īuitāte veīre. Nll; arbitri vo'.
īuitatum ſalt ſuā n auxiliāte do opāī. Nllm n orāte auxili'
pmeī. Nllm vo'. dī pure. ſ pmiſſu. et electione arbitij. ne īge
nuitas potātis ſemel' hōm attributa ad ſuilē agat veīre neceſ'.
Malum vl' malitiā. D' malitia dyā. q ſcīā hōi ūtit ī malum
n eē a do creatū ſ; dyā īuētam. q; ꝗ ipē boī' a do cāt' ē. ſꝫ
q; libero arbitrio v' pote natual' cātum cōmiſſ' ē. v' cogitādi acci
pet facultatē. ſciāꝫ ūtit boī. ī malum. ꝗ mtā cogitādo fcs ē iuē
toꝝ mali. ꝗ q; ī ſe pdidenit ī iudit ī aliis. Nec cōte' ſol' pure ſua
ſit ꝗ aliis. ꝗ ut q eēt ſue malitie īuētoꝝ. fiet ꝗ alioꝝ auctoꝝ. ꝗ ex
eo malum vl' malitia pdurit ī ceteros natūales. ſlicū nīe īmit'. n
Nulla eſſe natuā cdim' īmutabilē. n ſolū ſolū dm cdim'
dm pre. ꝗ filium. ꝗ ſpm ſ. q mutaī n pᵗ. a bo. q na poſſid; boū.
p'. q' qd eſſe q bonus. D' āglis q n nā poſſid; boū ſ; ābito
Angli uō. qui ī illa q creati ſt btitu' pſeuenit obtinuer' ſcītā
n nā poſſidet bonū v' n mutēt ē cetis. ſꝫ arbitrio ſuātes boū
vo'. bonū cdēēs ꝗ fide d' ſuo dfēdē vn ꝗ nito ab ipo d' ſcī agli
vocāt' q tenūit arbitrio ſcītatē. n ſotoꝝ ex' a bo diuiniit.
Bone ſt nuptie. ſꝫ cā filioꝝ ꝗ pcſcē de. D bōis nuptiis.
fornicatoīs obtuitu. D' otinētia cāms q; n iuſtificat hoīē.
Melioꝝ eſt otī'. ſꝫ n ſibi ſola ſuffic ad btīa'. ſi p ſolo amore
pdicatie retētat'. ſꝫ ꝗ ſi ꝗ cū; tali cā vacandi d' eligat'. Ali
oqn diuortiū mag' iugi vi' eſſe q caſtitas. D' vgī'. q; utq;
Virgitas vtroq; bo pcelſioꝝ ē. q; ꝗ nā; bō pcelſioꝝ eſt.
vincit. ꝗ pugt ō nā; corpis ītegtate pugt ꝗ caſtimoīe pace.
Bonum ē abstin' cū grāe. D' abſti' aboꝝ pnciātate tpim
actione ſumē. qcq; dē cdēdum pcep. abſtinē āt aliqb; n
q malū. ſꝫ q; n neceſſarius n ē malum gere. ꝗ modciaī
vero eoꝝ vſu p ueīr. ꝗ tpm ppue xanoꝝ ē. D' encratītis ꝗ onāī
Malas dicē nuptias. vl' fornicatoi opandaſ. aū ſtupro chris
n ē xpianus. ſi eos vocarē malos. vl' mali cā ēde pepiētib;
idē n ē xpianoꝝ. ſi ppue encratītaꝝ ꝗ māicheoꝝ. D' Iouianis
Sanctam dō uirginitatē nuptiis coeqre. aū pamore caſti
gandi corpis abſtinētib; auino. vl' a cānib; n' ēde mitꝫ ac
credē. nec h xani ſꝫ iouianū ē. D' eluidi blaſphemia
Integra fide cdēd eſt beatū mariā dī xpī matrē ꝗ vgīē ge
nuiſſe. et pᵗ partum vgīnē pmāſiſſe. n blaſfemie heluidij
acqeſcēd'. q dix' vgīnē an partum. n vgīnē pᵗ pāru. D' elis'
Lenita. i. celum. et tra. n cdim' abolēdi. i. celo ꝗ tra
pigrie. ſꝫ ī meli' omutāda. figuā mdi. i. ymagi. ꝗ ſba ꝗ ſicā.
Bonū eſt facultatē c diſpēſare. D' facultatū diſpēſatōe.
pauprib; erogare. meli' ē pītētiōe ſeqndi dm ī ſimul' edāre. ꝗ
abſoluta a ſollici' tu rena. cum xpo egere. D' hiis q ad elicat'.
Maritum duaꝝ pᵗ baptiſmū maſnaꝝ ēlē hoīē accedē ment'.
n ordinād. nꝫ eum q unā qcē. ſꝫ ocubiā n matrōā huit. n
illum q repudiatam. aū mētricē vl' uiduā ſumpſit. aū cū

qui se in tempore quolibet corporis sui membra in religione aliqua vel iusto in iustoque timore sinistre truncaverit, in illum qui usuras accepisse convincitur, aut in scena in theatrulo lusisse probatur, in eum qui post penitentiam mortalia crimina deflet (?), in illum qui aliquo in furiam versus insanivit vel afflictione dyaboli temptatur, in eum qui ambitione ad imitationem Symonis magi pecuniam offert expetendo honore. **De sanctorum reliquiis atque basilicis.**

Sanctorum corpora et precipue beatorum martirum reliquias ac si Christi membra sincerissime honoranda et eorum nomine basilicas appellatas vel loca divino cultui mancipata affectu piissimo et devotione fidelissima credimus adeunda. Si quis contra hanc sententiam venit, non christianus sed eunomianus et vigilantianus creditur. **De itinere salutis.**

Baptizatis tantum iter esse salutis. **De martiribus qui sine baptismo martirium susceperunt.**

Catecuminum quamvis in bonis operibus defunctum vitam eternam habere non credimus, excepto martirio, ubi tota baptismi sacramenta complentur. Baptizandus fidem suam confitetur coram sacerdote et interrogatus respondet. Hoc et martir coram persecutore facit, qui et confitetur fidem et interrogatus respondet. Ille post confessionem intinguitur aqua, iste vel aspergitur sanguine vel intinguitur igne. Ille manus impositione pontificis accipit spiritum sanctum, hic habitaculum efficitur spiritus sancti, dum non est ille qui loquitur, sed spiritus patris qui in ipso loquitur. Ille communicat eucharistiam in commemorationem mortis domini, hic ipsi Christo commoritur. Ille confitetur se mundi actibus renuntiaturum, hic ipsi renuntiat vite. Illi peccata omnia dimittuntur, in isto extinguuntur. **Quod in sacrificio non debet aqua pura vel vinum purum offerri.**

In eucharistia non debet aqua pura offerri, ut quidam sobrietatis ymagine falluntur, sed vinum cum aqua mixtum, quia vinum fuit in redemptionis nostre misterio, cum dixit: Non bibam amodo de hoc genimine vitis; et aqua mixtum, quod post cenam dabatur, et de latere eius quod lancea perfossum est aqua cum sanguine egressa vinum de vera vite carnis eius cum aqua expressum ostendit. **De eo quod omnia bona condita a deo et quia nostris efficiuntur mala.**

Bona est caro nostra ut pote a bono et solo deo condita, nostris efficitur mala, et non est mala ut vult Severianus, Cossitianus (?) et Tacianus, nec mali causa ut docuit Florianus, nec ex malo et bono compacta ut manichei blasfemant. Sed cum sit a creatore bono creata, arbitrio anime efficitur vel mala vel bona, non immutatione substantie sed executione operis. Ipsa enim est que stabit ante tribunal Christi, in qua recepturus est anima propria corporis, prout gessit, sive bonum sive malum. **Quod in resurrectione ex mortuis sexus non mutabitur.**

In resurrectione ex mortuis sexus forma non mutabitur, sed vir mortuus resurget in forma viri et femina in forma femine, carentes sexus tamen libidine conditionis, non specie nature, ne non sit vera resurrectio si non id resurgat quod cadit. **Quod anime sanctorum ante passionem domini pro ade prevaricatione in inferno tenebantur.**

Ante passionem domini vel resurrectionem omnes sanctorum anime in inferno sub debito prevaricationis ade tenebantur, donec auctoritate domini per indebitam eius mortem de servili conditione liberarentur. **De animabus sanctorum que post ascensionem domini de corpore exeunt.**

Post ascensionem domini ad celos omnes sanctorum anime cum Christo sunt et exeuntes de corpore ad Christum vadunt, sicut scriptum est: Iustorum anime in manu dei sunt, expectantes resurrectionem corporis sui, et ut ad integram et perfectam beatitudinem cum ipso pariter immutentur. Sicut et peccatorum anime in inferno sub timore posite expectant resurrectionem corporis sui, ut cum ipsa ad penam convertantur eternam. **Quod per penitentiam dimittuntur peccata etiam si in extremo vite.**

Penitentia aboleri peccata indubitanter credimus, etiam si in ultimo vite spiritu tempore admissa peniteat, et publica lamentatione peccata prodantur, quia propositum dei quo decrevit salvare quod perierat stat immobile. Et ideo quia voluntas eius in ipso non mutatur, sive emendatione vite tempus accedit, sive supplici confessione si otius vita excedit, veniam peccatorum fideliter presumat ab illo qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur a peccato penitendo et salvatus miseratione domini vivat. Si quis aliter de iustissima dei pietate sensit, non christianus sed novatianus est. **De intimis anime cogitationibus.**

Internas anime cogitationes dyabolum non videre certi sumus, sed motibus eas corporis ab illo et affectionum indiciis colligi experimento didicimus. Secreta autem cordis ille solus novit ad quem dicitur: Tu solus nosti corda filiorum hominum. **Quod male cogitationes non semper dyaboli instinctu incitentur.**

Non omnes cogitationes male semper dyaboli instinctu excitantur, sed aliquotiens nostri arbitrii motu emergunt; bone autem cogitationes semper a deo sunt. **Quod nullus rationali anime demonum possit illabi.**

Demones per energie operationem non credimus substantialiter illabi anime, sed applicatione et oppressione uniri. Illabi autem menti illi soli possibile est qui creavit, qui natura subsistens incorporeus capabilis est sue facture. **De prodigiis et sanitatibus que fiunt.**

Signa et prodigia ac sanitates etiam et precones in nomine domini facere **a christianis** ab ipso domino didicimus, et ab aliis hec presumptione teneantur (?), sed ab intentione humane glorie nocet, quia gloriantur in dato filio (?), id est non in merito debito. **Clarum posse fieri etiam**

Signis et prodigiis clarum posse fieri etiam **signis et prodigiis non sanctum** non tamen sanctum, si intemperatis et asperis moribus agat. Temperatis autem et placidis moribus etiam absque signorum efficacia et sanctum et perfectum hominem fieri certe credimus.

Nullus sanctorum et iustorum caret peccato. **De sanctitate qualiter acquiritur.**

Nec tamen ex hoc desinunt esse iusti vel sancti, cum affectum teneant sanctitatis. Non enim nature humane viribus, sed proposito adiuvante dei gratia acquirimus sanctitatem. Et ideo veraciter se omnes sancti pronuntiant peccatores, quia in veritate habent quod plangant, etsi non reprehensione conscientie, certe mobilitate conditionis humane. **Contra pelagianos.**

Nam tria sunt de sanctis que maxime adversus eos catholica defendit ecclesia. Primum est gratiam dei non secundum merita nostra dari, quia dei dona sunt et dei gratia conferuntur. Secundum: in quantacumque iustitia sine quibuscumque peccatis in hoc corruptibili corpore neminem vivere. Tertium est: obnoxium nasci hominem peccato primi hominis et vinculo dampnationis obstrictum, nisi reatus qui generatione contrahitur regeneratione solvatur. **Explicit.**

Fides catholica Augustini episcopi contra hereses omnes.

Credimus in unum verum deum patrem et filium et spiritum sanctum, visibilium et invisibilium factorem, per quem creata sunt omnia in celo et in terra. Hunc unum deum et hanc unam esse divini nominis trinitatem. Patrem non esse filium, sed habere filium qui pater non sit. Filium non esse patrem, sed filium dei esse natura. Spiritum quoque paraclitum esse, qui nec pater sit ipse nec filius, sed a patre procedat. Est ergo ingenitus pater, genitus filius, ingenitus paraclitus, sed a patre procedens. Pater est cuius vox hec est audita de celis: Hic est filius meus dilectus in quo bene complacuit, hunc audite. Filius est qui ait: Ego a patre exivi et a deo veni in hunc mundum. Paraclitus ipse est de quo filius ait: Nisi abiero ad patrem, paraclitus non veniet ad vos. Hanc trinitatem personis distinctam, substantiam unam, virtute, potestate, maiestate indivisibilem; preter illam nullam divinam esse naturam vel angeli vel spiritus vel virtutis que deus esse credatur. Hunc ergo filium dei natum a patre ante omne principium sanctificasse in utero virginis, atque ex ea verum hominem sine viri generatum semine suscepisse, id est dominum Iesum Christum, non ymaginarium corpus aut forma solum compositum, sed solidum; atque hunc et esurisse et sitisse et doluisse et flevisse et omnes corporis iniurias sensisse, postremo a Iudeis crucifixum, mortuum et sepultum, et tertia die resurrexisse, conversatum postmodum cum discipulis, quadragesima post resurrectionem die ad celos ascendisse. Hunc filium hominis nuncupari (?). Resurrectionem vero humane credimus carnis. Animam autem hominis non divinam esse substantiam vel dei partem, sed creaturam divina voluntate creatam, non prolapsam. Si quis ergo dixerit atque crediderit a deo omnia (?) mundum factum non fuisse atque omnia eius instrumenta, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit deum patrem eundem filium vel paraclitum, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit deum filium eundem patrem esse vel paraclitum, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit paraclitum spiritum vel patrem esse vel filium, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit hominem Iesum Christum a filio dei assumptum non fuisse, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit filium dei deum passum, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit hominem Iesum Christum hominem impassibilem fuisse, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit alium deum esse prisce legis, alium evangeliorum, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit ab altero deo mundum factum fuisse et non ab illo de quo scriptum est: In principio fecit deus celum et terram, qui solus deus verus est, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit corpora humana non resurrectura post mortem, anathema sit. Si quis dixerit atque crediderit animam humanam dei portionem vel dei esse substantiam, anathema sit. Si quis scripturas preter eas quas catholica ecclesia recepit vel in auctoritate habendas esse crediderit vel fuerit veneratus, anathema sit.

Fides catholica Faustini presbiteri contra hereses arrianorum.

Credimus unum deum patrem omnipotentem et unicum eius filium dominum nostrum Iesum Christum salvatorem nostrum et spiritum sanctum; unum deum esse confitemur. Non sicut unum deum qui solitarius sit, nec eundem qui ipse sibi pater sit et ipse filius, sed patrem verum qui genuit filium verum, id est deum de deo, lumen de lumine, vitam ex vita, perfectum de perfecto, totum a toto, plenum a pleno; non creatum sed genitum, non ex nichilo sed ex patre, unius substantie cum patre. Spiritum vero non genitum nec creatum, sed a patre et filio semper in patre et filio coeternum (?) ... unum tamen deum, quia ex uno patre totum quod patris est deus natus est filius, et in patre totum quod in se continet filius; pater filium generans non minuit nec amisit plenitudinis sue deitatem. Totum autem quod deus pater est, id esse filium ab eo natum certissime tenentes, cum spiritu sancto unum deum piissime confitemur. Christum dominum nostrum dei filium, per quem facta sunt omnia que in celis et in terra, visibilia et invisibilia, propter nostram salutem descendisse de celo, qui numquam desierit esse in celo, et natum de spiritu sancto ex virgine [illegible] esse quod non erat, non demutatum sed deum permanentem, etiam hominem natum, non putative sed vere, non aereum sed corporeum, non fantasticum sed carneum, ossa sanguinem sensum et animam habentem. Ita verum hominem et verum deum intelligimus. Ita verum deum et verum hominem fuisse nullo modo ambigimus confitendum. Hunc eundem dominum nostrum Iesum Christum adimplesse legem et prophetas, passum sub Pontio Pilato, crucifixum secundum scripturas, mortuum et sepultum, secundum scripturas tertia die resurrexisse, assumptum in celos sedere ad dexteram patris, inde venturum iudicare vivos et mortuos. Expectamus in huius morte et sanguine mundatos remissionem peccatorum consecutos resuscitandos nos ab eo in hiis corporibus et in eadem carne qua nunc sumus, sicut et ipse in eadem carne qua natus est et passus et mortuus resurrexit, et animas cum hac carne vel corpora nostra accepturos ab eo vitam eternam premium boni meriti, aut sententiam pro peccatis eterni supplicii.

receptus

Ep[istol]a v[e]n[erabi]l[is] Joh[ann]is o[...] sup[er] lapsu [...] am[ic]i edita

[illegible]

... c[on]tra limitatorib[us] ... p[ro]fundam flet[us] ... te ... p[ro]pheta ... v[i]d[e]re ... [illegible]

[illegible]

caterisq[ue] celit[us] ... [illegible]

[illegible]

[illegible] Ecce dies domini veniet [illegible] Et obscurabitur sol in ortu suo [illegible] Et erit quod relictum fuerit [illegible] pro furore ire domini sabbaoth in die quo [illegible] Et cataracte celi aperte sunt et movebuntur fundamenta terre [illegible] Et iudicabit dominus super exercitum celi in excelso [illegible] in die illa [illegible] Ecce veniet [illegible] Et erit [illegible] alienigene [illegible]

[illegible] ab eo iudice [illegible] Et hinc omnibus [illegible] et gesta et vita et cogitata [illegible] in medio collocata [illegible] velut in tabulis [illegible] non est universa [illegible] et alii [illegible] laude [illegible] digna [illegible]

comat feditate labore [illegible] [illegible] plet[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ex his mulierib[illegible] [illegible]

[illegible]

leues appellat paul[illegible] et faciles [illegible]

[illegible]

Neq; ē h ipi agunt̃ iq̃ alios repl̃hẽdunt̃ quiq; q̃ sit idem ē ipe dic q̃ [illegible] spit nulla [illegible] tenet.

Nos g° [illegible] q̃ sit [illegible] et ad illos q̃a [illegible] audient [illegible] ex defectu [illegible] dies [illegible]

[illegible]

Quod filios habui [illegible]

[illegible]

cos [illegible] nullos [illegible]

[illegible]

Hic [illegible]

[illegible]

Sicut adolescentes [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... et absconditis ... Quamquam ... si hec libet legis. alia ... Explicit. epistola de lapsu

Incipit liber magni aurelii cassiodori senatoris de anima

i. Quid anima requisierit. ii. ... iii. ... iiii. De diffinitione anime. v. ... vi. ... vii. ... viii. De virtutibus eius moralibus. ix. De origine anime. x. De sede anime. xi. De deprehendendis ... xii. De cognoscendis malis hominibus. xiii. De cognoscendis bonis hominibus. xiiii. Quid agant anime post hanc vitam. xv. De futuro seculo. xvi. ... recapitulatio. xvii. Oratio.

Quid anima requisierit. i.

[illegible] ... suscepti operis optato fine gaudentem ... xii. voluminibus ... collegium ... [illegible]

... laudatum est ... secretum reserare ... [illegible]

ī̄ceptū ēē · si p ea q̄ p'lā cogitans · qi aut alienā ī figure patiam · dū ad oīa sit utile nosse qua sapim⁹. Illa ē pegrīa res ē ō sēsu ppo loq · qn sibi nā īterrogata r̄ñet · nec lōge recedit ut se īuenire ꝑualeat. Nobē sp̄ ē ipā q̄ q̄rim⁹ · qd ē · Eciam loq · et si fas ē ī se ipsa nesciat · ꝑ ū nota ēē d; q̄ sibi p̄sto ē · q ītē mag an se ponit · ē subtili⁹ d ipā ītēdat. Ita dū a sapiētib; ꝑceptū sit · ut cog̃scam⁹ nosmet ipōs · q̄ admodū sustinim⁹ p; si nos hēm⁹ ignore. Cupim⁹ ē nosse planetaꝝ celo ɔrios ēēs sig; ɔsētaneū lapsū · Sit ē exceīs alia manētia motuq; carētia alia uō q̄ mobil; sp̄ rotatoē ūtunt · ū ullis tpīb; ɔq̄escēt · Ut ut mūdani doctores ɔgrēt tēptauēt · armoniacis delectatoīb; ī celestia modulatoē volūūt · Q̄uoꝝ tum tc⁹ atq; ɔcēt⁹ adunatū effic dulcisonū melos · Desiderem⁹ ɔ ɔphēdē alt⁹ etheris · infima telluris · nubigenas pluuias seu grādinis ꝑcellas · tremorē stabliū t̄raꝝ · uarr vagatū vētoꝝ · ꝑfūditatē ī ɔsistētis maris · potētes uirtutū herbaꝝ · uis · helioꝝ poē coꝝ dissonatas ɔplexioēs · Et fere dū ē ipm se scire ū posse · cū supne datū ē ītra discatur. Mō ē ad orētoē q̄rim⁹ · s; res ꝑfūdissimas modestissime nosse ɔsideāmꝰ. Discam⁹ ḡ ꝑm⁹ qd aīa dicat⁹ · C. secūdū q̄l sit ɔdiffinito · C. q̄ sit ei⁹ q̄litas · subl̄ iuī · si for ā q̄ hī ɔcēdā ē · C. q̄s uit⁹ hāt · morales · q̄s geīt · aretl uocat · ad ɔē ei⁹ ɔglā ɔcbutas · C. vj. q̄ illi sit p̄ces nāles · ad sba · s · coꝝ ɔtinēda · C. vij. d origine aīe dissat⁹ · C. viij. ē sit poīa mēbra diffusa · ū pot⁹ ī sidē ɔcēda ē · C. ix. d coꝝ ipi⁹ for⁹ · ɔ ɔpoītōē nos anim⁹ · C. x. q̄s ꝑperates hāt aīa poīoꝝ · p ɔpetentia nb sig declarēt · C. xi. q̄ noscat discrētoē uisioꝝ · qt qd ocl'is istis uidē ū ꝑsum⁹ · ꝑ ɔdita pbabilia colligam⁹. C. xij. ī rīne q̄ uē sapiēs ɔclt · qd d siglis fi sētiat · marc ɔsideāmꝰ ag̃sc · qt tingula coda mōtalū · ad dunt ꝑmissa ɔsidera acuteē · Ū nb ꝑuite do · credis ɔcredito tande ut ɔnos facile ꝑsum⁹ ibiq ɔtuglā ɔbeas īuenire doctoꝝ. Q̄ d eis ventum sit · ij.

[illegible] ꝑpositōes has ū ꝑceptis regum q̄ nup agebāt · s; ꝑfūdissimus ɔ remotis theologis querere q̄ ū tā istas aures coꝝ · s; ītrioris hois ītētū atq; ꝑfissimū q̄rē plat⁹ auditū · Nec iō facile posse d ipā dīg. ꝑ pea īuiā nouim⁹ explicari · Ocl'o ē q̄ ad sydera tēdit · se uidē ū ꝑualz · Et palat⁹ nr̄ · ē dulsa gustu sētiat · ē ipē sit sapōris ignar⁹ · Nares ū singlātū corpū varios odores attraht · s; qd oleat ipē ū sētiunt · Cerebrū deīq; nrm · lz sensū nibs reliq ītdat · ip̄ tñ sēsu leg ū hnt · Deīn q̄lia possim fatigat⁹ dissere · q īā ad labōres tīm̄ auida mēte ꝑpare · postrēo tā suaues amici · īpoītas ūtey cogitare · qd a cogēdo dicit absoluta cog̃scitatis rōe ɔstare · ꝑsti ē h res amitis · Disputata · s; pene ī explicat⁹ vir esse derelicta · S; ē hns ac talib; ī geīa illoꝝ mltas allegatōib; supare nequi · ū m̄ ɔcede meum velle dcūniss; · vice petij ut me saltē dieb; aliqt sustinerēt · ū pa putās querēt · qd plenū difficultatib; īparcet · C[illegible] illo īmā act⁹ prlxi · q qd vō · ū eligebat pondē · ɔfferēt⁹ vicl'is cogebat⁹ absolue · hec tam īn tollerabl'e visa ē · q d ulti re vrguebat dicē q̄ si do fauētē venēt exprimat⁹ · et audiētē mito recat ɔsiliū bi ꝑsuadentis illuīat · Q̄ ꝑpt āu q̄ rē īgdiā ɔpeream · o; p⁹ noui fili[illegible] obmittes [illegible] ne [illegible] disputatōis mēe · vocabl'oꝝ ɔsonātum silua · vbrosis ymagib; videat⁹ [illegible]

A[illegible] ꝑprie [illegible] · Nō ē ꝑ[illegible] [illegible] · Q̄ r aīa dicat⁹ · iij.

[illegible] īuenit[illegible] īsingl'e lōge discreta [illegible] pst̄a ei⁹ [illegible] sic ī sbsistētib; suo loco [illegible] · Alij vo [illegible] dicit appellata [illegible] sbam coꝝ [illegible] atq; uiuificā · Alius vō [illegible] aporon [illegible] velocissima cogitā ei [illegible] pangat⁹ · [illegible] ꝑfectam [illegible] q̄ ille; vera [illegible] · [illegible] [illegible] dolorib⁹ [illegible] lētī [illegible] · Sp̄e itaq; t̄p⁹ [illegible] · appellari⁹ · vocat⁹ [illegible] · nulli⁹ īdigens ipe īō acceatis omnib; [illegible] · īspirans qd uult [illegible] dispensās o ꝑut

uult · Coplēs vniusa · tot⁹ ī toto · īmobil' loco · ꝑvō · eī⁹ · aūtq; q̄ sūma sit sigl'is potēs · Vocam⁹ ɔ spm̄ sbā tenuē · ubiq; īuisibl'e creatā · īmortalē · q̄ tū illi vult datū ē valēre · Ut spm̄ dn̄s pro tū coꝝ emissum · atq; receptum · p q̄ uita mortaliū flatu uendo ɔtiēt · ū aliī oīuū capiēs · uigi moblitate repit · atq; iō sacd'e aīu ɔ mētē ꝑprie aīa ū vocaū · S; q res ibe ī aīa ɔcellūt · īēdum plic⁹ sic dur⁹ · ū paīa vtiq; sp̄e distīnere pō · q h illi ū ē ɔē ē cetis · i · angelis · potātib; aeris · et q̄cq; spm̄ ɔtinet · Nec iste sp̄e venēt p⁹ dicīaīā q aeris alīnatoē resoluit · q̄ ē pecorib; res ista coīs est · Restat ut seggari · atq; sig̃ficant⁹ aīa hoīs dicat⁹ spital' sba q̄ ullā te⁹ sāguīs effusioē ɔsūit · Nē d ipi⁹ aīe sba libi ɔ ssam⁹ · qn eam asil'e noui · necia sepatoē discūm⁹. Quapp in ꝑmis ꝑgūtē reꝝ diffītoē · cautissiā delibatoē formem⁹ · ut ɔsequa q̄ ū potūt nasci · fide gūis siu facilliē videat⁹ agsci · Q̄ diffitoē aīe · iiij.

MAgri sclaruī luteꝝ · aūt aīā ēē sbam sīplicē · sp̄e; nāle · ɔstitūtē aīā coꝝ · sui · organū mēbroꝝ ɔ uirtutē vite hntē · Aia at hoīs ē ut vacuū auctoꝝ ɔstiuit auctoītas · ado ēata spital' ꝑpriq; sba · sui coꝝ viuificatrix · Roāl' qdē ɔtinet · s; ī bonū maliq; [illegible] · Feli taq; ē q̄ pāturiale omū · ū vita fuīe aūt · permaneq; q̄ta vāl etas ɔtinet · Nē apiat⁹ ī ptes · q; hōm ɔsuetudo ē facili⁹ dilaē · q dauisa posse euidēti⁹ eluce · Ado si vl' feās aīas prudētū nullus īgrat · qn ēē qd ɔsistit · aut cator ē · aīi cēta · Creatrix ḡ nlla ēata p ēē sba · qn ut ipā sbsistat · īdiget dō · et dare ū p⁹ alti sbsistētiā ɔtū ut hnt accep · Sit ē ut eam vissime adunitate ɔdita ēē sateam · q̄ sola pot ēate mor⁹ · ɔ īmort⁹ · Euidē ē leg · ī saloē · ut reuītē puluis ī tiā sic erat · ɔ sp̄c reuītē ad eum q̄ dedit ei · Et ali⁹ · oē flatū ē feci · hac pu spitalē sbā pbat⁹ · ɔ absoluta ī ō cō sitet⁹ · q; dū d coꝝ lia trib; nouim⁹ lineis ɔtim · lōgit⁹ · latit⁹ · ꝑfū dit⁹ · ū tale pbat⁹ ī aīa repiri · Deīno q coꝝ sociata · gnus ipi⁹ mole ꝑgrauet⁹ oppiones reꝝ sollicita curiositate ꝑpedit · Celestia ꝑfūde cogitat · nālia sbtili īdagatoē vestigat · et d ipō q; ɔ ditoē s ardua nosse ɔsiderat · Q̄ ɔ si ecet coꝝl' cogitatoīb; īi spitalia ū enet vtiq; ū videt · Cesset ḡ d ei⁹ coꝝlitate suspi qn ɔ diffinitoē coꝝ a se omib; modis reddit alienā · ɔ tales cās exeq⁹ · ad q̄s sol⁹ sblīmis sp̄e puenire ɔcedit · hic ē ɔ ɔscī⁹ sei ī tristiē cōmouet · d mditisti⁹ visualia ɔtepnē · qn ipā ī coꝝ · ē · ut mita ad spitalia tēdat · qb; se · silē cogscet⁹ ēē forcā ꝑpriē vtiq; dīli sba · qn null⁹ sp̄e alt cāne suscep · ut ei passioib; aut ɔdoleat · aut letet⁹ · Illd at qd dixim⁹ sui coꝝ · uiuificatrice · q; mor ut data fuīe ī estabil; ɔdoē dilig careē; suū ɔ ornat · ꝑp qd liba ēē ū p⁹ · Dolorib; ei⁹ vehemēt affic · formidat ītitū · q ū pot mori · Et sic est ad corpis sui cas⁹ trepida · ut ipā mag sufire credas extrema q ū p⁹ ɔficē putās · Salubria q; cāms tpatoē ꝑfruit · Ocloꝝ speciatoē ɔpulēt · sonoris ɔlectat⁹ auditib; suauissimis ɔcedat⁹ odorib; · necnā gust⁹ epulatoē ɔliniē · Et lz hiis reb; nllate⁹ ipā uescat⁹ · sbducit tam talib; ɔuitsio meroē ɔfic · ɔdesiderans ū ē nalīē accōmoda · s; aduciens āutib; ꝑfuta · hic ū ūq̄ sbripuē uitia ɔtia ūi · qn aīa dilecto coꝝ · īdulgēti⁹ remitato · loca noscēt⁹ ꝑbē pcco · viuē ḡ coꝝ suscepte aīe ꝑnūa ē · mors at ei⁹ pbat⁹ abscessi⁹ · Sic die dīms lustrari sole · q ē discessit nox vocat⁹ · viu⁹ ḡ coꝝ · aīe ꝑsidio · Ex ipā pbat⁹ accipe · vñ se valz ɔmouē · S; qn a h q; adunite gen⁹ d q̄ loqui noscat⁹ ptinē · sacedū ē · ē se partib; corpis ille iugo ig̃e īsudeit · mactiaq; cāalē sp̄e uitali afflauit · si qd fortasse uuly accepit · statim ɔdol; · q; vtq; sbalis ē īt̄ia · Q̄ d sui ut⁹ ei⁹ tñ caloriq; vegetat⁹ · ī casū digitum ū potuit ɔdolē · Sic ū sol pbat⁹ q̄cq; sitare · si ei radios sentie tep tauris · Tota ē ḡ ī spātib; sit · ū alibi minor · alibi maior ē · s; alicubi ītēti⁹ · alicubi remissi⁹ · ut tam uital; ītētoē ponḡ · collig̃ ī unū · atq; coplat mēbra sua · ū sinit diffluē · vl' emarcesce · q̄ uitali uigore custodit · Alimēta ɔpetētia vtq; dispg · Cōgruētiā u

eis modiūq; cōfunt cū pecca vi' rē [illegible] corpea nūbs solidissimus colligam [illegible] se pūt seguere [illegible] velt. [illegible] cū nullū cē cātorū agūit. [illegible] se vnuilā [illegible] vide apta redhr' o' cū iubet' eare. [illegible] dolor vuliū [illegible] sui [illegible] pi' munc [illegible] ac ē q tenēt gūit [illegible] videm' [illegible] et [illegible] lenis ocmb' irure. Roc no [illegible] qs dubit; q [illegible] bui lap [illegible] eggus dulcipiis [illegible] hic cetea aīalia [illegible] q[illegible] Roc vo dicit pla motū q p e a q accedit atq; notata [illegible] alig [illegible] vim [illegible] sch[illegible] hec necessitas [illegible] cē cogit' [illegible] na [illegible] dicenda [illegible] ymag' [illegible] tus. redhr' aliena [illegible] c g' illi [illegible] suas [illegible] z obseqū lingue volubili [illegible] pota q[illegible] multa [illegible] ad se egdieīs [illegible] diuisa ē i spic. [illegible] qi dilectio [illegible] fi' dilectio ū plur' [illegible] fluctuāt [illegible] et [illegible] tanq imag' [illegible] pnagat [illegible] respitat [illegible] canalib; [illegible] q' fantāt [illegible] ymagi' [illegible] tat plane sigillari sic a logs' [illegible] fūdit q diuinitus [illegible] multa dispone et o' siml' modul' [illegible] tibz explicare [illegible] diuitatis [illegible] littās [illegible] vilitates [illegible] diuersas [illegible] vires [illegible] amictu [illegible] meliores [illegible] pidulsa [illegible] [illegible] alia [illegible] naugio [illegible] gaīt [illegible] vsu [illegible] por' [illegible] utilitate nauiga tū lunāi dispōitoē [illegible] fabr[illegible] dispōitoē tellure [illegible] qui abenatore [illegible] illuiate [illegible] ospica qo debeat [illegible] celebr[illegible] laudari [illegible] differe [illegible] auctoes [illegible] multiplaic plane [illegible] dicts [illegible] vnificat co [illegible] vnut [illegible] [illegible] inmortalita [illegible] aia [illegible] vl' consonātia vl' orago ab [illegible] [illegible] [illegible] imortal [illegible] Ego [illegible] originali [illegible] inmortale [illegible] aia ē qui simp' atq; pura ē. sn dubio imortal' ē [illegible] q' [illegible] mtale [illegible] imortal [illegible] inmotal' ē [illegible] aias facile [illegible] [illegible] ymago et [illegible] auctoris sui [illegible] effect q [illegible] sca [illegible] dic [illegible] discrepare [illegible] ymago [illegible] beatu mortis [illegible] clarat' [illegible] sp manes [illegible] potens ē [illegible] inmort' [illegible] vite cōpotētā [illegible] mortala [illegible] ēare pudes [illegible] paliq; [illegible] filius [illegible] ymago [illegible] Cetm [illegible] imortale [illegible] saī [illegible] sui [illegible] laudari [illegible] ta ne [illegible] que [illegible] dignitate [illegible] mortis [illegible] lute [illegible] mal' [illegible] fas [illegible] talitate aie [illegible] passione [illegible] tabilitati [illegible] quatuor [illegible] bust' [illegible] sigli' [illegible] mutat' [illegible] te [illegible] modulo [illegible] imortal aia [illegible]

[illegible] nobilitate [illegible] tūg ac [illegible] valet [illegible] q̄ mole [illegible] Relig[illegible] ē [illegible] obnoxia [illegible] vruie [illegible] ac dubitz [illegible] [illegible] [illegible] dulcedi[illegible] [illegible] nigra [illegible] b[illegible] vellent [illegible] ē pa[illegible] aliq; [illegible] [illegible] ce. et [illegible] ipē [illegible] [illegible] aq [illegible] na [illegible] vberi [illegible] [illegible] explicādas [illegible] lite [illegible] ves [illegible] subli [illegible] replaz [illegible] sao [illegible] qo [illegible] [illegible] Nec [illegible] [illegible] alea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] d[illegible] [illegible] vi[illegible] aie . v.

Vanitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dult[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tieb [illegible] vmago [illegible] issable [illegible] archanū [illegible] [illegible] olia [illegible] pos [illegible] tiet [illegible] numa [illegible] religione [illegible]

[illegible] tres po' celestiũ datãr pfundeq; [illegible]
[illegible] ino momito fecit · tam [illegible]
[illegible] dñi ad illã ĩpspicabilẽ maiestatẽ [illegible]
trat · vna g' id po' h' ẽ venenũ qd ĩuestigal' ẽ · ñ diffinite qĩc [illegible]
sit · lõgs itaq; reb; edocq · lũm aliq · ĩsibile aĩas hrẽ · haud [illegible]
mĩ aduitẽ · Q̃n ĩ eu' leg · lum̃ qd illuĩat oẽ hoĩe veniẽtẽ ĩ hũc [illegible]
[illegible] nescio ac tenue volubilẽ claꝝ ĩ nb' esse sentiũ' [illegible]
[illegible]
[illegible] ita n aura ĩt' oia coca torrelat · [illegible]
[illegible] ucat̃ absurda · q̃ tam̃ tẽ mi'ioclaiorq̃s · atq; ĩ [illegible]
[illegible] lõngs aĩb; ñ recedit · [illegible]
[illegible]

forma aĩa ñ hr̃e VI

P[illegible]
[illegible] tunc sit aut ĩcor' · sĩsitũ [illegible]
[illegible]
[illegible] · Residuũ e [illegible]
[illegible] moueat qd apõ [illegible]
[illegible]
sceptra · diuitẽ võ flãmis adurẽtib; estuantẽ · guttã postulasse · v' ei' tẽparet' ĩcẽdiũ · qd idẽ poitũ · v' huãi gñis rex ruinosa psumptio · qd forsitan · d' min' aggrediaf' · Cetera si ille lingua loquit' ẽ q; flat ex cor' · si ille digitos huĩt · in cadẽtib; guttis ĩcẽdiũ diuitis tẽ pare potuisset · Nã · ex reliq̃ ĩ hẽ modu suscipi' ẽ q̃ lectõe filij gti net' · Par ẽ ẽ qd d' ẽata illa memorãt' · ad ɔsuet' huãi gñis ĩst'e [illegible] · ip' q; auctore ĩpassi'e · ĩmuta'e · peṁnẽ vno mĩ manẽtẽ fiuẽ legum · consuetudinẽ fregit audim' · ñ q talia possit d' cuenire · s; ut reg [illegible] q' ex huã ɔsuet' facil' ɔpẽdiosiq; nosãt' · Sic aĩas nb' ĩformes lẽ gim' frequẽt' accipe · Sola iã alios pmouẽ · si aĩa ñ hãt q̃titatẽ · du[illegible] [illegible] cõstet ĩt' cor' hũs ɔtini · Sz si diffinitoẽ · vitiosissimã q̃titatis re nocem' ĩmediu; q̃ res sigl'as hrent sp' absolute · facile nb' plurata ĩu tas elucescet' · Hic ẽ arithmetici eam ɔpẽdiosa vitate dscbit' · Ois q̃ti tas aut d' ɔtinuatis ɔstat · v' arbor · lĩ · et mons · aut disiũctis · vt chor' pp'ls · acuis · et huis silia · Sz ẽ aĩa · nec d' ɔtinuatis · nec disiũc tis sit · ex cor' ñ ẽ · clar' ẽ eã q̃titate ptinẽ ñ hrẽ · Sz vẽq; ẽ · ñ fort' re cap · ĩ hrẽ nb' dicẽda ẽ aliq̃ q̃titatẽ · Creatori tñ ĩ cẽsutias eam cogit [illegible] patẽ posse · cõcẽdũ ẽ · q' d' sĩb unisa · nũo · et pondẽ cãut · Et ipi [illegible] sẽ nota uẽ · qui fecit ea · q' mũi po' ipãs q; cogitatões mũs · qĩ res visibil's ĩtuet' · q ĩ nocẽtis sag' · audit clamãtẽ · ad postremũ quo uit d' ẽ · aĩ q' fiat · Tps ẽ aũ veinte ad v'tes morales · q̃ sẽ aligẽde diui ne · ɔ' reuia ptiosi' ceci' aĩai · q̃s gen' ɔt'as' vocãt · qb; ñ ĩmundi' cõil'e suã uitẽ boã ɔscãa vĩdicare psiuate · **D' v'tutib; morib'** · VII

P Rim adiusim praua vl' nuq · ĩt' muniũ obiectũ ẽ · E ũ ve tẽs diffinire voluet' · tal' nosat' eẽ ɔpletio · Iusti' ẽ hit' aĩ · pcoi uti litate · suat' · suã cuiq; tribuẽs dignitatẽ · Cont' ɔfusa ɔtẽta · paũ valit ad hibet' · Pru tio ẽ rer' bon' ɔ mal' · vera sciã · Cõt' adus' aul' pl'a remedia · oppo' forti'e · forti' aũ ẽ · ɔsiderata piclor' susceptõ · ɔ labor' [illegible] pessio · Cõt' delectatões g' illicitas · et ɔlectatões sẽnda' · modera [illegible] nb' pcan' pstringat · Tpa' q̃ppe ẽ · adũsũ libidĩe · atq; alios nõ [illegible] ipet' · aĩ sima et moderata dñatõ · Ĩmi g' munitoib' · diui [illegible] lator' cẽlis · velũ q̃drũ'e trõace ẽcdata ĩ h mũdo mõrtifero [illegible] aĩe custod' · ĩ v' autus · ad ɔt'ɔ'trria minuĩt tutẽe vallã · Et h v'tutũ q̃drupitum tẽe · aliquit rndẽ pte ɔplet' · p' ẽ ɔtẽplatõ q aĩe mẽ mẽs erod' adires ĩsibilias ĩiledas · Sda · indital' q̃ ɔsiderõe boi mali ɔ rationali ɔshatõe ptẽnt · T' · memit' ẽ reg ĩspecẽ atq; ɔlibate ĩ ãi penetrablib; fida ɔmĩdatõe repõĩt' ñ q̃i

[illegible] treq; [illegible] celo [illegible]
[illegible]
[illegible] sepẽdo [illegible]
[illegible]
[illegible] n pualz · ĩ ouẽ tis [illegible] · Ecõ [illegible] · hodieq; ɔspiem' q̃s q̃n inuocẽ vcat · v' d' vn aliq̃s; duam̃ catu · q̃nib; medis aucditib; aut ɔuatẽ celb' · aut fordior' stupore ɔfusi · [illegible] so lite sapiẽ pl'ider' · Cẽti q' mõnia nea lesiõe mutat' ẽ · [illegible] q celebrẽ sapiẽs hẽt' copiose [illegible] · Q̃ sicale [illegible] lapsu' obtũd' · v' ut illã pclarissĩe diffinitẽ · difficale [illegible] q̃ ẽ · ẽ moue posse ɔspicias · [illegible] ĩ spicẽt' [illegible] felicissios ẽ · q' mirãi · a talib; [illegible] · aliet fuet sit · e alie eẽ · q' reã' ãe · [illegible] explicãtos sẽi' · adiusi ne vidcar' Ceteri aẽ ñ ẽt' ẽ paulis · ĩ [illegible] alie viiã diseriẽ tribuũt' · Ex sit ĩmõtali'e ungit' sunt · ita ɔ'uales eẽ gñalit' sitũt' · Paul' ẽ iõ ẽsat loga meditatẽ · ĩ aĩã · sẽ ad reliq̃ ẽcẽte ord' tutsca[illegible] · V Irtutes aĩe naturales **D' v'tutib' naturalib;** VIII · Q[illegible] q; ptitiõs vetẽs eẽ voluer' · p' · est · ĩuiq; pte sensibilis que nb' tribuit ĩtelligẽtie sẽsũ · p quã oia ĩcõpalia · vaĩa ymã ginatõe sẽtim' · sac ẽ ɔ'iles vigẽ sẽs' · i · visũ · auditũ · odõratũ gustũ · ɔ tactũ · q̃ dum ɔ molla · lenia · ɔ aspa sentim' · Secũda pa tiua · q̃ iubet orgamis corpalib; mot' diuisos q̃s ĩ ple deueniet h ẽ ĩnsẽn' de loco ad locũ · uires cdẽ · mbra cuiuare · h' ẽ explicã [illegible] · vt ĩhus simp' diuisse videam' · Tcia pncipalẽ · aĩ abõi [illegible] ɔ ĩttũ repõim' · et cõilib; sẽsib; qẽtis · pfũdi' ad sir [illegible] · Cetem' · hic ẽ ɔ'ctate mati · meli' sapẽ · indicat' · q' seue sẽctib; mbus · et cõilib; sẽsib; mollitis · pcia pte · ĩ ɔsiliu ñ re ut · v' du mẽs a pl' occupat' · rubultior v' · adunatõis eẽ · [illegible] tercen desipint ẽ nimia teblitatẽ dponit' · Q̃n datũ ẽ · aĩalib; · ad tps · sĩr · seq; corpũ necẽitates · Q̃rtã · vitalẽ · i · calorẽ aĩalẽ q nb' ipsaĩ feruorẽ moderatõũ · ad annus ethernis annẽcdoatq; reddẽdo vitã tbuit ɔ'sale · Q̃nta ɔ'letatõ · h ẽ appetitũ boi maliq · q̃ sibicõdutẽ aĩus ɔcupisc' · Sexta · tcia q̃drupta sb' diuisi ad sustẽntatẽ cor' explicatõ pãs ista refund' · P' ẽ · attinctiua in pios ɔ ñali qd sibi nciũ sentit · Scda · dtẽtoĩa · assupta retẽs doce exhyis vel' decẽcio peruet' · T' · Insilatiã · q accepta ĩ aliud ɔtitit · atq; tũnspõit · Q̃rta expullitã · q ut iã fiat liba ẽ nocita ɔpellit · Solumi' v' datu ẽ · qñ aliũ modũ ĩcliaum · vl' d' sectari · d' difficiltatis cacumĩe ɔplanato · ĩossẽsẽ advelis q̃dam' · Sẽ de origĩe aĩe qñ difficl'tatib; plea ẽ · cautissĩe vetam̃ · L Egim' ĩ aduitõe rer; · mot' de limo fac **D' origine aĩe** IX · cõi essẽm · et siaũ oĩa ĩsufflasse faciẽ; eẽ adã · ĩ aĩa; uiuẽtẽ · insufflar' e et · e · ad explicãda [illegible] · v' agsso' [illegible] mũ · qd et' ore · platũ ẽ · Cetũ h sigat ĩsufflatõ et' q' mãta [illegible] ɔsuslio · sĩã ĩsufflare · q̃ admod' q̃ admod' p' · q ut ĩpi solnit ut buccas hẽ q' ɔsuit eẽ cor' · h ñnlli secuti dicet' · [illegible] huã' coaglatũ sunt ĩ uitalẽ ĩbã · illico eata' aĩas cõlb; [illegible] tus atq; pfois · credẽdi aẽ ãtifices · q̃dinge · die · huãi ac mor' ẽe aĩa; diut accipe · ẽuse · ĩuto mũs cepit ɔmouẽ · Opioẽ q; fert' · a dñ · q' eatẽr ille potentissim' · sic d' cor' · ndo · seni cãius · duẽ · ita et d' aĩe q̃litate aĩa noua; posse q̃nare · Q' tuit oi

gnales illis per [illegible] confiteretur eccia . p[er]ducere delicti rea possit [illegible] fuit baptismatis absoluta . Nam quomodo [illegible] [illegible] religiosissima dubitatio [illegible] esse firmandum . [illegible] medicinas [illegible] [illegible] [illegible] calumniosa [illegible] [illegible] altissimi [illegible] [illegible] mistico spiramine natus ex virgine [illegible] funus ille longissimus [illegible] [illegible]

De Sede anime . x .

Quia sede anime [illegible] toto diffusa [illegible] [illegible]

beati . natura arbitrij liberi potens et inviolata sua . sed infelici [illegible] finxit de [illegible] non potuit quod amisit . In [illegible] in obscuritate cogitationis [illegible] [illegible] negleccio [illegible] [illegible] [illegible] potuisset anima . si ei tantis dignitas credita [illegible] [illegible] [illegible] illa imago dei [illegible] [illegible]

Dispositio humani corporis .

Procerum autem [illegible] erectum . [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

mod' pal' suo precios[illegible] diuina p effigie [illegible]
[illegible] q[illegible] volunt[illegible] [illegible]
[illegible] ergo [illegible] venit - pei hitu
[illegible] Cur - xxxij
[illegible] vij - nodis spia
mgitib; pedul' collig. [illegible] pariscere [illegible] flectat.
ne teneritudo illa [illegible] fauilie [illegible] tunia - Non
q[illegible] dispoitoe cor[illegible] [illegible] figure [illegible]
[illegible] Quo [illegible] media lata [illegible]
[illegible] sit uigit esse [illegible]
fluat - vt si huor [illegible] defluat [illegible]
[illegible] dispeat. H; e nib' singl'a - duis[illegible] viceant officia aliug;
nb sblime - q[illegible] mediocre - q[illegible] sit i vltio [illegible] pleru[illegible]
quenet - v[illegible] sit necia - [illegible] accomoda sic apuit [illegible]
caritatis adunare. Nō p[illegible] dire od's [illegible] necia - [illegible]
capt pedib; - y delicto [illegible] multo mag q[illegible] mb' cor' i firmoa
ee necia sit - et q putamy ig[illegible]bliora ee cor' - his hore abūdātiore [illegible]
[illegible] se mutuis adiutoris [illegible]
[illegible] pluritate i firma [illegible] abude suffiat. Ill' [illegible] anal
[illegible] misterior sigeor fuisse [illegible] - Debuit e[illegible] osilio sūmo [illegible] qd uid
bat' rōal' aie quugi - Osūmi opificis [illegible] q fic hutan corpis
liniamta disposuit - vt sp[illegible] hois [illegible] ee peāg [illegible] ornata - ma
[illegible] Qualia e meruit [illegible]
[illegible] ap[illegible]
[illegible] e [illegible]
q glosos mites fac - q oditore suū visitata pruut - q ipā q; vitale
[illegible] fimal' fui edit [illegible] mortal'
psitera tato mune gliat - Sic e ista mag qd nā - [illegible] p[illegible]
[illegible] obnoxia - ieiunis - elig - assiduisq; orōib; - dia se suffra
gatoe opoit. Sic e mundans sordib; [illegible] lucida [illegible] mire - vt
[illegible] fit ei teplu q se [illegible] accessit hospi
e do dia misatoe [illegible] v cor[illegible] sedet aie - aiā sibi totiq; salubrit
vl' salutant - ad dnm respicet creatore - pactus hug q diceda fuerit
[illegible] q[illegible] dica [illegible]
[illegible]
[illegible] approbemy. D' cog[illegible]cedis [illegible] mal' hoib; xij.

Omes q aie [illegible] recta fide tefrinne se - vt plior q catoris lege
si huāy potius securit [illegible] - Et quis [illegible] videat ee [illegible]
[illegible] se discip[illegible] cultib; [illegible] ablege [illegible] exugies si delat.
Qual' e demtia e [illegible] qd meli e [illegible] edē prare posse - q s
[illegible] pualer [illegible] Michi e eq[illegible] vitasse noxias cupiditates.
[illegible] amasse [illegible] deceptice fugisse fallatiā - alienū se afteg
[illegible]
sibi redlit [illegible] - Saul' e preceptis obediet - si latore legis ignoet.
[illegible] via - [illegible] cogitat sui sapore - erit ueloci [illegible]
[illegible] ad qd puenire [illegible] - hu[illegible] posse ad [illegible] flore - sz fructu
[illegible]
[illegible] et illi i eadē pte sit - q [illegible] recte [illegible] fedis
[illegible] e se grauib; [illegible] acatoe dis
soluūt. Et i mor[illegible] aiā fit mort' tenebris sit. Jap amare qd peat
[illegible] odisse qd' uiuit - [illegible] vitia sp affectat - [illegible] lamitabli ob
[illegible] fundata - [illegible] mundissiā si hr - q[illegible] se [illegible]
misit - [illegible] hoste captiua ad vitia [illegible] ag - et [illegible]
[illegible]
[illegible] se [illegible] q nullus [illegible] - v [illegible] mors vital' - ac uita mo
tal' [illegible] simulator [illegible]
peis [illegible] obcecatu fuit illuiare dign' - ad libatice [illegible]
[illegible] eruaded [illegible] - q [illegible] pruut' videlat huisse [illegible]
[illegible] feliciot ai fleuit - [illegible] celsior cui se [illegible] lacmis [illegible] qd gau

[illegible] Et q[illegible] voluptatib; [illegible]
[illegible] ofsiluta festiāt - Sz quis eas [illegible]
[illegible] iditus suas [illegible] apuit - [illegible] illos [illegible]
[illegible] audisse - qual' nubil' uult e - [illegible]
tant' agt qd paulo post pnitea[illegible] - [illegible] voluptatis [illegible]
[illegible] redeat [illegible] sup q[illegible] est [illegible]
[illegible] vagi - fluctuātes - ad [illegible] - [illegible]
rig anxij - suspitōib; [illegible] - aliena [illegible] uiditia sollic[illegible]
q[illegible] deīn[illegible] ipa pdider. Credo uitā - calamitate [illegible]
Et dum luce tpale aude cupiut - tebris ppetue [illegible]
latoes suas [illegible] sepe deliquūt - Saltu [illegible] ad [illegible]
ai [illegible] agat sp eos estimes occupatos - formidolose viuūt - [illegible]
[illegible] verat. Pena ill' e [illegible] sua - et a se [illegible] sustini - e ab aliis
grauia nilla patiant' - Hor et ipe odor [illegible] e - [illegible] e suauissis [illegible]
[illegible] nec e e uitaloe dlectet pegrio - q offēdit [illegible]
[illegible] ad se [illegible] fideles [illegible] - q pdicatā retinēt [illegible] discipli
[illegible] igliosissima [illegible] - [illegible] fili[illegible] [illegible] ymagis.
[illegible] D' cog[illegible]cedis [illegible] ital' hoib; .

S[illegible] vt e [illegible] huai gnis pqere obellat - victrices xiij
[illegible] morte delectant' ifluge [illegible]
[illegible] - [illegible] q i hac misatoe vic' - illic sin dubio [illegible].
[illegible] laudat - se sp accit - vt oplaceat vui
[illegible] nec
pualet [illegible] expediti [illegible]
[illegible]
famulat' auctori - [illegible] mag [illegible]
euadē - Ill' ledē cupiut - lesi sp igscet. Ed[illegible] quill' impedē - q eos
scelerato odio psecet. Tales aie dno pruate - q noxiis spib; ipant.
et illi qs mid' putit' infestos - a cata mitiore sunt. Adh[illegible] i cor[illegible] cautus
iubet potātib; aeris - q[illegible] h[illegible] cedē eis dia v[illegible] duat. Iste em
imortales ppe se dicede - qd nulla pmitudo discrutiat - nullus me
tor afflig - q sibi nequit reputare q plus extiē i opia ditesct.
carcerib; lete sit - et i s h iure seel'a ill' obedunt - q[illegible] sp bos secet.
Cor[illegible] psecutores fortiores sp erigunt' audatia - q[illegible] finis lucas
ill' p[illegible] e bon - Et i eterna beatitudie recipiut - qd i tpali misatoe ges
seit. Sic eni aie - ad[illegible] i isto sclo omorates - dum loga sit hitatois
[illegible] distete - Tam bonis āglis vui' ee ocives [illegible] ee mag pre
[illegible] fortes - moyses e p mediā freti it apuit - aq[illegible] demalia [illegible]
pedib; cuncauit Et tā mag fluct[illegible] qui late v[illegible] osteta i sper
rupis peg'na soliditate riguer - Meruit elyas ne pluet - obtinuit
[illegible] Et [illegible] supplicatib[illegible] qd
[illegible] i [illegible]
latoe mundificat - [illegible] misatoe ocedit' q hō ppor[illegible]
[illegible] e erat. P[illegible] transeuntes mancellate sp affixi sit - [illegible]
[illegible] dne pmit' magl'ia - vt pene uire smat ee [illegible] - Helyse' discip
sui ocl'os celeste militiā si uidētes apuit - oc[illegible] hostiū cecitate pe[illegible].
Hec temeruūt si nulli flamis i cedia - vitalē calore frigidis cada
[illegible] redderet - Leones feroces ad sepeliēd[illegible] [illegible] fecerunt - [illegible]
ee mitis - hoies legim' vexisse corcodrillos. Liq[illegible] quiter i [illegible]
siliciū - latices iussert manare de siccitate saxor[illegible] - Melis vestib; [illegible]
accepim' fuisse portatas - ambl'are claudū - sole [illegible] stare [illegible]
[illegible] - [illegible] fca e [illegible] diulsimas - [illegible] se recepti - [illegible]
potuiss; famul'ari - qd [illegible] mid' mutabat' auctori - Qd ia d impio
vocis dicim' - qm et vestis eor tacta - effem sospitatis attribuit - [illegible]
[illegible] cor' piculū mortis exclusit - Sic habūdātia uitor[illegible] [illegible]
videbat' sonare - qd q[illegible] si hre - Tal' aiā absolute [illegible] q
ei' [illegible] si het' - Hylaris illi sp uult e - et qet' macie valid' [illegible]
lore decorat' - lacmis assiduus - lect' pruulis - barba [illegible] - [illegible]
cultu mudissim'. Sic [illegible] mus - d rebs oms reddunt' hoies ple
[illegible] - [illegible] leti [illegible] honesti blandi - [illegible] uēi loc' - bōz pectoz pene.

turbulib. cupi[illegible] amore dei omnib[us] sua[illegible] q[uo] plen[us] e[st]. vox ipa[m] me
chordis [illegible] uoce [illegible] nec [illegible] clamore. dilatata aspi
ratio [illegible] gaudius n[on] mouet. morib[us] multiq[ue] vin[us]
[illegible] domicilium virtutu[m] e[st] om[n]i se nequit imutare. du[m]
[illegible] constantie. Gusto q[uo]q[ue] ipi[us] n[on] tardos aspice n[on] veloces.
[illegible] Nulli p[er] alter[um] pariat. suasor recti. sin[e] arroga[n]
[illegible] vocis. [illegible] Amator [illegible] secreti
[illegible] nulla libera [illegible] in[fla]t. [illegible]
n[on] h[abe]t finem. Nulli [illegible] pariat. nil audit absurdu[m]. [illegible]
sine crimine [illegible] Tunica postremo sua q[ue]
uis more auis vnasit [illegible] impl[et] odorib[us]. fraglat p[ro]
[illegible] Aspirat in illi human[us] cor h[abe]t aromata
sua. [illegible] inidores n[on] gaudat acrio[re]s facile
e[st] [illegible] Nam etsi q[uo]q[ue] at[que] m[od]o[rum] mor gaudi[um]
totale [illegible] ratiocin[us] veri h[oc] in sepu
[illegible] sufficiat vigi[n]i [illegible]
an [illegible]
[illegible]
puiat. Locuti sum[us] multa de a[n]i[m]a dum[us] e[st] de corpe n[on]. q[ue] visa [illegible]
[illegible] atq[ue] nitis i[n] futuros retributores. Conueit e[st] v[e]l p[er] se eam cogunt [illegible]
[illegible] festin[at].

Quid agat a[n]i[m]e post hac uita[m]. xiiij

Oue[rendum] [illegible] post hec sc[ri]pt[ur]a a[n]i[m]e nr[e] q[ui]d agat. q[ui]esq[ue] puiat
[illegible] vt dulcia l[ect]ione colligim[us]. q[u]o[m]o[do] est a[n]i[m]e corporisq[ue] sit a re
solut[u]s. vite h[uius] absumta. carnis desideria. vl' necc[ess]itates p[er]s[on]is ignoru[n]t.
Illa e[st] sum[m]e hac luce. i[n] p[ro]prio creatoris c[on]ti. simul corporis appetitoes
et imbecillitates amittim[us]. Non e[st] ulti[us] labore fringim[ur]. n[on] cibo re
ficim[ur]. [illegible] diuturnitate q[uo]s[que] [illegible] ia[m] a[n]i[m]e nr[e] na[tur]a. iugit[er] p[re]s[ti]ta
tes [illegible] malaq[ue] [illegible] v[e]l q[ua]do t[em]p[u]s iuditii [illegible]
[illegible] pietate [illegible]
[illegible] plenissim[um] [illegible] qn[on] uoce d[omi]ni [illegible] repudiati [illegible] aut ad
reg[num] p[er]mutatis admissi. Hac g[ra]t[i]a morte in ista uita pene qu[od] som[n]i[um]
imutat[ur]. qn[on] sc[r]ibi isti[us] desideria h[abe]t[ur] q[uo]q[ue] dep[re]ut. Et q[ui]d h[oc] ag[it] tranq[u]ill[us] a[n]i[m]us
[illegible] ignorat.

D[e] futuro s[e]c[u]l[o]. xv.

R[illegible] seru suo dic [illegible] i[n] illa celebritate q[ue] s[i]c oia
[illegible] eata recepit q[uo]d erit calamitas miseris i[n] et[er]nu[m] etia[m]. n[on]quam desic[ie]t.
[illegible] pene [illegible] in fauste s[em]p[er] existe[n]t [illegible] dolor sin[e] sine. p[ec]c[at]a
sin[e] rege. afflictio sine spe. malu[m] i[n]commutab[ile]. Sic e[st] varietas vitiosa
[illegible] incontine[n]ter. [illegible] oiu[m] p[ro]cedendo q[uo]d di
ligit [illegible] patiendo q[uo]d nolit. [illegible] sine dulci uita. mors sine
remediabili fine. Ciuitas sin[e] lex. patria erosa. amara domicilia
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ethis plane oib[us] una atq[ue] p[er]fecta futura [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] turbulos altercatois [illegible] pene accedat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] q[ue] [illegible] dolore augeat [illegible]
[illegible]
[illegible] q[uo]d nunquo teneret i[n] studio [illegible]
suas stabiles [illegible]
[illegible] dat uita. q[uo]d alius [illegible]
nat [illegible]. Quod si i[n] has mortales [illegible]. talia nos [illegible] corroborat
q[uo]d de illa [illegible] q[ui]a mori n[on] [illegible] q[ui]a pena [illegible]
[illegible] dubium [illegible]
[illegible] leti[ti]a [illegible] et [illegible] gaudiu[m] q[uo]d
[illegible] Illic a[n]i[m]us sua p[ro]p[ri]a n[on] [illegible] exultatione

sp[irit]u[m] semp[er] retinet i[n] et[er]nu[m] cogitata p[er]spicuitas. Admittet e[st] b[ea]t[u]s [illegible] i[n] su[m]ma
e[st] securitate. cu[m] se intelligit iam n[on] posse peccare. Nulla i[n] ia[m] q[ua]ntum u[n]i
etate nra securitas. fixa mens n[on] mutat. n[on] fluctuat. n[on] mouet. Et
i[n] tanta pacis stabilitate [illegible] ad p[ro]p[ter] illa[m] [illegible] vl' q[ue] vl' co
gitare patiat. Sic p[er]cipit s[em]p[er] q[uo]d libeat. q[uo]m[odo] n[on] erit q[uo]d peniteat. [illegible]
[illegible] ibi si tu[m] creatoris munere [illegible]. Non corpore [illegible]
[illegible] p[er]fectionis i[n] [illegible]. [illegible] n[ost]r[u]m c[om]pleb[itur] p[ro]bitate [illegible]
q[ua]llu[m] erit oe q[uo]d volum[us]. sin[e] cogitatione sapiem[us]. sin[e] errore [illegible]
[illegible] ia[m] n[on] ab alio capiet. [illegible] h[abe]bim[us] hac [illegible]
delectet. h[abe]bim[us] hac assiduitate q[uo]d mens fastidire n[on] p[o]s[s]it. Jugit[er]
amando creatorem. semp[er]q[ue] ei gl[ori]a suauit[er] [illegible]. Non ibi molesta
tedia p[er]gravabit. Non varietas imbecilla [illegible] q[uo]m[odo] talia s[un]t q[ui]b[us] affi
cim[ur] [illegible] nullu[m] [illegible] fine optare patiam[ur]. [illegible] opera
indefecta virtus. Tu e[st] dic sapie[n]tia [illegible] c[om]pleui. n[on] ver[e] vacassim[us] in
[illegible] disciplis [illegible] i[n] [illegible] luminis declarat.
Ibi n[ost]r[u]s [illegible] e[st] not[us] effic[ietur]. Ibi linearu[m] [illegible] absolute aspic[itur]. Ibi [illegible]
[illegible] musice [illegible] ibi astror[um] mot[us] visuali cog[ni]t[i]o[n]e [illegible]
tas [illegible] nota e[st]. [illegible] q[uo]d maiestate singula q[ue]q[ue]
disposuit. Ibi uidebim[us] q[uo]d [illegible] lacabat [illegible] Ibi ea[m] aspi
ciem[us] i[n] vestitu deaurato astare. [illegible] sponsi et regis sui. Ibi cog[no]sce
m[us] q[ua]nta fuit [illegible] sole [illegible]. Ibi [illegible] g[ra]t[i]a salubit[er] mo
nebam[ur]. [illegible] illi soli [illegible]. Cui [illegible]
[illegible] q[ui]a [illegible] ali[illegible] [illegible] n[e]c [illegible]
n[e]c [illegible] infelicit[er] [illegible]. Sic dum tal' [illegible] ab a[n]i[m]a [illegible] p[ur]gata reuol
[illegible] Oportuit q[uo]d [illegible]
sp[irit]ual' ho[mo] [illegible] delectatione satiet[ur]. Sz q[ui]d sit ille suauitatis mo
d[us] sic leg[e] nec [illegible] p[otes]t intelligi. nec sermonib[us] explicari. Felices q[ui]
h[abe]nt oia q[ue] volu[n]t. [illegible] nulla aduersitate [illegible]. Ibi e[st] [illegible] a[n]i[m]aq[ue]
et[er]na pace c[om]ponite. nequeunt [illegible] futura [illegible]. Ibi erit [illegible]
sp[irit]uali [illegible] n[on] [illegible] carnali degenerent. Ibi deniq[ue] celesti
sobrietate fulgebit. Non [illegible] cogitatoib[us] [illegible] polluet[ur].
Domicilia plane eor[um] [illegible] i[n] sup[er]nis erit. et [illegible] n[on] appe
tit [illegible] n[on] h[abe]bit. Quo certa n[on] erit [illegible] sic i[n] hoc
m[un]do h[ab]itatio. [illegible] abrupius [illegible] mag[is] locor[um] [illegible]
et regione [illegible]. Ciuitas celestis. mansio sc[ri]pta. patria totu[m]
[illegible] q[uo]d delectet. [illegible] sin[e] [illegible]. [illegible] homines huiu[s]
indigent n[on] h[abe]ntes. [illegible] nullu[m] [illegible] molesta [illegible] nullu[m] morbi
[illegible] egritudo [illegible]. Nullus p[ro]bat libera[m] [illegible] nuditate[m]. [illegible]
[illegible] frigora [illegible]. Non estus [illegible]. Nullus re
patores [illegible] somnos [illegible] lass[us]. Oia blanda. [illegible] suauia
cuncta tranq[u]illa. q[uo]m[odo] et ipe m[un]d[us] nouita[te]m deponens [illegible] h[abe]bit [illegible]
[illegible] [illegible] sc[e]l[e]ris [illegible]. Erit [illegible] illic dies [illegible]
et[er]na. Sol ibi [illegible] nulla nube fuscat[ur]. [illegible] oia [illegible] auctoris [illegible]
[illegible]. Ibi e[st] [illegible] talis splendor [illegible] e[st]. et [illegible] intellig[it]. [illegible]
sic i[n] maiestate sua e[st] [illegible] aspice[re] creatore[m]. Quo [illegible]
un[illegible] [illegible] q[uo]d illa pars emundata atq[ue] meliorata [illegible]
[illegible] speculet[ur] auctore[m]. q[ui]a ei[us] melio[r] [illegible]. [illegible] denuq[ue]
videbim[us] [illegible] et [illegible] illo[rum] [illegible]
[illegible] meliores [illegible]
fulsit. [illegible] nri [illegible] paululu[m]. [illegible] nos
[illegible] flores [illegible] nos [illegible]
[illegible] mare ceruleu[m]. aeris [illegible] stellas micantes [illegible]
mus [illegible] delectatoib[us] [illegible]. Quod si mag[is] [illegible]
tut[illegible] veniet res [illegible] q[uo]d illa maiestas [illegible]
[illegible] simile [illegible].

D[e] deo. xvi.

Tunc p[er]fecte cognoscem[us]. q[uo]m[odo] salutarit[er] [illegible] nec [illegible]
[illegible] n[on] [illegible] q[uo]d [illegible] fateamur. h[oc] e[st] [illegible] i[n]mutab[i]l[e] [illegible]
[illegible] p[er]sonis [illegible] i[n]separabile[m] [illegible] replente[m] oia simul. [illegible] sua
[illegible] implex. [illegible] parilitas i[n] oi[bu]s [illegible]
[illegible] vnitas i[n] a[n]i[m]a [illegible] excelle[n]t [illegible] simul [illegible] sua. si

Recapitulatio xvii

xviii

Explicit.

Incipit tractatus fratris Guillelmi de ordine predicatorum super Regula Sancti Benedicti.

Tractatus iste qui est de professione monachorum tres habet partes. C. i. prima forma professionis monachorum declarat. C. ii. tenuitas profitentium reprimit. C. iii. negligentia professorum excitat. Ca. prima continet x. capitula. C. i. prima explanat que in professione continetur. C. ii. agit de hiis que valent ad stabilitatem. C. iii. de remissione et obstaculis stabilitati adversantibus. C. iiii. de reditu monachorum ad seculum. C. v. de transitu de ordine ad ordinem. C. vi. de vago et curioso discursu monachorum. C. vii. de via conversione morum. C. viii. de eius impedimentis. C. viiii. commendat statum iuvenctum sub obedientia. C. x. ordinem quantitatis clipeo in singularis ecclesie conversione continetur vel ab abbate mandatur. C. ii. parte tractat in qua reprimit tenuitas profitentium ordinem. C. prima quare professio sit tenuiora. C. ii. quare tenuiora professio sit valde periculosa. C. iii. tangit de variis casibus tenue profitendi. C. iiii. ordinem quam multotiens vere tenuiora professio que non est. C. iii. parte que excitat negligentia professorum xii. capitula continet. C. i. prima proponit generalem reprehensionem male viventium in ordine. C. ii. agit de negligentia lectionis et prolongatione divini officii. C. iii. de malis que sequuntur ex negligentia lectionis. C. iiii. de officiis boni exercitii in abbate. C. v. de malis nobilibus qui bonis nobilibus preponuntur. C. vi. de negligentia correctionis et quare non corrigit abbas. C. vii. de sollicitudine temporalium et neglectu spiritualium. C. viii. de dispersione monachorum per prioratus. C. ix. de negligentia circa infirmos. C. x. de negligentia providendi et ... C. xi. de multiplicatione eorum qui bona temporalia dissipant. C. xii. de forma moderationis in abbate circa se et circa alios. **Sic de**

Cum displiceat deo infidelis et stulta [De infideli et stulta promissione] promissio. Ecc. v. promissio vero stulta sit que primitus ea non intelligit. Infidelis autem cum sic ea non impleverit. Hinc est quod non propono ad precès quorundam amicorum meorum formam professionis monachorum simplicibus minus lucidam quam deus dederit prius proposui declarare. Declaratio est sermonis illorum et intellectum dat parvulis. C. ii. autem facere sequitur tenuitatem profitentium reprimere. C. iii. negligentiam professorum excitare. Verba enim sapientium quasi stimuli et quasi clavi in altum defixi. Eccl. ult. quia stimuli sunt diligentes excitant, quasi clavi in altum defixi dum tenuitas corruptionis refrenant. **De forma promissionis.**

Forma professionis hec est. Ego frater N. promitto stabilitatem et conversionem morum meorum et obedientiam coram deo et sanctis eius secundum Regulam sancti Benedicti in ordine tali in presentia talis abbatis. Ita est suprascripta de Regula beati B. ca. lviii. Explanatio communis tamen que in professione continetur. Et nota quod cum iiii genera monachorum distinguat. primo ca. Re. scilicet Cenobite militantes sub regula vel abbate. Anachorite seu heremite. Sarabaite qui doctrinam et exemplum maiorum sequi renuunt, et voluntatibus operibus fratres servantes seculo per tonsuram mentientes deo. Et girovagi. Ea ponit in hac forma professionis que est cenobitarum per quam distinguntur ab aliis tribus generibus monachorum. Stabilitatem distinguit a girovagis. Conversione a sarabaitis. Obedientia ab heremitis. Promissio stabilitatis secundum B. precludit viam remissio de cellis. Continuo discursu vago et curioso discursu. **De morum conversione.**

Ad morum conversionem pertinet non sic profitentes mutant locum tonsuram et habitum, ita mutent vivendi modum. Unde secundum Re. mores suos corrigat et deinceps sua conversatione dignatur in Regula ob. secundum Re. promittit propria voluntate et proprio sensu renuntiat. Obedientia respicit superiorem. Re. continet consilium. Ecc. xxxii. Nihil veniat preceda te et animum omne actum consilium stabile. Sed una semel adeoque vivas regula probe ad quam omnem vitam tuam corrigat. Re. est quasi quedam lucerna quam omnes debent sequi. prelati precipiendo subditi obediendo. Unde beatus B. in omnibus omnes magistram sequantur Re. ut ab ea temere devietur a quoquam. Et hoc concludit B. quare ut ab ipso abbate. i. non est abbas super Re. Est semel eum sponte se professione subiunxit. Et subditorum est velud in eodem Re. cedant per tempus caritati cum eo necessitatis exegit. Absit ut hominis contra verbum delectet. Sic fratres transgressi omnes et non sic preterea transgressores obtinuit quam abbas eligit mandatorum et voluntatum uitorum. Stabilitatis promissio in deo in promissione recte promittitur. Quia est velud petra firmitatis super quam totum edificium religionis construit. iiii. Ca. Re. Math. vii. Descendit pluvia venerunt flumina, flaverunt venti et non cecidit. fundata enim erat super firmam petram. Beatus B. eo fundavit spem in religione super stabilitatem istam ut non declinent in scelus sectis murmurationis huius quam pertinet ad monachi professionem, Ibidem. Officina ubi hec omnia diligenter operentur claustra sunt ordinis et stabilitas in congregatione. In epistola ad fratres de monte dei. B. Omnium bonorum horum officina cella est et stabilis perseverantia in ipsa. Et paulo post ibidem. Impossibile est hominem fideliter figere in uno loco animum suum. qui non prius in aliquo loco affixerit corpus suum. Ista quia ex taedio animi mutando de loco ad locum effugere nititur. Sic est sicut qui fugit umbram corporis sui. Se ipsum fugit secum ipsum circumfert. Locum mutat, non animum. eundem ubique se invenit. Nisi quod diversione facit ipsa mobilitas sicut lectum solet eger quam est febricitando mutat.

Morum conversio est veteris hominis expoliatio et novi hominis induitio. secundum Apostolum Eph. iiii. Deponite vos secundum pristinam conversationem veterem hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris et renovamini spiritu mentis vestre et induite vos novum hominem. Qui promittit obedientiam profitetur se quasi dei vicem gerentem ac si deo vocem requirat. quasi qui deum audiat. Luc. x. Qui vos audit me audit, et qui vos spernit me spernit. Bernardus. Obedientia quam maioribus prebetur deo exhibetur. B. Quecumque vice dei precipit homo quod non sit tamen certum displicere deo, haud secus omnino accipiendum est quam si precipiat deus. Cuius non interest utrum per se an per nuntios suos, sive homines sive angelos hominibus innotescat suum placitum. Item. In primis quod professum est tamquam deum secundum quia non sit apte ... deum audire ... Stabilitatem in hac seculi mutabilitate quasi potentissime assimilavit dei eterni. Morum conversione. Contempta mobilitate conformis ... veritati. Obedientia subiectum ... 110

pfcē dī ſbmutati. Ad hoc p̄ monem̄ .j. Coꝛ. xv. frēs
mī dilcī ſtables eſtote et īmobles. Ad iij. ptiēt
p̄ Ro. xij. Nolite ɔformari huic ſclo ſꝫ reformamini ī
nouitate ſēſ9 uri. v pbetiſ q̄ ſit uolūtas dī bona ⁊ bn̄pla
cēs et pfcā. Ad iiij. ptiet p̄ Pe. v. Humiliamini ſb
potēti manu dī. v uos exalt⁊ ī tpr̄e uiſitatōis. ſc̄. vltimū
dat vite ſcē ordo. Medium dat q̄ ſpe. Pr̄ dat ei mod
ſeu m̄ſurā. vita ſcā tāto ē ordiatōꝛ. q̄to ē do ſbiectoꝛ
⁊ q̄to ſpecioſo foꝛ p̄ filiiſ hoī ſilio. B'. Oq̄ formoſum
te agſco ī foꝛ mā dnē ihū. n̄ ſolū ob dīa q̄b' exſul
geſ miracl'a. ſꝫ ⁊ pp v̄itatē et mā ſuetudīe ⁊ iuſtitia. Mod'
ſeu m̄ſurā uite ſcē. ōb⁊ ēē hoīs ēt̄nitaſ. Cū gaū
ōb⁊ hō finire dō ī ſua ēt̄nitate. i. dū hō uiuit q̄ uult
remuniaī a dō ī dī ēt̄nitate. luc. i. Sruiam' illi ī ſcita
te ⁊ iuſtitia coā ipō. o. d. n̄. Humilitas ob' dm̄ glificat
Ecc. iij. Mag̃ pō ſoli' dī et ab humilib' hōrat' Ergo
ipī ī nb' refortat filio q ē ymago prīſ ɔfortādm̄
letificat. ɔplacēt ē ḋ dō ī ea. Mt. iij. Hic ē fili' m's
dilēc' ī q̄ m̄ ɔplacui. ait p̄r dōx' bap. Stabilitas uō
dō ɔnegt. ſtablib' dān' ē dō. p̄. luc. xxij. Vos e
ſtis q pmāſiſtiſ mec ī tep̄. mīſ. Ad ſtabilitatē p
tiēt pſeūā q̄ ſꝫ. B'. ſola ē ſīglāris filia ſūmi regis.
Illa ē ſola heres ē reg̃ ēt̄ni. Et nō. q vij. ſ. q̄ vult
valē ad ſtabli. Ad iiij. ē ſap' tm̄ ei' q hē regē. q̄ ei' q
hē regi. Sap. vj. Rex ſapiēs. pp ſtablimētū ē ecc.
xlix. le' d̄ ioſeph. q mag' ſcīe fuit. ⁊ ē ſanū egipti
puidit. q fuit rector frm̄. ⁊ ſtablimēt pp. Et pv iij.
le' d̄ d'. q ſtabliuit celos pdētia. ſeu ſap' ſtabliuit
Ecc. xj. Principat' ſcīati ſtabil' eſt. ſpō ſtulti ī ſed'
ſed' ad horā pricipat' cām. ſꝫ pricipat' ei' n̄ ē ſta
bil'. Ecc. xlvij. Stult' v luna mutat'. Sen. Nuſq ē
ē n̄ ɔſtat n̄ dui placet. Stulti qd n̄ hn̄t cupiūt
qd hn̄t faſtidiūt. Ex ē de ſapiēte. Sen. Eod ē
ſap'. ſp īdē uelle atq īdē nolle. Nō p̄ cunq̄ ſp īdē
place. n̄ rectū. ſap' n̄ uicit mali'. Sap. vij. v̄ ma
li' n̄ uicit ſap' de mōn. qd ē. q. ētinuiſ cāp'. Sap'
n̄ eleuat pſpitas. n̄ dicit aduiſitas. Ipā ē ī die
bōꝛ n̄ īmemoꝛ ē maloꝛ. Et eō. Ecc. xj. v' ɔſolat'
hoīe ī aduiſitate. ⁊ reprimit ī pſpitate. Nō tīet
eā mala pene. ad lumē ē ipī appar⁊ q n̄ ſit uana
la. ſꝫ poti' v̄bre futoꝛ maloꝛ. Tio' iſte n̄ ē ij coꝛ
q ſt ī nocte igīa. ps. Scuto cīcdab' te uitaſ ei'. n̄ t. a
timore noct. Tioꝛ noctīn' dr̄ tioꝛ pſcētiū maloꝛ pēaluū
q̄ tiēt'. q n̄ clarē v̄n. Sap' attig' a fine vſꝫ ad fiē
fortit. ⁊ diſpōt o' ſuauit'. Sap. viij. Copatōe maloꝛ
futoꝛ mala pſn̄tia. ei ſuauia ſt. G. Sc'. pēa tpalē
luc' putāt. q p hāc ēt̄nā euadē n̄ formidāt. Sap'
n̄ allicuit bōa pſn̄tia. īmo cū ī dilgētē d' teptato
rib'. Eo m̄ ē ī celo. et a te qd volui ſr tīā. Ecc. j.
v̄ m̄lta ſap' m̄lta ī dilgētō. Ad v. ē ɔſcīa mūda. ſicut
pūctōes muſcaꝛ. vl' ſpinaꝛ uulnū diſcīe ſua
uit. ſic pūctōes uitōꝛ aīā iſtablē redd. Tren. j.
px' pcaī' ier'. ppēa īſtabil' ſc' ē. y ſcō. Nl'a pēa
g̃uio'. ɔſcīa mala. Coſcīa rei ſp ī pēa ē. nuſq ſecu
ē re' aīo. Glo. ſr dm̄ nr̄ꝫ re. Nl'a h̄ maio' pēa
vl' tbl'a. q̄ dīlectoꝛ ɔſcīa. ys lvij. Cō ipij. q mārc
feruēs. qd qeſcē n̄ p'. Sp's q nobil' eſt. ī lecto ſoꝛ
dido n̄ qeſc'. Jō mōach' ī ſigſſu mōn. dōb⁊ facē ɔ
feſſioē gn̄alē. ex dī. lauabo p ſigl'as noctes lēc' m'.
v̄ ī eo ē do qeſcē poſſit. et ſic ſtabil' eē potit. Job
xj. Si iniqtatē q̄ ē ī manu t' abſtuleris a te. ⁊ n̄ p
māſit ī tabnaclo t' iniuſtitia. tē leuāe potis faciē
t' abſꝫ macl'a. et eris ſtabil'. Ad vij. ē. timo' picli
mūdi. qd picl' ſꝫ B'. pbat dāſeūtiū mūtas. ⁊ pe
ūtiū m̄ltito'. Innuāi māſilie. d'uiſ. nauib' vix
pit una. ī mari h' mūdi. d' mīſ aīab' vix ſaluat' vna
Iſte tioꝛ m̄ltos ad īgſſu' mōn. īduc. ⁊ m̄ltos iaꝫ
īdductos pſeuiare fac. Iob xxxj. Sp q̄ſi tumētes
ſr me fluct' timuij dm̄. Cuꝫ fluct' tumētes ōſr
eminē. tē m̄catōes ad nauiſ exoniatōe ī marē pi
tiūt. q̄ m̄ltiſ laboꝛib' ⁊ expēſis acqſiet'. Sic tioꝛ
ppe dāpnatōis. bōa tpalia fac' pici ⁊ mōn īgdi.
Tioꝛ ⁊ dūia picli. retiēt m̄ltos ī mōn. ē ē. q. cla
uus ɔfigēſ carnalē affcm. ne eo ſtimul'ate mōac
ad ſcl'ꝫ regdiat'. ps. Cōfige tioꝛe t' carnes m'. hē
⁊ tioꝛ d'. qddā pōd'. q ɔpūco retiēt. ſic lapidiū
pōderoſitate aſſes ī tectis domoꝛ retinēt. Ecc
xxv. Tioꝛ dō ſe ſt o' ſr poſuit. Ecc. xxvij. Si n̄ ī
mōe d' ītāt' te tenūſ. cito ſbuitet' dom' t'.
Tioꝛ iſte reſiſt' tioꝛi noctno q nouiti ſol' ue
xāt. ne tm̄ īualeſcat. v mōac' ad m̄d' q tot' ī
malig' poīt eſt redeat. B'. Dom' ad ⁊ ⁊ igs ītat
a tgo. et tu mones n̄ īgdi. vl' ia egſſu' egdi. fili'
vr̄ eē pdcōis tal'. q ē iaꝫ ī loco ſalutis. et ad loc
picl'i redit. Jo. xvij. Nēo pīt ex hiſ n̄ fili' pdōis.
Tal' vr̄ amare picl'. vn̄ qd mīꝛ ſi peat. Ecc. iij.
Q' amat picl' ī illo pib'. Ad viij. ē ſpes. q ē. q. q̄dā
āchoā. ſuas mōachū ne vehemētia tēpeſtatis
a dō auellat'. et ad ſcl'ꝫ regdiat'. vn̄ hebr. vj. d' ap
loqnſ de ſpe. q̄ ſicē āchoraꝫ hēm' aīe tutā ac firmā.
aug. Noli abrūpi ab āchora. aū q̄ ītres pōtuꝫ
fluctuāſ nauis ī āchoris. ſꝫ n̄ lōge a tra pitat.
Coāt' dya' dicē mōachū ī diffidētiā vl' dſpatōē
ɔtinuitate vl' vehemētia teptatōis. vl' diutur
nitatē laboris. Sꝫ diuturnitati laboris oppōīt
ē ēt̄nitas mercedis. Aug. labō te tr⁊ vid mercedē.
B'. vſ' toll' difficultatē. Je. xi. Docuer' ē lig' gle
vſ' fac magr̄. ⁊ ɔſue' ē altaria. Nal' malis coꝛ.
Sap. iij. gle pmanēs īuetūra. Diutinitas ⁊ ɔſ
mo fac. vt leui' ſuſtineat' rē ɔſuetā. q̄ dūt

nitate seq · Eccl. xx · Optia fo' inuenti elig'a e · q
tedia redd7 assue'do · qd male fers assuesce · 7 fes
q vehemetie vl' otinuitati teptatois · resist' spes
diuini adiutorii · ps · Do ptecto uite mee · a q
tpidabo · Et do e scutu pp sui · q · inur' offedes
cu · vehemetia teptat' occo e v facili' sustieat
q' adoli fac · v gra augeat · j · Cor · x · fidel' est ds
q n patiet vos teptai s id qd potestis · s; faciet etc
q puctu v possitis sustine · Q'og tptoas q fr' una
nimitas amatoru ecenunc · e agli assistit ala
te · q dux belli xpo pibit · suos aiaus adiucto
ries ofidite e sum · fiducia hnda e i suffiri
scoru · et adiutorio frm · Et iio · q do' iuuat se
uos suos · s; q ipi hnt spe i eo · B' qten i boi
dni fiducie pedem posueris · caten' possiteb
Tren · iii · Bon' e ds sparantib; i eum · ps · Sparate
i dno mia ecedab' · Je · xvii · Bndcs q ofidit i do
et i bo' · Et erit taq lignu qd tansplatat sr aqs 7
n timeb' cu venit est' · est' · s · vehemtis teptatoi
Cv · est radicato d q Ecc · xxiiii · Radicaui i pp · ho
nor' s hnificat e ille bts ppls e do ds ei' · i ls pp
a's radicat · cu expulso amore scli itducit amo
di · et sui · et pci · amor scli expellit · cu diuitie
delitie · et mudi hores otepnunt · Ad otept;
diuitiar ptiet votu pauptatis · sui abrenutiato
ppetatis · Ad otept; dlitiar · votu oti' · ad co
teptu honor humilitas ob' · No itroduc' amor
ver' · n p' expellat amor van' · aug · sr ep' · Jo ·
Si mudi amor hitat · n est quo amor di itr7 ·
j · Jo · ij · Nolite dilige mudu · n; ea q i mudo st ·
Si q dilig md · n e ca' pris i eo · Glo · vnu; cor
duos aduisarios s amores n capit · No ht ad
nach' v'a stabilitate · sicor ad h' ht i mudo Ecc ·
vj · No pnuaeb' i ea excos q e sin corde · co sui
hns alibi · Sap' · iiij · Adultine platatoes · n da
bt radices altas · n stabile fimamtu collocabt
Adultine platatoes i qb; lo' ia · iiij · e d' · Adult
nescitis q2 amici h' mdi · inimicitia e di · q e q; g'
voluit amic ee h' mdi · inimic di ostituet · amo
di · amor sce sotietatis · amo ppe salutis · ai'lt
sol7 uale ad stabilitate monachi · funicul' tp'
difficile rupit · Ecc · iiij · amore saluatoris · q ·
clauo affix' db7 ee monach' ca religiois · clauo
amoris ui po' affix' fuit · xps eci · q claui fere
is · Si e ostui; sepl'cri n potuit x' tene · sic n cla
ui ferrei x' iuutu; tenuiss7 i cce · s; clauo amo
ris aie tebat i · Sic amor ipi' monac i caon te
ne db7 · Amor sce sotietatis db7 cu retine · ps ·
Ecce q bon 7 q io · hitare · f · i un · pv · xviii · fr q
adiuuat a fre · qi ciuitas fima · Ecc · iiij · melius e

duos ee simul q unu · hnt e emolumtu; sotie
tatis sue · si un' ceciderit ab alto fulciet · Mt · xviii
V duo ul' tres ogati fuit i n' mo · i me · e · s · q to
mag' v' sr · xl · vl' ples · Amor q salutis ppe · d; mo
nac i caon · retine · Iste amor db7 ee valde magn
i hoie · cu i brutis aialib; tat uideat ee · Ex amo
re salutis ee vi' · q ouis edocta a na · lupu fug'
et canis si i aq ceciderit · natando ad lit' tedit
vl' auis sagacit' cauet laqum · et decliat laptoi'
ictu; · et si ceciderit i laqu; · ad sui libatoe coat ·
B' · Pudi h' de n posse · i hoie · qd na p' i voluc'
Ad id mone d; amo q hem' ad sanitate cor · p q
oia pati sum' facer · aug · Cum grau d; facer im
mortal' futur' qd facer · p defendeda morte mo
ritur' · It ad id icitare d; amor q ds 7 agli ei'
hnt ad salt nra —— Misit ds filiu suu i he
mud' ad salute n; · Mt · xviii · venit fili' hois sal
uare qd pierat · Et gaudiu e aglis di sr uno
pecc' pe · a · Luc · xv · Et os sr aministratori sp
i ministeriu missi · pp eos q hreditate capiut salutis
B' · Dne qd e ho q i notuisti ei · 7 c · Deniq; mittis
ei vnigenitu tuu · i mittis sp; tuu; pmittis uul
tu tuu; · Et n nul ad opa sollicitudis nre uace7
i celestib; · 7 illos btos sps · pp nos mittis i ministi'
Cvi' · e occupato honesta · B' · ad frs de monte dei ·
Oiu teptationu · et cogitationu malar · 7 inutiliu
sentia e otiu · Ibid · Sma inicis malitia e otiu ·
i eis · Onde otios' · q · tot' e famelic' · aures esu
riut rumores · oculi aliqs nouitates · 7 sic de
ceteris mbs · vn sic fames lupu; fac exire de
nemore · sic fames otiosi uniusal · qui facit
monachu a caon · discede · Pv · xxi · Desideria occi
dit pigru · noluer qcq opari man' ei' · Sen · Tract
tatione · bonar artiu; occupatoi sum' · qties ma
le ht i certa impaties sui · Occupato honesta ht
aneca qda spuale refecoe · In custodiendis e
madatis di e retributo multa · sic i cor trasgssi
oe · e afflicto multa · Opa uirtutis · aia; reficiut ·
vn ad uirtutes ptiet i° ps iii · pane nr; cotidia'
Cvii' · e gra sps sci · vii Sap' · vj · le' · d spu · q e sta
bil' · hebr · xiii · Optimu est gra stabilire cor ·
Sic terra si humor defuit · i pulue redig' · 7 a uet
to dispg' · et cor cum sps a deo recessit efficit
cauus · sic si gra sps · s · defuit · monach' ad modu
puluis fit i stabil' · ps · No sic ipii n sic · s; taq pl'
vl' aufert sps cor · 7 defectu · 7 i pluie sui reuert' ·
Stabilitati ea aduersat · s · remiss' desces' · Cote
tos' dissess' · vag' et curios' discess' · D' qb; aliq dice
tos' dissesi' vag' et curios' discess' · Dequb; aliq dice
et · p' · o remisso descesu · De mal' q fac remissio
Ilod g' · q remissio e mlt' oia monachi ppoito di ·

ſipat ē bōa · nutt mala · do abhoīabilē redd[illegible]
hoſti ſeruit · āglos offēdit · primo firmitatē fac̄
Remiſſ[illegible] · q · bōa diſſipat · dum īchoata · q pene
fc̄a nō ɔſūmat · et iam pfc̄a ñ ɔſuat · pv · xviij ·
Qui moll' eſt et diſſolut' fr̄ eſt ſua opa diſſipātis ·
Moll' eſt · q malo pene cedit · n[illegible] dur vales ſuſtinē
Diſſolut' ē ī q̄ amor boni d'ficē · q nllo amorē ligat'
eſt ad op' bō · q̄ ī eo vſq ad ɔſūatoē pſeiet · hō re
miſſ' ſi ſcepit ad ī pn̄ aliq̄tulū ſt ſiue ag̃ · dim di
minuēdo pced' · tandē ad nich deuenit · Ecc̄ · xxij
filia fatua ī deminoratoē erit · aīa remiſſa d' fi
lia fatua pp̄ defc̄m utilitatis ſeu iutit' · fac̄ uo
pp̄ defc̄s diſcretois · q̄ pcedit diminuēdo cū debet
pcedē creſcēdo · pv · iiij · Iuſtor ſemita · q̄ lux ſplē
dēs pced' et creſcit vſq ad pfc̄m diē · Remiſſ' ſilis
ē pullis · q naſcunt albi · et poſt efficiūt nigri ·
Et ſilis eſt ſtatue nabuch · cui' caput ex auro
optio erat · pect' aūt et brachia de arg̃ puro · vēt
et femora ex ere · tibie aūt ferree · pedum aūt q̄dā
ps ferrea · q̄dā fictil' · Diminutio remiſſi · opat'
bōr penuriā · ſic augmētū robuſti · bōr abūdan[illegible]
pv · x · Egeſtatē opata ē man' remiſſa · man' aūt
fortium diuitias parāt · Eidē · xxi · Cogitatoēs robu
ſti ſp̄ ī abūdātia · oīs aūt pig' ſp̄ ī egeſtate ē · Re
miſſ' dū ſemīa detrah[illegible] · magnū dāpnū meſſi
fac̄ · Semīa ſt nr̄a q̄cq̄d boni fecim' · B' modica ſe
minis detractio · ñ modic̄ eſt meſſis detrimētū · ij
Cor · ix · Qui pārce ſeiat · parce et metet · Remiſſ'
paul' minuit ad q̄d etnā gl'a ſ fore trudēda
nouit · vn̄ ſeipm̄ decip · Cor · iiij · Id q̄d ī pſenti ē
ē momētaneū · et leue · Remiſſ' vr̄ ſec̄ miſi cedāt'
agē · ſz cedelit' ag · de corōa ſua gēmas ibid'h' · Si
pnīa nr̄a cedeli niſ ſatoē minuit · paulatī gēmis
corōa nr̄a ſpuat' · Iob · vi · Qui tim' pruīa ī ruit ſr̄ eū
nix · Remiſſ' fugit vbiā ī ē d' ī tollerabilē miſia
vera bōa · et ūa mala · ſ' fut' uite · vbre nō cor
ſt pſēntis uite · Sap̄ · vi · Tranſiet ōia illa taq̄ vb'
Remiſſio mala nutrit · ſz ī P · pv · xxiiij · Pagrū hois
pigri tranſiui · et p ui · vni ſtlti · et ecce tot repleūāt
vrtice · et c · hō remiſſ' mal' īplet' q abeo ñ extirpāt'
Cū ē mala ī nb' gtis ortāt' · ſi cor extirpatō neglig'
bōa ſuffocāt · et totū occupāt · B' ad fris d' mōte
di · Hec ē maledc̄o adē · et ī ra laboris nr̄i · et ī agro
vl' cordis · vl' cor · vt noxia vl' inutilia · gratuito
pprii · pulcrāt · vtilia ul' neccīa ē labore · Tr̄a hois
remiſſi mala multiplicāt · bōa neglig' · q̄ ſi ſle
rēt occupādo loc̄ · mala ī rīe · phibeīt · p' bōa vi
tutē hnt reſiſtēdi mal' · ſz ī P · Ecc̄ · iij · Ignē ardē
tē extiguit aq̄ · et el'a reſiſt' pccis · Remiſſio do
abhoīabilē redd[illegible] · ſz ī P · apoc̄ · iij · vt frigid' eēs

aū calid' · ſz q tepid' ēs · et ñ frigid' · ñ callid' īci
piar te euomē d' ore mō · Sic cib' recept' ī cor
b'nāo · aliq ob defc̄m caloris euomit' · ſic d' cor
miſtico · q̄d ē ecc' · ē cor · xp̄s ē cap · aliq ſ' ruorē
creſcēte · ās expell' · vl' ī mortale pcc' p'cipitat' vl'
p apoſtaſiā · vl' errorē · a ɔſorto ſcōr ſepat' · ſic
accīt cuidā monacho āntiq · q ē eēt tante pfeſſiois
v' pāglīn dō mitter ei pane · q̄ ueſcebat' · recepta
pāmula negl' · ſcep tepeſc̄e · et paulati tm̄ creuit
tepiditas · q tandē apoſtatauit · Dya' · pſ · teptat
flecte ī p'remiſſione · et p' pſuāt frāgē · p dapna[illegible]
delectoē · Succiſtū frūg īt ēd · aūt remiſſio ·
prima remiſſiois ī pceptibili frāg' aiūs · Remiſſi
ſbd' · ſz ī P · pv · xi · aiaui ſ' fortiū diab' · q āt remiſſa
ē · crebutis fruet · hoſtes hois remiſſi · ſiglis di
eb' accip't ad ſi' eum · et ſic īcluita ſuitutē eū
ponīt · Caro adinuenīt ſi' eum malā ɔſuet' · v'
ñ otenta neceīs · p ɔſuet' q̄ debitū petat ea
q̄ ſt ſuffluc · voluptatis · audū q ad iuenīt ſi'
eū malā ɔſuet' · volēs v' maiores expēſas fa
ciat p paſcēdo oc'los alioꝝ · q̄ p paſcēdo uetrē
ppriū · Dya' malitie ſuggeſtor · p'rio pſuadet v'
d' p'rio male ſētiat · dū ñ maliū ei' aipiat ·
Pri' pcedit ad malitiā locutois · vt ul' detrahat
abſenti · vl' ɔuitiet' pſēnti · tandē pucit ad ma
litiā opis · ſu adēs v' ſcō noceat · p'rio · Sz reſi
ſtē d' eēt dya' · ñ cedēdū · Ja · iiij · Reſiſtite dyā
et fugiet a vob · Eph · iiij · Nolite locū dare dyā ·
Nō ceſſit xp̄s dyā · teptāti · Mt · iiij · Nō ceſſit pet'
carnali ſapienti · et paſſionē ei' impedīc̄ uo
lēti · Mt · xvj · ī mo dic̄ ei · vade · poſt me ſatana
ſcandalū mi es · ñ ſapis ea q̄ dī ſt · Nō ceſſit ī
iudo · deſcēſſum d' cruce ſuadēti · Mt · xxvij · Si
rex iſrl' ē · deſcēdat d' cruce et credim' ei · Nō ce
dūt pñcipes h' ī udi hoſtib' ſ · ī mo ī tīmos
fini ſuar · ī miticos oſtruiūt · nec paſſū pedis
ī tris ſ · hoſtes vſurpare pmittūt · hō remiſſ'
ſemp hēt pugnā · et nūq̄ uictoriā · ñ pmiſſā le
titiā · apoc̄ · ij · vīceti dabo manna abſcōdi
tū · hō remiſſ' eſt ſic hō auar' · q ñ min' q̄
larg' expēd' · et tamē gīmn q̄ ī cēd' ñ acqrit ·
Remiſſ' qui nō manē ī feruore · hēt pl' ī pug[illegible]
diutinitate · tm̄ ñ extirpat uitia nec hēt ɔſolōē ·
q̄ p' triūphū de dya' dat' · ſic p'q̄ ſaluato ·
vicit teptatorē · acceſſer' angli et miſtrabāt
ei · Mt · iiij · Remiſſio āglos offēdit · q ſic d' ſuo
re et pfcū nr̄o letant' · ſic de remiſſiōe · et defc̄ū
nr̄o offēdūt · luc · xv · gaudiū eſt āglis dī
et c · Gaudēt cū pnīa ab aliq' ī choat' · gaudēt cū
ī ea pſeuat' · offēdūt uō · cum boni ī choatū

aũ⁊ſumatõẽ utõ remiſſionis õſit · aũ · Cũ
ẽs bonũ agim⁹ gaudẽt angli · et ẽſtãt õmões
q̃ties ab eo recedim⁹ õmões letificam᷑ · et ãglos
ſuo gau᷉ õfraudam⁹ · R · putas placatos h̃ebis
ãglos ĩ iudi° · q̃s tãto · et tã ſpaco fraudaũe uis
gau᷉ · Remiſſio ꝓ̃pio fraudẽ fac̃ · ẽ q̃ iugũ õ pẽta
m⁹ · Cũ ẽ ab uno collũ iugo ſb̃trah̃it · alt̃ iugi
oñe opp̃mit · q̃ ſbt̃rãto ul̃tã diſplic⁊ dõ · ⁊ ſcãs ei⁹ ·
hebr · x · Si ſb̃t̃ſit ſe · ñ placeb̃ aĩe · Et ſb̃o̅r · nos
aũt ñ ſum⁹ ſbt̃cõis filii ĩ pdcõẽ · Qui ſbt̃h̃ ſe a la
bore ſuttij · ſbt̃h̃et a pceptõẽ p̃mij · vn̄q̃ſq; ẽ mẽ
cedẽ p̃p̃ã recip⁊ ſʒ ſuũ laborẽ · Cor · iij · Spe merce
dis dulcorãtã ẽ g̃uitas laboris · au᷉ · Labõ te t̃r⁊
ſi cogitũ de mercede · Gñ vlt̃ · yſachar aſin⁹ fortis
accubãs ĩ̃ınõs · uid̃ reqẽ q̃ eẽt bõa · ⁊ t̃rã q̃ op
tima · ſuppoſuit humeꝝ ſuũ ad põtãd᷒ · ayl̃t
tũd̃ ẽ remiſſ⁹ deſcẽſ⁹ illi q̃ ſu. tõẽte ſpũ ſcõ aſcẽ
ſioẽs ĩ cõde ſ° diſpoſuit · q̃ ſpũ ſcõ ẽ dicẽti ĩ mõtẽ
ſaluũ te fac õſcẽſu ꝓ̃buit · et ꝓpõitũ cordis õrũ
ꝓfeſſioẽ fir̃uit · Deſcẽſ⁹ tal̃ ruina ẽ hõi · denotaẽ
.i. uoto ſuo hõrare ſcõs · ⁊ p⁹ uota reſtitare · Deſcẽſ
iſte õuẽit deſcẽdẽtib; ĩ iñferñ · ñ aſcẽdẽtib; ĩ celũ
Dyã · q̃ aſſilãt · q̃ ĩ tẽp̃ dorſũ flucẽs · q̃ ſaluatõi ſua
ſit · v̈ mẽtẽt ſe dorſu · as · iiij · Deſcẽdit ulo deſcẽdo̅r
mõach⁹ a ier̃ ĩ iericho · et ĩcidit ĩ latrões ĩfernales
a q̃b; uulniat · ⁊ ſpoliat̃ · vulnãt cõmittẽdo mala
cl̃pe · ſpoliat̃ · dũ ꝓuat bõis grẽ · Dũ mõach⁹ ĩ
ſtatu ſbl̃uñ q̃ ꝓfeſſ⁹ ẽ · ſtat firm⁹ · ſʒ · P · ij · Theſ ·
fr̃s ſtate · et tenete t̃ditões q̃s didiciſtis · ipẽ
ĩier̃ manẽ · pacẽ pectoris h̃ñs ĩ reſurrẽtõẽ ⁊ pacẽ
etnã · ĩ ẽtã ꝯtẽplatõẽ · ſʒ p̃ reprĩiſſioẽ õſcedo̅r in
Jericho · dũ pax ⁊ q̃eſ mẽtis ab eo amittit̃ · et ſtult⁹
factus v̈ luna mutat̃ ·

De contentoſo diſceſſu

S Eq̃ de cõtẽtõſo diſceſſu · Cl̃o · g · q̃ · dup̃ õtĩg ali⁹
diſcedẽ a cõuẽ · ĩ q̃ ꝓfeſſioẽ emiſit · ſ · ul̃ ad ſcl̃m
redeũdo · vl̃ ad a° cõuẽ · tũ ſeũdo · D · p° diſceſ
ſu p; q̃ml̃ ſit cauẽdu · ẽ ñ poſſit eẽ ñ mal⁹ ·
Q̃ ſic a cõuẽ diſcedo̅r · ad õ diſcedo̅r · et diſcẽdẽdo
pit · au᷉ · ĩ ſo · ſolil̃ · Dõs a q̃ exũt mori ẽ · ĩ q̃ redẽ
reuiuiſcẽ ẽ · ĩ q̃ h̃itare uiuẽ · q̃ reliq̃re · h ẽ q̃ ·
pire · Iſte diſceſſ⁹ mĩtã h̃t ꝯfuſioĩs · Iẽ · xvij ·
Dñe õs q̃ te dẽliquũt ꝯfudẽt · vẽ ꝯfuſioẽ di
gn⁹ eſt · q̃ eũ reliq̃t timore mali · ẽ q̃ rẽ mali
p̃ h̃ij · Ecc̃ · viij · q̃ cuſtod̃ pceptũ · ñ expiet̃ q̃q̃
mali · q̃d ẽ alt̃i eẽt malũ · ei eſt bõn et vtile ·
Digñ ẽ ꝯfuſioẽ ẽ · q̃ illi bõ aliq̃d bon ꝓpõit · q̃
h̃ñdo oẽ bon h̃et · q̃ relicto · nll̃ bon retinet̃ · Exo ·
xxiij · dix̃ d̃s moyſi õſe · oſtẽdã t̃ oẽ bõ · oẽ bõ oñ ·
ẽ d̃s oñ · Oſee · viij · Piecit iſr̃ bõ · Bon gñalit̃
piat · q̃ a dõ recedo̅r · Sũ dõ nlli ẽ bon · ẽ eõ nlli

ẽ male · aug̃ · Tale bon ẽ d̃s · v̈ nemini illũ de
ſerẽ bñ ſit · ps · iij · Dicite iuſto q̃m bñ · vl̃ ꝯfu
ſioẽ dign⁹ eſt · q̃ eũ reliq̃ p q̃ ſbſiſt̃ · Dut̃ xxij ·
Dñ q̃ te genuit dẽliq̃ſti · ⁊c̃ · Ecc̃ · xxx · Igit̃ ſe
ſu · dereliq̃ libãtẽ ſe · Dõ ſolẽ ſuũ oriri fac̃ ſup
bõs et malos · et pluit ſup̃ iuſtos · et iniuſtos · m̃ · v ·
Ipẽ benign⁹ ẽ ſup̃ ĩgrãtos · luc̃ · vi · It̃ ꝯfuſioẽ dign⁹ eſt
q̃ ꝓpeſſio d̃ · i · dyã · optim reliq̃ · et q̃ optim⁹ ẽ
ſi ẽ mal⁹ dñs eẽt · v̈ õ dẽliq̃ntib; ſe · tã cito uĩdicã
ſumẽt · q̃ ſic aml̃tis deſẽt · Marc̃ ĩ ſtũo ꝯfudent̃
reliq̃ntes dñm · q̃ toti m̃do maif⁹ erit · q̃ ipĩ ſẽ
q̃ptẽr dõ recedãt · Job · xxij · Cũ dõ recedet eis
vicẽ dic⁊ iſt · recedite a me · q̃ opãnĩ iniq̃tã · m̃ · vij ·
Et · c · xxv · Diſcedite a me · maledcĩ · Diſceſſ⁹ iſte
mĩtũ ꝓuocat dĩ ĩdigñtõẽ · Nec miꝝ ſi d̃s male
ſtatis ĩdigñ̃ · cũ uilis v̈mcul⁹ ei ſuũ ñ digñ ·
Solẽt magñ dñi · ali⁹ reliq̃re aliq̃s de famil̃s ſ ·
ñ famulis eos · d̃s v̈o nullũ reliq̃t õ ſuiẽtib; ſ ·
ñ p⁹ reliq̃t ab eo · aug̃ · Nẽ neo te amitt̃ · ñ q̃
dimittit · Cogñtudo dic̃ ĩdigñtõis ĩ apoſtatis · alr⁹
oñ · ꝓ magñtudĩẽ miſie · q̃ ipĩ ĩ m̃do affligũt̃ · Iẽ ·
ciij · Cõfir̃ h̃ ĩdigñtõ mã ſup̃ uos · ẽ ĩ gſſi fuitis egẽtũ ·
Redire ad ſcl̃m · ẽ ĩtrare egiptũ · q̃d dõ ꝓhib⁊ Gñ ·
xxvi · Ne diſcẽdas ĩ egyptũ · mõach⁹ rediẽs ad ſcl̃m
ĩt̃t egyptũ · i · tẽbrãs vl̃ ãgũas · q̃ ul̃ ĩ tẽbris eſt
ignorãdo pictã ſuã · vl̃ ſi agñſcat ẽ ĩ ãguſtia ⁊ dolorẽ
Ecc̃ · i · Q̃ addit ſciã · addit̃ et dolorẽ · qñdo p⁹ diq
q̃d dix̃ dõ fleõs ſr̃auit · iẽr̃ · q̃ ſi cogñuiſſes et tu · ſup
ple fleões · luc̃ · xix · fleat dõ ſr̃ lacãꝝ mõtuũ ad uitã
reuertãdo · Jo · xj · Sic mõachũ m̃ido mõtuũ · ſi ad
ſcl̃m redeat ẽ plorãd⁹ · pẽ ẽ elig̃dũ mõacho mori in
cõuñ · q̃ uiuẽ ĩ ſclõ · Sen · Mai⁹ ẽ picl̃m male uiuẽ
di q̃ cito morẽdi · Ei⁹ ẽ dic̃ · i° · xx · ij · Nõ egrediar
ſi h̃ moriar · Mõachi apoſtatẽ ſũt arbores ĩfr̃tu
oſẽ · bis mortuẽ · õ q̃b; le · ĩ ẽca · Jude · Q̃do q̃ſmo
rit̃ cũ reliq̃t ſcl̃m ⁊ ĩt̃t clauſtrũ · dõ morit̃ cũ
reliq̃ clauſtrũ · ſr̃tũ ſcũtilitatẽ uite q̃ uiuit̃ ſclo
amiſit ĩ ĩgſſu cõuñ · ſructũ uite q̃ dõ uiuit̃ ĩ reli
gioẽ · amiſit ĩ egſſu · vñ ſup̃ ẽ ĩutil̃ · ꝓv · vj · hõ apo
ſtata · vir ĩutil̃ · Diſcedẽs a cõuñ · limites caſtꝛẽſia
mĩaꝛ exit · et ſug · vñ ĩã dyã⁹ õ illo t̃ h̃ũplaut̃
cãp⁹ ẽtamĩs ẽ cõuñ · l; dyã⁹ ali⁹ uideat mõacho
ꝓualẽ · tñ ñ ẽ deſpãd⁹ ſi ĩ cãpo ẽtamĩs remãẽt ·
victorẽ ẽ auicto ſupãri ſepe uidem⁹ · Ecc̃ · xj · Cõfid
ĩ dõ ⁊ mane ĩ loco tuo · facile ẽ ĩ oclis di ſbito
hoẽſtare paupẽ · Ecc̃ · x · Si ſpũs p̃ h̃ñtis ſup̃ te
aſcẽderit locũ tuũ ne dimiſis · Mõach⁹ aptãtq
horãdi p⁹ eẽ · oĩb; uidẽtib; eũ · tãq̃ ille q̃ diu mo
tuus fuit · q̃ ĩ ſepl̃c⁹ diulatuit · marc⁹ ẽ dyã⁹ in
eo appareat · q̃ cũ a cõuñ · exiuit · q̃ ei⁹ ducto et

rector exult. Quesiuit saul a phytonissa ut
suscitaret ei samuel. j. Re. xxviij. Et s; aug.
apparuit ei dyab' i spē samuel. Simi' fac̄ i aūa
chus apostatis. ipi s̄t similes h̄ntib; ōmoria
ð qb; leg. M̄r. viij. q exierāt de monumentis. ita
ū nēo ps; transire p uia; illā. Mōach' ad scl;
rediens. ɔtēpto dī ɔsilio. i ɔsiliū impior abi
it. et īcurrit picl'. a quo dī grā eū misicordit'
liberat'. P'v. j. Despexistis oē ɔsiliū meū. 7c. E
q; i ītitu uro ridebo. Sp̄s malign' a loco salutis
educē mōachū. ad q̄ locū spē. s. eū p' duxe̅. Iu
gū x̄ suaue abicit. et iugo dyā ferreo et īpotā. -li
se subicit. Osee. vij. Ruisi s̄t v̄ eēt abs; iugo. ip̄e
funē aureu; ob'. rup. s; fune. pc̄i se ligauī 7 t̄
didt dyā ligatum. eod' fune. īfernali patibl'o
suspēdēd'. P'v. vj. Iniqtates sue capiūt impiū
et funib; pctōr suor ɔstrigit. ¶ De trāsitu
a mōn. ad mōn. ¶ Nō. g. q si mōn. bn̄ ordiātū ē
raro ɔsulēdū ē mōacho q ī eo fec̄ pfess. ū trāseat
ad al' mōn. pct'. n̄ vo' albis sui. et finū s. j. Cor
vij. vnuq sq; ī q uocat' ē sic. ī h pmāeat. luc. ix.
J q̄eq; domū īrauitis. ī manete. et īn ne exeatis.
Eiō. x. Nolite trāsire de domo ī domū. Si noluit
dn̄s discip's suos transire d' domo ī domū. ne red
derēt se de leuitate notabiles. vl' ne offēdēnt
suos hospites. eis uēcūdiā faciēdo. mlt' caued'
ē mōacho. ne trāseundo de mōn. ad mōn. ð leuita
te notet'. et eis qui susceperāt eum. et diu suste
tauer'. p eu; nā offēsionis det'. Si uō mōn. n̄ ē
ordiātu; .i. s spes h̄et q. q̄ ī pfessiōe pmissa s̄t ibi
soluāt. ɔsulēdū ē mōacho ū trāseat ad a' mōn. bn̄
ordiātū. B'. ī ep'. n̄ tātū cor s; ēt morib; eligere
salubrē locū debem'. sc̄a loca. et secura eligē. or.
B'. ī li'o. de pcepto. et dispēsatōe. Si qs ī loco ī q p
fess' est. p improbitate atq; īreligiositate cohītā
tiū mor' ɔlsionē. et ob'' s; Reg' optinē forte ne
quit. duce spū libtatis. transire. ī dubitāt' sua
do ad loc aliū. ū n̄ impediat' ho' reddē dō uota
sua. q distixer' labia sua. Et qoē cu; sc̄o scēs eis
et cu; puso puteris. Sane de religiosis ac bn̄ or
dinatis mōn. ull's pfessor mō ɔsilio. ne auctori
qoē desiderio uite. sub līc' sui semonis egdiat'. fo
te uult a's ō cluniacēsib; īstitutis. ad mīū ueti
re paupitatē. eligēs p ill' nimir ɔsuetudib;
mag regl'e puritatē. si me ɔsulit n̄ ɔsulo. si n̄
suo albi v'surpauit. do assensu. q̄ obrē. pp' ppt
scādali q̄or qs ōfit. dim q; relinqre. cū a pdubiis
tutū n̄ ē. forsitan ē h teneē potit. illd n̄ poterit
ēcio suspectur hād leuitatē. qm sepe id qd fa
cē volum' an q̄ pbem' expti ia; nolum'. imo
ppe monito dō ipm̄ cupiētes. et respuētes tā
leuit' q̄ irradiabil'r. Jt. B'. ī ep'. Scio n̄ nullos de
aliis ɔggatōib; et īstitutōib; ad nīm ordinē
puolasse. pulsasse. ītrasse. Qr h agētes ɔsius
scādala reliqrt. et nb' nichō attuler'. et q̄uuī
illos sua temaria discessione. tm̄ nos ɔt'bāt
sua mīsa ɔtisatōe. Et qm̄ supbe spreuāt qd
tenebāt. et temē psūpserāt qd n̄ valebāt. dig
dō exitu patefec̄ ignauiā eor. q; īprudēt de
fuerāt. qd impclēt arripuerāt. et tpit redierāt
ad id qd leuit' defuerāt. ¶ Et nō. q mlt' timid'
est hōi ī mōn. dissolutū ītrare. vl' si ia; ītrauit
ī remanē. Sic ē modic' uini bōi. si mlto uino
corrupto amisceat. tācito corrūpit. sic ī ille. q
bon' est si ītret mōn. dissolutu; . ī mal' efficit'.
Sapiēs. ū acetu; est. qdēq; uin̄ ī fundis accesat
Qr hē doliū. vino corrupto sempleū. n̄ curat illd
vino bō īplē. pri' ē ītēd' ad h ū uino cōrupto
euacuet. q̄ ut bō īpleat. Sic vr' eē ītēded' eua
cuatōi mōastior dissolutor. vl' mltos ð mōacis
ill' ī diuisis mōn. bn̄ ordinatis collocādo. vl' īgssu
illor mōn. ad tps diuidēdo. vl' claudēdo. ū post
mltiū bōr simil' possit īduci. Si modic' fermēt
tota; massa; corrūp. j. Cor. v. q̄to mag mlt' fe
rmētu; massa; corrūp. Sen. j. vitiu; alt' alter' īh't
quō ad salutē reuocāī possit. qs nā retin' pplos
impellit. j. Cor. xv. Corrumpūt bōs mores colloq̄a
mala. Simi' et opa puta. Sen. Conuicto delicat'
paulati eruat. et emollit. maligū' comes q̄uis
cādidō. et simplici rubiginē sua; affituit. Ecc'
xiij. Qr tetigit picē īqnab' ab ea. et q cōicauit
sup'bo. ī duet sup'biā. Ep'o ð Ecc. vij. Discede ab
iniq. et dēficiet mala abs te. Ecc' xxxvij. Cū uiro
scō assiduus esto. q̄ēq; cognūs h̄ntē tiōre di. Sen.
Cū ill' v'sare. q te meliorē facturi s̄t. et illos ī ad
mitte qs tu melioēs potes facē. Qr piculū iīmi
uult fugē. n̄ dōb' ad peūtes ɔfugē. ne ɔtigat
eu; cū pereūtib; perire. Gn̄. xviij. Dixer' āgeli
ad loth. surge. ne et tu paīt peas ī scelē ciuita
tis. Nuī. xvj. Recedite a tab'naculi' hoiū īpior
et nolite tangē q̄ ad eos ptiēt. ne ī pcc̄is eor ī
uoluamini. j. Re. xv. Discede ab amalech. ne
īuolua; te cu; eo. amalech sigāt inimicos di
ētra; līgētes. Ipi fouēt dulcedis. ppoit modicas
guttas delectatōis qs īueūt ī eatūs. Jer. eni;
amalech. pp'ls līgēs sāg'. A talib; discedē d;
q desideriū ppe salutis h̄t. ne fiat soti' eor p'
ī cl'pa. 7 pēa ī pēa. Qr dn̄ s iratu; uult placaē
n̄ d; se ɔiūgē hus q ei displicēt. s; eis q ei pla
cēt. ut ad placād' ei uiuēt. vir' q ē ī oggatōe

cui d̃o uīt ē · aliꝫ est occõ · vt dõ ꝯgḡatõi uisca
t̃ · et eā puniat · Josue · vij · Nõ ero vlt̃ uobiscū
donec ꝯteratis eū q h̃ sceleris re̊ ē · q̃lto magis
si d̃o iratꝰ est ꝯgḡatõi occõ potiꝰ eē q̃ irascat̃ a͠c
q̃ ī ea moꝛāt · Amatoꝛ p̃pe salutis · locū d̃bꝫ elig̃e
ubi saluatoꝛ maneat · nõ ubi sathanas sede h̃eat · Sal
uatoꝛ h̃itat ī sotietate bonoꝝ · s̃m illud m̃ · xviij · vbi s̃t
duo ul' t̃s ꝯgḡati ī nõie meo ibi sū ī medio eoꝝ · Sedes sathane
ē ī sotietate maloꝝ · qui nõ s̃t salutis adiutoꝛes
s; aduersarij impeditores · apoc · ij · Scio ubi h̃itas
ubi sedes est sathane · Sic militū fac̃ q̃ ad̃s p̃ualeat
inimico adiutoꝛiū sotietatis · s̃ʒ illud p̃v · xviij · f̃r
q adiuuat̃ a f̃re · q̃ ciuitas firma · sic mlt̃ facit
adu̾ q̃ uīcat̃ ab inimico · nocumētū sotietatis
ī firmꝰ q̃ uult ad sanitatē p̃uenire · nõ dʒ locū pestilē
te elig̃e · mlt̃ eñ impedit̃ sanatõe loci coꝛrupto
aer̃ · Indubitanter valꝫ ad ad coꝛrūpendū vigoꝛē
regio · Ecc̃ · xij · Q̃s medeb̃r ī cantatoꝛi a serpēte
p̃cusso · ⁊ oĩb; q̃ ap̃piāt bestijs · sic ⁊ q̃ comitat̃ ui
ro iniq̃ · et obuolut̃ ē ī peccatis eiꝰ · Q̃ uult ire
ad s̃cm jacobū · nõ ponit se ī sotietatē eoꝝ q̃ romā
vadunt · nulla ē sotietas q̃ aliq̃ ducat · nisi quo
vadit · Qui uult ire ī paradisū · nõ dʒ se ponē ī
sotietatē q̃ vadit in infernū · p̃v · j · Fili mi ne
ambules cum eis · pedes ē eoꝝ ad malū currūt ·
Noluit Jacob esau h̃re sotiū itineris sui · Gn̄
xxxiij · Nõ ē securꝰ agno · et ē lupo · Ecc̃ · Sic
cõmicab̃r lupꝰ cum agno aliq̃ · sic peccoꝛ ē iusto · Nõ
ē uiuētis h̃itare cum mortuis · s̃ʒ illud luc̃ · ult̃
quod q̃ritis uiuētē ē mortuis · sic ille qui uult
viuē cup̃ uita gr̃e · nõ dʒ remanē ē h̃is q̃ moꝛ
tui s̃t morte culpe · s; ad uiuētes transire
Carbo mortuꝰ si ponat̃ ē uiuis accēdit̃ · sic ille
q̃ malꝰ est · occõe sotietatis bone · aliꝫ bonꝰ efficī
at̃ · p̃v · xiij · q cum sapientib; g̃dit̃ sapiēs erit ·
Seq̃ de vago et ocioso discursu D' vago ⁊ ocioso · disc̃ursu
Q̃ ī moacho d̃o adeo displicet · v ei moachū dis
plicē faciat · vñ de moacho vage et ociose disc̃
rēte p̃r dicitur illud je · xiiij · Dilexit moue pedes suos
et nõ q̃euit et d̃no nõ placuit · moachos gyroua
gos dic̃ b̃t̃s · B · p̃s Ca° Re · p̃o dtiores ee sara
baitis · ipi s̃t dyaboli imitatores · ī ē p̃r d̃r · Job · j ·
Circuiui t̃rã · ⁊c̃ · Ipi q̃ s̃t p̃ncipes maledcõnis
cayn · Gn̄ · iiij · h̃ntes cap̃ coꝛdis tremulū ·
trepidauer̃ ē ubi nõ erat timoꝛ · s · p̃ntia mala
q̃ nõ s̃t uia mala · s; q̃ñ v̾b futoꝝ maloꝝ · asp̃itate
s · claustri formidantes · et fugientes · Ipi s̃t va
gi et p̃fugi · et ab h̃is q̃ ei occurrit disciurrit d̃li
tijs · s · diuitijs ⁊ honoꝛib; occidūt · qm̃ īoꝛdinate
ab eis talia ꝯcupiscūt · sic dix̃ cayn d̃se · oĩs g̃

q̃ īuenit me occidet me · Ipi q̃ s̃t sydera errātia q̃b;
caligo tenebraꝝ ꝯseruata ē ī etnū · d̃ q̃b; l̃e · Ca · Jud
· ij · Sidera nõ errantia aliꝫ fuīt sydera cadentia · p̃q̃
ē discurrēdo p mūd̃ delitijs mundanis assueuer̃
et asp̃itas religionis ē eis ī dissuetudine · redeuntes
ad claustr̃ · claustral' uite asp̃itatē sustinē nõ
possūt · apostate fiūt · D' casu stellaꝝ l̃e · ap̃ · xviij
Et stelle d̃ celo cadent · apoc · vj · Stelle celi cecidē
s̃t t̃rã · sic fic̃ emittit grossos suos · ē uēto mag̃
mouet̃ · Stella d̃ celo cadit · ē moac' celestē ꝯu
satoꝛē d̃ses ad s̃clm redit · Abel egressꝰ ī agrū occisꝰ
ē · Gn̄ · iiij · Sic claustral' īnocēs ē a claust̃o ī mūd
eg̃ditur · morte culpe occid̃ · Coruus ab archa egressꝰ
ad archã nõ ē reuersꝰ · Gn̄ · vij · Cadauerib; ē illectꝰ · Sic
aliꝫ moachꝰ de cenobio eg̃diens · ⁊ p mūd̃ discurrēs
amoꝛe carnaliū delitiaꝝ capit̃ et retinet̃ · Egressa
dina filia iacob ociose ut uidēt mulieres regionis
illiꝰ · rapta est ⁊ coꝛrupta Gn̄ · xxxiiij · Dina rec̃
sex' ī firmi sig̃t claustral' ui̾te ī firmū q̃ d̃ claustro eg̃
diens · d̃ mundi ꝯcup̃ rapit̃ et coꝛrūp̃ · Semei dū
mansit ī ier̾m vix · p̃q̃ uõ exiuit d̃ ier̾ ad reqrendū
suos suos occisꝰ ē · iij · R̃ · ij · Sic moachꝰ dū eēt
simp̃r claustral' · ⁊ ī claust̃o maneret · vita gr̃e uix
p̃q̃ uõ ad ministratoꝛẽ obtinuit · occõe eiꝰ p̃ mūdū
discurrēs · morte culpe īcurrit · Piscis ex aq̃ ponit̃ mo
rit̃ · s; q̃d dr̃ ys · j · Cõputrescēt pisces sine aq̃ · ⁊ mo
rient̃ ī siti · Sic moac' ext̃ claustrū moras faciēs
facile coꝛrūp̃ · Jegressu a claustro · a q̃ ī sāguine v̾tit̃
vñ nõ ē mirū si pisces occidunt · Dum moachꝰ ē
ī claustro bñ oꝛdinato · h̃t v̾ba sacre sc̃p̃ · q̃ ad
modũ aq̃ ala nutriat · s̃ʒ illud Jo · xv · Jã mundi estis
p̃pt̃ s̃monē quē locutus sum vob · et ī h̃is aquis
ꝯseruat̃ · Cum uõ discurrit p mūd̃ · h̃t v̾ba s̃claria
q̃ ad modũ sanguinis īq̃nat · Coꝛrūpunt ē bõs mo
res · co · mala · Coꝛ · xv · Claustrales mūdo fami
liares s̃t sic aues ciuitateses · q̃ facile capiūt̃
Claustralib; dect̃ d̃õ ⁊ magis ext̃ nõ ī miscentur
se mundo · Nã illis xl^a dieb; ī q̃b; ap̃lis sei p̃
se mundo · Nã illis · xl^a dieb; ī q̃b; ap̃lis seip̃;
mūdū p̃buit · post passiõe suã ap̃lis aliꝫ apparuit
mūdo tñ ī miscē noluit · Stat̃ ē saluatoris illoꝝ
dieꝝ ī q̃b; nõ miscuit se mūdo · ut s; h̃itatē
fuit ī celo · sig̃t statum claustralē · q qĩ mediꝰ
fuit ī celo · sig̃t statum claustralē · q qĩ mediꝰ
s̃t · īt mūd̃ et celū · l; ē reliq̃rit s̃cli · adhuc tñ p̃g
nõ p̃uenit ad celum · Nõ suffic̃ moacho mūd
religsse · īmo oꝛ; ut eiꝰ obliuiscat̃ s; illud phyl' · iij
Que retro s̃t obliuisces · ad ea q̃ p̃oꝛa s̃t extēdē
des meipm · Jõ expedit ei vt mūd̃ fugiat · ne
ei ad memoꝛiam redeat · ps · Fecit elongaui fugiē
Jõ Q̃d t̃ ca unũ necē eē · q̃ ꝯtemptu moachꝰ
eē cepisti · C · Nõ l; ī tuei q̃d nõ l; ꝯcupisci · Sed

Vt aīāū possis otinē· pmū cor tuj fugam siste· diu
otinuata rem plūm pst īrrumpeda nē qes q
depone nult desideriū omīū rez quaz captos
flagīt· oclos· et aures ab eis q relig auitat fugi
ē amōacho mūd mlt· p°. q: r̄ īmūd· vīi q eu: āple
tunt īquāt· aug· sr· Jo· Si delectat te mūd· sp̄ius
eē īmūd· yt aug· O mūde īmūde· qd strepis· q
auitē conaris· tenē vis fugiens· qd faces sima
nēs· q ñ decipes dulcis· si amar ālmūta mīti
ris· Ecc· xuj· Q tetigīt picem· ī· ab e Cīj· q: est
· q· viscat· uū illaqāt hoīē· Sīn· Quisq vera
agē et tutā vitā volt· ista uiscata bñfi d'uit
capi velle vr· q bonis viscatis accedt· vl' īrete
dya sciēs· et uolens· pedē poit· Job· xviij· īmis
īrete pedē suū: et īmaclīs illi ambl'at· Sap·
xiiij· Creature īodiū homini fcē sī· et ītēptat
aīē et muscipla: pedib: īsipiētiū· mund' vall'
silvesss ē· hñs mltos puteos bitumīs· Gn· xiij
Tuj· q: causis naufrag· ī: plen' ē· aug· amas
scl'· absorbebit te· amatores suos vorare nois
ñ potare· Tuj· q: latronū latibulū ē· spoliarj
velle vr· q sciēs· et uolēs u· vol· putaz ī q frēqt
spoliat' ē hō descēdēs a ier' ī iericho· p qd sigat
mūd' luc· x· monach' transitur' p desertum mūdi
ad trāz uiuētiū: q pmissa ē otēpnētib: trā:
morietur· ad ipuū dm̄ d' pficisci d: et ad ipe
rul ei' figē tabnaculū: sic leg' filij isr fecisse
Qetē d: hrē ī desiderio· Disauri' si necē sit
pp bonū ob· hrē ī patiā· Jo' monachū se esse
ñ loqndo· et discurrēdo· s: tacēdo· et sedendo
qsq: nouīt· Cu: arseni' discedet a palatō vo
nach' fiet· fcā est ei uox dicēs· arsenj· fuge·
tace· qesce· hr eñ sr radices ñ peccādi· Esse qe
tum figum ē ordīatonis īterioris· Sen· Prim
argumītu: ōpoite mētis· existimo posse ōsistē
et secē morārī· aug· ī li· of· anim' ordinata iqe
ta sr· ōdiāta aūt qesct· h ē unū de mmūblio
rib: ī vita religiois· q qescendo īcelū velocis
sime tēd'· vita religionis· uxē iter celestē sabbj
hñs it· act· j· ad uitā qetam monz nos apo·
vbo· z ex°· j· Thes· iiij· Rogam' uos frs v opa
detis vt qeti sitis· Et· ij· The· iij· Scitis q: ad
mod' oporteat īmitārī nos· qm̄ nos qeti fuim
ī r̄ uos· exactē o: ī r̄ uos nouitios eē qetos· z
ñ ad egdi de claust°. Sn· Sl'ducēd' ē pp° teri
aūs· et paz tenax recti· Exo· ij· l'ē· d pīc moy
si· q· uid' eū: elegantē· z abscōdit· Sapiēs· ista
scēiōi hāc legē tā fcē· v maiōā aālia· viscib:
paretū diuti' otinēt· Sic mlt valz adhi q· monē
mlt pstitiat· si ī claust° mlt morat fuit āli qeua
gīt

Dicto de stabilitate· dicēdū ē D' moz ōūsiōē·
de moz ōūsione· q sc° loco pō· ī pfessioē mōa
choz· Contra ad hāc partē pfessionis· monach'
puaricator ōstit· qui ī claustro scl'arit uiuit
Slō suffic mōacho mutasse loē· ōtēptibilē ās
sumpsisse hītū· deferre tōsurā altā· corōā la
tā· n̄ h moz ōūsio comitet· B· vnib' ē religi
sr ista nō vitas· yt· B· Corpis ōūsio· si sola fuīt
eīt nulla· fo: sigoē ōūsionis est ista ñ uitas· ī
gredienti mon· neeē est spm̄· s· ad eē· ē opatē
ipē mutet ī uiz alterz· v possit dīe c̄ Gal· ij·
viuo ē iam ñ e°· viuit uō ī me xp̄s· Q p° viue
bat sclō· iā d: uiuē dō· Cāt· vij· Ego dilecto mō
et ad me ōūsio ei'· libēt d: qs ōūti ad dm̄· v ds
ōūtat ad ipm̄· vt et ipē sit di· et ds ipi'· Cāt· ij·
Dilect' mūs m· z ē· tumī pars mā dō ī etnū· Et
nō· q: a pfcā moz ōūsione· reqr' v fiat ōūsio
īti°· et exti' dup' qtū: ad ītllm· z qtū ad affc:
qtū ad ītllz vt cogitatoes male separēt a cord·
s: p° ys· j· auferte malū: cogitatōm vrāz ab o
cul' mīs· Sap· j· puise cogitatoes separāt nos a dō·
yt q cogitabat pri'· qmō placeāt mūdo· nē cogit
qmō placeat dō. hec est bonū studiū· qd ds
a mōacho requir· Je· xxv· Cōutimī uniqsq:
a uia sua pessima· bōā facite studia uñā· Q'nt
ad effectū· o: ōūsionē fi'· v mōach' mal' q in
mundo hītdāt cōpatiat· bonis uō h' mūdi p
amorē ñ īqnet· Jac· j· Religio mūda· z ī ma· z
saltē ūite eis ōpatiēdo· et se īmacl'atū ctodi
re ab h sclō· Jt ad ōū'sionē affect' ptiet v mōa
ch' s: dm̄ diligat· tristet· et gaudeat· B· atte
de sollert qd diligas· qd metuas· vñ gaudeas
aut ōtristeris· et sb hītu religionis aīum scla
rē· ib pauins ōūsionis īueies cor puīsū· Et
ibid'· Cōutat amor tuus· vt meli' oīo diligas
ñ dm̄· aut ēte pp dm̄· Cōuitat q ad ip: timō
tuus· q: puīs' ē timor omīs· ad īr eum· z ñ pp
eum· Sicq: gaudiū tuū: et tistitia eq: ad ip:
ōūitat· hec aūt ita fiat· v ñ ñ secdm eū: doleas
aut leteris· Exteri' o: fieri ōūsionē maxiē qntū
ad locutoē· Jac· j· Siqs putat se religiosū eē
z ñ· refre· ligu suā· z ē· vales ī mch· vl' uades
ī mch· Jcedunt multi ī vestimīs ouiū· s: de
trahendo mordēt· loqla ō q· ītrisec sr lupi ra
paces· of· xviij· loqla tua maīf te fac· Cō
uisionē qntū ad loqlā multū uoluit fi'· bs
B· vs° Col· Re· dicēs· Scurrilitates· vl' vba
otiosa· et risum mouētia etna clausuā in
oīb: locis dāpnam'· et ad tale eloqu: discip'
apire os ñ pmittim'· Eph· iiij· Oīs sīmo ma

lus · de ore n̄ro n̄ predat · ſ; ſiqs ē · ad edifica
tōē ſtōi q det grām̄ audiētib; · Jt ē dec; ī mōa
cho ɔuiſionē fieri certi qtū ad ſcēſ cohibitōē
et motuu; corpis moderatōē · v̄ ī īceſſu · et
cetīs morib; ei9 n̄l fiat qd cuiq̄ offēdat aſp̄
tu; · ſ; ipī deceat hōēſtatē · Ecc̄ · xix · amict cor
et riſ9 dētium · et īgreſſ9 hoīs enūtiāt d illo · Ecc̄
xxviii · Sepi aures tuas ſpinīſ · et noli audire
liguā neq̄ · et ori tuo facito oſtia · et ſeras au
rib; tuis · ys · xxxiii · Qui ambl'at ī iuſtitiis · et
loq̄ vītatē · q̄ pīcit auī · et calūp̄ · et excutit man9
ſuas ab oī munere · Jt ē d'b; ſi ɔuiſio qtū ad ɔſuet̄
v̄.ſ. fiat ɔſuetudo ɔ̄ ɔſuet̄ · vn̄ · B · ad frēs de
mōte dī d nouitō loqs d̄ · vt ad quiētā ſede
ſuturis nēcitate · et cāris ſue dnātē ɔſuet̄
ſe accigat · nēcitatē ſ̄ faciēs ɔ̄ nēcitatē · 7 cō
ſuet̄ ōr ɔſuet̄ · et affectu; ſibi formās ɔ̄ af
fcūi · doēc plēā incat accipe dlectatōē · v̄ de
lectabilib; ſcli ac carnīſ · ſ; ɔſiliuum ap̄ · ſaltē
tm̄ delect; eum · eare · qtū delectabat eū p9
hīē · et tm̄ d'letet eum de mbris corpis ſui
ſuire iuſti ̄ī ſcīficatōē · qt̄ dlectabat eū pri9
ſuire īmūditie et iniqtati ad iniqtatē · h
ē ē pſtio nouit̄ īcipientis ī ſtatu ſuo · mōach9
facē d'b; 1° qd dixē dō moyſi · Exo · iii · Solue
ſiq caltiamitu; de pedib; tuis · loc̄ ē ī q̄ ſtas tra
ſcā ē · pedes qb; it ī īfnū · vl' paradiſu; · act̄ ſt̄
ītiores · vl' extiores · p caltiamita q̄ d pellib;
aīalui mortuo; fiunt · ītlligt̄ ēē hōui ſclāī
q2 uita ē mors · vl' morte dtior · Caltiamita
g9 d pedib; ſoluūt̄ · ē mōachi hoīes ſclāres n̄
imitat̄ · ſ; viros ſpūales · v̄ ſilr uiuāt · ſic tra
ſcā ē · ī q ipī ſtāt · ne alii cu; ɔuiſione ſua au
diāt exprobratōē illā dni · Je · ii · īgreſſi ɔtaminā
ſtis trā; mā · Sic mōachi acetis hoīb; ſepantr̄
loco · ſic ſepati dbēt ēē ab eis mutēdi m9 · leuit̄
xx · Sepaui uos acetis pplis · ſepate · 7 uos mū
dū ab īmūdo · Et · e · xv · Juxt̄ ɔſuet̄ tre ī q ha
bitatis · n̄ facietis · 7c · Nō mult̄ plac; dō in
mōacho hīt cor9 · ſi dſit hīt mtis · B · magna
abuſio · magna cura eſt · v̄ cor reglārit̄ īduat
et ɔ̄ Reg ſi veſtib; aiā nuda dſat · Cū tanto
ſtudio tūica et cucullā corpi pātūr v̄ cu deit̄
mōach9 n̄ putet · cur ſilr ſpūi pietas 7 hūilitas
q ſt̄ ſpūalia īdumīta n̄ putdet · Voluit iacob
ī ɔſolabilir vidēs tunicā; filii ſui · q̄ mōtuū ex
tiābat · et ait · Tunica filii mi eſt · fera peſſiā co
medit eū · beſtia diuorauit ioſeph · Sic ī dni ſi
dolo cadē p̄ſ; magnā m̄a; doloris hrēt · vidēs
hitu; religionis ī eo q morte culpe mōtuus ē

ī qb'dā mōn̄ · hodie nō ī ueniunt̄ uiui mōachi
ſ; mōachor ſymulac̄ · īuētum ē ſymulacr̄ 7
pelles capra; loco dl'i · i · rx · xix · Symulacr̄ ē
cor · ſin ſpū · Symulacr̄ g9 eſt mōach9 · cor hīs
īclauſt̄ · et cor ī mūdo · pelles capra; ſt̄ obſ
uātie corles · vl' ſr̄ſitiales · vidit petr9 ſola lite
amina · hitū · ſ · reglārē abſq; cor dco · Par; ē
mōacho tōſura alta · q ī ſe pmittit ēſſe cana
lia uita · q2 extirpatō ī capillo; abitōē ſigat̄ ·
Ro · ii · Circūci · qoē pdē ſi legē obſues · Par;
pdē mōacho · 7 ſumitatē capitiſ capill' nudāc
ſi ipē nube iniqtatiſ · vl' velāc tēpalūi dni ſ
abſcōdr̄ · ys · lix · Jniqtates uīē diuiſert̄ ī t uo9
et dni uīr; · 7 pcc̄ ū abſcōdr̄ fatiē ei9 auob · Trē · 3 ·
Opoſuiſti nubē t · ne tranſeat orō tua · mōachi
q defer̄ tōſurā et hitū abſq; ɔuiſione mor; iu
dēt īceſſāt̄ mītur · n̄ ſolo ore · īmo total; corpe
ipi uīē poſſē dīc p · ys · xxviii · Poſuim9 mdāti
ſpē nrā · Cōſidt̄ d extioi religione · q ſigal' ē
et īteis ſigt ſtītatē · Et nō · q · mltis decāiſ ac
cidr̄ v̄ ille q mōn̄ · īgdit̄ mor ɔuiſionē n̄ aſſe
qt̄ · Quī; accīt · hoc · pp lōgā ɔſuetudīe vite
ſclāris q̄ q̄ī ī nā; v'ſa eſt · Cōſuetudo ē ē altā
nā · Sic enī bonū eīt uiro ē iugu; dni pōta
uīt ab adoleſcētia ſua · Trē · iii · ſic malū eīt
viro ſi iugu; dni vſq; ad ſenectutē aſſumē
diſtulerit · Je · xiii · Si mutare · pt̄ ethyops pel
lē ſua; · aut pard9 varietates ſuas et uos potiti
būfacē ē didiciītis malū · Pv · xii · Puibui ē
adoleſcēs · iuxt uia; ſuā · et cū ſenuīt n̄ recedr̄
ab ea · Ecc̄ · Puiſi diſſiciale · corrigūt̄ · Puiſi ſt̄
q adō valde ſt̄ auiſi · et ad mūdū valdō ɔuiſi
B · Oīs mal9 aīiſ p'q īdureſcat malitia ei9
mollui pot · ſ; pq̄ īduruerit dſpatō ē · 1 · nō
multū ſpatō · vgule poſſē duigi ſi diſtorte
fuīt · ī bes uō neqq · Ligo; pligio; g̃uat me
diā · Ecc̄ · x · C ii · accīt h pp lapſitate mōaſtii
qd ās īgdr̄ · Sic ē ſpēs n̄ ī foramine lato · 1 ·
arto · vetē pellē dpoīt · ſic ī mōn̄ · illo mores
ſclāres n̄ dpomit̄ · ī quo mōachi · ſcdm uō ſ
viuē pmtūt · C iii · accīt h pp dſcīn doctrīe · p
lex d īmaclāta ɔuītēs aīas · lex d ē v̄ igs adq
fit cordis liqſtio · v̄ pori forma amota · ſeqt̄
noue forme · impſſio · Cat · v · aīa mā liqſtā
ē · 7c · Je · xxiii · Nūq n̄ ūbama ſt̄ q̄ī igs ādes
Vnt · pnt · ī dextrā ei9 ignea lex · ps · Jgtū eloquī
nūi · pp defcīn boī ēē · Ben · lōgū it9 p pcepta · bue · per
et efficax · et iō ſuffic̄ ad ɔuiſioē mor; v̄ ſit ad
ɔuiſioē apta ſi dſit ēēus for9 · ſic man9 moyſi
q erat ſana · miſſa ī ſinū · ſtā ē lepra · Exo · iiii ·

sic i monacho q̄ intrat mon̄ · v̄ monstratu ē ei for̄
mali ex̄ facile fit cuūsio i malū ꝗ i bonū Ch͛o.
Comixtio sclarū · ps · Comixti s̄t gētes · et didice
rūt opa eorum Vi̾ · ꝓp defectū boē voluntatis · Boa no
vō͛ ē qi q̄dam̄ vnī tota uita religiosa i rota
volubil͛ obe͛ · dbꝫ forti · B · ad fr̄s d̄ mōte dei.
Q͛ ē qꝫ boā vō͛ secū hñt · hñt qcqd ad bn̄ uiuēd͛
ei op͛ est · J eodē · Nouus hō tāq̄ a figlo figm̄
tū lege q̄dā mādatorū qi manibꝫ alieīs fa
ctēd͛ est et formād͛ ē i omī patiā i rota no
lubili obe͛ i igne pbatōis sue plasmatoris
sui vō͛ arbitō sbdēd͛ De Ob͛ i pfess͛ monachorum
Sequit͛ d ob͛ i pfessione monachorum t͛cio loco po
sita Est aūt ob͛ ista sbiectō qua hō spōtanee
i tuitu dī · alti͛ hōīs sbd͛ vō͛ · Et nō · q͛ sūnt i cl͛
sb ob͛ uiuūt mult͛ appetēd͛ ē · J illo ē multū
v̄tuti addicit · t͛iumph͛ nobilissim͛ acquirit
meritorū habūdātia cumulat · Ob͛ d dī placito ho
mīne d dī placito ētificat · a sollicitu͛ tempi͛
exhonerāt · a piclō c̄suat · āīe castificat · hoīe
sr̄ se eleuat · Statū celestiū ciuiū assimilat ꝑ hāc
ad ētissimū do sacrif͛ offert · ꝑ hāc ds hoī pfce
cōiungit͛ · et mlt̄ū glificat · ꝑ ob͛ mult͛ v̄tuti addi
cit · Cū ē sapiens dicat · si solū v̄tuti additi es
qd ꝑpe v̄tuti detrahis · q̄ v̄tuti addicit · tū ꝑpe
vō͛ oīo amputat · Et valdē v̄tuosū ē ē d͛ vō͛
viuendi relinq̄t et aliene vō͛ se sbicit ꝑ ob͛
nobilissim͛ t͛iumph͛ uiuēdi acquirit · nobilissim̄
genꝰ t͛iumphi est uince sepm̄ · qd fac obedi
ēs Prov͛ xxi vir obediēs loq̄t͛ uictoriā · Et sr̄ i
Melior est ob͛ q̄ victime · d͛ Glo · dū aliene
voci sbdimr̄ humilit͛ nosmpos i cord͛ supam͛
Prov͛ xvi Melior est q dn̄at aīo suo expugtore
vrbiū · mlt̄ vrbes · et regna sibi sbiugauer͛
q tam̄ ad hoc t͛iumphū nobile n̄ puenerūt · hic
t͛iumph͛ ꝑpe est hoīs vincit ē leo · vl͛ aliud aial ce
tā aīalia sepmat vice n̄ pt͛ Sen̄ · Qui sepm
vic̄ ꝗ oīa fortis est · ꝑ ob͛ meritorū ob͛ cumlat
Dū ē ds i tēd͛ face ꝑpā vō͛ n̄ vr̄ meri ꝗ apd
semipm̄ meat · ab illo ē mcēs expectat · ē fuit
cui͛ vō͛ implet · Nō meret͛ g͛ ap aliū ꝗ qui
uult face aliena vō͛ qd est obedire · Aug · Opor
tebat n̄ hō sb dn̄o poit ab aliq̄ pꝓhiberet · v ē et
ei uirt merendi ob͛ Ob͛ fcā est qi nauis i stitu
tis · Q͛ i naui est et qescens · comedēs · et bibens
pced͛ · mouet ē motu alieō · Silr obediēs q ē
i religioe qescēdo comedēdo et bibēdo meret͛ ·
Aug · Cū xpo uiuēte · sūt xpo fuis n hominū
Ob͛ de dī placito homīe ētificat · ꝗ ē apte i͛
malū · qd ab alto sup͛ sic accipiēd͛ ē ac si a
do pcipet͛ · luc · x · Q͛ uos audit me audit · B · Cūq
vice dī supīp hō · qd tam̄ sit certum displice do
aut sec͛ oīo ita accipiēd͛ ē · qi pcipet ds · Obe͛
i huiꝰ mūdi tenebs vicē supplet discretōīs · B ·
Rara auis i t͛ris discretio · ido locū discretōīs i nob
suppleat v̄t obe͛ v n͛ pl͛ n͛ minꝰ ꝗ aliter q̄ i
patū sit fatiatis · Ob͛ a sollicit͛ tempi͛ hō exo
nerat · alij ē i cumb͛ sollicitudo · et spūalit͛ et te
palit͛ ꝑ illo q est i religioē · vnī ē alleuiat͛ sit a
sepō valde reprhē͛ ē · si pigtia torp͛ · et ꝗ pfic
valde ꝗ fatuus est si onꝰ tm̄ resumit · B · sr̄
Cant · Q͛ uni cuiuam semel nō cōmisistis · qd
rursū d vob vos ī tmittitis Ob͛ hoīe a piclō
c̄suat · ipā qi eq͛ uad͛ alieō ē sesū · et aliene
vō͛ qi alienis pedibꝫ i ntit · id n͛ maclat͛ n͛
ledit͛ · Jgnatō ē et lesio i pantis ē et ꝗ obedi
ētis · ꝗ manifestū sit malū qd i pat · v ē i͛ ps ·
J manibꝫ pōtabūt te · ne forte offēdas ad la p͛
Ob͛ mīte castificat a libidie ꝑpe uō͛ · Jer · i͛ · J · pe · J ·
mās uras castificātes i ob͛ caritatis · Sic ramꝰ
nobil͛ arboris · arbore siluest͛ redd͛ domesticam
sic ob͛ mīte libidiosam redd͛ castā · G · i mor͛
Sola ob͛ v̄t est · q̄ v̄tutes sola mīti i s̄it i situ ac
stodit · Ob͛ hominē s se leuat · leuabit se · Sic
Nisi cor eēt sotiatum spū · v sesu eiꝰ et i ipo
regēt͛ nō ascendēt ad hoc v renunciatione
etiā meret͛ · Sic uir simp͛ ꝑ ob͛ ascēdit
ad sapiā · et mores maiorum a qbꝫ regit͛ i mo
c̄dm̄o ad dn̄m ascēdit · dū sepm̄ c̄dm̄o exu
it · et dn̄m i duit · Gal͛ ij · viuo ego iā n̄ e · Ob͛
statū celestium ciuiū assimilat · ipā ē ymago
hoīs celestis · Sic ob͛ ē ymago hoīs celestis
sic i ob͛ ē ymago hoīs t͛reni · J · Cor · xv · Sic͛
portauim͛ ymaginē t͛reni · sic portem͛ ymag
celestis Ob͛ fac͛ vt dī voluntas sic fiat i t͛ra
sic i celo ꝑ ob͛ acceptissimū do sacrificiū offert
B · Melior est ob͛ q̄ uictime · qa ꝑ uictimas
aliena caro · ꝑ ob͛ vō ꝑpā caro mactat͛ · Ob͛
qi q̄dā martiriū ē · obediēs qi ꝑpū cap͛ sibi
amputat et cap͛ s ostituit xp̄m vl͛ illū q lo
co xpī ē · G · Tāto dn̄m qsqꝫ citiꝰ placat · q̄to re
pssa arbitrij sui vō͛ · sub gladio pcepti se i mo
lat ꝑ ob͛ ds hoī pfce vnit · q ob͛ pmitt͛
dn̄o sui se tradit · et illū qui locū sui tenet in
possessionē sui ipi poit ad͛ xvi · Si q̄s uult p
me uenire abneget semipm̄ et c̄ · ꝑ ob͛ ds mlt̄
tū glificat · ys · lviij · Si glificaueris eum dū n̄
facis uias tuas · et n̄ iueniet͛ vō͛ tua · v loq̄ris
smonē tuū · delectaberis · et ē mlt̄ū glificat
dn̄m vē obediēs · q pat͛ est face eiꝰ bnpl

q̄ si mandaret ei pulsē p̄. jo nūto ado glificab.
J. R. y. Quicūq; honorificauit me glificabo eū
q̄ aūt otēpnit me erūt igbiles. Ecc. x. Semē hoīum
honorificabit h̄ qd timet dm̄. semē aūt h̄ exhonorab.
qd p̄tit mādatū d̄. Quāta sit clpa ī tnsgssioē
nō eoꝝ q̄ vl' ī Reg. otinēt. vl' ab abbē mādāt. S; forte
qret ās an oīa q̄ otinēt ī regla extiāda sit p̄cep
ta. ita ut eoꝝ transgssio sit dāpnab. vl' ō ōsilia
vl' monita. v tnsgssio eoꝝ. vl' oīo ñ sit clpab. vl'
pnā clpab. vl' aliq̄ p̄cepta. vl' ōsilia. vl' mōita. Et
sic est. q̄ sit h̄. et q̄ illa. Et sil'is qd fi p̄ d̄ hus
q̄ asfiore cotidie mādāt. Q; oīa sint p̄cepta p̄ uid
ri pt̄e qd leg ī Reg. bti. B. Ca. lviij. Si bitā
īgt delibatoe. pmisit se o custodire. et gietas
ipatasuare. tc suscipiat ī ogatoe. Cū g ille q
recip se oīa custodire pollicear. si ād eoꝝ ñ cu
stod. transgsso ē pmissiois. vl' uoti. Tnsgssio
vō uoti vi esse dāpnab. Ad qd fac qd sbd. ī eod
Ca. suscipiēd aūt ī oratorio corā oib; pmittat
ōstabilitate sua. et ōuisioē mor. et ob. corā do
et scīs ei. v si aliqn ali fecit a do se dāpnād sciat
q̄ irridet. P. cū impletio iurāmti sit ī mādato
s; p. leuit. xx. Siq̄ uiroꝝ votū dño vouit
aū se ōstrixit iurāmto. ñ faciet irritū vbū suū
s; oē qd pmisit implebit. voti tnsgssio ē ī phi
bitoē. aut g est uoti transgssio. ē mōach. tns
gdit ad q̄ reg otinet. q̄ an pfessioē erāt ei in
differtia. aū ñ. si sic tnsgssio illa ē dāpnab. s;
ñ. ē voti transgssio. ñ vi ee culpab. Nlla alia
vō offese iueit ibi. g in transgssioē taliū vl' ē
mortal clpa. vl' nulla. Si ocedat. q oīa sit p̄cep
ta q̄ ī Reg otinēt. g valde piculos est stat re
ligiois. ē null sit mōach q aliq aliq illoꝝ ñ sit
tnsgsso. Ad solōē hoꝝ nō. q. l; teām maxie
do obedire. tn̄ ñ oīa q̄ nb īdicat di vo se p̄
cepta. īmo sē aliq̄ ōsilia. aliq̄ monita. aliqua
p̄cepta. et ita ñ oīa q̄ mōacho īdicat vo pris
spual credūt ee p̄cepta. īmo qda ōsilia. qda
monita. qda p̄cepta. Tnsgssio ōsilij p esse
sīn clpa. oīs tnsgssio moniti. sīn clpa mōtali
tnsgssio p̄cepti. si sit cū delibatoe sufficienti
sp ē clpa mor. Dicēdū; ē g. q ñ oīa q̄ otinēt
ī Reg bti. B. p̄cepta sūt. Si oīa illa eēt p̄cepta
lay ñ eēt reg. q̄ spuales ī via pātrisi regēt. s;
poti eēt īfernal' multipla laq̄s plea. q̄ aīe
dyab illaq̄aret. Cū; sps scs bnign sit. īmo
ipa bnigtas. ñ ē cēdēdū. q btis. B. vi spu sco
plen glā excepto. oīa mādauit q̄ agēda a filus
dēuit. ē btī. G. dicat d eo ī li. dyal. q scripsit Re
mōachoꝝ dilecīoē pcipuā. Qz excepto glā aliq

mādat. cū ñ iplens ī morte punit. No ē pieta
tis pēne. s; poti crudelitatis tyrannice. pne
glectu vl' tnsgssioē cuiq; qd iuig velle occi
di eum ē iuig. Ad qd qd obiectum ē d illo
vbo reg. s; bita secū delibatoe pmisit se oīa
custodire. dicēdū; est. q vbū pmittēdi lage
sumit. v ñ ipotet obligatoē voti. Et ē sēsus
Si ostēdeit se oīa velle ctodire. No ē uouet
pfitēs q custodiat oīa q̄ ī Reg otinēt. vn. B.
ī li. d p̄cepto. et dispēsatoe. Neo ē pfitet spōd
Reg. s; dēmnare. s; Re. sui qsq; ōuisatoē se di
rigē pollicet. ī eod. Nemo si ita pfitet. pollice
ē se ī nullo transgssiuꝝ vlt. ī eodē. pfessio siese
ht. pmitto ñ qdē reg. s; ob. s; Re. illo vbu; aū
reg. si alii aliē fecit. et ē. sic est īlligēd. Si aliq
ōuī pfessioi fecit. S; ñ di fac ōuī; pfessioi. p
tnsgssioē eēq; q̄ ī Re. otinēt. S; si pmissioē de
stablitate transgssi sunt apostatando. vl' pmis
sioē de moꝝ ōuisioē sclaīt uiuēdo ioion. vl' p
missioē d ob. p̄ceptū sitoz otep. Addūs. dicē
dū est. q sic ī his q̄ īdicat nb di vo. sīn tns
gssione. p̄cepti p esse offēsa. v cū ās venialit
peccādo. id qd ds dissuadō comittit. vl' qd sua
dō omit vl' neglig. sic sīn uoti tnsgssioē p ee
clpa ēe h̄ q̄ mōacho īdicat vo pris spual. vl'
btī. B. vl' abbis. vt cū mōach mōitū abbis tns
gd. vl' statutu Reg. qd pbabilit ñ ee p̄ceptū
extiāt. Et sic q venialit peccat ē ea ea q̄ sūt d iure
nāli. vl' dio. ñ di simplr ī obediēs. sic n ille. q
venialit peccat ē ea ea q̄ ī Reg otinēt. vl' ab abbe
mādāt. d sup tnsgssio voti. Sic n ille ī obediēs
reputat q mādatū pp sīn p̄cepto fr tnsgd. Ad
cognscēd q̄ transgssio sit mag vl' min clpab.
pst valē ea q̄ di. B. ī li. d p̄cepto. et dispēsatoe.
ī t ē iq̄ sane. q̄ cā. q̄ affcū. q̄ itētoē. q̄ pcipiēte.
ī que p̄cepto malu; h̄ omitat. malu īq puanca
tōis fac duos hoīcidas. et unū qdē spoliatoꝝ
cupiditate. alteꝝ nēctate ōfēdedi. Nō aūt h̄
satis euidēt īe leprā. et leprā discēnt. q sj
huc sbita ira. illū studiosa malitia. aū forte
vet odiū; ad tōe scel impuleit. Aliq sil; fē
sādum eet uide. q si sili ōstat ee frm affcū.
qs ñ videat ī filiab; loth. qt̄ū euacuauit. aū
attenuauit tpis mechādi flagitij reatum
pietatis ītētoe. Jt p̄ceptores uo cui reuerētoꝝ
nb ī mineb. aūc. ei grauio formidet offēsio.
ac maiori mādati tnsgssio dāpnablio extit
ē. Melio ē obedire do q̄ hoīb;. et ī hoīb; me
li ē magris q̄ dñis. maioribus mandatis ma
ioꝝ. minorib; minoꝝ opa et cura dbet. Porro

maiora minorave · mandata dicen sed q magis
minus ve · velle ostitit illud q prop suu hoie suu
dm · ieod · Non pari culpa negligunt · q n pari cura
precepit · n pari pena puniunt · Et no · q ita timidas
i transgressoib; minor mandator · s. otept · vl ? 7
obstinatio · Pot aut distingui dupt otept · s. otept
p'fessionis · et otept statuti · Cotept 7 statuti
dupt · otept · s. mandati · et otept remedii · Co
tept p'fessionis est ireuicta potatis · Cotept
statuti est i illo quite relaxata · sin freno erit
p campos licetie · transgressioes n reputans · d re
me no cogitans · De tali otepptu vr loq salon
pv · xviii · Impi' cu i pfund uitor venit otepn 7
B' patien a est nb i duo · vl visa est h obst ato
reglaris i pcepta · s. et rem · pceptis istituit uita
9 pec · remedius restituit · p pen inocetia · Sic g
vtq; ista oplectit nra pfessio · v pfess qsq; e in
aliq forte reglarium mandator deliqrit · si ad
rem eq; reglare ofugit · et si ouincat transgsso
mandati n tam puaricator pacti · Sol' utiq;
ouincit fregisse votum · violasse ppoitu · pactu;
puaricasse · q et pceptum otepsit 7 rem · i eode
vbiq; 7 culpa' neglect et otept dapna · Differ
t aut q neglect qda lango mitis e · et otept
febrie tumor · N otepptu · et obstinatoe silr d' B'
i · e · li' Elato igt otepnetis et impeitetis · obsti
nato i mininus qq; mandatis · culpa n minima fac
De vsu d' i e · li' · B' Non nulla stultiloqa · seu ua
niloqa · et qq; otiosa dca ul fca · vl cogitata vel
alia · e'uialia n reputant · excepto e p otepptu
vtunt i vsu · et osuet vs transgressionis eor ·
q otiet i Re' · mult timd e monacho · q vr ee n
pmissioe d ouisione mor · Quo e mores mu
tauit · q apls ht vsum dum Reg · De temere pfite
Post hu for' pfessionis monachor declarauim? tib'
osequis e v rephesioi teme pfitentium isistam ·
hac temitate repmit salon · Ecc' v · dicens · Ne
teme qd loqris · n cor tuu; sit uelox ad pferen
fmone coram deo · Qn fit pfessio temaria · te
q pfitet teme loqi vr · si no pri' studiose ispex
q pollicet · vl si no ht vol' implendi ea q i pfes
sione otiet · vl si grauitate religionis i q pfite
t n teptauit vl mores eor e qb; toto tpr ui
te sue dig uiuc p expietia n nouit · an pfes
sione regla studiose inspitienda est · vn' dr
i Reg · lviii · Ca' · v nouito post duor mesiu
ciculu; legat · regla hec per ordie · et dicat ei
Ecce lex sb qua militare vis · si potes suare
igrde · Et si adhuc stetit · p · vi · mesiu; e'cl · rele
genda e ei reg · v sciat ad qd igdit · et si adhuc
stat p · iiii mses legenda e ei · phibuit ds leuit ·
xxii · ne aial cecu sibi offeri · Cecu; aial do
offert · q ad do pmitt · et qd pmitat nesci
vn discedo debem' pcede opa nra · s; P' · pv · q ·
palpebre tue pcedat gss' tuos · p' palpebre
debet moueri · v uidat quo eundo sit q pedes
moueat adgdiend · In sacrifitio sal discretois
e ponendum · leuit · ii · Quicqd sacrifitii obtuleris
sale odies · honor regis celestis iuditu dilig
· s · iuditu; delibatonis · q ds delibatoe i votis
adeo dilig · v uotu n reput7 · si dlibato osuit
i pcessionib; ecce · lum crucis pfert · v crux pni
cu; discretoe assumenda ee docat · It q pfitet d;
hre vehemes desideriu implendi ea q i pfessioe
otiet · vn dr i Re' · d nouito veiete ad ouisioe
v n facil ei igssi' tribuat · et n dura 7 aspera
ei pdicet · v sic appareat an vehemes osideriu
ad id qd reqrit · et n dilatio osideriu; ei' auge
at · sca eni osiderta dilatoe esciit · Pcepta g obz
religionis · et grauitate ispice · Fatuus e esse vr
qui onus e grauitate igrat sic assuit · v id decetio
depone n possit · Ecc · vii · Ne spodeas s vt tua
Q' uult tui hedificare · p' oputat sumpt' qui
necci st si hat ad pficiend · ne pq posuit fundam ·
7 n po · p · os q vi · ici · illu · di · q h ho · ce · edi · 7 n
po · osuare · luc · xiiii · Noluit ds ad otinetia et
paupitate hoies pcepto obligare · sciens h n eeq;
portablia ee · S; de · otin dix · q pot cape capi
at · of · xix · De paupitate · id · Si vis pfcs ee
vado 7 uend · oia q habes · 7 da paupib; · Pri' g
teptand' e hoi si otin' cape ualeat · q ea; isepa
bilit apphedat · David arma saul s nimis po
derosa dposuit · et s golia vicit · i · R · xvii · Sic
accide p' vt i medioc pria as saluet · q i summa
dapnaret · It q pfitet d' obz mores eor p expie
tia; nosce p quor sotietate · sotietate cetor uult
relinqre · e qb; dig toto tpr uite sue · uiue · qb;
tanta vnione uult uniri · v n pu remaneat s ·
Teme pfites sibimet laqum inicit · q pea
pit · pv · vi · Illaqat es vb oris tui · It pre gl
mite sua transfig · q uix ul nq extrahi potit
pv · vi · est q pmittit · et qi gladio pugit co
sae · It amicu visim · xpi · s · inimic s reddt
s; P' · ecc · xx · e q p ofusioe pmitt amico · et
lucrat est inimic gratis · It altitud · aque
rursum ascend · pv · xi · Ruina e hoi deuoue sas
et de uoto suo hoinie · et post uota retrahere ·
Et no · q multis dems solet accide · q as reli
gione teme pfiteat · Qn; accit hoc ex cupi
ditate recipientum · Sic eni naute ali egro

tantes ñ ex toto mortuos ñ timẽt ĩ mare ꝓ
icẽ · ut bõa eoꝝ pſit hr̃e · ſic aliq̃ nõ timẽt hoĩe
adh̃ mũdo uiuẽtes · ſudario ĩuoluẽ · et ĩ ſeplc̃o
clauſtͥ ſepelire · ut aliqͦ tp̃ale comodũ · pſit inde
accipe · Sudariũ eſt hĩt religioſoꝝ · cu ĩ eo ipi ꝯ
ſueuit ſepeliri · mortuꝰ ↄ̃bet eẽ mũdo · q̃ h̃ ſudari
rio ĩuoluũt · iſ debet iã deſtorio attrahẽ bõa
mũdi · ſ · diuitias · ↄ̃litias · et hores · mortui ꝯ de
bẽt eẽ ſibi ipis · Ro · xiiij · Nemo nr̃m ſibi uiuit
hãc morte ſeq̃ vita bt̃a · ſ · t · Ro · vj · Si mortui
ſum⁹ cu xͦ · cdm⁹ ſimͥl et uiuem⁹ cu illo Alij
accĩt ex ſtulta recipientiu · q uẽ dãt q · as adeo
ĩgdies ad ſeculi reditũ · qui uit̃ tali fatuitate
laborãe · ſili laboraret ille q̃ uẽderet ↄ̃ h q · ĩ
meſſe ſua palea ĩuẽiret · Jhus q ĩ religioẽ ad
pluresẽ recipuĩt · vẽt teptatorĩ ĩdicat · qs granũ
qs palea exiſtat · ad ĩpetu h⁹ uẽti palea diſcedit
granũ uõ locũ ſuũ minime dimittit · Sĩ uacuũ eet
tp̃e platoĩs · ſi oĩs qui plat̃ nõ adõ approbaret
cu ↄ̃ mlt̃is adõ vocatis pauci ſit electi · Nõ ẽ
mirũ ſi nõ oẽs q plat̃ ad pfeſſioẽ admittit · Qui
uult vineã bõã hr̃e · ẽ diligẽtia palmites ex
qb platãda ẽ elig̃ · Si q̃s in ſtatue religioĩs di
lig̃ · plutos ẽ diligẽti electoẽ ad pfeſſioẽ recip̃
ſi uineã dñi · cu diligẽti electoẽ plãtata dignãu
ſ · iͦ · Jẽ · ij · Ego te plãtaui uineã electã · oẽ ſe
men ver̃ · quõ ↄ̃uſa es ĩ p̃uũ uinea aliena ·
quõ ñ degnẽt · ĩ cui⁹ plãtatoẽ nulla electio
hẽt Alij uõ accĩt hoc ex ĩdiſcreta pietate · re
cipiẽtiu · q carnalib hoĩb adeo ↄ̃patiũt · ut cu
eis carnales effitiãt · Jpi adeo ſt ĩfirmi miſi
cordes · ut ſaui ſit crudeles · et ĩfideles · Jt q̃s
hoĩes peſtilẽtes ponĩt · q eos corrupit · Pͥ · xx · Ml
ti hoĩes miſicordes vocãt · vir aũt fideles q̃s ĩueni
et · Opͦt ut religio deſpumet · adh̃ ut ĩ ſpũi
tate ſua fuet · ubi ẽ diſpumato · nulla ẽ ſpũi
tas · mlt̃ui gliãt aliq ↄ̃ hoc q ↄ̃ ordͤ eoꝝ nlls
apoſtatat · Quib dici pͭ q ñ eſt mirũ ſi nlls
apoſtatãdo diſcedit ↄ̃ illo ordine · ĩ quo apoſta
ſia tolleñt Alij accĩt ex recipiẽtiu carnalitate
q cu ↄ̃i ordinatoẽ filios ñ hẽt · ↄ̃ra pauratioẽ
nepotulos ſ aggregãt q̃s ĩ religione recipi fa
tiũt ñ ut ſaluẽt · ſ ut ditẽt · et p eos fortoẽs
effitiant · q ſic carnalit̃ ĩgdiunt ſic p ĩgreſſu
carnalit ↄ̃uſãt · Qd ẽ natũ ẽ ex carne · caro ẽ
Alij accĩt ex ſiplicitate eoꝝ q ĩ religioẽ recipi
unt · ut cu parẽtes carnales filios ſuos ĩ religioẽ
ponĩt · ut ab eis ſe expediãt · poti⁹ ĩtẽdẽtes coꝛ
les eoꝝ pniſioẽs · q aĩaꝝ ſalut · Jhus ad mon
ueĩẽtib · ẽ ſ · Reꝯ bti · B · pdicanda eis eet dura

et aſpa · e ↄ̃ oſtẽdũt ſuauia · et occultãt aſpa
Crudelitas mag̃ vr̃ eſſe · q · paruuli ĩnocẽtes
aſpitatẽ religioĩs ñ ĩtelligẽtes · ĩ ea religionis
affigãt · hij ĩ ĩgreſſu religioĩs · nͦ ſpũale ĩtẽdẽ
tes · nͤ ea ĩtelligẽtes q̃ ĩ Reᵃ ↄ̃tinẽt · p ĩgreſſum
ĩueniunt vẽt ſuo ñ dño ihu xpo ĩ adõn · ſuẽtes .
Alij accĩt ex ceca cupiditate eoꝝ q recipiũt ·
Sic ẽ ĩ ↄ̃citatib · viles pͤ ñ tim̃ piclo ſe expo
nẽ · ut poſſit ad acq̃rẽ · et ĩtẽdu dũ ſitiũt lu
cru pueniũt ad laqu · Dũ ẽ volt cap̃ capiũt
et ſuſpẽdunt · ſic aliq amore diuitiaꝝ · diu
tes abbatias ĩgdiũt · nõ timẽt piclõſa obligãnẽ
illaq̃ari · ut poſſit ditãi Alij vr̃ temaria eſſe
pfeſſio · q̃ ve ñ ẽ · ẽ ſit dña ĩſpuratõ · ap ñ te
mẽ eger · q adiuuã ubi ſaluatoris ↄ̃ reliq̃t ·
Nõ ẽ nẽcãi illi qui ĩ h ſeclo ↄ̃tinẽ ſuãt · 7 mag̃
abſtinẽtie ſuit · plaire ĩ adõn · an ut ↄ̃tĩ · 7 ab
ſtinẽtie hãt · ẽ plõgã experientia ſcli · eas ſe hr̃
ſciat · Facili⁹ ẽ eſt abſtinẽ · vl̃ ↄ̃tinẽ ĩ adõn · Jẽ
ſin temitate pͭ as ſpare · q ea ſuſtinẽ valeat
ẽ mlt̃os q̃s nouit ĩ ĩmicoẽs ſe · letãt fere ↄ̃ſide
rit · Nõ vr̃ ↄ̃ temitas eẽ · ẽ ille q ↄ̃ carcẽ dyã
euaſit · ĩ ſeq̃tes ſe ↄ̃ſpiẽ · vl̃ ĩuiſibiles inimicos
vl̃ ſuos doẽſticos · ad locũ carceris cu reducẽ
cupiẽtes · ſi ſin ĩmiori experiẽtia pfeſſionẽ fac
et ĩ ſtatu ſe ponit · un̄ extrahi ñ pſit · fiducia
hr̃is q ille q ↄ̃ dᵗ vͦ ĩtrandi · ↄ̃ pſitiẽdi · dab̃ ↄ̃ fa
cultatẽ pmiſſa ſuãdi · et qd ñ pot ſuis uirib · po
tit adiutorio di · et amicoꝝ eiꝰ · et p grẽ · augmẽt
ↄ̃ ↄ̃ſuetũ · bñff · qd difficile ẽ m̃ · et moleſtum
pceſſu tp̃is · erit facile · et iocũdu · Optia ẽ fõrͣ
uiuẽdi · uĩt ubi ſcn · elig̃ ẽ · q̃ iocũdã reddet aſ
ſuetudo · Sic arta ẽ via q̃ duc̃ ad uitã · ↄ̃ iugũ ẽ
ſuaue · q uia illa ñ ñ ãguſto ĩcipit · uito · pceſ
ſu uõ tp̃is · ĩ effabiles delectatoẽs dat · Sic te
mitas ñ iudicat · ſi ille q naufragat ſirmit̃
apphẽdat p qd ſaluet · ſic ñ vr̃ eẽ temitas ſi ille
q ſcit q · ĩ ſeclõ diu fuit ĩ piclõ · ñ ĩ ſtatu illo ſalt̃
ſua ↄ̃ſpiẽ · ad ſtatu aliu ĩ que ſaluari ↄ̃fidit
et ĩ q̃ aliq̃to tp̃e ſalubrit̃ uixit · voto pfeſſioĩs
ſe aſtrĩg̃ · Nõ vr̃ ↄ̃ eẽ temitas · ſi aliq̃s volũta
ri⁹ liget · ne ſirenes uſq ĩ exiliu dulces piclõ
ſe ſeq̃t · Sirenes ſt̃ blandimẽta ſcli · q̃ mlt̃os
aĩ pfeſſ · redure fatuit ad locũ picli · p q̃ temi
tas ẽ · cu ille q ſcit ſe ĩ ſeclõ lunatic̃ fuiſſe · et
nc̃ ĩ aq̃ · nc̃ ĩ igne ſe pcipitaſſe · uult ſe cauẽ · 7
nẽ ĩ aq̃ · uult ligãi · ut ſi forte morb⁹ eu arripuit · ĩ mãi
uult ligãi · ut ſi forte · pcipitare ñ pſit · Jt q̃ temitas ẽ · ẽ
h mũdi ſe pcipitare ñ pſit · Jt q̃ temitas ẽ · ẽ
ille q ſcit ſe diu ĩ ſotietate mala uixiſſe · q̃ ĩ ĩfri
ibat · et ĩ ĩfñ eu ducebat · 7 nc̃ poit ĩ ſotietate

q̃ sic ead(it) i paradisum uadit. et ex ob(e)d(ientia) bõ. et salubri
exhortatore. cũ illuc duc(it). si societatē q̃ nouit
se fuisse noxiã. i ppetuũ abiurat. et illi q̃ nouit
sibi ee salubre. isepabil(ite)r se sociat. De cecitate
Postq̃ temeritatem psitentium repsimus cõns pfes
sē. v pfessor negli(gen)s cecitem(us). Et. p(ri)mo. ostēdim q. sor
negli(gen)cia eor(um) valde sit rephe(n)s(ibi)l(is). q sal(ut)e ppriã neglig(it)
i claustro. dum tangem(us) d(e) q(ui)b(us)dã reglarib(us) statutis. q
i multis cenobii. sũt neglecta. ē mag(is) religiois d(e)trimen
to. q(ui)b(us)dã i discrete adiectis. ñ sine mag(no) vitatis
religiois impedimento. Gñal(is) rephẽsio. male uiue
tiũ i claustro. Circa p(ri)mũ. g(ra)ᵒ nõᵈ. q ille q i claustro. male
viuit. mlt(um) ē rephe(n)s(ibi)l(is). q(ui)a aut i s(e)c(u)lo inocẽtiã sua
uat. aut male vixãt. Si inocẽtia(m) suaũat. vald(e)
rephe(n)s(ibi)l(is) ē. q(ui)a male viuit int(er) bõs. q bñ uiuere int(er) malos
et int(er) inocentes inocẽtiã amisit. q int(er) nocẽtes eam
suauit. et i naui pit. qui i mari piclm cauit. Et ta
les sũt sic spẽtes qui depont pellē. s(ed) ñ uenenũ. Itē
hñs oclos adocẽs. et sinistros. et ñ añ. cauẽtes ad
ũsa. et desiderantes psp(er)a. de penis 7 glia ñ curãt.
Itē liguã hñt furcata(m). ps. acuert liguas. s(icut). ad
d(e)rtuhẽd(e). Itē tales sũt valde rephe(n)s(ibi)les. q(ui)a expellũt 7
ɔtristãt spm s(an)c(tu)m. Eph. iiij. Nolite ɔtristare sp(iritu)m s(an)c(tu)m
Glo. s(ed). a uob(is) p mala op(er)a fugãdo. Itē Glo. ñ i se
extiguim(us). s(ed) i nob(is) dum peccãdo fugam(us). Si võ
i s(e)c(u)lo male vixit. et metuẽs ne icidet i man(us) ...
viuẽtis. qd valde timo... claustru qd carc(er) est
se elegit. valde fatuus est. cum dñm carceris
i carc(er)e offẽdit. et fune pcci. quo i i(n)fẽno suspẽdat
q̃ i eo dña mia dirupat. iterz redimit. et q diu
pẽti uicl(u)i sua sacrificiu(m) laudis sacrificare debuit
ꝓlaude ei ɔtu(m)ᵉˡⁱᵃ reddit. Ded(it) ei d(eu)s loc(um) pnĩe. 7 ipse
abutit(ur) eo i s(e)rb(itute)... Di benignitas adduxit eu(m) ad
pñiã. ipse uõ sibi thesaurizat iram. Nõ timet
pccã ɔmittere i. ubi i s(e)c(u)lo ppetrata debuit corrige
re. c(on)sid(er)ãs q̃ d(ominu)s illud(i)t. q̃ ei penã etnã. ē ꝗ pmmo
mort(a)l(e). qd fecãt adiudicatur erat. i penã mom
taneã ɔmutauit. Itē tal(is) valde rephe(n)s(ibi)l(is) ē. q(ui)a d(e)o
neglig(it) reddere vota illa q̃ distĩxer(unt) labia sua.
Nõ ē on(us) religiois. nolẽti ē i pñitu. s(ed) p d(e)liberatõe
lõgã. p(er) expiẽtia annuã. ab eo spõtanee ē assũp
tu(m). Sic ē in(ter). B. i reg. b(ea)ti. B. Omĩ hoi ppõit. ipo
nit nlli. Ipse fuit pmissor larg(us) vl' pdig(us). s(ed) reddi
tor est auar(us). Ipse ē diuisor iniq(u)us. q sua dat deo.
se võ dyabolo. Ipse imitat(or) ē eo. qd ñ est par piclosũ
sic oñ. act. v. Cur igt petr(us) ananie teptauit
sathanas cor tuũ. mentiri te spm s(an)c(tu)m. ñ es mẽtitus
hoib(us). s(ed) deo. audiẽs ananias h(ec) vba cecid(it) 7 ex
pirau(it). Ipse dm irrisit. cui ñ soluit qd pmisit.
De q̃ irrisioe lo. b(ea)ti. B. i Re(gula). dics d(e) illo q pfess(us).

fec(erun)t. q si alis alit fecit. a d(e)o se dãpnãd(um) sciat
q̃ irridet. Tales i futo iudicio a d(e)o dãpnabũt(ur).
vl' irridebũt(ur). s(ed) i(n). ps. Qui hitat i cel(is) irrideb(it)
eos. 7 p(ro)v. j. Despexistis oẽ ɔsiliũ m(eu)m. 7 icrepatões
meas despexistis. e(go) q(uoque) i i(n)teritu vro ridebo. ~~et sbd~~
Itē tal(is) valde rephẽsibil(is) est. q i(n) neglig(it) qd ~~aie~~
tis mẽdi amabilib(us) pelegit. Ille q mũdu(m) p d(e)o
relig(it). si dm amittit. oĩa amisit. Ipse silis est
hoĩ negotiatori. q̃ h(abe)t. ma(r)g(ar)i(tam). q inuent(a) vna p(re)ciosa ma(r)
garita. vẽdid(it) o(mn)ia q̃ hũit. et emit ea(m). Ipe quasi
int(er) duas sellas ad t(er)ra(m) cecid(it). B. loq(ue)ns c(on)t(r)a ma
le s(an)c(t)imoniali. dm igt repelles. et a s(e)c(u)lo repulsa
int(er) duas v(i)di sellas corrueris. ñ d(e)o itaq(ue) uiue
bas. q(ui)a nolebas. ñ s(e)c(u)lo q(ui)a ñ poteras. Freq(ue)nt(er) de
beret hre i corde suo q mũd(um) reliq(ue)rit. 7 claustrum i(n)t(ra)
uer(it). I(n) ubi(s). pet(ri). m(athei). xix. Ecce nos reliquim(us) oĩa 7c(etera).
q(ua)nta fatuitas ē. c(on)t(r)a d(eu)s amic(os) illu(m) p(ro)p(ter) p(at)re(m) 7 m(at)r(e)m
et o(mn)es alios amicos carnales reliq(u)it. a q oĩa boã
recip(it). et pl(ur)a erit recepturus. inimic(us) s(u)i redt
et ptinatior... O(mn)i i claustro. male uiuit. d(e)b(e)t fre.
q(uo)t dic(itu)r d(e). i(n). Thy. x. Qñ i(n)te hũtes. te ñ d(e)bui
m(us) dimittere anb(i)s. Itē valde rephe(n)s(ibi)l(is) ē q i claustro.
male uiu(it). v(ide)l(icet) ñ solu(m) bñ. s(ed) 7 meli(us) uiue(re) d(e)buit.
Ipse uõ ec(ontrari)o. ñ solum uiuit male. s(ed) 7 uald(e) male.
Tales (enim) sũt. aut valde boni. aut ualde mali. vl' sũt
demões. vl' angli. Aug(ustinus). Nõ iueni meliores q̃ q
i claustro. pfecer(unt). nec ceptos fuisse deteriores. q̃ q i claustro
defecẽit. Io(hannes). pfessionis (e)r(g)o ane. religionis mili(tes).
nich(il) est medium int(er) ãglos et demões. aut ē
erit anglis equales. aut demonib(us) ñ impares.
Multa uõ s(un)t q̃ ad magnitudinē ei(us) malitie. q in
claustro. male uiuit. facere uñt. Cp(ri)mũ. ē. loci s(an)c(t)itas
Cij(us). boñ(orum) societas. Ciij. bñ uiuẽdi opõtũitas. Ciiij.
q. a d(e)o puisione recip(it). Cv(us). ē. pfessio q̃ pcessit
Cvj. q. ea quib(us) i(n)dign(us) ē fac(er)e psumit. Cvij. q. loc(um)
uiri boni iuij occupat. Cviij. q. eos a quib(us) re
cip(it) bñfi(ci)a defraudat. Cix. q. pcis qb(us) sibi silẽs
puitj sũt nõ tiret. Cx. q. (pro)p(ter) dãpnũ qd icũt ap(er)te
ñ cohibet. Sc(t)itas loci. ñ parũ aggrauat pc(cat)um.
vñ di(cit). ys. xxvj. i t(er)ra s(an)c(t)or(um) iniq(ua) gessit. et nõ
videbit glã di. Mlt(um) displicet saluatori. ē ɔta
minãt(ur) loca deputata saluti. de q̃ ɔtaminatioẽ
tpe ɔq(ue)rit. Ier. ij. Cõtaminastis (terra)m meã. Nõ
ē parua clpa. cũ ille q sua ded(it) i s(e)c(u)lo. p uici
ppetratis furtũ ɔmitt(it) i loco sac(ro). deo est
moysi. Exo. iij. Solue calciamtũ d(e) pedib(us) tuis
loc(us) ē i q(uo) stas. t(er)ra s(an)c(t)a ē. Q(ui) ē i loco sac(ro). ñ d(e)bet
uiue(re). sic hoĩes mortui i s(e)c(u)lo. Societas 7 aggra
uat pccm boñ(orum) societas. Q(ui) mal(us) est int(er) bonos.
est sic iudas. int(er) discip(u)los. et sic satan int(er) di

filios · de q̃ · Job · j · Cũ uenisset filij dĩ v̾ assisterẽt
coram dño · affuit ĩt̃ eos ꝯ satan · Recte satan
d̾ · q saluti alioꝝ aduisat̾ · vł eos ꝯfraudando · ad
iutorio qđ eis facẽ ꝯbuit · vł eis dño g̾stu ice
dendo · eundo · s · ĩ ĩfernũ · alijs euntib; ĩ paradisu;
vł eos scandalizando · Saluator iudã dya̾ vocauit
q ĩt̃ bõs malꝰ fuit · Jo · vj · Nõne · xij · vos elegi · ⁊
vn̾ ex vob̾ · dya̾ est · It̃ opõtunitas bñ uiuẽdi · q h̃t
cls · ĩ claust̾ bñ dispõito ml̾t̃ aggrauat pcc̃ male
uiuẽtis ĩ · Nõ solu; ẽ fructuosiꝰ · s; ⁊ iocũdiꝰ p̾fr̃ ĩ bñ
viuẽ q̃ male · vñ · B · loq̃s · d illo v̾bo ps · Cõsiterãt
õs uiq̃ agẽtes fructũ · d̾ · Nõ fructũ · uiq̃ ag̾
q ñ ita fructuosiꝰ · s; ⁊ iocũdiꝰ dõ fuire potat · q
ñdo · q̃ maio̾ ẽ pcc̃a q̃ h̃t religiosꝰ dũ; pcc̃ paiat
et ĩstimulo ꝯsciẽ q seq̃ · et ĩ erube̾ q̃ h̃t cũ ꝯphẽ
dit · et ĩ pñia q̃ facẽ ꝯpell̾r · et ĩ timore · q h̃t ne
ꝯphẽdat · q̃ sit iocũditas q̃ h̃t ẽ pccõ ꝑpetrat̃ · —
¶ P · sibñ uiuẽt · ĩ tiore · iocũditatẽ h̃ret · J ẽ tedie
dis ẽ mãdatis dĩ ẽ retributõ mlt̃a · Sj sic d̾ · G ·
vesana mẽs · plꝰ se · asseq aspa carnalit̃ · q̃ tenue
blãda spũalit̃ gaudeᷓ · hñtes manna fastidiuit
et cepas desiderat · q ñ sũ lacũns ꝯcedũt · ¶ Puer
sio ⁊ q̃ ado recip · pcc̃ ml̾t̃ aggrauat · ꝑdito h̾ est ·
ẽ cũ aq̃ vestit̃ · et pascit̃ impugñt · de illo p̾ dẽ
dõ · ꝑ · luc · xxij · Ecce man̾ tradẽtis me · mẽc ẽ
ĩ mẽsa · ps · Si inimic̾ meꝰ · maledixisset m̾ · su · utiq;
Canis illũ amat aq̃ pascit̃ · q̃ñ alios valdẽ ꝑseq̃
Cane g̾ ꝯterioꝛ esse vr̃ · q bñfiᵃ ado recip · ⁊ cum
ĩpugne ñ cessat · It̃ ñ paꝝ aggrauat pccm̃ · ꝑfessio
q̃ ꝑcessit · Nõ ẽ parua clpa e · ẽ ille q se obtul̾t dõ
pc̃a ei se aufert · et dya̾ se offert · et q cor̃ suũ
ꝑ votũ ꝯtinẽ dõ exibuit hostiã uiuẽtẽ scã ei pla
cẽtẽ · ꝑ ꝯtrãᵃ · ĩ̾ dõ exhib; · hostiã morẽtẽ execrã
bilẽ et fetẽtẽ · et uite ãglice · q̃ ducẽ ꝑposuit
vitã porciã ꝑpoit · B · Qd̾ decorꝰ castitate · q̃ de
hoĩe · ãglm fac · Eẽo · qd ĩ uiũdi lux · q̃ ãgl;
ĩ pocũ ꝯuertit · Mltũ ⁊ fac ad magis̃ mali ei q · ea ad
q̃ ĩdigñ ẽ ꝑfuit · ꝑfuit ẽ stare ĩ ꝯspectu dĩ · ẽ dẽ
ad mortẽ uiue̾ sit ej · qđ ñ ẽ paꝝ ꝑiclosũ · ẽ ipsẽ
dicat Nũj · x · Sãficabor ĩ hijs q appropĩq̃nt
m̾ · j · scõs ĩ eis apparebo · iudicã de mal̾ eoꝝ su
mdo · abac · j · Mudoj sũ oclitui · ne uideãt
malũ · et ad iniq̃tatẽ respicẽ ñ potis · De
talib; ꝯq̃rit dñ · ys lxv · ꝑp̾lo q ad iracũdiã
ꝑuocat me · añ faciẽ mã sp̾ · ps · Nõ h̾itabit
iux̃ me malignꝰ · Nõ sustinet · diu dĩ bõitas
mal̾ñ añ se · vñ ãglm ꝑ̾cãtẽ · cito d celo de
iecit · luc · x · vidẽbaꝫ sathan · q̃ fulg̾ d celo
cadẽtẽ · De hoĩe uõ pccãt̾ ꝯcuit q · faciẽ eꝰ
ñq̃ uideẽt · docẽ d pccõ eꝰ · ipi satisfẽ; eẽt vult

doꝰ ĩ maclatos h̃rẽ ministros · ps · ambl̾as ĩ ima
cl̾ata · h̾ m̾ ministrabat · It̃ ero ĩ maclatꝰ corã
eo · ⁊c · Ephꝰ · j · Eleg̾ nos ds · v̾ eẽmꝰ sci ⁊ ĩma
cl̾ati ĩ ꝯspectu eiꝰ · Tales ⁊ ꝑsumit fiuire illi; eũj
fuerit ãgli · ẽ spũcitia porcj · Nõ attẽdẽs ĩ aug̾ ·
meliꝰ ẽ spũalia pcc̃t̃ obmitti · q̃ ĩ purit̃ · tctaij ·
ĩ ecc̾s · ẽ offiũs dĩ · ñ frequẽtiã multoꝝ · s; duoti
oẽ plxit aioꝝ · It̃ ĩ miscẽ se familie dĩ · ẽ ipe sit
d familia dyã · qđ ñ est paꝝ ꝑiclosu; · ẽ sepe sit
Nũj · iiij · Qui ad ministrãdꝰ accessit moriet̃ · It̃
ẽ nõ placeat · placare ꝑsuit · B · Si ñ places
ñ placas · s; ut filiꝰ ire · q ñdꝰ reccõliat̃ reccõ
liatoĩs offm̃ s assũit · It̃ cũ uita; eterñ ducãt
ꝑsumit̃ offm̃ diẽ laudis exercẽ · qđ ẽ offm̃ ce
lestẽ uitã ducẽtiũ · ps · Beati qui h̾itãt ĩ domo tᵃ
dñe · ĩ secl̾a scl̾oꝝ laudabũt te · It̃ rectos dẽc; collau ·
It̃ · pccõri aũt dixit ds q̃r tu enarras iustiꝰ mꝰ · ⁊ assũis
testãm̃ m̾ · p os tuũ · It̃ ꝑsuit fac̃ ꝯtractare · ñ attẽdẽs
qđ lẽ · d oẽa · ij · R · vj · q ĩt̃ fecꝰ ẽ ẽ tetigisset · arcã
leuit · xxij · Oĩs hõ q accessit ad ea q̃ ꝯsecrata sũt
ĩ q ẽ imũdiᵃ · ꝑibt̃ corã dñe · Exo · xij · Sacerdotes q
accedũt ad dñm sãficẽt̃ ne ꝑcutiã eos · It̃ adeo
multũ mali ꝑsuit diuĩ cor̃ fiuire · vł celebrãdo
vł cõicãdo · ñ attẽdẽs ĩꝰ · j · Cor · xj · Qui ẽq; mã
ducauit panẽ hẽ · ⁊ bibit calicẽ d ĩdigñ iudi
s̾ uiãducat · et bibt̾ · Ebr · x · Irritã q̃s faciẽs le
gẽ moysi · sñ miserãtoẽ duob; vł trib; testib; mo
rit̃ · q̃tomag̾ putatis d̾teriora mẽrj supplicia q
filiũ dĩ ꝯculcauit · Ad magis̃ ⁊ mali eꝰ · fac
q loc̃ uiuꝰ boĩ uirj occupat · vñ timidꝰ ẽ · ei ne ad
ꝑ mortẽ eterñ abscidat̃ v̾ locũ ab eo expediat̃ · eũj
sepẽ sit luc · xiij · de ficl̾nea · succid eã · v̾ q ẽ terrã
occupat · It̃ ad magis̃ malie eꝰ fac · q illos decip
aqb; bñfiᵃ recip · q sũ ul̾ ĩ ꝑiclo mũdi · vł ꝑgato
rij · q; cũ dõ displiceat · d̾bito m̾ eis ñ subueñt
Cu; ẽ is q displicet ad ĩtcedẽdꝰ mitt̾r uiuẽj aĩus
ad d̾teriora ꝑuocat̃ v̾ d̾ · G · It̃ ad magis̃ malie
eꝰ fac · q pcĩs ill̾ ñ tacet · qb; pcc̃a ĩ tacẽs locis
ꝯmissa ꝑunita legit̃ · Cõmissu; fuit pcc̃ sꝑbie
ĩ celo · ꝑ q tã nobil̾ cata ẽ eternalit̃ dãpnata
luc · x · videbã sathan · q̃ fulg̾ d celo cadẽtẽ ·
Cõmissu; ẽ pccm̃ ĩobẽ ĩ paradiso terrestr; · ꝑ q tot
genꝰ humanũ exilio ⁊ mortj adiudicatu ẽ · Cõ
missu; ẽ pcc̃ carnal̾ amoris ĩ illa ꝯgregatiẽ ĩ q
x̾ ꝑfuit · Judas ẽ ꝯ qđ tradidit eũt paupib
dabat uxori sue · et filijs · qđ pccm̃ suspẽdio ne
punitu; est · Cõmissu; ẽ pcc̃ ꝑprietatis ĩ ꝯggã ·
illa · ẽ petr̃ ꝑfuit · qđ morte subitanea ĩ ana
nia · et saphira punitu; ẽ · act · v · It̃ ad mag̾
malie fac q a pccõ ñ cohibet magis̃ dãpnj

quod incurrit propter hoc scilicet bona religionis amittit. Qui assuit esse [illegible] ultramarina, si sit raptor vel latro caveat a peccato ne peregrinationis fructum amittat. Quanto gravius amplius debet cavere qui est in religione ne bona religionis amittat, cum religio prevaleat peregrinationi. Cuius signum est quod peregrinatio in religione potest commutari. Deteriores videntur esse furibus et latronibus qui religionem intrant et non se emendant. Quia malus est in religione est malus latro et est blasphemus operibus non de simone quod docet claustri transitur est ad civitatem inferni. Talis est valde infelix quia [illegible] in navi moritur in ipso portu, et in purgatorio corruptus in loco salutis damnationem suam operatur. Quod aliis esset aurum ipsi est plumbum, omnibus scilicet religionis quod esset salus et vita aliis velut sacramentum altaris est mors et damnatio ipsi.

Regule. De aliquibus mandatis et primo de neg. lectionis.

Postquam ostendimus negligentiam illorum [illegible] esse detestabilem qui in ordine suo negligunt operari salutem, consequens est ut tangamus de aliquibus mandatis regule que in quibusdam ordinibus sunt neglecta. Et primo tangamus de negligentia lectionis. Est lectio ad otiositatem vitandam; beatus B. omni tempore aliquam partem diei deputandam esse decrevit, sicut habetur c. xlviii. Regule. Religiosi vero partem laborum manuum deputaverunt, exceptis diebus dominicis in quibus omnes vacarent lectioni, exceptis hiis qui essent variis officiis deputati. Ordinavit etiam ut in tempore lectionis monasterium circuirent unus vel duo seniores ut viderent an aliquis esset qui lectionem negligeret et alios a lectionibus impediret, et si quis talis inveniretur voluit ut hoc non negligeret sed corriperet semel et secundo, et si non emendaret tali correctioni subiceret quod ceteri timerent. Quidam sensum suum rectitudini regule preponentes in quibusdam ordinibus neglecta lectione et dimisso labore divinum officium adeo prolongaverunt quod fere totum diem in eo occupaverunt, in quo multi videntur errasse et parum gloriam [illegible] diminuisse. Cum enim tempore beati B. quando homines erant fortiores quam sint [illegible] ipse indicavit ad psalmodiam sufficere psalterium in ebdomada integrum persolvi, sicut habetur c. xviii. Regule, contra magis in infirmitate huius temporis hoc debet sufficere huius qui presunt monasterio. Capitulo est xix. c. Regule, ipse iuxta verba psalmiste moneat sapienter psallere. Quomodo sapienter psallit qui negligit lectionem? Sapientiam non habet. Sic enim dicit Glossa super proverbium verbum: nemo sapienter facit quod non intelligit. Ier. i. e. c. ipse monet ut mens psallentis voci concordet, quomodo autem hoc fieri potest si psallens sensum vocis que profert non intelligit. Ier. secundum documentum ipsius xx. c. Regule, qui orando cum Deo loquitur debet loqui cum eo cum reverentia et puritate et devotione. Generaliter vero verum est quando ille qui orat propter prolixitatem orationis tedio afficitur, de devotione vitat. Ita enim operatur diabolus ut sibi intendat ipse tamen [illegible] non intendat. Cum aliquis orando tota die circa prolixitatem loquendi intendit, quomodo iurum non admisceat? Familiaritas est solus partem contemptum et in oratione prolixa puritas cordis amittitur. Est enim vere frequenter sententia quam [illegible] et eius sine cordis attrectatione sola labia movet et interim vero cor malis cogitationibus repletur et maculatur. Ut multum vel orationis prolixitate intellectus generatur et devotio ipsius exhaurit, ficulnea habens folia et non fructus maledictione salvatoris arida est effecta. Matth. xxi. Sic qui tota die folia, verba scilicet orationis, in ore habent, multotiens inveniuntur aridi a gratia humoris, ubi sunt verba plurima vocalis orationis ibi est frequenter egestas devotionis. Cum idem prelatus mater sit fastidii, monachi qui soli vacant orationi frequenter sunt fastidiosi et accidiosi. Unde par est Deo gratum obsequium cordis. Iero. Melius est unum psalmum decantare cum cordis puritate ac serenitate et spirituali hilaritate quam psalterium modulatione cum anxietate cordis atque tristitia. Propter hoc illa distributio diei facta sit a beato B. lectionis scilicet et manuum laboris ad vitandam otiositatem, sicut ex Regula habetur, multum videretur esse contra eius intentionem multas horas in prolixa oratione. Que vere frequenter solum est vocalis et labiorum occupativa, non enim occupat cor sed labia. Aug. Quid prodest strepitus labiorum si mutum est cor. Alii grativus est Deo cum aliquis ei quinque verba loquitur cum attentione et devotione quam si decem milia verborum ei loquatur sine intellectu. Gratior est Deo psalmodia et cantus cordis quam oris. Sic apostolus psallebat et psallere monebat: psallam inquit spiritu, psallam et mente. i. Cor. xiiii. Ephe. v. Cantantes et psallentes in cordibus vestris Domino. Io. iiii. Veri adoratores adorabunt patrem in spiritu et veritate, nam et pater tales querit. Unde non videntur de veris adoratoribus esse qui solis labiis orant, de quibus dicitur Deus per Ysaiam: sed aliam litteram: populus hic labiis me honorat etc. Littera nostra sic habet: appropinquat populus iste ore suo et labiis suis glorificat me, cor autem eorum longe est a me. Et ipsi facti sunt sicut columba seducta non habens cor. Osee vii. Ipsi [illegible] unius attentione. Prov. x. Omni custodia serva cor tuum. Et ero xxiiii. Prebe fili mi cor tuum mihi. Deus a monacho cor exigit, et ipse loco cordis labia ei porrigit. Non habet Deus cor ipsius, ideo nec ipse habet cor Dei propter insipientiam ipsius. Cor Dei ab ipso recessit, sed omnia tolle facta. Ier. vi. Erudire inquit Ierusalem, ne anima mea recedat a te. Ipse ad portam domus sue, scilicet in ore, Deum recipit, Deus vero in cordis cubiculum [illegible]. Ier. xii. Prope es tu ori eorum et longe a renibus eorum. Ipse est velut arbor folia habens et non fructum, ac si non legit quod ficulnea fructum non ferente Dominus incidi precepit. Luce xiii. Cum tamen sit opera que adiuvant contemplativa, precipue lectio, oratio et meditatio. Lectio orationem et meditationem diriget. Unde ipsa deficiente oratio redditur Deo contemptibilis. Sed in Prov. xxviii. Qui declinat aurem suam

ne audiat legē · orō eiꝰ execrabil' erit · credita
vō efficere dō abhoiabil' · ſbītrāt enī muſce
morientes · q̄ pdūt ſuauitatē ūguēti · pulſe · ſ ·
cogitatōes · cordō ſeqūtes · vl' cogitatōes ſin̄ ī ellu
fructū ſpō impedientes · Tc loqm̄ ē dō · dū ora
mꝰ · et ipē nbē loqt dū legim̄ꝰ · n̄ vr̄ expedire nb
q̄ ſp orem̄ꝰ · ita ut n̄ ſit tps ī q̄ nb loq̄t dś · ē lo
cutō īdubitāt locutōi mīe p̄ferenda · Tp̄ · quo
ē tāta plixitate ſuat̄ ꝰ mādatū Re · xv · In
ꝯuētu oīō b'uiet orō · It quō ab albe ꝯ tēpāt
ſiē Re · ei p̄cip · v̄ plixitate diuini offīj tm̄ mōa
chi cruāt · ꝟ q̄ꝛ tāto onē abſtr reglāis uix ab
aliq̄ obſuet · Tp̄ · ē ſapiēs ad p̄m arbitret̄ eſſe
vtile ī hac vita · ne qd nimis q̄ pfcō religiois
apphēdē · v̄ nimietas n̄ cauet · Negli ētdois
ī mltis mōn · mlta mala ſ ſecuta · Tpꝰ · ſbſecuta
eſt ī cecitas igrātie · q̄ ī ē maclās nūat · pp q̄s
adi miſtio ās repellr · vn̄ leuit · xxj · dē · ē aarō
hō ꝯ ſeiē ꝑ pfamilias · q huit maclās · n̄ offerat
panē dō ſuo · nᷣ accedat ad miſtiū eiꝰ · Sicut
fuit ſi claudꝰ · ⁊ c̄ · Oſee · iiij · Qa tu ſciā repuli
ſti · repellā ego te · ne ſacdotō fungaris m̄ · Io hōꝝ
regis celeſtis ī miſt̄s ſū · iudicau dilectōis dilig
dilectōe vocat bt̄s · B · ſup · v̄tute · clūj · Ca · Re ·
Pv · iiij · accept ē regi miſt̄ ītelligēs · iracūdia
eiꝰ iutil ſuſtinebi · iutile ꝯ n̄ ītelligētē · Negli
l'etōis · ī mltis mōn · collocauit mōachos ī ob
ſcuris · ſiē mortuos ſeli · ꝟ ſ tu aliꝰ ſit ſin luīe ce
lū tam̄ n̄ ē · ſic ꝟ actiui eꝰ bonuſ ſin luīe ſap̄
ad ſalt dirigāt · tam ꝯteplati · q ſt ſuprā ꝑs
et velut celū ī eccā di · ſin luīe ſapie eſſe n̄ dꝫ
Cecitatē igrantie · multa ī mdiꝰ ē ſbſecuta · ſꝫ ī
Oſee · iiij · qa n̄ ē ſcia dn̄j ī tr̄a · iō maledcm̄ · et
mēdatū · et hoīcid · et furtum · et adulterū īūdauer̄
et ſāguis ſāguinē tetig · Nō erat mir · ſi opa
tēbraꝝ faciebāt · q ī tēbris igrātie erāt · ocl' ꝫ ad
ulti obſuat caliginē · Job · xxiiij · Adult' lucē die
ſapīe odit · et tēbras igrātie dilig · et ī hꝫ tēbris
ſpōlaꝫ ꝯ corrūp · Nō erat mir ſi aq̄ ſap̄ ſalutaris
deficiebat · ꝟ ī mūdiꝰ abūdabat · qmō ī mdiſ
caueret · v̄ q̄s eēt ī mdō n̄ agſcebat · qmō p̄cep
ta reglaria obſuāt · v̄ n̄ ītelligēt · Qmō ſcita
religiois tenē poſſēt · q ceci ſt · Difficiliꝰ ē eſt
tenē ſcitā q̄ viā latā · et pu̇ · Quia fatuitaſ
vitā ꝯtēplatā duce volebāt · q p̄ cecitate ad
ꝯtēplādꝰ impotētes erāt · n̄ ītelligētes q̄ ſic
ad actiuā n̄ ē ydoneꝰ mōachꝰ · ita nec ad ꝯtē
platiuā eēt · Sic ocl's corpis ſin luīe īutil eſt ·
ita mōachꝰ ſin luīe ſapie diē · ē īutil · Et ꝯſcū
ē ſap · ꝯtig ī multis mōn · v̄ ille n̄ ſanaret q

ī ſinꝰ ītrabat · vl' q ī ſinuitatē īerebat · Sic ibi
erit ſalꝰ v̄ mlta ꝯſilia · vb̄ ēt Pv · xxiiij · ſic erit
mōs · v̄ nulla ꝯſilia · It eadē cā ꝯtig · q · puuli
q ītrabāt mōn · illa · n̄ pficiebāt · imo p̄ ꝯſcū
cibi ſpūal' pibāt · Si ē petebāt panē · n̄ erat
q frāgeret eis · vn̄ p eſurie · et ſiti · aīa eoꝝ in
tpis defec · Ex eadē ē cā ꝯtig · q illi q ī mōn ·
īpugnbāt · vīcebāt · cum n̄ hēret gladiū ſpś · ſ ·
v̄bū di · q̄ hoſtes īuiſibiles · marīe ſupāt · hoc
glaꝰ vicit ſaluatoꝛ tēptatorē · M̄ · iij · ⁊ luc · iiij ·
Ipi erāt abſq̄ glā · ī fortōri pte belli religioſi
ē a dēmōib̄ fortiſſime īpugnāt · Ex eād ē cā ꝯſe
cuta eſt ī mōn · ꝯculcatō ſacrōꝝ · Qꝛ ē dignitatē
et uirtꝰ eoꝝ · n̄ agnoſcebāt · debitā ad ea reuꝰ n̄ ha
bebāt · ſiē n̄ porcꝰ reuēr exhibꝫ mārgaritiſ · M̄ · vij ·
Nolite ſcm̄ dare canib̄ · et margaritas nolite
ſpargē an̄ porcos · Ex eadē ē cā ſbſecuta ē · ſym̄
corrupꝰ · tam ī receptōe mōachoꝝ · q ī iſtitutōe
platoꝝ · Pecm̄ ē ſym · ī mltis mōn · n̄ reputabāt
q̄ n̄ agſcebat · qd tm̄ tm̄ eſt · q ꝯparatōe ipiꝰ ceta
emina p nichō reputātꝰ v̄ait Sap · vij · It ex
eadē cā ꝯtig · vt mōachi carnales · delitias qrēr
cū ſpūales n̄ hrēt · aīa ē rōal' · nobiliſſia ērā
et ad eternas delitias ērata · ſin delitiis eē n̄ p̄t ·
It ex eadē cā ꝯtig · v̄ ī mōn · de reb̄ maxis ma
xīa hrēt altaria · auro · ⁊ arg · et lapidib̄ p̄cio
ſis oꝑiebāt · Corpa ſcōꝝ q diu ī h ſclo uiuerīt
auꝝ · et argētū ꝯtēpnebāt · ī vaſis aureis vl' arg̃
reponebāt · Parietes tm̄ eccāꝝ · q̄ clauſtroꝝ
depigebāt · monachi capis ſericis ī albis · et
ī pceſſiōib̄ īduebāt · Cultꝰ no · et ornat ī teriōꝝ
q̄ viros ſpūales maxē dēcꝫ · et domeſtic placꝫ ne
gligebant · Corpa pafabāt ſplēdide · et n̄ curabāt
de aiāꝝ refectōe · Si amittebāt aīa qrelat
ſi pibat aīa nō reputabāt · hāc īordiātōe rep
hēdit · B · ſup ūb · O vanitas vanitatum · ſꝫ n̄ tā uan
oꝛ · q ī ſanioꝛ · fulgēt ecce ī parietib̄ · ⁊ ī paupib̄
egēt · ſuos lapides īduit eccā · et ſuos filios nu
dos deſerit · de ſumptib̄ egēoꝝ · ſuūt oclis diui
tum · Inueniūt curioſi v̄ delectēt · n̄ inueniūt miſi
vt ſuſtētēt · It ī clauſtris corā legētib̄ fr̄ib' q
facit illa ridiculoſa mōſtruoſitas · mira q̄ dāfo
mis formoſitaſ ac formoſa deformitaſ · Qꝛd
ī mūde ſimie · Qꝛd feri leones · Qꝛd mōſtruo
ſi ꝯcētauri · Qꝛd ſemi hoīes · Qꝛd macloſe ty
grides · Qꝛd milites pugnātes · Qꝛd venatores
tubicinātes · vidas ſb uno corpe · capita mlta
et rurſꝰ ſb uno capite corā · mlta · Denigꝫ tā mi
ra diuſaꝝ formaꝝ apparet vbiqꝫ varietaſ · v̄
mag libeat legē ī marmorib̄ q̄ ī codicib · ī

pl' ĩ mũro · q̃ ĩ lib°. totũq; diẽ occupare · sig̃la ista
mirãdo · q̃ ĩ lege dĩ meditãdo · p̃dolor si ñ pudor
ĩeptiar · cur ñ piget expẽsar · Jn̄d · mẽsiorn ĩ
mẽse altitudĩes · ĩmoderate lõgitudĩes · supuacue
latitudĩes · sũptuose depoĩes · curiose depictões
dũ ĩ se orãtium retorq̃nt aspectũ · ĩpediũt affc̃;
Q uult g̃ mõñ · eẽ sĩn sapia · tali fatuitate laborãt
q̃li laborarẽ ille q̃ uellet facẽ uiuariũ sĩn aq̃ · Sĩn
aq̃ sapiẽ salutaris · monachi ĩ mõñ · ñ uiuũt · v' mõñ.
ñ est uiuariũ · monachi q̃ ĩ co st̃ · v' dem ẽ ŝ · st̃ velũ
ceq · uix̃ foueas magñs · q̃s ñ cauẽt · q: ñ uident
velũ ẽ magne fouee · st̃ mag̃ p̃ta st̃ pc̃a q̃ ata
lib; facile cõmitũt · vt ẽ ĩdigna celebratõ · q̃ occa
sioni x̃ spat · vñ st̃ i° Cor · xj · Q eq; manducauit
panẽ · et bi · sã · ĩe · d. Glo · abi · mortis x̃ penas
dab'. i · ac si xp̃m occiderit puniẽt. Jtẽ mag̃ fouea
ẽ ĩstauratõ illorũ q̃ bñficia receper q̃ mansi
gñt ĩ sc'lo · vl' ĩ igne cremat̃ p̃gatorij Q albas ea q̃ fac

po fac ... ouat

POstq̃ negli̊ lectionis · que aliqb; mõñ · mlt̃
nocuit repl'edum . d qb; da tãgem° q̃ ab albib
st̃ neglecta · q̃ sm reg̃ eũt faciẽda · Quorũ · p̃'ẽ · i
q̃ d de albẽ · vt oĩa bõa · et sc̃a fc̃is amplĩ° q̃
vb̃ ostẽdat Et i° ñ p̃poãt ĩgenuus ei q̃ ex suitõ
gñũt · ñ alia rõal' eã excitat Et i° ñ dissimul'et
albas pc̃a d̃liq̃tium · s; mox vt cepit oriri vitia ·
radicit° ea ñ p̃ualet amputẽ Et i° ñ pl° gerat
albas sollic̃ de reb; transitoriis et t̃rẽis · q̃ de
salute aĩar · B̃ uiij · ĩ · ij · Ca° Re° g. Et i° · Curã
mag̃ h̃ãt albas · ne acelleratis · aũ suitorib°
negligant infirmi · q: ad ip̃m respic̃ · q̃cq̃ ad i
saplis deliq̃t · h̃ lvii · xxvj · Ca° · Re° · Et i° q̃ d
leg̃ · lxuii · Ca° · Re° · q̃ albas opa q̃ uiug̃ discẽ
nat · et tẽpet · Et p̃ea ibĩ · Sic albas tẽperet
v' sit q̃ d fortes cupiat · et ĩfirmi ñ refugiant
Primũ · s · ea q̃ agẽda st̃ · fc̃is aplĩ° q̃ vb̃ ostẽdẽ ·
mult̃ decẽs est albi · et mlt̃ vtile cõgregatõi · ĩ
mlt̃ nocuũ · si sec° fecit Albas d̃bẽ ee · ex̃ aliorũ
s; i° Thiẽ · ij · ĩ omnib; ex̃ teip̃m p̃be bõrũ opũ
Jpẽ d̃bẽ dẽe s̃bditis · q̃ d dix̃ Gedeon · Jud' · vij · Q d
me facẽ uideris · h̃ facite · Ad h̃ ptiẽt ĩ ubũ
saluatoris · ac° · uj · sic decẽ nb̃ ĩplẽ oẽ iti · Su
piores oẽ uisti° debẽt ĩmplẽ · S; multi hodie
ĩplẽ ñ curãtes · oẽ docẽ nituntũ · S; q̃ĩ ĩ nã est
q̃ manũ lĩgua sit maior · sic mõstruosa res est
lĩgua magloq̃ · et manũ pãua · lĩgua magloq̃ ẽ
lĩgua difficilia p̃apiẽs · man° pãua · uix facilia
agẽs · Q alios supat s̃blimitate · excedẽ d; eos
hõestate · ñõ d̃bẽ hominũ ducatu suscipe · q̃ ne
scit hoĩes bñ uiuẽdo p̃ire · B · loq̃s de saluatõe
ĩstãte p̃esore · verũ baptizaret · sic plane mq̃

sic decẽ ut uincat hũilitate · q̃ s̃blimitate
uĩcebat · Ecc̃ · iij · Quãto magñ es hũilia te
ĩ oĩb; Vtile valde est cõgregatõi · v' albas q̃ agẽ
da st̃ · fc̃is potĩ° q̃ vb̃ ostẽdat · Efficatõr ẽ ẽ vox
opis q̃ ĩ s̃mois · et sm v'bũ sapiẽtis · lõgu iter
p p̃cepta · buc et efficax p ex̃ · Op' doctria; d̃bẽ
iuuare · ñ ĩpedire · G · loqnti aut̃ cui · poit · ẽ uox
ope · ñ iuuat · aũs · ñõ obediẽt audit · q̃ seip̃
ñ audiẽ · Op' v'bum d̃bẽ cõfirmare · ñ cõfudẽ · Ecc̃ ·
xxx · Cõfirma ubũ · et fidel' age · c̃ illo · q̃ ĩoĩ tpe
ĩueñes q̃ d ĩ necẽ ẽ · Jt ñõ cõfudat opa ĩ p̃dẽ
tẽ · mlt̃ cõfortat monachos · bonũ albis ex̃ au
magna cõsol'o mbris ex capite · Si uiderit mona
chi albẽ aspitatẽ corpis cũ ipis viriliẽ sufti
mult̃ ex hoc aĩat · Si uõ uiderit eum q̃ aspa
st̃ fugiẽtẽ · mlt̃ exterẽt · Strenuitas ducis
milites ñ modicẽ cõsolat · ipõ uõ fugiẽte · ipi
ĩ fugã v'tunt Jp̃ · cum albs ordĩs aspitatẽ;
cũ aliis sustiet · ipẽ ĩtellig̃ q̃ st̃ pãi ex seipõ · ĩ
dum sẽtit miseriaz addiscit mĩaz · et tẽpat q̃
tẽpãda st̃ · vñ d Ca' · Ecc̃° · d̃r · h' uõ d̃buit p
oĩa fr̃ib; assilãi · v' miscors fiẽt · Qui p expiẽ
tia; miseriã ñ nouit · in suis compati nescit · s;
i° · anios · vj · Bibẽtes uinũ ĩ phyal' · et optio
uino · vl' ũguẽto delibuti · ñ cõpatiebãt sr̃ co
tritõe · Joseph · valde verecũdum est albi bene
docẽti · si male agit · q · ẽ lucẽnã añ se d̃fert
q̃ ĩ nũdis sua aliis ostẽdat · P v° · vj · Mãdatum
lucẽna ẽ · et lex lux · Jtẽ uuln° portat ĩ facie · et
aliis mederi p̃pat · G · Quã p̃sũpt̃oẽ aliis
medẽi p̃pat qui ĩ facie uuln° potat · Jpẽ de
bello fugiẽs · alios ad strenue pugnãdũ iuitat
Jpẽ litt̃as p̃pe dãpnatõis portat · s; i° · Ro · ij ·
ĩ q° alios iudicas · teip̃m cõdẽp° · Ex° malu ab
batis · mlt̃ nocẽ cõgregatõi · q̃ ẽ mali ĩ Tea · pl̃
ĩ sua mali° cõfirmãt · s; i° Ecc̃ · xiij · Cõfortasti
man° impij · vt ñ reuẽtat a uia sua mala · et
viuẽt · p̃s · ĩ flãmatũ ẽ cor eorũ · Glo · Grauis
culpa ẽ p̃bẽ albis occõe pc̃atõi · q: sic d' ĩ Gñ ·
Oues laban · s; aspectũ cõcipiebãt · Jtẽ eũe fac
siplices ĩ religiõe · v' s; i° · Deut · xxvij · Maledc̃s
q̃ errare fac cecum ĩ itinẽ suo · Jtẽ fac ĩ i° · leuit
xix · ñõ pones offẽdicl'; coraz ceco · Ej potiẽ dic
do° ñ solũ i° adulte° filiũ m̃ris t° po · sca · ĩe · s;
ĩ adul° p̃pu filiu; pbẽbas scãdalũ Albas ĩ d;
eẽ lux · et sal mõasti · Si uõ lux ista obtenebrẽ
et sal ĩ fatuet · tebẽ fuiẽ ĩ mõñ · ita ut q̃ age
da st̃ ñ uidẽãt · et defic̃ cõdimẽtum · v' ea ñ sapi
at q̃ agiẽt · Albas est ĩ mõñ · sic sol ĩ mundo.
s; i° · Phyl' · ij · Jtẽ q̃s lucetis sic lumiaria ĩ mũdo.

Si uō ſol iſte cōuertit̄ ī tenebras · luna cōuertit̄ in
ſāg̃ᵉ · Cōgregatōe ē pcī ſāguine maclat · Joel
ij · Sol cōuertet̄ ī tenebras et luna ī ſāg̃ · ⁊c · Apoc
vj · Sol fact̄ eſt nig̃ · q̃ ſacc̄ cilicin⁹ · et lūa to
ta fcā eſt ſic̄ ſāguis · et ſtelle ceciderūt̄ ď celo · Stel
le ď celo cadūt · qñ mōachi celeſtē cōuſatōe ďſt
q̃ · xxiiij · Sol obſcurab̄ᵗ · et luna ñ dab̄ᵗ lumē
ſuū · et ſtelle cadēt ď celo · Albas ē ſic̄ lucerna ſr̄
cādelabrū · Si uō hec lucerna extīcta fuit̄ · fumū
reddit̄ peſtiferū · B · nūq̄d pōt ciuitas abſcondi
ī mōte poſita · et ē · Albas tāq̄ paſtor · deb̄ʒ grege
ſuū pcedē · et dirigē · ſic̄ dr̄ ſaluator de bō paſto
re · Jo · x · cum emiſit oues ſuas añ eas uadit
et oues eū ſeqūt · Cuʒ uō paſtor p abrupta uitioꝝ
gradit̄ neceē eſt vt pcipitiū grex ſeq̄t · Filꝰ eī
facile pr̄e imitat̄ · Jo · v · q̄cūq; pr̄ fac̄ h̄ et filꝰ
ſilr̄ facit · vt ñ ꝓpoāt īgenuuſ ei q̃ cōuertit ex ſuito

Seq̄ de negligēᵗ illi mādati Re · v · ñ ꝓpoāt īge
nuuſ ei q̃ cōuertit̄ ex ſuitō · h̄ alta rōal̄ cā ex
ſtit · q̃ negligᵗ aliq̄b; mon̄ · mult̄ nocuit · albes
ē ē mōachos illos ꝓponē debeat q̃ ſap̄ ⁊ uirtu
te ſuo pcellat · illos ꝓpoſuer̄ gēgi q̃ de ꝓpa nobi
litate tumebant · v̄ peūte albe tūmdū ē ali
is · ne et ipi ſilr̄ peat̄ · Nū · xxvi · ſcrīn ē grāte
miraclm vt chore peūte · filij eiꝰ ñ puert̄ No
bilitate hui̇cē corpē nobiles meliori uō pte
ſui igbiles · ipi illos cōtēpſēt · q̃ ex nalī gñe ad
nobilitate ſurrexer̄ · illis uō hōre dederūt q̃ ď no
bilitate ī ignobilitate cecider̄ · Jpi ꝑ gētes honauer̄
degn̄ātes · et deſpexer̄ gētes ꝓpt̄ nobilitates
Jpi ꝑtuler̄ ignauia ďſtīctiuūm pbitati pſtīctū
ipi ꝓ nobilitate illos ptuler̄ qui ipī nobilitati
decoꝛꝰ fecer̄ · Jllos uō deſpexer̄ qui gn̄s ſui glā
fuer̄ · ipi illā nobilitate cōtēpſer̄ q̃ filios dei
et colēdes fec̄ · Jlli uō nobilitati detuler̄ · q̄ ē ꝗ
ī hijs qui turpitudini uitioꝝ ſuuūt · qualꝰ ē tot dñoꝝ
ē ſuus · q̄t uitioꝝ · vt dr̄ aug · Sapiēs ē lib̄ extrā
ď eſt q̄ nulli turpitudini ſuit · Albes illos hōra
uerūt q̃ de aliena pbitate tumebāt · Jllos uō de
ſpexerūt q̃ ꝓpa uirtute pollebāt · Sapiēs Neo īglā
mā uix · nec q̃ añ nos fuit · nr̄ ē auus nobilis
fit · Jpi ſuos dyā reputauer̄ nobiles · filios uō
dī igbiles · cum dñi; iudic⁊ ds · vn̄ ī · Re · ij · Q
cūq; glificauit me · glificabo eum · q̄ aūt cōtēp
nūt me erūt igbiles · De ſuis dyā dr̄ · Ecc · x
vidi ſuos ī eq̄s · et pncipes q̄ſi ſuos amblātes
ſr̄ trā · B · an ñ ſuus cui dnāt̄ iniq̄tas ⁊ maxi
m̄ tu forte īdignꝰ iudices homīe ē q̄ uicīu
dnāri · Jpi id qd̄ ds abhoiat̄ ī altit̄ · trcā di
lexerūt · et eaꝝ ſcītati ꝓtuler̄ · luc · xvj · qd̄ altū

ē ap hoies · abhoiatō ē ap dm · ē trcā altitudo
ſit abhoiar̄ · Qui mōaſtia trcā altitᵉ ēdt̄ pla
cē dō · abhoiātōes egyptoꝝ dō ſuo volt̄ īmola
re · ruinā mōaſtioꝝ ſuoꝝ uūr̄ q̄rē · ē ſcpt̄ ſr̄
pv · xxvij · q̃ altā fec̄ domū ſua q̄rit ruinā · Cū
miniſtrāt dī · dm̄ debeat imitari · ſʒ ī · Jo · xij · q̃
m̄ miniſtrāt me ſeq̄t · Ds uō igbilia ⁊ cōtēpti
biliā elegit · vt ñ glietur oīs caro ī cōſpectu dī · ī ad
ij · Cor · j · Nō debet albas nobilitate ceteris pferri ſi ſ
ſm̄ ſapīa · et ſcītate · Si eñi oīs q̄ dr̄ ſe ī xᵒ manē
ďb̄ʒ ſic̄ ipē amblauit amblāre · id tāto mag̃ nece
eſt ut albes ſic̄ xpc amblet · q̃ ī mon̄ · loc ꝯ tet ·
Nobilitas gn̄ſ · et pō ſclaris īſtrā poſſuit ee boī
et mali · Si ē ſapīa · et bōitas aſſit · vtet̄ ill̄ ī bon̄ ·
Si uō aſſint ſtultᵃ · et malīᵃ · vtet̄ ill̄ ī malum ·
Nō ſr̄ ſitueſ id q̄ uni alti ꝓpoāt ī mon̄ · Dyā gᵒ
nobilitate gn̄ſ · et pō ſclari · magne ē potētis
ſʒ ī · Job · xij · Nō eſt potās ſi [illegible] q̃ ei ualeat
cōpari · Creatōe ē valde nobilis · et valde ma
gne ſcīe · tam̄ h̄ ei nocīa ſr̄ · cum deſituat ei
bonitas · q̄ bn̄ eis utat̄ · Et nō · q̃ tpaliū boꝝ
defēſio · vr̄ fuiſſe occō · q̄ ī mon̄ · nobiles alij
pferūt · Decepti tam̄ ī hoc fuer̄ albes · plꝰ ē
nocēt nobiles mali · et fatui · mōaſtioꝝ boā fa
tue expēdēdo · q̄ pſit ea defendēdo · plꝰ ē gra
uāt mōaſtia carnales coꝝ amici · q̄ ſatiant
inimici · Amici coꝝ ſr̄ ut murilegi · q̃ caſeos
a muribꝫ defēdūt · tam̄ ſi facultates hn̄t plꝰ q̄
mures cōſumūt · Nobilitas gn̄s ē poſſeſſio
paꝝ ualoris · ornata mag̃s expenſis · ita ut
ad eiꝰ expenſas ñ ſufficiāt mag̃ cōſicat vl̄ epi ·
ī mo mag̃s debitis cōites · et epi · obligāt
vt qd̄ nobilitas reqrit impleat · Dō ex ſta
tu huīlī · aſſumē voluit pmos reges ꝓp ꝗ
ipī eēnt humiles · Saul aſſumpſit de poſt
aſinas · dauid de poſt oues · Nō ſr̄ nobiles
ī mon̄ · ꝓp ſolā nobilitatē ceterſ ꝓpoēdi · No
bilitas gn̄ſ ſi hōrata fuit · et diſcrētō ⁊ bōi
tas cōfuerit · humilitatē · et obiā a mon̄ · ex
pellit · et correctōi maioꝝ ſe exponit · ſic̄ ho
die multos albes expientia docuit · vn̄ ⁊ ſi
nobiles ſit alīi utiles · boā tpalia ďfēdēdo
tam̄ ſi fatui ſr̄ et mali · mag̃ ſr̄ noxij · boa
ſpūalia diſſipādo · vt ñ diſſimulꝫ albas pcc̄ dlī q̄tu

Seq̄ de negligᵃ illiꝰ mādati Re · Nō diſ
ſimulꝫ albas pcc̄a delictū · ſʒ mox ut
cepit oriri uitia · radicitꝰ ea ut pualet
amputꝫ · Cicī qd̄ nō · q̄ · mltis decāis cō
tig̃ q̃ albs clpas ſrm̄ nō corrig · Qn; co
tig̃ · h̄ ex albis pigritia · Pu · xxiiij · Pag

hoīs pigͦ tırāsun · et ē · Iste · agͦ ē aliq̄ parrochia
vl' digtās · vl' q̄uis plato · Cāt · vii · egͦ diam
ī agrū · vn̄ qui hē agrum suscip excolē dū · d;
csiderare · q̄nta uīt · labor · 7 prudētia sit necā
cl'ton · s; q̄dā n̄ cogitant ij fruct' annuos · 7 nō
cogitāt q̄le · feudū · debeāt in redde · h̄ ē ordo de
fitiēdi ī cōm · Cpͦ · ē · q̄ murº cū cemēto valdē tēaci
cū · s · sin̄ores ex caͬ · vtilr p̄cepuīt · et īferiores ex
amore · utilr obeduīt · Huic muro alīj succedit
mā · q̄ est murº in mallec · s · sin cemēto · q̄n sin̄ores
ē adūsitate · 7 p̄o p̄cepuīt · et īferiores ex tiore
obeduīt · vn̄ mā dīstruīt ē abeo q̄ p̄ē correctō
dlīq̄ntiū neglig · sic lē · Ecc · x · ī pigtiis humiliab
c̄tigno · i · tinnorū · uītiā · ppiū ē stultiē vl' pigtie
n̄ statī sbuētire · Pigtia ī p̄lato · ē valdē rephēl'
vn̄ do' sp̄alit̄ rephēdit symonē d' dormitōe · m̄r ·
xiiii · Somnº pigtie ī p̄lato p'icl'os' ē · et s̄ 7 alii ·
Ipē ē sic uigil ī urbe obsessa · Cāt · iij · īuener' me
vigiles · qui custodiunt ciuitatē · Dormitō vigi
lū p'icl'osa ē sibi · et aliis · Si ē ipis dormientib;
ītrāt hostes · p̄ dīscurrūt ī eos · d'm ī alios · Iō bn̄
dr̄ · Thy · q erat p̄lat · tu uō vigila · ī · Thy · iiij ·
ps · Nō dormitabit̄ neq; dormiet q custodit isr̄ · Cur ita
dē reddit · Bs · dicēs · q; n̄ dormitat · neq; dormit · q ipi
gt isr̄ · Plat' ē ut janitor ī domo d' · Janitori at̄
p̄cep̄ dn̄ v̄ uigilet · m̄r · xiii · dormiētē janitore fu
r īfernal' ītrat domū d' · v̄ furet · et mactet · et p̄dat ·
Itē q p̄ē · sic pastor ē ī medio lupoꝝ · lupoꝝ tā īf
nalū · q st̄ maxīe impōtunitatis · lupi visi
biles sol' clamorib; extīrent · lup' uō īfnal'
n̄ sic · Job · Nō fugabit eum vir sagittarius
ij ē dies ī q lup' īfnal' ī oues n̄ ītrat · 7 eas
rape attēptet · Iō pastor n̄ debet dormire sop
no pigtie · imo fuge debz somnū ab oclis s; si
cut le · d' Jacob · Gn̄ · xxxi · Et sic lup' īfnalis
ēcaut · q̄ · q̄ · de · sic pastor ēcaute dbz · n̄ ab ore
eiº p̄dā eripiat · amos · iij · Qūo si eruat pastō
d' ore leōis duo crura · aut extremū auricule
sic eruenī filij isr̄ · Itē q p̄ē tpr pestilētie
cui n̄ ē dormiēdº somno pigtie · dr̄ · Apoc · iij ·
epo eccē sardis · Esto uigilans et cōfirma q̄ mori
tura erāt · Sapiēs tn̄ hr̄ negotiū q̄tū medicº
ī pestilētia · Itē q p̄ē · ē · sic nauis ī mari p̄cellis
agitata · et hoīb; plēa · venti eī tēptatōis n̄ d'
hiis q st̄ ī cōm · et fomes seu fons corruptōis
q ē ī uno q̄q; ucm̄ īcessāt · aq̄ minist̄ cōcupie
actual' · v'º o; eum q p̄ē vigilare · et n̄c ēca
stbūs · n̄c ēca illū ītēdē · et aq̄ resiste · ne ha
būdāt eiº nauis impleat · 7 sbmigat · freq̄ē 7
o; v̄ p̄cella ī ualescēte · orando ihū excitet dicēs ·

dn̄e salua nos p'im' · m̄r · viij · Et ualde ei caue
dū est · ne sit sic dormiēs ī me mari · et sic gub
nator sopitº amisso clauo · Pv · xxiij · h̄ ij q p̄ē
redditi st̄ rōe ī illo districto iudiº n̄ solū de
aīab; s; s; q̄ d' aīab; alioꝝ · s; īº Ebr · xiij · Obe
dite p̄positis vr̄s · et sbiacete eis · ipi ē vigilāt
q rōē · redditi d' aīab; vr̄s · Iō debz esse ī mag
sollicitue · s; īº · Ro · xij · q p̄ē ī sollicitue · supple p̄sit ·
freq̄ē dbz · Albas dic̄e ap̄ se · īº · Job · xxxi · q̄d fa
tiā c̄ surrexit ad iudicandº ds · et cum q̄sierit ·
q̄d r̄ndebo ei · Adhuc transibūt g̃ges · ad man
nuntiātis · Ie · xxxiij · Et dicet ei q p̄fuit p̄nceps
pastoꝝ · v'º ē grex q̄ dat' est t'ª · Ie · xiii · Pigtia
albatuū · mlt̄ nocuit cōm · m̄r · xiij · Cū dormirēt
hoīes inimicº supsēiauit ziçania ī me tritici ·
Cū; somnº pigtie albēs oppressit ī cōm mlt̄
tiplicata st̄ mala · mirū tamē est · quo ī eo q p̄ē
locū hīe somnº pigtie potuit · c̄ ī p̄sing ī t tot
et tanta p'icl'a sit · et ī futō emineat ei maudā
sic p; ex uariis cōminatoib; q̄s fac̄ ei sac̄ scptā
Criso' · miror si q̄ cōtigit saluāri d' hiis q p̄ncipat'
ī tantis minis · et tanta pigtia · De qb; minis
pauca ponam' cā breuitatis · Lē · Sapie · vj · Judi
durissimū · ī hiis q p̄st̄ fiet · Ie · xxv · vlulate
pastores et clamate · et aspgite vos cinē op
timates g̃gis · q; cōpleti st̄ dies uri ut īt̄fitiami
Zach · x · Sr̄ pastores irat' est furor meus · Alij n̄
corrig albas · q; ipē rephēsibilit̄ viuit · luc · 6 ·
q̄mo potes dic̄e fr̄i tuo · frat̄ sine · eiciā festuca
d' o · t̄ · 7c · B Neo frōet rephēdit ī quo se esse
rephēsibilē cogscat · siq̄dē huanitatis ē oīum
ī q' sibi q̄sq; īdulget · aliis n̄ vehemēt ītis ·
Alii vō n̄ corrig · q; p īdiscreta hūilitate cor
rigendi auc̄ amisit · Cōt q̄d d' aug · loqs p̄lati
Qn̄ necītas disciplie ī morib; coercēdis dic̄e
vos dura vba compellit · si etiā modū ipi uos
excessisse sentitis · n̄ aub exig · v̄ a uob sbditis
veniā postletis · ne ap̄ eos q̄s o; ee sbiectos dū
nimiū suat' hūilitas · regēdi frangat' auc̄ ·
apo' · Ad Tytū ij · Argue cū oī imp'io · Alii · ab
bas n̄ corrig · q; ī reb; tpalib; sollicitudie sua
et amore posuit · et d' sp̄ualib; n̄ curant · fr̄m
culpas n̄ agscit n̄ punit · Et q; mala n̄ p'ui
unt' sin timore p̄petrāt · B' Impunitas est
ī caue soboles · īsolētie mat' · radix īpudētie
trāsgressionū nutrix · Albas possessionē diliges
et salutē fr̄is negligēs designat' ē p cayn q
īt̄p̄ possō · Ipē dr̄ īº ubi ē cayn · Nūq̄d custos
fr̄is mei sum ē' Gn̄ · iiij · vē ipē n̄ est custos fr̄
s; agroꝝ et oui · Itē alij albs · n̄ corrig̃ tiore

scandali vl' alicui' tpal' icomodi. n attēdens
q vitas diuitias n sit ꝓp scādalū. et q pl' de-
beat timē deū q pxi. Mt. xv. Cū dicet xpo scis
q phisei audito h vbo scādalizati s. Ait. Ois
plātatio q n plātauit pr meus celestis eradicabit.
Sinite eos. q ceci st. et duces cecoꝝ. Et d' Elya
le. Ecc. xlviii. In tpib; suis n ptimuit pncipē. et i pōtia nemo uic
illū. nec supauit vbum aliqd. ¶ It albs aliqn
n corrig. q remissio q falso bonitas ēdr h ipedr.
Qualr vr fuisse i Hely. i. R. ii. q remisse argue
bat filios suos dicēs. Nō facitis res hs sermoni
qs ē audio. Q' d sella cecidt retrorsum. ₇ fractis
ceruicib; mortu' ē. i. R. iiii. ¶ It ali albs n corrig
q mali tm esse pmisit. q n p' ei pualē io
i Re. d'. v pctm mox v oriri cepit iudicāt ampu
tet. Sen. Pricipiis obsta. sero medicina parat
cū mala plōgas conualuere moras. Ecc. ii. A sci
tillauna auget igs. Paruuli iferuales suffocā
di st. anq cueriēt. ps. Bts q tebt et allidet pa
uulos suos ad petrā. Pho. Precep paruulos iudeoꝝ
sbnigi. Edocti q ab ipo et nos paruulos pliōis de
cedim' iferualis. q fas ē et ab hoste doceri. Cap
fetus iferual' occidendum ē. sic doceri. Gn. iii.
Ipā oteret caput tuū. Io. Lube' ē antiq' serpens. et
n capite terat statim illab'. In morte ꝑmagēi
tor filii tui. d po' phois libati sē. ¶ albs n gēr so
Seq de neglig. illi' mandati Re. n pl' gerit d reb
albas sollici' de reb; transitoriis. et tātis. Sulito
q de salute aiaꝝ. Circa qd nōd. q valde repheē
est. q albs aias vilipēdat. qui iuces ei' gerit
q aias spualit amat. frequt eet ei appēdere ex
pcio. qsp eis saluato dedit. ne s vilescet. fre
qnt eet cogitand' ei. q saluator aiā suā posuit
pcis. et sanguine suo eas acqsiui. Ps negli
multa mon i qb; o hōeste. et f; ordine fiei de
buer' i statu i ordinatoē et ofusione cduc. q Teis
ē fra sursu. et celu; deorsum pedes s sup capud.
fancies ē ret. Ir cioā effusa sē ext'. Ds i gclcāt
et ūa dificat'. Dyā honorifice recip. ds vō ul' cō
tumeliose repellit. vl' ignominiose recip. Tra
sursu ē. et celu; deorsu. v frena celestib; ppo
nūt. c oni d; esse. f; io. pv. xv. Celu; sursu;
et tra deorsu. pedes s s cap. v uiri spiales dispi
ciunt. hoies vio rena sapietes ad regimē tpa
lui. viles i hore hnt. pes ē ille. q sollicitudi
et amore et studio. tra tang. q frequt ledit. ₇
maclat'. q h videt esse nec'. q sustinet ₇ por
tat cor. tam siscādalicat ē amputād'. f; i' a
xv. Si pes tuus scādalizat te. ₇c. facies est
ret'. ē iopib; q uir boā poti' itedit' vtilitas

tēra. q uices efina. Ie. vi. Ft sr retrorsu ₇ n
an. Interiora effusa sunt extra. cū boā iterioā
negligunt. et exteriora diligut. vn d' auaro di
Ecc. x. q iuxta sua piecit itima sua. Ds uē
oculeat'. et tra dificat'. v desiē caritas. i regit
auar' vl' cupiditas. Aua' ē ē symulacro; fuit.
v het. Eph. v. Dya' honorifice recip. ₇ ds otue
liose. repellit. vl' ignominiose suscip. v raptores
vl' vsurarii. q sē infra dya. libēter et honore
recipiūt'. et cū magis expēsis paunt'. boī uō
paupes repulsa patiūt. vl' male paunt'. i sē
ds recip. vl' expell'. Mt. xxv. Quādiu fecistis
uni d hns fratrib; mis minimis. m fecistis. Te dice
bus qui a similes ei et. Discedite. ₇c. Aug. uō
qb; ipedi pot. q albas salt aiaꝝ paruipedat
et pl' de reb; transitoriis q d aiab; sollicit
gerat h sē. Si i ipa p' trenis negotiis itēdit
et in spualib; vicariū ponit. Si n timet frēs
suos picl'o expone. v tpalia boā ofuaret va
leat. vl' auge. vt cū fres iuuenes. vl' leues
ponit i offus extioib;. vl' paucos monachos i
paruis poratib;. ¶ It si cū magis expēsis mu
tos erig. et mores neglig. Si cottidianas ex
pensas freqnt computat. aiaꝝ vō detrimēta
vl' pfect' igrat. Si qno oueniūt frēs ad Cap. de
reb tpaliu. ofuatoe. vl' multiplicatoe ē trac
tat' pni'. de ordis uō reformatoe. vltim'. vl'
null'. It si sollicite puidet q sē necia corpib
de hns vō n curat. q sē necia aiab;. Pm. s. q
albas qui ad spualia vicariū poit. et reliete ege
tpalib; itēdat. valde repheēsi ē. et nl't loge
a osilio qd ded' Jethro moysi cogito suo. Exo.
xviii. dicēs. esto tu p' i hns q ptinet ad deū. ₇c.
¶ Albas ē ad itēdēdu tpalib; aliū d; sbstitu
ere. ipē uō orōi et doctrine d; itēdē. It d; cē
q medi' it dn. et gge suū. aliū do d; loq p
sbditis ī omnido. aliū sbditis pdo istruc
Ex fine sit tutum albi vicariū; ponē ₇ gge
desē. p; p ex vicaria synagoge. Moyses ē
ascēsu' ad dnm. meliorē vicariū posuit. q
iuerit. s. frē suū aaron. et tamē p' q sb uicario
recedes fidele reliq. elapso modico tpe redi
ēs ifidelē iuenit. ¶ Ii. s. preb; tpalib picl'is
frēs expone. p' mu' securas i extioib; offus
ponēdo. vl' p paucos porat' eos dispgendo. ml'
tu est reprehēsile. cum ē boni pastoris sit aiā
ponē p ouib; ss loge vr esse ab eōtate pastoris
p tpalib; reb' eas expone lupis. Lupi iferual' ē
oues dispgē. f; Io. x. Lup' rap. ₇ dispg oues
saluatoris vō. et boī pastoris ē oues colligē

vii. et xii. de saluato. q̄ n̄ ꝯg̃gat mec̄ dis[pergit].
Jo. x. alias oues h̄ao q̄ n̄ s̄t ex h. ouili. ⁊ illas oꝫ
me adducē. et fiet unū ouile. ⁊ un̄ pasto. Eze.
xxxiiii. visitabo oues meas. et liberabo eas de oīb;
locis in qb; dispse fuāt. in dieb; nub. ⁊ caliginis.
Mandato pharaonis. dispsus ē pp̄ls isr̄. p totā t̄rā eg̃
ti. ad colligēd paleas. Exo. v. et pa[rat]ato ē pharao
infernal. q̄ monachi de mon. mag̃s p pauos po
rat dispgāt. v̄ tp̄alia bona acqreri vl̄ ꝯsͥa
ret. vn̄ q̄ in claustro d̄bēt esse inclusi inueniūt
in p[la]teis plateis dispsi. s. l̄p. Tren. iiii. Dispsi s̄t
lapides sc̄uarii. in capite oīu platearū. Sic monachi
ꝯuētuales. siū cenobite. s̄ti s̄t sarabaite. ter
tiū gen⁹ monachoꝝ. iudic̄ b̄ti. B. bini ul̄ tres
vl̄ singuli. sine discipl̄. in paruis p̄oratib; hitātes
q̄d n̄ ut. s. R̄e. esse fcī. Cum ē dicat R̄e. q̄
in maioz ꝯg̃gatoē. eligāt decani. q̄ sollicitud[in]e
gerāt sic decanie s. Decani uō s̄ q̄. p̄ē dec̄ decanis
⁊ p̄posito ꝯiūcto cū ill̄. vt minoz ꝯg̃gato d̄be
at eē. xii. monachoꝝ. Qui uō ꝯstituit decani. uō
d̄bēt eē iuuenes. et leues. s; tales i q̄s albs ꝯia
sua secur̄ partiat. sic d̄r bts. B. cū saluato dis
psos ꝯg̃gare venit. ys. xi. valde indiscrete fecisse
vidr̄. q̄ uices eī gerebāt ꝯg̃gatos dispgēdo. Jt̄
cū dt̄. q̄ sic senes intellexit. dicit. Ecce q̄ bonū ⁊
q̄ iocūdū. ⁊c̄. tertiarie vidr̄ egisse. q̄ eos q̄ elegāt
viuē i ꝯg̃gatoē. posuerīt in dispsione. Thome ꝯ
sterti i ꝯg̃gatoē apparuit saluatoꝝ. sepato uero
ab ea n̄ apparuit. Jo. xx. filii iacob ꝯg̃gati pat̄s
bn̄dcoē recepert̄. Gn̄. xlix. et s̄r discipl̄os ꝯg̃ga
tos. sp̄c. s. descēdit. Act. ii. Eccl̄. solitudo piclosa
est. dispsus erat. d̄ facili uincit̄. Ecc̄. iiii. ve soli
q̄ si ceciderit. n̄ h̄t sbleuantē. iii. R̄. xxii. vidi
cunctū isr̄. dispsum in mōtib;. q̄. oues n̄ h̄ntes
pastorē. Et ait dn̄s. Nō h̄nt isti dnm. Reuitat̄
g̃ un̄ q̄sq in domū suā in pace. vna candela cito
extīg̃. n̄ sic iuncē multe sociate. Jt̄ una uirga
cito frāg̃. n̄ sic multe simul ligate. Jt̄ ouic[u]la
sola facile alupo rap̄. B. scribens cuidā moīali
q̄ volebat ꝯg̃gatoē deserere. et sola h̄itare. ag̃
sco igit filia ag̃sco. ut ⁊ tu mecū ag̃scas. s̄ pecīā
vir̄. fraudulētis dolū. v̄sipell̄ astutiā. si sola
ouicl̄a v̄biaś nemoris petēs. p̄da uis esse lu
po. s; audi me filia. audi fidele ꝯsiliū. noli te
separare a g̃ge. ne q̄s rapiat. et n̄ sit q̄ eripiat
Eze. xxxiiii. Dispse s̄t oues me. eo q̄ n̄ eēt pa
sto. et fc̄e s̄t in deuoratoē oīu bestiaꝝ agri. In pa
uis p̄oratib;. religio adnichat. ibi ē uitō p̄pe
tatis appropīq̄t. uitū ob̄c. minuit. ꝯtin̄ faci
le piclitat. Qui sol⁹ ē in p̄oratu. vl̄ cū uno socio.

v̄ freqt̄ ē p̄petari. q̄ h̄t p maioz pte. s̄ h̄t. Ob̄a
ipi⁹ min̄ meret. c̄ null⁹ ad iubet. et io fac̄ q̄d
facē libet. Cotin̄. q̄ facile piclitat. q; opotu
nitas peccādi h̄et. B. Malū q̄d nēo vid̄. ne
mo arguit. et ubi n̄ timet rephēsoꝝ. secur̄ acce
dit tēptato. licēti⁹ p̄petrat iniq̄tas. Jn ꝯuētu
aūt bona si q̄ fatiēs. nēo p̄hibet. malū aūt si fa
cē uis n̄ licet. mox ē a plib; ꝯpit̄. arguit̄. emē
dat̄. Dya⁹ saīcs. ꝯrā n̄ p̄ spuale ꝯg̃gatoi. sic
vni p̄. pcurat singl̄are ētam. sic i goliath. si
gnatū ē. i. R̄. xvii. Cētam̄ singl̄are. ꝗle ē ēta
mē. anachorītaꝝ. seu h̄emitaꝝ. n̄ ē q̄zcūq;. s;
ē illoꝝ. q̄ in mon. diutīa expiētia edocti. sin̄
huād ꝯsilio ul̄ auxilio. solatō. vl̄ ex̄. do auxi
liāte. cū; dya⁹ pugnare sufficiunt. Ne negligāt ifirm

Seq. de negl̄. ulti⁹ mādati. cura; maxi hat
albas. ne acellerarius. aū s[er]uitorib; negli
gāt ifirmi. Jnfirmoꝝ. ifātiū. hospitum. pau
peꝝq;. cellerari⁹ cū oī sollicit̄ curā d; gerere.
iux̄ mādatum regl̄e. xxxi. ca. maxie uō ifi
moꝝ. cū dicat. xxxvi. ca⁹. R̄e. q̄ ifirmoꝝ cura
an̄ oīa. et s̄r ōa. adhibēda ē. vn̄ negl̄a ēca ifi
mos valde rephēsibil̄ ē. c̄ i[n] [in]firmitas p̄sētis se
cli. vl̄ ꝯtali. q̄ s̄t fames sitis. frig̃. caloꝝ. labo
infirmitas excecat. mag̃ro uō mise d̄bet mia;
ad miserēdū puocare. ēca ifirmos mia maxie
debet intēta esse. Jt̄ ē religio munda. et imacl̄a
ta ap̄ dm̄ ⁊ p̄re. ⁊c̄. et pl̄r q̄ pupill̄ sit. q̄ n̄ so
lu; p̄re. et mr̄e. s; oēs carnales amicos d̄fuit. p̄
ad religioē ptin̄. u de ifirmis cūā mag̃ h̄at. Jt̄
ē monach⁹ oē mūdi sotietatē. pp mōastis fimitatē
reliqt. mag̃ ihumanitas est. si mon. i tāta
neccit̄. eī d̄fit. sut̄ ē iagustiis ꝯpbāt. p̄v̄ xvii.
Jt̄ cū qs derelict⁹ sit paup. q̄nō ille. q̄ i mon
x̄ uicē geit. illi q̄ p x̄ se depaupauit i tāta neccit̄.
viscera sua claudē potit. Jt̄ cū hoīes sclares
q̄ s̄t ex̄ patrā suā. i h̄ sibi s̄roē ēcodiāt. v̄ i ifi
mitate. s̄ sbueniāt. q̄nō illi. q̄ de h̄ mūdo exier̄
i h̄ s̄ s̄roē n̄ suāt. Jt̄ q̄nō se eē x̄ discipl̄s ꝯfi
dit. q̄ mādatū de s̄ratna dilectoē. aurib; di
scipl̄oꝝ. a x̄po maxie iculcatum n̄ ētodit̄. c̄ ū di
ligat s̄rē ineccit̄. ope. et uitate. albas iuxta
sigtoē nois sui. p̄rē se d; s̄rib; exhibē. ꝯpa
tiendo ifimis. Jt̄ ex̄ ap̄ dic̄ d;. Qs ifimat ⁊
ē n̄ ifirmo ⁊c̄. ii. Coꝝ. xi. De bō p̄re l̄e. Ecc̄.
xxx. p̄ aīab; filioꝝ suoꝝ. colligab̄t uulnā
sua. p ipis ē uulnā excipiet. et s̄r oē vocē tin̄
babunt uisc̄a ei⁹. Albas n̄ solū p̄rē. s; ⁊ mr̄ē
se d; exhibē s̄rib;. q̄ ⁊ p̄rē. et mr̄ē reliq̄r̄. ⁊
ei adheserīt. Cōt̄ uō multi albes se h̄nt ad

fr̃es suos · sic̃ structo ad filios suos · Job 39 ·
durat̃ ad filios · q · n̄ sit̃ filij · hoc dr̃ ꝯstruc
tiõe · Ad h̄n̄dũ curã de ĩfirmis · Jmitatiõ eꝝ
filij di · q huanũ gen⁹ ĩ ĩfirmitate positũ pli
visitare voluit · et curare · et h̄ ē mag⁹ expẽ
sis · Jnfirmis ꝙ ꝯtulit̃ · magnã humanitate exhi
buit · eos ē sua uĩtute curauit · lepsuȝ ꝙ ē
ĩfirmitas ꝯtagiosa ē · n̄ abhorruit · ĩmo euȝ
voluit tãgẽ · et sanare · M̃t̃ · viij · It̃ opa m̃ie vĩ
excedẽ i⁹ · q̃d ẽca infirmos exercet̃ · Jn vitis p̃rũ lc̃ ·
q qd̃a fr̃ ĩtrogaui qdã senẽ dicẽs · Duo fr̃s sũt
q̃ꝝ un⁹ ieiunat · vj · dieb; · alt̃ mult̃ laborat
ali⁹ uõ sũt egrotãtib; · cui⁹ op⁹ mag̃ accep
tũ ẽ do · Cui r̃ndit senex · Si frat̃ ille q sex
dieb; ieiunat · et q laborat · appẽdat se · p̃ua
res · n̄ p̃t esse eq̃l̃ illi · q ĩfirmatib; ꝯ̃suit · Ne
gl̃ ẽca ĩfirmos · ĩ multis mon · uiciũ ꝓp̃etatis
ĩtdux̃ · viciũ neq̃ssim̃ · s; uiditũ b̃ti · B · ꝯpeã
a mon · radicit̃ amputat̃ · M̃lti ē uidẽtes q
fr̃b; ĩ suis ĩfirmitatib; de cõi n̄ puidẽt · n̄ ĩtelli
gẽtes q mai⁹ eẽt p̃clm̃ male uiuẽdi · q̃ cito
moriẽdi · ꝓpriũ voluit h̄re · v de ꝓpo possit̃ s
ĩ suis ĩfirmitatib; puidẽ · M̃ltis uõ ĩfirmis
n̄ p̃fuit ꝓpriũ · imo eꝝ · ĩfirmitati occõe dedit ·
v n̄ curet · vl̃ difficile · sanaret · sic̃ accit̃ cuiã
ortulão · d q̃ lc̃ · ĩ vitis p̃rũ · q oĩa dabat ĩ elã
q̃ de labore suo acq̃rebat · p̃t̃ tenuẽ uictum
Tadẽ suggestũ ē ei · ĩspiratõe sp̃c maligi · v col
ligẽt aliq̃ pecũ · q̃ cũ egtaret · aũ senesceret · p̃s; ex
pẽde · Et fec̃ sic · Cõtig̃ aũt eum ĩfirmari ĩ pede ·
et expẽdit̃ qcq̃ h̃ebat ĩ medicinis · et curari n̄ pot̃ ·
Tadẽ un⁹ exp̃t̃ medic⁹ dix̃ eu; n̄ posse curari n̄ p
pedis abscisiõe · Et c̃ q̃dã die · medic⁹ eẽt alla
tur⁹ ĩstrũ sua · ad pedẽ absciddẽ · nocte p̃cedẽte
ortulan̄ illu p̃nituit · d nũmis collectis · eo q
n̄ dedeãt eos paupib; · Et stati āgl̃s di astitit
ei dicẽs · v sũt nũmi q̃s collegisti · Et v ē spes
q̃ tenuisti · Q̃ c̃ p̃nitẽt · et mi̅a; petẽt · āgl̃s do
tetig̃ pedẽ ei⁹ · et sanat⁹ ē · Jn mãe uõ medic⁹ ue
niẽs · ĩueĩt ortulan̄ ĩ agro sanatũ · atq; opãtẽ ·
et gl̃ificauit̃ dm̃ · Vitio ꝙ ꝓp̃etatis · occõe dedit̃
q albes ꝯuẽtib; sufficiẽt̃ puidẽi n̄ fecer̃ · et q
dispẽsatores reꝝ tpaliũ multiplicaũt · p⁹ ē
valde rephẽl̃e · s · q ꝯuẽtui necia n̄ pauẽt · q po
d⁹ diei et est⁹ sustiñt · Ex̃ · xxiij · Q̃ aufert ĩ su
dore panẽ · q · q occidit̃ p̃ximũ suũ · Cõuẽt⁹ ē ut
iumẽtũ · cui do ĩsidet · Saluator ē ĩnãet ĩ cãte ·
vt ē ꝑtar vb̃ b̃ti · B · amato caritatis · ꝯ m̃
dato · q̃mo cã ꝯ̃fet · Jnhuan̄ ē v iumẽto pabl̃
neciũ subt̃hat̃ · cui on⁹ ĩpoĩt · et flagellũ urge

adhibet · valde rephẽl̃e ē · q filius belial · q iu
gũ fregerit · vĩcl̃a ruperit · et dnm̃ p̃cocerit · sup
flua ministrẽt · sustinẽtib; uõ dnm̃ · et ei ob
seq̃ntib; · necia subtrahãt · Nõ ē s; legẽ di · q os
bouis t̃turãtis ĩfrenet · q̃d p̃a⁹ cauẽdũ ē · vbi
vituli lasciuiẽtes delicate nutriũt · Nõ ē equa
p̃titio · cum ĩt̃ eos q ĩ vnũ mon · ꝯuenerit · vn⁹
esurit · alt̃ eb̃r⁹ ē · alij h̄nt oĩa · alij emolumẽta
De ꝯgg̃atõe illa · ē rectores fuer̃ ap̃ · lc̃ · act̃ · q
q nullus egẽs erat ĩt̃ eos · diuidebat̃ ē singlis
p̃ut cuiq; op⁹ erat ¶ It̃ valde rephẽl̃e ē · q ĩ mon ·
dispẽsatores boꝝ tpaliũ · multiplicati sũt · ē s̃m
Re̅g̃ · xxj · cã · vn⁹ debeat esse cellerari⁹ · q oĩ ꝯg
gatõi debet eẽ · sic̃ p̃r · et curã gerẽ ꝯ oĩb; · s; ĩ si
onẽ albis · Q̃d albas iussit · debet agẽ · q̃d p̃hi
buit · n̄ dz p̃sumẽ · Si ꝯgg̃ato fuit maio · ad
solatiũ dz ei dari · q eum adiuuet · v ipẽ eq̃ aĩo
ĩpleat offm̃ s̃ cõmissũ · Nõ ē s; Re̅g̃ · v multi sĩt
p̃ricl̃s · q bõa mon · dispẽset · s; un⁹ p̃cipl̃ · q si
nece ē · aliq̃ adiuuẽt · Ille n̄ solũ ꝯuẽt⁹ · s; ĩfi
moꝝ hospitum · paupũq; curã dz gerẽ · ꝯ va
sa mon · exclud̃e · vn̄ a puitate vĩ ꝯuiasse · q ex
caligẽ ĩfirmoꝝ · paupm̃ · hospitũ · et eoꝝ q̃ ad eclã
p̃tiẽt · aliq̃b; p̃sonis d̃uitate deterĩ · vl̃ puiser̃
vt bõa illa dispẽset · n̄ s; albis ĩsiõe · s; s; suã uõ ·
v n̄ solũ d ill⁹ offi; s̃ ĩuictũ ĩpleat · s; s̃ puideat ·
et h̄ndãt vl̃ p̄dige alius distribuat · vl̃ auaẽ s̃
custodiat · Jn ꝯgg̃atõe ē saluato⁹ p̃fuit · vn⁹ fuit
dispẽsato⁹ · s · iudas · et ille lat̃ fuit · vt̃ d̃r · d eo
Jo · xij · q fur erat · et loculos h̄ns · ea q̃ mittebãt
portabat · Jn mon uõ · multiplicati sũt · boꝝ tpaliũ
dispẽsatores · ꝯ multip̃ · s latrões · Sic ē iudas ea
q̃ dãda erãt paupib; x̃ · dabat vxori ꝯ filijs · sic
tales ea q̃ dãda eẽnt paupib; x̃ · dãt s̃ attinẽtib;
Et sic sil̃es sũt iude ĩ clpa · sic freq̃t fuit ei sil̃es
ĩ pea · Judas occõe h⁹ pcc̃i · ĩ mai⁹ pcc̃ ĩcidit̃ · s · ii dõ
vẽdẽt · et despãs laq̃o se suspẽderet · sic tales p⁹q̃ de
fraudãdo paupes peccauit ĩ p̃xi⁹ · ĩ dig̃ celebrãdo
vl̃ sy⁹ ꝯmittẽdo · p̃cauer̃ ĩ dm̃ · et sm̃ p̃niamoĩerit
ĩfernale ĩcurrit suspẽdiũ Q̃r albas disp̃nat opa q̃ ĩtig̃t

Eq · de negli⁹ illi⁹ mãdati · Re̅g̃ · albas opa q iĩug
dispẽnat ꝯ tẽpet · It̃ albs s ꝯ⁴ tẽpet · v sit q̃d for
tes cupiat · et debiles n̄ refugiat · Tpãm ista ex
p̃ciẽs req̃rit · Sic ē iuri · n̄ bn̄ tẽpat · n̄ p̃gustatõe
v t̃ ei⁹ ag̃scat · sic albes q ē ꝯuentui n̄q̃ tacit vl̃ ꝯe
dit · vl̃ diuum offi; audiuit · on⁹ q̃d ꝯuẽt⁹ sustiñt tẽ
paẽ nesciuit · v ipi n̄ ꝯtab; se p̃res · vl̃ albes · s; po
paẽ exactões · q̃les exactores fuer̃ p̃hois · q a p̃pl̃i ꝯsue
tũ nũ; lateꝝ exigebãt · tñ paleas v ꝯsuetũ erat mi
stre nolebãt · Exo · v · sic multi albes · ꝙ vl̃t Re̅g̃ fr̃es

ordinat. et tamen eis necessaria non ministrent. Tales sunt imitatores
balaam asine non parcentes. sed eam cedentes usque ad querimoniam
congregationem. enim qui in nummis apud eos facta est adeo stimulant
ut eam murmurare compellant. Ipsi non acquiescunt beati B. documen-
to. ut cogitent discretionem sancti Jacob dicentis. Si greges meos
plus in ambulando fecero laborare. morientur cuncti una die.
Hinc gregis corruptionem. scilicet quia abbates onera religionis et aliis
non portant. et ideo non solum non temperant. sed plurimum aggravant occasione
in parte videtur dedisse huic questioni .lvi. cap. Re. quod mensa ab
batis cum peregrinis et hospitibus sit semper. Si enim semper debet esse cum
peregrinis et hospitibus. videtur quod numquam debeat esse cum fratribus. Sed
filii nostri possunt adhuc inferre ex illo verbo domini luce .xviii. Oportet
semper orare. Ergo numquam oportet studere. vel legere. Ad hoc ergo dicendum movet
ad. Jo. v. dicens. Scrutamini scripturas. Ad quod dicitur quod semper
orat qui locis et temporibus constitutis orationi instat. Ab
bas quoque semper est cum peregrinis et hospitibus. sed non quod mensa eius
semper sit cum eis. mensa vero abbatis esse dicitur. que est in speciali do
mo eius. sive ipse sit presens. sive absens fuit. mensa enim
abbatis est in refectorio. sicut et in speciali eius domo. vel in refec
torio cum fratribus aliquando et cum peregrinis. et hospitibus aliquando co
medere potest. et indubitanter tenendum est. quod non expedit ut
abbas semper extra conventum comedat. sicut non expedit capud a cor-
pore esse separatum. Et nota quod sic abbates temperare debent quoniam sunt aliorum sunt
et quod sunt bona monasterii. sunt pauperum christi. et ideo cum tot pauperes
egeant. non sunt bona illa prodige expendenda ut dicitur .xxii. cau.
q. i. de cella. monachi. quod non sit prodigus. aut extirpator substantie
monasterii. sed omnia mensurate faciat. Non debet abbas in fastu hu
ius seculi se conformare. sed pauperem debet se reputare. cum in bonis
monasterii non habeat dominationem. sed dispensationem. de quibus districtam rationem eum
reddere oportebit. sicut sapiens dicit. pauper ut divitem cepit
imitari. perit. sic quando monasterium depauperant. cum abbates in fastu seculi
principes imitantur. quod faustum. B. reprehendit huius verbis. quod
iam ut certam taceam species humilitatis est. cum tanta pompa incede-
re. tantis hominum stipari obsequiis. quantum duobus episcopis unius
abbatis sufficiat multitudo. Mentior si non vidi. abbatem .lx. equos
et amplius in suo ducere comitatu. Dicas si tales videas transe-
untes. non patres monasteriorum. sed dominos castellorum. non rectores esse animarum
sed principes provinciarum. Illas expensas debet abbas libenter
facere. quibus ad conservationem religionis. ut ille vivent qui sunt occasione
dissolutionis. aliquando posito quod pro modico prandio suppliciter evacuant
refectorio et cum magnis expensis. et cum magno detrimento religionis fiunt
pecunias dispergit. Prudenter debet abbas quoque potius ne tenet divitibus
vel magistris. vel aliis. quam prebenda sunt ex pauperibus. Panis egentium
vita pauperis est. qui defraudat illum. homo sanguinis est. Ecc. xxxiiii.
Item prudenter debet ne ea fuerint in solentes ministris. de quibus debent vivere
in viro. et ne egeant vestibus. vel [illegible] exercere. Intelligere debet
abbas se omnium bonorum dispensatorem. non dissipatorem. cogitare debet
futuram computationem. ut in dispensatione habeat discretionem. Item aliquando bonus sed omnia
sua dissipavit. quia de reddenda ratione non cogitavit. Prov. xxiii. Verum
hic cogitavit unde quod regere debet. ammisit omnia. Explicit.

Quedam expositio Remigii super Regula sancti B. Capitulum .i.

Monachorum quattuor esse genera manifestum est. Primum cenobi-
tale. hoc est monasteriale. militans sub regula. vel abbate. Cenobite
est intelligendum communiter viventes. hii suscepere initium a primitiva
ecclesia. in imitatione apostolorum. quibus erant omnia communia. sed omnia erant illis com-
munia. Inter cenobium vero et monasterium. hoc interest. quia cenobium attinet ad
professionem. et disciplinam atque locum. monasterium solummodo ad locum est. Nam
cenobium compositum ex greco. et latino. ex cenon id est commune. et
vita. unde cenobium. id est locus communiter viventium. Deinde secundum
genus est anachoritarum id est heremitarum. qui post cenobialem
vitam deserta petunt. et soli habitant in abditis locis. Dicitur enim
ana grece. latine. seorsum. chorus ordo militum. unde ana
chorita. id est seorsum a choro. id est a militibus. Tertium vero mon-
strum [illegible] genus est sarabaitarum. [illegible] sarabaita dicitur
quasi ad faciendum vel possidendum sine licentia sui senioris. Nam sicut
cenobite cum illis de [illegible] cogitare [illegible] proprie habere. sicut
anachorite cogitare de [illegible]. sed [illegible]
curam habere. Quartum vero genus est monachorum quod nominatur
gyrovagum. qui tota vita sua per diversas provincias ter-
nis vel quaternis diebus per diversorum cellas hospitantur
Ideo hospitantur ternis aut quaternis diebus per diversas cellas
quia consuetudo est monachorum cum hospites suscipiunt tribus
vel .iiii. diebus omnem humanitatem eis exhibere. Nec videndum
est quod sit melius inter cenobitarum et anachoritarum genus. videtur quod
anachoritarum eo quod concessit beatus B. monachos de monasterio
transire ad heremum. imitatur in hoc predicatores. qui de minoribus
ad maiora auditores suos erudire sollicitant. Nam
et heremitarum id est contemplatorum formam tenet beatus Jo.
qui magis a domino diligebatur quam petrus. et melior fuit eo. Et Pe-
trus figuram tenet cenobitarum. id est activorum. qui magis dilexit dominum
Johanne. et minus dilectus est. quia activa vita plures filios
parit deo laborando quam vita contemplativa in deo quiescendo.
Nam in eo quod dicitur ad cenobitarum fortissimum genus disponendum
adiuvante domino veniamus. intelligi potest magis generale.

Abbas qui preesse dignus est monasterio semper meminere .ii.
debet quod dicitur. et nomen maioris semper factis implere. In eo quod
dicitur maioris. subaudiendum est dignitatis. vel officii. aut prelationis. Nam
sicut est maior in sede. et ambulare. debet esse maior in humilitate obedientie.
silentio. ieiunio. et caritate. et sic in ceteris. ita et in spiritu
est reddituri domino rationem. etc. quod dicit. non primam [illegible]
animam. sed plurimas. et non solum pro omnibus. sed et pro sua. Et ita ti-
mens semper futuram discussionem etc. quod debet pro quibus rationem de suis
et alienis operibus reddere tenetur. semper pavidus debet esse. Ro
canum est dicere alterum [illegible] suum negotium. Rogat autem est
[illegible] quia [illegible] excogitata [illegible]. Et cum de ammo
nitionibus suis emendationes aliis subministraverit ipse efficiatur
a vitiis emendatus. id est cum alios monet et hortatur ne
peccent. hoc potius in se faciat. et a peccatis se cohibeat. quia
aliorum sollicitudo est causa se ipsum sollicitum reddere. vivere
debet. Ut adhibendis ad consilium fratribus .iii.

Quotiēs aliq̄ ꝑcipua agēda s̄ i covn · ouoc7 abbꝭ
oē cogg · 7 dicat ipn ag · Ille nō ē q i ꝑcipui — a
gēdis · oīs cogg · d; quocari · et i minorib; tm̄ h̄ sei
ores · Istis ē seciōib; · tā ōb7 i qq · fr̄os · spes · ca
fr̄os · s · rei · q̄ tegat uniu'sa · q̄ costituit · Sp̄es i
puini · eciior gau · q̄ fimati · si pscau · ab illa re ·
c̄tafuit · y recedit · aū fugiat · Caritas · i · tal' frmita
tis amō d; ēē i ill' · v q̄ uni' sap · velit 7 aliū sare 7c̄ ·
Et ōb7 i q̄l; re · ogētia · 7 ōnietates coscordari · q; si ma
iō ē ogen' · tc̄ boā ē res · et si pl' p̄ualuit due cōn
ctates · q una ogētia · tc̄ mala est res · Nā si tot
fuit ōnietates q̄t ogētie · tc̄ disceñdo sc̄ p̄ ponto'
et ita ō singlis · Q'ties ē i tlli · q̄t in ab; · Ꝑcipua s̄
illa · q̄ ad totū cogg · ptiēt · sic ē cū nouiti · recipit
et ē q̄s eiciat · v q̄d n̄ pl' i tēd' cogsci agūntatōib; co
gitat' mito · D minorib; vō eliꝑs fr̄; · 7 ō hmōi le
uib; i stiog7 tm̄ h̄ sciores · De maiōib; at · 7 q̄no
uult ā q̄ onnutatoē face · vl' cābiaē · vl' dāre · sic
s · xx · vl' xxx · ā plore · vinj · d; totū cogg · quocāe
et n̄ d; statī diffinire · s; d; dic̄ nego · 7 n̄ ag · Et
audies osili' fr̄; · tcc7 ap se · · et q̄d utili' iudicauit
faciat · Bn̄ dixi tcc7 ap se · 7 n̄ dic̄ sp̄nat · aū osū
lat ā q̄ · Cōsili' ē · d' a cosulēdo · q; p ip̄; bō 7 uiā ·
cogitat · et p ip̄; cogsce pl' abbs · q̄d elige 7 q̄d rep
bare debeat · Nā dato s̄ osilio ab oīb; · seggati t'
aū iiij · sciōr quocaē d; q ad h' dputati s · 7 ē ill' eb
aūiiij · dieb; · aū pl' · aū min' tractaē · 7 uni' cuiq; osili
pagētias 7 ōnietates sic dirim' · Si uō potuit ō co
silus fuit bōm osiliū inueni · tc̄ d; ꝑca ueire i cap'
7 ōre · tetauim' osilia uiā · et n̄ potuim' ex ill' · meli'
osiliu reprire · q ill' d · vn̄ volo v fiat · Et ē h' dixit
iā nll'ꝰ ad otēdē · aū dc̄e p̄suāt · s; oēs taceāt et
obediat · Si at̄ n̄ potuit ō ill' osilus fr̄; · osiliū aptū
repiri · d; suū osiliū iucire · ita th' ill' oseñciētib;
vbi gn̄ · Vb7 dic̄ · D' istis uiis osilus · ull; potui
m' osili' reprire · ꝑp'ca cogitauim' ill' d uir; · Et
si forte n̄ placuit trib; · tc̄ d; illor osili' · ad suū
discute · ē ogētus · 7 ōnietatib; · et q̄le pl' ponderā
uit i meli' ip̄; teāt · Ideo at̄ oēs ad osili' vocari
dixim' · q; sepe iuniori d' reuelat q̄d meli' est
q · d · sepe discenit' iūto · q̄d n̄ pl' discrij āguinito ·
In p̄mis diū; diū dilige ex toto cōd · tota aīa uij ·
tota v'te · diū p̄ci' tāq tep̄; · Ideb7 ē hō diū di
lige · s se · Se d; dilige · s; diū · i · s; ꝑcepta di · ꝑri
fuii · sic se · i · n̄ sua boā · p'ris eq̄nimit' i pēdat ·
et mala illata ab ipis · eq̄nimit' pōt7 · Et uō · q ·
i liba sc̄ ea · ē qb' ad pag · vbi gn̄ · Fab' i lb'a fuit
calle' · i ais · 7c̄ · Serui uō di i lbra · sc̄ orōes · ieiu' ·
nuditates · ob' · 7c̄ · q fuis di opāi d; · v h̄nt fi
dē · spē · et ca' · 7c̄ · n̄ eā · Nō ē d; q opāi maiōa

ꝑ minōa · s; iō d; opāi minōa · y h̄ut maiōa · s ·
d; ieiunāe v h̄āt ca' · n̄ h̄t ca' · v p̄sit ieiunāe ·
7c̄ · Ideb7 q̄ oroi frequit' i cāibē · i · frequt se i tēn
iactare · 7 adorare diū · Et si ē i cogna · vl' i alia
ob' · n̄ d; porōe ob' dmite · Mala sua p̄tā · ē lac'
uis vl' gemitu · coti' i orōe d' ositi · De ip̄is ital'
doceto cnidac · B'n dixi p̄tā · q; n̄ uult ēē p̄senta
p̄tā ē dic̄ sclaña · q̄ aū ouisioē omni' · Nā n̄ uult y
p' ouisioē omitat · Et forte d' ās · q̄ dic̄ ē lacimis
vl' gemitu · adh' ē dix · ad expellēda difficltatē
v sidixit n̄ p̄siu · plāgē · tn p' geme · Qmō ē ex
cāis · nascit opucto · aū ex recordatoē p̄ntis i co
lat' · aū ex recordatoē p̄c' · aū timoē gehēne ·
aū amore celestis patē · Nā lacrimar · qdā sc̄ ad
uiētes · qdā sc̄ i pinguātes · oēs at̄ lacie · ex cōde
p̄cedt · ꝑpt' p̄c' dsiccāt cōr · et uit ml'totiēs ill'
et cērbrū sentit i eare exciu lesioe · Et · p' · q̄e ad
h' ordo' lacrīar · ex n̄ca' erit hō · et p eas · apit
s osbui i tuitu ad sūi ōde meliore · q̄d ē gratos
i q̄ recip' hōmiā · Hee naq; lacie · q̄ ab i ll' i pfla
cor' decorūt pūit 7 i pinguāt · et sūi uole' p scip̄i
emanat · et aspect' hōis altāt · sic d' · Letificauit
lacrie fatie uiri uiri ∥ Ꝑceptis abbis i oīb' obe' ·
7c̄ · Si ē tal' fuit abbs · sic Re' · h · d' · i oīb' absq;
discussioē · ei' p̄ceptis ē obediēd' · si at̄ n̄ fuit tal'
s; vag' · tc̄ d; sbdit' ei' i p̄uiim p ogētias 7 ōnieta
tes ꝑpōdēraē · sic iā dixim' · q; si i ei' i p̄io · erit
ma' p̄c' · q̄ i i ob' n̄ ē obediēd' · si at̄ mim' 7 q̄le
ē obediēd' · ne ꝑp h' dēt mā alus i obe'di 7 nascat
in scādalū · et tu forte · eitiat' ō aōn · q̄d aptū ē
ad suiēd' dō · tam mōtali nūq̄ p̄cāc ob7 D' ob' discip' orū · v ·
Ꝑ uni' humilitatis gd' ē · ob'a sūi mōa · Grad'
i tlli' ascēsio · vl' dscēsio · ob'a · sūi mōa · ob' dca
est · q · ob audiētia · q; q̄d audit' s̄uoe · ope · stati
cōpl7 · et n̄ solū cor' · s; 7 aīo volūtāio · 7 q̄cto · q;
si alit' fiet · n̄ eēt uā ob'a · D' taciturnitate · vj ·
Faciam' q̄d ait ꝑphā · Dixi custodia vias meas
vt n̄ dlig̃ i lig̃ mā · 7c̄ · Dixi · i · statui · cu · iii · m'
i · ex pōes meas · v i ligua · i i nul'ō lubico n̄ offēdā ·
Posui custod' · i · ianua q̄ apit · et claudi' · ori mō
Obmutui · n̄ sibe · s; humilit' · et silui a bonis · q d ·
ꝑp mortificatoē vitor · Scurrilitates vō 7c̄ ·
Scurrilitates sc̄ q̄ attinēt ad lasciuiā · otiōsa · q̄ s
sūi dōe · et n̄ noc7 cor · vba risu; mouētia · atti
nēt ad sapiētes · et ad boā et p̄ficua · Nō q t'
i tētoes i h' Cap' · ēē dic̄ · p' v frs sp̄uales q' p̄di
care p̄sit · debeat alii silēt' h'e · ꝑp taciturnitatis
grauitate · C ij · v ē necciā reqit' n̄ pl' q̄ expedt' lo
qūt · C iij · ut vba uana 7 scurrilia · loqui nūq̄
debeat · vl' p̄sumāt De humilitate · vij ·

Clamat n[ost]ra sc[ri]ptura dicens fr[atr]es dic[en]s. Om[n]is q[ui] se exaltat
humiliabit[ur] et q[ui] se hu[milia]t e[xalta]bitur. Te e[nim] clamat q[ui] n[on] mite
amono[r]. Te humiliab[it] q[ui] se exaltau[er]it q[uo]n[iam] i[n] futuro s[e]c[u]lo
p[u]niet. Et te q[ui] humiliau[it] se exaltab[it] cu[m] d[omi]ni uisio p[er]fect[a].
D. p. G. hui[milita]tis. P[ri]mu[s] humilitatis g[ra]d[us] e[st] si tiore di s[upr]a a[nte] oc[u]l[o]s i[n] p[er]p[etuum]
pones. oblivio[n]e o[mn]i[n]o fugiat. Et s[em]p[er] sit memo[r] o[mn]i[um] q[ue]
p[re]cepit. Qualit[er] o[mn]is p[re]ce[p]t[a] d[omi]ni ignor[at]. D. secu[n]do.
Secu[n]d[u]s humilitatis g[ra]d[us] e[st] si p[ro]p[ri]a q[ui]s n[on] amans vo[lun]tate[m] d[e]si
deria sua n[on] delectet[ur] imple[re]. De. iii.
Terti[us] humilitatis g[ra]d[us] e[st] u[t] q[ui]s p[ro] d[e]i amore o[mn]i ob[edienti]a se
s[u]bdat maiori. D. iiii.
Quart[us] humilitatis g[ra]d[us] e[st] si i[n] ip[s]a ob[edienti]a duris [et] c[on]t[ra]riis
reb[us]. vel et q[ui]b[us]l[ibet] i[n]rogatis tacita c[on]s[cienti]a patie[nti]a[m] a[m]plectat[ur].
D. v. Quint[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si o[mn]es malas cogitatio[n]es cordi suo ad
venientes. vel mala a se abscondite co[m]missa p[er] humile[m] c[on]f[essionem]
abbati n[on] celauerit suo. De. vi. [et] ind[i]g[nus] i[n] vilitate
Sext[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si o[mn]i vilitate vel extremitate
c[on]tent[us] sit mo[n]ac[hus]. [et] ad o[mn]ia q[ue] s[ibi] i[n]iu[n]g[un]t[ur] velut op[er]ari[us] ma[lus] se
D. vii. Septim[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si o[mn]ib[us] se i[n]feriore[m] [et] viliore[m] n[on] so
lu[m] s[ua] ling[u]a p[ro]nu[n]ci[et]. s[ed] i[n]timo cordis c[re]dat affectu
D. viii. Octauus hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si n[ichi]l agat mo[n]ach[us] n[isi] q[uo]d co[mmun]is
mon[asterii] R[egul]e vel maioru[m] cohortant[ur] ex[empla]. De viiii.
Non[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si lingua[m] ad loque[n]du[m] p[ro]hibeat mo[n]ac[hus]
[et] taciturnitate[m] h[abe]n[s] usq[ue] ad i[n]t[er]rogatio[n]e[m] n[on] loquat[ur]
D. x. Decim[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si n[on] sit facil[is] ac p[ro]mpt[us] i[n] risu.
q[uia] sc[ri]pt[um] e[st]. stult[us] i[n] risu exaltat voce[m] sua[m]. D. xi.
Undecim[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si cu[m] loq[ui]t[ur] mo[n]ac[hus] lenit[er] [et] si[ne]
risu. humilit[er] c[um] gravitate. vel pauca v[er]ba. [et] r[ati]o[n]abil[ia] loq[ua]t[ur]. D. xii.
Duodecim[us] hu[militatis] g[ra]d[us] e[st] si n[on] solu[m] corde mo[n]ac[hus] s[ed] [et] ip[s]o
cor[pore]. humilitate[m] uidentib[us] se s[em]p[er] indicet. viii. Ca[pitulum].
Nocturnis diebus i[n] noctib[us]. Hyemis t[em]p[o]r[e] .i. a kl[endis] novemb[ris] usq[ue] i[n] pascha. iux[ta]
c[on]sideratio[n]e[m] ro[ati]o[n]is. viii. hora noctis surge[n]d[um] e[st]. u[t] mo
dice a[m]pli[us] de media nocte pauset[ur]. [et] c[etera]. Illo. q[uo]d noct[urnos] h[ab]et
partes s[un]t. vii. s[cilicet]. vesp[er]um. Conticiniu[m]. i[n]tempestu[m]. Galli
ciniu[m]. matutinu[m]. Crepuscul[um]. et dilucul[um]. Vesp[er] ab
aparente e[ius]d[em] no[min]is stella que hesp[er]ialis vocatur e[st] q[ue]
sole[m] occidente[m] c[on]seq[ui]t[ur]. et teneb[r]as seq[ue]ntes p[re]ced[i]t[ur]. vesp[er]tin[um]
offi[cium] e[st] i[n] noctis initio. Conticiniu[m]. q[uan]do o[mn]ia c[on]ticescu[n]t
.i. silent. I[n]tempestu[m] e[st] mediu[m] et i[n]actuosu[m] noctis t[em]p[u]s
q[uan]do agi n[ichi]l p[otes]t. [et] o[mn]ia sopore. quieta s[un]t. Galliciniu[m] est
q[uan]do galli ca[n]tu[m] leva[n]t. Matutinu[m] e[st] i[n]t[er] discessu[m] teneb[r]aru[m]
[et] aurore aduentu. mat[utinum] aut[em] offi[cium] i[n]lucis initio. ab
stella lucifero appellatu[m] e[st]. q[ue] orie[n]s i[n]choat[ur] mane.
Crepuscul[um] e[st] dubia lux. Dilucul[um] d[icitu]r q[uan]d[o] i[n]cipie[n]s
p[ar]va diei lux. et auro[r]a. q[ue] sole[m] p[re]cedit. Forte q[ui]
q[ue]r[it] b[ea]t[u]s. B. dicit .viii. hora surge[n]d[um] cu[m] Decemb[er] et Ian[uarius].
noctes h[abe]a[n]t s[ecundu]m q[ua]sda[m] hor[as]. xviii. et dies. vi. Dic[en]d[um]
e[st] v[e]l dic[itur] [et] c[on]tr[ari]u[m] e[st] sibi[met]. cu[m] hora noctis. viii. alia
e[st] n[on] nimi[s] de media nocte. aliq[ui] [et] solummodo. mediam noct[em]
s[e]c[undu]m R[egule] v[er]ba est. q[uod] b[ea]t[u]s. B. n[on] dixe[rit] dic[tum]. n[isi] q[uod] s[ecundu]m c[on]t[ra]ri[um]
c[on]tinet[ur]. q[uia] equinoctiu[m] custodivit. q[uo]d eq[ua]lit[er] h[abe]t i[n] die [et]
nocte horas .i. xii. i[n] die. et. xii. i[n] nocte. Et
unde t[empo]re equinoctii. dix[it] in nocte hor[a]. xii. et i[n] die
marie. cu[m] do[minus] dicat. No[n]ne. xii. hore s[un]t diei. Et
n[on] q[uod] mat[utinum] s[em]p[er] luce i[n]cipie[n]te age[n]d[um] s[i]t. ista s[ecundu]m alit[er]
s[ecundu]m fuit. q[ui]a R[egul]e e[st]. Matutina e[st] laus. id[est] luce i[n]cip[iente]
agi deb[et] sic in die. vii. laudes d[e]o p[er]soluam[us]. vid[elicet]
mat[utinum]. p[rimam]. iii. vi. ix. vesp[er]um. et Coplet[orium]. Et n[on] q[uod] sp[a]
tiu[m] q[uo]d restat p[ost] vigilias usq[ue] ad matutin[as] laudes.
occupa[n]d[um] e[st] lectio[n]ib[us]. au[t] psalmis. Ca[pitulum]. ix.
Hyemis t[em]p[o]r[e] p[re]misso i[n] p[r]imis. v[er]su. D[eu]s i[n] adiutoriu[m] m[eum] i[n]t[ende].
i[n] s[ecun]do. t[er]. dice[n]d[u]s e[st]. D[omi]ne labia mea ap[er]ies. x.
A pascha aut[em] usq[ue] ad kl[endas] novemb[ris]. o[mn]is u[t] s[upra] dictu[m] e[st] psal
modie q[ua]ntitas teneat[ur]. xi.
D[omi]nicis u[er]o dieb[us]. temperi[us] surgat[ur] ad vig[ilias]. i[n] q[ui]b[us] vi
giliis teneat[ur] mensura. xii.
In mat[utinis] d[omi]nico die. i[n] p[r]imis dicat[ur]. D[eu]s m[isereatur]. et c[etera].
Et e[st] n[otandum]. q[uod] si i[n] dieb[us] d[omi]nicis. [et] i[n] cotidianis. p[ost] dic[tum]
all[eluia]. cu[m] a[ntiphona]. Ia[m] nu[n]c noct[urn]. v[e]l e[st] d[omi]ni R[egul]e. v[e]l e[st] all
d[icitu]r. et p[ri]mu[m] ia[m] e[st] all[eluia] n[on] di[citur]. Ratio n[on] ca[n]tam[us] cu[m] all[eluia].
q[uia] alibi R[egul]a vetat dic[en]s. R[egul]a n[un]q[ua]m canat[ur] e[st] all[eluia]. n[isi]
a pascha. usq[ue] p[e]nt[ecosten]. Bin[a]r[um] de d[ic]t[i]s i[n] s[e]c[un]d[o] n[on] dic[itur]. cu[m] e[st] all[eluia]
s[ed] e[st] a[ntiphona] q[ue] h[abe]t all[eluia]. Sacerd[os] e[st] q[ui] n[on]. mon[achus]. oriet[ur] i[n] R[egul]e q[ue]
d[e]li[n]q[ue]ntiu[m] error corrig[it]. P[ri]m[us] e[st] d[e] ill[is] q[ui] p[er] neg[ligentiam] c[on]stitut[o]
t[em]p[o]r[e] ad no[cturnos]. n[on] pulsauit sig[num]. vi[de]l[icet] i[n] oratorio satisf[aciat]
iub[et]. Et q[ui] ad offi[ci]u[m] divinu[m] tarde occurrit. Et q[ui] p[er]
neg[ligentiam]. hora refectio[n]is ad mensa[m] n[on] venit. Et sicut ad
a p[ri]ore. offert. et accip[er]e renuit. Et sic d[omi]nu[m] p[ro]nu[n]tiat
psalm[um]. au[t] l[e]c[tionem]. si fallerit. Et q[ui] a[li]q[ui]d a[n]te extoll[i]t[u]r. ii. e[st]
de sp[irit]ualib[us] reb[us]. vi[de]l[icet] ip[s]e d[icitu]r. Sic[ut] s[un]t c[on]tumax. au[t] io
bed[ien]s. au[t] s[u]p[er]b[us]. et e[st]. C[apitulum] iii. e[st] d[e] reb[us] exterio[r]ib[us]. h[oc] e[st]
sic d[e]p[er]dit p[er] neg[ligentiam]. aliq[ui]d i[n]tulerit. mon[asterio]. C[apitulum] iiii. e[st] de
criminalib[us] d[e]lictis. Q[ua]s o[mn]es ut[i]litate al[iter] p[un]ie[n]di s[un]t.
n[on] iux[ta] q[uod] R[egul]e iub[et]. xiii.
Diebus aut[em] p[r]iuatis. mat[utinum]. soll[emne]. ita agat[ur]. u[t] lxvi. ps[almus].
dicat[ur] si[ne] a[ntiphona]. s[u]bt[ra]he[n]do modice. sic[ut] D[omi]nica. u[t] o[mn]es
occurrant ad l[aud]es. q[ui] e[st] all[eluia] dicat[ur]. xiiii.
In sc[or]u[m] v[er]o fest[is]. vel o[mn]ib[us] soll[emnitatibus]. sic[ut] dix[i]m[us] d[omi]nico die
age[n]d[um] ita agat[ur]. excepto q[uod] ps[almi]. au[t] a[ntiphone]. vel l[e]c[tiones]. ad
ip[su]m die[m] p[er]tine[n]tes dicant[ur]. xv.
A s[an]c[t]o pascha. usq[ue] ad p[e]nt[ecosten]. si[ne] i[n]t[er]missione dicat[ur]
all[eluia]. ta[m] i[n] ps[almis]. q[uam] i[n] R[esponsori]is. Sic[ut] uide[n]d[um] e[st]. q[uo]d t[em]p[o]r[e] d[e]
a s[an]c[t]o pascha usq[ue] ad p[e]nt[ecosten]. e[st] tot[us] ill[e]. l. dieb[us] pasca
dicat[ur]. h[oc] e[st]. q[uod] dicet. ab initio pasce. usq[ue] ad fi[n]e[m] pa
sce. id[e]o d[icitu]r si[ne] i[n]t[er]missio[n]e. q[uia] i[n] o[mn]ib[us]. ps. p[ost] d[e] c[om]pleto[rium]
[et] o[mn]ib[us]. v[ersibus]. [et] R[esponsori]is. uult dici e[st] all[eluia]. Hic aut[em] loco vide[ndum]
e[st]. q[ui]a all[eluia]. aliq[ui] dimittit i[n] lxx[a]. cu[m] s[an]c[tu]s. B. dicat e[ss]e
cane[n]d[um]. usq[ue] ad cap[ut]. xl[me]. id[e]o dimittit q[ui]a i[n]capite
lxx[e]. q[ui]a mos fuit ap[ud] antiq[uo]s. a lxx[a]. i[n]cip[er]e. xl[am]. h[oc] e[st]
ieiu[n]i[um]. et all[eluia] dimitte[re]. s[ed] t[em]p[o]r[e] paulati[m] s[u]brepe[n]te reliq[ui]t

ieiunij p̄ij^o · ⁊ all'· q̄r p^o. cū ieiunij sumēt initiū di
mitt̄ · ppt̄ p̄sca itaq; ꝯsuet^{ēs} p̄ualuit h̄ res · v̄ alx̄ di
mitter alla · G^o · n̄ ē ꝯuū nr̄e saluti · s; alx̄ īcīntam
alla · mag̃ q̄ a capite · xl^e · q̄r q̄d ap̄lī^o ē · absciōi p̄ q̄d
vōmni^s ē · n̄ p^r plogari ¶ Et nō · q̄ alla tp̄e · xl^e · io dim
tit̄ · q̄r alla ē vox gaudij · et dies · xl^e · s̄t dies pn̄ie
vn̄ gaudiū · et luct^o n̄ bene se adiuīcē ꝯueniūt · vn
p^o Resr̄ · q̄ ē dies gaudij · vsq; p̄iit s̄n īt̄missiōe cātat̄
Ut ait pp̄ha · septies ī die laudē dixi t̄ · Q^r septenari^s xvi
fact̄ n̄us · aūb sic ī plēb^r · si orat̄ · p^r · iij · vj · ix · vespi cō
pletoriq; tp̄e · nr̄e suitutis offm̄ psoluam^s. xvii
Ipsm̄ de noc · vl' orat̄ · digessim^s ordo^e psalmo · nē dōse
ī q̄ib; hoīs vidām^r · ⁊c̄ · Si maior fuit̄ ꝯgg^g · ē · ā · si uō
minō ī directū psallat̄ · maior ꝯgg^g · ē · xx · ⁊ ds · minor
si mīn^r a · xx · fuit̄ fr̄s · descēdēdo · vsq; ad · vi · Nā min^r
ta · a · vj · n̄ ē ꝯgg^o · s; Re^{ta} · q̄r ē ī diuīsis offīs deputat̄.
pauci · ī adm̄ · ī ēct · verūtn̄ si duo vl' tres fuit̄ ꝯggati
ꝯgg^e di p^r noīari · ¶ h^o loco ītuēd^s ē · q̄r ē d^r si minor fuit̄
ꝯgg^o ī directu psallat̄ · n̄ io d^r · v̄ sua ītētō s^r · q̄t n̄ ꝯ
psallat̄ · ē · aūt · s; ne ḡue p̄cepisse videt̄ · si minoī ꝯggātni
diuisī; psallē · ē · ā · sic maiori ¶ vesptiā at̄ ps offīj · sy
naxis · iiij^{or} · ps · ē · ā · tinnet · Synaxis ḡce · lat̄ · d^r hoā
quēt · i · hoā · ē fr̄s simul ꝯueniūt · ad psoluēdas dode
bitas laudē · io at̄ d^r vespm · ē · ā · dici · siū maior · seu
minor ꝯgg^e · fuit̄ · q̄r vesptiā hoā īcipiūt ꝯueīre ī unū
ī q̄cq; ope p̄occupati fuit̄ ī die. xviii
In piuis sp̄ diuīnis horis · dicat̄ · v̄ · Ds ī adiut̄ · ⁊c̄.
Et nō · q̄ v̄ d^r · b^r · B. Si ē forte h̄ dist̄ butō displicuit̄
⁊c̄ · n̄ dēd^r pp̄h lic^{ta} mutatōī offī · s; cū huīlitatis dixit̄
Et si dēd^r n̄ ex toto dēd^r q̄r n̄ dix̄ v̄ tu dimittas · l'ctōn̄
ōd^e · q̄ ipē disposuit · v̄ ymn^{os} · seu v̄ · s; tm̄ · l'; tuā
ītellig^e · dist̄ butō; ps^r · t̄ pmutare · ꝯcessit. Nec pp̄h
voluit v̄ dist̄ b^o · h^o modi sic fiēt · qn totū psalti^o p ebd^{as}
Ubiq; ēdim^s diuā ēē p̄sē^{tia} ⁊ oclos d̄ ī oīlo xix | dicēt
specl'ari bōs ⁊ malā · max̄ tn̄ h^o sn̄ āq̄ dubitatō · cūa ē · ad
opⁿ diuīn · assistim^s ¶ Et nō · q̄ bn̄ d^r psallite sapiēt̄ · q · d.
orē ⁊ cōd · q̄r q psallit̄ ore · ⁊ n̄ cōd · īs̄piēt̄ psallit̄ · Et ē
multi q q̄ psalmū dīit aū pl^o · aū mīn · aū tm̄ cogitat̄
Et s̄t nulli q ps^r · n̄ ītelligt̄ q̄d dīit s; deuotōe et reu^{ēa}
ī dobīit · ⁊ isti cōm; do ꝯcusati s̄t · q cor cōdis diuatē resp
Si cū hoīb; potētib; volū^s āq̄ suggerēe · n̄ p̄su | cīt
mim^s · n̄ ē huī · ⁊ rtū q̄to mag^s d̄ · do uniusor · ⁊c̄.
¶ Nō · q̄ tādiu d̄be ī orōe tacē psal̄ij · doni^o d̄ iuuatē cogit^{ōes}
malas ⁊ uanas · ꝯpmēē valea · sic at̄ videt̄ nos stati^m ī cogita
⁊ia n̄ dlectam^s ī orōe tacē · sgē^r · ē · Diuj · aū legē^d · aū orā^d
Et io d^r bue ēē oī · q̄r ē ora^o · max̄ a cogitatōib p̄ turbam^r
⁊ diu pura ēē n̄ p^r pp̄ fragilitat̄^{ēs} huā · n̄ diā ḡ fuit̄ īspirata
Nā meli^o ē oīo oī · ppone · q̄ ipā ī puire ⁊ n̄ duote tetae
⁊ io p^o d; ēē ī p̄ato cōdis · Et d; pucitati ⁊ distictē dcōes
s̄n barbarismo ⁊ solleci̇smo p̄ntiāe · ⁊ n̄ āl cogitāe · q̄r tc pure | oīm

Si maior fuit̄ ꝯgg^g · eligāt̄ d̄ ipis fr̄ib; boī testīj · xx ·
⁊ scē ꝯuisatōis · ⁊ ꝯstituāt̄ decani · ⁊c̄ · Decani ppe d^r
q s^r · x · ē ꝯstitut · eo q̄ a · x · dēs ē decan · Deb; ē eli
gi ab abbe ē ꝯsilio fr̄m tīnitu dīn ⁊ h̄ id fiat d̄ p̄posito
Singli p sīgla lecta dōmiat lectisīnia · p̄m ꝯuisatōs xxi
s; dispōitōe abbis sui accipiat · ⁊c̄ ¶ Stēma ē duob^s
moīs dīr · i · doni^s v̄ lecti sīnuit̄ seu ī loc̄ · n̄ uni l'ct
s^r t̄ exut^r · Bn̄ dix̄ vestiti · v̄ expēditōres ēēt ad oīa
vestiti ē t̄ s̄t · cū h̄nt tunicā · cuculla · caligas ⁊ cīgl';
Adolescētōres fr̄es iux̄ se n̄ hāt lecta ⁊c̄ · h̄ dix̄ b̄ · B
pp scel^o nefādissi^r eura ¶ Et nō · q̄ si ās pollut̄ abs;
ēēsitate · i · sn̄ tactu · ⁊ uisu · aū cogitatōe · aū s̄n ea
pl'a diei ptj · ꝯeg · iste tal' d; canē · v · ps · q̄r pene
s̄n cl'pa ē · Si at̄ ꝯ petitatōe somnij · ps · x · Si uō ex
ēpl'a · ⁊ cogitatōe · sil' · x · ps · q̄r ex necitate ⁊ pcō f^r
tn̄ ꝯsidāda ē illa ēpl'a · vtrū mar · vl' pua · Sil' ⁊
cogitā si lōgiq̄ valde · q̄r tc̄ canēd^s ē unū psalmū
Siq̄s at̄ fr̄ ꝯtumax · aū ī obediēs · aū s̄rb; · aū mīmu xxiij
rās · ⁊c̄ · Cōtumax d^r · q ꝯtepn̄s facē q̄d ei īpatu;
fuit̄ · ⁊ pū · resist^r ī fatie īpan · Jobediēs q n̄ fac̄ q̄d
īpat̄ · s; n̄ resist^r ī fatie · Srb^s ē · q s̄r ḡ di uult q̄d e·
ꝯmurāl · q p^o dorsū mūmurat · aū ī cord · Jpb; d^r · ij
pb^s · i · n̄ uult · q d̄ nl'la ī ēpatōe emont ¶ Et nō · q leu
oīs clpe reus ē · q otōs^s ēē dilexit̄ · q ad collatōez vl'
mīsā tardi^s venit̄ · vl' ī choro risit̄ · ⁊c̄ · Grauioris
itaq; clpe reus ē · q temulēt^r fuit̄ · q scīam ꝯtubuta
dilexit̄ · q fuit ad fuit̄ · ⁊c̄ · xxiiij.
Scdm̄ mod^s culpe · ꝯcōis · vl' discip^l · d; extēdi mīsa.
Nō · q̄ plerub ē sepād^s solumo a mīsa · p ḡuioīb;
vō · ab oratorio ⁊ a mīsa · leuis cl'pa ē · q̄ poti
ꝯitutate sp̄s q̄ popatōe cor̄ · q̄r q̄ pcor · ꝯag̃ iudica
ē grauior q̄ leuior · xxv.
Is at̄ fuit̄ · q ḡuioris cl'pe noxa tenet̄ · suspēdat̄ a mē
sa · simul · ⁊ ab oratorio ⁊c̄ · Et nō q tādiu fr ī adm̄
p ḡui cl'pa tollea p^r · q̄diu uideāt abbi ei^s pcc · alios
n̄ ꝯtaīpē · nā h^e uidet̄ tc pitiēd^s ē · Et ē stati excoī
cād^s · s̄n āmoītoē āq̄ · ē iuēt̄ fuit̄ ī āq^o ēmiali pcō ·
Siq̄s fr̄ p̄sūpsit s̄n iussiōe abbis fr̄i excoī^{to} · q̄l; m̄ se · xxvi
iūgē · aū loq cū eo · vl' mādatū ei dirigē · sil̄ē soti
at̄ excoīn̄ s̄nia ¶ Nō · q̄ si āl h̄ ignar · n̄ tenet̄ · si aūt
cā exhōtatōis h̄ facēt · duob; dieb; · aū trib; · ī eadē
pnia d; ēē · Si uō v̄ fugēt · tc excoīcan · d; facē
i · tantis dieb · d; ēē ī pnia q̄tis fuit excoīcat^s xxvii
Oñi sollici^e · cura; gerat abbas · ērca deliq̄tes fr̄es
Deb; ē v̄ sapiēs medic^e abbas cura ꝯtegē uulnā
s; q̄litatē uni^s cuiq; ꝯpati do · ⁊ ꝯdolēdo · ⁊ regl'ārē
āmoēdo · et salutaria rem^a · tribuēdo · xxviii ·
Siq̄s fr̄ freq̄t̄ corect^e p q̄l; clpa · ⁊ si pūicat n̄ em
dauit · acor ei accedat correctō · ⁊c̄ · Et nō · q̄ v̄ d^r
freq̄t̄ istr secta āmoitō · ⁊ pūica · correctō · Grad^s ē

se . vij . qb' fr emdat d spalib: clpis . Et un' e gd' d cai
nalib: . 7 mortalib. Iste gd' d spalib: clpis. i . amori
to secta . ij . Correct pu . iij . excoica . iiij . Ieiunis mi
nus . v . flagellu: . vj . oro . vij . explsio . v. at d' pqlib:
clpa . sub . e plenoib . e uo d' aco ei accedat corect . ipe
manifestat q sit e ibu q . v vber urocat i eu porciat . q si
vbib . adhortatoib: . 7 castigate . n se corecerit . tc om fr . a . d . 7c.
xxx . Frat . q ppo uito eg d' au pie d mon 7c . Attedend e
q ru d' p uito egd' . s ppo vicio ppu e nc . qn d fac
tale pc qd alius se misc7 . sic e i graviori clpa i [illegible] . vl'
sodoiti . pc . Et i leuiori clpa discordia . 7 d fcto . p ill' no
isit fre recipi . ne una ouis morbida oe g gc contamiet
Ppu uo uiti e . e tale uiti fac . v n itimiscet alij . sic
e i leuiori clpa . ris' srbia lacta 7c . Et i graviori . furtu
hoici . sacle gula . 7c . p tali uito uisic fre recipi p
sedas at . n . Et no . q li exclud' ille . q melioratoe quisa
egd' . 7 ille q egd' . q i cogsc' eo mala uita . Isti tale
si reuti voluit . n i ultio gdu recip' f . s mag horet .
Illi vo q p tiam uice de mon . recessit . ab albe recipi
potit si ipe eos recipe voluit . Et silr ille . q n uitio
ppo eicit . recipi potit n tam sin mag correctoe . v f
psit illu cogs . 7 ei ede sin difficultate . quis itero sca b
fuit . v nq recipet . ne una ouis morbida 7c . Ille ta
q i ill' vitus casu cead' . et n huit illa isuet n e eici
ed' . s regla ut punied' . xxx .
Quis etas vl' itlls . ppas d: hr insuras . 7 c . Et no .
q ieiu duob: mois d . vno mo sbtecto de cib . vl' pot
7 tn eade hora . q ceti fr mducat ede . Alio n d ieiu
mducae ea q ali coedit . tn plogat i alio . vl' . iij . de
hes vbib: io d . q pl' obj ubi ac flagellai . q illi qp
Elleratr' . mon . eligat d cgg . sapies . xxxi . gd aut
matis moib: . sob . n mult eclar . n elat n t bu .
xxxij . Subsitutia mon . i ferramtis vl' vestib: . seu qbil: reb'
putdat albx fr . d q uita 7 morib: secur sit . Nō
q sodid ptiet ad imudi . negliget ad fracta . Dilap
re . 7c . vid . si fregit d: exco . sic i iuij . n d . S uo
i mude tenuit . d: p sex grad' duci . xxxiij .
Prec . h uiti radicit amputatio e d mon . nec spui .
ad dac . au accipe . sin iussio albis . n: ad hr ppu 7c .
C ua valo timeo f h viti . d . b . B . c g . neq pluat
psup . e . mcia moti e sp . 7 si n moticor . tn moti aie .
q vo vitad' i d . i h . q i p uiti appellat neqsimi . pg
p: . neqsios ee illos monachos . q hnt . vl' hr d sidit
ppu . Ideo at q d cor' ibi iaceat . itllid e . q si ipe i d le
tatoe e . i leuiori clpa d: ee . q pc spale e . si uo i ope
. s . q . accepit . vl' dedit ad . quis priuu . 7 secte . p cu
albx secte amoere . S at p puu e pu . ipu . corup . e
S uo secetu . 7 mag . oio pu . agu . 7 ducat p gd' vl:
ad emdatoe . si i h fuit uitos' . xxxiiij
Sic sepitu est . dividebat siglis . pu cuiq: op' erat 7c .
Fres sic iuice s fuiat . v ull's excuset a coqne offo potit xxv
e excusati ca i sfirmitatis . 7 g'uis vtil's . Et no . q qn refecit
ad ire frs cat missa ad viij . 7 p missa vadat os q olbz accipe
mixtu . i . ebd' . coqne . lecto . hospitalarij . 7 q i firmis fuiat
7 iuenit . iiij . lb' . panis pparata . 7 siglos . bibes tinu . si at . p
accipet . sn siglo Re . eet . Tpe at xl' h ag i missa . 7 vesp:
Tpe estatis . qn refician ad vi' . cantata . iij . 7 missa finita .
Iudieb: at soll' . vs: ad missa: sustineat . xxxvi
Infirmor aia . an oia 7 sr o' . adhibeda e . 7c . No . q v d
balne[illegible] vs' 7c . n e itlli . q i uno loco fs au uij balneet .
s; d: ee tuna ppata . v un' tutuu balneet . 7 ita secto . ne ab
alus pp hoe vidat . Ideo uo q d' s; 7 carniu el' 7c . oe carniu
coestioe . phibuit . v at d' carniu qdrupedu ab oib abstineat
coestio 7c . phi' . silr uolatiliu carnes . co q i volatilib: sit
maio dulcedo 7 delectal . q i qdru' . 7 q phib7 miore dlecta
phibe vi' maiore . Nicho' e phi' . piguedie carn . q aca
nub e . Infirmi at sit . q i lecto decubt . debiles q sgt ab isfi
mitate . p'st q dici debiles . Tulli . 7c . p h e dat itelligi
q n fuit itetoi . s . B . q sa coeder7 carnes . vl' ab ab albe dispe
saret e eis . q uult magu ne' . i oib: i mutu xxxvii
Lic7 ipa na hua thrat ad mia . i his etatib' . senu . uid' . 7 isfat .
Nō . q pueris . au . anno . vsq: ad . xv . 7 senib: . carnes 7c
qdru . poter iusti . senect uo e vs: a lvj . an vl' lxxvj .
pea e decrepita etas . i decrepita . o etate faciedo e sic i i stanta i
senectute . uo mu' . xxxviii .
Mensis frs: edetu . lecto dee n d: . 7c . Nō . q . v d' . b' . B . sile
e adicoe summu . sic h . 7 v d' max' . noe . hois . Et ita sila
sit eq loqi hc' . Et n d' e oi sileto . ull' omi uult v q loqt .
v uo d' solumo sile' . sin adiectoe . de suppssa voce d' . mussi
ta attiet ad aliq sig' uocis . quis silet 7 leuit . vox aut adita
Sufficere cdm ad refectoe coti 7c . Nō . q pais lib' e . xij xxx
unc . pot tn albas pp labore . 7 soll' . si uoluit adde 7c .
Unusqsq: ht donu ex do . ali' sic . ali uo [illegible] Nō q . xl
Mesa uini d: ee . vnc . xij . sic panis xli
A scō pasca . vs: ad pnt . ad vi . reficiat fr[illegible] 7 sco cenet .
A pnt . at tota estate . si labores agror n hnt 7c iiij . 7 vj .
feria ieiuni7 vs: ad nona . Nō . q excludit . ts dies . letan .
7 vig . scor . 7 dies papui ad ieiunad' q q n obz pp hospi
molan . q feria . at . iiij . 7 vj . p albx dispesare . xlij .
Omi tpe sile' obz studie monachi . 7c . Nō . q pp ta p loq . f . si
uidet fre fugi . au . ad dapnu . au . ad gue p au e po se
rogat u loqt . vl' occoe hospit . vl' a roc' . cu . tn ibi sil[illegible] loqd:
Ad hora: diui offij . mor u audita fuit sig' . 7c . xliij
Qui pgui clpa . ab oratorio 7 mesa excoicat 7c . xliiij
Siqs dua pruit . t ps . Rom . au . ant . 7c . xlv .
Siqs du i labore quis . 7c xlvi Nunciada hora opis di . 7c . xlvij
Ociositas inimica e aie . 7c . A pasca . vs: ad kl' . oct . a xlviij
mane exeutes . a . pr' . vs: ad hora pene . iiij . labori 7c . ab hora
at . iiij . vs: ad hora . qi vj' lectoi vac7 . P' vj . at . 7c . pa[illegible] i le st .
agat . ut . tepi' . medi' . viij . hora . 7 iteru qd faciedo e . o . vt [illegible] 7c

(Sacd' e. q paupta. mon. posset i ted' tpr lectois i ope
manuu occupari. et ditora tpr extionis occupationis
lector et meditatoi uacare. et h itelligd' e. v di s ad
fructes colligedas. pfruges at itellitur e alia necitas
q uuo'. Qd at d' pausset i lectis sit cu oi silecio tale silenciu
tub' immdie. qle cinecte. et h icap actua ub viiij.

L icet oi tpr uita monachi xl. debeat obsuatre hi ec. xlix.
Lo. q nullomo di moac ieunare. vl peculiare uita
face. n pri' suggessit abbi. et qnas hus dieb' augeri sit ad
solitu psu i. msura. tu i orotib' peculialb' q i labori ab
[illegible] tam q frequt sb' ut uitu lat' talia facieda sut de
v. csilio pris spual. L.

F res q oio loge sut i labore. ec. hora copetet. i. apta.
I. cu signu pulsat stati icipiat horam. et si fr e sup
equu debet descede. et i tra genua flecte si tpr e flecte
di siat i agro ibi q agat offin cu oi reu'. ctione. Li.

F res q pqmi respoiso ec. Pquis respoiso. i. pqlicq
ca. vl madato uadit. Siat loc adq uadit. a mon. di
stat p. xx. vl xxx. miliaria. aut minetas caloris e. te
di eis abbas pcipe. v foris honeste comedat. h ec ipis
fatiat. c i agro laborant. et nequt comode i mon. ue
nire ad come. Qd at d' excoiceat. itellid. e d minoi exco.
vid' si fr ad vj. et illi ad viiij. et si ad xc. illi ad vespa re
fitiat. Ro e di fili bibe i q acietate itollabile patiant.

O ratoriu hoc sit q di ec. Cflo q i oratorio Lij.
O[illegible] n debet fi accubite fin couiuua qr oroi est
[illegible] ecpleto ope di posse tu remorari
[illegible] i lacrimis et itetione cordis. Deb' e un
[illegible] q i orone prhibat os cogitatoes firsluas ab
[illegible] fin itetoe deo auxiliare repelle v ipi aia sci spe
[illegible] succensa ce intu cpuctois vl orois ig' csuat

O s sriuenietes hospites ec. hospites. liij.
recipi deb' fi cdicoe rpor. Nam alit recipi debet cre[fra]
dentes aliter pauperes ec. Domestica e fidei itellit co
[illegible] religiosi. ul clica uncq' fuit. Cap iclinare
[illegible] minorib' psoris pstrato at om corpe i tra. re
gib' epis abbib' vl ducib'. Regia e n di moac psa
saluare fi genu i tra pone aut humiliare d cap sim
[illegible] si nat' ips uicem' i tra salutare debem'. Deb'
em uie coqna frm coqna abbis et hospitu. ec. et deb'
abbas cum hospitib' i refector comede ec.

N ullaten' liceat monacho nec a parentib' ss ec. liiij.
[illegible] cap' [illegible] hudut munia vid' litte hoc
[illegible] vl codicil. et h sut minora munia. Eulogie q sut
bndcoes q sut maiora munia. veluti e cappa. ul tu
nica [illegible] munuscla i ea q minimo pcio emi posse.
[illegible] ac filum ec. Talia e n di moac suscipe. sine
[illegible] abbis. nec abbas di h'moi suscipiedi lic' dare
[illegible] uult dispone si alt frat pdcas mag idiguit
Tn abbas di ita dirigere toge v[illegible] fr n pit murmurare
[illegible] accipe. Cd uo d' dicaplie reglari sbiaceat. itell
e. vt p sex grad' ducat. Lv.

V estimeta frib' s locor qlitate ec. S[illegible] e q d'b'
p debitum cs [illegible] cucullas et tunicas [illegible]
accipe eo q regla uib'. pellicias aut ul gunnas occasio
e abbi. pncitate. Naz gunnas dum' qs galli et bur
gudiones froccos. nri at cottas laneas appellat. qb'
utut canoici paut. excepto q capitia dissili s iata.
Cucilla di casula. et cucilla di d ca q nos capa uocam'.
Scaplare diriuat a scapulis. ide tn e. qd alio loco me
lotos vl pera uocat. Melotes q et pera uoca[illegible]
caprina. a collo pedes. pendeta ust ad lumbos. Tunica
lanea di esse. et n linea. Pedules sut. qb' pedes te
gunt. Calige at dnt. a talo pedum. vl qr circa talos
colligut. Stratoria e a sternedo se dca. q storiatoia
i hus e sol' antiq dormire csueuiat. nd' laneis strami
tis reptis. Storia. q sit de strata. un et strauuta [illegible]
tu uo e storia. d uillis papiris. Lena di toga duplex
fm uestis regia. Mappa di q manipl. a manu q e
laborat monaci sudore abstergat. Nam e i mon. sut. ad
facargiu hre debet. [illegible] q lat [illegible] di tab[illegible]
auctib' tagle uocabat a tegedo. vn et tegle. Lvi

M ensa abbis e peregrinis et hospites sut q d cadl
[illegible] sut. i d ppe. Pegrini q d logiq. Mensa abbis d
ee i refecto. et n alibi [illegible] e i refectorio iubet
ee. qn ppt hospites cap' ieiu' frage. In eo q di qs uult
d frib' uocare ec. dat itelligi q uocare di debiles et
q necitate patiut qr sp idigetiu' necitate d. hspitat
A rtifices si sut i mon. et e. artifex [illegible] lvii.
nom est uocatu. eo q arte fatiat vl [illegible] aliqo fa
ciedi hat. sic est scriptor. sutor. pictor. ec. q si extollit
parte di abipi arte [illegible]. h he abbas potate [illegible]
s lic' ipum excedi. ec. Lviii

D isciplina enim n solu dr. ec. postq nouici' pfessi
one fecit. et sceptu pfessionis i altare posuit. flexis
genib' exodiat h e. v suscipe ec. csueta. Lviiii.

S i qs forte d nobilib' offert filiu fm ec. Puer [illegible]
h di. q pse pstit n pot. parentes at solumo p[illegible]
dne. q petitoe p puero face debet. i q [illegible] d stabilitate
sua. et ouisice mor suor et ob'. Na sumuit p di dice co
ra altar pfilio. punto e tal' cora d et [illegible] psit uo
d stablitate. Siat n uiuit p h fatiat [illegible]. [illegible] q s
volunt p[illegible] filiu offerre i mo p. Si uo uoluit
vsufructu reseruare possit. n mo puero. lx.

S i qs d ordine sacdotum ec. Nod' q i receptoe sac
dotum et clicor illd di fi qd i laicis. Sacdotes e psit
itelligi. epi. et pbri. clici. diac. et sbd. q [illegible] abalbe
pst i eccia. et alius locis. loc maiore vl minore tene.

S i qs moac pegrin' ec. Mo. q de logiqs puitis lxi.
itell. sic muena. vl firitia. ist posse recipi fin litis
suituosi repti fuint. D notis uo n sin litis.
S i qs abbas pbrm vl dyac. ec. lxii
O rdines suos in mon. ita consuet ec. lxiii
P ri abbatis ordinatione. illa semp ec. lxiiii
S e pl' qde ctingt. vt pordine sposita lxv.
A d portam mon. ponat senex. lxvi
D irigedi fratres i uiaz. omiu frm ec. lxvii
S i cui fri aliq grauia et ipo. No. q gura attin' adulta lxviii
S [illegible] q n [illegible] fr. [illegible] fuggi [illegible] lxviiii
P recaued' e. ne quauis occasioe ec. lxx.
lxx V t [illegible] lxxi O bediet boni ec. lxxii S ic e zel' amatis
R egulam hanc descripsimus. ec. lxxiii.

Petis a me mi frater karissime quod nusquam vnquam **Forma honeste vite. s. b.**
audiui prius forte aliquid audiui petisse verum quod tocius statum
respicit deuotio cum iuste et racionabiliter petenti aliquid negare
non valeo formulam honeste vite breui tibi sermone depingam.
Si tibi est dilectio [illegible] pseuerant suauius procul dubio vita
[illegible] vt igitur ab interiori incipiens ad exteriorem hominem
sermo procedat. Exigitur cordis puritatem. te in desinenter studere
oportet quo totus puritatis. deus ibi sedem sicut tamquam in celo collo
care dignetur. iuxta illud. Celum michi sedes est. et anima iusti se
des est sapientie. Necesse est igitur quatinus circa tuas cogitationes vigilanter
intendas. vt nichil cogitare vel meditari coram deo pertimescas
quod in presencia hominum possit dicere vel facere minime erubescens
scias nimirum quia sicut per verba vel facta innotescimus hominibus.
sic nimirum per cogitationes in tanti conspectu spiritui. quia quod deus hominibus
hec sunt deo cogitationes. Dominus enim nouit cogitationes hominum.
Et sicut nulla est ei inuisibilis creatura. sic nichil omnino cogitari
potest quod illum lateat viuus est enim sermo dei et efficax. et penetrabilior
omni gladio ancipiti. pertingens vsque ad diuisionem
anime ac spiritus compagum quoque et medullarum. et discretor cogi
tationum et intentionum cordis. Sit ergo tibi semper christus in corde.
et numquam ymago crucifixi ab animo recedat. Hic sit tibi cibus
et potus. dulcedo et consolatio est. lectio tua et meditatio tua. oratio
tua. vita tua. et requies tua est. Semper cogita illum. cum possitum in presepio
et pannis inuolutum aut in templo presentatum a parentibus [illegible]
tum. cum inter omnes creaturas [illegible] aut et turbas docentem;
vel solum in monte orantem. aut esurientem in deserto. et sitientem
panem vite. et fontem sapientie. qui pascit in lilia et implet
omne animal benedictione. aut fatigatum ex itinere sedentem sic super
fontem. et cum muliercula solum loquentem. et toto mundo [illegible]
tam vegetare. aut factum in agonia prolixius orantem. et omnibus
omnia sufficientem ammnistrantem. et ab angelo confortari qui est
dulcedo et consolatio angelorum et hominum [illegible]
aut ad columnam sustentantem et totum mundi columna li
gatum. et flagellatum. ipsum qui est angelorum gloria. sputis illitum
palma in facie percussum. spinea corona coronatum. oppro
briis saturatum. et ad vltimum in medio deputatum. et
pro te in cruce pendentem et morientem. atque spiritum suum in manus
patris commendantem. Sic nimirum sic erit fasciculus mirre dilectus
tuus tibi. sic in verba tua commoratur. si de omnibus anxietatibus et
amaritudinibus domini tui. quasi quendam fasciculum colligas. vnde et amarum
poculum et dulces [illegible] lacrimas [illegible]
[illegible] amore accensus voluntatem quasi tam illum cogitare. et [illegible]
leuabis pariter oculos mentis ad victoriam resurgentis ad gloriam ascen
dentis. ad maiestatem in gloria dei patris cum patre sedentis. atque re
gnantis. quam [illegible] sapiens [illegible]
dei sedens. Nec tamen longam ibi facies moram. ne forte si diu
[illegible] scrutator maiestatis fueris opprimaris a gloria. Sane [illegible]
[illegible] noueris omnem cordis elationem. iactantiam. atque arrogantiam
[illegible] pestes. et quasi venenata animalia. omnino te fuge debere. sacis
procul dubio quia inuisus est coram deo. omnis qui exaltat cor suum.
[illegible] neminem spernas. neminem noceas. nullum [illegible]
[illegible] Item et interiore [illegible]
[illegible] omnibus [illegible]
[illegible] te [illegible]
[illegible] sit ipse te seducere [illegible] sit in
[illegible] honestus. [illegible]

[illegible] sensibus [illegible] cum [illegible] et similitudinem suam
[illegible] crucem [illegible] pectore [illegible]
capite. quod [illegible] cum leuitatem redolet. cum claritatem ostentat. [illegible]
[illegible] sapiunt. Sedens quod sedes [illegible] faciem semper [illegible]
[illegible] quia puluis es et in puluerem [illegible]
[illegible] dei sedes. Numquam [illegible] quin potius [illegible]
aspicias. Ecclesiastici [illegible] in motu dissimilare in vultu te [illegible]
in facie [illegible] [illegible] numquam [illegible]
tem. Si quando coram positus [illegible] vt absoluas suis [illegible]
sit risus tuus [illegible] si [illegible]
tuus quin [illegible] cum [illegible]
ad te [illegible] meditans vel [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] Illas vero [illegible] libet legas [illegible]
deuotionem [illegible] magis quam alter [illegible] dico [illegible] est [illegible]
illum [illegible] sensu cogitationis circumspectionem dei. Et cum orauis. non impleas
aures audientium singultibus [illegible] dominum tuum
in cubiculo cordis tui. [illegible] sermone [illegible]
[illegible] manus [illegible] vocem [illegible]
[illegible] ad sublimatam intentionem in celum prospicias. vt ibi sit cor
tuum vbi est thesaurus tuus deus est. [illegible] vitium
[illegible] submoueat. et ad orationem te prouocet. Consortium iuue
[illegible] illorum qui adhuc [illegible] potius de
[illegible] Numquam aliam oculos [illegible]
[illegible] numquam voluptatis [illegible] pascas. et fauces [illegible]
[illegible] cibo [illegible]
prouocet [illegible] Si aliquid [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Hic [illegible]
[illegible] Cum ad stratum lassus [illegible]
[illegible] supinus iaceas. nec genua leuando calcanei [illegible]
[illegible] ad tybias. Quod si forte pompa [illegible] te [illegible]
[illegible] recordare [illegible] doloris. [illegible]
[illegible] et voluptati [illegible] Sicque [illegible]
[illegible] in patibulo. et [illegible] Sicque [illegible]
[illegible] sepe nomen salutis [illegible]
saluatoris. et [illegible] sepe nomen salutis [illegible]
[illegible] psalmos. somnus te occupet. vt in somno somni
es dicere psalmos. Cum surrexeris ad vigilias lauda [illegible]
ex omnibus viribus tuis. et ad laudem tuam [illegible]
tudine vocem tuam. Postremo propositum erga [illegible]
et nichil preter [illegible] aut propter ipsum te amare memento. [illegible]
[illegible] neque [illegible] me [illegible]
quod [illegible] Quia [illegible] gaudium [illegible]

Doceo te in tuo arbitrio dimittere [illegible]
[illegible] disciplina. consortioque multorum. vt ab illo discas
[illegible] ab alio [illegible] hic te [illegible] ille doceat mansue
[illegible] comedas quod iubeas. [illegible]
[illegible] ad stratum [illegible] dormientes. [illegible]
expleto somno surge [illegible] psalmi [illegible]
[illegible] dulcedo [illegible] fratribus. hospitum
pedes laues. [illegible]
[illegible] Nec [illegible]
[illegible] obedientie [illegible]
le facere [illegible] Nec [illegible] laudabilibus [illegible] tuis [illegible]
[illegible] accommodes eis. Nihil [illegible] in te [illegible]

Diffinitio ſ(upe)rbie

Superbia eſt elatio **Incip(it) Sum(m)a de viciis f(rat)ris Johannis**
vitioſa · que inferiorē deſpitiens ſ(upe)rioribus (et) paribus
ſatag(it) dominari · et d(icitu)r a ſup(er) · et bia · quod ē vita

Alia diffinitio

Vel ſuperbia eſt ſignans excellentis tumentiſq(ue) animi · ſ(ecundu)m
quod ecc(lesiasticus) quam appetit(us) · et d(icitu)r a ſ(upe)r · q(uia) natos celeſtis

Viſ(us) ſ(upe)rbie

Decicit infatuat · condempnat · deprimit · inflat
Crimina cuncta parit · virtutū gemma p(er)dit ·
Inquinat omne boni · fac(it) os ad iurgia pronum ·
Introitū claudit · paradiſi · ſcandala tendit
Ydolatrare facit · nutrit laude malorum ·
Odit et impugn(at) · conſumat cuncta quecu(m)q(ue) ·
Vastat opes · immo ſanat · cernere (Christu)m ·
Non ſinit extollit · mitem celeſtia temptat
Corda · cito tranſit · ceu quam glutine ſtringit
Cor sathane · ſtruat · virtutis tegmine ſe ſe
Palliat ypocriſim gign(it) dat cornua nutrit
Recisinatu vix fugitur · ipſa de morte reſurgit
Opprimit innocuos iniuſte · comparib(us) ſe
Preferre maiores gelat ſpernitq(ue) minores ·
Ambit primatum · neſcit ſtare ſup(er) ſe
Se leuat ex vitio · cunctis ſimplicitate
Contempnit ſathane · fit filius hoſpes et eſca
De ſe dilatat · de ſe ſublimia fatur
Arduus impatiens · cedit · et maledicus
Vilis · et abiectus · apoſtata quiſq(ue) ſ(upe)rbus ·

Dan. v. — Quando eleuatū ē cor nabuchodonoſor · et ſp(iritu)s ei(us) co(n)
firmatu(m) ē ad ſuperbiā · depoſit(us) ē de ſolio ſuo.
Ys. xiiij — Quomodo cecidiſti de celo lucifer · q(ui) mane oriebaris · (et) c(etera).
Cant(icum) virg(inis) luc(e) — Depoſuit potentes · i · ſup(er)bos.
Pſalm(us) — Deieciſti eos dum alleuarentur · (et) p(er)s · elleuans alliſiſti me ·
Ecc(lesiasticus) — Sedes ducum ſ(upe)rborum deſtruxit de(us) · (et) ſedere fecit mites p(ro) eis.
Job xxx — Eleuaſti me · (et) q(ua)ſi ſ(upe)r ventū ponens eliſiſti me valde ·
Poeta — Tolluntur in altum · vt lapſu grauiore ruant (et) c(etera).
Pro(verbiorum) xxix — Superbum ſeq(uitu)r humilitas · et humilē ſp(irit)u ſuſcipiet gl(ori)a
Luc(e) xiiij — Omnis q(ui) ſe exaltat humiliabit(ur) · et q(ui) ſe humiliat exaltab(itur)
Pro(verbiorum) xxi. — Superbus · et arrogans · vocat(ur) indoct(us) · q(ui) in ira op(er)at(ur) ſ(upe)rbiā
Abac(uc) ij — Quomodo vinū potantē decip(it) · ſic erit vir ſuperbus (et) n(on) decorab(itur)
Jer(emie) — Arrogantia tua · (et) ſ(upe)rbia cordis tui decep(it) te (et) c(etera).
Jer(emie) l — Ecce ego ad te ſ(upe)rbe dic(it) d(omi)n(u)s exercituū · venit dies visitationis
tue · et cadet et corruet · (et) n(on) erit q(ui) ſuſcitet eum · (et) c(etera) ·
Ys(aias) ij — Dies d(omi)ni exercituū ſ(upe)r o(mne)m ſ(upe)rbū (et) excelſū · (et) ſ(upe)r o(mne)m arrogante(m)
et humiliabit(ur). … gl(ori)e exultationis ei(us) · … altitu(dinem)

[illegible] — Ecc(lesiasticus) … — … potentes … ſ(unt) valde · et glorioſi … ſ(unt) in man(us)
Ys(aias) xxv — Pedib(us) conculcab(itur) corona ſ(upe)rbie ebriorum effraym · (et) erit flos decidens
Au(gustinus) … — … leabit d(eu)s ſ(upe)r excelſa … motet … cu(m) (et) c(etera).

inflat — … — Diſrumpet d(eu)s illos inflatos ſine voce … commouebit illos a fu(ndamentis)
Aug(ustinus) — Extra plen(us) … vacuus · carne crepat … ructat [illegible]
Ecc(lesiasticus) x — Initium o(mn)is pecc(at)i ē ſ(upe)rbia q(ui) tenuerit illā adimplebit(ur) maledi(ctis)
Bernard(us) — Initiū o(mn)is pecc(at)i ē ſ(upe)rb(ia) · (et) cā totius p(er)ditio(n)is · p(er)ita q(ui)ſq(ue) es q(ui)
ſalutē t(u)a(m) op(er)ari ſtudes ad ui(u)s hac · ſ(upe)r cap(ut) tuū cornu eneris
h(ab)e memento · v(e)l n(on) eleueris in ſuperbiā · n(e) exaltetur cor tuum
Greg(orius) — Sicut humilitas o(mn)ia vitia eneruat · o(mn)eſq(ue) virtutes collig(it) · et
roborat · ſic ſ(upe)rbia o(mn)es virtutes deſtruit · (et) eneruat o(mn)eſq(ue) vitia
Aug(ustinus) — Cetera vitia ſinglas [illegible] virtutes · … conſolidat … ·
ſola ſ(upe)rbia totum corp(us) depaſcat virtutū · … bonorum op(er)um ·
… iiij · … — Modicū fermentū · i · ſ(upe)rbie · tota maſſa corrūp(it) · i · tota(m) c(on)g(re)g(ati)o(n)e(m)

Inquinat egregios adiuncta ſ(upe)rbia mores · … gu(st)a · ſ(icut) ſap(ientia) — Poeta
formaq(ue) dec(or) · Inquinat o(mn)ia ſola ſ(upe)rbia ſi comitet(ur)
Int(er) ſ(upe)rbos ſ(em)p(er) iurgia ſ(un)t · q(ui) a(ute)m ag(un)t … c(on)ſilio … ſ(apiencia) — Pro(verbiorum) xiij
Qui ſe iactat · (et) dilatat · iurgia concitat · q(ui) v(er)o ſ(per)at in d(omi)n(o) ſ(anabitur) — Ecc(lesiasticus) xxviij
Effuſio ſanguinis · vel iura · in rixa ſ(upe)rborum · maledictio — Ecc(lesiasticus) xxvij
illorum auditus grauis. — fac(it) os ad iu(r)gia pronu(m) ·
Non habitabit in medio domus mee · q(ui) fac(it) ſ(upe)rbiam — Ps(almus). — Introitū claud(it) pa(radisi)
Arma et gladi(us) in via ſ(upe)rbi · Cuſtos a(u)t(em) a(n)i(m)e ſue · lōge re — Pro(verbiorum) xx(ii)
cedet ab eis. … v(er)o … ſ(upe)r … — Ecc(lesiasticus) vj
Non te extollas in cogitatione t(u)a velud taur(us) ne forte elidat(ur) — Ecc(lesiasticus) vj — [illegible]
Illuſio et improperatio ſ(upe)rborum (et) vindicta ſ(icut) leo inſidiab(itur) illis — Ecc(lesiasticus) xxvij
Quomodo vos poteſtis credere · q(ui) gloriā ad inuicē accipitis et — Joh(ann)is vj
gloriā q(ue) a ſolo d(e)o eſt · n(on) q(ue)ritis. — Ydolatrare fac(it)
Laude hominū q(uer)it · ideo in deum n(on) credit — Ibi(dem) … —
Effraym paſcit ventum · ſequit(ur) eſtum — Oſee x. — Nutrit laude …
Superbia eorum qui te oderunt aſcendit ſemp(er) — Ps(almus) — Odit
Tetendit aduerſus deū manū ſuā · (et) c(on)t(ra) o(mn)ipotentē roborat(us) ē — Job xv.
Cucurrit aduerſus deū erecto collo · (et) pingui ceruice armat(us) ē — Ibidē — Et impugn(at) d(eu)m
Cum o(mn)ia vitia fugiant a d(e)o · ſola ſ(upe)rbia ſe d(e)o opponit — Greg(orius).
Superbia iniq(ue) egebūt viſq(ue)q(ue) · … valde · q(uia) alios — Jer(emie) — Conſumat cu(n)cta q(ue)
pecca(n)tes peccando excedit · vel viſq(ue)q(ue) · i · uſq(ue) · ad p(ro)p(ri)e conſumma
tione(m) · o(mn)is ē p(e)cc(at)i conſummatio ſ(upe)rb(ia) ē · v(e)l n(on) reſti(tu)t ... et vlti(mum) p(e)cc(atu)m ſ(upe)rb(ia).
Obumgatio … annullab(itur) ſ(upe)rbia · et dom(us) q(ue) nimis locup(les) — Ecc(lesiasticus) xxj — Vaſtat opes
ē annullab(itur) ſ(upe)rb(ia) · i · p(ro) diuitias · (et) o(mn)i(um) ſ(upe)rbia ſ(upe)rbi eradicab(itur)
Synagoga ſ(upe)rborum n(on) erit ſanitas · frutex ē p(e)cc(at)i eradicab(itur) ill(os) — Ecc(lesiasticus) iij — Non ſanat
Superb(us) ē mons poſit(us) int(er) nos et ſolē · q(ui) n(on) p(er)mitt(it) nos videre ſolē · Io(hannes) … — [illegible]
Tanto altiore · lōge ſ(unt) q(ua)nto ap(u)d ſe humiles nō ſunt. … — Ecc(lesiasticus)
Non te extollas in cogitatione t(u)a velud taur(us) · ne fōrte elidat(ur) v(ir)t(us) t(ua) — Ecc(lesiasticus) vj. — Extollit mite(m)
Superbia natos celeſtis · celeſtes appet(it) intrare (et) adp(ro)p(ri)are … — Io(hannes) — celeſtia temptat co(rda)
volans … apporiat gloriā · et p(ro)p(ri)etate bonū irrumpe · q(ui) d(e) gl(ori)a
et de p(ro)p(ri)etate angelorum cup(it) · v(er)o … p(ro)ceps … faciat …
Gloria vani … et vanis · hodie extollit(ur) … cras ruunt — Mach(abeorum) ij
et … i · in breui n(on) iuenie(tur)
Vidi impium ſ(upe)rexaltatū · (et) c(etera) · et tranſiui (et) e(cce) n(on) e(rat) · — Ps(almus)
Ja(cobi) · iac(obi) · Que ē gl(ori)a n(ost)ra · n(isi) vapor (et) c(etera) — Cito …
Cunctis dieb(us) ſ(uis) impi(us) ſ(upe)rb(it) · (et) num(erus) inc(er)t(us) ē annorum tyrannidis ei(us) — Job xv.
Eleuati ſ(unt) ad modicū · (et) n(on) ſubſiſtent · (et) c(etera) · Jt(em) id(em) Gaudi(um) ypocrite — Ibid(em) xxiiij
Ad modicū glorian(tur) ſiunt · v(e)l … ad iſtā … — … ſ(upe)rbo
It(em) Job · Ducunt in bonis dies ſuos · (et) in puncto ad inf(er)na de(scendunt).
Coagulatū ē ſicut lac cor eorum · i · ſ(upe)rborum · ſic(ut) ē lac coaglo — Ps(almus) — [illegible] glutine
… et ſeruatur conſtring(it) et … ſic ſeruetur
ſ(upe)rbie · lac ſ(upe)rborum conſtring(it) · ne dilectio extendat(ur) vſq(ue) ad
proximū · q(uia) nec ad d(eu)m · nec ad animā · It(em) adipe ſuo …
De Beemoth · ipſe ē rex ſ(upe)r o(mn)es filios ſ(upe)rbie — Job xl — Cor ſathane ſ(upe)rb(i)
Glorioſa res ē humilitas · q(ue) palliari ſe ſe appet(it) ipſa ſ(upe)rb(ia) ne vileſcat — Greg(orius). — virtutis tegmi(ne) ſ(ese) …
Cornua pecc(at)or(um) confringā · i · ſ(upe)rborum · q(ui) antonomaſia — Ps(almus) — y(pocrisim) gign(it)
ſunt dic(untu)r peccatores · q(ui) vnū cornu h(ab)ent · c(on)t(ra) dilectionē d(e)i · et — dat cornua n(utrit)
aliud c(on)t(ra) dilectionē proximi
Difficile valde ē vitare pecc(atu)m · q(uo)d ex virtute naſcit(ur) — Greg(orius) — [illegible]
p(e)cc(atu)m. Vn(de) id(em) Greg(orius) · periculoſū valde ē q(uo)d libent(er) audire de ſe · ſup(er)
… id q(uo)d ſentit in ſe · q(uia) ſ(ic) ſ(e)n(ti)tur totū · (et) c(etera) · et ē tinea · q(ue)
… vette in qua naſcit(ur) rodit · Vn(de) plinius · Sic(ut) ad exeq(ui)…
… gl(ori)ā … tale ſe eſtimat · q(u)al(e) uult h(ab)eri · …
… · Non pl(us) te vendas · q(ua)m libra virtutis … ·
Greg(orius) · Plus nocet lingua adulatoris · q(ua)m lingua p(er)ſecuto(ris)
… Remigi(us) · Sic periculoſum eſt · in te homines … …
ris. Remigi(us). Sic …

et n̄ bis audian . ita piculosum est . It̄ hoīes bene
uiuē . et velle laudari . Gg . auget peccatum culpe
sequentis . p̄onit glie p̄cedentis . Rec . Q̄ falso plut
noce est . suis ipse laudib; erubescat . Et̄ Ieron̄ ꝯ ualli.
q̄ hic [illegible] occulto . s; p̄ [illegible] gaudeat . Tandē veīt ho ꝛ ac
cip̄ eum . Gallina est vanaglios . [illegible] bon op̄ fac [illegible] ab
scōso . inc illō . Tu aūt [illegible] orauis ꝛc̄ . It̄ nesciat si
nistra ꝛc̄ . s; [illegible] generat . q̄ect dō vanaglā . quo
[illegible] . hō . i . dr̄a q hō [illegible] h̄ [illegible] hō li tcē . [illegible]
Heu ge d̄ ne p̄ualeat hō . Et ps . [illegible] sete m̄ dō . qm̄
[illegible] . [illegible] hō . [illegible] gallime . i . op va
naglios̄ vm . et repoīt sibi .

Oppri incene [illegible] — Ips̄ . Confirmauit sibi . q; iniuste iniquitatē fecerat ī me .
[illegible] — Diceba͞t ille phariseꝰ . Nō sum sic̄ ceti hōīes ꝛc̄ ī synag
[illegible] — Mt̄ . xxiii . De sib̄ phariseꝰ et sib̄ amāt p̄mos recubit̄ ī cenis ꝛ pas cu.
De vito [illegible] — Coī . ii . Ne maḡ reuelon̄ extollat me . dat̄ ē m̄ ꝛc̄ .
[illegible] — [illegible] pecuniā . vitio aurem̄ . i . [illegible] temptatoē
[illegible] — Ecc̄ . viii . Sic ablviato ē sibo hūilitas . sic et exec̄to diuitū paup .
[illegible] — [illegible] Ois elat̄ filiꝰ ē elati [illegible] . pona sese [illegible] vanagloē ꝛ c . s . a .
ē oīs diues . aū iniq̄ . aū heres iniq .
[illegible] — Iob . xl . Sb̄ v̄bra dormit ī secreto calami ī locis humētib;
[illegible] — Iob . xl . Ecce behemoth [illegible] feci tecū fenū q̄i bos comedet [illegible]
De se dilatat — Mt̄ . xxiii . Dilatant phylateria sua . et magnificāt fimbias suas . ꝛc̄
De se [illegible] — [illegible] sib; [illegible] n̄ [illegible] nb coma
[illegible] — Ecc̄ . x . [illegible] gentiū [illegible] [illegible]
[illegible] — Sapiē — Ois sib̄ ī [illegible] [illegible] cuit e
— recta . facies torua . truces oculi ꝺ̄ loco [illegible] .
— [illegible] se p̄ [illegible] suas . ꝛ [illegible]
— [illegible] . et [illegible] ī obseq̄o [illegible]
[illegible] — Pu̓ . vi . Sex sūt q̄ odit dō ꝛc̄ . [illegible] ponit oculos [illegible]
Ecc̄ . xxv . Tres spēs odiuit aīa mea ꝛc̄ . pauperem sib̄ [illegible]
Ecc̄ . x . Odibilis coram dō . et hōīb; . ē sib̄ [illegible] . et execbil oīs iniq
Ecc̄ . x . Initiū oīs pc̄i ē sib̄ . q̄ tenuit illa ī pleb̄ maledc̄ .
In maledcās — Ier . xlviii . Ve corone sibie . effinū . et flori decidēti glie eci [illegible] ei .
Amos . vi . Detestor ego sibiā iacob ꝛc̄ . [illegible]
[illegible] — Greg . [illegible] hōīb; [illegible] [illegible] dō . ꝛ aglis ei vilior
[illegible] abiect — [illegible] Ablviato dni ē oīs arrogās ꝛc̄ .
Luc . xv . Qd hōīb; altum ē . ablviatō ē [illegible] deum
[illegible] — Ecc̄ . x . Initium sibe hoīs . apostatare adō . qm̄ ab illo q fecit
illum recessit cor ei . i . voluntas
[illegible] — Boetii — Fast̄ ꝛc̄ plaris sequū . sibia fortunā .
[illegible] — Amos . vi . v̄ba sibor . [illegible] ī fortitudie [illegible] nb cornua
[illegible] — [illegible] — Frangere vocē dō [illegible]
[illegible] — Ecc̄ . xl . Facultates ꝛ [illegible] cor
A nobilitate gen̄ — [illegible] — A nobilitatis oē malū sibia
[illegible] — [illegible] — Deposuit potētes de sede ꝛc̄
[illegible] — ī Cor . viii — Scīa inflat karitas hedificat
[illegible] diuitus — [illegible] — [illegible] diuitiarū sibia est
[illegible]
A bo ornatu vestiū . [illegible] — [illegible] sordido ī [illegible] gl̄iabit̄ .
Cordis — ps̄ — Coagulat̄ ē sic̄ lac cor eoꝝ [illegible]
Carnalis — [illegible] — No ī [illegible] ī . [illegible] i . [illegible]
Oculoꝝ — [illegible] — Excelsi [illegible] oculoꝝ [illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible] faīu [illegible]
[illegible] — [illegible] — [illegible] ē q̄ excels [illegible]
Oris — Pub̓ . xxx — [illegible] celū os suū [illegible]

— ps̄ . Disp̄dat dn̄s uniūsa labia do . ꝛ li . ma . [illegible]
xv . Iob . Cucurrit aduꝰ deū erecto collo ꝛ p̄gui ceruice armat ꝯ [illegible]
Cass̄ . Senator laq̄ns de adolescēte iuliano apostata . ait [illegible]
sic ē despicād ꝯ eo q̄ ī iuuentute [illegible] inflexibil oculi ;
vagi ꝛ discurrētes nares minas ꝛ īiuriās sp̄ātes .
humeri tacitēs̄ . [illegible] i . hoīes adusū [illegible]
Ysa . iii . Ambulat [illegible] digitis [illegible] ;
Ys . ii . Pro eo q̄ eleuate st̄ filie syō . ꝛ ambulauer̄ collo extēto . et [illegible]
[illegible] oculoꝝ ibāt et plaudebāt pedib; [illegible]
[illegible] decaluabit dōs v̄ticē filiaꝝ syon . et dōs [illegible]
eaꝝ nudabit [illegible]
[illegible] hūiliabit̄ ī die dōm̄ [illegible] [illegible]

De diffinitione Ire.

Diffinitō ire . Ira ē oīs tēpestas aīi [illegible] se [illegible] ad īsaiā [illegible]
Alia diffinitio . Ira ē fuor aīi ab īntōib ad extāa p̄rupēs [illegible]
Alia diffinito . Ira ē [illegible] [illegible] libido [illegible] [illegible]
Diffio iracdie . Iracūdia ē libido vlciscēdi [illegible]
Inpugnat īfatuat oc̄epat [illegible] pneumatis alīi — [illegible]
Despiciū [illegible] uirgīa . pronū .
Ad mala queq; fac̄ . excecat mētis acumē .
Debilitat funic facit dissoluit amoris .
Viola [illegible] xp̄m̄ de corde repellit
Acuerat vitā q̄i nil putat ira cruore .
Contēplantes [illegible] — Ad Ebr . vi [illegible]
[illegible]
Du p̄imā mansuetudo [illegible]
Ne sis velox ad irascēd̄ . q; ira ī sinu [illegible] requiescit — Ecc̄ . vii
Vir stultum īterficit iracūdia . et [illegible] occidit īuidia — Iob . v — fatuat
Fatuus statim īdicat irā suā . q; [illegible] — [illegible]
callidꝰ est . It̄ totū sp̄m̄ suū p̄fert stultꝰ [illegible] . [illegible]
[illegible] q irasciē fr̄i suo reꝰ erit iudicio — [illegible] — [illegible]
[illegible] ira animū pulsat . sc̄o sp̄m̄ suā [illegible] — [illegible] — pneumat
Nolite contristare sp̄m̄ s̄ . ī quo signati estis ī die redēpt̄ — Ad eph̄ . iiii —
Sic̄ carbones ad prunas . et ligna ad ignē . sic vir — Pub̓ . xxvi — [illegible]
iracundꝰ suscitat rixas
Ipo iracundꝰ īcendit [illegible] [illegible] amicos — Ecc̄ . xxviii
et ī medio pacē hn̄tiū īmittit inimicitias
Vir iracūdꝰ p̄uocat rixas . et q̄ ad īdignādū facil̄ est — Pub̓ . xxx
erit ad pc̄a p̄cliuior . [illegible]
Ira et furor . vtraq; execrabilia . et vir pc̄or cōtinēs — Ecc̄ . xxvii
Ira ē ianua omniū [illegible] — [illegible]
apta [illegible] [illegible] animabꝰ [illegible]
Caligauit ab īd . [illegible] oculꝰ meꝰ . et [illegible] — Iob . xvii
Turbatꝰ ē a [illegible] oculꝰ meꝰ ꝛc̄ . It̄ si recedit igit̄ [illegible] sol̄
Ira īpedit animū . ne possit cernere vex . i . xp̄m̄ . [illegible] — [illegible]
[illegible] sua n̄ tenuit ī tp̄e [illegible] passiōes carnis [illegible] alii — [illegible] — [illegible]
Ira furor breuis ē . aīm̄ rege . q n̄ paret īperat [illegible]
Si motus [illegible] [illegible] in . [illegible] patiere [illegible] — [illegible]
Q̄ vehemēter cōmīgit [illegible] ꝛ q̄ p̄uocat rixas , p̄duc dissēsi — Pub̓ . xxx — dissolu̇ . a . vi
[illegible] māx aīa [illegible] [illegible] — [illegible] — [illegible]
Sol [illegible] n̄ occidat [illegible] super iracūdiā v̄rā . — Ad Eph — [illegible]
[illegible] iracūdia . minuet dies . i . vita [illegible] — [illegible]
Ira n̄ hēt m̄iām . n̄ erūpēs furor . [illegible] — [illegible]
Cū iracūdo n̄ facias rixā . ꝛc̄ audacē n̄ eas ī dīto — Ecc̄ . viii — [illegible]
q̄m̄ q̄i n̄l ē an̄ eū sanguis

De Inuidia.

Diffinitio inuidie — Inuidia ē egritudo aīi ex felicitate alti⁹ pueniēs ñali· no
Alia diffinitio — Inuidia ē · ī tīnā auctoīe receptā· ḋ lō · al · [illegible] inuidēti
tem⁹ tabescentis animi cruciacio · ñ appetebis
Alia diffinitio — Inuidia est · q̄ fermentū reddit animū ex īdig̃ hōre q̄ ī tu
Excecat mentē · de xpi munīe tabet
Vis⁹ inuidie — Hec pri⁹ īfestat · īmutat demonis act⁹
Fine caret · punit aīas · bōa q̄l; virt·
Infundit vir⁹ aīe · supat mala queq;
Job. v. — P dicē · i · p alti⁹ pspitatē · īcurrēs tenebras · i · tristīs ob
scuritatē · ibi d̄r̄ · ē · eū mēs · ḋ alti⁹ melioratōe affligit·
q̄ī arīdio sol' obscurat·
Inuidi delet ppendē · q̄te sit cecitatis · q alieō pfcū de
strueit · aliēā leticia otabescāt · q̄te ē īfelicitatis sit · q
melioratōe pri · detiores fiunt · q g̃ inuidie peste ca
uē deuderit · illā hereditatē dilig̃it · q̄ coheredā nūs
ē g̃ coangustat q̄ oīb⁹ ē ana et sigl's ē tota
Ex. iij — Dn̄s ē īuido · an oclis meus · neq̄ est · q̄z ē bon⁹ sum
Ecc. iiij — [illegible] ē oclis īuidi · et auertēs fatiē suā · ḋspiciēs aī' s'.
Ecc. iiij — Q̄ sibi ī[illegible]icet · nichil ē illo nequs ⁊ h' ē reddito mali illi.
Vo — Inuidia p̄ri sui motore est
Oui — Inuid⁹ alteri⁹ reb⁹ macescit opimis·   ī pectus
Sydoni⁹ — Inuid⁹ aīo medullitr̄ estuās · a sentipō · liuoris ppri sp̄ ecog
Tull⁹ — Nō g̃ melius torq̄bis īuidos · q̄ v̄tuti et glie studēdo · torqueat⁹
Socrtes — Vt · ī oīb⁹ ciuitatib⁹ īuidi · oclos ⁊ aures ħnt · v ḋ oīb⁹ pfcib⁹
Ne — Omnia feliciū hoīm gaudia · tūti īuidorū gemit⁹ · ē ppt illi⁹
Ve — felicitas sp̄ īncerta ē · īuidie · sola āt miseria car[illegible] īuidia
Inuidia dyā · mors īntrauit ī orbē t̄rar̄ · īmitāt illū q̄ sūt ex
Cyprian — pte ei⁹ · fine ū ħt · pmans ingit sp̄ sn̄ · ē celū finiat q̄
toq; ille cui īuidet⁹ successiv meliore pfecit tāto īuid⁹
īcendium liuoris ignib; exardescat · hinc uult⁹ minax ·
toruus aspect⁹ · pallor ī fatie · tremor ī labiis · stridor
ī dētib; vba rabida · effrenata cōntia · man⁹ ad vio
lētiā pmpta · que et si iterim gladio uacet · odio tn̄
furibundē mētis armata ē
Pimit aīas — Job. v. — Virū stultum īfficē iracūdia · ⁊ puulū occid⁹ īuidia ·
Pv. xiiij — Vita carniū · sanitas corpis · put⁹ ḋ ossiū · i · v̄tut⁹ · ē īuidia
Inuidia · mētē tabescat · cūcta q̄ īuēit bn̄ gesta ēsumit
Gō — Cū poē vinū · āīm hostis vē · humano [illegible] ī[illegible]
Gō — ī pāce īuidie · tota uel[illegible] sua spem eautt · ī pcita
[illegible] qi pestē monet
[illegible] sicli [illegible] īuenē tirannj · [illegible] tormentum

De Tristitia·

Tristitia — pimas
Tristitia · ē [illegible] aīō mētis ex tēpne tpaliū i[illegible]
Alia diffinitio — Tristi⁹ ē ex turbido reb⁹ ānīs voto · ī late · mētis [illegible]
Effectus — Deicit · occidit · excecat vulnerat · urit
Deicit — Pv. xv — Cor gaudēs · exhilarat fatie · ī merore · aī deicit sp̄s ·
Ecc. xx — Tristi⁹ lōge expelle · atē · multos ē occid⁹ t̄stī · ⁊ n̄ ē vtili
Occidit — Ecc. xxxviij · At t̄sti⁹ · festinat mors · s aīe · corpis ⁊ colo — ī taī īlla
pīt ūtutē · t̄sti · cordis · flectit ciuicē · i · emollit sēnud⁹
Cor. vij — T̄ristitia scli · mortē opeat⁹.   ī sioīs
Excecat — Jvit. pā. — Vicla pedum īpedimēta ēsōis · ⁊ t̄sti⁹ īpedimē ē ēīe vi
Vulnerat — Ecc. xv — Ōis plaga t̄stitia cordis ē ⁊ ē · Sic ē nullum bon⁹ g̃ti⁹ le
ticia cordis ē q̄ melius ē amas · ita nll; ē g̃ui⁹ t̄stitia
Urit — Pv. xv — Sic tinea vestimēto · et v̄mis ligno · ita tristi⁹ viri nocet cordi
Ecc. xxx — T̄ristitiā n̄ des aīe t̄e · ⁊ n̄ affligas temetipm ī csilio t̄e ·
Eod. xxxviij — Jn abductōe pmanet t̄sti⁹ · ⁊ uita īopis sm cor ei⁹.

Ne dederis ī tristi⁹ cor tuū · s; repelle eā ate · ⁊ me — Eod. xxxviij
mēto nouissimor · et noli obliuisci ·
Uis nūq̄ esse t̄stis · bene viue · tuus aīus nūq̄ secur⁹ ē. — Ysidor⁹ — Remedium
Aīus gaudēs · etatē floridā fac · sp̄s t̄stis exsiccat ossa · — Pv. xvij
Jocūditas cordis · hi ē vita hoīs · ⁊ thesaur⁹ sn̄ ḋfectōne — Ecc. xx
sanctitatis · et exultatio viri est lōgeuitas ·
Ci v̄ q̄s dolet se peccasse · ⁊ dm̄ offēdisse · et vita eīna · se — Salubris
pel'pā puasse · de hac ad cor̄ · ij · cap. vij · Q̄ s; dm̄ t̄sti⁹
est pn̄iā ī salutē stabilē opat⁹ ·
Cū q̄s sup̄ mod' dolet · de amissiōe tpaliū · vl' ē dol; nō — Scli
q̄z peccauit · et deū offēdit · et vita eīna se puauit · s; q̄z
p pcīa sua · ī ōspectu hoīū · vil' et despicabil' fact⁹ ē
de hac · t̄stitia · d̄r apō · ij · ad cor̄ · vij · t̄sti⁹ · scli · mō
tē opat⁹ ·
Cū q̄s [illegible] alteri⁹ ēdolet [illegible]
[illegible]
Cū q̄s [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

De Accidia·

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
puncus · i · dyā ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pig̃ · [illegible] viris loq̄ntib; sētētias — Pv. xxvi
[illegible] abeo talētū · ⁊ date ei q ħt · x · talēta — Mt. xxv — nidat.
[illegible] effemīatorū esuriēt · Et eod' xix · aīa dissoluta esuriet — Pab. xviij — Janus.
[illegible] et n̄ uult pig̃ · aīa āt opantiū [illegible]
Desideria occidūt pigrū · noluerūt q̄ [illegible]
ī cordie [illegible]
Pig̃do īmittit soporē · et aīa dissoluta esuriet
[illegible] pig̃ dormis · q̄n̄ [illegible] paululū [illegible]
[illegible] paululū dormitabis · paululu [illegible]
[illegible] et veniet [illegible]
armat⁹ [illegible]
[illegible] lege [illegible]
[illegible]
Piger [illegible] arare noluit · [illegible]

[illegible]

De auaritia

[illegible]

paruula duct

[illegible]

obligat

Succum

[illegible]

Eccl. iiii — Unus est et secundus non habet, non filium, non fratrem, et tamen laborare non cessat, nec tamen satiantur oculi eius divitiis, nec recogitat in corde suo dicens: cui laboro et fraudo animam meam bonis? In hoc vanitas est et afflictio spiritus
Eccl. v. — Est et alia infirmitas quam vidi sub sole: divitie conservate in malum domini sui. Pereunt enim in afflictione pessima
Eccl. x — Labor stultorum, id est amatorum mundi, affliget eos
Glo. super — Amor terrenarum rerum viscus est spiritualium pennarum
Ier. — [illegible] multas habet puteos bituminis et [illegible] mundus vallis propter deceptionem, quia in vallibus latitant latrones, silvis [illegible] ecclesiatem et amaritudine, puteos habet propter avaritiam, profundita[tem] bituminis propter sollicitudinem tenentem
— [illegible]
Sen. — Omnia ista que fortune putantur insidie sunt.
[illegible] — [illegible] mari tue incisisti propterea non [illegible]
— [illegible] felicitatem quesitam in terris invenit auctorem qui eam tribuit non [illegible]
[illegible] Filioli quam difficile est confidentes in pecuniis in regnum dei intrare —
Facilius est camelum per foramen acus transire etc.
[illegible]
Sen. x. — Avaro nichil est scelestius quo scilicet animam suam venalem habet [illegible]
[illegible]
Eccl. xxxi — [illegible] inopia multi deliquerunt.
Gen. iiii — Cayn qui interpretatur possessio occidit Abel qui interpretatur luctus. Religio peperit divitias, que simul exorte suffocaverunt ipsam. Inde divitie per religionem et religio per divitias [illegible]. Religio in humilitate fundatur, paupertate nutritur [illegible]
[illegible]
[illegible]
Luc. iiii — Amicus huius mundi inimicus dei constituetur.
Ier. xxx — Revertere virgo Israel, revertere ad civitates tuas. Usquequo deliciis dissolveris filia vaga
Sen. — Corpus humanum opibus et libertate dissolvitur, paupertate vero et erumpnis ad se ipsum recolligitur
— Ipse super omnes munitiones ridebit et comportabit aggerem id est cumulum, [illegible] et capiet eam.
[illegible]
Sen. — Cum omnis fortuna timida sit, tamen magis timida est prospera quam adversa. Adversa namque erudit, prospera vero blandiendo seducit
Luc. viii — Simul exorte spine suffocaverunt illud, id est semen verbi dei
Mat. xiii — Dominus appellat fallaces divitias vere fallaces, quia recedunt a te, quas possidere non consuevit, quia mentis nostre inopiam non repellunt, quia ubi est divitiarum [illegible] non posse.
— Dormierunt somnum suum et nichil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis. Quibus [illegible] divitie. Est enim [illegible]
— Res [illegible] si mediocriter colas, possides; si nimium, possideris
— Imperat aut servit collecta pecunia cuique. Tortum digna sequi potius quam ducere funem. Sed idem: Et mihi res, non me rebus subiungere conor.
— Servus avaritie sibi non dominatur abutens. Arbitrio proprie [illegible] tate caret. Unde Alanus: Divitias non dives habet, sed habetur ab ipsis. Non est possessor nummi, sed possidet ipsum. Nummus et in nummis enim sepelitur avari.
[illegible]
Eccl. x — [illegible]
Ps. xlviii — In conspectu eius, et [illegible] vadet ad quid deus et non inveniet eum, ablatus est ab eis.

— [illegible] divitiis — [illegible]
— [illegible] nasi et accedit [illegible] antequam te qui dedignus est nichil possidere
Abbas [illegible] — Substantia iniustorum sicut fluvius siccabuntur et sicut tonitruum magnum in pluvia personabunt — Eccl. xl — Cito transit
Si quis diligit mundum, non est caritas dei in eo, quia omne quod in mundo est concupiscentia carnis est, oculorum et superbia vite — I Io. ii — Fugit amorem
Despectumque leves non commutantur opes. Unde Augustinus: angustum est [illegible] modo — [illegible]
Dormierunt somnum suum, scilicet mortis, et nichil invenerunt etc. — Ps. — Qui non sequitur [illegible]
Nil proderunt thesauri impietatis, iustitia vero liberabit eos a morte — Prov. x.
Non proderunt divitie in die ultionis, iustitia vero liberabit eos a morte — Eccl. [illegible]
[illegible] amicus est in divitiis iustis, non est peior in die obducti — Eccl. v.
Angustia superveniente requirent pacem et non erit. Argentum eorum et aurum eorum in sterquilinium erit — Ezech. vii
Argentum eorum et aurum eorum non poterit liberare eos in die ire furoris — Soph. i.
[illegible] me longe a te, quia nil possideo sine te, potentia — [illegible]
Abierunt in voluptatibus suis, id est pravitate cordis sui mali, factique sunt retrorsum et non ante — Ier. vii
[illegible] vero redimet
Qui confidunt in virtute sua et in multitudine divitiarum suarum gloriantur, frater non redimit — Ps.
[illegible]
scilicet per temporalibus [illegible] nativitatis et passionis sue, id est sibi [illegible] et oblatum dereliquerunt.
[illegible]
[illegible] mare paupertatem fugiens per saxa per ignes —
Non in habundantia cuiusque vita est eius, ex hiis que possidet; lux est non ex [illegible] pendet divitiis vita. — Luc. xii — Veritas [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] sue [illegible] habes.
Fortuna quem nimium fovet, stultum facit — Sen.
[illegible] — [illegible] — Stultus
Labor stultorum affliget eos, id est amatorum mundi — Eccl. x
[illegible] est iniquitas Effraym et malitia Samarie, quia operati sunt mendacium. [illegible] multiplicant — Osee
Effraym pascit ventum et sequitur estum; tota die mendacium et vastitatem — Eccl.
Tres species odivit anima mea et aggravor valde anime illorum: pauperem superbum, divitem mendacem et senem fatuum et insensatum. — Eccl. xxv.
Duces divitias non congregat absque labore
Non habet absque metu nec deserit absque dolore
Posuit deus signum, id est tremorem capitis in Cayn, id est in divite qui semper de divitiis suis timet — Gen. iiii
Sonitus terroris semper in auribus eius et cum pax sit, ille semper insidias suspicatur — Iob xv.
Videt regem et estimat predonem, videt pauperem et suspicatur furem — Sen.
Posuit firmamentum eius, id est divitias formidinem — Ier.
Formido et laqueus fovea super te, qui habitator es terre [illegible] — Ier. xxiiii
[illegible] cupido et tenaci sine ratione est substantia et homini livido [illegible] — Eccl. xiiii
[illegible] ille dives: ecce habes multa bona reposita in annos plurimos — Luc. xii
Fertilis fuit Moab ab adolescentia sua, requievit in fecibus suis, nec transfusus est de vase in vas et in transmigrationem non abiit; ideo gustus eius permansit in eo et odor eius non est immutatus. — Ier. xlviii
Numquid iustificabo stateram impiam et saccelli pondera dolosa, in quibus divites eius repleti sunt iniquitate — Mich. vi — Fallaces
Iustus comedit et replet animam suam, venter autem impiorum insaturabilis — Prov. xiii
Infernus et perditio numquam replebuntur, sic et oculi hominum insatiabiles — Eccl. xxvii
Insatiabilis est oculus cupidi in parte iniquitatis, non saturabitur donec consumet arescentes animam suam — Eccl. xiiii. — Poeta: Quo plus sunt

pore · pl' ſitiunt aq ·

b. aū̃ — Nō pl' ſatiat cor hoīs auro · q̄ cor' aura · i · iñſura aliq̄ vero · vi̅ · Certū choros triticq · [illegible]

Aū̃ — Qui pocu̅ cup · capi cup · porta eſſet amō nūm · qrū

[illegible] — Eccl. xiij — Venatio leonis onag' ī heremo ſic paſcua diuitū ſ paup[es]

i Thi. vi. — Diuitib' h' ſcl̅i p̄cipe n̄ ſublie ſap · [illegible] ī iu · vini diau · tum · ſupbia eſt

Eccl. xxi — Obiurgato · iniurie annullabt ſbā dom'

Eccl. xl — Facultates · et virtutes exaltat cor · et ſ̄ſ ĩ timor dn̄i · et

Pv. xxviij — Vir q feſtinat ditari · alus ĩuidet · ignorat q egeſtas ſuperueniat

Boec. — Felicitas ſp̄ ſbiecta ē ĩuidie · ſola aūt miſeria caret ĩuidia

Eccl. duo. — [illegible] hec q̄ ĩ'us uolt apparet alior ſbſtātib' ĩuidē neſcit

Gn. xiij — Facta ē rixa ĩt paſtores abram · paſtores loth · erat ſbā eor multa · et neq̄bāt habitare coīt

Ecc. iiij — Contemſiſſe vniuēs hoīes ſi dno · [illegible] ſollicitudine d' nīe · [illegible]

Ecc. v. — Frule' ſtr' audies [illegible] vide · vide o q hec · [illegible] paupe ubi · abiit [illegible] c hiũ multam poſſides ·

[illegible] — Sine dolore n̄ pmit q̄ cū amore poſſeſſa ſt.

[illegible] — [illegible]

pr. — [illegible]

[illegible] — [illegible] et biſſo · [illegible]

[illegible] — [illegible]

Eccl. xlvij — Collegiſti q̄ auricalcū · [illegible]

Ie. v. — Saturaui eos · ſ · bonis tpnalib' · et mechati ſ̄ · [illegible]

Ezech. [illegible] — [illegible] ſunt mag̅ni ſ'tōne [illegible]

Iob · xij — Abundant [illegible] ſimplicitas · lampas [illegible] cogitatiōes diui.

Iob · xv — [illegible]

Iob · xv — Habitaſt tabnacla [illegible] · [illegible] pcat [illegible]

Eccl. [illegible] — [illegible] me [illegible]

Ie. xlviij — [illegible]

Ia. v. — Agite nc diuites · [illegible] · Et paulop'. Theſaurizaſtis vobis iras ĩ diebus nouiſſimis · ubi d' Glo. Nelas · nra' cū theſauro pecū [illegible] auri · [illegible]

Ezech. — Ira mag egit [illegible] · [illegible] opulenti

Pv. xxvij — [illegible] diuicias · [illegible] pdi [illegible]

Iob xx — [illegible] vobis [illegible]

Greg. — Q' pugnatores p patria diliḡt [illegible] dolores [illegible]

Ie. xxij — Locut' ad te · ĩ hūdātia [illegible]

Pv. xxvij — Aia ſaturata diuitiis · ſ · calcabit fauū · i · dulcedo ubi di ·

Iob xxiij — Abhoīabil' ſit ei ĩ vita · panis · aīe aūt ei' · cibus deſiderabil'

Amos · iij — Neſciet' face rectū d' dn̄s · theſaurizātes iniq̄tatē ↄ rapinas ĩ edib' ſ̄ſ · Et ↄ dite · q eplabat · co · ſ̄pl · q ñ opatiebat lagaro

Eccl. [illegible] — [illegible] ſic [illegible]

[illegible] — [illegible] hoīs [illegible]

[illegible] — Ego q̄ n [illegible] · [illegible] cū [illegible] ↄ [illegible] eos

Greg. — [illegible]

[illegible] — [illegible]

Oſee viij — [illegible] ſ · [illegible] co ſuū ↄ obliti ſ mī ·

Eccl. vij — [illegible] illo ·

Iob xxvij — Pedes [illegible] · locū [illegible] · et [illegible]

Ie. vij — [illegible] diuiciis · [illegible]

Ie. xlviij — Fertil' fuit moab ab adoleſcētia ſua · [illegible]

Oſee vi — Effraim fcs ē [illegible] · q ñ [illegible]

Oſee vij — [illegible] dolores pmittēs [illegible]

Cui meſſē famelic' comedet · et ipm̄ capiet armat' — Iob. v. et bibent ſitiētes diuitias eius

Diuitias q̄s deuorauit euomet · et de vētre eius extrahet eas dn̄s — Iob xx

Si cōparauit · qſi tam argentum · et ſicut lutū ppauit ve[ſtimenta] — Iob xxvij

ſtimēta · pparabit quidē · ſ ; iuſt' veſtiet' eis illa · et argētū īno[cen]tes diuidet

Simul īſipiēs · et ſtult' pibūt · [illegible] — Ps

Bon' relīq̄t heredes · filios et nepotes · et cuſtodit' iuſto ſbā pctoris — Pv. xiij

Q vi calupniat' paupē · ut augeat diuitias ſuas · dabit — Pv. xxij — [illegible] ipſe ditiori et egebit

Ille acuat ex aīo ſuo · ĩ iuſte · aliis cōgreg̅at · et ī bonis illi' ali' — Eccl. xiiij

Perdix fouet q̄ ñ peperit · fecit diuitias · et ñ ĩ iudicio · ĩ medio — Ie. xvij dierum ſuorum dereliquet eas.

Rurſus deteſtat' ſum oēm īduſtriā · q̄ ſb ſole — Eccl. ij ſtudioſiſſime laboraui · habitur' herede p' me · q̄ ignoro utrū ſapiēs an ſtult' futur' ſit · et dn̄abit' ī laborib' meis · q̄b' deſudaui et ſollicit' fui. Et ē quicq̄ tā vanū · [illegible] · et c.

[illegible] affligit ↄ auari [illegible] — [illegible]

[illegible] — [illegible]

[illegible] — Iob j — naſc' ↄ mo[rit'] nud'

Nud' egreſſ' ſu de vtō mris mee · et nud' reu[illegible] — Iob j

[illegible] egreſſ' e nud' de vtō mris ſue · ſic reuertet · [illegible] — Eccl. v

[illegible] laboris ſ' [illegible] ſuo [illegible] et c.

[illegible] dieb' vite ſue.

Dormierūt ſōpnū ſuū · ſ · mortis · [illegible] inuenit viri · [illegible] — Ps

[illegible] diuitiaru · ī ſepulcro eis [illegible]

[illegible] ſue · ī mamb' ſ̄ſ [illegible] ĩ manib' ē

Diues c dormierit · ñ' ſecū afferet · et aperiet oculos ſuos · et — Iob xxvij ñ ĩueniet · apphēdet eū · q̄ſi aq inopia · nocte opp̄met eū tēpeſtas · tollet eū vēt' vrens · et velud turbo rapiet eū de loco ſuo

[illegible] īdigūtis ne ſit ē [illegible] — [illegible] — [illegible]

Ne timueris c diues f · f · hō · et c. [illegible] — Ps

Alli [illegible] diuitiis · [illegible] coīn eos — Iob xxi — viuet q' gaudet

[illegible] ſecure ſt · et [illegible] et ñ eſt virga dei ſup illos · [illegible] · [illegible] abortiuit · vacca pepit · et ñ [illegible] · [illegible] pueri [illegible] · [illegible] · [illegible] cū [illegible] · [illegible] ī bonis di[es] [illegible] et c.

Habitēt ī tabnaclo ei' · ſocij illi' q ñ eſt — Iob xi — [illegible] hoſp.

Sb vbi dormit ī ſecto calami · ī locis humētib' · ptegūt — Iob xl ſpīne [illegible] et [illegible] torrētis.

Abſorbebit fluuiū · et ñ mirabit' · et c. [illegible] magnus [illegible] ſi eos abſorbeat · [illegible] · aīa talis [illegible] · ira īflāmat · malicia āguſtat · voluptas dilatat [illegible] · [illegible] · īuidia [illegible] · lux' īqnāt [illegible]

Hic dō ſpecta tua cōedes · [illegible] dieb' vite t'. i · [illegible] — Gn. iij

Semp pulus pānis [illegible] · [illegible] plus · ſi ñ [illegible] — Ps. lxix — ab'

Ecce behemoth · q̄m feci tecū · ſenū q̄ſi bos comedet — Iob xl

Neruetas dns alienis · i · demonib' · q ñ dabūt vb requem — Ie. xvj — [illegible] die ac nocte ī pſpitate [illegible]

Tradā corpora [illegible] — Ps. xxix

[illegible] tot' · i · amatores mūdi · ī maligno poſit' ē · i · ī malig p[illegible]

Calix aure' · babilon · ī [illegible] tota terra · [illegible] ex eo [illegible] — Ie. lj

[illegible] — amor

in calice aureo vinum delectabilis potatur · et in bibente [illegible] [illegible] plus [illegible] pacat delectatione [illegible] [illegible]
cuius mundum infatuat amatorem.
[illegible]
[illegible]
[illegible] cos [illegible] eos.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cos et [illegible] [illegible]
malitiam. [illegible] vicium [illegible]
[illegible]
[illegible] plus [illegible] [illegible]
Amicus huius mundi · inimicus dei constituitur. [illegible] necessitate
[illegible] [illegible]
Ve vobis qui [illegible] habetis consolationem vestram.
[illegible] [illegible] maledictus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Dedi eis frumentum · vinum et oleum · et argentum multiplicavi eis et aurum
[illegible] baal · symulacris. symulacris
[illegible]
[illegible]
[illegible] tabernacula [illegible]
libenter acceperunt
[illegible]
[illegible] facit
[illegible] quod cecidit in spinis · hii sunt qui audiunt · et a sollicitudine et divitiis
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
Iniquus est omnis dives · qui aut iniquus fecit aut iniqui [illegible]
Factus est effraym quasi columba seducta non habens cor. adulatoris [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible]
Si palea sequeris paleas es · et paleas effunderis.
[illegible] et palea et [illegible]
Cor [illegible] quasi lapis [illegible]
[illegible] dilexerunt [illegible]
[illegible]
[illegible] pauperis [illegible]
[illegible] divites [illegible] divites
[illegible] [illegible] id quod habet [illegible] id quod non habet. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] temporum [illegible]
[illegible] sol [illegible] divites [illegible]
[illegible] divitis [illegible] [illegible]
[illegible]

Gula [illegible] [illegible]
[illegible] applaudens [illegible] Gula est solicitudo [illegible]
[illegible] et avidus cibo [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ebrietati. Ebrietas est peccatum [illegible] · quod [illegible]
oblivio generatur et [illegible] petunt indulgentiam
Luxuriam gignit · animam in mummia frangit.
[illegible] facit · [illegible] prelia dicit
[illegible] parit
[illegible] facit esse [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] clandestina [illegible]
[illegible] educat [illegible]
[illegible] ledit primogenitum quod vendit.
[illegible]
Reddit [illegible] · tradit que virginitatem.
[illegible] regem · tollit · nescit satiari
Insanum facit · iras et iurgia nutrit
[illegible] egrotus · fatuus piger · et maledicus.
[illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] aut
[illegible] non placeret [illegible] gulosis
et luxuriosis [illegible] satiat [illegible]
[illegible] condurum
luxuriosa res est vinum · et tumultuosa ebrietas · quicumque [illegible]
[illegible] sodome [illegible]
per panem omnia esui [illegible]
[illegible] vino in quo est luxuria [illegible]
ut febris est in anguilla
[illegible] ignees · ciborum fomitis exarsere · [illegible]
[illegible] frangunt · [illegible] occurrunt
[illegible] saturitas et ebrietas fuerunt · ibi dominatur libido
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] mero estuans · cito spumat in libidinem.
Vinum et adolescentia · duplex est incendium voluptatis
Ventrem distentum · cibo et vino · et potationibus irritatum
voluptas genitalium sequitur
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] paleas [illegible]
[illegible] paleas [illegible]
[illegible]
[illegible] hodie [illegible]
[illegible] paleas [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] colump̄e [illegible] et exempla

[illegible]

[illegible]

Ca. [illegible] hij sꝫ ī cpul' ſꝫ male ꝯuiuātes · ſn̄ timore paſcentes ſemip̄os · hij ſꝫ n̄ ſolum ſibi maclātꝫ · vl' macl'o[illegible] maccte · ꝯmaclātes ſeſe · ī cpul' ſꝫ · [illegible] [illegible]

[illegible]

et plurat [illegible]

[illegible]

[illegible] Job.

[illegible]

[illegible]

[illegible] ceſſe [illegible] eſſe [illegible]

[illegible] celū claud'

[illegible] ſit · et v̄ ī ſtra · ī cel' · apparcat [illegible]

[illegible] et hic gaude · ē ī celo · ī illic [illegible]

[illegible] viueſ mortuus ē · [illegible]

[illegible] ē dn̄a dormiente · dom' ī portune · pſt' per [illegible]

[illegible] ex [illegible] la · ex ebrietate [illegible] soporatur et
luxu · ecceta vita · in ordinate psiluit · et totam dom · i · gsūa
Prov. xxiij — Eris sic dormiens · in medio maris · etc. vs. | perit
Osee iiij — Omnem delinquit · vinum custodiendo · fornicatio · et vinum · et ebrie
tas aufert cor · Ecce [illegible]
[illegible] · Templa [illegible]
Eccl. xxxi — Si coactus fuisti in edendo multum · surge e medio · et evome · et
refrigerabit te · Expone mortalitatem · tas [illegible] n̄ sin [illegible] ev.
Eccl. v — Dulcis somnus operanti · sive parum · sive multum comedat · saturitas
Eccl. xxxi — vigilia · et scelera · et tortura · viro infrunito · somnus sanitatis
in homine parco · dormiet usque mane · et anima eius cum ipso delectabitur.
Eccl. vj — Omnis labor hominis in ore eius · et anima illius non implebitur bonis.
Job xx — Nichil remansit de cibo eius · et ideo nichil permanebit de bonis eius.
Sed sunt quibus multa remanent · sed illa reservant in posterum [illegible]
Ibidem — Quasi canis sub sidera trepidus reservat ab alimentis mane · magis ne
[illegible] · Ecce eos qui totum dant carni · et nil anime · Dicitur Job xxiiij.
Job xxiiij — Obliviscatur illius misericordia dei · et suppone carnem dicens · Dulcedo
illius vermis · dulcedo est talium · tota est in ymine · i · in carne · [illegible]
[illegible] · fuit
est sterilis · et que non parit · i · carnem · que sterilis est ab omni operatione ·
nec parit fructum bone operationis · vel actionis · et vidue non bene
fecit · vidua est anima · sponso suo legitimo · i · Christo viduata ·
que abiit in regionem longinquam · accipere sibi regnum et reverti.
Ad Eph. v. — Nemo est unquam carnem suam odio habuit · sed nutrit et fovet eam
alimentis · s · et indumentis · Contra quod dicitur
Eccl. vij — Da misericordiam · i · anime · et ne susceperis peccatorem · i · veterem hominem.
Ibidem — Bene fac humili · i · anime · et ne dederis impio · i · corpori · prohibe
panes illi dare · ne ipsis potentior te sit
Job xx — [illegible]
[illegible] quod apostolus ad Ebr. xij. | vendit primogenita sua
Ad Ebr. [illegible]
Eccl. xviij — Post concupiscentias tuas ne eas · gestiendo · s · eas · et a voluptate
tua avertere · Si est prestes anime tue concupiscentias eius · dabit te in gaudium
inimicis tuis · i · demonibus · et est | [illegible]
[illegible] — [illegible]
[illegible] — [illegible]
Aug. — Eva que diu in paradiso abstinuit virgo fuit · quam cito | potuisset |
preceptum abstinentie violavit · libidinis corruptio · et concepit
et a paradiso eiecta est · simul cum adam.
[illegible] — [illegible]
[illegible]
Idem — Caveas corporis appetitum · quam maiorem penam habet in sequendo · quam
abutendo voluptatem · | [illegible] parit
[illegible]
Ys. lvi. — Venite sumamus vinum · et impleamur ebrietate · et erit sic hodie sic et cras.
Osee vij — Ceperunt principes furere a vino · | et multo amplius
Ebrietas corporis insania est mentis
Plin. — Inter mensas · et pocula facile est ad immundiciam procedere.
Luc. xvj. — Homo quidam qui epulabatur cotidie splendide · in lingua specialiter punitus est · quia
in ea duppliciter peccaverat · in edacitate · s · et loquacitate · et sic
[illegible]
v — Quia multum pro garrulitate deliquit · lau[illegible] lazaro negaverunt mici
dabitur · Ecce est consuetudo religiosorum · s · silentium tenere · et sacram audire
lectionem · non verba scurrilia
Ovid. — fecundi calices · quem non fecere disertum
Eccl. xxxvij — Noli avidus esse in omni epulatione · et non te effundas super omnem

escam · in multis enim escis · erit infirmitas · et in plesura i[illegible]
ditas · appropinquabit usque ad coleram · propter crapulam
multi obierunt · qui autem abstinens est · adiciet vitam ·
Nescit homo precium suum · nec invenietur in terra suaviter viventium. — Job xxviij
Luxuriosa res vinum · et tumultuosa ebrietas · quicumque in his
delectatur · etc. vs.
Verum hii quoque pre vino nescierunt · et pre ebrietate erraverunt ·
sacerdos et propheta nescierunt videntem · ignoraverunt iudicium ·
omnes enim mense replete sunt vomitu · sordiumque · ita ut non esset locus.
Saporem optimum dare non possumus · si mense hunc aciam cogitamus. — Ibidem
Pinguis venter · non gignit tenuem sensum. — Ibidem
Copia ciborum · subtilitas impedit. — Ibidem — [illegible]
Plenus venter · et tumens · non capit divina misteria — Orig.
Ve est terra · cuius rex puer est · et cuius principes mane comedunt — Eccl. x.
Beata terra · cuius rex nobilis est · et cuius principes vescuntur in tempore suo
ad reficiendum · non ad luxuriam.
Ve qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam · et potandum usque — Ys. v.
ad vesperas · ut vino estuetis.
[illegible] — [illegible]
et opus dei non respicitis · nec ad opera manuum eius consideratis.
Ve qui potentes estis ad bibendum vinum · et ad miscendam ebrietatem. — Ibidem
Ve corone superbie ebriis effraym · et flori decidenti glorie exultationis eius — Ibidem xxviij
Ve qui potum dat amico suo · mittens fel suum · et inebrians — Abac. ij
ut aspiciat nuditatem eius · repletus ignominia pro gloria · Bibe
tu quoque · et consopire · circumdabit te calix dextere domini · et vomitus
ignominie super gloriam tuam. | in [illegible] · glo · aug.
Sive manducatis · sive bibitis · sive aliud faciatis · omnia in gloria dei. — I ad Cor. x. — Blasfemia
Si quis [illegible] — [illegible]
tenetque membrorum · gratias agens ei · qui et mortalis · et fragilis tribuit
ista supplementorum solatia · cybus tuus · et potus · laudat deum ·
Si vero modum non debitum in modernitate voracitatis excedis · et violentia te ingurgites · contra sequens laudes dei · tua lingua
reficiet · vita blasphemat.
Delitie epularum varietates · avaritie fomenta sunt — Ibidem — cupiditas
[illegible] — Ibidem
[illegible] — Ibidem — [illegible]
[illegible] epulas · in egestate erit · qui amat vinum · et pinguia — Prov. xxi. — [illegible]
[illegible] — [illegible]
ca · paulatim decidet · | Habet autem Gula · v · satellites · Quid · Tempus · Quale · Quantum · et Quo · Quid · attendit in genere ciborum · Tempus · in qualitate sumendi · Quale
in condimento · et preciositate ciborum · et salsamentis · Quantum · in
tempore sumendi · Quo · in studio preparandi · vel melius non
tenent in lib. v. Preppere · refert ad horam · Laute · ad abundantiam
qualitatem · et preciositatem · Nimis · ad sumendi quantitatem
[illegible]
sollicitudinem · et curam · Primo vitio peccavit Jonathas
i. Re. xiiij. Secundo peccaverunt filij israel · Num. xj. Tercio
peccaverunt filij israel · Num. xj · Sodomite · de quibus loquitur
Eze. xvj. Hec fuit iniquitas sodome · etc. Quarto peccavit
esau · Gen. xxv. Quinto peccaverunt filij heli · ofny
et phynees · i. Re. ij. Notata sunt hec
Ve [illegible] — Eccl. x. — [illegible]
venter eius fuit · qui ciborum lauticiam diligit
[illegible] — Ibidem
de quibus proficis ab [illegible]

[illegible] q̄ p̄ gulā n̄ [illegible] t̄ sit · q̄ [illegible] legūa
[illegible] · S̄ glo · [illegible] n̄ [illegible] caūi
[illegible] alium · [illegible] · [illegible] ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dole [illegible] · gl̄ [illegible] pudicitia
[illegible] q raro [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] ab · et [illegible]
[illegible] medicamentu
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · q̄ [illegible]
[illegible]
Nol̄ [illegible] esse · [illegible] epulantē et [illegible]
[illegible] · n̄ ad voluptatē [illegible] · palati [illegible]
Prudentiā carnis mors [illegible]
et pax · p̄ [illegible] carnis [illegible] accurate · [illegible] et
[illegible] carnales · [illegible]
[illegible] · q̄ legi [illegible] · [illegible] · theologice
q̄ phibet [illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] plac̄ [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] .
[illegible] · merito q [illegible]
Ne [illegible] · ne [illegible]
[illegible] · q̄ [illegible]
[illegible] q̄ [illegible] · [illegible] q̄ [illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · et [illegible] · ne [illegible]
et [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]

L[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] voluptas · q̄ [illegible]
[illegible] .
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
Jnquat [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] at · et [illegible] claudit
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] ·
[illegible]
[illegible]
[illegible] ·
[illegible] tollit · [illegible] publica ponit

[illegible] hoīes [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] · ē [illegible] ca pv. vi
[illegible] · [illegible] · [illegible] hoīes [illegible] [illegible] Jnquat.
[illegible]
[illegible] q [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] pv. vi
[illegible]
[illegible] · ne [illegible] Ecc. ix
[illegible] · [illegible] · q [illegible]
[illegible] · [illegible] Ecc. ix
[illegible] · [illegible] · [illegible] pv. v. [illegible]
[illegible] ē mulier · et [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] · mulier · [illegible]
[illegible]
[illegible] · et [illegible]
q vita [illegible]
[illegible] · q̄ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · q [illegible]
[illegible]
[illegible] · et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · q [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · et [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] .
[illegible] · et [illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] Fornicat
[illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] Ecc. ix
[illegible] · et [illegible] · [illegible] Pab. ij.
[illegible] · [illegible] · [illegible] Eod. vi
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]

q̄ etissime digerit.

pi. v. dīn. Pedes ē delectant [illegible] et ad [illegible] illi pe
nerat [illegible] Tulli
Pi. v. [illegible] est [illegible] prudie.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Illū q̄ libet ñ dicā · cū mliet · īpat · leges īpoit. — Tulli
vocat · vīeīd est · erat [illegible] est · pesat [illegible]
[illegible]
Carere [illegible] — Io.
legat [illegible] tribunalia flagitus libere dominat.
Nō [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

mīu ē accepta voluptas.
[illegible]
[illegible]

Sept̃ sũt vitia capitalia .s. Libro · V · vij · vitiis mota

S[illegible] [illegible] Ira · Inuidia · Auaritia · Accidia · Gula · et
Luxuria · q̃ sũt [illegible] vij [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
os excelle videat̃.
Et sic ĩ corde gliat̃ · c̃ alios ñ appciat̃ · ĩmo despic̃ · [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Et ĩ iactãtiã h̃t ĩ ore · dicẽdo se eẽ [illegible] q̃ sit · v̄ ĩgeniosum
sapiẽtẽ · eloqẽtẽ · [illegible] · [illegible] ĩ q̃rit laudẽ · et fauorẽ ab h̃oib;
In ope [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] se gerit pmeliore · et ab h̃oib; uult h̃ri p maiore · ñ
ĩ[illegible] vult h̃re siñore · ĩmo nec parẽ · grauⁱ aũt [illegible] pec
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
q̃ gliat̃ ĩ corde · [illegible] iactat ore · et arrogat ope · [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
.s. [illegible] ludis v̄ aliq̃ gliat̃ [illegible] mult̃ cõmedẽdo · bibẽ
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] agẽdo · [illegible] [illegible] · [illegible] gliant̃ ĩ malis · [illegible] · [illegible]
[illegible] peccãdi · nulla pceda [illegible] e.

In Ira aũt oĩq̃ peccare [illegible] ĩ corde · ore · et ope.
ĩ corde · ĩ · ĩdignatiõe · [illegible] · et impatiã
In ore · p minas · et maledictões · et cõpplia · et [illegible] silia
In ope · p lites · cõtẽtões · vulnã · hõicidia · et [illegible] silia
Inuidia aũt [illegible] q̃ h̃t · q · duos riuos · ĩ corde · s · gaudẽ
de mal' alioz · et dolere de bonis · ĩ
In ore detractiõe q̃ [illegible] e · q̃ · s · boñ ĩ malũ [illegible] · dicẽs
[illegible] q̃ [illegible] · et null' ita ite puit̃ ĩ [illegible] · sic ĩuid⁹ · q ĩ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] · q̃ malũ ĩnocẽtie [illegible] · [illegible] · obloqutõ · et [illegible]
tio · minuit boñ · q̃ [illegible] dĩr spẽs [illegible].
In ope aũt sũt [illegible] · ĩ habitu tristia
In auaritia silr̃ q̃ [illegible] peccat ·
In corde · p appetitũ · et desideriũ reꝝ · dignitatũ · [illegible] · et ĩ
p amorẽ coꝝ · q̃ iã possident̃.
In ore aũt e adulatõ · mẽdatiũ · [illegible] · [illegible] · ĩmo do
[illegible] fraudulẽt⁹ · et silia.
In ope aũt furtũ · Rapiã · appetit e [illegible] h̃re res [illegible].
nec ĩ putat auaritiã · [illegible] seq̃ [illegible] · q̃ uult eas [illegible]
[illegible] expẽdere. Et ista iiij vitia · [illegible] · [illegible] · ĩ cõmittẽdo
Accidia [illegible] · q̃ seq̃ ĩ obmittẽdo maxime · ĩ q̃ silr̃ [illegible]
peccare [illegible].
In corde · cũ ñ cogitat de d[e]o · vl' de salte [illegible] · vl' ñ est
[illegible] [illegible] pcti · et etiã cũ cessat a studio
In ore · [illegible] e posset [illegible] laudare · pusill[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] docere · malos rephẽdere · bos [illegible] · et ñ facit
In ope · helemosinas ñ dando · et ab ill' alus opib⁹ [illegible]
cessando · ad [illegible] ñ eũdo · [illegible] · negligẽdo · Ista · v.
vitia · dĩr spũalia · q · v · d · [illegible] · sũt maioris culpe · sed

[illegible] [illegible] [illegible]
In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
In [illegible] [illegible] [illegible]
In [illegible] [illegible] [illegible]
In ope [illegible] [illegible]
In Luxuria multiplicat̃ ·
In corde · p cõsens⁹ delectatiõe · v̄ q̃ videñ mliere · ad [illegible] · et c̃.
In ore · de h̃mõi loq̃do
In ope aũt · et cõtra naturã · et s[illegible] · hec aũt pcc̃ · et
alia similit̃ · cõsiderãda sũt · ĩ põdere · numero · et mẽsura
In pondere exprimit̃ q̃lĩtas · q̃ aggrauat peccatũ · vñ
apl's · deponẽtes oĩe pond⁹ · et c̃.
In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Explicit Sũma · vij · pricipalium vitioꝝ · edita
siue composita · a fr̃e Jordane ordinis pdicatoꝝ

Incipit prologus in summa contra paterinos edita

Vergente ad occiduum mundo et instantibus periculosis temporibus quibus multi discedentes a fide confugiunt se sectam potius congregantes sibi discipulos prurientes auribus, unusquisque fidelis pro viribus se debet ... fidei, et illos hereticos debet insurgere qui parata ... nunc quod non in uno solo articulo fidei errant sed in omnibus ... fuisse ... [illegible] ... ascendisse ... [illegible] ... vicissitudinis ... duos ... duos deos ... unum visibilium, alterum ... [illegible] ... lapides vivos ... hereticos ... potentioribus armis expugnent ... putavi me ... si hostibus non saltem pro possum ... [illegible]

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Ut ... nis phi opusculi ... [illegible] ... hic heretice ... catholice ... disputantes ... [illegible]

[illegible]

... pessime manichei ... quod exponi ... suum ... receptum ... [illegible] ... ad Col. iii. ... [illegible]

[illegible]

[illegible] et [illegible] dicat [illegible] celo [illegible]

[illegible] vos [illegible]

Retroque [illegible]

[illegible]

[illegible] cos [illegible]

Q[illegible]

[illegible] mal' [illegible] cos avaunt. [Rio. Catho.]

V[illegible]

V[illegible]

V[illegible]

N[illegible] [Catho.]

N[illegible]

N[illegible]

H[illegible]

[illegible]

h[illegible] [Catho.]

F[illegible] [Catho.]

[illegible]

S[illegible]

[illegible]

[illegible] [Catho.]

O[illegible] q matrimonia [illegible] paul' [illegible]

[illegible] manifeste [illegible]

[illegible]

[illegible] [Papias] N[illegible]

[illegible]

C[illegible] [Catho.]

[illegible] [Papias]

O[illegible]

[illegible]

P[illegible]

[illegible]

[illegible] [Catho.]

[illegible] [Catho.]

[illegible] fructib' [illegible] [Catho.]

ij.

Q̃ ĩ relĩqt vx̃ et filios pp me · ñ ẽ me digñ ǵ ſcẽt ĩ via · Cath. Q̃ ñ odit aĩa ſuã · ñ p̃ meus eſſe diſcipl's
ǵ debent aĩas [illegible] et mortalĩt [illegible] [illegible]
[illegible]
maleficĩ tualẽ religã ẽ · nec ipi oſeruat · et aĩa odiẽda · ẽ ẽ
ad carnalia deſideriã · ne ipi oſeruat · ſ; ſic aĩa ñ ſequit pp b̃ a cõſ.
qui nõ ſeipm̃ pp b̃ [illegible] · ſic ñ vxõ · pp ſidẽ · ſi uult reſipiſcẽ
religioa ẽ · ſic d̃r ad Cor. · vii · Siq̃ fr̃ vx̃ · ht̃ ĩfidelẽ · ⁊ h̃ oſent̃
hitare ẽ illo · ñ dimittat illã · Et ĩ · Scificat̃ ẽ ẽ vir ĩfidel' · p mu
lierẽ fidelẽ · et ſcificata ẽ mulier ĩfidel' · p vir fidelẽ Cath.
[illegible]
ap̃ · ad Rom · vii · Q̃ ſb viro ẽ mulier · uiuẽte viro alligata
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ſic dnt̃ pat̃ Marc · xii · Ipẽ d̃r ĩ ſpũ ſcõ · dixit d̃s · Et ĩ [illegible]
[illegible]
et pphas audiat̃ illos Luc · ĩ ev̄ · ii · fi̇ · paſche · [illegible]
[illegible] Io · v.
Si c̃deretis moyſi c̃deretis forſitã et m̃ · de me · ẽ ille · ſcripſit Ibid
Scrutamini ſcptas · q; vos putatis ĩ ill' · vitã eẽnã hr̃e · ⁊ ille
ſt̃ q̃ teſtĩ phibẽt de me Iac · xvi · Ex̃ accipite fr̃es laboris
et patiẽ · pphas q̃ locuti ſt̃ [illegible] [illegible]
ſalute exqſierũt · et ſcrutati ſt̃ pphẽ · q̃ de futa ĩ vob grã pphi
[illegible]
[illegible] glias [illegible]
[illegible]
Pe · ii · Ca · ii · [illegible] pphẽ ſmocẽ · cui bñ faatis at
[illegible]

[illegible]

[illegible] librum psalmorum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] placitum est.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nos repromissio facta est. quia hanc deus adimplevit filiis nostris [illegible]
[illegible]
[illegible]
ad [illegible] appellatur [illegible] de patre celesti [illegible] intelligi
[illegible] et apta. [illegible]
[illegible] quia fides est argumentum rerum non apparentium. Ad Ro. x.
[illegible] quia reputata est abrahe fidei ad iusticiam. Et [illegible] Nec con-
sideravit corpus suum [illegible] emortuum [illegible]
[illegible] Ad Gal. iiij. Scriptum est quoniam abraham duos fi-
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] in gloria [illegible]
[illegible]
Lex per moysen data est. gratia et veritas per ihesum christum facta est. [illegible]
Quot quot ante me venerunt fures fuerunt et latrones. Ad Ebr. x. Lex nichil ad perfectum duxit
[illegible] ministratio mortis litteris deformata. Ad Cor. ij. c. iij.
[illegible] in gloria [illegible] filii israel
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fures fuerunt et mali. Iohannis x.
In evangelio dicitur. quot quot ante me venerunt non quot fuerunt. venisse namque
intelligimus [illegible] pseudo prophete [illegible]
[illegible]
sit illos. [illegible] pseudo prophete [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ille [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ioh. [illegible] Ego baptizo vos in aqua [illegible]
[illegible] baptizabit vos in spiritu sancto et igni [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de celo [illegible]

Villicus iniquitatis [illegible] omnis anglorum [illegible]
[illegible] et psalmorum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
venoit. et [illegible] de celo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ne dormiatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] celestis patris [illegible]
Noe. habrahe [illegible] patriarcharum et prophetarum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ad hoc quod exponitur [illegible] villicum [illegible]
[illegible] laudavit dominus villicum iniquitatis
[illegible] amicos de mamona iniquitatis. [illegible] ad malefaciendum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Iacob [illegible]

ēt natꝫ · ñ fecisset ad bonū · vl' mali · Sic ḡ ipē coꝛ ñ pot [illegible] ḡ fuerit de ill' spūb; q de celo erectꝫ sūt · illi ē oms [illegible] (Cath.) Nonne dr ī lr̃ · vid · ihu filij syrac [illegible] · Q' uiuit ī eternū · cauit ō simul · ḡ oēs aīe · ī simul' sūt [illegible] · ḡ ñ de nouo cāte · sꝫ spūs celestes fuerūt. (Cath.)

[illegible] q simul ō cauit dūs · q̄ē ad pⁱsaā · sꝫ cotidie · ad[illegible] nouo cāt dūs aīas · sic ipē dr ī evā · pr̄ meꝰ vsqꝫ mō opat [illegible] · Sile dr · Eccl' · c · i · Q'd ē qd fuit · ipm qd futuꝝ ē · [illegible] ē qd factū ē · ipm qd fied' · qⁱ dicat · ī futura ī mite dīa sci [illegible] (Q̄nti cap.) [illegible] ē · q̄ cathꝭ ostēt' vām · [illegible] · fatastica [illegible] · Cath. c · i. Lib' generatois · ihu xp̄i · filij dd · fi lij abrahā [illegible]

[illegible]

(Cath. ix) [illegible] ē q ñ ē · q̄ē adh · q ipā petebat aq̄ ī uinū cūtꝫ · qꝫ hāc po[illegible] ex ei' carnalj gītēa ñ exerat · sꝫ ab etna pr̄is po · sꝫ ñ de cib; dixē ge nialit · qd m̄ ⁊ tē · qꝫ pea ea vgīe; vgī cōndaū · v' h'et so latum · [illegible] · et cuīt [illegible] ill' · sic ī ev · lē.

(Manich. ad Cath.) [illegible] apparētib; dixē · q̄ ē mr̄ m̄ [illegible] mat m̄ · ⁊ fr̄es m̄j · Q'cq; ē fecit [illegible] pr̄is m̄j · q ī cel' ē · h mr̄ fr̄ · soroꝛ · et mr̄ ē · (Cath.) [illegible] · Disc'p. i x · laudāt · sꝫ mr̄ ei' cā ñ vitupat · ñ mr̄ ēē negat · (Manich.) Dicētꝭ beat' vēt q te portauit · ⁊ vba q su · noluit hoc audire dñs · sꝫ [illegible] · Q'u imo bt̄i q au · v · di · ⁊ cu · i · (Cath.) [illegible] fatuit bt̄ā · qn pr̄is · ī mo illi q audiūt vbū di · ⁊ ctodiūt [illegible] · i · bt̄i sūt · qꝫ potes ⁊ volēs fu ē · oēs cūctos btīficare ·

(Manich.) Dic · Jo · ev. c · lxxviij · Ego ñ sū d' h' mūdo · ḡ ñ fuit nat' d' mlie · (Cath. iij) Ita itelligo · ñ sū d' hoc mūdo · i · d' mdanīs · sic ī ipē dr · d' ap'ls · c · liij · Nō sūt d' mūdo sic ē ñ sum de mūdo · ḡ sic ap · de mūdo erāt · qꝫ d' mlie rib; · et ñ erāt de mūdo · i · de mdanīs · ita et xp̄e [illegible] ē vitās · sꝫ vītas · ñ fallj · ñ falle p̄t · ḡ ñ fuit fantasma.

[illegible] Cap. De scō Johe bap. ḡ manichei dapnāc nituntur ē cathꝭ [illegible] · luc · i · cap.

Et spū scō replebit' adh' ex vtō mr̄is sue · Jt Jo · ij · Fuit hō missꝰ adō · c · nom̄ erat Jōhs · h' vēit ī testī' · (Luc. [illegible]) [illegible]

[illegible]

i decapoli · i absẽtia ihu · q̃ si carnalit̃ ẽ eo iuixit · Et
ideo · n̄ pmisit eu dẽ sce ire · Silr · i Johs pl9 fec̃ testi9
laudes p̃sens i absẽtia ihu · q̃ ñ fecerit apt · q si lau
dis adhuc ẽ addit · n potat suspecta esse testis · Jo
q n̄ nq̃ visu · digito d dicẽs · Ecce agn9 di · ecce q tollit
pctã mũdi · [illegible] Dubitãs johs ẽ duos ex discip
lis · misit i trogare ihm · Tu es q ventur9 es · an aliũ expectam9
Req̃rẽtib9 at istis · pcessit ẽ morte · et i dubitatõe · dfũc
t9 · et sic dãpnat9 est · Cath · ad mach · Qualit melio
testim9 · p9 recessum istor [illegible] ptulit eis ihc xpc · q̃ p
[illegible] dicẽs · [illegible] vide i deserto ·
arundinẽ vẽto agitatã · q · dicat · n̄ · vñ sbdr · Ecce qui
mollib3 vestiũt̃ ec̃ · [illegible] pl [illegible] · pcu
rat eũ aglm suũ dicẽs · Ecce mito agl3 m · Qa g̃ ei9 agls
fuit i tãs volunt ei9 aglo ẽ i ferno · Rcũa g̃ dubitauit
de adũetu x̃ ad iferna · Et ideo itrogau eum · Tu es q ve
tur9 es · itellige ad iferna · ipa p9 · an aliũ expectam9 · i · paliũ
extrahes nos de i ferno · v nũc hec scis patarchis q i i
ferno st · Aliõ oĩs dubitatõ dãpnosa ẽ · et mortifera · scelera
tissi · et si eẽt h dubitatõ johs dãpnosa · tam ex Ev · nõ
heẽt · q i hac dubitatõe defunct9 fuit · imo nimis fui adeu
teũ potuerit · et 9 [illegible]
te · g̃ male pcepisti ihu dicẽs · Jte iuitate tobi · q re · i ps̃i
[illegible] · ñ eẽt i iugũ ei9 suaue · si ipotable · qr nich po
[illegible] g̃ [illegible] q lau
datũ a d9 odẽpnatis · et pcepti r9 i possiblitatis vituũ adap
tatis · Possum9 et alit̃ dic̃ · q n̄ 9 itrogau · s3 discip̃ · Qr
ẽ vitũ [illegible] · q̃ r · [illegible] · et [illegible] · q johs vinũ
n bibebat · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vij · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nos baptiça · [illegible] · [illegible] et baptiçat9 [illegible]
[illegible] · [illegible] docete os gentes baptiçãtes
[illegible]
n baptiçat9 [illegible] · [illegible] ihc i [illegible]
[illegible] baptiçabat
[illegible] Concedo q baptiçau xpc [illegible]
[illegible] et spũ sco · [illegible] johs
[illegible] Ego baptiço vos i aq̃ [illegible]
[illegible] vos baptiçab9 i spũ sco [illegible]
Et i actib3 apl · [illegible] johs q̃ baptiçauit aq̃ vos aũt
baptiçabimi i spũ sco [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Baptismũ [illegible]

i bapto ẽc Jolis ep9 testat9 · aq̃ baptismatis · sãguie re
deptionis · qr n̄ esset effus9 sangs ẽ · et n eẽt i ips̃ scs aq̃
[illegible] baptiçaret · [illegible] · et ista [illegible] bap
[illegible] sic̃ paul9 ad ephs · d · c̃ · v · Jpe dilexit ec̃c̃ · et ipsũ tra
dit p ea · v illã sctificaret · mũdans eã lauacro aq̃ i vbo · i · i uo
catõe trinitatis · [illegible] esse bapm̃ q pdicatõe
vl spm · qr dit ad Cor · i · cap · iij · nõ misit me ds bap · s3
euãgliçare · Et i · Ego plãtaui · appollo rigauit · Corneli9 vo
pdicat9 · et spũ sco iflãmat9 · Et eunuch9 pdicat9 · qr pea eẽnt
i aq̃ baptiçati · De bap · puer · Cath ·
De ifantib3 vo amiramur dicẽtes q n̄ saluãt9 · s3 ẽ delitas
viri · di ampla mĩa refrenat · Jpe ẽ sic d i Ev · math
c̃ · xviij · pcep · videte ne cõtẽpnatis vnũ ex hijs pu · dico ẽ vob
qr agli · e · i c · rẽ · venit ẽ fili9 hoĩs · saluare qd pierat · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] nob datũ ẽ nosse misteriũ reg̃ di · q p puer
[illegible] discipl̃or itelligim9 r · q puer erãt humilitate
et inocẽtia · ppusillos q i eũ ẽdẽt · itelligim9 discipl̃ · q puer
[illegible]
[illegible] itellig9 hic multi hre et itellectũ ystoric̃ respuitis ·
puero ẽ isto d · c · xv · Accipiens puer statuit i me co
[illegible]
[illegible]
vñ puer q ali pusilli erãt · [illegible]
sic expõtis · imo erãt mag [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] offerẽtib3
[illegible] · [illegible] paruulos venire
[illegible] · [illegible] dico vob
[illegible] · [illegible] · Et cõple
[illegible] · benedicebat eos · [illegible]
[illegible] · [illegible] benedicebat g̃ saluãt pueri · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible]
Jtellig [illegible]
[illegible] · [illegible]
mutuis n̄ peccat i vbo · g̃ [illegible]
[illegible] qui i vbo [illegible] peccare · [illegible] peccare i vbo [illegible]
[illegible] · [illegible] · ñ ẽ mortifera
qr [illegible] · [illegible]
[illegible] · Qũo saluab9 pueri q r boni
fec̃ · Cath · Et quo [illegible] · [illegible] mal · fec̃ · [illegible]
[illegible] saluãt pueri · [illegible] · [illegible]
Cath · Verũ ẽ · [illegible] · Et si ex lar
ga di clemẽtia · qr [illegible] · s3 fide [illegible]
tis · alter saluat · [illegible] · vñ [illegible] · q fide · alic̃ · alt̃ sal
uat9 · Cath · Et ev · fides [illegible] fuit sic̃
vñ [illegible] est libi ad9 · [illegible] mag ẽ fides tua · fiat t sic
vis · Et [illegible] ẽ filia ei9 ex illa hora · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
reg̃ celor · [illegible]

vilipēdr̄. Cath̄ vtilissimā pbat

Maria · ꝛ martha · ꝑ lazaro exorātes ī petrarīt · ḡ pui est p defunctis exorare · Jt ap̄o · ad Cor · j · c · xv° · Si mortui n̄ resurgūt · qd̄ faciēt q baptiçāt ꝑ mortuis · Ergo ād ē bapti. p mortuis · s; alis baps ꝑ eis n̄ fit · n̄ orō · vl' helia ꝛ silia · ḡ talia p defunctis pt̄ · Jt ep̄ Jo · j · ca · ānpnlt̄ · Q' scit frēm suū peccare pc̄ · n̄ ad mortē · petit et dabit ei vita peccanti · n̄ ad mortē · Est pc̄ ad mortē · n̄ p illo dico v̄ roget q̄s · h̄ d orōe q̄ fit p mortuis intellr̄ · Q' ē ī veniali · qd̄ n̄ ē ad mortē decessit · ei fit p mortuis · Q' aūt ī mortali decessit · p illo n̄ l; orare · Si aūt pessime pc̄ orō · Q' aūt ī mortali decessit · p illo n̄ l; orare · Si aūt pessime ... vel ītellige ... Johīs · Illim ... pc̄ est adeo mortalissim · p q̄ orare · n̄ licat dū viuit ille ...

[illegible]

... n̄ p eo dico · v̄ oret q̄s · Ꝑ huis vō · q sīt ī p̄gatorio · ꝛ ē venialib; decessit · Q' scit frēm suū peccare pc̄ · n̄ ad mortē petat p eo · ꝛc · Aug' · Nescio qd̄ sit pc̄ veniale · nescio qd̄ sit ...

[illegible]

Cath' · Concedo · q · vnūqsq; pse vōē reddet dō · et n̄ unu' p alio · Cath' · Concedo · q · vnūqsq; pse vōē reddet dō · sic ī sup̄dcīs auctori' · otiet · s; qd̄ d bursa tua vis addē · n̄ recipio · vidl; q vnuam alt'' n̄ expetere · 7 vn' viuo · et p' mortē · q; dc̄ est · ... alt' alt'' onā portate · ꝛ s' ad Gal · c · Et dē ē nb · Cōfitemī alterutrū pcā vrā · ꝛ orate p inuicē · v' sal · ...

[illegible]

Lauichs · c · xv° · Si ceciderit lign' ad austr̄ · aut ad aqlone · ī q̄cq; loco ceciderit ī erit · ḡ n̄ pōt hō p' mortē loc' mutare · Cath' · ...

[illegible]

... vbi te īuenio · ī te iudicabo · ḡ sic īuēt ē hō in morte · ita iudicat · ḡ n̄ pst pea orōes · Cath' · ...

[illegible]

... Ego sū p̄mus et nouissim' · et sū viuus · et fui mortuus · ꝛ ecce sū viuēs in scl'a scl'oꝝ · et habeo claues mortis · ꝛ īfni · ...

[illegible]

Ad Cor. ij. c. xv. Insipiens tu quod seminas non vivificatur nisi prius moriatur. Et ibi. Omnes quidem resurgemus sed non omnes immutabimur. Et ibi. Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionem et mortale hoc induere immortalitatem. Ad phil. c. iij. Reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue. Ad thes. c. v. Ut integer spiritus vester et anima et corpus sine querela in adventu domini servetur. Ad hebr. c. xv. Donec occurramus omnes in unitatem fidei et agnitionis filii dei in virum perfectum in mensuram etatis plenitudinis christi. Ad Ro. viij. Qui suscitavit ihesum christum a mortuis vivificabit et mortalia corpora vestra. [illegible] Amplissimum [illegible] multa de superna resurrectione auctoritates in medium possemus deducere sed quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per penitentiam et [illegible] appellari nomine corporis quia [illegible] [illegible] [illegible] celestia et [illegible] [illegible] celestium i. a. [illegible] huius auctoritatis vos [illegible] sufficiat [illegible] mortalibus corporibus [illegible] intelligi [illegible] resurgat. Anichs.

[illegible] [illegible] corpus animale [illegible] corpus spirituale [illegible] animale surget spirituale ergo corpus quod resurget erit spirituale ergo erit spiritus. [illegible] ipsum apostolus quia vultis [illegible] corpus. Cath. animale [illegible] spirituale sed apostolus vult esse id quod patet per precedentia ubi [illegible] dicit Insipiens tu quod seminas non vivificatur nisi prius moriatur. [illegible] quod moritur [illegible] vivificat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirituale [illegible] agile velox et impassibile et incorruptibile. Et sic [illegible] [illegible] [illegible] ad discipulos ianuis clausis sic et nos [illegible] Io. [illegible] [illegible] [illegible] spirituale [illegible] i. impassibile et admodum spiritus agile. Ad argumentationem [illegible] erit spirituale ergo erit spiritus [illegible] [illegible] corpus [illegible] animale ergo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirituale [illegible] spiritus [illegible] agilitate. Anichs. [illegible] [illegible] impossibile [illegible] audiatis quod ibidem dicit apostolus Caro et sanguis regnum dei non possidebunt. Sic ergo [illegible] carne non [illegible] [illegible] solam animam et [illegible] [illegible] [illegible] carnales [illegible] ita de carne [illegible] Cath. [illegible] qui carnales sumus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carne [illegible] [illegible] et apostolus [illegible] corpora [illegible] templum [illegible] spiritus [illegible] [illegible] caro et sanguis regnum dei non possidebunt [illegible] [illegible] [illegible] corruptio incorruptionem [illegible] caro et sanguis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caro et sanguis [illegible] animale [illegible] corruptibile [illegible] carne [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] neque nubent neque nubentur [illegible] [illegible] angeli dei [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] enim similes [illegible] nubendo. Cath. [illegible] enim similes [illegible] [illegible] argumentationis [illegible] enim similes [illegible] [illegible] [illegible] enim similes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligitis quod dicitur omnes quidem resurgemus [illegible] omnes immutabimur [illegible] quod intelligitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnes [illegible] [illegible] in hac vita [illegible] carnes [illegible] [illegible] carnes [illegible]

[illegible] [illegible] capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anich. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] iurantia est. Ego autem dico non iurare omnino neque per celum quia thronus dei est neque per terram quia scabellum pedum eius est neque per ierusalem quia civitas est magni regis neque per caput tuum iurabis quia non potes unum capillum facere album vel nigrum. Sit autem sermo vester est est non non. Quod autem his abundantius est a malo est sic ergo qui iurant malefaciunt. Cath.

In hac auctoritate tria sunt prohibitiones consilium et permissio. Prohibitiones ad hoc caveas [illegible] [illegible] ne iurans peccatas sed non prohibemur iurare [illegible] consilium ad quod soli perfecti tenentur si volunt ut sit sermo [illegible] est est non non. Permissio quia imperfectis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod his abundantius est a malo est i. a malo non credentis procedit qui dicunt [illegible] malum incredulitatis est [illegible] [illegible] [illegible] vel pauperi vel [illegible] [illegible] vides [illegible] abundantius est dicere [illegible] [illegible] iurare sic fit in causis [illegible] et hoc non est a malo iurantis [illegible] [illegible] [illegible] a malo non credentis [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] suades non est simplici verbo credere iurare potes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habundare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cath. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] templum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cath.

Nec per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad deum [illegible] [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cath. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] [illegible] Cath.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cath.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Anichs. [illegible] [illegible] [illegible] Cath. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ep. c. vij. [illegible] [illegible] Ad Ro. c. ij. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad cor. ij. c. iiij. Ego autem testem deum invoco [illegible] [illegible] [illegible] Ad ephe. c. j. Testis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ad thes. j. c. vij. [illegible] [illegible] [illegible] Ad ebr. c. iiij. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ſuer. . Ad coll' c. viij Tabule naq. pintes (?) [illegible]
[illegible]

xi. [illegible]

[illegible]

ali d'. Nō vult rome [illegible] -Gramatica.
[illegible]

[illegible] xij.

[illegible]

[illegible] caractere [illegible] q[ui] hñt sig[num] dei i[n] frontib[us] s[uis]. Et i[n] ev[angelio] de die iudicii [illegible] luc. Et t[un]c appareb[it] sig[num] filii ho[min]is i[n] celo. q[uia] crux e[st] in [illegible] appareb[it]. ad t[er]rore[m] [illegible] q[ui] t[un]c videb[unt] i[n] q[uem] pupugerunt. et [illegible] et gl[ori]a[m] electo[rum]. q[uia] c[ru]ce[m] [illegible] [illegible] usq[ue] ad morte[m]. morte[m] a[ute]m c[ru]cis. nos ipsi g[ra]c[ia]s [illegible] [illegible] i[n] cruce. t[an]q[uam] vexillo salutis [illegible]. [illegible]

[illegible] fuit ho[mo]. s[ed] videtur ho[mo]. [illegible] Quod dicit [illegible] e[st] i[n] spu[m] s[an]c[t]u[m] mutavit. q[ui] c[ru]cifigi fec[it]. Et ille demo[n] dic[itur] latroni [illegible] i[n] p[ar]adiso. i. i[n] h[oc] m[un]do. q[ui] e[st] p[ar]adisus stulto[rum] q[uia] lat[ro] [illegible] a[ute]m p[er] ap[osto]l[u]m ad Gal. ca. iii. [Christu]s nos redemit de maledicto legis. [illegible] p[ro] nob[is] maledictu[m]. i. ip[s]e sua[m] fec[it] esse maledict[um]. i. demone[m]. qui [illegible] est. et sic sig[num] c[ru]cis. est caracter bestie. de q[uo] d[icitur] i[n] apoc. c. viii. [illegible] q[ui] p[er] n[on] adoraverit caractere[m] bestie. occidat[ur]. et h[ic] d[icitur] fuit p[ro]pnos. [illegible] q[ui] ymagine[m] bestie. i. c[ru]ce[m]. n[on] adoravit. [illegible] p[ro]p[ter] hoc [illegible] Cath. [illegible] maledicto legis. [illegible] p[ro] nob[is] maledict[um]. n[on] a d[e]o. s[ed] ab ho[min]ib[us]. e[st] dicebat[ur]. n[on]ne samaritan[us] es. [et] demoniu[m] h[abe]s. et e[st] dicebat[ur] i[n] belzebub p[ri]ncipe demonio[rum] eicit demonia. sic fact[us] p[ro] nob[is] maledict[um]. maledicto[n]e pene. n[on] culpe. [et] illa maledictio [illegible]

Pacar. [illegible] Symulacra g[e]nciu[m] argentum [et] aurum. op[er]a ma[nuum] ho[minum]. [et] [illegible] d[omi]n[u]m deu[m] tuu[m] adorab[is]. et illi soli s[er]vies. [illegible] [illegible] Cath. Nos symulacru[m] [illegible] [illegible] tam aliq[ui]d recipit. q[uod] cruce[m] [illegible] adoram[us] d[eu]m. s[ed] i[n]tellige. i. lo[n]ginu[m]. [illegible] Cur facis ho[min]e[m] ligno putrido. Cath. Q[ui]a sig[num] e[st] ibi re [illegible] Pacar. Signu[m] dei e[st] a[n]i[m]a. Cath. Verum e[st]. [et] i[n] corpe. q[uia] cor[inthios] iiii. ut dic[it] paul[us]. templu[m] s[unt] sp[iritu]s s[an]c[t]i. De oib[us] a[ute]m picturis q[ue] fiu[n]t i[n] eccl[es]ia dicim[us] q[uod] n[on] s[unt] f[a]c[t]e ad orand[um]. s[ed] ad memo[r]ia[m]. [et] ipsa pictura [illegible]
[illegible] i[n] eccl[es]ia vo[bis]. ideo adoram[us]. n[on] q[uia] ille loc[us] nos s[an]c[t]ificet. s[ed] q[uia] nos [illegible] loc[um] s[an]c[t]ificam[us]. et m[u]ltitudo fideliu[m] fac[it] illu[m] loc[um] s[an]c[t]iorem [illegible] civit[ate] fuerit. et venerit i[n] civitate[m] s[an]c[t]a[m] ierl[m]. n[on] q[uia] ip[s]a s[an]c[t]ificaret aliq[ui]s s[ed] [illegible]. et s[an]c[t]a[m] ea[m] s[an]c[t]ificaverit stando. [et] p[ro]p[ri]a ablacio. Nu[m]q[ui]d a[ute]m n[on] legisti. q[uod] [Christu]s de anno i[n] annu[m] c[um] pare[n]tib[us] s[uis]. ascendebat i[n] templu[m] orare. Certe q[uia] alibi orare potuit. [et] n[on] ne de illo eiecit eme[n]tes. et ve[n]de[n]tes dice[n]s. Dom[us] mea do[mus] o[rationis] vo[cabitur]. Nonne petr[us] et jo[hannes] ascendebat i[n] templu[m]. ad ho[ram] [illegible] oro[n]is nona[m]. Sic e[r]g[o] et nos [et]c. orim[us] p[ro]p[ter] tam[en] i[n] templo m[aior]. [illegible] n[on] saltare. [illegible] comede[re]. [illegible] ad mun[dum] h[o]n[e]stum debe[mus] face[re] [illegible] necc[ess]itatis. sic d[icit] ap[osto]l[u]s ho[min]ib[us] q[ui] volebat comede[re] ad cor. i. ca. xi. [illegible] domos n[on] h[abe]tis ad manducand[um]. aut eccl[es]ia[m] dei [con]tempnitis. Sic [illegible] [illegible] xv. ca. e[st] de miraculis visibilib[us] q[ue] [illegible] [illegible] esse d[icit]. Cathr.

Quare nulli de pacerinis fac[iunt] aliq[uo]d mirac[u]l[u]m. Pacarin[us]. Faciunt. Q[uonia]m c[um] ho[m]i[n]es ad deu[m] [con]v[er]tu[n]t. tu[nc] demonia. i. pecc[at]a ab eo eiciu[n]t. sp[irit]us. i. venenosas cogitato[n]es ab eo tollu[n]t. linguis loq[uu]ntur [illegible] q[uia] i[n] suis c[re]de[n]tib[us] i[n]audita p[ro]fer[unt]. et sic miracula fac[iu]nt. Pacar. i[n] apoc. Cap. xvi. i[n] me[dio]. Vidi t[re]s sp[irit]us i[n]mu[n]dos i[n] mod[um] ra[narum] [ex]ire de ore draco[n]is [et] de ore bestie. [et] de ore pseudo p[ro]phe[te]. S[un]t e[nim] sp[iritu]s demonio[rum]. facie[n]tes sig[na]. Sic e[r]g[o] q[ui] talia sig[na] faciunt [illegible] Cath. [illegible]
[illegible]
[illegible]

vo[bis] q[ue] fuit i[n] ih[es]u. v[er]a[m] s[ed] n[on] fa[n]tastica. Ubi g[e]n[era]l[ite]r. Sic lazaru[m] resuscitavit. ip[s]e lazar[us] p[er] multos annos fruit[ur]. et v[er]a illi[us] a[n]i[m]a. vo[bis] illi[us] cor[pus]. resociata fuit. Si g[enera]l[ite]r vo[bis] demonio[rum] fa[n]tastica s[un]t. n[on] v[er]a. v[e]l p[ro]ph[et]issa. q[uod] d[icitur] suscitasse sp[iritu]m samuel. n[on] sp[iritu]m s[an]c[t]u[m] viri suscitavit. s[ed] demoniu[m] q[uo]d [illegible] ei[us] sp[eci]e[m] assu[m]mens. Aut[em] [illegible] s[ed] aliq[ua]s videb[untur] resuscitare. n[on] t[ame]n v[er]a mo[r]tui a[n]i[m]a. cor[pus] [illegible]. s[ed] ab aliq[uo] demonio cadaui faciet vegeta[ri]. De talib[us] e[r]g[o] sig[nis] fa[n]tasticis. n[on] veris. i[n] apoc. s[er]mo lo[quitur]. Cath. [illegible] Q[uonia]m sic [Christu]s. et ap[osto]li sig[na] visibilia n[on] fecerunt. Cath. [illegible] [illegible] positu[m] est i[n] cordib[us] v[est]ris. q[uod] c[re]dunt [illegible] visibilia sig[na] fecisse [illegible] occid[it]. sp[iritu]s a[ute]m vivificat. Sp[irit]ualit[er] e[r]g[o] debetis i[n]tellige[re] n[on] q[ua]m a[n]i[m]a[m] laza[ri] [illegible]
duar[um]. i. fetere[m] i[n] desp[er]ato[n]e resuscitavit. e[t] ad fide[m] sua[m] [con]vertit. sic [illegible] visibilia e[st] n[on] fecer[unt]. Cath. [illegible] [illegible] fatui. os v[est]r[u]m i[n] celu[m] et sp[irit]uale i[n]tellige[n]ti[a]m. toti divine [illegible]. adaptatis. fu[n]damentu[m] [illegible] denegantes. Sed videte. q[uia] [Christu]s q[uando]q[ue] [illegible] loq[ue]bat[ur] q[uando]q[ue]. et t[un]c [illegible] [illegible] v[er]gib[us]. de thesauro abscondito i[n] agro. s[ed] ap[osto]lis [illegible] exp[on]ebat. i[n] q[ua] expo[sitio]ne ad litte[ra]m suffic[it] i[n]tellig[ere] [illegible] exponere n[on] debem[us] i[n] expo[sitio]ne p[ar]abole [illegible]
[illegible]
[illegible]
c[re]de[n]tiu[m] sig[na] fecerit. Et si de ceco nato ita sic s[er]mo loq[uitur] i[n]tellig[ere] [illegible] t[un]c illu[m]i[n]at[us] fuit q[ui] [con]v[er]s[us] e[st] ad fide[m]. n[on] alia illu[m]i[n]ato[n]e cor[poris] [illegible]
S[ed] illu[m]i[n]at[us] sp[irit]ualit[er]. q[uon]i[am] lu[m]i[n]e. i. [Christu]m. n[on] c[o]gnoscebat. Sic os claudite. q[uia] [illegible] d[icit] q[uo]d d[icit]is. Et si sa[n]itates corp[or]u[m] n[on] faciebat. s[ed] t[ame]n a[n]i[m]ar[um]. q[ui] dicebat iudeis venie[n]tib[us] ad ih[esu]m. sex dies s[un]t i[n] q[ui]b[us] op[er]ari op[or]t[et]. Ih[esu]s [illegible] tale op[us]. i. curare corp[or]a. n[on] lic[e]t. i[m]mo ea die mag[is] i[n] syn[agoga] [illegible] [con]gregati. lege[re]. orare. et psallere. [illegible] p[ro]hibebat. s[ed] cura[m] corp[or]i q[uo]d t[un]c faciebat [illegible] [illegible] q[uod] faciu[n]t pacar. [et] eo[rum] [illegible] defens[io] [illegible]

[Christu]s dilexit eccl[esi]a[m]. et seip[su]m tradid[i]t p[ro] ea. ut illa[m] s[an]c[t]ificaret. mu[n]dans ea[m] lavacro aq[ue] i[n] v[er]bo. [et] exhiberet ip[s]e sibi gl[ori]osa[m] ecc[lesi]a[m] [illegible]
h[abe]t macula[m] et ruga[m]. q[uia] s[un]t i[n] adult[er]i. avari. a[m]bitiosi. lupi rapaces [illegible] n[on] e[st] illa eccl[es]ia dei. [et] [Christ]i c[re]de[re] n[on] debe[mus]. s[ed] n[ost]ra e[st] eccl[es]ia. [et] s[un]t ho[m]i[n]es ca[sti] [illegible] n[on] m[en]tientes. n[on] fraudantes. Cath. Adulteros [illegible] a[m]bitiosos. luposq[ue] rapaces i[n] eccl[es]ia Ro[m]ana [illegible] Et castos [et] hele[e]mosinarios. et paupes sp[irit]u. et agn[o]s s[an]c[t]os. et c[re]dim[us] et n[on] dubitam[us] id [e]e[sse]. q[uam]vis paucos. Sic d[icit] ap[osto]l[u]s ad Thym[otheum] ii. ca. ii. I[n] mag[na] domo n[on] solu[m] s[un]t vasa aurea. et argentea. s[ed] [et] lignea et fictilia. et q[ue]dam vas[a] [illegible]
q[uod] n[on] d[icit] ap[osto]l[u]s. q[uia] [illegible] macula [illegible]
dans ea[m] lavac[ro]. q[uia] p[ro]cul dubio. aliter n[on] mu[n]daret. si macula[m] n[on] h[abe]ret. S[ed] ip[s]o p[re]sente exhibeb[itur] ea[m] gl[ori]osa[m] i[n] futuro. n[on] h[abe]nte[m] macula[m]. aut ruga[m]. [illegible] e[st] i[n] h[a]c vita s[i]n[e] macula vivit. Pacar. Dicas m[ihi] q[uo]d s[un]t [illegible]
[illegible] Cath. [illegible]
[illegible]
Q[ui] offe[n]d[i]t i[n] uno. v[e]l i[n] minimo. f[ac]t[u]s e[st] o[mn]i[u]m reus. Cath. Veru[m] [illegible]
aliq[ui]d i[n]iuste. v[e]l vit[ium] q[uo]d satis e[st] loq[ui]. v[e]l credam. offe[n]do q[ui]de[m]. s[ed] n[on] [illegible]
D[ic] a[ute]m. mu[n]dans op[or]t[et] ee[sse] mu[n]d[u]s. q[uia] alio[rum] debet t[er]ge[re] sordes [illegible]
[illegible] e[st]. Pacarin[us]. Ergo quo[modo] p[os]s[un]t purgare sac[er]dotes v[est]ri q[ui] pollu[ti]

[illegible] de confitenti centurione · dicitur in ev. s. m. in cap. xv. amen [illegible] fidem in israel. Et idem s. m. in cap. xvi. Omni[illegible] [illegible] et ce. Item cum fuisset apostolus nuntiatum ne lo[illegible] [illegible] in cap. [illegible] [illegible] [illegible] deo · magis obedire quam hominibus · Ecce quod petrus dicitur interrogat · [illegible] [illegible] · sic de · ad interrogat · s. m. in cap. xvij. Quem [illegible] esse filium hominis et ce. Respondens petrus et dixit · Tu es christus filius dei vivi. [illegible] Interrogavit in deo corum illuminatum · non cum illuminatore [illegible] in filium dei · Et quis est domine · ut credam in eum · Et dixit · Ego sum · Et [illegible] Item apostolus ad Ro. in cap. x. Corde creditur ad iustitiam · ore autem confe[illegible] [illegible] Item in p. ep. [illegible] tradidit mandata · et doctrina fidei · volens [illegible] memoriale tradere · sic fecit deus in suo testamento · et predicatoris [illegible] [illegible] sagis · credi est commendata memorie · que in suo sinu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad satisfacere omni poscenti nos de ea que in nobis fide et spe · [illegible] [illegible] tacerit se qui mittunt · Et est sicut est in tacendo · et [illegible] ad Gal. in cap. vij. confidens in facie restitit petro quia [illegible] [illegible] paulo · quod veritatem evangelij non annuntiaret · quod a papi[illegible] [illegible] e celabat · unde ait · Cum autem venisset petrus antiochiam in faciem [illegible] quia reprehensibilis erat · veritatem enim diu confitetur in tribus · in corde · ore · et [illegible] · quod in ore duorum vel trium testium stabit omne verbum · [illegible] hoc [illegible] [illegible] ho. et ce. Item io. in p. ep. Oportebat primo [illegible] Item [illegible] · Omnis spiritus qui confitetur ihesum in [illegible] [illegible] · Quisquis confessus est · quoniam ihesus filius [illegible] [illegible] in cap. lx. Nemo [illegible] ihesus nisi in spiritu sancto · alius est quod loquitur corde et non ore · ut moyses · ore [illegible] · et corde loquebatur · Cui dixit · ut quid clamas ad me · Alius [illegible] tacebat · et ore loquebatur dicens · ut in ev. s. m. cap. lxxiiij. Quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in spiritu sancto · [illegible] [illegible] [illegible] Alius est malus dicitur in spiritu sancto de ihesu · et deo [illegible] [illegible] [illegible] disciplinae effugiet fictum · et non habitat in corpore subdito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicitur quod vox sua sono vocis annuntiat · et quod in corde tenet ore fatetur [illegible] operibus exequitur.

In [illegible] cap. convincuntur istos · et iudicamus hereticos esse · non te · autem [illegible] dicunt · omnem hominem salvum fieri · et ad agnitionem veritatis venire · ut [illegible] [illegible] ad thym. cap. v. Nec ipsos posset esse cathecuminus [illegible] non esset datum plenum salutis remedium · si tamen maiores qui [illegible] pro actualia peccata addiderit · et si infantes non salvarentur quos deus [illegible] ad imaginem et similitudinem suam · quia nullum peccatum forte fecerunt · si tamen origi[illegible] baptisma est omnibus generale et traditum tam maioribus quam minoribus [illegible] s. m. [illegible] vlt. discipulis suis · Ite docete omnes gentes baptizantes et ce. [illegible] s. io. [illegible] cap. xxiij · Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto et ce. Item dicit [illegible] s. m. [illegible] s. m. cap. · s. luc. cap. [illegible] [illegible] [illegible] et ce. [illegible] dicitur [illegible] · [illegible] illum qui salvari [illegible] [illegible] [illegible] s. m. s. luc. · Nisi efficiamini sicut parvuli · [illegible] vel [illegible] ne apostoli · corum successores · in parvulis baptizandis nunquam dubitaverunt · baptismus successit in loco circumcisionis · que quidem precepta erat in minoribus · et infantibus · et baptismus est generalis · et plenior · quia masculus et femina baptizantur · et gentes in prima [illegible] · Si autem queratur · cum fide salventur infantes · cum ipsi non habent fidem [illegible] · nobis placet dicere · domini · quia fide ecclesie salvantur · sicut parvulus est curati fide offerentium · et per aliorum submittentium eos · ut in ev. legitur s. m. cap. lix. s. m. ca. xx. s. luc. xxxvij. s. io. xxxviij. Et filius reguli · ut in ev. io. le. in cap. xxxvij. s. luc. lxv. s. m. lxiiij. Et filia cananee · ut in ev. le. s. m. in cap. [illegible] s. m. lxxij. salva[illegible] [illegible] celebrium in ecclesia et per ministros eius · non naturaliter vigeat · unde dicitur paulus in ep. s. a. ad cor. viij. Vt ydiotas vos fecit ministros. no. te. et ce.

In viij cap. iudicamus istos hereticos esse · no. te. autem · Et quod eorum dicitur non conficitur per sacerdotem · sive bonus sit · sive malus sit · probatur est sacramentum quod dicitur salvatur in ecclesia · s. hoc est eorum [illegible] sacramentum et ce. conficitur · et sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eas maculas non trahit · vel fetorem · vel sicut aqua pura et nitida transit ad areolas per canales luteos · ac sordidos · vel limosos · sic verba [illegible] Unde ait iac. in ep. apud quem non est transmutatio et ce. Quod autem predicit eos celebrari vel conficere non debeat · non in ecclesia · paulus ait in i. ep. ad cor. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item paulus in pa. ep. ad thim. in cap. viij. Oportet te conversari in domo dei · que est ecclesia dei vivi · columpna · et firmamentum veritatis · Omnis fideles doctrina sua in ecclesia accipere debet · unde paulus in p. ep. s. ad cor. in c. [illegible] mulieres in ecclesia taceant · non est permittitur eis loqui sed in silentio discant cum omni humilitate · hoc est panis angelorum quem manducavit homo · qui de celo descendit · et sicut manna quod pluerat de celo · et virga aaron que fronduerat servabantur in arca · et tabule testamenti que erant scripte digito dei · sic eorum domine non conficiant · non custodiunt · nisi in ecclesia · [illegible] sanctuarium dei · Et sicut arca deferebatur in humeris a solis levitis · et custodiebatur · et soli levite ministrabant in tabernaculo dei · sic soli sacerdotibus et [illegible] [illegible] in apoc. le. in cap. xv. apertum est in celo [illegible] testamenti eius in templo eius · Soli sacerdotibus [illegible] solvendi · unde dicitur ait petro · in ev. s. m. [illegible] Item pa. ad tytum in ca. ij. hoc reliqui [illegible] ta · ea que desunt · et constituas presbiteros per singulas civitates · Item de ordinis presbiterorum [illegible] ad thim. [illegible] [illegible] cap. [illegible] · [illegible] presbiteri duplici honore [illegible] [illegible] presbiterum accusationem noli recipere · nisi sub duobus vel tribus testibus · Item ad phy. in c. Omnibus qui sunt philippis · cum episcopis et diaconibus [illegible] quibus committitur verbum dei · s. verbum predicatoris et [illegible] Item pa. ad thim. in se. ep. in ca. xii. argue · obsecra · in[illegible] [illegible] et doctrina · Item dicit ad discipulos · Docete eos servare omnia quecumque [illegible] [illegible] obedire prepositis sive boni sint · sive mali · unde dicitur ait [illegible] Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei · que dixerint vobis servate [illegible] o. e. no. sa. Et petrus in p. ep. [illegible] [illegible] non tantum bonis et modestis · sed et discolis · Item ad ebr. cap. [illegible] [illegible] [illegible] et subiacete eis · ipsi enim pervigilant quasi pro animabus vestris [illegible] ut cum gaudio hoc faciant · et non gementes · Item ad ebr. c. xiij. mementote [illegible] qui vobis locuti sunt verbum dei · quorum intuentes con[illegible] [illegible] [illegible] Item de cor. in p. ep. [illegible] [illegible] Item ad thi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

In v. ca. [illegible] [illegible] [illegible] ductoribus · quia nolunt confitentur quod vir et mulier possunt salvari · si

Explicit Sūma ꝯtra manicheos q paterinj vocat'.

multiplicitate

In gravitationis mee primordio
cum ob mentis recreationem
auctoritates sanctorum legerem et legens va
rietas corruptiones perciperem placuit
michi ut ad ipsum fontem originalium re
currerem et ob maiorem certitudi
nem inspicerem et aliqua excerperem que per modum
ut scilicet ordinarem ut que ad medi
tationem predicationem disputationem
idem essent utilia. Sed ut reperirentur
et sciat lector quod reperi aliquando di
versos doctores in unum dixisse aliquando e
undem doctorem idem scripsisse libris
Distinxi autem opusculum istud per iiii libros.
ut dicatur liber primus de personarum variis
etate. Secundus de principalium vitiorum
et virtutum. Tertius de periculosis. Quar
tus de gratiosis. In unoquoque libro posui
quinquaginta capitula quae tabulis meis nubi
lei (?) exigui ingenii. Opusculum autem istud
pharetram appellavi quia sicut in pharetra
iacula reponuntur quibus hostis hostem
ferit vulnerat et deicit. sic et hic variae
auctoritates fide dignorum quae si manu opera
tionis teneremus hostem antiquum deiceremus.
Sciendum quod quod enim dico idem non apponendo id
intelligendum est in priori libro antea posito fo
re. Originalia vero subscripta ipse excepi.

De beato Gregorio.
Moralia.
Ezechielem
Registrum i. epistolas
Omelias.
Pastorale.
Dyalogum.
Cantica.
De bono amicitiis.
De virginitate
li. iiii.
De incarnatione
li. ii.
De officiis li. i.
De patriarchis.
De excessu satyri.
De fide ii mo
De exameron.
De fuga seculi.
De obitu theo
dosii.
Apologiam de David.
Pastorale.
Sermones.
Epistolas.
Super lucam
Super beati ima
culati.
De iheronimo
Super matheum
bis.
Super iosephum
De compunctione
De militia
spirituali.
De militia
christiana
De eo quod non
leditur bono
nisi a se ipso.
Sermones.
Epistolam.
De ysidoro
Ethimolo
gias.
Sinonima.
De summo bo
no.
De ortu et obi
tu antiquorum
De novo te
stamento.
De cypriano
De xii. abu
sivis.
De augustino
De civitate
dei li. xxii.
De trinitate li.
xv.
De doctrina
christiana li.
De vita christia
na li. i.
De disciplina
christiana. i.
De agone christi
ano i. xiii.
De retractationibus
De gratia novi testamenti
De moribus ecclesie. i.
De vera religione. i.
De consensu iiii.
evangelistarum li. iiii.
De incarnatione li.
bri. i.
De essentia divini
tatis. i.
De magistro. i.
De ordine disci
pline. i.
De opere mona
chorum. i.
De singularitate
clericorum. i.
De lxxxiii. questionibus. i.
De iii. questionibus
contra paganos. i.
De questionibus novi
et veteris testamen
ti. i.
De v. questionibus. i.
De ecclesiasticis dog
matibus i.
De ex corde. i.
De pastoribus. i.
De ovibus. i.
De cathezizan
dis rudibus. i.
De mirabilibus
sacre scripture. i.
De moribus ma
nicheorum.
De conversatione de
monum.
De soliloquiis. ii.
De meditationibus. i.
De continentia. i.
De virginitate. i.
De bono coniuga
li. i.
De coniugiis ad
ulterinis. ii.
De quantitate
anime. i.
De duabus animabus. iii.
De natura boni. i.
De natura et gratia. i.
De correptione et
gratia. i. bis.
De gratia et libero ar
bitrio. iii.
De spiritu et littera. i.
De vita be
ata. i.
De perfectione
iusticie. i.
De predesti
natione divi
na. i.
De fide ad
petrum. i.
Ad orosium.
Ad bonefaci
um. i.
De penitentia. i.
De patien
cia. i.
De presciren
tia. i.
Regulam
Encheridion.
De cura pro
mortuis. i.
De symbolo
iiii.
De ieiunio
sabbati. i.
De utilitate
credendi. i.
De laude et
mentis. i.
De unico
baptismo. i.
De baptismo par
vulorum. iii.
De sermone
domini in monte. ii.
De summa ia
cobi ad ieronimum. i.
De conflictu
vitiorum.
Super genesim ad
litteram. l. xii.
Super genesim contra
manicheos l. ii.
Epistolas
Sermones.
De mendacio. i.
Contra mendacium. i.
Contra iulia
num. iiii.
Contra adama
ntium. i.
Contra quinque
hereses. i.
Contra dona
tistas.
Contra epistolam
fundamenti.
Contra adversa
rios legis
et prophetarum. ii.
De ieronimo
Super ysaiam.
Super xii. prophetas
Epistolas.
Omelias.
De beato bernardo.
Super cantica.
Super missus est.
Super qui habitat.
Super ecce nos.
De consideratione.
De precepto et
dispensatione.
De libero arbitrio.
De diligendo deo.
De amore dei
De xii. gradibus
Epistolas.
Apologiam
Meditationes.
Sermones.
Flores.
De anselmo.
De similitudinibus.
Meditationes.
De cassiodoro.
De anima.
De seneca.
Epistolas.
De copia verborum.
De clementia.
De liberalitate.
De spiritu et anima et
aliis de aliis
libris et glosis.
Capitula primi libri.
De deo. i.
De christo. ii.
De eucharistia iii.
De trinitate iiii.

De beata maria v.
De angelis vi.
De homine vii.
De muliere viii.
De christianis bonis ix.
De christianis malis x.
De prelatis bonis xi.
De prelatis malis xii.
De subditis xiii.
De predicatoribus bonis xiiii.
De predicatoribus malis xv.
De usurpantibus xvi.
De negligentibus xvii.
De auditoribus xviii.
De episcopis xix.
De sacerdotibus bonis xx.
De sacerdotibus malis xxi.
De clericis xxii.
De beneficiatis xxiii.
De ambitiosis xxiiii.
De studentibus xxv.
De advocatis xxvi.
De religiosis bonis xxvii.
De religiosis malis xxviii.
De noviciis xxix.
De iuvenibus xxx.
De monachis bonis xxxi.
De monachis malis xxxii.
De incipientibus xxxiii.
De proficientibus xxxiiii.
De ꝑfectis xxxv.
De ēbz statibz xxxvi.
De monialibus xxxvii.
De virginibus xxxviii.
De viduis xxxix.
De coniugatis xl.
De ēlz statibz xli.
De pauperibus xlii.
De divitibus xliii.
De potentibus xliiii.
De iudicibus xlv.
De nobilibus xlvi.
De militibus xlvii.
De negotiatoribus xlviii.
De feneratoribus xlix.
De demonibus l.

De beato gregorio

De deo

G

Gregorius in moralibus. Deus ipse manet intra omnia, ipse extra omnia, ipse infra omnia, et superior est per potentiam, et inferior per sustentationem, et exterior per magnitudinem, et interior per subtilitatem. Item deus hoc est quod habet: eternitatem quippe habet, sed ipse est eternitas; lucem habet, sed lux sua ipse est. Item omnipotens deus et si plerumque mittat sinit insidias consilium inimici, omnipotens deus quid nobis profuturum esse valeat sciens dissimulat exaudire dolentium vocem ut augeat utilitatem, ut enim per penam purgetur et quietis tranquillitas que hic inveniri non valet alibi queratur. Item omnia humana que iusta que perversa sunt dei iustitie et perversitudini in comparatione nec iusta nec perversa sunt omnino nec sunt. Item conditor noster mira dispensatione consilii et culpas respicit et vivendi tempora dispendit, ut longiora vite tempora aliis spatia conversionis fiant, aliis vero nimium iniquis augmentum damnationis. Item in omnibus vero nobis occurrit superna medicina, quia et dedit homini precepta ne peccet, et tamen peccanti dedit remedia ne desperet. Item super ezechielem: omnipotens deus quamvis ipsi dissimilis non est eadem virtute videt qua audit omnia, et eadem virtute creat qua iudicat creata. Augustinus in epistola: deus ubique presens est et ubique totus presens, nec ubique habitans sed in templo suo, capitur gloria non ab aliis plus ab aliis minus. Item deus totus oculus est, totus manus, totus pes est: totus oculus quia omnia videt, totus manus quia omnia operatur, totus pes quia ubique est. Item non tantum in hoc nos adiuvat deus ut sciamus quid agendum sit, verum etiam ut amando agamus quod discendo iam scimus. Item dicit semē iohannem dixisse unde deum sicut est in natura sua oculus hominis non potest, nec solum homo nec angeli nec throni nec potestates nec dominationes nec omne nomen quod nominatur. Item de confessione: penitet te deus et non doles, irasceris et tranquillus es, opera mutas nec mutas consilium. Item o quam excelsus es domine, et humiles corde sunt domus tua; tu enim erigis elisos et non cadunt quorum celsitudo tu es. Item voluntas et potentia dei deus ipse est. Item super genesim contra manicheos: Deum dicimus tante bonitatis esse, tante iustitie, tante incorruptionis, ut nec peccet nec alicui noceat qui peccare noluit nisi ipsi qui peccare voluit. Item in consolatione: committe deo, crede ei quia totum committe quantum potes, noli velle esse proprius et in tua potestate, sed eius clementissimi et misericordissimi domini te esse vivi esse profitere, ita enim te ad se sublevare non desinet nisi quia est evenire permittet nisi quod tibi prosit et si nescias. Item de coniugiis adulterinis: absit ut quisquam catholicus dicat quod sua dei species non divina sit, cum et ipse divinus sit et inseparabilia sunt opera trinitatis. Item de civitate dei: patientia dei ad penitentiam invitat malos, sicut flagellum dei ad patientiam erudit bonos. Ambrosius super lucam: nil perceptum, nil circumscriptum, nil emensum, nil dimensum trinitas habet; non loco clauditur, nec opinione comprehenditur, non estimatione concluditur, non etate variatur. Psalmus de summo bono: ipse qui nos malos tolerat, non dubium est quod conversis clementer ignoscat. Item de deo nec per quantitatem nec per qualitatem nec per situm nec per habitum aut motum ad dignitatem dicatur. Inest tamen ei et quedam latitudo et caritas qua nos et ab errore colligit et extra nos in unitate. Est ei et longitudo qua nos longanimiter malos portat donec emendatos parte futura restituat. In est celsitudo per quam omnem sensum sue scientie immensitate excurrit, et est ei profundum quo damnandos inferius iuste equitatis dispositione preordinat. Item contra ... deus invite compellitur cum magno dolore peccatores damnare; non enim sic dolet quia et ipse habeat offenderet, sed quia cum invitus cogitur perdere aliquem qui omnes cupit salvare. Item deus gaudet non de suo lucro sed de nostra salute, irascitur non de sua iniuria sed de nostra

predicte. Aug. de ciuitate dei. Deus amat ut caritas. no
uit ut ueritas. sedet ut equitas. dominatur ut ma
iestas. regit ut principium. tuetur ut salus. operatur ut
uirtus. reuelat ut lux. assistit ut pietas. Idem. Deus
non partibus constat ut corpus. non affectibus distat ut
anima. non formis subsistit ut creatura. quod semel est. Idem super. Qui
habitat. Vigilat super nos in defensione et pro singulari
singularis clementie oculus non dormit neque dormi
tat qui custodit israel. Idem quidem necesse est. non
enim dormit neque dormitat qui pugnat pro israel. Idem in ser
mone. Filie magne matris sunt in multo amaritudinis.
Subtractio optimitatis uirtus resistendi et sani
tas affectus. Auctor de spiritu et anima. Nemo de di
uina pietate diffidat. quia maior est eius misericordia quam mi
seria. et quicumque ad eum toto corde clamauerint exau
diet illumque misericors est. tardius fideliter ei uult esse
peccatori ueniam dare quam ipsi peccatori accipere. sic enim
festinat absoluere tormenta conscientie sue quasi plus
torqueatur cum compassione miseri quam ipsum miserum compassio
sua. Glo. Jone. iiii. Deus natura misericors paratus est ut
saluet per clementiam quos saluare non potest per iustitiam.

De xpo. Hec in morte mutiante angelo [illegible]
et aduenientem spiritum mox uerbum in utero uerbum
caro et manente incommutabili essentia quam erat cum
patre et cum spiritu sancto. eternaliter assumpsit in utero uirginea
uiscera. ut et impassibilis pati et immortalis mori.
eternus ante secula temporalis posset esse in fine seculorum ut
impenetrabile sacramentum conceptus sancti et partus inuiola
bilis sine integritate uirginitatis eadem uirgo et ancilla
domini esset et mater. Idem. Ad hoc deus apparuit in carne
ut humanam uitam ad monendo exemplo preberet. accedendo
deret. moriendo redimeret. resurgendo repararet.
Idem. In altitudine sua diuinitas a nobis ut potest per
uisus apprehendi non potuit. sed fecit ut se homo
per humanitatem et esset iacentem ascendimus. sur
rexit et leuati sumus. Idem. Qui nos excitare fe
cit ex nichilo et sine sua morte reuocare potuit
a passione. sed ut quanta esset uirtus compassionis
ostenderet. sic pro nobis dignatus est quod esse nos
noluit ut inferius ipso temporalem mortem sus
ciperet quam a nobis in perpetuum fugaret. Idem. Mos
medicine est ut aliquando similia similibus. aliquando contra
ria contrariis curet. nam sepe calida calidis. sepe
et calida frigidis. frigida calidis sanare
consueuit. ueniens ergo ad nos de celis medicus in
tantis nos inueniens languoribus positos quoddam
nobis simile et quoddam contrarium apposuit. ad homines enim
homo uenit. sed ad peccatores iustus. Idem. Is qui propter nos
minor angelis extitit. equales nos angelis uir
tute sue immortalitatis fecit. uiuens et morien
do docuit mortem non metuere. resurgendo de
uita confidere. ascendendo de celestis presumere. He

diuinitate gloriari. Idem super exo. ut humanum genus
a suo languore sanaret. tres magna appa
ruit potentia medici cum languens tremit
egroti. Idem in rog. Ad hoc unigenitus dei filius for
mam infirmitatis nostre suscepit. ad hoc inuisibilis non
solum uisibilis. sed et despectus apparuit. ad
hoc contumeliarum ludibria illusionum probra passi
onum tormenta tolerauit. ut superbum non esse homi
nem doceret humilis deus. Idem. Descendens ad inferos solos
illos rex christus pro sua gratia liberauit qui eum et uentu
rum esse crediderunt et precepta eius uiuendo tenue
runt. Idem in ora. Deus qui in utero uirginis incar
natus in mundum sine peccato uenisti nil contagionis in te
nens. ipse tollebat. Idem. Cum inter x. maior
fetus est ut te sine labore faceret ex uirgine natus
est. ut preuaricatorem tue deleret. homo appellatus
est. ut te deum uocaret filius hominis deus est ut
te in filium dei adoptaret. Idem. O mira et o inde
mentia. Ille cum xxx denariis paciscebatur ut
uenderet et christus ei sanguinem quem uendidit offere
bat. Idem. Non sub tecto sed sub celo et in molabatur ut
immundus aer in excelso immolante omnis odore
sancto mundetur. sed et ceteris beneficium senci
eliet decet si delatum sanguinis distillacione mun
data. Ambro. de uirginitate. Omnia christus est nobis.
si uulnus curare desideras medicus est. si febri
bus estuas fons est. si grauaris iniquitate iusti
tia est. si auxilio indiges uirtus est. si mortem
times uita est. si celum desideras uia est. si
tenebras fugis lux est. si cibum queris alimen
tum est. Gustate ergo et uidete quam dulcis suauis
est. Idem super lu. Ecce illi infantie et uagientis
abluunt fletus. mea lacrime illa delicta
lauerunt. plus ergo domine iniuriis tuis debeo quod
redemptus sum quam operibus quod creatus. non pro
desset nasci nisi redimi profuisset. Idem. Non solum
fidem firmat. sed et deuotionem acuit quod christus
humana suscepta pro nobis celo terre maluit
abolere noluit ut deo per nostre pena libera
onderet. Aug. in medi. Deus est ihesus non salua
tor. ergo propter temet ipsum esto mihi ihesus. noli domine
noli ergo attende meum ut obliuiscaris bonum
tuum. o bone domine si ego admisi unde me dam
nare potes. tu non amisisti unde saluare
soles. Idem de uera religione. Illum precium omnia
pater non est appetitur ea que contempsit aut fu
giunt que ille sustinuit. tota itaque uita eius
in terris per hominem quem suscipere dignatus est et disci
plina morum fuit. Idem. Quod uulnus caro et morta
litatem de mortalitate materni corporis traxit. quia
mortale corpus in uentre contagium uero peccati origi
nalis non contraxit. quia concubentis concupiscentia non

ī uenit. Id' xp̄c ī carne q̄d ī deo ign[n]e n̄ tn̄
carnal' s; sp̄ual' nat' ē. nat' ē eī de sp̄u
sc̄o ac uirgine maria de sp̄u s. sc̄o. ut n̄ eēt
ī illo similitudo carnis pcc̄i. Id' d̄. v. feles. Eu
sus ē sang's media & fecit medicam̄tū
freneticis. Id' de pastoralib;. ab oīb; temp
tacōib; te eruet dn̄s si ab illo n̄ recesseri
tor tuū. Venit ille pati uenit ille mori. ue
nit sputis illini. uenit spinis coronari
uenit obp̄bia sufferre. uenit postremo lig
no crucifigi. O iā h' ille p̄te. tu nil p illo s;
p̄te. Id' de cathe. ru. oīa bona terrena ctēpsit
hō fc̄us d. ihc ut ctēpnenda monstraret &
oīa terrena mala sustinuit q̄ sustinēda p̄ci
piebat ut n; ī illis q'reret felicitas n; ī istis
ī felicitas timeret. Deprecatione d̄ma. Venit
filius dei q̄re q' perierat. sanare q' egrotabat.
erige q' iacebat. p'stare dimitte pcc̄a q' n̄
debebat donare q' ei debebat ignoscere. Id'
de ordine discipline. Q' h' m̄a ge[ne]ris cor
tanto' p's nos os assumere atq; age dignat'
ē q'nto in' uilius tanto ē clemētia plenius
& aq'da ī generosor sup'bia longe alteri re
motis. Id' ī ep'la ip̄a uirtus x ī uiolata mī
uirginea uulua m̄bra in fētis eduxit q̄
postea p hostia clausa mēbra iuuenis in
troduxit. Id' de iub. d'. multos filios dei fec'
unic' filius dei. emit g' fres sangine suo.
p'bauit rep'bat'. redemit uendit'. honori
ficauit ī iuriat'. uiuificauit occisus. dubi
tas qd' dabit bona sua q̄ n̄ dedignat' ē sus
cipe mala tua. Id' ī ser. ex palmat' q̄ ē
ūa palma uictorie spinis coronat' qui
spinas pcc̄or uenit ꝯfringe. ligat' qui
soluit ꝯpeditos. ligno suspendit' qui eri
git elisos. aceto potat' fons uite. discipli
na cedit' magr' alior. sal' uulnerat'. uita
morit'. occidit ad tēpus uita mors ut ī p'petua
uita occideret mors. = p'side su. bo. xp̄c sicut
pcc̄m qd' pena dignū ē n̄ admisit. ita penā
pcc̄i m̄i suscepit. ut p indebitam penā su
am debitā aboleret culpam nr̄am. ut p h' emi
teret opas q̄s reos tenebat diu iniu m̄etiret
q' nil pcc̄i admisisset. Cap' iii. de laude crucis
passio x̄ celū sustentat. ius regit. tartarū
p'fodit. ī ea ꝯfirmant' angli redimunt' p'ꝯ
tinent' inimici stabiliunt' sb̄sistencia q'dā
uiuentia. ꝯsummant' sentencia [illegible] ī [illegible]
cia. ī de timor ductus a pena fideles liberat
terrena salubris petentes a pccis mūdat. ꝯ
cupita bona īcreatū fruct' g'minat gaudium
uite spe ꝯfidentes letificat. Ub si. cē. iter

ne[cesse] & p carnē potentē ac patentē op'at' mi
ra. locut' salubri passus indigna euidenter o[stend]
q' ipse sit q̄ potentis s; ī uisibili scīa ꝯdidit,
sapienter reget benigne p'teget. Id' fruitu[r]
lib' scdi. sapiens de uss. uirtutib; tā multa dic
putauerē q̄s tn̄ app'hende oīo nequerē cū
illū nesciere q̄ seis ē nob' adeo sapiā docens,
prudenciā & iusticia delcā donans & sacificatō
ī ex^m tēpancie ꝯtinentē uiuens & redempcō
ī ex^m paciē fortitē moriens. Id' utrq; es in
dn̄e ihu & speciem paciendi & p'mū paciē
tis utriq; fortitē puocat ac uehement' atten
dit. Id' an ignoras q' benignitas dei ad pe
nitentiā te adducit. Ad h' siquid diu susp'ē
dit sniam ultōis a ꝯtēpnete ut q'm ex
hibebat grām remissionis ī penitente. Id' x̄
in carne assūpcōe ꝯdescendit ut ī culpe litta
tē. ꝯsiliunt g'l ī mortis susceptōe satisfec'
pā anime dultis & ꝯsiliarius prudens ad iu
tor fortis. hunc secun' me credo q̄ saluare
me uelit nouit possit. Id' ihc mel in ore ī au
re melos ī cor de iubilus. Id' ego fidenter q̄d ex
me m̄ deē usurpo m̄ ex uisceribus dn̄i q'm nimia
affluit. nec desunt forāmina p q' effluat.
foderet manus eius & pedes lat'q; lancea p fora
uerē. & p has rimas lic; m̄ sugge mel de petra
oleū de saxo durissimo. Id' ego fres ab īcunte
mea ꝯuersione p accruo m̄ritor q̄ m̄ deeē sciebā
m̄ fasciculum h' colligare & int' ubā mea collo
care curaui collectū ex oīb; anxietatib; &
amaritudinib; dn̄i mei. p'mū s. infantiliū il
lar necessitatū deinde labor q̄s p'tulit ī p'di
cando fatigacōnū ī discurrendo. uigiliar
ī orando. tēptacōnū ī ieiunando. lacrimar ī
ꝯpaciendo insidiar ī colloquendo. postremo
piclor ī falsis fribus ꝯuiciōr sputor colafor
ꝯb' sanacōnū [illegible] claror. hor q;
suū. Id' petra refugiū hermacis & petra ibi
tuta fuiaq; reces ī firmis n̄ ī uulnib; x̄ salua
toris tanto illic secior h'ito q'nto ille pote
cior ad saluand'. fremit mūd' p'mit corp' in
sidiat' dyab'. n̄ cado fundat' ei sū sup petra
Id' ap' dnm mīa & co' ap' eū redēpcō. p'r' co
piosa q' n̄ gutta s; unda sangnis largiē
p v. p'tes corpis emanauit. qd' ē debuit fac'
& n̄ fec'. Illuminant cecū soluit uinctū reducit
erroneū. recōciliauit reū. Id' dē oīo p's mansue
tudinē q̄ uite p'dicat' currim' p' te dn̄e
ihu audientes q' n̄ sp'nat paup'em pcc̄ore
n̄ horreas. Id' uult benign' dixe deuota mi
lieris uultū & odios ī sua custodia uulnia ut
illius exeq; animū erigat & eē sui reddat ad tolland'

fortiorem eum non sentiat sua dum illius umbra intuebitur. Idem in floribus. Sitio inquit dominus. Domine quid sitis? Ergo ne te plus cruciat sitis quam crux? De cruce siles et de siti clamas: sitio. Quid? uestram fidem, uestram salutem, uestrum gaudium; plus animarum uestrarum quam corporis mei cruciatus me tenet. Idem quid est tandem domine quod loqueris aut quid retribuam. Feci enim de corpore tuo spectaculum mentis mee. Idem miseria exclamauit qui sicut ipsam formam serui accipiens filius erat et seruus est. Tamen seruus non solum formam serui accepit ut subesset, sed etiam mali serui ut uapularet, et serui peccati ut penam solueret cum culpam non haberet. Idem in passione domini tria specialiter oportet intueri: opus, modum, causam. Nam in opere commendatur patientia, in modo humilitas, in causa caritas commendatur. Idem quam dulcem domine Ihesu cum hominibus conuersatus es, quam humaniter multa et magna bona hominibus largiri dignatus es, quam fortiter tam indigna et aspera pro hominibus passus es ita ut liceat sugere mel de petra oleumque de saxo durissimo. Duro adulatiorum ad illa, duricio ad horrenda crucis supplicia. Idem unde nec opera domini que possunt prodigia sicut eius flagella, celus, sputus, coronatus, clauis confossus, affixus patibulo, obprobriis saciatus, omnium tamen dolorum immemor ait: Pater ignosce eis. Idem uidens deus homines omnes carnales effectos tantam eis dulcedinem in carne exhibuit ut durissimum cordis est qui eum toto affectu non diligit. Idem quid trepidas ad Christum? accede, frater tuus est et caro tua. Pro omnia temptatus absque peccato ut misericors fieret. Idem quis cogitare sufficiat quantum dominus preuenit nos, uenit ad nos, subuenit nobis. Singularis illa maiestas uoluit mori ut uiueremus, seruire ut regnaremus, exulari ut repatriaremus, et usque ad seruilissima opera inclinata est ut constitueret nos super omnia opera sua. Anselmus li. cur deus homo. Quatuor modis potest deus facere hominem: aut de uiro et femina sicut assiduus monstrat usus; aut nec de uiro nec de femina sicut creauit Adam; aut de uiro sine femina sicut fecit Euam; aut de femina sine uiro quod nondum fecit. Ut igitur hunc quartum modum probet sue subiacere potestati et ad ipsum opus dilatum esse, nihil conuenientius quam ut de femina sine uiro assumat humanitatem uerbum. Quod de uirgine an de non uirgine dignius sit fieri non est opus disputare. Sed sine omni dubitatione asserendum est quod de uirgine deum nasci oportebat.

c. iii. de eukaristia

Gre. in omelia singulari. Ad absolutionem nostram oblata cum lacrimis et benignitate mentis sacri altaris hostia suffragatur. Quia is qui in se surgens a morte iam non moritur, adhuc per hanc in suo mysterio pro nobis iterum patitur. Idem in dyalogo. Quis fidelium habere dubium possit in ipsa immolationis hora ad sacerdotis uocem celos aperiri, in illo Ihesu Christi mysterio angelorum choros adesse, summis ima sociari, terrena celestibus iungi, unum quid ex uisibilibus atque inuisibilibus fieri. Sed necesse est cum hec agimus nosmet ipsos deo in cordis contritione mactemus. Idem in e. dominice. Ad duo. Idem in e. de fugatis [illegible] sua. Io. quasi [illegible] Io. ubi inde sanguinem diuinum fugiunt quos demones, concurrunt et angeli. Hic sanguis effusus omnem orbem terrarum lauit. Idem in ser. indigna et fugata mente multiorum celebrantibus secreta ad [illegible] qui magis ac magis asse mutant qui non equo animo communicare festinant. Idem sicut corporalibus est uentrem inuenit adusque humoribus occupatum amplius ledit, magis nocet, nullum prestat auxilium, ita et spiritualibus si aliquem reperit malignitate pollutum magis eum perdit non sua natura, sed accipientis uicio. Idem in epistola uetima omni tempore ieiunare possimus quia in actibus apostolorum diebus pentecostes et die dominico apostolum Paulum et cum eo credentes fecisse legimus eukaristiam, quibus absque condempnatione mente et pungente conscientia sepe possimus accipere. Aug. de ecclesiasticis dogmatibus: cotidie eukaristie communionem accipere nec laudo nec uitupero. Omnibus tamen dominicis diebus communicandum hortor, si tamen mens in affectu peccandi non sit. Idem de ci. dei. Corporis et sanguinis Christi sacrificium successit omnibus illis sacrificiis uetus que immolabantur in umbra futuri, et propter hoc omnibus illis sacrificiis et oblationibus corpus eius offertur et participantibus ministratur. B. in legenda sancti Malachie. Eukaristia plene sacramentum potens est peccata delere, debellare aduersas potestates, inferre celo redeuntes de terra.

c. iiii. de cruce

Gre. super Ex. Redemptor noster ad passionem ductus lignum quo crucis ipse portauit. Hic in sacrificio prodiit ex humanitate est mortuus, uerum in mortalitate manet ex diuinitate. Ambrosius super Lu. in Machabeis. Crux Christi [illegible] fideli autem gratia, fideli redemptio. Fideli Christus est qui pro nobis passus est dominus. Illo nos redemit sanguine, illa ad paradysi reditum uocauit. Io. Chrys. in ser. Crux nobis totius beatitudinis causa est. Hec nos a cecitate liberauit erroris. Hec e tenebris reddidit luci. Hec debellatos quieti sociauit. Hec alienatos deo coniunxit. Hec peregrinos ciues ostendit. Idem crux spes christianorum, crux resurrectio mortuorum, crux cecorum dux, crux desperatorum uita, crux claudorum baculus, crux consolatio pauperum. Idem crux adolescentium pedagogus, crux sustentaculum in opere, crux spes desperatorum, crux nauigantium gubernator, crux periclitantium portus, crux obsessorum murus. Idem crux insensatorum sapientia, crux libertas seruorum, crux imperatorum philosophia, crux lex impiorum, crux

apl'or p'conizacio. crux annunciacio apl'or. crux martyrum
gloriacio. crux monachorum abstinentia. crux virginum ca-
stitas. crux gaudium sacerdotum. crux ecclesie firmamentum.
Augustinus in ser. Crux que erat in pena manet in gloria.
A locis suppliciorum facta transitum ad frontes im-
peratorum. Quantum honorem dedit penis suis.
quid servat fidelibus suis. Ipse de ser. bo. qui
ait. O mensura tell' mundi involvens legum conten-
de celis ut a magna tempestate hoc seculi liberis.
Hoc in floribus in cruce pendet omnis fructus
vite quia ipsa est arbor vite que est in medio pa-
radisi. Ipsa est longitudo et latitudo sublimitas
et profundum. Ipsa bonos colligit et remunerat ipsa
malos dispergit et condempnat. Ipsa est mestorum
consolatio. esurientium refectio. peccatorum gratiatio.
Balbanus de laude crucis. In cruce insinua-
tur amor redemptoris demonstratur tota mor-
tis consumacio terminatur omnium virtutum precio paratur
tur ad eternam vitam iter. eterne beatitudinis spa-
tium adeptio et vere felicitatis acquisitio. Idem
in te crux sancta angeli gaudia sua accumulata
conspiciunt. in te homines viam salutis sue cog-
noscunt. in te inferi statum retributionem fraudis
sue perceperunt. omnibus et cum omnibus bona. omnibus iusta.
penitentia renovas. presentia illustras futura pre-
monstras. perdita requiris. quesita invenis.
inventa custodis. Idem tu sancta es peccatorum et re-
missio. pietatis exhibitio et maiorum augmen-
tatio. infirmorum remedium. laborantium auxi-
lium et lassorum refrigerium. sanorum incolumitas
electorum serenitas et fortunatorum felicitas.
Idem tu sancta crux curam egrotos medicans.
tu gaudium mestos consolaris. tu sanitas
mestos letificans. tu status credentium recte.
tu firmitas operantium bonum. tu beatitudo perse-
verantium recte. sancta. pia. bona. mira. Cassio-
dorus super psalterium. crux est clipeum in victa tuitio.
superborum abiectio. victoria christi perditio dyaboli. in-
fernorum destructio celestium reformatio.
mors infidelium vita iustorum. [illegible]

Gregorius in reg. Dum unigenitus dei coeternus
cum sola ex marie utero natus est homo. in-
vestigabili miraculo factum est et ancilla hominis
perdinitatem et matrem sibi per carnem. Idem in mor. loquens
de illo illo. Luc. i. Virtus altissimi obumbrabit tibi. quia
umbra enim non aliter exprimitur nisi per lumen et corpus.
itaque altissimi marie obumbravit quia in eius
utero lux in corporea corpus sumpsit. Ex qua
videlicet obumbratione omnem in se refrigerium
mentis accepit. Idem Christus non operante coitu sed spiritu
superveniente conceptus est. natus autem mirifica
iudicata feminea exhibuit et incorrupta sua

vit. Ambrosius de virgi. Talis fuit maria ut
et eius unius vita omnium disciplina sit. Id
deinde quod marie exceptis perversis imitetur
ceterum. Idem Vidit maria filium domini primam in
dit et credidit. vidit et maria magdale-
na quamvis adhuc nutaret. Idem virgo erat
maria non solum corpore sed et mente que nullo doli
ambitu sincerum adulteraret affectum corde
humilis verbis gravis animo prudens loquendi par-
cior. legendi studiosior. non in incerto divitiarum
sed in prece pauperum spem ponens intenta
opere verecunda sermone. Idem quam lesit maria
vultu parentes. quam dissensit a propinquis. quam
fastidivit humilem. quam risit debilem. quam vi-
tavit inopem. eos solum solita cetus virorum
invisere quos misericordia non erubesceret nec preteriret
verecundia. Idem nil torvum in oculis marie. nil in
verbis procax. nil in actu verecundum. non gestus frac-
tior non incessus lascivior. non vox petulan-
tior ut ipsa corporis species simulacrum fuit men-
tis figura probitatis. Augustinus de v. heres.
sicut in transitu in eo marie non est corrup-
ta virginitas. sic in ea ibi maculata
maiestas. Idem. vii. sordes in maria que non
concipiendo libidinem nec pariendo passa est
dolorem. vii. sordes in domo ad quam nullus habita-
tor accessit. Solus ad eam fabricator eius
dominus venit. Idem Eva inobediens meruit penam.
maria obediendo consecuta est gratiam. illa gustan-
do perceptum maledictum. hec credendo angelo be-
nedictum. Idem de virginitate. beatior maria
percipiendo fidem christi quam concipiendo carnem
christi. Idem materna propinquitas nil marie pro-
fuisset nisi felicius christum corde quam carne gestasset.
Ipsa quia virginitas eo gratior acceptior quia
non eam christus conceptus viro violaturo quam conser-
varet ipse prerripuit. sed priusquam conciperet iam deo
dicatam de qua nasceretur elegit. Idem quid inquid
fieret ideo quia virum non cognosco. quod profecto non diceret
nisi deo virginem se ante vovisset. Sed quia hoc israheli-
tarum mores adhuc recusabant desponsata
est viro iusto non violenter ablaturo sed potius
contra violentos custodituro quod illa iam voverat.
Idem in ser. Ita pone censeo confitendo mariam
esse et quod christus est in christo quia in ipso vivimus mo-
vemur et sumus atque christum gloriose ad eternitatis
gaudia assumptam benignitate christi hono-
ratus susceptam celis atque ad eandem utili-
tatem non esse adductam post mortem putredi-
nis videlicet immissa pulvis. Bartholo-
meus ut legitur in legenda. Hic prima mater evang.
Hoc constituit in corde suo ut orderet deo. do.

ostendit virginitatem. Unde cum hec a nullo homine
nec ullo didicisset, nec exemplo ad imitacionem in
uenta fuisset. Idem in ser. Sicut in creatione dei
nichil bonum ita in incarnacione matris domini nulla in
uenitur perfecta quam ipsius uirtutibus eximia comprobe
tur. Idem totam repleuit spiritus sanctus gratia, totam incan
duerat diuinus amor ita ut in ea non esset munda
nus quod uiolaret affectus, sed ardor continuus et
ebrietas perfusi amoris. Idem quicquid in maria ge
stum est totum puritas et simplicitas, totum
ueritas et gratia fuit, totum misericordia et iusticia que de
celo prospexit. Idem maria que mente passa est plus
quam martyr fuit. Mirum et eius dilectio amplius
fortis quam mors, que mortem christi suam fecit. Idem
si spiritu dei omnis uirtus angelorum constat beatam
et gloriosam virginem in quam superuenit spiritus sanctus et deus
totus illapsus portatur vel in filiis in utero cre
dens ampliora promisisse uirtutum priuilegia
et excepisse gratiam ab angelo. Idem si in domo patris
mansiones multe sunt, eo magis splendidiorem
mater filium prestitisse quam olim edificauit sibi domum
et incidit columpnis vii. Io. ex. ...
O inestimabilis laus marie. Magis credebat io
seph castitati eius quam utero eius et plus gracie quam
nature conceptionem mulieris ... uidebat et fornica
cionem suspicari non poterat. Possibilius esse crede
bat mulierem sine uiro posse parere. Idem commen
datur autem insolencia numquam maria fuit quia
omnis mulier que insolenta est et commessatrix me
retrix est. Non leuis non iocosa non cantatrix non tur
pium ... amatrix. Sicut solent plerique pu
elle que libenter talia aut loquuntur aut audiunt
si sicut unquam oculos suos extulit cum in spe
ctaculum ... de no. test. Maria que ma
ter est domina sui illustratrix clara stirpe david.
Virga iesse ortus conclusus. Fons signatus
mater domini. Templum dei uiui. Sacrarium sancti spiritus.
Beda in omilia. Iure angelicos aspectus simul et affa
tum timuit, que insolita angelica uita studuit imi
tari. Idem decebat ut sicut per superbiam eue mors
intrauit, ita per humilitatem marie panderetur in
troitus uite. Io. dam. i. l. sup. Maria in
domo domini plantata et impinguata spiritu ut
oliua fructifera omnis uirtutis receptaculum facta
ab omni uite huius et carnali desiderio mente decessit
et ita uirginem animam obseruans cum corpore quod de
cebat deum in sinu suscipere futurum. B. ser. cc.
Est sagitta electa amor christi qui marie animam non
tantum confixit sed et pertransiuit ut nullam in pectore
uirginali particulam uacuam amore relinqueret.
Sed toto corde tota anima tota uirtute dili
geret et esset gratia plena. Idem ser. mediis in periculis

in angustiis in rebus dubiis mariam cogita
mariam inuoca non recedat ab ore non recedat
a corde et ut impetres orationis suffragium non
deseras conuersacionis exemplum. Ipsam sequens non deui
as. Ipsam rogans non desperas. Ipsam cogitans
non erras. Ipsa tenente non corruis. Ipsa protegen
te non metuis. Ipsa duce non fatigaris. Ipsa propi
cia peruenis. Idem quod moysi monstratum est in rubo et
igne aaron in uirga et flore gedeon in uellere et
rore. Hec aperte salomon prouidit in forti muliere et ei
us precio. A patribus premitte uenias de terra et uiro ap
tissime declarauit de uirgine et deo gabriel in
tamen exhibuit ipsam uirginem salutando.
Idem ipsa contriuit caput draconis. Gen. iii. cum hec seua
sa uictoria est nisi marie ipsa procul dubio caput
contriuit uenenatum quod omnimodam maligni sug
gestionem tam de carnis illecebra quam de mentis superbia
deduxit ad nichilum. Idem audi filia et uide etc.
Inclinauit maria aurem suam uidelicet ad obe
dientiam et cor suum ad disciplinam. Et oblita est
populum suum et domum patris sui. Quia nec populum augere
per successionem nec domum patris sui relinquere
curauit heredem. Sed quicquid honoris in se quicquid de
paterna domo rex eternus fuere potuit sibi omnia
arbitrata est quasi stercora ut christum lucrifaceret. Idem
ipsa est nobilis illa stella ex iacob orta cuius ra
dius uniuersum orbem illuminat. Cuius splendor in
supernis prefulget et inferos penetrat eterna et ex
lustrans et collectans magis mentes quam corpora fo
uet mentes, excoquit uicia. Idem in epistola fuit
procul dubio mater domini ante sancta quam nata. Nec fallit
omnis sancta ecclesia sanctum reputans ipsum natiuitatis
diem. Idem decuit reginam uirginum singularis pri
uilegio sanctitatis absque omni peccato ducere uitam que
dum pecati mortis quasi pareret redemptorem munus
uite et iusticie omnibus optineret. Idem si ante conceptum
suum sanctificari minime potuit quia non erat sed nec
in ipso conceptu propter peccatum quod inerat restat ut post
conceptum in utero iam existens sanctificationem accepisse
credatur. Idem inter. sileat misericordiam tuam beata uirgo
siquis inuocatam eam in necessitatibus suis sibi me
minit defuisse. Nos quidem seruuli tui ceteris in
uirtutibus congaudemus tibi. Sed in hec potius
nobis ipsis laudamus uirginitatem, humilitatem
miramur. Sed misericordia miseris sapit dulcius, misericordiam
amplectimur carius, recordamur sepius,
crebrius inuocamus. Hec est enim que totius mundi repa
racionem optinuit. Salutem omnium impetrauit. Idem quis
mire tue o benedicta longitudinem latitudinem
sublimitatem et profundum queat inuestigare. Nam
longitudo eius usque in nouissimum diem inuocan
tibus subuenit uniuersis. Latitudo eius replet

orbē t̃raꝝ ut sua q̃ʒ mīa plena sit oīs t̃ra.
sit ⁊ sblimitas ei ciuitatis s̃ne ĩ ueniat
restauraꝯcoēm ⁊ p̃fundi ei sedentibꝫ ĩ tene
bris ⁊ sub̄ mortis optinuit redemptcoēm.
Ꝗ̃ maria oībꝫ oīa fc̃a ē sapientibꝫ ⁊ insipien
tibꝫ copiosissīa caritate debitrē se fecit
oībꝫ mīe sinū apuit ut plenitudine illi⁹
accipiant uniuisi. captiui redēptcoēm. eg
tus curacoēm. tristis ꝯsolacoēm. pctōr ueniā iꝯ
grām angli leticiā. denīqꝫ tota t̃nitas gl̃iaꝫ.
filii psona carnis h̄uane sbam. Ꝗ̃ fuit bt̃a
uirgo fortis ĩ p̃posito tempans in silencio.
p̃dens in t̃rogacoēne fca ĩ ꝯfcōne. Ꝗ̃ uite solatiā
uirgo rex ille diues ⁊ p̃diues ex̄ciamt rex
celi⁹ h̄uiliat ⁊ ĩ mīs adunat ⁊ ab angelis
immorat̃. ver⁹ denīqꝫ dē ⁊ dei fili⁹ ĩ carna
t̃. Sꝫ quo fructu. nēpe ut oēs ei⁹ paup
tate locupletent̃ eius h̄ulitate sbleuent̃.
ei⁹ immoracoē magnificent̃ ei⁹ incarnacoē
adherentes dō incipiam⁹ un⁹ eē sp̄e cū eo. Ꝗ̃
maria salutans angl̃s n̄ solū plena. sꝫ ⁊
adh̃c supueniturū ĩ eam asserit sp̄m scm̄. ad
qd̄ n̄ ut aduenientē iam sp̄ū plena s̄ eadē
s̄uenientē nob̄ q̃ʒ sit plena ⁊ effluens fie
ret. Ꝗ̃ aduocata p̃mittit p̄ nob̄ natō nr̄a q̄
tāq̄ iudicis nr̄i ⁊ m̄r nr̄e supplicat̃ ⁊ effi
cacit̃ salutis nr̄e negocia p̃tractabit. Ꝗ̃
filioli. maria pctōr scala maria mea maxiā
fiducia ē. h̄ tota rō spei mee. q̄ ei pot ne
fili⁹ aūt repelle aut sustine repulsam. nō
audiri fili⁹ pot. neutrū plane. Ꝗ̃ ĩ uenit
at angl̃s gr̃am ⁊ sola ē gr̃a q̄ egem⁹. Ꝗ̃ n̄
sola marie tacitūtate ꝯmēdat̃ h̄ulitas
sꝫ euidenci⁹ resonat ĩ s̄mone audierat
q̄ ex te nascet̃ scm̄ uocabit̃ fili⁹ dei. ⁊
mch̄ aᵈ q̄ ancillā ei⁹ se eē fatet̃. Anselm
de ꝯcep. uirgi. Decebat ei ut illi⁹ hoīs
ꝯcepcō de m̄re purissima fieret. ut ea puritate
te q̄ maior sb dō nequit intelligi uirgo illa
niteret. ē dō p̄r unicū filiū q̄ de corde suo
equalē s̄ genuit tāq̄ se ipm̄ diligebat
ita dare disponebat. Ꝗ̃ ĩ li. oracoīm sic o bea
tissīa oīa a te despectus necē ē ut ĩt̃eat.
ita oīs a te ꝯuersus ⁊ a te respectus ĩpo
ē ut p̃eat. Ꝗ̃. o fcīa mirabili singlar̃s
⁊ singlr̃ mirabilis p̃ quā elā renouant̃ in
ferna remediant̃ hoīes saluant̃ angli
reintegrant̃. o fcīa plena ⁊ sup̄plena gr̃a
de cui⁹ plenitudīs exūdancia respsa sic
reuirescit oīs creatura o uirgo benedcā
p̄ cui⁹ bn̄dcoēm bn̄dicit̃ oīs creatura. n̄
solū creatura a creatore. sꝫ ⁊ creator a crea
tura. Ꝗ̃ aūt solū loqt̃ dn̄a bn̄faciens tuis
plenū eē mūdū. ĩferna penetrat. celos su
p̃at. p̃ plenitudinē ei⁹ gr̃e uiues ⁊ q̄ ĩ in
ferno erant se letant̃ liberata ⁊ q̄ sup
celū st̃ se gaudēt restaurata.

G Le⁹ ĩ mor⁹ nisi angli q̄ dū
nob̄ mēna nūciantes ad tp̄e exacte
corpa sumerent exteriorbꝫ p̄fecto obtutibꝫ
n̄ appareret. n̄ cibos cū abraham caperent
nisi p̄ nos solidū q̄d excelenti elegāto ge
starent. Ꝗ̃ d̄uinitatis celsitudinē q̄uis sb
leuare uideamur ut uirtutes t̄n angelice
ꝯp̄hendet. Ꝗ̃ cca anglor̄ m̄ria dispensan
dis quibꝫ q̄ʒ gentibꝫ sunt p̄lata. Ꝗ̃ ĩ li.
ē n̄c nr̄a anglica m̄e nr̄e ꝯdicoē diuicta
q̄ nos loco excl̄udebim⁹. ⁊ cecitatis ignorā
tia coarctam⁹. anglor̄ uo sp̄e loco q̄d ē
sepa st̄. Sꝫ t̄n eor̄ scīa longe sup nos ĩ ꝯpa
bile dilatant̃ mētis ꝯspc ex̄ti⁹ q̄si cacando
distenta sunt. q̄ ipm̄ fontē scīe ꝯtēplan
tur. Ꝗ̃ mom̄. in hoībꝫ eē iudiciū p angl̄os
exhibet̃. Aug⁹ de ci. dī. sci angli quor̄ so
cietati ꝯgregaoī nob̄ ē p̄egrinacoē labori
osissima suspiram⁹ sicut h̄nt p̄manendi
et̄nitatē ita cognoscendi facilitatē ⁊ re
quiescendi felicitatē. Ꝗ̃. q̄ miser. fcīū
ē ut morerēt̃ mendic⁹ ⁊ deporʳ ab an. ĩ s̄i. ab.
tantē pene repente dolens ꝯmittam ut
portaret̃ ab angel ⁊ induceret̃ ne sāl am
bulans laboraret portat̃ p̃ tantos la
bores q̄ desererent ⁊ portat̃ ab angl̃s. n̄
sufficit ad portandū pauꝑi un⁹ angl̃s s̄
sp̄ea pl̃es ueniūt. ut chor̄ letitie faciant. Ꝗ̃
sup epl̃am ad heb. Intellige q̄nt⁹ honor nob̄
ꝯtulit ut ad nos sic ē ad amicos m̄ris an
gelos suos dest̄inet dō q̄uis q̄ mitū int̃
sit int̃ angl̃os ⁊ hoīes. p̄ximos t̄n nob̄ eos
fecit q̄ nr̄e saluti studet. p̄ nos discurrēt.
nob̄ suo fungunt̃ offō. Ꝗ̃ sū desu. lo.
ē angel' mutabilitas ĩ nr̄a. s̄ fac eos in
corrupros caritas sempit̃na. Ꝗ̃ int̃ an
glos distancia potestatū ē ⁊ p̄ g̃dui dig
tate m̄ria eis d' sunt distributa. alii
q̄ʒ aliis p̄ferunt̃ t̄a culmine potitus q̄
scīa uirtutis. Ꝗ̃ ꝯ⁹. s̄. ĩ cᵒ. de hoīe magna
dignitas. B̃ sacre. gaudent angli ĩ ꝯū
sione ⁊ p̄ma pctōr̄ salutē hoīm sicientes.
lacrimꝫ p̄itenciū uinū eor̄. Ꝗ̃ n̄ ambigo
q̄n angeli ꝯstantē ĩ palacio colligant q̄ dig
nantē mitissimo uisitant denīqꝫ letati st̄
ĩ ꝯuisione ⁊ ĩ assumpcoēne n̄ agnoscent. Ꝗ̃
ĩ epl̃a sig̃s h̄rēt oclos aptos q̄s orando

propheta prius reuelauit. Videtur ergo sine dubio quod ad modum preuenerunt principes coniuncti psallentibus in medio iuuencularum tympanistriarum. Videtur in hoc quod circa eos qui uel exprimendo melius cantantibus assistunt, orantibus, in studio meditantibus, sollicite quaerentibus, ordinantibus et procurantibus praesunt. Quod si cum qui uitiat quod scitur a custodibus, timeat angelus nec seduci nec seducere; minus nec seduci possunt qui custodiunt nos in omnibus uiis nostris: fideles sunt, prudentes sunt, potentes sunt. Glosa xxv. Cotidie angeli de terra longinqua id est de superna patria descendentes in mundo miseros in temptationibus spe caelestium roborant uel finito certamine ad palmam retributionis inducunt. Glosa xxv. Adest unicuique nostrum angelus bonus qui regat, moneat quin et actibus nostris corrigendis et miserationibus, qui postea et cotidie uideat faciem dei. De distinctione ix ordinum. Gregorius in omelia. Hi qui minima nuntiant angeli, qui uero summa annuntiant archangeli uocantur. Hinc est quod ad mariam uirginem non quilibet angelus sed gabriel archangelus mittitur. Virtutes uocantur hi spiritus per quos signa et miracula frequentius fiunt. Potestates uocantur hi qui hoc potentius in suo ordine perceperunt ut eorum ditioni uirtutes aduerse subiecte sint, quarum potestate refrenantur ne corda hominum tantum temptare praeualeant quantum uolunt. Principatus uocantur qui ipsis quoque bonis angelorum spiritibus praesunt, qui subiectis aliis dum quaeque sunt agenda disponunt, eis ad explenda diuina ministeria principantur. Dominationes uocantur quae potestates et principatuum dissimilitudine alta transcendunt. Ea igitur angelorum agmina quae miranda potentia praeeminent pro eo quod eis cetera ad obediendum subiecta sunt, dominationes uocantur. Throni quoque illa agmina sunt uocata quibus ad exercendum iudicium semper deus omnipotens praesidet. Et sublimiora illa agmina uero cherubyn uocata sunt quia tanto perfectiori scientia plena sunt quanto claritatem dei uicinius contemplantur, ut secundum creaturae modum eo plene omnia sciant quo uisioni conditoris sui uirtute uicinitatis dignitatis appropinquant. Seraphyn ardentes uel incendentes uocantur quia ita conuncta sunt ut inter haec et deum nulli alii spiritus intersint, tanto magis ardent quanto hunc uicinius uident. Idem in eadem omelia. Distincte computationes hominum singulorum angelorum ordinibus congruunt et in eorum sortem uel ordinem pro conuersationis similitudine deputantur. Sunt namque plerique qui parua capiunt, sed tamen haec eadem parua pie annuntiare fratribus non desistunt. Isti itaque in angelorum numerum currunt. Et sunt nulli qui diuinae largitatis munere refecti secretorum caelestium summa et capere praeualent et nuntiare.

Quo ergo isti nisi inter archangelorum numerum deputantur? Et sunt alii qui mira faciunt, signa ualenter operantur. Quo ergo ista nisi ad supernarum uirtutum sortem et numerum congruunt? Et sunt nonnulli qui etiam de obsessis corporibus malignos spiritus fugant eosque uirtute orationis et ui acceptae potestatis eiciunt. Quo itaque isti per meritum suum nisi inter potestates caelestium numerum sortiuntur? Et sunt nonnulli qui acceptis uirtutibus et electorum hominum merita transcendunt, cumque et bonis meliores sunt, electis quoque fratribus principantur. Quo ergo isti sortem suam nisi inter principatuum numeros acceperunt? Et sunt nonnulli qui sic in semetipsis cunctis uitiis omnibusque desideriis dominantur ut ipso iure munditiae dii inter homines uocentur. Quo ergo isti nisi inter numerum dominationum currunt? Et sunt nonnulli qui dum semetipsos uigilanti cura dominantur, dumque sollicita intentione discutiunt, diuino timori semper inhaerentes hoc in munere uirtutis acceperunt ut iudicare recte alios possint, quorum profecto mentibus dum diuina contemplatio praesto est, in his uelut in throno suo dominus praesidens aliorum facta examinat et cuncta mirabiliter de sua sede dispensat. Quid ergo isti nisi throni sui conditoris sunt? Cherubyn quoque plenitudo scientiae dicitur, et paulo dicente didicimus quia plenitudo legis est caritas. Omnes qui dei et proximi caritate ceteris amplius pleni sunt, meritorum suorum sortem inter cherubyn numerum perceperunt. Et sunt nonnulli qui supernae contemplationis amore accensi in solo conditoris sui desiderio anhelant, nihil iam in hoc mundo cupiunt, solo aeternitatis amore pascuntur, terrena quaeque abiciunt, cuncta temporalia mente transcendunt, amant et ardent atque in ipso suo amore requiescunt, amando ardent et alios accendunt, et quos uerbo tangunt ardere protinus in dei amore faciunt. Quo ergo istos nisi seraphyn dixerim, quorum cor in ignem conuersum lucet et urit. Omelia de ...

Gregorius in omelia. Curremus fratres karissimi ne quos in iudicia polluat qui in aeterna patria et dei ciues et angelis consocii sumus. Vendicemus moribus dignitatem nostram quod in morum ad hoc in paradyso positus fuerat ut si se ad conditoris sui obedientiam uinculo caritatis astringeret, ad caelestem patriam angelorum quandoque sine carnis morte transiret. Sic namque immortalis est conditus ut si non peccaret et mori non potuisset, atque ex arbitrio libero beatitudinem illius regionis attingeret in qua et peccare uel mori non potuisset. Homo ab humo appellatus est, et quid ualet esse nisi macula qui sponte sua ad infirmitatem concidit? Si autem quod non se despexerit humana fragilitas unigeniti sanguinem consideret et in pretio suo conspiciat quam magna est quae tanti

ualet. Au. de adult. coniu. Indignantur
uiri si audiant adulteros uiros pende
re ad uberis femis penas. cum tanto grauius
eos puniri oporteat quanto magis ad eos perti
net et uirtute uincere et exemplo regere feminas. Tanta.
Id. de trinitate. iusticiam quam dare non potest homo quam perdi
dit non habet. hanc enim cum homo conderet accepit et perdam
do utique perdidit. Id. de li. ar. ex quo incipit homo precepti
cepti esse capax ex illo incipit peccare posse.
duobus autem modis peccat antequam fiat sapiens si non
se accomodet ad accipiendum preceptum aut
cum acceperit si non obseruet. Id. de ci. dei. infan
tia quod quidem non a risu sed a fletu ordit. habet lu
cem quam malorum ingressa sit nesciens prophetat
quodammodo. Id. super gen. contra manicheos omnium animalium
corpora siue que in aquis siue que in terra uiuunt. in
clinata sunt ad terram et non sunt erecta sicut
hominis corpus quod significat animum uestrum in superna sua.
id est in eterna spiritualia erectum esse debere. glo. Ro.
. xxiiii. magna dignitas animarum ut unaqueque
habeat ab ortu natiuitatis in custodiam sui an
gelum delegatum. Io. cri. super math. omelia. sicut nos
ymago dei ut quod bonum est ei ut est apud nos sit
bonum et quod ei malum nobis et apud nos sit malum
Id. miser. conditio humana est. Aut propheta homo iumentis insipi
entibus et similis factus est. Cas. peius est comparari pecudi
nasci. nam nasci non habere rationem tolerabile est. ue
rum ratione decoratum irrationabili sic comparari uo
luntatis crimen est. Ber. in medita. ca. in mente
mea inuenio per quam deum recolo. aspicio. concupi
co. sunt autem hec tria memoria. intelligentia. uoluntas.
Id. de conside. homo natus ad laborem non ad honorem.
homo natus de muliere et obligatus cum reatu. breui
uiuens tempore ideoque cum metu repletur multis
miseriis et ipsa cum fletu et uere multis quoque cor
poris et anime similiter. Id. ad ymaginem et similitudinem
dei factus homo. in ymagine arbitrii libertatem uir
tute habuit. in similitudine et similitudo quod peruenit
per impetum in ymagine persistit homo. ymaginis siquidem
in gehenna uri non poterit non exuri. Id. considera
degimus in regione umbre mortis in infir
mitate corporis in loco temptationis si diligenter
aduertimus ex parte sed in commodo miserabili labo
ramus. Nam et faciles sumus ad seducendum et
debiles ad operandum et fragiles ad resistendum. Boe
ce. de ignorantia humane. Auctor de spiritu
et anima. anima est rationalis concupiscibilis irascibilis. per
rationabilitatem habilis est illuminari ad quod cognos
cendum. scilicet se supra se. in se. iuxta se. cognoscere sicut quod
deum supra se. se in se. angelum iuxta se. quod celum in
bitu continetur. I. se. per concupiscibilitatem habilis
est afficiatur ad appetendum uel fugiendum amandum uel

odiendum et ideo de rationabilitate omnis sensus anime oritur.
et de aliis omnis affectus.
Ges in reg. si hora eadem qua geniret ac
tura gratias nulli inter eccam nullo per
catti pondere grauatur. uoluptas enim carnis non
dolor in culpa est in carnis et commixtione uo
luptas est. nam in prole propagatione gemitus. Id. menstrua
consuetudo mulieribus non aliqua culpa est inde boni quia
naturaliter accidit. Id. si in menstruali consuetudine ad
sacramentum dominici corporis et sanguinis accedere mulieres
non presumant. de sua recta consideratione laudande
sunt. dum uero percipiendo ex religiose uite consue
tudine eiusdem misterii amore rapiuntur reprimen
de non sunt. Id. in sinai monte deus ad populum locuturus
abstinere a mulieribus precepit. et si illic non dominus per
creaturam subditam hominibus loquitur tanta prouisione
est mundicia corporis requisita ut qui uerba dei perci
perent mulieribus mixti non essent. quanto magis
mulieres que corpus domini omnipotentis accipiunt cu
stodire in se mundiciam carnis debent ne ipsa
inestimabilis misterii magnitudine grauentur. Au.
de ci. dei. quod femina que ex eius latere facta est et hic sac
si significat esse quam sacramenta ecclesie debeat esse
coniunctio. Id. de pacientia. non dyabolus uxorem iob cum et
filios abstulisset tamen nocendi eam ipsam re
liquit quia consilium esset necessaria temptatorum iam in
eua didicerat. sed modo alterum adam qui per mulierem
caperet non inueniat. cautior fuit iob in doloribus
quam adam in uoluptatibus. Id. de ui. cordis. illa est
casta et sancta femina et uere sana quam dolens fornicantem
uirum et non dolet propter carnem sed dolet propter caritatem.
Id. de ui. do. quod dolendum est multi uiri inueniuntur
a feminis. seruiant femine castitatem quam uiri serua
re nolunt. Ambrosius de uirgi. saltet. sed ad
ultere filia que uero pudica quam casta est filias suas
religionem docet non saltationem. Io. cri. super math.
quid est mulier nisi amicicie inimica inconfugabilis
pena. necessarium malum. naturalis temptacio desiderabilis
calamitas. domesticum periculum. malum natura bo
ni colore depicta. ergo si dimittere illam peccatum est.
tenere autem uiro tormentum est. necesse est ut aut di
mittentes adulterium faciamus aut tenentes
cotidianas pugnas et amaritudines habeamus.
Id. sexus mulierum in carne et mollis est. In tantum
quod quidem non omnia que uidet aut audit cum sapientia et
ratione considerat. mollis autem quoque facile flectitur
uel de malo ad bonum uel de bono ad malum. Id. in
fer. quid est speciosa mulier. sepulcrum dealba
tum si fuit sola non casta pudica. plenitudo
quidem est in bonis uirtutibus principium peccatis uene
num in sapientibus corporum. Id. super Io. uir fortis
mitte religiosa et prudente ad quod delinquendum in

riũ ⁊ in formand' clamitũ ad q̄d'itũ uolũt
Jdꝫ in epl'a ad aliã ⁊ ma ĩiquitatis scorpi
onis ꝑcussio nocuiuꝗ gen⁹ scia ꝫ ē . cũ ꝑ ĩriãt
scipla ĩcendit ignē . flāmigo igne ꝑcutit, se
nina q̄sclā inꝑtē hitantis ceuitit q̄ funda
ĩta moniuĩ . Scḋ ipũ malo ĩ ostiho ũncũt
sese iuros . [illegible]

Greg⁹ ĩ mor . Ecce intus clamat sui q̄
renũciauit oĩbꝫ q̄ ꝑsidꝫ nō ꝑt me⁹ eē
discipl's . ꝑceus g'ta ⁊ tan⁹ quo in dz res tuenas
iurgando defendē q̄s ñ ꝑcipit possidē ꝑtaꝫ ē
res ꝑ'as amittim⁹ supscē dm sequit' in b'n⁹
uite itine a magno honore leuigat sum a
Jd' ĩ reg' . tanũ dez ⁊ nobilē pl⁹ benignus q̄
rigid⁹ pl⁹ misicors eē q̄ diuitē . ⁊ [illegible]
de dampno alteius ñ coꝑstet ꝫ recept . ꝑti
si forte otenit ꝑtini q̄cquid cessit paupi onē
ei ds mltiplicata siē ꝑmisit restitucōē q̄
penset . Aug⁹ de v . do . Cũ tan⁹ cepit b'ñ
uiue feruere bonis opibꝫ mũdiꝗ q̄tēpnie
ĩ ipa nouitate opũ suorꝫ patit' repheisorē .
⁊ q̄tradictores frigidos tanos si au ꝑseua
ũit ⁊ eos supaũit ꝑseuãdo ⁊ ñ defecit a bōis
opibꝫ ipi iam obsequit' q̄ aũ ꝑhibebant
Jd' de uita tana . ꝫ ē sacrificiũ q̄ ds t' oms bo
tias q̄rit ⁊ diligit ut ꝑ facie mē opa nom
suũ ꝗ laudꝫ ⁊ ds uo' eē seruoꝫ actu ⁊ ope
q̄ꝑbet . Jd' ñ solũ ꝫ a tano q̄ uc malo cāre
at ꝫ ut bonũ exercat . ꝑsid . de eth . Non se
sliet tanũ q̄ nomē h't ⁊ fca ñ h't . s; aũ nom
secutũ fuit op⁹ ē tē illē eē tan⁹ qui se
teis tanũ ondit ambulans sic ⁊ ille ambla
uit ac ⁊ nomē tcit . Ambro⁹ in epl'a oīs
q̄ ꝑtm recepit sapiens est q̄ a' sapiens ⁊ lib . ꝗ
oīs q̄ tan⁹ ⁊ liu ⁊ sapiens . Jo . cy in epl'a
unũ tm in tanis uideat maliũ soluꝗ for
midat . dñi celestis offensam . B' ĩ epl'a ad ꝑ
dest' . x'm seq si ñ otingat ⁊ q̄ sequi . io paul⁹
ait . sic currite ut q̄ꝑhendatis . Ibi tu
tane fige tuũ curs⁹ ꝑtcus ꝗ metã ñ ẽ po
sũit suã . fcũs ē in q̄t obediens usꝫ ad mor
tē . Glo . be . Ia . ē . ne indignemini si mali ĩ m
do florēt si uos patimini . q̄ ñ ē tanē digni
tatis ĩ tꝑoꝫ ibꝫ exaltari . s; poti⁹ de ꝑm . ma
li nl h'nt ĩ celo . uos nl ĩ mdo . s; spe illi⁹ bo
ni ad q̄d tenditis q̄ꝗ ĩ ma q̄tingat gaude
debetis . Glo . cce . in . mansuetudo bonem
fecit . humilitas se oībꝫ subicit . Decet a tanũ
e q̄libꝫ in fioribꝫ affabilē eē ⁊ mite sermo
bꝫ humilem . [illegible]

Greg⁹ ĩ mor . in istos pede ꝑ ꝑ sumitis
obsessos [illegible] tano noiē ipa tñ quilibias
excitasset pacis abscondit q̄s tñ si leuis ꝑ
secutōis aura pulsauit . mox q̄ē arcã ue
lut paleam tollit . Jd' ĩ reg' . si uacnē tan⁹ ēēꝫ
ꝑt dei iudiciũ q̄ uocēs hoīs timēs . Jꝫ . ĩ . ē . de
stabulo de ꝑ ulōꝫ ñ flagito . Aug' . de q . cor
dis . q̄ ñ de suis cogitatꝫ uci q̄ ĩ time ds ꝑmit
tit a tꝑpiat ñ dũ tan⁹ ē . Jd' de uita tana . ⁊
ille ñ fam'is . s; sibcamatoꝫ ⁊ irrisoꝫ est q̄
ei⁹ seruũ sedicit eu suite dubilat . Jd' ñ ob
ꝫ nob' it' tm q̄ tam dicim' blandiam' . s; ꝑ
ꝫ a nos iudicando credam' si nom nob' fru
stra nō dicem⁹ alienũ . ꝑsid de sũ bo . tan⁹
ma⁹ dũ sm euāgelii doctrinã ñ uiuit ⁊ ip'aꝫ
fidē q̄ ĩ ibo colit ab oꝑa teptatōē facile ꝑ
dit . B' . sr . cē . Intestina ⁊ sanabil' ē plaga
eccē ⁊ iō ĩ pace amaritudo ei⁹ amarissima s;
ĩ q̄ pace . ⁊ pax ē ⁊ ñ ē pax a paganis pax ab
heticis ꝫ nō ꝑ ꝑto a filiis . uox plangentis
eccē ĩ tꝑꝫ isto . filios enutrii ⁊ exaltaui ipi
aũ spũerūt me . spũerūt ⁊ maculauerũt me .
Jd' miser . nũc frustra clamat ꝑꝑe de leui
tate hoīs sui . sñ eã iugum suũ suaue
ꝑdicat quiq̄ ⁊ ab ipis qui tano censent'
noīe hon⁹ dyu' ⁊ iugũ carnis atꝗ seli ꝫ
delectabili⁹ repitat' . Jd' sic ipi ꝑpm ꝑseat'
qui ab eo uitꝗ tam dnt amici tui ds ꝑpa
adusum te q̄ꝑ ĩquiete ⁊ steterũt quiuitte
im' q̄ē te inimicitias ꝑt tam anĩmo uc ad
martiriũ . [illegible]

Greg⁹ ĩ mor . ꝑta pastoꝫ medq̄ nō ꝑpũ
gliam ꝫ auctoris q̄rit ab oībꝫ iuuit
aduuari . Jd' uiolenta sñ atꝗ reuenita cũ
s'ue eē altaris ministiũ ⁊ pond⁹ ē cure pa
storal' ĩ ĩiunctũ q̄' ĩ ꝑm . uicem ⁊ ligando ⁊
soluendo obtinent q̄ locũ scī regiminis fide ⁊
moribꝫ tenet . Jd' ĩ pasto . rector sꝑ cogitatōē
sit md⁹ q̄t in⁹ h't nulla ĩ mũdicia polluat qui
ꝫ suscepit officiũ ut taliens quoꝫ cordibꝫ pol
luctōis in actas tergat ꝑta ꝑ . q̄mundari . Jd' sit
rector actōe ꝑcipu⁹ ut uite uiã sibditis in
uendo demōstret ⁊ grex qui pastoris uocē
moꝫes ꝗ sequit' . ꝑ op' melius q̄ ꝑ uiba ḡdi
at . le . vij . ꝑ t . cl . s' monitē exccl'i glo . ibid'
sit rector discret⁹ in silentio . util' ĩ ubo . ne
aũ tacenda ꝑferat aut ꝑferenda reticeat
cat . Nam sicut ĩcauta locutō ĩ errorem
ꝑtrahit ita indiscretũ silenciũ . hoc q̄ eru
diri poterant ĩ errore derelinq̄t . De ꝑmo ĩ ꝑ
iter . uas q̄ nō de so ꝑ salui . eamus mutu . Jd'
sit rector singul' q̄passione ꝑxim⁹ ꝑ cunctis
q̄teplōne suspens⁹ ut ꝑ pietatis uiscera ĩ se
infirmitatē ceteroꝫ transferat ⁊ ꝑ specl'acōis

altitudinem semper ipsum quia in invisibilia appe-
tendo transcendat. Gen. xxviii. de ange-
lis ascendentibus et descendentibus quia est sit
rector bene agentibus per humilitatem socius contra
delinquentium vicia per zelum iusticie erectus,
ut et bonis in nullo se preferat et cum pravorum
culpa exigit potestatem sui prioratus ag-
noscat. he. ix. que tu erant in archa scilicet
manna dulcedinis, virga discipline et ta-
bule scientie legis. Item tales sese quippe sunt
exhibeant quibus subiecti occulta quoque
sua prodere non erubescant, ut cum temptacionum
fluctus tolerant ad pastoris mentem quasi ad matris
sinum recurrant. Unde glo. in greg. in regum
vii. d. Item in glo. ex. xxviii. debet rector
subtili examine bona malaque discernere et que
vel quibus quando et qualiter congruant studiose co-
gitare nichil proprium querere sed sua commoda propria
quasi bona deputare. Item in glo. ex. v. qui
ad sollicitudinem regendarum animarum se at-
tingit restat ut quibus externa providerit
ad providenda que eis interna alia necessaria sub-
sidia invigilet. Item in omnium cause pensan-
de sunt et tunc ligandi atque solvendi po-
testas exercenda. videndum que culpa aut
que sit penitencia secuta post culpam ut quos
omnipotens deus per compunctionis graciam visitat illos
pastoris sententia absolvat. et c. n. ita est
absolutio presidentis cum interni arbitrium
sequitur iudicis. Item in reg. prepositorum bonitas
subiectorum salus est. re. Item sic nos fi-
delibus tenere disciplinam debemus sicut bo-
ni patres carnalibus filiis solent quos et
pro culpis verberibus feriunt et tamen ipsos quos
doloribus affligunt heredes querunt.
Aug. de pastoribus gloriantur pastores sed qui
gloriatur in domino glorietur. hoc est christo pascere. hoc
est christo pascere. hoc est in christo pascere. preter christum se
non pascere. Item de bonis ovibus fiunt boni pa-
stores. Item habemus duo quedam unum quod christiani su-
mus alterum quod prepositi sumus. illud quod christiani sumus
propter nos est. quod prepositi sumus propter vos est. In eo quod
christiani sumus attenditur utilitas nostra in eo
quod prepositi sumus non nisi vestra. Ambrosius in pasto-
rali. Cum professione actione potius quam nomine
demonstremus ut nomen congruat actioni actio
respondeat nomini. ne sit nomen inane et crimen
immane. ne sit honor sublimis et vita prodi-
gus. ne sit deifica professio et illicita actio.
ne sit religiosus amictus et irreligiosus pro-
fectus. ne sit gradus excelsus et deformis ex-
cessus. ne habeatur in terra cathedra sublimior et

conscientia sacerdotis reperiatur humilior. ne locutionem
simulemus columbinam et mentem habeamus cani-
nam. ne professionem monstremus ovinam et fero-
citatem habeamus lupinam. Item de off. Docet omnes
continentia frugalitatis et clementie auctoritas et
maxime eum qui honore prestat ne presumentem
virum thesaurum possideant sui et pecuniis
serviat qui preest liberis. Item quomodo potes eum
audire consilio superiorem quem videas inferiorem
moribus. supra me debet esse cui me committere paro.
Item co. es tu. ac. vis apparere sanctitatem tuam
mea esto austerus circa alios benignus. au-
diant te homines parva mandantem et summa
facientem. Item si erramus modicum puniendo
in ponentes, tamen melius est propter misericordiam dare ratio-
nem quam propter crudelitatem sustinere penitentiam.
presi minimo. talem te redde subditis ut ma-
gis ameris quam timearis. reverentia enim ex
amore procedit. odium timor affert. Hi in epistola
nec preceps erit in sententia nec vehemens in vin-
dicta. non in corrigendo remissior. non in perden-
dis severior. non pusillanimis in exercendo
non severus in tactu non notabilis in negotio non
tacitus ad promittendum. non tardus ad red-
dendum. non prodigus datorum. Item non vos felices
quia preestis si non prodestis. infelices putate.
ita ut secure preesse possitis subiectos vos sicut
debetis non indignemini. Indignatio namque
subiectionis placationis reddit indignum. Item si rebus
raritas precium facit. nil in ecclesia preciosius. nil op-
tabilius est bono et aliquo pastore. nempe rara
avis est ista in alto non altum sapere sed humilibus
consentire. nil rarius apud homines. Item sicut boni
fideles que prepositi languencium sibi traditam
curam animarum non pompam cuique in terminum murmur
turpia illarum querule vocis indicio deprehendit.
et si in ipsos usque ad convicia et contumelias pro-
rumpentes mediocres se et non dominos agnos-
centes parant consensu ad dulcium frenesim anime
non vindictam sed medicinam. Item i. e. de fama
validos constantes. Item deprecor et disponat prepo-
situs metam obediencie subditorum ex viribus laborum
suorum non suorum desideriorum monentes eos et co-
gentes ad celsiora ac descendentes cum necesse
fuit ad remissiora non cadentes cum eis. Item nil
me plus prohibeat cor quam presumpsi. nec plus exi-
gat quam presumpsi vota mea non gaudeat sine
mea voluntate. nec minuat sine certa necessi-
tate. Item de. regulis plus ut provideat ut consu-
les ut patres ut servitores plus ut prosis
ut fidelis servus et prudens quem constituit dominus super
familiam suam. Item ad quod ut des illis escam in tempore

hi sunt dispensatores non ipsi. Item fide agnoscitur sapientibus et insipientibus non dominatorem sed debitorem. Sit
mo opere est et tota vigilantia consideramus quomodo et qui
non sapiunt sapiant et qui disciplinam non respiciunt.
Item sic ecce nos pascere populum debemus et custodire
mus verbo predicationis et fructu orationis et pascere
ad mandatum et. ut nos super hunc firmat bo
norem sed qui vocatur fuit a deo tamquam aaron. Item iter.
quotiens prelatus pro uno ex minimis dei spirituale
studium intermittit, totiens pro eo spiritualem animam suam
ponit. Item multa infra. de temperantia. de dignitate bo
na. De zelo. de sollicitudine. de correptione.
de equitate. [illegible]

Quis in mores inquam quicumque supra rector toti
ens ad culpam apostasie dilabitur quoti
ens pre ceteris hominibus delectatur honoris sui singularitate
letatur. Greg. Item infra de dextrilocho de conversatione se
pe qui in presente sunt. Item de eis minores ipsi vo
luntati deserviunt, minimum minoribus laxa
tie frena laxaverunt. Item propterea assumpto sece
cularis habitu filiorum custodiam deserit et temporalia
lia que defendere liturgus curat. Item in reg. Contra
sunt regentium vitia connectuntur et plebium vi
tiis ex culpa procedentium deteriora vita subdi
torum fiunt et sepe ex vitio plebium delinquit vita
pastorum. Item quod dicere pudet et grave tacere est regen
di rectores et qui docendi sunt doctores nec
erubescunt induci nec metuunt ducatum animarum.
impudenter assumunt quibus via omnis ductoris
est ignota et quo sibi se dicant ignari sunt. Item de
quibus ait hic malo quod tot discipulos per suam negligentiam
ad infernum duxit. relinquens unquam preponi non debuit.
Aug. in epistola omnis qui male vivit in conspectu eorum quibus
prepositus est quantum in ipso est occidit eos. Item de. ca. di. illo
pacis ordine qui aliqui aliis subiecti sunt, sic per dea
bilitas sapientibus recta noverit subiectus dominantibus.
Item in pastorali sunt pastores qui pastorem audire no
minari volunt, pastoris officium implere nolunt.
Item quosdam ita prepositos est ut in eo quod prepositus est gaude
at, et honorem suum querat et commoda sua sola respi
ciat, se pascit non oves. Item par est malis pastoribus,
qui oves languentes et infirmas et errantes et
perditas non curant et alias fortes et pingues
necant, quantum in ipsis est et fuisse vivunt de morte di
vivunt. quantum ad pastores malos attinet.
occidunt. Quomodo tamen magis occidunt male vivendo
malum exemplum prebendo. Item de custodia. monstruosa
res est gradus summus et animus infimus. Sedes prima et vi
ta ima. lingua magniloqua et manus otiosa. sermo
multus et fructus nullus. vultus gravis et actus levis.
ingens auctoritas et nutans instabilitas. Item
simia in tecto, rex fatuus in solio sedens. Item in epistola.

Sed instar mei qui omnis sum pastor meus et ipse
cuius gregem vultum gerens deorsum et terram super re
spiciens venientem solum nunc letum paula quantam
in quo discrimine. Ve si venerit lupus non erit qui
preveniat qui occurrat qui eripiat. Item sic est. Inimi
cos cernens supra ac sine querela sit fratres auxiliari
sic fratres non solum inutilis sed incipientem et nequam.
Item non est hoc tempore ornare sponsam. sed spoliare non
est custodire. sed perdere non defendere sed exponere non
est instruere. sed pro sanctis non est pascere greges sed mac
tare et devorare dicente prelatis domino qui devo
rant plebem meam ut cibum panis. Item quomodo in
pascuis divinorum educet eloquiorum greges dominicos
pastorum ydiota. sed et si doctus quod sunt, non sit
quam bonus verendus ne non tam nutrit doctrina ubi
quam vita sterili noceat. Item omnes qui sua sunt querunt ministri
sunt et serviunt antichristo. honorati incedunt de bo
nis domini qui domino honorem non deferunt. Item quod tota
die videres meretricio nitore, histrionico habitu, regio
apparatu. Item multorum audivi plurimorum quos non vi
dens de sinus vineis colligere nisi spinas et tri
bulos in vineis tamen domini sunt ne igitur non vere
re fures sunt et latrones non custodes, nec cul
tores in sit. Item de eis dico qui animas regere sunt
recepti, quibus sunt innumerabiliter gemitu domini non est et ob
probria summa flagella. clavos. lanceam. crucem
et mortem. hec omnia in fornace avaritie conflant
in acquisitione turpis questus. Item animarum nec ca
sus reputatur nec salus non sunt pro certo mihi res
qui cum sint de crucifixi patrimonio e mo mim
rum incrassati impinguati dila tati, non
compatiuntur super contritione Ioseph. Item par est mors.
in c. de oblivione. Item ex dictis ibi de mis prepositorum
qui non plus inviget subditorum vacuandis mar
supiis quam vitiis extirpandis. Vbi est qui orando
flectat iram, qui predicet annum placabilem
do. Lectionem locum gravi nota quam vim manet in
dignum. Item iter. Utinam mihi quorum videntur hodie
prophetarum forte cum aliud sunt et si non facerent sal
tem orent ex ore. Utinam qui sunt sumptum evangelium
ponere nolunt ponerent pro sumptu. Utinam vel cum
gloria arent ut manducarent. Item de conte
ntu. O terribilis deus in consiliis super filios hominum
frustra incipient miseri dicere montibus ca
dite super nos et collibus operite nos. venient
veniente ante tribunal et audietur pro loquela
rela gravius accusatio dura quibus nec tegere sape
diis nec diluere peccata quibus facti sunt duces
ceci mediatores fraudulenti. Item in c. de ig
norantia. quam excusare potest glo. ad. pem.
quam tanta est domino sinens oves et non ad lucrum
sed amore et pascens multa infra li. iii. in c. de ho

nore. de zelo. de doctrina. de correptione. de re
missione. de acceptione persone. De subiectione.

Gregorius in mor. Cum subiectorum corda lingua in
stigat, si summo opere agere intenditur, ut
sua acta considerare summopere negligant, et
super tacitis cogitationibus rectoris sui iudices
fiant. Idem. Dum salva fide res agitur virtutis
est meritum si quicquid prioris est toleratur. Sed tamen humi
liter suggeri, si forte valeat quod displicet
emendari. Idem in reg. Servorum dei humilitas in
afflictionis tempore debet apparere, quia nos se contra
prepositos suos erigunt, profecto ostendunt quod
sui dei esse contempnunt. Idem. Qui pastoris ad hor
tationis verba libenti animo suscepit et sinu cor
dis amplectitur, emendatorem se vitiorum fore
procul dubio prestitit. Idem in mor. Utrum recte ob
liget pastor, pastoris tamen sententia gregi timenda
est, ne is qui subest et cum iniuste forsitan liga
tur, ipsam obligationis sue sententiam ex alia
culpa mereatur. Idem. Pastor vel absolvere indi
screte timeat vel ligare. Is autem qui sub manu
pastoris est ligari timeat vel iniuste, nec
pastoris sui iudicium temere reprehendat,
ne et si iniuste ligatur, ex ipsa tumide re
prehensionis superbia culpa que non erat fiat.
Idem. in e. de disciplina. Tanto apud dominum
[illegible] de summo bono. Melior est subiecta servitus
quam elata libertas. Idem in synodo. Potiori gra
dui competentem reverentiam tribue, iuxta
dignitatem unicuique redde honorem.
[illegible] de obediencia [illegible] tribus. Augustinus de
[illegible] bonum in iustum non est ut probis accipien
tibus negandi potentiam et patientia bonorum probetur
et malorum iniquitas puniatur. Idem de ci. dei. Iustus
quamvis malorum dominus imperat, non est pe
na criminis sed examen virtutis. Proinde bonus etsi
serviat liber est, malus autem etsi regnet servus
est, nec unius hominis sed quod gravius tot dominorum quot
viciorum. Io. cri. s. m. Per bonos sacerdotes
et malos honorare, ne per malos et bonos
contempnatis. Ber. s. ca. Pulchrum est esse subiectum
deo, nec sic et omni creature propter deum. Sive ubi tamen
quorum precellentia sive prioribus tamquam ab eo constitutis.
Ego plus dico: subde paribus, subde et minori
bus. Sic enim decet nos implere omnem iusticiam.
Glo. cant. ii. Si subditi ad servandum propter quod
doctores aquere surgere cogantur, non tamen pe
nam peccati illius incurrunt sed et puniuntur pro iniqui
tate doctorum. Idem. Qui doctores celestibus
intentos inquietare presumunt, et virtutes quas
credebant se habere perdunt. De predicatoribus bonis.

Gregorius in mor. A bonis predicatoribus non ea

[column break]

runt predicando in pendere. Sed cum predicationis mer
ces accipitur, et sciens predicantibus noticiam ab audi
entibus conferunt, non solum de rerum munere sed de
[illegible] gaudent mercede. Idem. Ille apud deum ma
gis in amore eius est, qui ad eius amorem plu
rimos trahit. Idem. Humani generis redemptor per
diem miracula in urbibus exhibet, et ad orationis
studium in nocte pernoctat, ut perfectis videlicet predi
catoribus innuat quatinus nec activam vitam amo
re speculationis funditus deserant, nec contempla
tionis gaudia penitus operationis immunitate con
tempnant, sed quieti contemplantes sorbeant quod oc
cupati erga proximos loquentes refundant. Idem.
in orat. sr. pasta. Ille est doctor ecclesie qui lacrimas
non risum movet, qui corripit peccatores, quia nullum
beatum nullum dicit esse felicem. Augustinus de doc. xpiana.
Quando docet persuadere quod bonum est, talis homo tamen
sapiens ut scilicet doceat, ut delectet, ut flectet
oret atque agat ut intelligenter, libenter, obe
dienter audiat. Idem. Habet ut obedienter audiat
[illegible] quantacumque granditate dictionis maius pondus
vita docentis. Nam qui sapienter et eloquenter
dicit, vivit autem nequiter, erudit quidem multos dis
cendi studiosos, quamvis anime sue sit inutilis.
Ambrosius de virgi. Debet ille qui docet plus ceteris qui do
cet excellere. Ysidorus de summo bono. Plus debet iustus
bene agere ut sequi possit bene docere. Sicut enim in mi
nisterio metallorum figura et pondus inquiritur, i
ta in omni doctore ecclesie quid sectatur quid doceat
quomodo vivat, per qualitatem quod metalli doctrina perci
pitur, similitudo per formam, per pondus humilitatis de
signatur. Qui si ab hiis tribus discrepaverit, non
metallum sed terra erit. Ber. sr. ca. Est funestus tempus
quo difficile rumpitur ad eripiendas animas de
tartareo ore et trahendas per te ad celestia reg
na. Sic recte sentias si digne prolatris studium
confirmes. Jeron. in epla. Eligamus non eos qui verba
non magis solliciti percipiant, sed eos qui vitam
docent, qui tamen dicentes quod faciendum sit probant
faciendo, qui docent quod vitandum sit nec unquam in
eo quod fugiendum dixerint deprehenduntur. Eum
elige adiutorem quem magis admireris cum videris
quam cum audieris. Pastoralis ii. de doctrina de quie
tione vite et doctrine. [illegible]

Gregorius in mor. Mens cupiditatis exterioribus
occupata divini amoris igne non calet, et
ideo ad celestium desiderium inflammare auditores
suos nequiunt, verba que frigido corde proferuntur.
Idem. Qui mandata dei in memoria retinet, sed ne
quaquam facit, est in doctrine verbis similis quibus dampnatur
tenet. Idem sr. ez. e. Turpe est nimis ubi nos neg
ligendo eadem usque dicendo conati sunt alios

leuare. Item non facile predicatio predicatoris acci-
pitur. Item silentium in moribus esse uideatur et nulla certe
maturitatis ostensio si quis adulta non assit
operis fortitudo. Item in eodem de conscientia mala. Scriptura
sacra quid in regula nimis iniquum est si hi qui predi-
catores humilitatis fieri desiderant nominis elatione
glorientur cum uerus predicator dicat: michi autem absit
gloriari etc. Item quod per linguam predicamus per opera destrui-
mus qui lingua docemus operibus et sola uoce ea que
sunt [illegible] ostendimus. ossa ieiuniis attriuit et men-
te egentis corpus despectis uestibus tegit et ela-
tione cordis spiritum superbum iacemus in cinere et
excelsa suspiciemus. doctores humani duces su-
perbie omnia facie lupinos dentes abscondi-
mus. Item in epistola. Delicatus est magister qui pleno
uentre de ieiuniis disputat. accusare aua-
riciam et latro potest. sacerdotis Christi os cum mente concor-
det. Item nec rusticus et simplex frater ideo se sanctum putet
si nil nouit nec peritus et eloquens lingua existimet
sanctitatem. multoque melius est duobus imperfectis rusti-
citatem habere sanctam quam eloquentiam peccatricem. Item in or-
bis [illegible] anathema non confusionis et ignominie est. Ihesum
crucifixum magistrum pauperem atque esurientem
farsis predicare corporibus et ieiuniorum doctrinam
rubentes buccas tumentiaque ora proferre. Si in
apostolorum loco sumus non solum sermonem eorum imitemur
sed et conuersationem eorum et abstinentiam. Item rigida uerba
[illegible] de adulatione. Ipsi de suo bono admonitoris culpe
tumulum pertinent scire quid sit quod scilicet operteat et sequi
nolle quod sciat. Item qui non uiuit ipsam quam predi-
cat ueritatem contemptibilem facit. Item [illegible] non
potest excitari cum uerba aliud sonant facta
demonstrant. Item de opere eorum docere et non facere non
solum nil lucri sed et dampnum plurimum confert grandis
enim condempnationis est exponenti quod sermone suum
uitam uero suam atque operam negligenti. Augustinus
in epistola. exaudi te ipsum doctor iucundissime in amicitie
sinceritate qui in lingua auream et cor ferreum.
Item de diuinatione demonum. In hominibus et uicte lo-
ne [illegible] uidemus per te audimus per utrique can-
tari [illegible] ad maiorem noti-
ciam famamque ueritatis. cum de illa et [illegible] no-
uerit dicuntur qui peruersis moribus contradicunt. Beati
in sermone mundi pacifici quoniam filii dei uocabuntur. Con-
siderate diligenter non pacidicos sed pacificos com-
dari. Sunt enim qui dicunt et non faciunt. Sicut quem-
modum non auditores legis iusti sunt sed factores. Sic non
annunciatores pacis sed actores. Seneca in epistola.
Turpissimum est quod nobis obiici solet uerba nos philo-
sophie non opera tractare. [illegible]

Gregorius in pastorali: Sunt non nulli qui sollerti
cura spiritalia precepta perscrutantur sed que
intelligendo penetrant uiuendo conculcant.
repente docent que non opere sed meditatione didi-
cerunt et que uerbis predicant moribus impugnant.
Item redemptor noster cum in celis sit conditor et ostensio-
ne sue potestatis doctor angelorum ante incarnationis
tempus magister fieri noluit hominum ut uidelicet per
superbiam suum salubriter timoris incuteret.
cum ipse esset qui labi non posset perfecte uite gratiam
non ante perfectam etatem predicaret. Item [illegible] cum prima
sunt. adolescentie uel iuuentutis nostre tempora
nobis adhuc a predicatione cessandum est. ut uom-
lingue nostre prescindere non audeat terra cordis
aliena. Item adhuc nobis in fimitatis confusione
peruolui non debet auctoritas predicationis. sed cum iam in
bono opere surgimus cum iam recti stare cepi-
mus. dignum est ut ad leuandos alios cum predi-
catione mitti debeamus. Item in moribus in firma
etas est cum recte sapit ad predicandum non debet in
cautius prosilire. Item quia multum deserit ad exercitio
in officia pueri non debent in presumptione
diuersis in eius mundi contemptu solidentur
ipsi de suo bono. Gregorius. Incommoda est dicendi ratio quia
aut bene sentiendo quod uerum profert aut nil sen-
tiendo nil dicit aut prius sentiendo loquitur ac
sola ostentat. aut competenter sentiendo non eleganter
profert quod intelligit. Bernardus super cantica. Canales hodie
die multos habemus in ecclesia conchas uero perpaucis
tante caritatis sunt per quos nobis fluenta cele-
stia manant ut ante offendere quam infundi-
uelint loqui quam audire parati docere quod
non didicerint et aliis preesse gestientes qui se ipsos
regere nesciunt. Item publice predicare neque mo-
nacho conuenit nec nouicio expedit et non
misso licet. Item quod tuum est super omnis et prodis si
postquam in summaris tuto te impleveris festi-
nes effundere contra legem arguis in primogenito bo-
uis et ouis primogenitum tondes. Inimicum uita
aut salute quam alteri das te fraudas cum
sana uacui intencione glorie in animis uentorum
inflaris. Item multa puritate neglecta ante loqui
quam uidere conati sunt. et aut grauiter errave-
runt nescientes de quibus loquerentur uel de quibus
affirmarent aut turpiter uiluerunt dum qui
alios docent se ipsos non docuissent. Item in epistola
docere nec indocto est in promptu nec monacho in
ausu nec penitenti in affectu glosa [illegible]
[illegible] intellectus et cetera. Sic perfecte quis scit et non
uult docere premium suum. Sic qui nescit et uult
magister esse. [illegible]

Gregorius in pastorali: quo reatu astringantur
aspiciant qui omnium peccantibus [illegible] uerbum
predicationis subtrahunt morientibus [illegible] uite

remedia abscondunt. Ysid' in li. de (con)sensu p(er)amor mala. Ier. exo p(er)eccu. si q(ui)s e d(omi)ni nu(n)ciatur m. Greg. in past. si ille dic(itu)r qui ad ferienda vicia zelo divini amoris excitatur p(er)fecto sed ei denegat qui i(n) q(uan)t(um) sufficit increpare vitam carnaliu(m) recusat. B(er)n(ardus) s(upe)r ca(ntica). reus p(er)fecto p(er)ditorum retinet si verbi tam plenus virtutibus cum sit foris q(ui)d melius donis scie(n)cie et eloquencie adornatus metu forte aut segnitie aut minus discreta humilitate verbum bonum q(uod) posset p(ro)desse multis inutili immo et dampnabili ligans silencio certe maledictus qui frumenta abscondis in p(o)p(u)l(o). De auditoribus verbi.

Greg. in mor. verba capientes q(ue) et ex s(ua) audiunt, eleva(n)t n(on) solum audiunt s(ed) et degustant, ut eis intus decapiat q(uod) ex verbo(rum) n(on) m(en)tibus s(ed) solum auribus sonat. Ysid(orus) i(n) primo disc(i)p(u)li i(n)tat sunt bona audiunt cum ex magistri vita et ex dectrina. Ysid' in caplo de c(on)scia mala. Ch(risostomus) q(ue) a(d) p(re)ceptis. Ysid' su(per) eze(chielem) q(ui)dam verbum dei audientes n(on) audiunt. q(uia) aure(m) ad sacrum eloquium ponunt s(ed) cor animi desid(er)iis n(on) evellunt. De gl(or)ia p(re)dicatoris e(st) p(ro)fectus auditoris. Ysid' in o(mn)i cibus m(en)tis e(st) s(er)mo dei et q(uasi) acceptis cibis stomacho languente reicit q(ui) audit(ur) sermo i(n) ventre memorie n(on) tenet(ur). s(ed) q(ui)b(us) q(uas)i alim(en)ta n(on) retinet h(ui)us p(er)fecto vita dei p(er)it. Ysid' p(ro)vote nec i(n)struit q(ui) m(en)tes per sp(iritu)m n(on) ungit(ur). Ysid' s(upe)r e(ve)n(gelia) virtus in vetas audit(ur) q(ue)m p(re)dicat(ur). q(ui)a cum audit(ur) humilitas cui credit(ur). cum q(ue) p(re)dicat(ur) vicio n(on) subripit(ur) e(st) q(uasi) in cunlacitis iactancia magis in(tim)is pedes inclinat(ur). Ysid' i(n) reg. vtil' e(st) q(uod) doctor viri alloquens. q(uo)z aut discat audiens q(uod) in scire se noviat. aut cognoscat q(uod) e(st) amplius id q(uo)d se nescit se nescivelat. Aug(ustinus) de vita b(eat)a. Si nos m(u)ltos et fastidientes alere conabor frustra opa in sinu(m). Ysid' de verb(o) do(mini) in doctore honesta est causa n(on) facit q(uo)d p(ro)p(ri)e observare in discente v(e)l audire velle q(uod) nolit i(m)ple(re). Ysid' de doc. ita fit ut ho(m)i(n)es n(on) obedient audiant q(uia) semet ip(su)m n(on) audit et dei verbum q(uo)d eis p(re)dicatur simul cum ip(s)o p(re)dicatore contempnant. Ysid' i(n) ep(isto)la. ego cum amatores seculi h(u)i(us) i(n)tueor nescio q(ui)n possit e(ss)e ad eor(um) a(n)i(m)os sanandos oportuna sapi(enti)a q(ui)a eciam vel videbat p(ro)pt(er)eas h(abe)nt frustra recipiunt salubres mon(it)a et q(ue) a(n)i(m)alem recipiant cantilena(m) q(ua)m ali in aditibus tangit(ur) magis congruit(ur) evade. vn(de) ad p(re)sens angimur q(ui)a tempe inde curent. Ysid' i(n) ser. n(on) minor reus erit qui verbum dei negligent(er) audierit q(ua)m ille qui negl(igenti)a sua

cor(pus) xpi i(n) t(er)ra(m) cadere p(er)miserit. B(er)n(ardus) i(n) ser. benigne audiendus e(st) devote suscipiend(us). sollicite (con)servandus q(uo)d cito ad a(n)i(m)ar(um) salute(m) p(er)tinet. et n(on) sic(ut) verbu(m) ho(m)i(n)um. s(ed) sic(ut) vere e(st) verbum dei. siu(e) sit illud (con)solatoriu(m). siu(e) (com)monitoriu(m). siu(e) i(n)crepatoriu(m) audiat(ur). Glo. bede apo(calipsis) i. Illi soli bi(eati) sunt qui audiunt et mente recondunt ut ope(re) (com)pleant et ope(re) (com)pleant ut vita(m) et(er)na(m) possideant.

Greg. i(n) reg. past. De episcopis.

Greg. cum loco m(en)tet m(en)te(m) n(on) s(e) credat solam lectione(m) et orone(m) suffic(er)e ut remotus studeat sede(re) et manu mi(ni)me fructificare. s(ed) larga(m) manu(m) habeat neccessitate(m) pacientibus occurrat et aliena i(n) op(er)ia sua credat q(uia) si h(oc) n(on) h(abe)t vacuu(m) ep(iscop)i nome(n) tenet. Ysid' tota m(en)te simul t(ame)n se exhibere festinat in p(ro)p(ri)is humilem et in aditis si q(ui) adveniunt cum iusticia erectum. am(icu)m bonis (con)t(ra)ria p(er)versis nullius unq(uam) facie(m) p(er) vanitate loquere(n)s mendos. mit(em) op(er)ibus m(isericor)die. i(n)stante(r) sibi insistens et t(ame)n i(n) fide i(n) spe virtute cupiens i(n) firmis (com)paciens bene volentibus (con)gaudens aliena d(am)pna p(ro)p(ri)a deputans de alienis gaudiis tamq(uam) de p(ro)p(ri)is exultans. in corrigendis viciis seviens in fovendis virtutibus auditor(um) a(n)i(m)i demulce(n)s, cum ira iudiciu(m) sine ira tenens, in tranquillitate aut severitatis censura(m) n(on) deserens. Ysid' valde p(er)iculosu(m) e(st) a(n)i(m)e te(n)ere cuiq(ua)m manum in porrige. Ysid' in past. tum o(mn)i attende(n)s p(er)spicacio t(ame)n attende(n)s p(re)tens q(uo)d dictare solus agit vita pastoris. (Greg.) n(on)nq(uam) ut meti(r)i sese sollicite studeat q(ue)m ita tenende recti- tudinis necessitate (con)stringat(ur). Ut cum (con)demnacione(m) p(o)p(u)lis grege vocat(ur). Ysid' de su(m)mo bo(no). declinat locu(m) docendi suscipere qui nescit doce(re) ign(or)a(n)t(ur) q(ui)ppe p(er)iculum vite n(on) cogit(at) (con)stricto(r). Ysid' agnoscat ep(iscop)s suum se e(ss)e plebis n(on) d(omi)n(u)m. Ysid' de off. ep(iscop)o du(m) (con)secrat(ur) baculus dat(ur). ut eius iudicio subdita(m) plebem v(e)l regat v(e)l corrigat v(e)l infirmitates infirmor(um) sustineat. Aug(ustinus) ad oro(sium) scial se n(on) e(ss)e ep(iscopu)m qui p(re)e(ss)e desiderat n(on) p(ro)desse. Ysid' de ci(vitate) d(e)i ep(iscop)i n(on) si velim(us) latine s(er)mo intende(n)s, possumus dic(er)e ut intelligat n(on) se e(ss)e ep(iscopu)m qui p(re)e(ss)e dilexit n(on) p(ro)desse. Ysid' in ser. n(on) e(st) ep(iscop)i servare aurum revocare a se mendica(n)tis manu(m). Ambr(osius) in past. q(uan)to p(re)ceteris gradus ep(iscop)al(is) altior est. tanto si p(er) negligencia(m) dilabat(ur) ruina g(ra)vior est. Ysid' i(n) or(ig). s(upe)r sophonia(m). Qui ep(iscop)atu(m) in q(ui)t desiderat bonu(m) op(u)s desiderat videte q(uo)d dicit opus n(on) dignitate(m). si aut(em) solu(m) a(s)p(i)c(er)it dignitate(m) cito corruet. B(er)n(ardus) i(n) ep(isto)la. i(n) o(mn)ibus ex apostoli honorificabitis ministeriu(m) v(est)r(u)m n(on) ministeriu(m) v(est)r(u)m q(ui)a n(on) d(omi)niu(m) v(est)r(u)m honorificabitis n(on) vos. na(m) qui q(ue)rit q(ue)

sua se scit recipit honorari non meritum. honora-
simplicitas quam non cultum uestium non fastu equorum non
amplis edificiis. sed moribus ornatis studiis
spiritualibus ac bonis operibus. Item in actibus omnibus singulis
deus non suum querat exceptum. sed tantum aut dei honorem aut
salutem proximorum aut utrumque. Item de consideratione domum tuam
decet sanctitudo decet modestia decet honestas
horum disciplina custos sacerdotis domestice. aut
ceteris honestiores aut fabula omnibus sunt. c.

Gregorius in reg. ·xx· de sacerdotibus bonis.

officiis sacerdotalis est ut indignis ac mari-
tali regimine desolatis impertiri solatia debea-
tis. ut unum mihi modo humana conditione seruantes
sacerdotali tuitione possint remedia reperire. Item
redemptor noster ad sacerdotis officium non querit carnem
sed animas. Item lux gignit est flamma pastoris debet
eius dominicum sacerdotem moribus et uita clarescere
tamquam in eo tamquam in suo speculo plebis com-
missa eligat quod sequatur et inde possit quod cor-
rigat. Item est in illusione nocturna ualde ne-
cessaria discretio qua subtiliter pensare debeat ex
qua re mentis accidit dormientis. aliquando enim ex cra-
pula aliquando ex nature superfluitate uel infirmitate euenit.
omnium hec illusio non est timenda quia hanc animus per-
tulisse magis dolendus est quam fecisse. cum uero ultra
modum appetitus gule in sumendis alimentis rapi-
tur atque ideo humorum receptacula grauantur. habet ex
inde animus aliquem reatum. non tamen usque ad prohibitionem
percipiendi sancti misterii uel missarum sollempnia cele-
brandi. cum forte aut dies festus exigit aut
exhiberi misterium pro eo quod sacerdos alius in loco deest
ipsa necessitas compellat. nam si assunt alii qui im-
plere misterium ualeant. illusio per crapulam facta
a perceptione sacri misterii prohibere non debet. sed ab immola-
tione sacri misterii ut arbitror abstinere se humiliter
debet si tamen dormientis mentem turpi imaginatione non
concusserit etc. Si uero ex turpi cogitatione uigi-
lantis oritur illusio dormientis patet animo suus
reatus. uidet enim a qua radice inquinatio illa processe-
rit. quia quod cogitauit sciens hoc pertulit nesciens.
Sed pensandum est ipsa cogitatio utrum suggestione an
delectatione uel quod maius est peccati consensu acciderit. Aug.
de penitentia. Sacerdos est omnis qui prestitit peccatori an quod
statuit omnis languor. in nullo enim sit iudi-
candus quod in alio iudicare presumpserit. iudicans a-
lium qui est iudicandus condempnat se ipsum. Item de
sing. cler. contemplamini quid sit presbiter pro ceteris sanctitate
quales sint diuinis sacramentis insistere. altius pla-
cere debent qui alteris uiuunt et tales que-
runt curam sinceritatis sanctitatis qualia sunt sa-
cra ipsa quibus exhibent officia seruitutis ne
que dominum offendant ipsi qui tractant cum ce-

proximi inspiciant impedire quod predicant. Ambr.
super Luc. religionis insignia arma sunt sacerdotis.
Item in epistola sollicitaturus quantum intuentes seria intra
singulare pondus dignitatis quod uindicet sacerdo-
talis quia tanto ab obseruari apud qui non habet discretum
dispar altitudine. Qui enim intus timet si sua
interius recognoscat. si nil intus aspiciat quod uile
se inueniat si quis iste erubescit intus quod reuerendum
arbitratur ostendat. Item de off. sacerdotis est nulli
nocere prodesse uelle omnibus posse enim solius dei est.
super Luc. de sacerdotis predicatio operibus commendanda
est ut quod docet uerbo instruat exemplo. glo. Ambr.
in thym. non facile accusanda est persona tam
alti ordinis cum sit uita. c. [illegible] de sacerdotibus malis.

Gregorius in officium rei sunt dicimus sacerdotes
malos. non aqua baptismatis que per eorum baptizatorum
diluit illos ad regnum celeste emittit et ipsi
in claritas descendit. Item in pastorali si homo apud homines
de quo uult presumit se intercessor erubescit
qui intus apud dominum intercessionis locum pro populo arripit.
qui familiarem se eius gratie esse per uite meritum nescit.
aut ab eo quomodo aliis ueniam postulat cum
utrum sibi sit placatus ignorat. Item in reg. diuinum est
et periculo ecclesiastici officio pastoralem personam
positam sub necessitate negligentia studio congregan-
di indecenter inuiare peccuniis. Item causa x[?] man-
ne per sacerdotes mali quos cum pro se peccatis inter-
cessor obiciat si sacerdos ei exorare debuit quod
maiora committit. Item in contumelia sacerdotum est
de diuinis cultibus admonitu quod et ipsi debent exi-
gere turpem exigunt. Ambros. inter ... emenda-
tum est sacerdotem uel clericum se per fidem et contraria huic
ordini operari. Item super Luc. nil in sacerdote tam pre-
losum apud dominum tam turpe apud homines. quod quod seu-
tiat non legitime dimicare. Io. super epi. se. magna
ne est confusio sacerdotum et omnium clericorum quia laici in-
ueniuntur fideliores eis et meliores. quomodo
autem non sit illis confusio esse inferiores laicis qui
in spiritualibus esse confusio est. prima de summo bono. sacerdotes
propter iniquitatem damnantur. Si eos aut ignoran-
tes non erudiunt aut peccantes non arguunt.
Item inter sacerdotes metu potentis intante oc-
cultant et a bono opere uel iusticie predicatione
rei aliquid formidine aut potentis terrene
cessant. Sed eo predicatores inde metuunt
quia uel amore rerum secularium implicantur et ex
aliquid facinoris operis confunduntur. Ieronimus in epistola
uinolentos sacerdotes et apostolus dampnat et uetus
lex prohibet. qui altario seruiunt uinum et sice-
ram non bibant. siceram hebreo sermone omnis potio
nuncupatur quod inebriare potest. Item in macab. si ceciderit
rogabit pro eo sacerdos. pro sacerdotis lapsu quis

rogatiuus est. Ieronimus in originali super Malachiam: ad sacerdotis
pertinet disciplinam interrogatum. Unde dele-
git qui si in ceteris diligentem in scripturis
sanctis ostenderit, negligentem fructum inge-
rit dignitatem cuius opera non exhibet. Ieronimus
in epistola: cernitur in non nullis sacerdotibus ve-
stium cultus preter virtutum aut nullus aut exi-
guus. Ieronimus super: egressa est iniquitas
a senioribus iudicibus tuis domine qui videntur
regere populum tuum. Non est istud dictum: ut populus
sic sacerdos, quia nunc est sic populus ut sacerdos.
Heu heu domine deus quia ipsi sunt in persecutione
tua primi qui videntur in ecclesia tua primatum
diligere, regere principatum. Ieronimus de contemptu:
In multis in templis regnat fornicacio
qui puritatis auctori in impuro corde
et corpore ministrantes non verentur stare
ante angelum dei qui in secet medios et disper-
dit. Sed quomodo audent agni immaculati sacras
contingere carnes et intingere in sanguine sal-
vatoris manus nefarias quibus paulo
ante prostibulorum meretrices attrectaverunt. Sic
et altaria tenere, sic et ecclesiam frequentare,
psalmos decantare cum et huiusmodi laus
sit execrabilis et oratio fiat in peccatum. [illegible]

Gregorius in omnibus clericis admonendus est quia
nos sic iuvat ut eorum vita secularibus
probetur. Ieronimus in regula: ne igitur qui or-
dinati sunt peccant et inveniuntur, de quales or-
dinentur, ut prius aspiciatur si vita eorum
continens in annis pluribus fuit, si studi-
um lectionis, si clericatus amorem habuerunt. Quod
procul dubio deus offendit si ad sacros or-
dines quisque non ex merito sed ex favore quod
absit aut venalitate provehitur. Ieronimus
qui post acceptum sacrum ordinem lapsus in
peccato carnis fuit sacro ordine ita care-
at ut ad altaris ministerium ulterius non acce-
dat. Ysidorus in libro ethimologiarum: clericos greci sortes vel
hereditas, dicti propterea quia dei sunt electi et de sor-
te sunt domini vel quia partem domini habent. Ieronimus in
epistola: clerici vita et doctrina ornari ecclesiam. Ieronimus: ne-
gociatorem clericum et ex inope divitem et ex ig-
nobili gloriosum quasi quandam pestem fuge. Ieronimus: pro-
curatores atque dispensatores domorum
alienarum atque villarum quomodo possunt esse cleri-
ci qui proprias iubentur contempnere facultates.
Ieronimus: ita age et vive in monasterio ut clericus
esse merearis, ut adolescenciam tuam nulla
sorde commacules, ut ad altare dei quasi de tha-
lamo virgo procedat et habeas de foris bo-
num testimonium. Feceque nisi tuum nolunt

multum nesciunt. Ambrosius in epistola cum quereret
in clero esse domini porcio eius et possessio eius,
noli recedere de domini possessione ut dicas domino
possedisti renes meos, suscepisti me de
utero matris mee, et ille tibi qui bono suo
dicit: transi et recumbe. Augustinus de singularitate
clericorum: agnus innocens in mundo ipse celestis
innocencia que est verius totus se contempsit pro
ecclesia ut eam sine macula nulla et ruga redderet
illibatam; qui vero est clericus eum ad hanc sponsam
committit ut numquam feminine amore culpa-
ri totam ecclesiam paciatur. Io. Os. super Mattheum
laici delinquentes facile emendantur, clerici autem
si semel mali fuerint in emendabiles sunt. Bernardus
de contemptu: ve ve in domo dei horrenda
videmus quid in ydolatria ministrantes, minor
si non ydolorum serviunt avaricia est, si non in
quibusdam in ventre suus fenus est deus suus quod est
quinque preceptis tollit id deus domini constitutum est
probatur. Ieronimus: res pauperum non pauperibus dare
prope sacrilegio crimen esse dinoscitur. Sane patri-
monia pauperum facultates sunt ecclesiarum et sa-
crilega eis crudelitate surripitur quicquid ministri
et dispensatores non veri domini vel possessores ul-
tra victum accipiunt et vestitum. Ieronimus super: dilatata
videtur ecclesia et ipse cleri sacratissimus ordo, sed
nimium multiplicatus est. Ieronimus: multiplicasti
gentem domine non magnificasti leticiam domini
melius apparet defecisse nunc quam accre-
visse multa. Ieronimus. h. m. i. c. de familiaritate [illegible]

Gregorius in registro dicit: [illegible]
ecclesia propter res amicicie non dat, ita nec
eam cupiditatis ardore alienas invade-
re. Ieronimus: laudabile et studio est religioso conve-
niens extremo quoque domino pacem preferre conpen-
diis et ex rebus transitoriis mansura ca-
ritatis semper lucra mercari. Ieronimus loquens de illo
verbo Io. vi.: amen dico vobis queritis me non
quia vidistis signa, sed quia ex panibus man-
ducastis et saturati estis. Gregorius: pro cor-
pore domini illos mente sentimus ecclesiam detesta-
tur qui per sacros ordines ad dominum pertinentes
quantes non in merito ordinibus virtutum vi-
ta, sed subsidia vite presentis ex quirunt,
nec cogitant quem imitando mutari debeant,
sed quem concipiendo compendia saciantur. Augustinus
in epistola: si privatim quod nobis sufficiat possidemus
non sunt illa nostra sed pauperum quorum procuratio-
nem quodammodo gerimus, non proprietatem nobis usur-
pacione dampnabili vendicamus. Augustinus
de libro de clericis catholicis: si non contenti stipen-
diis sunt que de altario domino iubente consequuntur

sed exerceat symoniam. Processiones vendit
nimia libenter amplectitur. Iste negociator
magis potest videri quam clericus. Ber(nardus). Sic tamen time
ant clerici timeant ministri ecclesiarum qui in terris
sanctorum quas possident tam iniqua gerunt ut stipen
diis que sufficere debeant minime contenti superflua
quibus egeni sustentandi forent impie sa
crilege que sibi retinent et in usus sue superbie
atque luxurie victum pauperum consumere non
verentur. duplici profecto iniquitate peccantes
quia et aliena diripiunt et sacris in suis vani
tatibus et turpitudinibus abutuntur. Idem in epistola
honores et dignitates ecclesiasticas non ignoro
debitas his qui eas digne et secundum deum administra
verint et plurimum. Et infra. Nec tamen video ut
plures in pluribus ecclesiis habere liceat sine dispensa
tione quod ob magnam vel ecclesie necessitatem vel persone
utilitatem. Idem. Concedo pro necessarium victum ac sim
plicem vestitum de altario recipies. Tuum
non est rapina est sacrilegium est. Idem. Conceditur ut
si bene deservis de altario vivas non autem ut
de altario luxurieris ut de altario superbias
ut inde compares tibi frena aurea sellas depictas
calcaria deaurata varia griseaque pellicia.
Idem de contemptu. Ve ve cui est mors in olla mors
in ollis carnium mors in deliciis est. Non dubium enim
quod sicut introitum delectationis porta esse cognosci
tur. si ob id maxime quia pro peccatis offertur esse quod
comedis. ac si proprium est minus sufficere indigentie.
Sollicitus esto tamen quia reddituri sumus rationem dig
nos pro eis gemitus fundere dignos agere penitentie
fructus. Idem. Quam potest nocivus esse contentio qui
eo modo introivit ut stipendia clericorum in suas
voluptates. curiositatis et vanitatis congre
get. servet et expendat triplex genus funiculus
qui difficile rumpitur hominem miserum in perpe
tuum trahit. qui in parte meriti indigne mi
nistrat. sed absque fructu abutitur. Ita aliquid
non ordinavit dominus his qui eum secuntur de e
vangelio querere delicias vel ornatum. sed vivere ut
ait paulus ex eo ut videlicet sint contenti a
limenta corporis non gule irritamenta vel incenti
va libidinis habere quibus tegantur non quibus
ornentur accipere. Idem de altario inquit apostolus vi
vat non superbiat non luxurietur denique non ditetur.
non construat sibi [illegible] plane digna in omni acceptione
sententiam ex clericatu ditiores fiant. non sic de bonis
ecclesie ampla palatia habeat murata qua
drata [illegible] loculos inde congreget non in
vanitate aut superfluitate dispergat non extol
lat de facultatibus ecclesie consanguineos aut
neptes ne filias dicam. Capitulum [illegible] de ambitione

Generaliter sic habes qui in [illegible] veni
et quasi refugiat sacerdos in altaribus ad mo
vendos sic quivis ambitor vel in portarum se
igitur est per diluvio repellendus. Idem vero quod est nobis
et dicere pudet quod sacerdotes [illegible] ducatum arripiunt
qui extra [illegible] religiose militie non videre
Idem ordinate ad ordines accedendum est. nam cuius
appetit quod ad summa loci fastigia sponte gra
dibus per abrupta ascensum querit. Idem in pastorali
ars docendi presumitur non prius intenta meditatione
discitur ab imperitis quod pastorale magisterium qua
temeritate suscipitur quoniam ars artium est regimen
animarum. Item osee viii. ipsi regnaverunt et non
ex me principes extiterunt et non cognovi.
Gregorius in pastorali. ex se enim et non ex arbitrio sum
mi rectoris regnant hi qui nullis fulti
virtutibus neque quoque divinitus vocati sed sua cupi
dine accensi culmen regiminis rapiunt po
tius quam assequuntur. Idem sacrorum officium non solum
non diligit [illegible] sed nescit qui ad culmen regi
minis anhelans in occulta meditatione co
gitationis [illegible] subiectione presidet laude
propria letatur ad honorem cor elevat rerum
affluentium habundantia exultat. Idem nescit
laudem cum suppetit fugere qui ad hanc didicit
cum deesset anhelare. Quod dicere pudet. [illegible]
de prelatis [illegible] qui regimen
sacerdotum contendit appetere ante se discuti
at si vite honori sit congrua que si non dis
crepit humiliter ad id quo vocatur accedat. Re
atum quippe culpa geminat si quis cum culpa
ad sacerdotale culmen aspirat. Idem qui ad hoc
[illegible] ut alios [illegible]
[illegible] posset vite non disciplina et [illegible] veritatis
sectator existat quod non per deum sed per se [illegible]
re. portare studet [illegible] laborem. Augustinus
de civitate dei. locus superior sine quo regi plebs
non potest et si teneatur ad ministretur ut decet
tamen indecenter appetitur. Idem de [illegible] homines [illegible]
tanto magis imitatur quanto magis neg
lecta vel perosa iustitia potius student
eligi vel ad electionem legantur. inflammatur cu
piditate. Ambrosius super lucam. Si dominus ihesus [illegible]
deservit tu aliena curas. Si creator
omnium sibi gloriam libenter de paupertatis ingr
titudine contempsit cur tu [illegible] quia nativitate
es appetis que indebitum est tibi cur ea quod ad
usum est diuturna esse non presumit ad sup
plicia diuturna deposceas. Cave insidias
cave fraudes. Idem ordinationem mundi a deo opi
[illegible] ordinationem ama
[illegible] ambitionis peccatis. Idem [illegible] de

lectant q̄s nulla potuit mouē luxia nulla
auaricia subuertē ſaciat ambicō ēminos. hē
.n. forenſem g̃ram domeſticū ſocē & ite
dn̄et alius p̃ri᷒ ſeruit. B᷒ de ꝯſid. o. ā
bicō ambiencū ēē q̄ſit omīs tor q̄ms
oīb; places. nil acbi᷒ cruciat nil mo
leſti᷒ ī q̄etat nil tn̄ ap̄ miſos morta
les celebri᷒ negociis ei᷒. an n̄ li mīa a
ploz pl᷒ ambicō q̄ deuocō terit. Jd̄ ſr̄
multi᷒ q̄ciens hoīb; p̄ē deſido tociens dm̄
meū ꝑire ꝯtendo & tū iie n̄ ſapio q̄ dei
ſūt. Jd̄ uideas hoīes periuroſos ad ho
nores q̄; excitit ꝯs ꝑuolare morē
a planḡe ſ; ſcīrarē ueſtiū dū taxat
mutacōne n̄ intiū & dignos ſe eſtima
re dignitate ad q̄m ambiendo ꝑue
nerīt. q̄q; ſi audeo dr̄e ad epi ſunt mi
mis attribue inutis. Jd̄ ſr̄ cē. o utinā
ꝑlati tā uigiles reperirent ad curam q̄
alacres currunt ad cathedrā. Jd̄ nō
ꝑbe ſat̄ p̄ē affectas quib; ꝑdeē uō cu
ras & quoz n̄ zelas ſalutē ſubiectonem.
nimis ambicōſe uendicas &. Jd̄ ī epla.
ambicō m̄r ypocriſis latebras amat
& tenebras lucis ī paciens. ambicō ī
ſpuitū intiū ī imo latet. uidet tn̄ ōē
ſublime. ſ; uideri ip̄a refugit. nec miru
optato nāq; ne te ex careat niſi ca
ueat arbitros. Jd̄ currit̄ miſero paſ
ſim ab oī etate & ordine a doctis p̄rē
& idoctis ad eccl̄iaſticas curas tanq̄ ſi
curis q̄taq; uiuitur. ſec tū ad ōēs curas
ꝑueniunt. Jd̄ ſr̄ q̄n bītur. radix iniq
tis ambicō ſubtile malū. ſecretū uirus.
peſtis occulta. doli artifex. m̄r ypocri
ſis. liuoris parens. uicioz origo. cīmīs
fomes. uirtutū erugo. tinea ſc̄itatis.
excecatrix cordiū. ex remediis morboꝝ.
creans gr̄ians ex medicina langorē. Jd̄
oīs q̄ ſua ſunt q̄runt nō q̄ ihu x̄pi
q̄; ecc̄e dignitatis officia ī turpē q̄ſtū
& tenebraꝝ negocia mutare nec ī his
aīaꝝ ſal᷒ ſ; luxus q̄ritur. diuiciaꝝ ſp̄ h
tendunt. ſp̄ h frequitent ecc̄as miſſas
celebrant. ſp̄s de caneē. ꝑ ecc̄ib; & ar
chidiaconatib; hodie decertat. ut ecc̄iaꝝ
reddit᷒ ī ſrflūitatis & uanitatis uſus
diſſipent. Jd̄ de ꝯtemptu ali᷒ undiq;
ccunt ſedul᷒ explorator blanditē ob
ſeq᷒ ſibilat & diſtillat mīacāq; ſ; ſuffragia
uendicare n̄ erubeſcit manib; & pedib; re
pens quō tandē ſe ī gere q̄at ī p̄ſonū

ēcligi & bona dm̄ q̄ ſola ex oīb; ī uenitur
expoſita miniū ꝑegre ꝑfectus ē. ſ; ī ple
niſſimo ut ſua diſtricte repetat redi
tur. Jd̄ ī multos ī ordinib; ecc̄iaſticiſq; ad
ſcīariū ꝑtinentib; honorē q̄rentes ꝑpu
ad diuicias ſeu corꝑis uoluptatē ꝑtremo
q̄ ſua ſunt n̄ q̄ ihu x̄pi maieſtate ꝑ; ſ; & in
dubitant n̄ ea q̄ dō eſt caritas. ſ; aliena
adō & oīū radix maloꝝ cupiditas intduat.
Jd̄ potentes potent̄ tormenta paciens.
aſcendat ſupbia tua ſr̄. ſeq̄re regē tuū
ōē ſublime uideant oculi tui. ſeſtina multipli
care ꝑbendas. deinde ad archidiaconatū
euola. deīde aſpira ad epatū. n̄ ī q̄d reſtez
bītur. qui ſic it᷒ ad altaria. Jd̄ miſer. o ꝑuerſi
tas. o abuſio filioz adam quicū aſcendē
difficillimū ſit deſcendē a facilimū. ipī
& leuit aſcendē & deſcendē difficili᷒ ꝑati
ad honorē ad excelſitudines q̄ diu excitati
coz ipīs & angelicas humias formidinaꝝ.
Jd̄ currit̄ paſſim ad ſacros ordines & re
uenda quoz ipīs ſpūtib; angelicas miniſtria
hoīes app̄hendāt ſn̄ reuerencia ſn̄ ꝯſidiacōē
nō. n. ſignū regni occupare celeſtis au
diuntur timent ipī n̄ guſtare coronam ī
quib; auaricia regnat ambicō impat.
ſedet iniq̄tas luxia ꝑncipat. [illegible] xxv. c.

G Ee᷒ ī moꝝ q̄ dēo n̄ mūq̄ ſtudioſus
tarditate intelligēc ꝑimit̄ ut eo ꝑima
minora retribucōis ī ueniat quo mag̃
ī ſtudio ī lectōis elaborat. Jd̄ a feruore
mentis ul' mē ſpiritales ī inimicos ul' mē car
nales q̄cq; ꝑ antiquos ipō aliquis in uiuendi
uſu uetat ſumus & aſſūpte nouitatis ſpēz
diſcimus aq tn̄ uetuſtate cotidie ſi ſtu
dio ꝯtinue lectōis ī uigile oṙando legen
do bn̄ uiuendo renouamus. Jd̄ ſr̄ eze q̄dam
in ſacro eloquio ea q̄ dignitatis ſunt ꝯ
tē placuit ut ꝑ h q̄ intelligit occupari
ad q̄ones ꝑſit q̄ n̄ dulcedīe q̄ſite bitudi
nis ſaciari appetit. ſ; doct᷒ uideri iſte
minus intelligis ſui ꝑetias deſr̄ n̄ extendat.
Jd̄ in uū ſacri eloquiū iſte ꝯ; ſtudiū mīo ordo
ſeruari ut h iō cognoſcamus q̄rimus de ī
quitate nr̄a ꝯpuncti cognoſcentes ma
la q̄ fecimus uitemus ne alia faciamus &
cū iam ex magno uſu lacrimaꝝ de peccatoꝝ
remiſſione cepit eē fiducia ꝑ uba dei
q̄ intelligimus ad uitā q̄; & alios trahamus.
Jd̄ ī paſto. ualde mē h̄umana uba coꝝ deflu
it. cū; ī dubitant̄ ꝯtet q̄d ex terrorꝯ occu
pacōni tumultib; ī pulſum aſcem; ipō coꝝ

rimat studiu incessabilit' dz ut p industriā
ms studiū resurgat. Id' i reg. dū bis quib;
edificatur intimat'. locū sn̄ dubio de repō
ns excludimr. Pos' i or. sr' matheū n̄ estime
teo te place do sermones. u. scriptas mi' le
gis, tē. n. scripture p'sunt legentē si q' legi
tur ope expleat'. psi de sū bo. lector stre
nu' pocius ad iplend' q' legit q' ad sciend'
erit p'miptissim'. mīn' ei pena est nesci
re qd appetas q' ea q' noīs n̄ iple. Id' m
synō discē q' nescis ne doctor iutil' fue
maris. antea esto auditor. postea doctor.
Id' i disputacōe tolle ceciam. tolle p'tinacē
i' icendi defensionē. tede cito si' tam n̄ o'
dictis ter'ie. Id' disputare stude n̄ supare.
pl' dilige audire q' dicere. pl' ascultare
q' loq'. Aug' i ser. mltos reppim' negli
gentissimos i ueie & auidissimos sapie. hos
debet scriptura d'ina p'uenire n̄ posse ad id
q' appetunt n̄ suando qd' negligunt. si
h' iq' p'cupiscens sapiām p'sua te ciā & d'
p'lebit illā e ecc. n. Aug' de ci. dei. q'pm ee
finis boni. nulla ē g' eā philosophandi n̄ finis
boni. q' ob rem q' nullum boni finē sectat' nulla
phie secta dicda est. Id' de tri. n' pigebit
me sicubi hesito q'rere n' pudebit sicubi
erro discere. Id' q'cq's h' legit u' p't cert' est.
p'gat mecū u' hesitat q'rat mecū u' errorē
suū cognoscit. redeat ad me u' meū reuo
cet me & p'e h' placitū peniteat coram
dno do meo cū oīb; i' etiā qui ea q' scribo
legunt & i oīb; scriptis meis maxīe in his u'
q'rit' unitas t'nitatis p'ris & filii & sp'c s.
q'r nz p'iculosi' alicui errat' n' laboriosi'
ad q'rit' n' fructuosi' ad iuenit'. Id' de
ope mon. q' est ista p'uersitas lectori nolle
obtemp'are dū uult ei uacare. & ut q'd bo
nū ē diuci' legat' id facē nolle q' legit'.
B. sr' c'. scias q' ordine quo studio quo
fine q'q; nolle opteat. quo ordine ut id p'i'
q' maturi' ad salutē. quo studio ut id ar
denci' q' uehemēci' ad amorē. q' fine. ut nō
inanē gl'iam aut curiositatē aut ad sile q'
tm̄ ad edificacōem tuā l' p'ximi. Id' st' qui
scire uolunt eo fine tm̄ ut sciant & turpis
curiositas ē. & sūt qui scire uolunt ut sci
ant' ip'i & turpis uanitas ē. & sūt itē qui
scire uolunt ut sciaz suā uendant ubi cā
p' pecunia & honorib; & turpit q'stus est.
s; sunt q'z qui scire uolunt ut edificēt
& caritas ē & itē qui scire uolt ut edificēt'
& prudencia ē. Id' i epl'a fallis fili fallis

si te putas i uenire apd' mōdi magros sci
enciā q'm solu' & discipli mōdi p'ceptores
dei nunc assequunt'. nō eī hanc lectō docet
s; unctō. fi l'ra s; sp'c. n̄ erudicō s; exercitacō
i mandatis dei. Id' nō recte p'dit' ad lumē
sciē n' uirgidē g'men p'cedat ad aīam ex q'
formet' g'nū uitē & n̄ palea glie. Id' i ser.
pessim' mons i flans cēā i q' tn̄ usq; ho
die tanta uideat p'cupia p'limos reppre si
hoz adam ac si nō nouit q'ntū p'z illoz
i illi' montē ascensu descendit i mo q' s'
uit' cecidit. q'ntū tota desta sit & cogitacio
ponitas. Sen' in epl'a. tā diu discend' ē q'
ad'm uiuat q' diuinas. [de iudicibus]
G Re' sr' eze. iustus ad uocat' i iustis
cās ullo m' accipit. n' ūba dare p' in
iusticia p'sentit. Id' Job. xxi. de qualib; ista
rapientes cū singla replicant ad ea tum
clamore turbebant. gg' i mor. i ualle re
ptis singul' cū clamore currere ē sbo'nt
riz occasionib; i p'p'ua sepe litigare. Aug'
de ūb do' usq; adeo cupiditatis i oleuit ma
lū ut iam ex p'suetudiē uendant' leges
corrupant' iura scīia ipa uenal' sit & nulla
iam cā posset ee sn̄ cā. B' de p'sidicōne.
cotidie p' strepitū i palacio leges s; iusticia
m nō dn̄i. Id' certe lex dn̄i i maclata p'u
tans aīas. hec ai n̄ tā leges q'm lites sūt
& cauillacōes subuertentes iudiciū. Id' miror
q'ad'm religiose aures tue audire sustinēt
h' disputacōes aduocator & pugnas ūbor
q' mag' ad subu'sionē q'm ad iuencōem p'fici
unt ueritatis. corrige p'uū morem & p'cide
ling's uaniloq's & labia dolosa claude. Id'
aduocati sunt qui docuerūt lingua suam
loq' n' mendaciū. diserti aduers' iusticiā erudici
p' falsitate sapientes sunt ut faciant malū
loquites ut impugnent ūm. Id' siq' oīs ap
pellacōne aq'm iusticie iopia n̄ coegit. ap
pellare n̄ ut g'ues. s; si g'ueris licet. Id' q'
nō grauatus appellat liq' q'r aut grauā
re intendit aut t'pe redime. [de religiosis]
G Re' i reg. expedit p'uo i omodō abstrahe
re p'uitate suos dei quietos qualit' ut
& utilitates collegii n̄ p'eant p' negligēciam
seruoz dei mētes ad op' dn̄ica liberiores ex
p'stant. Id' sicē iacet ad illus religiosos deī
cāua digna ulcōe plectenda ita ab illicitis
melior' sunt absoluendi qm nūs eos culpe
reat' astringit. Aug' i re' n̄ debet uelle oīa
qd' paucos uideat amplius n̄ q' honorat
s; q' tol'at' accipe ne p'tingat detestanda

prosperitas ut in monasterio vel claustro possint fieri
divites, laboriosi fiant pauperes delicati.
Item de moribus eorum quis non illos miretur et predicet
qui contemptis atque desertis mundi huius illecebris
secerunt vitam sanctissimam et castissimam cogitatam
simul etate agunt viventes in orationibus in lec
tionibus in disputationibus nulla superbia tumidi
nulla pervicacia turbulenti nulla invidencia li
vidi sed modesti verecundi placati concordissi
mam vitam et intentissimam in deum gratissimum mu
nus ipsi offerunt a quo ista posse meruerunt.
Ysidorus in libro ethimologiarum. religiosus a re a cero a rele
gendo appellatur quia retractat et tamquam rele
git ea que ad cultum divinum pertinent. Item de sum
mo bono. secundum inveni funditus seculo renunciantes ita hunc
mundum moriuntur ut soli deo vivere delectentur.
Quatenus ab humana seculi conversatione se subtrahunt
tanto interne mentis acie presenciam dei et angelice
societatis frequenciam contemplantur. Bernardus sic
te. omnis in nobis qui fratrum suarum infirmitates in-
tam corporum quam animorum non solum patienter sup
portat sed insuper si licet et si valet iuvat
obsequiis confortat alloquiis consiliis informat
si hoc non potest pro disciplina sollicitus saltem oratio
nibus solatiari non cessat infirmos. Omnis inquam
qui talia operatur in nobis bonum odorem inter fratres
spargit odorem. Item optimum in moribus dicitur
quod in nullo proximum aut refutat prioribus aut in
videat paribus aut subiectis vel desit in curam vel
in superbia presit prelatis obediens sociis
congratulans subditis utiliter condescendens. Item in congre
gatione simpliciter inter fratres deo devotus magistro
subditus senioribus obediens iunioribus ob
temperans angelis placens sibi utilis humil
corde mansuetus ad omnes. Item miser tu qui
in congregatione es bonum unius ordinabili sociali
et humili. ordinabilis est socialis proximo hu
milis deo. Item tercium est in prelati mundi tertium
est si corpus castiges et subicias servituti ne per
missa libertate fugiat voluptati. si electam
prebeas oculos magis quam curiositate si denique
spirituali dilectione flagrans nulli dederis animum va
cantem. Item quomodo spectaculum facti sumus et angelis
et hominibus sciens hominibus contra bonum exemplum opera
scientiis angelis gaudium per occulta suspiria. Item
in congregatione postpone voluntates aliorum tuis
voluntatibus anteponas ut non solum sine quere
la sed et cum gratia maneas inter fratres portans in
omnes orans pro omnibus ut et de te quod dicitur illis
est fratrum amator. Item pax tuum dormiens ieiuna
tes vigilantes continentes. quia tam de istis
quam de illis multum trahit in laqueum ruine. Sed

concordes et unanimiter viventes in domo domini
convicti deo et sibi per vinculum caritatis hinc dolo
rem hinc timorem hinc livorem corpus ingerit.
Gregorius in moralibus ex [illegible]
Gravi ratione secularium confunditur actio reli
giosorum dum illi ex permittendo si servant que
in preceptis audiunt et isti vivendo ea custo
diunt in quibus nequaquam legalibus mandatis
astringuntur. Item sepe non nulli apte conversationis
vias deserunt secularis habitum sumunt moresque ut
prima limina boni vivendi contigerunt obliti
quid fuerunt afflicti iam per primam de consum
mant, nescientes nolunt laudari de inchoata
iusticia appetunt preesse ceteris melioribus occu
pant quos plerumque dum vite notum presens
prosperitas sequitur multo plus quam prius fuerunt de
secularis habitu peiores fiunt. Item sunt homines
cultum religionis assumunt et bonorum vitam sub
despectis vestibus iniquis moribus premunt. Item sic
sepe quedam videmus adiuvante predicatoris quam ex
conversione conspectos habitum non animum mutasse ita
ut religiosam vestem sumerent sed ante acta
crimina non calcarent. Augustinus in ... de in meliores
est. Item de opera monachorum quantum ostendit corporis infir
mitatem humane extremus est qui ac flagitium potest
dit et continua non potest ... dimittendus est. Idem
ut ... qui vacare nolunt manibus ocio vaca
rent et linguis. ... tam multos ad imita
tionem invitarent si eis non tam ... pigra sed
multa proveniret. Item in epistola ex quo deo servire
cepi quomodo difficile sum expertus meliores quam qui
in monasteriis profecerunt ita non sum expertus pe
iores quam qui in monasteriis ceciderunt. Ysidorus de
summo bono. atrocius in discussione divini iu
dicii arguendi sunt qui quod professione spo
ponderunt opere implere contempserunt. Bernardus ... il
lum quia seculum deserimus humanitate deserentes
dum propter hoc cogimur in extra demum sectari studia secula
ria tunc efficimur revertentes ad vomitum.
Item in deo quo magis doleo preter spretam seculi
pompam non nullos in scola humilitatis superbiam
magis addiscere ac sub alis mitis humilisque ma
gistri gravius insolescere et impacientes fieri in clau
stro amplius quam fuissent in seculo. quodque magis
perversum est plerique in domo dei non patiuntur
se contemptui qui in sua domo non nisi contemptibi
les esse potuerunt. ut quia inde ubi amplius ho
nores appetuntur ipsi locum habere non meruerunt.
Saltem in honorabiles videantur ubi ab hominibus
honores contempnuntur. Item in apostolo. quod facit superbia
sub pannis humilitatis ... nunquam non habet quo se
palliet humana malicia non unum involuta est

saluatoris in familia. Item. Sicut templa iungant se
cementis qui iuncti sunt in lateribus iuncti se fo-
ueant inuicem se defendant inuicem omnia sua por-
tent. ait sapiens. frater adiuuans fratrem am-
bo consolabuntur. quia si alter ceciderit ab altero
fulcietur. et mo morabitur sine desolabuntur. Item. quod
debitorem et periculorum carnis se constituunt. ut ma-
gis sterilem pascere quam induere studeat. uestimentum
religionis iugum quod uos leue quod lenis suaue in-
ueniatur. si tolerabile est. unum contingit ut nec in sui
murmure esse non potest. nec in futuro nisi penam murmu-
rationis tolerare necesse est. quod pacem inueniat. si ac non
est pax nec deus. quia in pace factus est locus eius. Item.
Miser. in omnibus fere religiosis congregationibus
sunt inuenire homines pusillanimes et remissos
deficientes sub honere iugi et calcaribus indigentes
quorum remissa leticia pusillanimis tristicia est
quorum breuis et rara compunctio animalis cogitatio
tepida conuersatio est. obedientia sine deuotione. sermo
sine circumspectione. oratio sine cordis intentione. lectio
sine edificatione. Item. Sunt inter nos tria genera homi-
num. quia satis moderata et ordinata et homines qui in hanc uitam
ingressus est. Sunt enim qui bene inceperunt. sed defe-
cerunt cito. et sunt qui nunquam inceperunt sed in sua
mollitie permanserunt. et sunt qui incipiant in
spiritu lenitatis tardi ad audiendum ueloces ad
loquendum parati sunt rursum enarrare quod faciunt
sed quid faciunt nimis. Item. magna est confusio mag-
na ualde quod ardentius seculares pro uiciosa de-
siderant quam nos utilia. citius illi ad mortem perue-
niunt quam nos ad uitam. Item. de eo qui habitum habet re-
ligionis non uitam. propria mente crederet aliquem
robur eius et ipse nesciuit. exteriorem quippe speciem
eius intuens salua sed omnia suspicabatur. non senti-
ens intimum occultum quod omnia interiora corroderet.
manet tonsura uestis nec dum mutata est.
ieiuniorum regula custoditur. statutis psallit
horis. sed cor eorum longe est a me dicit dominus. Item.
de ascensu spirituali multo facilius

Gregorius in regula. omnibus quidem
officium honerosa est nouitas. Item. quos quis
diuina inspiratione compunctus relictis secularibus actio-
nibus ad deum conuertere festinat. ita et cum caritate
suscipiendus est. et blandis per omnia consolationibus re-
fouendus. ut in ea quam elegit deo ad uiuente de-
lectetur mediis omnibus consolatione perfusus. Item. sicut exe-
mplis quia ad bonum propositum conuertuntur ad huc in men-
tis teneritudine est. conspiciant non despiciant. quia
frumentum ab herba incipit ut granum fiat.
Item de summo bono. primordia conuersorum blandimentis re-
fouenda sunt modis. ne si ab asperitate in-
cipiant. exterriti ad priores lapsus recurrant.

qui enim conuersum sine lenitate erudit ex aspe-
re potius quam corrigere nouit. Item de amore
dei seruitorem nouiciorum non decet ille magi-
stros inter ipsos discretos. et discretionum
dispensatores. faciles quoque in indulgentie suo
iudicio non tamen retinende sunt alienis. Item.
amor in se ipsum rigida debet esse censura
et districta seueritas ad regentem uel consulen-
tem paterna uel fraterna caritate et pietate
lenis et obediens in omnibus humilitas. sicut aliquem
desit et in deside et tepido non sepo cum sui pre-
sentia. uel in perpetua timeo ruinam quod de
qualem discretum nouicium prudentem in sapi-
entem sapientem intellectu diu posse considere in ag-
gratione posse dimittere impossibile est. Item. doctrinorum
est nouicius sicut habere corpus suum sicut egrum
commendatum. cui in multum uolenti inutilia ne-
ganda sunt. utilia uero et nolenti ingenda
sic de eo age sicut de non suo. sed de aliquo. precio
magno empti sumus ut glorificemus eum
in corpore nostro. Item. sicut qui habitat. obsecro uos
nouelle plantationes dei. uos qui nondum
exercitatos habetis sensus ad discretionem
boni et mali nolite sequi cordis uestri iudi-
cium nolite habundare in sensu uestro ne uos
tamquam rudes adhuc sic intus ille uenator de-
cipiat. Item sicut est. placent factorum in nouiciis
quam in facie sunt neglectorum utique si quis foris
apparet corporum cultus et uestium. sermo ra-
rior animus hylarior aspectus uerecundior in-
cessus maturior. Item. inter omnia timor no-
uicius necessarius est quo nimirum peccata preterita pos-
sunt delere et cauere futura. timor enim domini
ut ait scriptura expellit peccatum sic quoque ad-
missum est sic que temptat intrare expel-
lit. sed penitendo illud resistendo

Gregorius in regula. esto sollicitus ut prius ad sacros
ordines nullatenus ad mittantur. ne in
tanto periculosius cadant. quanto citius alta
conscendere festinant. Item. in moribus. In mensa su-
perbia est a semore reuerentiam exige et silen-
tium in parte meliori. Item in pastorali. iuuenes in-
plurimum seueritas ad monitionis ad perfectum di-
rigit. senes uero ad meliora opera de peccato
blandimenta ponit. Item de usurpantibus per
dictiones. Io. Cr. de compunctione. non canicies lau-
dabilem iuuenes culpabilem multa quippe et in
iuuentute prudentiam demonstrauit et sen-
tute lapsi sunt. canicies capitis non capil-
li candidi requiruntur. Cyprianus de xii
abusionibus. sicut in senibus sobrietas et morum probatio re-
quiritur. ita in adolescentibus obsequium uel

subiectos et obediam recte debet. Ambr. de off. Pulcra virtus adolescentium in eodem adsiuuans gratia quia non solum in factis sed et ipsis spectetur sermonibus. Item in senibus gravitas in iuvenibus alacritas. Ita in adolescentibus verecundia velut quadam dote commendatur. Item de virginitate cum fides est tuta iuventus est suspecta. Ber. sic ait. quid amabilius verecundo adolescente. quam pulcra haec quam splendida gemma morum in vita et vultu adolescentis. quam vera minime dubia bone multa spei bone in dolis indices. Item de consid. in volo non adolescentem et studentem eloquentie et sapientie sit iam non ad quam iusticie hoste repitens. Ierominus filio fratribus dicens magister. manus nec tuo in pollins. Item sanamore dei sapientes latent et delicati sunt peiu regnant et pertinent et fiunt principes qui mane comedunt. et ve terre illi. Item. In est deletitia mala. con. letare. Anselmus de simil. In iuvene ista notantur quibus ad probitatem veniunt. quod nolunt in ea sunt tacituruitas corporis continentia verecundia. De iuvene

Gregorius in reg. ad iuvenis bonis. c. xxx. quendam abbatem. huius de precepti serie commonemus ut ne misces in monasterio tuo de in ceps cum occasione prauitas attende ne monachos tuos grauiter contristes facere. Item in omni monachi sint humilitas in actu in locucione in cogitatione sicut ei non prodigat et ea quam indisunt per te deserunt et corporum ostendit humanis oculis humilitatem sed ante oculos demonibus ostendat. Ysi. de sum. bo. Summa monachi virtus humilitas. summum vicium eius superbia est. tunc autem se quisque monachum indicet. quando se minimum extimauit et cum opera maiora virtutum gesserit. Ie. Ex de cruce monachus non solum propter castitatem quia uxorem non habet. sed quia religioni dei et servicio ipsius mancipatus et tamen iste est quod ad eum deo non solo placeat. et qui magis eligit castitatem quam adeo cara est. et spe sancti spiritus. Item in epla. humilitatem venerium tumulti ad non appetas. secularium et magne potentium gloria devita. quod est necesse ea in dece pius. quod contemptu monachi esse cepisti. Item monachus non doctoris sed plangentis habet officium. qui se vel mundum lugeat et domini pauidus prestolet adventum qui sciens in vecillitate suam et uas fragile quod portat timet offendere ne impingat et corruat atque frangatur. Unde et mulierum maxime iuvenularum vitat aspectum et in tantum castigator sui est ut et quam tuta sunt pertimescat. Ber. de precep. et dis. lego in regula se consideratio penes abbatem sit et huius vel illud esse in

providentia vel arbitrio seu disponendo abbatis ut aut pro sua voluntate ad mittet. me vel legisse non recolo quominus meque omnis magister regulam sequitur. nec ab ea remet dernet aliquam quo nec ab ipso abbate omnis me magistrum sequitur regulam. neque quanquam suam voluntatem. Item secundum fratrum transgressiones. in secundum periculum tradiciones constituitur. quia abbas eligitur mandatorum custos. vitiorum vindex. Item in epla. ordo noster abiectio est humilitas. voluntaria paupertas obediam. pax gaudium in spiritu sancto. ordo noster est esse sub magistro. sub abbate sub regula. sub disciplina. ordo noster est studere silentio exerceri vigiliis ieiuniis. orationibus opere manuum et super omnia excellentiorem viam tenere quam est caritas. porro in omnibus hiis proficere de die in diem et in ipsis perseverare usque ad ultimum diem. Item Cisterc. de tu is tuemis fratres pusillanimes. murmurosos priorum te prem ipsorum te nomus esse abbatem consolando exhortando increpando agis opus tuum portas honus tuum. et portando sanas quos sanas portas. siquis vero ita sanus est ut magis iuvet te quam iuvetur a te. huius te non prem sed parem comitem non abbatem cognoscas. Idem in regula magno opere debet sollicitudinem gerere abbas et omni sagacitate et industria currere ne aliquam de omnibus quam tenditam perdat. noverit enim firmam se curam suscepisse animarum. non super sanas tyrannidem. Item abbas semper cogitet quod recepturus est gregem sed commissum ne. quod libera utens potestate in iuste disponat aliquid sed cogitet semper quod de omnibus iudiciis et operibus suis redditurus est deo racionem. Item oportet abbatem esse doctum lege divina ut sciat unde proferat nova et vetera. castum sobrium misericordem et semper superexaltet misericordiam iudicium ut et ipse id consequatur. oderit vicia diligat fratres. Item abbas in operis in pristinis suis sit providus et consideratus siue secundum deum sive secundum seculum sit opera que iniungit discernat et temperet. cogitet discretionem sancti Iacob dicentis. Si greges meos plus in ambulando fecero laborare morientur cuncti una die. c. xxxi. de monachis malis.

Gregorius in dyalo. monachus qui interna possessionem querit monachus non est. Item in reg. si peculiaritas a monachis habetur. nec concordia nec caritas in congregatione eadem poterit permanere. Ysi. quid est habitus monachi nisi despectio mundi. quos quamvis mundus despicitur qui in monasterio positi aurum querunt. Item monachorum quidam spem tenet. in et auaricie servitatis habitu seculi agitur. Item monachum in horrene mentis esse omni modo approbuerit quam eremum hominem nimis abbatem habere quiescere. Ysi. in eth. monachus grece ethimo

logice vocatur eo quod singularis. monas enim
grece singularitas dicitur. greg. Si solitarius interpretatur
vocabulum quod facit in te ita qui solus est. Idem de
sum. bo. Multi monachorum amore perpetuum non
solum terrenis curis sed et sordentibus lignis in
voluuntur. et pro suorum temporali salute suas animas
perdunt. Idem in agone. per cenodoxiam subicit sibi diabolus
monachum ut quem per celicam amorem retinere non po
tuit ab humilitatis culmine subtrahat et per
superbie tumorem subditum faciat. Jo. cris. de
compunc. Eos qui videntur sustulisse crucem
suam et sequi christum per plateam speciosam invenimus
velle incedere non per angustiorem viam. Denique mo
nachi cum de monasteriis recedunt et de locis habita
cionum permutantur. non omnia requirunt si recedes
sit in loco. si humilitas deest omnia. Idem in c. de perfectione.
Dico tibi monache. Idem in epistola ad christianum quod
sensus et aut spiritus ... demum loquitur
extra tempta ... quod indifferenter omnibus per iniusticiam heu
potius quam monachum. Idem in epistola. labor et latebre
et voluntaria paupertas hec monachorum insignia.
hec vita solent nobilitare monasticam. Utinam
oculi omnes istum videant. utinam pedes omnes foris cur
currant. utinam lingue in omnibus audiunt consilia.
utinam manus omnes diripiunt patrimonium. Idem super eccl.
Ille est hic ut in totis fluminis agris ortis cel
lariis vix unquam reperiri possit quod concedas. pu
ta te quidem monachum esse non medicum non de compleci
one iudicandum sed de professione. Pro obtentu
primo quod quieti tue pro te deinde labori ministri
cum pro te gravamini domus pro te conscientie. conscientie di
co non tue sed alterius. Idem in apologia. miror. unde inter
monachos tanta intemperancia in cibis et po
tacionibus in vestimentis et in lectisterniis equitaturis
et construendis edificiis inolescere potuit quatenus
ubi studiosius voluptuosius atque effusius fiunt.
ibi ordo melius teneri dicatur. et maior putetur
religio. Idem ecce inter monachos parcitas pu
tatur avaricia. sobrietas austeritas. silencium
tristicia reputatur. econtra remissio discretio dicitur. ef
fusio liberalitas. loquacitas affabilitas cachi
natio iocunditas. mollicies vestimentorum et equo
rum fastus honestas. lectorum superfluus cultus mun
dicia. Idem de aqua potu quid dicam. cum nec ullo
quidem pacto vinum aquatum admittitur. Omnis in
mirum ex quo monachi sumus infirmos stoma
chos habemus et tam necessarium apostoli de vino utente
do consilium non negligimus. modico tamen quod ille prius
misit nescio cur pretermisso. Idem quis ad induendum
non quod utilius. sed quod subtilius invenitur. non quod repel
lat frigus. sed quod superbie compellat. non denique iuxta
regulam quod utilius comparari potest sed quod venustius

immo vanitatis ostentari. Heu me miserum quem ad
monachum cur adhuc vivus vidi ad id de
venisse ordinem nostrum. Idem habitus noster quod et do
lens dico qui humilitatis solet esse insigne
a monachis nostri temporis gestatur superbie in
iam in nostris primicus in vestitu quo vestiri
dignentur. miles et monachus ex eodem panno par
ciuntur sibi cucullam et clamydem quamvis de
seculo quantumlibet honoratus. et si rex et si imperator
tor ille fuerit non tamen nostra horrebit indumenta
si sibi suo modo preparata fuerint et apta. Idem in tracta
tu monasticorum. Ornari non armari appetunt milites
et quamvis quando se preparare ad prelium et con
ferendas pares pretendere paupertatis insigne
debuerant quid utique ad visum milium for
midant. in mollicie vestimentorum patris potius
preferentes in ducium ultro se hostibus sine sanguine
tradunt inermes. Idem in c. de curiositate li.
iii. monachus quinon? Idem li. ix. in c. de superbia
Idem in ser. michi turpius quam monachus per urbes
et castella discurrens non est hec caritas cogit
quem oportet multitudinem peccatorum. Ansel. de simili.
nec cuncti pro de habitu monachi exteriore habere si
non student et meliorem retinere. [illegible]
G[illegible] in pacto. qui bona [illegible]
meliora non consumant dum potuit non
proficiunt et que fuerant cepta que verunt. Idem in
malos bona in pectore adiuvant. nec bo
nos mala in consummata condempnant. Idem in adi
et in bonatibus angusta est et pro prefectu iam vivien
tibus lata et dura sunt quem contra usum spiritualium mo
ponimus et tamen honus dei leve est potius hic fer
re ceperimus. Idem in mor. conversionum inicia blandis
moribus malis quod permixta sunt et nova iam
per intentionem agitur et vetus ad hunc vita ex
usu retinetur. Psi de sum. bo. qui ex deteriore
iam melior esse cepit caveat de acceptis ex
tolli virtutibus ne gravius per vanam gloriam cor
ruat quam prius per lapsum viciorum iacebat
Idem valet modicum conversio pari salute muta
cio loci. plerumque enim dum mutatur locus mu
tatur et mentis affectus. Aug. super gen. nulla ab
stinencia fit a voluntate carnali quem non
habeat in exordio dolorem. donec in meliorem
partem consuetudo flectitur. Cassianus in collat.
sum. inicium profectus est carnalia vicia re
linquere et domino supplicare. Idem in cer. collat.
primordia conversionis actus inclinante temp
cio sive consuetudinis tunc possunt extingui
iacula ignita dyaboli. [illegible]
G[illegible] in mor. omnipotens deus inchoantibus et nitentibus
operis spiritualibus profectibus modos ponit ut

ex h' hō qd' apphende conat' ⁊ ñ ualz ī ill' se
ñ eleuet q̃ ualet. Jd' ad dm̄. q. tot ɔsulibz mēs
accedit q̄t bonis motibz pficit. Jd' ñ nulli qd'
etate crescunt ab inocencia descunt. el'us
ũo cū fortis etas corpis ī cursu diei liceat
crescat etas uirtutis. Jd' si lacescē ab ī cho
atis bonis nolum⁹ ualde necc̄e est ut incho
ari nos cotidie credam⁹. Jd' scīmi q̃ alti⁹
apd' dm̄ uirtutū dignitate pficiūt eo sb̄
tili⁹ ī dignos se eē dephendūt. q̄ dū xp̄i
lucis fuit q̄cq̄ eos in se pūs latebat īue
niūt. Jd' gr̄ eze. q̄nto pl⁹ pficim⁹ ī cogitōne
tanto nob' indignam̄ ampli⁹ de p̄uso ope
Jd' pl'ūz qui plus in temptacōne ɱ̄tiget
sic quibz dā sepe ɔtingē bn̄ pficietibz so
let quoꝝ mētē dū aut exp̄imēto afficit
aut ɔtēplo sr̄ sem ipām rapit statī ē
temptacō seq̄. ne de hiis ad que rapta
est extollat. Jd' in reg. q̄ tm̄ pficias q̄ntū
ē ñ studiis derogandꝰ fr̄ibz arrogare
Jdꝰ in epl'a oblitus p̄tioꝝ sp̄ poꝛa sec
tabis. neq̄q̄m ɔsidames qd alii mali faci
ant. sz qd' boni tu facere debeas ne
p̄timtū ducaris inq̄tudine. Jd' crescat
mēte cū annis grā. crescat cū etate sci
cia ⁊ fides eo pfectoꝝ uideat' quo sem
oꝛ est. Au'. de x. apl'i. sp̄ ē displiceat
qd' es si uis puenire ad id qd' nō dū es. q
nā ubi ē placuisti. i remansisti. si a' dix
isti sufficit. periisti. Jd' sp̄ adde sp̄ ambula
sp̄ pficite. noli ī uia deficē noli retro redire noli
deuiare. remanet qui nō pficit. retro redit
qui ad ea reuolut' unde iam recesserat.
deuiat qui apostatat. Jd' de poenitē. cur ñ
inquid expeñ ɔ̄ pperam⁹ ⁊ currim⁹ ut pre
am inimi inde ut parentes salutare possi
m⁹. magn⁹ illic nos carorꝝ nūs exp̄tat
parentū frm̄ filioꝝ freq̄ns nos ⁊ copiosa
turba desidit iam ⁊ de sua in columitate
secura. ad huc de nr̄a salute sollicita. Jd'
ī c. de orōne accepta q̄ndidit cert. Si
epl'a aut ascendas necc̄e ē. aut descendas
si attēptas stare. ruas necc̄e. Jd' in de ie
ɔdia li. iii. noli repente. Jd' inter' ita in
mirū. sola d'ina pietas ɔsuaude huilitati
ɡ̃siaɔ ordinare ut q̄nto pl⁹ q̄sq3 pficit. eo
min⁹ se reputat pfecisse. nā ⁊ usq3 ad ex
tremū spūale extiteri gradū si qs tm̄ pfi
cit adeo de p̄mi gradꝰ ī pfectōe relinquit
ut ad huc uix ɡ̃ mū adeptꝰ uideat. Jd' ubi
sane ī spūali pfectis extictio erit ñ nūq̃
rapia tuo spū īdm̄ ut incipias gau
de de bonis dm̄ qui xp̄ia ante mala lugebas
Jd' in īme oꝛ ɡ̃stim tuc̄ ⁊ respice retr̄o multo
inuit' expedit. sz currens nob' expedit ⁊
pperand' ne forte ɔsti⁹ ut gygas ad curren
dam uiā anob' se ɔ̄ elongat. sz pruderites eū
ī ɔspcu n̄ro sp̄ ⁊ ī ei⁹ odoꝛe ipi faciliꝰ citiꝰ
q̄ curram⁹. Auctoꝝ de spū ⁊ aīa. aīa po
dū q̄ li. iiii. ī c. de desidio [illegible]

G̃rey ī moꝛ magna ē pfcō sixe [illegible]
ī pfcōnis cognicō. Jd' tanto q̄sq3 pfc̄us
est q̄nto pfcē sentit doloꝛes alienos. Jd' ual
de pfcōꝝ est sic de ostenso ope auctoris glo
riam q̄rere. ut de oblata laude p̄uatam ex
ciat exultacōe gaudē. Jd' pfc̄us quisq3 cū
se ip̄s uicia uicerit statim mēte ē ɔ̄ uul
nā passionis attingit. Jd' ille ū pfc̄us est q
ad ī pfectōem proximi ī paciens nō ē. nā qui ali
enaz ī pfectcōem ferre ñ ualens deserit. ipse
sibi testis ē qd' pfcē n̄ dū pficit. Jd' pfc̄a uita
mortis ē imitacō. Jd' qui pfcē dō placere
desiderat sibi p̄ se nl relinquit. Au' de spū ⁊
lr̄a. q̄ntū in uidet' in ea q̄ pficiendi est uiā
cia multū in hac uita ille pficit q̄ in q̄
longe sit a pfcōne iusticie pficiendo
cognouit. Jd' hoc pfcōꝝ ē. ī. li. iii. ī c. de
equitate. Jd' nūs pfc̄is. ī. li. iii. de sufficia.
pt̃a de sū. bo. sic̄. flicatus cūa apficientibz
p'timescit'. ita ociosa ū. a pfc̄is ueris in
tant' q̄ pcā q̄ incipientibz leuia sunt
pfc̄is ueris ɡ̃uia deputant'. B in epl'a.
nēo pfc̄us qui pfectoꝝ eē ñ appetit. Jd' ē
cū defcū pficiendi studiū ⁊ iugis conat'
ad pfectōem pfecto reputat'. q̄ si tendē p
fectoꝝ em eē pfcm ē. nolle pficē deficere
ē. Jd' ī pposito pfectōnis apparere ī pfcm
non ē. Jd' hēs de uisto qd' lex dei ī coꝛ de ipi⁹
⁊ nō in codice. nec pfcōnis ul' gdꝰ pfec
tus carere ⁊ uiciis pat'. Jd' sr̄ eē pfc̄us
oīs reputabr̄. in cui⁹ aīa3 oīa ɔgruent'
atq3 optime ɔcurrere uidebuntur. ut
⁊ geme pse ⁊ exultare mō nouit simil'
⁊ pꝛioꝝ utilitatibz potens sit sb̄ uenire
placens dō. cant. sibi utilis suis [illegible]

G̃re' ī moꝛ. tres sunt [illegible]
modi ɔsulcoꝝ. Inchoatō medietas atq3
pfcō. In inchoacōne q' ī ueniūt blandi
ṁta dulcedinis. ī medio sz t'pꝛa ɔtamiā
teptatōnis ad extremū ūo pfcōem plen
tudīs. Jd' gr̄ eze alia sunt uirtutis exoꝛ
dia. aliud pfc̄us ɔ' pfcō. pt̃a de sū. bo.
tract' de terribz. eē unusq3 oīu pfectū
·i· p'mū corrigendi a malo · s' faciendi bonū·

ẽciū ɔsequndi boni opis ꝓmiū. B' i epla ꝑici
pienciū scat̃ dici pot̄ q̄ualet ꝑficientiū roña
lis ꝑfcōz sp̄ualis. Jd sc̄t ēē sunt h'u tres aı̃az
affect' sı̃ ꝑfect' ꝯceptis diuitatiū sat̄ noti
⁊ manifesti cū aut de actibz mal' ī dulgenciā
aut de bonis agendis grāna. aut de ipis ī m
adultoriis ⁊ būfeoris siu ꝑlenciā eo quod m
ī q̄ incorpe fragili pole ē optinent ī tueri.
Jd inuenit ꝑfecto apd' dm̄ ⁊ ūendi ɔfessio
quo se h'ūiliando deiciat ⁊ ꝑem deuocō ū
se ī nouando reficiat ⁊ iocundi ɔtēplo ubi
excedendo quiescat Jd in s'mo alij uacent
scē ɔtēplōni. alij dediti sunt sr̄ ne admult'
tōni. alij ī amaritudine aı̃ē sue recolant
annos suos tanq̄ uulnati dormientes ī se
plcris. Jd sic plane sic op' est ut maria pie
⁊ sublimit' senciat de dō suo martha misedz
⁊ benigne de ꝑx'o. lazar' mise ⁊ h'ūilr de se
ipō. [rubric: ...de monialibus...]

GLeo ī reg'. Juuenculas castitas uehe
mentissime ꝑhibent. Amb'. de ūgi. aut
pluqz matioris etatis uirgines ēē uelantas
nz ego arbitro sacerdotales cauciōes ēē debe
ut ñ temere uelent'. spetes plane sp̄ctet e
tatē sacdos. sz fidei ul' pudoris spectet ma
turitatē. uerecūdie examinet s̄uitatis cauta
eā. moz sericā pudicicie animos aīds carita
tis. Au'. de bo. ɔiu. ñ nos ī uirginibz ꝑdi
cam' q' uirgines sūt. sz qd' dō dicate pia ɔ
tinētia uirgines. nā qd' nō temē dicēm fe
licioz m uit' nupta mlier q' uirgo nuptura.
Jd ī li. de uirgi. nulla carnis fecūditas scē
uirginitati carnis ɔpari pt̃. nz eā ⁊ ipā qz uir
ginitas. sz qz dō dicata est honorat'. ydi ī
uita etna q̄dam egregia glia ñ oībz ī etnā
uentis sz q̄bzdam ī tribuenda ē ɔsequende ꝑū
ē liberū ēē ꝯptis ut ab ipā libatori uouea
tur q' nō sit ēnus uouisse. sz uouisse ac ꝑ
reddidisse sit laudis. Jd ꝑgite sci pueri ⁊
puelle. mares ac femie celibes ⁊ ī nupte ꝑ
gite ꝑseuant' ī finē. laudate dn̄m dulci'
q' cogitatis ubi' spate felici' e suitis ītam
ti' amate ardenci' cui placetis attenci' lū
bis accinctis ⁊ lucernis ardentibz expecta
te dn̄m qn̄ ueniat a nuptiis. Jd de. ec. dog'.
castitate deo ūgitā nuptias coeq̄ri aut
ꝑ amore castigandi corꝑis abstinentibz a
uino ul' carnibz nl' accrescē uirtutū crede nō ī
ꝑtam sz iouiniami ē. Jo' in ep'l'a. agnosce
uirgo statū tuū. agnosce locū agnosce ꝓpo
situ ⁊ sponsa dicis. unde neq̄d ī dignū ei cui des
ponsata uideris admittas. cito resciribet re
pudiū si mte ī dō ul' unū adultiū. ide
enīe ne eam ul' ɔcupiscendi occōnē tribuas.
qz sponsus tu' ds zelans ē. criminosior ē
ei ⁊ adultea q' marita. Jd ro. etā ap'lico
sñ dubio cū cedē optinet sp̄u q̄ntā ta
se ūam statuit sūnam ut uix' ul' ꝑme dig
nam iudicaret q̄ sciscitandū de corꝑ libidi
nosa cōi q̄unacōe uiolasti. A nastasi'
mi ser'. melr ꝑderet cor' uelare ⁊ mētē uicioz
portentis maculare qd' ē ꝑdē ingris ue
stibz induit ⁊ adeccōne linguam nō coh'i
bere. Jd' in monastio poite ñ ocio cor pesē
ñ delectōnibz. ñ obsecuit ɔfabulacōibz in cu
bunt. sz aut psalmoz modulacōibz aut
manuū oꝑacōibz īsistant aut ēte diuis
leccōibz aure accomodent. Jd minores
natu eas q̄ ꝑuecte sunt etatis obsequio
sctatis uenerent' ꝑuecte quoz ānis iunio
res dōis ⁊ exēls ad bñ uiuend' ī formet no
bili gne neq̄ q' ignobilibz se ꝑferant scien
tes qz ꝑsonaz acceptor nō est ds. Jd uita
abbisse uelut pēnaculū q̄l alta sp ꝑ desidiū
euolet. ꝑ uibū resonet. luceat ꝑ exem. Jd ta
les abbisse regendaz aı̃az curam suscipe
debent q̄ subditis uibit ⁊ exe' ducatū ꝑbe
ant scē religionis. Jd oīs acco abbisse sp
sit ꝑ dm sp de dō. cogitacō in dm ⁊ occupaci'
meis quibz nō ɔpassio. sz rectitudo debet
oībz eam cupio ēē ɔpassibilē oībz gratā.
Cesari' in termo religiosam q' piā ñ oz
nō decet. nō ɔcupedit ꝑentū suoz nexis ob
ligacōibz ī plicari qui q̄ rlibz extneoz ꝑrin
cosa familiaritate ɔtingi. Jd pompa ī du
mta q̄ nō utilitati sz uanitati suiūt sa
stidite atqz ɔtempnite mlt̃e ē q' ī mon
bz diligit. si ⁊ ī opibz suis ondit.
Cyp'an' marc. ñ ɔputari iam potest int'
puellas ⁊ uirgines xp̄i q̄ sic uiuit ut pos
sit ad amari. B' in ep'la. ut qd hacten'
nona ⁊ scāmo mal' nociua cs q̄ submcaris
nōibz nō tū scē ɔiūctam ēt. cur uelū ī ca
pite intuebat' beū etiā ⁊ subuelo petulās
ocls exhibebat ī pudenciā. tap' sicud' gere
bat uelatū. sz elatū. tb' signo ūendie ser
mo resonabit ī uecundi'. Jd risus ī mo
dacōz. in cess' lasciuioz uestit' ornacōe.
Vt plate magis q' uelate ɔgerent [rubric]
GLeo' sir' oze. candida [rubric: ...de ...]
uita est carnis de incorrupcōe uirgi
nitatis. Jd ī moz carnis uirginitas necessq
uita est tamen laudata. nā si ulla inberent
nimirū iā ɔiugiū culpa credet' ⁊ tū nlla

virtute virginitatis pollent ut inde christus ipse dant obsequio quod acceperant in pectore. Augustinus de virginitate. Perfecto habebunt magnum aliquid proprium praeter ceteros in illa communi immortalitate qui in hoc iam non carnis in carne. Idem: Non quaerit a nobis amator vester pulchram carnem, sed pulchros mores quibus frenatis et carnem. Idem: Toto vobis figatur in corde qui pro vobis fixus est in cruce, totum teneat in animo vestro quicquid noluistis occupari connubio. Idem: Virgines sunt et sequuntur agnum quocumque ierit. Quo ire putamus hunc agnum quo nemo eum sequi vel audeat vel valeat nisi vos? Quo putamus eum ire in quos saltus et prata? Ubi credo gramina sunt gaudia. Non gaudia huius saeculi vana insaniae mendacia, nec gaudia qualia in ipso regno dei ceteris cum virginibus, sed a ceterorum omnium sorte distincta. Idem: Gaudia virginum Christi de Christo in Christo cum Christo post Christum per Christum propter Christum. Gaudia propria virginum Christi non sunt eadem non virginum quamvis Christi. Nam sunt aliis alia, sed nullis talia. Idem: Sequimini agnum et tenendo perseveranter quod vovistis ardenter facite cum potestis ne virginitatis bonum a vobis pereat, cui facere nihil potestis ut redeat. Idem: Gaudeat magis puella nobilis genere nobilior sanctitate quod sit per omnium consortium perceptura in caelesti excelsitudine sublimitatem quam si esset per humanum connubium prolem mittere propagatura sublimem. Idem libro iiii. id est de meditatione virginalis integritatis. Est in congregatione virtutum scilicet continentiae et castitatis sive nuptias. Idem in superbia vel inuria(?). Idem: Illa virgo. Idem: In quibus est quidam placendi appetitus aut elegantiori vestitu quam tantae professionis necessitas postulat aut capitis ligamento notabili sive tumidis in orbibus capillorum sive tegminibus ita teneris ut retiola subterposita appareant. His non de humilitate sed de castitate ipsa vel integritate pudicitiae tamen praecepta dixerim(?). Idem: Bonum est ergo animae virginali ut sic quomodo virgo es sic omnino in corde servans in corpore quod renata es servans in corde quod nata es(?). Idem: Ille unus sanctae virginis prole quae nata est. Idem: Omnium sanctarum virginum est decus et ipse cum Maria ... virgines et hinc si proprius eius voluntate factum ... Idem: Quis nesciat obedientem mulierem inobedienti virgini praeponendam. Idem: Virginitatis bonum quantum magis nimium ideo tanto ei ne pereat timere sublimia promereto. Idem in epistola: Non possunt ceterorum sanctitates membrorum si inveniatur vel in uno corruptio. Idem: Ante de virginitatis praerogativa blandiris memento Adam et Evam virgines deliquisse nec integritatem corporis profuisse peccantibus. Idem: Cum multos ante tuos mu...

damus ab omni corde peccati et toto sinu sanctificata corpore non est castitatem intelligas perfectam et cum omni fiducia palmam virginitatis exspecta. Idem: Sit in te nova gravitas honestas admirabilis stupenda verecundia, virginitas pudicitia virginalis in cultu et vere pudicitiae habitu, sermo semper modestus et in suo tempore prolatus. Idem: Virginalis dissimilitudo est etiam esse corpore et spiritu. Quid enim prodest carnem habere virginem si mente quis nupserit. Idem: Audenter loquor cum omnia possit deus suscitare non potest virginem post ruinam. Valet quidem liberare de poena sed non valet coronare corruptam. Cyprianus in epistola: Sicut pro continentia sequimur et regno dei virginitas destinatur, quid est virginibus cum externo cultu et cum ornamentis quibus dum hominibus placere gestiunt deum offendunt. Videlicet: Ubi omne peccatum per paenitentiam recipit vulnus, sola tamen virginitas quae si labitur nullatenus reparatur. Idem: Virgo carne non mente nullum praemium habet in repromissione. Ambrosius de virginibus: Attende virgo et tu in istas orationem et vitae tuae assidua pallescat observatione, sed ante omnem orationem praepara animam tuam ut non tu videaris temptare deum. Cum deprecaris ut id quod oras mores tui loquantur, fides adiuvet opera commendent. Idem: Nec ipsam liberorem laetitiam in virginibus debet esse quam si nihil habeant quod fleant. Fleant secum, fleant lapsus peccatorum, fleant et quia aliorum lapsus flevit suos casus, fleant postremo ut ipsa compassione ut hic flentes illic accipiant consolationem. Custodi virgo vias tuas ut non delinquas in lingua tua et boa... Loqui plerumque etiam in virgine. Idem: Ingrediens(?) virgo mores per hostium tamen sunt etiam loquens si tempus ... tacent postremo si non oportet loquens clausae sint ... fores labiorum tuorum et obseratum maneat ... Idem: Virgo quam Christum requirit non debet esse vulgaris non debet esse in foro non in plateis vocem ... facile audiri vel aspici ... Idem: Qui non nubent et uxores non ducunt sunt angeli in terris sunt ut oblationem carnis non sentiant ... ignorent et inanis negotiationis alleventur cogitationis omnis rebus mente intendant ut tamquam etiam corporis infirmitate non quasi homines sint sed quasi dei cogitent. Idem: Virginitas adolescentiam docet, iuventutem ornat, senectutem amplificat omnibus eius hoc ... virtute sue animos ... maturitatem sinceritatis velamen pudoris quod devotione non impediat religionem augeat. Idem de commendatione virginum: quid est virginalis castitas nisi expers contagionis integritas. Idem: Nec mirum si viri homines sic pro nobis angelis militant qui angelorum moribus militatis in terra eorum praesidium castitas...

uirginal quor[um] uita[m] inter[it]. Jd' rachel exorto osculo fleuit et gemuit n[on] flere debuit
n[on] p[ro] p[ro]ximu[m] cognouit. Jd' [con]siderate q[uia] uirgines x[ri]sti ap[osto]lus r[e]tine[n]t o[mn]i[a] inde innuere. Jd' claudat ora uirginis pudor debilitate excludat religio. Instituat [con]suetudo nam uirgine[m] in [pri]us grauitas initiet pudore obmo- g[re]ssu solo. uultu modesto et p[re]mitta[n]t integritatis audiat[ur] signa uirtutis. — Jd' s[er]mo[ne] mul[tos]. Solet uirgines q[ue] u[er]e uirgines su[n]t s[em]p[er] pauetinu[m]q[ue] esse secure et ut caueant timida[m] et tuta[m] p[er]tutine scientes se uasis fictilibus thesauru[m] portare p[re]ciosum et nimis arduu[m] esse inue ho[m]i[n]es ut angelu[m] et t[er]ris more celestiu[m] [con]u[er]sari. J[d'] ypa- lo. sc[ilicet] baslit et io[hann]is uirgo q[ue] arripuit p[ro]p[ri]am celeste[m] [con]u[er]sac[i]o[n]e[m]q[ue] angelor[um] rep[re]sentare incipit spopondit atq[ue] in h[a]c carnei cor[poris] n[on] agg[re]ssa est imple[re] uirtute[m] n[on] s[e]ruos egit n[on] uaniloq[ui]a usurpare p[re]mittit. maliloq[ui]u[m] uo et adulac[i]o[n]is [et] uicia ignorare d[ebet]. Glo[ssa]. s[uper] i[llud]. [illegible] altior p[ro]fessio uirtutis altiore[m] d[ebet] te- rie uita[m] iu[n]ge[n]di. qui eni[m] ab renu[n]ciato [con]iu- gio uirginitate [con]secrant mores ut o[mn]i uirginitati [con]dignos o[rn]ant abstineat ab oci- osis [illegible] ypsa de detrac[i]o[n]e h[ab]itu i[m]pu- dico [con]mesac[i]o[n]ib[us] potac[i]o[n]ib[us] atq[ue] h[uius] uigi- lus s[an]c[t]is orac[i]o[n]ib[us] lectio[n]ib[us] et h[uius] uacent.

G[rex] [con]tig[uu]s i[n] reg[ula] q[uo]n[iam] [illegible]
indue bn[e] uiue[n]tes uiro[rum] su[n]t solac[i]o destitute tanto eis cura[m] ecc[lesi]a e[st] i[n] pendenda t[anto] Jd' i[n] c[onc]. de sacerdotib[us] bonis. officiu[m] sacerdotale. Aug[ustinus] i[n] ep[isto]la [con]plus ad o[mn]ia i[n]t[er]st et h[oc] e[st] ad o[mn]es qui in eu[m] credunt et eius corpori sociant[ur] sicut docuit orare p[re]cipat. Spalite tu[m] diligencior cura orationis in sc[ri]ptura eis uidu- is inue[n]it[ur] i[n]iuncta. Jd' de uidui. si n[on] d[e] uouisses do [con]tinencia[m] uiduale[m] exhortare[n]t[ur] p[er]fecto ut uoueres q[uia] si iam uouisti exhortamur ut p[er]seueres. Jd' agite cursu[m] u[est]r[u]m et p[er]seuera[n]t currite ut [con]p[re]hendatis et uite exhortac[i]o[n]is q[uia] Simone[m] [illegible] i[n] eiusd' cursu[m] uitu q[ue] sor[or] po- tuit ea[m]. Jd' uita [illegible] esse uiduar[um] g[ra]na n[on] ignorare te credo. uim q[uia] p[re]stallim [con]celera p[ri]mo destinatu[m] q[uia] retu illius de eiu[s] indue do orationib[us] et ieiuniis i[n] die noctuq[ue] deseruit ad
ho q[uo]d' filior[um] cura[m] h[abe]t et domus n[on] ta[m] dignu[m] nec tu[m] p[re]cis obnoxiu[m] t[er]tiu[m] a[c] grauius e[st] i[n] epulis t delicias q[uo]d' et[er]ne morti suat. Jd' de uirginitas uiduar[um] reuocet a nubendo n[on] amor p[er]sclari s[er]uiti. s[ed] ap[er]ti decoris timor uemens t[em]p[or]e de supbia quia formidat mag[is] ho[min]ib[us] dic plicere q[uam] deo. Jd' i[n] ep[isto]la uidua q[ue] marito pla

ce[re] desinit et incipit ap[osto]l[u]m u[er]e uidua e[st] in h[a]c n[on] nec in p[er]seuera[n]cia[m] meruit p[ri]me uolupta[ti]s sen- cit q[ue] amisit q[ue] delectata sit. Amb[rosius] de uirgi- ni[tate] uero mod' n[on] inferioris uirtutis e[st] a [con]iugio ab- stine[re] q[uo]d' aliq[ua]n[do] delectabat q[uam] [con]iugii delectamenta nescire. Jd' uirginitas i[n] eo facilior e[st] q[ui]a carnis i[n]centiua n[on] nouit. et uiduitas in eo sol- licicior q[uia] p[re]t[er]itas a[n]i[m]o recolit uoluptates. Jd' de uidui[tate]. esto uidua temp[or]is casta p[ri]mu[m] uiuo ut p[ri]us casta e[ss]e ab adulterio n[on] te- ne temptabit si i[n]ima n[on] tempta[n]t. nam si in- dicti bibit[ur] cu[m] adultero dormit. Jd' de off[iciis]. q[ue] ta[m] decor[um] q[ua]m ut uidua uxor defuncto [con]iugi fidem seruet q[uo]d' e[st] h[oc] utili[us] quo regnu[m] celeste acquirit[ur]. sunt eni[m] q[ui] se castrauer[un]t p[ro]p[ter] regnu[m] celor[um]. Jd' de fide i[n] o[mn]is mulier s[an]c[t]a p[ri]e i[n]t[er] luget q[ue] suat pudore[m] n[on] deser[it] fide[m] s[ed] h[a]n[c] defunctis officia pandunt ut uiuant i[n]i[m]icis i[n] affectib[us] p[ro]sequ[en]tes. C. xi. De [con]iuga-

G[rex] i[n] mor[e] s[e]c[undu]m sol[um] [con]iuges [ha]bi[t]- i[n] admixtione sin[e] culpa sit cu[m] n[on] p[ro] explenda libidi[n]e s[ed] p[ro] suscipienda p[ro]le misce[n]tur. Jd' i[n] p[ro]r[sus] nec[ess]e e[st] ut [con]iuges crebris orationib[us] deleant q[uo]d' p[ro] pulcre copl[e]r[e] sp[eci]em admixtis uoluptatib[us] fedant. Jd' admonendi su[n]t [con]iuges ut ea in quib[us] s[ib]i alt[er]u[m] displicent et patientes i[n]uice[m] doleant et exhortantes i[n]uice[m] saluent. Jd' i[n] reg[istro]. uir cu[m] p[ro]p[ri]a uxore dormiens n[on] lot[us] aq[ua] ec- clesiam intrare n[on] d[ebet]. s[ed] n[ec] lot[us] a[n]q[uam] intrare d[ebet] sta- tim. et i[d]. n[ec] h[oc] d[ic]i[m]us culpam de putam[us] ee [con]- iugiu[m]. s[ed] q[uia] ipsa licita admixtio [con]iugis sin[e] uoluptate carnis ee n[on] p[otes]t a sacri loci in- g[re]ssu abstine[n]d' e[st]. q[uia] uoluptas ipsa sin[e] culpa ee nullatenus p[otes]t. Jd' si q[ui]s sua [con]iuge n[on] cupi- dine uoluptatis. s[ed] solum ca[us]a liberor[um] g[ra]tia utit[ur] ille p[er]fecto sic de i[n]g[re]ssu ecc[lesi]e s[ic] de sume[n]do d[omi]nici corp[or]is sang[ui]nis q[uia] iudicio suo e[st] relinq[ue]nd' iudicis. q[uia] a nob[is] p[ro]hib[er]i n[on] d[ebet] accip[er]e qui in igne posit[us] nescit arde[re]. Jd' cu[m] boni [con]iuges. aut ui[r]tu[m] [con]iuge desidant a[u]t ante acte uite culpas defle[n]t ut se ad [con]- tinencia[m] astringant. et meliore[m] uita[m] appe- tant. licet si n[on] [con]tinencia[m] q[ui]a uir appetit uxor n[on] seq[ui]t[ur] aut q[uia] uxor appetit uir recusat. diui- di [con]iugiu[m] n[on] licet q[uia] sc[ri]ptum e[st]. mulier sui corp[or]is p[otes]tate[m] [non] h[abe]t. i. cor. vii. Aug[ustinus] de bo. [con]iug[ali]. [con]cu- bit[us] necessari[us] ca[us]a g[e]n[er]andi i[n]culpabilis et sol[us] ille nuptialis. ille a[utem] q[ui] ultra istam necessitate[m] p[ro]gredit[ur] ia[m] n[on] r[ati]o[n]i. s[ed] libidini obseq[ui]t[ur]. et hunc t[ame]n n[on] exige[re]. s[ed] redde[re] [con]iugi. ne fornicando dampnabilit[er] peccet ad p[er]sona[m] p[er]tin[et] [con]iugale[m]

Si vero ambo tali concupiscentie coniugantur. tamen faciunt non plane nuptias. Idem cum ille filiis suis quasi plantis uteretur pacta nuptialia id est utrumque gignendi necessitatem venalis sit in uxore in meretrice damnabilis ille qui est contra naturam execrabilius fit in meretrice sed execrabilius fit in uxore. Idem bone sunt nuptie in quibus tanto meliores sunt coniugati quanto castiores ac fideliores deum timent. maxime si filios quos carnaliter desiderant spiritualiter nutriunt. Idem in epistola. mihi est coniugatam non licet dimittere. facio quod volo de meo cuiusque non sit sua capitis sui. Idem super genesim ad litteram. quod bonum habent nuptie. propter quod nunquam esse potest. hoc autem triplex est fides. proles. sacramentum. in fide attenditur ne preter vinculum coniugale cum altera vel cum altero concumbatur. in prole ut amanter suscipiatur. benigne nutriatur religiose educetur. in sacramento ut coniugium non separetur et dimissus aut dimissa nec causa prolis alteri coniungatur. Idem contra Iulianum temperans in coniugio quod agit non quod adulterius est. Idem sicut adulterium non potest esse sine bono nature nec ideo bonum est. ita connubium non potest esse sine malo concupiscentie nec ideo malum est. Idem coniuges bene utentes malo concupiscentie comparantur virginibus male utentibus bono continentie. Idem de viduis. nuptiarum bonum semper est bonum sed in populo dei fuit aliquando legis obsequium. nunc autem infirmitatis remedium. Idem sicut manente in sacramento regenerationis excommunicato tamen tamquam reus criminis nec illo sacramento caret etiam si nunquam reconcilietur deo. ita manente in se vinculo federis coniugalis si uxor dimittatur ob causam fornicationis. nec carebit illo vinculo etiam si nunquam reconcilietur viro. carebit autem si mortuus fuerit vir eius. Idem indignantur viri. sed vide hominem. Ido. Io. ex Siban. abstine te a menstruata abstine te a pregnante erubesce te facere quod animalia non faciunt. Item quando dies festus est et dies ieiunii serva ut impleas apostolicum preceptum nolite fraudare invicem. i. Cor. vii. Ambrosius de viduis. non prohibemus secundas nuptias. sed non probamus sepe repetitas. Idem bonum coniugium sed tamen a coniugio servitus et mundi iugo ut viro potius cupiat mulier placere quam deo. Idem de virginibus. Iactetur licet de fecundo nobilis partu quo plus generant plus laborant. numerat solacia filiorum sed numeret pariter et molestias. nubit et plorat. quam multa sunt vota quam flenda. Idem propterea impedimentum fecunditas in capite asserit. quam fructum parturit et egrotat. quam dulce pignus quod a periculo incipit et in periculo desinit. prius dolorum futurum quam voluptas periculis emitur. Item partus possidetur. Idem a coniugio illa nascuntur incentiva vitiorum ut quesitis coloribus ora depingantur. dum viri displicere formidant. et de adulterio vultus meditantur ad iniuriam castitatis. Ysidorus eth. tribus causis ducitur uxor. prima est causa prolis de qua legitur in genesi. et benedixit eos dicens crescite et multiplicamini. secunda est causa adiutorii. de qua in genesi dicitur non est bonum esse hominem solum faciamus ei adiutorium simile sibi. tertia causa incontinentie. unde dicit apostolus qui se non continet nubat. Idem Ieronimus in epistola. non negamus viduas non negamus maritatas sed iubemus in vicem. sed que uxores esse desierint quam in ipsa necessitate coniugii imitantur virginum castitatem. Idem ubi tympana sonant tibia clamat. lyra garrit. cymbala concrepant. quis ibi dei timor pareat in conviviis gulatur. Ingrediuntur ex opposito libidinum comitante fecunditate vectium unde impudicos oculis ingerunt. Hinc miserius uxor aut letatur aut offenditur et maritus in iurgia concitatur. Idem nupta ad speculum pingitur et in contumeliam artificis conatur pulchrior esse quam nata est. Idem in Ioel super id Ioel ii. egrediatur sponsus de cubili suo. si quis castigatione vivit et ieiunio atque elemosinis dedit se agere penitentiam qui non servat castitatem. frustra hoc sermone permittitur non egrediatur de cubiculo suo et sponsam quamquam ieiunium pudica expleat penitentia gloriam. in quotiens uxori debitum reddo orare non possum quam si iuxta apostoli sermonem sine intermissione orandum est numquam ergo in coniugio serviendum ne ab oratione cum semper instare iubeor illa hora prohibeat. [illegible]

Aug. in lib. de bono coniugii. sicut bonum erat quod Martha faciebat occupata in ministerio sanctorum sororum. sed melius quod Maria soror eius sedens ad pedes domini et audiens verbum eius cum eum ambe hospicio recepissent. ita bonum Susanne in coniugali castitate laudamus. sed tamen ei bonum in vidualitate ac multo magis marie virginis ante ponimus. Idem de virginitate ratione et scriptura sepe auctoritate nec peccatum esse nuptias invenimus nec eas bono vel virginalis continentie vel etiam vidualis equamus. Idem contra Iul. sua prudentia sive coniugalis sive vidualis sive virginalis dicenda non est que non ubi fidei mancipatur. coniuges enim et vidue et virgines possunt esse et pudice non esse si contaminata voluntate mechantur. Idem in epistola cum in semine terre bone centesimum et lx et xxx fructum evangelia doceant et centenarius virginitatis corona primum gradum teneat. sexagenarius pro labore in duarum in secundo sit medio. trecenarius fedus

nuptiarum ipsa dignitas quicunque testetur. biga
mia inquam erit mihi. immo ex nimietate in terra bo
na non oritur. sed in utrisque exemplis nulli p̄iu
quod hodie in pristino ꝯparatur. Ambrosius de uidu. decem
est plurimum castitatis esse in uirtute amare coniugale ali
am uiduitatis. etiam uirginitatis. Capitulum de
paupertate

Gregorius in omelia. paupertas cum reprehensibilis esse uideatur morum desipia non despicia. si
uero reprehensionis est hec. uendari summo opere ce
tero desideramus. Hieronymus cum quidem pauperes non ulla reprehen
sibilia peccatorum sectantur uoluntatis nolite despicere. nolite
despiciare quia fortassis quia simplicitas te minime su
perat. idcirco tamen paupertatis purgate.
Idem quando ad fidei agonem uenimus luctam contra
malignos spiritus sumimus. maligni autem spiritus nu
di sunt quia nil in hoc mundo proprium possident. nudi
ergo cum nudis luctari debemus. nam si uestitus quis
cum nudo luctatur citius ad terram deicitur quia ha-
bet unde teneatur. Idem in dyalo. paupertas in multis bo
nis esse solet custos humilitatis. Idem super ex. paupertas
in inopia minuitur cum non equanimitate possidens. Idem cum
doceret eterna sibi de quo eterno iudicio rationem ponamus
uberius ad patriam tendimus. quia quod in uia pon
dere caremus. Idem mira securitas corroborat et aliena
non querere. sed unicuique dici sufficientiam. ff. de cuncti
tantum li. ubi. Idem quanquam cumulos filii. iii. et de iudi
cio. Augustinus de ci. dei. bonum est fidelitatis cum
dispensatione pauperibus erogare melius esse intentione
sequendi dominum in simul donare et absolutum
cum sollicitudine egere cum fuit. Idem in. decuria pmortui
et illi. de ci. dei. Pelagius excedas in omne prius ho
minum exhibuit. Isidorus illi diuiti enim famu
lorum sed multo clariores in conspectu domini uelocio in
paupere illi morituri portabunt angelorum qui cum non
extulerit in marmoreum tumulum. sed in abysse
sinu. Idem super cant. iam magne felicitatis condi
cio tamen quamuis claritudo regni in paupertate
posita est. Possidere quod cum labore acquiritur paucorum
est contempnere quod cum fructu contemptas omnium est. fe
licita ergo magna tamen quamuis datum est ut pau
pertate faciant pretium regni celorum. Idem sicut dic
plicat paupertas tua nil eam dicis in uenturi.
uit scire quam locuples sit. celum emit. Io. os
in malum aliquod existimamus in opiam et eam sapientiam et iu
stitiam et omnis uirtutes nobis magistra est in opia. Ambrosius
in exameron. ibi sunt quibus egenteque illic habun
dabunt et quibus hic laborem tolerant. illic consolationem
habebunt qui autem hic receperint bona. illic mercedem corpori
retenti possunt. paupertas cum mercedem suam reseruat et
cunctus absumit. Idem in epistola ad ... maior et
nudus latronis non timet in siluas. securus autem
turmis furibus dormit pauper in si claustra

non minuant diuiti nos sine opes latens y
magnam autem omnem coniugi sollicitudine nec sop
num admittunt. Idem Socrates ille thebanus quon
dam ditissimus cum philosophandi athenas per
geret magnum auri pondus abiecit. nec puta
uit se posse et uirtutes simul et diuicias possidere.
Idem in epistola. uolo te ex amico pauperum magis
et imitatorem. ille gradus perficiendum est. iste preceden
amicicia pauperum regum amicos constituit amor
paupertatis reges. regnum celorum denique paupe
rum est. Idem inter cetera tria sunt genera paupertatis ne
cessaria. uoluntaria. simulatoria recte diuides
et recte ostendis et electa simulacione necessitate paupertatem pati
ens. uoluntariam amplectens pauper efficitur
spiritu. Idem felix paupertas uoluntaria relinquentium
non omnia et sequentium te domine Ihesu felix plane quia tam
securos immo gloriosos faciat in illo sigillari fla
grore elementorum in illo tremendo examine meritorum
in illo tanto discrimine iudiciorum. Seneca in epistola quod
cum paupertate bene conuenit diues est. non qui parum ha-
bet sed qui plus cupit pauper est. Idem aude hospes contem
nere opes. et te quoque finge deo. nemo alius est deo dig
nus quam qui opes contempsit quas possidere non
metuit. scilicet efficere uolo ut intrepidius eas possidea
as. Idem si uis uacare animo aut pauper sis oportet aut
pauperi similis non potest studium salutare fieri sine
frugalitatis cura. Capitulum de diuitibus

Gregorius in omelia quoque bona terrena se
nos bona egisse recolitis ualde de ipsis
pertimescite ne concessa nobis prosperitas eorum re
muneracio sit bonorum. Idem cum pauca sunt que spirita
lia dona percipiunt et multa qui rebus exsilibus
habundant. per hec te diuites in talibus pauperum con
siderant quod in eius sensus pauperibus de suis diuitiis
solaciantur. Idem plerumque mali eo magis contra dominum
superbiunt quo ab eius largitate et omnium ditantur
et quamuis uocari bonis ad meliora debuerunt do
nis peiores fiunt. Augustinus de ci. dei. temporalibus
magis utendum est quam fruendum. ut frui merea
mur eternis non sicut peruersi qui frui uolunt. num
mo uti autem deo quam non nummum pro domino impendunt.
sed dominum pro nummo colunt. Idem Pelagius excedas te
contra de pauperibus. Idem de ci. dei. ecce recole diues
primordia tua. dic rogo quid attulisti autem si dicere
erubescas audi apostolum. nichil inquit intulimus in
hunc mundum utique quam nati sumus. sed nec auferre
quid possumus utique quam de mundo exibimus. nichil at
tulisti nil auferes quid te in flas contra pauperem.
certe quando aliquem casu ueteres sepulture euaginarunt
ossa diuitum non agnoscuntur. Idem inter diues li
bri. decelia. Io. os. super. ma. non propter diues diuicias ac
cepisti ut in luxuria consumas. sed ut in elemo

expendas nunq̄ ei q̄ tua sunt hēs q̄ paupez
sunt ē credita sunt ī si ex laboribz iustis ꝑ
ex hereditate ꝑ̄na possor̄ t̄cus sis. Jd' sup ꝑ
ꝑ ī muneras mortes suas letant̄ se cupidi
ad peime iamias ꝑuenisse uoluitari naz
ī ceno ex tamq̄ sues delectam̄ ꝫ ut talcata
s̄tus eis euolue. Amb̄ de off. ita qui ī
delicijs qui ī luxia. rapina q̄stibz. honoribz
studia sua posuit spectatores mag̃ se q̄
ꝑ̄batores. h̄nt lucrū laboris fructū ūtu
tis n̄ h̄nt. Jd' ī sermon. mdi oēs nascim̃ nu
di morim̃ nulla discretio int̄ cadauia mortuoz
n̄ forte q' grauis fetent diuitū corpa dis
tenta luxia. Jd' miser. In cōe oībz diuitibz atz
paupibz terra fundata ē. cur uob̄ ius ꝑpriū
soli diuites arrogatis. nescit ipsa diuitē
q̄ oēs paupes gn̄at. Jd' quisqz patrimonio
suo tanq̄ possor n̄ utitur qui largiri pau
pi ꝫ dispensare nō nouit is. Tuaz diuit̄
est n̄ dñs facultatū. Jd' ip̄m nom̄ ꝯsidā di
uite dñi gentiles infm ꝑsulē grbitgn̄
mortis. Jd' ī or̄ sr̄ abacuch iij. ꝑ ūdita
te in ditenrtoria ethiopie oīs diues aut
iniq̄ aut hēs iniqui. Sen̄ in ep̄la lisa te
ꝑs metu mortis illa nob̄ ꝯue ingum̄ po
nit. dem̄ metu paupatis si uis scire q̄
nl ē ī illa mali sit ꝯpa int̄ se paupm̃ ꝫ
diuitū uult̄. sepius paup ꝫ fidelis ridet.
Jd' hor̄ qui felices uocant̄ hylaritas fic
ta ē aū grauis ꝫ suppurata ēciā eo ꝗd
g̃ mor q' palā nō l3 ēē miseros 3z int' erup
nas cor ipiu excedentes necce ē agē feli
cem. Capitulum de potentibus.

Gⁱ ſꝫes ī reg. Gl. post eternā potestatem
celestis regni gl̃iam cupit acquirere
ad faciend' lucrū creatori suo dz cautius la
borare ut ad ea q̄ desidat oꝑatōis sue g̃
dibz possit attendē. Jd' summū ī regibz bo
nū ē iusticiam colē. ac sic uniciuqz iura
suare ꝫ ī subiectos n̄ sinē q' potatis ē sz
3z q' equitē ē custodiri. Jd' tt̄ regnū bn̄
regitur cū regnandi gl̃ia aīo n̄ dn̄atr̄.
Jd' restingenda subrōne ptās est nec q̄cq̄
agens pusq̄ ꝯ cata ad tr̄nquillitatē
mens redeat. nā cōmotōis tp̄e iudium
putat ira q' fecit. Jd' imp̄ato dñi ꝫ ē dñi
de muie eis ꝯbuit si eos q̄s ꝑ ꝯdicōem
tenet̄ s' b' ditos ēqles s̄ ꝑ natiue ꝯ ora
n̄ nō agnoscunt. Jd' ī mor bn̄ potatē exerc
qui scit ꝑ illam s̄r cui pas erigi. scit tum
illa tetn̄ ēqlitate ꝯpom. h̄uana ei mens
ꝑlurimz extollit̄ ī cū nulla potate fulcitur.

qūto mag̃ se ī altum erigit eū se ei ī po
testas adiungit. Jd' iucunda ēē supbia po
tentibz solet. Aug' de uerbo dñi. quo ptās
sublimior ē eo ad pctm̄ d' maior audacia q̄ to
tum credit licere s' qd' ꝑ ꝫ dū altius in
dicāū n̄ timent q' alios iudicat ad scan
dū ꝑpriores sunt. Jdē hoīes ꝯpulsū. g̃. de
ambicōis. Jd' de iudicēs nl̄ est ī iuria ul' le
uīt in ferenda ut ab alio g̃ mor repellat̄.
Amb. de off. laus dñi ū mira posse ꝫ ī notes
famlie disciplina. Jd' in apolo ꝑhuit d's ut
solent reges ꝯprimam gestit flam ī genui
tt q' n̄ solent reges. yū. de sū. bo. qui recte
utit̄ res in ptāte ita ꝑ̄atare se oībz dz ut
qūto mag̃ honoris celsitudine caret tan
to sente ip̄m int̄e h̄uliet. ꝑpones g̃ exp̄ hu
militatis dd. qui de suis uitijs n̄ tumuit
3z h̄ubat sese deiciens dix̄. vilior fiat
fia plus q̄ factus sū ꝫ ero h̄uil' ī o. m. Jd' qui
recte ut̄ res in ptāte for. māuultatē fās
mag' q' ub ītatuit ille nlla ꝑꝑitate eri
gitur nlla aduersitate turbat̄ no intit̄
ꝑ̄pris uiribz n̄ ad n̄o recedit cor eius. reg
in fastigio h̄ili ꝑsioz aīo nō eū delectat
ī iquitas. si inflamat cupiditas sine fini
dicōne alicui ex paupe diuites facit.
ꝫ qd' iusta ptāte a pp̄lis extor q̄re potit
sepe misedi clemencia donat. Jd' in ꝯno ꝯmo
dicta est. h' sclī gl̃ia caduca ē ꝫ fragil' tēpal
po'. dic ū sunt reges ū pncipes. ū ī ꝑatores
ubi locupletes rex̄. ū potentes sclī. ubi di
uites mūdi. q̄si ymb̄ trāsierūt uelut sop
niū euanuerūt. Jd' ī ep̄la pncipis errōr
nihtos ī ydulit ꝫ tantis obē q̄ntas ꝑcat
ip̄e. Sen̄ in ep̄la. n̄ ꝑmiscuā h'e n̄ uul
gare clemenciā pncipem decet. nā tā omībz
ignoscē q̄ nlli mag' ē. Jd' sic eū ī ferioze
uiuas q̄madmodū tecū uiuē supiorē uelis. ꝯa
eius ī mtē ueniat q̄ ē in suū liceat ueiat
ī mtē tamū dē ꝯtē dñō tuo licē at ego
inquit nullm̄ dñm hēo. ꝯ ideo bona ē etas
forteā hēb. nescit q̄ etate eruda fuire
cepit q̄ treis. q̄ dary. Capitulum de iudicibus.

Gⁱ ſꝫes ī om̄. durū est. Capitulum.
ut qui nescit recte moderamina uite
sue iudex uite fiat aliene. Jd' iudicare dig
nei ē. de acceptōe ꝑsonarum. li. iiij. Jd' ī mor ma
iora dñia ꝫ tande credenda sunt cū audi
unt̄ ꝫ tunc puniend sunt cū ueracit̄ ag
noscunt̄. Jd' tres sunt acceptōes munez
ad q̄s ex fraude fest mat̄. quī naqz a
corde captata grā cogitacōe mun' ab ore

ĩ glia p fauorẽ · mini amanu ẽ pmũ pdico
ne · Ꝯ bom te dulcem · ĩ ep̃ de equitate · Jo.
cy sr̃ · as̃ · bonis in ⁊ iusti iudicis est suas
iniurias ɔtempnere aliorum iniurias iudicare ·
Ꝯ facile deuiat ĩ ep̃ de timore · Ils · ih · · plĩ
syno · ome ei qui minus ẽ · metũ ẽ · Ꝯ nllm iudicem
Ꝯ ll · m · ĩ e · destrũ ap ĩ accusacõe · Ꝯ de subo ·
nem ( ) ul' ipbor oz iudicẽ ee · sam d
p ignorancia ĩ plus · p cupiditatẽ corrupta
q' dicẽ ueritatẽ · Ꝯ qui recte iudicat r pmũ ĩ de
remuñacõis expetat · fraudẽ ĩ deo pcetat ·
q iusticiã q̃ gras pẽri debuit acceptoẽ pe
cunie uendit · Ꝯ · iiij · modis iudiciũ hũanũ p
ũtitur · timore cupiditate · odio · amore · timore ·
dum metu ptãtis alicuius ueritatẽ loqui pauet
timus · cupiditate · dum pmo muñis alicuius
corrumpimur odio · dũ q̃ qlz adulari molim
amore · dũ amico l' ppinqs pstare contendim
/ Au ĩ epla · in quũ est ut quis iudicare de
alio uelit ⁊ iudicari de se nolit · Ꝯ ĩ ple plane
uidet pu pms ostñ sic sustentare iniquitati
ut ɔsulere meminis hũanitati · Ꝯ inter cũ
iudicatius te ipm sñ adulacõe iudica pri
cũ dilectõne · Ꝯ q̃ donatiuas · ñ facile pro
uno ul' paucis aduers ĩ mutabiles religi
onis ⁊ uirtutis uiros ⁊ magno ĩ genio ⁊
ubi doctrina pditos ĩ ꝑ tractatis piuribz
atqz p spectis rebz scandalũ ẽ · Ꝯ sacdos
cu ois · g · de sacdotibz bonis / Amb · ĩ apolo ·
unusqsqz de alio iudicaret de se ipo prius iu
dicet · nec minora ĩ aliquo errata ɔdempnz
cui ipe grauiora ɔmisit · Ꝯ sepe ⁊ ĩ iudicando
maius peccm iudicz ẽ q̃ peccm ipm de quo
fuit iudicatũ · [illegible]
G Ireg in opulo · ñ nllis solet nobilitas
generis parere ignobilitatẽ mentis · ut
minus se tali modo despiciant qui pl' se ceteris
aliq fuisse meminerit · / Ꝯ ĩ ep̃ · nlla te magis
de genus nobilitate ꝑsonas ꝑ obscuriores quidem
humili loco natas te inferiores putes · nescit
religio uĩa ꝑsonas nec ɔdiciones hoim sz aĩas
ĩ spicit · Ꝯ sola apd dm libertas est ñ seruire
peccatis summa ẽ apd eũ nobilitas clarũ ee uir
tutibz · Ꝯ nobilitatis tm ad h meminis ut
cũ claritate generis mor sanctitate ɔtendas · Ꝯ
ñ ẽ q d aliqs de generis nobilitate blandiat
si ex meliore pte sit seruus · Ꝯ mundanã nobi
litatẽ ñ ꝑ equitas pferit · h cupiditatis am
bicõ · Ꝯ ĩ om · ille apd dm potior ẽ ñ q̃ nobi
litas generis nec dignitas scli h q̃ deuocõ fidei
do r sca uita ɔmdat / Amb ĩ ser nllm ad ɔ
mdacõem hois ɔdicõ affert ĩ pedimentũ · ñ dig
nitas ꝑ sapientiam · sz fides affert su lib · su
suus ois ĩ rẽ umũ suum / Ꝯ ĩ epla nimie
q d ꝑ est acceptor ꝑ nescio tñ quo pacto
uirt ĩ nobili placet an forte plus claret
siq d ignobilis cũ caret gla ñ facile liqt
utr qz nolit aut qz nõ possit · h ẽ laudo
factũ de necitate uirtutẽ · sz pl' mã q̃ ele
git libertas · ñ induxit necitas [illegible]
G Ireg in reg · sũma milicie laus est q
bona uita h ẽ obediam scẽ rei publice
utilitatibz exhibere ⁊ q d g utilitẽ inpat fidis
obtemperare / Jo · cyse · ãs in honestũ ẽ apd dm
op negociacõis siu dignitatis siu milicie
/ Amb · sr̃ p · lij · iij · neminẽ ɔuertis singlis
generibz hoim ẽbuit fõs baptisti · sz ut unũ oĩbz
ita publicanis ne ult pscriptũ exigant · mi
litibz ne calupniã faciant pdã requirant ·
docens ideo stipendia ɔstituta milicie ne
dũ sumptus qrit pdo grassat / Au de · v
d · ñ milit q aũ milicie cingulo detinent
aũ ĩ accusunt publico ɔstituti cũ pcant
g uñ assolent a ꝑectis suis pina uoce se
excusare q' militant ⁊ ne bñ aliqñ faciant
occupatos se mal' actibz ɔqrunt · Ꝯ ñ mi
litare delictũ ẽ · sz p pdam militare peccm
ẽ · nec rem publicã gere crimosũ ẽ · h · ido age
rem publicam ut rem familiarẽ augeas pod
uidet ee dampnabile · Ꝯ ĩ epla b pmũ cogita
qñ armaris ad pugnã qz uirtus tua ĩ
ipa corpal' donũ dei ẽ · sic eñ cogitabis de dono
dei ñ facẽ ɔt dm · Ꝯ esto ĩ bellando pacificus
ut eos quos expugnas ad pacis utilitatẽ
uincendo pducas · bñ eñ pacifici ait dns · qz
filij dei uocabunt · Ꝯ hostem pugnantẽ
necitas pimat ñ uoluntas ⁊ sic bellanti ⁊ re
sistenti uiolentia reddit · iam uicto ul' capto
mĩa iam debet · maxĩe in quo pturbaciõ nõ
timet · Ꝯ ornet mores tuos pudicicia qui
gal' · ornet sobrietas ⁊ frugalitas · ualde eñ
turpe ẽ ut q̃ ñ uincat ho uincat libido · ut
obruat uicio qui ñ uincit ferro · Ꝯ ex his
q h es gras age do tamq fonti bonitatis uiã
h es atqz ĩ oibz bonis actibz tuis illi da cla
ritatem · [illegible]
G Ireg ĩ om · sunt pleraqz negocia q sñ
pctõ exhiberi aut uix uel nequaqz possunt
q s ad pccm ĩ plicant ad h necẽ ẽ ut post
ɔuersionẽ animus nõ recurrat · Ꝯ negoci
um qd ãn ɔuersionẽ sñ pctõ exercet · h ĩ post
ɔuersionẽ repetere culpa nõ fuit / Au sup
Jo · studiũ auaricie siu fraudis ꝑdum solz
ẽe negociancũ faciem · Ꝯ sr̃ ꝑ pp qm nõ

cognoīn litātīm ⁊ ē ahabiteā negociacōnes.
nā aud⁹ acquirendi g̃ dampno blasphemat p
pcus rez mittit ⁊ peierat. Ambr. de inducte
poīnt talē licitū. canit· m· in cartulo cunta
tē ī foro ⁊ plateis q̄ram q̄ diligit aīa mea
neq̄quam ī q̄ram⁹ x̄ⁱⁿ ubi īuenire nō possum⁹
ñ ē xp̄c cetum forarij. xp̄c ei pax ē ī foro lites
xp̄c iusticia ē in foro iniq̄tas. xp̄c operator ē in
foro ociū manet. xp̄c caritas ē in foro ob
tectacō. xp̄c fides ē in foro fraus ē ac pfidia.
Ys de off. mortificet' auaricia moriat' concu
piā sensus negociacōem cogitacōnis se se ne
gat. q̄z p̄cioz captare ī creñtī ñ simplicita
tis s₃ ī usurie est. Iacob sc̄a af. Fuge foz in
nec pariaris fim̄de nescias. Ys p̄ma laus ē
tam alienū eē a foro nllam cūm hēe cū illo. Ys
hō mercator nisi p̄t placē deo ⁊ iō nllus x̄ianus
d₃ eē mercator. aut si uolūt eē p̄icat' de ecc̄ia
dei. dicite psalmista. qm̄ ñ cognovi negociaci
ōnes introibo in potencias dn̄i. Aug' qd aīm qui am
bulant īt' duos īimicos uolens ambob₃ pla
cere ⁊ uolens se cōmendare sui maloquio nō
p̄t eē necē ē ei ut ⁊ iste male loq̄tur de illo
⁊ ille male loq̄tur de isto. Sic qui emit ⁊ uen
dit sine mēdacio ⁊ piurio eē nō pōt. Ys qui copat
rem ut. de fenatoribus. Nos negociator emeli
cum. q̄ de celicis. ~~ [rubric]
Grego in reg. Nos amatoribus usure nulla
ratōne manū īponim⁹. Jo. Os sc̄a af. qui⁹
parare ut illā ipsam ī tegra ⁊ īmitata dam
doli uendet' ille est mercator qui de templo
dei eicit'. vn̄ sc̄ oīns mercatoribus pl⁹ male
dictus est usurari⁹. Ys sicut rem cōparatam uē
dit mercator est ⁊ maledictus. q̄nto mag' ma
ledictior erit qui nō cōparatā pecuniā s₃ a do
datā g' dat ad usuram. Ys nl usura turpi⁹
ñ fidelis alienas et h negociat' miserias
⁊ lucrū alterius ad iusticiā facit ⁊ incedem et
pedit ure uelut timens ne aparet miseri
cors ⁊ ratōne mie p̄fundior ē fodit foueam
ī auxiliando cedem ī opē ⁊ ī porrigendo ma
nū expellens ⁊ suscipiens qd' ut ī portū nau
fragio aīū ille mittens. hinc ī uadit⁊ man
trit. Ambr. ī ep̄la ñ dabis pecuniā tuā ad
usurā q̄ sc̄riptū ē qd' is qui nō dedit pecuniā
suā ad usurā h̄itabit ī tabnaclo dei. nō ille
supplantet' qui usurarū captat emolumē
tū. preterea ur x̄ian⁹ si h̄ē dat pecuniā q· nō
recepturus qui certe sortē q̄ dedit recepturus.
Ys dur⁹ cū des pecuniā tuā nō hn̄ti ⁊ ip̄e
duplū exigas q̄ simplū ñ h̄uit q̄ntū duplū
soluet. ī uocal p̄rāa cui noceretur aut ī iu

riat' ⁊ uoluntate p̄cit p̄xio. h̄ sm naām
⁊ est qui neq ledit nec ledit. p̄ ẜ nāam
ad eē· qui ñ nocet aut īiuriat' aut ca
lumpniā īgit aut usuras exigit h̄ sm
dyuī ē. Gesin in ep̄la qd feri ⁊ candelarī
um ⁊ usura ñ huāne cupiditatis exce
natum q̄tra nōia. o miserū si aliq̄ de
lectant. c. b. de [rubric]
Gregorius in mor. hostis malign⁹ sc̄os ui
gilantes minime supat eos dor
mientes s̃ui⁹ ī pug' ē q̄ cū h̄ in aligne
age supna dispensacōne benigne p̄mit
tit. ne in electoz cordib₃ q̄sc̄ sabtē apar
hoīs p̄ imo compr⁹ uacet. Ys maligni
sp̄c tertius quib₃ q₃ inci⁹ singli obcecī
sunt credendi. Ys anglos sp̄c ideo irre
mishbilit' ptuerit q₃ tanto robusti⁹ sta
re potuit q̄nto eos carnis admixtio nō
tenebat. hō uo ideo p̄t culpam ueniam
inuenit. q₃ p̄ carnale corp⁹ ad quo semp ipō
minor ē accepit. Ys anglus sua malicia
cecidit. hoīem uo aliena p̄strauit. Ys occiste
uiuunt nec lnīa malignis sp̄itib₃ dat' ut qs
uolentes ī pc̄ī laq̄o strangulant ī precipe
nam ī uolentes trahant. Ys ita dō sup
oīa est ut ip̄e sb nllo sit. leuiathan uo
cm⁹ celsitudinis culmen aspiciens uis p
iuselibertatis appetit ut p̄eē ceteris uide
ibeēt. Ys sciam q̄ in mūdi sp̄c q ē celo ethereo
lapsi sunt in hoc celi terrq₃ medio uagant'
qui tanto mag' corda hoīm ascēdē ad cele
stia ī uident q̄nto se a celestib₃ p̄ elacōnis
sue ī mūdicias pietos uident. Ys ali⁹ letis
ali⁹ tristib₃. ali⁹ timidis ali⁹ elatis morib₃
existit. quos g̃o occulte ē aduersari⁹ facile ca
piat uicinas cōspiracōib₃ deceptores parat. Ys
sathane uoluntas sp̄ iniqua ē s₃ nuq̄ po
testas īiusta. q₃ a semp̄ ipo uoluntate h̄t
s₃ a dn̄o potestatē. Ys ī om̄ in bonis opib₃ in
tegra ñ q̄t malignos sp̄c sollicite uigilem⁹
ipos uictores patim' quos ad malū p
suasores h̄em⁹ idē ī reg' tanto hostis cal
lid⁹ deceptōis molimina ardenci⁹ exaīte
q̄nto celesti p̄rie fuenci⁹ ī hiare cognoc
cit. Ys in dya. malignus sp̄c cogitacōī lo
cucōni atq₃ opi nr̄o sp̄ insidiat si forte
se q̄ īueniat unī ā exāmen et in iudi
cis accusator existat. Ys impacto dyal' in
aliorz secā q̄uiora in ipi eē q̄ p̄petratū est
immisedem dn̄a loq' in ad huc tp̄c sbseq̄ns
ad p̄niam pollicetur ut dū p̄ h̄ decepta
mens ducit' ab intencōe p̄nie suspendat'

q̃tm⁹ & bona nulla pte pcipiat q̃ tunc
nulla mala ꝯtingat. // Aug⁹ de ci. dei. credẽ
est ẽẽ sp̃c nocendi cupidissimos a iusti
cia penit⁹ alienos supbia tumidos. inui
dia liuidos. fallacia callidos. qui in h' aẽ
aere habitant. q2 de celi superioris sublimitate
deiecti merito irregressibilis tnsg̃ssionis in
h' sibi ꝯgruo uelut carcere pdampnati sunt. Jd'
sic ipi mali hoĩes in hoĩes multa sic et de
mones n̄ oĩa q̃ uolunt face possunt nisi
quãtum illi⁹ ordinacoẽ sinuntur cui⁹ iudi
cia plene nẽo ꝯphendit. iuste nẽo rep
hendit. Jd' mali angeli sua potẽte poci⁹
delectati uelut suũ bonũ s'l ipi ẽẽnt a supi
ore cõi oĩm beatifico bono ad priuata defluxerunt
et hñtes elongacoĩs fastũ p excellencia
cõmutatẽ iuanitatis astuciã p ueritate liuore sui
dia p caritate p indiuidua egritate supbi fallaces
inuidi sunt effecti. Jd' ẽẽ nã in q̃lilibet sit n̄ pt̃ un
de nec ipi⁹ dyal' nã in quãtum nã ẽ malũ ẽ. Jd' ait⁹
d's li. iii. discitur ꝯsuetudines uentilat curiositatem
sectatur affect⁹ et i' cuis q̃rit nocendi n̄ q̃rru
dent studiosi⁹ occupari. // Jo. os. in ser. 2 clat⁹
dyal⁹ q2 ipẽ de celo corruerat uidebat adam p
adysi ẽẽ colonũ in statu mundicia indutu s'pen
tis ymaginẽ i corpal' ei cũ ẽẽt corpalibz loq̃
poterat. Jd' dyal⁹ n̄ aliunde tal' factus ẽ n̄ q2 p
quid' pter pccm desperacoẽ uit⁹ ẽ. postea uo ex
desperacoẽ in elacoẽm incidit et supbiam. // Cy
prian⁹ i ep'la. lata et spaciosa terra uite letal'
illic illecebre et mortifere uoluptates. illic
dyal⁹ blandit⁹ ut fallat. arridet ut noceat
illicit ut occidat. // Ambro. in ser. p2 dyal⁹
nõ diligit filios suos s2 odit. sic amat i
dyal⁹ filios suos ut pdat sic amat glu
to porcellũ ut comedat. // Ysi. i ethi. p
sciunt demones futura multa. unde solent
responsa aliq̃ dare. inest eñ eis cog̃cõ rer' pl⁹
q̃ infirmitati hũane ptim subtilioris sens⁹
acumine ptim experiencia longissime uite ptim
p dei iussum angelica reuelacone. Jdẽ dyal⁹
hebraice d's deorsum fluens q̃ den⁹ in celi cul
mine stare ꝯtempsit s2 supbie ponde deor
sum corruens cecidit grece uo dyal⁹ crimina
tor dr̃. Jd' de sũ bo. dyal⁹ nõ ẽ in illor' s2 in
centor' poci⁹ in eor' in ei alt' ꝯcupiscẽ fomita
incendit et ꝯ ꝯpūe cogitacois delectacoẽs in
spirat. Jd' tũ ꝯ eipm q̃m possidz dyal⁹ acri⁹ se
uit qñ se dĩnia uirtute ab eo expellendũ cog
noscit. // N i ser. ledit nos iniquitas dyal
atqz iniusticia s2 multo ampli⁹ cum nra simpli
citas et nra tor' q̃ humilitate nram n̄ susti

nec. uirt⁹ caritate nra mansuetudine
et obediã cruciatur.

De temptacoẽ. i.
De cogitacoñe. ii.
De delectacoñe. iii.
De ꝯsensu. iiii.
De peccato. v.
De supbia. vi.
De vana gl'a. vii.
De inuidia. viii.
De ira. ix.
De accidia. x.
De auaricia. xi.
De gula. xii.
De luxuria. xiii.
De pplexit'e. xiiii.
De ꝯflictu moꝝ. xv.
De gr'a. xvi.
De pñia. xvii.
De ꝯtrcõne. xviii.
De ꝯfessione. xix.
De satisfcõne. xx.
De uirtute. xxi.
De theol'. xxii.
De fide. xxiii.
De spe. xxiiii.
De caritate. xxv.
De uirt' cardinalibz xxvi.
De prudencia. xxvii.
De meõria. xxviii.
De intelligencia. xxix.
De puidencia. xxx.
De fortitudine. xxxi.
De ꝯstancia. xxxii.
De paciã. xxxiii.
De pseuãncia. xxxiiii.
De tempancia. xxxv.
De ꝯiugius. xxxvi.
De castitate. xxxvii.
De ꝯtra iuc⁹. xxxviii.
De ꝯtinẽcia audit⁹. xxxix.
De clemencia. xl.
De modestia. xli.
De iusticia. xlii.
De obediã bona. xliii.
De obediã mala. xliiii.
De elẽa mala. xlv.
De orõne bona. xlvi.
De orõe mala. xlvii.
De donis ꝯtra. De beatitu
dinis. l.

De temptacione. i.

G Re⁹ in mor. sup̃ miseri
cors d's cum uirib3 tem
ptacoẽ modificet nullus
p fecto ẽ qui malignor'
spũm insidias n̄ corru
ens portet. Jd' sẽcũra
transire sine labore tem
ptacoĩs nõ pt̃ ẽ p
ꝯgnacoĩs q̃ in sũ aptos fortis hostes nõ hẽ
me⁹ tñ tol'at fictos fr̃es. Jd' plinius qui pl⁹
d. li. e. de pfeccientibz. // Aug⁹. s. iiii. q2 in
ista hũana miseria peior hostis est cauen
da superbia ideo minime n̄ penit⁹ extinguit⁹
in carne scor' ꝯtinencium ista ꝯcupiscẽ ut du
pugnatur adiutus eam piculor' suor' ammo
admoneat⁹. ne securit⁹ inflet. Jd' in nobis
ipis sola infirmitas cã pugnandi et uir
tus in firmitas admonicõ nõ superbiendi p
mdeunt uirtus q̃ h' supbiri pt̃ n̄ sup
biat⁹ in infirmis n̄ pficit. // Ysi. de su
bo. dyal' serpens est lubric⁹. cui⁹ si capi
ti. i. pme suggeõni n̄ resistit⁹ totus sin
tra cordis dũ n̄ sentit⁹ illabit⁹. // Am
br. s'r. lii. temptacoẽ ne uiq̃m timede

bemus. est enim tentatione materia turpior. Diues
ille temptacionem non sensit in celo in peccato est
apostatis miseros. Unde Gregorius super Ezechielem: In primis gradus
i insultabit est in peccato, ergo qui si longius fortis animo
subtrahitur ei, in secundo inueniet eum in timore.
quanto enim plus preuisum fuerit magis refrige-
scit. Unde qui murmurat de primo propter bonis
in illo est neglegenter. Potest requies inueniri si per-
cessit ut labor, quanto magis in spiritualibus re-
bus non processerit temptatio non potest esse probabilis.
Bernardus super canticum: impulsus eius sicut suum uel ca-
dem et dominus sui. me quis deus ille in pulsor
non est unus, in pulsor diuersus, in pulsor modus bo-
nus iste homo super quis. Cassiodorus super. Unde non
necesse est ut ueniant temptaciones quia et
coronabitur non legitime certauit. aut quo certabit
si desit qui impugnet. Tu uero accedens ad
seruitutem dei sta in timore et prepara animam
tuam. Et omnes qui pie uolunt uiuere in Christo
persecucionem pacientur. Unde in sermone orationis: ut
dei uoluntas sicut in celestibus facta est crea-
turis fiat et in terrenis ut sicut angelus
sic et homo adherens deo unus spiritus cum eo
sit. Sed heu me quot obstacula separant,
quot prohibent impedimenta. obicit sese
malicia mea, languor infirmitas obicit
et concupiscentia et ignis noster. Unde heu me domine
deus quia undique nobis bella, undique tela
uolant. undique pericula, undique impedimenta.
Quamquam itam me nulla usque securitas est
et que mulcent et que molestant timeo et esuri-
es et refeccio et compunctio et uigilie et labor et
requies inuident contra me. De cogitacione. ii.

Greus super ezechielem: sepe cogitacionem bone
cogitacioni similis adiungitur ita ut ipse
qui easdem cogitaciones generat animus agnos-
cat. Unde in moralibus tanto longius mens a uerbo
cessat quanto in aliena latius cogitat. Unde sci-
unt quidam agere possunt ne exterius labantur
in opere tamen interius nequaquam agere possunt ne
umquam labantur in cogitacione. Unde ante oculos
dei uacue non transuolant cogitaciones mentis
et nulla momenta temporis pro animi transeunt sine
statu retribucionis. Unde in registro illud ab omnipotente
deo pollutum esse ostenditur. quod ex polluta
cogitacionis radice generatur. Unde in passione illi in
nobis est cor de fugacibus quod a nobis totiens re-
cedit. quociens per prauas cogitaciones defluit.
Bernardus de tribus bonis: ferre sine perfeccione uiciorum co-
gitaciones non est ad dampnacionem, non est ociosis sub
eundi discrimina. Sed pocius augende uirtutis.
Unde non est peccatum quando nolentes per magnitudinem
noscimus illudimur. Sed tunc est peccatum si antequam
illudamur cogitacionis affectibus preuenimur. Unde co-
gitacio prava delectacionem facit. li. iii. c. de conuenientia
dominica. Bernardus de considera in generatione salutis nostre et
germani amorum unico uno tue ad salutem tuam
cogites mihi tamen diu est prope quam dixisse de-
buiam quicquid se cogitacioni offerat quod non
quoquo modo ad tuam propriam salutem pertineat respuendum
est. De delectatione. iii.

Grece in moralibus esse sine delectacione anima numquam potest.
Nam aut infimis delectatur aut summis.
Unde omnino apprehendere non ualet qui adhuc in de-
lectacione peccati iacet. Unde iam quisque sceleribus ret-
tor. Gregorius li. i. de plantis mala. Unde tantum neque
cogitacio in mala inquinat cum pulsat. Sed cum
hanc sibi per delectacionem subiugat. Unde cum culpa
animi temptat necesse est ut breuitate sue de-
lectacionis aspiciat. ne ad eternam mortem subitus
rapiat cum carnem ad eternum a quo mor-
talis uita preuertat. Unde sepe bono operi dum
laus humana obuiat mentem operantis immutat
quam quamuis quesita non fuerit tamen oblata delecta-
tur. cuius delectacione dum mens bene operantis resol-
uitur ab omni intencione intima uigor eius dissipa-
tur. Unde quisquis in hoc mundo appetit prosperari ce-
teros excedere rebus et honoribus tunc hic in
maiore cura secularis in delectacione est quam in la-
bore. Bernardus de uita solitaria: cogitaciones illicitas ign-
re demonum est cogitacionibus oblectari pluris
nostrum est. Augustinus de x. cordis quedam peccata in dictis
in factis in cogitacionibus non exoriuntur nisi ex ma-
la cupiditate. non exoriuntur nisi ex illicita
delectacione. Hinc est quod illicite delectacionis si re-
stinus regnat peccatum in nostro mortali corpore.
Unde mortua est una delectacio si uiuit altera
et illi dum non consentis eam mortificas cum ce-
perit omnino non delectari mortificata hec est actio
nostra hec est malicia nostra. De consensu. iiii.

Greus in moralibus. concupiscencie carnalis hostia dum
consensus ut apparet ad inimica nos cor-
rupcionis mala qui corrigere non ualens tacent
qui cum corrigi loquendo possunt esse consensum
silencium pertimescant et sic ea quod tacet tollere
ne tamen in animo uirus doloris occultet. Unde sed
est ad quod animus de temptacione carnis patitur
aliud uero dum consensum delectacionibus obli-
gatur. plerumque enim cogitacione praua pulsatur. Sed
renititur plerumque autem cum prauum quod concipit
hoc patitur semper ipsum per desiderium uoluit. Unde in
omelia: Ille uere deum amat cuius uidelicet mentem
delectacio praua ex consensu non superat nam tan-
to quisque a superno amore disiungitur quanto

i ferius delectatur / Aug' de medit'. time cogitatiōs cū cōplacam⁹ & volum⁹. Id' pudiciciā corpis nō cōsentiente ac pmittente aīa nemo violat. quāq; ei nob' ī uitis cōtingit īmo corē nulla ī pudicicia ē. Id' ī epla. ubi ag'et illicita nō pbibe cōsensus errori ē. Id' sup' Gen' cᵗ manicheos si nō cōsenciat ut qd' libido cōmovit faciend' ē determinat ab oī vita sua tamq̄ de paradyso expellitᵘʳ. hō & iam pccm̄ ī putat̄ & si n̄ sequitur factum q̄ rea tenet' in cōsensione cōscīa. / Ub' in medita. demonū ē malas suggestiōes ingere nr̄m ē ill' n̄ cōsentire. nā quociens resistim⁹ diabᵒˡᵒ sup'am⁹ anglos letificam⁹ dm̄ honoram⁹. Id' in ser. si carnalib; delectatiō delictis & illic qd' absit cōsensio quātū possum ī morte q̄s sitq; mortal' utiq; & cōsequēt' sepeli end⁹ ī inferno. Id' nulla ē hiis qui sunt ī xpo ihu dampnatiō concupiscē sensus absq; cōsen su. Id' pccm̄ ī corib; est. n̄ ipe aptas n̄ ī trahit appetitus ī corde prt' s; ub' te ē n̄ sponte cet teris in nocebit. audi cōsolōnē cōsensū cohi be ne prevaleat & ī maclat' eris. Id' pot' ī imicus excitare temptatōis motū s; ī nte ē si volūs dare l' negare cōsensū. Id' nec eris sup' h. ni. de corrupcōe bona.

Gregᵒ sup' eze. faciens actu. faciens ī vbo. faciens cogitatōne delinquim⁹ dm̄ cōtra nos tociens irritam⁹. Id' districta sunt oīpotentis dei iudicia & qui peccatorē diu expectat ut re deat n̄ redeuntē atq; cōtēpnentē ponit ad huc sib' durius ī pmgnat. pccm̄ quippe qd' p pccatū citi⁹ n̄ deletur aut pccm̄ ē & cā pccī. aut pccm̄ simul' cā & pena pccī. Id' gᵗ maiores culpe sunt q̄ sed' uelata spē virtutis comittunt'. Id' ī mor. pccm̄ qd' p pn̄iam nō diluit' ipō suo pondere mox ad aliud trahit. Id' trib; modis pccm̄ admittit'. ignorāntia. infirmitate. studio & gravi⁹ quidē q̄ ignāc s; multo gravi⁹ studio q̄ infirmitate peccat'. Id' ī q'b; pccis q̄s ponit⁹ cū sine pmit' aliena nō diluit. Id' in pastō. nō nulli ī pa deteri⁹ q̄ ī maiore culpa peccat' maior ē ei q̄ttuel ex sc̄a cl' pa agnoscit' eo & celius emendat' minor ūo dū q̄si nulla credit' eo pei⁹ quo & secui⁹ in usu retinet'. Id' ī reg. ap' hoīes culpa & apd' dm̄ pena est nolle quiq; bonū imitari qd' placet. Id' plur; q̄ ī laicis culpa ē h' cūm ē; sacro ordine cōtraitus. Id' n̄ nuq̄ do⁹. sup' li. iii. de cōtemne. / Aug'. de cōfel'. hiam ad inferos portans oīa mala q̄ cōmisera & ī te & ī me & in alios multos & gravia sup' originale pccī vinclm̄.

Id' de ci. dei. paucissimi sunt tante felicitatis ut ab ipā ī eunte adolescēcia nulla dampnabilia pccā cōmittant. Id' q̄ sunt ista pccā q̄ ita ipedunt pvencōem ad dei regnū. ut tn̄ scōr a micor' meritis ī petrent ī dulgenciā difficillimū ē ī venire picculosissimū ē diffinire. Id' mīc usq; adō. sup' li. iii. de volūtate mala. Id' si de spū & lr'a. sic n̄ ī pediunt a vita & eterna iustum q̄dā pccā venalia sine quib; hec vita nō ducit'. sic ad salutem eternā n̄ psunt ī pio alicq̄ bona opa. sine quib; difficillime vita cuiusl; pessimi hōis ī venit'. Id' cōtra iul'. diluunt' in baptismate cuncta pccā originalit' tracta & ignorant' ul' sciēt' ad iecta. Id' cū nō ad sinū referunt' auctorē dona dei h' ipō male huius utentes efficiunt' ī iusti. Id' ad orosiū. cōalū nā nō ē. s; pvacō boni h' nom̄ accepit. Id' de bapō puulor' sic eor' p quos renascunt' puuli trahit spc sirsiōe sua trahit in eos fidem q̄ volūtate pp'a n̄ dū hr̄ē potuerunt. sic eor' p quos nascuntur caro pccī trahit ī eos noxiam q̄ n̄ dū vita pp'a cōtraxerunt. Idem ī enchiridi. omnis hō p̄pā sola pl' est ī mūda pccī feditas q̄ q̄lib; cor'morr' ī macitas. Id' ī epla q̄ nō pot' dyab' devorare seductū ad neq̄ciā famā ipi⁹ ī qui nare cōnat'. ut si fi pot' obpbrio & ling' malar' detractōne deficiat & sic ī eius fauces ruat. Si aūt nec famā ī nocentis maculare potuit h' ei psuadē temptat ut p maliuolas suspicōes de frē suo iudicet & sic ab illo ī plicat' absorbeat'. Id' de virginitate. cōtra sacra genitib; uigilantib; cōtra ne pccent uel repiunt q̄dā ex humana fragilitate pccā q̄uis parua q̄uit pauca n̄ tn̄ nulla cas' ipā magna sunt & gravia si eis supbia ī crementū & pond' adiecit. Id' de pn̄ia. tanto pecc⁹ maiori supplicio dignū iudicamus ā mali quāto uicus sedet ī ceca ītuitū. Id' de pn̄ia. nullum pccm̄ adō puū qd' n̄ crescat neglectū n̄ ei cōsiciend' ē q nō fecit s; q̄ offenditq; bon⁹ ē q benign⁹ q̄ pi⁹. Id' qui peccat. & grām suā recupare n̄ amat nuq̄ ab eo diligi qui tot⁹ ē amor & caritas nec ad illā tendit in illuc sit acrimū. l' pn̄a pecat & nuq̄ post mortē sic nec uiuens cōsequit' veniam. Id' sup' camo. ista que dicam⁹ peccata levia noli cōtēpnere. si cōtemp nis qn̄ appendis expavesce qn̄ numeras levia multa faciunt unū gvde ad ide. dec'. cor' dic' & sup' io. / Greg' in pasto. pte. de sū. bo'. Item aug'. ex quo incipit hō. s. de hoīe. Id' volūtas a sua sup' li. iii. de volūtate. in. / Ambr' de off. q̄ n̄ repellit a socio suo iniuriā si pot' tam

est in initio quam in equitate. Item apostolus. Peccatum dona-
tur per gratiam, deletur per sanctificationem, tegitur per
caritatem. Io. ca. ultimo. Io. Ex cogitatione quantum est malum
Christus volente nos ex hominibus ad feras transpone-
re venerat? Cum furore et pertinacia concupiscentia detinet
nullam et mordet et calcitrare non bonum et ferre est.
Ysidorus de summo bono. Si unum in eum diviserit iudicetur et
alie negligantur. Tantus est labor. Item divino iudi-
cio in reatum necessario labuntur qui distinguere
minima facta sua contempnunt. Item maioris est cul-
pe manifeste quam occulte peccare. Dupliciter enim reus
est qui aperte delinquit, quia et agit et docet.
Bernardus. Miser, caveto neque parva reputet quia licet
parva sciens delinquere contemnat, neque dicat in
corde suo: levia sunt ista, non curo corrigere.
Non est magnum si in hiis maneam venialibus
minimisque peccatis. Hec est impenitentia dilectissimi. Hec blas-
femia in spiritum sanctum, blasphemia irremissibilis
est. Anselmus de similitudinibus. Consuetudo in tantum est ut non
facile videatur ab illo qui eo premitur. Sed et
mox ut cessaverit et ab illo se alienaverit tunc
demum consideret in quanta feditate et miseria iace-
at. Item Sicut nunc peccati pudore. Aug. li. iiii. de ino-
centia. Capitulum vii. de superbia.

Gregorius in moralibus septem principalia vitia de super-
bie virulenta radice proferuntur, scilicet ina-
nis gloria, invidia, ira, accidia, avaritia, ven-
tris ingluvies, luxuria. Item sciendum quod alia
minus est in corporis corruptione cadere quam in co-
gitatione tacita ex deliberata elatione pec-
care. Licet tamen minus turpis superbia credatur, mi-
nus vitatur. Luxuriam vero eo magis erubescant
homines quo simul omnes esse noverint. Item Gregorius super
Iob. li. iii. De divisione. Item cum tumet superbia
apud se cogitatione tumultus erit: clamor in
locutione, amaritudo in silentio, dissolutio in hy-
laritate, furor in tristicia, inhonestas in actione,
honestas in ymagine, erectio in incessu, rancor
in responsione. Hec mens semper ad irrogandas
contumelias valida, ad tolerandas infirma, ad
obediendum pigra, ad lacessendos vero alios im-
portuna, ad ea que facere debet et prevalet ignava,
ad ea que facere nec debet nec prevalet parata. Item Ho-
minum arrogantium esse vitium solet ut et pauca
credant que ipsi multa dixerint et multa credunt
que ipsis pauca dicuntur, quia enim sua dicere semper vo-
lunt, aliena audire non possunt. Item Tolera-
bilius deo est ut in scientia quilibet aciem ignoret
cum humilitate iaceat quam cum elatione alta ap-
prehendat. Item adquirere in verticem caritatis
est adunare vero velle potentem elationis. Item
per elationem plurimi et usque ad senium servata vir-

ginitas interiit, quia cum neglegitur humanitas cor-
dis rectius videt despicere in fragilitate corporis. Item
difficile mihi quamquam in veteratam superbiam depre-
hendit quia minime, et in vitio quanto magis pecca-
mus tanto minus videmus. Item arrogantes sicut in-
flantur laudibus ita correptionibus inflammantur
et a quibus se vel in ea re reprehendi despiciunt, mox
in malo suis fomentis defensionis excrescunt. Item omnis
difficile est ut elatio que regnat in corde non erumpat
in voce. Item arrogantes. Fulgentius li. iii. de veritate
predestinationis. Ieronimus in epistola. Principium omnis peccati superbia est
que ratione celestis sublimitatis imitans in hystoria
liberie et silentio latentes. Item Talis ita apparentia mi-
litare conatur sunt quod timore animum teneat cum
tamen dei per se odia provocante. Novit enim magistra
et dominum meum in carnis humilitate despicere. Au-
gustinus ante te. Augustinus in regula. Alia quorum iniquitas in
malis operibus exercetur ut fiant. Superbia vero
in bonis operibus insidiatur ut pereant. Item de disci-
plina humilitatis cuiusque continuum quanto magis
intelligentia data est tanto est periculosa superbia que am-
plius amplioribus insidiatur. Item quia satagen-
tibus. S. in ci. de templo de peccato. Item de gratia no-
ta superbia odit consortium et quantum in ipso est solus
cupit eminere omnibus superbus. Item de ci. dei. Cum for-
te corrigi pudet et in vitium non superborum est. Item
superbia perverse imitatur deum. Odit namque cum sociis
equalitatem sub illo, sed imponere vult sociis domina-
tionem suam pro illo. Item filius servitutis homo quia liber
dominum cum secundo dominatu. Vastet corda hominum
ut aliis omnibus libido ipsa dominandi hominibus
aliis. Item Augustinus de Trinitate. Augustinus li. iii. de vera religione. Ite
in epistola sunt miris modis in anima hominis ut de sua
humilitate magis extollitur quam si aperte superbiret.
Item de confessionibus. Humiliaverat tamquam vulneratum super-
bum et timore meo separabar abs te et nimis
inflata facies claudebat oculos meos. Item De
plus homines imitari eos quod plus tenere et ded-
plures tenent. Plures autem superbos tenent nomine vo-
luntatis et de hiis plures nomine auctoritatis. Io-
hannes Crisostomus. Superbia nobis existente omnis vita nostra
immunda fit, et si sobrietatem et si virginitatem et si
ieiunium et si orationes et si elemosinam et si quodcumque
aliud perficiamus. Ysidorus de summo bono. Superbia sicut est origo
omnium criminum ita ruina cunctarum virtu-
tum. Ipsa est enim in peccato prima, in conflictu postrema.
Item omnis peccans superbus est eo quod faciendo ve-
tita contemptui habet divina precepta. Beda de vi-
gradus gloriosa res humilitas quam ipsa quoque superbia
palliare se appetit ne vilescat. Item arrogans
de omni alia re citius credit quam aliquid de se ipso
plus alius credit quam ipse. Item presumptuosus pro ...

in conventibus residet in consiliis prius quam vocatur. non
vocatus accedit. si nullus se intromittit. re
ordinat ordinata. reficit facta quia ipse non
fecit aut ordinavit non recte factum non placere
estimat ordinatum. iudicat iudicantes. per
dicatque iudicantis. si cum ipse advenerit non promo
veatur ad honoratum suum alterum aut indignum in
dicat aut deceptum. Id sen. ex. argumentum su
perbie. Prov. grece est. Id premeosa paupertas pe
nuria timorum plumperos ac semper fallacis divi
tie et Io. et paupertatem ne dederis mihi dñe. [illegible]

Gregorius in mor. De iii. ani. gloria in [illegible]
obedientia iactantia presumptio contentiones
pertinacie discordie et novitatum presumptiones
oriuntur. Id iiii. sunt species quibus omnis tumor
arrogantium demonstratur. cum bonum aut ex se
met ipsis habere se estimant. aut si datum desuper
credant. aut pro suis se meritis accepisse putant.
aut certe cum iactant se habere quod non habent. aut
despectis ceteris singulariter videri appetunt habere
quod habent. Id sepe bonum opus. G. e. de delectatione.
Id qui accepta bona sibi arrogat suis contra dom
inum pugnat. Id in cogitatione tumidi pri
vatorii oriuntur sed que de singularitate sapientie
blanditur. quia tacitus pensat ea que audierit
ac illa que profert et miratur. sua et deridet ali
ena. Id cuncta vane glorie. li. iii. de divinicia
cione. Ide sit labor virtutum et inde parva nec
corrigere ita gravius est labor arrogantium
si quod capitur non ostenditur. Id q. Iacobus est
appetitus laudis humane qui recto itinere gra
dientibus ex latere iungitur ut ex occultis
educto gladio gradientium vitam trucidet. Id
agitur ut cum iusta iudicat oculos fovea mittat
sit memoria virtutis quia reminiscendo quod
gessit dum se apud se erigit apud humilitatis
auctorem cadit. // psi. inanie per cenodoxia.
G. de monachis mal. Id qui ex deteriore. G.
de incipientibus. Io. Ch. sr. Io. gloriam cupere in
gloriacus est. gloria est hanc despicere et nullam
eius facere curam. sed ad id quod deo placet omnia
dicere facere. Id qui omnium contemptum petunt ha
buerunt et nulli tocius mundi imaginationi se
inmiscuerunt et magis tyrannicas corporum contri
verunt concupiscentias hii multociens capti a va
na gloria omnia perdiderunt. Id si laudes amant eas
que a deo sunt querant laudes. nam que quidem ab
hominibus est laus quecumque fuerit simul et apparuit
et periit. Aug. de conf. dne gloria mea tu esto
propter te amemur et verbum tuum timeatur in nobis
qui eum laudari vult ab hominibus vituperante te
non defenderetur ab hominibus iudicante te nisi eri
pietur dampnante te. Ambr. de off. For
titudo glorie caveat appetentiam que frequenter
nocuit inmodicus expetita semper ac usurpa
ta. B. in epla. o stulti filii adam qui con
temptentes pacem et gloriam appetentes
et pacem perdetis et gloriam. viii. in v… [illegible]

Gregorius in mor. De invidia odium susurratio.
detractio. exultatio in adversis proximi. afflic
tio autem in prosperis nascitur. Id qui per provin
endi sunt etiam bonis supplicio nec semper quos
afficiunt in iudice tormento. Id invidia cru
ciat. ex quanto interius lancinatus virulentie animus
sauciatur tanto est mansuetudo tranquillitatis
amittitur. Id dum eorum perfingunt rapuit ad
vulnerem furoris excitant. et bona nascen
tia que noluit imitari persequitur. Id invidi cum
bonum. li. iii. de bellolio in accusatione. Id in
dyal. antiquus hostis unde bonos esse invidet
de ad gloriam inde perversos per invidiam rapit ad
penam. Id in omnes concupiscimus in modo concupiscimus h
procul dubio proximis invidemus ut id eum quod nobis deest
ex alius accedat. Io. Ch. in ser. o. lxix. o. invidia
omnia malicia cumulata invidia ignis in ex tam
gubilis est et sicut tinea comedit vestimentum sic
et invidia eum qui zelatur consumit. eum vero cui
invidet clariorem reddit. Id sr. Io. invidie per
sio et fornicatione et adulterio multum deterior.
Id invidi oculis locutus est ectinia. invidus cum mor
te vivit cum tinea. Aug. de doc. xa. auctor
os invidie peccatum ab aliis sit dum amor in
cum dyabolicum quo solo dyabolus quo solo dyabo
lus est et inexpiabiliter reus. non enim dicitur dyabolus ut
dampnetur adulterium commisisse. furtum fecisse.
villam alienam rapuisse. sed homini stanti lapse
suo invidisse. Id de virgi. superbia sed impru
dentia tamquam filiam pedisequa. eam concipere super
bia continuo parturit invidia est sic talis prole atque
comite. Id in epla. o. tu invidia primi mordax
tum. o. sathane calliditas semper secum proleque pa
in hymno. Invidia cuncta bona ardore pecti
fero devorat. invidia autem tinea sensim co
medit pectus vivit interius afficit corpus hominis. qui
quidam pectus depascit. Ansel. de simil. q
bona alterius arridet sed sapiens qui ius
invidet dyabolus. si quid magis puto esse salva
ciem sperandum eius qui parum boni facit et factis
aliorum favet. ex illis qui multa et invidet. Jero
in ps. non dum felix sed si non dum te turba deridet
nam et si nullos et inimicos facit luxuria multos
facit invidia glo. sr. ps. c. x. ira et invidia

Gregorius in mor. iudicio caret [illegible]
De ira rixe. tumor mentis. contumelie

clamor in indignatio blasphemie preterimus. Sexto
plerumque nimietas sub obtentu iustitie ire immanitas
iulitat et dum quod servit zelo rectitudinis tabi
em explet immanitas furoris. Sexto quia humanorum ac
tuum deus subtili examine. Glossa: Quibus enim iurat ira
sine voce iudicio, ira in voce concilio, ira vero
in voce atque in sermone gehenne ignibus
mancipatur. Sexto plus sepe ira in vindicta exigit
quam in iuria accepit. Item in dyalo. Tanto metu
enda est ira viciorum quanto constat quia in eorum
cordibus ille presens est qui ad infendam vi
dem quam videtur invalidus non est. Item in reg. Ira
est cum delinquentium culpas insequitur non debent immi
nere dura prime, sed post rectis regimen quasi ancil
la famulari. Item neque pater diligere quos non vult
inde. Item ira se semel mentem possidens rectum
iustum esse deputat et quod crudeliter facit. Item in
pasto illa que mater est omnium custosque virtutum, per im
patientiam virtutis virtus caritatis amittitur.
Item in orationem super Micheam: propter modum sile est ut nunc
locutum et locus odit meum. Augustinus in epistola sic
acetum corrumpit vas si diutius ibi fuerit sic
ira corrumpit cor si in alium diem durauerit.
Item multo melius nec iuste cuique irascitur quam
velut iuste irascendo in alterius odium ira
et occulta facilitate dilabitur. Item in ser.
domini in monte. Si irasci non est tale peccatum tamen
quam dicere racha, quam dicere fatue, multo minus tale
est non tenere. Item ut in odium in indignatio convertitur.
Item odium est ira inveterata. Item de ci. dei. Irum pulch.
est quam irascendi libidinem vetustas diffinie
runt. Item in reg. melior est qui quamuis ira sepe tempta
tur tamen impetrare festinat ut sibi dimittat
cui se fecisse agnoscit iniuriam quam qui tardius
irascitur et ad veniam petendam tardius inclina
tur. Qui autem numquam petit veniam aut non ex
animo petit sine causa est in monasterio et si inde non
proiciatur. Glossa Matthei quintum: Si non dimiseritis ex
corde quia in nos delinquunt etiam quod per penitentiam
dimissum erat a nobis exigitur. Glossa cassiodori super psal.
mum: venialis ira est quam non ducitur ad effectum. Item in ka
mica li. iii. de discordia in inimicicia servata
te. Item quia sicut in lo. qui irascitur infinitis erit
suppliciis dignus voluntarie se ipsum in luna
tum predictis ferens et ante futuram gehennam
iam vindictam solvens. Item non iracundos tan
tum et malitie memores puniunt deus sed et eos qui
irascentes aut offensos fratres negligunt
et contempnunt. Item ideo pacis patris contemptu
munia offeruntur mulieres. Vereor ne plures
ex nobis labiis tantum faciant cum tamen non
ex ore sed ex corde desiderat et affectum velit

precium in labiis salutarium. Item sicut in non ledas eum
qui te lesit auctas sed te abeo nec libenter eum
videas manet sine dubio vulnus in pectore et do
lor augescit in corde. Ambrosius de officiis. Si irascimur
quia affectus noster est non potestatis, malum sermonem
non proferamus de ore nostro ne in culpam ruamus. Item
si quis cito in iuria movetur facit se dignum in
deri contumelia dum vult eam indignus probari. Item
in epistola non irasci vel irascendo sic nolle emendare
peccatum est. Postquam vero irascendo sic peccatum peccato
adde est. C. p. de accidia

Tres in mor de hac accidia malicia: timor,
pusillanimitas, desperatio, torpor, cura pre
cepta, vagatio mentis extra illicita, ualetur. Item
humana anima que ad deum solum appetendus est facta omne
alius quod infra appetit minus est ut ei non suffi
ciat quod deus non est. Hinc est quod huc illucque spargitur
et ab imaginibus refrigerio in pellente removetur.
Item in pasto. plerumque piger dum necessaria agere negligit
quedam sibi difficilia opponit quedam vero incaute for
midat et dum quasi invenit quod velut iuste metuat osten
dit quia in otio quasi non iniuste torpescat. Item si quid mor
tuum in nobis est quod ad vitam non attendit hinc est ex
tinguitur quod quasi ad hoc minimum tenetur. Item quod
adhuc in peccatis est conversionis fiduciam non amit
tit quod post conversionem cepit et spem quam potuit
esse de peccatore liberatur. Augustinus de confessione. Pala
to non sano pena est panis qui sano suavis est
et oculis egris odiosa lux que puris amabilis
est. Et iustitia tua domine displicet iniquis. Item nullo
modo decet. i. li. iiii. de exercitio. Item confessio de confessionibus
cor. Non video quare non vera et perfecta cupidine
celestium teneantur. Aliquando omnia que videntur esse
somnia nimbusque putaret et risum. Ambrosius super
lucam. Disce rogare quod cupis impetrare fasti
diosos viros celestium profectus munera non se
quuntur. Item in epistola sic deus non vult mortem pecca
toris sed ut revertatur et vivat. Ita tepidos odit
et cito ei nauseam faciunt. Prosper de vita contem
platiua in otio otia vana et varias cogitationes
notas esse non explere quia si a tempore mentis eius
lavit ea que leviora estimabat expediret sui hor
renda atque actiua prout erat. Item sicut sine in
missione legere orare et operari, ne forte mentem
otio deditam spiritus fornicationis subripiat. Cedet
enim labori voluptas animi et vacatione cito pre
occupat. Item in epistola putando otio otiosa sec
tari ridiculum est. Otiosum autem est quod nullam ha
bet utilitatem vel utilitatis intentionem. Item timor
quod ad gustum tibi dulcissimum nauseas si tamen
taliter dulcis est. Dominus autem ait: tu non frigidus neque calidus
ergo incipit te evomere. Item non appetis in perfectum. Aliqui

tacti et dulce non saporem non habes palatum
Isidorus solilo. Dolo aliquos iam quasi in sacris vigiliis
de profundo somno nec celi tubis posse excitari. Sed in presen
tia principum talesque mortuos apparere cum nostra ipsi
alacritate prioribus iniis mitteret sollempnis de
lectentur. vereor ne nostram desidiam aliqui
abhominantes cum indignacione recedant. Isidorus
est de tepore accidia vel tedio afficiescentis noli
proprea diffidere atque retinere a studio spirituali sed in
uantis requirere manum trahite obsecramus.
Isidorus inter tepescimus processu temporis a fervore con
versacionis nostre paulatim refrigescit caritas.
habundat iniquitas ut heu consumemur in carne
qui spiritu cepimus. Isidorus quid negligencie quod pigricie
in me quid vecordie est ut non crebras suspiriis
et ferventissima affectione ab ruppe hic et in illa tam
felicia agmina iactari. quos studeamus ne
nobis adviciat cordis nostri ne a pecco gencium
quos apostolus sua affectione commemorat. Seneca in
epistola. cito in certi ocio inter torpebit. Si relin
quis est quicquid offendit. Isidorus ocium sine litteris mors
est et vivi hominis sepultura. [illegible]

Generis in mor. de avaricia prodicio fraus.
fallacia periuria inquietudo violencie
et contra misericordiam obduraciones cordis oriuntur. Isidorus a
varicia desideratis rebus non extinguitur sed au
getur. nam more ignis cum ligna que consumat acce
perit excrescit. Ambrosius inter. quotdam gradus
cupiditas habet quo plures ascendit eo ad
ad alciora festinat unde fit gravius ruina
lapsuro. Isidorus in habundancia non sacietas. non aut
fames cupiditatum non in explebit appetencia.
non utique paupertas. Augustinus inter. non solum avarus
est qui cupide servat sua. Isidorus de re. dicitur in exple
bilis est gola avaricia divitum hec rapit et numquam
saciatur nec deum timet nec hominem reveretur nec
patri parcit nec matrem agnoscit. nec fratri obtem
perat nec amico fidem servat. viduam opprimit
pupillorum res invadit. liberos in servicium revocat
testimonium falsum profert. res mortuorum occupantur. q.
non et ipsi qui hoc faciunt morituri. Isidorus deli. ar.
dem est radicem omnium malorum esse avariciam. scilicet est
plus velle quam satis est. tamen aut satis est quantum
sibi exigitur ne in suo genere conservande modus
Isidorus de. x. cordis. quam fronte venitur et ad filium
tuum quem precessit tamen precedenti non mittat pa
trem suam in celum. post partem audi ipsum dominum dicentem
thesaurizate vobis thesauros in celo. Papias
in eth. avidus dictus ab avendo. avere enim cupere
est hinc et avarus. nam quid est avarum esse non procede
re ultra quam sufficit. avarus est dictus eo quod fit
avidus auri et numquam opibus expleatur. Isidorus de
sum. bo. qui bona mundi diligit velit non ve
lit timoris et doloris pene subcumbit.
Io. Crisostomus super Io. quemadmodum in fonte mundus sterteret quis
immittens eum in mundum fecit ita et in divi
ciis avaricia intrante omnia spirare facit
ab eo qui illic est fetore. unde non amabit perpetuum
qui aurum amat. Bernardus de contemptu mundi. unde
trahit sua quemque voluptas et odore lucri
sectantes quantum estimant pietatem quorum certa
dampnacio est. Isidorus in ultima sapes inter et intelligis
cum thesauro pecunie thesaurum ire pariter
tumulari. certa non novissima prudes audiciores
facile per foramen acus transituros non divicias
tumulos sed delictorum. Seneca in epistola vidisti ali
quando canem adversus missa frustra panis ac carnis
aperto ore captantem quicquid accepit protinus in inte
grum devorat et semper ad spem venturi hyat. Isidorus evenit
nobis quicquid expectantibus fortuna proicit
id sine ulla voluptate dimittimus statim ad ra
pinam alterius erecti et attoniti. Isidorus quaeso de
accipiendo. [illegible] li. iii. de magnitudine [illegible]

Generis in mor. Deventis in glume in [illegible]
epta leticia scurrilitas in mundicia mul
tiloquium ebetudo sensus circa intelligenciam oriuntur.
Isidorus nos. v. modis gule vicium temptat aliquando
namque indigencie tempora prevenit. aliquando vero
tempus non prevenit sed cibos lauciores querit. ali
quando que sumenda sunt preparari accuracius expe
tit. aliquando autem et qualitati ciborum et tempori congruit sed in
ipsa qualitate sumendi mensuram refectionis ex
cedit. non numquam vero et abiectius est quod desiderat et tamen
ipso estu immensi desiderii deterius peccat exem
plum de primo in ionathan. Re. xiiii. de filio in
israelitis. nu. xi. et de filiis. in filius hely. i.
Re. ii. c. De quinto esau. xxv. c. De quinto in esau
Gen. xxv. Isidorus sepe dum quis comitum carni protinus
ad plurimum hostem nutrimus. escis namque alimentis
vicia superbiunt quibus intente virtutes vi
vunt. et cum intentus alitur plerumque vires vici
is augentur. Isidorus impasto gule deditos superflui
tas locucionis. levitas operis atque luxuria abdi
nentes vero sepe in pacie sepe vero superbie cul
pa commitentur. Ieronimus in epistola difficile inter epu
las servatur pudicicia. intens curis sordi
dum ostendit animum. Isidorus in solliloquiis. li. iiii. de
leticia bona. Prosper de sum. bo. ebrietas perturba
cionem gignit mentis. furorem cordis. flammam li
bidinis. ita mentem alienat ut non sit nesciat
virum et malum non sentit quod per ebrietatem commit
titur. Isidorus tamen abstinencia non est epularum ardentis
sic divitis intendat supplicium cui tanta
in inferno inter ignes erat inopia quanta hic

epulaꝝ fiat copia. Jd' qui nimiū cibis
utunt^r qũto mag^s uentrē pascunt tan
to ampli^o sensū mētis obtundunt^r. nā
gēti dicūt extēnuato uentre subtilem
sensū gigni n̄ posse. Aug. de doc. xp̄ī.
p^t ut sīn aliquo uicio trāplē ul' uoracitatis
ꝑciosissō cibo sapiens utat^r. insi
piens. ac' sed uilissimū gule flāma ī uilissimū
ardescat. Basili^o ī ꝑ^o. sic̄ miles p'īmo
oīe ꝑgrauat^o ꝑpedit^r ita monach^o ul' cli
cus īpeditur ad uigilias cū cetaꝝ lar
gitate torpescat. Jd' ī apolog^o. sacio ē
modico uino uti ꝑꝑ infirmitatē qm̄ mul
ta aqua ī gurgitem ꝑ abundātiā. [illegible]

G reg^o ī mor. de luxia. ceccitas [illegible]
m̄tis ī ɔsiderācō īɔstancia ꝑ ꝑcipitatiō
amor sui odiū dī. affectus p̄sentis sclī. hor
ror et ul' desꝑacō futuri gnāt^r. Jd' ulla
aīa dei oclos iusticie pietatis q̄ sunt opa
q̄ corrupcōnis ɔtagio māculant^r ī mūdi.
Jd' in dyalo. carnal' delectacō mētē qm̄ in
fecit obcecat ut inde claritatē ī lūis
n̄ ualeat. s; ūn inferi^o delectat^r ī de ca
ligine ad supna paciat^r. Aug^o de fide
ad petrū q' dum ɔ^i īuicem uir mulierq
miscent^r ut filios gignent sīn libidine
n̄ ē ꝑcatū ɔcubit^o ob h' filioꝝ ex eoꝝ car
ne nascenciū n̄ pot sīn pctō eē ɔcepc
ꝑ pctm ī ꝑuulos nō trāsmittit ꝓpagā
cō s; libido. Ysi de sū bo. luxie yma
gines q̄s ī ueritate gessim^o sepe dormi
entibz ī aīo apparent. s; ī nocīe si n̄ ɔcu
piscendo occurrerīt. Jd' qm̄ nocturna illu
sione polluit^r ut si etiā medrīam expuī
cogitacōe sese ꝑsenciat ī quīnatū. tn̄ h'
ut temptaretur culpe sue ꝑbuat suaꝝ
ī mūdicia stati fletibz tergat. Jd' do n̄ mu
dy ɔgitat occultā m̄tis supbia ꝑ carnis ī
manifestā ruinā. Jd' inē. vii. inicia forni
cacō maximū ē scelus q' ꝑ carnis ī mūdi
ciā templū dei uiolat ꝑ tollens mēbra
xp̄i fac̄ mēb^r meretis. Jo. cry. sup. mt. uici
um libidinis facile exuacantia ꝑ ocio
nascit^r. nā distinccō amoris h' ē aīe ua
cantis passio. Jd' ꝑ oēm actū carnalem
hō aīalibz silis īuenit^r maxīē ac' ꝑ usū
libidīs. Jd' sup. Jo. porci sunt qui uitā su
am cenose libidini ꝑ uoluptatibz scli
mancipārē. Jsi^o ī or. sup. olee. sic̄ unum
ꝑ ebrietas eū qui bibit mētis sue īopē fac̄.
ita fornicacō ac uoluptas ꝑuertit sensū
aīmq; debilitat ꝑ de rōnali hoīe bru

tū efficit aīal. Jd' sic̄ gule d'uientes hūt
uentrem dm̄. ita quilibidini serui^{..}t
hūt dm̄ beelfegor. Jd' ī or. sup. naū. ny
cor ruent ī corpibz suis. hoc. ī firma
bunt^r ī corꝑibz suis. multi ꝑꝑ res ue
neas ī corꝑe debilitati sunt ꝑ cū ꝑdicacē
aīe carnē quoꝝ frigunt cui seruiunt
glo. ꝑ ii. vi. sup. i^a ꝑ cor. scorti breuis uo
luptas fornicacōis ꝑꝑ etna pena for
nicatoris. mēl. lu. xv. luxuria ɔsu
mit oīa bona nr̄e. Sen^a in epla. luxia uo
luptas fragil' ē breuis fastidio obiec
ta quo auidi^o acta ē oci^o ī ɔtrariū reci
dens cui^o ꝑinde ꝑte ē aut penitēat
aut pudeat. in q̄ nlē magnificū aut
q' nām hoīs dīs ꝑ^ximi deceat res. breuis
meliori turpiū aut insitio exitu feda
Jd' silicam mortiferū ī ɔteus q̄ luxuria.
Jd' uis magna m̄tis blandis q; qi calor
amor ē iuuenta gignit^r. luxia ocio nu
tritur. int' leta fortune bona qm̄ si fo
ue atq; aīe delicias cadit breuiq; uires
ꝑdit extinct^o sua illecta amant^r. ex
cidit qcq' licet. ɔsq's ī ꝑimo obstitit ꝑe
pulitq; amorē tut^o ac uictor redit q'
blandiendo dulce nutriuit malū sero
recusat ferre q' subiit iugū. [illegible]

G reg^o ī mor. cū mens [illegible]
iure minora ꝑ maiora pctā ɔstringi
tur si oīo nllus sīn pctō euadendi adit^o
pateat minora sp̄ eligant^r. Jd' cū ī du
bus ɔstringunt^r utilit' ꝑminis subdunt^r ne
ī magnis sīn uenia ꝑstant^o. Ysi. in synō.
ī mal' ꝑmissis rescinde fidem ī turpi uo
to muta decretū. Jd' de sū. bo. argumenta
machinacōnū malaꝝ q; cogitacō nīl sclā
q̄ in cordibz hoīm dyabol^o fundit. ita sepe
captā īplicat mētē ut ex q̄ parte euade
quisq; temptauit sīn ꝑiculo nō exeat
uelut si iuret hoc facere q' si fecis ꝑ^i
ces. si nō fecis re^o ꝑiurii sis ī tanto
g^o mali discrimine ut euandi adit^o
pateat minora poci^o eligenda sunt ut
maiora uitent^r. Aug^o de ꝑdacō. Jlla
delinqd eē pctā q̄ ꝑꝑ ɔ minora uitanda
suscipiūt^r sic̄. n. ī rebz utilibz n̄ uocat^r
dampnū q' ꝑꝑ mai^o lucrū amittit^r
sic ꝑ in rebz scīs n̄ uocat^r pecm̄ q' ad
mittit^r ne grauius admittat^r. Ambr^o
de off. si nō pot alteri subueniri n̄ altera
ledat ɔmodi^o ē neutrū iuuari qm̄ gra
uari alterū. [illegible]

Aug^s in lib^o de conflictu. O quam amarus
ē superbie congressus q̄ angelos de celo
proiecit homīes de paradyso eiminauit. Superbia dicēt.
certe multis immo pene oībꝫ melior es ubo-
sciā diuitiis honoribꝫ ꝛ cūctis q̄ carnalibꝫ
ł spiritalibꝫ suppetunt carismatibꝫ. cunctos
ergo despice cunctis teipm̄ superiorem
attende. Humilitas respondet. memento q. pl'
uis es. q. cinis es. q. putredo ꝛ uermis es. q.
q. ꝛ si aliquis es ñ tanto te humilies quā-
to magnus es. Ꝓ oīs oīo q es. numquid tu al-
tior q̄ primus angelus numqd splendidior ī
terra quam lucifer ī celo q si ille de tanta sub
limitate per superbiā cecidit quō tu ad tan-
tam celsitudinē superbiēs de imis ascendes.
Inanis gloria dicit. age bonū q uales oīnde
bonū cunctis q agis ut bonus a cunctis di-
caris ut sciūs ꝛ uenerabilis ab hoībꝫ predicaris.
ut dei electus uoceris ut nēo te contēpnat
nēo te despiciat. sꝫ uniuersi debitū ē ho-
norē persoluant. Timor dei. R. si bonū qd
agis ñ pro transitoriis. sꝫ pro eternis honoribꝫ a
ge occulta q agis ī quantū uales sit ī aīo oc
cultandi uoluntas ꝛ ñ erit de ostentacoē
ulla temptatio et crimine erit aliquā mani
festare q semper uis celatū hre. Simulacō
dicit q. nl bonum in abscondito facis ne a
cunctis cogitur deterioris. finge te fo-
ris ēē qd intus ñ appetas. uera religio. R.
īmo magis satage ēē qd ñ es. nam oīnde
hoībꝫ q pnō es dz a dō quam dampnatus ē. Con
temptus dicit. Quis tu ut peioribꝫ obtempes
deterioribꝫ famulatū exhibeas te magis q̄
illos decuerat ī pare q ē si precesserunt ī genio
ul' industria cetera quā. obtempa ergo magis dnō
ī ipso ꝛ ñ sit ē cura de aliquo. Obediencia. R.
si dnō obtemperando ē ī pso humano subditus
ē magisterio ipse n. dicit. qui uos audit me
audit. qui uos spernit me spernit. ita ī qs
oz. sꝫ si talis. qui ī perat ē ñ est tal' pro q̄ dnūs
ī perat. sꝫ apls. oē nō ē potestas ñ a dō q̄ a dō
sunt ordinata sunt. quales ē ēē debeant hui qui
ī perant ñ ē a subditis discutiend. Inuidia dicit.
ī quo illo ul' illo minor es cur ergo eis equalis
tu superior ñ es quanta uales q̄ ipi q̄ ipi nō
ualent. ñ igit ē aut inferior es ēē aut equales debet.
Fraterna concordia. R. si ceteros in uirtutibus antecell-
tuis te loco ī summo cum summo teipm̄ con-
seruas si eū de alto peior sit ruina q ñ
ē ut arent qd superior es ł equalis sunt q de te
ledit qd te nocet. caue pro superbo ñ dū alte lo-
cus celsitudinis ī inde illum mitteris de quo

sepcū retines. Iracundia dicit. mors ī terouitet
ī orbem terre. intueantur eī illum qui sunt ex
parte illius. Odium dicit absit ut illum ames
q ī oībꝫ contrariū hēs qui te derogat q ē in
sultat qui te continuis exaspat q ē peccā
tua ī properat qui te dīuīs opibꝫ atqꝫ hono
ribꝫ semper preuenire festinat nisi eū tu ī in
det ne ququam se ē ita perferet. Dilectio. R. nul
quo q. Ꝟ q̄ narras odio digna sunt. in hoīe
species ñ ē amanda dei ymago ī hoīe sit ē.
propterea xpīs qui in cruce positus inimicos suos di
lexit ante crucis tormentū admonuit di
cens diligite inimicos uros ꝛ cetera. cum ergo a
maritudinē cordis euomere quo pacto
ualebis caritatis dulcedinē sine qua nl ē
illa suauius nl illa beatius. Detractio dicit quis
potest sustinere quod silentio tegere quanta ille ul'
ille fama committit. ñ forte qui consentit.
libertas frē increpacionis. R. nec tacenda
sꝫ mala pximi nec consentienda sꝫ caritate
fraterna in faciē proximus redarguendus. ꝛ si
non multa errata delinqūcium ad tempus si
lentio tegenda sunt. ut apcoim temporis corri
gantur. Ira dicit q̄ erga te agunt equani
miter ferri ñ possunt. R. immo paciente tolli
re peccatum ē. q. ꝛ si ñ eis cū magna conspi
ratione resistat contra te deinceps sūt in multum
cumulantur paciā. R. si passio redemptō
ris ad mentē reducatur nl tam durū q nō
equo aīo toleret. ipse eūm ut ait petrus pro
nobis passus est. uo. te. exemplum ut se. ues
eius. sꝫ quanta sunt ꝟ ī comparacōne illius q̄ pati
missus ille eū ob probra irrisiones contumelias a
lapas. sputa. flagella. spineā coronam.
crucē q sustinuit ꝛ nos uix ad nostram con-
fusione immo sermone fatigamur. uno ui
bo decimur. Perturba dicit. multis stultis nu
quid talentatis acerbitatis diabolis leuia
uerba ꝛ ñ magis asperante tales decet dū
delinquunt obiciendam. Mansuetudo. R.
ñ tua ī hiis persuasio sꝫ apli sequenda est.
preceptō semonē. ne increpauit ꝛ uirtutū
seruū dnī ñ oz litigare sꝫ mansuetū ēē
ad oēs qd uidelꝫ malū pertinet dicitur ad hunc
subditos q platos nouit sepius eū contingit
ut leuit at cum caritatis dulcedine pla
tā correpcoēm spernant ꝛ ob humilitatis
uba desperacōis emittant iacula. Timor dei.
tentem hēs dīū incelis ñ ē sit cure quod
de te suspicentur hoīes iniquis. Satisfacto.
R. ñ ē danda detrahendi occasio nō susurran
di suspicio. sꝫ si aut sunt q̄ corrigantur

manifestam dicam. Aut certe si desunt huiusmodi prote
ctiones negandae. Torpor et ignavia dicuntur si
lectionem continuato studio frequentius oculorum
caliginem incurris. Si in desinenter lacrimas in
fundis ipsos et oculos amittis. Si prae latis
vigiliis psalmorum tenuitatem pro solius in tam
am capitis acquiris. Si cotidiano labo
re te conficias ad opus spirituale quod consurgis
exercitium. Respondeo. Quid est proferenda tam longa
temporum prolixionis spatia numquid scis in crasti
na vivas immo et si vel unam horam talem
vitam facias quia forte morte excideris et sal
vator in evangelio dicit: Vigilate quia nesci
tis neque diem neque horam. Quod vero dicitur de teneritate cor
poris in tertia sponsa memento quod regnum cae
lorum non tepidi non molles non desides sed violenti
iniquique facientes diripiunt. Cupiditas dicitur
valde sine culpa es quando quod habenda concupiscas
quod non multiplicare appetis sed conservare timeas
et quod magis aliquis retineret ipse melius ex
pendit. Ancilla Christi. Respondeo. Ista nec apud ho
mines saeculares sine periculo perpetrantur quia quan
to quis amplius habere cepit tanto amplius habere
concupiscit. Sicque ut modo in concupiscendo non
habet dum in minimum huius saecularis deser
vire festinat. Si ergo saecularibus viris ita est
quam periculosa cupiditatis in divitiis quanto mag
is periculosior qui iam habitu et conversatione
saeculares esse desierunt qui totum quod vivunt
deo esse devoverunt. Dicis forte ideo a aliis
religiosis viris plura habenda sunt ut melius
ab ipsis quam a saecularibus erogentur Christi paupe
ribus et ego contentus sed pluris non curo. Contrariis
obdormio dicendum si ea quae possides egentibus tribuunt
inde sibi et aliis penuria nutris. Ancilla.
Respondeo. Memento quod purpuratus dives contigit quod non
ideo damnatus est quia aliena tulit sed quia egen
ti pauperi sua non tribuit et in inferno positus ad
petendam minimam pervenit quibus prius negavit.
Ventris ingluvies dicitur. Ad esum domino omnia munda
sunt et qui saturari cibo respuit quod ad quod tam
in consilio contradicit ciborum parsimonia. Respondeo. Virum
hora quod dicit verum est nec enim homo fame moreretur
cibaria ad esum deus munda creavit. Sed ne comedendi
in libitum excederet abstinentiam imposuit atque me
cessa sua mala saturitate maxime panis so
domae perit quod vero sicut ad medicinam sic ad
sumendas dapes debet quisque accedere ne quis scilicet in illa
voluptatem appetens. Sed necessitati succur
rens. Ille autem plene huius vitium superat qui in
sumendis dapibus non solum parsimoniam tenet
ut scilicet refectionem sed esuriens imperet Christum in

accuratiores simul et lautiores epulas con
cepta corporis infirmitate et hospitum suscep
tione contempnit. Inepta laetitia dicitur. Ut quid
ad gaudium meum abscondis in grade in publicum leti
dic quod foris unum vel tu vel aliquam rideant. Fac
eos laetos tua laetitia. Condatur moror. Respondeo. Unde
est iste tanta laetitia. Numquid iam dampnum mortis evasisti. Num
quid iam de exilio ad patriam venisti. An for
te in oblivionem venit quod dominus dicit: Mundus gau
debit vos vero contristabimini. Sed et tristitia vestra vertetur in gaudium. Contemne
ergo inanem laetitiam quia non dum evasisti poenalem
aerumnam. Sine quo omnes et sanus indicatur ut quid
carcerealibus tenebris reclusus gaudere cona
tur. Multiloquium dicitur. Non reus ille tenebris qui plura
quidem sed bona loquitur sed ille qui saltem pauca
sed mala dicere probatur. Discreta taciturnitas.
Respondeo. Verum est quod dicis. Sed dum multa bona proferri
videntur saepe contingit ut a bonis locutionibus in
choatis ad otiosa devertatur. Sed ipsa sacra scrip
tura pronuntiat: quia in multiloquio non deerit pec
catum. Ac forte iter in inutilia verba decli
natur est innocua sed numquam declinari potuerit
in utilia atque otiosa de quibus ratio erit in futuro
reddenda tenendus est. Ergo modus in loquendo atque
abrupte non nunquam utilibus subpetendis. Corporalis
fortitudo dicitur. Cur te in voluptate tua
non dilatas cum te quod sequitur ignoras accep
tum tempus in delicias pro deo non debes quia quod cuicumque
pertineat nescis. Sicut deus miserum hominem in
voluptate carnis in tempore hiemali gratis co
ordio masculinum et feminam non fecit carnis in
mundicia. Respondeo. Nolo ignorare te fingas quid
post hanc vitam recipias. Si enim pie et caste
vixeris sine fine gaudebis. Si autem impie et lascivie
extremis in tenebris subiacebis. Unde autem magis ca
ste vivere debes unumquemque cuius tempus acceptum per
tineat ignorare te dicis. O quam prima est con
clusionis hora qua perditur vita futura. Ipsi de
sua bona et tedium vicia cum virtutibus ad utilita
tem confugiunt ut ipso examine vel inimicos exerce
antur vel ab elatione contra eos animus revocetur.

Exemplum in regula quod de [illegible]

[G]ratia debemus superna plurime non simus ne
gligentes in oratione vel opere nocte in [illegible] ex
pertimus orare et non deficere petamus ergo oran
do quaeramus legendo pulsemus operando. Ideo quia
occulta loca sunt dei gratia animam salvare non potest
quod aliquando in [illegible] quod conspicimus civitatibus electorum
na Loth in impia civitate iustus fuit, in monte
peccavit per inmoram cum mente mutam elatio eri
git suam a vobis [illegible] compunctos amoris re
cedit. Cum vero superna nos gratia visitat statim

per lacrimas ad sua desideria instigat. Idem quanto quis se minus videt tanto deo minus displicet et quanto maioris gratie lumen percipit tanto amplius reprehensibilem se esse cognoscit. Idem de fci [illegible] gratia vocat. temptatio interrogat. Idem pro acceptam gratiam ad amorem dei tepata desiderium minimum proficimus quanto in nobis cotidie de dei spiritu virtutes crescere tanto spe nostra deficit. Idem unumquemque electorum suorum deus magis ac magis erudiendo custodit cum quo proveniens deserit. Idem miles dei superne gratie fretus auxilio sic militia in fidelitatis certat ut aliena non desperat. Idem bonum quod agimus et dei est et nostrum. dei per prevenientem gratiam nostrum per obsequentem liberam voluntatem. Idem super ez. sunt hii qui electi in testamento veteri fuere sunt hii qui in testamento novo secuti sunt minimi comparatione quod omnes ex amore caritatis accensi sunt nec tamen dominum diligerent si eius caritatis que deus est gratiam non accepissent. Idem sunt quidam qui per donum gratie et ipsa intelligunt que ex ipsorum a doctoribus non audierunt. Ipsi de sancto lo. hominis intus signa gratie ut in veniat. preveniens et postquam preveniens facit actiones ad indignam mentem veniens facit in ea initium quod remuneret consolidum in veniat quod puniret. Idem in lyno. in omni opere tuo dei auxilium posce omnia dei gratie divino dono adscribe nil meritis tuis [illegible] in virtute tua nil presumas. Aug. de conf. gratie tue deputo et misericordie tue domine quod peccata mea tamquam glaciem solvisti. gratie tue deputo et quecumque non feci mala. Idem de natura et gratia. sunt qui nec infantes nec etate grandes salvi fieri possunt nisi meritis redditur. sed gratis datur. unde quod gratia nominatur. Idem de correptione et gratia. desiderare auxilium gratie initium gratie est. Idem gratia sola homines liberat a malo sine qua nullum prorsus sive cogitando sive volendo et amando sive agendo faciunt bonum. Idem voluntas humana non libertate consequitur gratiam sed gratia potius libertatem et ut perseveret delectabilem perpetuitatem et insuperabilem fortitudinem. Idem de v. [illegible] opera liberi arbitrii bona quamvis fiant operante per gratie preventum nullis liberi arbitrii meritis et ipsa faciente gubernante et perficiente ut hi inveniant in libero arbitrio non dampnamus quod ex hiis vel hiis homines dei iustificati sunt iustificantur in se. Idem de gratia et li. ar. [illegible] vita bona nil aliud est quam dei gratia sine dubio et vita eterna que bone vite redditur dei gratia est quia ei gratis datur. Idem gratia non facit legis dilectores. lex vero ipsa sine gratia non facit prevaricatores.

lex vero ipsa sine gratia nisi non prevaricatores. Idem contra Iulianum. quod caro concupiscit adversus spiritum in baptizatis sanctis igitur pugnandi necessitatem non quod non malum non liberam sed subveniente dei gratia regenerante non inputandum. dei gratia adiuvante frenandum. dei gratia remunerante sanandum. Idem de vi. questionibus. salus religionis per quam solam salus vera veraciter promittitur nulli umquam defuit qui dignus fuit et cui defuit dignus non fuit ab exordio namque propagationis humane usque in finem quibusdam ad premium quibusdam ad iudicium predicatur. Idem de spiritu et littera. per legem cognitio peccati per fidem impetratio gratie contra peccatum. per gratiam sanatio anime sanitate libertas arbitrii per liberum arbitrium iustitie dilectio per iustitie dilectionem legis operatio. Idem lex data est ut gratia quereretur gratia data est ut lex impleretur. neque enim suo vitio non implebatur lex sed vitio prudentie carnis quod vitium per legem demonstrandum per gratiam sanandum fuit. Idem de ci. dei. parit cives terrene civitatis peccato viciata natura celestis vero civitatis cives parit a peccato naturam liberans gratia. Idem de penitentia. preco sepe est gratia que nunquam deficit nisi prius expulsa contumeliose nec eo quod suum est in se manere si est qui recipiat. Io. cri. super [illegible] gratia rectas mentes diligit et sine fuco personarum. Idem [illegible] voluntas precedit et sic sequitur gratia. nam nec gratia sine voluntate aliquid operatur nec voluntas sine gratia potest. nam et terra non germinat nisi pluviam susceperit nec pluvia fructificat sine terra. Ambrosius super lu. nescit tarda molimina spiritus sancti gratia. Auctor de spiritu et anima. anima quam dei pietas respicit humilitas subicit penitentia reducit [illegible] obedientia convertit perseverantia perducit devotio introducit puritas purgat. caritas unit. Idem facultates et quasi instrumenta cognoscendi et diligendi habet anima ex natura. cognitionem tamen veritatis et ordinem dilectionis non habet nisi ex gratia. Idem vasa que [illegible] sapientia format ut sint advenit gratia replet ne vacua sint si strenuum operarium invenit. Ber. super ca. esse in veritate didici nil eque efficax esse ad gratiam promerendam retinendam recuperandam quam si omni tempore inveniaris non altum sapere sed timere. [illegible] de penitentia

Gravius in omni penitentiam agere est et perpetrata mala plangere et plangenda non perpetrare. nam qui sic alia deplorat ut tamen alia committat adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat. Aug. de mirabilibus sacre scripture. qui per penitentiam peccata diluit angelice felicitatis consors procul dubio erit. Idem [illegible] de penitentia [illegible] et odio [illegible] qui iam non penas tantum timet sed ad bonum deum festinat [illegible] dere quam consilio si contingit aliter et in fine desperando non est de eius remissione. sed quam vix vel raro est tam

uita q̄uisio timend᷒ ē de pen̄itente sero. ẏ᷒ pi
etas fidei ex postulat credē q᷒ oīs elemo
sine tot᷒ etatē ⁊ orōnes ⁊ op̄a iusticie ⁊
miē fuerant recognoscenti mortē suam
ad q̄uisionē suā. ẏ᷒ q᷒ nec penitē digne p᷒
q᷒ n̄ sufficeat uitās etate. ẏ᷒ penitens i
oīs fructus sue p̄nie p̄ncipes h̄eat nunq̄
sufficiat sp̄ doleat sp̄ de doᵒ an̄ q᷒ p̄ccauit e
rubescat dolorē cum uita finiat. ẏ᷒ n̄ do
lor finit᷒ deficiet ⁊ p̄nia. ẏ᷒ penitens sp̄ do
leat ⁊ de dolore gaudeat. ẏ᷒ penitēs q̄sidet
q̄litatē crim̄is i loco i t̄p̄re in p̄seu̇ancia
i uarietate p᷒ ⁊ q̄ h̄ fecit temptacōē ⁊ ip̄i᷒
uicii multiplici execucōne. ẏ᷒ mag̃ aliq̄ dn̄s
sanauit. ẏ᷒ de q̄tcōē. ẏ᷒ p̄nia est q̄dam dolen
tis uindicta puniens i se q᷒ dolet q̄misisse
qui aᵗ dolet q᷒ detinet in mortali corpe de
sidat qᵈ amat plorat qᵈ tardat. ẏ᷒ qui
me q̄fessi᷒ fuit coram hoīb᷒ ⁊c. oīs q̄tumq̄
⁊ q̄uentor peccor̄ cui᷒cūq̄ ordis ē fuit sacdos
q̄fitebor ⁊ ego eum n̄ā qui inuocauit nom̄
dn̄i. i. ẏ᷒ q᷒ noiat᷒ dn̄s. i. qui uocauit eum
ad se seruiendo ⁊ n̄ q̄dicendo ut fortitum se
pe fecit. oīs idē q̄uenit sic ille peccor saluᵘ erit.
ẏ᷒ p̄nia langores sanat lep̄sos curat mor
tuos suscitat sanitatē auget gr̄am q̄ser
uat claudit g̃ssu. audis copiam cetis reddi
tur usu uicia fugat uirtutes exornat
m̄tē munit ⁊ roborat. ẏ᷒ de v. q̄fusionib᷒.
peccatᵒ n̄ dn̄t rep̄ceriū nunq̄ p̄nia morᵒ a
mare fleuisti. p̄nia gᵈ res ē optima ex
tra q̄ defectus reuocat ad p̄fectū. ẏ᷒ miser.
si tu uis age p̄niam n̄ā q̄ia p̄ccare nō
potes pc̄ca te dimiserūt n̄ tu illa. ẏ᷒ i ep̄la.
si res aliena p̄p̄ q̄m pecc̄m ē cū reddi pot
n̄ redditᵘ n̄ agitᵘ p̄nia. s; fingitur. si aūt
ueraciē agitur nō remittitᵘ pecc̄m n̄ resti
tuat̄ ablatū. s; cū restitui pot. ẏ᷒ nec
uitā et̄nā. ẏ᷒. li. iiij. de desidio. Aug. fa
cili᷒ inuenit. li. iiij. de i nocent. ysi i eth.
p̄nia appellata. q. punicia. eo q᷒ ip̄e hō i
se penitendo puniat q᷒ male admisit. nā
nil aᵈ agunt qui uaciē penitent n̄ ut id
qᵈ male fecerit i punitū eē n̄ sinant. eo
q̄p̄pe nā gᵗ n̄ p̄cenab; ille p̄cat tāt᷒ altū stru
q; iudiciū n̄llis q̄ceptor euadit. ẏ᷒ de sū. bo.
p̄nia medicamtū uulnus spes salutis p̄ q̄
peccores saluant̄ p̄ q᷒ ds ad m̄iam p̄uocat᷒
q̄ n̄ t̄p̄e pensat s; p̄funditate luctᵘ ⁊ lac
mar. ẏ᷒ n; iiij. li. iij. de secuitate. ẏ᷒ i
sino. in anis ē p̄nia q̄ sequens coinquinat cul
pa. Ysidᵒ. Expans᷒ inter o p̄nia q̄ pecc̄i in instante

do remittit ⁊ p̄ad᷒sum reseras q̄ q̄trita sa
nas. oc̄ii exem ex hylaris uitā istitui re
uocas. statū restituis honorē renouas.
fiduciā reformas gr̄am q; h̄undanciorē
refundis. ẏ᷒ o p̄nia quid de te nouit referā.
oīa ligata tu soluis oīa soluta tu rese
ras. oīa adūsa tu mitigas. oīa q̄trita tu sa
nas. oīa q̄fusa tu lucidas. oīa desp̄ata
tu aīas. ẏ᷒ p̄nia respuit auariciā. horret
luxuriam fugat furorē firmat amorē ca
lcat supbiā. q̄tinet linguā q̄ponit mo
res. odit maliciā excludit inuidiā. Ber.
ē qui amat aiām suam p̄dit eā occidēdo su
ponendo ut martir suū affligendo ut pe
nitens. ẏ᷒ de .xv. g᷒ qui ueraciē penitet
laborē p̄nie n̄ abhorret. s; q̄cq̄d gᵗ p̄ culpa
q᷒ odᵒ iniungitᵘ tacita q̄sciā paciencᵘ am
plectitᵘ. ẏ᷒ miser. si uis age p̄niam punire
oz miseria corpus affligere iudicare te ip̄m ut
n̄ incidas i manᵘ dei uiuentis. tūī id quod
t; ne qᵈ nimis rep̄hendendum ē fuor i modestᵘ
ne noceat uirtuti seruat i discretōi. Capitulo
Ares i ros. Illuqm. xxiiij. de q̄fessione.
Cognitas delicta fletu delere i q̄sp̄ctu di
uinitatis nō dubites m̄iam q̄sequi q; nullum
p̄ccatū reuisū despicit qui peccores redime
uenit. ẏ᷒ sic ergo mala q̄ nos q̄misisse meminim᷒
fletib; puniam᷒ ut pl̄uma p̄mie p̄uenim᷒
ad carmē uite. nec si afflixi n̄i penitendo i
uolum᷒ ut postmodᵘ sine fine senciam᷒. ẏ᷒
i mor. quo uberi᷒ culpa defletᵘ eo alcior
cognicō uitatis attingitᵘ. q; ad uidend᷒ i
eminum polluta dudū q̄sciā lacrimis p̄pa
rata renouat. ẏ᷒ quilib; peccor. i. i c. de iu
sticia. ẏ᷒ si nos uirtus q̄puctōnis intimus
afficit oīs decepte p̄ue suggestōis obmutes
cit. ẏ᷒ in pasto. q. i littora aq̄ sem p̄m̄i uo
luit qui dū fletib; suis ante iudiciā s̄brā
bat an̄ dei oclos sordidas ⁊ ip̄s lacrimas fa
cit. ẏ᷒ qui q̄missa plangit nec tn̄ dese
rit tanto grauiora culpe se subicit q̄sto ip̄sam
q̄m̄ flendo i petrare potuit ueniā q̄tempsit.
Aug᷒ de p̄nia sic̄ torm̄es p̄nie dolor ē. ita
licēme testes doloris. ẏ᷒ qui se cognoscunt
sic sp̄ p̄ccant ita sp̄ plorant i tota uita sua
q̄ ē temptacō sic ēm̄ plorent totā uitā
suā. ẏ᷒ m̄q̄ aliq̄ dn̄t sanauit q᷒ oīo nō
liberauit totū eī hoīem sanauit in sabbo. q;
⁊ corp᷒ ab infirmitate ⁊ aiām ab oī cont̄a
gione. i dicens penitēcē oz simul dolere
de oī crīe. ẏ᷒ facil᷒ dur᷒ ē. cui᷒ iustis dolo
rem oclī carnis nequiunt declarare. s; sa

ac culpabilr se dur̄ q̄ deflet dampna tp̄a
ul' morte amici ꝛ dolorē pc̄i nō ondit
lacrimis. Jd' qui penitet oīo peniteat ꝛ dolorē
lacrimis ondat. Jd' mich. medita da in dn̄e m
ħ gemito pane dolorꝭ ꝛ lacrimaꝝ q' occurrit sn̄
dem copiā deliciaꝝ. Jd' sit pn̄a ꝯtinua ama
ra. comes etatis mee ꝯtinu9 dolor i lana
bil' ꝯror uite mee. Ψ. si n̄ sū dign9 oc'los ad
celū leuare orando ēte n̄ sū dign9 eos ul'
tegere plorando. Jd' in ꝯf amore amoris
tui facio istud recolens uias meas nequi
tias i amaritudīe recogitatōis mee ut tu
dulcescas m. dulcedo n̄ fallax dulcedo felix
ꝛ secura ꝛ colligens me a dispsione i q̄ frustratī
discissus sū dū ab uno te auersus i multa eua
nui. Jd' Ps. sicut ꝯf al te ita ꝯglutinat ꝛ uni
dō ut penitentis lacrime. Jd' ꝯfadm q̄ ip̄e mīs
ē leticia. etitiā hō cohedem ita q̄ s' dm sc̄e
lacrime leticiā assumunt ꝯtinuā ꝛ i martelli
bilem. Jd' inser neō ad dm aliqn̄ flens accel
sit qui n̄ qd postulauit accepit. nisi ab eo
bn̄ficia dolgnt aptauit qui nō ipetret
q' uoluit. ipe ei qui ꝯsolat9 flentes dolen
tes timor. penitentes informat. Jd' li. de ꝯ
pūc. cor. sic i pole est ut ignis i flumine m
aq̄. ita i pole ē ꝯpūctōem uigere in deliciis
ꝯtraria ei hec i ucem s' sunt ꝛ peremptoria.
illa ei m̄r flet9 ħ mr̄ risus illa cor ꝯstringit
ista dissoluit. Jd' sola est ꝯpūctō q facit aīaz
horrescere ꝓspum desidare celestiū amare la
crimas fugere risū. Jd' ħ est hūiliati cordis ua
ꝯpūctio magna ageshulia loqui uite opa
ri ꝛ sr̄ pctis time ac treme. Ysi. de sū. bo.
ꝯpūctō cordis est hūilitas mētis cū lacrimis
exoriens de recordacōe pc̄i ꝛ timore iudicii.
Jd' qui nocturna illusione. s' de lyxcia. Jd' la
crime pn̄e ap̄ dm ꝓ baptismate reputantur. vnde
quātumcumque sint magna delicta q'uis g'uia n̄ tn̄
i illis dm mīa despanda. Ambs de excessu fra
tri. nō solus dolor lacrimas hēt ꝛ leticia la
crimas suas ꝛ pietas fletū excitat ꝛ oīo stra
tū rigat. Bn̄ sr̄ cū alta suspiria testant
laticiā aīor. Jd' dies messiō iumb' declinaue
rit ꝛ sū fructu pereret. i pole ē ut reuocem
placeat ē dn̄e ut recogitē eos i amaritudīe
aīe mee. Jd' absciditr sto acuto ꝯpūctōis
ulc9 iueterate ꝯsuetudis. Jd' de ꝯtemptu mūdi
felices lacrimas q' benigna maē ꝯditoris
ab tēget ꝛ ui oclī q' intaliu liqfi elegerit
q' eleuari i srbiā. qm̄ oē sblime in de q' ama
ritie ꝛ petulantie familiari. Jd' de xii. grad.
qs intas g' i nouesce ac ꝓ ħ inlesce fec noce

ē ut cuncta q̄ amare solebant ꝛ ipis fc̄a a
marescant. Jd' inser miserere mē tuc qui
dm ē uis miseri. lauā ꝓ singulas noctes
lectū tuū lacrimis tuis stratū tuū riga
re meriito. si ꝯpatis ē ipi. si laboras i ge
mitu pn̄e. pmo ei ħ grad9 mīe ē nam
utriq3 ꝯsequens. Jd' si nō plangis plane nō
sentis aīe iniuria ꝯsciē lesionē. sz nec fu
tura sentis gaudia ꝯcupiscis si nō cotidie
postulas ea cū lacrimis. Jd' pmū opus fidei
ꝓ dilectōem opantis cordis ꝯpunctō ē i q̄
plane deitr9 ciciunt demonia cū ab affcū
eradicant pctā.
Ber9 i mor. ħ sunt iie hūilitatis
testimonia ꝛ i iquitatē suā ꝯnux cog
noscē ꝛ cognitā uoce ꝯfōnis apire. Aug.
i ser. utile ac salubre est ad monent ut
pcā nr̄a debeam9 lugē ꝛ hūilr n̄ solū
do s; ē scīs ꝛ dm timētibz ꝯfiteri. Jd' de pn̄a
ista assidua pcā. ꝛ sdam. q. necia assidua
lauentur ꝯfōne. assidua restaurentur uibi
lacōne. Jd' fit ueniale ꝓ ꝯfōnē qd crimina
le erat in opatōe. Jd' qm̄ uerecūdia magna ē
pena q̄ erubescit ꝓ xp̄o fit dignus mīa. vn̄
p3 q' quāto pluribz ꝯfitebr i spe ueniet
pcūdinē crimis tanto facili9 ꝯsequit grām
remissionis. Jd' qui ꝯfiteri uult pcā ut iue
niat grām q̄rat sacerdotē scientē ligare
ꝛ soluere. ne cū negligens cīca se extiterit ne
gligat9 ab illo qui eum misedit monet
ꝛ petit ne ambo cadant in fouea q' stulte9
euitare noluit. tanta itaq3 uis ꝯfōnis ē ut
si deē sacerdos ꝯfiteat9 pximo. Jd' qui oīo ꝯfi
tet9 sacerdoti melior q' poē ꝯfiteat. Jd'
ponat se penitens oīo in potestate iudicis. ꝓ
de satisfactōe. Jd' caue9 fit penitēs ne uerecun
dia ductus diuidat apud se ꝯfōnē ut diuisa
diuersis uelit sacerdotibz manifestare qdā eī
uni celant q̄ alii manifestanda ꝯseruant q'
est se laudare ꝛ ad ypocrisim tendere. Jd' nz fa
cili9 ab i'imo deicim9 q' cū eū supbiendo
imitamur. nc uehemēci9 eū ꝓsternam9 q' cum
hūilitate dm̄ sequim9 tc acriores ei dolores
infigim9 q' cū plagas pctōr nrōz ꝯfitendo
ꝛ penitendo sanam9. Jd' pcā siū ꝓua siue
magna sint i punita ēē nō possunt. q' ul'
hoīe penitente ul' dō iudicante plectunt.
cessat aūt iram dei diuina si ꝯfessio pcurrat
hūana. Jd' i ler. ꝯfoni. ē dn̄e cui9 oclis nu
da ē abyss9 hūane ꝯsciē quid occultū eēt
i me ꝛ si nollē ꝯfiteri ē te ei absconderem
in dn̄e nō me ē. Jd' obsecro te dō mō ꝛ

me ipsum in I dicat ut confitear orationis pro me
fratribus meis qui in me sauciatum conspexero. Amb. de
penitentia qui iacet in tenebris conscientie et delictorum
suorum sordibus qui reorum carcere est fortioras. de
lictum proprium prode ut iustificeris. Ore enim confes
sio fit ad salutem. Jo. Cris. de compunct. cor. hes
accusatorem acerbissimum et instantem. preueni eum
et obicem os eius impudentissimum. propria sponte con
fitendo delictum. Ysi. in eth. confessio errorum
est professio desinendi. desinens. Gre. apertio est
dum confessio est. confessio autem antecedit. remissio se
quitur. Idem in synodo. confessio sanat. confessio iusti
ficat. confessio peccati ueniam donat. omnis spes
in confessione consistit. in confessione locus misericordie est. Idem in
tractatoribus. tu reuela per uias cogitationes tuas
illico manifesta. peccatum tuum occisum tacetur. crimen
autem tacendo ampliatur. Idem de sum. bo. seruo dei
tanta recordatio esse debet peccati ut ea que gessit semper
lacrimans confiteatur. Ber. in epistola. ama confessionem
si affectas decorem. rena uero confessio uel pulcri
tudo. uel decor. si peccata sunt in confessione lauantur.
Si bona opera in confessione commendantur. cum mala
sua confiteris sacrificium est deo spiritus contribulatus.
cum dei beneficia immolas deo sacrificium laudis.
Idem ablata confessione ille iudicatur ingratus et peccator
mortuus reputatur. amor tuo conspice tamen qui
non perit confessio. Gre. peccatorum est uita iusti gloria.
Idem sunt qui confitendo sic fabulam peccatorum suorum
narrant ystoriam et consuetudines die sue sine con
fusione annuntiant et pene sine penitentia et affectu
doloris. tunc enim lacrimas inueniunt et resoluuntur
in gemitum qui habent sensum doloris. Idem sicut esse
omne quod remordet conscientiam confitere humili
ter. Fidelis. glo. ad. iiii. confessio peccatorum te
stimonium conscientie timentis deum. qui enim timet
iudicium dei peccata non erubescit confiteri. perfectus enim
timor soluit omnem pudorem. Unde. Io. iubemur
confiteri peccata ut erubescentia patiamur pro pe
na. Bern. in epistola. Sepius narrare uigilantius
est et uitia sua confiteri sanitatis indicium est. ex
pertissimi. Gre. ut errores mentis corrigere possint

Greges inpasto. iii. XX. de satisfactione.

Quod nimis cruciatibus pascitur. Sed delictorum
morbos medicamentis contrariis medetur. ut qui
uoluptatibus delectati discessimus. fletibus ama
ritati redeamus et qui per illicita diffluendo
cecidimus a licitis nosmetipsos restringendo
surgamus. Idem in om. dum aretributione uicennis ultime
esse quam temporis securitas uident debent pensare ma
lum quod sequitur. penitentes geme gementes in
tare ea que commisimus peccata et indesinenter aspicere
aspicientes. flere flentes ab iis. Aug.

in regula quicumque conuitio uel maledicto uel etiam criminis obiec
tu aliquem leserit meminerit satisfactione curare citius cura
re quod fecit et ille qui lesus est sine disceptatione dimit
tere. Si autem inuicem se leserint inuicem sibi debita relax
are debebunt. Idem de ecclesiasticis dog. penitentia uera est penitenda
non admittere et admissa deflere. satisfactio penitentie
est causas peccatorum excidere nec earum suggestionibus aditum prebe
re. Idem secreta satisfactione. Gre. li. iiii. de religione.
Idem de penitentia ponat se penitens omnino in potestate iudi
cis in iudicio sacerdotis nil sibi reseruans sine ut omnia
eo iubente paratus sit facere pro recipienda uita anime
que faceret pro uitanda corporis morte. Idem qui multos
offendit peccando multos debet placare satisfaciendo.
Idem in eth. de cotidianis breuibus leuibus que peccatis sine
quibus hec uita non ducitur cotidiana oratio fidelium satis
facit. Idem in epistola nil autem agit qui uacat penitere nisi
to quod male fecerat in preteritum esse non sinat. Ambros.
sermo lui. nemo diffidat nemo ueterum conscius delictorum
penitentia diuina despet. nouit deus mutare sententiam si tu
noueris emendare delictum. Idem sermo ui. in maclati. tanta
uis enim datur consummationis est ut in quandam redeat pueri
tie spiritualis etatem qui mas errores ignoret. crimen
et si uelit non possit admittere que deliquit uisum non
se peccando. Ysi in syno. cum sit et recenti cura semper lu
gens semper metuens semper suspiria cordis emittens. Idem
de sum. bo. ille penitentiam digne agit qui reatum su
um satisfactione legittima plangit. Idem contra inc pro
penitentiam prouisio peccatorum sit sine metu tamen hoc esse
non debet quia penitentie satisfactio diuino tamen pensatur iudi
cio non humano. Ber. sermo de. bu. et ueniam debet esse satis
factio pro que emendatur. Silua cuiusdam glo. sermo po.
XXX. est quedam confusio temporalis que est ad horam quando pro
dest. scilicet perturbatio cum respicieris peccata sua et re
spectione horrentis et horrore erubescentis et ru
bore corrigentis. XXX. de ...

Greges in mor. Non res eadem semper est uirtus
quia pro momento temporum sepe uitia mutantur
actionum. Idem plerumque uirtus est cum indiscrete tenetur que
mittitur. cum discrete in tempore continuatur tenetur. Idem omnis
uirtutes. Gre. li. iiii. de contemptione. Aug. de
ci. dei. li. iiii. de caritate. Idem uirtutes quas
sibi habere mens uidetur pro quos in parte corporis et uitiis ad
quas libet adipiscendum uel tenendum retulerit nisi ad deum
ipse uitia sunt potius quam uirtutes. Idem li. iii. de
li. ar. uirtutes quibus recte uiuitur magna
bona sunt. species autem quorumlibet corporum sine quibus
recte uiui potest minima bona sunt. potentie uero
animi sine quibus recte uiui non potest media bona esse
uirtutibus nemo male utitur. ceteris et bonis. scilicet me
diis et minimis non solum bene sed et male quisque uti potest.
Idem de lxxxiii. questionibus. omnis ordinatio que uirtus etiam no
minatur est fruendis frui et utendis uti.

ysi. de sū. bo. Pº in cia extirpanda sit ī hoīe
deīde inserende virtutes nā coherere t iungi
n̄ p̄t uirtus cum uicio. pudor cū petulantia.
fides cū pfidia. caritas cū liuore. It qsqs ex
deteriore iam melior eē cepit caueat de accep
tis extolli uirtutibz ne g̃ in̄ p uirtutes cor
ruat qui pg ex lapsu in uicior iacebat. Io
cō sr̄ io. Sic malicia t ām gehennā eos qui
hic cas p ticipant et iare assuecunt. Ita uir
tus t ām regnū eos qui hic eam opant̄ ptra
hit uoluptati cū spe optima t delectacoē
ppetua iuiie faciens. Ambrosius sr̄ lu. n̄ it
est n̄ posse peccare. s; nolle. atq; ita tene p
seuancia uoluntatis ut uoluntas ī sancti
tati usu uertat naam. Ito sr̄ eē. mediu
uicior uirtus tenet. atq; p inde sedula ager
n̄ solū putacōe s; t eradicatione. It ī epl'a.
uirtus in pace acquirit̄ in pelium pbat̄ applica
sunctoria. Seneca in epl'a uirtus n̄ est ex
recta rō. It cū uirtus utriq; mediū t mod̄
sit eq̄ pccat q' excedit q' q' deficit. It nulli
pclusa ē uirtus. oibz pz oms īuitat. oms
admittit. n̄ eligit domū n̄ sensū. nudo hoīe
contenta ē. It uirt⁹ extollet hoīem t sr̄
tara mortalibz collocat̄ nec ea q̄ bona n̄
ea q̄ mala uocant̄ aut cupio nimis aut
expauescat. It oīa ista ī q̄ diuini casus exercet
seruilia sunt. pecunia t corpus t honores
imbecilla. fluida. mortalia. possiones ī cer
te illa uirtus libera ī uicta opa uirtutis.
It q̄admodum cetera lumina claritas sol' obscu
rat. sic dolores molestias ī iurias uirtus
magnitudine sua elidit atq; opprimit. t q̄
cūq; affulserit ibi q̄ cetera sine ea apparent extin
guntur. Nam si magis ulla ī portionem hīnt
ī comoda cū ī uirtute incidunt q̄ ī ma
ri imbres. It sola uirtus pstat gaudiū p
petuū securū ī siquid obstat nubiū in
intuenti q̄ infra feruntur. nec umq; uincunt
diem. Tullius in rethor. Virtus ē aī habitus
n̄ m roīn consentaneus. [illegible]
Fides impius cū dulcius uidet uen theo
rt qui sese ex nobis p rē metr̄ eorū cō
uenit ab eo p culdubio culpe reatū n̄ ex
petit q̄ ibi eius uena fides spes t caritas
absconditur. It ī more ī corde n̄ nūq; p flagel
la turbatur caritas. p formidinē pcutit̄ spes
p q̄ones pulsat̄ fides. It bona suma sunt
fides spes. caritas q̄ cū ī iacent ī fueritur ī ma
lo ī flecti n̄ possunt. It sr̄ ēē tres sunt z
uirtutes sine quibz istam optimi aliq; iam p
uidebz fides spes. caritas. It in iqui sq; q̄ ī

actiue uite et contēplatiue insistat̄ tantum credit q'
sperat amat t opat̄ t amat. tm̄ amat q̄n
tū credit sperat t operatur. q̄ntū credit amat
t sperat. ysi ī eth. tria sunt q̄ ī religionis
cultu ad colendū deum ī hoībz p quirunt̄. s.
fides. spes caritas. Aug de doc. xa. hō
fide spe caritate sbnixus eaq; ī concusse re
tinens n̄ īdiget scripturis n̄ ad alios īstru
endos. It de trin. hi sunt illa tria pp q̄ ī aīo
edificanda oīm diuinorum librorum machinam
ta consurgunt. fides spes. caritas ī aīo
credentē q' n̄ dū uidet t sperante atq; ama
te q' credit. amat̄ g° t q' ignorat. s; tm̄
credit̄. It in sollio. qd' nos fides erudit.
spes erigit. caritas iungit. It sr̄ ēbrietas.
s. fide spe t caritate illa aīa saciat̄ ut p sta
deū sūnde. Io de amore dei. pot ēē ut
fides t spes sint sine caritate. ut aū caritas
fidem t spem uīse n̄ contineat n̄ pt̄ ēē. It de
sr̄ qui habitat. dicat fides parata sunt magna
t ī excogitabilia bona ad fidelibz suis deo
spes mihi illa suant̄. nā ēcia q̄d caritas ēro
mi aut adilla glo. ergo n. fide t spe t carita
te hic colit̄ deus t ad contēplatiōnē puenit̄ que
ē uita eterna.
Fides in oīm. fides est rerū argumentū
est q̄ apparere nō possunt. q̄ t eā appa
rent iam fidem n̄ hīnt. s; agnicōm. It fides
n̄ hēt meritū huāna rō pbet experimentū. It sr̄
ēē n̄ uirtutibz uenit̄ ad fidem. s; fide p
tingit̄ ad uirtutes. Aug de ciuib. Deo cuiz
equalitate adē. Ille apud eū plus hēt loci qui plus
attulerit n̄ argenti s; fidei. It d̄ s̄ hil. qn̄ deo ad
iuuante excita igitur̄ fide ipē deo adē t ma
illi n̄ andet. tirpio suprandet t molestie p fe
rende. It de isb d°. nulle maiores diuicie nulli
thesauri nulli honores nulli mūdi h° maior est
sulia q̄ ē fides catholica q̄ peccatores hoīes saluat
infirmos curat cathecuminos baptizat fi
deles iustificat penitentes repat. iustos aug
mentat martyres coronat. It ille credit ī
xpm̄ qui t sperat ī xpm̄ t diligit xpm̄. nā si
fidem hēt sine spe ac sine dilecōne xpm̄ eē credit
n̄ in xpm̄ credit. ysi de sū. bo. frust̄ blādo
sola fide blandit̄ qui bonis moribz n̄ ornat̄.
Io. eḡ. sr̄ ast. uirtus fidei ī puul' securat t ī se
curitate p ielitat̄. It fides mihi. ī. li. v̄a. de
religione. It sr̄ io. magnū bonū fides qn̄ a
ex lida fiat uīute ab amore uiuente t fuente
aīa. s̄ philosophos nos oñdit. h uilitate hu
manā concilcat. It nō sufficit fides ī reg
nū inducē. s; h maciē t contemplare hēt eos

qui iam mala demonstrant qui eis sunt uolun-
tate dni sive plagis illis miraculis. L. in expecta-
ti mi saluatoris aduentum dm omnipotentem
tenentes et diligentes sue salutis certissimum
promissorem credentes in promissione fidelem et
sperantes certissimum redemptorem in hac fide
et expectatione saluati sunt. Licet quamuis et quare et quo
ordine salus repromissa sit fuit ignorarent. Item
super Ier. quod non inueniat fides attingit in accessi-
bilia deprehendit ignota. comprehendit immensa
apprehendit nouissima. ipsam denique eternitatem
suo illo latissimo sinu quodammodo circumcludit.
Item in ser. noctis est primo omnium credere remissionem
peccatorum non posse haberi nisi per indulgentiam dei. deinde quod
meriti quod operis boni nullum habere possit nisi ipse dederit ipse.
postremo quod uitam eternam promereri nullis potes
operibus bonis nisi gratis detur et illa. Item est fi-
des alia preceptorum alia signorum alia promissorum
qua credimus in deum. qua credimus deum. qua credimus
deo. Per fidem preceptorum credimus in deum. credere autem in
deum est in eum sperare et eum diligere. Per fidem sig-
norum credimus deum quia talia potest et omnia potest.
Per fidem promissorum credimus deo qui quod dixit promit-
tit ueraciter complet. De spe.

Gregorius in moralibus. Spes in eternitate animi eri-
git et ideo nulla mala que exterius tolerat
sentit. Tanto spes in deum solidior surgit
quanto pro illo quisque grauiora pertulerit. quia
nequaquam retributionis gaudium de eternitate
colligitur quod non hic pia tribulatione seminatur.
Aug. x. li. conf. Merito mihi spes ualida in illo
est quod sanabis omnes languores meos per eum
qui sedet ad dexteram tuam et te interpellat
pro nobis. Alioquin desperarem. multi enim et magni
sunt. Item languores mei multi et magni
sunt. Amplior est medicina tua. Item Ve et
laudabili uite hominum si remota misericordia dis-
cutias eam quia pio non exquiris delicta. Ve-
hementer fiducialiter speramus aliquem apud te locum
inuenire indulgentie. Item de ciuitate dei. no. et non
iam desperandus est participatione ubi scit posse
homines filios dei qui filius dei participatione
carnis factus est filius hominis. Super illud in eccl. Spes
uocata est quod sit pes progrediendi quasi est pes.
Ambrosius necessario desiderat. super de Iacob et uita beata
Io. Cris. in ser. Spes est in qua salus nostra consistit
et qua de terris animas uelut quibusdam cathenis
celestibus dependentibus in celestis erigit ad
superna. Item in ser. Spes triplex est. Nam de
fide preceptorum oritur spes uenie. De fide sig-
norum spes gratie. De fide promissorum spes glorie.
Item ter. considero in quibus tota spes mea consistit.

caritatem adoptionis. ueritatem promissionis.
potestatem redditionis. In vita. s. lib. iiii. de confiden-
tia. De caritate.

Gregorius in moralibus. Credis nam caritas tua quia
ualde constrictus sum de absencia tua ac
si interius in uiribus ipse extulissem dilectionis eiusmodi
datis permanentis. Sicut nos ipsos diligere cor-
que langoribus tamquam aliis infirmitatibus con-
doleo. Item Quam bona est caritas que absentia per y-
maginem presencia exhibet per amo-
rem. diuisa unit. confusa ordinat. inequalia
sociat. imperfecta consumat. Item magna bonorum
omnium caritas nil sapit exterius. nil asperum nil
confusum. ita excitat corda et corroborat ut
nil graue. nil difficile sed fiat potius dulce quod
agitur. Item dum nos nobis per operationis opem con-
iungimus quasi ambulantes per lubricum inuicem
manum nobis tenemus. Sicque ex magna per uni-
one caritatis ut eo singulorum robustius cari-
tas perficiatur quo et alter alteri innititur. Item si-
me participem. In lib. iiii. de continentia. Item dum unum
in redemptoris nostri corpore membrorum sumus sicut
in culpa et uia delator ita sicut in bona acto-
re letificor. Item Summa dilectio est uiatore cre-
ditur cum nec de preteritis adimpletis nec de futura iustitia le-
tatur. Item caritatem prebe praedicator egregius uin-
culum perfectionis uocat quia uirtutes quidem cetere
perfectionem generant. sed tamen eas caritas ita li-
gat ut ab amantis mente dissolui iam ne-
queant. Item Caritatis cum sic proprium mentem con-
diam seruare composita. dissociata coniunge-
re. Sua dirige et uirtutes ceteras perfectionis sue
in unum iunge solidare. quisquis in eius radice se
inserit. nec uiriditate deficit. nec a fructu
marcescit. Item nec ab eo credendus est qui per dilectionis
uinculum meo inheret. Item in mor. uirtutum mortis
dilectio comparatur quia inimica mente quam semel ce-
perit ad delectatione mundi funditus occidit. Item quam
ualde mens amat in sermone replet.
Item probatio caritatis non est signa facere sed unumquemque
ut se diligere. Deus autem uia cognoscite de proximo ut
meliora quam de semetipso sentire. Item per amorem
dei amor proximi gignitur et per amorem proximi
amor dei nutritur. Item in past. multa sunt que
imitari non possumus et in aliis amamus et nostra
tum fiunt que amamus in nobis hic quoque pensetur in
uidi caritas quante uirtutis est quem alienum laboris
opera nostra sine labore facit. Item in om. uis amoris
hoc solet agere in animo ut quem ipse sibi cogitat nullum
alium credat ignorare. Item diuinum proximum amare
conuertitur qui non cum eo in necessitate illius et ea
que sibi sunt necessaria partitur. Item ille dm. d. cum de

ꝯsensu. It̄ si qͥs q̄ͥ lꝫ amat s; ꝓꝑ dm̄ n̄ am
at. caritatē nō hꝫ s; hꝫē se putat. caritas
q̄ uia ē eū ⁊ in dō diligit᷒ amet ⁊ ꝓꝑ dm̄ dili
git᷒ inimic᷒. It̄ de dilectōe ꝯdotoꝛis lingͣ. meō
⁊ mea requirat᷒ nāq̄ ē dei amoꝛ ociosꝰ. o
ꝑat᷒ ⁊ eni magna si ē. si uo opari renuit. a
moꝛ n̄ ē. It̄ si q̄ ī pendi nob̄ recte uolum᷒
alus īꝑtim᷒ ⁊ q̄ nob̄ fi nolum᷒ uꝫ alus facē
decinam᷒ caritatis uim illesa ꝑ uam᷒. Ib
sr̄ ez. tm̄ qīꝫ poꝛtat ꝓximū q̄ amat. si
eni amas poꝛtas. si desinis amare desinis ⁊
tolꝗ̄re. It̄ sr̄ eē. caritas sola coꝛ purificat.
mitē intēptacōībꝫ roboꝛat ⁊ ut sedes sapīē
fit aīa uiri quiete ꝯbuit ⁊ locū ꝑpat.
Ambꝛos᷒ de off. n̄ minꝰ uos diligo quos m
eūꝰ genui q̄ si ꝯiugio suscepissem. nō
eni uehemencioꝛ ē nā ad diligend᷒ ad diligē
d᷒ q̄ gr̄a. It̄ plus ēe dilig̅e debem᷒ quos
ꝑpetuo nobcū putam᷒ futuros q̄ qs tm̄
ī hꝫ seclo. ꝓsi de sū bo. q̄tin᷒ n̄ nulla fide atqꝫ
opibꝫ sc̄itatis uideant᷒ eē ꝑticipes. tū qꝫ
ꝑuant᷒ a caritate sin̄e dilcōīs nllm hīt
incremētū uirtutis. Ieꝛ in epl̄a ad amā
tibꝫ durū. nulls difficl̄ amoꝛ amem᷒ ⁊ nos
xp̄m ⁊ facile uidebꝫ eē difficile. It̄ inter hꝫ
hꝫē īpaciens amoꝛ ut q̄ desidat sꝫ ī ueniire
se credit ignoꝛat sꝫ quid iudicatū. rōne nl̄
totiens caret. nescit mod᷒ n̄ ꝗ̄ cogitare p̄
q̄ q̄ diligit. amoꝛ nō accipit dei ī possibilita
te solaciū m̄, ex difficultate remediū. Aug᷒
de doc. xp̄a. q̄tuoꝛ sunt diligenda. unū q̄ s
nos ē alt̄m q̄ nos sum᷒. tciū qd iuxta nos
ē. quartū qd infra nos ē. It̄ ille iuste ⁊ sc̄e
uiuit qui reꝝ integ̅ estimatoꝛ ē. ipse ē aūt
qui oꝛdinatā hꝫ dilectōēm. ne aūt diligat
q̄ n̄ ē diligend᷒ aūt si diligat q̄ ēt diligend᷒
aut amplꝰ diligat q̄ minꝰ diligend᷒ ē aut
eq̄ diligat q̄ minꝰ ul̄ amplꝰ diligend᷒ ē q̄
minꝰ ul̄ amplꝰ q̄ eq̄ diligend᷒ ē. It̄ oīs pecca
toꝛ in q̄ntū pccoꝛ ē. n̄ ē diligend᷒ ⁊ oīs hō ī
q̄ntū hō diligend᷒ ꝓꝑ dm̄. ds aūt ꝓꝑ se ipm̄ ⁊
si ds oī hoīe ampliꝰ diligend᷒ diligend᷒ ē ampliꝰ
q̄sqꝫ dm̄ dꝫ diligere q̄ se ipm̄. It̄ oēs eq̄ dilige̅
di sunt. s; cū oībꝫ ꝓdeē n̄ possis hīs potissime
ꝯsulend᷒ ē qui ꝓ locoꝝ tempoꝝ ul̄ qꝫ lꝫ reꝝ
oppoꝛtunitatibꝫ ꝯstricta ē. q. q̄dam soꝛte
iungunt᷒. It̄ de catheꝛ. rudi diligam᷒ deum
q̄m ꝓoꝛ dilexit nos ⁊ filio suo unico n̄ pep
cit. s; ꝓ nob̄ oībꝫ tradidit eū. si dm̄ amare
pigebat. saltem reamare n̄ pigeat. nulla ē
eni maioꝛ ad amoꝛē ī uitacō q̄ ꝑuenire amā
do. ⁊ nimis dur᷒ ē aīm᷒ qui dilcōnē si nolebat

ī pendere noluit rependere. It̄ in eade ꝑpea xp̄c
aduenit ut cognosceret homo q̄ntū ds diligat
eū ⁊ nō cognosceret ut ei dilectōē a quo ꝓoꝛ dilcs
ē ī ardesceret. It̄ de ꝑfectōē iusticie. ꝑfca cari
tas foꝛas mittit timoꝛē ⁊ facit ꝑcepti sarci
nā leuē. n̄ solū n̄ ꝑmente hoīe pondeꝛ ue
rū ⁊ subleuante inte pēnaꝝ. It̄ de uidui. te nllo
m̄ sr̄ honosi laboꝛes amanciū. s; ī ipi delec
tant sic̄ uenanciū aucupanciū. piscanciū. It̄
ī eo q̄ amat᷒ aūt n̄ laboꝛat᷒ aūt ⁊ laboꝛ ama
tur. It̄ de trin. qui amat hoīes aut quia iu
sti aut ut iusti sint amare dꝫ. sic eni se ipm̄
amare dꝫ. aut q̄ iust᷒ est aut iust᷒ sit sin̄
ullo piclo. It̄ neō ad uolens facit qd n̄ ī coꝛ
de suo ꝓꝰ dixit qd ubi amoꝛe ꝯcepit sui
creatur esu creatoꝛis. It̄ de moꝛibꝫ ecc̄e.
nichil ē tā durū atqꝫ ferreū qd n̄ amoꝛis ig
ne uincat᷒ quo cū se aīa rapit in dm̄ sr̄ decem
carnificinam libera ⁊ admiranda uolitabit pē
nis pulcherrimis ⁊ integerrimis quibꝫ ad dei
amplexū amoꝛ castus innitit᷒. It̄ sol᷒ se no
uit diligere qui dm̄ diligit. It̄ qui diligit
ꝓximū agit q̄ntū p̄t ut saluū coꝛpe. saluumqꝫ
aīo sit. s; curā coꝛpis ad salutē aīe referen
da ē. It̄ de spū ⁊ lr̄a. ꝯtra ad ul̄ credi. ⁊ tū
n̄ diligi p̄t diligi aūt q̄ n̄ sciat᷒ n̄ credit᷒
n̄ p̄t. It̄ de ci dei. ꝑfcm odiū dꝫ malī qui sm̄
deum uiuit ut nec ꝓꝑ uiciū odit hoīem nec
amet uiciū ꝓꝑ hoīem. s; odit uiciū amet
hoīem. It̄ iust᷒ q̄ distinct᷒ breuis ⁊ uera
uirtutis ē oꝛdo amoꝛis. It̄ de ꝗug. adul
mita sc̄ facienda n̄ iubente lege s; libera
caritate ⁊ ea sc̄ ī nr̄is officiis graciora q̄
cū liceret nob̄ ⁊ n̄ ī pende ea tā dilectōīs
ī pendim᷒. It̄ de sol. ī paciens amoꝛ nec la
cēmus mod᷒ fec n̄ amoꝛi decit q̄ amat᷒
It̄ mli. de dono ꝑseuan. nl̄ sic ꝑbat amicū
q̄ ad īm hoīs amici sb̄ poꝛtato. It̄ sr̄ i. cano
iohis talis ē q̄sqꝫ q̄l eius dilcō est. t'rā dili
git. terra eris. dm̄ diligis qd dicā ds eris.
ꝓs ego dixi dij estis. It̄ caritas ut ꝑficiat᷒
nascit᷒ cū fuit nata nutrit᷒. cū fuit nu
trita roboꝛat᷒. ē fuit roboꝛata ꝑficit᷒ cum
ad ꝑfectōēm uenit qd dic̄ m̄ uite xp̄c ē
⁊ moꝛi lucrū. It̄ dilige ⁊ quas fac. siue
taceas dilcōne taceas siue clames dilcōe
ne clama. si emēdes dilcōne emendi
si parcas dilectōe parce. It̄ in epl̄a ꝑseu
at diligencia caritatis frenetici castiga
re letargicū excitare ambos amare am
bo offendunt᷒. s; ambo diligunt᷒ ambo
molestant᷒ q̄ diu egri sunt ī dignant᷒

sed ambo sanati gratulantur. Item diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et diliges proximum tuum sicut te ipsum. Hec physica quia omnes omnium naturarum cause in deo creatore sunt. Hec ethica quia vita bona et honesta non aliunde formatur quam cum ea que diligenda sunt quemadmodum diligenda sunt diliguntur, scilicet deus et proximus. Hec est logica quia ipsa est lumenque mentis rationalis nisi ille deus est. Item in hac virtute non est nisi diligere quod diligendum est id eligere prudentia est nullis inde averti molestiis fortitudo est nullis illecebris temperantia est nulla superbia iustitia est. Quid autem eligamus quod precipue diligamus nisi quo nil melius invenimus. Scilicet deus est cui si ad diligendo vel preponimus vel equamus nos ipsos diligere nescimus. Item tanto nobis melius est quanto magis in illum imus quo nil melius est. Imus autem non ambulando sed amando quem tanto habebimus presentiorem quanto eundem amorem quo in eum tendimus potuerimus habere puriorem. Item non faciunt bonos vel malos mores nisi boni vel mali amores. Item dicitur proximum diligere tamquam se ipsum ut quem potest hominem vel beneficentie consolatione vel doctrine informatione vel discipline coercitione secum ducat ad colendum deum. Item in libro X confessionum. Domine, minus amat te qui aliquid tecum amat quod non propter te amat. O amor qui semper ardet et numquam extinguitur, caritas deus meus, accende me. Continentiam iubes, da quod iubes et iube quod vis. Item domine amo te, percussisti cor meum verbo tuo et amavi te. Sed et celum et terra et omnia que in eis sunt ecce undique mihi dicunt ut amem te, nec cessant dicere omnibus ut sint inexcusabiles. Item pondus non ad ima tantum est sed ad locum suum. Ignis sursum tendit, deorsum lapis etc. Minus ordinata inquieta sunt, ordinantur et quiescunt. Pondus meum amor meus, eo feror quocumque feror. Dono tuo accendimur et sursum ferimur, inardescimus et imus. Ascendimus ascensiones in corde et cantamus canticum graduum. Item in libro X confessionum. Quid autem amo cum te amo? Non speciem corporis, non decus temporis, non candorem lucis ecce istis amicum oculis, non dulces melodias cantilenarum omnimodarum, non florum et unguentorum et aromatum suaveolentiam, non manna et mella, non membra acceptabilia carnis amplexibus. Non hec amo cum deum meum amo. Et tamen amo quandam lucem et quandam vocem et quendam odorem et quendam cibum et quendam amplexum cum amo deum meum, lucem vocem odorem cibum amplexum interioris hominis mei, ubi fulget anime mee quod non capit locus, et ubi sonat quod non rapit tempus, et ubi olet quod non spargit flatus, et ubi sapit quod non minuit edacitas, et ubi heret quod non divellit sacietas. Item de laude caritatis. Divinarum scripturarum multiplicem habundantiam latissimamque doctrinam sine ullo errore comprehendit et sine ullo labore custodit cuius cor plenum est caritate, dicente apostolo: plenitudo legis est caritas. Item ille tenet et quod patet et quod latet in divinis sermonibus qui caritatem tenet in moribus. Item fratres sectamini caritatem dulcem et salubrem vinculum mentium, sine qua dives pauper, dulcis est. Item caritas in adversitatibus tolerat, in prosperitatibus temperat, in duris passionibus fortis, in bonis operibus hylaris, in temptatione tutissima, in hospitalitate latissima, inter veros fratres letissima, inter falsos patientissima. Item caritas casta fuit in Susanna erga virum, in Anna post virum, in Maria preter virum; libera in Paulo ad arguendum, humilis in Petro ad obediendum, humana in fratribus ad confitendum, divina in Christo ad ignoscendum. Item caritas inter opprobria secura est, inter odia benefica, inter iras placida, inter insidias innocens, in iniquitate gemens, in veritate respirans. Item in mediatam non melius nec utilius nec decentius quam pro dilectione rependi preter quam pro dilectionem datum est. Item miser ego quantum deberem diligere deum meum qui me fecit cum non eram, redemit cum perieram. Non eram et de nichilo me fecit, non lapidem, non arborem, non avem aut aliquid de animalibus, sed voluit me esse hominem; dedit vivere, sentire, discernere. Perieram et ad mortalem descendit, mortalitatem suscepit, passionem pertulit, mortem sustinuit, mortem vicit et sic me restauravit. Auctor de spiritu et anima. Multa sunt in me de quibus coram deo erubesco et pro quibus valde illi displiceo, timeo; nec pro omnibus his quod impendam habeo nisi tantum ut diligam. Non enim melius est. Item amat deus ut ametur et cum amat nichil aliud vult quam amari, sciens ipso amore beatos qui se amaverint. Per amorem venit ad homines, venit in homines et factus est homo, et deitate illius esse cum filius hominum. Item Io. Cris. super Mattheum. Omnes species iusticie in peccatoribus invenit; sola gratia me caritatis non invenit in misterius dei. Item de compunctione cordis. Hic amantium mos est ut amorem suum silentio tegere nequeant sed nec eius linguam teneant: effert et prodit et flammas internas pectoris cohibere non possunt. Item ... et si fratres insanabiliter egrotaverint, maneamus curantes et portaremus ad mortis horam, ita enim in plebibus legem

et promissis potiemur bonis. Item virtus nichil ita facit clarum ut amor. Ber. de amore dei loquens de illo verbo Lu. x. Diliges dominum deum tuum etc. in deum a nobis et toti exigimur affectus in eo quod dicitur: ex toto corde tuo, totam scilicet vendicat voluntatem; in tota anima, totum amorem; in omnibus viribus virtutem designat caritatis; in tota mente sensum totum sapientie. Primum est ad deum voluntas animam movet, amor promovet, caritas contemplatur, sapientia fruitur. Item nichil aliud est amor quam vehemens in deum ordinata voluntas. Item te domine velle et vehementer velle est amare, et singulariter amare qui amari non dignaris cum omni alio aliquid rei sive carnali sive spirituali, sive terrestri sive celesti, quod non amet propter te. Hoc demum est non velle nisi bonum, hoc est habere quod vult omnia, quia habet te deus in quo amat te. Item de dil. deo. Causa diligendi deum deus est, modus est sine modo diligere. Item unde quo minimo sine modo a nobis deus amari meruit qui prior ipse dilexit nos tantus et tantum et gratis tantillos et tales. Item omnino sine modo diligendus deus et si absque premio sit intentum diligendus, vacua namque vera caritas esse non potest, nec tamen mercenaria est, que non querit que sua sunt. Affectus est non contractus. Item quecumque aliud videaris amare id plane amas quo amoris finis pertendit, non per quod tendit. Item sicut est quantitas cuiusque nec estimetur de mensura caritatis quam habet ut scilicet gratia quam magna sit quam parva quia nichil michi prodest dicente apostolo: Si caritatem non habuero nichil sum. Item nec ignoro quod honor regis iudicium diligit. Sed preceps amor nec iudicium prestolatur nec consilio temperatur nec pudore frenatur nec ratione subicitur. Rogo supplico flagito osculetur me osculo oris sui. Item ubi amor est labor non est sed sapor. Item non adduci blandiciis, non seduci fallaciis nec iniuriis frangi: toto corde tota anima tota virtute diligere est. Item valde michi amandus est per quem sum vivo et sapio. Si ingratus non sum et indignus, dignus plane est morte quem tibi domine recusat vivere et mortuus est, et qui tibi non sapit desipit, et qui curat esse nisi propter te pro nichilo est et nichil est. Item Spiritus est deus et concupiscit de corde anime illius quam forte adiuvet in spiritu ambulantem et carnem carnis non perficientem desideria, presertim cum sui amore flagitare conspexerit. Item fervor non sustinet pondus diei et estus, sed iugum suave et honus leve pro beneplacito patrisfamilias. Porro opus meum vix unius hore et si plus pre amore non sentio. Item de xii gradibus. Ve dulcis et suavis cibus caritatis que fessos alleviat, debiles roborat, mestos letificat, iugum denique veritatis facit suave et honus leve. Item de precepto et dicit: Fons vite caritas est et fluvius animam dicitur qui de illo non hauserit haurire porro quomodo potest nisi sint pleno ipsi fonti qui caritas est, quia deus est plenus, quia deo est qui amat deum in quo amat. Item mira caritas que sive foveat infirmos sive exerceat provectos sive arguat inquietos diversis diversa exhibens sicut filios diligit universos. Item Si vere in caritate illa que timorem expellit labores non sentit, iustum non timet, premium non requirit, et tamen plus omnibus urget. Item in apologia. O quanta fiducia caritatis. Alius operatur non amans et alius amat non operans. Ille quidem opus suum perdit, istius vero caritas numquam excidit. Item Ieronimus .xi. omnia facilia amanti. Item apo. vi. nullum premittit deus tradere quod ei fuit vel amore. De .4. cardinalibus. .26.

Quattuor morum temperancia prudencia fortitudo atque iusticia tanto perfectius sunt singule quanto invicem iuncte. Item sic est vel quia tamen prudens est quantum temperans fortis et iustus, tamen temperans quantum prudens fortis et iustus, tamen iustus quantum prudens temperans et fortis. Aug. in hac vita quia de caritate. Item de ... Illud quod agit iusticia in subveniendo miseris, quod prudentia in preveniendo insidias, quod fortitudo in perferendo molestias, quod temperancia in coherendo delectacionibus perversis non erit ubi nil omnino mali erit. Item de moribus ecclesie. Illas .iiii. virtutes quarum utinam ita in mentibus vis ut nomina in ore sunt omnium sic diffinire non dubitem ut temperancia sit amor integrum se prebens ei quod amatur; fortitudo amor facile tolerans omnia propter id quod amatur; iusticia amor soli amato serviens et propterea recte dominans; prudentia amor ea quibus adiuvatur ab eis quibus impeditur sagaciter eligens. Phi. in eth.: prudentia est in rebus qua bonis mala discernuntur, fortitudo est qua adversa equanimiter tolerantur, temperancia est qua libido concupiscentiaque rerum refrenatur, iusticia qua recte iudicando sua cuique distribuuntur. Hoc in epla ... scire quales creat deus ornatur hoc iusticiam prudenciam temperanciam fortitudinem. Sed hic in moralibus prologo sed hic gemina varietate distinctio. Item in ... quattuor quibus pugnamus et tegimur sunt scuta virtutum: prudencia iusticia temperancia fortitudo. Item contrario quattuor vicia sunt ... fortitudo quibus ab hoste perimur. Ber. de ... Sic iusticia querit prudencia invenit vendicat fortitudo temperancia possidet. De prudencia .27.

Quattuor in moribus cum rectitudo sed vires ad libertatem vocis erigit considerato ... veritatis pro de in humilitate custodit. Item in omni cogitatione que factus recogitatione que erat largitate divine pietatis aspicere et ad nostre iudica

dum ad se expectat cum lacrimis venire. Idem in reg. Simus in rebus secularibus non ore consilium. Idem. Vita est vita presens et tanto quisque necesse est ut validiantes semper caveat quanto maiora sunt dona que portat. Idem super eze. restat ut sive in aliena pravitatio fatigemur seu indigentibus nostra largiamur seu pro abstinentia carnem domemus seu zelo moveamur. Seu ex paciencia aliquid leniter supra tolleramus ut summopere debeamus in intentione nostra discutere quantum omne quod facimus non nostro sed divino zelo faciamus. Aug. de solio. cavendum est magnopere dum hoc corpus agimus ne quo sensibilium luceo penetrare in istius speciem quibus interstes perfetis quia opus est ut ad illam lucem ab hiis tenebris evolemus. Idem de singularitate clericorum. utilius est ut infirmum se homo cognoscat ut fortis existat quam fortis videri velit et infirmus inveniatur. Philosophus in ethicis. prudens dicitur qui porro videns per speciem est ei et incertorum provideat cas. Idem in sermone. quecumque bona cum discretione fecis virtus est quecumque sine discretione gesseris vicium est. virtus enim indiscreta pro vicio deputatur. Idem nil virtutes. Seneca li. iii. de clemencia. Sors prudencia absque natura. li. iii. de malicia. Ambrosius de off. Sapiens ut loquatur multa prius considerat quid dicat et cui dicat, quo in loco et tempore. Ber. de consideracione. quantum ad consideracionis attinet fructum. Tibi est consideracio rerum te quam te regat te. quam super te sunt. A te tua consideracio inchoet. ne frustra extendaris in alia te neglecto. Idem tua consideracio incipiat quidem duplici. Si consideres quid sis ac qualis sis quid in natura quis in moribus qualis in moribus. Idem consideracio mentem purificat, regit. deinde affectus dirigit actus corrigit excessus componit mores vitam honestat et ordinat. Idem consideratio totius discriminat. latencia erigit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera investigat, verisimilia examinat, ficta et fucata explorat. hec est que agenda preordinat, recogitat acta ut nil in mente resideat incorrectum. Idem super cant. discrecio est non tam virtus quam quedam moderatrix et auriga virtutum ordinatrixque affectuum et morum doctrix. tolle hanc et virtus vicium erit. Idem anima que amat vigilat et observat. Beata quam dux in veniens vigilantem non transiliit, ea nec preteriit ab ea sed stabit et loquitur ei. loquitur que amatoria. loquitur siquidem ut dilectus. Idem de xii. gradibus inquirimus veritatem in nobis ipsis in proximis in sua natura in nobis nosmet ipsos diiudicando in proximis eorum malis compaciendo in sua natura mundo corde contemplando. Idem

miser. sede computa quod diebus singulis acquirere valeas tertius ergo apud deum nichil omnino bonum irremuneratum et sicut non capillus de capite. sic nec momentum de tempore extactum. Tullius in rethorica. prudencia est rerum bonarum et malarum utrarumque sciencia partes eius memoria intelligencia, providencia. memoria est per quam animus repetit illa que fuerunt. intelligencia per quam ea perspicit que sunt. providencia per quam futurum aliquid videtur antequam factum sit.

De memoria.

Gre. in mor. cum bona facies agitare semper ad memoriam mala acta revocare ut dum caute culpa conspicitur nunquam de bono opere incaute animus letetur. Idem in reg. cogitacionum illecebras lingue in commemoracione delictorum opera ad memoriam revocemus et dum magno planctu iniquitatum nostrarum maculas deleamus. Idem super eze. cum mala commitimus semper ea ad memoriam bona nostra et transacta revocemus quoniam in perpetratione malorum nulla debet esse fiducia bonorum preteritorum. Idem et nobis nunc dei mire fuerunt cum nos ad memoriam nostre mere revocantur. Idem in mor. pacienter illatam iniuriam tolerat qui pie meminit quod fortasse adhuc habeat in se debeat ipse tolerari. Idem cum voluntas lubrica temptat inpellere sed ipsa sunt propria aculeo temptacionis opponenda ut eo erubescamus supra commisse quo nos adeo meminimus contra dona percepisse. Idem quisque a preceptis. li. iii. de remorsione. Idem super in Job. xxxvi. ubi eius qui ponebam firmamenta terre. ac si vivificanti peccatori aperte iratus dicat. virtutes ante acceptas et non tribuas noli contra me de meo munere extolli. recole ubi te inveni quem meo te timore solidavi. ut si ego in te non destruam quod construxi tempore non cesses considerare quod recepisti. Philosophus de summo bono. quotiens peccatorum memoria compungit ad lamenta et dice vultum suam prudencia quam ex eo quod se ad malle recolit nimis erubescit suoque se iudicio penitendo iam punit. Aug. de trinita. utile est ut meminerim viarum mearum fratres quia meos ad moneam ut meminerint suarum ne ultra quam iustum est progrediatur humana infirmitas. Ambrosius in apologia. sapiens si epuletur si cogitet si oret ac deprecetur ante oculos eius spectrorum est pruisa et monitore ubique pulsat culpa conscientia nec quietem nec oblivia sinit. li. iii. de sanctitate. Jo. quam acubus. li. xiii. de discussione. Idem sic tu scis et memor. li. iii. de oblivione. Idem super epistolam ad heb. nichil in venit delictorum tale remedium sicut eorum continuata memoria. Ber. de

consideracione inter alia consideramus qualis et quantus fuimus et ad memoriam reuocamus conferendo potiora prioribus profectis nec in uirtute, in sapientia, in intellectu, in suauitate morum aut ab hiis forte quod absit defecit. Idem etiam contemplando libro iii de contemplacione. Idem in epistola: Securus in corpore in spiritu sepe ad terram defer in memoria uel cogitacione in quo placide obdormias quod non minus in sompniare iuuet. Idem super cantica: Qui Christo passo compatitur compungitur et mouetur facile ad memoriam eorum que pertulit atque illa suauitate deuocionis pascitur et confortatur ad omnia salubria, honesta, pia. Seneca in epistola: Aliquis uir bonus eligendus est atque semper ante oculos habendus ut sic tamquam illo spectante uiuamus et omnia tamquam illo uidente faciamus. O felicem qui sic aliquem uereri potest ut ad memoriam eius se componat atque ordinet. Seneca.

De intelligencia. A.

Gregorius in moralibus. Ne contempnat auctorem sui. Cum homo superbiat consideret unde prius uenit et intelligat quod sit. Idem: Dum pensamus quales erga aliquos fuimus esse circa nos tales alios mitius dolemus quia aliena in nobis iniusticia uindicat quod in se iuste consciencia nostra accusat. Idem: Qui plenius sue celsitudinis appetit quod est tales minimum dei conspiciet quod non est ut ex bonorum forma metiatur quantum ipse de certo bono deformius est. Idem: Si uere cognoscimus bona nostra nisi sunt que non habemus amittendo sentimus quia a nobis seruari non possunt. Idem: Sancti uiri quo uerius summa cognoscunt eo sublimius terrena despiciunt. Idem: Sancti omnes qui in dei uisione profecerunt quanto magis diuinitatis intima conspiciunt tanto magis se nihil esse cognoscunt. Nisi quippe legitur quod Abraham cinerem et puluerem se esse professus est ubi cum deo meruit colloquium. Idem: Sancti uiri ingenii uirtutem ad cognoscendam infirmitatem propriam dirigunt atque ex infirmitatis sue melius cognicione conualescunt. Idem: Tunc deus intente despicit quem in peccatis se uenire cognoscit. Idem: Sancti uiri minime. Idem de contricio libro iiii. Idem: Nec fortitudinem suam non tunc rectius esse ceperit deprehendit nam qui omnino plus ius est [illegible] unde prius quererat. Idem: Nulla est cognicio reprehensionis si non sequitur et lamenta penitudinis. Idem: In hoc mundo dum uiuimus et perfecte quia sciencia sunt simus cum proficientes per intelligentiam nil nos perfecte scire cognoscimus. Idem: Iam sciencia afficit non extollit. Nec scribentes quos in pleuit sed lamentantes facit. Idem super [illegible] libro iiii de discordia. Idem in regum bonarum mencium est ibi aliquo in culpas suas cognoscere ubi culpa non est. Idem super Ezechielem: Recte prophetia dicitur non quia predicit futura sed quia prodit occulta. Idem super prophetie nec semper nec eodem modo prophecie animum tangit. Idem. Vt aliquando prophetie spiritus prophetis deerit nec semper eorum mentibus presto est quatinus cum hunc non habent se hunc agnoscant ex dono habere cum habent.

Augustinus de ciuitate dei. Tria sunt que in unoquoque homine artifice spectantur ut ad efficiat aliquid: natura, doctrina, usus; natura ingenio, doctrina sciencia, usus fructu diiudicandus est. Idem: Multa ad fidem catholicam pertinencia dum hereticorum callida inquietudine exagitantur, ut aduersus eos defendi possint et considerantur intelligencius et intelliguntur clarius et instancius predicantur, et ab aduersario mota questio discendi existat occasio. Idem de [illegible]: Quoniam multi [illegible] bonum perfecte nosceret quod non perfecte amaret. Idem de doctrina. Disputacionis disciplina ad omnia genera questionum que in litteris sacris sunt penetranda et dissoluenda plurimum ualet, tamen ibi cauenda est libido rixandi. Idem: Beatorum ingeniorum insignis est indoles in uerbis uerum amare non uerba. Idem de bono perseuerancie: Non sumus in disputacionibus prompti et in oracionibus pigri. Idem de ciuitate libro xi: Scientiam terrestrium celestiumque rerum magni estimare solet genus humanum in quo profecto meliores sunt qui huic sciencie preponunt nosse semetipsos. Laudabilior est animus cui nota est uel infirmitas sua quam qui ea non respecta uias siderum scrutatur et cogniturus aut qui iam cognitas tenet ignorans ipse qua ingrediatur ad salutem. Idem de [illegible]: [illegible] culpam agnoscere nec deflere. Cassiodorus de anima: Nimia magnitudo est suam intelligere paruitatem, parum ualet hoc nosse nisi contingat diuina potestate. Bernardus in meditatione: Ab exterioribus ad interiora redeam, ab inferioribus ad superiora ascendam ut possim cognoscere unde uenio, ad quo uado, quid sum uel unde sum ut per cognicionem mei ualeam peruenire ad cognicionem dei. Idem in epistola: O utinam saperes et intelligeres ac nouissima prouideres. Saperes que dei sunt, intelligeres que mundi sunt, prouideres que inferni sunt, profecto inferna horreres, superna appeteres, que sunt ad manum contempneres. Idem: Qui perfecte se examinando cognoscit suo iudicio nichil peccati parum estimat quod non sit suum intelligo. Idem super cantica: Esse quod inscienter omnis sciencia bona que cum ueritate subnixa sit. Sed tu qui cum timore et tremore tuam ipsius operari salutem pro temporis breuitate festinas ea scire plus ampliusque curato que prosensius intimiora saluti. Idem: Ait non inflaciones et torsiones in consciencia quis metuat quam qui est sciens uidelicet bonum et non faciens; an non seruicium mortis et dampnacionis totiens incurrit ipso habebit quociens in mente uenerit sermo quem dixit

dominus quia servus sciens voluntatem domini sui et non faciens digne plagis vapulabit multis. Idem in ser. Scio omnes docentes me intellexi quomodo multi quia bysso et purpura me induit, quia in lautioribus epulis invitavit, multi quia platonis argutias aristotilis versutias intellexi aut ut intelligerem laboravi. Absit inquit Bernardus quia testimonia tua exquisivi. Idem Origenes super Cantica. Dominus inquit noverim me noverim te. Bernardus in oratione super Cantica. Utraque via est plena et utique cognitio peccati et tui necessaria ad salutem. Ex priori siquidem timor concipitur et humilitas, ex posteriori spes et caritas generatur. Boecius humane nature in libro iii. de ignorantia. Anselmus primo gratia dei libro iii. de trinitate glosa libro vi. ... maius donum est se nosse in cogitatione maiori ... culpe. Seneca in epistola. Quare liberalibus studiis filios erudimus, non quia virtutem dare possunt, sed quia animum ad accipiendam virtutem preparant. Idem si prendere te voles se pone pecuniam domum dignitatem intus te ipsum considera nec qualis sit alius crede. Idem initium salutis est noticia peccati. Nam qui peccare se nescit corrigi non vult. De prudentia.

Gregorius in moralibus quod valde esse importabile ex dolore ostenditur consideratione prudentie ex remuneratione longanimitatis. Idem si qui cuncta prius quam veniant aspicit neque ad sua penitendo respicit. Idem qui in dictis suis reprehendi metuit ipse prius debet examinare quod dicit. Idem sicut ad edomandi desideriorum carnalium appetitum valet quod ut unusquisque hoc quod vivum diligit mortuum penset. Idem in omni quod dicitur necesse est ut causa tempus et persona pensentur. Si veritas sine roboratur, si bonitas tempus congruum postulat, et si veritatem sine tempore persone qualitas non impugnat. Idem super Exodum. Scio autem ab omni parte securi parata est bona desiderabilis prius deus mala tollere caveant et hic est laboriosius ubi securi mentis in vigilantia ... eorum ... mala sub bonorum specie absondunt. Idem in regulis. Terribile iudicium venientem considerabis de adventu illius nec tua conscientia contremiscat, ne tunc sit tam iam timeat cum coram illo celum et terra tremuerint. Versus in Psalmo. Prospice quod tempus tuum sit et quid unquam quantum quidam facere debeat. Idem cum diu cogitaveris tunc fac quod placuit. Ambrosius in epistola. Mentis bona speculatrix consiliorum suorum est prius examinat quid deceat atque honestum. Versus. Varietas sed in libro iii. de fama. Augustinus de singularitate clericorum. Amor est salutis sue qui cavet aliene mortis in cursum

et ipse prudens qui sollicitus sit cladibus ceterorum. Idem de consideratione non oportet ut vita domus tue ultimum scias quod plurimis notum est contigisse. Quasi alia dispenses de disciplina tua prudens. Idem Spiritualis homo ille qui omnia diiudicat ut ipse a nemine iudicetur omne opus suum trina quadam consideratione preveniet. Primum quidem an liceat deinde an deceat postremo an expediat. Idem diligenter omne quod faciendum erit tracta apud te et cum hiis qui te diligunt tracta ante factum quia post factum sera retractatio. Idem in medi. Homo domus tua anima et certo casura est domus tua tu quoque non aliam providis vento et pluvie exponenda. Idem in ser. In omnibus operibus tuis memorare novissima horrore mortis, iudicii tremendum discrimen, ardentis gehenne metum ab oculis cordis tui nullatenus patiaris elongari. Idem cum iudicium eternum ex anima pendeat nil certum preter illud quam salus anime providere videlicet in tempore sit respectus illius et passionis socia felicitatis quoque consortium meretur. De fortitudine.

Gregorius in moralibus. Iustorum fortitudo est carnem vincere propriis voluptatibus contraire delectationem vite presentis extinguere. Hoc mundi aspera pro eternis premiis amare prosperitatis blandimenta contemnere adversitatis metum in corde superare. Idem quanto in auctoris sui amore roboratur quo magis in consideratione dei fortitudine qualescumque eo apprehendit virtute deficiunt et quo robustius eterna appetunt eo a temporalibus salubriter defectione laxantur. Idem tanto se unusquisque ad fortitudinem pervenisse demonstrat quanto aliena mala equanimius tolerat. Idem in regis. Amores me os boni homines cognitos quia diu portato. Sed si certe mel delibavio non portare de omnia periculis leviando. Ambrosius in epistola. Non eo fortius qui vincat quam qui inbecillius qui accrue superatur. Idem in officiis. Super vera fortitudo atque constantia una regina est. Ad declinat ad dexteram qui temerarius est et pertinax ad sinistram qui formidolosus est et pavidus. Augustinus ad Iulianum de sina[illegible] ... qui vita virtute fortis est non temere audet nec inconsulte timet. Ambrosius de officiis. Est fortis qui se in dolore alicuius consolatur et revera iure ea fortitudo vocatur cum unusquisque se ipsum vincit, iram continet, nullis illecebris emollitur atque inflectitur, non adversis perturbatur, non extollitur secundis et qui vento quodam variarum rerum circumfertur mutatione. Idem in inferenda sed depellenda iniuria lex virtutis est qui enim non repellit a socio iniuriam si potest tam est in vitio quam ille qui facit. Idem for-

titudo iuncta ē ad labores fortis. ad pericula ri
gidior. ad voluptates dura. ad usus intercessibus [?]
quibus autem deferre nesciat nec ut dicitur aue dicto
pecuniam negligat. avariciam fugiat tamquam
labem que animi virtutem effeminet. Idem libro iii. For
titudo animi corporisque confirmat nec perturbari
sinit timore aliquo vel dolore. Seneca in e
pistola. Sapiens ad omnem incursum munitus et intentus
est. si paupertas. si luctus. si ignominia. si dolor
impetum faciat. pedem referret intrepidus et illa subit
et inter illa. Idem. Sapiens virtutem si licebit in omni ca
sus explicabit. si minus in paupertate in patria si poterit
se minus in exilio. si poterit imperator. si minus miles
si poterit integer. si minus debilis. Seneca l. iii. de
clementie. xxiii. De constancia

Cres [?] in omni. sto nos christi eleuent non ad
uersa perturbent. ut qui in soliditate fidei
figimur neque rerum temporalium mutabilitate
moveamur. Idem in moribus. Sed viri non sustinent sta[?]
infirmitatem metuunt nec vestri unquam aiunt [?]
concitescunt. Idem. Est enim ipsa que fortitudo solidius sup
plicia [?] portat. Ita ut in eis uno eodemque
tempore et constancia ex virtute sit et pavor ex
carne. Idem. Nulla enim securitas in te leonem [?]
tur. quia omnis se timet sustinet in lingue [?] ad multos
sue confidenciam reddit et scit quia timidos ad
versantes superat. quia illum solum diligit quem in nul
lo umquam amittit. Idem. Ut leo quo maiore pre
mitur periculo eo ad perdendum [?] ictu ferocius [?]
surgit et tunc paciencie persecutores tollit ardent
et ad se auditores [?] fere festinat. Idem. Si semel
in apprehensione sine pede forti stabilitate ani
mus figitur minus rerum temporalium ex blandicie [?] negocia
tur. Idem. Sic ex timore homo debilitat se ipse
auctor est omnium ut homo timuit nam qui rationis
sensum ad timorem dei non habet tanto in nullo
timidus est quanto hic quia esse debuit non est. Idem in res.
hic et cum id scio quod placet deo et prius hominibus nullus
potest in timore sine se excitemur ferventas [?] tua omni
potenti deo placuisse quanto semper ultra homi
nibus displicuisse eos noverit cognoverit. Idem illic [?]
nota. Seneca l. iii. de tranquillitate. Augustinus in epistola. Sen
ti de augustino quicquid libet sola me in oculis
dei conscientia non accuset. Idem de civitate dei. Inter virtutes
humanas magna virtus est contemptus glorie. Idem. Qui
contempnit iudicia laudancium contempnit et
suspicancium temeritatem. quam tamen si videt bonus
est non contempnit salutem. Idem in alia. Nec vapu la [?]
de gaudere debemus quando laudamur nec contra
rium quando vituperamur. quia nec damnare iniuria
non coronari potest laus aliena. Ambrosius de officiis.
bonum est conscientia nec quid [?] moveri nec estimare plus

pondit in alieno esse iudicio quam in suo testimonio.
Idem. Esse in se certum quem terroris habemus contempne.
quidquid delectabile habeo video. divicias non
cupio. paupertatem non horresco. mortem non
timeo. Ieronimus in epistola. Utinam ad deum meum nomine
atque victoriam inimica me infidelium turba per
sequatur et tribuet. Utinam in obprobrium meum
dolus cogitabit hic mundus ut a Christo merear laudari
et nunc polliciationis sperare mercedem. Idem. Gratias
ago deo meo quod dignus sum quem mundus oderit. Idem.
per bonam et malam famam a dextris et a sinistris et
tales contendit. nec laude extollitur. nec vitu
peracione frangitur. non diviciis tumet non contundi
tur paupertate et leta contempnit et tristia. Idem in
prologo super Hester. Nec affectamus laudantium lau
des hominum nec vituperaciones expavescimus.
deo enim placere cupientes minas hominum penitus
non timemus. quoniam dissipavit deus ossa eorum qui
hominibus placere desiderant. Seneca in epistola. Divi
cie et honores vulgi in pravis [?] super habende
non his gaudendum nec illis dolendum. Idem. Animum
excellentem moderatum omnia tamquam minora tran
seuntem quicquid timemus optamusque ridentem
celestis potencia [?] agitat. non potest res tanta sine adiu
mento numinis stare. Idem. Vir bonus quod hone
ste se facturum putaverit faciet se periculum
aut ferendi laborem sit erit faciet et si dampnosum
erit faciet et si periculosum erit rursum
quod si turpe erit non faciet et si potenciam ab ho
nesto nulla re deterrebitur ad turpia nulla re
invitabitur. Idem. Ex quo animo audienda sunt impro
borum convicia et honesta vadentibus contempnen
dus est ipse contemptus. xxiiii. De paciencia

Cre [?] in more nichil est pacientie [?] ... ipsius
Ille autem est vere paciens qui adversitatis at
teritur et tamen asperitate sue rectitudine non curvatur.
Idem. Tunc vere ostendimus quia accepta recte tenui
mus. cum percussio equanimiter ad morsum sublata
toleramus. Idem. Quis ad fortia trahe [?] minus eorum
neque est minima toleramus. quia non iacentem erige
non qui stratus sine rectitudine per passionem
flectitur. Idem. Sancti viri pacientie ayduitate [?] et quam
se nunquam fecisse meminerit. quamvis ea ma
la que damni [?] intestini conspiciunt ab ipsis suis
criminatoribus novimus perpetrata. Idem. Est illa
ta convicia [?] bonum tolerare. cum in secreto in
tus ad male perpetrata recurrimus leve quod pe
videbitur quia in verba percutimur dum in actione
nostra conspicimus quia peius est quod meruit. Idem. Et
ex lingua detrahencium sicut nostro studio non
debemus excitare ne ipsi pereant ita per suam
maliciam excitatas debemus equanimiter tolerare

re. ut nec his sinistrum crescat. Item patientia illa est
que iniuriam amat quam portat. Nam tolerare et odisse
non est virtus mansuetudinis sed velamentum
furoris. Item in dialogo: Ego virtutem patientie signis
et miraculis maiorem credo. Item in omelia: Tribus
modis virtus patientie exerceri solet. Alia namque sunt
que a deo, alia que ab antiquo adversario, alia que a proximo
sustinemus. A proximo namque persecutiones, dampna
et contumelias; ab antiquo adversario temptamenta;
a deo flagella toleramus. Item perfecte adversarius
vincitur qui mentem nostram et inter temptamenta
a delectatione atque consensu omnibus
modis refrenat, et inter contumelias proximi
custoditur ab odio, et inter flagella dei custo
ditur a murmuratione. Item patientia est aliena mala
equanimiter perpeti, contra eum quoque qui mala ir
rogat nullo dolore morderi. Item ille ibidem
in li. iiii. delectatio. Io. Os. in op. super Mt.
v. Audistis quia dictum est antiquis: oculum pro oculo etc.
Primus gradus patientie est non inferre iniustitiam.
Secundus potius inceptum est equalibus non vin
dicari. Tertius est non facere vexanti quod passus
est, sed quiescere. Quartus exhibere se ipsum in
patiendo mala. Quintus et amplius exhibere
quam ille vult qui fecit. Sextus non odio habere
eum qui operatur. Septimus et diligere. Octa
vus et beneficere. Nonus et deum pro ipso deprecari.
Item super Io.: Non memoriam malorum habeamus in
eos qui nos ledunt, sed redarguamus eos
et ploremus. Ploratu enim digni sunt non qui
patiuntur, sed qui male faciunt. Nam se ipsos
demonia ledunt et avari et talium maior
et qui et alii ad malum operantur. Nobis autem pro
sunt maxime, si nos ipsos non vindicaverimus. Au
gustinus super Io.: Pro dilectione patientes debemus in medio
odia sustinere. Necesse est enim ut nos oderit quos
nos nolle quod diligit. Item in li. de patientia: Nam sic
omnes qui serviunt principes sunt seculi, ita omnes qui
patiuntur sunt principes patientie, sed qui pas
sione recte utuntur. Hii patientie veritate lau
dantur, hii patientie munere coronantur. Item inde
est patientia victorum vera, unde est in eis caritas
dei, et inde est patientia iniquorum falsa, unde est in eis cupidi
tas mundi. Item patientia pauperum etc. sed dicendorum
regnum Christi non peribit in eternum. Non enim ille pa
tientes fratres videbimus, sed quia probas quia patientes
perpetua eterna beatitudine perfruuntur. Item Iob
sustinens in carne dolores suos, in corde er
rores alienos cum iugis corripiebat, in sapientiam
amicos docebat, sapientiam superabat utraque patientiam.
Item de moribus ecclesie: Perpetienda sunt vicia man
suetudinis ut curentur, et peius toleranda quam se

danda est pestilentia. Item in li. de omnibus tolerantia
quia tolerat eos. Si semper facta bona, recto mentis
si aliquid malum fuerit, noli pro eo memoriam
ergo est semper bonus facilis. Consule te deus diligenter
discutiat, invenies te et nec malum quod tu
te semper bonum. Sic toleranda sunt zizania tri
ticum. Item vic. de sidio in li. ... de dili
dio. Ambrosius super Lucam: Christus voluit ab apostolo suo
tradi ut tu a socio desertus, a socio proditus
moderate feras tuum errasse iudicium perdu
beneficium. Item in epistola: libens ut corpora vita pa
tiatur ut futura in gloria fruatur. ii. ... iudi
cabit dicit vitia ... Ysidorus de summo bono: Ad
versus quidem longe fortitudo est adhiben
da patientie, ut temptatio ubi que foris in
pugnat tolerantie virtute victa discedat. Item in epistola: illa patientia est pati vel agere
quod libeat, sed non preter quod liceat. Item in sermone:
Est homo patiens qui bona pro bonis reddens
quia mite est neminem vult nocere. Est alius pati
ens qui non reddens malum pro malo et potens
est sustinere nocentem. Est pacificus qui bona
pro malis reddens, in promptu habet et prodesse nocen
ti. Primus quidem parvulus est et facile scandaliza
tur, nec facile quia hic est in hoc seculo nequam et
pleno scandalis potest obtinere salutem. Secundus
ut scriptum est in patientia sua possidebit animam
suam. Nam tertius quidem non tantum suam possidebit,
sed et multorum animas lucrifacit. Tullius in
rethorica: Patientia est honestatis aut utilitatis
causa rerum arduarum ac difficilium voluntaria
ac diuturna perpessio. [illegible]

Gre. in moral.: Magna est quod permittitur
patientie, si quis in eadem prima perseveret. Item
illa deo nostro semper opera grata sunt que ab omnibus
que ceperunt non recedunt. Item in mor.: In cunctis
vigilanter debet se mens circumspicere atque in ipsa
circumspectionis sue prudentia perseverare. Item De
bene cepta cunctis diebus agenda sunt
ut cum malum pugnando repellitur, ipsa bo
ni victoria constantie manu teneatur. Item
mirum non est si quis bona inchoet, sed val
de mirabile est si intentione recta in bono opere
perduret. Aug. de correptione et gratia: Predestina
torum fides que per dilectionem operatur perfecto aut
omnino non deficit, aut si qui sunt quorum de
ficit, reparatur antequam vita ista finiatur, et de
leta que intercurrerat iniquitate usque in fi
nem perseverantia deputatur. Item de civ. dei ad
ul. quam rectius voventur cum homines voverint
nisi ea condone voverint. Ysidorus de summo bono: Non deo
placet vita conversationis nisi bonum quod inchoamus

tu perpenda / sint que saul / la condicione

perseverante fine complemus. Idem in sermone: Solis perse-
verantibus promittitur premium, perseverantibus datur.
Non est beatus qui bonum facit, sed qui incessa-
biliter facit. Qui enim perseveraverit usque in finem sal-
vus erit. Bernardus in epistola: Sola perseverancia meretur
viribus gloriam, coronam virtutibus. Preterea absque
perseverancia nec qui pugnat victoriam nec
palmam victor consequitur. Idem: Perseverancia vigor virtu-
tum, consummacio est virtutis, ad virtutum mediatrix, ad
premium soror paciencie, constancie filia, amica pa-
cis, amicitiarum nodus, unanimitatis vinculum,
propugnaculum sanctitatis. Idem: Tolle perseveranciam,
nec obsequium mercedem habet, nec beneficium graciam,
nec laudem fortitudo. Denique non qui ceperit sed
qui perseveraverit usque in finem salvus erit. Idem: Miser
non vivit qui superbia inflatur, qui luxuria in-
quinatur, qui ceteris inficitur peccatibus, quoniam non
est hoc vivere, sed vitam confundere et appropinquare usque
ad portam mortis. Bonam autem vitam ego pu-
to et mala pati et bona facere et sic perseverare usque
ad mortem. Seneca in epistola: Plus operis meo est ut
proposita custodias quam ut honesta proponas. Perseveran-
dum est et assiduo studio robur addendum donec
bona mens sit quod bona voluntas est. [rubric illegible]

Gregorius in moralibus: Qui preest ea se circa [rubric illegible]
subditos mensura moderetur quatinus et arri-
dens timeri debeat et iratus amari, ut eum nec nimia
leticia vilem reddat nec inmoderata severitas
odiosum. Idem: Numquam dum non nulla mixta delectacione
sumpserit temperancia nostra mactetur in quantum non
ad delectacionem deicimur tanto minus ab illici-
tis temperamur. Idem: In omnibus in talibus interdum palia-
tur quod pro respectu gracie temperate corporalibus deside-
riis non utuntur. Idem in registro: Romanorum sicut ab an-
tiquioribus usus fuit post admixtionem proprie coniu-
gis lavacri et purificacionem querere et aliquantulum
tempore paululum reverenter abstinere. Idem: Quociens
nostram animam invadit interne commocio, vince te ipsum,
differ tempore furoris, cum tranquilla mens fuerit quod
placet iudica. Idem in pastorali: Cum non malicia sed so-
la ignorancia vel infirmitate delinquitur, per-
fecto necesse est ut magno moderamine ipsa de-
licti correpcio temperetur. Augustinus de libero arbitrio: Temperan-
tia est affectio coercens et cohibens appetitum ab
hiis rebus que turpiter appetuntur. Idem de confessionibus: De ille-
cebra odorum non satago nimis: cum absunt non re-
quiro, cum adsunt non respuo, sed tamen carere paratus. Idem
de opere monachorum: Tanto gloriosius mens ad superiora
promovetur quanto diligencius ab inferioribus concupiscencia
cohibetur. Idem de singularitate clericorum: Discrecio temperancie mo-
dum qui per lineam [illegible] excessum amica [illegible]
sollempnia et habet in racione privata. Idem de mori-

bus ecclesie: Officium temperancie est coercere ve-
terem hominem et modo renovari, id est contempnere omnes
corporeas illecebras laudemque popularem totum-
que amorem ad invisibilia et divina conferre. Idem:
Curiosi esse prohibemur, quod magne temperancie
munus est. Ysidorus de summo bono: Quod nimis et ultra mo-
dum est pro modico sit [illegible] semper in hiis [illegible]
In omni genere operis modus et temperamentum [illegible] habere. Idem
in sermone: In omni re tene temperamentum. Nil intemperanter
agas, ne minus, ne nimium, ad ne ultra quod opor-
tet ne infra. In bonis immoderatum esse decet. Idem:
Que cum temperancia fuerint salubria sunt bona, que
immoderato usu noxia efficiuntur. Nimietas enim
omnis in vicio deputatur. Hugo de claustro anime: Temperan-
cia in solis resecandis superfluis est et in attendendis
necessariis. Tullius in rethorica: Temperancia est racionis
in libidinem atque in alios non rectos impetus animi fir-
ma et moderata dominacio. Eius partes continencia,
clemencia, modestia. [rubric illegible]

Gregorius in moralibus: Per abstinenciam vicia sunt
extinguenda, non caro, et tanto quisque
debet moderamine percutere ut ad culpam caro
non superbiat et tamen ad deffectum rectitudinis in opere
non succumbat. Idem: Virtus abstinencie aut omnino nulla
est si tamen quisque corpus non edomat quantum valet,
aut valde inordinata est si corpus atterit plus
quam valet. Idem in pastorali: In cassum per abstinenci-
am corpus atteritur, si inordinatis dimissa
motibus mens viciis dissipatur. Idem: In omnibus que
a paradisi gaudiis per cibum cecidimus ad hec in
quantum possumus per abstinenciam resurgamus.
Augustinus de confessionibus: Hoc me docuisti domine ut quemadmodum
medicamenta sic alimenta sumpturus accedam,
sed ad eum quietem sacietatis ex indigencie
molestia transeo; in ipso transitu insidiatur la-
queus concupiscencie. Idem de bono coniugali: Ad hoc utendi cum
opus est prudenter utatur tamquam bonum dicam quod bonum
et iustum est et equum [illegible] corporibus prebeant.
Idem in sermone: Ieiunium purgat mentem, sublevat
sensum, carnem spiritui subicit, cor facit contri-
tum et humiliatum quod deus non spernit. Idem in libro de ie-
iunio sabbati: Sicut quod ait apostolus, Malum est malum
est homini qui per offensionem manducat, ita ma-
lum est homini qui per offensionem ieiunat. Iero-
nimus: Indigencia sobrietatis [illegible] delectacionis
est mater. Idem [illegible]: Qui peccat et ieiunat non ad
gloriam dei ieiunat nec se humiliat, sed ubi se [illegible]
partit. Idem: [illegible] cessat [illegible] de [illegible]
nec. Ambrosius in exameron: Ieiunium hominis sputu-
si serpens gustaverit moritur. Videsne quanta
vis ieiunii sit, ut et sputo suo homo terrenum
serpentem interficiat et vicio spiritale. Idem

in epistola: modicus ac temperatus cibus et carni et anime utilis est. Ieronimus: Non nulli vitam pudicam appetentes in medio itinere corruunt dum solam abstinenciam carnium putant et leguminibus onerant stomachum. Ieronimus: Parcus cibus et venter semper esuriens triduanis ieiuniis prefertur et multo melius est cotidie parum quam raro satis sumere. Pluvia illa optima est que sensim descendit in terram. // Ysidorus de summo bono: Abstinencia et mundificat et occidit. Mundificat animam, corpus necat. Ieronimus: Ieiunia cum operibus bonis deo acceptabilia sunt. Qui autem abstinent et prave agunt demones imitantur quibus esca non est sed nequicia semper est. Ieronimus: Semper ieiunium quod in vesperum repletione ciborum reficitur, nec enim reputanda est abstinencia nisi sit ventris saturitas subsecuta.

Ieronimus in epistola: Observandus est sumendi modus et tempus cibi, quantitas et qualitas. Fugienda crebra et adulterina condimenta. Observandus est modus ut non confundat qui comedit animam suam, sed cibum tempore ne ante horam, qualitas quibus [illegible] excepta tamen [illegible] infirmitatis. Ieronimus: Valet si gula sola peccavit sola ieiunet et sufficit. Si vero peccaverunt et cetera membra quare non ieiunant et ipsa? Ieiunet ergo oculus qui depredatus est animam. Ieiunet auris. Ieiunet lingua. Ieiunet manus. Ieiunet et anima ipsa scilicet a propria voluntate. Ieronimus: Ieiunium non solum est abolicio peccatorum sed extirpacio viciorum; non solum optinet veniam sed meretur graciam; non solum delet peccata preterita que commisimus sed et repellit futura que committere poteramus. [illegible] de castitate.

Gregorius in moralibus: Nulla bona sunt cetera si oculis iudicis castitatis decore non approbantur. Ieronimus: Nulla est castitas carnis quam non commendat suavitas mentis. Ieronimus in pastorali: Quos onus lectuli coniugii non gravat nec quoque pondus illicitum terrene sollicitudinis premat, sed tanto eos pastores dies ulteriores expeditiores inveniat ne quo meliora agere valentes possint. Sed tamen negligunt eo supplicia deteriora merentur. Ieronimus in regula: Custodienda est pudicicia corporis [illegible] bone accionis.

// Ambrosius de viduis: Castitas solitudinem querit, pudicicia secretum, impudicicia conventum. Ieronimus in epistola: Prima castitatis victoria est [illegible] cupiditates vincere quod hic quidam temptacio pudoris est. // Augustinus de virginitate: Neque impudice violatur corpore nisi prius spiritu concepta nequitia. Ita neque pudiciciam servat in corpore nisi spiritus prius munita castitate.

Ieronimus de ecclesiasticis dogmatibus: Melior est continencia nupciis sed non sufficit ad beatitudinem si pro solo amore pudicicie retineatur sed si cum affectu eam vacandi domino eligitur. Aliquando duorum magis coniugium in debitum esse quam appetitio castitatis. Ieronimus de soliloquio: Quantum uxorem velis pingere atque cumulare bonis omnibus, tamen tam fugiendum quam concubitum esse decrevi. Nil enim sencio quod magis ex arce dei deiciat animum virilem quam blandimenta femine corporum quam ille contactus sine quo uxor haberi non potest. Ieronimus de civitate dei: Sanctitas non amittitur corporis sanctitate manente animi sanctitate etiam corpore oppresso, sicut amittitur corporis sanctitas violata animi sanctitate in corpore intacto. Ieronimus in epistola: Quicquid in carne nec committit nec permittit libido patientis solius est culpa facientis, omne quod illa violentia non per corrupcionis turpitudinem sed per passionis vulnus reputabitur. Ieronimus de pudicicia. Bernardus de consensu: Ieronimus sicut ait: omnes virtutes spirituales res sunt angelice, et precipue tamen castitas est res angelica per quam enim solam singulariter homines angelis similantur et vincunt naturis. Ieronimus: Illa est gloriosa continencia quam castigare dum non potest necessitas vel debilitas corporis sed quam complectitur voluntas sancti proposita. Ieronimus in epistola: Grandis virtutis est et sollicite diligencie superare quod nata sis in carne non carnaliter vivere, tecum pugnare cotidie et inclusum hostem Argi ut fabule ferunt centum oculis observare. Ieronimus: Magnus est pudicicie labor sed maius est premium; in temporalis custodire, sed permansuros eterna.

// Ysidorus de summo bono: Amanda est pulcritudo castitatis cuius degustata delectacio dulcior invenitur quam carnis. Castitas enim fructus est suavitatis, pulcritudo inviolata sanctorum, castitas serenitas mentis, sanitas corporis. Ieronimus: Neque in senectute [illegible] li. iiii. de [illegible] Ieronimus in [illegible] non solum in castitate dicit sed et in cibo et in potu [illegible] et detrahendi libidine nam demens dicitur qui se [illegible] abstineat. // [illegible] de [illegible]: Abusivus pudicicia ornamentum nobilium est, exaltacio humilium, nobilitas ignobilium, pulcritudo debilium, prosperitas laborancium, solamen mestorum, augmentum omnis pulcritudinis, decus religionis, defensio [illegible] multiplicacio meritorum, dei creatoris omnium amica.

Ieronimus in epistola: Quid castitate decorius que mundum de immundo conceptum semine et de hoste domesticum, angelum denique de homine facit. Differt quidem inter se homo pudicus et angelus felicitate non virtute. Sed etsi castitas illius felicior, huius tamen cognoscitur esse forcior. Ieronimus: Sola est castitas que in hac morta-

litteras & loco & tpre statu quidi i mortalis i
glie repsentat. Jd inter. continens e i unitate
Quindam .n. ptinente ex necessitate n̄ ymites aī
loci aī tpis aī intror oportunitate q̄ dā
ex uanitate p̄p̄ fauore modz hoim l' forte
pozale ptmod' quida ex uirtute soli deo placere cu
pientes. [illegible]

Gres i mor. sic q̄dam lubrica i cogitacōe
incem' prudens nob ē qd intueri n̄ dz
qd n̄ licet ɔcupisci. Jd sen̄ ut cu fenestra pul
sari delectacōe se senserit. q̄ forme speciosas
ad mēte i gduunt discipline magisterio repelli
giunt ne sue cogitacōm ymgo lenocinata
famulet'. Aug' i p'. octi mei & suaccant' in
aliq̄ feiam i ulla figant' .nz ei qui predita
feias uide phibemi s; appete l' ab ipis appe
ti uelle criminosū ē. Jd de os'. resisto seduc
cōibz oclor meor ne i plicent' pedes mei
quibz i gredior uiā tuā deus ms & erigo ad
te i uisibiles oclos ut tu euellas de laqō pe
des meos. Jd de pena. cohibeat se a laudis
aspectaclis seli qui pfectam uult ɔsequi
grām remissionis. Nam dyna si se cohibu
isz si inte suos remansisz ab extraneo raptore
corrupta n̄ fuisz. Psi in syno. tolle occa
sionē peccandi. aufer materiam delinquendi in
uit ee a formicacōe tut' esto corpe & uisione
discretus. Jd petri pudore oclos tuos attolle
erubesce. i cede abiecto uultu humiliato ore
deposita facie. Amb' de off' ē i ocul' ue
dia ut nec inde uiros femia n' uideri uelit
Idem sup lu. q n̄ uidet n̄ amabit. sz si uetro
ɔcupierit ɔ pacientia q; ai ɔstancia de fa
cili ɔ & mox ɔtor ab amoris intellectu.
Jdm in epla ut te ipsm sp aspicias ab oibz o
clos auerte. Jd de xii grad' ut quid audes
oclos leuare ad celum qui pctā mediū tuā
i tuere ut cognoscas te ipsm qa te ē re
presentabit q' era es & i ceteris ibi. dualz tn̄
tāis i culpabili oclos leuas ut petas auxili
um ul' i pendas. Sen i epla q de ponte uult
delictum rex oim qz cupiditate flagitiū oclos
& aures ab ymo q relinque [illegible]

Gres i mor. sicut e uoix [illegible]
ad aures ueniat & in ena cogita
cōis aditu uigilans repellat. Aug' de ex cor
dis qre assuluerent' delectāt uariis canticis nu
ci pstantis ad temps ad temps dulcibz i pot
dum amaris. talibz ei cōpetudinibz cantacōi
nū ai hūan mēte eluant' & perdunt aucti
tate defluentes i turpitudine & p' ip̄os ɔ
ptitudines postea sentiunt dolores & ei ama
ritudine degrt' q etiā tpali delectacōe ul'
dulcedine biberit. Jdm in plogo solue nos
ros ad patriam festinantes mortiferos syre
nar cantus surda debem' aure transire. Jd in
epla. sp linguā tuā de bonis loqui assuesce
& auditum tuū ad bonor mag laude q ad
malor uituperacōem ɔmodi. qd nō licet t
alterius uituperacōem patient' audire. q n'
ab aliis optas recipi tuā. Psi in syno.
nulla aures tuas sermonū i pudicicia ob
repetat uanis sermo cito polluit mēte & faci
le agit' q libente audit'. Jdm iuu sen
ile q. li. iij. de stultiloquio. [illegible]

Gres i mor. amor ē uirtus ɔtenuūs fo
ris quam pia unde mala q sepet & uirt
q tolet n̄ hre pcte a' magnitudinis laus e
ad uīsa perti & ceteris fortit & uirt' clemēt.
Aug' de ser dm i monte. magnū ē q cedit i pbi
tatibz & nō resistit i malo sz uincit i bono ma
lum. Jd in epla. mal' pre ut bone qnto melior
tanto esto mitior. qnto sublimior potentia tn̄
to humilior pietate fias. Jd c q sup q mansue
t' nz reddit malum nz irritat' a malo. nz ad
uo cum pualet cū pcti. nz adus' alteru aliqm
ex illo nasat' ca scandi sz mag' ɔtent' ē in
iuriā pati q face. Jd ille ē e uere mansuet
qui cū nocere fuit nec cogitat face malū
nec fac. Jd sen. Si ex cogitaimus qm nō
ci q ɔtristauit sz nobis quis largiri otto di
mittem' ueniam tue. Ambr i epla. n̄ hē
ulcōme studiū pcti uirt' n' tragedia ubi
plenitudo ē caritatis. Psi in syno. aufer
a corde fomitā offensionē aliene nedue n̄ ser
ues dolorem qd supplici ad ueniam depca
re. petenti q; ē ueniam libere i dulge
Beda in glo. lu. z. n̄ sz in eos qui pcāt
ē uidicād' q n̄ uniq amplius xpē clemēcia ē
ad pnīam lapso ad correctōem. Sen. i epla.
deo dicā pctaudi fac ipa clemēcia regentiū. Jd
magni ai pprium est placid' ee tranquilliq & i iu
rias atq offensiones sprie. Jd clemēcie uoca
bo n̄ i alieno dolore facilem. sz cū qui cū
sine sentiul' exagitet' n̄ plubz qui tollu
git magni ai ee i iurias i sūma pos pati n'
qtib' glorios' pncipe i pune leso. Jd ubm cle
mencia ex oibz mag q pncipē decet. pcti
feratis ē ualere ad nocend'. [illegible]

Gres i reg. sic ea q sunt [illegible] ɔcesp
ut ea q inē graciois & dilectōis sunt
nullus sponā. Jd oia age blande & dulcit
ut & actio tua dilecta sit & lingua mitis. Jd
cū circum res nos necessitas i ponit qa du

eas rapiunt solum in tollendi sunt. Quam non
servata caritate exhibendi non tamen sola carnem ne-
nimium subtrahant. Sed nec rapientes non sustine-
ret ipsos perdant. Ambrosius de officiis li. i. circumspiciam
blare honestum arbitror ut cum causa exigit aliud
pietatis vel stricta necessitas. Idem. Magna modestia que cum
sit in suo iure remissior nil sibi usurpans nichil
sibi vendicans et quandam intra suas vires contractior
dives esse apud deum. Idem. In modestia Marie et simplici-
tas cum studium mansuetudinis moderationis gratia
honestas cura decorat consideracio speciatur
et queritur. Augustinus in re. In incessu statu habitu in
omnibus motibus vestris nil fiat quod cuiusquam offendat
aspectum sed quod vestram deceat sanctitatem. Idem de vita beata. Mo-
destia est dicta a modo a qua et temperantia. Unde et mo-
dus est atque temperies nec plus nec quam nec
minus. Idem. Preclarum est et non in motu distinauerit;
primum in vita esse utile ut nec nimis. Hugo in expo-
no confessionem tuam et habitum in incessu demonstra-
sit in gestu tuo simplicitas in motu puri-
tas in gestu gravitas in incessu honestas. Be-
ne est honestum magis aliis decorem locandi cen-
suimus distinauerit. Iniciis in generositas sollicitu-
servare cum consciencia bona fame integritate
vel iuxta apostolum providere bona non tantum coram
deo sed et coram hominibus. Seneca in epistola. Vita non
est perfecta si non est honesta. Idem. Nichil honestum est quod
ab invito et coacto fit. Omne honestum volun-
tarium est. Ita quoque pigritia pigritiam querelam
tergiversacionem metum quod habet in se optimum per-
dit. Idem. Omne honestum invictum in contrarium eliminate
rum et nullo malo mixtum. Titulus de iusticia.

Gregorius super ezechielem omelia. Peccator conclusus in
fletibus iam iustus inchoat cum cepit
accusare quod fecit. Cur ei iudicis non sit qui in se
suam iniusticiam iam per lamentas sentit. Idem in regestro.
turpe est defendere quod in hoc non consenserit. Neu
esse quod ego homines propter iusticiam diligo. Sic et iusti-
ciam propter homines postpono. Idem. Iustum est ut iniusti-
tores illic consequantur stipendium quo per tempore
suum commodare requirunt obsequium. Idem in omelia.
Vera iusticia compassionem habet. Falsa iusticia dedignacionem
quamvis et iusti soleant recte peccatoribus
indignari. Sed aliud est quod agitur typo super-
bie aliud quod zelo disciplinae. Augustinus de mi-
rabilibus sacre scripture. Tota iusticia hec est virgi-
num sacerdotum et martyrum que expletur in
Abel primo fuit qui et munera deo placita ob-
tulit. Per sapientiam geminis in sexu non deliquit et mar-
tyrium coram sanguinis effusione promeruit quod
quarto in utroque li. de penitencia. Idem de vera re-
ligione. Hec est perfecta iusticia que potiora potioribus

nora diligimus quod decet. Idem. Hec in moribus iusticia est
ut obediencia dominus hominis. Animus corpori ratio concupiscentiis
vel inclinatio repugnantibus imperet ut subigendo et re-
sistendo atque ut ab ipso deo petat et virtutem gratiam
et veniam delictorum ac de acceptis bonis gratiarum
actione persolvatur. Ambrosius de virginibus. Iusticia
in alto quodam secessu locata videtur explorat
quod omnia que aliis potius nata quam sibi non tam suas
utilitates quam publica emolumenta rimatur.
Idem de conscienciis. Iusticia nec secura est utrumque alieni
quod sibi noluit nec quod sibi fieri velit negat alteri
inimicus nempe legem sacrorum esse ita iusticie sta-
tuit. Idem in epistola. Nichil iustius arbitrare se esse
hendisse nichil dicere satis est. Sed semper esurire
sitireque iusticiam tenuit si semper videret semper quantum
in se est iustior esse contenderet. Semperque de bo-
no in melius proficere totis viribus suis conaretur.
Idem de contemptu mundi. Iusticia est et
soli Deo qui esuriunt illum quem illi saturabitur
... ad imaginem dei facta est anima rationalis.
Et ceteris omnibus occupari quidem potest repleri omnino
non potest. Idem in sermone. Iusticia virtus est que suum est
unicuique tribuens. Tribue ergo tribus que sua sunt.
redde superiori. Redde inferiori. Redde equali
cuique quod debes. Idem. Habemus autem nos priores parentes
nos minores admonemus amicos animarum et ini-
micos. Reddamus ergo singulis quod suum est. Priori-
bus obedientiam minoribus doctrinam amicis le-
ticiam inimicis pacienciam. Glossa ... vi. Iusticia
est sua unicuique reddere sibi et proximis et deo. Tullius
in rethorica. Iusticia est habitus animi utilitate con-
servata suam unicuique tribuens dig-
nitatem. Titulus de obediencia.

Gregorius in moralibus. Sola obediencia que fidei me-
ritum possidet quam sine fidelis quisque convin-
citur et si fidelis esse videatur. Idem. Per obedienciam vo-
luntas propria mactatur. Tanto ergo quisque deum
citius placabit quanto ante eius aspectum repressa
arbitrii sui superbia gladio precepti se immo-
lat. Idem. Nunquam per obedienciam malum fieri aliquando ac-
debet per obedienciam bonum quod agitur intermitti. Nam
enim mala in paradiso extitit quam deus homini ne
contingeret interdixerat. Sed ut in melius per obedien-
tiam homo tamen condiderat excrescere dignum fuerat ut
et hoc et a bono prohiberet quatenus tanto verius hoc
quod ageret bonum esset quanto a bono cessans
auctori suo se subditum humilius exhiberet. Idem
non quidam quod ex omni ligno paradisi edite de
ligno autem scientie boni et mali ne tetigeritis. Qui
enim a bonis quosdam bonos subiectos vetat. Necesse
est ut multa credat ne obedientis meritum
fundere iuveat si a bonis omnibus omnino repul

sancta Ierusalem. Item obedientia sola virtus est que virtu-
tes ceteras menti inserit insertasque custodit.
Item si obedientie palmam apprehendere intendimus, prosperis hu-
ius seculi sola ordinatione, adversis autem ex devotione in-
hereamus. Item debet obedientia in adversis ex suo aliquid ha-
bere et in prosperis ex suo aliquid omnino non habere,
quoniam et in adversis tanto fit gloriosior quanto divi-
no ordini et ex desiderio iungitur, et in prosperis
tanto fit verior quanto a presenti ipsa quam divinitus
percipit gloria funditus mente separatur. Item in obedientia
non servili metu sed caritatis affectu servan-
da est, non timore pene sed amore iustitie. Item
in Regum: Pensemus quam citius expedivit ei quam
nobis gratia divina pertulit in regimine in omnibus obe-
dientiam plene. Item [illegible] omnia aliis in minutissime
custodias, quia de hiis que [illegible] iudicia [illegible]
bo ego absolutor et tu si negligas obliga-
ris. Item inobedientia valde est utile si id quod dicta-
tur plene iugo in potentia nullo cogente humilitas
laudanda sequitur. Item [illegible]: Ille recte loquitur qui
prius obediendo facit quod loquendo admonet esse fa-
ciendum. Item mandata dei per iussionem facere ser-
vientis et obedientis est, diligendo autem facere obe-
dientis et amantis est. Augustinus de civitate dei: Pax ho-
minis et dei est ordinata in fide sub eterna lege
obedientia. Item obedientia in creatura rationali mater quodam-
modo est omnium custosque virtutum. Item de operibus monachorum: Citius
exauditur una obedientis oratio quam decem milia contemp-
torum. Ysidorus de summo bono: Non erit caro subiecta anime
nec ratio [illegible] si animus non est subiectus conditori. Tunc
autem recte subiciuntur nobis omnia que sub nobis sunt, si nos
subicimur ei a quo nobis illa subiecta sunt. Item in
exemplis: bonum est obedire maioribus, parere prelatis
et preter regulas scripturarum vite sue [illegible] ab
aliis discere nec preceptore uti presumptione [illegible]
sua. Item [illegible] fratribus hospitum pedes laves.
[illegible] Rusticum monachum: Time-
as ut dominum, diligas ut parentem, credas esse sa-
lutare quicquid ille preceperit, nec de maioris sententia
iudices cuius officium est obedire et implere iussa
sunt. [illegible] dicit homo deo esse subiectus
ut non quod ipse vis eligas sed quod deo scias esse pla-
citurum. Cyprianus de xii abusivis: obedientia que
omnium disciplinarum mater est magna exercitatione in-
digere [illegible] sui normam studiis a Christo domino suscipit
qui obediens patri usque ad mortem crucis in-
veniatur libenter sustinuit. Bernardus de precepto et dispensatione: quod
quod in vice dei precipit homo, quod non sit tamen certum displicere
deo, haud secus omnino est accipiendum quam si precipiat
deus. Item generaliter regula teneatur, ut in difficilio-
ribus quid agendum sit obediencia [illegible]
[illegible] et in facilioribus [illegible]

honoris contemptus dampnabilior quam actus
laudabilior existimetur. Item Bernardus [illegible] de pre-
latis bonis. Item in exemplis attendendum quod quedam sunt
pure bona, quedam pura mala, et in hiis nulla
debetur hominibus obedientia, quia nec illa omittenda sunt
etiam cum prohibentur nec ista vel cum iubentur committen-
da. Porro inter hec sunt media, quedam que pro
loco tempore vel persona et mala possunt esse et bona, et in
hiis lex posita est obedientie tamquam in ligno scientie
boni et mali quod erat in medio paradisi. In hiis
profecto fas non est nostrum sensum sententie preferre ma-
gistrorum; in hiis omnino prelatorum nec iussio nec prohibitio
contempnenda. Item o monachum obedientissi-
mum cui ex quibuslibet semper [illegible] ne unum
quod iota preterire [illegible] si attendit quale sit quod
precipitur contemptus quia precipitur, et hec est obedientia [illegible]
mora. Item de contemptu: Age qui relinquere omnia
disponis te quoque inter relinquenda numerare memen-
to. Immo vero maxime et principaliter abnega temet-
ipsum si desideras sequi eum qui exinanivit se-
metipsum. Item [illegible] obedientia [illegible]
prima [illegible] quia non est obedientia [illegible]
voluntarium quia quod fit ex necessitate non est bo-
num. [illegible] purum, ut intentio pura sit, quia si
oculus simplex est totum corpus lucidum est. [illegible]
discretum ne quid nimis. Qui enim recte offert
si non recte dividit peccat. [illegible]
[illegible] quod omnia claudit et tenet plenissime bonum
[illegible] perseverantia [illegible] perseverantiam habeat [illegible]
bedientie [illegible] debent [illegible] pugna [illegible] Item [illegible]
de reverentiam et obedientiam prelato quasi alter cor-
dis alter corporis est, nec enim sufficit exterius obtempe-
rare maioribus nisi ex intimo cordis affectu sublimi-
ter sentiamus de eis. Bernardus in sermone: obedientia
tunc acceptabilis erit deo et dulcis hominibus si quod iu-
betur neque tepide nec tarde, non trepide [illegible]
murmure [illegible] cum [illegible] nolentis efficiatur,
quia obedientia que maioribus prebetur deo exhibetur.
Item in obedientie bonum non solum abbati exhibendum est
ab omnibus sed etiam sic invicem ita obediant fratres scien-
tes per hanc obedientie viam se ituros ad deum.
[illegible] obedientia est complendi summa morum et
observanda. [illegible]

G[illegible] in Registro apud volentes [illegible]
[illegible] obstaculum [illegible]
Item [illegible] ille primus in obediens mox ut [illegible]
[illegible] concupiscenda [illegible]
[illegible] tulit mox [illegible]
venit. Item [illegible] precepit [illegible]
[illegible] ad percipienda [illegible]
obedire obedientes [illegible]
ex proprio desiderio anhelat. Item ad decrementum obe-

diā ducat cum mentē ad suscipienda pbra
h9 scli neāq excepte aliq ī uota sua cmu
tant9. Id dignū pbō ē ut a dei bnficiis sic
extraneis cui nimirū iussionibz n uult eē
subiect9. Io. cr. sr. Io. quāto leuia sunt pcep
ta. tanto mai9 suppliciū hiis q n obediunt.
Au9 de cfess. neō ī uit9 bnfacit. ā sibo
nū ēq fac. B. ī epla. facē malū qdlibz
ī iubente cstat n eē obediam sz poti9 ī obe
diām. Id extorta seu coacta bnia. bnia nō
ē sz uiolentia. Id nō uos felices. S. de pla
tis bonis. Id sr. eē. nō dubit ī obedientia co
piā diu tant9 in obediē amator ut mori q
nō obedire mabit. sz m apt bat tue cste
plomis ī ane ociū qui dicit p pham labo
rem sustineō. Id si ī die ieiunij. Jr. li. iii. de
uoluptate. Id amaricatio tuus intellexi. J.
li. iiii. de gutu. Id de pcep. z dis. ī pcā cor
dis z ī firme pz. 89 uoluntatis idi tuū est
statuta seiorz studiosē distincte herere ad
singla q ī iungunt9 exige de quibzqz rōm
z male suspicari de oī pcepto cui cū latu
te. nec ūq libent obediren cū audire cō
gr qd forte libaīnt au cū aliē lucē seu ex
pedire monstrauit ul apta rō ul indubitata
uictas. Id si iubente semore ut sileam. ibū
m forte z obliuionē elabz. reū me fateor
ī obediē seu uenalit. si ex cōtemptu si
ens z delibans sponte ī ula pz. uxo silen
cij legē puaricator e in capitto z cunalit
z hij penitēs pleuo ut ad mortē puenit
dampnabilit. Id inser. sic pcō sic milcor
usqz hodie pulllantia z pullulant exigit ut
ab eis qri oporteat quid uit ut faciant. n
ipi qrt dne quid me uit face csidare nepe
necē hē miser z incart pi qd gl pcepi ue
lit n ipi cslidant q sit uoluntas pceptoz.
Id qui ul apte ul occulte satagit ut q p
uult ipeh ei plat9 ī iungat ipe se sedu cat
tūs blandit de obediā. nō ei ī ea re qpe p
lato. sz mag ei plat9 obedit. Bern ī epla.
qui ī pia libent ccupit pte ā debilima ser
uitutis effugit face q noluit, n q ī sua āg fac
miser ē. sz qui ī uit9 fac. milta. J. li. iii. de
multiloqo ī murmure. xlv. de elemo.

Gre9 ī om. sr. p. li. xxv. facite nob amī
cos zc. si patrimoniū elemosinis l
eant. pauperes nō sunt audiendi ut egem
sz ut patrom exorandi. Id ad tbuend. pi
gri tūt eis qā h qd iacenti intra porri
gitis sedenti ī celo datis. m. xxv. qm diu fe
cistis. Id ī mor pr plena ē coz dix tūi cpassio
cū malū ī opie pxīo suscipe n metuunt ut
illū cpassione libem9. Id rem cmlz pluraz dat
ī qui nō cpatit ricp aut qui ue cpatitur
qd necē pxio cspicit negat. Id inpanto nō
nili hui ista diuites cum fame cruciant z pau
pes effusit largitatibz nutriunt. ptones
qui uo ī digentia ā pccōz panē suū n ce p
cator sz q homo ē tribuit minimū n pccōz e
sz pauperem tui mitt. pli de sū. bo. sīm ē
q pccā oīa mīe opibz expurgent sz si ia
caueat peccare qui iniuiam ī pcit. Io. cr. ī
ser. meli9 seruat pecunia q ī indecta pau
pis collocat. hanc m calumpniator nō ex
torqt n ī iud9 ēminat. n latro auferet. n
fur nocturn9 diripiet. n seu9 fugam
meditans ī uadet sz sp ē tuta sp integra.
sp salua. Id mtē dō misedem requirit nō
pecunie cntitatē. Id sr. Io. elia ē q ab oī
curia ī iticia est. h oīa facit munda. h z ieiu
nio meli9 z ēre lectulo z nimiz difficilioza
illa z laboriosa. sz h lucubilioz illūinat aiaz
ī pinguat bona z speciosā facit. Id dā ī digen
ti z nuda salitatia ut n tū tuū pecunias z
aiām pdas illi9. tu ei tā ei pditionis uti9.
Amb9 ī epla. ma n de mītis iudicare cue
uit. sz necessitatibz subuenire iuuare paupes
n examinare iustitiā. Id hē diues apothe
cas ī opiū sinu9 hēas apostetas induas do
mos hēas apothecas oīa infantiū orphanoz
ut dicat t. ex ore infam z lac. pl. Id de
off. pcā libalitas fide cū. loco tpe. cnida
tur ut pus opit cta domesticos fidei. Id nos
oībz debem9 miam. sz q pliqz fraude eā q
rt z cfingunt erūpnā io n eā manifestat
pa cognosceret tpe urget largius se dz pro
funde miā. Id affectus diuitē collonē aut pau
pem fac z pcium rebz ī ponit. Id si pxeg mi sb
terrū tuū induas cōtpias cōfitētem ille fac
quirit seiorz amicitias z etna tabnacla. Id
aut eccā hē nō ut fuet. sz ut eroget z sb
ueniat ī necessitatibz. Id sr. lu. tu qui putas
te mamī bē sanā caue ne auaricia. ne sac
legio cstē bat. extende sepi9 eā extende ad
illū pauperem qui te obsecrat. extende ut
pximū iuues ut indue feras p sidū eripi
atqz ī iurie q uides in uiste ctumelie sbiace.
Jo9 ī epla. o qnta btitudo z pxis magna
recipe etna p bzeuibz p mortalis sp uiuen
tia z hre dinz debitorem. Au9. qē. c. v. he
ses obsequit loth anglis tanqz pegrinis c
suetudine hospitalitatis libat cupido ciui
tatis z tpale euasit incendiū z etnū cste

tus ē primū discite (et) tamen sine discretione ex(er)ceatis hospitalitatē ne si forte ē domū clauseritis cui hūanitatē denegātis ipse sit xp̄s. Idem in ep(isto)la vtilius esurienti panis tollitur si de cibo se curus iusticiā negligebat q(uam) esurienti panis frangitur ut in iusticie seductus acquiescat. Idem in ser. redime te hō d(e) minus redime te ipse dū potes redime te inq(ua)m dū p(re)ciū in manibus hēs redime te ne dū te mors amara p(re)ue niat (et) uitā simul (et) p(re)ciū p(er)das sin eā hic uis di mittere uxori q(ue) forsitan aliū hēbit maritū. Idem quis(que) aut p(re)miū t(em)p(or)ale aut peccatori desi derat indulgenciā (et) p(ro)meri redditus decimis de p(ro)p(r)ietatibus studeat eciam dare. Idem si decimas nō hēs fructuū t(er)renorum q(uod) hēs agricola qd te pascit ingeniū dei ē inde decimas expetit. vnde milicia de negocio de artificio tuo redde decimas. aliud eī de t(er)ra rependitur aliud de tonsura ouiū (et) de lacte. Idem da pauperibus (et) hēbis thesaurum in celo. nō sine thesauro remanebis s(ed) qd hēs in t(er)ra sollicitus hēbis in celo securus. Idem in eod(em) multa sunt eciam gn(er)a q(ua)s cū facimus ad iuuamur ut dimittantur p(e)cc(at)a n(ost)ra s(ed) eis nil ē maius q(uam) ex corde dimittimus q(uod) in nos q(ui)s peccauit. Leo p(a)p(a) in ser. magna ē elia q(ue) ardenciū criminū globos beniuolencie sue fronte refrigerat (et) q(u)adā irrigue largitatis obruit incendia delictorum. ut q(uam)uis offensus d(eu)s q(ui)busda(m) criminibus p(ro)uocatur rogatur liberare eius q(ue) dispoliat punire peccatis. Beda in ep(isto)la. Be(a)tus qui intelligit sup(er) egenum (et) paup(er)em. q(ui) nō sic cupidū s(ed) sic esurientem paupere(m) illū intelligit paupere(m) qui in uite petit (et) p(re)ciu(m) de accepit (et) accipiens glificat p(at)rem suū qui in celis est. multa (et) .li. iiii. de c(on)ti^{ne} ... Titulus .l. de obla tione xl.

Gregorius in reg(istro). quidquid in dei sacrificio ex scelere offertur oīpotentis dei nō placat iracundiā s(ed) irritat. Idem in mor(alibus) q(ui)cu(m)q(ue) sic aliud ad elimosinā facit se elacionis extollit maiorē culpam inchoat supplendo parte q(uam) extrahe(n)s aut largiendo mercede. Idem super ezechielem aliquis si alienam inde rebus im(m)olat alium mactat facit. con dempnat iniquitates ista nō p(ro)piciatur. Idem de sum(m)o bo nō est elia q(ue) si(m)ile mag(is) q(uam) uti in p(ro)p(ri)o in ten tu quasi ē intencione adiutorum largitur tribu (et) apud dm̄ recipit. Aug(ustinus) de ci. dei. sic ē nō sinū suo dicat satisfacere cū h(oc) dicat nō ipsi sit in(tent)i s(ed) p(e)cc(at)o eius offensus ē. alioq(ui)n reus erit gehēne ignis. ita eciam qui porrigit eciam non porrigit q(ui) nō in eo diligit xp̄m. Idem sup(er) ps(almum). Qui dat ut terreat tedio interpellantis nō ut reficiat uiscera indigentis (et) rem (et) meritū p(er)dit. Ambro(siu)s sup(er) lu. hospitalē ē remū

neratus affectus auaricie ē. Idem qui manū deb(et) (et) debilitudine. Idem ep(isto)la si gaudent martyres q(ua)n(do) eoru(m) pecunias honorant in quibus pauperes plorant. Idem q(ua)lis est ista iu sticia mutare mortuos (et) spoliare uiuen tes de sanguine miseroru(m) tollere (et) d(e)o offerre. (et) id nō ē d(e)o offerre. s(ed) iniolencie sue socium facere d(eu)m. ut si oblatā s(i)bi pecuniā de p(re)dio libenter accipiat, c(on)senciat p(e)cc(at)o. Beda sup(er) ec. nō recipit d(eu)s eciam de ma nu raptoris seu fenatoris. s(ed) n(ec) de p(ro)p(r)io (et)c. q(uo)d cū facit eciam facit tamen cau(sa) q(ua)m se ut glificet ab hoīb(us). Titulus .li. de ora tione.

Gregorius in dyal(ogo). obtinere nequeunt p(er) postulant q(ue) p(re)destinata nō sunt s(ed) ea q(ue) sci uiri orando efficiunt ita p(re)desti nata sunt ut p(re)cibus obtineant. Idem in reg(istro). d(omi)n(u)m eo die a labore t(er)reno cessantes eciam oīnio orationibus insistendum ut si q(ui)d negligencie p(er) sex dies agitur p(er) diem resurrectionis d(omi)nice p(re)ci bus expietur. Idem in mor(alibus). Bacte orare ē ama ros in compunctione gemitus nō composita uerba reso nare. Idem dicit de sol(itudine) .li. iiii. de desiderio. Idem ypate ue orationis est celsitudo caritatis (et) te q(ue) q(uod) recte petit adipiscitur cum eius animus in peticione nec inimici odio fuscatur. Aug(ustinus) in ep(isto)la. absit in oratione multa locucio s(ed) nō desit multa p(re)cacio si feruens p(er)seueret intencio. nam multum loqui in orando est rem necessariam sup(er)fluis agere u(er)bis. multum aut p(re)ca ri ē ad dm̄ quem p(re)camur diuturna (et) pia cor dis excitacione pulsare nā plerum(que) h(oc) negoci um plus gemitibus q(uam) sermonibus agitur plus fletu q(uam) afflatu ponit aut lacrimas in c(on)spectu suo (et) gemitus n(oste)r nō est abs(con) ditus ab eo qui oīa p(er) u(er)bum c(on)didit (et) h(uma)na u(er)ba nō q(uer)it. Idem qui didicerit a d(omi)no ihu xp̄o mites esse (et) humiles corde plus cogi tando (et) orando p(ro)ficit q(uam) legendo (et) audiendo. Idem in ser. dicimus panē n(ost)rum co. da no. ho. o sapiā ua (et) diuina p(ro)uide cia q(ue) docuit (et) panē solum p(ost)ulare (et) hodie no minare. h(oc) eī dedit (et) audiencias cū auaricia tollitur (et) h(uma)nē uite in sinuatur incertu(m). Idem q(uod) ē oro nisi ascensio aīe de t(er)restribus ad celestia in quibus super nos inuisibilem deū q(uer)imus. Idem in medit(acionibus) accedo d(omi)ne amaricatus ē cor meū sua de solacione (et) dulcora eum c(on)solacione obsecro d(omi)ne esuriens incepi q(ue)re re te ne desinā ieiunus a te. famelicus accessi ne recedam in pastus pauper ueni ad diui tē. miser ad misericordem ne redeam uacuus

tempus. et si anima quam comedat suspirio da uel plus suspiria quam comedat. Item de ci. di. quanto est quisque sanctior et desiderii sancti plenior, tanto est eius in orando fletus uberior. Item de ec. dog. nullum credimus ad salutem nisi deo inuitante uenire. nullum inuitatum salutem suam nisi deo auxiliante operari. nullum nisi orantem auxilium promereri. Io. cri. sup. math. sicut thymiamata bene confecta delectant hominem odorantem. sic oratio iusta suauis est ad dominum. unde et siue dignitatem eius mox ut de ore processerit suscipiunt eam angeli manibus suis et offerunt ante dominum. Ambrosius scribit in marlata quod pernoctabat in oratione dominus ihesus non indigens pro se auxilio sed statuens tibi imitationis exemplum. Item media nocte ait propheta surge ad confitendum tibi. sup. iu. s. t. et tu surge uel media nocte si non potes tota nocte uigilare. Psalmista. pernocta in oratione et precibus in cubile nocturnis uigiliis admodicum clausis oculis et rursus cum orando omnibus malis preualet oratio. Item de sum. bo. fidei symbolum et dominica oratio pro tota lege paruulis etiam ad celorum regna sufficit capescenda. oratio cum latitudo scripturarum in eadem oratione dominica et in symboli breuitate concluditur. Item frequens oratio uitiorum impugnationem extinguit. Item oratio cordis est non labiorum. Neque enim uerba deprecantis deus intendit. sed orantis cor aspicit. quod si tacite cor orat et uox simulet quamuis hominibus lateat deum latere non potest qui presens est. Item numquam orando est sine gemitu. Item qui uult cum deo semper esse frequenter debet orare. frequenter et legere. nam cum oramus ipsi cum deo loquimur. cum uero legimus deus nobiscum loquitur. Item oratio priuatis locis optimus funditur. magis quia obtentum impetrat. dum deo tantum teste depromitur. Io. damas. in li. suo oratio est ascensus intellectus ad deum uel petitio decentium a deo. Hu. in epistola oratio est hominis deo adherentis affectio et familiaris quedam et pia allocutio et status illuminate mentis ad fruendum deo quamdiu licet. Item cum manibus pectora gemitibus pauimenta tunduntur uotis et deuotis precibus altaria cumulantur sordentes gene lacrimis genitibus ac suspiriis mugiunt oratoria et prosternentibus cunctis canticis spiritualibus sacra tecta resultant. tunc supernis ciuibus magis spectare libet quam regi summo iocundius exhibetur. Item et si uocis uirtus sit opus et operi tamen et uocis gratiam efficaciam quam prestat oratio. Item sup. ec. credimus angelos secus altare orantibus offerre

deo preces et uota hominum licet tamen sine ira et disceptacione leuari puras manus precepit. Item orando bibitur uinum spirituale letificans cor hominis. uinum scilicet quod inebriat et carnalium uoluptatum infundit obliuionem. humectans interiora arentis conscientie et ad bonorum actuum digerit et deducit per quandam anime membra fidem roborans spem confortans uegetans ordinans que caritatem et impinguens mores. Item unicum indubitatum remedium seu refugium oratio est et frequens gemitus ad dominum et ut christus quid et quantum nos facere uelit assidue nobis monstrare dignetur. Item inter milia milium ministrabant ei et decies milies centena milia assistebant ei. Gre. circa quod cum reuerentia quanto timore quanta illuc humilitate debet accedere a palude sua procedens ranuncula. Item in omnibus actionibus nostris et obseruanciis nulla opus est tam uigilancia. sed precipue in oratione. Item licet omni hora et omni loco oculi domini super nos speculentur maxime tamen in oratione. Sed cum uidemus ubi scilicet est presentamus nos et omnibus quod facie ad faciem cum domino loquentes glo. sup. math. xxvi. et orauit tercio eundem sermonem. tribus uicibus christus orauit. ut et nos a preteritis ueniam peccatis et presentibus malis tutelam et futuris periculis cautelam oremus. Ieron. in epistola. sic uiue cum hominibus tamquam deus uideat. sic loquere cum deo tamquam homines audiant. Item audacter roga dominum ut illum de alieno rogaturus es. roga bonam mentem bonam ualitudinem animi deinde et corporis multa. Sen. li. iiii. de desiderio de laudatione. [illegible]

G[illegible] tra orationis sue terre confusione deprimitur si hanc aut sua operatione ad se inquinat cum aliene malicie fuerit dolor accusat. Item frequenter ut ad aures dei nostra precibus faciat uigilancius studendum est ut uoces actibus adiungetur. nam inanis sit oratio si superflua est actio. Aug. inter quod frontem portare quod promisit deus pre audi monitiones et sic exige promissiones. Item dimitte nobis debita nostra sicut et nos di. d. n. Ber. per eas est efficax oratio quorum fides sine operibus mortua est. sed per eas quorum fides per dilectionem operatur. Psalmista de sum. bo. longe a deo est animus qui in oratione cogitacionibus secularibus occupatur. quod mens qualem se in oratione offert talem post orationem conseruet. nam nil proficit oratio si denuo committatur unde iam uenia postuletur. Aug. in epistola nescio quam gloria est lingua que dominum rogat quam ammittit aut maledicit aut detrahit. labia sancta corrumpit deo et ipsis cito annuit precibus quod lingua in maledicta promittat.

Io. os. li. v. c. qui orat et peccat non orat deum
sed deludit eum. Ideo in ser. tu non audis orationem
tuam et deum uis audire tuam. preterea flectis in quo
genua. curuatur quod genua mea. sed mens
tua foris uagabatur. cor tuum meum. sed sensus
foras os quid loquebatur. sed mens uisitatio co
gitabat. Beda in omni est oratio que peccatum facit. sed
qui bene orat orando deum querit et a terrenis ad
superiora progredient. uirtute uirtute sublimiores
ascendit qui non de diuitiis aut honore seculi quam
etiam de inimici morte sollicitus obsecrat. ipse in
intimis iacens uiles ad deum preces mittit. Au
li. de ci. querentes similiter solent cum aui uncl
non in terra quere aui non sie sed aui non u dz. Ideo oratio
peccatoris q. li. iiii. de uirtute. Ideo mirror ualde
imprudenciam aliquorum qui cum nos sint qui cum
omnis sua singula ... suaui sua in pacia ipertia
iure. sua in obediencia ... audent illos
ad tam fedum consciencie sue lectum omnem orationem
in stancia tocius presertim deum inuitare aut cum
extenderitis manus uestras auertam oculos meos
et cum multiplicauitis orationem non exaudiam. Ideo
iter timida oratio celum non penetrat quia restringit
animum timor in moderatus ut quo non dico ascendere
sed nec procedere queat. tepida uero in ascensu langu
escit et deficit eo quod habeat uigorem. temeraria
ascendit sed resilit. resistitur ei ei et tamen non
obtinet graciam sed meretur offensam que uero fidelis
et humilis et feruens oratio fuerit celum sine dubio penetra
bit. unde certum est quod uacua redire non poterit.
Seneca in epistola. tunc scito te omnibus cupiditatibus esse
solutum cum eo perueneris ut nichil deum roges nisi quod
rogare palam possis. nunc enim quanta dementia
est hominum turpissima uota diis insusurrant ut si
quis ammouerit aurem conticescent et quod scire hominem nolunt
deo narrant. **dix. de donis.**

Gregorius in mor. Donum septiforme quod in se recta mente
ante omnia alia prudentiam temperanciam for
titudinem et iusticiam formant eandem mentem
ut contra singula queque temptamenta erudiat
in vii. mor. uirtutibus tempus ut contra stulti
ciam sapientiam. contra ebetudinem intellectum contra pre
cipitacionem consilium. contra timorem fortitudinem.
contra ignoranciam scienciam. contra duriciam pietatem.
contra superbiam dei timorem. Ideo orandum est ne sciencia
eleuet. ne intellectus dum subtiliter currit ober
ret. ne consilium dum se multiplicat confundat.
ne fortitudo dum fiduciam prebet precipitet. ne
sciencia dum nouit et non diligit inflet. ne pie
tas dum extra rectitudinem inclinat intorqueat.
ne timor dum plus iusto trepidat in desperacionis foueam mergat. Ideo scilicet est timor

in mente sed que uere timor est si cum eo pietas
non est. qui enim misereri proximo ignorat quia
conpati eius ... dissimulat. Ideo timor qui
ante omnipotentis dei oculos nullus est quia non subleuatur ad pietatem. sed sepe pietas per in
ordinatam nimiam errare solet si forte perx
erit que ... non est. peccati ei qui sibi gehenne
ignibus possunt disciplinas sunt iubet cor
rigendam. ut ergo illa ordinata sit pietas
ad quod dum est aliud subleuanda. i. ad scientiam ut
sciat quod ex iudicio puniat uel ex misericordia di
mittat. sed quid si sciat quid agere quisquam debeat.
uirtutem uero agendi non habet. sciencia ergo mea est et
ad fortitudinem ut cum uidet quod agendum sit
hoc agere per mentis fortitudinem prestat. sed sepe
fortitudo si inprouida fuerit et minus contra uicia circum
spectam presumpcione in casum ruit. ascendat
ergo ad consilium ut prouidendo premu
niat omne quod agere fortiter potest. sed consi
lium non potest si intellectus deest quia sine intelligen
cie malum quod agentem grauat quomodo potest bo
num soli dare quod adiuuat. itaque a consilio
ascendamus ad intellectum. sed quid si intellectus
magno quodam acumine uigilet et moderari
se nesciat. per mansuetudinem ... ergo as
cendat ad maturitatem ut hoc quod amando in
tellectus inuenit sapiencia mature disponat. Ideo per
timorem dei efficimur humiles. per pietatis
studium misericordes. per scienciam discretos. per for
titudinem intrepidos. per consilium cautos. per intel
lectum prouidos. per sapienciam maturos. Aug. super
matheum. spiritus sanctus operacione septenaria ...
ut sic in nobis esse sapiencie et intellectus consilium et for
titudinis. scientie et pietatis et timoris dei.
Huic septenario bono contrarie contrario sep
tenarium malum spiritum stulticie et erroris. spiritum
temeritatis et ignauie. spiritum ignorancie et im
pietatis et spiritum superbie contra timorem domini et s.
alia. vii. nequiores. S. li. iii. de simulacione.
Hugo de mor. [illegible]

Necesse uero quantum existimo in medio
est qui non habet quod amat affectiue sit. sed quia non
amat quod habet et si optimum sit. nam et qui appe
tit et adepta non potest cruciatur et qui adeptus
est quod appetendum non erat fallitur et qui non appe
tit quod adipiscendum erat egrotat. Ideo deli
ari sicut tota uita corporis anima est sic beata ui
ta anime deus est. Ipsi ... tum bo. quia sine fide impos
sibile est deo placere. uero bene quia et recte credendo. bene uiuit et bene uiuendo fidem rectam custo
dit. Ideo ... per scientiam. S. de prescient.
Ideo in eth. uero dz. q. bene acti ... ab hunc quod

uellet et tamen patiendo quod nollet ille . Et vere
beatus est qui et habet omnia que vult et nihil vult
male. Ex his enim duobus beatus homo efficitur.
Augustinus super illud: Iste pauper clamavit et dominus
exaudivit eum. Pauper autem non est pauper cen-
sus. pauper in quo princeps mundi nihil invenit.
pauper illius emulus pauperis qui cum dives
esset propter nos pauper factus est. Pro magna vero beati-
tudo est cum depositio onere peccati et exuvio in-
dumento malicie et simplicitate contentus. Bernardus
In operibus malorum sicut est ut mores meos tem-
perem quod enim [illegible] de parte scelus nisi filio mi-
tis atque mansueti. Namque qui sequitur viam
rectam sequitur utique illum qui ait: Discite
a me quia mitis sum et humilis corde. Bernardus. Ita
tega affectum tuum ut non intelligaris quod te
irasci. Non peccavit iuxta quod scriptum est: Irasci-
mini et nolite peccare. Prelatis enim est motum tem-
perare nec minorem virtutis est cohibere ira-
cundiam in dignationemque compescere quod omnino non
irasci. cum plerumque id levius sit fortius estime-
tur. cum hec feceris memento quod peccator es
et lugeto peccata tua et lugeto delicta
aliorum. Etiam beatitudo est peccata deflentis
quia caritas est que peccata condonat. ablue igitur
te lacrimis, lava fletibus. si tu te ipsum fle-
veris alius non flebit. nam si Saul deflevisset
peccata sua, Samuel eum non fleret. Depo-
sito peccato, temperatis moribus, delicta de-
flere, esurire incipio et sitire iustitiam.
Egrotus enim dum in gravi morbo est non esurit.
quia egritudinis dolor excludit famem. Que
autem utique virium gratia augmentum. quod et
mansuetudinis incrementum quod norma iuste
iusticiam sequitur in via. unde dictum est: Dispersit
dedit pauperibus, iustitia eius manet in seculum seculi. Sed qui miseri-
cordiam [illegible] mercede amittit, nisi mundo corde mi-
sereatur. Nam si iactantia gratia illius est
factus. Et magis igitur interiora tue mentis
sed mihi plus interiora tua nature fecerit ab omni
labe peccati ne dissensiones contentionesque af-
fectui tuo prodeant. non potes aliis facere me-
dicinam antequam pacem in te ipso habeas. cum sint
ipse pacificus pacem aliis feras. quomodo
enim aliorum potes corda mundare non tuum an-
te mundaveris. Qui enim pacem persecutionem in
ubique est tamen conservatur probatur adversus ut
cum sine certavit coronetur. id est lumen splen-
dor. Item I. li. iiii. de innocencia. Vermis ut
dentius pauperes aliqui qui si viam habent
paupertate non adeo pusillanimes inveniun-
tur ut possent reges et regere celi. Sed hu-

sunt qui pauperes esse volunt eo tamen pacto ut
nichil eis desit et sic diligunt paupertatem ut nul-
lam inopiam patiantur. Sunt et alii mites sed quamdiu
nihil contra voluntatem agitur. non pro eorum arbitrio. patebit
autem quam longe sunt a mansuetudine si levis oc-
currit occasio. Hec mansuetudo quomodo hereditabit
quam ante hereditatem defecit. Alios quoque lugentes
video quia si ex corde procederent ille lacrime non
tam facile solverentur in risum. Nunc autem cum
hominem in ociosa et scurrilia verba proflu-
ant quam prius lacrime lacrimas huius divinas non ha-
beret quibus consolatio ita divina promittitur quamquam
ad potest illas tam facile consolatio vilis admit-
tere. Alii tam vehementer contra aliorum delicta
zelantur ut videri possint esurire et siti-
re iusticiam si esset apud eos de suis quoque peccatis
id iudicium. Sed nunc pondus et pondus utrumque ab-
hominacio est apud dominum. Nam contra alios tamen impudenter
quam inmaniter estuant se ipsos tamen insipienter
quam inutiliter palpant. Sunt alii misericordes de
hiis que ad ipsos non pertinent qui scandalizan-
tur quia non datur omnibus habundanter. Sic tamen ut ipse
ne in modico quidem conveniantur. qui si misericordes
essent de suo facere deberent. Namque si non posse-
nt de terrena substantia de voluntate bona darent.
Hiis quia contra eos forte peccare videntur in dili-
gencia caret. dulce lignum, ubi bonum. Sunt
et qui peccata sua sic confitentur in iudicii possunt
ex desiderio mundi cordis id agere omnia enim in confes-
sione lavent. nisi quod ea que ipsi dicunt
aliis ab aliis pacienter audire non possunt.
Sunt et alii qui si viderint quempiam leviter
scandalizatum valde solliciti sunt quomodo in
pace reducere possint. et videntur pacifici
nisi quod eorum commodo si forte contra eos quidquam fac-
tum viderint tardius veniunt potius dissi-
diis aliquibus scandali. Quid igitur si vere pacem dilige-
rent aut dubium quin eam quererent sed ipsis
[illegible] facit cogitacionem. Item in e. de laudacione. Seneca
in epistola: beatus non est quem vulgus appellat ad quem
pecunia magna confluxit. Sed ille cui bo-
num omne in animo est erectum et excelsum et mutabilia
calcans.

De voluptate i.
De temporalitate ii.
De stultiloquio iii.
De occupacione iiii.
De mutabilitate v.
De vagacione vi.
De curiositate vii.
De securitate viii.
De negligentia ix.
De diiudicacione x.
De recidivacione xi.
De consuetudine xii.
De obstinacione xiii.
De desperacione xiiii.
De dilacione xv.
De voluptate xvi.
De carnalitate xvii.
De prosperitate xviii.

De ꝯsolac̄one · xix ·
De ornatu · xx ·
De ingⁱtitudīe · xxi ·
De discordia · xxii ·
De malicia · xxiii ·
De crudelitate · xxiiii ·
De simulac̄oe · xxv ·
De simulacⁱᵒⁿᵉ · xxvi ·
De ꝑꝑꝑⁱⁿᵗᵃᵗᵉ · xxvii ·
De obliuⁱoē · xxviii ·
De ignorant̄ · xxix ·
De iusticia · xxx ·
De crudelitate · xxxi ·
De sapiā · xxxii ·
De doctrīa · xxxiii ·
De honore · xxxiiii ·
De zelo · xxxv ·
De arguc̄oē · xxxvi ·
De remissiōne · xxxvii ·
De acceptoē ꝑ · xxxviii ·
De scandalo · xxxix ·
De fama · xl ·
De iiii affectōībȝ · xli ·
De timore · xlii ·
De dolore · xliii ·
De ꝯfidencia · xliiii ·
De leticia · xlv ·
De uita · xlvi ·
De miscia · xlvii ·
De morte · xlviii ·
De iudicio · xlix ·
De dampnac̄one · l ·

nim · ni · in · mim ·
ciim ni ni nim · m ·

De uoluntate · i ·

G Reg̃ in mor̄ sr̄ id iob. Sunt uolūtte sᵉ seuitte grecisuī eor̄ · tep̄ bi quid delibando appetunt · s; ad ꝯsuetā sp̄ mala replicantur · ⁊ mꝯin · bona quidam cupiunt s; amalicia ꝓ recedunt esse quid humiles s; siⁿ despectu esse ꝯtenti ꝑhis s; siⁿ necessitate castisiⁿ macerac̄oe corporis esse pacientes s; siⁿ ꝯtumeliis uolᵗ. Cū; adipisci uirtutes querūt s; labores uirtutū fugiunt · qd si aliud ē ⁊ belli c̄rtūmᵃ i campo nescire triumphare i urbibȝ de bello ꝯcupiscunt · Id neq̄ hō ad delectac̄oem rapit̄ ut ꝓꝑ uoluntatas iūtas tenebras infunditᵉ · Id ci quis adhuc timore bona agit amalo penitus si recessit q̄ eo ipso p̄tat quo peccare uellet si i ultē potuisset · Id n̄ intuetur dn̄s qñtū quisq; mali ualeat facē · s; qñtū uelit ⁊ cum deest potestas foras apd se tyrānus ē cui iniquitas dn̄atᵉ int̄ᵉ. Id · in ep̄la · tm̄ uirtutū adicies qñtū ꝑꝑ uoluntatē · Ib. eccis Aug̃ de li · ar · uoluntas autē ab i ꝯmutabili ⁊ cōi bono ꝯuersa ad ꝑꝑiū bonū aut exteri᷒ aut inferi᷒ p̄tat ad ꝓꝑiū quitit cū sue p̄tatis uult esse ad exteri᷒ cum alior̄ ꝓꝑia ul qcūq; ad se n̄ ꝑtinent cognoscē studet ad inferi᷒ cū uoluptate corporis diligit atq; ita hō sup̄bȝ ⁊ curiosus ⁊ lasciu᷒ effectus excipit̄ ab alia uita q̄ i ꝯpac̄oe sup̄ioris uite mors ē · Id uoluntas mala ꝑ · de iiii affectōībȝ · i ordinatis · Id de ꝯfᵉ · ex uoluntate ꝑuᵉsa facta ē libido ⁊ dū seruit̄ libidini facta ē ꝯsuetudo ⁊ dū ꝯsuetudini n̄ resistit̄ facta ē necessitas · Id in ep̄la · nimis ꝑuᵉse se amat q alios uult errare ut error suᵉ lateat · Id de uᵃ religione usq; adeo p̄t uoluntariū malū ē ut nullo modo sit peccm̄ si n̄ sit uoluntariū · Id de ciui mala uoluntate ul dolo mis̄ q̄s efficit̄ · s; miserior ꝑtāte q desidiū male uoluntatis adimplet̄ · Id de cath · ru · i hc̄ uita hoīes magnis laboribȝ req̄re q̄ret ⁊ securitatē · s; ꝑuᵉsis cupiditatibȝ n̄ inueniunt · uolunt eī requiescē i rebȝ i q̄bus · Id si i diuiciis uelit hō requiescē · magis supbȝ efficit̄ q̄m securus · Id de v · de · de amicis mors aīe · q̄ā eminēcia mors corᵖ · mors corporis necciā · mors aīe uoluntaria · Io de uita spiali · scito q̄ n̄o te uincet alia corporis ꝑt; singulabit i ꝑatū · ut; cite ob noxiū faciet ex libo n̄ uoluntaria declinac̄o · Id sr̄ · io · electōis ⁊ uoluntatis est ōis malicia hoīm · Ib sr̄ · est · si i die ieiunii mei i ueniunt̄ uoluntas uoluntas mea n̄ tale ieiuniū elegit sponso᷒ nᶜ capit illi ieiuniū meū qd n̄ illiū obediens; uicium ꝑꝑ uoluntatis capit ego gᵒ n̄ solum de ieiunio · s; de silencio de uigiliis de orōne de lectōne de opē manuū · postremo de ōi obsuac̄oe monachi ubi i uenit̄ uoluntas sua i ea x̄n obediā i magrī id epīm sencio · Id de li · ar · duo sunt q i uita ꝯplant uoluntatē ul cū p̄tare ul cū ꝑꝑime p̄tasse libet · Id in ser · qd odit aut qd punit deus · p̄t ꝑꝑiam uoluntatē · cesset uoluntas ꝑꝑia ⁊ infernus iam n̄o erit · i q̄ eī igni ille deseuiet n̄ i uoluntatē ꝑꝑiam · Id vii sunt singula · uni ꝑturbac̄o n̄ q̄ ꝑꝑiam sequunt̄ uoluntatē ⁊ tenē q̄ ꝑꝑia uoluerit i cor de mō dissimientes sic q̄ ibi id p̄hibit ꝯtingat ꝯtinuo i paciam ⁊ simulac̄oem ⁊ scandalum ꝑui sum᷒ · De remissione · ii ·

G reg̃ i mor̄ · de nlla bonor̄ optima ꝯfidencia fulcit̄ intueri summa metus trepidat · q̄ ꝑꝑiam ꝯsciā accusat · Id de q̄sq̄s a ꝑceptis diuinis discordās opē q̄ciens ea audit cor de suo reprehendit̄ ac q̄ ꝯfundit̄ q̄ id q̄ n̄ fecit meorat̄ · uā inquo se errās se ꝯsidit ꝑꝑia se latere ꝯsciā accusat · Id sr̄ · ex e scriptura sacra eī sui aris ad loquid cui intus i ꝑꝑia aduiūdē sunt · uā ꝑmo dulcedinē n̄ hc̄ q̄ia uita replent ꝯsciam remordens ꝑui i sermo ·

nulla pena gninor mala conscientia. vita puriss
esse tuis uni uiue. Ide de sū. bo. omnia fugere po
test homo preter cor suū. non enim potest a se quis recedere
ubicumque eum abierit reatus sui consciencia nunquam non de
linquit. Ide abysso abyssum inuocare est de iu
dicio sue conscientie ire ad iudicium dampnacionis
eterne. Ambr. de off. Que pena gruior quam interio
ris uulnus conscientie. nonne hec magis fugienda quam
mors. quam dispendium quam exilium quam debilita
tis dolorem. Idem de consid. uiciorum interior con
sciencia non refugit et non omnes sordent unus mi
nime fetorem sentit. Ide an. uos in flaccones. g
li. ij. de mellificiis. Ide miser. quis magis
mortuus eo qui portat ignem infirmi per
catum in consciencia nec sentit nec exitit.
nec expauescit. Ide qui consciencia .x. de mu
tabilitate. Senec. in epistola quid prodest recede
re et oculos hominum auresque uitare. bona con
sciencia turbam aduocat. mala etiam in solitudi
ne anxia atque sollicita est. si honesta sunt
que facis omnes sciant. si turpia quid refert
neminem scire. Si tu scias o miserum si contem
ms hunc testem. in destultiloquio
Gregorius in mor. Stulte dicere domini loquitur qui manife
ste animaduersionis flagella positus
iustificare semetipsum conatur. Ide duo sunt
genera locucionum importuna ualde et noxia
generi humano. unum quod utitur in prauitate laudare
aliud quod studet semper etiam recta corripere. Ide sic
per lingua reticentes. de cons. Ide apud omnes
homines cor ex verbis. apud dominum uerba pensantur
ex corde. Ide qui uerba sua metiri nesciunt
procul dubio ad ociosa dicta dilabuntur. in quibus
si se minime reprehendunt statim ad noxia et
contumeliosa prosiliunt. Ide in dyal. loquendo
cum secularibus fit ut ab ociosis ad noxia,
a leuibus ad grauiora ueniamus et os nostrum
apud omnipotentem deum tanto minus exauditur
in prece quanto amplius inquinatur stulta locucione.
ysi. de sū. bo. quadripertita est loquendi ratio. quia uel
bonum bene uel malum male. seu bonum male.
seu malum bene profertur. bonum quippe bene loquitur
qui ea que recte sunt humilibus annunciare in-
malum male loquitur qui quibuslibet flagicium per sua
de conatur. bonum male loquitur qui quod rectum
arrogante predicare sentitur. malum bene loquitur
qui aliquid narrando uicium detestatur ut ab
eo homines auertantur. Aug. super iacob. lingua
facilitatem habet motus in humido posita est
facile in lubrico labitur quanto illa cicius et fa
cilius mouetur tanto tu aduersus illa fixus
esto. De multiloquio. Gregorius in mor. certum

est quod uerbosus iustificari non nequeat. Ide in
titulo stulticia desolatur qui ab inmoderata locu
cione non parcit. Ide in pastorali. quia murum silen
cii non habet patet inimici iaculis ciuitas mentis.
et cum se per uerba extra semetipsum eicit aperta
se aduersario ostendit quem tanto sine labore
superat quanto et hec eadem que uincitur contra semetip
sam per multiloquium pugnat per ii. xxx. sicut
urbs. Ide super Ezech. ualde difficile est ut qui
multa loquitur non inmaniatur. ysi. in synonimis. mul
tum loqui stulticia est. uox insipientis in
multiplicacione sermonis. Ide multiloquium non
declinat peccatum. fluuius exundans cito col
ligit lutum. De nugis. Gregorius in mor. ocio
sum uerbum est quod aut racione iuste necessitatis
aut intencione pie utilitatis caret. Ide in
omelia. Ambros. super beati immaculati. non
mediocre periculum est cum habeas tanta eloquia
dei et opera que fecit in genesi in exodo fecit
et in leuitico numeris et deuteronomio ihesu
naue iudicum libro regnorum atque esdre libris
fecit et in euuangeliis et actibus apostolorum si illis prètermis
sis loquaris que scis esse fuiduas que scis sunt. ysi.
in synonimis. sermo uanus uane conscientie iudex est. mo
res hominis lingua prodit et qualis sermo ostenditur tal
is animus comprobatur. Ide de sū. bo. uanos sermones
in ore eciam esse non debent nam sicut malos mo
res bona colloquia corrigunt ita praua
colloquia bonos mores corrumpunt. Ide ch
sū. a. omnis sermo uanus qui dicitur in mundo christianus dic
tacitur proferetur. Ide in epistola quecumque non edificant
audientes in periculum uertuntur loquencium. Bi. in apo
logo ad conuenientibus in unum ut apte uerbis utar
iam non est dominicam cenam manducare panem quippe
celestem nemo est qui requirat. nemo qui eluuat.
aut de scripturis aut de salute agitur. sed nuge
et risus et uerba proferuntur in uentum. Ide de precep.
et dis. stultiloquia et uaniloquia nunquam non contra man
data dei usurpantur. peccata quippe sunt et deus pro
hibet ea per omnem et tamen uenialia non criminalia re
putantur reputantur excepto quod cum pro consue
tudine iterantur in usum consuetudinis. et tunc non pro pecca
tis. sed pro peccati in contemptu pensatur. Ide de
consid. fugienda ociositas mater nugarum nouerca
uirtutum. item secularibus nuge sunt. in ore sacer
dotis blasfemie. interdum tamen si incidant feren
de fortassis referende nunquam magis imminere
caute et prudenter nugacitati. Ide consecratum
tuum in euuangelium iam aperire illicitum. assuescere
de sacrilegium est labia sacerdotis autem custodi
unt scienciam et legem requirunt ex ore eius
non nugas profecto aut fabulas. Ide uerbum

scurrile q̄d fateri noīe colorātū n̄ sufficit peg'ini ab ore ꝑcul ꝗ ab aure relegā
dū fede ad tiechin nos moiūs fedius mo
ues. De iactancia. Gr. e' ī mor' ꝑ eces q̄z
ē uota iactantes ꝑfert ut loquentes docti
uideant'. Id' eo ipso supplens integritate
salutis corrūpit quo iactancia cur̄ ꝗ uir
tutis intumescit. Id' arrogantes si nō
īuenīunt uoces hoīm q̄ illū amē expectant
ipsi sciam suā laudantes ꝓferunt. Id' in
pasto elegit panes q̄z mala ꝑpetrat q̄. ꝑ
ostentacōnis uicuū bona sua occulta fo
ris ꝑ pub'ce cognoscant q̄ elegit arrogāns
bona dele ul' sta iactare ne mala pos
sit ul' minima ꝑpetrat. ps. de sū. bo. cū
publice manū ad onīn expandit qui feā
sua iactant ꝑdit. B' de xii. gr̄ mo
nach' iactator aut loq̄r aut ꝑpet'.
plen' ē s'monibz et cantat cū ipso u
ēsui esurit et sitit auditores quibz
suas iactet uanitates. De excusacōne.
Gre. ī om sunt multi qui ꝑuitatem
suā ex alienis ꝑuitatibz tuent' q̄z
cū alios talia fecisse ꝑsidant se h̄ facere
licere putant. Id' ī mor' . usitatū hu
mani gn̄is uicuū ē et libendo pc̄ com͞mitt
ere et cōmissū negando abscondere et cōuic
tū defendendo multiplicare. Id' sunt n̄
nulli qui ne q̄q̄ deflent q' faciunt h̄ et
lauare et defendere n̄ desistunt et nim
rū cū defendit' culpa geminat'. Id'
sūbre uicuū ē ut q' dele fateri q̄s
q̄ī sponte dignat' h̄ q̄ dici ab aliq̄ de
dignet'. Gre. ī or' sīr' ocelibent' mens
m̄s applaudim' et supati uoluptatibz
q̄n dimq' carnis infirmitatē aut durcia
maior' ipsa. Id' nil ōio agamin'. s. de ꝓtola
mala. ps. de sū. bo. est q̄ ꝑda ꝗtusa
cio ꝑiculoz qui dū ꝑsuis facinoribz ar
guunt' ibā uiroz ꝑtensam declina
da abicitur suantes se d'ng iudicio q̄
pudiendi sunt dūrig dū tps alterē ꝑsp
nūt iudicari ab hoībz. B. sup. ca. ī ma.
ꝑstat suā qui se excusat dū arguitur
repellet ꝑ inde a se indulgencie medici
nā et sic intra s' includens. Id' de xii. gr̄
mltis modis fiūt excusacōnes ī pctīs
aut eī dicit qui se excusat nō feci. aut
feci quid h̄ bn̄ feci. aut si male n̄ multū
male aut si multū male n̄ mala inten
cōne. si aūt de illa uelut adam uel
eua quimem' aliena suasione excusa

re se mitit'. Id' sē qui h'itat. oēs aliqn̄ ca
dere nec ē diuinali sedo detinent', sz alii col
lidunt' alii n̄ q̄z dn̄s supponit manū su
am ꝑmit h̄ inte me eoz casu q' te suscepit'
a dn̄o ī. q̄z ut resurgat fortioz in itulū
cū cecidit n̄ adiciet ut resurgat ī mo ū
au ī pudor ē nouū au impudenciā cadit au
cū excusat q' fecit et h̄ ē pudor adducens
ꝑncipaliter aut fit ei frons meretricis et
iam n̄c dm timet n̄c hoīes reuet'. Au
b° ī apolo. aliqui hoīes cū sacdotibz cor
ripiunt' pctm suū ī g'nat d' negare cu
piunt aut defende. Au' nō nulli. s. li.
ē. de mlitibz glo. ꝑs. lxix. malū ē pctare
pei' ē ꝑseuare ꝑmaiorig ē defendendo se
in dm culpam refundere. De accusacōe. gg'
ī mor'. Inuidi dū bonū q' uident accusare
nequiunt cetera malicia malū q' n̄ uident
ad accusacōem q̄rt. ps. ī synō nllm iudi
ces suspicōis arbitro aūt ꝑba et sic iudica
n̄ eī qui accusat' sz qui accusat' sz q
quimīt' re' est. Au' de sermoē d'. ī mō
te accusare uicia officiū est bonoz uiroz
et beniuoloz. De murmuracōe. gg'. ī mor'
si iusta placere dn̄o scim' ꝑta a' nulla n̄ q̄
dn̄o placiunt possunt iniusta sunt q̄ ꝑ
tigi ꝑ ualde ī iniquū ē sz de iusta passione
murmuram'. Id' qui ꝑsuppoita d' potate mur
murat liqe q' illū redarguit qui eandem
hoī ꝑtate dedit. Id' moin. regnū celoz nllus
murmurans accip' n̄ murmuracōe poē. Id'.
cy. m'ser. qui murmurāt de ꝑulo temptacōis
murmurat de ꝑmio ꝑbōnis. B. de q'
18. sic qui murmurat ꝑ aīam mortu' ē
qui īstigat q̄minuunt. Id' miser. ill sic hor
rend' ut murmur et dissencio ī cōgregacōne.
Id' si moleste ceptis sustines si indigne ꝑla
tū. si murmurare ī corde et si exti' īpleas
q' iubet' n̄ est uirt' paciē sz uelam mali
cie. glo. mā. xi. Ignis uīte ulcōis ī futuro
illos excruciat. quilingū inflāmata age
hena murmurāt ut dethant. De contencōe.
gg. ī mor' cē tal pabligiez solent bria loq
ī contencōe inchoant q' qui ꝑ ndet. Id' quiq'
sciando iurgia delectacōne ꝑcioz ꝑmitt.
hoēi familiari' seruit. Id' ypocita assūpto
scō ciuitacōnis ꝑtu filioz custodiā deserit
et ꝗpulla q̄ q̄z defende ī iurgiis q̄q̄z defen
de querit. Au' ī ꝑ. lxx. nllas beatus
aut q̄ celerime finiatis ne ira crescat ī
odiū et trabem faciat de festuca et aīam fa
ciat homicidā. sic eī legitis qui odit frēz

suui hoicida ē. Id' uob aiib durioribz petre q̄si emissa sunt. ex ore eius ñ pigeat ex
ipso ore p̄fē medicamitauii fca sunt uul
na. yci. in yno cotencō faces odior accē
dit. pace cordis cotencōs extinguit. ecordi
am cotencō rupit. Idem i epla. rixa ex
tat ppetitores. De curiositate. Gg. i mor.
Sepe puu dum sue ucui fortitudis ig
norant audientes alior rectitudinem
laceant. cum q bonos ḡ auctem i crepa
conis arripiunt aut ea bona pferunt
ī nō uidendo s; audiendo didicerīt aut
ea aliis mala nicientes i gert q ipi
committunt. Id' sepe qui i ptate sunt ad
sb̄itor contumelias erumpunt ē h qd i
uigilantes regimi seruiunt p lingue
ptacitate pdet minor. s. fortitudine
illa iudicis pensantes q qui sui ca
tri fatuū dixerit gehēne se ignibz adi
cit. Ioc3 de cpuc. tor. sui fatuū quis
dixit siu uanū. siu latronē. siu quolz a
lio noie i iuriā l' maledcm fri i gessit
ex quolz hor uocabls sb maledci tytu
lo gehēne ignis suppliciis cōdemnatur
Aug' quinq; cinuio. 8. i. e. de sacrao.
li. n. Ioc3 in epla nec g qa de corpis
castitate sb plaudat cui de uerbo quoto
q cum locuti sunt hoies redditi sunt
p eo rōne in die iudicii cū ē hoicida rea
tus quāuis sit infremi Id' i epla. ego
plagis cōsciē mee nllm iudico accōmo
datū medicamitū pbris ē contumelia ñ
ñ ē prude q p me mouear homicio ō
ob probrio dignus ē despectio. De derisio
ne. Gg. i mor timād est ē ue nob cadenti
bz surgat qui nob conitatur irridetur
spins stare iam ñ mouit qui ñ stante
nouit irride. Id' ussū fac humana derisio
do pximu q absui annis spuitualz uite in
nocencia suat alienū. De maledcione.
Greg' i mor alit maledcm pferē iudicio
iusticie alit liuore uindcē. Id' cū sca uiri
maledconis sniam pferē ñ ad hanc ex
uoto ulcois s; ex iusticia examinis ipe
tum qd ad in illo deū fare uolunt nisi
q ipi aut facē nequint aut erubesciut
Id' in reg. adquidā ait epm. nil te osten
dis de celestibz cogitare. s3 terrena cogi
tacōem hē signas dū p uindcā pp̄e i iu
rie q sacis reglis phibet maledcā
nathatis i nectitu. q in maledici regnū
dei possidebit. pencā q grauis ē culpa q
separat a regno uite. Aug' de conflictu. qd de
uic dd ē qui furore cecitatis usq; ad iniux
rimpit maledconis ñ h q apls ait. nq ma
ledici regnū dei possidebūt. pu. xx v. maledcm
frustra platū i quempiam deuoluet. Aug'. ix
senit. i de glo. est aliq maledcm. uico dīna
iusticiā ut exordio. Io. c3 de cpuc.
ē orare nos p calumpniantibz iubet insi
dias ē dolos ē amicus cotinamus. pp̄e male
dicentibz bñdicē iubet. nos e contrario aut potes
maledicimus. aut maledca alienis miniq
tata reddimus. De detractoe. Greg' sup
re pulos derogatio uite nre appbō ē q ia
ondit' ad iusticie nos hec si illis displice
ī capimus qui nō placent deo. Id' nec ī moderatus
s. de infamia. Ysi in synod. detractō s'ue
mea ē. Detractio s'uus dampnacō ē. Id'
nusq detrahes si te bene pspetis. Id' erit
ille apd dm i. de credulitate. Io. c3 inter
ad contempnēd cetōs oē uite nre pp̄e ad summ
ne a quo uicio in seli hoiem in monachum
nullū facile inuenias liberū. Id' i epla.
q hoies sumus ē cetd' q ānor maturitatē puo
rū uiciis labimus si me uis corrigi de
lmq te apte increpa tm ne occulte mor
deas. Id'. s'. c3. uius ē detractor qui loqt
unū tm ubū pfē ē trib' unū ubū imo i
momento multitudinis audiencium dū aures
inficit aias ut ficit. Id' de quidā detrahe an
detrahentē audire q hor dampnabilius sit
ñ facile dixerim. Ansel. de simi. tria sunt
gna hoicidii q pari pena plectuntur nec
fcio frēm. detractō. odiū. Id' detractio ē
sciencia q ad ea intencoē de aliquo d'
uī ipē minus amari ul appciari possit. De
adulacōe. Greg' in dyalo. mozl ē ut occu
pato i mltas ao adulacō ualde sbrepiat
si absq p cordis hostio nequaq sunt cicius repl
sa. Id' in reg nec nouū nec reprehensibile
ē in eligendo epō. Id' se uota in duas ptes
diuide. s3 graue est qm i his caus ñ ex iudicio
s3 ex solo fauore uenit elcio. Id' i om. v. rex
cui p a sua quempiam apta uoce reprehendimus
ē ad huc q est gnu' aliqn si pt inibi modo po
tens sit cuius forsitam ē errata laudantur
ne ē si audiat pur agdiā munus subtrahat q
i pendebat. Amb' de off. ñ est illa amicicia
ubi ē fallax adulacō. Id' psipiciend est ne
adulantibz aprimus aure emolliri ei adu
lacōne ñ solū fortitudinis ñ esse s; ignauie
uit. Aug' de qōmbz ueti no. t. adulator ē q
iō dat consiliū ne offendat eū q oportet hē

ꝯtrariū. Jsid. de sū. bo. Si inimicus īsultat ferend9 ē
amic9 ẽ si errat docend9. Si docet audien
d9 laudator uo ꝫ errans ꝯfirmat errorem
et adulans illicit ī errorē. Jero9 ī glo. ꝯtra
rigida uita et ꝑdicatores declinare d3 molliū
palacia q̄ frequentant mollibz induti adu
lantes qui puluinaria sbtubito qui in
tam palpant ꝑccatū ñ pungiunt ut sic
ad ueniant. Boe. de ꝯs. li. iij. De ami
citia glo. sr. ps. [illegible] pl9 nocz lingua ad
ulatoris q̄ man9 ꝑsecutoris. Sen. ī epla
illo ꝑcipue nos īpedit qd cito nob placem9
si inuenim9 qui nos bonos uiros
dicat qui prudentes qui scos ignoscim9.
De suggestione. Grego. sr. exod. hij qui et
alios ad iniquitatē suadendo ꝑtrahunt
ī semꝫ ipsis multū ī demonū susceperunt
Aug9 in epla cum de aliquibz qui semꝫ ñ
ꝑsistent ad ēnus ul fl̃a loquat. ul ī pa
tiunt ī clamant mali satagunt ambiunt ut
de oibz h' credat. Jsi. de sū. bo. deteriores
sunt qui siue doctrinis siue exēplo uitā morēq3
bonoꝝ corrūpūt hiis qui sbas alioꝝ ꝑdia
q3 diripiunt. De turpiloquio. Jero9 in epla
nō flagito lingue minor ē. Et aīe puritatē
apud xpianos ei solocism9 ē et magnū uiciū
turpe ul narrare ul facere. Bn. in ser. dū
ociosa tamq3 minima sprnim9 ad turpia incēd
et inhonesta dilabim9. De mendacio. Grego in
mor. Ds mēdaciō ñ eget qr ueritas fulciri
ñ querit auxilio falsitatis. Jsi. summo ope ca
uendū ē oē mēdaciū quāuis nō nūq3 sit ali
gen9 mēdacij culpe leuioris si quis ꝑstan
do mēciat. Jsi. in cauete sunt hūiles qui
se mēdacio illaqueant dū arrogancia uitant
īmo mēciendo supbiūt qui ueritatē see
rigiunt et relinquunt. Jsi. quisqz expositor
s. li. iiij. de doctrina bona. Aug9 ī sẏno. ca
ue mēdaciū ī oibz. mēdacio eī fides tollit.
error ī ducit. ueritas aboletur. nullū erit
mēdaciū pctm. Jsi. de sū bo. testis falsi dicit tribz
ē ꝑsonis obnoxi9. primū quo deo quē ꝑiuriando ꝯ
tempnit. secūdo iudici quē mēciendo fallit.
postremo innocentē quē mēciendo ledit. Jsi. ñ
nūq3 peius ē mēdaciū meditari quā loq. nā
incaute quidē mēciunt sol3 ex ꝑcipitatōnem
loq mēdaciū. meditator aūt ñ sn̄ studio.
Aug9 ī ench. utiqz illa sūma sunt ī salu
ta ñ ꝑ q̄ ī uince se hoīes fallant sz ꝑ q̄ in
alti9 ꝯq3 noticiā cogitaciōes suas ꝑferat.
Jsi. in ur' pctm ō oē mēdaciū. Simlitū interē
quo aīo et de quibz rebz quisqz mēciat. Jsi. oē

mendaciū ideo dr ē oē pctm qr hō nō solū
quā ipse scit ꝗ uerum sit dicit si quā errat et fal
litur [illegible] loqui qd aīo gerit. siue illa
uerū sit siue putet et nō sit. Jsi. in li. ꝯ mēda
ciū. mēdaciū ē falsa significatio uocis cū intencōe
fallendi. Jsi. de ua reli. In ē oī mēciēti uo
luntas fallendi et si ei ñ credat. Jsi. de doc
tri. xpiana mēciens ī eo qr mētit' seruat fidē
nā h' uult utiqz ut ē mētit' sibi fidē adhi
beat. oñdit tñ ei mēciendo ñ seruat. oīs aūt fi
dei uiolator iniqu9 ē. De iuramento. Aug9 de
mēdacio. Dico uob ñ iurare oīo. ne s. iurā
do ad facilitatē iurandi ueniat. ex facili
tate ad ꝯsuetudinē et ex ꝯsuetudīe ī ꝑiu
riū decidat. Jsi. sr. c. ino iaco. fr̃a. nimis
ꝑiculosa ē iura facto ꝑiculosa nulla securita.
Jsi. qr graue pctm ē ꝑiurare ꝯpendiū est de
dit scriptum noli iurare. Jsi. ꝑiuriū ꝑcep
tū ē. qui iurat uicinus ē. qui nō iurat lon
ge ē. quiuimo iurat ñ peccat sz ꝑpe ē ad
pctm. Sz qui ñ iurat ñ pctat et longe ē a
pctō. Jsi. qui exigit iuracōem nescit utrū mētē
si nesciat illū falsum iuraturum an sciat. si ei ne
sciat. uō dicit [illegible] fides ei fiat nō
audeo dicē eē pctm tamē hūana temptacō
ē. si aūt scit eum ñ fecisse et cogit iurare ho
micida ē ille eī suo ꝑiurio seipsum ut. Jsi
in epla sū [illegible] minus malū est ꝑ deū falsū
iurare [illegible] ꝑ dm̄ uerū fallacē quanto ei
ꝑ quē iurat maḡ ē scm̄ tanto mag' penale
est ꝑiuriū. De blasphemia. Greg. ī mor. filii
ī cordibz do maledicunt cū recta opa mīa
aūd rectis cogitacōibz ꝑdeunt cum bona
ī apto exercēt. sz noxia ī occulto uoluūt. Deo
quippe maledicit cū se ab illo accepisse uires
intelligit. sz tñ de eius munibz ꝑpriam laudē
quērit. Aug9 de ua reli. ē blasphemia cū ali
qua mala dicunt de bonis rebz. iam uulgo
blasphemia ē ñ mala uba de deo. glo. aū. epi9
mi. blasphemia ꝑpe de deo ipso falsa dicē. et
pei9 est blasphemare ꝙ peierare. qr peie
rando falsu adhibet testē deo. blasphemā
do de ipo deo falsa dicit. Jsi. sr. lo. flagellat9 est
xps flagellis iudeoꝝ flagellat blasphemiis
falsoꝝ xpianoꝝ. Jo. [illegible] glificem9 dm̄ ñ ꝑ
fidem solum sz et ꝑ uitā. alioquin qr ne[illegible]
erit gla sz blasphemia. ñ ei ita blasphe
mat' deo a gentili existente īquāto ut a
corrupto xpiano. Ideo fugienda ociositas. [illegible] de
mugit. [illegible] ꝑua. [illegible] li. ij. de pctō. glo.
psa. xxiiij. oē pctm blasphemie ꝯparatum minus
ē. glo. ps. lxxiij. [illegible] pectat ꝯtemptor

sedentis in celo quam qui cecidit ambulantem in
terra. [illegible] De occupacione.

Gregorius in dyalogo. Inditum est quod inserere per singu-
la mentem cuiusque diuisus deuastat cum
animus diuiditur quo multa sunt minor ad singula
tamen ei in unaquaque re sed ipse quanto latius dis-
cupatur. Idem in reg. Dicitur toto desiderio occupaciones
non fugere, tamen si desit qui possit occupari
omnem omnis libentia necesse est hinc sibi recipere quod
qui ad hec ualetis scilicet mundi occupaciones fugi-
te quia quanto in eo quisque perfectus, tanto ut
uideo ab amore dei amplius decrescat. Idem
in omni usu terrene cure a celesti desiderio ob-
durescit animus et dum ipse suo usu durus effi-
citur per actionem seculi ad ea emolliri non ualet que
pertinent ad caritatem dei. Idem in mor. male homo
uigilat quando cum secularium negociorum curis illudentibus
inquietat. Idem plus multis tedio fit. Cf. de honore.
Idem super ex quibusdam priuis mentibus ut est ab corporis
qualis est perpetiatur ut in hiis actibus non laborent.
Aug. de uera rel. anima scilicet mundi tam timet
ab eius amplexu separari, ut mehercule sit ei sola-
boriosius quam non laborare. Ysi. de summo bono quanto
quisque curis mundi maioribus occupatur, tanto
facilioribus in eis premitur. Idem mundi amatores
non solum ex eo rei sunt quod infirma perfectionis
appetunt immo et miseri per hoc quod cum graui erumpna
ad ipsa desiderata pertingunt. Idem longe ante.
Gre. li. ii. de oracione in accepta. Ambr. inser-
citat diuitem cupiditas excitat circa pre-
ingui aliena rapiendi torquet in inuidia. In-
mora uexat. Sterilitas prouentuum in fecunda
perturbat. Sollicitat in amarcia. Idem in epistola
et si alius diues in ... pauper est qui non utitur
tur eo quod habet qui habet adhuc alia rapit
alia desiderat. Leo papa dyalogus omnium. Gregorius de demo-
nibus li. i. Ber. de contemptu saeculi ut cepi
cum spiritualibus cuncti cordis indicium euidens est
contemptus exteriorum sic eorundem sollicitudo certum
mentis signum interius inculcate. Sen. in epistola
quisquis se fortuitis multum dedit in gentem
se magnam perturbacionis et inexplicabilem
facit. Una huic uia est ad tuta uadenti exte-
rna despicere et honesto contentum esse. Idem omnia in-
pedimenta dimitte et uaca bone menti nemo ad
illam peruenit occupatus. [illegible]

Gregorius in reg. Si laudibus letamur uituperacio-
nibus frangimur, gloriam nostram non in nobis sed
in aliorum ore posuimus. Idem in mor. Dum cor ad
[illegible]
illucque quibusdam fluctibus uoluitur ac per modos
uarios rerum alternantium mutabilitate iacta-
tur. Aug. de uerbis domini. Homines tenebras uis in-
dicis plena sunt omnia de quo desperamus
subito conuertitur et fit optimus de quo pre-
sumpsimus subito deficit et fit pessimus.
nec timor tuus certus est nec amor tuus
certus est. Quis est hodie quasi homo uix nouit ipse
homo cras uero nec ipse quid hodie quid cras uero nec
ipse. Idem in mediata. Heu tamen in secularitate
tamen per dicionem dum ... que retro sunt ob-
liuiscens ad ea que ante sunt me extendere uo-
lo. Scio nescio qua miseria mecum ad ma-
lam et noxiam conspicio. Sen. in ser. qui consuetas
suas in alienis labiis ponunt in magni-
tudine nichil tamen sunt. Sed quod adulancium linguis
uel uituperare placuit uel laudare. Sen. in
epistola hic ... ceteri boni mores placent
sed permanent. Leuis est malicia sepe muta-
tur non in melius sed in aliud. [illegible]

Gregorius in pastorali. Preciosior est custodia
ordinata exterius sua membra qui
gestatum uirtus pro dicto ... foras ma-
gis ... atque exteriore mo-
... radice sub-
... Idem in epistola de agmine columbarum ...
... accipiter unam separat ... statim in uadit
et lacerat et eius carnibus et ... saciatur
... oues suum relinquit ... et lu-
porum faucibus deuorantur. Idem Gen. ... alia
... egressus Caym a facie domini habitauit in terra
Naid. ... ex interpretacione fluctuacio ... eum ad-
... statim fluctibus ... et moue-
tur pedes eius. Aug. cohibeat se ... de
continencia uiduali. Ber. ... turpius ...
de monachis malis. Sen. in epistola frequens
migracio instabilis animi est conualescere ocio non po-
test desinit conspicere et errare. Idem ut animi ...
... corporis tui fugam sustines
... primum remedia continuata proficiunt
deinde ... Idem sine diducere oculos tuos siue aures al-
... quociens processis in
ipso transitu aliquid quod remoueat cupiditates
tuas tibi occurrent. Idem primum argumentum
... consistere et secum
morari. Idem non conualescit planta que sepe trans-
fertur ... tam utile est quod ... pro-
sit. Idem auarior redeo ambiciosior et inhu-
manior quia inter homines sum. Idem ... est qui in
... peregrinacione agentibus hoc
euenit ut multa hospicia habeant nullas
amicicias. [illegible]

Gregorius in reg. Dum in ... doctores au-
dire non ualemus non solum opinionem tuam

sed gratias et animam. Idem in eodem. Genus curiositatis est inveni quo dum cupimus mente ad investigandam vitam proximi exterius ducere. Hec ei intima sua abscondit ut aliena sciens se nesciat et studio suo animus quanto prius sollicitus intenditur tanto fiat ignarus sui. Idem super ezechielem. Sicut malus aer assiduo flatu tractus inficit corpus ita perversa locucio assidue audita infirmitatem infert animi ut tabescat delectatione pravi operis assiduitate pravi sermonis. Idem in moralibus. Fit recte retribucionis examine ut qui exteriori negligentia utuntur oculo non interius videant. Idem plinius res q. li. iiii. de innocentia. Augustinus in confessionibus. cum michi accidit ut me amplius cantus quam res que cantatur moveat penaliter me peccare confiteor et tunc mallem non audire cantantem. Idem preter concupiscentiam carnis que est in delectatione omnium sensuum et voluptatum cui servientes depereunt qui longe se faciunt a te domine est alia per eosdem sensus corporis quedam non se oblectandi in carne sed experiendi per carnem vana et curiosa cupiditas nomine cognitionis et scientie palliata. Idem pulcras formas et varias nitidos et amenos colores amant oculi non teneant hec animam meam. teneat eam deus qui fecit hec bona valde. sed ipse est bonum meum non hec. Idem de vera religione. Sunt homines quibus cognita vilescunt et novitatibus gaudent libentius discunt quam noverunt cum cognitio sit finis discendi. Io. Crisostomus in sermone. In theatro non solum vides res inhonestas sed et audis spurciloqua et ex ipso incessu meretricis habitu mollitis et auditu et cantu dulcius ledimentur aures et undique percutitur mens. Ysidorus in synonimis. querere quid quisque dicat vel faciat cuncta curiositate omitte cuncta que ad curam tuam non pertineat. Idem oculi prima tela libidinis. visio prima concupiscentia mulieris. Idem de summo bono. Quidam curiosi delectantur audire quoslibet sapientes non ut veritatem ab eis querant sed ut facundiam sermonis eorum cognoscant more poetarum qui magis compositionem verborum quam sententiam veritatis sequitur. Bernardus in meditationibus. Multi multa sciunt et semetipsos nesciunt. alios inspiciunt et se ipsos deserunt deum querunt per ista exteriora deserentes interiora sua quibus interior est deus. Idem de iii. gradibus o. Dyna quid necesse est ut videas mulieres alienigenas? que necessitate que utilitate an sola curiositate? etsi tu otiose vides sed non otiose videris. Idem. Cerne commissum. cave per habitum ne perdas concessum. quid tuam mortem tam frequenter intueris quid illuc tam crebro vagantia lumina iacis. Idem non mens minus se otiose servabit. tua curiositas

tempore vacuum non habet et si culpa non est tamen occasio culpe est et in dictum omnisse et cum consentire. Idem moraliter. qui sui negligens alios curiose circumspicit, scriptores quosdam despicit. inferiores et in aliis quedam videt in aliis quod irridet. Inde fit ut per mobilitatem oculorum levigatus animus nulla interius sui cura aggravatur nunc per superbiam ad alta se erigit nunc per invidiam in ima deicit. Idem ex insolenti corporis motu recentis anime morbus deprehenditur quia dum ei de sua inspectione curiositas torpescit incuriam sui curiosam in alios facit. qui cum seipsum ignorat foras mittitur ut hedos pascat. Anselmus de similitudinibus. curiositas est studium perscrutandi ea que nulla est utilitas. Seneca in epistola. nil tam dampnosum bonis moribus quam in aliquo spectaculo residere. tunc enim per voluptatem facilius vicia subrepunt.

Omnes in moribus si curare parva negligunt insensibiliter seducti audent et maiora perpetrare. Idem plinius ex bonis per incurie vicium mala nascuntur. Idem in quodam. iuvenes qui dampna sua considerare negligunt neglectate quod nescientes perdunt amittunt. Nam accorde innocentiam laborem integritatem carnem continentiam et processum temporis alietate vitam. Idem gregorius. Dum divina precepta nos moneant proximos sicut nosmetipsos diligere debemus, non puerile est despicere et quos sibi metuit non timere. Idem in pastorali. si a tectum pectoris sollicitudine custodum destituitur vulneribus aperitur quia hostis callidus tanto liberius pectus perforat quanto nudum a prudencie lorica deprehendit. Augustinus de civitate dei. sic homines negligunt vitam suam ut nolunt habere malam rem in re ipsa. Idem tullius? li. iiii. de taciturnitate. Idem de natura et gratia cum ... sic presens qui in multis modis per culturam suam diligentem ... solet ... sapientem diligentem ad hortetur conantem adiuvet exaudiet deprecantem non est deputatur ad culpam quod invite ignoras sed quod negligis querere quod ignoras. Nec quod vulnerata membra non colligis sed quod volentem sanare contempnis. Io. Crisostomus de compunctione cordis. si forte in corpore parva dolor morbi pulsaverit statim et medicos adhibemus et pecuniam profundimus et omni observantia que competit genus tale protestatur quam que molestia sunt intelligentes. anima vero cum cotidie vulneretur ... plerumque laniatur ... in modis omnibus pateat non pervia quod pro ea nos cura sollicitat. Idem non anima pro corpore sed corpus pro anima factum est quin ... quod primum est negligit et quod inferius est ex

colit utrumque corrumpit. Ieronimus. Certum est quod omnes cor-
rumpit et obstinat in curia diuini nemo est qui
optima prebeat uel in peiorem partem prohibeat. Ieronimus super
Io. Omnibus magis parce quam tempori amissum si recep-
tas poterit rursus recuperare tempus uero si perdideris
difficile reparabimus. Bernardus in medit. quanto di-
utius nos deus expectat ut emendemur tanto di-
strictius iudicabit si neglexerimus. Ieronimus de contemp-
tu mundi. Nil preciosius tempore sed heu nichil hodie
uilius estimatur transeunt dies salutis et nemo
recogitat. Ieronimus super Eccl. Non curant carnales
quare quam cum desiderant in uenire. Cupientes con-
sequi sed non sequi. Seneca in epistola. Nemo se in-
dicat quod hora debere qui tempus accepit cum interea
hoc unum est quod nec gratus quid potest reddere.
Grec' in mor. li. iii. ... de securitate.
Ipsis bonis que agimus ad deteriores aliquando
quamuis quia dum leticiam inutili pariunt quandam et
securitatem generant. dumque mens secura red-
ditur in torpore laxatur. Ieronimus. Sepe mens dum
uirtutis sue securitate resoluitur in pro-
diante aduersario in opinate culpe telo
percutitur. Ieronimus. Sepe quam temptationis. i. e. de
remisit quod sepe nos nullis propter uerum predictum in-
cauta securitas sumit ut callidi hostis
insidias non temptati sed iam prostrati cog-
noscamus. Ieronimus super Ecc. plerumque li. iiii. de innocentia
Ieronimus quam pro uoluptatibus. Bernardus. de uoluntate mala
Ieronimus non numquam in prima. li. ii. de peccato. Ieronimus quia a-
moris eterni calorem mens non habet frigida
deorsum iacet ac si miserando in se cotidie
tanto securior quanto peior. Ieronimus in reg. iii. ne-
glie solum est securitas. Aug. de conflictu.
loth. extra malorum plura quibus inter sodomitas
securus fuit in monte non securitate corporis
i... tum perstitit filiabus. Ieronimus quam uirtus
fidei. li. ii. de fide. ... de sum. bo. ... numquam
... penitentiam habere de peccatis securitatem. nam
securitas negligentiam parit negligentia et sepe
in cautos ad inicia temptacionis reducit.
Grec' in reg. ... est ... de ... iudicatione.
Scatis et indecens ut in redubia cer-
ta dicatur sententia. Ieronimus in mor. ... ut dum alie-
na diiudicamus mentem ducitur ... iudicii
lumine ... et eo ... aliena sic ...
... quo sua negligentia ignorat.
Ieronimus ... li. ii. de ... Ieronimus quisquis ...
bie ... captiua mente suscepit
hoc primum dampnum patitur quod clauso cordis
oculo iudicii equitatem perdit. nam cuncta que
ab aliis uel bene geruntur displicent et so-
la ea que ... placent. Ieronimus cuncti

uane glorie sectatores dum se hominibus preferre
alios quidem defectus sensibus alios autem de moribus
nis inuitis reprehendunt ... alios censent ...
scire alios non bene uiuere. Ieronimus Scientia aliena
opera et parua inutile. sua ... et magna despi-
ciunt ... uero sua uel que parua sunt
admirantur et plerumque de suis malis bona esti-
mant de alienis autem bonis male sentire non
cessant. Ieronimus ... prudenciam. ... de obliui-
Ieronimus in epistola. Periculosum est de suo alterius iu-
dicare et non facilis uenia parua oportuisse de re-
tis. Ieronimus ... de ... in alienis delic-
tis seueritatem amarissimam iudices residemus
... ac trabes oculis ... propriis non
iudemus qui aliena in minima sollicite pro-
scrutamur. Ieronimus iudicare de alterius mente summa
difficultas est. Aug. de ser. domini in monte.
maxime ... temere iudicant de incertis et faci-
le reprehendunt qui magis amant uituperare
et dampnare quam emendare et corrigere quod malum
uel superbie est uel inuidencie. Ieronimus quod non potest ...
... li. ii. de temptatione. Bernardus de contemptu
iudicent ... superbie filii cum
rege suo sedeant qui ... aquilonis
elegit exaltent et leuent sicut cedri libani.
... et ecce non erit ... nec ... post
blasphement ... maledicti uenient
... ob ... exprobrantes qui ... mu-
... est in celo. ... de peruersione.
Grec' in mor. ... lapsu animus
... et ... ad
... Ieronimus sepe committit homines
mala que sciunt et ideo permittuntur decipi ut
cadant et in mala que nesciunt. Ieronimus Aug. reatum
culpe sequitur premium glorie precedentis nam
... casus tanto maioris ... quan-
to ... qui cadet maiore potuit esse uirtu-
tis. Ieronimus metallum bonum ... uitium in-
te descendit quia et ... qui ...
... ad metas uenit deficit. Ieronimus ...
si ... sollicita intencione ...
et quod ... detrectat. Ieronimus qui fortiori
studio intendit retro respice committitur si re-
lictis bonis amplioribus ad minima ...
Ieronimus ... qui a fide recedit apostata est ... ita
qui ad prisum opus quod deseruat redit
ab omnipotente deo absque ulla dubietate iudi-
catur et si fidem tenere uideatur. Ieronimus in reg. ...
... excelsus est in ... non cognoscere ...
ea ... Aug. de ci. dei ... audeo
dicere superbis esse utile cadere in aliquod aptum ma-
nifestumque peccatum unde sibi displiceant qui

uind placendo tendant. Salubri9 eī petr9
g' displicent qm̄ fleuit. q̄ g' placuit qm̄ p
suspsit. Id' mlr. de induritate. ī indualit uit
ʒ mali ꝯtinentia excellentia maiōis ampli
oris expetit'. q̄ expertia ⁊ electa ⁊ ñ debi
to oblata iam nō solū capesce nuptias s;
ī si ñ nubat'. uelle nube dampnabile est.
Id' cū q̄dq; ñ reddit ñ q̄ d' impio expulsꝰ s;
ꝯsilio ꝯmonitꝰ uouit tanto magꝰ frau
dati uoti auget īiquitatē q̄nto minꝰ huiꝰ
uouendi neccītatē. Id' plane nō dubitauī
dicē lapsas mās a castitate sanctiore q̄ deo
uouetur adulteri eē peiores. Id' de uirḡ apl'i.
sup. adde. sꝑ ambla. sꝑ pfice noli ī uia retar
dare noli retro redire. noli deuiare. rema
net qui ñ pficit retro redit qui ad ea re
uoluit' unñ iam recesserat. deuiat qui aposta
tat. Ios in ep'la. de dei uirgine facta es corrup
to sathane desponsa. ē facta ei scortū execra
bile de templo di famī ī mūditie dei facta cito
spē sci tugurium dyab'. q̄ incedebas cū fiducia
ut columba nūc lates in tenebris ut stellio.
Ysi de sū. bo. q̄ntū ad uirtutū tendentes
cumū ñ a sūmis īchoant. s; a modicis ut sen
si ad altiora pertingant. ita ⁊ qui dilabunt'
ad uicia nō statī a magnis culmīb; īcipiunt
s; a modicis assuescunt ⁊ sic ī maioris pru
unt. Id' mlr̄s argumentis ī sidiat' dyab'. eis q̄
renūciant sclo ut eī secūm amore sbstineant
qui? ad illos ꝯcupiscentis scli ferit q̄s pre
nūciacōem ad mūdi amorē reduxerit. Ier' in
ep'la. h̄e quid' xp̄s milites milites qui fortis
sime cepert'. tenere uicere. paucos & qui de
fuga ꝯsiliū iniit scipio ī gessert q̄ decima
uit rursus fugarent hostes q̄s fugiebant.
Id' b. si pugnando moriaris q̄ mortuus mox co
ronaberis. ue & t decīnando pugnā pdis cū uic
toriā simul ⁊ coronā. Id' si pficē currere ē ū ñ
pfice t' ⁊ currere. desīmt;. ī uo ñ currē t' ⁊ defi
cē ī tpis. hic plane collig' q̄ nolle pficē nō
ñ deficē ē. Id' sꝫ ē. septies cadit iustꝰ ⁊ resur
git septies si tñ cadat ī die ut se cadē uideat
⁊ cecidisse sciat ⁊ resurgē cupiat ⁊ requirat
manū adiuuantis ⁊ dicat. Dn̄e ī uoluntate tua
pstiti deco. m. uirtutē. Auertisti faciē t. a me ⁊ fcō
sū ꝯturbatꝰ. XII. De obstinatione.

Grauiꝰ ī om̄. ustitata culpa obligat mentem
ut nequaq̄ surgē possit ad rectitudinē co
natꝰ ⁊ labi; q̄ ñ diu pstat t' ⁊ tāū noluit co
acta cadit. Id' sꝑ eze. frontē cordis ī īpudicici
am atterit culpa freq̄ns ut quo crebriꝰ ꝯ
mittit' eo de illa ꝯmittentis aīa minꝰ pu

ꝯdet. Id' mors. si puera adhuc aūt dimittet
tat ñ clauditꝰ tū fit latior ⁊ certo ꝯsuetudinē li
citū q̄ rōne caret eē psuadē. Id' in glo. tren. m.
iora. difficile surgit q̄ male ꝯsuetudis pre
mit. Ysi in synō assiduitas mores facit iu
gis ut ī naturā se uertat. Id' de sū. bo. cogitatō
pua delectacōem parit. delectacō ꝯsensionē ꝯsen
sio actionē. actō ꝯsuetudinē ꝯsuetudo neccītatē.
Id' beā. q̄d ñ fuit libeat sū metu ꝯmittimꝰ
ad peiora scel'a ⁊ horrenda pcā ꝯsuetudinē li
bimꝰ. Aug. de li. ar. rō ēē mat luce īnata
ut recto iudicio sbdat minora maiorib; ut
& ꝯsuetudinē ꝯmoditatis plurib; ī clinat' ut ea
pluris estimet q̄ ueritas maiora ꝯuicit. Id' q̄
iul'. ꝯtra geniculū ꝯcupiām q̄ ingenita
nob' ē ꝑ origmale pcīn ue hem̄tꝰ iudicat
urgo uehementꝰ mergit qm̄ carta ē uolunt
q̄ q̄ sepe ut carta ꝯflugit ⁊ tanto amplius
in ea superanda uoluntas laborabit q̄nto ma
iores ei ꝯsuetudo uires dedit. Id' in glo. sꝑ pō.
facilꝰ ē rectū ab īgs uiciꝰ arrepto tēpe ꝯsueta
sue mt ꝯtempnendi dū de pētis dolor ulcus ē
facilꝰ sbuenientib; mabit locū dauꝰ. Am
bros' de off. uos cito inflectit' natū. Sen.
ī ep'la. mali mala sua q̄d' maloz ultimū ē
amant. & ibi est ꝯsūmata infelicitas ubi turpia
nō solū delectant. s; ⁊ placent ⁊ desinit eē
remedio locꝰ ubi fiunt q̄ uitia mores fiunt. XIII.

Grauiꝰ ī mor. pui audire. De obstinatione.
bona nequnt ⁊ tum uite emdacōem ne
gligunt ad illa se puisionis attingunt. Id' q̄s
filiis reatus sociat coꝛdi pertinacia ⁊ defensio
prisa ꝯstipat. ut defactiorib; sinis aliena se
munite defensione tueant'. Aug' de agone
xpno. nolentes se sb pstaunt corrigi ñ aliud
elegimt ñ cū; mundo dampnari. Id' de uita. pi.
sit ut qui hoīs ñ timet ī delinq̄do iudicium
dm iudicem sentiant ⁊ ultorē. Id' de fide ad pe
trum obdurate uiuit sine qui nō ꝯuertit'
desperat de indulgentia pctōz suoz siū q̄ sic
de ira dei spat' ut usq; in finē uite pserueꝰ
ī suoz criminū puersitate pmaneat. Io c. ī
ser. pstare hūanū ē ꝑmane & ī pcīs dyabo
licū. Ber' de ꝯsid. q̄d ē cor durū ipm ē q̄ nec
ꝯpunctōē scindit' nec pietate mollit' nec
mouet' pcib; minis ñ cedit flagell' durat'.
ī gratū ad bñficia ad ꝯsilia infidele ad iudi
cia seuū ī uerecundum ad turpia ī pauidū ad pi
cl'a. Id' de pcep ⁊ dis. elacō. ꝯtemptientis.
obstinacō. ī minimis q; mandatis culpam fa
cit nō minimā ⁊ cibat ī tam grauis rebellio
nis nemū satis leuē simplicis transgrfsionis

Ps. in epistola ad parentes. O dira abusio domus
ardet ignis instat et ego et fugienti prohibet
egressum, evadenti suadet regredi. Item ab huius
incendio posita sunt et obstinatissima dementia
ac dementissima obstinatione. fuge periculum nolunt
proh dolor si contempnitis mortem imminentem appe
titis et meam. Idem miser. non nulli dum carent et assue
ta sunt fronte ut quo magis est contritum tan
to magis mea et corruptione et patientia abutantur.
Idem peritas ne filium dei reputat illum quod quis ille
est id quod ipsius est non terret comminationibus non
attrahit promissionibus nec preceptis obtemperat
nec consiliis acquiescit. Sine et si fateatur
se nosse dominum factis eum negat. porro fides
sine operibus mortua est. Idem qui in ipsum dedit ne
peccaremus et penitentibus statuit ut conside
ret excludit tamen a regno dei non omnis qui pec
cat sed qui post peccatum labitur in contemptum. Glo.
ad [illegible] xiiii. carnale est tandem diabolicum est iacere

Secus in regione diffidencie [illegible] de desperacione

[S]... quam magis grave est quod perdiderit tot [illegible]
mesticia. Idem in mor. [illegible] virtutis [illegible]
tanto [illegible] in desperatione est quanto longius ab hu
militate. Idem [illegible] desperationis telo mens per
cutitur cum superne retributionis [illegible] et lan
guore [illegible] urget. Idem clausis oculis
cordis eo [illegible] precipitatur in [illegible] quo ob
scurat animus et tanto securius mala tem
poralia penetrat quanto durius bona eterna despi
cit. Idem deus hominem qui benigne condidit nunquam non
[illegible] perseverandum est [illegible] est [illegible]
ta omnia et futura desperare. Idem [illegible]
contingit [illegible] de corruptione mala. Idem [illegible]
utrumque periculum est et confidencia et desperatio. Nam
confidencia stantem cecidit et item post lap
sum non permittit exsurgere. Idem [illegible] aliud de [illegible]
li. l. de demonibus. Aug. de penitentia qui de
deo non presumit veniam non [illegible] plus peccato
suo posse dei clementiam. Idem [illegible] spem et despe
rationem [illegible] de morte [illegible] non dei
pes de salute si ad meliora conversus [illegible]
veniam de peccato desperat post se desperatione [illegible]
commisso scelere dampnat. desperatio auget
peccatum desperatio peior est omni peccato. [illegible]

Secus in mor. sepe accelerandi [illegible]
boni tarditas consilium putatur et cum
expectatur ut ex [illegible] perficiatur hec [illegible]
mora supplantat. Aug. de [illegible] non erat quod
[illegible] est domine dicenti michi surge qui dormis
et exsurge a mortuis et illuminabit te Christus [illegible]
dique ostendenti te vera dicere. non erat omnino
quod [illegible] veritate convictus nisi tamen verba lenta

et sompnolenta. ecce modo sine paululum. sed modo
et modo non habebat modum et sine paululum in longum
ibat. Idem de ... dominus. Scio ego et mecum omnis homo
qui paulo attencius considerat neminem deum
timentem sed ... non se corrigere nisi qui putat
se plus habere in vita. ipsa res est que multos occidit
cum dicunt cras cras et subito hostium clauditur
remansit foris cum voce corvina quia non
habuit gemitum columbinum cras cras vox corvi
est. Idem de ci. di. si [illegible] quisque ob iurgandis et
corripiendis male agentibus parcit quia op
tunum tempus inquirit vel eisdem ipsis metuit ne
deteriores ex hoc efficiantur vel ad bonam vitam
et piam erudiendam impediant alios in firmos
et premant atque avertant a fide non videtur esse
cupiditatis occasio sed consilium caritatis. Idem de
penitentia. quam multa sunt que impediunt languentem
et retrahunt periculosum est et mitem inventum
ad mortem [illegible] remedium. Idem purgandus
est igne purgatoris qui in [illegible] distulit
fructum conversionis. hic autem ignis etsi eternus non sit
miro modo est gravis. excellit enim omnem penam quam unquam
quis passus est in hac vita. Idem [illegible] sol [illegible]
rentis desiderii ardor prepugnantem in corpore animam
decolorat dum [illegible] gloria inhiantem impacien
tem faciat repulsa et excruciat amantem dilatio.
Idem de contemptu mundi in die iudicii [illegible]
incipient in domine sine paululum. sic enim nos dissi
mulantes infelices et [illegible] non habent modum et sine
paululum longum vadit. Idem clama ad deum anima
mea [illegible] post te in odore unguentorum tuorum
curremus. alioquin qui cum remorando tepescendo
consequi speras [illegible] ut gygas ad currendam
viam hylarem sine dubio diligit servitorem

Secus in mor. qui [illegible] de voluptate

[S]... male se voluptatibus dilatare est post
insupplicens pena angustiat. Idem in reg. si plu
... atque voluptate dominico die quis lavari
appetit hic si [illegible] reliquis quolibet die concedimus
si [illegible] necessitate corporis sit non dominico die prohi
bemus. Id. in epistola in serie delictis et delicie
miseris commutantur in vestro arbitrio est vel di
vitem sequi vel lazarum. Idem difficile immo impossibile
est ut presentibus quis et futuris fruatur bonis. ut
hic ventrem et mentem impleat. ut de deli
ciis transeat ad delicias ut in utroque seculo
primus sit. ut in terra et in celo appareat gloriosus
Ber. de contemptu [illegible] et trahit sua quemque vo
luptas et odorem turpis lucri sectantes
questum estimant pietatem que dampnatio est.
Boecius de consolatione. [illegible] esse voluptatum exi
tus quisquis reminisci libidinum suarum volet in

telliget· q̄ si beatos expliare ꝑsent nl' cāe
ē qui pecudes q̄z beate eē dicunt̄ q̄z oīs ad
explendā corꝑalē lacunā festinat̄ itēn
cio· Jnt̄l· loi· h· nil uolupcuosiū n̄ suaue pla
cet dō s3 qd' hēt admoz amaritatis ⁊ seruitut'·
vn̄ pascha cū amaritudib3 man ducat'
glo· of· nā· uoluptas i saciabil' ē ⁊ hȳta
famē n̄ saciecate parit· Sen̄ i ep'la uo
luptates ꝑcipue extirpa ⁊ ut insidias
hē latronū moze nā3 nos amplectunt'
ut strangulent· in' ltā lē· h· i· ē· de luxia·

ytm de comuni tate·

Gres᷒ i om· vn̄ caro ad tēpt suauit̄ nu
utr̄ i de sp̄c incēnū īcerit· Jo eb
lr̄ aſ· cō impinguas dic m̄ cor᷒· nūq̄ eī
īmolare te hēm᷒ nucl' appone m̄le· Ber
de ɔtēptu n̄ nisi cū spū cepint heu car
ne ɔsūmant· Jd' hodie filii hoīm aīē cu
rā negligunt· curā aut̄ carnis ꝑficiunt ꝑ
ficiunt̄ i oī delicio· n3 ꝑitare metuunt· s3
ꝑmum n̄c uirtuti cordis detur opa· s3
ualitudini corꝑis īmo ⁊ uoluptati· Jd' sr̄
cē· tu tibimet ipsi dispensas miser' tua
suspecta ē m̄ fateor tua ꝑp̄i᷒ uite dispen
sacō ueor ē illud sb tegmīē ⁊ noīe discre
tōis acarnis prudentia· Jd te saltē uolo
admonitū eē ut si ē auctas apl'i placet
de bibendo uino modico q̄ ille adiuncit
n̄ ꝑmittas· Jd' i apolo͂· quid uos dicitis
obseruatores ribor̄ meor̄ neglectores
ꝑpocē i leges eius docent aīas saluas fa
cē i h̄ mdo· x̄ ⁊ ei᷒ discipli ꝑ dē· quē nā uos
de duob3 magr̄ni eligitis ac manifestū
se fac̄· qui sic dispittat h̄ ocul' ⁊ h̄ capiti
ē ꝑtacora ul' stomacho nocet ꝑfecto iuv'
dict3 qd' a suo magr̄o didicē l3 tmediū ꝑ
fer̄· Jd' ista caritas destr' caritatē· h3
decio discrecō discrecōem ɔfundit· tal' mā
crudelitate plena ē q̄ undeh ita corꝑi sunt
ut aīā iugulet· q̄ ⁊ eī caritas ē carnē
dilig̃e ⁊ neglig̃e spm· q̄ discrecō totū dare
cor᷒ ⁊ aīē nich'· qual' mīa ancillam refice
⁊ dnām interfice· Nemo ꝑ eius mīa spēt se
ɔsequi mīa3 Jd' in ep'la· quiq3 i carne sunt
sū i hītu sū ex hītū religionis· si uax est·
īmo q3 uax ē apl's· dō placē n̄ possunt·
mistiei cum ꝑfcīn ꝑficer īmo ī tra ī per
fcīn ueīenē deficit eur᷒ gula dō ē· Jd' q
debitozē· s· li· i° de religiosis mal' Jd' i
ser· filii hoīm usq3 g̃ui corde ⁊ pinguī cor
ut q̄ diligitis uanitatē ⁊ ueritatem negli
gitis· Pinguedo carnis delicie corꝑis sa
cietas uentris aut an̄ mortē uos deserent

aut uos in morte illa deseretis· qm̄ iqt
ꝑs· cū interiert hō n̄ sumz oīa n3 descēd3
cum eo g̃lia eī· Sen̄ i ep'la· cū felicitat'
ē sagina cessit ⁊ thora crescunt n̄c uiros
ūcq3 opimum bōis ꝑ pondus eqbit adice nā
q3 maioze sarcina aīml' eludat' ⁊ min᷒
agil' ē· Jd' stringe corꝑ᷒ ⁊ aīō laxa locum
m'ltā setiūt' in ɔmodi corꝑis dedicos
cure· Jd' fateor insitam eē nob' cor' nrī
caritatē· fateor nos l3 g̃ere tutelā·
n̄ nego indulgend' illi siuend' nego mil'
tā ei s'uiet qui corꝑi s'uit qui ꝑ illo
nimiū timet qui ad illd' oīa reft· sic ge
re nos debem̄ n̄ tanq3 corꝑe uiue de
beam᷒ s3 tanq3 nō ꝑsim sine cor᷒· [...]
Gres᷒ i moz· sci iaci [...]
oēm ꝑsentis uite copiā i opiam
deputant q3 inde h̄ nil cēt dm̄ sufficiat in
ti q̄ uiatā dm̄ qrit· Jd' cēius ēh i loco po
siti cogitando loquēdo agendo ꝑsent' tēp
ta· h̄ ānn̄ effrenaci᷒ rapit' eum m̄dl h̄ ꝑt
ꝑitate sbleuat'· Jd' nō est sens᷒ i carne· s3
affctus· cuncta eī q̄ dō ɔdidit bona sunt·
Jd' sol3 rer̄ habundancia tanto mag̃ a
dn̄e timore m̄tē tollit quāto mag̃ hant
exigit dulca cogitare· nam dum ꝑ m'lta
spgit' ī terreīntimus sītā ꝑhibet'· Jd' q
transeuncia amplectit' eo ipō ad decur
sum ducit' q̄ decurrentib3 īplicat'· Jdem
m'ltos sua pei᷒ felicitas strat̄ m'ltos diu
tīna pax inertes reddidit· atq3 illos i opi
natus hostis g̃ui᷒ ꝑculit quo longo de
tisuisu negligentes inuen̄· Jd' sr̄ ez· ha
bundancia supbie incītā ē· Jd' qui adō au
tē ꝑ xsp̄us tanto ꝑdicōi ē ꝑxim᷒ quāto
a zelo displicē i ueint' alien᷒· Jd' in reg·
libe nobis nō ē donū dei qd' ꝑ delectacōem
sui sepat ab amore dei ne data dantī ꝑfe
ram᷒ ⁊ dū bona ꝑcipim᷒ i mali· vn̄ ē̄eei
eius amore debuim᷒· ide amore illi᷒ dis
iungam'· Jo· et sr̄· aſ· q̄m̄ felicitas m̄di
aliū rer̄ satis i pedimtū ē aīē ad uitutū
am faciendā· Jd' qui uult deū amare nēce
ē ut odiat diuicias qui aūt uoluit amare
diuitias nēce est ut odiat dm̄· Jd' sr̄ Jo· n̄
accuso domos lyntes ⁊ agros ⁊ pecunias
⁊ mancipia s3 cū cautela h̄ possideri uolo
⁊ cū detencō qd' ē cū detencia· īoz dic dn̄ceri
n̄ s'uor̄ ut possideat ea ⁊ n̄ ꝑsidemt' ab
eis· ut utant' eis ⁊ n̄ abutant'· Vsi in
syno· dicit̄ mūq3 sū ꝑcō acquirit' nisi res
etenas sū ꝑcō adinu᷒· Aug' i ep'la· fallax

ī tribulatoriis suauitas & ī fructuosis labora
perpetuus timor & preciosa sublimitas inuicti sine
prudencia & finis cum primo. Ieronimus in itinerario. hii mi
do tamen non ita tenens ut ex bonis eius bona fa
cias non malis fias. quia & ipsa bona sunt non
dantur hominibus nisi ab illo qui in se habet omnium celesti
um atque terrestrium potestatem. sed ne putentur
mala dantur & bonis. ne putentur magna
na uel summa bona dantur & malis. secundum au
fiunt & ista bonis ut probentur & malis ut
cruciantur. Ieronimus super lu. amor rerum terrenarum
uiscus est pennarum spiritualium & est glo. ps. ex.
Ieronimus super timo. Iacobi. aug. materia laboris. pe
riculum presidencium. euacuacio uirtutum. ma
lus dominus proditor sui. aurum nemo tutus habet
nisi qui sic abscondit in prurigine domini. fulget
per tenebras quantum per tenebras custoditur
Ieronimus aug. pluribus inutile materia apud bonos autem
& nouo genere tantum magis prodest quam contemptus in
quantum sui contemptu retinetur quam mala est eius
possessio cuius abdicacio fructuosa. Ieronimus de mo
ribus ecce multo est mirabilius non in habere diui
tias quam eas possidere? oio eas non possidere. A
b. miser. inde clamat propheta. diuicie si af
fluant nolite cor apponere quia eum mox fuerint
si meum esse post mortem non possunt. hic ac
quiruntur hic relinquuntur. sompnium. genus lo
quelis non proprium. unde bene ait propheta. Dormi
erunt sompnum suum & c. Bernardus in epistola. bona tempora
lia sunt si non amantur illicita. sua autem
si non amentur non multum expediunt quia quadam
sui dulcedine cor possidentis cito subuertunt
Ieronimus miser. diuiciarum amor insaciabilis longe am
plius desiderio torquet quam usum refrigerat usu
suo ut poterit quia adquisicio quidem laboris possessio
uero timoris amissio plena doloris in
uenitur. Ieronimus filii adam genus auarum & ambi
ciosum audite quid uobis cum terrenis diuiciis &
gloria temporali que nec uera nec uestra sunt. aurum &
argentum nonne terra est rubra & alba quam solus
hominum error facit aut magis reputat preciosam
Denique si uestra sunt hec tollite ea uobiscum. sed
homo cum interierit non sumet omnia & c. Ieronimus fallax fe
licitas est maior infelicitas. Seneca in epistola res
est inquieta felicitas. Capitulum de consolacione

Gloriosus in prospectu offerenda est ex consolacio quam
diuinus paupertatis extorquet atque illi in
fidus est timor quam consolacio glorie temporalis ex
tollit. Ieronimus habet h' furor f. e. de malicia. Ieronimus mes
im q. iiii. de fluore. Ieronimus in epistola omnia
gimus qui nos per multitudinis exempla debe
dimus & ad consolacionem nostram aliena sepe mali

aptes uicia decet nobis dominus quos sequi debeamus
Bernardus in epistola si caro & sanguis regnum dei possidere
non possunt carnalibus profecto consolationibus spiritua
les sociari non possibile est. Ieronimus fumes ceciderunt.
li. iiii. c. de gustu. Ieronimus in apologia. filii sunt exuli
& de regno dei qui inter nos est relictis iuis ac
prophetis bonis foris querimus uanam consolacionem
de uanitatibus & insanis falsis ac iam religio
nis antique non solum uirtutem amisimus sed nec
speciem retinemus. Ieronimus super qui habitat. si uis habere
ministerium angelorum fuge consolaciones seculi & tempta
cionibus resiste diuini. renuit consolari anima mea
in aliis si uis in dei memoria delectari. Ieronimus in
ser. uile est & ad medium utile in dei consolacio & quod
magis est metuendum uie ac salubrioris consolacionis
est impedimentum. Ieronimus aug. ad alias consolaciones in
mentis in habitat & nisi penitus renuit consolari in
cassum & tribulatoriis ipse g' profecto celesti
sublimitatis gratiam consolacionis qui si digna de
uocione pleno affectu desiderio uehementi uehe
menti petere querere pulsare satagerit sine du
bio petens acciperet. querens inueniret pul
santi aperiretur. Ieronimus alios quos lugentes. s. lu
f. debilitudine. [illegible]

Gloriosus in more primi cum tegendis membris
uestimenta querimus non solum que tegant
sed & que extollant expetimus & que corpore
frigoris non solum que per pinguedinem muniant
sed & que per mollitiem delectant. non solum que per
mollitiem tactum mulceant sed & que per colo
rem oculos seducant. Ieronimus. cy. de ... nos
omnes tempore uite ... expoliantes dominas
& adornantes ancillam diuersis ornatibus. Aug
super ... qui immoderato cultu corporis atque ue
stis uel ceterarum rerum nitore perfulget facile
conuincitur rebus ipsis pompas seculi esse sectator
Ieronimus de doctrina. quid uideret mihi in ore requi
tus deformitatis tue quid terpam quod uideri
times. si pulcra es quod absconderis si deformis
aut te formosam esse uiderit. ... tue consciencie nec
alienum graciosioris habitura. Illud ibi uim sumit
ab ambrosio in li. de uirginitate. Ieronimus aug. de
doctrina. loquens de fuco. tolle ab illiora ... modicum
... sunt. ibi enim pudicicia ... adulterium.
Illud ibi uim sumit ... ambrosius in li. de uir
gi. Ieronimus de doctrina monentis apostoli uox est. Ex
purgate uetus fermentum & c. in azimis sin
ceritatis. tunc sinceritas periclitatur & ueritas quam que
sincera sunt non polluuntur & color adulterinis
fucis in mendacium uia mutantur. Ieronimus ibi uim sumit
a b. cypriano. Ieronimus de doc. ... Dominus tuus dixit. non po
tes facere capillum album aut nigrum & tu ad ui

tendam domini tam nocte uis te esse potiorem audi-
tui conatur et sacrilego contemptu crines tuos
inficis malo presagio futurorum capillos iam
tibi flammeos auspicaris. Idem sic sunt ab eodem
Cypriano. Ieronimus in epistola. Cui cum est cura post ornatum
tum sentiendum aut erodi de alterius pigmenti
fuco uel pluie sordidari aut auro uel gemmis
uel cuiuscumque terrene creature specie cum quod iam ce-
lestis ornatus splendore refulget. Idem quod fa-
cit in facie cerussa. purpurissum et cerusa quorum alterum
rubore genarum labiorumque mentitur alterum can-
dorem oris et colli ignes iuuenum fomenta libidi-
num impudice mentis indicia. Item ornatus iste non
domini est. uelamen istud antichristi est. Qua fiducia erigit
ad celum uultus quos conditor non agnoscit.
Ambrosius quam multa audiui. Item libro iii. de simplicitate.
Cyprianus in epistola. Fugiant caste uirgines et pu-
dice incestarum cultus et habitus impudicarum lupa-
narium insignia ornamenta meretricum. Idem
[illegible] denotat serico et purpura induite Christum
induere non possunt auro et margaritis et mol-
libus adornate ornamenta cordis et pectoris per-
diderunt. Idem pareat se in omnibus integritas uirginea
pretereat non bonum cordis corporis cultus in famem
quod ornata uirgo quod corrupta procedit quam maritum
habet cui quem timeat potius placere si uirgo est nec
pretium sui appetat quam ad meliora et diuina se
seruat. Idem in epistola. Filie babylonis quarum ue-
stis gloria confusione induuntur purpura et bysso et
[illegible] fulgent mollibus mo-
ribus sordent. Idem in apologia. Concordat thesauro
suo dubio procedit cuius foris apparet [illegible]
uirium cor uanitatis notam igitur corporis et exterior
superfluitas interioris uanitatis indicium est. Mol-
lia indumenta mollitiem animi indicant. Non tantum cor-
poris cultus non post negletia fuisses mens in culta
uirtutibus. Item libro i. de moralibus conju-
gatis. xci. de ingratitudine

Gregorius in registro. Dei paratorem Mauricio ual-
de indurum [illegible] ut ab eius fauore milites
suos prohibebat qui ei omnia tribuit et dominari eum
non solum militibus sed et sacerdotibus concessit. Iohannes Crisostomus
super [illegible]. Omne bonum quod non ex amore ipsius boni faciunt
homines ingratum est apud deum. Augustinus de ciuitate dei. Mul-
ti habent multa bona et omnino nesciendo a quo habent in-
pia ualitate iactantur. Nemo autem est donis dei bonus
qui donanti extiterit ingratus. Idem de penitencia. Ingra-
tus extitit qui plenus uirtutibus deum non omnis
timuit. Ieronimus. Ei fit culpabilior quo est deo accep-
tior. Idem de spiritu et littera. Erit anima ingrata si quod
illi ex deo est sibi tribuit superbieque uitiatur.
Bernardus super cantica. Qui habitat confitentem humiliter et deuote
gratias agentem non in modico ampliora beneficia pro-
mittimus. Nam qui fidelis inuenitur in modico iure
constituitur super multa. Sicut econtrario accipientis
indignus est qui fuit de acceptis ingratus. Idem
super cantica. Ingratus reputabitur qui non poterit dicere cum
Dauid cantabiles mihi erant iustificationes tue. Idem nichil
non perit quod datur ingrato. Ingratitudo inimi-
ca est anime exinaniens meritorum uirtutum dispersio
beneficiorum perditio. Ingratitudo uentus est urens
fontem siccans pietatis rorem misericordie fluenta gratie.
Idem quod est cor durum. et de obstinatione. Idem absque con-
fessione. Item libro ii. de confessione. Idem inter ingra-
titudo inuasit obstaculo gratie et ubi fuit illa gratia accessum
non inuenit locum non habet. Hinc michi uerum dolorem con-
tinuus est [illegible] cordi meo quod non nullos
tam pronos ad leuitatem ad risum ad uerba otiosa
et scurrilia uideo et pertimesco ualde ne forte
plus quam expediat diuine misericordie immemores et ingra-
ti sint tam multis beneficiis singulariter deserant
agere quod non habent in gratiam. Idem omnino non sola a
profectu conuersationis impedit ingratitudo nimium diuina
quodammodo [illegible] reputamus qui dedit quod in-
gratus accepit. Caueat igitur de cetero ne tanto plura
amittat quanto plura ingrato conferret. Seneca in epistola
quisquis de accipiendo cogitat oblitus accepti est
nichil uilius habet malum cupiditas magis quam ex ingra-
ta est. xcii. de discordia

Gregorius in registro. Dubium non est bonos prauorum
odia sustinere diuinis in temporibus operibus
per illorum aduersitatibus laceri. Idem discutiens res a-
liquas pluribus agendi committitur dum quorum dissen-
tit ab aliquo dispendiis potius quam utilitati-
bus [illegible] respicitur. Idem tam iniuria facto si fratrum
meorum unum perturbo. Idem discordia consueuit
semper mala generare. Idem in moralibus. Dolemus fratres ma-
iores [illegible] discordie fomentis [illegible]. Idem etiam
re plurimisque dolemus [illegible] caritate et ini-
ci nos ruina letificet et uirtutum eius gloria sanctitatis in
iudicio [illegible]
[illegible]
[illegible]. Idem in pastorali. Discordes et bonorum operum
fructus [illegible] perficit profecto nullus
quia non ex unitate caritatis oriuntur. Idem sepe
[illegible] maiora [illegible] actorum socie-
tate disiungit et quo plus [illegible]
cordie uirtute despiciant. Idem in dyalogo.
[illegible] moribus semper grauis est uita bonorum. Idem
in omnibus [illegible] malos non tolerat ipse [illegible] pertolerantiam
testis est quia bonus non est abel quem esse renu-
it quod cayn malicia non exercet. Ieronimus in epistola
nil tam [illegible] nil tam [illegible] deo quam aliquo
disse uelle uel ledere tam [illegible]

amare. Ieronimus in omelia: Sicut concordia parue res crescunt, sic discordia maxime collabuntur. Similiter in glosa. Ieronimus in quadam epistula: Michi ubique insidie, ubique fraudulentia, in nocentis sanguinis effunditur per avariciam et libidine seu manuum ignoratur. Augustinus de verbis domini: Non potest habere concordiam cum Christo qui discors voluerit esse cum homine. Ieronimus contra discordia dicit: quod similitudines amas que auctori placere non potuit. In initio namque inimicitias inter hominem plantavit diabolus, serpens extitit in terris. Dum homini inuidet, iste primus motus dum adam cupit decipere, ipse primitus iugulatus. Ieronimus in epistula: Facile est atque pronum malos odisse quia mali sunt, rarum est et prudentis eos ipsos diligere quia homines, ut in uno simul et cum pravum in pravos et naturam probes. Ieronimus de correctione: Sicut amici adulantes pervertunt, sic inimici litigantes plerumque corrigunt. Ambrosius de virginibus: Quod homines tot sunt. Ysidorus in synonimis: Odium a regno dei separat, a celo subtrahit, a paradyso eicit. Odium non passione adimitur nec martyrio expiatur. Ieronimus de sancto Io. Amicicia in rebus tantum in bonis habenda est; nam qui in malo iunguntur non sunt amici sed inimici existimantur. Ieronimus contra Iovinianum: Zelant mansuetum iracundi, modestum superbi, probum improbi, inertem timidi, inimici emulatione lacessunt. Ieronimus super Mattheum: Malos qui monet offendit, inferit odium qui arguit iniquos. Ieronimus Iuuenis. Maxima. Item de similitudine. Ieronimus: Inimicicie sicut semel. Item de credulitate. Ieronimus in epistula: Iustus non nunquam odium parit. Ieronimus super Genesim: Oratio peccatoris execrabilis erit. Sicut Caym qui offerret munus suum ad altare quia consciencius (?) est sed quia fratris suus habet adversum se, deinque non respexit dominus ad Caym munera eo quod non recte ambularet cum fratre suo. Glosa super x. Iohannis: Impetum cum Caym dampnabitur qui homicidium tenet ut discordes a fratribus. Ieronimus: Omnis homicida est qui vel fratrem suum vel odio insequitur. Boecius de consolacione: Quantum felicitas amicum fecit infortunium faciet inimicum. Que nulla pestis efficatior ad nocendum quam familiaris inimicus. Require supra, li. 3. de inimicicia.

xxiij. de malicia.

Graves inuidia sunt nulli qui in toto bona facere student ut gravium malivolencie obnubilent; nec eo quod bono opere faciunt, sed laude boni quod ceteros premunt. Ieronimus: Malicia remanentem invenietur ut hii qui pre decem portant festucem sibi habent et cum madi sinus ... ipsa eciam tolluntur ne deteriora in

deant. Ieronimus in moralibus: Inique homines mentes cum quod a proximis bene gesta conspiciunt in extenso liuoris sui aculeos torquentur et gravem malicie sue penam sustinent cum bona malis tabescendo videntur. Ieronimus: Ab omnipotente munus ex manu non accipitur quod cor de obligato in malitia profertur. Ieronimus: Iste hanc pravorum malicia ut cum iam in se fecit mala remanet fingere aliena nam quasi solacio facinoris uitur si talis vocibus ... corripientis inquinet. Ieronimus: Mens prava semper laboribus est quia aut molitur mala que inferat, aut metuit ne hec sibi ab aliis inferantur. Ieronimus: Impulso fructus indignatione clamor et blasphemia ab exterioribus tollitur, sed in interioribus ardor nimis malicia donatur et in consumptu foras nequicie tanto ... si impatiencie multiplicius in radice seruatur. Ambrosius de fuga seculi: In item sunt discordia est nocendique studium ... nocendi studium poni mala. Augustinus: Intelligere divitem beatitudinem deus spectat est sed hominum malicia prohibetur quod a domino deo sibi dari vult omnia et nunquam deus possidere vult. Ieronimus in moralibus: Sicut quod prudentia absque bonitate malicia est et simplicitas absque ratione stulticia nominatur. Augustinus de amore dei: Malicia est sapor mali. Ieronimus: Misericordia super se ambulat in magnis et mirabilibus; alius extollit unitatis ... alius ubi se in carne ambulat et non potest placere deo; alius contra se diligens iniquitatem habens animam suam odit; ei qui sentit in primum magis ledit seipsum et quod longe peius in fratre violenciam quam sufferre. xxiiij. de crudelitate.

Graves in regno valde iniquum est ut qui tempus amaverunt ipsi te sentiant a crudelitate quasi se senciant. Ieronimus in moralibus: Plerumque dissoluta remissio, quasi mansuetudo ac pietas habetur, et dum plus quam decet delinquentibus tepide parcitur ad eterna supplicia crudeliter reseruantur. Augustinus in epistula: Molestus est et medio furenti frenetico et pater indisciplinato filio; ille ligando, iste cedendo, sed ambo diligendo. Si autem illos negligunt et perire permittunt, ista potius falsa mansuetudo crudelis est. Ieronimus: Ut qui constituetur in ecclesia nequaquam possit aliter crimine prauam eliciatur accipiat vel adelictum recedat vel medicatus remaneat non desperacione in dulgencie sed rigore severum est disciplinae. Ieronimus contra Iovinianum: Sicut oleum non intingit partem lapidea, sic crudelitas in duram cum ei talem habuit radicem nulla elicia est quod tale est. Ieronimus: Cum nos ignoremus esurientem Christum ignorabit nos

& ipse mea i digentes & ite. Ber. sup qui habitare
gentem ego compatiar & sicubi solatium possem
impendere quam libenter ad fratrem noviter qui ibi
latet presumptum si depenarer divinum cole so
latium. Probe videlis crudelis & imparcior e
ro. quantum eum subtraham de pena tantum de co
rona furabor tantum defraudabo fructum qui
de sententie substracto sicut medici sentis de
affectionum modicum est melius detrimentum. Sen. in
quod opponitur clementie crudelitas quod est alia
animi atrocitas animi in penis exigendis crudeles
vocabo qui puniendi causam habent modum non habent.
Hec in mor. ois [de simulacione]
Ypocrita quia vitam sancte simulat et fortior
laudem arripuit alienam est profecto et
tollitur. Ideo omnes ypocrite dum bonorum vitam simu
lant imitationem sancte intentionis habent sed intra
te sancte actionis non habent. Ideo in psalmo vocat ypoc
ritas vitre depictitur qui ex simulatione disci
pline non tuum regimus iter in usum dominationis
Ideo in epistola fictam humilitatem fugiens illa
secte que vera est quia doceat humilitatem in qua non
sit superbia inclusa mira enim sub virtutis um
bra virtutem pauci sectantur. Perfacile est aliquem
vestem habere contemptam salutare submissius ma
nus & genua deosculari in clinato inclinatum
capite oculos quasi deiectus humilitatem ac man
suetudinem polliceri lenta voce tenuique
sermones interfuge suspirare crebro & ad omne
verbum peccatorem ac miserum se clamare sed si
vel levi sermone offensus fuerit extimplo videbis
attollere supercilium levare cervicem & delicatum
illum oris sonum in sano clamore repente
mutatum. Ideo scriptum magis esse quam videri studeo quia in
prode est simulari quod non sit & duplicis peccati re
atus est non habere quod credi & quod non habeas simula
re. Ideo in orum sunt in niche nec vera fides est a in
labiis a in corde versatur. Venenum autem lingue
mella contegunt. Ideo est sancti in. dicit ypoc
ta si bonum esse malum est quod non iure apparere
re quod est sic et melius est bonum esse ut quod
non vult esse quam ius appere. Ideo inimicus manifestus
melior est quam fictus amicus. Ille dum timetur
facile vitatur. Iste dum non cognoscitur prevalet
Ideo clemens paucis. s. li. ii. de ira. Ysi. de sum
bo. Sepe per simulationem amicicia colitur ut qui
non potuit aperte decipere decipiat fraudu
lenter. Ideo per adulta & perpera comparatur si utique des
& proximi diligunt quia dum adulta procedit animi
est fraudulenter detestetur. Ideo qui esse por
tat. s. li. iiii. de cruce spirituali. Aug. de
virgi. simulatio humilitatis maior superbia est.
Ideo sulla de. s. li. ii. de conflictu. Ideo sicut major
species. Species stultitie. Alter peior simulatio sapie
ntie. Species malus species errorius alter peior simulatio ve
ritatis species malus species temeritatis alter peior
simulatio consilii. Species malus species ignavie alter
peior simulatio fortitudinis. Species malus species
ignorantie alter peior simulatio scientie. Species malus
species impietatis. Species malus species elationis.
Alter peior simulatio timoris. Ideo contra sunt pe
nitentes. s. li. iii. de conf. Ber. sup. cant. provide
quod in domino sed non pro domino ypocrite plane anime est
e contrario una facies decora vultus quod ad dominum
quibusque intentione respiciat ipsa tamen simulatione est
in ea decorum extrinsecum & magis proximum in gloria
fedatur. Ideo sicut malicia palam minus nocuit.
ita numquam bonus non bonus simulatione decipere est. Ideo in
epistola. Neos magis vitii inter quam amicum simulatum
inimicus. Ideo de contemptu mundi dicit ypocrita
gloria mea vexationum consolatio mee quia & si mor
cattum sed faciem vultu vultu habitu vel simula
torius eludat opinionem sed non eius qui scruta
tur renes & corda fallit vel evadit mor
tuum. glo. ma. iudicia est. s. li. iiii. de zelo bono.
Sen. in epistola. Omnia vicia in aperto ore levi
ora sunt. Morbi quoque tunc ad sanitatem inclinant
tum ex abdito erumpunt atque in suam profe
runt & avaricia & ira & ambitionem & cetera mala
mentis humane tunc perniciosissima cetera se cum
simulata sanitate subsidunt. [de ... in malitia mentis]
Ores magna qui totius sunt
contumentie dicuntur habitare cum bestie
non plumant ne ruina nimia tanto repen
tina subrepat quanto ad hec que male concupis
cunt in plenitudinem conceperit forme simulacrum
Ideo in reg. legitur quod ubi arrius nec cum sorore habita
re consensit dicens quod cum sorore mea sunt
sorores mee non sunt docti. Ideo in itinere cante
la magna nobis est esse instructos nam in omni
te principatus est quod fortis pavet nimis
validum nos timere. Ideo sic est sic perficiuntur per
illos proximos non debent fugere quia & eos se
pe ad rectitudinem trahunt & ipsi ad perversita
tem numquam trahuntur. Vicinium quia sociata
te debent declinare malorum ne mala que fre
quenter aspiciunt & corrigere non valent delec
tentur imitari. Ambro. sicut lu. quam reli
giosum viri ut contemnentium actionem bene fecie
non retrahes eos inde temptatos si attentos
de videt dyabolus suggerit ut decipiat sed cuius
vis deposito plumas cave temptationem
sciens nam. Ideo de vig. terrenis officiis pudor
audacia erudiat risus obrepit moderna

Solumodo dum affectant urbanitas. Item in ma-
gno familiaritatis implicite sepe occasio peccandi
voluntatem facit. Item melius est habere malorum
odium quam consortium. Sicut multa bona habet communio
sanctorum, sic plurimum mali societas affert malorum.
Augustinus de singularitate clericorum: Cum simplici cari-
tate amorem conflat illicitum sic per lenitates
elicito et misceri in dulce incitamentum dum contentus
est cedere. Sic valet fortius occupare et diu
subiunctus patitur semel ipsum per se demetitum
sic plenius devincere gloriatur. Item de clericis
familiaribus erga mulieres apostolis ait: Gloria
in expectatione eorum dilectio est iniquitatis. O
dilectio quam videret [illegible]. O caritas que cupit
se in intemperantia laudari. Grande miraculum est
virginum caritas virgines faciat velut
coniuges credi et coniugum caritas coniuges
facere velut virgines estimari. Item consuetudo
pudicitias non habet corruptionem, sed ex ea pullulat
inicia lasciviam pascit cupidinem, corrupt-
ionis ignominiam parit, rubiem concitat, porrigit
formam mittit petulanciam, castus ruinas e-
dificat. Item semel dixerim omnis inconveniens
sodalitas mulierum gluten est delictorum et inde
corruptum quod diabolus aucupatur. Ieronimus in epistola: Si
pudicitiam servare queris, feminam quam bonam
videris [illegible] sancte vite dilige non corporali frequen-
tia. Item germinat fere spinas cum iuvenculis habitan-
tes [illegible] virum acuto mucro-
ne percuciunt. Item nec David sanctior nec Salomone
potes esse sapientior. Memento semper quod paradysi
colonum de possessione sua mulier eiecerit. Item [illegible]
a [illegible] super de muliere li. i. Bernardus super cantica: Cum femina
semper esse et non cognoscere feminam, nonne plus est quam
mortuum suscitare? Quod minus est non potes, et
quod maius est vis credi? Cotidie latus tuum ad
latus iuvencule in mensa, lectus tuus ad lectum
eius in camera, oculi tui ad illius oculos in col-
loquio, manus ad manus ipsius in opere, et continens
vis putari. Esto ut sis, sed ego suspicione
non careo. xvii. De propinquitate.

Gregorius in moralibus: Sepe ad avariciam corda pa-
rentis illicit fecunditas prolis. Eo enim
ad ambitum congregande hereditatis accenditur
quo multis heredibus fecundatur. Item ille scire
dominum familiarius appetit, qui per amorem pieta-
tis nescire desiderat quos carnaliter scivit. Item
sine dampno sciencie dominica minuitur sicut com-
mis notitia pertinet contra cognatos, sed quoslibet
ac proximos dicit te si vult perfecte omnino vivere.
Ieronimus in epistola: Licet sparso crine et scissis vestibus
ubera quibus te nutrierat mater ostendat, licet
in limine pater iaceat, per calcatum perge patrem, siccis
oculis ad vexillum crucis evola. Solum pieta-
tis genus est in hac re esse crudelem. Veniet
postea dies ille quo victor revertaris in pa-
triam. Item in omni hic ordo in omni affectu tenetur est: ama
post deum patrem, ama matrem, ama filios. Si
autem necessitas venerit ut amor parentum ac fili-
orum dei amori comparetur et non possit uterque servari,
odium in suos pietas in deum est. Io. Cris. de conpunc-
cordis: Dico tibi, monache, quod si queris patrem, queris
matrem, aut sancta est aut non est sancta. Aut
sancta est aut peccatrix. Si sancta est, gaudet quia
servis domino; si peccatrix, dimitte illam quia mortua
est. Item qui habet Christum habet patrem, habet matrem, habet
filios, habet omnem propinquitatem. Quid queris mor-
tuos? Sequere vivum et dimitte mortuos ut
sepeliant mortuos suos. Item de summo bo-
no: Multi dum propinquorum utilitates persequuntur a di-
vino amore se separant. Vir autem spiritualis ita proce-
dit sue propinquitati ut dum eis gratia carnis
parere studet, ipse a spirituali proposito nequaquam de-
clinet. Item in vitas monachorum .8. li. i. de monachis
malis: Item nolens non prohibi pietatis officium, sed
negari carnalitatis affectum. Parentibus enim carna-
liter prestare que generis pie impenderit. Augustinus in
epistola: carnalem affectum et in vobis et in vestris militia
christiana iure perimamus hortatur, nec tamen ita in-
gratus sit quisque parentibus et eadem ipsa beneficia
quibus in hanc vitam editus susceptus atque nu-
tritus est contumeliose derideat. Fuerit potius usque pie-
tatem. Habeat hic locum ubi maior amor non vocat. Mater tua
mater est etiam matris tue. Item de eodem: nec ideo lau-
danda es quia filios habes, sed quia eos pie nutri-
re atque educare studes. Ut enim est nascentium
fecunditatis, ut vivant felicitatis est; ut
autem instituantur, sic voluntatis est atque po-
testatis. Augustinus in epistola etiam iubet ut concu-
piscat rex decorem eius: obliviscere populum tu-
um et domum patris tui. Puer ille inter cognatos
et notos quesitus non est inventus. Fuge fratres tuos
et tu si vis invenire salutem. Fuge igitur
de medio Babylonis, fuge a facie gladii a-
quilonis. Item o durum patrem, o sevam matrem,
o parentes crudeles et impios, immo non parentes sed
peremptores, quorum dolor salus pignoris, quorum
consolatio mors filii est, qui me malunt perire cum eis
quam regnare sine eis. Item castigat carnes tuas
dilectus amor ne decipiat carnalis amor; blanditur,
sub lingua eius labor et dolor latitat. Sed insidia-
tur, insidiatur ut rapiat pauperem, rapere pauperem
dum attrahit eum. Item fidelis sermo et omni accep-
tione dignus, et si ipsum est contemnere matrem, contemnere

qᵖ xpm, puissimū ē. nā qui dixit honora patrē
& matrē. ipse & dixit qui amat patrē aut matrē
plus q̄ me n̄ ē me dignus. Glo. a. mt. pfecta
est cōuulsio q̄ cū cupiditate rez eternalis quasi
rupta dilcio. [illegible] De oblivione.

Gl'es in omni uilla not p̄spitatis blandiens
seducunt. qz sicut viator est qui in itinere
amena ꝑta cōspiciens obliuiscitur quo ire
debeat. Jd in mor. Stulta cū prudentium ꝑtis
spiciunt. & eis esse omnia rephensibilia uidentur.
qz sue ipi ꝑte & infirmitatis obliti tanto in
tenti de alienis iudicant q̄nto sua ꝑfunditus
ignorant. Jd in istis uisibilibus q̄ intuetur cor
m̄ens ex se spargitur & qd de se intrinsecus aga
tur obliuiscitur dū exterius occupatur.
Jd in reg. Smcem in dilcōne ti cuireS absen
tia nec locū hēt obliuio. Jd in pastor. sepe nō
nisi uelud obliti q fr̄ibz aiaz cura p̄lati se
toto cordis a' insu secularibz causis īseruiunt
Jd exᵃe dicit q̄cq̄ colligere q̄nt aliene hēt op̄
tent inbecillitatis miseri nec ī firmitate
proximi si ad increpacōis uoce feruencius ra
piatur obliti sui esse uidentur. Jd sepe n̄ nisi
.8. li. f. de relig. mal. Aug. de li. ar. me
lior ē aīmus cū obliuiscitur sui p̄ caritate in
mutabilis dei uel se penitus pre illius cōparacōne
cōtempnit. Jd de cōf. qs dabit m dne ut uem
as in cor meū & inebries id ut obliuiscar mala
mea & unū bonū meū amplectar te. Jd in
ser. pcutitur hec aīa diuisione pctor ut moti
ens obliuiscatur sui qui dū uiuit oblitus est
dī. Jd ue q̄ delinquunt te duce. f. e. de sapia
mala. Ambr. in apolo. sentire in tali ingoris
ac mundo ē uiui & ille q errore ē suū n̄ agnos
cit in sanitate sua et despiit. Jd. sr. m. in
deas plerosq; in eccā dei de ignobilibz nobi
les de pauperibz diuites factos subito memores
esse pristine obliuisci abiectōis genus quasi suū
erubescere. Jd sr. ee. pars ē m̄is ingratis q
n̄ seruiant nos n̄ & pdant alto quippe cōuiti ob
liuionis sopito ad nullum diuine cōminacōnis to
nitrum expergiscuntur ut sui ipsorum periculum
expauescant. inde ē ut nō pocius sinꝰ qui n̄
peniteant q̄ punitos pec & penitentes. Jd in ser.
quātos uidemus q̄ obliuios sui & pctor suor di
g & bnfcor eius immemores sic n̄ rediisse q̄ aut
tempe ut demoribz & affectōibz & suis ulcia
apud ipsos inter initio fiat. [illegible] De ignorantia.

Gl'es in mor. Nescire ignorancie ē. q̄ scia
re noluisse supbia. Jd quo nos ipsos
minus agnoscimus eo illos quos rephende
remus plus uidemus. omnia mala h sunt q̄ a ce
dētis i p̄latos sepe a p̄latis i subditos cōmit
tuntur. Jd nec bn̄ iudicat qd ignorat. Jd se
pe cōmittunt. f. de recidiuacōe. Jd seclusum
ab ingenuis gaudiis genus humanū exigente cul
pa initio oculos perdidit & quo intor passibz
gradiatur nescit. sepe eī domi ē domū gehe
qd intm depurat & sepe dulcedinis ina ē q
grauem putat. Jd in reg. q̄ ps esse pastoris excu
sacō. si lupus oues comedit & pastor nescit.
Jd sciens de bapto alicᵘ q̄ cōfirmacōe & de
eccīarum cōsecracōe dubiū sit & nec scriptis nec
testibz certa rō hēs utrum baptizati uel cōfir
mati sit eccē cōsecrate sint. baptizentur ta
les ac cōfirmentur. ac ecclē canonice dedicen
tur ne talis dubitacō ruina fidelibz fiat
quia nō monstratur iteratum q n̄ certis indicijs
ondit rite pactū. Jd. eēs sr. a. n̄ pt eis
esse excusacō cōdempnacōis ignorancia
inuencia quibz fuit inueniendi facultas si
fuisset querendi uoluntas. nā si ueritas salus ē
tuta cognoscencium se magis dz q̄ri q̄ q̄re
re. p̄sumlyno. ignoracia mater errorum error ē ig
nor uiciorum mater. Aug. sr. a. melior ē fi
delis ignorancia q̄ temeraria scia. Jd cū ubiqz sit p
sens. 8. de negligencia nos. Jd de degra & li. ar.
ideo diuina p̄cepta data sunt ut hō excusacōem
de ignorancia n̄ haberet. Jd de cām error ē p
alio aliq cōpbō. Jd rem p̄rius ignorā ama
re nō nullus pt. Jd de uita sa. pene omnis eor
āios qui nullis disciplinis eruditi sunt itaqz
bonaz arciū hauserit ieiunos atqz fame
licos esse. Jd de quis. adult. sunt pcca ig
norancium q̄ uis minora pctis scientium. Jd
certe nullus est m̄ maculat nesciente & ē uel
genus. xa. nescium. Jd de cōtemptu qm ig
nō excusare potest hoīem qui se magistrum i
tanctum doctorē ī sapientum p̄fitetur. ignorans
utiqz ignorabitur. immo & multos ignorare fa
ciet & ignorari. Jd sr. ce. dico omēs ignora
re dm qui nolunt cōuerti ad eū. uerū eī ob aliud
p̄cul dubio remanet n̄ qz sf̄iue & seuerū ymā
ginantur qui piū ē durū & īplicabile. qui mi
sericors est ferū terribilē qui amabilis ē &
mittitur. mēdacias q. Jd de. xii. grad. frustra
q. de ifirmitate. l' ignor blandiuntur qui ut
liberius peccent libenter ignorant. uel mirar
mantur. Jd in epla multa sciendi nesciunt aut
sciendi incuria aut discendi desidia aut uerecun
dia in querendi & qd lz ignor n̄ bn̄ ignor n̄ hē
excusacōem. Jd multa multa sciunt. f. de curio
sitate. Jd de cōsid. nōius licz oīa intia nōius
lata terre alta celi. pfunda maris si te nescis

eris eris tibi confictum sunt famam tuo vin
nam non destructam. Item de gloria humane re
ista quedam est cum tamen ceteris rebus cum se cog
noscit excellat eandem tamen intra bestias redi
gatur si se nosse desierit. nam ceteris anima
tibus sese ignorare non est hominibus vero ex vicio ve
nit. Seneca in epistola. non est extrinsecus malum nostrum in
tra nos est in visceribus sedet et ideo difficulter ad sa
nitatem pervenimus quia nos egrotare nescimus.

Tres in mora invenis. [illegible] de stulticia.
Sepe ad pessimum finem intus est quod per solo stu
dio incedis inchoatur. Item quantalibet doctrina
mentes polleat summus eius peritia est velle docere
meliorem. Item sepe reprobi per hoc quia unum vel mi
nimum bonum suum in carne conspiciunt mala
multa et grandia in quibus devicti sunt non ag
noscunt. Item quia testante paulo sapientia hu
ius mundi stulticia est apud deum tanto gravius stultus
plus inde stultus fit quanto conatur excelsus sa
piens videri. Item in reg. ego et minores me
os quos ab illicitis prohibeo in bonis imi
tari preceptis sum stultus est qui in eo se prin
cipem estimat ut bona que videt discere contempnat.
Aug. de libero arbitrio stulticia est rerum appetendarum
et vitandarum non qualibet sed viciosa ignorantia. Item si
ex videntes dum qui omnibus modis agunt ut
differant mortem timeant paucos dies quibus
electi sunt quam diu vivunt ut perdant eternum diem.
Item de bono im. quoniam quamquam casu sit tenere sit
Item de vita beata maior et mirabilior egestas
nulla est quam agere sapientiam et qui sapientiam non eget
nulla re omnino egere potest est ergo animi egestas in que
aliud quam stulticia. Item de ordine dicti. quisquis ea so
la novit que corporis sensibus attingit non solum
cum deo esse non tamen vult sed nec secum quidem. Unde
neriem stultorum s. li. f. de iudicibus. Item de consolatione
in hiis stulto labore consumimus que non sunt non af
flicto sperare consolatio mentis evacuatio gratie.
Item Seneca esse stulte qui timet mortem potius quam vi
tam esse tenuerit quam in vita cum stultitia.
Seneca in epistola inter cetera mala hoc quoque habet stulti
cia semper incipit vivere quod est autem turpius quam se
nex vivere incipiens. Item omnis stulticia labo
rat fastidio sui. Item stulticia privatum habet
tamen supremum illi metus est quam metus utrumque tre
pidat latus sequuntur pericula et occurrunt ad omnia
pavet. in pace et ipsis tremit auxiliis. [illegible]

Tres in mora errorum cum de credulitate.
Vir tuus credit difficilius emendatur. Item
sicut plerique reticent ex timore et tamen tacere se
estimant ex humilitate ita non nulli loquuntur
per impaciam elationis. et tamen loqui se credunt
per libertatem rectitudinis. Item maiora tamen
in li. iiii. de equitate. Item arrogantes quando
se dampnum presenti iudicant si scientiam sua
loquendi vel eloquentie constringunt tanto enim se
met ipsos credunt doctiores omnibus quanto
se potuerint multiplicitate sequentiatis aperire. Item
in reg. nos ignotis hominibus passim credere non
debemus. Item ex te aliorum tuus excitentia et in
quandam adversitates talibus suspicionibus non dubita
ris. Unde de summo bono erit ille apud deum condemp
natus qui adversus innocentem falsum testimonium
vel dicit vel dimitit credit. nam non solum reus est
qui falsum de aliquo confert sed et qui cito
aurem criminibus prebet. Item de con. prud. si in mun
ticie semel occupaverint homines omnia que fuit
que dixit que audiunt contra accipiunt et in
telligunt ut ad maiores et longiores proficit
ant inimicicias. Sicut enim bonum dicitur de
inimico non creditur sicut et mali hoc solum cre
ditur hoc confirmatur. Aug. de verbo apostolorum si est
ulla humanitas in rebus humanis puto nos recte
posse reprehendi si ignotos homines quos crimi
nantur inimici nec eorum crimen ulla testifica
tione demonstratur nocentes potius quam inno
centes credideri mus. Item in epistola error in
humane mentis non tamen bonum putare malum et
malum bonum aut verum falsum et e contrario veri
pere pro dubiis dubia pro certis. Item de conflictu facili
tas credulitatis est cum callidissime mul
torum magnorum necem corrupit sat cautusque
dilucias in ipsis per illo ire unde inde in innocen
cium frequens addictio in depudicitia in absentes
Item arrogans de alia. s. li. ii. de superbia
Seneca in epistola utrumque vicium est et omnibus crede
re et nulli. sed alterum honestius dixerim vicium alterum
tutius. [illegible] de sapientia.

Tres in mora ad veram scientiam venire non
possunt quia falsi sue sapientie fiducia de
cipiuntur. Item valde difficile est ut is qui se
sapientem estimat umquam ad humilitatem redu
catur. Item quia testante. Aug. de stulticia. Item sapientia
huius mundi infidelis est quia mansura post mortem non
est. Item in pastorali quia quanto melius sapit eo deterius de
linquit et ideo inexcusabiliter meretur supplicium
quia prudenter si voluisset potuit vitare per
catum. Item sepe dum. Aug. de discordia. Item in reg.
de quadam monacho. sint bona que meo placent
animo. sed hoc est in illo vehemens vicium quia valde
sibi est sapiens videtur. Aug. de li. ar. ve qui
delinquunt te ducem et oberrant in vestigiis
tuis qui nutus tuos pro te amant et obliviscuntur
tunt que innuas. o suavissima lux purgate

nimis sapientia. non enim cessas innuere nobis que et quan
ta sis et nutus tui sunt omnes creature. De cl[aritate]
Idem de claritate anime. odore ac sapore mire
dulcedinis replentur quasi laqueo piscis captus
sit vel quod terrene unum sit nosse quod quidam
est miseranda periculosa et hiis artibus enim que crevit
se unus anima que nec lata mente defluxit est in
census inflatus que tumuisse vel intabuisse iudi
canda est. Idem de ci. dei. philosophiam si vere ac fide
liter amantes christum dei virtutem et dei sapientiam
cognoscentes nec ab eius salubrima humi
litate tumore inflatus vane scientie resiluisse.
Idem meridianos liberalibus disciplinis totaliter
philosophorum artium doctrinas in poetas non pertinens gram
matica non armatos dyaletica non rethorica
inflatos piscatores cum retibus fidei ama
re hec seculi paucissimos misit atque ita ex omni
gurgite tam multos pisces et tanto mirabiliores
quanto rariores et ipsos philosophos cepit. Idem de ordine
dicti. astrologia est magnum religiosis argu
mentum tormentum que curiosis. Ambrosius de offic. ne
mo potest venerari amictu philosophie in habitu. scilicet sapientie secula
ris christum mundi. Idem ioh. super. ysa. omis pompa struc
turaque verborum et argumenta dyaletica redigentur
ad nichilum. Idem in epistola demonum cibus est carmina
poetarum. secularis sapientie vanitas rethoricorum pompa
verborum hec sua omnes varietate delectantur et dum au
res illis dulci modulatione currentibus capiunt
animam quoque penetrant et pectoris interna devinciunt.
Bernardus de xii. gradibus. sapere malum non est sapere sed decli
pere. Idem de contemptu mundi quantos mundi sapientia male
dica subplantavit et contemptu in eis extinguitur spiritus
que volvat dominus vehementer accendi. noli inquit
scripturam age diu considerare diligenter intueri
magnum est quod propositus et opus egens multa deli
beratione expire quod potius. amicos consule ne per
sonam ferme contingat. Idem sapientia mundi frena
animalis concupiscentia. inimica salutis. suffocatrix vite
mater tepiditatis est que deus solet vomitu provo
care. Idem super can. philosophorum ventosa loquacitas non
bonus ymbre quia sublimitate magis circulatur terris
que fertilitate. Idem vini secularis scientie inebriat
quod scilicet curiositate non caritate implens tamen
docet inflans non edificans ingurgitans non confor
tans. Seneca in epistola liberalium artium ostentatores
molestos intempestivos verbosos sibi placentes fa
ctos in mora et cetera. Capitulum ... de honore.
Sepe viri fervientes in zelo dum congregatione in
veniunt arrogante intumescunt et ex prela
tionis vicium pluribus contingit huius acutis sensibus
quibus bone sunt promittunt dum in hiis que rec
te dedo sentiunt non dei sed suam gloriam querunt.
Idem pluri cum verba sapiunt recta quam in recto
verbis loquuntur non ut alios audientes doce
ant. sed ut ipsi quanta doctrina polleant innotes
cant. Idem quantalibet doctrina. Idem deliciis. Idem super
ex. de predicatoris labore laudem transitoriam que
rere quid aliud quam rem magnam vili pretio vendi
dare. Idem notandum est ut sapientie predicatoris eum
auditorum debeat qualitate formari. ne aut
... aspera aut imprudentibus levia loquatur.
Ambrosius super lu. vera ibi exigit et restrin
gere ac fit vera non dei sermone. Augustinus de vare
li. qui adhuc oscitant et epulantur hesterna et inor
tuus petiorum dira eloquentia percutantur. Sed
quid si et ad disputationem venerunt platonico
nomine ora crepitantia que pectus vero deo plenum
magis habere gestarunt. Bernardus super can. ve qui bene
de deo sentire et eloqui acceperunt si questum
estiment pietatem. si convertunt ad inanem
gloriam quod ad lucrum dei acceperant erogandum.
Si alta sapientes humilibus non consentiant
paveant quod in propheta legitur. dicit dominus. dedi
eis aurum meum et cetera. Capitulum ... de honore
Ceteris in mora plus timeri modo honorum quod dei
profecto occupat et magis perspicuus sublimi
tas quam necessitatis adversitas generat. Idem tiber
quod extollere premiatur quod premitur et qui honora
tur in una in pruentione amplecatur et quod per amena
prata ad carcerem quasi per florentis vite prospera ad
interitum tendit. Idem tantorum ponderi inquiunt
sustinere compellitur quantis nunc modo prepatur.
Idem tumoris elatio non ordo potestatis in culpa est
potestatem deus tribuit elationem vero potestatis malicia
nostre mentis inventi. Idem inuari culpe nesciunt
quantum nude potentiam amore perficiuntur. Idem in pastoro
penses quasi quod libere egit et repente cogi
tat sub prelatus agere bona que proponit id possit.
quia neque valet in culmine humilitatem disce
qui in imis positus non desiit superbire. Idem suscep
ta cura regiminis cor per diversa dividitur et in par
tibus inventus ad singula dum confusum mente dun
ditur admittit. Idem cum rex necessitas est. Ro. iii. de
dignitate. Idem in reg. in alto loco sepe dum exhi
betur omnibus honoremur ad intima animus ingreditur quia
cunctis dispicientibus superatur. Idem nil tamen fun
gitur vis ut mentis separatio nec ullum est quod sin
istris est ambitu stimulante derogabo. Sed
fratres meos honorare per omnia cupio. sicque
studio honore singulos contueri dum non sine
quod alteri tunc ab altero possit opponi. Idem nec
honorem deputo in quo fratres meos honorem
suum perdere cognosco. Idem amore maior precedit
sic honore retardatur. Iero. de sum. bo. sepe per

honores quondam mutantur et mores. et quos ante
conglutinatos caritate habuerit postquam ad culmen
honoris venerit amicos habere despicitur. Ideo
non debet honoris ducatum suscipere qui nescit subditos
committere vite melioris formare. Nam cum quisque ad hoc pro-
ficitur ut subditorum culpas corrigat et ipse in-
tus servare. Ideo qui regimen. Gregorius de ambitiosis. Ideo
lex que ad hoc conclusione. Augustinus in epistola. Non cogito
in excellentiis honoribus terra ventosa tollere sed co-
gito me principi pastorum omnium rationem de commissis
omnibus redditurum. Ideo de pastore. quod quis ita propo-
situs est ut gaudeat in honore suum querit et com-
moda sua sola respiciat. De pascit non oves
Bernardus. Sed Cecilie potestate accepta male in malo quam in
bono uti abuti est. Ideo non dignum est ut inde exi-
gas honorem unde refugis laborem. Ideo fratres
recipientur episcopi sed vitamur labores eorum. si la-
bores pateremur non affectaremus honores. Ideo o-
pusculis. D. li. s. de ambitiosis glo. pa. xxxv.
quanto gradus altior tanto casus gravior. xxxvi.
Tres timor. apud iniudicem. De zelo.
iudicem neque suum venia culpa. relin-
quitur cum pro furore zeli ex eius amore procedat.
Ideo in pastorali. ex aliqua parte rectorum cum subditorum in-
tentio plus se quam debuit percussisse considerat apud
se semper ad penitentiam recurrere ut per lamenta ve-
niam in conspectu veritatis obtineat ex eorum
quod per zeli eius studium peccat. Ysidorus de sum. bo.
nimia pietatis dissolutionem discipline parturi-
tur et zeli studium duplus est quam oportet in magis die in-
tuitum transit. Bernardus. Sed recte zelus nimius absque scien-
tia efficax minus atque utilis invenitur plurimum ac per
mittitur periculosus valde sentitur. quo quidem zelus fervidior
et vehementior spiritus et profusior caritas eo vi-
gilantior opus est scientia que zelum supprimat spiritum temperet
ordinet caritatem. Ideo de eodem. videns omnem est cause ze-
lum fervere dolar pro dignitate tuenda honoribus to-
tum datur scientia non. Ideo aliquis tam vehementer. G. l. s.
de vituitudine. xxxvii. de correptione.
Tres in pastore correpti mens ad odium
repente prorumpit si hanc inmoderata increpa-
tio plus quam debuit adduxit. Ideo plerumque contingit
ut dum culpa subditorum cum magna invectione cor-
ripitur magistri lingua usque ad excessus ubi pertrahitur
cumque increpatio inmoderate accenditur corda deli-
quentium in desperationem deprimuntur. Ideo in moral. furen-
tem qui per invectionem corripit. quasi ei qui non senci-
at ebrio plagas inponit. Ideo sto... non est.
s. l. viij. de timore bo. Ideo sepe qui in pace. G.
de dyalogo in continuatione. Ideo qui semper increpa-
re appetit et numquam fovere mitia plerumque increpan-
do mutuntur. Ysidorus de sum. bo. non debet inicia ali-
ena corripere qui ad secundum contagionibus in servitute
in probrum eius est arguere quemquam in malo quod ad hoc
reprehendit talem ipso. Augustinus in epistola. obsecro
te per mansuetudinem Christi ut si lesi te dimittas
michi. nec me vicissim ledendo malum pro malo reddas.
ledis autem me si autem taceas in errorem meum quem for-
te inveneris in scriptis et dictis meis. Nam si vera in me
reprehendis que reprehendenda non sunt. te ledis magis
quam me. Ideo in regula. quando necessitas discipline moribus
corrigendis dicere vos dura verba compellit. sed in ipsi
modum excessisse vos sentitis si a vobis exigitur ut
a nobis subditis veniam postuletis. ne apud eos quos oportet
esse subiectos dum nimium servatur humilitas regendi
frangatur auctoritas. sed petenda est venia ab omnium domino
qui novit eos quos plus iusto corripitis quanta be-
nivolentia diligatis. Ideo ter. m. si percutere rec-
te frater tuus te quare illum corripis quia doles quod peccavit
unde absit si amore tuo id facis non facis. si
amore illius facis optime facis. Bernardus. Sed recte in
humane eorum redarguitis opera quorum omnia refugi-
tis. temerarie obiurgat virum de populo residen-
tem ... manens in domo. xxxviii. de remissione.
Tres in reg. Cum mihi facto peccatum non corri-
git in eo qui plurimum simul rectorem quarit.
Ideo qui emendare potest et negligit participem se proculdu-
bio delicti constituit. Ideo sancte grave est si illic gra-
gatur habere formam actionem refugium unum discipline
debet providere censuram. Ideo considerare ut errantia
corrigenda ut resecari debeant non occurrit. Ideo
in mor. sepe quam temptationis etiam superare non valu-
it sua dictus securitas sternit dissolutam mentem
corruptori prosternitur. Ideo zeli ira quia hely non
habuit motum contra se inplacabiliter superne ulcionis ex-
citavit. Ideo plerumque dissoluta. G. de consul. Ideo
dum moderari lingue ociosa verba negligit more
solite remissionis capta audet ad noxia
prorumpit et dum gule inservit ad levitatis protinus
insaniam prorumpit. Ideo in pastorali. si inchoata bona
fortis operantis manus ad perfectionem non suble-
vat ipsa operandi remissio contra hoc quod operatum est
pugnat. Ideo lib. exe. sed ea mala que propria habemus
alienas quoque mores addimus. quia tot occidimus
quot ad mortem ire cotidie tepidi et tacentes vi-
demus. Ysidorus de sum. bo. multos remissa custodia
in pristinos errores reducit ac vivendi te-
pore resolvit. hoc est quod quis consulens cura ne-
dum timorem dei attempore in corpus revertens in-
damnis erroribus in vagans. Augustinus in ser. qui
errantem non corripiunt de negligentia iudica-
bunt. qui ac clam per eo non orabunt de providentie con-
demnabuntur. Ideo in reg. magis innocentes non estis
si fratres vestros indicando corrigere poteritis et

tacendo pretermittis. Idem super ez. tu uulne
ribus contemptis, tu cum uides et taces et negligis
peior es tacendo quam ille conuiciando. Idem in epistola
sicut non est beneficencie adiuuando efficere ut bo
num quod magis est amittatur, ita non est innocencie
parcendo sinere ut in malum grauius incidatur. Idem
est infelicius felicitate peccancium qua penalis nu
tritur impunitas et mala uoluntas uelut
hostis interior roboratur. Idem de ci. dei. illud est
culpabile quod hii qui dissimulant et a malorum
factis abhorrent parcunt tamen peccatis alienis quos
docere aut obiurgare deberent. Ambrosius super
beati immaculati: remissas excubias custodis in
sidiator irrumpit. Bernardus de consideracione: Mira res. sati
scitis quod ecclesia ad manum habet quibus animas credant
et in suas committant facultates sibi inueniunt
optimi uidelicet estimatores qui magna de mi
nimis pecunia, animarum nullam de magnis curam ger
ant. Sed ut liquido datur intelligi pacienciusque feri
mus Christi iacturam quam nostram. Idem de precepto et dispensatione
nullo panum cum miseria cotidiana discussio
est rara ad modum cum presbiteris celebratur collo de
peccatis populorum. cadit asina et est qui subleuet
eam. perit anima et nemo qui reputet. nec mirum cum
nec nostros assiduos senciamus defectus. Idem impu
nitas incurie soboles insolencie mater radix
impudicicie transgressionum est nutrix et uos si omni
satagitis circa malorum omnium primam parentem
cauete incuriam. Idem impunitas ausum parit ausus
excessum. De acceptione personarum.

Graues in omni iudicare digne de subditis
nequeunt qui in subditorum causis sua uel
odia uel graciam sequuntur. Idem in moralibus: quia ab in
ternis atque inuisibilibus oculos claudimus et
uisibilibus patemus, plerumque hominem non ex eo quod
ipse est sed ex hiis que circa ipsum sunt ueneramur
cum inquirimus quod ipse sit, sed quod possit in accep
cione personarum non exquirimus sed ex rebus adiacentibus
ducimur. Ysidorus de summo bono: Iudices iniqui ex
[illegible] cupiditate sine dum intendunt [illegible]
et excusant sepe iniustos dum [illegible] defen
dunt iniquos. Idem diues muneribus cito corrumpit
pot iudicem. pauper autem dum non habet quod offerat non
solum audiri contempnitur sed et contra ueritatem opprimitur.
Idem iiii modis. s. li. f. de iudicibus. Idem in glossa ma
lachie. ii. Inter omnia peccata sacerdotum quod maximum
notatur quod non causas sed personas considerant et despecto
paupere iniustos diuites honorent. Idem in glossa psalmi
in fine. Quare [illegible] principes cum pauperes
delinquentes puniunt arguunt et confundunt diuiti
bus peiora perpetrantibus nec mutum faciunt. In quorum
domibus rapina pauperum dum crescunt opes [illegible]

aurigauit et delicias abutuntur que ad sustentacionem
pauperum dantur et quasi reseruant uel proximis distri
buunt et aliorum inopiam suas uel suorum diuicias
faciunt. Idem in [illegible] super amos. quos aut consanguinitas
aut amicicia et [illegible] uel hostili odio uel in
imici eius in iudicando ducuntur peruertunt iudicium
et qui est iusticia. Ambrosius de officiis. gratia absit
tamen intra [illegible] nam sic opinione immo si
dem seruat quod si in iudicando potenciorum donec
causam inferioris uel pauperem innocentem ar
guas diuitem excuses reum culpe. Idem ponunt
genus hominum tamen honoratioribus. Bernardus de con
sideracione: non parui te reum peccati existimes si facies
peccatorum sumis et non pocius causas iudicas in
torum. Seneca in epistola: Hic laboramus errore sic
nobis imponit quod neminem estimamus eo quod non
est, sed adicimus illi et ea quibus adornatus
est. At quicumque noles ueram hominis estimacionem
inire et scire qualis sit nudum inspice. ponat patri
monium ponat honores et alia fortune mendacia
corpus ipsum exuat animum intuere qualis quantusque sit
alieno an suo magnus. De scandalo.

Graues sunt ex iniquitatum suarum peccato polluimus
quitate proximi scandalum debent. Si autem
scandalum de ueritate sumitur utilius permittitur
nasci scandalum quam ueritas relinquatur. Idem scire pre
lati debent quod si praua umquam perpetrant tot morti
bus digni sunt quot ad subditos suos perdicionis
exempla transmittunt. Idem nemo amplius in ecclesia nocet
quam qui peruerse agens nomen uel ordinem sanctitatis habet.
delinquentem namque hunc redarguere nullus presumit
et in exemplum culpa uehementer extenditur quando pro reue
rencia ordinis peccator honoratur. Ysidorus de sum
mo bono: deteriores sunt qui siue doctrinis siue exem
plis uitam morum que bonorum corrumpunt hiis qui substancias
aliorum prediaque diripiunt. Augustinus de pastore: peior
est malus pastor [illegible] s. li. f. de prelatis malis. Idem
qui in conspectu populi male uiuit quantum in illo est eum
a quo attenditur occidit. Idem de singularitate clericorum.
eleazarus maluit uitam suam tormentis obicere
quam cuique magis perdicionis existere et nos
[illegible] nulla tormenta sunt [illegible] uolumus
cum ponere fratres saluandos nec contenti sumus
si non illis [illegible] tamen nobis prodesse quod ceteris. Idem
cum [illegible] s. li. i. de clericis. Idem sicut quod [illegible]
s. li. ii. de ieiunio in accepto. Iohannes Crisostomus super io.
omnia agamus ne scandalizetur proximus. cum uita et
cum et si ualde recta fuerit scandalum aliis prebeas
omne perdidit. Bernardus in epistola: contra [illegible] ueritas de est
et ueritas necessaria non est tamen non licite scandalum quod
[illegible] conmitti. nec [illegible] nec innoxie
sentiri. Idem cum tamen pungit iucia fide scanda

Biblioteca Nazionale Centrale Firenze MSS

laboraverit ipse. scandali causa est qui fecit quod ar-
gui debeat, non ille qui arguit. Idem. libenter ca-
rebo consortio et spirituali quam quod non possit acci-
di non cum scandalo. vel cum scandalum ibi procul
dubio est caritatis detrimentum. vel cum diminu-
tio caritatis maior quod vel quale preter spirituale
extiterit spirituale lucrum. Idem inferius. Si dominus Ihesus Christus
sanguinem dedit in precium redemptionis animarum, non est
minoris rigoris sustinere ab eo persecucionem qui
suggestione mala et pernicioso scandali occa-
sione avertit ab eo animas quas redemit quam ab
illo qui sanguinem illum fudit. Idem in libro [illegible] ex
suo ad remissionem agendos cetos provocat
aut singularitate turbat aut inquie-
tat curiositate aut impacientia sua et murmu-
racione molestat aut quocumque modo contristat
spiritum dei qui est in celis scandalizat unum u-
num de minimis istis credentibus in eum sine
dubio manifeste persequitur Christum. xi. De fa-
Gregorius in registro libro xi. [illegible] Antiqui ma
hostis invidia ut quos in pravorum ac-
tionum perpetratione deo gratia resistente superare non
valet opiniones eorum falsa ad presens silen-
do dilaceret. Idem in moralibus. Sicut bonus odor ex
virtute est sic fetor ex vicio. Idem. Genus
est iniquitatis quod vir qui pravus est omnes tali-
os perversos mollit ut inde et ipse qui sanctus
appareat quo alios sanctos non esse convincit.
Idem. Ne immoderatis laudibus extollamur plerumque
miro redemptoris nostri moderamine detracti-
onibus lacerari permittimur, ut cum nos vox
laudantis elevat lingua detrahentis hu-
miliet. Augustinus de vita et mo. cle. Querentes
licenciam malefaciendi querunt sibi exempla male
vivencium et multos infamant ut socios
invenisse videantur. Idem. Quia ut ait apostolus spec-
taculum facti sumus mundo et angelis et hominibus, qui
nos amant querunt quod laudent in nobis, qui
autem nos oderunt detrahunt nobis. nos autem
in medio constituti adiuvante domino deo
nostro et vitam nostram et famam sic custodire de-
bemus ut non erubescant detractoribus lauda-
tores. Idem de singularitate clericorum. Peius est quam mechia
continenciam ducere criminosam et infame facere se-
moniam blasphemiam ingerit religioni.
Ambrosius super lucam. Iudicia hominum sepe fal-
lunt, ut et iniquis iusticie gratiam fre-
quenter ascribant et virtutem aut odio persequan-
tur aut invidia decolorent. Idem epistola
quid est quod magis punitur sit quam offensa
pudoris et defloracio virginitatis. Nil
perfecto quod magis se prodat quam castitatis

dispendium. xii. De affectibus
Gregorius in moralibus. Mens nostra a secreti memi-
oris sedes exclusa modo spe decipitur,
modo pavore vexatur, modo deficiendo dolore
deicitur, modo falsa hylaritate relevatur. Idem. Quam-
vis eternitatis ymaginem in se servemus, va-
nis tamen delectationis motibus perturbati in con-
versatione nostra delinquimus. Variis modis nos spa-
ciantibus cupido conveniat, metus fugat, le-
ticia mulceat, dolor affligat. Augustinus de
libero arbitrio. Voluntas mala sine cupiditate ra-
piatur, sine timore removetur, sine leticia diffun-
ditur, sine tristicia contrahatur. Atque in his omnibus
perturbationibus cum quorum sunt alias vel eo tempore
memoria contempnat et perflat, post est sed altius
tempore mist metu se ipsam decipere. Ambrosius in epistola
Sapiens non metu frangitur, non potestate muta-
tur, non tollitur prosperis, non tristibus mergitur. Ubi
enim sapientia ibi virtus animi, ibi constancia, ibi for-
titudo. Ambrosius de virginitate. Sunt anime velut
iiii equi mistici affectiones. Ira, cupiditas, vo-
luptas et timor, quibus furentibus cum ceperit
agi nequeunt se ipsam cognoscit. Hugo in oratione super
Iohelem. Cavendum est ne exitudo quod eruca non
comedat, ne locusta vastet gaudio huc
illucque volitans et gestiens leticia pavi-
da se iactans, ne bruchus quod pavor et timor
mentis radices capere devoret, ne rubigo
et desiderium futurorum res inutiles concupiscat
et nos perveniat ad ruinam. Boecius de conso-
latione. Si vis tramite recto gaudia pelle, pel-
le timorem spemque fugato, nec dolor assit.
Gregorius in moralibus. Sepe [illegible]
quasi multa temporalia adversa pertimes-
cunt districtionis eterne animadversione abiciunt.
Idem. Quos quos presentem gloriam querunt perfecto despici
metuunt qui semper ad lucem impingit, semper in deserta dam-
pna formidat. Idem. Magna est securitas cor-
dis nil concupiscere. Hec est securitas. Nam si ad terre-
na concupiscenda cor inhiat securum tranquil-
lumque esse nullatenus potest, quia aut non habita concupis-
cit ut habeat aut habita metuit ne amit-
tat. Idem. Multos sepe in omnibus vitam quos sancte
conversacionis apparere ne habet assequi vale-
ant, incurrentes casus mundi in futura adversa
formidare qui incerta mala dum vel quam cau-
te conspiciunt in pectore suo illum tui in cau-
ti retinent. Idem in pastorali. Plerumque utilius apud
pusillanimes proficimus si et eorum bona comme-
moramus. Idem. Ignorat meus gratiam liberta-
tis quos ligat servitus timoris. Augustinus de libero arb.
ulla re facto anima cum libertate [illegible] fruitur cum

sextate nec ei secur9 e inhyis bonis q q x
i uno amitte. Jo. c. de opus. mlta i hone
sta z idigna 9mitte no paupertas. s; pu
sillanitas fac. Jo. c. sr. h. facile deuiat
astucia q i tcuo no om sz hoiem formatr.
[illegible] pmndi differt fac. 8z n aufet uo
luntate. ps. de su. bo. mlti cupiut co
uolare ad grtam dei s; timet carere oblecta
ntis mdi. puocat qd eos amor z sz re
uocat eos cupiditas sch. Jd q metu pitud
uirtute occultat cuius i uterit magna 8 ce
lit. puocat q pl pmesetr hoiem q
d ma [illegible] metuit indignatoem. Jd mlta sacerdo
tes. 8. li. s. de sacerdotibz mal. Cassio sr. i9
pd illic trepidauerut. ti. sic cautela e op
tune time ita ignauia e i epte trepidare
. B. in epl. q sto te q meoriale uirtutis que
laus discipline q sne p sui artis s
trepidare tiore ubi n est timor z tiore dm
de linque q salubris o es om ihu xpi ha
tesr q uter seciam aut facile n qui mdo
cits est apphendit. Jd sic seid z eleis ulo
opat paciam. pacia pbone. p bo spem. spes
au n 9fundit. 8ic dampnandi z reprobis
ulo pari te eos pusillanitate. pusillanitas
ptur bacoem. pturbaco despacoem z illa in
timit. Jd de 9tepu. vocat magni 9silii an
gls qd op est ut aliena 9silia p stoleris. q
ei fidelior q sue lapidor illo. seducme dne
z seducar. fortior es o z inualeste. Jd o si cog
nouissetis miseri z uos mutatis no effugi
tis pnas. na malu i puntu ee n p. q no
punite. s; ppa uoluntate punie. alibi si
fine. mlta tamen z ext meplena deutrie
mutato huani declinare labore z petru oy
stridore elige sempitenu. Jd uidemus paupes
aliqs. 8. li. n. de btitudine. Sen in epla pria
sut q nos terrent q q pmut z sepl opione q
re laboramus dubia p ctis n suam modum
re stati i timore e ueme sepul. Jd debea
ti timet morte cu uitet sua facere silem
Jd q q ex ill febribz elegis mlta tuchenti
bz mlta portantibz uideb illu contra homie
timente. xiiii. de dolore.

Bes i mor sepe suitate cordit. q
sbiuicta exclare uticia sec atqz oe
opus qd merit bona intentoe inchoat. h uc
lamine moris obumbrat. Jd fructu non
hnt lamenta q studet cu gemitu desida
re patriam. Jd vn ille lucet q pente sustu
pit. unde plus quaz q cor rigi metuit te
nebrare. Jo. c. sr. q. aial sui da uultia

tu n solu ei ydonea. 8z z leuis octo ex
tat i dolore. B. in epla. n plane color bo
n9 s; teor quispia amare fre ab hoie siu
uideat de qua z n gaudet n gliam mmo
est aptus. Jd inter oia qdm inse e inhono
rat eum a quo uocat e q s i ei9 semnos
i tristicia pmanz z rancore eadem tristicia
q sc selm est z morte opat. Sen i epla.
q da nos magis torquet qm debent q dam
an torquet q debent. q dam torquet cu oio
n debeant. au augemus dolore aut p occupa
mus aut fingimus. [illegible]

Tres in mor. q. sa q de fluentibz
saman in pone e in rebz labentibz
spa fiducia uelle solidare. Au9 de sin
gla cli. adula e 9fidencia q i pcul intum
sua. q. p certo 9mdat. illusiua spes est
q me fomita pcci saluari se spat. ps.
de su. bo. q male age no desistit uana
spe indulgentia de dei pietate requirit
q recte requirerent si ab actoe puia cessa
rent. Jd qui s; de bono laude appetit spem
pdit z gliam in eodis mfurs n recipit. B.
sr. qui hitat. dmit qui spant in dno. 8z stu
lta q sic de mia ei 9 i pis blandiut ut
a pctis no emendent. uana e oio spes ista
que 9fundit eo q caritas deest. Jd interne
mia dei. fiducia dolis unt male dicem9 ca
pax cu uidel. z in spe pcam9. Sen i epla
uitate q uulgo placent q casus cubuit ad
oe fortunu boni suspiciosi paruidqz s; fide
z fera z piscis spe aliqua oblectante deci
piu. [illegible] de leticia

Tres i mor aiptatis publio ienum sut
qui in h pegnacois i opia letam
Jd quicquis inse gaude appetit eo ipso iam i
luctu est quo aia leticia recessit. Jd se
pe se bono opi leticia i modata s; uingit.
cuiqz pl9 mite ei debet hylaritate exigit
ab actoe bona oe pondus 9futatis re
pellat. Jd p nimia ubloms e leticia sacietatus.
Jd te h nos. 8. li. s. de platis mal. Jd in om
ni q est p sentis tpis ita est agenda leti
cia ut nuq amaritudo sequtis iudicii re
cedat a memoria. Jd nemo p gaude h est
seclo z illic regnare cu cu dno. Au9 de
9s. volentes gaude ex t sec facile cua
nescu z offendunt in ea q uidert z p za
lia sunt z ymagines eor famelica cogita
coe lambiut z oli fatigent z cena z di
cant q s onde nob bona. Jd sic ambulare
m9. 8. de 9tinencia audie. li. s. Jd inser

frequenter ridens ergo plorat animus. Ysidorus. Ut
quid ait .a. li. ii. de conflictu. Ysidorus. Seculi luxuria
est in pruina nequicia. Io. Crisostomus. Non
dat deus ludere. Cum ergo hec negociatio instat
nobis difficilis et invisibiles nobis virtutes
colluctatio instat ad spiritualia nequicie et
plurium ad principatus et potestates est bellum et admi
rabile est studentes et vigilantes et expeditos
posse sustinere illum exercitum sustinere. Si
autem risimus et lusimus et delicati fuerimus an
te tantum aggressi eadem pigritia. Basilius in
loco remissa efficit animam et negligentem
erga dei precepta nec delicti sua post admi
moniam revocare. Sed obliviscens eam non semi
sagens ad primam vitam paulatim omnibus bonis pri
vatur. Bernardus de xii. gradibus in septe leticia autem vi
ro animum gestante audies lacrimantem vi
debis pinnes si attendas aut sui oblitum a
culpis in lignis scurilitas in fronte hylaritas
vanitas apparet in incessu. Pronus ad iocu
laciones ac promptus in risu. Ysidorus in epistola. Ergo leta
re iuvenis in adolescentia tua ut delec
dentem per te cum etate temporali leticia succe
dat que te absorbeat eterna tristicia. Ysidorus prie
est si exilii frequentia gaudiorum et iocositas
festivitatum cives deum non exules. Seneca
in epistola. His quibus delectantur vulgus tenuem habent per
frictoriam voluptatem et quecumque inventa
cum gaudium non est fundamento caret. (xxvii. de
Quotidie) tu moreris hoc ipsum tenemus vivere co(tidi-)
tidie cotidie aliquid tollitur est quod dum
in infancia ad pueritiam a pueritia ad adolescen
ciam adolescentiam ad iuventutem iuventus
ad senectutem senectus tollitur ad mortem
in currus utique presentis temporis suis augmen
tis ad detrimenta impellitur. Ysidorus carnales ho
mines ideo presentia diligunt quia vitam
carnis quam fugitiva sit minime perpendunt.
Nam si velocitatem transitus eius aspicerent
hanc in prosperitatem minime amarent. Ysidorus huius
ita carnis que permanentem diligunt qui
quanta sit vite sequentis eternitas non inten
dunt. Unde zelotatem (?) perhenitatis non
considerant exilium patriam tenebras lumen cur
sum stacionem putant. Ysidorus in re(gula). Vita
ista navigantibus similis est sicut namque qui navi
gant. Stet. sedeat. iaceat vadit quia impul
su navis ducitur ita et nos sumus quia
sive vigilantes sive dormientes sive iacen
tes sive ambulantes sive volentes sive
nolentes per momenta temporum cotidie ad
finem ducimur. Augustinus de ci. dei. secundo gradu.
(?) de dilectione. Ysidorus si mala sunt omnes mali aut ideo vi
vunt ut corrigantur aut ideo vivunt ut per illum
bonum exerceantur. Augustinus de ci. dei. Non sunt ma
li dies quos agimus in corruptela carnis
sed inter tantas difficultates vel falsa volup
tas nulla gaudii securitas timor torquens
cupiditas avida tristicia arida. Ecce quam
mali dies et tamen rogant deum homines ut diu
vivant quod est diu vivere nisi diu torqueri.
Ysidorus omnis pane. a. li. ii. de ordine accepta.
Seneca in epistola. Nemo quam bene vivat sed quam
diu curat. Cum omnibus possit contingere ut bene
vivant ut diu nulli. Ysidorus non vivere bonum est
sed bene vivere. Itaque sapiens vivit quantum debet
non quantum potest. Videbit ubi victurus est. Seneca li.
iii. de sapientia (xxviii. de miseria ...)
Quidam in omni fastidio nostro tabescimus et
longo in eodem peste fatigamur et quia contra
re nostre nolumus patiam dulcedinem amamus
foris miseri famem veram. Ysidorus in moralibus. Mi
seri qui affectantes laudes hominum in semet
ipsis dissipant fructus laboris dumque se ostende
alienis oculis appetunt damnant quod agunt.
Ysidorus quid hoc non humane vite miseria est quia a
micta celesti patria repulsus homo delecta
tur exilio gravatur curis et tamen cogitare dis
simulat quam grave sit quia multa cogitantur.
Ysidorus de vi. ex. Necesse est ut peccantes tenentur quia considerent
amplius miseros quem eos conspiciunt in culpa si
a suo flagello derelictos. Augustinus de li. ar. Quid
tam opus humana miseria quam miser et quod tam indignum
miseria quam duplus miser. Ysidorus de tri. Magna
hominis miseria est cum illo non esse sine quo non potest esse. Ysidorus de
ci. dei. Qui proprie amat eum sibi nec bonum est si adi
piscatur ipse fit in bono malus et miser meliore
privatur. Ysidorus mundi amatores. Seneca de occupa
cione. Ysidorus in miserie delicijs. Seneca de voluptate.
Ambrosius de fide regnis. Quod nobis melius quam tam
quam spoliati et nudi perveniamus in hanc vitam corpore
fragiles corde lubrico in bello animo. Anxij
ad sollicitudines. Desidiosi ad labores. Pro
ni ad voluptates. Auctor de spiritu et anima.
Iugi meditatione animam nostram exerceamus et considere
mus miserias et necessitates nostras labores et
dolores lugentes cum in hanc vitam intramus cum
labore vivimus cum dolore et timore exituri
sumus. Bernardus de li. ar. Nulla in hoc miseria quam falsa
leticia. Ysidorus conquestus degimus. a. li. ii. de temptacione.
Seneca in epistola. Si cui sua non videntur amplissima
sed totius mundi dominus sit tamen miser est. Ysidorus quid eos
miseri cum beneficia extiderunt herent in utre.
Io. Crisostomus super Mattheum. O miserrimus mundus et miserrimi qui

cum sequuntur. Sic homines in mortalia opera exclu-
serunt. Aug. in vita i c°. de remuneracione. J. li-
num. [illegible] De morte.

Tres in omni hora ultimam diem nostrum ideo nobis voluit esse incognitam ut semper potius esset suspecta ut dum illam providere non possumus ad illam sine intermissione preparemur. Idem in mor. Nil sic ad edomandum desideriorum carnalium appetitum valere quod ut unusquisque sicut vivit diligit mortuum penset. Idem in malicia remanencium vel de malicia. Idem super eze. Esse nobis conditor noster diem mortis nostre incognitum voluit ut dum semper ignoratur semper proximus esse credatur et tanto quisque sit ferventior in operacione quanto et incertus est de vocacione. Ambrosius de fide resurreccionis. Una est mors spiritualis alia naturalis tercia penalis. Aug. de verbis domini. Agnoscat se homo mortalem et fugiat elacionem certa mors et bona et mala incerta sunt. Sola mors certa est. Idem super Jo. Inter spem et desperacionem fluctuat anima quod gerit deus cum periclitantibus utroque morbo. Propter illos qui spe periclitantur fecit diem mortis incertum. Ber. in meditacione. Certum est quod morieris et incertum est quando aut quomodo aut ubi quoniam ubique te mors expectat tu quoque si sapiens fueris ubique eam expectabis. Idem in epistola. O quam beati mortui qui in domino moriuntur audientes a spiritu ut requiescant iam a laboribus suis. Non solum autem quia succedit iocunditas de novitate de eternitate securitas. Idem bona mors sanctorum propter requiem. Melior propter novitatem. Optima propter securitatem. Et mors peccatorum pessima et audi unum pessima mala siquidem est in amissione mundi peior in separacione carnis pessima in vermis ignisque duplici contricione. Idem in hac vita quod diu durat comparatur illi que semper durat dum vivunt in carne morere mundo ut post mortem carnis deo vivere incipias. Quid enim si cadit mors saccum corporis tandum te sibi nudet leticia. O quam beati mortui qui in domino mo. Idem miser quod in rebus humanis certius morte quid hora mortis incertius invenitur non miseretur inopie non divicias veretur non genti cuilibet non moribus non ipsi denique parcit etati. Ubique semper est et in ianuis. Et vivimus [illegible] in insidiis. Greg. in mor. Iob xxviii. Non debet extolli in hiis que agit qui nescit quomodo huc venerit vel quando vel quo exibit. Sen. in epistola. Iuniores non recte [illegible] animi incertum est quo te loco mors expectet. Itaque tu illam omni loco expecta. Idem propter sapientem [illegible] sequitur moritur quod nascitur. Nunc io trepidam tam periculum accessit non animus nobis non color constat

lacrime nil proficiunt cadunt. Quando est tempus opi ipso lumine securitatis esse solicitum. Cassi. super ps. est quod in anes omnium bonorum sunt. [illegible] De iudicio.

Tres ires est maiora non erit et ardente celo ardente terra concutientibus elementis cum angelis et archangelis cum thronis et dominacionibus cum principatibus et potestatibus tremendus iudex apparebit. Idem super eze. Quam metus erit hominis cum iudicis summa non formidantis et cum ante cuncta simul peccata ante oculos redeunt et omnia que cum delectacione acta sunt ad memoriam cum pavore revocantur. Idem redemptor humani generis cum iudex apparuit et speciosus forma pre filiis hominum mirabilis erit in iustis. Quia cum mansuetum aspiciunt electi hunc eundem pavendum atque terribilem conspiciunt reprobi. Idem in mor. Ille premodus cum deo iudex venit qui sibi eum in parte familiaris extiterit. Idem quisquis stimulo divini amoris excitatus hic possessa relinquerit in iudicio procul dubio culmen iudiciarie potestatis optinebit. Idem sic cum iudicibus deo venient qui nunc pro deo iniuste iudicantur. Aug. in epistola. Cum venerit dominus et illuminaverit abscondita tenebrarum et manifestaverit cogitaciones cordis sic nichil proximum latebit in proximo nec erit quod suis quisque aperiat abscondat alienus. Idem de ci. dei. In novissimo iudicio vel extremo id est iudicium has res didicimus esse venturas Heliam thesbitem fidem iudeorum antichristum persecuturum christum iudicaturum mortuorum resurreccionem bonorum malorumque discrecionem mundi conflagracionem eiusque renovacionem. Idem de cathe. rudi. Videbitur servi iniqui et boni fideles domino suo temporalibus [illegible] fideliterque servire [illegible] iudicati sunt si usque in finem tenuerint in venerint aut cum quibus eternaliter regnaturi sunt sic et illi ad iram dominum [illegible]. [illegible] in or. [illegible] Iohe. in morte est dies iudicii et tormenta penarum nec sol quod et luna atque cetera poterunt intueri. Sed [illegible] fulgorem suum et severitatem iudicii reddentis unicuique opus in caput suum aspicere non audebunt. Non quo clemencior a fine dei iudicio. Sed quo omnis creatura in tormentis aliorum de suo iudicio pertimescat. Idem et qui sancti sunt presenciam dei absque formidine non videbunt. Jo. Cris. super [illegible]. In illo die non est quod vindeamus non celum et terra a qua sol et luna dies et noctes et totus mundus stabit adversus nos in testimonium peccatorum nostrorum et si omnia taceant tamen ipse cogitaciones nostre et ipsa opera specialiter stabunt ante oculos nostros accusantes nos ante dominum dicente apostolo cogitacionibus invicem accusantibus etc. Ambrosius super lu. Ve mihi est si non peccata mea deflevero ve mihi est si non media nocte surrexero ad confitendum tibi domine. Ve mihi si

dolum ex precio fecerit. vel si non locutus fuerit non vero vir
tute. ad iudicem secuturis portare faciat fruc
tum quem post gratiam quidem prevenit. ad eum dominus qui fructum
requirat. securitatem nos inveniet. et illos
deprehendat. Ysaias. de summo bono. due sunt differentie
vel ordines hominum in iudicio. scilicet electorum et reproborum
qui tamen dividuntur in quatuor. electorum ordo unus est
qui cum domino iudicat. et alius qui iudicatur utrique
tamen cum Christo regnabunt. similiter ordo reproborum partitur
in duobus. dum hii qui intus etiam sunt mali
iudicandi sunt et dampnandi. qui vero extra etiam
inveniendi sunt non sunt iudicandi sed tamen
dampnandi. Bernardus de contemptu mundi. civitatis
autem superne cum regionis vivus scilicet universi
tatis iudices sunt presidente cum Christo non solum
homines sed et ipsos angelos iudicabunt quam parentem
te modicum vaporem presentis glorie dedig
nantes et exsufflantes in opprobrium Christi u
niversis proposuerunt titulos dignita
tum. nolite timere pusillus grex quia complacuit
patri dare vobis regnum. Ieronimus in epistola. veniet
veniet dies iudicii ubi plus valebit
pura conscientia quam astutia ingenii et conscientia bona
quam marsupia plena quia quod iudex ille nec
falletur verbis nec flectetur donis. Ieronimus super
... quod in babylone tectum fuerit in ierusalem manet
secretum. Ieronimus de ... cognoscet dominus con
scientiam faciens qui nunc ignorant misericordiam que
rentes. Ieronimus super ... iudicabit autem et malos Christus
ut audiant vocem iudicii qui ad vocem
consilii obturaverunt aures suas quia cum loque
retur. agite penitentiam inquit. multa tamen distillante
multi contempnere aures suas et dixit durus est
sermo. non sic in principio non sic tum intonuit sermo
durus et verbum asperum. ite maledicti in ignem eternum.
Anselmus in li. meditationum. o lignum aridum et inutile
eternis ignibus dignum quid respondebis in illa die cum exi
getur a te usque ad ictum oculi omne tempus vivendi
tibi impensum qualiter sit a te expensum et que
condempnabuntur quecumque fuerint inventa tam operis
vel etiam sermonis et silentii usque ad minimam
cogitationem in qua vixisti si non fuerit ad volun
tatem dei directum. Ieronimus. o angustia. hinc erunt ac
cusantia peccata. inde terrens iustitia subtus pa
tens horrendum chaos infernum. desuper iratus iudex
intus urens conscientia foris ardens mundus. vix
iustus salvabitur. peccator sic deprehensus quomodo parte
se premet exstabit. ubi latebo. ubi apparere
bo. latere erit impossibile apparere intolerabile. Ieronimus
dies ire dies illa etc. quid dormitas anima
tepida et digna evomi. qui non expavescit
quia non timet ad tantum tonitruum non dormit.

sed mortuus est. De dampnatione.

Gregorius in morali. fit miseris mors sine mor
te finis sine fine defectus sine defectu
quia et mors vivit et finis semper incipit et defectus
deficere nescit. mors perimit et non extinguit
dolor cruciat sed nullatenus pavorem fugat.
flamma comburit sed nequaquam tenebras discutit.
Idem in inferno ignis quod consolatione non lucet et
tamen ut magis torqueat ad aliquid lucet. nam sequaces
suos secum in tormento reprobi flamma illustrante
visuri sunt quos amore deliquerunt. quatinus qui eorum
vitam carnaliter contra precepta conditoris amaverunt
ipsorum quoque interitus eos in augmentum sue dampna
tionis affligat. Idem sicut in domo patris mansio
nes multe sunt pro diversitate virtutis. sic
dampnatos diviso supplicio gehenne ignibus
subicit dispar causa criminis. Idem in omnibus ut peccatores
in supplicio amplius puniantur et eorum videat
gloriam quos contempserunt et de illorum in pena tor
queantur quos inutiliter amaverunt. Idem in mo
ralibus. ysaias. in consummatione iudicii per ipsum delicias
reproborum erit materia cruciatuum. Idem in mo
ralibus. quere in inferno mortem querunt et non invenient
quia quibus in hoc seculo vita offertur et noluerunt acci
pere in inferno querent mortem et non poterunt inve
nire. Idem in enchiridion. mitissima sane omnium pena erit
eorum qui preter peccatum quod originale traxerunt nullum
insuper addiderunt et in ceteris qui addiderunt tan
to quisque tolerabiliorem habebit dampnationem
quanto hic minorem habuit iniquitatem. Idem de ca
thechizandis rudibus. sicut nullum gaudium reperitur salutis ex
aliena parte similiter post in veniendo gaudio vite
eterne quod sancti accepturi sunt. ita nullus cruciatus
penarum temporalium poterit sempiternis iniquorum
cruciatibus comparari. Idem de libero arbitrio peccantes in
suppliciis ordinantur quia ordinatio eorum non est
non competit. Idem pena est. sed quia culpa competit
ideo iniustitia est. Idem melius ordinatur natura ut
iuste doleat in supplicio quam ut impune gau
deat in peccatis. Iohannes Crisostomus in sermone. excludi a bonis
eternis et alienum effici ab hiis que preparata
sunt tantum generat cruciatum. tantum dolorem ut
et si nulla extrinsecus pena torqueret hec sola
sufficeret. Idem non putemus quod suppliciorum immani
tas ipsa dabit finem dolorum. sed peccata quando pe
nas accedere in corruptione vero. anime et corporis
nullum suppliciis terminum dabit. ysaias in sermone.
attende quomodo quosque scelerum penas. cogita tormentorum
dolores quorum dolorum acerbitates compara hiis totius
gehenne et leve est omne quod poteris. Fulgentius
in epistola principalia sunt duo tormenta in
inferno. scilicet frigus intolerabile et calor ignis in

extinguibit. vii in exo. leg. illic erit
fletus et stridor dentium. fletus namque in liquefac-
tione oculorum de calore nascitur, stridor vero den-
tium de frigore oritur. Gregorius in epistola ad [illegible] pro-
cul dubio inflexibile et obstinate mentis pu-
nitur eternaliter malum. Item temporaliter perfectum quia
quamvis breve fuerit tempore, vel ope longum esse constat
in pertinaci voluntate. Idem in ser. sing. vel ex-
cessibus singulis et minus quam arma fuerint iniqui-
tatis sua debetur pena pro qualitate vel quantita-
te commissi, in quo scilicet minus creator amplius offen-
ditur peccatorum generibus [illegible]. Ansel. de sil.
partes inferni sunt turpitudo ponderositas
imbecillitas. Similiter infirmitas anxietas
vite brevitas insipientia discordia dedecus
in pos. timor tristitia. Auctor de spiritu et anima.
Quedam animae merentur locis in quibus culpam commise-
runt puniuntur. Quedam vero abditis receptaculis
usque ad ultimam resurrectionem continentur. Sic una
quaeque digna est requie vel miseria.

De voluntate .i. De contemplatione .xxviii.
De tranquillitate .ii. De gustu .xxix.
De taciturnitate .iii. De oratione .xxx.
De exercitio .iiii. De regnatione .xxxi.
De innocentia .v. De lectione .xxxii.
De excusatione .vi. De sapientia .xxxiii.
De discretione .vii. De doctrina .xxxiiii.
De mortificatione .viii. De dignitate .xxxv.
De disciplina .ix. De zelo .xxxvi.
De vite spirituali .x. De sollicitudine .xxxvii.
De [illegible] .xi. De correptione .xxxviii.
De humilitate .xii. De extasi .xxxix.
De simplicitate .xiii. De .iiii. affectionibus .xl.
De misericordia .xiiii. De timore .xli.
De amicitia .xv. De dolore .xlii.
De concordia .xvi. De confidentia .xliii.
De renuntiatione .xvii. De letitia .xliiii.
De solitudine .xviii. De connexione virtutum .xlv.
De religione .xix. De exemplo .xlvi.
De iustitia .xx. De fama .xlvii.
De caritate .xxi. De afflictione .xlviii.
De societate .xxii. De martyrio .xlix.
De bonitate .xxiii. De gloria .l.
De desiderio .xxiiii.
De fervore .xxv.
De meditatione .xxvi.
De attentione .xxvii.

De voluntate .i. [illegible]

Gregorius in omelia. Ante dei oculos numquam
est vacua manus a munere si
fuerit archa cordis repleta bo-
na voluntate. Idem in epistola.
Certe et per animum voluntate omnia
in acceptum refert neque amplius perquirit fuit
et neque tamen pro domino plus dereliquit. Aug. de
vera relig. tales vero suos suos meliores esse deus
iudicavit si ei servirent liberaliter, quod nullo modo fi-
eret si non voluntarie sed necessitate servirent.
Idem de spiritu et littera. neque habet in potestate quid ei veniat
in mentem, sed consentire vel dissentire proprie
voluntatis est. Idem super v. Hebr. ad compellendum
non potest esse molestus exactor, cui ad reddendum de-
votus est debitor. Idem neque deus s. li. ii. de ci-
vitate. Idem de ec. dog. nullus salvus nisi careat
peccato [illegible] tamen [illegible] desinit esse nisi vel secus cum
affectu teneat sanctitatem. Idem de vid. [illegible]
est velle, sed voluntas ipsa et admonetur
ut surgat et sanatur ut valeat et delectatur
ut capiat et impletur ut habeat. Idem de sol.
quanto augetur spes videndi illius tanto vehe-
mentius ex plenitudine unum ad illam totus
amor voluntasque convertitur. Idem de agone
xpi. omnis creatura velit nolit tamen deo et domino
suo subiecta est, sed hic admonemur ut tota vo-
luntate serviamus domino deo nostro. quia iustus liberaliter
servit iniustus vero compeditus servit. Idem ex. [illegible]
voluntates bone sic suaves sunt apud deum
quasi adimmo odoriferi flores. Idem sic peccatum opus
sine voluntate non facit. ita et iustitia ex ope-
re non consummatur nisi et voluntas assistat. Idem illa est
gloria s. li. [illegible] de [illegible]. Idem de volun-
tas s. li. ii. de gra. Bernardus de li. arb. ordinata
est commoda conversio voluntatis ad deum et ex to-
ta se voluntaria devotaque subiectio. Idem
in epistola. regnum dei intra nos est. quod est hoc reg-
num tam? ut illa voluntas hominis talis se confor-
mans voluntati dei ut nichil velit quod sciat
ei displicere nichil nolit quod sciat ei placere.
Ansel. de sil. voluntas bona est que dei volun-
tati subiecta est quicumque id vult quod deus vult illum
velle debere et vult se rectum esse. quicumque id quod deus
vult illum velle debere amplectitur. Idem non semper
velle debemus quod deus vult. sed hoc velle debe-
mus quod deus vult nos velle debere. De conscientia .ii.

Tres vires nullius nobis ibi
longius implicet ut conscientiam non accuset. quia
ei conscientia defendit et inter accusatores liber
est ubi sine accusatore esse non potest. sola quippe mens
addicit conscientiam accusat. Idem in mor. prior conscientie
[illegible] fitum [illegible] de quibusdam
in suis illicitis actionibus arguuntur propo-
nunt tamen ante oculos cordis quod districtum dei
iudicium tanto minus se ferre eos mitigabunt
quanto nunc ab homine arguente puniuntur.
Aug. de cathe. ru. tunc vera requies que post

hac uita tamq̄ premitur quis ē h̄ eā inter
amaritudines uite h̄ molestias suauē gra
ti hēns qui eā premit precepta dilectōis. ti
to essentes dulciores ēē fructus iusticie
q̄ iniquitatis. ⁊ inus atq̄ iocundius gaudē
de bona cōsciā inter molestias q̄ de mala int̄
delicias. ¶ Ysi gen. ad lit. ū ipso hōie leti
tia quidam bone cōsciē paradysus ē. unde ⁊ ecclā i
sctis temporalibus ⁊ pie iuste uiuentibus paradysus
recte dr̄ pollens affluentia gratiarum castis
q̄ delitiis. Amb. de conf. dē. le. ii. de consciem
tia. ¶ Tantus splendor. ¶ De innocentia
ysi de sūō bo. Sp̄ conscia sin dei uult eē oz ⁊ terra
. s. ut p humilitatē . s. n̄ superbiat ⁊ p humilē
mozem cor ad lasciuiā n̄ dissoluat. Ber.
su. cā. Sufficit ad usū os loquentiū nunq̄ op̄io
bonorum testimonio cōsciē. ¶ Omis gloria scōrum in
tus n̄ foris est. h̄ ē n̄ in flore feni aut in
ore uulgi. sz in dn̄o. ¶ De cōsid. p̄fecta
cuiq̄ ⁊ absoluta excusatō testimoniū
cōsciē sue. in p̄ximo ē ut ab illis iudicet
qui dnt bonū malū ⁊ malū bonū. ¶ De
magne diuitie bona cōsciā. ⁊ re uā q̄ di
tius in rebus aut q̄ dulcius quid inter a quie
tius atq̄ securius bona cōsciā dampna rerum
n̄ metuit. n̄ i iborum cōtumelias. nō corporis
cruciatus quippe q̄ ⁊ morte ipsā magis erigitur
q̄ deicitur. ¶ Bona bone cōsciē reuirescunt
i laboribus n̄ arescunt nec i morte euanes
cunt. sz reflorescunt letificant uiuentē
morientē cōsolantur reficiunt mortuū nec
deficiunt in etnū. Sen. in ep̄la. sapiens i
nunq̄ sin gaudio est. gaudiū a h̄ nō nasci
tur n̄ ex uirtutū cōsciā. De taciturnitate

Grauis in moz. discrete inuisim. t. in-
tudinum pensanda sunt tempora ne
aut cum restringi debz lingua p uba se inutiliter
soluat aut cum loqui potest semz ipsam pigre
restringat. ¶ Si ab incrp̄tacōe ideo reticē
mus q̄ ē nos insurge derisoris odia for
midamus n̄ i salutē dei q̄rimus s̄z nr̄a. ¶ Pa
mor mala. S. li. ii. de cōsensu. ¶ Q̄ tiens
auditores nr̄i nr̄m nolunt q. l. audiendo cog
noscē n̄ a' sua p̄ua mutare oio taceam
ne si ostentacōnis studio uibū dei loquimur
⁊ illorum culpa q̄ erat eē n̄ desinat ⁊ nr̄a q̄
n̄ erat fiat. ¶ In om. inuitacōe dei gloriosius
ē tacendo iniuriā surgē q̄ r̄ndendo sciare.
¶ Ysi e. c. q. q̄dam multi nr̄m ubi ē censura
silencij ⁊ recte p excrescentē q̄ gram ser
monē accepit. qui ordinate antea p humi
litatē tacet. ¶ Sic mali deū exaspant q

loquuntur ⁊ faciunt mala ita n̄ nunq̄ boni ex
aspant qui reticent bona. ¶ In pasto. qui
p̄ximi mala respiciunt ⁊ tamē silencio linguā p̄
munt. q. cōspectis uulnibus usū medicamīs sub
trahunt ⁊ eo mortis auctores fiunt qui
uirus q̄ poterant curare noluit. ¶ Ius i ep̄la
nunq̄ de mulierum formis disputes nec quid
i una q̄ domo agitur alia domus nouit p te.
Aug. de mendacio. licz disputatori ac p̄dica
tori rerum etnarum ul' narratori atq̄ p̄mun
ciatori rerum temporaliū ad edificandā religio
nē atq̄ pietatē p̄tinentiū occultare in
tempore q̄cq̄ occultandū uidetur n̄ mencirn n̄ mentiri.
¶ De bap. paru. ubi de re obscurissima dis
putatr̄ n̄ adiuuantibus diuinarum scripturarum certis
clarisq̄ documentis cohibē se dz humana p̄sumpcō
nichil faciens i p̄tē alteram declinando. ¶ Ma
gis i nocentes. S. li. iii. de remissione. ¶ I
ro. ru iuln. ysi in synō. tempore cōgruo loquere
tempore cōgruo tace. n̄ loquaris n̄ interrogatus
fuus. n̄ dicas p̄usq̄ audias. ¶ Ab ocioso ser
mone cōpesce linguā. caue fabulas i ep̄las.
aniles fabulas nō requiras i fama ipsa n̄
garrias. ¶ Si uirtutes tuas auge p̄dē noli.
¶ Fuge uidi qd̄ ēē multi qd̄ manifestando
potes amittē. tacendo ē todi. Amb. s. lu.
narior tacendi uirtus q̄ loquendi. ¶ De off.
q̄ plēs uidi loquendo i peccatū incidisse q̄
q̄m tacendo. ideo tacē nosse q̄ loqui diffi
cilius est. ¶ Quā nob cauendū. lacescit ad in
olenciam p̄uocat ad iurgiū uocat tē siles
cum exacerbamus tē uitii fē n̄ erubescamus.
Ber. de cōsid. utiles sp̄ custodia oris q̄ tam insta
bilitatis gradum n̄ excludat. s̄ ubiq̄ frena
da lingua p̄cipue maxime a' i cenaculo. ¶ Ne co
fredo. ¶ De correpcōe bea. glo. leui. por. q̄
gula p̄tinet ieiuniū corrigat q̄ garru
litas admisit silenciū deleat. Hist. q̄nis
curent cōtra. De exitio. iii. m.

Grauius inuenitur apud dnm n̄ grō' elegan
tior. sz uite meliorius actō cōpbatur
¶ Q̄ eēntias simulant obsequio exeunt ita
ut possibilitas exigit debent adipisci subsi
dia. ¶ Iusticiā q̄ uite gratis oz corā hoībus luce
op̄i demonstretis. ¶ In moz. ē opus erect
ut p̄mii fiducia p̄ficit. cum uo opus corpauit.
spes remunacōne lacessit. ¶ Iste i h̄c uita
iustorum labor est ut semz ipsos i ueniant i ue
meutes flendo atq̄ corrigendo ad meliora
p̄ducant. ¶ Sic mal' p̄sens securitas labor
est ita bonis p̄sens labor p̄petuā securitatem
parit. ¶ Sen. uiri nūme exultant cum cognoscunt

q faciant sz cum faciunt q eos nouerit. et si
intelligendo conscendent tamen largitorem
mentes tamen considant debitum operis. Idem super
ex. Activa vita est panem esurienti tribu
ere. verbum sapientie nescientem docere. errantem cor
rigere ad humilitatis viam superbientem proximum
revocare. infirmitatis curam gerere et commissis
nobis que cuique subsistere valeant dispensare. Idem
consideramus nos est opus nostrum quale sit quam cogita
tio in opere quam intencio cogitatione. Idem quid iam
de septima sacra didicit et quantum proximum
tetendit fames in latitudine boni operis osten
des. Idem in opusculo. opus ex dono est non donum ex
opere. Deus quippe opus dona prevenit ut ius ex
subsequenti opere ipsa in dona succrescunt. Ysidorus
in synonimis pariter ocium non diligas ocium non duca
vitam in ocio fatiga corpus laboribus exerce
operis cultibus studium. Idem quamvis libido vitet quod
ociosum invenit cedit et libido rebus. cedet
operi. cedet industrie et labori. Idem de summo bono. non
iuvat quod inter bonum et malum sensu discerni
mus ore discernimus nisi opere aut male cogitata
caveamus aut bona inchoata faciamus. Idem di
visum sit in intermissione lege orare et operari oportet
ne forte mentem ocio deditam spiritus fornicationis
surripiat. cedet enim labori voluptas animi
et vacantem cito precipitat. Jo. Cris. super mt. qui
habent spiritum dei non sunt contenti sedere ociosi. sed
ipse spiritus qui est in eis urget eos aliquod bonum
apprehendere. Idem de compunctione. inces maior et auge
tur quam spe incedis operis sed studio placen
di. Aug. in ser. noli esse piger in opere cum merce
dem desideras si quid enim et turpe mercenarium condu
xeris non et mercedem mirares quod in opere cessares.
Idem in hex. xxiiii. postquam de paradiso emissus adam
qui eden habitavit. i. sedem deliciarum ut sciret
quod in laboribus qui sunt delicias ... erudi
encia est causa peccati. Idem de opere monachorum. nullo modo de
cet ut in ea vita ubi senatores fiunt labo
riosi ibi fiant opifices ociosi et quo veniunt
relictis deliciis qui fuerunt predictorum domini ibi
sint rustici delicati. Idem in glo. super i. ad th. v. qui
ad pedes fratrum inclinatur et precor de ... exer
cetur vel si iam contemptus confirmatur humilitatis
affectus. Idem vii. deliciorum ... i. c. de desidio

De consid. si labor terret inces in minui vel
quia ei per suum laborem mercedem accipiet. Idem
in epistola non ex foliis non ex floribus sed ex fruc
tu arbor bona mala ve cognoscitur. denique
a fructibus eorum cognoscetis eos opera gratie et non alia
discernunt inter filios dei et filios diffidencie. Idem
de amore dei quamvis ad huc non videat oculis non

cesset operari magnum ut qui perfice vult in mag
no fidelis sit in minimo et in eo quod ex corporis lar
gitate iam progressum habet ... ius potius of
ficium exhibeat bone voluntatis. Idem miserere
anime. s. l. n. de pacia. Bern. in epistola satis mihi
tu tempus ... in capiam vasa in servitute
collige in freto ... moriamur in portu.

Greg. in mor. plerumque **De innocencia**
res quibus innocentia vite conspicitur sed ipso
conspectu animus corrupte gladio confoditur. non enim
david urie coniugem iam studiose respexit quam concu
pivit. sed potius ideo concupivit quod incaute re
spexit. Idem nil simplici corde felicius quia quo
innocentiam erga alios exhibet nil est quod pati
ab aliis formidet. Idem stultitia est humana derisio
deo premium quod ab humanis perversitatibus vite inno
centia dividat alienum. Idem si intus innocentia
custoditur et si que foris infirma sunt quibus robora
tur. Idem in reg. sic multorum iam experimento didici
in indampno expenditur quod cum peccato congrega
tur. si ergo vultis nil in vite possidere summopere
studete dei iusticia nil habere ... et enim rebus
spectat dampnum est origo peccati. Idem nolumus ipsos
tu cum conspectum omnipotentis domini in bonis operibus
debetis exhibere ut inveniri in uno actione negat
quod idem iudice deo peccata vel homine insidiante
valeat accusari. Idem in psalmo sit plerumque deo gra
ciosior amore ardens vita post culpam quam
securitate torpens innocentia. Ambrosius de
off. hoc est innocentem esse ignorare quod noceat.
et si ... ab aliquo de omnibus tamen bonum
dicat qui fidem esse in omnibus arbitratur. Idem bea
tam vitam efficiunt tranquillitas conscientie et se
curitas innocentie. Idem de pen. facilius inveni
qui innocentiam servaverint quam qui congrue egerint
penitentiam. Idem in epistola ... atque
... sola scia sunt nocendi
... appellat ne manu tantum aut lingua
sed corde quoque custodiat innocentiam. Idem te deum le
tare de innocentie conscientia sicut potes ad iuva
re si delictas. Jo. Cris. gaude in innocencia
et exulta gaude magis quia ... illesa et ... se
... si temptaris perseveras si humiliaris erigis.
si pugnas vincis. si occideris coronaris. Aug.
super ps. l. duobus modis nocet homo si facit iniuste
vel si deserit miserum. innocens vero est qui nec sibi nec
aliis nocet. Idem de ci. di. absit autem tamen quod
in deo suo spe posita eius adiutorio securitatur
... voluptatibus ad consensum
... quod si illa concupiscentia vel inobedientia
que in membris habitat preter nostre voluntatis legem
quasi sua lege movetur quanto magis absque cul

pa est interpre[?] non consencientis si absque culpa
est in corpore dormientis. Item pertinet ad inno-
centis officium non solum nemini malum inferre
immo et cohibere a peccato vel punire peccatum ut
aut ipse qui plectitur corrigatur exemplo
aut alii terreantur etc. Item sic non est benefi-
cie. Augustinus de remissione. Item Isidorus magis innocentes
Item de vita [illegible]. Talis debet dignus cum caritas esse prius
quod ut innocentia tota observatione teneatur.
licet enim quis malis operibus deuotus appareat si
illam non habet frustra blanditur. Cassiodorus in
li. de anima. vii. c. Prius in notius omnes lau-
dat se semper accusat ut placeat universis
qui soli displicet. Bernardus de consideratione non eris innocens
si aut punias cum tibi fortasse peccandi est
aut peccatis ei qui fuit puniendus. Anselmus
de simil. Si hinc peccati pudorem et illinc inferni
horrorem et necessario uni eorum horum immergi. po-
me in infernum immergi quam peccatum in me immit-
tere mallem. ei purus a peccato et innocens intra-
re quam corde pollutus celorum regna tenere. Cum
constet solos malos in inferno torqueri et so-
los bonos in celesti beatitudine foveri. vi.

Gretum in mor. [illegible] de excusatione.
[G]reci non nisi quem delinquendo loquitur dignum
non est ut alii in iustis et pueri parentibus in-
dicetur. Item cum quolibet. Augustinus li. i. de pauperibus.
Augustinus in epistola dicamus in similitudine operum dic-
tione aliquos operantium ne clausis oculis calum-
niemur et benivolos pro nocentibus accusemus. Item
in ser. d. in monte ea facta quam dubium est quo animo
fiant in meliorem partem interpretemur. Item non repre-
hendamus ea quem nescimus quo animo fiant. Sed ea
reprehendamus que manifesta sunt ut de superius
sanctitate. Bernardus super cantica. Cave aliene conversationis
esse aut curiosus explorator aut temerarius iu-
dex et si deprehendas aliquid quod deprehendas nec sic
iudices proximum. magis excusa intentionem si
opus non potes. puta ignoranciam puta subrep-
tionem. puta casum. quod si omnem omnino dissimulationem
rei certitudo recusat suade tibi ipse et
dicito apud te ipsum vehemens fuit temptacio.
quid de me illa fecisset si accepisset in me sibi-
[?] Item si sit quis de claustro est cum quis inflatur
in pre intro[?] minus discrete se se agere deprehe-
hendat. vel quod. in verbo in cibo. in somno in
risu. in ira iudicio non id indicemus consultum
... Sed meminit scriptum melior est ini-
quitas viri quam mulier benefaciens. nam tu quod
in tua custodia vigilans benefacis sed qui iuvat
infirmos et melius facit et utilius. quod si implere
non sufficit absque aliqua iniquitate vel absque

quandam inequalitate vite et conversationis sue me-
mento quod caritas operit multitudinem peccatorum.
Seneca in epistola. Sapiens non irascitur omnia in peius in-
terpretatur tamen imputet casum et peccata hominum ad for-
tunam potius referet. non calumpniatur nec vilia nec
vult. Quicquid accidit benigne interpretando le-
vat. Item sicut quando dubium est humanitas in dicti-
nat in melius. vii. de distinctione.
[G]regorius in mor. Iusti viri cum districtionem iu-
dicis contemplantur peccata sua ad memo-
riam reducunt. deflentque conviventes districte
se iudicant ne iudicentur. Item dominum tanto se-
curius quisque expectat quanto cotidie vitam suam
suspectus examinat. Item cum inter se invicem cordis ad
iudicium se quisque se impugnat conveniant vel ante
oculos suos ponat quod defleant tota evitant. vel quisque
primum districti iudicis dicens possit intuentes.
ibi tot patiuntur supplicia quot peccati timent
nec dicere mihi iudicio mentem concepto omni misericordium
quod punire reos suos plenius debeat nam conscientia
accusat. ratio iudicat. timor ligat. dolor ex-
cruciat. Item qui semper ipsum peccat non iudicat quid
in alio recte iudicet ignorat. Item Io. cy. in ser.
quando accubitus super lectum tuum et nemine in lectum
patiens antequam veniat somnus tibi. immo
dum cordite vel conscientiam tuam et rememorare peccata
tua aliquid in verbo seu in factis vel in cogitatione
peccasti. Augustinus de xii rer. spiritualis homo omnia iudicat
quia scilicet omnia est quam non est deo est. cum illo scit est quem puritate
intelligit. et tota caritate quam intelligit dili-
git. Item non facile. Augustinus li. i. de iudicibus. Item de re-
do. Vitium est quod sic quisque cogitare debeat sicut
inseruit ipsum oculos convertat. se discat se discu-
tiat se inspiciat. se querat et se inveniat. et quod
displicet necet et quod placet optet et plantet.
Bernardus super cantica. Spiritualis homo dividiat et ipse a nemine
iudicetur. iudicabo primum mala iudicabo et bo-
na. mala melioribus actibus corrigere actibus
diluere lacrimis punire. ieiuniis ceterisque sancte la-
boribus discipline. in bonis de me humiliter sentiam
et iuxta preceptum domini servum me inutilem reputabo.
Item babilonior manifesta quam peccata precedentia
ad iudicium et non essent sermonis sed suppliciis in-
mea et qui videor monachus et ierosolimita peccata cete-
reu[?] sunt nomine et habitu monachali ad umbra-
ta et ideo necesse erit subtili ea investigari dis-
cussione. Item. Augustinus h. ii. de prudentia de intel-
ligencia. Seneca in epistola. quod homines de aliis lo-
quuntur turpe de te quod te male conscientia
assuescens et disce inimici et audire. Item clamat mecum
ipse mea annos tuos et pudebit eadem velle quod
volebas puer eadem parte. sed denique et cum mor-

tis dicentem peccata moriantur cum te inicia. viii. de
Gressus in moribus. tanto mens [illegible]
melius ad superna appetenda componitur
quanto ab illicitis artius corpus edomatur. Id.
in omelia. Neglecta alimenta ipso deficiat ad eum quem dis-
tinctum est non apprehendere nec valet apprehendere quod est
ipsum est quin velit mactare quod est. Aug. in
regula. Carnem vestram domate ieiuniis et abstinentia
esce et potus quantum valitudo permittit
Quando autem aliquis non potest ieiunare non tamen extra horam
prandii ad alimentorum sumat nisi cum egrotat.
Id. de viduitate. Facilius concupiscentia refrenatur que
nulla experientie succenditur. Id. de singularitate cle-
ricorum. Pervitanda sunt omnia nobis quorum igniferi fo-
mitis sulfurantibus flammis scintillis for-
nax ebullientis carnis excitatur ne ul-
terius quod scintilla servata maiora con-
flet incendia. Ysi. de summo bono. Maiorum hominum
in carne mundo ne moriantur in anima est. nam ter-
restria que vivit dum si sensum morientur in solo deo
vivere delectatur. Cassio. de anima. De carne que
hic superata non fuerit nam que inhesit confusione ...
illic sine dubio coronabitur. Hieronymus in epistola ad
ru[?] tenendus quidem est corpus ne rebellet. ne
insolescat sic tamen ut servire sufficiat quia ad
serviendum spiritui datum est non sic hominis est tantum ipse in
... sed tantum in quo vivere non possimus. Seneca
in epistola. Vetas me celo nitente nubes mecum
sine capite demisso. maior sum et ad maiora
genitus quam ut mancipium sim mei corporis quod
quidem non aliter aspicio quam vinculum aliquod liberta-
ti mee circumdatum. Id. ... corporis in
esse liberatis est. Id. honestum et utile est cum cor-
poris ... est agatur eius diligentissime cura
ita tamen ut cum exiget ratio cum dignitatis cum
fides mittendum sit in ignes. Id. hanc sanam ac
salubrem formam vite tenete ut corpori in
tantum indulgeatis quantum bone valitudini satis est.
durius est tractandum est ne animo male pareat.
Gressus in moribus cum sint [illegible]
custodiendi disciplina ab illicitis prohibere et re-
cessius culpas salubriter revocare studiose ei
servanda censura est. Nam si negligitur cau-
ta in confusione devenimus dum alter deserit quod
quidam enim custodiendo alter edificat. Id. sic nos
. li. de prelatis bonis. Id. in moribus sanctorum cum
hiis ... fulciuntur tanto sub maiori metus
disciplina se redigunt quanto ... per spaciam
prelationis suaderi illicita que licencius senciunt.
Id. Sol illicitis non cadit qui se aliquando et a li-
citis caute restringit. Id. intencio anime si ex-
terior evagacione clauditur interior serenius aperi-
tur. nam que exterius se spargit ipsa disciplina mens
non per eo se se in tenendo per pertentam ... et in altum
excrescit arbor cogitationis que per ramos distendi prohi-
betur. Id. mens mutabilitatis sue pondere
ad que semper pellitur quam est et non in statu suo arta custo-
die disciplina teneatur. Sequitur in deteriora dila-
bitur. Id. Scilicet immer... li. ... de officiis. Id. est
tanto apud dominum obligaciores sumus quanto apud
homines in vite prelatis. Disciplina autem nostra studiosos
domino indicio tanto liberiores reddit quanto hi
eorum culpis sua inordinata non desit. Id. pecca quod sermo
. li. ... de vii. donis. Ambrosius in epistola non ita
... facit si in epistola. ... manumissio liberum sed
disciplina. Id. si queris in anima sapientie et discipline
colere deum atque ei studium esse sapientia est abstinenc
tamen a peccato disciplina est. Id. de viduitate. ... materia
communis est disciplina culpam auctore ...
ismunde. Cyprianus de xii abusiones. disciplina
est ordinata morum correctio et maiorum precedencia
non ... observatio. Hieronymus in epistola. quod componit
reddit omnem puellaris corporis statum. nec non
et non ... disciplina ... submittit. de
ponit. ... exponit ... ligat ocios
cachinnos cohibet moderatur linguam. gulam
frenat. iram sedat format incessum talibus
decet pudicicie veste distinguit margari-
tatis. Id. non ... de prudencia. li. ii. x. de
Gressus in omni. Crux [illegible]
cruciatu dicitur et duobus modis crucem
domini baiulamus cum per abstinentiam carnem affli-
gimus aut per compassionem proximi necessitate illius
nostram putamus. Id. in moribus quod paulus non modo
gloriam querebat et mundi gloria ipse querebatur
et se mundo et mundo sibi crucifixum esse gloriatur. Idem
cum viciis et concupiscentiis carnem crucifigimus
si sic gulam restringimus ut iam de mundi gloriam nil
queramus. nam qui corpus macerat sed honoribus an-
helat crucem carne portat sed mundo per con-
cupiscentiam peius vivit. Aug. in glo. Gal. v.
Sunt id quod christi sunt. concupiscentie denuo ... ut quando domini
crucifixi passionem celebramus reprimamus car-
nalium voluptatum crucem nobis faciamus. Id. in
ser. Tota vita christiana hominis si secundum evangelium vivat
crux atque martyrium est. Rom. ... capitulo. ...
li. iii. de propinquitate. Ambrosius sup. Lucas. non
amanti divicias non amanti honores non
amanti que sua sunt sed que ihesu christi. non amanti
que videntur sed que non videntur non cupido vite
sed ei qui festinat dissolvi et cum christo esse. crux
est mundus hic et ei crucem tollere et sequi christum ut et nos
commoriamur et sepeliamur cum eo. Ysi. summo bono.
qui crucem portat dicitur et mundo mori. nam fere

certem mortificare se ipsum est. Sic et in morte si
militatio ypocritarum est. Ber. de floribus, mutaret.
Nil formidolosius homini quam crucem pati. Sed quare
timent homines crucem? quia latrones sunt. Si
latrones non essent, crucem non timerent. Id. crucem
te posuit dominus celum et terram mare et aridam
et fortasse te inveniam non tantum in cruce. Ubi dormis, ubi
pascis, ubi cubas in meridie? Ecce enim tua fides est
crux: latitudo caritas, longitudo longani-
mitas, altitudo spes, profundum timor. In hac
cruce te invenerit quicumque te invenerit. In hac arbore
crucis suspenduntur eterna dulcia, pomo de lig-
no uite decerpta. Id. in apologo de portanti-
bus crucem non sicut salvator suam, sed sicut ille Cy-
reneus alienam. De cytharedis cytharizantibus
non ut illi de apocalipsi in cytharis suis, sed
sicut prophete maliciosi. Id. de semel et de
cem portantibus crucem, et non sequentibus Christum, quia
minime eius passionibus participantes humilita-
tem sectari negligunt. Duplici quippe contritione
conteruntur, quia hic sunt cum illis pro temporali gloria se
affligunt, et in futuro pro interna superbia ad
eterna supplicia perhibentur. Id. inter cetera. Nec enim
audiamus fratres non carnem et sanguinem, non
spiritum qui descensum a cruce suadentem. Per-
sistamus in cruce, moriamur in cruce, deponamur
aliorum manibus, non nostra levitate. xi. De certa-
mine.

Grecus mos. Sine laboris
certamine non est palma uictorie. Id. non
mos dicitur est in quibus magna erunt dona pre-
mia quedam reprehensibilia relinquit ut semper habeant
contra que bella gerant et devictis magnis hosti-
bus mentem non erigant, quando eos adhuc adversarii et
minimi fatigant. Id. nos qui in alia. De reli-
Id. in morte semper est ad certamen adversarii erigendus
animus semper contra occultas insidias cautela pru-
dentia. Id. scio quia pro infirmitatis remedium
presumptiones mortis certaminis cumulata peccata prope
quod non ad multa invitare et iniquitatem malum quam
ius robustius tamen humilius portet. Id. labor pro
virtute pugne ut constat corona victorie.
Id. minor est. Greg. li. ii. de clementia. Id. in tranquil-
litate accepta et in delicto edocti per mentem corrup-
tionis molestias pugnam nobiscum hic desti-
mus quam cum labore vincamus. Id. contrarie ho-
stis in provocationem certaminis cum se ammoveret pro
lite ordinationis. Aug. in epistola non dicit cum prelia-
tur infringi qui vult postea plurium coronari. Virtus
illo solummodo certaminibus quam prestat in celesti-
bus dona victoribus. Id. de civitate. Gentilium Greg.
li. iii. de consolatione. Id. de vi. dd. ecce baptizati sunt
omnes iustificati sunt a peccatis restat tamen lucta in

carne cum mundo cum diabolo. Qui contra luctatur, alius fertur,
alium percutit, alium invadit, alium premit. Ioh. Chrys.
de compunctione cordis. In agonis tempore in quo alterum inde
meritum pro ritu penam habet, laudem nos pro luctu et pro
bellorum fortitudine consequitur. Id. secundum ad. incipe resistere
desideriis tuis et sentis melius eos quam fortes sunt. Spe
desideriorum malorum qui te persequuntur. Hic est pugna
periculosa et hic est gloriosa victoria qui potius
odire quod amat et amare quod odit. Ambro.
li. lu. corona proposita sublimior certaminis.
Neque potest non vincere coronari, neque potest vincere nisi
ante certaverit, ipsius quoque corone maior est fructus ubi
maior est labor. Leo papa. Inter vi. sermo certa est
causa ut palmam laboris quisque sortiatur his militantium
contra adversantibus sentit viribus contendere. Ergo pe-
rumpi de sui. lo. neque in senectute contemnentes
notamus quod qui in iuventute luxuriose invenit
tales non habent premium quia laboris certamen non habuerunt.
Eos enim expectat gloria in quibus fuerunt laboriosa
certamina. Io. in epistola. Quis sanctorum sine certamine
coronatus est? Gol. in deserto sallon fuit et forsitan
ideo certavit. Ber. sermo ce. quantumlibet in hoc corpore ma-
nens perfectus eris, si vicia putas emortua
et non magis sopita, uelis nolis intra fines tuos
habitat Iebuseus. Subiugari potest, non exterminari. Id.
Solus intra premordia. Greg. li. i. de incepcionibus. xii. De
humilitate.

Grecus in morte magna quam agimus
quasi minima dicimus, cum beatorum enim penita-
mus. Sed tamen apud deum existimat pretium, cum apud nos
met ipsos pro humilitate decrescamus. Id. quia per
stultitiam angeli elatus cordis fuit. Vita sapien-
tia efficitur hominis humilitas sue existimationis quam quin-
quennis magna sapiendo desertus. Eo ipso vehementer
decipit, quod se ipsum nescit. Id. elati nec in ipsa cur-
vantur in morte, sed ponte curvantur in humili-
tate. Id. super. eco. adhuc nobis cuncta de micius
mentis metu sunt ut unam certam gradum teneamus
humilitatem. Id. in omni. Munda actio cum
elatione non elevat, sed gravat. Qui enim sine humi-
litate virtutes congregat, in vento pulverem por-
tat. Et unde adiuvari creditur, inde deterius cecatur.
Id. in dyalogo. Mens quam divino spiritu implet, habet evi-
dentissime signa sua virtutes scilicet et humilitatem,
quod si utraque in una mente perfecte convenerit, liquet quod
de presentia tota spiritus testimonium fert. Id. quamquam
delectat. Id. in reg. non grandem est humiles nos esse
humiles a quibus honoramur, quia hoc et seculares quilibet
faciunt. Sed illis maxime esse humiles debemus,
a quibus aliqua patimur. Ps. vide humilitatem me-
am de inimicis meis ab omnibus corporis ... ab omni-
bus enim ager ... paratus sum et solummodo amicum eo
mo pro lingua ante apparitionem divisti iudicius

mee maculas intus ergo. Ite nolo diu in hac re
sui si q dixisse me contigit ea facile hominibus in
notescit. Ite omnes fratres sunt in creatoris in creato
ris parte conditi et sanguine redempti et ideo
fratres minores quamlibet pauperes et abiectos in nullo
despicere deberent. Ite iob xxii. sic. pia si statim
in turbidis ascenderimus iudicio sed eleti in
perpetuum noluimus in sinum mentem et humili
emus sub potenti manu dei quia dominus superbis re
sistit humilibus dat gratiam. Aug. de uirginitate.
humilitate ad humilem uenite si amatis et ne dis
cedatis ab illo ne cadatis. qui n. timet
ab illo discedere rogat et dicit non ueniat m(ihi)
pes superbie. Ite congrue ma humilitatis pede
ipse exaltat humilitate sequentes quem descende
nos piguit adiacentes. Ite existimate a
liquos in occulto superiores quibus estis in
manifeste meliores. Ite de ci. di. quia uera pi
etate in deum qui diligit credit sperat plus
intendit in ea in quibus sibi displicet quam in
ea si qua in illo sunt quam non tam ipsi quam ueritati placent
[illegible] id tribuit unde iam placere potest non eis omne
[illegible] metuit displicere de his sanatis gratias
agens de illis sanandis preces fundens. Ite
de conflictu. Christus humiliauit semetipsum factus o
bediens usque ad mortem. mortem autem crucis. si
ergo tanta humilitate se deprimit omnium maie
statis superbire in aliquid audet terra humana infir
mitas. Ite in quo. absit ut non cum gratiarum actione
[illegible] meis deputem si fuo te docente in [illegible]
[illegible] emendante correctus. Ite [illegible] leg. [illegible]
de [illegible]. Ite de[illegible] magis optabo [illegible] re
[illegible] sum aberrante sum ab adulante lau
dari. ysi de sum bo. [illegible] est humilitas eorum
qui se gessisse accusant quod non admiserunt. qui
bus [illegible] bona facta pronuntiant [illegible]
bio [illegible]. Ite in synodo descende ut ascen
das humiliare ut exalteris ne exaltatus humi
lieris. qui enim extollitur humiliatur. qui exaltatur
deicitur qui eleuatur premitur. qui inflatur alli
ditur. Ite esto paruus in oculis tuis ut sis magnus
in oculis dei. tanto enim eris apud deum preciosior quan
to fueris ante oculos tuos despectior. Ite. in
epistola. humilitas non tam illa laudatur que de conscientia
peccatorum euenit sed illa que ex [illegible] descendit
[illegible] e. et quia in ea requiescit dominus [illegible]
[illegible]. Ite sic. humilis nulla capitur passione. non
ira hec molestare potest. non glorie cupido. non emu
latio non zelotipia. Ite de [illegible]. [illegible] magnum
[illegible]abile e quod is qui uere magnus e nichil de se
magni sentiat [illegible] sed omnium se ultimum
iudicat et [illegible] de sola [illegible]. Estio de

aia ad te do sce. neo se erigendo preueniat
sed potius humilia discendo cum altissimi sit
proximior reddens supplicatione eius. Ite
sr. ce. oz humilitate sentire de [illegible] senescente ad al
tiora ne diu supra se attollitur cadat. Ite in aiam non
e plane cuncta quantalibet humiliatio horrenda ac
minimaque [illegible] e
recto. [illegible] noli te homo comparare maiori
bus noli minoribus noli aliquibus noli uni. Ite
appetere de humilitate laudem humilitatis non
e uirtus sed subuersio. uerus humilis uilis uult re
putari non humilis predicari. s. gaudet contemptu
sui. hoc solo plane superbus quod laudes contempnit.
Ite in epistola. ut caecitas sic caritas [illegible] hu
militas mater que humilibus deus dat gratiam. ser
uat acceptas quia non requiescit spiritus nisi super quie
tum et humilem. caritas consummat. nam uirtus in in
firmitate hic e in humilitate perficitur. immo
omnis gratie omnisque uirtutis potius debellat superbiam.
Ite humiliatio uia e ad humilitatem sicut patientia ad
pacem sicut lectio ad scientiam. si in uirtutem appetis
humilitatis uiam non refugias humiliationis. nam si
non pateris humiliari non poteris ad humilitatem perue
nire. Ite nescio quo pacto familiarius semper hu
militati [illegible] solent diuitias. Denique ipsa
se in dunt ut appareret hominibus [illegible] formam
humanique gestauit humilitatem ipse nobis commendans uir
tutis excellentiam quam specialem sui uoluit hono
rare presentia. Ite sapientis consilium quanto mag
nus es humilia te in omnibus. sapientis preceptum qui
maior est [illegible] fiat sicut minor. Ite de xii. gradibus
humilitatis. talis potest esse diffinitio. humilitas est
uirtus qua homo uera cognitione sui ipse sibi uilescit. Ite
humilitatis primus gradus e corde et corpore semper humili
tatem ostendere defixis in terram aspectibus. Secundus ut
pauca et rationabilia uerba loquatur non clamosa uoce.
[illegible] ut non sit facilis aut promptus in risu. quartus
taciturnitas usque ad interrogationem. quintus te
nere quod communis habet regula. Sextus credere
et pronuntiare se omnibus uiliorem. vii. ad omnia
indignum et inutilem se confiteri et credere. viii. confessio
peccatorum. ix. pro obedientia in duris et asperis patientiam
amplecti. x. ut cum obedientia subdat se maiori.
xi. ut uoluntatem propriam non delectetur implere. xii.
ut deum timeat et memor sit omnia precepta.
Anselm. de simi. primus gradus humilitatis e quo quis cog
noscit contemptibilem se esse quod sunt qui contemp
tibiles se esse cognoscunt. sed inde non dolent.
Secundus e dolere contemptibilem se esse quod uero sunt alii
qui se contemptibiles dolent sed confiteri nolunt.
Tertius e confiteri se contemptibilem esse. at uero quod sunt
qui sunt alii qui se contemptibiles confitentur. sed

nolunt ut ita credat'. Qrt⁹ est ꝓtua de ɔ-
temptibile se ee. sꝫ ꝗ- quidā ɔtēptibiles ee
q̄d nolunt credi. sꝫ h̄ ꝗ nolūt dici. Qnt⁹
est paciente ꝑ- atq; ut ɔtēptibil' dicat'. sꝫ
ꝗ- quidā paciunt ut ɔtemptibiles dicā-
tur. sꝫ tñ pauci nolunt ut ɔtēptibil' ēēten-
tur. Sext⁹ ē patiunt ɔtēptibil' ēēēnt.
sꝫ cū h̄ q̄d inuiti paciunt'. Septim⁹ ē
amare ut ɔtemptibilē ēēēnt. vñ post
d̄r q̄z ascendit clara ē i luce. i. ī ꝑfecta sui
cog̃nic. Jd' alti⁹ ītuitē ꝑ de ascensione.
glo. ꝗ. m̄. ꝑfecta hūilitas hēt tres ḡdꝰ. ꝑm⁹
ē subde se maiori. ⁊ ñ ꝑferre se eq̄li. h̄ uocat'
sufficiens ꝗ- sufficit aliq̄ sic hūiliari. ⁊
iste grad⁹ est oī iusto necci⁹. Sc̄d⁹ grad⁹ ē
subde se eq̄li. nc̄ ꝑferre se minori. h̄ dꝫ ha
bundās. Tci⁹ ē subē minori in quo ē oīs iu-

Gre⁹ ī om̄. li. ab. tc̄o. De simplicitate. Sim-
ualis induīnci uit⁹ nō ēēt exilis sita
ingilante de iohe ñ dicit'. erat indut⁹ pilis
camelor. Aug. ī c. ñ sit notabil' hītu⁹ nc̄ af-
fectetur uestibꝫ placē sꝫ moribꝫ. Jd' in
mētali. s. li. iī. de modestia. Jd' Sn̄. ꝗ. resi
stit d's supbis ⁊ obseruatis ꝑsonis hūili-
bꝫ dat grām. Jd' in ep̄la uer⁹ ornat⁹ mꝗ̄
⁊ amor ⁊ amat. si tñ suus mediator. ōm ne
auri q̄d uestis qꝫ pōpa sꝫ mores boni sūt. Jd'
auri ōrupōsios ⁊ intorsio crinū ⁊ testa hyo
q̄ ul' ad ī cam̄ē pompāui ad meretricū forme
adhiberi solꝫ iusto reprehensa sīt. sꝫ ē q̄dā
ꝓ modulo ꝑ hīt⁹ mat' naī ãnonali uestē
ordinac⁹ qui ꝑ fidelibꝫ ɔiugatis salua re-
ligionis obseruancia ɔuenire ꝑ. qd ei ē
obscuri⁹ q̄ mlr̄ cū de hūili ueste in ꝑhi
bere supbire cū te poti⁹ expedirent ob
temperare candidis moribꝫ q̄ ingēl' uestibꝫ
repugnare. Jd' de uidui. Interiore pulcr̄tudiē
ꝑ placē te hanc pulc̄tudinē studiosa cura ⁊
sollicita cogitacōe ɔponite. ñ amat falla
cia fucos. ueris intus delcāt'. ⁊ ille sic q̄
legisti agnoscis intus uocat'. Amb. de
off. ñ sit affectat⁹ decor corꝑis sꝫ nālis.
sꝫ simp'r neglect⁹ mag q̄ expetit'. ñ ꝑciosis
⁊ albentibꝫ adiut⁹ uestimētis sꝫ cōibꝫ ut ho-
nestati ul' utilitati ñ desit ñ accedat nito-
ri. Jd' in glo. i. thi. v. qui uult audiri icli-
nare se dꝫ amota pompa ut in ūm dñi ꝑuo-
cet hītus ei supbꝫ nec ī pectr̄ n° recta de se
credi fac̄. Jd'. cȳ Sn̄. ꝗ. oē uestimētū ad tres
ꝑtinꝫ tūs aut ad spēm uisionis aut ad delca-
cōem corꝑis. aut ad tegimētū nuditatis ad
spēm uisionis hīt uestimētū sicut dea ñ ɔ-
ueni⁹ sibi ad delcāmētū corꝑis de sua ciuitatibꝫ
ñ est aptum. sꝫ q̄d tñ ad tegimētū nudi
tatis. Jd' in ep̄la dorides uestiū candide ñtās
mādicia sūt ul' tunica ɔtēptū sch ꝑbet ita dū
taxat ut aīm⁹ ñ timeat ne hīt⁹ g'moq; di-
sentiat. Jd' in ep̄la pauꝑior cultu⁹ ī alius fre-
nat ɔcupiām ī aliis ēta amorē paupertatis
afficit ɔstiām. Jd' si dedit m̄qi iacob in do-
panē ad manducand⁹ ⁊ uestimētū q̄ opiar.
nota q̄ opiar dic g°. ⁊ nos ɔtenti sim⁹ uegmē
tis quibꝫ opiam' nō quibꝫ lasciuiam'. ñ q̄bꝫ
serbiam⁹ ñ quibꝫ mlr̄culis sūari ul' placē stu-
deam'. Jd' Sn̄. ēē. simplicitas candorē ꝑbam honora-
nā uero duplicitas parꝫ dcā. ma. cla. Tertio de

Gre⁹ ī mor. sepe cū nos alcī. uerecundia
delictū excitacōe corꝑelcē sīna pietas
eius ēē se sequētū nr̄is obuiantibꝫ obiat. ut
mens ꝑ ociū remissa q̄ ī aliis uigilanciā ꝑ
uert⁹ ɔsidat eo inse pigritudinē corporis ē
rubescat. Jd' ñ nūq̄ quid inde sunc ioc exami
natā acius debilitate roborant eosq; ad cu
stodienda mandata suto. Et h̄ ut delictū ⁊
ī pesst meoria ꝑctor ut hīc aduentura
amor ꝑuocet illic de ꝑctis uerecundia ī augeat.
Jd' boni eo mag ignescunt ad desidm̄ requi
rende pietatis de quo mag erubescunt meo-
ria iniquitatis sue. Jd' facile culpa corrigit'
q̄ ⁊ erubescit'. Jd' tumetos uicia ad imaꝑhunt
sꝫ tñ quidā eo ab his facili⁹ redeunt quo se
ī eis corruisse ɔrti⁹ erubescunt. Jd' qui ad h̄c
actis carnalibꝫ ī cubat necē est ut ut ī sīere
spualib⁹ ꝑciores mētes erubescat. Jd' Sn̄. ex. eru-
bescē malū sapie ē. bonū uo erubescē fatui-
tatis. Jd' qui erubescit peniteudo mala q̄
fecit ad iste libertatē ꝑueit. Amb' in ser-
mo. cui⁹ iuueri indulgēciā qui uerecund⁹ de
peccatur. ī oī g° culpa cū fleud⁹ ē q̄ ꝑdicand⁹.
Jd' pulcra uirt⁹. s. li. s. de iuuenibꝫ. Jd' de off.
in ꝑpo gñe cauendi ꝑ disciplina uerecundia est
ī mo ⁊ in oī usu loquendi ut sensim q̄d aīi ꝑsalle-
nit camē aut postremo loqui incipiat ut
uerecundia ꝑncipia cōmēdet ꝑfectū. Jd' ē ⁊ ī ipō mo-
tu gestu. ī cessu tenenda uerecundia. hīt⁹ ei mētis
in corꝑis statu cernit'. ysi pecī pudore. s. li. ij.
de ɔci⁹ in suis. Jd' q̄d⁹ peccōr. s. li. ii. de me-
moria. Aug. de uita ⁊ mo. clē. fateor nobis
de ꝑciosa ueste erubesco qꝫ nō decent hanc
ꝑfessionē. Jd' qui uerecundia magna ē pena que
rubescit ⁊ ꝑ sit dignus mīa. vñ pꝫ qꝫ q̄nto
pl'ibꝫ ɔfitetur ī spe ueme ꝑtacionē ēuus tam-
to facili⁹ ɔsequitur grām remissionis. Jd' in
ep̄la. ornet ꝑ oēnciā uerecundia ⁊ q̄ ꝑcipuū ī seis

sepe fiunt cunctis in te intuentes pudoris signum. Bernardus
in epistola ... verecundia gratia est nec humilitas per
virtutem laudabilis. Idem sermone ... verecundia specialis gratia
conscientie et fame custos, vite decus, virtutis sedes,
virtutum primicie, nature laus et insigne totius hone
statis. Ideo nolo repente sed sensim paulatim proficere vo
lo. Quantum displicet deo impudencia peccatoris, tantum
penitentis verecundia placet. Citius placas eum
si mensuram tuam servaveris et altiora te non quesieris.
Idem quod amabilius. B. li. ... de ... membris. Idem humilitas
B. li. 2 de consideratione. Idem inter ... credo considerant
tes quanta sustinuit illa maiestas pro nobis, facilius ser
vis erubescimus non sustinere vel ... pro nobis glo
riosum. Melius est erubescere coram paucis quam
in futuro coram omnibus. ... B. li. 2 de la
titudine. De amicitia xvi.

Gres? in morte cum quis ... diligit.
In ... ... diligat.
amissio a felicitatis integritate ... dilectionis.
Idem qui ... adversitate ... despiciat ... cum
... quia ... in prosperis non amabant. Idem ... amantes se amicos magnum caritatis fa
miliaritas auxilium prebet. Idem ... ab illo
qui sumere recte est eo ipso iam discrepat quo
periculorum amicicius ... Idem in
regula amicorum amissio nos tanto ... tolerabi
lius contristare quanto amissuros nos illos con
ditio mortalitatis esse poterit. Idem ut ad secula
ris auctoritatis loquar: cum amicis omnia ...
tanda sunt, sed prius de ipsis. Idem neque ... dili
gere quos non ... Ypo... in ... amicus
qui ... custos perseverationem ...
... amicus ab ... eternam caritatis.
Idem de ... non sunt fideles in amicicia quos
... tamen ... copulat. ... cito deserunt ... ac
ceperunt. Dilectionem quem ... glutinat ... eo ...
pendo dissolvunt. Idem sepe per honorem. B. li. ... de ho
nore. Augustinus in epistola neque potest vacare amicus esse ho
minis ... virtutis ... si ... non
... nullo ... pacto ... Idem de ... nulla est
maior ad amorem invitacio quam prevenire amando
... dilectionem si nolebat impen
dere noluit rependere. Idem in soliloquiis illam amicicie legem
... ut non ... tam
... quis amicum quam se ipsum diligat. Idem ... ma
gis amo amicos meos quanto magis ...
tur ... quantum ... bonum ...
Ambrosius de officiis: pietatis custos amicicia est ... equa
litatis magistra, ut superior inferiori se exhibe
at equalem, inferior superiori. Idem amicicia nescit
superbiam. Idem virtus est amicicia, non questus, non pecunia
... gratia ... liberalitate ... certatione

benivolencie. Idem ... amicicia ... magna
nec nil ... facile ... quod de
fidum possit ... Idem in epistola ... amicis non
res quas ... voluntas ... ab inimicis se
... caritas ... Idem ... illa ...
... glutino copulata quam non utilitas rei
familiaris, non presentia tantum corporum, non subdola et
palpans adulatio, sed timor dei et divinarum scripturarum
studia conciliant. Idem ... deliciarum est
amicicia quam amicorum felicitate et ... sequi.
Bernardus in epistola ... vera amicicia non novit obiurgationem,
adulationem nunquam. Glo. ... plena et perfecta a
micicia inter perfectos viros eiusdem virtutis ...
re potest ad hanc quibusdam gradibus pervenitur ...
mundanorum ... sed ... se sapiente ...
... amico crede malo. ...
ut omnia que utilia et necessaria essent bono caritatis
et pacis ... Idem ut ... declinat ab
... ut ... irrationabile sedare
cupiat quia alterius ... amicicia ...
eam ... de ... depellas. ...
nil ... omnium ... ut de ... modo
credas te cotidie migraturum. Seneca in epistola
de utilitatis causa est assumptus tam diu placebit
quam diu utilis erit. Hec ... amicorum
turba ... eos solitudo est ... ide
amici fugiunt ... Idem amicum paro ut
habeam pro quo mori possim, ut habeam quem in exili
um sequar, cuius me morti et opponam et impendam.
... amicicie maiestatem suam ... illam
... ad bonos ... Idem amicos optime res sede
... adesse certissime ...

Gres? in rege quicquid ... esse desiderat. Ut ...
... pacem custodiendo non ...
nam qui locum prebet discordie ... pro ...
tanti se minus ... esse ... Idem
pacem et veritatem tenemus, cum superbos ...
... caritate et iusticia similiter ... ...
mur, tamen eos diligimus et eorum vicia odio habemus.
Idem manifestum bonitatis ... idem ... esse ...
electione cunctorum queritur consensum. Idem lauda
bile est studio religioso quemvis ... fra
... pace ... conpendio et ex rebus ...
mansuram caritate ... Idem in mo
... notum esse solet si unitas desit bonis
ita perniciosum est si non desit malis ... que
unitas corroborat dum ... et tanto
magis incorrigibiles quanto unanimes fi
unt. Idem ... bona facere opera debemus
ut ... cum his cum quibus vivimus una
nimitatem ... possumus ...
Augustinus de x ... pax est serenitas mentis

tranquillitas animi simplicitas cordis · vinculum
amoris consorcium caritatis · Idem pax cunctis
est placida non querit alienum non deputat suum ·
docet amare quod odisse non novit · nescit ex
tolli nescit inflari · hanc ergo qui acceperit
teneat · qui perdidit repetat qui amiserit
requirat · quoniam qui in ea non fuerit inventus
abdicatur a patre exheredatur a filio nec alienum
sed efficitur alienus · respicit eum tamquam obla
tum qui dicit legis contempserit bonum non
potest ad hereditatem domini pervenire qui testa
mentum noluit observare · Idem de omnibus testamentum
dei est hereditas · pax est a concordibus concordibus
possideatur non a litigantibus dividatur · Idem
in questionibus veteris et novi testamenti · qui pacem suscipit
pro salvatoris inimicitiam contrahit mundi · nam
ei discordavit a christo pacem non habebit cum
christo · Augustinus de civitate dei · tantum est pacis bonum ut etiam in
rebus terrenis atque mortalibus nichil gratius
audiri soleat nichil desiderabilius concupisci nichil
postremo possit melius inveniri · Idem pacem
continuat belli esse optabilem finem · Idem contra
de spiritu · ubi est pax ibi omnia prosperantur · ubi
sobrietas lucet · ibi unanimitas abundantia
coronatur · Idem sermo · est et mala con
cordia et bona dissonancia · Ambrosius super lucam
fuge contenciones dissensiones strepitus tu
multus discordie · ne per portas mortis in
gressus in civitas · Idem sermone ii · li · ii · de
virginitate · Gregorius de summo bono · pax plebis caritas
gloria sacerdotis et patrie leticia et terror hostium
sive visibilium sive invisibilium · Idem pax cum bonis
et bellum cum viciis semper habenda est · mala sequendum
hominum ipsorum odio habendum · Idem super exodum · pacem habete
vos nolite ledere invicem non facto non verbo non
signo quocumque nequis forte exacerbetur et
occupetur a pusillanimitate spiritus et tempesta
te domini interpellare cogatur adversus eos qui
se lesunt et conculcaverunt et prorumpere in verbum
in verbum gravius contingat · Filii matris mee pugna
verunt contra me · Idem miser non in unitate corpus Christi
fetis sed quamvis sit acceptus esse non potest ·
scriptum quippe est · non est qui faciat bonum non
est usque ad unum · Idem est bonum pacientie · s · li · ii · de
pacientia · Idem et frater aliquis si inobediens · s · li · ii · de virgi
nitate

De renunciatione · xvii

Gravis mora despiciendus a nobis hic mundus
esset si blandiretur · si rebus prosperis de
mulceret animum · at postquam tot flagellis premi
tur tanta adversitate fatigatur tot nobis
cotidie dolores ingeminat · quid nobis aliud quam
ne diligatur clamat · Idem in omelia · fructus mundi
ruina est · ad hoc enim crescit ut cadat ad hoc germinat
ut quecumque germinaverit cladibus consumat · Idem si nichil
mihi in mundo amando possideris et possidendo
cuncta relinquis · Idem li · super cantica · s · de primi
quitate · Idem in libro de spiritu interna quiete fruere
tis si te abrepticii eternarum actionum subtrahe
ris · Idem nullus sapiens · de sapientia · Idem super Ezechielem
sicut difficile est arborem iuxta viam positam fruc
tus suos usque ad maturitatem servare sic dif
ficile est iuxta fidem iuxta istum mundum viventem
in actibus eius iusticiam immaculatam usque ad fi
nem tenere · recede deinde et plantare in loco se
creto · ut nec mundus tecum habeat ad commercium tuum
mundo · Idem sermo · qui pecuniam concupiscit decipi
tur · hii vane sunt qui dum ut ea dili
gunt · Augustinus in epistola · universa huius mundi habent as
peritatem veram iocunditatem falsam · certum dolorem
incertam voluptatem voluptatem · durum laborem
timidam quietem rem plenam miserie · spem vacuam
in anime · Idem quicquid potest acquiri in hoc seculo quod est temporale
et transitorium sive sit pecunia sive sit voluptas
ventris et gutturis · sive sit honor in laude humana
omnia fumus et ventus · omnia transeunt et
currunt · et ve hiis qui heserint transeuntibus quoniam
simul transeunt · Idem vetus eterna opulencia te
nendis habitis que sibi relinquere · Idem de penitentia · in omnibus
dolens aut sensum deliquerit aut saltem illa que
sunt ad perfectionem mali non sunt administrata ut
mercatura et milicia · et alia que utentibus sunt nociva
ut administrationes secularium potestatum non habendo utatur
ex obediencia licita · Idem recedat amor · de regula ·
Beda in epistola · licet nova dei tui dulciora sint
melle et favo · si per has autem interiorem fugeris
exteriorem aut expeditor vacante metus sen
su dicas et tu cum samuele loquere domine quia au
dit servus tuus · Idem si capud si pes corporis si tecum
est lumen oculorum tuorum desine iam et ea sequi que
et consequi miserum est · Idem qui post illa non abi
it que possessa honerant · amata inquinant · amis
sa cruciant · Idem generositas sanguinis prestas
corporis · forma elegans iuvenilis decor · predia
palacia · ampla supellex · in seculo dignitatum
addere sapiam mundi · de mundo sunt · hoc et mundus quod
suum est diligit · sed quamdiu usque · non solum eum non sequitur
qui non sequitur eum tamen rem diu quidem · Quis si quid ita
in te mundus hic non potest · et quis ipsum in brevi non
habitur cum breves dies hominis sunt · Idem sicut procce
denti de umbra ad solem · de ocio ad laborem
omne incohatum esse quod incipitur · et cum ab albinis dis
suescere et ad illa se paulatim adsuescere cepit ut
tollit difficultatem · invenit quia facile esse quod dif
ficile antea putavit · Idem tullius fili · s · li · i ·

de studentibus. Ieronimus vigilias times. Item de meditatione. Ieronimus de contemptu. Ecce nos reliquimus omnia. Bonum
opus est non ad inopiam esse, nam et inimicus creditur et
concupiscentia eius et relinquere hec magis expedit quam ab
eis relinqui. Ieronimus secura sunt que te minime concu
piscunt. ut ille Gregorius ad cur. ma. Nec currentem
pedes sequi honoratur. Sed nec inutiliter commutatio
preciosa quia licet omnia est omnia reliquisse. omnia sane dicitur
non tantum possessiones sed et cupiditates et eas maxime.
Ieronimus inter ululatus ad urbes refugii ut possitis
et de preteritis agere penitentiam et in presenti operire gratiam
et futuram gloriam feliciter prestolari. Non nos retardet
consciencia peccatorum quia ubi illa habundavit super habundavit
gratia consueverunt non penitere austeritas vite detrectat
nec enim condigne sunt passiones huius temporis ad pre
teritam culpam que remittitur. non ad presentem consola
tionem que immittitur. non ad futuram gloriam que promittitur.
Ieronimus quod in preclaritate castitas in deliciis. humilitas
in divitiis. pietas in negotiis. veritas in multiloquio. caritas in hoc nequam seculo. fugite de medio
babilonis. fugite salvare animas vestras. Ieronimus in lecre
dentibus impossibile. nil amantibus difficile. nil asperum
mitibus. nil humilibus arduum reperitur quibus et gratia
fit auxilium et obediendi devotio levit imperium.
Seneca relinque divitias. Gregorius libro I de dictis. De solitudine.
Vere in morte qui mortificare se appetit. Com.
valde ad inveniendam requiem contemplationis hy
larescit. ut exterius mundo lateat et cunctis exte
riorum perturbationibus intus simul se interim amo
ris abscondat. Ieronimus quid prodest solitudo corporis si
solitudo defuerit cordis. qui enim corpore remoti
vivunt sed tumultibus conversationis humane terrenorum
desideriorum cogitationes se inserunt non in solitudine.
Sunt in hoc primatur ad corporalem pluribus turbis et
tamen nullos curarum secularium tumultus in corde pa
tiuntur. non est in urbe. Ieronimus qui occulta. Gregorius libro II de
gratia. Ieronimus nos qui ma. Item de regula. Ieronimus in epistola.
oppidum carcer est et solitudo paradisus. Ieronimus infinita
vastitas heremi terreat sed in paradisum mente deambula
quociens illuc mente conscenderis tociens in heremo
non eris. Ieronimus hospitiolum tuum aut raro aut numquam
mulierum pedes terant. omnes puellas et virgines
aut equaliter ignora aut equaliter dilige. Ieronimus bonis
honorum in eternum si a consorcio eorum longe sit. Bene
monachum vel clericum solitudo facit publicum. Auk(?)
de singularitate clericorum. Stringes pestifere conversationis nemo
preterit. nemo calcat. nemo fumerat. non singulari
tatis tantum castitas sola que munimen tutum est sa
monie et expugnator fortis in samie fortitu
dinis firmitas et lascivie petulantis infir
mitas prosperitatis presidium et in prosperitatis excidi
um anime incitoria et corporis paupertas ...

et captivitas tuitionum. Ieronimus non est sine filius cum claritate
te non singularitas sola quam non solum concupiscentia sua
nullius cordium maculat. sed et nulle opinionis sunt
prate prolucitates in famam. Nam si castitas que est
difficile maculam et sedem parte in virginitate
consulet. nec habet claritatem quia cecitas nostra non
potest non obruere prolixitatum tenebris obscurari.
Ieronimus in epistola cum quo deus est numquam minus est solus
quam cum solus est. tunc enim libere fruitur gaudio suo
tunc ipse suus est qui ad fruendum deo in se et se in deo
tunc in luce veritatis et in sereno mundi cordis.
ultimo post quod pura conscientia et libere se infundit de
deo memoria. et vel illuminatur intellectus et bono suo
fruitur affectus vel libere se ipsum deflet in humane
fragilitatis defectibus. Ieronimus Seneca. Tunc solus es si non comia
cogites si non affectes presencia si delicias que
multi susceperunt. si fastidias quod omnes desiderant
si iurgia devites si dampna non sentias. si non
recorderis iniurias. Alioquin nec si solus corpore
es solus es. Cassiodorus de anima. nimia est in mansione
sine examine vivitur quam solitudo gre sustra
gatur. Seneca in epistola reducendus est animus
tenet et pax tenet vota facile tulit ad plea(?)
sorem et platonem et lelio extante more suum dul
cius invitado potius. De religione. Item
Gres in regulis. Vos qui in hac vite extra
hominum frequentiam ducitis tanto maiora
examina patitur non esse est quanto ad nos liberius
acrius ipse magister temptationum accedit. Ieronimus me
lius est de omni divinos morbida omne esse quam unius
vicios sanas amittere. Ieronimus circa collectiones adhi
benda est ea que perquirere religiose conversationis
fuerit. ordinata nec dissimulationis neglige ut quadam
valeat per culpas perturbare. Ieronimus multi sunt qui
possunt religiosam vitam in seculari habitu ducere et plures
sunt qui non omnia relinquere te salvari nisi dum villa
terius possunt. Ieronimus religiosam vitam eligentibus congrua
nos oportet consideratione prospicere ne ciuitati necessitas occasio
aut desides faciat aut robur quod absit conversationis
infringat. Ieronimus sic studium nostri esse deo alterius fo
renibus monachos sermone ut divinus nuncius
pie ac sollerter in vigiliis ita nocte est una provi
sione quadam negocia eorum disponi debeant
ordinare ne diversa ne quas varias curas cu
ras effluat et adelebiuus opus consuetum exhor
ta torpescat. Ieronimus libro in ethicis. religio appellata
est quod per eam unum deo religemus animas nostras ad
cultum divinum vinculo serviendi. Augustinus de ecclesiasticis
dogmatibus. secta satisfactione solum exitia non negamus. sed mutato prius seculari habitu et confesso reli
gionis studio per vite conversationem iungi imo
perpetuo luctu infamie deo ita detinit ut

ḡria ꝑ huius q̄ pctor agat. ys de q̄nta die oī
bz suenītū uelle debem⁹ & q̄ nos lederīt aut
lede aut odio ledi uolunt. h̄ est ūa h̄ ꝑfcā
h̄ sola religio. ys ē religio ūa q͛ se uni deo
aīam uni se pcc̄s uelut abrupat reꝯciliacōne
religat. ys nullo m̄ debet. d̄. ii. ū. de accidia.
ys i ꝓ. nō debent uelle oēs q͛ pauꝑes inde
amplius ñ q͛ honorant. h̄ q͛ tolant accipe
ne ꝯtingat detestanda ꝑuersitas ut i mona
sterio ū q̄ntū possunt fiūt diuites laboriosi
fiant paupes delicati. ys melior ē qui ꝯtinuꝰ
d̄. li. h̄. decim. Amb⁹ in epla ꝑ tenda ē reli
gio necessitudini. pietas ꝓ inquitati ea ē em
ūa pietas q̄ ꝓponit d̄nia huanis ꝑpetua tpa
libz. Io. cr͞ s. cl. fides nūq̄ senescit & re
ligio fatigacōem ñ sentit. Bn̄ de ꝯ. sib. Nos
i monasteriis recepim⁹ oēs spe meliorandi.
et turia bonos facilius recipe q̄ fatē ꝯsueuit
ys i epla. b nō tam et reprehensor secur⁹ acce
dit temptator. licencius ꝑpetitur iniquitas
i cauentu uo bea sicq̄ facis neq͛ ꝑhibet malū
& fate si int ūls mor eū aplius ꝯtrc. argu
itur emdat sic ē ē q͛o bonū cū inde oēs in
ruint ueniant mutant. ys ordo m. d̄. li. s.
de monachis bo. ys moriens int ūtq̄ ds acella
i infernū descendit. q͛ int ūtq̄ h̄ celo ꝓdeti
natus i ea uisq̄ ad mortē ꝑdurat. ys ex ꝯto
credite q͛ h̄ ina q̄nto artior q̄nto molestia
or. uel i ingssu tanto lacior tanto iocūdior
iuenit in ꝓgssu. ys qui debitor ē d̄. li. m̄
de caritate. ys mer. qui ē i mūdo fugi
at ad claustrū negociatur. & qui claustro
ē ñ dormit nec torpescit pacienciā tan
q̄ p⁹ sui tneq̄ uita eī est uinū. loc⁹ nō
facit beatū. ys dampnabile nimis erat i
celo pire q̄ i monasterio. ys felix dom⁹ ubi
sp̄ ꝯgstes ū de maria marthā ꝯq͛r nā ma
ria marthe emulari i dignū ꝑ ī⁹ est. ys re
gio austral claustri est ut hēm⁹ in quo xp̄c
suos abscondit a ꝯtradicōe lingua. ꝑtinet ad
mentū gloria angelorum ys claustrū padys⁹
ad suauē spiritus aust. clemēciā. q. tot flo
ribz iniat q̄t uirtutibz hūnat. ys sic bonū
notē sic & uelle solū ꝑfcā religio ul' religi
osa ꝑfcio ē. ys nil sic horrens ut murmur &
dissensio in ꝯgrgacōe. De sufficiēcia. u.

Gres i regn. nō delectat extremus. ys timor
tuta securitas ē cordis aliena ñ ꝯtre
sz uictusq̄ diei sufficiencia ꝯtemptū ma
ne est q̄n debz securitate & ꝑhemis reges
nascitur q͛ a bona & cū q̄sa cogitacōe
ad gaudia eterna transitur. ys s. ex. qui ali

irritor i opiā sīt mutacōe tolat uel ꝑ neci
tate ꝯuersus agit. ād. uii. aīa ꝑfcā laqu
i carne sic esurire. ys ille paup est qui
eget eo q͛ ñ h̄t. nā & qui nō hn̄s h̄rē ñ
appetit. diues est. paupertas quippe i in
opia nichil ē ñ i q̄stricte possidens. ys discā
m⁹ esurire ut nobis ꝓ hūdanciā sequēte
nulla inopia placeat nec nos uentris ne
cessitas ad culpā trahat ne pctm̄ nimi i
digentia suggerat. Aug. de soliloq. siū de cibo
siū de potu siū de lauacris cetrisq̄ corporis uo
luptate mē interroges tm̄ ab ea peto
q̄ntū ualitudini opē ꝯferre pt. ys de uita
bā. nllis ꝑfcus aliquo eget & q͛ ut corꝑ ne
cessarium sumet si affuit si nō affuit nō
eū iccirco rex fugat i opia. oīs nāq̄ sapi
ens fortis ē. ys de ūa reli. q͛ delectat libertas
ab amore mutabilium rex liber ēē appetat &
q͛ regnare delectat uni oīm regnatori deo
subdit adhereat. Bn̄ in epla. surge ꝑtinge
tolle ociū exerce uires. moue brachia ꝯplosas
explica man⁹ exercere aliqd & statim sen
ties sola te appetere q̄ fame tollantur sz fau
ces demulceant. reddet quidē sapores cibis
exercitiū quos tulit inertia. multa eq̄ q̄ respu
is ociosus post laborē sumes ul' desidio. Se
neca i epla. magni est magna ꝯtempnere
ac mediocria malle q͛ nimia. illa eī utilia
utiliaq͛ sē ac h̄ eo q͛ sr͞ fluunt nocēt. sic se
getē nimia sternit ubertas & rami honere fra
guntur. glo. ꝯ. in ꝑfcā humilitas. d̄. i. c. de hu
militate. De ociositate. vi.

Gre in regn. nllā nimi neglecta utilitate
ocii suo lue ꝑspiciat. ys si me ꝑtici
pem opacīs ñ facit laboris uim me ꝑtici
pē caritas fac q͛ sic exculimo bonū ꝑtinē
ocioso cōe sit qui de alt. actibz gaudere cōit
sit. ys melius est de ciuil. d. de reg. Idem
sima milicie. d̄. li. f. de militibz. ys i mor
ꝑ qualitate audienciū formari dz s̄mo
doctor ut & ad sua singlis ꝯgruat & tn̄ acois
edificacōis arte nūq̄ recedat. Io. cr. mer.
oē q͛ ut m̄ ē & mag. m̄ ul est cuia sit nobis
cōe cum fribz. ys ꝯꝑ. q̄lr ē imitatores fi
& ad cōem utilitatē oīa negociantes & ñ
q̄ nrā q̄rentes. Amb⁹. de off. sic ds ꝯnari
iussit oīa ut pastus oībz cōis eēt & terra foret
oīm q̄dam cōis possio. nā q͛ i cōe ꝯnat & a
usurpacō i fecit priuatū. Idem qui ꝑfcē sapit
nescit sua ꝯferre cōmoda sz ad illas q͛ et
nil ē q͛ decor atq̄ honestū toto affectu inte
dit q̄rens ñ q̄d sibi utile ē. sz q͛ oībz. ys si iudi

eandem utile non est quia in omnibus expedit quod ei potest uim
prodesse quod omnibus nocet. [illegible] non uidetur qui
inutilis est omnibus sibi utilis esse [illegible]. Ysidorus contra ho-
minem li. 3. de bono [illegible] non sit affectus. [illegible] de sim
plicitate. Idem [illegible] tamen in opere nostre
[illegible] auaritia et [illegible] uoluptatibus [illegible]
labore publico [illegible] quod [illegible] commune
ad escam [illegible] spiritu et quandam necessitatem uendi
care donatum. Idem qui uilius est quod sit ad
usum omnibus communiter datum. Augustinus super actus apostolorum: me
lior est fraternitas spiritualis quam fraternitas sanguinis; fraternitas
sanguinis medium gerit inimicicie, fraternitas spiritualis
[illegible] in communione pacifica est. Illa fratres etiam communia
diuidit cum emulatione, hec et sua communicat cum gra
tulatione. Idem [illegible] omnia opera uestra in unum fiant ma
iori studio et frequentiori alacritate quam si uo
bis singulis faceretis propria. caritas enim de qua scrip
tum est non querit que sua sunt sic intelligitur quia
communia propriis non propria communibus anteponit et ideo quanto
amplius rem communem quam propria uestra curaueritis
tanto uos amplius profecisse noueritis. Bernardus de
consideratione: Queritur inter dispensatores ut fidelis quis
inueniatur. ubi necessitas urget excusabilis dis
pensatio est, ubi utilitas prouocat dispensatio
laudabilis est; utilitas dico communis non propria. Nam
cum nichil horum est non plane fidelis dispensatio
sed crudelis dispensatio est. Idem de [illegible] sin
gularis ad omnia sua [illegible] ad communia [illegible]
uigilat in lecto dormit in choro. Idem obser
uandus est. [illegible] li. 2. de [illegible]. Idem inter [illegible]
[illegible] disciplina communi [illegible] communibus studiis de
lectatur usque quo [illegible] captus et
[illegible] proprie uoluntatis tanto labore
questis tanto rubore [illegible] et quod fa
ciam in quo [illegible] ancillam et filium eius. Be
da [illegible] actuum 4: qui [illegible] ut sint
omnia [illegible] uocantur. quanto
tanto felicior est [illegible] futuri
[illegible] omnia [illegible] deus est omnia in omnibus
et [illegible] in summa pax et securitas ciuitatis
[illegible] in principio [illegible]
ciuitas dei est. Seneca in epistola: non [illegible] beate
degere qui se tantum intuetur qui omnia ad utili
tates suas conuertit. alteri uiuas oportet si uis
uiuere. Idem [illegible] gaudeo [illegible] ut doceam
[illegible] res delectabit licet sit eximia et sa
lutaris [illegible] Idem [illegible]
sime [illegible] homines si duo [illegible] tollerent
meum et tuum. [illegible]

Tres in moribus sibi [illegible] esse [illegible] soli
ut [illegible] tales [illegible]
alios uelit [illegible] refugiat

atque [illegible] imitandi in [illegible] quam amat. Idem super
[illegible] culpe est inter bonos bonum non
esse [illegible] pro communi bono et inter malos ex
titisse. Idem cum in itinere comes iungitur uia quidem
non [illegible] sed tamen de societate comitis labo
riosa leuatur. Idem super [illegible] qui [illegible] adhe
ret [illegible] assiduitate unionis usu locutionis
[illegible] operis accipit ut accendatur in amorem
uirtutis. [illegible] tenebras fugiat in de
siderio lucis [illegible]. Idem in registro: qui aliis
[illegible] iudicibus et [illegible] erga eos dilectionibus
[illegible] illa eis suadere debent atque sugge
re que [illegible] et [illegible] non derogent.
Augustinus in epistola: si paupertas angit si luctus me
stificat si dolor corporis inquietat si ulla
calamitas uexat adsint boni homines qui non
solum gaudere cum gaudentibus uerum etiam flere cum
flentibus norunt et salubriter alloqui et colloq
uentes plurimum illa aspera leniunt releuant
[illegible] adiuta. [illegible] de [illegible] tenen
da est cum [illegible] caritatis et quam
se aliquis [illegible] tanto [illegible] est ut se as
societ bonorum [illegible]. Idem in [illegible] bonorum soci
etatem [illegible] si [illegible] consolationis
et uirtutis eorum. Ambrosius de officiis: ut [illegible]
sus dulcior ita senium tutior est qui ma
gistro [illegible] et [illegible] uite colorat mores
adolescencie [illegible]
[illegible]. Bernardus de consideratione: [illegible] conuersationis tue
ut [illegible] ordinata sit ita in for
ma [illegible] totius honestatis et ordinis ipsi
sint speculum ipsi sint forma. Idem ne te [illegible]
[illegible] dolentem [illegible] est ne [illegible] bonum mali
intentione. Idem in epistola: inter bonos bonum esse sa
lutem [illegible] inter malos [illegible] tanto fe
[illegible] quanto securitatis. [illegible] tanto [illegible]
tutis [illegible] est [illegible]
[illegible] ne [illegible]
[illegible] Idem [illegible] cum consilio [illegible]
[illegible] bonorum bonos in consilio bonos
in obsequio et bonos [illegible] malos qui
uite et honestatis tue custodes sint et testes.
Idem [illegible] diligant
[illegible] ad consilium [illegible] quia prudentes esse
[illegible] et beniuoli. Idem [illegible] timet. [illegible] de reli
gione. Seneca in epistola: [illegible] bonum sine socio io
cunda possessio est. Idem [illegible] te meli
orem facturi sunt illos tecum admitte quos tu po
tes meliores facere. mutuo ista fiunt et
homines dum docent discunt. [illegible]

Tres in moribus omne bonum quod agimus intencionem
[illegible] ad celestia leuent. [illegible] bonum

sunt qui i bonitate p̄sule ĩmẽ malos pot
sunt. Jd' q̄ri uos in bono p̄seuētis tantũ
bona ẽ de aliis sentitis. Jd' bona cō accep
ta nõ cẽ q̃ añ oc'los ei⁹ maloꝝ admixtione
maculant̃. Jd' bõa q̃ hõib; i notescūt sñ p̄i
c'lo ẽẽ nõ possūt. Jd' in dyalo. mł'ta uidem
tur bõa s; nõ sc̄ qꝛ bono aĩo nõ fiūt. Jd' in
te ũa eriãus ĩ uirtute opꝰ nõ ĩ ostensi
one signoꝝ. Nam sunt pl'iq; q̃ signa nõ
faciūt signa tñ facientib; dispare nõ
sūt. Jd' sc̄ꝰ ex bonũ ualde ẽ qꝛ h̃ tribuit
qñ male agentib; bl'a uoce ãdicit. Jd'
i reg. bonaꝝ mētiũ ẽ ibi aliquo in cul
pas suas agnoscẽ ĩ culpa nõ ẽ. Idem
ut̃m sñ dubio bonũ facitis si bona uo
lentib; opẽ fẽtis. Aug. de v. dn̄. potes
aurũ h̃ere ẽ nolens potes domũ. potes
honores. potes p̄pam corp̄is salutẽ. bonũ
ho quo ire bon⁹ es nõ ĩ uite acceptis nec ĩ
uit̃ amittis. Jd' in ep'la q̃s est in hac uita
sñ aliquo pc̄ō. s; cũ dicimꝰ bonũ cuĩ p̄re
ualent bona cuiq; optimũ qui p̄ccat mi
nimũ. Jd' de natura boni ẽ omẽ bonũ a dō
ẽ oẽs q' nã a dō ẽ. Jd' oĩa q̃nto mag' mo
dicata speciosa ordinata sunt tanto ma
gis bona sc̄ q̃nto a' min⁹ tanto⁹ modicata
min⁹ speciosa min⁹ ordinata sunt mi
n⁹ bona sc̄. Jd' de ũgi aliqñ abẽ fructu
os⁹ est ĩ donis paucioꝛib; s; potioꝛib; ali
ter inf'ioꝛib; s; pl'ib;. Jd' de v. an. bonũ
ẽ aliq's hõ ẽ meli⁹ q̃ p̄ec⁹ ex eo qꝛ p̄cepta
capax ẽ ib; meli⁹ cũ p̄ceptũ iam cepit. Rur
sum h̃ meli⁹ cũ p̄cepto parit. ẽ p̃us oĩb;
meli⁹ cũ eterne uite sapie ẽ. Jo. ep̄. de ma
licia xp̄a. nõ agam⁹ siūem ĩ fidelib; uitã
q̃s a q'b; fide discernĩ ab eoꝝ studiis
ẽ ẽ morib; diuidamꝰ. Jd' uler. pietati h̃
p̄pũ ẽ ut tenebꝛ fulgeat. ĩ pietas a' ẽ si
militũe sidere tenebꝛ eliceat. Ber. in ep'la mi
nime p̄ certo ẽ bon⁹ qui melioꝛ ẽẽ nõ uult.
ẽ ubi incipis nolle fi melioꝛ. ẽ desinis ẽ
ẽẽ bon⁹. Jd' sr̄ dc̄. nõ mediocꝛs tyꝛns p̄fecto
uirtutis me p̃uos inuẽ bonũ ẽ int malig
nantes ĩ nocencie retinẽ candoꝛẽ ẽ moꝛ
lenitatẽ. Sen̄ ĩ ep'la tranq'llitas aĩe expul
sis erroꝛib; absoluta l'btas q̃ris q̃ sit
ista nõ hoĩes timẽ nõ dp̃ia uelle. nõ nimia in se
ip̃m maxĩam h̃rẽ potẽtẽ ĩ estiabile bonũ
ẽ suũ fi. Jd' nlla sñ deo mens bona. Jd' ẽ nõ
magna bonitatis ẽ uelle fi bonũ. Jd' aĩm⁹
miq̃ maioꝛ ẽ q̃ ĩ aliena se posuit ẽ fecit
g' patẽ nil timendo fec̃ g' diuicias nõ accipit

cendo. De desiderio. xxiii.

Sicut in moꝛ sepe nr̄a desideria qꝛ celerit nõ
fiūt exaudiunt̃ ẽ qꝛ ĩ p'li concte pe
tim⁹ ex ip̄a meli⁹ tarditate p̄ficiant. Jd' ua
lencioꝛes uoces apd' sacratissimas aures
dei nõ faciunt illa nr̄a s; desideria. Jd' diffe
g(?); op̃e uoces petentiũ ut crescant q̃tin⁹
eo magis exaudiant̃ q̃ diutiũ q̃sici nõ ex
audiunt̃ ad uotiũ. Jd' q̃sq's in solo eternitatis
desiderio figit̃ nec p̃speritate attollit̃ nec
aduersitate q̃ssat̃ dum nil h̃t ĩ mũdo qꝛ appe
tat nil ẽ de mũdo qꝛ p̃timescat. Jd' sc̄ꝰ ex. inul
nata caritate ego sum. mala gal' est coꝛ
dis q̃ doloꝛẽ h̃⁹ mulins nescit. cũ uo ane
lare iam incelesti desiderio ẽ sentire uult⁹
amoꝛis cepit sit aña sauciboꝛ ex uulnẽ
q̃ p⁹ eg'tauit ex salute. Jd' ĩ om. sc̄a desideria
dilacõne crescunt. si a' dilacõẽ deficiūt. de
sidia nõ sunt. Jd' augẽt sp̃uales delicie de
sid'iũ ĩ mte dũ saciant qꝛ q̃nto mag' eaꝝ
sapoꝛ p̃cip̃it. eo ampli⁹ cognoscit̃ qꝛ au
di⁹ ametur. Jd' h̃ possunt ẽ iuiti bona nc̃
tñ h̃ ĩ rem̃ penlacõe recipe qꝛ dũ melioꝛa
.i. eterna appetunt eoꝝ iudicio q̃lib; bona
assũnt cum sc̄is desiderie estuãt bõa mĩme
uident. Aug. in ep'la qꝛ dicat ap'le sñ inẽmis
sione orate qꝛ ẽ a' q̃m bãm uitam q̃ nisi
ẽ eterna ẽ ab eo qui illã dare sol⁹ pot. sñ
intẽmissione desidate sp̄ hanc a dño deo de
sidem⁹ ẽ sp̄ oramꝰ. Jd' ẽ tanto p⁹ q'd ualde
magnũ est qꝛ nc̃ ocl's uidit qꝛ nõ est coloꝛ
nec auris audiuit. qꝛ nõ ẽ son⁹. nc̃ in coꝛ
hoĩs ascendit qꝛ coꝛ hõis illuc dꝛ ascendẽ
sumũ capaci⁹ q̃nto id qꝛ fideli⁹ credim⁹ ẽ
sp̄am⁹ firmi⁹ ẽ desidam⁹ ardenci⁹. Jd' dum
orare cum uacat. i. cũ alia bonaꝝ ẽ nc̃iaꝝ
accõnũ nõ ĩ pediũt officia dp̃ins ẽ ĩ eis desi
dio sp̄ oramd' sit. nõ ẽ ĩp̄biũ nec inutile nc̃ ẽ
ut nonnulli putant h̃ est orare ĩ mlltoloq'o si
diuci⁹ oretur. Jd' ĩ uerlm futuram desida
m⁹ utiq; ẽ q̃nto ĩ paciencie desidam⁹ tp̃am
tanto paciencie sustinem⁹ oĩa p̃r ip̃am. Jd'
de paciã. uis desideroꝝ fac̃ tolerand' laboꝝ ẽ
doloꝝ ẽ nẽs mtã p̃ eo qꝛ delcāt sponte suscipit
fiẽ qꝛ ẽ̃cit. Jd' de pmã. nẽs mtã eternã ĩ coꝛ
ruptibilẽ ĩ moꝛtalẽ q; desidat nõ cũ uite h̃
tẽpal' coꝛruptibil. moꝛtalẽq; peniteat. Jd'
ĩ medita. qñ ueniẽs consolatoꝛ meus q̃ exp'to. o.
si q̃n uidebo gaudiũ meũ qꝛ desido. o. si sa
tiaboꝛ cum apparuit gl'a ei⁹ qꝛ esurio. o.
si ĩ ebriaboꝛ ab ubertate dom⁹ tue ad quã sus
piro. Jd' de v. dn̄. sciat ẽ qꝛ nõ uult cito dare

uit et tu dictus magna magne desiderare.
Unde tota uita. Greg. li. 1. de damis bonis. Io Cry.
sup. Io. sicut ex ocio desidia gignitur. ita exercitatione
desiderium generatur. Ber. sup. cant. accepi fateor ultimis
potiora. sed et prioribus inferiora uotis. Unde subitto rei
presentis augmentatio desiderii est et que ardentius de
sideras cicius egredis. Unde cum uelud desiderii ardor per
ueniat faciem dei ad omnem animam ad quam est presen
uentus qui omnem consumat rubiginem uiti
orum. hic apparet locum et uelut anima quam uix
est dos cum sese sensit igne illo succensam. Unde
super. i. nobile gaudium est. presentis sol instar. Greg. li.
iii. de dilatione. Unde modicum et uidebitis me. o
modicum longum. pie domine modicum dicis et non
uidemus te. Saluum sit uerbum domini mei. longum
est et multum ualde. Amplius utrumque uerum modicum
meritis et longum uotis. Unde in epistola. sicut fides ducit
ad plenam cognitionem sic desiderium ad perfectam dilectio
nem. et sicut dicitur nisi credideritis non intelligetis. sic
dicitur non absurde. si non desideraueritis non perfecte
amabitis. Auctor de spiritu et anima. anima prodi
tum mundi et sursum perfecte in amorem dei et perfecta per
contemptum temporalium et inferiorum ascendit in desiderium eternorum
et superiorum. glo. ps. xxxvii. desiderium est orare nec
unquam desinit orare qui non desinit amare.
caritas enim amor est. De feruore deuocionis
Gregorius in mor. sepe electorum conscilio plus tim
endo pugnit quam inchoando promittit et sicut
prius post inchoat feruenciis extrema consumat
uidelicet super inchoare se estimat et ideo in lassa
bilis in nouitate permanet. Unde hyc. quos forsitan
se despicimus et tarde possumus in ea perire tum
uita nostrum feruencioribus studiis ante nos. Unde
super cant. mens in qua anima per amorem in insolubili sponso
iungitur. nullam praesentis seculi consolationem recipit
sed ad illam quam diligit medullitus suspirat. feruet.
anelat. anxiatur. uiuis ea fit salus sui cor
que tristicia est inualide amoris. Unde non meritis in
tactus fuerat unda ignem non uiceret per quam anima ad
ima reuocatur. Unde esse nob. Gre. li. iii. de morte.
Unde tanto hostis. Gre. li. 2. de demonibus. Aug.
tantum. ep. 2. de desiderio. Unde absit ab oratione. Greg.
li. ii. de oratione accepta. Ber. sup. cant. uirtus dis
crecionis absque caritatis feruore iacet et feruor
uehemens absque discretionis temperamento precipitat.
Unde feruor est nouiciorum. Gre. li. i. de nouicijs. Unde
inter. sicut deuocio. sicut gollicitus est sicut spiritus
feruens caueat. sed ne sinis fidat uiribus. ne su
is operibus inuitatur. alioquin nec habet animum feruentem
gratia. nam et plenus erat nec in eo fuerunt gratia lo
cum sed. Unde opera nostra in feruore agenda sunt et de
siderio cordis ut sicut iuuene ardentes in manu
bus nostris. Unde de contemptu. Unde tu si uideris homines
in bonis operibus strenuum et feruore consolationis
hylarem inuie meos fidem ne dubites in diuina
tenens uitte illius argumenta. sed non nisi cum spiritu
ceperit. heu tunc eos consumant. Unde ut inge
ris esse dimoleat. neque est eciam oblivionem. sicut per tri
cia oblivionem sustinere sic feruor ui attribuend
nullis capi uoluptatibus nullis illecebris euacuari.
Gregorius in mor. collegerit. De meditacione diuinorum
animus ante actionis sue primordia cuncta
debet adulta meditari. ut super cogitacio super
et tollere pacie minime et quod accessit tolu
trum putetur. Unde uita mea dum lacrimis lauat
dum bonis operibus exercetur sanctis meditacionibus ten
ditur ad nouitatem suam tamen cessacione reparatur.
Unde in reg. stude quotidie et cotidie creatoris tui uer
ba meditare disce cor dei in uerbis dei ut ad eter
na suspires. ut mens tua ad celestia gaudia
maioribus desideriis accendatur. tanto enim tunc
maior ei erit requies quanto nunc ab amore condi
toris sui requies nulla fuerit. Unde in om. meditacio
mens in opere conexhibeat deo gratiarum cum perfecto
Primo desiderium bonis omnis perfectis contemplacione et medita
cione procedit quod enim nescimus lectione discimus me
ditacionibus conseruamus. Unde in eth. per philosophia est me
ditacio mortis et magis querunt causis quam seculi
ambicione talentum consolacione discipuli mali soli
tudine futuram uitte uiuunt. Aug. de medi
quanto magis homo mala sua intelligit tanto am
plius suspirat et gemit. meditacio siquidem parit
scientiam. scientia compunctionem. compunctio deuocionem.
deuocio commendat orationem. Unde consilium o homo quod est
erit et quod est scriptum sit et pensa quod est et fiet quanto
amore dignus sit. Unde de lugi virginitate inte
gritas et per piam continentiam ab omni concubitu
immunitas angelica portio est et in carne cor
ruptibili in corrupcionis perpetue meditacio
cedat huic omnis fecunditas carnis omnis pudicitia
coniugalis. Unde de conflictu auaricie moribus nunquam
melius compescitur quam cum dies mortis sine obliui
one meditatur. Basilius in exam. de amoditate xcii
celesti anima flagrans et amore copulatur cum in terris
degens de celestibus et supernis iugiter meditatur.
Ber. sup. cant. quam efficax ad eliciendum consciencie
nubila nichil non ad purgandum mentis aciem compunctionem
intimi et meditacio sedula. Unde in epistola. uigil
as times et ieiunia manuumque laborem. sed
hec leuia sunt meditanti. flammas perpetuas.
recordatio deinde tenebrarum exteriorum facit non
horrere solitudinem si sciam cogitas de
uerbis ociosis discussionem non ualde displicebit
silencium fletus extremus et stridor ille dentium 16

cum cordis oculos reducens patet et reddet. et maxime tamen et silentium. Unde iuge silentium et ab omni strepitu secularium separatio quietes cogitationes celestia meditari. Glossa. Ieronimus. Ego dormio et cetera. Non debemus in desideriis carnis mollescere et segnes in bono esse, sed in meditatione legis et exercitio virtutum strenui. Auctor de spiritu et anima. Meditatio parit scientiam. Gregorius in eodem. Meditatio est occulte veritatis studiosa investigatio. Contemplatio est perspicue veritatis iocunda admiratio. Illam veritatem divina revelatio illuminat ut veritatem cogitet. Istam divina inspiratio inflammat ut eam diligat. Seneca in epistola. Nichil est tam difficile et arduum quod humana mens non vincat et in familiaritatem perducat assidua meditatio. Unde Beda. Cotidie meditare ut possis equo animo vitam relinquere. De ascensionibus virtutum.

Gressus in omni intimetis quod agitis radicem boni operis humilitatem tenete, nec quibus iam superiores, ad illos inferiores estis aspirate, ut dum meliora vobis exemplis proponitis, ad maiora semper ascendere ex humilitate valeatis. Unde in regula. Tanto ista inter ascendere quanto profunde valle est latebras cordis humiliavi faciem. Ac nec inveniunt me deprimit honor honores. Rychardus de summo bono. Quod prius in activa proficit ad contemplationem bene ascendit. Merito enim in vita sustollitur qui in illa utiliter invenitur. Seneca in epistola. Multo facilius reperies inter eos seculares qui iam ad bonum de malo quam qui prius de religiosis transire ad melius. Rarissima avis in terris est, qui de gradu quem forte in religione semel attigit, vel parum ascendit. Unde ascensiones in corde suo disposuit, qui virtute in virtutem eunt, unde deum deorum in syon eo felicius intuentur in retributione, quo summo bono familiarius adherere studuerint puriori contemplationis ordine. Unde aut ascendas necesse est aut descendas. Si attemptas stare ruas necesse est. Unde ab exterioribus. Gregorius in homiliis super Ezechielem. Unde de amore dei. Intentiones, cogitationes, voluntates, affectiones et omnia interiora mea venite, ascendamus in montem ubi dominus videt vel videtur. Cure sollicitudines anxietates pene servitutis expectate me hic cum asino corpore meo donec ego cum puero ratione vel intellectu usque illuc properantes recurrentes adveniamus reversuri ad vos. Reversuri enim et heu reversuri quod cito. Unde in Iacobo. Scienti legem et non facienti peccatum est illi. Augustinus. Sciens quod in oratione datur bona voluntas cum videt quid agendum sit, ut convalescat ad agendum quod videt, ascende tu ad orationem, ora meditare, ora proficiantem. Unde sobrie sit appetitus tuus et tu dominus eris illius. Nam ut in celum ascendas prius necesse est levare te sursum

te calcando carnalia desideria et in te quamvis militant adversum te. Unde per severantem disciplinam quoniam sub te positis vicii per humilitatem ad sublimitatem ascendatis, quia hec est via et non est alia preter istam. Qui aliunde vadit, cadit potius quam ascendit, quia sola est humilitas que exaltat, sola que ducit ad vitam. Auctor de spiritu et anima. Quia bona exteriora diu stare non possunt, iustus est homo ab exterioribus ad interiora redire et ab interioribus ad superiora ascendere, tamquam ei dignitatis est humana conditio ut nullum bonum preter summum ei sufficere possit. Unde qui intus se intus et introspiciens penetrans se ipsum transcendit, ille veraciter ad deum ascendit. Anselmus de similitudinibus. Necessaria sunt ascendenti innocentia bonum et contemplatio. In innocentia talis esse debet ut nulli noceat. In bonitate ut quibus potest placeat, ut se omnibus inferiorem iudicet. Unde apostolus. In humilitate superiores invicem arbitrantes. Hec tria debet unusquisque qui alius in pendere et michi horum sibi ex debito exigere. Unde altercius virtutem non invidere sibi, quia invidia non virtutem ascendere debet, quisquis ad culmen humilitatis ascendere studet. De contemplatione.

Gressus sunt contemplativa vita est caritatem dei et proximi tota mente retinere, sed ab exteriori actione quiescere, soli desiderio conditoris inherere ut nil iam agere libeat, sed calcatis curis omnibus ad videndam faciem sui creatoris animus inardescat ita ut iam noverit carnis corruptibilis pondus cum merore portare totisque desideriis appetere illis ymnidicis angelorum choris interesse, admisceri celestibus civibus de eterna spe in conspectu dei et incorruptione gaudere. Unde primus contemplationis gradus est ut mens se ad se colligat. Secundus ut videat qualis est collecta. Tercius ut super semetipsam surgat. Ac se contemplationem auctoris non visibilis intendendo subiciat. Sed se ad se nullo modo colligit nisi prius didicerit terrenarum atque celestium fantasmata ab oculis mentis compescere, quicquid de visu, quicquid de gustu, quicquid de auditu, quicquid de odoratu, quicquid de tactu et gustu corporeo cogitationi eius occurrerit respuere atque calcare et se talem querat intus qualis sub istis est. Ysidorus summi bonum. Bernardus de religiosis. De spiritu. Contemplatio divini. Verus quoque intuitus animi de quacumque re seu apprehensio in non dubia. Unde contemplationis species in tres sunt, prima et maxima contemplatio est ad miratio maiestatis. Hic igitur corde purgatorum animi visibilium atque exhonoratum peccatis facile ad superna levetur. Unde quia per aliquas morulas stupore et extasi suspensum teneat admiratione.

Secunda autem necessaria est hinc est enim intuentis iudicia dei quo sane pavido aspectu dum vehementer concutit intuentem fugat vicia fundat virtutes initiat ad sapientiam humilitatem servat. Interius siquid bonum cordi edificabile fundamentum humilitas. nempe si mittat illa virtutum non minus virgina est. Tertia contemplatio occupatur vel potius ornatur circa memoriam beneficiorum et ne dimittat ingratum sollicitat animantem ad amorem beneficientis. De talibus dicit propheta. memoriam habundancie suavitatis tue eructabunt. quarta quarto loco sunt obliviscens incola revelet expectationem premiorum quem cum sit meditatio eternitatis. Siquidem que promittuntur eterna sunt. longanimitatem alit et perseverantie dat vigorem. Puto iam facile est nostris mihi illud apostoli assignare dum longitudinem comprehendit meditatio premiorum latitudinem recordatio beneficiorum. sublimitatem contemplatio maiestatis profundum inspectio iudiciorum. Item immedita. viscus est amor possessionis. affectus cognationis. cupiditas honoris et voluptas carnis quibus anima implicatur et irretitur ut non penitus contemplationis per plateas sancte syon discurrere possit. Item sicut ex. excedente anima et si non vita certe in te sensu necesse est et ut non inter temptationes sentiat ac. Quis michi dabit pennas sicut columbe et volabo et requiescam. Utinam hec morte frequenter cadam ut evadam laqueos mortis. Secundum in epistola quantum potest per alio iustus servi emendato animo et composito pro suis. [illegible] quod in dum emendans et dum componatur alia tamen illa voluptas que percipitur a contemplatione mentis ab omni labe pure et splendore. Item sublimare in celum ex angulo licet exige mente et te dignum deo finge. finges autem non auro vel argento non per [illegible] tum ymago deo expressum talis. Sequitur [illegible]

Gressus in amore. Sponsa amare iam sursum ire est ducere magno desiderio mentis ad celestia in hyat intro mens licet ipsam corpus [illegible] degustat. Item sicut ex. dulce est esse in rebus humanis. licet ei qui ad hec de celestibus gaudia nulla gustavit. quanto minus eterna intelliguntur tanto delectabilius [illegible] reficient. Item [illegible] iam cordis ore gustaverit quam sit illa dulcedo celestium per in ora. qua illi symphonia chori angelorum que in corpore hensibilibus eternitatis hinc quanto dulce sit quod [illegible] tanto in amaritudine [illegible] omne quod foris sentimus. Item contemplatio maior est quam actio quia licet in usu presentis operis laborat illa non sapore intimo veritatis iam requiem degustat. Aug. in ser. certa creatura vilescat ut crescat amor in corde dulcedinis. Item de medita. fac precor me domine gustare per amorem quod gusto per

agnitionem. sentiam per affectum quod sentio per intellectum plus est debeo quam me ipsum totum. sed nec plus habeo. nec hoc ipsum pro me totum. pro toto plurimum reddere. Trahe domine in amorem tuum vel hoc ipsum quod tuus sum de via. Item quamdiu sum in corpore et peregrinam a domino. Gustate et videte quoniam suavis est dominus qui dedit nobis pignus spiritum in quo sentimus eius dulcedinem et desideramus ipsum vite fontem non solum ebrietate mundemur et irrigemur sicut lignum quod plantatum est secus decursus aquarum. Item quidam sanctus de trinitate.

Auctor de spiritu et anima. licet est requies cordis nostri cum in deo amore et desiderium figitur. licet est intra cordis nostri cum deum intuitu contemplatur et ipsa sua contemplatione suavitate reficitur. Item amans per languet sanata introducitur introducta reficitur. Item intus in intus est intelligentia. gustus sapientia illa contemplatur ista delectatur. B. de [illegible] gradus primus est humilitatis purgatorium cum amaritudine. secundus caritatis consolatorium cum dulcedine. tertius contemplationis cum fortitudine. Item de [illegible] ex oratione frequentium necessitatum crebro necesse est interpellatur. Quomodo ab homine frequentari. frequentando gustari. gustando probari quam suavis est deus. Item de amore dei. Stabis in domo solitudinis quasi onager solitarius et hyrundinum hymnos in altitudinis et attraho ventum amoris mei. os meum aperio ad te domine et attraho spiritum non sicut domine qui clausis oculis ad te in hyante mens in os cordis quod non licet michi scire ego sic sapore quem sentio dulcedine adeo confortant ut si perficeretur in me nil ultra quererem. Item sicut ex. si quando forte intus aliqua hora sic rapior et sic abscondite ut mea non cet aut perturbet aut sensus vel cura pungens vel culpa mordens vel certe ea que difficilius amovetur irruentia ymaginationum corporearum fantasmata potest quod vero cum ad nos redierint gloriam et deinde introduxit me rex in cellam suam. Item amantis tuus intelligentia licet ut sciam non obediencia mandatorum contemplationis gustum percipere non debi. Non ergo putes de proprio amore quietis sancte obediencie actibus se movere ne traditionibus preiudicium nullatenus faciendum. Item in epistola. fines tetigerit in pelaris celestis quod hereditas preclara est michi et terrena adulatur premit suis blandiciis consolationes eternas. Gustato spiritu necesse est desipere carnem affectantia celestia terrena non sapiunt eternis inhiantia fastidio sunt temporalia. Item miserabilia quod lugent quoniam ipsi consolabuntur. quod ad est licet consolo quod procedens de spe venie gratia devotionis et suavitatem delectationis boni et gustus sapientie huius exigitur quibus interim benignus deus afflictos refrigerat animas. ac gustus ille nil aliud est quam irritamentum desiderii et incentivum amoris. sic scriptum est quod edunt me adhuc esurient etc. Item non sane in

spualr. B. de pficientibz. li. i. Sed in epla
te aiam mea hebit quo strulet g' cu euue
sus hys tenebris inquibz uolutat no
tenui uisu claria pspexit. sz totu diez
admisit & reddit celo suo sicut cu recte
pit locu q occupauit sorte nascendi sicut
illu ugoauit iucia sua. erit a' illic & ani
q hec cxtodia exsoluatur cu incia deui
ce purg ac leuis i cogitacoes diuas e
mitiur. Id. phia aiam i aereuis ad mittu
ad diuia h libtas ei e. h euacuato sbdu
cit iteim se custodie i qrenet & celo reficit
Gre9 in reg. In suma De solacione. iiii.
G ebione potris sola est solo mia tre
atoris. Id. inde canticis occupatus solatione
fulciri dz n amaritudie repri. Id. e in
bone in h ex oi mune i magna cosolo
ne q op tam q i me no heo diligo ite.
Id. facil erit solo si mei flagella q pati
m q fecim ad memoria delicta reuoca
m9 atq h n flagella. oz dona cogitem9.
Id. de qda epo ualde scitabar q de illo qdi
supba cognoui am sz q mores suos ipe cor
regit mea etia sil me ipm uicendo
cosolat su. Id. i mor magna csolo i rep a
mississone e m a tepa ad uite reduce quibz
nos stig res qs pdim9 n huisse. Id. magna
e csolo i eo q displicet q illo ordinante
erga nos agit cu n n itu placet. Id. labo
rantem solari est pre in labore pside q
sblenaco laboris est in suo coulaborantis.
Id. min9 torqtat pso q remmiaco csolat.
Id. grauis meror. i. de dolore. Id. festina c
solo bonor e csideraco finis malor q du ex
cor merito csipieuit malu qd euadit leue
extimant qcq i hec uita patiut aduslu.
Id. i pato. n flendo flere e si exteriora adu
sa plange ut tn mes noiut de eterne spei
csolac gaude. psi de su. lo. qui uite fute
pma dilige exogitat mala oia uite
presentis eqnimt portat qm ex illis i
dulcedie h amaritudine tepat. Id. i sp
no intende misias eor quibz aelealiq
attidit du aliena picula memorialis mici9
tua portas. alior ei ex dolore releuat
alienis mal facili9 csolat ho Amb. de
indu. pat9 mestitudini ai flet9 oclor uma
ostillat laborem minuit dolore alleuiat
putore fuat nec ia misa ut q cosolone
i lacmis hre. Bn'sr qui hitat in q hora
om spas solacii ad auxilii iuenire si quis
itra te aruit cor tuu & obliuioni dactu
te repis tanq mortuu a corde si intra te
corp9 q corrumpit aggrauat aiam. si tra
te intrena libitaco de pmit sensu multa co
gitante. Quas g' sup te. sz caut9 esto uen
tosa agmina trasilire. Id. de ctepu. pciosa
diua csolo e nec oio tribuit admittentibz ali
ena. Id. inser mtior q ad csolone mtam dico
sin ex manibz h ptor9 monachor nouicior
& auslor aio ad celor gaudia uolauerit ta
libe q libitate de carce me mortalitatis
Id. bi qui lugent. B. de gutu. De regria. iiii. tax.
Gre9 i reg. recte meruit e diu n solu
i psps bndice sz & i aduersitatibz collau
dare. Id. ad epim exponente g maticca i uno
se ore cum iouis laudibz & laudes n capiut
Aul. i ench. miam & iudiciu cantabo t dne.
q n p i debitam miam neo libat & n p de
bitu iudiciu neo cdepnat. Id. de. b. dol. fe
lix sic m9. citiat m9 bndica diim qui fe
cit md sm carne bu s. f carne mgle sit
bndica diim i oi tpe. Id. h iuno. g. li. ii. de
iusticia. Id. de epla. qui e orand9 ut faciat.
illi e acco grar reddenda cu fiut. Id. ex hys
q hes gras age do tanq fonti bonitatis
vn hes qcq in oibz bonis actibz tuis illi da
claritate & humilitate. Id. de c. s. tu dne ex
citas ut laudare te delectet q fecisti nos
ad te & iquietu e cor nrm donec requiescat
ite. Id. de spu & lra. illa e sapia q pietas
uocat q colit p luminu aquo e oe datu
op. & oe donu pfcm. colit a' sacrificio laudis
actoisq grar ut cultor ei9 n i semz ipo sz
i illo glet. Id. de medicis. grar agim deac
ceptis & q n dii accepim9 eo ipo qd de accep
tis ingrati n sum9 nos accepturos ee cfidi
m9. Id. de cathe rudi. qcq ho fecit laudabile
m sius fcis iuenit diu. si recte est laudabi
lem iuenit p iusticia pmior. si pctaur lau
dabile iuenit p iusticia supliciors. si pcta cfess
ad recte uiuend rediert laudabile iuenit per
miam i dulgencia. Id. in epla cu psalmu
dictis cui illa loqris agnosce & i cpucte ma
git aiq i timule uocis dulcedie delectare la
crimas psallentis ds mag q uocis gram opro
bat. Io. cp. sr. Io. glificem9 diu & pfide per
opa. uita ei ireligas nob i salute dogmatum
sanor corrupta nob uita. Id. rapuit ille gras
egitu tu p iniuria & glificati diu & fiuctio
p gar accoem ulla fructificam incedes Bn
sr. ce. ini a' cu psallitis cogitetis nec solas di
co uitandas cogitacoes uanas & ociosas in
tanda se & ille ditaeat illa hora & illo loco

qōs officiales frēs ꝑ coī necitate q. nccio fre
quēt ad inīte expellūt. sꝫ ne illa q(ui)nde ꝑfecto
recipe excluuerim qua forte paulo añ ī co
dicibꝫ legūtis. Ide moneo uos dilectissimi pu
re ac strenue diuīs īteēe laudibꝫ ita uio q(uo)d
ut sic reuerent(er) ita ꝫ alac(ri)t(er) dño assistatis. nō
pig(ri) nō sompnolenti nō oscitantes. nō ꝑcentes
uba dimidia nō integra transilientes. nō fracti
ꝫ remissis uocibꝫ in hebre q(ue)dā balbadenare
sonātes. sꝫ uirili ut dignū ē sonitu ꝫ affectu
uoces sci spc deꝑmētes. Ide discite ī referendo
grās nō eē tardi ut au(tem) segnis discite ad singla
dona grās age diligent(er) ī q(uo)t cōsiliū q(uo)d ē appo
nitē. ut nulla inde dei dona debita grāꝫ ac
tōne frustrent(ur) nō grandia nō medioc(ri)a nō pu
silla demq(ue) iubem(ur) colligē fragmīta ne ꝑe
ant. Ide oēs debemus interioribus grē appare
tas ī nob referat(ur) ad ipm laus. laudabil(is) siq(ui)d(em)
munificoꝫ auctorē ꝫ largitorē. ioqꝫ nō fictecq(ue)
admod(um) ab ypocritis nec sola cōsuetudie sicut
a scolaribꝫ sꝫ nec necitate q(uo)d ut inuita sendis
hoībꝫ applicant(ur). sꝫ sic scōs sinceritate fidi
deuocōem sollicita hylaritate grata nō
tñ dissoluta. Ide imolantes hostias laudis ꝫ red
dentes uota nra de die ī diē currem(us) oī uigi
lancia iugē sensu uisui affectu sensui cōcuba
cōem affectui sinceritate exultacōi hilaritatē
grauitati. libertatē humilitati q(ue) intīm lubric
purgare mentis passibꝫ p(ro)cedam ꝑ illustratas q(ua)s
dam affectōes spūales leticias ī uisibiles ame
nitates ī lumē dei ī suauitate ī spū scō. Ide m
cotidianis certatis ꝫ bellis q(ui)a nulla hora pieci
ꝑ uiuentibꝫ desūt acie animo adyra sic mi
licia uita hoīs eē sr. tēra ī cessante ꝑ exp(ri)mi
m ī uobis ipis cotidiana necce ē cantica ap
secuti uictorius ī molari inser. nō tm ibo
ꝫ lingu(a) sꝫ ope ueritate exhibeam(us) nos nō ingratos
nō ei grāꝫ dicōem sꝫ grāꝫ actōem exigit ano
bit dūt ds nr. Ide oꝫ hoīeꝫ gr(at)iosū ꝫ deuotū eē
qꝫ libent(er) dona multiplicant(ur) si ꝑ hora bū salua
inden(tur). De lectione. xxxiii.

Grē in reg. di ad salonē minim sat(is) scripta ꝑ
spūata ē tanto magis debem(us) legere
q(ua)nto nos cōspicim(us) sibi ebliū falce lassari. Ide
iodo picta ī eccīis adhibet(ur) ut hii q(ui) litteras
nesciunt saltē ī picturis uidendo legant q(ue) le
ge ī codicibꝫ nō ualent. Ide scdē q(ue) glo. s. deme
diacōe. Ide ī moꝫ scripta sat(is) mītis oculi q(uae)
q(ue)dā speculū apponit(ur). ut inīna nra facies ipa
uideat(ur). ubi ꝫ eē feda ꝫ pulcra nīa cognoscimus.
ꝫ sentim(us) q(ua)n(tum) ꝑficim(us). ꝫ a ꝑfectu q(uam) lōge dista
m(us). Ide scripta narrat gesta scōꝫ ꝫ ad imitacōeꝫ
ꝑuocat corda īfimoꝫ dū q(ui)llorū inedia firme
moꝫ ac ꝑuincioꝫ ꝑ illa debilia inā cōfirmat. Ide q
q(uo)d fit lectio mris mē spes cōsiderata dat. Idem
plim res q(ui)bꝫ ꝑ pretoria uit ē ꝑ significacōeꝫ
culpa. Ambro de off. cur nō illa tpra quibꝫ
ab ecclā uacas lectōi impendas. cur nō xpm reuisas
xpm alloq(ue)ris. xpm audias. illū alloq(ui)m(ur) cum
oram(us). illū audimi(us) cū diuina legim(us) oracula. Ide ex
amon. scripta diuina salutē suggerit. imo odorē
fragrare ut suauitatē legens capias nō pa
ruū ēm ī cetimis. Ide nō mediocre. S. li. h. de
scribulcho. Ieo ī orꝫ sr. Iona difficile hoīes po
tentes ꝫ nobiles ꝫ diuites. ꝫ multo mīs diffi
cilius eloquētes credunt q(uod) obcecant(ur) mēs eoꝫ
diuiciis ꝫ opibꝫ atq(ue) luxuria ꝫ cyrcūdati diuiciis nō
possunt uidē uirtutes simplicitatēq(ue) ī scripturē.
Ide ī epla ama sciām scripturaꝫ ꝫ carnis uicia
nō amab. Ide orōni lectō. lectōi succedat orō.
ysi de sū. bo. scieꝫ scripturaꝫ altitudo q(ua)m mō
tes pascue sūt ad q(uo)s dū q(ui)lq(ue) sctoꝫ cōsce
det pascue ī deficientie refectōem īueīsse
se gaudet. Ide gemīnū cōfert donū lectō sciēꝫ
scripturaꝫ sū q(uia) intus intellectum erudit sū q(ui)a a mūdi
uanitatibꝫ abstractū hoīem ad amorē dei ꝑducit.
Ide in ypno. lectō docet ex caueas lectō odire
q(uo)d tendas lectōe sensus augetur ꝫ intellect(us). Aug.
ī epla tanta ē amor ꝑ scripturas litteraꝫ ut ī
eas coti die ꝑficiam si eas solas ab īeunte pueritia
usq(ue) ad decrepitā senectutē maxio ocio sū
mo studio melior ī geīo cōnarer addiscē.
Io. cs. sr. Io. nō ꝑ pp ea date sūt scripturē ut ī libris
eas hēam(us) solū sꝫ ut ī cordibꝫ cōsignemus eas.
Ide si ꝑ epilogū sororiat ꝫ demones uacāte ma
nifestū ē qm spūal(is) lcīo sanctificat ꝫ spc affert grāꝫ.
diuine q(ui)a sunt ī cantacōes scripture. Bs sr. cē. an
tīnē disciplīne studiis cōmitti ꝫ manicipatam
spūi au(tem) spirituā ꝫ ab scā scīa ꝑō pā ꝫ lactinā ī dis
ne ab ī pueris lectō ꝑlurimū quos neꝑe lux
ī castū cōsuenidor oculos certos uel clausos ra
cial. Io. nō ꝑcipit ea q(ue) sr sūt dei. De sapientia xxxiiii.

Grē ī moꝫ iii. li. ē sapie ex intellce ex militie
tenā q(uo)d sapuit si ī intellige neq(ue) q(ui)s ꝑlurimū.
Ide in reg. sapient. uīcta supat q(uo)d dicent ī ꝑ
uita cōcessis. Aug. de li. ar. neō sīn sapia bō ē
neō ei beat(us) ē nō sūmo bono q(ui) ī ea inuenit(ur) q(uo)d
sapiām uocam(us) cernit ꝫ tenet. Ide ue q(ui) de
linquerunt. S. li. th. de sapia ma. Ide inch. ad ecc
sapia. S. li. h. de modestia. Ide de ordie discipli
ne q(ue)dā oēm phiam fugiendā putant michi nos
uult q(uo)d q(uo)d nō amare sapiām. Ide dupl(ex) ē uia q(ua)
sequi(tur) cū rez nos scitas mouet aut rōne
aut actē auctē. phia rōnē ꝑmittit. Ide ea

sunt genera rerum in quibus mirabile apparet. unum ca-
in [illegible] ad aliud finem relatis. alterum in [illegible]. tertium
in delectando. Primum nos admonet sibi tenere factis
sum recte docere. ultimum beate contemplari. Idem de-
cimo dicit. non est illa sapientia que intentionem suam in hiis que pru-
denter discernit [illegible] cohibet temperantie. Forte
quia distribuit non ad illum dirigit finem ubi erit deus omnia
in omnibus continentie [illegible] et pacem perfectam. Philosophus in ethicis. Sa-
piens quia sicut aptus est gustus ad discretionem saporis ci-
borum sic sapiens ad dinoscentiam rerum atque causarum quia
unumquodque dinoscitur atque sensu veritatis discernat.
Idem de summo bono. nullus sapientiam dei plene recipit
nisi qui se ab omni abstrahere actione in cura contendit.
Ambrosius in epistola [illegible] solius dei est sapientis esse
et corrigere errata et penitentiam agere peccati. Idem sola
est sapientia vera que divitibus pauperes preficit et que
servorum [illegible] servari [illegible] facit. Idem sapiens non
metuit. [illegible] de [illegible] affectionibus [illegible]. Idem ille
[illegible] sapit [illegible] eri-
git ad superna. Ysidorus de [illegible] si minus
[illegible] lucreris [illegible] prudens et si sapiens
aliis sis decet et sapientia si et non sibi. Idem [illegible] nec-
[illegible] quia angelus sathane [illegible] transfigurat
se in angelum lucis. sapientia est deus et vult se amari
non solum dulciter sed et sapienter. Seneca in epistola.
Sapiens [illegible] quibus quo
[illegible] cogitat [illegible] non [illegible].
Idem sapiens omnia examinabit [illegible] accepit.
[illegible] Idem sapiens bonorum rector
est malorum victor. [illegible] docet philosophia non dicere et
hec exigit ad legem suam quisque vivat ne oratio vi-
ta dissentiat. Idem rogo atque hortor ut philosophiam
in precordia ima demittas et experimentum profectus
tui capias non oratione vel scripto sed animi firmitate cu-
piditatum diminutione verba rebus proba. Idem affec-
tator sapientie ad hec quod in corpore suo sit optima
sui parte abest et cogitationes suas ad sublimia
intendit. Idem ad philosophiam te confer si vis salvus
esse si securus. [illegible] Denique si vis esse [illegible]
est liber. Idem non est philosophia populare artificium nec ostentati-
onem paratum non in verbis sed in rebus est [illegible] adhibetur
ut cum aliqua oblectatione consumatur dies ut de-
matur otio nausea animum formatur et fabri-
cat vitam disponit actiones regit agenda
et omittenda demonstrat. [illegible]

Gregorius super ezechielem. expositor in explana-
tione sacri eloquii ut fortasse auditori-
bus placeat se intendendo componit [illegible] sua et non
dei verba loquitur si tamen placendi vel seducendi
studio [illegible] non si in verbis omnis virtutem
requirens ipse [illegible] sentit et
si [illegible] alio edificationem caritatis
requirat. dum sic verba que narrat. quia ad hoc solum
deus pro toto nobis sacram scripturam loquitur ut nos ad su-
um et proximi amorem trahat. Idem pensare debet doctor quid
loquatur cui loquatur quando loquatur et quantum loquatur. si enim unum eorum
defuit locutio apta non erit. Idem loqui de deo quiete
valde et libenter [illegible] in ser-
mone cum [illegible] in tranquillitate. Idem
in pastorali. clavis apertionis est sermo correptionis. quia in-
crepando culpam detegit quam sepe nescit ipse etiam
qui perpetravit. Idem in moralibus. qui predicatoris predicat
tanta dispensatione componere predicationem debet ut nec
delicta [illegible] timorem [illegible] nec [illegible] in solo
cum timore delinquat. Idem quod ad [illegible] predicationis [illegible]
[illegible] necesse est ut [illegible] animas pa-
[illegible] sumat ut [illegible] ad [illegible] funda-
mentum [illegible] atque in eo edificium sue locutionis fir-
met. Idem in omelia. cum malorum perversitas crescit non solum
frangi predicatio non debet sed et augeri. Idem plus est verbi pabulo
victuram in perpetuum mentem reficere quam ventrem mo-
rituram carnis terreno pane saciare. Idem [illegible]
iudicio [illegible] predicatio [illegible] subtrahitur quia
[illegible] non meretur. Idem in registro. [illegible]
bonis [illegible] tumidos retundat
iratos mitigat pigros excitet desides hortatu
[illegible] refugientibus suadeat asperis
blandiatur desperatos consoletur ut quia doctores
dicuntur viam salutis [illegible] ostendamus. Idem
in dyalogo. si invisibilia [illegible] ostat quia
minus est miraculum predicationis verbo atque orationis
solacio peccatorem convertere quam carne mortuum susci-
tare. Aug. de consensu evangelistarum et evangeliorum.
[illegible] varietate verborum rerum [illegible] quia con-
cordia satis apparet salubriter nos doceri nil
querendum in verbis nisi loquentium voluntatem cui demonstrandum
[illegible] debent omnes veridici narra-
tores cum de homine vel de angelo vel de deo ad
narrant. Idem de opere monachorum. [illegible] opera-
tur erga [illegible] qui fame bone ser-
vorum dei consulunt quam erga corporalia egentium
qui panem esurientibus frangit. Idem de trinitate. nec
trepidus ero ad [illegible] meam in quo ma-
gis amabo inspici a rectis quam timebo morderi
a perversis. [illegible] suscepit [illegible] columbini
pulcherrima et modestissima caritas dente
[illegible] vel [illegible] vel
retundit [illegible]. Idem [illegible] suadens e-
nim homini quantum nos dilexerit deus et quales dilexerit
ne desperaremus quales ne superbiremus. Idem de ca-
thechizandis rudibus. dilectione [illegible] sine proposito
[illegible] refers omnia que dicis quecumque narras ita nar-
ra ut ille cui loqueris audiendo credat cre-
dendo speret sperando amet. Idem de bono perseve-

facile est immo et utile ut taceat aliquando imperitus incapaces. Idem est regula talis habenda ut fiat peior nobis eam dicentibus ille qui capere non potest, nobis autem tacentibus ille qui potest quod profuturum esset faciendo. Nunc autem est potius immo ut qui potest capere capiat quam tacendo ut non solum id ambo non capiant. Ieronimus. in quantum est intelligentior tanto sit peior qui si audiret et caperet per illum plures dicentes quod est capacior ut diceret eo magis est ydoneus ut alios doceat. Idem si non sumus in disputationibus prompti et in orationibus pigri. Idem in epistola sollicitissime cavendum est in docendo superbie vicium quod in discendo non ita est. Ambrosius de officiis. absit pertinax ista in familiari sermone contentio questiones enim magis excitare inanes quam utilitatis aliquid afferre solent. Disceptatio sine ira, suavitas sine amaritudine, sit monitio sine asperitate, hortatio sine offensione. Ysidorus in synonimis. coram omnibus secreta paucioribus loquere apta cunctis optata paucis amicicia. Idem de summo bono. quadrimoda est dicendi ratio. quia aut bene sentiendo quis bene profertur, aut male sentiendo male dicit, aut prave sentiendo loquacitas sola ostentatur, aut optime sentiendo non eleganter profertur quod dicit. Ieronimus in epistola. docente te in ecclesia non clamor populi sed gemitus suscitetur lacrime auditorum laudes tue sint. Idem predicator continencie nuptias ne conciliet. Bernardus super cantica. en quanta prius infundenda sunt ut effundere audeamus de plenitudine non de penuria largientes. primo quidem compunctio, deinde devotio, tercio penitencie labor, quarto pietatis opus, quinto orationis studium, sexto contemplationis ocium, septimo plenitudo dilectionis. Idem doctrina spiritus non curiositate acuitur sed caritate accenditur. [illegible]

Gregorius in registro. ad hoc locorum gradus et ordo discrevit et iudicia esse constituit ut si prepositi in opprimendos se frustra valeant occupare subiectos nec subiectis tamen contra suos prepositos effrenata sit resistendi licencia. Idem ad hoc divine dispensationis provisio gradus et diversos constituit ordines esse distinctos ut dum reverentiam minores potioribus exhiberent et potiores minoribus dilectionem impenderent una concordie fieret ex diversitate connexio et recte officiorum gereretur administratio singulorum. Idem quia vero quod sibi eterni iudicis disponatur ignorat nec ad appetendum locum summorum est parate festinare nec ad repellendum contumax debet inveniri. Idem in pastorali. virtutibus pollens coactus ad regimen veniat, virtutibus vacuus nec coactus accedat. Idem cum rerum necessitas exposcit pensandum valde est ad culmen quisque regiminis qualiter veniat atque ad hoc rite perveniens qualiter vivat et bene vivens qualiter doceat et recte docens infirmitatem suam cotidie quanta consideratione cognoscat, ne aut humilitas accessum fugiat, aut perventioni vita contradicat, aut vitam doctrina destituat, aut doctrinam presumptio extollat. Idem in dyalogo. usus predicationis est ut preesse non audeat qui subesse non didicit nec obedientiam subditis imperet quam prelatis non novit exhibere. Idem in omelia. illi debent curam pastoralem suscipere qui in suo corpore sciunt pastoralem suscipere fluxa luxurie domare ut cum aliis fortia predicant ipsi desideriis mollibus enervati non succumbant. Idem in moralibus. nolenti vi atque renitenti cum fuerit celsitudo altaris ministerium in pondus est cure pastoralis iniunctum. Ysidorus de summo bono libro iii. excelsitudine et castigandi modo per mortificationem proprie carnis debet dispensationes ecclesiastici ordinis si ex dei voluntate proveniunt invitus nolensque quis debet huiusmodi gubernandi suscipiat. Bernardus super cantica. non otiose totiens repetitum est Petre amas me. in commissione ovium ego quidem id significatum proinde puto ac si diceretur illi ille. nisi testimonium tibi perhibente conscientia quod me ames et valde perfecte ames hoc est plus quam tua plus quam tuos plus etiam quam te ut hoc repetitionis mee numerus impleatur nequaquam suscipias curam huius nec te intromittas de ovibus meis pro quibus utique meus effusus est sanguis. Idem in [illegible] opus est viro forti spirituali et fideli: forti ad propulsandas iniurias, spirituali ad reprehendendas insidias, fideli non que sua sunt querit. Idem in epistola. multo potius non altum sapere difficile est ex omnibus invictum et quanto inusitatum tanto gloriosius. De zelo prelatorum.

zelo

Gregorius super Ezechielem. nullum omnipotenti deo tale est sacrificium quale est zelus animarum. Idem restat ut sine [illegible] de [illegible]. Idem in moralibus. si nulla ira ex virtute surgeret divine animadversionis in perimendo Phinees per gladium non placasset. Idem alibi necesse est ut pravis moribus qui humana predicatione corrigi nequeunt divina flagella optari benigne debeant. Idem [illegible]. Idem si sic prelatos ut vos amare precipimus restat ut sic eorum erratibus sic nimis viciis [illegible]. Idem erga errata prelatorum sic mansuetudo zelum temperet quatinus a iusticie studio non enervet. Augustinus in epistola quod sic prosequitur vitam bonorum quod vitam iniquorum non cum cogit mutari quod displicet sed cum cogit dolere quod videt quod coram suo vivens in pace si non obligat consenciente evitat senciendum.

Unde propheta: est de dolore. Bernardus super cantica: Zelum tuum inflammet caritas, informet scientia, firmet constantia. Sit fervidus, sit circumspectus, sit invictus, ne teporem habeat, nec discretione careat, nec timidus sit. Unde habeat caritas zelum, quia ad [illegible] pro tempore modus. Severitas numquam, numquam remissa minuscula tamen plus proficit. Unde Hieronymus: ita et contemplatio habet ut mentem quam divino igne nequaquam succenderit tanto interdum repleat zelo et desiderio acquirendi Deo quos eum sibi diligant, ut otium contemplationis pro studio praedicationis libentissime intermittat. Glossa super psalmum: Zelus iustitiae est quo inardescit et suis et alienis peccatis, videns homines contemnentes Deum ore et negantes moribus, renuntiantes saeculo verbo et non factis, et videns fratres fratribus detrahentes, occasionem dantes et fidem scandalizantes. Glossa super psalmum: Bonus zelus fervor animi quo mens abiecto humano timore pro defensione veritatis attenditur. Eo comeditur qui quaelibet prava quae videt corrigere satagit; si nequit, tolerat et gemit.

De sollicitudine [illegible]

Gregorius in moralibus: Sancti viri quia brevitatem vitae indesinenter aspiciunt, quasi cotidie morientes vivunt, et tanto se sollicitius mansuris praeparant quanto nulla esse transitoria ex fine pensant. Unde mens tanto altius intus temptationis fluctus tollitur quanto sollicitius ab his se in cogitatione vacuat. Unde magna sollicitudine ad cumulum meliorationis attingimus quando id virtutis in aliis cernimus quod non habemus. Unde Damianus de discussione. Unde in regula: illa sollicitudo priorum utilis, illa est cautela laudabilis in qua totum ratio agit et futurorum quod nil vendicat. Unde quanto morti vicinior efficeris tanto fieri sollicitior atque timidior debes. Unde cum honoris augmento cura quoque sollicitudinis debet excrescere. Unde cum cuncta negotia indigeant intentionis sollicitudine, indigeant tamen quae ad electionem sacerdotalium ordinum sunt districtius examinanda. Unde Chrysostomus super Matthaeum: occupatio utilium sollicitudinum suggestionum voluptates et pravitatem excludit. Ambrosius: magna sublimitas, in libro III de honore. Unde quanto gradus virtutis, in libro II de castitate. Bernardus super cantica: Omnis cura sanctorum spiritu ornatu cultuque fluxo et exteriori sive hominis qui in dies corrumpitur omni se diligentia praebet et occupat excolendo atque decorando interiora illa qui ad imaginem Dei est et renovatur de die in diem. Unde omnis de bonis, in libro de regnatione. Unde in sermone: dignum valde est et omnino exigit ratio aequitatis ut quibus a constitutore mundi regimini praelati sunt ipsi in se se regno parere non negligant. Augustinus de ordine disciplinae: Opera amanti est optimis moribus. Deus ei male viventes nos exaudire non poterit, bene autem viventes facillime exaudiet. Seneca in epistola ad Lucilium: Magno et assiduo studio robur addendum donec bona mens sit quae bona voluntas est.

De correptione [illegible]

Gregorius in moralibus: Quisquis prudenter sollicite studeat ne luce temporis acriba increpationis inferatur. Unde quae de aperta infirmitate reprehendimus, sed est ut de occulta fortitudine aestimatione venerimus. Unde Gregorius, in libro III, de oblivione. Unde in regula: dum unus corripitur plurimi emendantur, et melius est ut pro multorum salvatione unus condemnetur quam unius licentia multi periclitentur. Unde ubi seniores iuvenibus exemplum ad incitamentum pluribus vel districta increpatione feriendus est. Unde de summo bono: sic peccatorem quaerit arguere in vultu sic consilium non exultari. Unde qui vacat fraternam vult corripere ac sanare infirmitatem talem se praestare fratri utilitati studeat ut eum quem corripere cupit humili corde admoneat, et hoc faciens ex compassione communis fragilitatis, ne forte et ipse subiciatur temptationi. Augustinus in enchiridion: qui emendat verbere in quem potestas datur vel coercet aliqua disciplina, et tamen peccatum eius quo ab illo laesus aut offensus est dimittit ex corde, vel orat ut ei dimittatur, non solum in eo quod corripit dimittit atque orat, verum etiam in eo quod corripit aliqua emendatoria poena plectit, etiam dat eleemosynam. Ei bona praestantur in multis quae eorum consulunt utilitati, non voluntati. Unde sapiens, in libro III, de correptione mala. Unde in epistola: quantum illi laudandi atque praedicandi sunt qui dignanter non sunt cum mundo et florente florere, tantum increpandi et accusandi sunt quod praeterire cum pereunte delectantur. Unde de correptione et gratia: corripiantur a praepositis suis subditi fratres correptionibus de caritate venientibus, pro culparum diversitate diversis vel minoribus vel amplioribus, quia et ipsa quae damnatio nominatur, quam facit episcopale iudicium, qua poena in ecclesia nulla maior est, potest si Deus voluerit in correptionem saluberrimam cedere atque proficere. Unde de doctrina christiana: quibus locis et temporibus personis conveniat diligenter attendendum est ne temere flagitia reprehendamus. Unde Chrysostomus super Matthaeum: omnis correptio similis est cotidianis temptationibus. Sicut enim omnis temptatio fideles quidem aedificat, magis infideles autem amplius destruit, sic et omnis increpatio disciplinae religiosum hominem et timentem meliorem facit, irreligiosum autem et malum contemnentem facit et ad detestationem compellit. Bernardus: Non contemnenda increpatio

ita quod rima peccati corrodis sanitas est et non ita di-
uina ad animam. Ysi. in ser. neque fratris uicia palpet
peccata nec dissimulet cum uidet ordine depre-
hensa disciplinam. Est enim consentire silere cum ar-
guere possis et sciamus quia sibi pena facientes im-
maneat et consentientes. Glo. act. vii. arguo
et non sine magna necessitate obiurgationes sunt ad-
hibende et non nisi respectu dei remota ab oculo
ele. v. odio. De equitate correctionis

Gre. in reg. ita nos in ea quod omnino offendimur
et ad magis diu prouocant districtos ac sol-
licitos exhibe ut ad aliorum emendationem et ui-
dentium culpabilem feriat feriat et innocentem fla-
gitio non affligat. Ys. manifesta peccata non sunt occul-
ta correctione purganda sed palam sunt argu-
endi qui palam nocent ut dum aperta obiurga-
tione sanantur hii qui eos imitando deliquerant
corrigantur. Ys. cum increpare delinquentes
nolunt eos procul dubio pastores occidunt. Hec quasi
consolatione compulsus uel nos loquitur sic quasi
omnia uirtute. aut te cupio saluari aut de tua
morte me eripi. Ys. sicut obstinatis esse humilibus
non debemus ita districti esse superbis debemus. Ys. sic
perseuerantia duplex debetur uirtute uindicta ita re-
sipiscentibus est uenia concedenda. Ys. summi in
regibus. d. li. s. de potentibus. Ys. bonum te dulcem
persentiant correctionem in qua in delinquentes cor-
rectionem hic esse ordine nouus obseruandum ut per-
sonam diligas et uicia persequaris. ne si aliter agere
fortasse uolueris transeat in crudelitate
correctio et perdas quos emendare desideras. Ys. hinc
ac romanus ordo suadet ut quod sua a successori-
bus desiderat mandata seruari predecessoris sui pro-
culdubio uoluntatem et statuta custodiat. Ys. de
sic in his qui prior pro anima fecerit culpa ali-
quotiens tolerandi est ita minus fortiter in seipso da quod
non metuunt sciendo perferre. Ys. excessus ita potu-
lantibus in dulgere fungere equitatis et ordo
exigit romanus percertim cum potentiam uolunta-
tem et pietatis adiuuat et ius non relinquit. Ys.
sic romana gratia per est abicienda potius ita in
his qui bonum desiderant effectum non conueniunt nega-
re. Ys. minor est maior procedit sic honore et
eminentie et cum maior sed culpa maior implicetur
uindicta. et per primam credatur esse secunda. Ys.
sic laudabile dilectionique est reuerentiam et honorem
debitum exhibere prioribus ita rectitudinis et dis-
morsis est si quid in eos correctionis indigent nulla
dissimulatione proponere ne totum quod absit incipiat
corpus inuadere si languor non fuerit curatus in
capite. Ys. manifesta excessus canonica seueritate moda-
tione puniendi sunt. ut in ima perfecit et perito cor-

recto et esse precipitat fastu. Ite sciens quod exalta-
tum quod generum dicitur disciplinam nescias cum de
culpa ex dissimulatione redarguatur irrecitantium
sibi uel inique non audemus. Ys. sic estimum presores
amittere nos oportet ita eam rapacitatis ardore
alienas inuadere non oportet. Ys. iurgantium contentionis
celerius sententiam terminare et eorum procul dubio conuenit
et rigoris. Ys. sic ab aliis nimia exigimus ita sin-
gulis sua iura seruamus. Ys. in maiorum maiora scin-
dere et tarde credenda sunt cum audiuntur et
citius punienda sunt cum uacat agnoscuntur.
Ys. seniores cum per disciplinam alios seruant. sic
alienam immunitatem debent preferre ut et ad
sua nolint oculos reuocare. Ys. in pastore. ali-
quando subiectorum uicia prudenter dissimulanda sunt
sed quia dissimulantur iudicanda aliquando et aperte cog-
nita mature toleranda aliquando uero subtiliter et oc-
culta perscrutanda. aliquando leniter arguenda. Ambrosius
in epistola. hoc est fere uictoria est. uerum equitas
innocentem homicidium. Aug. de ci. dei. meli-
or est animi equitas quam corporis sanitas. Ys. de
bap. puui. si licitum est ut cum mala hominum re-
probamus quecumque in illis bona dei repperimus approbe-
mus. Ys. in uirtute manente quod uiciosum quod peruersum
quod fecimus in unoquoque sicut curemus corrigamus
emendemus aut si non possumus detestantum dampna-
natumque uitemus. Ys. de quibus disciplina exerce-
retur. iudicium non precipitetur. Ys. pertinet ad in-
nocentis. Aug. de innocentia. Io. ch. sup. Io. sunt
opus sine dirigentes sunt quos non personis attenda-
mus sed res secemus. Ys. in epistola supra susurro
in se dicat qui assumens inter iurgia scire
et pacem seruare uelle reperiatur quando ille dic
cordie semper est amator et auctor. hunc regie
censure remedio citius obuiet. eo quod per
sine quo intime peccatum. Ys. malum si opprimas
tamen reputabis est ad gloriam si alienum ad
iudicium. Ys. melius ut pereat unus quam unitas.

Aug. de ci. dei. De bona et mala uolunt[ate].
recta uoluntas est bonus amor et uo-
luntas peruersa malus amor. amor quia inhians
habere quod amat cupiditas est. id autem habens eoque
fruens leticia. fugiens quod ei aduersatur ti-
mor est. id quod si acciderit sentiens tristicia
est. proinde mala sunt ista si malus est amor bo-
na si bonus. Ys. quod nos uero scripturas sanctas
doctrinam ciues sancte ciuitatis dei in huius uite pere-
grinatione secundum deum uiuentes metuunt cupiunt
quod dolent gaudentque et quia rectus est amor
eorum istas omnes affectiones rectas habent. Ys.
de penitentia. uoluntas bona i. uoluntas que
facit bona. uoluntas secundum sermonem a.

mortis acerba uoluntas quam diligenter consideranti
mum per dolum. Sed amore de quo fatetur apostolus
petrus. domine tu scis quia amo te. Sed timore
de quo dicit apostolus in timore et tremore in
uestram ipsorum salutem operamini. Sed gaudio. de
quo dicitur. spe gaudentes. in tribulatione pati
entes. Sed tristicia. qualem se dicit habuisse mag
nam pro fratribus suis quorum amara et aspera sunt
ac caritas dicitur est. Ysidorus de summo bono. quatuor
sunt qualitates affectionum quibus mens iusti
tedio salubriter compungitur. Hec est memoria
preteritorum facinorum recordatio futurarum penarum
consideratio peregrinationis sue huius uite longin
quitate. desiderium superne patrie quo totis ad
eam ualeat peruenire. Auctor de spiritu
et anima. Hec sunt affectiones quibus exercetur
ad uirtutes. dolor namque de preteritis. desideri
um de promissis. gaudium de presentibus. quedam
exercitia sunt uirtutum. Idem. affectus quadrupe
titus esse dinoscitur. dum de eo quod amamus iam
gaudemus. uel gaudendum speramus et de eo quod
odimus iam dolemus uel dolendum metuimus et
ad hoc corruptibilitate gaudium et spes de
mutabilitate dolor et metus oriuntur. qui
quidem. iiii. affectus anime omnium sunt uiciorum ac
que uirtutum. quasi quedam principia et totius ma
teria. Bernardus super cantica. Hii sunt uoces suas affectus per
quas se esse cum uolunt produnt. timor ubi est
meticulosus. dolor gemebundus. amor
iocundus. Idem. inter. loquens de illo uerbo. Iohel
ii. conuertimini ad me in toto corde uestro. conuerta
tur amor tuus ut nichil omnino diligas nisi deum
aut etiam propter ipsum. conuertatur et ad ipsum timor
tuus quia peruersus est timor omnis quo metuis ali
quid preter eum aut non propter eum. Sic et gaudium tuum et tristi
cia eque conuertantur ad ipsum. Hoc autem ita fiet si
non nisi secundum eum doleas aut leteris. quid enim peruer
sum magis quam letari cum male feceris et exultare in re
bus pessimis. sed et ea quoque que secundum seculum
est tristicia mortem operatur. De timore domini.

Terror in morte iusto timendus non est ne derisorum
conspectus contumelias inferat. Sed
ne reatus ad odium peior fiat. Idem. Auctor mentis
quia nunquam totus est et euentus cuncta non cernit
tanto magis metuendus est quanto inuisibilis
permanens de meritis actibus quanta quid decernat
ignorat. Idem. tanto de se unusquisque solli
citus metuat quanto ignorat quid restat.
Augustinus in li. de penitentia. timeat anima iam corrup
ta docta experimento quod ignorat uirgo. Idem.
de coniuge adultera. si coniugali in lecto innume
ros appetitus uita solorum exhorreat pe
na metuor et timore saltem frenetur concu
piscentia si amore non eligitur continentia. Idem in epistola
qui gehennas metuunt non peccare metuunt sed
ardere. ille autem peccare metuit qui peccatum ipsum sicut
gehennas odit. Idem in regula. deo inter sanctos ti
meat displicere ne uelit femine male placere
illum cogitet omnia uidere ne uelit feminam ma
le uidere. Ysidorus in synonimis. timor expellit pec
catum. timor reprimit uicium. timor cau
tum facit hominem atque sollicitum. ubi timor non
est ibi dissolutio uite est. ubi timor non est ibi dei
contemptio est. Idem de summo bono. sepe apud hominum iudicium
bona putantur que apud examen diuinum uigentissime ta
citissime iudicis reproba deteguntur. Idem. quoque
omnis sanctus uereatur ne forte bonum quod agit pro ali
qua intentione in oculis dei reprobum fit.
Augustinus in epistola. ubi timor et tremor est non ibi
uocis elatio est sed animi flebilis lacrimosa
deiectio. Idem quando intrat furtiuo et aliquis mali
cogitationis et me nocte mihi fantasma delu
dit basilicas martyrum intrare non audeo
ita animo et corpore contremisco. Idem in ora. sermo. i.
nunquam tuta est humana fragilitas. Sed quanto
uirtutibus excelsius tanto magis timere debe
mus. ne de sublimibus corruamus. Bernardus super cantica.
beatus homo qui semper est pauidus. time igitur cum ar
riserit gratia. time cum abierit. time cum denuo
reuertitur. et hoc est semper pauidum esse. Idem in uita sancti
dicti. S. li. h. de gratia. Idem in sermone. primus timor
est ne incidamus gehennam. secundus ne excludamur a uisi
one dei. puerum tam in estimabili gloria et tanto
repleat animam cum sollicitudine ne forte de
seruitur a gratia. Idem sic est securitas. uel desidia
causa et mater est omnium delictorum. sic timor domini ra
dix et custos omnium bonorum. Idem heu me. S. li. h.
de tempestate. [illegible]

Tres inreg. quanto cordi meo leticiam et te
rrore ordo meus palmis custodit intimidus
tanto retinemus tedium doloris in ponit. Idem. cre
dat in caritas tua quia ualde contristatur sum
de tristicia tua ac si inter in iuria tecum protulis
sem. Idem in mortis amaritudine anime sunt omnes
electi. quia uel peniturie flendo non desinunt
quod deliquerint. uel grauiter se merore afficiunt
quia longe huius a facie conditoris projecti adhuc
in eterne patrie gaudiis non sunt. Idem ualde af
fligitur anima iustorum quando illi contra bonos diuersitas
suas in tempore quando qui bona in uie ignorant
et uoce contra iusticiam non uerendi leuiter quando mora
lis in pugnant. Idem sicut mos est duris cordibus
in fructuose predicare laborem in ostendenda
ueritate suum. sed iustum de questione audientium

laboris fructum invenire. Ambrosius: magna predi
catori consolatio est si subsequentes proficerent auditores. Idem
anima sancta inter dolores sui gemitum solatur, sed eo
refectionis pabulum percipit quod ius amoris per la
crimas emanat. Io. Crisostomus: cum dominus pre
ceperimus nos velle alicui non solum facere bonum, sed e
tiam et inter humanas consciencias intendimus
invicem nos derelinquere. Augustinus de verbis
domini: geme ut columba et tunde pectus et tun
dendo corrigere esto, ne videaris non conscientiam
cedere sed malam conscientiam pugnis pavimentare
solidiorem reddere non correctiorem. Idem in epistola:
pia est ista tristicia et si dici potest beata miseria in
tus alienis turbari, non implicari, merere non here
re, dolore contrahi, non amore attrahi. Idem contra secundum de dolo
bono. Idem contra Iulianum: inter bonorum amicorum sonorum fle
tum commovet vicius fremenciorum. Idem in meditationibus: da
mihi domine in hoc exilio panem doloris et lacrimarum que
suavius super omnem copiam deliciarum. Idem: cum ostenderit do
lores quos habent penitentes, animam meam cum estimu
laverit, negabunt peremendam animam meam. Ieronimus:
iacob cum terreret: letitia implebit cor tuum et
plenitudinis: tristicia tua vertetur in gaudium.
Cassiodorus super psalmum: lectus et lacrimis simul obligat homines
peccatorem, sed simul consolatur est salutem quod peccatum solvitur.

Gregorius in moralium tanto quemvis *Rubrica de confidencia*
malarum afflictionum turbine conspicit, quanto per spem
ad summa sustollitur. Idem contra illum laudabile pusilla
nimitas accrevit, est leve ac facile spes remunera
tionis ostendit. Idem quia non persuasionem sentit ut post
gaudium fructu meretur tanto maior fiducia
mentem roborat, quanto hanc fortior premitte af
flictio angustiat. Idem cum bona nostre mentis nostrorum
meritis solicitat, quin sicut super de intima spe gau
dere. Idem cum iam in prima lacrimis culpa diluitur et sic
postea planguntur ut plangenda minime perpe
trentur, magna menti fiducia nascitur et ad conspi
ciendam superne retribucionis gaudia cordis nostri fa
cies levatur. Idem sicut extra non in fletibus, non in actibus nostris
sed in advocati nostri allegatione confidamus. Idem spes
per desideria atque suspiria introducit ad interius
gaudia. Ambrosius in exameron: in ferventissimis pas
sionibus spem deponimus fratresque ad revolu
tum in pericula et in certetamini cum de divina miseratione
te sperans amplius sic cum presidia humana defece
rint. Augustinus de contritione nemo securus esse debet in ista vita,
que tota temptacio nominatur, utrum qui fieri potuit
ex deteriori melior, non fiat et ex meliore de
terior: una spes, una fiducia, ut firma promissio
domini misericordia tua. Idem de verbis apostoli: propria spes peregrinationi
necessaria est quod consolatur in via. Tolle viatori spem
perveniendi, continuo frangitur vires ambulan

di. Idem de verbis domini: spes adhuc nos hortatur ut pre
sentia contemnamus, futura expectemus, ea que re
tro sunt obliviscentes cum apostolo in anteriora nos
extendamus. Ieronimus: tam timeri spera quod
retro aspice. Idem in epistola: cum invitos actus
mundialis ab omni sorde peccati et tota fidei sen
tencia corpore tenetur et cantate intelligas et
futuram et cuius omni fiducia palmam virginitatis ex
pecta. Bernardus in sermone: hec est vera hominis fiducia ascede
ficientis et in virtute domini dei sui. *Rubrica de gaudio*
Gregorius in moralium: sancti viri cum multa se per fide
i virtutum perfectione consciderint, quedam dic
pensacionis superne moderamine exteri sepe in temp
tacionibus exultabant, quia tanto robustius ac
cepta virtutum gloriam custodiunt quanto temp
tacionis impulsu concussi infirmitatem suam humiliter
agnoscunt. Idem qui se eternis gaudiis animus robustius
in figit eo minus exterius dolores sentit. Idem in omelia
ille iacet pressus curiam cura quia et ad tempus ali
ena mala cum dolore tolerat, et eadem rectitudinis
pertulisse se tolerat, exultat. Idem si me pena
pena. Ambrosius de tolitate. Idem in dyalogo: quod quibusque apud
se lateat cautela illam probat nam sancti sibi
honorem vis per humiles suas despectione gra
tulantur. Augustinus de verbis domini: qui gaudet in domino non
gaudet in seculo. vincat gaudium in domino donec
finiatur gaudium in seculo. In domino gaudium semper augeatur,
gaudium in seculo semper minuatur donec finiatur. Idem
tu qui iam regnum. Gregorius de virginitate. Idem de
confessione: est gaudium quod non datur impiis, sed eis qui te
gratis colunt, domine, quorum gaudium tu ipse
es, et ipsa est beata vita gaudere ad te de te propter te.
Ipsa est et non est altera. Ieronimus in epistola: nil gosticons
prudens est exire sollempnem diem non tam ciborum
habundancia quam spe exultacione celebremus,
quia valde absurdum est nimia saturitate
velle honorare martyrem quem scimus deo pla
cuisse ieiuniis. Seneca in epistola: recia id solum
et verum est gaudium quod non de creatura sed de cre
atore concipitur. et cuius successionis nemo tollit ante
cum comparata omnis abunde iocunditas minor est.
omnis suavitas dolor est, omne dulce amarum, decorum
fedum omne, postremo quecumque alia delectari possunt
molestum. Idem Iulianus: non est regnum dei esca et
potus, sed iusticia et pax et gaudium in spiritu sancto.
sic facientes filii ade et perpetua salem iusticiam
tribulentes et pacem tenem finale in principium
coniunctione et perseverancie. nemo vero est qui gaudere
non velit, non habebit et non erit istud quia sine non
est pax impiis. Sic vero gaudere dicit dominus, non
sic impii. prius est iusticia; tam facere inquire
pacem et persequi eam, et sic deinde apprehende

gaudium. immo a gaudio compendi. Seneca in epistola
ad verum gaudium specta. et de tuo gaude. quid autem
est hoc? de tuo de te ipso et optima tui parte. cor-
pusculum quamvis nihil fieri possit sine ipso magis
necessariam rem crede quam magnam. De connexione
Gregorius. virtutes in moralibus omnis virtutes in se habet xlv.
tu conditoris miraque ope se suble-
vant. ut quia una virtus sine alia vel nulla
est omnino vel minima invenitur sua coniunctione
fulciantur. Idem valde singula quelibet desti-
tuitur hic si non una virtus virtutibus suf-
fragetur. Ambrosius super Lucam. connexe sunt sibi
concatenate que virtutes ut qui unam habet
plures habere videatur. De timore et spe.
Gregorius. In timore in pectoribus electorum incessanter
debet spes et fortitudo coniungi. quia in cassum
misericordiam sperat si non et iusticiam timeat.
in cassum iusticiam metuit si non est de misericordia
confidit. Idem de statu suo. dicendo cadente nemo
superbiat de lapsu alieno. dicendo surgente nemo
desperet. Idem viri sancti ita inter se sunt ut
confidant atque ita confidunt ut tamen ex securi-
tate non torpeant. Idem in dyalogo. omnia et de di-
vine semper miseratione confide. et de miseria infirmita-
te formidare. Idem qui peccatori predicat dicit
de doctrina. peccatori in signo nulla te securitas
de tempore blandiatur. nulla te securitas a pe-
nitentie intentione suspendat in cessanter
in corde tuo spes et formido conclamat. Idem de
summo bono. omnis vivit spe et formidine inter
quia nunc illum ad gaudium spes erigit
nunc illum ad formidinem timor gehenne ad
ducit. Augustinus de meditatione. respira peccator respi-
ra ne desperes. spera in eo quem times affuge
ad eum a quo aufugisti. In voca in protinus
quem superbe provocasti. De timore et gaudio.
Gregorius in moralibus cum bona in aliis [illegible]
de necesse est ut exultationem inter formidinem et
formidinem inter exultationem misceamus. quatinus
et de aliorum profectibus caritas gaudeat et de su-
is infirmitatibus cautela circumspectat. Idem sancti
viri cum de quibusdam se viciis ereptos hy-
larescunt magno se metu in ipsa exulta-
tione concutiunt. quia etsi iam de eius labe peri-
culi la tempestatis erepti sunt esse se tamen adhuc
in incerti maris dubiis fluctibus sciunt. Idem
sancti viri sic spe exultant ut pavore [illegible]
sic pavore timent ut spei fiducia exultent.
De timore et amore. Gregorius in moralibus. cum plus
ipsa quod timeamus agnoscimus plus nobis de
deo per miseriam gratiam infunditur quod amemus.
Idem appositus qui quibusdam gradibus proventuum

nostri pedem prius per timorem in primo ponimus et post-
modum per caritatem ad altitudinem ut ab eo quod [illegible]
timet reprimat ut timeat. et ab eo quod iam
timuit sublevetur ut presumat. Augustinus de vir-
ginitate. ama dei bonitatem. time severitatem utrum-
que deus [illegible] esse non sinit. amando enim times ne
amantem et amatum graviter offendis. Idem de fide
ad Petrum. diligentes dei misericordiam metuentes
sed iusticiam nec de remissione peccatorum despe-
remus ut remaneamus in peccatis. Idem de verbis apostoli.
non intrat caritas in contrariam habet secum socium
suum timorem quem introducit quem sed illum castum
permanentem in seculum seculi. Idem super primam canonicam Iohannis.
exhortacione quod comminatur episcopus ama quod pollicetur
episcopus et vilescit omnis mundus. sive promittens sive
terrens. Ieronimus in epistola. vide ut omnia que ex voluntate
eius facias. sciens eius tamen te adhuc
receptam esse in eadem eius timorem et di-
lectionem cum proficis. Idem de [illegible] sanctum facit affec-
tio sancta et ipsa gemina timor domini sanctus et sanctus amor
huius per [illegible] anima affecta velut duobus quibus-
dam brachiis suis dominum amplectitur stringit et tenet
et dicit tenui eum nec dimittam. Idem in epistola [illegible]
quem semel affecit caritas sin virtute esse non sin-
tur metuit [illegible] quod non omnis sollici-
tatur pluribus voluit et in voluit. Idem in sermone
timeamus et amemus ipsum dominum et timeamus pro
nostra indignitate propter ipsius dignationem amemus
non dissimulemus non extollamus in medio est omnibus sese
offerens. De abstinentia et elemosina. Gregorius in omelia. sed quod
est subtrahitur alteri largire ut unde tua caro ac
fligitur inde egentis proximi caro reparetur. Idem
illud ieiunium complacet et ad eius oculos manus
elemosine levat quod cum proximi dilectione agitur quod cum
pietate conditur. Idem in pastorali non deo sed sibi quis ie-
iunat si ea que ad tempus ventri subtrahit inopi-
bus non tribuit sed ventri postmodum offerenda custo-
dit. Iohannes Crisostomus super Matheum. Qui ieiunat sine elemosina nichil ie-
iunium tuum reputatur. sed ventrem impleant
vel inebriante deterior est qui talis est et tamen deterior quam
lascivia crudelitas est difficilior. Glosa. Matheus vi.
deo ieiunat qui eius amore se macerat et quod sibi sub-
trahit alii impendit. De abstinentia et oratione.
Augustinus in epistola. in ieiuniis et vigiliis et omni castiga-
tione corporis quam plurimum adiuvatur oratio. Iohannes Crisostomus super Matheum.
Qui orat et ieiunat duplices habet alas et
ipsis ventis leviores non enim oscitat et tendi-
tur et torpet orans quod patiuntur multi. sed est
igne vehementior et terra superior. ideoque maxime
hic talis demonibus est inimicus et hostis nichil
enim homine orante est potencius. Idem sicut
nec miles sine armis est aliquid. nec arma

sine misericordia. Sic nec oratio sine ieiunio nec ie-
iunium sine oratione. Ysidorus de summo bono. Hoc est perfectum et
racionabile ieiunium quando nobilis homo exterior ieiunat
interior orat. Facilius per ieiunium oratio penetrat
celum. Bernardus super cantica. Abstinebo a vino quia in vino
est luxuria. Aut si infirmus sum medico utar iuxta
consilium apostoli. Abstinebo et a carnibus ne dum nimium car-
nem nutriunt simulque et carnis nutriant
vicia. Panem et ipsum cum mensura studebo sume-
re ne honerato ventre stare ad orandum tedeat.
Idem in sermone. Oratio virtutem impetrat ieiunandi
et ieiunium gratiam promeretur orandi. Ieiunium orationem
roborat. Oratio ieiunium sanctificat et deo repre-
sentat. Idem. Quod nobis ieiunium prodest si relinquatur
incuria. Sublevetur sed per pennam quandam orationis. Glosa.
esse in. prius est mortificare concupiscentiam postea deo
offerre placabilia vota cordis. Glosa. Tho. in. Sola
oratione pinguescit quam macies corporis parit. De
misericordia et oratione. Io. Cris. super Mattheum. In lege scriptum est.
Non intres ante conspectum domini vacuus. Vacuus
intrat ante dominum qui veniens ad orationem nullam e-
lemosinam facit. Idem. Infirma est oratio que elemosinarum largita-
te non est munita. Cesarius in quodam sermone. Oratio que
castitatis iusticie et operibus elemosinarum adiuvatur ex-
cedit mundum, penetrat paradisum, evolat ad ipsum
summe maiestatis angelo offerente conspectum.
De misericordia et iusticia. Gregorius in registro. Ipsa inter dulce-
do cauta sit non remissa, correctio non dilec-
tio non seva sed sic alterum condiatur ex altero ut
et boni habeant amando quod caveant et pravi
metuendo quod diligant. Idem. Bonitatem dulcem.
Bernardus de equitate et idem alia plura. Idem in pastorali.
Disciplina vel misericordia multum destituitur si una
sine altera non teneatur. Idem. Iuxta Pauli vocem
martha tabernaculi cum tabulis virga similiter
et manna una est. Archa cum scripture sacre scienciam in
boni doctoris pectore virga districcionis sic
et manna dulcedinis. Ambrosius in epistola. Beatus
qui et severitatem et mansuetudinem tenet ut al-
tero disciplina servetur altero innocentia non
opprimatur. Nimia enim severitas exterior quam plerum-
que crudelitate in vicium. Ysidorus de officiis. Neque severita-
tem esse durum convenit nec nimiam remissionem
ne aut parvitatem exercere aut susceptum officium ne-
gligere videamur. Ysidorus in [illegible]. Impia iusticia
est humane fragilitati non ignoscere. Non est anima damp-
nare sed emendare potius et corrigere. Idem. Tene
rigorem in discussione iusticie, misericordiam in diffi-
nitione sentencie. Ysidorus de summo bono. Omnis qui recte
iudicat stateram in manu sua gestat. In u-
troque penso iusticiam et misericordiam portat sed per
iusticiam reddit peccatis sentenciam, per misericordiam
peccati temperat penam. Io. Cris. super Mattheum. Iusticia sine
misericordia non est iusticia sed crudelitas sicut misericordia sine
iusticia non est misericordia sed fatuitas. Bernardus super cantica. Sic ten-
dum severitate opus est paterna sit non tyrannica.
Matres nos fovendo patres corripiendo ex-
hibeatis. Idem de consideratione. Iusticie ut iusticia sit
temperancia modum imponit. Noli nimium esse
iustus ait ipse sapiens ostendens per hoc
iusticiam approbatam esse iusticiam quam temperan-
tie moderamine non frenatur. Beda. In omni necesse
est ut rector et subditis et matrem pietatis et pa-
trem exhibeat discipline atque inter hec sol-
licita circumspectione prudentius ne aut distric-
tio rigida aut pietas sit remissa. Idem dicit
beatus Gregorius in registro. Glosa. [illegible] Vera iusticia est cum
nec pietas sine iusticia nec sine pietate
iusticia exercetur quam separate ab invicem dila-
buntur. De continencia et abstinencia et ab-
stinencia. Ambrosius de virginibus. Cibus per summe
potius abstinentie docet vicia nescire quam
docet ciborum nescire incitamenta peccandi in multos
sepe decepit. Hinc propheta dei potestatem sedit et est dominum
libere negavit. Ysidorus de summo bono. Libidinis ignes
fomentis ciborum nutriuntur corporis. Cum quod ab-
stinencia frangit temptacio non invenit. Unde
et tres pueri abstinentes flammam Babilonii in-
cendii et si tetigit non combussit. Idem. Quidam
continentes sic panem cum pondere edunt et
aquam cum mensura sumunt asserentes ad ca-
stimoniam carnis et aque abstinentiam conve-
nire. Io. Cris. in sermone. Ieiunia cessat pug-
na carnis adiutus animam et anime adiutus carnem
nec ultra insurgit ancilla in dominam nec
serviet [illegible] in libertatem sed iniusta [illegible] plura ie-
iuniorum presencia conquiescunt. De continen-
cia et verecundia. Ambrosius de virginibus. Ubique in
virgine comes singularum virtutum est pudor.
Hic individuus debet esse virginitati sine quo non
potest esse virginitas. Idem de officiis. Verecundia
est pudicicie comes cuius societate castitas
ipsa est tutior. Idem in sermone. Omnis pudor
individuus virginitati esse debet sine quo recte
castitas servari non potest. Idem in epistola. Sit inter
nova gravitas, honestas admirabilis, stupen-
da verecundia, mira patientia, virginalis
incessus et vere pudicicie vultus, sermo super
modestus et suo tempore proferendus. Bernardus super cantica.
Verecundia soror est continentie. Nullum ergo manif-
estum indicium columbine simplicitatis et ideo
omnis testis innocentie est et lampas pudicicie mentis.
De continentia et caritate. Gregorius super cantica. Antiquus
hostis castitatem in nobis si sine caritate fuerit

non timet quia ipse nec carne premitur ut in eo cor
luxuria dissoluatur. Aug. de virginitate. Qui nup
tias contemplatus filiorum hominum ex quibus gigne
reris filios hominum toto corde amare speciosum
forma pre filiis hominum. vacat vobis. liberum est a con
iugalibus vinculis. Inspicite vulnera pen
dentis. cicatrices resurgentis. sanguinem mo
rientis. pretium credentis. commercium redimen
tis. hec quanti valeant cogitate. hec in statera
caritatis appendite. et quicquid amoris in nup
cias vestras impendendum habetis illi rependite.
Item de bono coniugii. Illa virgo coniugata intacto
sponso que nec multitudinem sponsi cum
amore unius ex multitudine inquirit. Nec
se vir composuit iam in cetu cogitans que mundi
sunt quomodo placeat viro. Sed speciosum forma pre
filiis hominum sic amaverunt quia cum sicut
maria concipere carne non possent ei corde concep
to in carne integram custodierunt. Item quid in
quirimus. Si omnes vellent ab omni concubitu contine
re unde subsisteret genus humanum. Utinam omnes
hoc vellent dumtaxat in caritate de corde
puro et de conscientia bona et fide non ficta. multo ci
tius dei civitas compleretur et accelararetur
terminus seculi. Quid enim aliud hortari ap
paret apostolus ubi ait cum inde loqueretur. vel
lem omnes homines esse sicut me. Item in epistola. Ca
stitas sine caritate lampas est sine oleo.
subtrahe oleum. lampas non lucet. tolle cari
tatem. castitas non placet. Sed o quam pulcra
est ut sapiens clamat. casta generatio cum
claritate. Item super esse. quod claritas est ante
lume non enim est a sole est. sic absque caritate
seu iusticia continentie nichil penitus est. De
continentia et humilitate. Gregorius in moralibus. sic mentem
necesse est per mundiciam erigi. ut eam sol
licite debeat in humilitate sustineri. Item
per humilitatis custodiam servanda est mundicia
castitatis. Qui cum pie spiritus subdito premitur
caro illicite super spiritum non levatur. Aug. de
virginitate. Sapientes virgines esse docet ne
lampades earum extinguantur. quod [illegible] sapien
tes si non alta sapientes. sed humilibus consencien
tes. Item quia perpetua continentia maxime virgi
nitas magnum bonum est in sanctis dei vigilantis
sime cavendum est ne superbia corrumpatur. Item
Talibus sequuntur agnum et si non quocumque ierit certe
quousque potuerint. coniugati humiles quam super
bientes. Item nec simulare debet virgo humilitatem
sed exhibere. dominium laus humilitatis maior super
bia est. Item [illegible] ydem. melior est virginalis inte
gritas quam pudicitia coniugalis quod dubitatur.

tum sicut tenens superbiam et tua mater humilita
tem. melior mater erit quam filia non dubito propter
humilem matrem superbe virgini. Ambrosius super
lu. decet ut quanto castior virgo tanto hu
milior sit. noverit de se quod semoribus sit ma
gistra humilitas in qua est perfectio castita
tis. Bernardus. Sic mirus pulcra coniunctio virgi
nitatis et humilitatis nec mediocriter placet
deo illa anima in qua humilitas commendat virgi
nitatem et virginitas exornat humilitatem.
Item potes sine virginitate salvari non potes
sine humilitate. potest inquam placere humilitas que
virginitatem deplorat amissam. sine humilita
te autem audeo dicere nec virginitas marie pla
cuisset. Item sine [illegible] continentia non habet meritum
apud deum que gloriam requirit humanam. Ideoque
in actione opus est et puritate intentionis qua
soli deo mens nostra placere appetat et vale
at inherere. De actione et contemplacione. Gregorius
super eze. activa in necessitate. contemplativa in
voluntate est. illa in servitute. ista in liberta
te. Item sicut bonus activus ordo vivendi ut
ab activa in contemplativam tendatur. Item plerumque
a contemplativa animus ad activam reflectitur
ut quod contemplativa mentem accenderit perfectius
activa teneatur. Item amor dei ad contemplationem.
amor vero proximi pertinet ad activam. contempla
tiva maior est. Gregorius de gustu. Item in moralibus marthe
cura non reprehenditur marie vero laudatur. quia
magna sunt active merita. sed contemplative po
tiora. unde nec auferri umquam marie pars dicitur.
quia active vite opera cum corpore transeunt.
contemplative autem gaudia melius ex fine
convalescunt. Item humanum genus. Gregorius [illegible] de predi
catoribus bonis. Item qui culmen apprehen
dere perfectionis nituntur cum contemplationis arcem
tenere desiderant prius se in campo operis
exercicium probant. Richardus de sancto victore. activa vita
mundanis bene utitur. contemplativa vero mundo
renuncians soli deo vivere delectatur. Item quia
prius. Gregorius de accidia. Aug. de civitate dei. ex tribus vi
te generibus. ocioso. actuoso. et ex utroque com
posito. quamvis salva fide quisque possit in quo
libet eorum vitam ducere et ad sempiterna premia
pervenire. interest tamen quid amore teneat veri
tatis. quid officio caritatis impendat. nec sic
esse debet unusquisque ociosus ut in eodem ocio utilitatem
non cogitet proximi. nec sic actuosus ut contempla
tionem non requirat dei. Item ocium sanctum querit ca
ritas. veritatis negocium iustum suscipit neces
sitas caritatis quam sarcinam si nullus imponit percipi
ende atque intuende vacandum est veritati. Bernardus in apolo-

nec iacob nisi cognita prius lya desideratos in
rachelis amplexus meruit obtinere. Idem super cant.
Aliter sane efficitur mens fructificans. Ubi
alibi fruens verbo. Illic sollicitat necessitas proxi
mi, hic invitat suavitas verbi. Et quidem leta
in prole mater, sed in amplexibus sponsa letior. Sunt
cara pignora filiorum, sed oscula plus plus de
lectant. Idem ex bonis operibus in fide non ficta in
dictis recipit consolationem mens assueta qui
etis quoque. Gregorius super ezech. ut assolet contemplationis sub
trahitur. Idem in sermone. Bonum acquirent gradum
qui bonum ministraverunt, forte melior est qui bonum
vacaverunt deo. Optimum autem qui perfectus est in utroque.
Idem optimam partem elegit maria. Licet non
minoris fortasse meriti sit apud deum humilis con
versatio marthe. Sed de electione maria lauda
tur. Quoniam illa quidem ordo est, ad nos spectat nobis
eligenda. Hec vero si iniungitur patienter est tollanda.
Idem aliter ut qui deo vacat ad tumultuosam
aspiret fratrum officialium vitam. Idem felix do
mus. Sermo de reli. De sciencia et humilitate. Gregorius
in mor. Cum summa cura providendum est ne accep
ta sapientia cum ignorancie tenebras illu
minat, lumen humilitatis tollat, et iam sapi
enciam esse nesciat. Quasi virtute locucionis fuge
at elacionis tamen velamine cor loquentis obscu
rat. Idem G. de inclinacia qre li. n. Omne quod
scit sese mens deprimat, ne quod virtus
sciencie congregat ventus elacionis tollat.
Idem sancti viri ut humilitatis in se virtutem custo
diant cum quedam mirabilia sciunt illud ani
mentis oculos student revocare quod nesciunt
ut cum ex parte alia infirmitatem suam considerant,
ut ex ea parte qua provectus est cor se
animus non extollat. Sciencia est enim virtus
est humilitas autem custos virtutis. Ypo. in disputa
cione. Sermo de studentibus li. I. ibidem disputare
studeo. De sciencia et caritate. Gregorius in mor. Cum caritas
edificando non erigit, scienciam inflando perimit. Idem
super ezech. Inter caritatem et scienciam testis est bona
operacio. Que si fortasse defuerit profecto cer
tum est nec cognovisse te deum, nec diligere proxi
mum. Idem sepe dum corda. G. li. iii. de discordia
anime. Super Io. Sciencia cavenda est ne inflet. Ergo
amare scienciam, sed ante pone caritatem. Quia
caritas edificat et non permittit inflari scien
ciam. Idem ad fratres de sentencia iacobi. Sicut mors anime
avellitur a sensibus carnis sic caritas a concu
piscenciis carnalibus. Huic subserviunt sciencia
tum est utilis, nam sine illa inflat. Idem spiritualis
hos. G. de discussione vel de dili. soliloquio et absque
sciencia dignitatem omnis esse inutilem, et scien

ciam absque virtute dampnabilem. Idem super cant. Cibus
indigestus et qui bonam non habet decoctionem,
malos generat humores, et corrumpit corpus,
non nutrit. Et multa sciencia ingesta stomacho
anime qui est memoria si decocta igne caritatis
non fuerit. Idem sicut bonum. Sermo de relig. De scien
cia et doctrina. Gregorius super ezech. Sancti viri amando
discunt quod docendo proferunt. Idem in past. Cum
spirituale aliquid a subditis pastori inquiritur
valde est ignominiosum si tunc querat discere
cum questionem debet enodare. Idem plerique dum metiri se
nesciunt que non didicerunt docere concupiscunt qui
pondus magisterii tanto levius estimant
quanto vim magnitudinis illius ignorant.
Aug. in epistola ad discendum quod opus est nulla
etas mihi sera videri potest. Quia et si senes ma
gis decet docere quam discere magis tamen volo
discere quam quod doceam ignorare. Ioh. Criso. de
compunc. cordis. Non confundamus divinas litteras,
sed sancti spiritus sentencias propriis sentenciis per
intamus. Ieron. in epistola. Multo tempore disce quod do
ceas. Nec laudatoribus tuis immo irrisoribus
aurem libenter accomodes. De vita et doctrina. Gregorius
in mor. Cum antiquus caro restringitur, cum mens
virtutibus exercetur restat ut loquendo doce
at vitam quam moribus ornat. Idem spiritualis quisque pre
dicator studet summopere quod maleficos rumores
ad incitamentum et defende loquendo quod vivit et orna
re vivendo quod dicit. Idem in past. Illa vox li
bencius auditorum cor penetrat quam dicentis
vita commendat. Idem boni predicatores plus pec
camina fletibus curent et quam aliorum sunt pu
nienda denunciant tamen quam illa exhortacionis
insonuit omne quod locuturi sunt operibus cla
ment. Ypo. de sacramentis vo. Tam vita quam doctrina cla
re debet esse doctor. Nam doctrina sine vita arro
gantem reddit, vita sine doctrina inutilem facit.
Idem unusquisque doctor et bone actionis et bone pre
dicacionis habere debet studium. Nam alterum sine
altero non facit perfectum. Io. Cris. in sermone. Adi
cit doctrine auctoritatem bona vita doctoris. Ambrosius
de officiis. Vir iustus et dictis et rebus prudens. Nam
si exercitatus sit sermonibus, desidiosus moribus,
prudenciam suam factis reprobat. Ieronimus in epistola. Prius
faciamus et postea doceamus ne doctrine aucto
ritas cassis sermonibus destruatur. Aug. de
confess. Surgunt indocti et rapiunt celum et nos
cum doctrinis nostris sine corde ecce ubi volu
tamur in carne et sanguine. Bernardus in sermone. Est tamen
lucere vanum tantum ardere parum, ardere et lucere perfectum.
Gregorius in mor. Multum intenebris [illegible] vir
tute plenius que supra de se que ex

de ce

hibent aliorum more nobis desuper lucent. Isidorus
qui plenissime intelligere appetit qualis est
tales inuicem debet conspicere qualis non est. ut ex bonorum
forma metiatur quantum ipse deserto bono de
formis est. Isidorus qui uitam precedentium patrum
conspicit. quam inse gemere debeat subtilius agnos
cit. Isidorus sepe cum nos. Bernardus de uerecundia. Isidorus moyses
numquam peccatores ad lamentum penitentie redirent si
nulla essent bonorum exempla que eorum mentem traherent.
Idem in omelia de bono opere proximi plerumque ex... et
tamen pro intencionem qua deo soli placere querimus
super opera sua celare. Isidorus ad amorem dei et proxi
mi plerumque corda audientium plus excitant exempla quam uerba
excitantur. Isidorus qui sedo uiro. Bernardus de societate b.
ysi. de summo bono. Exempla uirtutes sanctorum ad exem
plum nobis proposita ut quanto de imitatione
eorum conuerti possunt nobis iusticie premia tan
to de perseuerantia mali sunt grauiora
tormenta. Isidorus reprobi non attendunt documenta
bonorum que mittent ad melius. sed proponunt
sibi exempla peiorum qui ad suorum morum pra
uitatem utuntur in peius ambo super lucem
exemplo plurium corrigunt. Isidorus de patriar
chis sanctorum uita ceteris norma uiuendi est. Idem
de off. uita nobis sit maioris discipline
speculum non cathedratis commentarium. Seneca in
epistola sermo uiui et efficax est opus facile
faciens suadibile quod dicit demonstrat facibi
le quod suadet. Idem in ser. Nullum consilium me
lius arbitror quam est tuo fratrem docere stude
as quod oporteat que non oporteat fieri prouocans
eum ad meliora et consulens ei non uerbo nec
lingua sed opere et ueritate. Sed in exempla instru
endi est uirtutibus exemplis. De fama.

Grauis ... quamquam graue sit aut xlvii.
opinionem tuam aut alienam odio refugias
et tecummet ... nullius suasionem contenas
Isidorus eius quod unde me non licet bona me pascit
opinio. Idem in moralibus fama a bono opere uires
accipit et fauoris gratiam. a claritatis lu
men aspergit. Idem de aliena uita lux que
illius opinione clara ostenditur. huic. quam per
gentem sanctitatis exempli lumen prebetur. Idem
non numquam in sancti uiri de bona sua opinione gau
dent. sed cum per hanc ad meliora proficere
audientes pensant. Isidorus laus sua iustos
cruciat. iniquos exaltat. sed iustos dum
cruciat purgat. iniquos dum letificat
reprobos monstrat. Idem uirtutes proficien
cium in noticia ceterorum hominum quasi suauitate
fragrantis odoris ... sicut ex aliena opinio
ne proficiunt. sic plerumque si laudabilibus fa
mentem et tendimus a uirtute uacuamur. Augustinus
de moribus et uita sua qui nos amant querunt
quid laudent in nobis. qui autem oderunt. de
trahunt nobis. Nos autem in medio constitu
ti adiuuante domino deo nostro et uitam nostram et
famam. sic custodire debemus ut non erubes
cant detractoribus laudatores. Idem de uir
ginitate in omnibus spiritualibus debeas quibus seru
iunt ... consilia ... caueat dicens
esse. ne forte cum mala uita non sit per lasciuiam
mala sit fama per negligentiam. Isidorus nobis necessaria
est uita nostra aliis fama nostra utrumque quod aliis
ministramus accedit ad salutem ad nostram quorum
redundat utilitatem. Isidorus multos misericor
dia. Bernardus de doc. bo. Ros in exempla. multum in utram
que partem credito fama mentitur et tam de
bonis mala. quam de malis bona falso ore con
celebrat. Idem caueto omnes suspiciones.
et quidquid probabiliter fingi potest ne fingatur
caue de uita. Idem fuge personas in quibus pote
male conuersationis esse suspicio. nec paruum
habeas illud de tuo sufficere in conscientia mea non
curo quid de me loquuntur homines et certe a
postolus prouidebat bona. non solum coram deo.
sed et coram hominibus ne per illum nomen dei blasphe
maretur in gentibus. Isidorus teneant res in feminis
fama pudicicie est quasi flos pulcherrimus cito
ad leuem marcescit auram leuique fla
tu corrumpitur. Idem super ... ualidos et constantes ...
est eos esse qui super alios ... nec non et lo
... in se atque ad superna ... uirtutis
attollentes qui et boni fidei sue et conuersationis ...
odorem spargentes dicere cum apostolo possint christi bo
nus odor sumus deo in omni loco. Isidorus ... quid ui
... conteritur candore. sicut ... qui non potest odor
fame ... odor fame nec excusare sufficit
et conscientie decolorans. prouidebis tamen semper quod intus est
... uirtutis bona sit tam coram deo sed coram
ho... Isidorus sufficere. De tirocin. Idem
de consid. mente tue personis et malos et malas
preterea species deuitare in aliis et conscientie malos fa
me consulere. Isidorus esto fortis in fide. de te ... in
gloria et pluris imitatorem dei fortitudo tua
fiducia fides conscientie de te ... splendor bone
opinionis. De afflictione. xlviii.

Grauiter ... pena plerumque si afflicti animum
... finis est culpe precedentis si eum
ad timorem domini mine ... necatur penes se
quantus. Isidorus inter flagella positos flagella digna
conuerte ... spiritualis ... et sem
... actus magis dona prouocare. Isidorus aduersitas
que bonis uotis obicitur probatio uirtutis est non

i dieū replicōnis. Ið i oīpotente do ē ētalī
diuia ē quā p bono ope adulātas. ad i h mdo
recipit. ut plena uices in etna retribucōē
seruet. Ið ipsū maloꝝ societas ꝑgacō bonoꝝ
ē. Ið dubiū nō est. G. de inimicicia. Ið imoꝝ
sic aromata fragliciā suā ñ n̄ tum i cen
dunt expandūt ita sci uiri oē q̄ uirtuti
bꝫ redolet i tribulacōne i notescunt. Ið fla
gella bonoꝝ aū incia ꝑpetrata purgant
aū q̄ potant ꝑpetrari futura deuitant. Ið
cū p ulcū eoꝝ oīpotens ꝑcutit ꝫ cōdolens est
miserie ꝑcussi ꝫ cōgaudens iusticie iudicis.
Ið elā unicuiqꝫ inent tbꝫ incbꝫ ul' labo
re cōiūcionis ul' temptacōe p bomo. ul' forni
dine dolonis attrīte. atqꝫ ita attrīcōe purga
ta libat. Ið pena i erogat si aetus quis
uacie amat. Ið nc p sptas animū iudicat
nc adulitas immetū celat. Ið pla. G. de eta
mine. Jo. ct. i ser. sic pluma mitti deicē
dens eleuat semia. sic ꝫ tblo aiam mitit
erigit delidiū. Ið qui adulat uirtute suā
destruūt nob ū p paciām coronas ꝑparant.
Aug. de pastoribꝫ. si excepē es a passione fla
gelloꝝ exceptē es a nuo filioꝝ. Ið in epla. troꝫ
templuū potatū qui incate oppugnat multas foꝛ
tibꝫ gliosa p lō est mrstīns p ticlosa temptacō
Ið sr. Gen. adlio. ꝑpe tibi homo i temptacōibꝫ
tua i notescet. ꝫ uite salus illa ꝑpetua q̄ tur
pit amissa ē p uoluptate fortiter recipit
p dolore. ꝑsi in hyno. adusta corporis aiē reme
dia sunt. egritudo carne uulnerat mēte curat.
langor eū uicia excoquit. langor uires libidis ꝫ
frangit. Ið de subo. uiri sci pl' formant p spa
q̄ adusta. qꝛ di suos p spa deciunt. adusta uo
erudiunt. Bn. sr. qui hitat. bonū m̄ dñe tbla
ri dū m̄ ꝑfelix meū q̄ regnare sn te. epulari
sn te. sn te gliari. bonū m̄ i tbl'one magꝫ amplec
ti te i camino hre te mecū q̄ eē sn te ul' i ce
lo. qd eī m̄ ē i celo ꝫ a te quid uolui sr̄ terram
Ið sr. ce. i pet. S. de martyrio De martyrio. lxx.

Ertes mres. sic lð. cyprian ait. martyre
ñ facit pena s; cā. Ið moni. mora ꝑple
cte martyriū i aꝑto ope ē. ferre uo cōtume
lias. odiente diligere martyriū i occulta co
gitacōe. Ið hē pax nra martyriū suū qꝛ si
carnis colla ferro ñ subdimꝰ. spūali tñ
gladio carnalia delidia trucidam. ꝑsi i eccl.
duo sunt martyria gnā. unū in aꝑta passio
one. altēm i occulta aī uirtute. nā multi hostiū
i sydias tolantes ꝫ cunctis carnalibꝫ desi
deriis resistentes p h qd se oīpotenti do i
corde mactauerūt ꝫ pacis tpe martyres fa

sunt. Jo. cs. inter. hē paupertas martyriū
suū ꝫ egestas bñ tolata fac martyriū. oꝛe
gestas p xpm nō ꝑ necitate. Ið in legen
da sce paule nō solum effusio sanguinis i cofes
sione reputat martyriū. oꝫ deuote qꝫ mēs
seruit cotidianū martyriū ē. Ið in epla. B. ē
dola tibus cum sang'o sanguine cōpensat. ꝫ
redempti tore ꝫ p redemptore libent occū
bimꝰ. quis socioꝫ sn̄ etamie ꝫc. G. de etamie
Aug. de ci. dī. quicūqꝫ ē n̄ ꝑcepto regnacōis
nis lauacro p ꝫ cōfessione moriunt tm eis
ualꝫ ad dimittenda pcca quātū si abluerent
sacro fonte baptismatis. Ið quāto erit ardoꝛ ipetꝰ
belli tanto maioꝛ gl'ia n̄ cepenti. tanto den
sioꝛ corona martyris. Bn. sr. ce. stat mar
tyr tripudians ꝫ triumphans toto lꝫ lacero
corpe ꝫ rimante latia ferro ñ m̄ fert fortitē
si alacrite sacrit sacrū e carne sua ebulli
at ebullire sanguinē. ū g' tutus aīa marty
ris nēpe tutus nēpe i pet. nēpe i uiscerꝫ ihu
Ið i petra hitans qd mir si i modu pet̄ durint.
oꝫ ñ h mirū si exul a corpe dolores ñ sen
tiat corporis nꝫ h fac stupor s; amor. Sūbtat
eī sensꝰ nō admittit nō deē doloꝛ si cōtemp
nit. Ið inter. ē martyrium gen' ꝫ effusio q̄dam
sanguinis i cotidiana corporis afflictōe. ē ꝫ bapti
ās i cōpunccōe cordis ꝫ lacrimaꝫ assiduitate.
sic qppe i finis ꝫ pusillis corde necē ē ut
q̄ semel ponie p xpo ñ sufficiunt saltē mīa
ꝑa q̄dā s; diuturniora martyrio sanguine ef
fundanti. sic ꝫ bapti sacramētū qm itari ñ lꝫ hiis
qui sepi i multis offendūt frequencioꝛi ablucōe
suppleri. De gloria. l.

Ertē i mor qꝛ nihat una ē uel' discrecō op
ium est in illa ꝑculdubio discrecō digni
tatū. ut ē qd hic alius aliū mito supat. ī
lic ali' aliū retbone transcedat. Ið sup d. Iob
viij. donec impleat os tuū ꝫc. i illa etna pa
tria tū uiroꝫ ment i exultacōem rapit. lingua
i cantum laudis eleuat. Ið t uicinqꝫ mite
au abel' ocul' m̄bꝫ oꝫ corpulencia fib absodit.
oꝫ patebit corporalibꝫ ocul' ipa corporis armonia.
liceꝫ uncqꝫ tunc erit cōspicabile. alen sic nē
eē nō pot cōspicabil' g. Ið sic hii qui adhuc
uiuentes sunt mortuoꝫ aīas q̄ loco hētur
ignorant. ita mortui uitā i carne uiuencia
um post eos qlit disponant nesciūt. qꝛ uita
spc longe ē a uita cārnis ꝫ sic corpea atqꝫ in
corpea diuisa sunt gnē. ita i discrecō cognic
qd tñ de aīabꝫ scīs sentiend' ñ ē. qꝛ q̄ intē oīpo
tentis dei claritatē uidet nllō m̄ credend' ē
qꝛ sit foris aliqd qd ignorent. Ið qui ad ipsa

fontem uite uehementius erit nobis delectabilis in presentia si-
tis simul atque satietas. Sed longe aberit a sa-
cietate necessitas, longe a satietate fastidium, quia siti-
entes satiabimur et satiati sitiemus. Idem eterna con-
templatione agetur ut omnipotens deus quo magis
uisus fuerit eo magis diligatur. Idem in illa resurrectio-
nis gloria erit corpus nostrum subtile quidem per effectum
spiritualis potentie sed palpabile per ueritatem nature. Idem in
omnibus credendum est quod ante retributionem extremi iu-
dicii iniusti in requie quosdam iustos conspiciunt
ut eos uidentes in gaudio non solum de suo sup-
plicio sed de illorum bono crucientur. Iusti uero in tor-
mentis semper intuentur iniustos ut hinc eorum
gaudium crescat quia malum conspiciunt quod mi-
sericorditer euaserunt, tantoque erepti suo maiores
gratias referunt quanto uident in aliis quod ipsi perpeti
si essent derelicti potuerunt. Idem in dyalogo sicut electos
beatitudo letificat, ita credi necesse est quod a die exi-
tus sui ignis reprobos exurat. Augustinus de ci-
uitate dei: erit illius ciuitatis et una in omnibus et inse-
parabilis in singulis uoluntas libera ab omni malo
liberata et impleta omni bono, fruens indeficienter
eternorum iocunditate gaudiorum, oblita culparum,
oblita penarum, nec tamen sue liberationis oblita
ut liberatori suo non sit ingrata. Quantum ergo at-
tinet ad scientiam rationabilem memor erit preteritorum
etiam malorum suorum; quantum autem ad experimentalem sensum
prorsus immemor. Idem pax celestis ciuitatis est
ordinatissima societas fruendi deo et inuicem in
deo. Idem quanta erit illa felicitas ubi nullum erit ma-
lum, nullum latebit bonum, uacabitur dei lau-
dibus qui erit omnia in omnibus. Nam quid aliud
agetur ubi neque ulla desidia cessabitur neque ul-
la indigentia laborabitur nescio. Idem ipse fi-
nis erit desideriorum nostrorum qui sine fine uidebitur,
sine fastidio amabitur, sine fatigatione laudabitur. Hoc
munus, hic affectus, hic actus profecto erit omnibus
sicut ipsa uita erit communis. Idem in nobis ipsis dei ima-
gine renitentes tamquam minor ille euangelicus
filius ad nosmet reuersi surgamus et ad illum rede-
amus a quo peccando recesseramus. Ibi esse nostrum non
habebit mortem, ibi nosse nostrum non habebit errorem,
ibi amare nostrum non habebit offensionem. Idem aberit
omnis deformitas, omnis infirmitas, omnis tarditas
omnisque corruptio et aliquid aliud illud non decet
regnum in quo resurrectionis et promissionis fi-
lii equales erunt angelis dei si non corpore, non etate,
certe felicitate. Idem ita deus erit nobis atque conspi-
cuus ut uideatur spiritu a singulis nobis in nobis in-
uicem, uideatur ab altero in altero, uideatur in se ipso, uide-
atur in celo nouo et in terra noua atque in omni que
tunc fuerit creatura, uideatur et per corpora in omni

corpore quocumque fuerint spiritualis corporis oculi a-
cie peruenientes directe. Patebunt et cogitationes
nostre inuicem nobis. Idem de trinitate: contemplatio est merces
fidei cui mercedi per fidem corda mundantur sicut
scriptum est: mundans fide corda eorum. Idem illud
quod agit iusticia [illegible]. li. ii. de [illegible]. Idem
li. iii. de li. ar. tanta est pulchritudo iustitie,
tanta iocunditas lucis eterne, hoc est incommu-
tabilis ueritatis atque sapientie, ut et si non liceret in ea
amplius manere quam unius diei mora, propter hoc solum
innumerabiles anni huius uite pleni deliciis et circum-
fluentia temporalium bonorum recte meritoque contemp-
nerentur. Non enim falso aut paruo affectu dictum est: quoniam me-
lior est dies una in atriis tuis super milia. Idem
in ser. tunc non perfruemur non solum fratribus sed nec con-
cupiscentiis cum illam faciem uidebimus que
uincit omnes concupiscentias. Tam enim dulcis est facies ue-
ritatis tam pulchra ut illa uisa nil aliud placeat. Delectationi
satietas erit insatiabilis, nullum fastidium, semper e-
surientes semper saciemur. Idem de conflictu: recedat
a me amor presentis seculi in quo omnes sic ui-
uificantur ut deinceps moriantur, et succe-
dat amor futuri seculi in quo omnes sic uiui-
ficantur ut deinceps non moriantur. Ibi nulla ad-
uersitas turbat, nulla necessitas angustat, nulla
molestia inquietat, sed perhennis leticia regnat.
Io. cr. s. Io. Si et ter bis et milliens [illegible]
bi illa potiuntur requie quadam miseri et ter mi-
seri et infinite si qui a beatitudine illa se ipsos
abiciunt. Fulgentius in epistola: sicut per speculum
[illegible] terrena nobis in sensio administrat qua nos
ipsos et ipsum speculum et quicquid presens adest uide-
mus, sic per speculum diuine claritatis et ipsum
deum uidebimus quantum possibile erit cre-
ature et nos ipsos ibi et alia cognoscemus.
Bernardus super cantica: qui replet in bonis desiderium anime et
ipse rationi futurus est plenitudo lucis, ipsi uolun-
tati plenitudo pacis, ipse memorie continua-
tio eternitatis. Idem quare tristis es anima mea
et quare conturbas me. Spera modo quam adhuc [illegible] illic
cum error in debita ratione, audeamus dolor
atque memoria timor omnis recesserit et successerit
illa quam speramus mira serenitas, plena sua-
uitas, eterna securitas. Idem inter quedam etiam
rationale nostrum et scientiam et ignorantiam conflictatur [illegible]
habitus et priuatio. Sic etiam concupiscibile desiderium et con-
temptus et ira id quod dicitur irascibile et leticia
prestitura uicat. Implebitur ergo deus rationale nostrum
luce sapientie ita ut penitus nobis non desit in illa
scientia. Implebitur concupiscibile nostrum fonte
iustitie ut omnes desideremus eam et eam penitus
repleamur. Sicut scriptum est beati qui esuriunt

re. pro quantum iusticiam quorum respice dicitur anima respu
et. quinecessario dicitur concupiscere et cupiscet et ex his
tribus magis appetet quod magis sunt appetendum.
Iam uero quod dicitur in nobis insaciabile cum repleuit
deus. perfecta erit in nobis tranquillitas et in
summa iocunditate atque leticia repleuimur pa
ce diuina. Hec sicut replebit animas nostras deus cum fuerit
perfecta in eis sciencia. perfecta iusticia. perfecta leticia
sic replebit maiestate eius omnis terra nostra cum
fuerit corpus inmortale agile agile inpassi
bile configuratum denique corpori claritatis sue
Hec eterna omnium beatorum erit contemplacio facie
ad faciem dominum intueri et dulcedine sui saturi
tas saciari. ut semper super habitare super habere uelint eius
uisione sui defectum perfrui. Anselmus de similitudine. partes
beatitudinis sunt pulcritudo. agilitas. forti
tudo. libertas. sanitas. uoluptas. longeui
tas. sapiencia. amicicia. concordia. honor. po
testas. securitas. gaudium. Ista uero et eciam omnes
que ipse sex ipse cum alia quoque ab hominibus appetuntur et
quae. notandum quod vii. priores istius beatitudinis par
tes ad corporis beatitudinem. vii. que posteriores ad
animam pertinent. Hec in illa uita pulcritudo iustorum
solis pulcritudini que septempliciter quam nunc sit splen
didior est adequabitur. Hec uelocitas nos tanta conco
mitabitur ut ipsi angeli dei quam celeres sumus qui a ce
lo ad terras et eos dicto citius dilabuntur. Hec in
futuro sic unusquisque fortis erit ut terram si uel
let etiam commouere posset et si eos in uultu ibe
tibus ut nec in unces amouere quat ab oculis suis.
Hec gaudium erit uisio intus et extra. gaudium
circum atque deorsum. gaudium certum uera ut
que gaudium plenum. Idem et nulli sciet cuncta
que deus fecit scienda tam ea que preterita quam
ea que postmodum sunt in aliquibus omnes ibi
ab omnibus singuli cognoscuntur nec quem ex eis late
bit que patria qua gente quis editus
fuit uel quid in uita sua fecit. si autem fuit ma
lus uia eius capiat prius tantus urgebis dolo
ribus ut non solum insipiens uerum in eis fiat
amens. Hec libertas in illa uita si bonus fuit nil
pacietur quod nolet dicitur agere permittet quodcumque
uoluerit. si uero fuit malus ad omnia que noluit co
getur et ab omnibus que uoluit prohibebitur.

[illegible] lib. 2 c. [illegible]
[illegible]tio p[er]sone lib. 3 c. 38.
[illegible]ccatus lib. 1 c. 16.
[illegible]ctio lib. 4 c. 48.
[illegible]ffectio lib. 3 c. 41 It[em] lib. 4 c. [illegible]
[illegible] lib. 4 c. [illegible]
Ambitiosus lib. 1 c. 20.
Angelis lib. 1 c. 8.
Argutio lib. 3 c. 36.
Auaritia lib. 3 c. [illegible]
Auait lib. 3 ca. 20.
Auditor ubi[illegible] li. 1 ca. xviii.
Assensio lib. 4 ca. 21.

Beatitudo li. 2 ca. 40.
[illegible] li. 1 ca. 33.
Bonitas li. 4 ca. 23.

[illegible] lib. 2 ca. 24.
[illegible] li. 2 ca. 18.
[illegible]
[illegible]
[illegible] li. 2 ca. 2.
[illegible] li. 4 ca. 21.
[illegible]

[illegible] li. 2 ca. 23 It[em] li. 4 ca. 38.
[illegible]lor li. 2 ca. 43 It[em] li. 4 ca. 42.
[illegible]onu[m] li. 2 ca. 40.

Elemosina li. 2 ca. 24.
Ex[illegible] li. 1 ca. 19.
Equitas li. 4 ca. 39.
Eucharistia li. 1 ca. 3.
Exemplum li. 4 ca. 46.
Exercitiu[m] li. 4 ca. 4.
Excusatio li. 4 ca. 6.

Fama li. 4 ca. 41.
Familiaritas li. 3 ca. 26.
Fenerator li. 1 ca. 40.
Feruor li. 4 ca. 24.
Fides li. 2 ca. 23.

Gloria li. 4 ca. 40.
Gratia li. 2 ca. 16.
Gula li. 2 ca. 12.
[illegible] ca. 36 It[em] li. 4 ca. 20.

[illegible] li. 1 ca. 1.
[illegible] li. 3 ca. 25.
[illegible]litas li. 4 ca. [illegible]

I[gn]orantia li. 3 ca. 29.
[illegible]
[illegible] ca. 40.
I[n]tellige[n]s [illegible] 2 ca. 20.
[illegible] 40.
[illegible] ca. 21.
[illegible] ca. 4.
[illegible] ca. 8.
[illegible] 9.
[illegible] li. 3 ca. 40.
[illegible] ca. xl[illegible]
Iustitia [illegible] 2 ca. [illegible]
Iudicio li. 1 [illegible] 30.

[illegible]ritas li. 2 ca. 24.

[illegible]na [illegible]
[illegible]ctio li. 4 ca. 22.
[illegible] li. 3 ca. 44 It[em] li. 4 ca. 44.
Luxuria li. 2 ca. 12.

Maria mat[er] domini li. 1 ca. 4.
Martirium li. 4 ca. 40.
[illegible] li. 2 ca. 22.
[illegible] li. 4 ca. 36.
[illegible] li. 2 ca. 28.
[illegible] 41.
[illegible]
[illegible]
[illegible] ca. 22.
[illegible] 21.
[illegible] 4 ca. [illegible]
[illegible] 28.
[illegible] ca. 8
[illegible]
[illegible]

[illegible]ligens li. 1 ca. 11.
[illegible]ator li. 1 ca. 48.
[illegible] li. 1 ca. 46.
[illegible] li. 1 ca. 20.

O[bo]edientia li. 2 ca. 43 et 44.
O[illegible] li. 3 ca. 28.
Ob[illegible]natio li. 3 ca. [illegible]
[illegible]patio li. 3 ca. 4.
Oratio li. 2 ca. 21 et 48.
Ornatus li. 3 ca. 20.

Patientia li. 2 ca. 22.
Pax requirit [con]cordia.
Paup[er] li. 1 ca. 42.
P[illegible] li. 2 ca. [illegible]
Penitentia li. 2 ca. 11.
Pena [illegible] i[n] d[e]afflictio[n]e.
P[er]seuerantia li. 2 ca. 38.
P[er]fectus li. 1 ca. 24.
P[er]ple[illegible] li. 2 ca. 18.
Potes[tas] li. 1 ca. 4[illegible]
P[re]l[a]tus li. 1 ca. xi et 12.
Predicator li. 1 ca. 18 et 14.
Promi[illegible] li. [illegible] ca. 30.
Profitie[illegible] li. 1 ca. 38
P[ro]sp[er]itas li. 3 ca. 18.
Propinq[ui]tas li. 3 ca. 21.
Prudentia li. 2 ca. 21.
Pudicitia requirit [illegible]

Quatuor affectiones li. 3 ca. 18 et li. 4 ca. 40.

Regratiatio li. 4 ca. 21.
Religio li. 4 ca. [illegible]
Religiosus li. 3 ca. 21 et 28
Remissio li. 3 ca. 31
Remorsus li. 3 ca. 2.
Renuntiatio li. 4 ca. 11.

Sapientia li. 3 ca. 22 It[em] li. 4 ca. [illegible]
Sa[illegible] requirit [illegible] li. 4 ca. 32.
Sa[cer]do[s] li. 1 ca. [illegible] et 21.
Satisfactio li. 2 ca. 20.
Scandalum li. 3 ca. 20.
[illegible]tas li. 3 ca. 9.
Simplicitas li. 4 ca. 13.
Scientia [illegible] li. 2 ca. 20.
S[illegible]atio li. 3 ca. 24.
Solitudo li. 4 ca. 18
Spes li. 2 ca. 28.
[illegible] triplex li. 1 ca. 39.
Stultitia li. 3 ca. 20.
Stultiloq[ui]um [illegible]
li. 3 ca. 2.
Studio li. 1 [illegible]
Subditus li. 1 [illegible]
[illegible]
[illegible] li. 3 ca. 6

Taciturnitas li. 4 ca. 3.
Tactus li. 2 ca. 21.
Temperantia li. 1 ca. 34

[illegible]
T[illegible]
T[illegible]
It[em] li. 4 ca. [illegible]
Tranquillitas li. 4 ca. 2.
Tribulatio li. 4 ca. 48
ubi de afflictio[n]e.

V[illegible] li. 2 ca. 6.
Vanagloria li. 2 ca. 21.
Ve[illegible] li. 4 ca. [illegible]
V[illegible] li. 1 ca. 40
Virgo li. 1 ca. 38.
V[illegible] li. 2 ca. 21 [illegible]
It[em] v[ir]tutu[m] [con]nexio li. 4 [illegible]
V[illegible] li. 3 ca. 46.
V[illegible] li. 2 ca. [illegible]
It[em] [illegible] li. 3 ca. 24.
V[illegible] li. 2 ca. 38.
[illegible] li. 3 ca. 1 It[em] li. 4 ca. [illegible]
V[illegible] li. 3 ca. 16.
[illegible] li. 4 ca. 16

[illegible] li. [illegible] ca. 2[illegible]

Ypocrita li. 3 ca. 24 ubi de simulatio[n]e.

Zelus li. 3 ca. 24.
It[em] li. 4 ca. 36.

[illegible]

Tabula omnium tractatuum huius libri secundum auctorem suum

Liber breuiloquo fratris Bonaventure ordinis minorum prologus. Carta c xi.
Liber sancti Augustini episcopi de vera penitentia Carte [illegible] I.
Casus fratris clari ordinis minorum. De omissionibus et negligentiis que circa missa contingunt. Carte xxiiii.
Liber de deo et anima de angelis [illegible] de ordine eorum. Carte xl.
Item liber de anima. Et primo de anima vegetabili. Carte xliii.
Item liber sancti Augustini episcopi de spiritu et anima [illegible] de anima et que pars eius. Carte xliiii.
Item de reditu animarum. Carte .Li.
Item liber diuisionum Boetii. Carte Lii.
Item liber expositio misse et eorum que circa missam [illegible]. Et quid debeat esse episcopus et que conuenit ipsi etc. Carte L v.
Item liber sacramentorum et quare dicantur In versi. Carte lxv.
Item de dono spirituali. Carte lxvii.
Item opus scale editum a fratre Ildibrando ordinis predicatorum. Carte lxviii.
Item tractatus de peccatis editus a fratre Ildibrandino de tuscanella ordinis predicatorum. Carte lxxvii.
Item tractatus septem vitiorum capitalium. Carte lxxxv.
Item liber aliorum multorum vitiorum qui vocatur alugarii [illegible]. Carte lxxxvii.
Item liber sancti Augustini episcopi de ecclesiasticis regulis Carte . C.
Item epistola [illegible] Johannis os aureum super lapsum [illegible] sui amici edita. Carte. Ci.
Item liber magistri Aurelii Cassiodori senatoris de anima. Carte Cv.
Item tractatus fratris Guilelmi de ordine predicatorum. [illegible] sancti [illegible] abb. Cix.
Item Summa de vitiis fratris Jordanis Carte Cxxiii.
Item Summa contra patarinos hereticos, i. manicheos. Carte Cxix
Item liber qui vocatur faretra. multarum rerum et [illegible]. Carte Cxxii.
Item de temptatione liber. Item de voluntate bona et mala et alia etc.

consummationis et non erunt.

Et scient quia deus dominabitur iacob et finium terrae.

Convertentur ad vesperam et famem patientur ut canes et circuibunt civitatem. Ipsi dispergentur ad manducandum. si vero non fuerint saturati et murmurabunt.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam et exaltabo mane misericordiam tuam. Quia factus es susceptor meus et refugium meum in die tribulationis meae.

Adiutor meus tibi psallam quia deus susceptor meus es deus meus misericordia mea.

LVIIII. In finem pro his qui commutabuntur in tituli inscriptione ipsi david in doctrinam cum succendit mesopota-

...

iniquitatem ...

equitate ...

verba precipitati...

dolosa. Propterea ...

et te in finem ...

et emigrabit te ...

et radicem tuam ...

viventium. Videbunt ...

et timebunt ...

ridebunt ...

homo qui non posuit ...

adiutorem suum. Sed speravit in multitudine divitiarum suarum et prevaluit in vanitate sua.

Ego autem sicut oliva fructifera in domo dei. speravi in misericordia dei in aeternum et in saeculum saeculi. Confitebor tibi in saeculum quia fecisti et expectabo no-